

Az Európai Unió Hivatalos Lapja

C 125

Magyar nyelvű kiadás

Tájékoztatások és közlemények

66. évfolyam

2023. április 5.

Tartalom

EURÓPAI PARLAMENT

ÜLÉSSZAK: 2022–2023

2022. szeptember 12–15-i ülések

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

I Állásfoglalások, ajánlások és vélemények

ÁLLÁSFOGLALÁSOK

Európai Parlament

2022. szeptember 13., kedd

2023/C 125/01 Az Európai Parlament 2022. szeptember 13-i állásfoglalása a Bizottságnak szóló ajánlásokkal a peres eljárások felelős magánfinanszírozásáról (2020/2130(INL)) 2

2023/C 125/02 Az Európai Parlament 2022. szeptember 13-i állásfoglalása a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó új uniós erdőstratégiáról – fenntartható európai erdőgazdálkodás (2022/2016(INI)) 23

2023/C 125/03 Az Európai Parlament 2022. szeptember 13-i állásfoglalása a kulturális, ifjúsági és sporttevékenységek Covid19 miatti beszüntetésének az EU-ban élő gyermekekre és fiatalokra gyakorolt hatásáról (2022/2004(INI)) 44

2022. szeptember 14., szerda

2023/C 125/04 Az Európai Parlament 2022. szeptember 14-i állásfoglalása az új európai Bauhausról (2021/2255(INI)) 56

2022. szeptember 15., csütörtök

2023/C 125/05 Az Európai Parlament 2022. szeptember 15-i állásfoglalása az emberi jogoknak az ukrán polgári lakosság kényszerdeportálása és ukrán gyermekek oroszországi kényszeradoptálása összefüggésében történő megsértéséről (2022/2825(RSP)) 67

2023/C 125/06 Az Európai Parlament 2022. szeptember 15-i állásfoglalása az emberi jogok fosszilis tüzelőanyagokkal kapcsolatos projektekbe történő beruházásokkal összefüggésben történő megsértéséről Ugandában és Tanzániában (2022/2826(RSP)) 72

HU

2023/C 125/07	Az Európai Parlament 2022. szeptember 15-i állásfoglalása Nicaraguáról, különösen Rolando Álvarez püspök letartóztatásáról (2022/2827(RSP))	76
2023/C 125/08	Az Európai Parlament 2022. szeptember 15-i állásfoglalása az alapvető jogok helyzetéről az Európai Unióban 2020-ban és 2021-ben (2021/2186(INI))	80
2023/C 125/09	Az Európai Parlament 2022. szeptember 15-i állásfoglalása a gazdasági, társadalmi és területi kohézióról az Unióban: a 8. kohéziós jelentésről (2022/2032(INI))	100
2023/C 125/10	Az Európai Parlament 2022. szeptember 15-i állásfoglalása az EU határregioiról: az európai integráció élő laboratóriumairól (2021/2202(INI))	114
2023/C 125/11	Az Európai Parlament 2022. szeptember 15-i állásfoglalása a frissített új európai iparstratégia végrehajtásáról: a kiadások összehangolása a szakpolitikával (2022/2008(INI))	124
2023/C 125/12	Az Európai Parlament 2022. szeptember 15-i állásfoglalása az aszály, a tűzvészek és más szélsőséges időjárási jelenségek következményeiről: az éghajlatváltozás elleni küzdelemre irányuló uniós erőfeszítések fokozása (2022/2829(RSP))	135
2023/C 125/13	Az Európai Parlament 2022. szeptember 15-i állásfoglalása a Tajvani-szorosban kialakult helyzetről (2022/2822(RSP))	149

AJÁNLÁSOK

Európai Parlament

2022. szeptember 14., szerda

2023/C 125/14	Az Európai Parlament 2022. szeptember 14-i ajánlása az Európai Parlamentnek a Bizottsághoz és a Bizottság alelnökéhez/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjéhez intézett, „Megújított partnerség a déli szomszédsággal. Új program a földközi-tengeri térség számára” című ajánlásáról (2022/2007(INI))	154

III Előkészítő jogi aktusok

Európai Parlament

2022. szeptember 13., kedd

2023/C 125/15	P9_TA(2022)0303 A veszélyes áruk közúti szállításának ellenőrzésére vonatkozó egységes eljárás (kodifikált szöveg) ***I Az Európai Parlament 2022. szeptember 13-i jogalkotási állásfoglalása a veszélyes áruk közúti szállításának ellenőrzésére vonatkozó egységes eljárásról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvvel irányuló javaslatról (kodifikált szöveg) (COM(2021)0483 – C9-0347/2021 – 2021/0275(COD)) P9_TC1-COD(2021)0275 Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2022. szeptember 13-án került elfogadásra a veszélyes áruk közúti szállításának ellenőrzésére vonatkozó egységes eljárásról szóló (EU) 2022/... európai parlamenti és tanácsi irányelv elfogadására tekintettel (kodifikált szöveg)	166
2023/C 125/16	Az Európai Parlament 2022. szeptember 13-i jogalkotási állásfoglalása az 1992. évi nemzetközi cukormegállapodás módosításainak megkötéséről szóló tanácsi határozattervezetről (07978/2022 – C9-0181/2022 – 2022/0082(NLE))	167

2023/C 125/17	Az Európai Parlament 2022. szeptember 13-i jogalkotási állásfoglalása az Európai Unió és a Mauritiusi Köztársaság közötti halászati partnerségi megállapodásban előírt halászati lehetőségek és pénzügyi hozzájárulás megállapításáról szóló jegyzőkönyv meghosszabbításáról szóló, az Európai Unió és a Mauritiusi Köztársaság között levélváltás formájában létrejött megállapodásnak az Európai Unió nevében történő megkötéséről szóló tanácsi határozatra irányuló tervezetről (05657/2022 – C9-0166/2022 – 2022/0014(NLE))	168
2023/C 125/18	Az Európai Parlament 2022. szeptember 13-i állásfoglalása az Európai Unió 2022. évi pénzügyi évre vonatkozó, 2/2022. számú költségvetés-módosítási tervezetéről – a 2021. évi pénzügyi év többletének a költségvetésbe való beviteléről – szóló tanácsi álláspontról (11467/2022 – C9-0297/2022 – 2022/0119(BUD))	169
2023/C 125/19	P9_TA(2022)0307 A tőkekövetelmény-rendelet módosítása a szanálás vonatkozásában (a jegyzésilánc-javaslat) ***I Az Európai Parlament 2022. szeptember 13-i jogalkotási állásfoglalása az 575/2013/EU rendeletnek és a 2014/59/EU irányelvnek a több pontból kiinduló szanálási stratégiával rendelkező globálisan rendszerszinten jelentős intézménycsoportok prudenciális kezelése, valamint a szavatolótőkére és a leírható, illetve átalakítható kötelezettségekre vonatkozó minimumkövetelménynek való megfelelés szempontjából figyelembe vehető instrumentumok közvetett jegyzésére vonatkozó módszertan tekintetében történő módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (COM(2021)0665 – C9-0398/2021 – 2021/0343(COD)) P9_TC1-COD(2021)0343 Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2022. szeptember 13-án került elfogadásra az 575/2013/EU rendeletnek és a 2014/59/EU irányelvnek a több pontból kiinduló szanálási stratégiával rendelkező globálisan rendszerszinten jelentős intézmények prudenciális kezelése, valamint a szavatolótőkére és a leírható, illetve átalakítható kötelezettségekre vonatkozó minimumkövetelménynek való megfelelés szempontjából figyelembe vehető instrumentumok közvetett jegyzésére vonatkozó módszerek tekintetében történő módosításáról szóló (EU) 2022/... európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására tekintettel	171
2023/C 125/20	Az Európai Parlament 2022. szeptember 13-i állásfoglalása a többéves pénzügyi keret felülvizsgálatára irányuló 2021. évi javaslatról (COM(2021)0569 – 2021/0429R(APP))	172
2023/C 125/21	Az Európai Parlament 2022. szeptember 13-án elfogadott módosításai az erdőirtáshoz és erdőpusztuláshoz kapcsolódó egyes áruk és termékek uniós piacon történő forgalmazásáról és Unióból történő kiviteléről, valamint a 995/2010/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatához (COM(2021)0706 – C9-0430/2021 – 2021/0366(COD))	180
2023/C 125/22	P9_TA(2022)0312 Az Északnyugat-atlanti Halászati Szervezet szabályozási területén alkalmazandó védelmi és végrehajtási intézkedések ***I Az Európai Parlament 2022. szeptember 13-i jogalkotási állásfoglalása az Északnyugat-atlanti Halászati Szervezet szabályozási területén alkalmazandó védelmi és végrehajtási intézkedések megállapításáról szóló (EU) 2019/833 rendelet módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (COM(2022)0051 – C9-0046/2022 – 2022/0035(COD)) P9_TC1-COD(2022)0035 Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2022. szeptember 13-án került elfogadásra az Északnyugat-atlanti Halászati Szervezet szabályozási területén alkalmazandó védelmi és végrehajtási intézkedések megállapításáról szóló (EU) 2019/833 rendelet módosításáról szóló (EU) 2022/... európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására tekintettel	293

A Nyugat- és Közép-csendes-óceáni Halászati Egyezmény: állományvédelmi és -gazdálkodási intézkedések ***I

Az Európai Parlament 2022. szeptember 13-i jogalkotási állásfoglalása a Nyugat- és Közép-csendes-óceáni Halászati Egyezmény hatálya alá tartozó területen alkalmazandó állományvédelmi és -gazdálkodási intézkedések megállapításáról, valamint az 520/2007/EK tanácsi rendelet módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (COM(2021)0198 – C9-0153/2021 – 2021/0103(COD))

P9_TC1-COD(2021)0103

Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2022. szeptember 13-án került elfogadásra a Nyugat- és Közép-csendes-óceáni Halászati Egyezmény hatálya alá tartozó területen alkalmazandó állományvédelmi és -gazdálkodási intézkedések megállapításáról, valamint az 520/2007/EK tanácsi rendelet módosításáról szóló (EU) 2022/... európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására tekintettel

294

2022. szeptember 14., szerda

Az Európai Parlament 2022. szeptember 14-én elfogadott módosításai az energiahatékonyságról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló javaslatához (átdolgozás) (COM(2021)0558 – C9-0330/2021 – 2021/0203(COD))

[Módosítás 1, eltérő rendelkezés hiányában] 295

Megfelelő minimálbérek az Európai Unióban ***I

Az Európai Parlament 2022. szeptember 14-i jogalkotási állásfoglalása az Európai Unióban biztosítandó megfelelő minimálbérekről szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló bizottsági javaslatról (COM(2020)0682 – C9-0337/2020 – 2020/0310(COD))

P9_TC1-COD(2020)0310

Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2022. szeptember 14-én került elfogadásra az Európai Unióban biztosítandó megfelelő minimálbérekről szóló (EU) 2022/... európai parlamenti és tanácsi irányelv elfogadására tekintettel

397

Az Európai Parlament 2022. szeptember 14-én elfogadott módosításai az (EU) 2018/2001 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek, az (EU) 2018/1999 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek és a 98/70/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a megújuló energia előmozdítása tekintetében történő módosításáról, valamint az (EU) 2015/652 tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló javaslatához (COM(2021)0557 – C9-0329/2021 – 2021/0218(COD))

[Módosítás 1, eltérő rendelkezés hiányában] 398

2022. szeptember 15., csütörtök

2023/C 125/27

P9_TA(2022)0323

Az Ukrajnának nyújtandó rendkívüli makroszintű pénzügyi támogatás és a közös tartalékalap megerősítése ***I

Az Európai Parlament 2022. szeptember 15-i jogalkotási állásfoglalása az Ukrajnának nyújtandó rendkívüli makroszintű pénzügyi támogatásról, a közös tartalékalap tagállami garanciák és a 466/2014/EU határozat alapján garanciával fedezett, Ukrajnához kapcsolódó egyes pénzügyi kötelezettségekre vonatkozó egyedi tartalékfeltöltési szabályok segítségével történő megerősítéséről, valamint az (EU) 2022/1201 határozat módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi határozatra irányuló javaslatról (COM(2022)0557 – C9-0303/2022 – 2022/0281(COD))

P9_TC1-COD(2022)0281

Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2022. szeptember 15-én került elfogadásra az Ukrajnának nyújtandó rendkívüli makroszintű pénzügyi támogatásról, a közös tartalékalap tagállami garanciák és a 466/2014/EU határozat alapján garanciával fedezett, Ukrajnához kapcsolódó egyes pénzügyi kötelezettségekre vonatkozó egyedi tartalékfeltöltési szabályok segítségével történő megerősítéséről, valamint az (EU) 2022/1201 határozat módosításáról szóló (EU) 2022/... európai parlamenti és tanácsi határozat elfogadására tekintettel 462

2023/C 125/28

Az Európai Parlament 2022. szeptember 15-i jogalkotási állásfoglalása az Európai Unióról szóló szerződés 7. cikke (1) bekezdésének megfelelően az Unió alapértékeinek Magyarország általi súlyos megsértése egyértelmű kockázatának megállapításáról szóló tanácsi határozatra irányuló javaslatról (2018/0902R(NLE)) 463

2023/C 125/29

Az Európai Parlament 2022. szeptember 15-én elfogadott módosításai az európai politikai pártok és az európai politikai alapítványok jogállásáról és finanszírozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatához (átdolgozás) (COM(2021)0734 – C9-0432/2021 – 2021/0375(COD)) 485

Jelmagyarázat

- * Konzultációs eljárás
- *** Egyetértési eljárás
- ***I Rendes jogalkotási eljárás: első olvasat
- ***II Rendes jogalkotási eljárás: második olvasat
- ***III Rendes jogalkotási eljárás: harmadik olvasat

(Az eljárás típusát a tervezet által javasolt jogalap határozza meg.)

A Parlament módosításai:

Az új szövegrészeket ***félkövér és dőlt*** betűtípus mutatja. A törléseket a ***■*** jel vagy áthúzás jelöli. A módosított szövegrészeknél az új szöveget ***félkövér és dőlt*** betűtípus, a törléseket pedig törlés vagy áthúzás jelöli.

EURÓPAI PARLAMENT

ÜLÉSSZAK: 2022–2023

2022. szeptember 12–15-i ülések

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

2022. szeptember 13., kedd

I

(Állásfoglalások, ajánlások és vélemények)

ÁLLÁSFOGLALÁSOK
EURÓPAI PARLAMENT

P9_TA(2022)0308

A peres eljárások felelős magánfinanszírozása

Az Európai Parlament 2022. szeptember 13-i állásfoglalása a Bizottságnak szóló ajánlásokkal a peres eljárások felelős magánfinanszírozásáról (2020/2130(INL))

(2023/C 125/01)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 225. cikkére,
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkére,
- tekintettel az európai parlamenti képviselők statútumának elfogadásáról szóló, 2005. szeptember 28-i európai parlamenti határozat 5. cikkére ⁽¹⁾,
- tekintettel a fogyasztók kollektív érdekeinek védelmére irányuló képviselői keresetekről és a 2009/22/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2020. november 25-i (EU) 2020/1828 európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽²⁾,
- tekintettel az uniós jog által biztosított jogok megsértése tekintetében a jogsértés megszüntetésére és kártérítésre irányuló tagállami kollektív jogorvoslati mechanizmusok közös elveiről szóló, 2013. június 11-i bizottsági ajánlásra,
- tekintettel az Európai Parlament Kutatószolgálatá által készített, „Responsible Private Funding of Litigation” (A peres eljárások felelős magánfinanszírozása) című, 2021. márciusi tanulmányra,
- tekintettel eljárási szabályzata 47. és 54. cikkére,
- tekintettel a Jogi Bizottság jelentésére (A9-0218/2022),

A. mivel az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkével összhangban a tagállamok elsődleges felelőssége, hogy megfelelő költségmentességet biztosítsanak azok számára, akik nem rendelkeznek elegendő forrással, annak érdekében, hogy mindenki számára biztosítsák az igazságszolgáltatáshoz való jogot; mivel az ingyenes állami jogi segítségnyújtás és az állami büntetőeljárás továbbra is a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való alapvető jog garantálásának központi mechanizmusa, és ennek így is kell maradnia;

⁽¹⁾ HL L 262., 2005.10.7., 1. o.

⁽²⁾ HL L 409., 2020.12.4., 1. o.

2022. szeptember 13., kedd

- B. mivel a harmadik fél által üzleti alapon nyújtott perfinanszírozás egyre terjedő gyakorlat, amelynek keretében olyan magánbefektetők („perfinanszírozók”) fektetnek be nyereségszerzés céljából jogi eljárásokba és fizetik ki a jogi és egyéb költségeket, akik nem részes felei az adott jogvitának, cserébe az esetlegesen megítélt összegből való részesedésért; mivel a kollektív jogorvoslat csak az egyik olyan típusú peres eljárás, amelyben jelenleg a harmadik fél általi perfinanszírozást használják, más példák például a választottbírói eljárás, a fizetésképtelenségi eljárás, a beruházásmegtérülési eljárás, az antitröszt-követelések és egyebek;
- C. mivel a harmadik fél általi perfinanszírozást – megfelelő szabályozás esetén – gyakrabban lehetne az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés támogatására használni, különösen azokban az országokban, ahol a jogi költségek igen magasak, illetve a nők és a marginalizált csoportok esetében, ahol további finanszírozási akadályok állnak fenn; mivel a harmadik fél általi perfinanszírozás egyre inkább hozzájárulhat a közérdekű ügyek bíróság elé viteléhez, valamint a vállalatok és a jogorvoslatot kérő polgárok közötti jelentős gazdasági egyenlőtlenségek csökkentéséhez, ezáltal biztosítva a megfelelő vállalati elszámoltathatóságot;
- D. mivel a British Institute of International and Comparative Law (BIICL) „A kollektív jogorvoslat helyzete az EU-ban a Bizottság ajánlásával összefüggésben” című jelentése kiemeli, hogy egyes tagállamokban a harmadik fél általi finanszírozás a kollektív jogorvoslat megvalósításának alapvető tényezőjévé vált ⁽³⁾; mivel a kollektív jogorvoslatról szóló 2013. évi, nem kötelező erejű ajánlások végrehajtásáról szóló COM(2018)0040 bizottsági jelentés kiemeli, hogy a harmadik fél általi perfinanszírozás a kollektív jogorvoslat kulcsfontosságú eleme, amelynek fontos határokon átnyúló dimenziója van ⁽⁴⁾;
- E. mivel előfordulhat, hogy a jogi eljárásokban részt vevő perfinanszírozók saját gazdasági érdekeiknek megfelelően járnak el, nem pedig a felperesek érdekét szem előtt tartva; mivel megpróbálhatják az ellenőrzésük alá vonni a peres eljárást, és olyan kimenetel elérésére törekedhetnek, amely számukra a legnagyobb megtérülést hozza a lehető legrövidebb időn belül ⁽⁵⁾; mivel alapvető fontosságú annak biztosítása, hogy az áldozatoknak megfelelő kártérítést fizesse nek;
- F. mivel bár a harmadik fél általi perfinanszírozás gyakorlatilag nem létezik Európában, ez egy fellendülőben lévő jelenség a beruházási választottbíráskodásban, amely megsokszorozza a magánberuházók államokkal szembeni követeléseinek számát és volumenét;
- G. mivel a rendelkezésre álló adatok szerint a perfinanszírozók egyes tagállamokban aránytalanul nagy részt követelhetnek a bevételekből, amely meghaladja az egyéb típusú befektetések tipikus megtérülését; mivel a perfinanszírozók által követelt összegek Unió-szerte általában a megítélt összeg 20–50 %-át teszik ki ⁽⁶⁾, de az Unión kívül az ilyen követelések egyes esetekben akár 300 %-os befektetési megtérülést is jelenthetnek; mivel szabályokat kell bevezetni annak biztosítására, hogy a perfinanszírozóknak fizetett díjak arányosak legyenek, és a megítélt összeget először a felpereseknek biztosítsák, mielőtt a díjat kifizetnék a perfinanszírozónak;
- H. mivel a harmadik fél általi perfinanszírozás nem az egyetlen módja az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés megkönnyítésének, és más eszközök – mint például a költségmentesség vagy a jogi költségbiztosítás – is rendelkezésre állnak az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés megkönnyítésére, valamint bíróságon kívüli jogorvoslatok is léteznek a jogorvoslat igénybevitelére, mint például a közvetítés, az alternatív vitarendezés/online vitarendezés, az ombudsman vagy a vállalatok által kezelt panaszkezelési rendszerek; mivel ezek a megoldások gyorsabb és megfelelőbb kártérítést eredményezhetnek a felperesek számára, bár ezek a jogorvoslatok nem mindig elég hatékonyak a megfelelő jogorvoslat biztosításához; mivel a felperesek számára mindig biztosítani kell annak lehetőségét, hogy közvetlenül bírósági jogorvoslatot kérjenek;

⁽³⁾ https://www.biicl.org/documents/1881_StudyontheStateofCollectiveRedress.pdf, 19. o.

⁽⁴⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018DC0040&from=HU>, 10. o.

⁽⁵⁾ Az ausztrál parlament a következőket állapította meg: „a perfinanszírozók közös keresetek esetében fennálló ereje és befolyása miatt olyan helyzetek alakulnak ki, amikor a perfinanszírozó pénzügyi érdekei felülírják a reprezentatív felperes és a társult felperesek érdekeit”; lásd: Australian Law Reform Commission (2019): An Inquiry into Class Action Proceedings and Third-Party Litigation funders (A közös kereset alapján lefolytatott eljárások és a harmadik fél perfinanszírozók vizsgálata), 19. o.

⁽⁶⁾ Az EPRS tanulmánya (2021): Responsible private funding of litigation. Annex – State of play of the EU private litigation funding landscape and the current EU rules applicable to private litigation funding. (A peres eljárások felelős magánfinanszírozása. Melléklet – Az uniós magán perfinanszírozási környezet és a magán perfinanszírozásra alkalmazandó jelenlegi uniós szabályok helyzete.)

2022. szeptember 13., kedd

- I. mivel a harmadik fél általi perfinanszírozás Ausztráliában, az Egyesült Államokban, Kanadában, az Egyesült Királyságban és Hollandiában elterjedt gyakorlat, és egyesek szerint kulcsfontosságú tényező az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés biztosítása szempontjából⁽⁷⁾, ugyanakkor azonban egyes joghatóságokban aggályok merülnek fel a visszaélésszerű gyakorlatokkal kapcsolatban; mivel az empirikus adatok⁽⁸⁾ azt mutatják, hogy a perfinanszírozók leggyakrabban olyan ügyeket választanak ki, amelyek a legjobb potenciális megtérülést képviselik, és nem fektetnének be olyan ügyekbe, amelyeket túl kockázatosnak vagy nem elég nyereségesnek tartanak;
- J. mivel nehéz meghatározni a perfinanszírozók számát, és jelenleg legalább 45 perfinanszírozó működéséről van tudomásunk az Unióban; mivel bár a legtöbb tagállamban a harmadik fél általi perfinanszírozás gyakorlata eddig korlátozott mértékű volt, az elkövetkező években várhatóan egyre nagyobb szerepet fog játszani, de az Unióban továbbra is nagyrészt szabályozatlan, annak ellenére, hogy nemcsak előnyökkel, hanem az igazságszolgáltatást érintő lényeges kockázatokkal is járhat, amelyeket kezelni kell;
- K. mivel a jelenlegi szabályozási vákuumban fennáll annak a kockázata, hogy a perfinanszírozók nem átlátható módon működnek, aminek következtében a bíróságok esetenként annak felismerése nélkül ítélnének a felperesek javára, hogy a megítélt összeg – adott esetben aránytalanul nagy – része később a felperestől a perfinanszírozóhoz kerül; mivel az átláthatóság ilyen hiánya azt is jelentheti, hogy még a potenciális kedvezményezetteknek is kevés ismeretük van, vagy semmilyen ismeretük sincs a megítélt összegek elosztásáról vagy a finanszírozási megállapodásokról, különösen akkor, ha a kollektív jogorvoslati rendszereken belül kívülmaradást lehetővé tevő mechanizmus van érvényben; mivel uniós szintű közös minimumszabályok hiányában fennáll a széttagoltság és a szabályozási egyensúlyhiány kockázata a perfinanszírozás területén;
- L. mivel az (EU) 2020/1828 irányelv lehetőségeket tár fel és biztosítékokat határoz meg a perfinanszírozással kapcsolatban, amelyek azonban az említett irányelv hatálya alá tartozó, a fogyasztók nevében indított képviseleti keresetekre korlátozódnak, és ezért nem szabályoz más típusú, például az üzleti élethez vagy az emberi jogokhoz, illetve a felperesek olyan kategóriáihoz kapcsolódó kereseteket, mint például az emberi jogi szervezetek vagy a munkavállalók; mivel a követelések összes típusa tekintetében hatékony intézkedéseknek és biztosítékoknak kell érvényesülniük;

Bevezetés

1. megállapítja, hogy bár a harmadik felek általi perfinanszírozás igénybevétele még mindig korlátozott, ez egyre bővülő gyakorlat az Unióban, amely egyre nagyobb szerepet játszik egyes tagállamok igazságszolgáltatási rendszerében, valamint abban, hogy az európai polgárok hogyan férhetnek hozzá az igazságszolgáltatáshoz, különösen a határokon átnyúló ügyekben. megállapítja, hogy a perfinanszírozás egyelőre nagyrészt szabályozatlan uniós szinten;
2. megjegyzi, hogy a harmadik fél általi perfinanszírozás szabályozásának együtt kell járnia a felperesek igazságszolgáltatáshoz való hozzáférését javító politikákkal, például a jogi költségek csökkentésével, a civil társadalmi szervezetek, köztük a fogyasztóvédelmi szervezetek megfelelő állami finanszírozásának biztosításával vagy más gyakorlatok, például a költségmentesség vagy a közösségi finanszírozás előmozdításával; felhívja a tagállamokat, hogy osszák meg egymással a kérdéssel kapcsolatos bevált gyakorlataikat, és az igazságszolgáltatáshoz való hatékony hozzáférés biztosítása során támaszkodjanak az (EU) 2020/1828 irányelv 20. cikkében említett intézkedésekre;
3. meggyőződése, hogy annak érdekében, hogy mindenki számára biztosítani lehessen az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférést, és hogy az igazságszolgáltatási rendszerek a károsult felek jogorvoslatát részesítsék előnyben, nem pedig a magánbefektetők érdekeit, akik adott esetben a jogi vitákban csak üzleti lehetőséget keresnek, uniós szinten közös minimumszabályokat kell megállapítani, amelyek foglalkoznak a harmadik fél általi perfinanszírozás kulcsfontosságú aspektusaival, többek között az átláthatósággal, a méltányossággal és az arányossággal;

⁽⁷⁾ Lásd: https://www.biicl.org/documents/1881_StudyontheStateofCollectiveRedress.pdf, 269. o.: „Az Egyesült Királyságban a harmadik fél általi finanszírozással kapcsolatban kedvező volt az általános vélemény, és a válaszadók a kollektív eljárásokban való részvételre vonatkozó döntésük során kulcsfontosságú tényezőnek minősítették az ilyen finanszírozás rendelkezésre állását. A kollektív követelések harmadik fél általi finanszírozásának gyakorlati tapasztalatai összességükben pozitívak voltak. Egyik válaszadó sem rendelkezett olyan tapasztalattal, miszerint valamely szervezet egy versenytárral szembeni követelést próbált volna meg finanszírozni. A válaszadók egyike sem rendelkezett olyan tapasztalattal, hogy a finanszírozó nyíltan megpróbálta volna ellenőrzése alá vonni a peres eljárást, bár egy ügyvéd egy olyan helyzetről számolt be, amelyben az egyik finanszírozó a követelés elbírálása során részben visszavonta a finanszírozást, ami az ügy idő előtti rendezéséhez vezetett”.

⁽⁸⁾ Lásd: Australian Law Reform Commission (2019): An Inquiry into Class Action Proceedings and Third-Party Litigation funders (A közös kereset alapján lefolytatott eljárások és a harmadik fél perfinanszírozók vizsgálata), 34. o.

2022. szeptember 13., kedd

4. hangsúlyozza, hogy egy ilyen szabályozási rendszer célja a perfinanszírozók perfinanszírozási tevékenységeinek szabályozása lenne. rámutat arra, hogy egy ilyen rendszernek szabályoznia kell a finanszírozási tevékenységeket a követelések valamennyi típusával kapcsolatban, függetlenül a követelések jellegétől, és nem sértheti a követelések előterjesztését lehetővé tevő hatályos nemzetközi, uniós és nemzeti jogszabályokat, különösen a fogyasztók kollektív érdekeinek védelmére, a környezetvédelemre, valamint a fizetéseképtelenségi eljárásokra vagy a felelősségre vonatkozó jogszabályokat;

5. úgy véli, hogy a harmadik fél általi perfinanszírozásra vonatkozó közös uniós minimumszabályok megállapítása lehetővé teszi a jogalkotók számára, hogy hatékony felügyeletet gyakoroljanak, és megfelelően biztosítsák a felperesek érdekeinek védelmét. rámutat arra, hogy az önkéntes szabályozási mechanizmusok és magatartási kódexek pozitív szerepet tölthetnek be, de a finanszírozók nagy többsége eddig nem írta alá azokat, így a felperesek jelentős kockázatnak vannak kitéve;

A perfinanszírozók szabályozása és felügyelete

6. javasolja egy engedélyezési rendszer létrehozását a perfinanszírozók számára, ezáltal biztosítva, hogy a felperesek hatékony lehetőségeket kapjanak a harmadik fél általi perfinanszírozás igénybevételére, és hogy megfelelő biztosítékok álljanak rendelkezésre, többek között vállalatirányítási követelmények és felügyeleti hatáskörök bevezetése révén a felperesek védelme érdekében, valamint annak biztosítása érdekében, hogy csak olyan szervezetek nyújtsanak finanszírozást, amelyek kötelezettséget vállalnak az átláthatóságra, a függetlenségre, az irányításra és a tőkemegfelelésre vonatkozó minimumszabályoknak való megfelelésre, valamint a felperesekkel és a megcélzott kedvezményezettekkel szembeni vagyonkezelői jogviszony tiszteltetésére; hangsúlyozza, hogy biztosítani kell, hogy ez a rendszer ne rőjön túlzott adminisztratív terhet a tagállamokra vagy a perfinanszírozókra;

Etikai kérdések

7. ajánlja, hogy a perfinanszírozókat kötelezzék arra, hogy vállaljanak vagyonkezelői gondossági kötelezettséget, amely előírja számukra, hogy a felperes érdekében járjanak el; úgy véli, hogy a perfinanszírozók nem gyakorolhatnak indokolatlan ellenőrzést az általuk finanszírozott jogi eljárások felett; a bírósági eljárások feletti ellenőrzésnek a felperes és jogi képviselői felelősségi körébe kell tartoznia; a finanszírozott bírósági eljárások feletti említett ellenőrzés állhat mind formális ellenőrzésből – például szerződéses megállapodásokon keresztül –, mind informális ellenőrzésből – például a finanszírozás megvonásával való fenyegetés révén;

8. hangsúlyozza, hogy összeférhetetlenség merülhet fel, ha nem megfelelő kapcsolat áll fenn a perfinanszírozók, a képviselői szervezetek, az ügyvédi irodák, az aggregátorok – többek között a követelésbehajtási és a megítélt összegek elosztásával foglalkozó platformok – és más olyan szervezetek között, amelyek érintettek lehetnek a követelésekben, és érdekelt lehetnek valamely bírósági ügy kimenetelében; megjegyzi, hogy egyre jelentősebb az a tendencia, hogy a perfinanszírozók vállalják, hogy több jövőbeli ügyszámhoz is finanszírozást fognak nyújtani bizonyos ügyvédi irodák számára (portfóliofinanszírozás)⁽⁹⁾; javasolja, hogy fogadjanak el biztosítékokat a lehetséges összeférhetetlenségek megelőzése érdekében, határozzák meg a felperesek jogait, és írják elő a perfinanszírozók és a többi érintett fél közötti kapcsolatok részleteinek közzétételét;

9. úgy véli, hogy a perfinanszírozók számára – kivételes és szigorúan szabályozott körülmények kivételével – nem szabad megengedni, hogy a peres eljárás bármely szakaszában magukra hagyják a finanszírozott feleket, és ennek következtében kizárólag a felperesek feleljenek a per összes költségéért, amelyet esetleg csak a finanszírozó részvétele miatt indítottak; hangsúlyozza ezért, hogy a feltételes finanszírozáson alapuló szerződéses megállapodásokat semmisnek kell tekinteni;

10. meggyőződése, hogy a felperesekhez hasonlóan a perfinanszírozóknak is felelősséget kell vállalniuk az alperesek sikertelen peres eljárásokból eredő költségeiért, akárcsak a kedvezőtlen költségterítésért. hangsúlyozza, hogy a szabályozásnak meg kell akadályoznia, hogy a perfinanszírozók korlátozzák a költségekkel kapcsolatos felelősségüket sikertelen kimenetel esetén;

A megtérülést érintő ösztönzők és korlátok

11. úgy véli, hogy a jogszabályoknak korlátozniuk kell megítélt összeg azon arányát, amelyre a perfinanszírozók sikeres per vagy egyezség esetén és szerződéses megállapodás alapján jogosultak. úgy véli, hogy a perfinanszírozók és a felperesek közötti megállapodások csak kivételes körülmények között térhetnek el attól az általános szabálytól, hogy az egyezség alapján fizetendő bruttó összeg vagy a kártérítés legalább 60 %-át a felperesek számára kell kifizetni;

⁽⁹⁾ Az EPRS tanulmánya (2021): Responsible litigation funding. State of play on the EU private litigation funding landscape and on the current EU rules applicable to private litigation funding (A peres eljárások felelős magánfinanszírozása. Az uniós magánperfinanszírozási környezet és a magánperfinanszírozásra alkalmazandó jelenlegi uniós szabályok helyzete), 28–29. o.

2022. szeptember 13., kedd

Közzététel és átláthatóság

12. úgy véli, hogy biztosítani kell az átláthatóságot a perfinanszírozás bírósági eljárásokban való alkalmazásával kapcsolatban, ideértve a felperesek és ügyvédek azon kötelezettségét, hogy a bíróság kezdeményezésére vagy az alperes bírósághoz intézett kérelmére tájékoztassák a bíróságot a finanszírozási megállapodásokról, valamint tájékoztassák a bíróságot az üzleti célú finanszírozás meglétéről és a szóban forgó ügy finanszírozójának kilétéről. úgy véli, hogy a bíróságnak tájékoztatnia kell az alperest a harmadik fél általi perfinanszírozás alkalmazásáról és a finanszírozó kilétéről. megállapítja, hogy a bíróságoknak vagy a közigazgatási hatóságoknak, illetve az alpereseknek jelenleg gyakran nincs tudomásuk arról, hogy az adott követelés érvényesítését üzleti szereplő finanszírozza.

A felügyeleti hatóságok hatáskörei, valamint a bíróságok és közigazgatási hatóságok általi felülvizsgálat

13. véleménye szerint a felügyeleti hatóságoknak, a bíróságoknak és a közigazgatási hatóságoknak – adott esetben a nemzeti eljárásjoggal összhangban – hatáskörrel kell rendelkezniük arra, hogy megkönnyítsék a fent meghatározott célok elérése érdekében elfogadott jogszabályok végrehajtását; javasolja egy olyan panasztételi rendszer létrehozását, amely nem okoz túlzott költségeket vagy túlzott adminisztratív terhet a tagállamok számára. úgy véli, hogy a felügyeleti hatóságoknak, a bíróságoknak és a közigazgatási hatóságoknak – adott esetben a nemzeti eljárásjoggal összhangban – rendelkezniük kell az ahhoz szükséges hatáskörökkel, hogy kezeljék az engedélyezett perfinanszírozók visszaélésszerű gyakorlatait, de ugyanakkor nem akadályozhatják a felperesek és a megcélzott kedvezményezettek igazságszolgáltatáshoz való hozzáférését;

Záró megfontolások

14. kéri a Bizottságot, hogy szorosan kövesse nyomon és elemezze a harmadik felek általi perfinanszírozás alakulását a tagállamokban, mind a jogi keret, mind a gyakorlat tekintetében, különös figyelmet fordítva az (EU) 2020/1828 irányelv végrehajtására; kéri továbbá a Bizottságot, hogy az (EU) 2020/1828 irányelv alkalmazására vonatkozó határidő lejártát, azaz 2023. június 25-ét követően és figyelembe véve az említett irányelv hatásait, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 114. cikke alapján nyújtson be irányelvre irányuló javaslatot a harmadik felek által üzleti alapon nyújtott perfinanszírozásra vonatkozó uniós szintű közös minimumszabályok megállapításáról, az ezen irányelv mellékletében foglalt ajánlásoknak megfelelően;

15. úgy véli, hogy a kért javaslatnak nem lesznek pénzügyi vonatkozásai;

o

o o

16. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást és a mellékelt ajánlásokat a Bizottságnak és a Tanácsnak.

2022. szeptember 13., kedd

MELLÉKLET AZ ÁLLÁSFOGLALÁSHOZ

A KÉRT JAVASLAT TARTALMÁRA VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK

Javaslat –

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVE

a peres eljárások harmadik fél általi finanszírozásának szabályozásáról

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 114. cikkére,

tekintettel az Európai Parlament Európai Bizottsághoz intézett kérésére ⁽¹⁾,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽²⁾,

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

- (1) A harmadik fél által üzleti alapon nyújtott perfinanszírozás olyan gyakorlat, amely a peres ügyekben nyújtott szolgáltatások piacává fejlődik anélkül, hogy külön uniós szintű jogszabályi keret vonatkozna rá. Annak ellenére, hogy a perfinanszírozók rendszerint különböző tagállamokban – belföldön vagy határokon átnyúlóan – telepedtek le és működnek, eddig eltérő nemzeti szabályok és gyakorlatok vonatkoznak rájuk a belső piacon, ahol az érintett tagállamtól függően általában széttagolt szabályok és akár joghézagok is tapasztalhatók ezen a területen. A tagállamok eltérő szabályai és gyakorlatai valószínűleg akadályozzák a belső piac működését. Az üzleti alapon finanszírozást nyújtó harmadik fél perfinanszírozók (a továbbiakban: perfinanszírozók) működési feltételei egyértelműségének hiánya nem egyeztethető össze a belső piac megfelelő működésével, különös tekintettel arra, hogy a határokon átnyúló ügyeket adott esetben csak harmadik félén keresztül lehet finanszírozni, és ezek az ügyek különösen vonzóak a perfinanszírozók számára. Az egyes tagállamokban alkalmazandó jogi keretek eltérései az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés tekintetében a különböző tagállamok felperesei közötti hátrányos megkülönböztetés kockázatát hordozzák magukban, különösen a határokon átnyúló elemet tartalmazó ügyekben, valamint a perfinanszírozók által a legkedvezőbb igazságszolgáltatási fórum kiválasztásának kockázatát, amit befolyásolhat a letelepedésükre, a finanszírozási megállapodásokra alkalmazandó jogra és a nemzeti eljárási szabályokra vonatkozó egyes nemzeti szabályok előnyben részesítése.
- (2) Az uniós jog egyensúlyt kíván biztosítani az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés biztosítása és az eljárásban részt vevő személyek számára megfelelő biztosítékok nyújtása között, hogy megakadályozza az igazságszolgáltatáshoz való joguk igazságtalan kihasználását. Ha a perfinanszírozók a megítélt kártérítésből való részesedésért cserébe finanszírozást nyújtanak a bírósági eljárásokhoz, fennállhat az igazságtalanság kockázata. Ez a kockázat magában foglalja azt, hogy a perfinanszírozók saját céljaik elérése és saját megtérülésük maximalizálása érdekében kihasználhatják a felpereseket vagy az általuk képviselt személyeket, beleértve adott esetben azokat a fogyasztókat is, akiknek érdekeit feljogosított szervezetek képviselik, és ezáltal a felperesek vagy a megcélzott kedvezményezettek az esetlegesen megítélt összegekből kisebb arányban részesülnek. A kockázatok különösen akkor lehetnek súlyosak, ha a peres eljárásból fogyasztók vagy az alapvető jogok megsértésének áldozatai remélnek hasznot, akik üdvözölhetik egy perfinanszírozó részvételét, aki kész fizetni az eljárásért, anélkül, hogy felismernék, hogy érdekeiket a peres eljárás finanszírozójának saját érdekei javára fordítják.

⁽¹⁾ HL [...]

⁽²⁾ HL [...]

2022. szeptember 13., kedd

- (3) A harmadik fél által üzleti alapon nyújtott felelős perfinanszírozásra vonatkozó minimumszabályok közös uniós keretének létrehozása hozzájárulna az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés előmozdításához és a megfelelő vállalati elszámoltathatóság biztosításához. A jogorvoslatért folyamodó vállalkozások és polgárok között gyakran jelentős gazdasági egyensúlyhiány áll fenn, és a harmadik fél általi perfinanszírozás segíthet csökkenteni ezt az egyensúlyhiányt, amennyiben a kapcsolódó kockázatokat enyhítik, és az ilyen finanszírozás kiegészíti az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés akadályainak felszámolására irányuló egyéb intézkedéseket. E célból alapvető fontosságú a szükséges egyensúly biztosítása a felperesek igazságszolgáltatáshoz való hozzáféréseinek javítása és a visszaélésszerű pereskedés elkerülését célzó megfelelő biztosítékok között. A harmadik fél általi felelős perfinanszírozás csökkentheti a költségeket, kiszámíthatóbbá teheti azokat, egyszerűsítheti a szükségtelen eljárásokat, és hatékony szolgáltatásokat nyújthat a vitatott összegekkel arányos költségek mellett.
- (4) Mivel a belső piac elősegíti a határokon átnyúló kereskedelem növekedését, mivel a jogviták egyre inkább határokon átnyúló jellegűek, és mivel a perfinanszírozók tevékenysége globális jellegű, fennáll a kockázata annak, hogy a tagállamok lényegesen eltérő megközelítést alkalmaznak a harmadik fél által üzleti alapon nyújtott felelős perfinanszírozás tekintetében szükséges biztosítékok és védelem tekintetében. Az önkéntes megközelítések bizonyos mértékben sikeresek voltak, de az ágazati szereplők többsége nem mindig fogadta el azokat, és a nem jogalkotási intézkedések semmiképpen sem lennének megfelelőek a jelentős kockázatok fényében, például a polgárok kiszolgáltatott csoportjai esetében, beleértve a harmadik országokból származó polgárokat is.
- (5) Ezen irányelv célja a harmadik fél által üzleti alapon nyújtott perfinanszírozás szabályozása, amely olyan gyakorlat, amelynek során a jogvitában közvetlenül nem érintett harmadik fél szervezetek nyereségszerzés céljából fektetnek be a bírósági eljárásokba, jellemzően az esetleges egyezség alapján fizetendő összeg vagy a megítélt összeg bizonyos százalékaért cserébe (a továbbiakban: harmadik fél általi perfinanszírozás). A harmadik fél általi perfinanszírozás olyan helyzetekre terjed ki, amelyekben egy üzleti szereplő nyereségszerzési céllal fektet be, és üzleti érdekeinek előmozdítása érdekében jár el; ezért nem foglalja magában azokat az eseteket, amikor a jogviták szponzorálására jótékonyági alapon vagy adományok alapján biztosítanak forrásokat, amikor a finanszírozó egyszerűen a felmerült költségek megtérítésére törekszik, illetve a pro bono publico alapon végzett hasonló tevékenységeket. Ezen irányelv célja továbbá, hogy biztosítékokat állapítson meg egyrészt az igazságszolgáltatáshoz való hatékony hozzáférés biztosítása és a jogvitában részt vevő felek érdekeinek védelme, másrészt az összeférhetetlenség, a visszaélésszerű pereskedés, valamint a perfinanszírozók számára aránytalan pénzüjtemény juttatásának megelőzése érdekében.
- (6) A „perfinanszírozó” kifejezés alatt olyan vállalkozást kell érteni, amely nem fél az eljárásban, de az említett eljárással kapcsolatban harmadik fél általi perfinanszírozási megállapodást (a továbbiakban: harmadik fél általi finanszírozási megállapodás) köt. Az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlatával összhangban a „vállalkozás” fogalma magában foglalja a gazdasági tevékenységet folytató bármely jogalanyt, függetlenül annak jogi státuszától és finanszírozási módjától, tehát bármely jogi személyt, beleértve annak anya-, leány- vagy kapcsolt vállalkozásait, és magában foglalhat hivatásos perfinanszírozókat, pénzügyi szolgáltatókat, követeléskezelő cégeket vagy egyéb szolgáltatókat. A perfinanszírozó fogalmába nem tartoznak bele a felet bírósági eljárásban képviselő ügyvédek, illetve az ilyen fél számára biztosítási szolgáltatásokat nyújtó szabályozott szolgáltatók.
- (7) A tagállamok jogi hagyományaival és autonómiájával összhangban minden tagállamnak meg kell határoznia, hogy saját jogrendszerén belül engedélyezi-e és milyen mértékben a perfinanszírozás nyújtását. Amennyiben a tagállamok úgy döntenek, hogy engedélyezik az ilyen harmadik fél általi perfinanszírozást, ez az irányelv minimumszabályokat ír elő a finanszírozott felperesek védelmére vonatkozóan, hogy azok, akik az Unióban perfinanszírozást vehetnek igénybe, az Unió egész területén egységes minimális védelmi szintet élvezzenek.
- (8) Azokban a tagállamokban azonban, ahol a jogi költségek jelentős akadályt jelenthetnek az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés tekintetében, a tagállamok fontolóra vehetik olyan jogszabályok bevezetését, amelyek lehetővé teszik a harmadik fél általi perfinanszírozást, és ebben az esetben egyértelmű feltételeket és biztosítékokat kell meghatározniuk, amelyek összhangban vannak ezzel az irányelvvel. Bár ez az irányelv nem kizárólag a képviseleti keresetekre alkalmazandó, a tagállamoknak intézkedéseket kell hozniuk annak biztosítása érdekében, hogy a képviseleti keresetekkel kapcsolatos eljárások költségei ne akadályozzák a feljogosított szervezeteket abban, hogy az (EU) 2020/1828 irányelvvel és különösen annak 20. cikkével összhangban hatékonyan élhessenek a jogorvoslatához való jogukkal.

2022. szeptember 13., kedd

- (9) Amennyiben a harmadik fél általi perfinanszírozási tevékenység megengedett, a tagállamokban a perfinanszírozók független közigazgatási szervek általi engedélyezésére és felügyeletére szolgáló rendszerre van szükség annak biztosítása érdekében, hogy az ilyen perfinanszírozók megfeleljenek az ezen irányelvben meghatározott minimumkritériumoknak és -előírásoknak. A perfinanszírozókra a pénzügyi szolgáltatókra alkalmazandó meglévő prudenciális felügyeleti rendszerhez hasonló módon kell felügyeletet gyakorolni.
- (10) Az Unióban tevékenykedő perfinanszírozók számára elő kell írni, hogy üzleti tevékenységüket az Unión belül folytassák, az Unióban engedélyt kapjanak, és harmadik fél általi finanszírozási megállapodásaikat az eljárás helye szerinti tagállam, vagy – ha ez eltér – a felperes vagy a megcélzott kedvezményezettek helye szerinti tagállam jogszabályai szerint kössék meg, annak érdekében, hogy az uniós és a nemzeti jog szerinti felügyelet megfelelő legyen.
- (11) A harmadik fél által végzett perfinanszírozási tevékenységek folytatására engedélyt adó uniós felügyeleti hatóságokat fel kell hatalmazni arra, hogy megkövetelhessék, hogy a perfinanszírozók megfeleljenek az ezen irányelvben meghatározott minimumkritériumoknak. E kritériumoknak tartalmazniuk kell a titoktartásra, a függetlenségre, az irányításra, az átláthatóságra, a tőke megfelelésre, valamint a felperesekkel és a megcélzott kedvezményezettekkel szembeni vagyonkezelői kötelezettség betartására vonatkozó rendelkezéseket. A felügyeleti hatóságokat fel kell hatalmazni arra, hogy meghozzák a szükséges végzéseket, ideértve azt a hatáskört, hogy a perfinanszírozóktól engedély iránti kérelmeket fogadjanak be és azokról döntsenek, összegyűjtsék a szükséges információkat, megadják, megtagadják, felfüggesztik vagy visszavonják az engedélyeket, vagy hogy bármilyen feltételt, korlátozást vagy szankciót szabjanak ki bármely perfinanszírozóra, továbbá hogy indokolatlan késedelem nélkül kivizsgálják a joghatóságuk alá tartozó tevékenységet folytató bármely perfinanszírozóval szemben – az alperes kivételével bármely természetes vagy jogi személy által – benyújtott panaszokat. Az alperes által a perfinanszírozóval kapcsolatban a folyamatban lévő bírósági eljárás során felvetett aggályokat az illetékes bíróságnak vagy közigazgatási hatóságnak kell kezelnie.
- (12) Az egyéb engedélyezési kritériumok mellett a tagállamoknak meg kell követelniük a perfinanszírozóktól, hogy igazolják, hogy elegendő tőkével rendelkeznek pénzügyi kötelezettségeik teljesítéséhez. A tőke megfelelési követelmények hiánya azzal a kockázattal jár, hogy egy alultőkésített perfinanszírozó harmadik fél általi finanszírozási megállapodást köt, és később nem hajlandó vagy nem képes fedezni az általa támogatni vállalt peres eljárás költségeit, beleértve az eljárás befejezéséhez szükséges költségeket vagy díjakat, illetve az esetleges kedvezőtlen költségtérítést. Ez a perfinanszírozókra támaszkodó felpereseket a jelentős, előre nem látható gazdasági veszteség kockázatának, valamint annak a kockázatnak teheti ki, hogy a perfinanszírozók üzleti körülményeik vagy döntéseik miatt az egyébként életképes eljárásokról lemondanak.
- (13) A perfinanszírozókat kötelezni kell arra, hogy tisztességesen, átláthatóan, hatékonyan, valamint a felperesek és a követelések megcélzott kedvezményezettjei érdekében járnak el. Annak a követelménynek hiánya, hogy a felperesek és a megcélzott kedvezményezettek érdekeit a perfinanszírozó saját érdekei elé kell helyezni, annak kockázatával járhat, hogy az eljárásokat olyan módon irányítják, amely végső soron a perfinanszírozó érdekeit szolgálja, nem pedig a felperes érdekeit.
- (14) Az ezen irányelv követelményei kijátszásának megakadályozása érdekében a szükséges engedéllyel nem rendelkező perfinanszírozókkal kötött megállapodásoknak nem lehet joghatásuk. A szükséges engedély megszerzésével kapcsolatos terhet maguknak a perfinanszírozóknak kell viselniük, és ezért a felpereseket és a megcélzott kedvezményezetteket kártalanítani kell a szükséges engedéllyel nem rendelkező perfinanszírozó által okozott károk tekintetében.
- (15) Ennek az irányelvnek szabályoznia kell a perfinanszírozók tevékenységét, de nem sértheti az egyéb szabályozási kötelezettségeket vagy rendszereket, például a pénzügyi szolgáltatások nyújtására vonatkozó, esetlegesen alkalmazandó meglévő szabályokat, tiszteletben tartva a tagállamok jogi hagyományait, autonómiáját és a nemzeti jogrendszerükben a perfinanszírozás engedélyezésének helyénvalóságára vonatkozó döntéseiket.
- (16) Ezen irányelv következetes alkalmazásának elősegítése érdekében a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy felügyeleti hatóságaik ezt az irányelvet más tagállamok felügyeleti hatóságaival szoros együttműködésben alkalmazzák. A felügyeleti hatóságok közötti koordinációt uniós szinten kell megszervezni a felügyeleti normák eltéréseinek elkerülése érdekében, amely veszélyeztetné a belső piac megfelelő működését.
- (17) A Bizottságnak koordinálnia kell a felügyeleti hatóságok tevékenységét, és elő kell segítenie egy erre a célra alkalmas együttműködési hálózat létrehozását. A felügyeleti hatóságok számára lehetővé kell tenni, hogy szükség esetén konzultáljanak a Bizottsággal, és a Bizottság számára lehetővé kell tenni, hogy iránymutatásokat, ajánlásokat, a bevált gyakorlatokról szóló közleményeket vagy tanácsadói véleményeket adjon ki a felügyeleti hatóságok számára ezen irányelv alkalmazásáról, valamint az ezen irányelv végrehajtása tekintetében fennálló bármely nyilvánvaló következtetéssel kapcsolatban. A felügyeleti hatóságoknak a koordináció megkönnyítése érdekében meg kell osztaniuk tevékenységeik részleteit a Bizottsággal, beleértve az összes meghozott határozat és az általuk engedélyezett perfinanszírozók adatainak megosztását.

2022. szeptember 13., kedd

- (18) A határokon átnyúló perfinanszírozási szolgáltatások nyújtásának megkönnyítése érdekében azokban a tagállamokban, ahol azt a nemzeti jog lehetővé teszi, a tagállamok számára lehetővé kell tenni az együttműködést, az információcserét és a bevált gyakorlatok cseréjét, és kötelezni kell őket arra, hogy teljes mértékben figyelembe vegyék egymás engedélyezési határozatait. A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a követelések finanszírozási lehetőségeinek meglétére, valamint a követelések finanszírozására vonatkozó feltételekre és követelményekre vonatkozó átfogó és egyértelmű tájékoztatás és iránymutatás teljes mértékben és szabadon hozzáférhető legyen minden olyan polgár számára, aki jogorvoslatért folyamodhat, beleértve a legkiszolgáltatottabb csoportokat is. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 56. cikkével összhangban a tagállamoknak kölcsönösen el kell ismerniük az előzetes engedélyeket, és ezért automatikusan meg kell adniuk az engedélyt a területükön működő azon perfinanszírozóknak, akik engedélyt kaptak arra, hogy egy másik tagállamban működjenek, feltéve, hogy az eredeti engedély továbbra is érvényes. Amennyiben egy fogadó tagállam felügyeleti hatósága szabálytalanságokról szerez tudomást a perfinanszírozó magatartása kapcsán, erről közvetlenül tájékoztatnia kell a felelős felügyeleti hatóságot.
- (19) A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a vonatkozó bírósági eljárásokkal kapcsolatos döntéseket, beleértve az egyezségkötésre vonatkozó döntéseket is, a perfinanszírozó ne befolyásolja vagy ellenőrizze indokolatlanul oly módon, hogy ez a fellépés hátrányosan érintse az érintett felperesek érdekeit.
- (20) A perfinanszírozó és a felperes közötti tudás- vagy erőforrás-egyenlőtlenségek orvoslása érdekében a bíróságoknak vagy közigazgatási hatóságoknak a harmadik fél általi finanszírozási megállapodás alkalmasságának értékelésekor figyelembe kell venniük az ilyen megállapodások egyértelműségének és átláthatóságának szintjét, valamint azt, hogy a felperesek vagy a felperesek által képviselt személyek számára milyen mértékben ismertették átláthatóan a kockázatokat és előnyöket, és hogy ők milyen tudatosan vállalták azokat.
- (21) A harmadik fél általi finanszírozási megállapodásokat a felperesek számára érthető nyelven kell ismertetni, és világosan és megfelelő módon kell meghatározni a lehetséges kimenetek körét, valamint az esetleges kockázatokat és a vonatkozó korlátozásokat.
- (22) A perfinanszírozók és a harmadik fél általi finanszírozási megállapodások megfelelő felügyelete nem biztosítható a perfinanszírozók tevékenységeinek átláthatóságára vonatkozó kötelezettségek nélkül. Ez magában foglalja a bíróságokkal vagy közigazgatási hatóságokkal, az alperesekkel és a felperesekkel szembeni átláthatóságot. Ezért kötelezettségeket kell megállapítani arra vonatkozóan, hogy az illetékes bíróságot vagy közigazgatási hatóságot tájékoztatni kell az üzleti célú finanszírozás fennállásáról és a finanszírozó kilétéről, valamint hogy a harmadik fél általi finanszírozási megállapodásokat teljes körűen közölni kell a bíróságokkal vagy a közigazgatási hatóságokkal, azok kérésére vagy az alperes kérésére, a szükséges titoktartás védelme érdekében megfelelő korlátozások mellett. A bíróságokat vagy közigazgatási hatóságokat fel kell hatalmazni arra, hogy hozzáférhessenek a hatáskörükbe tartozó bírósági eljárások szempontjából releváns, harmadik fél által végzett valamennyi perfinanszírozási tevékenységre vonatkozó releváns információkhoz. Ezenkívül a bíróságnak vagy a közigazgatási hatóságnak tájékoztatnia kell az alpereseket a harmadik fél általi perfinanszírozás fennállásáról és a finanszírozó kilétéről.
- (23) A bíróságokat vagy közigazgatási hatóságokat fel kell hatalmazni arra, hogy amennyiben az előttük folyamatban lévő ügyben harmadik fél általi finanszírozási megállapodás áll fenn, értékeljék, hogy a harmadik fél általi finanszírozási megállapodás megfelel-e ennek az irányelvnek, és a 16. cikkel összhangban szükség esetén felülvizsgálhassák azt, akár az eljárásban részt vevő fél kérelmére, akár a bíróság vagy közigazgatási hatóság kezdeményezésére, vagy a felügyeleti hatóság jogerőssé vált közigazgatási határozata ellen hozzájuk benyújtott keresetet követően;
- (24) A perfinanszírozóknak a jó kormányzásra vonatkozó belső eljárásokat kell kialakítaniuk a perfinanszírozó és a felperesek közötti összeférhetlenségek elkerülése érdekében. Az átláthatósági követelményeknek való megfelelésnek biztosítania kell, hogy a felperesek teljes mértékben tisztában legyenek a perfinanszírozónak az alperesekkel, ügyvédekkel, más perfinanszírozókkal vagy bármely más, az ügyben érintett harmadik féllel esetlegesen fennálló olyan kapcsolatával, amely tényleges vagy vélt összeférhetlenséget okozhat.
- (25) A perfinanszírozók semmilyen esetben sem követelhetnek tisztességtelen, aránytalan vagy észszerűtlen jutalmat a felperesek kárára. A bíróságokat vagy közigazgatási hatóságokat fel kell hatalmazni arra, hogy értékeljék az előttük folyamatban lévő ügy szempontjából releváns, harmadik fél általi perfinanszírozási megállapodásokat, figyelembe véve a megállapodás megkötésének körülményeit és hátterét annak érdekében, hogy hatékonyan megállapíthassák, hogy a megállapodás tisztességes-e, és megfelel-e ennek az irányelvnek, valamint az összes vonatkozó uniós és nemzeti jogszabálynak.

2022. szeptember 13., kedd

- (26) Amennyiben a harmadik fél általi finanszírozási megállapodások lehetővé teszik a perfinanszírozók számára, hogy elsőbbséggel részesüljenek a jutalomból vagy kapjanak bizonyos díjakat a felperesek számára kiosztott megítélt összegekből, a rendelkezésre álló megítélt összeg úgy csökkenhet, hogy a felperesek számára kevés vagy semmi sem marad. Ezért a harmadik fél általi finanszírozási megállapodásoknak mindig biztosítaniuk kell, hogy minden megítélt összeget először a felperes részére fizessenek ki, vagyis hogy a felperes jogosultsága elsőbbséget élvezzen a finanszírozó jogosultságával szemben. A perfinanszírozók számára nem szabad megengedni, hogy saját jutalmuk elsőbbségét követeljék.
- (27) Mivel a perfinanszírozók által kapott jutalom aránya egyes tagállamokban csökkentheti a felperesek által kapott kártérítést, a bíróságoknak vagy közigazgatási hatóságoknak felügyeletet kell gyakorolniuk e jutalom értéke és aránya felett, hogy megakadályozzák a pénzjutalmak aránytalan juttatását a perfinanszírozók számára. Kivételes körülményektől eltekintve, ha a perfinanszírozó által igényelt jutalom részaránya 60 %-ra vagy az alá csökkentené a felperesek és a megcélzott kedvezményezettek rendelkezésére álló megítélt összeg (beleértve az összes kártérítési összeget, költséget, díjat és egyéb kiadásokat) arányát, azt tisztességtelennek és érvénytelennek kell tekinteni.
- (28) További feltételeket kell bevezetni annak biztosítására, hogy a perfinanszírozók ne befolyásolják indokolatlanul a felperesek döntéseit az eljárás során oly módon, hogy az magának a perfinanszírozónak kedvezzen, a felperes kárára. Különösen a perfinanszírozók nem befolyásolhatják indokolatlanul az arra vonatkozó döntéseket, hogy az ügyek hogyan folytatódjanak, mely érdekek élvezzenek elsőbbséget, vagy hogy a felperesek elfogadjanak-e vagy sem egy adott eredményt, megítélt összeget vagy egyezséget.
- (29) A perfinanszírozók számára nem szabad megengedni, hogy az általuk vállalt finanszírozást visszavonják, kivéve az ezen irányelvben vagy az ezen irányelv alapján elfogadott nemzeti jogszabályban meghatározott korlátozott körülmények fennállása esetén, hogy a finanszírozást ne vonhassák vissza a felperesek vagy a megcélzott kedvezményezettek hátrányára a peres eljárás bármely szakaszában, a perfinanszírozó üzleti érdekeinek vagy ösztönzőinek megváltozása miatt.
- (30) Amennyiben a perfinanszírozók olyan eljárásokat támogattak vagy finanszíroztak, amelyek nem jártak sikerrel, a felperesekkel együttesen kell felelniük az általuk az alperesek számára okozott, és a bíróságok vagy közigazgatási hatóságok által esetlegesen megítélt összegű kedvezőtlen költségtérítésekért. A bíróságokat vagy közigazgatási hatóságokat megfelelő hatáskörrel kell felruházni e kötelezettség hatékonyságának biztosítása érdekében, és a harmadik fél általi finanszírozási megállapodások nem zárhatják ki az ilyen hátrányos költségekért való felelősséget.
- (31) A tagállami bíróságoknak vagy közigazgatási hatóságoknak jogosultnak kell lenniük arra, hogy a nemzeti joggal összhangban határozzák meg a hátrányos költségek megítélését, többek között az eljárás körülményei szerint megfelelő tudományos, statisztikai vagy technikai bizonyítékokra támaszkodva, vagy szakértőkre, értékelőkre vagy adószakértőkre támaszkodva.
- (32) Ez az irányelv tiszteltetben tartja az alapvető jogokat, és szem előtt tartja mindenekelőtt az Európai Unió Alapjogi Chartájában elismert elveket. Ennek megfelelően ezt az irányelvet az említett jogokkal és elvekkel összhangban kell értelmezni és alkalmazni, beleértve a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való jogot, valamint a védelemhez való jogot.
- (33) Mivel ezen irányelv céljait, nevezetesen a perfinanszírozókra és tevékenységükre alkalmazandó tagállami szabályok harmonizációjának biztosítását, és ezáltal az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosítását, annak bevezetésével, hogy a finanszírozott felperesek és a megcélzott kedvezményezettek jogainak védelmére vonatkozó közös minimum-szabályok legyenek érvényben a részben vagy egészben harmadik fél által finanszírozott eljárásokban valamennyi tagállamban, ahol engedélyezett a perfinanszírozók működése, a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, mivel a perfinanszírozók több tagállamban működnek, és különböző nemzeti szabályok és gyakorlatok vonatkoznak rájuk, hanem inkább uniós szinten lehet megvalósítani azokat, tekintettel a harmadik fél általi perfinanszírozás kialakulóban lévő piacának nagyságrendjére, valamint arra, hogy el kell kerülni az olyan eltérő szabályokat és gyakorlatokat, amelyek valószínűleg akadályozzák a belső piac megfelelő működését, továbbá hogy a nemzeti szabályok optimalizálására törekvő perfinanszírozók kiválaszthatják a számukra legkedvezőbb igazságszolgáltatási fórumot. Az Unió ezért intézkedéseket hozhat az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az arányosságnak az ugyanazon cikkben foglalt elvével összhangban ez az irányelv nem lépi túl az említett célok eléréséhez szükséges mértéket.

2022. szeptember 13., kedd

- (34) A tagállamoknak és a Bizottságnak a magyarázó dokumentumokról szóló, 2011. szeptember 28-i együttes politikai nyilatkozatával összhangban a tagállamok vállalták, hogy az átültető intézkedéseikről szóló értesítéshez indokolt esetben egy vagy több olyan dokumentumot mellékelnek, amely megmagyarázza az irányelv elemei és az azt átültető nemzeti jogi eszközök megfelelő részei közötti kapcsolatot. Ezen irányelv tekintetében a jogalkotó az ilyen dokumentumok megküldését indokoltnak tekinti.

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

I. fejezet

Általános rendelkezések

1. cikk

Tárgy és cél

Ez az irányelv minimumszabályokat állapít meg az üzleti alapon finanszírozást nyújtó harmadik fél perfinanszírozókra és engedélyezett tevékenységeikre vonatkozóan, és keretet biztosít a finanszírozott felperesek és a megcélzott kedvezményezettek – beleértve adott esetben azokat is, akiknek érdekeit feljogosított szervezetek képviselik – támogatásához és védelméhez olyan eljárásokban, amelyeket részben vagy egészben harmadik fél perfinanszírozásával finanszíroznak. Biztosítékokat állapít meg az összeférhetetlenség, a visszaélésszerű pereskedés, valamint a pénzzutalmak perfinanszírozók közötti aránytalan elosztásának megelőzése érdekében, ugyanakkor biztosítja, hogy a harmadik fél általi perfinanszírozás megfelelően lehetővé tegye a felperesek és a megcélzott kedvezményezettek számára az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférést, valamint biztosítja a vállalati elszámoltathatóságot.

2. cikk

Alkalmazási kör

Ez az irányelv az üzleti alapon finanszírozást nyújtó harmadik fél perfinanszírozókra (a továbbiakban: perfinanszírozók) és az üzleti alapú harmadik fél általi finanszírozási megállapodásokra (a továbbiakban: harmadik fél általi finanszírozási megállapodások) alkalmazandó, tekintet nélkül a kapcsolódó követelések jellegére. Az irányelv nem érinti a követelések előterjesztését lehetővé tevő hatályos nemzetközi, uniós és nemzeti jogszabályokat, különösen a fogyasztók kollektív érdekeinek védelmére, a környezetvédelemre, valamint a fizetéseképtelenségi eljárásokra vagy a felelősségre vonatkozó jogszabályokat.

3. cikk

Fogalommeghatározások

Ezen irányelv alkalmazásában:

- a) „perfinanszírozó”: minden olyan vállalkozás, amely harmadik fél általi finanszírozási megállapodást köt egy eljárással kapcsolatban, bár nem fél az adott eljárásban, sem ügyvéd, sem az ilyen eljárásban részt vevő felet képviselő más jogi szakember, és nem is nyújt szabályozott biztosítási szolgáltatást az adott eljárásban részt vevő félnek, és amelynek elsődleges célja, hogy az eljárással kapcsolatos finanszírozás révén eszközölt befektetése után hozamot kapjon, vagy hogy versenyelőnyhöz jusson egy adott piacon;
- b) „felperes”: bármely természetes vagy jogi személy, aki bíróság vagy közigazgatási hatóság előtt eljárást indít vagy szándékozik indítani egy másik féllel szemben;
- c) „bíróság vagy közigazgatási hatóság”: illetékes bíróság, közigazgatási hatóság, választottbíróság vagy más, az eljárás elbírálásával megbízott szerv, a nemzeti joggal összhangban;
- d) „mgetcélzott kedvezményezett”: olyan személy, aki jogosult részesedni az eljárás során megítélt összegből, és akinek érdekeit az eljárásban a támogatott felperes vagy a nevében felperes félként eljáró feljogosított szervezet képviseli képviseleti keresetek keretében;
- e) „eljárás”: bármely belföldi vagy határokon átnyúló polgári vagy kereskedelmi peres eljárás, illetve bármely önkéntes választottbírósági eljárás vagy alternatív vitarendezési mechanizmus, amelynek keretében az Unió valamely bírósága vagy közigazgatási hatósága előtt jogorvoslatot kérnek valamely jogvitával kapcsolatban;

2022. szeptember 13., kedd

- f) „feljogosított szervezet”: a fogyasztók érdekeit képviselő és az (EU) 2020/1828 irányelv alapján kijelölt feljogosított szervezet;
- g) „felügyeleti hatóság”: a tagállam által kijelölt hatóság, amely felelős a perfinanszírozók engedélyének megadásáért, felfüggesztéséért vagy visszavonásáért, valamint a perfinanszírozók tevékenységeinek felügyeletéért;
- h) „harmadik fél általi finanszírozási megállapodás”: olyan megállapodás, amelyben a perfinanszírozó vállalja az eljárási költségek egészének vagy egy részének finanszírozását, cserébe a felperesnek megítélt pénzösszeg egy részéért vagy sikerdíjért, amely megtéríti a perfinanszírozónak az általa nyújtott finanszírozást, és adott esetben fedezi a nyújtott szolgáltatásért járó, részben vagy egészben az eljárás kimenetelén alapuló díjazást. Ez a fogalom meghatározás magában foglal minden olyan megállapodást, amelyben ilyen jutalomban állapodnak meg, függetlenül attól, hogy azt önálló szolgáltatásként ajánlják fel, vagy a követelés megvásárlásával vagy engedményezésével érik el.

II. fejezet

A perfinanszírozók tevékenységének jóváhagyása az Unión belül

4. cikk

Engedélyezési rendszer

- (1) A tagállamok a nemzeti joggal összhangban határozhatják meg, hogy a joghatóságukban folyó eljárásokkal kapcsolatban a területükön lakóhellyel rendelkező felperesek vagy megcélzott kedvezményezettek javára lehet-e harmadik fél általi finanszírozási megállapodásokat ajánlani.
- (2) Amennyiben a harmadik fél általi finanszírozási tevékenységek engedélyezettek, a tagállamok létrehozzák a perfinanszírozók területükön folytatott tevékenységeinek engedélyezésére és nyomon követésére szolgáló rendszert. E rendszer magában foglalja egy független felügyeleti szerv vagy hatóság kijelölését, amelynek feladata a perfinanszírozók engedélyének megadása, felfüggesztése vagy visszavonása, valamint a perfinanszírozók tevékenységének felügyelete.
- (3) Az e cikkben előírt engedélyezési rendszer csak a harmadik fél általi finanszírozási megállapodások perfinanszírozók általi felajánlásával kapcsolatos tevékenységekre alkalmazandó. Amennyiben a perfinanszírozók az Unión belül más hatóság által felügyelt egyéb jogi, pénzügyi vagy követeléskezelési szolgáltatásokat is nyújtanak, ez az irányelv nem érinti az ezen egyéb szolgáltatásokra vonatkozó felügyeleti és engedélyezési rendszert.

5. cikk

Engedélyezési feltételek

- (1) A tagállamok biztosítják, hogy a felügyeleti hatóságok csak olyan perfinanszírozóknak adjanak vagy tartsanak fenn – akár belföldi, akár határokon átnyúló peres vagy egyéb eljárásokra vonatkozó – engedélyeket, amelyek megfelelnek ezen irányelvnek, és amelyek a nemzeti jogban meghatározott alkalmassági vagy egyéb kritériumokon túlmenően legalább az alábbi kritériumoknak megfelelnek:
- a) üzleti tevékenységüket az egyik tagállamban bejegyzett székhelyen keresztül folytatják, és engedélyüket ugyanabban a tagállamban kérik és tartják fenn;
- b) kötelezettséget vállalnak arra, hogy a harmadik fél általi finanszírozási megállapodásokat a tervezett eljárás helye szerinti tagállam, vagy ha ettől eltér, a felperes vagy a megcélzott kedvezményezettek helye szerinti tagállam joga szerint kötik meg;
- c) a felügyeleti hatóság számára kielégítő módon bizonyítják, hogy rendelkeznek olyan eljárásokkal és irányítási struktúrákkal, amelyek biztosítják, hogy folyamatosan megfeleljenek ennek az irányelvnek, az ezen irányelvben előírt átláthatósági követelményeknek és vagyonnekezelési jogviszonyoknak, valamint belső eljárásokat alakítottak ki a perfinanszírozót érintő eljárásokban az egymás és az alperesek közötti összeférhetetlenség megelőzésére;
- d) megfelelnek a 6. cikkben meghatározott tőkeigfelelési követelményeknek; valamint

2022. szeptember 13., kedd

e) kielégítően igazolják a felügyeleti hatóság felé, hogy rendelkeznek a 7. cikkben előírt vagyonkezelési kötelezettség teljesítését és betartását biztosító irányítással és eljárásokkal.

(2) A tagállamok kölcsönösen elismerik a perfinanszírozónak egy másik tagállamban adott engedélyt, és ezért automatikusan lehetővé teszik számukra, hogy saját tagállamukban működjenek, feltéve, hogy az eredeti engedély továbbra is érvényes.

(3) A 4. cikk által létrehozott engedélyezési rendszer nem érinti a pénzügyi szolgáltatások nyújtására, a befektetési tevékenységre vagy a fogyasztóvédelemre vonatkozó uniós jog alkalmazását.

6. cikk

Tőke megfelelés

(1) A tagállamok biztosítják, hogy a felügyeleti hatóságok felhatalmazást kapjanak annak ellenőrzésére, hogy a perfinanszírozók mindenkor megfelelő pénzügyi forrásokkal rendelkeznek-e a harmadik fél általi finanszírozási megállapodásaik szerinti kötelezettségeik teljesítéséhez. A felügyeleti hatóságoknak különösen azt kell biztosítaniuk, hogy a perfinanszírozók képesek legyenek:

a) a harmadik fél általi finanszírozási megállapodásaikból eredő valamennyi tartozásukat esedékessé válásukkor megfizetni; valamint

b) finanszírozni az általuk vállalt eljárások minden szakaszát, beleértve a tárgyalást és az azt követő fellebbezést is.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy a perfinanszírozók szükség esetén bizonyíthassák, hogy megfelelnek az (1) bekezdésben meghatározott kritériumoknak, azáltal, hogy tanúsítványt vagy igazolást nyújtanak be arról, hogy biztosítási rendszerük teljes mértékben fedezné az (1) bekezdésben említett valamennyi költséget.

(3) A tagállamok biztosítják, hogy a felügyeleti hatóságok felhatalmazást kapjanak annak ellenőrzésére, hogy a perfinanszírozók mindenkor képesek lennének-e az általuk finanszírozott valamennyi eljárás valamennyi előre látható hátrányos költségének teljes kifizetéséhez szükséges minimális likviditáshoz való hozzáférésre. A tagállamok biztosítják, hogy bíróságaik vagy közigazgatási hatóságaik felszólíthassák a perfinanszírozókat, hogy a nemzeti jog által megengedett formákban nyújtsanak biztosítékot a költségek fedezésére, amennyiben a felperes ezt indokolt konkrét aggályok alapján kéri.

(4) A tagállamok külön biztosítási alapot hozhatnak létre a jóhiszemű peres eljárásban részt vevő felperesek összes fennmaradó költségének fedezésére, azokra az esetekre, ha a perfinanszírozó a peres eljárás során fizetéseképtelenné válik. Amennyiben egy tagállam ilyen alapot hoz létre, az adott tagállam biztosítja, hogy az alapot államilag kezeljék és azt az engedéllyel rendelkező perfinanszírozók által fizetendő éves díjakból finanszírozzák.

7. cikk

Vagyonkezelői kötelezettség

(1) A tagállamok biztosítják, hogy a felügyeleti hatóságok felhatalmazást kapjanak annak ellenőrzésére, hogy a perfinanszírozók rendelkeznek-e olyan irányítási és belső eljárásokkal, amelyek biztosítják, hogy az általuk kötött harmadik fél általi finanszírozási megállapodások vagyonkezelői jogviszonyon alapulnak, és hogy e megállapodásokban kötelezettséget vállalnak arra, hogy tisztességesen és átláthatóan járnak el, és tiszteletben tartják a vagyonkezelői kötelezettséget, amely megköveteli, hogy a felperes érdekét szem előtt tartva járjanak el.

(2) Amennyiben a felperes az eljárás során mások nevében kíván keresetet benyújtani, például ha a felperes fogyasztókat képviselő feljogosított szervezet, a perfinanszírozó köteles vagyonkezelői kötelezettséget vállalni az ilyen megcélzott kedvezményezettekkel szemben. A perfinanszírozók kötelesek az eljárás során végig a vagyonkezelői kötelezettségükkel összhangban álló módon eljárni. A perfinanszírozó és a felperesek vagy a megcélzott kedvezményezettek érdekei közötti ütközés esetén a perfinanszírozónak kötelezettséget kell vállalnia arra, hogy a felperesek vagy a megcélzott kedvezményezettek érdekeit a saját érdekei elé helyezi.

2022. szeptember 13., kedd

III. fejezet**A felügyeleti hatóságok hatásköre és a köztük lévő koordináció****8. cikk***A felügyeleti hatóságok hatáskörei*

(1) Amennyiben a 4. cikkel összhangban engedélyezett a harmadik fél általi finanszírozási megállapodás, a tagállamok előírják, hogy egy független állami felügyeleti hatóság felelős a joghatósága alatt letelepedett, a joghatósága alá tartozó felpereseknek és megcélzott kedvezményezetteknek, vagy a joghatósága alá tartozó eljárásokkal kapcsolatban harmadik fél általi finanszírozási megállapodásokat kínáló perfinanszírozók engedélyezésének felügyeletéért.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy panasztételi eljárás álljon rendelkezésre minden olyan természetes vagy jogi személy esetében, aki vagy amely valamely felügyeleti hatóság előtt aggályokat kíván felvetni azzal kapcsolatban, hogy a perfinanszírozó megfelel-e az ezen irányelv és az alkalmazandó nemzeti jog szerinti kötelezettségeinek.

(3) A (2) bekezdésben említett panasztételi eljárástól függetlenül a perfinanszírozót érintő, folyamatban lévő bírósági eljárás esetén az alperes által az ilyen eljárásban felvetett, a perfinanszírozó ezen irányelv és az alkalmazandó nemzeti jog szerinti kötelezettségeinek való megfelelésével kapcsolatos aggályokkal az illetékes bíróság vagy közigazgatási hatóság foglalkozik az 16. cikk (2) bekezdésével összhangban.

(4) Minden felügyeleti hatóságot fel kell hatalmazni és fel kell kérni különösen arra, hogy:

- a) fogadja a perfinanszírozóktól az engedélyezési kérelmeket és az e kérelmek elbírálásához szükséges információkat, és az ilyen kérelmekről időben határozzon;
- b) meghozza a kérelmező perfinanszírozók engedélyének megadásához vagy megtagadásához, vagy az engedély visszavonásához szükséges döntéseket, vagy feltételeket, korlátozásokat vagy szankciókat szabjon ki az engedélyezett perfinanszírozókra;
- c) döntsön a perfinanszírozó alkalmasságáról, többek között tapasztalataira, hírnevére, az összeférhetetlenség elkerülésére és megoldására irányuló belső eljárásaira és ismereteire való hivatkozással;
- d) a b) pont alapján hozott bármely határozatot tegye közzé a honlapján, kellő tekintettel az üzleti titoktartásra;
- e) legalább évente értékelje, hogy az engedélyezett perfinanszírozó továbbra is megfelel-e az 5. cikk (1) bekezdésében említett engedélyezési kritériumoknak, és gondoskodjon arról, hogy az engedélyt felfüggeszték vagy visszavonják, ha a perfinanszírozó már nem felel meg e kritériumok közül egynek vagy többnek. Az ilyen felfüggesztés vagy visszavonás nem érinti azon eljárások felpereseinek és kedvezményezettjeinek jogait, amelyekben a finanszírozó érintett lehet; valamint
- f) a 9. cikkben említett rendszer keretében fogadja és kivizsgálja a perfinanszírozó magatartásával kapcsolatos panaszokat, valamint azt, hogy az ilyen perfinanszírozó megfelel-e az ezen irányelv IV. fejezetében megállapított rendelkezéseknek és a nemzeti jog szerinti egyéb alkalmazandó követelményeknek.

(5) A tagállamok biztosítják, hogy a perfinanszírozók kötelesek legyenek indokolatlan késedelem nélkül értesíteni a felügyeleti hatóságot minden olyan változásról, amely érinti a 6. cikk (1) és (2) bekezdésében meghatározott tőke megfelelési követelményeknek való megfelelésüket. Ezen túlmenően a tagállamok biztosítják, hogy a perfinanszírozók évente igazolják, hogy továbbra is megfelelnek az említett bekezdéseknek.

(6) A tagállamok biztosítják, hogy a felügyeleti hatóságok felügyeljék a perfinanszírozók és a felperesek, valamint általában a megcélzott kedvezményezettek közötti vagytonkezelői kapcsolatokat, és képesek legyenek utasításokat és végzéseket hozni a felperesek és a megcélzott kedvezményezettek érdekeinek védelme érdekében.

2022. szeptember 13., kedd

9. cikk

Vizsgálatok és panaszok

(1) A tagállamok biztosítják, hogy olyan panasztételi rendszer álljon rendelkezésre, amely lehetővé teszi a 8. cikk (2) bekezdésében említett panaszok fogadását és kivizsgálását.

(2) Az (1) bekezdésben említett panasztételi rendszer keretében a tagállamok biztosítják, hogy a felügyeleti hatóságok felhatalmazással rendelkezzenek annak indokolatlan késedelem nélküli értékelésére, hogy a perfinanszírozó megfelel-e az engedélyéhez kapcsolódó kötelezettségeknek vagy feltételeknek, ezen irányelv rendelkezéseinek és a nemzeti jog szerinti egyéb alkalmazandó követelményeknek.

(3) A tagállamok biztosítják, hogy a perfinanszírozók engedélyükhöz kapcsolódó kötelezettségeknek vagy feltételeknek való megfelelésével kapcsolatos felügyelet gyakorlása során a felügyeleti hatóságok felhatalmazást kapjanak arra, hogy

i. kivizsgálják a természetes vagy jogi személyektől kapott panaszokat a 8. cikk (2) bekezdésével összhangban és a 8. cikk (3) bekezdésére is figyelemmel;

ii. kivizsgálják a bármely más felügyeleti hatóságtól vagy a Bizottságtól érkező panaszokat;

iii. hivatalból vizsgálatot kezdeményezzenek,

iv. vizsgálatot kezdeményezzenek valamely bíróság vagy közigazgatási hatóság ajánlása nyomán, amelynek aggályai merülnek fel a bíróság vagy közigazgatási hatóság előtt folyamatban lévő, a perfinanszírozó engedélyéhez kapcsolódó kötelezettségeknek vagy feltételeknek való megfelelésével kapcsolatos eljárásokból eredően.

10. cikk

Együttműködés a felügyeleti hatóságok között

(1) A tagállamok biztosítják, hogy felügyeleti hatóságaik más tagállamok felügyeleti hatóságaival szorosan együttműködve alkalmazzák ezt az irányelvet.

(2) A Bizottság felügyeli és koordinálja a felügyeleti hatóságok tevékenységét az ezen irányelvben meghatározott feladatok ellátása során, és összehívja a felügyeleti hatóságok hálózatát, és annak elnöke. A Bizottság a 11. cikkel összhangban felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogad el annak érdekében, hogy a felügyeleti hatóságok hálózatán belüli együttműködés módozatainak meghatározása révén kiegészítse ezt az irányelvet, és azokat a felügyeleti hatóságokkal szoros együttműködésben rendszeresen felülvizsgálja.

(3) A felügyeleti hatóságok konzultálhatnak a Bizottsággal az ezen irányelv végrehajtásával kapcsolatos bármely kérdésben. A Bizottság iránymutatásokat, ajánlásokat, a bevált gyakorlatokról szóló közleményeket és tanácsadói véleményeket adhat ki a felügyeleti hatóságok számára ezen irányelv végrehajtásával kapcsolatban, valamint az ezzel kapcsolatos bármely nyilvánvaló ellentmondással kapcsolatban, illetve a perfinanszírozók felügyeletével kapcsolatban. A Bizottság létrehozhat egy szakértői központot is, amely szakképzett szakértelemmel látja el azokat a bírósági vagy közigazgatási hatóságokat, amelyek tanácsot kérnek a perfinanszírozók tevékenységének az Unión belüli értékelésével kapcsolatban.

(4) Minden felügyeleti hatóság összeállítja az engedélyezett perfinanszírozók jegyzékét, közli azt a Bizottsággal és nyilvánosan hozzáférhetővé teszi azt. A felügyeleti hatóságok a jegyzéket minden változás esetén frissítik, és erről tájékoztatják a Bizottságot.

(5) Kérésre minden felügyeleti hatóság közli a Bizottsággal és más felügyeleti hatóságokkal a perfinanszírozók felügyelete tekintetében hozott határozatok részleteit, ideértve a 8. cikk (4) bekezdésének b) pontja alapján hozott határozatok részleteit is.

(6) Amennyiben egy perfinanszírozó engedélyt kért egy felügyeleti hatóságtól, majd ezt követően engedélyt kér egy másik hatóságtól, az ilyen felügyeleti hatóságok – az eltérő nemzeti szabályok kellő figyelembevétele mellett – a megfelelő mértékben koordinálják és megosztják az információkat annak érdekében, hogy következetes határozatokat hozzanak.

2022. szeptember 13., kedd

(7) Amennyiben a perfinanszírozót valamely tagállam felügyeleti hatósága engedélyezte, de az egy másik tagállambeli felperes vagy más megcélzott kedvezményezett javára, vagy egy másik tagállamban folyó eljárásban kíván harmadik fél általi finanszírozási megállapodást ajánlani, be kell mutatnia a székhely szerinti tagállam felügyeleti hatóságának engedélyéről szóló igazolást. Amennyiben e másik tagállam felügyeleti hatósága szabálytalanságokat észlel a perfinanszírozó magatartásában, erről közvetlenül tájékoztatja a felelős felügyeleti hatóságot.

11. cikk

A felhatalmazás gyakorlása

(1) A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozóan a Bizottság részére adott felhatalmazás gyakorlásának feltételeit ez a cikk határozza meg.

(2) A Bizottságnak a 10. cikk (2) bekezdésében említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadására vonatkozó felhatalmazása 5 éves időtartamra szól ...-tól/-től [az alap jogalkotási aktus hatálybalépésének időpontja vagy a társjogalkotók által megállapított bármely más időpont] kezdődő hatállyal.

A Bizottság legkésőbb kilenc hónappal az öt éves időtartam vége előtt jelentést készít a felhatalmazásról. A felhatalmazás hallgatólagosan meghosszabbodik a korábbival megegyező időtartamra, amennyiben az Európai Parlament vagy a Tanács nem ellenzi a meghosszabbítást legkésőbb három hónappal minden egyes időtartam letelte előtt.

(3) Az Európai Parlament vagy a Tanács bármikor visszavonhatja a 10. cikk (2) bekezdésében említett felhatalmazást. A visszavonásról szóló határozat megszünteti az abban meghatározott felhatalmazást. Ez a határozat az Európai Unió Hivatalos Lapjában való közzétételét követő napon vagy a határozatban meghatározott későbbi időpontban lép hatályba. A határozat nem érinti a már hatályban lévő, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok érvényességét.

(4) A felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadása előtt a Bizottság a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban megállapított elvekkel összhangban konzultál az egyes tagállamok által kijelölt szakértőkkel.

(5) A Bizottság a felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadását követően haladéktalanul és egyidejűleg értesíti arról az Európai Parlamentet és a Tanácsot.

(6) A 10. cikk (2) bekezdése értelmében elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktus csak akkor lép hatályba, ha az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a jogi aktusról való értesítését követő [két hónapon] belül sem az Európai Parlament, sem a Tanács nem emelt ellene kifogást, illetve ha az említett időtartam lejártát megelőzően mind az Európai Parlament, mind a Tanács arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem fog kifogást emelni. Az Európai Parlament vagy a Tanács kezdeményezésére ez az időtartam [két hónap]-al meghosszabbodik.

IV. fejezet

Harmadik fél általi finanszírozási megállapodások és a perfinanszírozók tevékenységei

12. cikk

A harmadik fél általi finanszírozási megállapodások tartalma

A tagállamok biztosítják, hogy a harmadik fél általi finanszírozási megállapodásokat írásban kell elkészíteni annak a tagállamnak az egyik hivatalos nyelvén, ahol a felperes és a megcélzott kedvezményezettek lakóhellyel rendelkeznek, azokat világos és könnyen érthető módon kell megírni, és legalább a következőket kell tartalmazniuk:

- a) a perfinanszírozó által viselendő különböző költségek és kiadások;
- b) a perfinanszírozónak vagy bármely más harmadik félnek a bármely megítélt összegből fizetendő rész vagy fizetendő díj, illetve a felperesek, a megcélzott kedvezményezettek vagy mindkettő által közvetlenül vagy közvetve viselendő egyéb pénzügyi költségek;
- c) hivatkozás a perfinanszírozónak a hátrányos költségekkel kapcsolatos felelősségére, ezen irányelv 18. cikkével összhangban;

2022. szeptember 13., kedd

- d) olyan záradék, amely rögzíti, hogy minden olyan megítélt összeg, amelyből a finanszírozó díja levonható, teljes egészében először a felpereseknek kerül kifizetésre, akik ezt követően a megállapodás szerinti összegeket díjként vagy jutalékként kifizethetik a perfinanszírozóknak, legalább az ezen irányelvben meghatározott minimális összegek megtartása mellett;
- e) a felperesek, a megcélzott kedvezményezettek vagy mindkettő által viselt kockázatok, beleértve a következőket:
- a perköltségek növekedésének lehetősége, valamint az, hogy ez hogyan befolyásolja a felperesek, a kedvezményezettek vagy mindkettő pénzügyi érdekeit;
 - azok a szigorúan meghatározott körülmények, amelyek között a harmadik fél általi finanszírozási megállapodás felmondható, valamint a felpereseket, kedvezményezetteket vagy mindkettőt érintő kockázatok ebben az esetben, és
 - a hátrányos költségek viselésének potenciális kockázata, beleértve azokat a körülményeket, amikor a hátrányos költségekre vonatkozó biztosítás vagy kártérítés nem fedezi ezt a kockázatot.
- f) felelősségkizáró nyilatkozat arra vonatkozóan, hogy az eljárási lépésekkel kapcsolatban a finanszírozás nem feltételhez kötött;
- g) a perfinanszírozó nyilatkozata arról, hogy nem áll fenn összeférhetetlenség.

13. cikk

Átláthatósági követelmények és az összeférhetetlenség elkerülése

- (1) A tagállamok előírják a perfinanszírozóknak, hogy hozzanak létre politikát és hajtsanak végre belső eljárásokat az összeférhetetlenségek elkerülésére és megoldására. Az említett politikának és a belső eljárásoknak meg kell felelniük a perfinanszírozó tevékenysége jellegének, nagyságrendjének és összetettségének, és azokat írásban kell rögzíteni, valamint a perfinanszírozó honlapján nyilvánosan hozzáférhetővé kell tenni. A politikát a harmadik fél általi finanszírozási megállapodás mellékletében is egyértelműen rögzíteni kell.
- (2) A tagállamok előírják a perfinanszírozók számára, hogy a harmadik fél általi finanszírozási megállapodásban tegyenek közzé a felperes és a megcélzott kedvezményezettek számára minden olyan információt, amelyről észszerűen feltételezhető, hogy összeférhetetlenséget okozhat. A perfinanszírozók által közzétett információknak legalább a következőket kell tartalmazniuk:
- a perfinanszírozó és bármely más, az eljáráshoz kapcsolódó vállalkozás között fennálló pénzügyi vagy egyéb megállapodások részletei, ideértve az érintett feljogosított szervezetekkel, káraggregátorokkal, ügyvédekkel vagy más érdekelt felekkel kötött megállapodásokat is;
 - a perfinanszírozó és az eljárás valamely alperese közötti releváns kapcsolat részletei, különös tekintettel az esetleges versenyhelyzetekre.

14. cikk

Érvénytelen megállapodások és záradékok

- (1) A tagállamok biztosítják, hogy a perfinanszírozóként való működésre nem jogosult természetes vagy jogi személyekkel kötött harmadik fél általi finanszírozási megállapodásoknak ne legyen joghatása.
- (2) A tagállamok biztosítják, hogy a harmadik fél finanszírozók az eljárás során ne befolyásolhassák a felperes döntéseit olyan módon, amely maga a perfinanszírozó számára lenne előnyös a felperes kárára. E célból a harmadik fél általi finanszírozási megállapodások azon záradékai, amelyek felhatalmazzák a perfinanszírozót az eljárással kapcsolatos döntések meghozatalára vagy befolyásolására, nem bírnak joghatással. Minden olyan ilyen záradék vagy megállapodás, amely többek között az alábbiakat tartalmazza, nem bír joghatással:
- a perfinanszírozó számára kifejezett felhatalmazás arra, hogy az eljárás során döntéseket hozzon vagy befolyásoljon, például az egyes követelésekkel, az ügyben való megegyezéssel vagy az eljárással kapcsolatos költségek kezelésével kapcsolatban;
 - tőke vagy bármely más, pénzügyi értékkel bíró erőforrás rendelkezésre bocsátása az eljárás céljaira attól függően, hogy a harmadik fél finanszírozó jóváhagyja annak konkrét felhasználását.

2022. szeptember 13., kedd

(3) A tagállamok rendelkeznek arról, hogy az olyan megállapodások, amelyekben a perfinanszírozó garantáltan minimális hozamot kap a befektetése után, mielőtt a felperes vagy a megcélzott kedvezményezett megkapná a rá eső részt, nem bírnak joggal.

(4) Kivételes körülmények hiányában, ha egy perfinanszírozási megállapodás olyan részesedésre jogosítaná fel a perfinanszírozót a megítélt összegből, amely a felperes és a megcélzott kedvezményezett számára rendelkezésre álló részesedést a teljes megítélt összeg (beleértve az összes kártérítési összeget, költséget, díjat és egyéb kiadásokat) 60 %-ára vagy annál alacsonyabbra csökkentené, az ilyen megállapodásnak nincs joga.

(5) A tagállamok biztosítják, hogy a harmadik fél általi finanszírozási megállapodások ne tartalmazzanak olyan rendelkezéseket, amelyek korlátozzák a perfinanszírozó felelősségét abban az esetben, ha a sikertelen eljárást követően hátrányos költségek viselésére vonatkozó végzés születik. Azoknak a rendelkezéseknek, amelyek a perfinanszírozó költségfelelősségét korlátozni kívánják, nincs joga.

(6) A tagállamok biztosítják, hogy a harmadik fél általi finanszírozási megállapodásokra irányadó feltételek ne tegyék lehetővé a finanszírozás visszavonását, kivéve a 15. cikk (1) bekezdésével összhangban a nemzeti jogban meghatározott, előírt körülmények fennállása esetén.

(7) A felperesek és a megcélzott kedvezményezettek kártérítést kapnak az érvénytelennek bizonyuló harmadik fél általi finanszírozási megállapodást kötő perfinanszírozó által okozott veszteségek tekintetében. Ez nem érinti a felperesek és az eljárás megcélzott kedvezményezettjeinek jogait.

15. cikk

A harmadik fél általi finanszírozási megállapodások felmondása

(1) A tagállamok megtiltják, hogy a harmadik fél általi finanszírozási megállapodást a perfinanszírozó a felperes tájékoztatáson alapuló beleegyezése nélkül egyoldalúan felmondja, kivéve, ha a bíróság vagy a közigazgatási hatóság engedélyt adott a perfinanszírozónak a megállapodás felmondására, miután mérlegelte, hogy a felperes és a megcélzott kedvezményezettek érdekei a felmondás ellenére is megfelelő védelmet élveznek.

(2) A harmadik fél általi finanszírozási megállapodás felmondásához a nemzeti jogban előírt megfelelő értesítés szükséges.

V. fejezet

Bíróági vagy közigazgatási hatósági felülvizsgálat

16. cikk

A harmadik fél általi finanszírozási megállapodás nyilvánosságra hozatala

(1) A tagállamok biztosítják, hogy a felperesek vagy képviselőik kötelesek legyenek tájékoztatni az érintett bíróságot vagy közigazgatási hatóságot a harmadik fél általi finanszírozási megállapodás létezéséről és a perfinanszírozó kilétéről, és a bíróság, a közigazgatási hatóság vagy az alperes kérésére az érintett bíróság vagy közigazgatási hatóság részére az eljárás legkorábbi szakaszában az érintett bíróság vagy közigazgatási hatóság rendelkezésére bocsássák a harmadik fél általi finanszírozási megállapodások teljes és nem szerkesztett másolatát. A tagállamok biztosítják továbbá, hogy a bíróság vagy a közigazgatási hatóság tájékoztassa az alpereseket a harmadik fél általi finanszírozási megállapodás létezéséről és a perfinanszírozó kilétéről.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy a bíróságok vagy a közigazgatási hatóságok felhatalmazást kapjanak a harmadik fél által finanszírozási megállapodásnak a 17. cikkel összhangban történő felülvizsgálatára az eljárásban részt vevő valamely fél kérelmére, amennyiben a harmadik fél általi finanszírozási megállapodásnak ezen irányelvnek és bármely más alkalmazandó nemzeti jognak való megfelelését illetően megalapozott kétségek merülnek fel, vagy saját kezdeményezésükre.

17. cikk

A harmadik fél általi finanszírozási megállapodások bíróságok vagy közigazgatási hatóságok általi felülvizsgálata

A tagállamok kijelölik az ezen irányelvben előírt különböző igazságügyi és közigazgatási feladatok ellátására illetékes bíróságot vagy közigazgatási hatóságot. A kijelölésnek különösen azt kell tartalmaznia, hogy a magánfinanszírozású ügyben eljáró bíróság vagy közigazgatási hatóság indokolatlan késedelem nélkül, az eljárásban részt vevő egyik fél kérésére vagy saját kezdeményezésére ellenőrzi a finanszírozási megállapodásoknak az előttük folyamatban lévő ügyekre gyakorolt hatását, az alábbi hatáskörök gyakorlása révén:

2022. szeptember 13., kedd

- a) a perfinanszírozóra nézve kötelező végzések vagy utasítások meghozatala, például annak előírása a perfinanszírozó számára, hogy a vonatkozó harmadik fél általi finanszírozási megállapodásban foglaltaknak megfelelően biztosítsa a finanszírozást, vagy a perfinanszírozó kötelezése arra, hogy módosítsa az adott finanszírozást;
- b) annak értékelése, hogy az egyes harmadik fél általi finanszírozási megállapodások megfelelnek-e az ezen irányelvben megállapított rendelkezéseknek, különösen a 7. cikk értelmében a felperesekkel és a megcélzott kedvezményezettekkel szembeni vagyonekezelői kötelezettségnek, és amennyiben a megállapodást nem megfelelőnek találják, a perfinanszírozó kötelezése a szükséges változtatások megtételére, vagy egy záradék semmissé nyilvánítása a 14. cikkel összhangban;
- c) annak értékelése, hogy az egyes harmadik fél általi finanszírozási megállapodások megfelelnek-e a 13. cikk szerinti átláthatósági követelményeknek;
- d) annak értékelése, hogy valamely harmadik fél általi finanszírozási megállapodás feljogosítja-e a perfinanszírozót a 14. cikk (4) bekezdésében leírt, valamely megítélt összegből tisztességtelen, aránytalan vagy észszerűtlen részre, és az ilyen megállapodás ennek megfelelő megsemmisítése vagy kiigazítása. A tagállamok meghatározzák, hogy az ilyen értékelés során az illetékes bíróságok vagy közigazgatási hatóságok figyelembe vehetik a tervezett vagy folyamatban lévő eljárások jellemzőit és körülményeit, beleértve adott esetben a következőket:
 - i. az ügyben érintett felek, valamint az eljárás megcélzott kedvezményezettjei, továbbá hogy mit értettek a perfinanszírozó számára a finanszírozási megállapodás alapján járó összeg alatt, sikeres kimenetel esetén;
 - ii. az esetlegesen megítélendő összeg valószínűsíthető értéke;
 - iii. a perfinanszírozó pénzügyi hozzájárulásának értéke és a felperes teljes költségének a perfinanszírozó által finanszírozott hányada, és
 - iv. az esetlegesen megítélt összegből a felperesnek és a megcélzott kedvezményezetteknek járó részarány;
- e) a bíróság vagy a közigazgatási hatóság által az ezen irányelvnek való megfelelés biztosítása érdekében megfelelőnek ítélt szankciók kiszabása;
- f) a bíróság vagy a közigazgatási hatóság értékelési hatáskörének gyakorlása során a megfelelő ismeretekkel és függetlenséggel rendelkező személyekkel konzultálhat, illetve szakértelmet kérhet, többek között bármely megfelelően képzett szakértőtől vagy felügyeleti hatóságtól.

18. cikk

Felelősség a hátrányos költségekért

(1) Amennyiben a felperes fél nem rendelkezik elegendő forrással a hátrányos költségek viseléséhez, a tagállamok biztosítják, hogy a bíróságok vagy a közigazgatási hatóságok jogosultak legyenek arra, hogy az eljárás sikertelen kimenetelét követően a perfinanszírozókkal szemben – akár a felperesekkel együttesen, akár azokkal egyetemlegesen – költségviselési végzéseket hozzanak. Ilyen esetben a bíróságok vagy közigazgatási hatóságok kötelezhetik a perfinanszírozókat a megfelelő hátrányos költségek megfizetésére, figyelembe véve a következőket:

- a) a perfinanszírozó által a követelés sikere esetén kapott esetleges díj értéke és aránya;
- b) a perfinanszírozó által meg nem fizetett költségek milyen mértékben terhelnék az alperest, a felperest vagy bármely más megcélzott kedvezményezettet.

2022. szeptember 13., kedd

- c) a perfinanszírozó magatartása az eljárás során, és különösen az ezen irányelvnek való megfelelés, valamint az, hogy magatartása hozzájárult-e az eljárás összköltségéhez; valamint
- d) a perfinanszírozó kezdeti befektetésének értéke.

VI. fejezet

Záró rendelkezések

19. cikk

Szankciók

(1) A tagállamok megállapítják az ennek az irányelvnek megfelelően elfogadott nemzeti rendelkezések megsértése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat, és meghoznak minden szükséges intézkedést, hogy biztosítsák ezek végrehajtását. A szankcióknak hatékonyak, arányosnak és visszatartó erejűnek kell lenniük. A tagállamok [...ig/haladéktalanul] értesítik a Bizottságot e szabályokról és intézkedésekről, és [haladéktalanul] bejelentik az ezeket érintő esetleges későbbi módosításokat.

(2) A felügyeleti hatóságok különösen a vállalkozás forgalma alapján kiszámított arányos bírságokat szabhatnak ki, ideiglenesen vagy határozatlan időre visszavonhatják a működési engedélyt, valamint egyéb megfelelő közigazgatási szankciókat alkalmazhatnak.

20. cikk

Felülvizsgálat

(1) Legkésőbb [... évvel ezen irányelv alkalmazásának kezdőnapját követően] a Bizottság elvégzi ezen irányelv értékelését, és a főbb megállapításokról jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak. Az értékelést a jogalkotás minőségének javítására vonatkozó bizottsági iránymutatásoknak megfelelően kell elvégezni. A jelentésben a Bizottság értékeli különösen az irányelv hatékonyságát, különös tekintettel a perfinanszírozók javára a felperesek – köztük a megcélzott kedvezményezettek – számára megítélt összegekből levont díjak vagy kamatok szintjére, a perfinanszírozók által a vitarendezési tevékenység szintjére gyakorolt hatásra, valamint arra, hogy a harmadik fél általi perfinanszírozás milyen mértékben tette lehetővé az igazságszolgáltatáshoz való jobb hozzáférést.

(2) A tagállamok először legkésőbb [... évvel ezen irányelv alkalmazásának kezdőnapját követően], majd azt követően évente a Bizottság rendelkezésére bocsátják az (1) bekezdésben említett jelentés elkészítéséhez szükséges következő információkat:

- a) az engedélyezett perfinanszírozóként elismert szervezetek azonossága, száma és típusa;
- b) az említett jegyzékben bekövetkező bármely változás és annak okai;
- c) azon eljárások száma és típusa, amelyeket részben vagy egészben valamely perfinanszírozó finanszíroz;
- d) ezen eljárások eredményei a perfinanszírozók által megkeresett összegek és a felperesek és a megcélzott kedvezményezettek számára megítélt összegek összehasonlításában.

21. cikk

Átültetés a nemzeti jogba

(1) A tagállamok [év/hónap/nap]-ig elfogadják és kihirdetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek megfeleljenek. Erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.

A tagállamok ezeket az intézkedéseket [év/hónap/nap]-tól/-től alkalmazzák.

2022. szeptember 13., kedd

Amikor a tagállamok elfogadják ezeket a rendelkezéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

(2) A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguk azon rendelkezéseinek szövegét, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el.

22. cikk

Hatálybalépés

Ezen irányelv az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

23. cikk

Címzettek

Ezen irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

2022. szeptember 13., kedd

P9_TA(2022)0310

A 2030-ig tartó időszakra vonatkozó új uniós erdőstratégia – fenntartható európai erdőgazdálkodás**Az Európai Parlament 2022. szeptember 13-i állásfoglalása a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó új uniós erdőstratégiáról – fenntartható európai erdőgazdálkodás (2022/2016(INI))**

(2023/C 125/02)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Bizottság „A 2030-ig tartó időszakra vonatkozó új uniós erdőstratégia” című, 2021. július 16-i közleményére (COM(2021)0572),
- tekintettel „Az európai erdőgazdálkodási stratégia – a további lépések” című, 2020. október 8-i állásfoglalására ⁽¹⁾,
- tekintettel az erdőket és az erdőalapú ágazatot érintő új uniós erdőgazdálkodási stratégiáról szóló, 2015. április 28-i állásfoglalására ⁽²⁾,
- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre (EUMSZ) és különösen annak 4. cikkére,
- tekintettel az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendjére és fenntartható fejlődési céljaira,
- tekintettel az Egyesült Nemzetek Éghajlatváltozási Keretegyezménye Feleinek 21. Konferenciáján (COP21) Párizsban, 2015. december 12-én elfogadott megállapodásra (Párizsi Megállapodás),
- tekintettel az európai zöld megállapodásról szóló, 2019. december 11-i bizottsági közleményre (COM(2019)0640), valamint a Bizottság elnöke, Ursula von der Leyen és a Bizottság ezt követő politikai iránymutatásaira,
- tekintettel a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról és a 401/2009/EK rendelet, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet módosításáról szóló, 2021. június 30-i európai parlamenti és tanácsi (EU) 2021/1119 rendeletre (európai klímarendelet) ⁽³⁾,
- tekintettel a földhasználat, a földhasználat-változtatáshoz és az erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó üvegházhatásúgáz-kibocsátásnak és -elnyelésnek a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai keretbe történő beillesztéséről, valamint az 525/2013/EU rendelet és az 529/2013/EU határozat módosításáról szóló, 2018. május 30-i (EU) 2018/841 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽⁴⁾,
- tekintettel a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról szóló, 2018. december 11-i (EU) 2018/2001 európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽⁵⁾ (megújulóenergia-irányelv),
- tekintettel a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK tanácsi irányelvre (az élőhelyvédelmi irányelv) ⁽⁶⁾,
- tekintettel az (EU) 2018/841 európai parlamenti és tanácsi rendelet IV. mellékletének a tagállamok által a 2021–2025 közötti időszakban alkalmazandó, erdőkre vonatkozó referenciaszintek tekintetében történő módosításáról szóló, 2020. október 28-i (EU) 2021/268 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendeletre ⁽⁷⁾,

⁽¹⁾ HL C 395., 2021.9.29., 37. o.⁽²⁾ HL C 346., 2016.9.21., 17. o.⁽³⁾ HL L 243., 2021.7.9., 1. o.⁽⁴⁾ HL L 156., 2018.6.19., 1. o.⁽⁵⁾ HL L 328., 2018.12.21., 82. o.⁽⁶⁾ HL L 206., 1992.7.22., 7. o.⁽⁷⁾ HL L 60., 2021.2.22., 21. o.

2022. szeptember 13., kedd

- tekintettel „A 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia – Hozzuk vissza a természetet az életünkbe!” című, 2020. május 20-i bizottsági közleményre (COM(2020)0380),
- tekintettel „Új európai iparstratégia” című, 2020. március 10-i bizottsági közleményre (COM(2020)0102),
- tekintettel a Bizottság „Hosszú távú jövőkép az EU vidéki területei számára – Az erősebb, összekapcsolt, reziliens és virágzó vidéki területek 2040-ig történő megvalósítása felé” című, 2021. június 30-i közleményére (COM(2021)0345),
- tekintettel az „Európai épületkorszerűsítési program – épületeink környezetbarátabbá tétele, munkahelyteremtés, javuló életminőség” című, 2020. október 14-i bizottsági közleményre (COM(2020)0662),
- tekintettel a Bizottság „Fenntartható biogazdaság Európa számára: a gazdaság, a társadalom és a környezet közötti kapcsolat megerősítése” című, 2018. október 11-i közleményre (COM(2018)0673),
- tekintettel a Bizottság 2022. március 23-i, „Az élelmiszerbiztonság biztosítása és az élelmiszerrendszerek rezilienciájának megerősítése” című közleményére (COM(2022)0133),
- tekintettel az új európai Bauhaus kezdeményezésre,
- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában a mezőgazdasági és erdészeti ágazatban és a vidéki területeken nyújtott támogatások bizonyos kategóriáinak a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról, valamint a 702/2014/EU bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló bizottsági rendelettervezetre ⁽⁸⁾;
- tekintettel a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó új uniós erdőstratégiáról szóló, 2021. november 5-i tanácsi következtetésekre,
- tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó új uniós erdőstratégiával kapcsolatos bizottsági közleményről ⁽⁹⁾ szóló, 2021. december 8-i véleményére,
- tekintettel a Régiók Európai Bizottságának a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó új uniós erdőstratégiával kapcsolatos bizottsági közleményről szóló, 2022. április 28-i véleményére,
- tekintettel az elsivatagosodás elleni küzdelemről szóló ENSZ-egyezmény keretében a tagállamokra háruló felelősségre,
- tekintettel az Európai Számvevőszék „Az uniós erdők biodiverzitása és az őket érintő éghajlatváltozás terén nyújtott uniós támogatás: pozitív, de korlátozott eredmények” című, 21/2021 sz. különjelentésére,
- tekintettel a Bizottság „Útmutató a biomassza lépcsőzetes hasznosításához a fás biomassza felhasználásának válogatott bevált gyakorlatait szemléltető példákkal” című, 2018. évi kiadványára,
- tekintettel a Bizottság Közös Kutatóközpontjának „Mapping and Assessment of Ecosystems and their Services: An EU ecosystem assessment” (Ökoszisztémák és szolgáltatásaik feltérképezése és értékelése: uniós ökoszisztéma-értékelés) című, 2020. évi jelentésére,

⁽⁸⁾ HL L 189., 2022.5.10., 1. o.

⁽⁹⁾ HL C 152., 2022.4.6., 169. o.

2022. szeptember 13., kedd

- tekintettel az Európai Környezetvédelmi Ügynökség „State of nature in the EU – Results from reporting under the nature directives 2013-2018” (A természet állapota az Európai Unióban – A természetvédelmi irányelvek szerinti jelentéstétel eredményei a 2013–2018 közötti időszakban) című, 2020. októberi jelentésére,
- tekintettel a Forest Europe „State of Europe’s Forests 2020” (Az európai erdők helyzete 2020-ban) című, 2020. évi jelentésére,
- tekintettel a biológiai sokféleséggel és ökoszisztéma-szolgáltatásokkal foglalkozó kormányközi tudománypolitikai platform (IPBES) a biológiai sokféleségről és ökoszisztéma-szolgáltatásokról szóló, 2019. évi globális értékelő jelentésére
- tekintettel az „Ökológikus civilizáció: építsünk közös jövőt az élet minden formája számára a Földön” című kunmingi nyilatkozatra,
- tekintettel az éghajlatváltozással foglalkozó kormányközi bizottság (IPCC) második munkacsoportjának jelentésére, amelynek címe „Éghajlatváltozás 2022: hatások, alkalmazkodás és sebezhetőség”,
- tekintettel az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület éghajlatváltozásról, elsivatagosodásról és talajkárosodásról, fenntartható talajkezelésről, élelmiszerbiztonságról és az üvegházhatású gázok ökoszisztémákba való kijutásáról szóló különjelentésére,
- tekintettel az Európai Unió Bírósága által a C-441/17. sz. Európai Bizottság kontra Lengyel Köztársaság ügyben hozott, 2018. április 17-i ítéletre ⁽¹⁰⁾,
- tekintettel az európai erdészeti információk koordinálására irányuló projektekre és gyakorlatokra (az európai erdők nemzeti nyilvántartási hálózata (ENFIN), a FutMon projektre, a Diabolo projektre, az erdei fafajok európai atlaszára, valamint az ökoszisztémák és szolgáltatásaik feltérképezésével és értékelésével (MAES) foglalkozó programra,
- tekintettel az IPBES-IPCC közös szervezésű, biológiai sokféleségről és éghajlatváltozásról szóló, 2021. június 10-i munkaértekezletének jelentésére,
- tekintettel eljárási szabályzata 54. cikkére,
- tekintettel a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság és a Fejlesztési Bizottság véleményére,
- tekintettel a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Bizottság jelentésére (A9-0225/2022),

A. mivel az Unió kötelező erejű célként tűzte ki az üvegházhatásúgáz-kibocsátás 2030-ig legalább 55 %-kal való csökkentését és a klímasemlegesség legkésőbb 2050-ig történő elérését ⁽¹¹⁾; mivel az EU elkötelezte magát az ENSZ fenntartható fejlődési céljai mellett, beleértve a 15. célt is, amely a szárazföldi ökoszisztémák védelme, helyreállítása és fenntartható használatának támogatása, a fenntartható erdőgazdálkodás, a sivatagosodás leküzdése, a talajdegradáció megállítása és visszafordítása, valamint a biológiai sokféleség csökkenésének megállítása, továbbá a Párizsi Megállapodás és a 2021. évi ENSZ éghajlatváltozási konferenciáján (COP26) tett vállalások mellett; mivel az erdők és az erdőalapú iparágak és szolgáltatások, valamint a tulajdonosok és a munkavállalók jelentős és pótolhatatlan

⁽¹⁰⁾ A Bíróság C-441/17. számú, Európai Bizottság kontra Lengyel Köztársaság ügyben 2018. április 17-én hozott ítélete ECLI:EU: C:2018:255 (Tagállami kötelezettségszegés – Környezet – 92/43/EGK irányelv – A természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelme – A 6. cikk (1) és (3) bekezdése – A 12. cikk (1) bekezdése – 2009/147/EK irányelv – A vadon élő madarak védelme – 4. és 5. cikk – „Puszcza Białowieża” Natura 2000 terület – Az erdőgazdálkodási terv módosítása – A fakitermelés növelése – A terület kezeléséhez közvetlenül nem nélkülözhetetlen terv vagy projekt, amely azonban jelentős hatással lehet e területre – A területre gyakorolt hatások megfelelő vizsgálata – A terület épségének hátrányos befolyásolása – Védelmi intézkedések tényleges végrehajtása – A védett fajok szaporodási és pihenőhelyeül szolgáló területekre gyakorolt hatások).

⁽¹¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1119 rendelete (2021. június 30.) a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról.

2022. szeptember 13., kedd

szerepet fognak játszani a fenntartható fejlesztési célok és a Párizsi Megállapodás céljainak elérésében, miközben az erdei ökoszisztémák és széntárolók alapvető fontosságúak az éghajlatváltozás mérséklése és az ahhoz való alkalmazkodás szempontjából, mivel Európa üvegházhatásúgáz-kibocsátásának mintegy 10 %-át nyelik el és tárolják ⁽¹²⁾, valamint a biológiai sokféleség fő hordozói;

- B. mivel az EUMSZ 4. cikke rendelkezik az erdőkkel kapcsolatos megosztott hatáskörökről és felelősségről, különösen az uniós környezetvédelmi politika keretében, ugyanakkor nem hivatkozik a közös uniós erdészeti politikára, és így az erdészeti politika továbbra is tagállami hatáskörben marad; mivel a biogeográfia, a szerkezet, a méret, a biológiai sokféleség, a tulajdonosi szerkezet és a meglévő politikák tekintetében az Unió erdőire jellemző nagyfokú változatosság – amennyiben a környezetvédelmi, az éghajlat- és más vonatkozó szakpolitikák érintik az erdőket – szükségessé teszi a szubszidiaritás és az arányosság elvének megfelelő alkalmazását az új uniós erdőstratégia (a továbbiakban: a stratégia) és a vonatkozó uniós jogszabályok kidolgozása és végrehajtása során; mivel az erdőgazdálkodással kapcsolatos részleteket nemzeti és regionális szinten ki kell igazítani, alulról felfelé építkező megközelítést alkalmazva; mivel további uniós szintű koordinációra van szükség az európai zöld megállapodás célkitűzéseinek jobb megvalósítása, valamint a potenciális kibocsátáscsökkentés és az erdőhasználati korlátozások pontosabb kiszámítása érdekében, tekintettel arra, hogy az erdők fontos szerepet játszanak az éghajlatváltozással kapcsolatos európai célkitűzések elérésében;
- C. mivel az európai zöld megállapodás elvének – az éghajlati és környezeti kihívásoknak egy erőforrás-hatékony, karbonsemleges és versenyképes, teljes mértékben körforgásos gazdaságban fenntartható növekedést és munkahelyteremtést eredményező kezelését, valamint a bolygónk tűrőképességének határain belül a természet és a biológiai sokféleség megfelelő védelmének ilyen módon történő biztosítását célzó átfogó megközelítésként – kell vezérelnie a stratégia végrehajtását a kompromisszumok kezelése, a szinergiák megteremtése és az erdők többféle funkciója, köztük a társadalmi-gazdasági, környezeti és éghajlati funkciók közötti megfelelő egyensúly megtalálása során; mivel az „ökoszisztéma” olyan fizikai környezet, amely egymással kölcsönhatásban lévő élő és nem élő elemekből áll; mivel ezekből a kölcsönhatásokból az ökoszisztémák az emberek és a gazdaság számára „ökoszisztéma-szolgáltatásoknak” nevezett előnyök egész sorát hozzák létre; mivel az éghajlatváltozás, valamint a biológiai sokféleség és a kapcsolódó ökoszisztéma-szolgáltatások csökkenése rendszerszintű fenyegetést jelent a társadalomra nézve; mivel az erdők ökoszisztéma-szolgáltatások széles skáláját biztosítják, mint például a faanyagok, a nem fából készült termékek és az élelmiszerek biztosítása, a szénmegkötés, a biológiai sokféleség védelme, a tiszta levegő és víz, jótékony hatás a helyi éghajlatra, valamint a természeti veszélyek – mint például a lavinák, az áradások, az aszály vagy a köomlás – elleni védelem, valamint a rekreációs, kulturális és történelmi értéket is képviselnek; mivel a fenntartható erdőgazdálkodás célja a különböző ökoszisztéma-szolgáltatások kiegyensúlyozott biztosítása, valamint az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és az éghajlatváltozás mérséklésére irányuló erőfeszítések támogatása;
- D. mivel a faalapú termékek hozzájárulnak az éghajlatváltozás mérsékléséhez a széntárolás és a nagy szénlábnymű termékek – többek között az építő- és csomagolóanyagok, a textíliák, a vegyi anyagok és az üzemanyagok – helyettesítése révén; mivel a faalapú termékek megújulóak és nagymértékben újrahasznosíthatóak, és így hatalmas lehetőség rejlik bennük a körforgásos bioökonómia támogatására; mivel ez az erdészeti ágazatot és az erdőalapú iparágakat a zöld gazdaság kulcsfontosságú szereplőivé teszi;
- E. mivel az „Irány az 55 %!” intézkedéscsomag részeként és az éghajlat-politika Párizsi Megállapodással való összehangolására irányuló célkitűzés keretében felülvizsgálják a megújulóenergia-irányelvet, valamint a földhasználat-hoz, a földhasználat-változtatáshoz és az erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó üvegházhatásúgáz-kibocsátásnak az éghajlat-politikai keretbe történő beillesztéséről szóló rendeletet ⁽¹³⁾; mivel a Bizottság javaslatot tett az erdőirtásmentes termékekről szóló rendeletről; mivel a többfunkciós erdők európai koncepciójának fényében ezeknek a kezdeményezéseknek összhangban kell lenniük a zöld megállapodás, a biogazdasági cselekvési terv, a körforgásos gazdaságra vonatkozó stratégiája, az erdőgazdálkodási stratégia, a biodiverzitási stratégia és a Hosszú távú jövőkép az EU vidéki területei számára magas szintű politikai céljaival;

⁽¹²⁾ Az Európai Környezetvédelmi Ügynökség 5/2016. sz. jelentése: „European Forest Ecosystems – State and Trends” [Európai erdei ökoszisztémák – a jelenlegi helyzet és a tendenciák].

⁽¹³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/841 rendelete (2018. május 30.) a földhasználat-hoz, a földhasználat-változtatáshoz és az erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó üvegházhatásúgáz-kibocsátásnak és -elnyelésnek a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó éghajlat-és energiapolitikai keretbe történő beillesztéséről (HL L 156., 2018.6.19., 1. o.).

2022. szeptember 13., kedd

- F. mivel az erdőtulajdon mérete és tulajdonosi szerkezete Európa-szerte eltérő, ami a gazdálkodási modellek nagyfokú változatosságát eredményezi; mivel az Unió erdőinek mintegy 60 %-a 16 millió erdőtulajdonos magántulajdonában van⁽¹⁴⁾, akiknek jelentős része kisbirtokos⁽¹⁵⁾, míg az Unió erdőinek mintegy 40 %-a különböző formájú állami tulajdonban van; mivel az összes erdőterület jelentős részét mindössze néhány erdőtulajdonos birtokolja, akik közül egyesek a legfontosabb uniós fafeldolgozó üzemek tulajdonosai; mivel a stratégia céljainak eléréséhez, beleértve az éghajlati és egyéb ökoszisztéma-szolgáltatások nyújtásával kapcsolatos célokat is, kulcsfontosságú lesz e tulajdonosoknak egy jogbiztonságot nyújtó, átfogó szakpolitikai és jogszabályi keret révén történő, tulajdonjogaik, vezetői tapasztalataik, az erdőgazdálkodásból származó bevételek fontosságának és konkrét kihívásaik elismerésén alapuló bevonása, támogatása és ösztönzése, mielőtt szankciókhoz folyamodnánk; mivel e tekintetben fontos biztosítani, hogy ez a keret egyértelmű és átlátható legyen, és hogy ne rójon túlzott adminisztratív terhet minden szereplőre;
- G. mivel az EU-ban található a világ összes erdőterületének mintegy 5 %-a, amely területnek 43 %-át erdők alkotják, ami valamennyivel meghaladja a mezőgazdaság által használt földterület nagyságát, és ezek adnak otthont a szárazföldi biológiai sokféleség 80 %-ának⁽¹⁶⁾; mivel az Európai Környezetvédelmi Ügynökségnek az „Európa környezete – helyzetkép és kilátások 2020-ban: tudás a fenntartható Európára való áttérésért” című közleménye⁽¹⁷⁾ szerint, Európa biológiai sokfélesége jelentősen csökkent; mivel az európai erdők közel 23 %-a Natura 2000 területeken található, de egyes tagállamok esetében ez az arány meghaladja az 50 %-ot; mivel a Natura 2000 területeken a természetes élőhelyek közel fele erdő;
- H. mivel az élőhelyvédelmi irányelv 17. cikke alapján gyűjtött legfrissebb adatok azt mutatják, hogy az erdei élőhelyeknek csupán 49 %-a van jó állapotban⁽¹⁸⁾, 29,6 %-uk állapota ismeretlen, 21,1 %-uk állapota rossz és javításra szorul; mivel a kizárólag az összesített adatokra való összpontosítás nem feltétlenül elegendő a legsürgetőbb kérdésekre vonatkozó kulcsfontosságú információk azonosításához és kezeléséhez, ezért konkrétabb mutatókat kell tanulmányozni az erdők állapotára és a rájuk nehezedő nyomásra vonatkozó tendenciákról, és biztosítani kell, hogy a hiányzó adatok a jövőben rendelkezésre álljanak; mivel ezek a mutatók nem támasztják alá, hogy az uniós erdők általánosságban rossz állapotban lennének, hanem olyan, pozitív és negatív tendenciákat mutatnak⁽¹⁹⁾, amelyek minden esetben egyedi, árnyalt válaszokat tesznek szükségessé; míg az erdők egyre inkább ki vannak téve az éghajlatváltozás hatásainak, különösen az erdőtüzek növekvő mértéke miatt; mivel az erdők ellenálló képességét és termőképességét nagy léptékben befolyásoló zavarok számszerűsítése továbbra is nagy kihívást jelent;
- I. mivel az európai erdőkben az éghajlatváltozás által esetlegesen okozott természetes bolygatás jobb megértésének alá kell támasztania az erdőgazdálkodásra vonatkozó iránymutatásokat, és tájékoztatnia kell az e sebezhetőségek kezelésére irányuló alkalmazkodási politikákat;
- J. mivel az átlátható és megbízható, jó minőségű adatok gyűjtése és tárolása, az ismeretek és a bevált gyakorlatok cseréje, valamint a megfelelően finanszírozott és jól összehangolt kutatás központi szerepet játszik a kihívások kezelésében és a lehetőségek kiaknázásában, valamint az erdők számos funkciójának – többek között az erdőalapú iparágak termékei által nyújtott különböző előnyöknek – az egyre összetettebb környezetben történő megvalósításában; mivel az erdőkről

⁽¹⁴⁾ A 2030-ig tartó időszakra vonatkozó új uniós erdőstratégia, a Bizottság 2021. július 16-i közleménye (COM(2021)0572).

⁽¹⁵⁾ Egész Európában a magángazdaságok többsége 10 hektár vagy ennél kisebb területű – Forest Europe, *State of Europe's Forests 2020* [Az európai erdők helyzete 2020-ban], 2020; Németországban a magántulajdonban lévő erdőgazdaságok 50 %-a 20 hektárnál kisebb, https://www.bmel.de/SharedDocs/Downloads/DE/Broschueren/bundeswaldinventur3.pdf?sessionid=972A5297B9463-D98948E787D1AA78F19.live921?_blob=publicationFile&v=3; Franciaországban az erdőtulajdonosok körülbelül kétharmada kevesebb mint 1 hektárt birtokol, https://franceboisforet.fr/wp-content/uploads/2021/04/Brochure_chiffresClesForetPrivée_2021_-PageApge_BD.pdf; Finnországban az erdőtulajdonosok körülbelül 45 %-a kevesebb mint 10 hektárt birtokol, <https://www.luke.fi/en/statistics/ownership-of-forest-land>; Lettorságban az erdőtulajdonosok 50 %-a kevesebb mint 5 hektárt birtokol, https://www.zm.gov.lv/public/ck/files/MAF_parskats_Silava_privat_meza_apsaimn_monitorings.pdf

⁽¹⁶⁾ Science for Environment Policy, *European Forests for biodiversity, climate change mitigation and adaptation* (Európai erdők a biológiai sokféleségért, az éghajlatváltozás mérsékléséért és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásért), 25. sz. kiadvány, az UWE Bristol Tudományos Kommunikációs Osztálya, 2021, <https://ec.europa.eu/science-environment-policy>

⁽¹⁷⁾ Európai Környezetvédelmi Ügynökség: *The European environment — state and outlook 2020: knowledge for transition to a sustainable Europe* (Európa környezete – Helyzetkép és kilátások 2020-ban: tudás a fenntartható Európára való áttérésért), 2020. május 11., 83. o., <https://www.eea.europa.eu/soer-2020/>

⁽¹⁸⁾ A 2030-ig tartó időszakra vonatkozó új uniós erdőstratégia, a Bizottság 2021. július 16-i közleménye (COM(2021)0572).

⁽¹⁹⁾ A Közös Kutatóközpont jelentése: *„Mapping and Assessment of Ecosystems and their Services: An EU ecosystem assessment, (Ökoszisztémák és szolgáltatásaik feltérképezése és értékelése: uniós ökoszisztéma-értékelés) 2020; az állapottal kapcsolatos tendenciákról lásd még: Forest Europe, „State of Europe's Forests 2020” (Az európai erdők állapota 2020-ban), 2020.*

2022. szeptember 13., kedd

uniós szinten elérhető adatok nem teljesek és változó minőségűek, ami akadályozza, hogy az EU és a tagállamok összehangolják az erdőgazdálkodást és az erdővédelmet; mivel különösen az erdei ökoszisztémák állapotát, valamint az erdészeti intézkedések biológiai sokféleségre és éghajlatra gyakorolt hatását jobban nyomon kell követni;

- K. mivel nemzetközi szinten az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezete (FAO) a fő fórum az erdők és az erdőgazdálkodásra vonatkozó, nemzetközileg elfogadott meghatározások kidolgozásához; mivel a FAO gyűjti és szolgáltatja az erdők és az erdőgazdálkodásra vonatkozó adatokat; mivel a Bizottság és a tagállamok hozzájárulnak a FAO munkájához;
- L. mivel az erdészeti ágazat és az erdőalapú iparágak által nyújtott különböző erdei ökoszisztéma-szolgáltatások a jövedelem és a foglalkoztatás fontos pillérei, különösen a vidéki területeken, de a városi területeken is az ilyen szolgáltatások későbbi felhasználása révén; mivel a stratégia végrehajtása során kellő figyelmet kell fordítani a jövedelem és a foglalkoztatás fejlesztésére, de az ágazatban való foglalkoztatás vonzerejére is minőségi munkahelyek, szociális védelem, egészségügyi és biztonsági előírások, az érdekelt felek bevonásával megvalósuló készségfejlesztési partnerségek folyamatos fejlesztése, valamint a vezetők és a munkavállalók megfelelő képzési lehetőségei révén; mivel az európai erdészetben a foglalkoztatás 2000 és 2015 között egyharmadával csökkent, elsősorban a fa- és papíripar fokozott gépesítésének köszönhetően⁽²⁰⁾; mivel az erdészeti gépek jobb kialakítása növelheti a munkavállalók védelmét, és csökkentheti a talajra és a vízre gyakorolt hatást; mivel a fakitermelés és a faipar a legveszélyesebb ipari ágazatok közé tartozik, és magas a munkahelyi balesetek, a foglalkozási megbetegedések és a korai nyugdíjazás aránya;
- M. mivel az európai erdők területe és biomassa mennyisége növekszik⁽²¹⁾, ellentétben a globális erdőirtás aggasztó tendenciáival; mivel az EU fontos szerepet játszhat a globális erdőirtás kezelésében, amit az erdőirtásmentes termékekről szóló rendeletre irányuló európai bizottsági javaslat is hangsúlyoz; mivel az import szabályozásán túlmenően egy olyan európai erdészeti stratégia, amely bemutatja a gazdaságilag életképes fenntartható erdőgazdálkodás legjobb gyakorlatait, hozzájárulhatna az erdőgazdálkodás globális javításához;
- N. mivel jelenleg a fenntartható erdőgazdálkodásra vonatkozó globális önkéntes tanúsítási rendszerek működnek; mivel a tanúsítási rendszerek alapvető eszközei az uniós fa- és fatermékpiaci rendelet⁽²²⁾ kellő gondosságra vonatkozó követelményeinek teljesítéséhez⁽²³⁾;
- O. mivel az európai fenntartható erdőgazdálkodás folyamatának biztosítania kell a fenntarthatóság három pillére – nevezetesen a környezetvédelem, a társadalmi fejlődés és a gazdasági fejlődés – közötti megfelelő egyensúly megteremtését;
- P. mivel az EU-ban általánosan használt, a fenntartható erdőgazdálkodás meghatározására szolgáló kritériumok és mutatók a Forest Europe folyamat keretében folytatott páneurópai együttműködésen alapulnak, amelyet minden tagállam és a Bizottság is aláírt; mivel a Forest Europe folyamatban lévő munkaprogramja részeként kezdeményezte a fenntartható erdőgazdálkodás fogalom meghatározásának újraértékelését; mivel a Forest Europe a fenntartható erdőgazdálkodás kritériumai alapján információkat gyűjt és szolgáltat az erdők és az erdőgazdálkodás állapotáról és tendenciáiról; mivel biztosítani kell, hogy a mutatók és küszöbértékek kutatási eredményeken alapuljanak, és e tekintetben szorosan együtt kell működni a tagállamokkal; mivel az új, átlátható mutatók és küszöbértékek javíthatják az ágazat fenntarthatóságát, tekintettel az ágazat környezeti, gazdasági és társadalmi értékek szempontjából való jelentőségére; mivel a fenntartható erdőgazdálkodási keretrendszert egyértelműen meg kell határozni, különösen az ökoszisztémák egészségére, a biológiai sokféleségre és az éghajlatváltozásra vonatkozó kritériumok, mutatók és

⁽²⁰⁾ Forest Europe „State of Europe's Forests 2020” (Az európai erdők helyzete 2020-ban) című, 2020. évi jelentése.

⁽²¹⁾ A Közös Kutatóközpont jelentése: „Mapping and Assessment of Ecosystems and their Services: An EU ecosystem assessment, (Ökoszisztémák és szolgáltatásaik feltérképezése és értékelése: uniós ökoszisztéma-értékelés) 2020; az állapottal kapcsolatos tendenciákról lásd még: Forest Europe, „State of Europe's Forests 2020” (Az európai erdők állapota 2020-ban), 2020.

⁽²²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 995/2010/EU rendelete (2010. október 20.) a fát és fatermékeket piaci forgalomba bocsátó piaci szereplők kötelezettségeinek meghatározásáról (HL L 295., 2010.11.12., 23. o.).

⁽²³⁾ Európai Bizottság, Környezetvédelmi Főigazgatóság, *Tanulmány az erdészeti ágazatban és a faalapú termékek esetében alkalmazott tanúsítási és ellenőrzési rendszerekről*, Az Európai Unió Kiadóhivatalának kiadványai, 2021, <https://op.europa.eu/hu/publication-detail/-/publication/afa5e0df-fb19-11eb-b520-01aa75ed71a1>

2022. szeptember 13., kedd

küszöbértékek tekintetében, hogy részletesebb és hasznosabb szűrőeszközzé váljon a különböző gazdálkodási megközelítések, azok hatásának, valamint az európai erdők általános állapotának és megőrzésének meghatározása és összehasonlítása tekintetében; mivel a fenntartható erdőgazdálkodásnak együtt kell járnia az erdők többfunkciós szerepének előmozdításával, biztosítva, hogy az teljes mértékben összhangban legyen az erdők sokféleségével és az egyes régiók sajátosságaival;

- Q. mivel az agrárerdészet – amely olyan földhasználati rendszerként határozható meg, amelynek keretében egyazon földterületen egyszerre ültetnek fákat és folytatnak mezőgazdasági tevékenységet – a területgazdálkodási rendszerek egy olyan válfaja, amely növelheti az általános termelékenységet, több biomasszát termelhet, fenntarthatja és helyreállíthatja a talajt, küzdhet az elsivatagosodás ellen és számos értékes ökoszisztéma-szolgáltatást nyújthat; mivel az EU-ban az agrárerdészet két fő típusa létezik: az erdei legeltetési agrárerdészet (állatok legeltetése vagy állati takarmány termesztése fás területen) és szántóföldi növénykultúrával kombinált agrárerdészet (termények termesztése fás területen, a traktorforgalmat lehetővé tevő sorközzel); mivel az EU-ban a meglévő agrárerdészeti rendszerek többsége erdei legeltetési rendszer, és az agrárerdészet kiterjesztése a környezeti terhelés fényében számos előnnyel járhat;
- R. mivel a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó uniós biodiverzitási stratégia szerint „meg kell határozni, fel kell térképezni, és szigorú védelem biztosítása mellett nyomon kell követni az EU még meglévő természetes és öreg erdőit”; mivel az erdők védelme, beleértve az összes megmaradt uniós természetes és őshonos erdőt, alapvető fontosságú a biológiai sokféleség megőrzése és az éghajlatváltozás mérséklése szempontjából; mivel a Közös Kutatóközpont egy 2021-es jelentése ⁽²⁴⁾ szerint az európai természetes és „ősi” erdőkből mindössze 4,9 millió hektár maradt meg, amely az Unió teljes erdőterületének mindössze 3 %-át és az Unió szárazföldi területének 1,2 %-át teszi ki; mivel a természetes és őshonos erdők kulcsszerepet játszanak a biológiai sokféleség megőrzésében; mivel gyakran nagy biológiai sokféleséggel rendelkeznek, ha összehasonlítjuk ugyanazon ökológiai régió más erdőivel, fajgazdagok, és különleges a növény- és állatviláguk; mivel a természetes és őshonos erdők számos más kritikus ökoszisztéma-szolgáltatást is nyújtanak; mivel a természetes és öreg erdők fogalmának működőképes meghatározása szükséges a megfelelő szakpolitikai tervezéshez, végrehajtáshoz és ellenőrzéshez;
- S. mivel az Integrate hálózat a különböző európai országok képviselőinek platformja, amelyet több tagállam kormánya kezdeményezett, és az Európai Bizottság Erdészeti Állandó Bizottsága is támogatott, amely tudományos tanácsadást nyújt és ezidáig a természetvédelem fenntartható erdőgazdálkodásba való integrálásához szükséges eszközök meghatározásának motorja volt; mivel a platform munkája fontos szerepet játszott a tapasztalatok és a legjobb gyakorlatok cseréjében;
- T. mivel a Horizont 2020 által finanszírozott Alterfor projekt a jelenleg alkalmazott erdőgazdálkodási módszerek optimalizálásának lehetőségeit vizsgálta, és alternatív erdőgazdálkodási modelleket mutatott be, részletezve az egyes alternatívákban rejlő lehetőségeket és kihívásokat;
- U. mivel a Horizont 2020 által finanszírozott SINCERE projekt új szakpolitikákat és üzleti modelleket dolgozott ki a gyakorlati, tudományos és politikai ismeretek és a szakértelem összekapcsolásával egész Európában és azon túl is, azzal a céllal, hogy olyan új eszközöket tárjon fel az erdei ökoszisztéma-szolgáltatások javítására, amelyek az erdőtulajdonosok javát szolgálják és széles körű társadalmi igényeket elégítenek ki;
- V. mivel az ukrajnai háború jelentős hatással lesz a faanyag-behozatalra, különösen a nyírfára – amely esetében a világszintű termelés 80 %-át Oroszország biztosítja –, valamint az európai feldolgozó ágazatra és a feldolgozott termékek exportjára; mivel az Oroszországgal szemben bevezetett jogos szankciók felvetik az EU Oroszországból származó faanyag-behozattal való függőségének kérdését; mivel az EU a faanyagszükségletének mintegy 80 %-át belföldről fedezi, és az Oroszországból származó behozatal a teljes fogyasztásnak csak mintegy 2 %-át teszi ki; mivel az EU-ban Finnország és Svédország az Oroszországból származó feldolgozatlan hengeres faanyag legfőbb importőrei, és a kereskedelmi tilalmak hatással lesznek rájuk ⁽²⁵⁾;

⁽²⁴⁾ Közös Kutatóközpont, *Mapping and assessment of primary and old-growth forests in Europe* (Az európai természetes és őshonos erdők feltérképezése és értékelése), 2021.

⁽²⁵⁾ <https://www.wur.nl/en/research-results/research-institutes/environmental-research/show-wenr/does-the-eu-depend-on-russia-for-its-wood.htm>

2022. szeptember 13., kedd

W. mivel az illegális fakitermelés, beleértve a védett területeken, például a Natura 2000 területeken végzett fakitermelést is, számos tagállamban folyamatos és megoldatlan probléma;

X. mivel az erdők nélkülözhetetlenek az emberek fizikai és szellemi egészségéhez és jóllétéhez, előmozdítják a fosszilis energiaforrásoktól mentes gazdaságra való átállást, és fontos szerepet játszanak a helyi közösségek életében, különösen azon vidéki területeken, ahol jelentősen hozzájárulnak a helyi megélhetéshez;

1. üdvözlő az új uniós erdőgazdálkodási stratégiát és annak arra irányuló törekvését, hogy növelje a többfunkciós erdők kiegyensúlyozott hozzájárulását a zöld megállapodás és az EU 2030-ig szóló biodiverzitási stratégiájának célkitűzéseire, különösen a fenntartható zöld növekedés és a zöld munkahelyek megteremtésének céljaihoz, valamint hogy a bolygónk tűrőképességének határain belül legkésőbb 2050-ig megvalósuljon a karbonsemleges, környezeti szempontból fenntartható, teljes mértékben körforgásos gazdaság és a klímasemlegesség; hangsúlyozza a szilárd, tudományos alapokon nyugvó stratégia fontosságát, amely integrált és kiegyensúlyozott módon figyelembe veszi a fenntarthatóság környezeti, társadalmi és gazdasági dimenzióját, mivel az erdők – amellett, hogy hozzájárulnak az éghajlati és biológiai sokféleséggel kapcsolatos célkitűzésekhez, többek között a talaj- és vízvédelem révén – gazdasági és társadalmi előnyöket és számos szolgáltatást nyújtanak, a megélhetési forrásoktól a rekreációig;

2. sajnálja, hogy az új uniós erdészeti stratégiát nem dolgozták ki megfelelően az Európai Parlamenttel, a tagállamokkal és az érdekelt felekkel együtt, és hogy a társjogalkotók álláspontját nem vették megfelelően figyelembe; hangsúlyozza az együttműködés megerősítésének fontosságát az új, 2030-ig szóló uniós erdészeti stratégia végrehajtása tekintetében;

3. elismeri, hogy a fenntartható erdőgazdálkodással összhangban, valamint az erdei ökoszisztémák minőségének és sokféleségének növelése érdekében az egészséges és reziliens erdők fenntartása, védelme, megerősítése, helyreállítása és fenntartható használata az uniós erdészeti stratégia, valamint az erdészet és az erdőalapú értéklánc valamennyi szereplőjének alapvető célja, a fát sokoldalú, megújuló nyersanyagként használva az EU önellátásának maximalizálása érdekében; megjegyzi továbbá, hogy ezek a célok összhangban vannak a társadalmi elvárásokkal és igényekkel, valamint az EU-ban élő emberek legfontosabb prioritásaival; kiemeli, hogy a természetközeli erdőgazdálkodás és a fenntartható erdőgazdálkodás hasonló vagy jobb gazdasági előnyökkel járhat, miközben megőrzi és előmozdítja az ökoszisztémák integritását és ellenálló képességét, fokozza az erdőkben rejlő potenciált arra, hogy szénelnyelőként és a biológiai sokféleség menedékeként funkcionáljanak, és hozzájárul a biológiai sokféleség helyreállításához;

4. elismeri, hogy az erdők, biológiai sokféleségük és egyedülálló ökoszisztémáik létfontosságú szerepét a környezet egészségéhez, az éghajlatváltozás mérsékléséhez célzó intézkedésekben, a tiszta levegő, a víz és a talaj stabilitása és termékenysége biztosításában, miközben számos faj számára változatos élőhelyeket és mikroélelőhelyeket biztosítanak, ezáltal támogatva a gazdag biológiai sokféleséget; kiemeli, hogy az erdők alapvető szerepet játszanak az emberi egészség és jólét szempontjából, beleértve a városi és városkörnyéki erdőterületeket is, amelyek a természettel való kapcsolatot leginkább nélkülözők számára is elérhetőek, valamint az oktatási és idegenforgalmi szolgáltatások nyújtásában; hangsúlyozza az „Egy az egészség” koncepció előmozdításának szükségességét, amely elismeri az emberi egészség, az állatok egészsége és az egészséges természet közötti szoros kapcsolatot; hangsúlyozza, hogy a Natura 2000 területeken folytatott megfelelő gazdálkodás alapvető fontosságú az európai biológiai sokféleség és ökoszisztémák, valamint az általuk nyújtott szolgáltatások fenntartása és javítása szempontjából;

5. hangsúlyozza az erdei ökoszisztémák alapvető szerepét az éghajlatváltozás mérséklésében és az ahhoz való alkalmazkodásban, valamint a klímasemlegesség legkésőbb 2050-ig történő elérésére irányuló uniós célkitűzés megvalósításában; elismeri, hogy az éghajlatváltozás egyes területeken megváltoztatja az erdők növekedési képességét, növeli az aszályok, árvizek és tüzek gyakoriságát és súlyosságát, valamint elősegíti az erdőket sújtó új kártevők és betegségek terjedését; megjegyzi, hogy az érintetlen ökoszisztémák a leromlott ökoszisztémákkal szemben jobban felül tudnak kerekedni a környezeti stresszhatásokon, beleértve az éghajlat változását is, mivel olyan eredendő tulajdonságokkal rendelkeznek, amelyek lehetővé teszik számukra alkalmazkodóképességük maximalizálását; hangsúlyozza, hogy az éghajlatváltozás az elkövetkező években még nagyobb negatív hatással lesz az európai erdőkre, és ez különösen a monokultúrák és az egykorú erdőállományokkal rendelkező területeket fogja érinteni; ezzel összefüggésben hangsúlyozza, hogy meg kell erősíteni az európai erdők rezilienciáját, különösen strukturális, funkcionális és összetételbeli sokféleségük növelése révén; kitart amellett, hogy a szerkezetileg gazdag, elegendő erdők, amelyek széles ökológiai amplitúdót mutatnak, e tekintetben ellenállóbbak és jobban alkalmazkodnak; rámutat arra, hogy bizonyos körülmények között az ellenálló vegyes erdők természetes módon korlátozott számú fajt tartalmazhatnak; hangsúlyozza, hogy az erdőterületek a hozzájuk tartozó, élő fákból és száradékból álló széntárolókkal együtt kulcsfontosságú tényezőt képeznek a globális felmelegedés korlátozása, az EU klímasemlegességi célkitűzéseire való hozzájárulás és a biológiai sokféleség növelése szempontjából; úgy véli, hogy a biológiai sokféleséggel rendelkező erdők támogatása a legjobb biztosíték az éghajlatváltozás és a biológiai sokféleség csökkenése ellen;

2022. szeptember 13., kedd

6. kiemeli, hogy az elmúlt évek lassulása ellenére folyamatosan nő az erdők kiterjedése és mennyisége az EU-ban ⁽²⁶⁾, ami ellentétben áll az erdőirtás globális tendenciájával ⁽²⁷⁾; elismeri az erdőalapú értéklánc valamennyi szereplőjének erőfeszítéseit, amelyek hozzájárultak ehhez a fejlődéshez; aggodalmát fejezi ki az EU erdeire és élőhelyeire nehezedő növekvő nyomás miatt, amelyet az éghajlatváltozás hatása még tovább fokoz, és hangsúlyozza, hogy sürgősen meg kell védeni és növelni kell az erdők és az ökoszisztémák ellenálló képességét, többek között az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási képesség növelését célzó intézkedések révén, és ahol lehetséges, csökkenteni kell a nyomást, figyelembe véve az erdők jellemzőit; aggodalommal veszi tudomásul, hogy az európai erdők invazív kártevőkkel és kórokozókval szembeni sebezhetősége a jelek szerint megnőtt, és hogy a megbetegedések veszélyeztetik a megkötött szenet ⁽²⁸⁾, a biológiai sokféleséget és a faminóséget;

7. szorgalmazza, hogy a tagállamok jogalkotásuk keretében a lehető legnagyobb mértékben védjék erdőiket a szennyezéstől és a károsodástól; rámutat különösen az ólomtartalmú lőszerek vagy peszticidok által okozott szennyeződéssel, a talaj nem megfelelő géphasználat miatti túlzott tömörítésével szembeni védelemre, valamint a fák vadak általi megrágása vagy a túl nagy számú, hasított körmű vad által okozott károk elleni védelemre;

8. kiemeli a tagállamok erdészeti ágazatainak sajátos és változatos jellemzőit, és hangsúlyozza, hogy az Unió erdeit a változatos természeti adottságok – például biogeográfia, méret, szerkezet és biológiai sokféleség –, valamint a tulajdonviszonyok, az irányítási formák, a kihívások és a lehetőségek jellemzik, és hogy a legtöbb erdőt az évszázados emberi közreműködés, beavatkozás és gazdálkodás alakította ki, így egyfajta kulturális örökséget képeznek; emlékeztet arra is, hogy az természetes és az öreg erdők olyan területek, amelyek természetes folyamatok révén, kevés emberi beavatkozás és kezelés mellett vagy anélkül alakultak ki; hangsúlyozza, hogy annak biztosítása érdekében, hogy a stratégia minden erdőtípusban és helyzetben végrehajtható legyen, egyes esetekben az erdőgazdálkodás és az ökoszisztéma-szolgáltatások nyújtása tekintetében kiigazított megközelítésekre van szükség;

9. elismeri, hogy az erdőgazdálkodás területspecifikus, és hogy az erdők különféle állapota és típusai miatt az eltérő ökológiai szükségleteken és az erdőterületek többféle jellemzőin alapuló, az erdészeti ágazatban dolgozók, tulajdonosok és más érintett szereplők jogait és érdekeit figyelembe vevő, eltérő gazdálkodási megközelítésekre lehet szükség;

10. kiemeli az erdőtulajdonosoknak és az erdőalapú értéklánc szereplőinek a fenntartható és klímasemleges gazdaság 2050-ig történő megvalósítására irányuló erőfeszítésekhez való eddigi hozzájárulását, valamint az erdészet és a fenntartható erdőgazdálkodás terén a generációs és régről ránk maradt tudás és szakértelem értékét;

11. elismeri, hogy az erdők állapotának értékelése összetett feladat, valamint hogy az adatok egyenlőtlenül hozzáférhetők, sokfélék és eltérő minőségűek, és ezért hangsúlyozza, hogy folyamatos politikai és tudományos párbeszédre és minden szinten fokozott finanszírozásra van szükség, kezdve a tagállamokkal, különösen az erdőgazdálkodókkal és -tulajdonosokkal folytatott konzultációkkal, az erdők állapotára vonatkozó adatgyűjtés javítása és adott esetben az adatok harmonizálása érdekében; hangsúlyozza, hogy figyelembe kell venni a pénzügyi eszközöket és az emberi erőforrásokat is, különösen annak érdekében, hogy az erőforrás-hatékony erdőhasználatot és az erdőhasználat korlátait már korai szakaszban azonosítani lehessen;

12. hangsúlyozza, hogy bár a stratégia az EU-ban található erdőkre összpontosít, a stratégiának és végrehajtásának összhangban kell állnia a Forest Europe és a nemzetközi szervezetek, például a FAO által páneurópai szinten végzett munkával, és figyelembe kell vennie a szakértői csoportok véleményét és a tagállami szinten végzett munkát; hangsúlyozza, hogy a stratégiának és végrehajtásának el kell kerülnie a párhuzamos munkavégzést és az adminisztratív terhek növelését; úgy véli továbbá, hogy mivel az EU határozottan elkötelezett a biológiai sokféleség és a szénelnyelők védelme, valamint az erőforrások fenntartható beszerzésének, termelésének és felhasználásának globális előmozdítása mellett – amint azt az erdőirtásmentes termékekről szóló rendeletről irányuló bizottsági javaslat is hangsúlyozza –, a stratégiát úgy kell végrehajtani, hogy az a legjobb gyakorlatok modelljeként szolgáljon, elismerve a kiindulási helyzetek sokféleségét, ugyanakkor más régiókban is hasonló megközelítések ösztönzésére szolgáljon;

⁽²⁶⁾ https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR21_21/SR_Forestry_HU.pdf

⁽²⁷⁾ Forest Europe, „State of Europe's Forests 2020” [Az európai erdők helyzete 2020-ban].

⁽²⁸⁾ Science for Environment Policy, Európai Erdők a biológiai sokféleségért, az éghajlatváltozás mérsékléséért és az ahhoz való alkalmazkodásért), 25. sz. kiadvány, az UWE Bristol Tudományos Kommunikációs Osztálya, 2021.

2022. szeptember 13., kedd

13. hangsúlyozza, hogy a különböző célkitűzések megvalósítása érdekében a stratégia végrehajtásának regionális és helyi szinten egyaránt meg kell felelnie a célnak, figyelembe véve a stratégia által kiváltott társadalmi-gazdasági hatásokat, többek között azáltal, hogy a végrehajtást a helyi körülményekhez és tapasztalatokhoz, valamint a hagyományos ismeretekhez és felhasználásokhoz igazítják, figyelembe véve a jelenlegi tudományos ismereteket, és az érdekelt felek számára biztosítják a szükséges készségeket; megjegyzi, hogy a stratégiának a tulajdonjogok teljes körű elismerésén, a gazdaságilag, környezetvédelmi és szociális szempontból életképes erdészeti ágazaton, valamint a „szennyező fizet” elvén, mint a különböző erdészeti szolgáltatások nyújtásának és az ellenálló képesség javításának kulcsfontosságú elemein kell alapulnia;

14. kéri a Bizottságot, hogy végezze el a stratégia átfogó hatásvizsgálatát, hogy feltárják, hogy milyen következmények lépnek fel a piaci feltételekre, a vidéki térségekre és a különféle finanszírozási igényekre nézve, beleértve a kutatás és innováció finanszírozását, a készségek fejlesztését, az infrastruktúrát, az éghajlatváltozás hatásainak enyhítését és az azokhoz való alkalmazkodást, valamint a biológiai sokféleség fokozását;

A kiegyensúlyozott multifunkcionalitás előmozdítása

15. elismeri az erdők és a teljes erdőalapú értéklánc kulcsfontosságú szerepét az éghajlat és a biológiai sokféleség védelmében, valamint az éghajlatváltozás mérséklésében, hogy legkésőbb 2050-ig hozzájáruljon a fenntartható és klímaselemleges gazdaság megvalósításához; hangsúlyozza, hogy az erdők multifunkcionális szerepe számos ökoszisztéma-szolgáltatást és társadalmi-gazdasági funkciót foglal magában, például a biológiai sokféleség és a talaj megőrzését és javítását, az éghajlatváltozás mérséklését, a légkörből származó szén megkötését és tárolását, a talajromlás megelőzését, a megújuló és természetalapú nyersanyagok és gyógyászati, fogyasztható és gasztronómiai termékek biztosítását, valamint a nem nyersanyag-kitermelő gazdasági tevékenységeket, beleértve a fenntartható ökoturizmust, amelyek mind munkahelyeket és gazdasági növekedést eredményeznek a vidéki és városi területeken, ellensúlyozzák a vidéki területek elnéptelenedését, hozzájárulnak a tiszta víz és levegő biztosításához, a természeti veszélyekkel szembeni védelemhez, valamint rekreációs, egészségügyi, esztétikai és kulturális előnnyel járnak; hangsúlyozza, hogy a stratégia végrehajtásának biztosítania kell az összes szolgáltatás kiegyensúlyozott nyújtását, és fenn kell tartania és fokoznia kell a versenyképességet és az innovációt; hangsúlyozza, hogy a szolgáltatások sikeres nyújtásához fenntartható és aktív irányításra van szükség;

16. úgy véli, hogy az erdők több funkciója közötti egyensúlyozással, valamint az összes ökoszisztéma-szolgáltatás nyújtására irányuló célok és intézkedések meghatározásával kapcsolatos fő elvként tényeken alapuló információkra támaszkodva a szinergiák maximalizálására és a kompromisszumok minimalizálására kell törekedni;

17. hangsúlyozza, hogy az erdők a szénmegkötés, a szén-dioxid-tárolás, valamint a fosszilis tüzelőanyagok, fosszilis alapú termékek, anyagok, energiaforrások és más, nagy környezeti és karbonlábnyomú termékek fával és fatermékekkel való fenntartható helyettesítése révén; hangsúlyozza, hogy a fa az egyetlen jelentős, megújuló természeti erőforrás, amely képes egyes nagyon energiaigényes anyagok, például a cement és a műanyagok helyettesítésére, és amelyre a jövőben nagyobb igény lesz; megjegyzi, hogy a stratégia különös hangsúlyt fektet az építőiparban történő tárolásra, és úgy véli, hogy a stratégia végrehajtásának egyértelműen támogatnia kell a faalapú helyettesítő anyagok különböző lehetőségeinek szélesebb körű alkalmazását, és az EU környezetvédelmi célkitűzéseivel, valamint a biogazdaság és az iparstratégia céljaival összhangban tudományosan megalapozott és megbízható életciklus-értékeléseken kell alapulnia annak érdekében, hogy az erdőalapú termékekben rejlő lehetőségeket teljes mértékben kiaknázzuk a körforgásos gazdaság megerősítése, az éghajlatváltozás elleni küzdelem, valamint a fosszilis tüzelőanyagokon túli gazdaság elérése érdekében; hangsúlyozza a fosszilis alapú anyagok és fosszilis tüzelőanyagok helyettesítésére irányuló kutatás szerepét; hangsúlyozza, hogy általánosságban csökkenteni kell az EU fogyasztását, és üdvözli a fával való építkezés éghajlati előnyeinek számszerűsítésére szolgáló módszertan kidolgozását;

18. hangsúlyozza, hogy nem szabad figyelmen kívül hagyni az egészséges és termékeny erdőtalaj nagy jelentőségét, mivel ez elengedhetetlen az élet fenntartásához, az erdők termelékenységének növeléséhez ⁽²⁹⁾, a szén-dioxid-tároláshoz és a létfontosságú föld alatti gombahálózat védelméhez, amely lehetővé teszi a fák számára az erőforrások, például

⁽²⁹⁾ A Bizottság 2021. november 17-i „A 2030-ig tartó időszakra vonatkozó európai talajstratégia – Az egészséges talajok előnyeinek kiaknázása az emberek, az élelmiszerek, a természet és az éghajlat szempontjából” című közleménye (COM(2021)0699).

2022. szeptember 13., kedd

a tápanyagok és a víz megosztását, vagy a védekezéssel kapcsolatos jeleket, nagyobb ellenállást biztosítva a kártevőkkel és betegségekkel vagy akár a szárazsággal és a szélsőséges időjárási eseményekkel szemben⁽³⁰⁾,⁽³¹⁾,⁽³²⁾, amelyek intenzitása, illetve gyakorisága az éghajlatváltozás miatt valószínűleg növekedni fog;

19. kiemeli, hogy ahhoz, hogy a faalapú termékek optimálisan hozzájáruljanak az éghajlatváltozás mérsékléséhez és a körforgásos gazdasághoz, a leghatékonyabb és legfenntarthatóbb módon kell felhasználni őket; úgy véli, hogy a fakitermelést fenntarthatósági korlátozásokkal kell szabályozni, és hogy a lépcsőzetes felhasználás elve⁽³³⁾ jó szabvány a hatékony felhasználásra, de csak akkor, ha nem statikus megközelítést alkalmaznak, ezért azt rendszeresen ki kell igazítani, hogy tükrözze az innovatív felhasználásokat, például az építőiparban, a textiliparban, a biokémiai és orvosi alkalmazásokban és az akkumulátorok anyagaiban; hangsúlyozza, hogy a faalapú erőforrásokat a lehető leghatékonyabban kell felhasználni, a gazdasági és operatív döntések során figyelembe kell venni a nemzeti sajátosságokat, és hangsúlyozza, hogy a jól működő, torzulástól mentes piac ösztönözheti a faalapú erőforrások hatékony és fenntartható felhasználását, a környezet védelmét biztosító megfelelő intézkedésekkel együtt;

20. hangsúlyozza a fa, a faalapú termékek és az erdészeti biotermékek megbízható rendelkezésre állásának fontosságát az Unió fenntarthatósági céljainak, többek között a 2050-re kitűzött karbonsemlegességi cél és a zöld megállapodás zöld növekedésre és foglalkoztatásra vonatkozó célkitűzésének elérése érdekében; megjegyzi, hogy a kereslet várhatóan továbbra is növekedni fog⁽³⁴⁾, valamint e kereslet kielégítése érdekében ösztönözni kell a helyben és fenntartható módon kitermelt fa felhasználását; úgy véli, hogy az Unió erdészeti ágazatának jelentős hányada biztosítja a leginkább fenntartható forrásból származó nyersanyagokat; felhívja a Bizottságot, hogy vegye figyelembe a fosszilis tüzelőanyagok és a nem megújuló anyagok kibocsátáshelyezési és helyettesítési hatásait, valamint az erdészeti ágazat és az erdőalapú iparágak versenyképességére gyakorolt hatásokat, és a stratégia keretében hozott intézkedések végrehajtását követően kövesse nyomon a fa rendelkezésre állására gyakorolt esetleges hatásokat;

21. rámutat arra, hogy a fa mint nyersanyag – különösen az energiaforrásként való felhasználásra szánt fa – iránti növekvő kereslet komoly kihívást jelent a politikai válságok, például az ukrajnai háború összefüggésében, és a hazai erdőállományok folyamatos nyomon követését teszi szükségessé az esetleges hiányok felmérése érdekében; kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy az Ukrajna elleni orosz inváziót követő jogos szankciók fényében értékeljék az Oroszországból származó faanyagimporttól való függőséget, és szükség esetén dolgozzanak ki fenntartható stratégiákat a zavarok enyhítésére, amennyiben szükséges, miközben uniós szinten elkerüljük az élelmiszertermelésre alkalmas mezőgazdasági területek átalakítását; kiemeli az EU ellátásbiztonságának és saját nyersanyagtermelésének alapvető fontosságát a zöld megállapodás célkitűzéseinek tágabb összefüggésében; hangsúlyozza, hogy bizonyos körülmények között az erdők elhanyagolása a foglalkoztatás csökkenéséhez vezethet a vidéki területeken, és a világ olyan részeiből származó erdészeti termékek behozatalától való fokozott függőséget idézhet elő, ahol az erdőgazdálkodás kevésbé fenntartható;

22. emlékeztet arra, hogy 2,1 millió ember dolgozik az erdőalapú ágazatban, míg a kibővített erdőalapú értéklánc 4 millió munkahelyet támogat a zöld gazdaságban, nem számítva a kiskereskedelmi tevékenységeket és a nem faipari tevékenységeket, például az erdőhöz kapcsolódó szabadidős tevékenységeket, az erdőkkel kapcsolatos tudományos munkát; megjegyzi, hogy az erdészeti ágazatban 2000 és 2015 között 33 %-kal csökkent a foglalkoztatás, főként a gépesítés fokozódása miatt, miközben a fakitermelés is növekedett; kiemeli, hogy az erdők fontos szerepet játszanak a vidéki és hegyvidéki területeken a zöld munkahelyek létrehozásában; megjegyzi, hogy a fától eltérő erdészeti termékek, például

⁽³⁰⁾ Pickles, B. J. és Simard, S. W., „Mycorrhizal Networks and Forest Resilience to Drought”, *Mycorrhizal Mediation of Soil – Fertility, Structure, and Carbon Storage*, Elsevier, Amsterdam, 2017, 319–339. o.

⁽³¹⁾ Gorzelak és mtsai., „Inter-plant communication through mycorrhizal networks mediates complex adaptive behaviour in plant communities” (A növények közötti kommunikáció a mikorrhiza-hálózatokon keresztül közvetíti a növényi közösségek komplex alkalmazkodó viselkedését), *AoB Plants*, 2015.

⁽³²⁾ Usman és mtsai., „Mycorrhizal Symbiosis for Better Adaptation of Trees to Abiotic Stress Caused by Climate Change in Temperate and Boreal Forests” (Mikorrhiza-szimbiózis a fák jobb alkalmazkodásáért az éghajlatváltozás okozta abiotikus stresszhez a mérsékelt égövi erdőkben és a tajgán), *Frontiers in Forests and Global Change*, 2021.

⁽³³⁾ Európai Bizottság, Belső Piaci, Vállalkozás- és Kkv-politikai Főigazgatóság, „Útmutató a biotermékek lépcsőzetes felhasználásához a fás biotermék felhasználásának válogatott bevált gyakorlatait szemléltető példákkal”, Kiadóhivatal, 2019.

⁽³⁴⁾ Hetemäki, L., Palahí, M. és Nasi, R., *Seeing the wood in the forests. Knowledge to Action 1*, (Látni a fát az erdőben. Ismeretek az 1. fellépéshez), Európai Erdészeti Intézet, 2020; továbbá lásd: WWF Living Forests Report, 5. fejezet, https://www.panda.org/discover/our_focus/forests_practice/forest_publications_news_and_reports/living_forests_report/

2022. szeptember 13., kedd

a különböző természetalapú élelmiszerek, gyógyszerek és alapanyag-megoldások fontos bevételi forrást jelentenek – amelyek becsült értéke 2015-ben mintegy 4 milliárd EUR volt ⁽³⁵⁾ –, és amelyek mély gyökerei a regionális hagyományokba nyúlnak vissza; felszólítja az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy értékeljék a természetközeli megközelítés gazdasági hatásait, beleértve a közvetlen és közvetett foglalkoztatást is;

23. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat arra, hogy kövessék nyomon és értékeljék, milyen hatással van az erdők által betöltött funkciók egyensúlyának megváltozása az általános foglalkoztatási helyzetre a helyi faiparba, illetve annak jövedelmezőségére, különösen a vidéki és hegyvidéki területeken, valamint a ffeldolgozó iparágak downstream részeiben, és hangsúlyozza, hogy a gazdálkodási gyakorlatokat érintő változások mérlegelésekor az ágazatban fenn kell tartani vagy javítani kell a foglalkoztatás vonzerejét, valamint a munkahelyi biztonságot;

24. elismeri, hogy az újraerdősítés és az erdőtelepítés számos járulékos előnnyel jár, mint például a vízszűrés, a víz rendelkezésre állásának növekedése, az aszály mérséklődése, az árvízvédelem, az üledékképződés elkerülése, a vadon élő állatok élőhelyeinek létrehozása, a talaj állatvilágának növekedése, a talaj termékenységének növelése és a levegő szűrése; üdvözlí az EU-ban 2030-ig legalább 3 milliárd további fa ültetésére vonatkozó újraerdősítési és erdőtelepítési ütemtervet; hangsúlyozza, hogy az ilyen kezdeményezéseket egyértelmű ökológiai elvekkel összhangban kell végrehajtani, és teljes mértékben összeegyeztethetőnek kell lenniük a biológiai sokféleségre vonatkozó, az erdei ökoszisztémák helyreállítását előnyben részesítő célkitűzéssel; emlékeztet arra, hogy a fák ültetése a helyi érdekeltek támogatásától és a regionális tervezéstől függ; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy fordítsanak különös figyelmet a megfelelő fák telepítésére a talajdegradáció és az elsivatagosodás által érintett területeken, és ismételten hangsúlyozza a természetes és az öreg erdők védelmének fontosságát; rámutat, hogy az erdővel borított területek növelése hatékonyan hozzájárulhat az éghajlatváltozás elleni küzdelemhez és a leromlott erdőrendszerek természetes regenerálódásához, ami közép- és hosszú távon gazdasági és társadalmi fejlődéssel és új munkahelyek teremtésével jár; felszólítja a Bizottságot, hogy az addicionalitás elveibe vonja be az új közös agrárpolitika (KAP) ökorendszerei és a környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások, valamint a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek keretében ültetett fákat, mivel mind az új KAP, mind a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz az EU 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégiájának elfogadása után kerül végrehajtásra; hangsúlyozza, hogy mivel a föld véges erőforrás, a meglévő erdőkben, a marginális területeken és a városi területeken – különösen az új geopolitikai körülmények között – a fák telepítését előnyben kell részesíteni a termő mezőgazdasági területek, valamint a legelők és természetes gyepterületek átalakításával szemben, mivel ez nem vezet jelentős változáshoz a talaj szervesszén-tartalmában ⁽³⁶⁾; megjegyzi, hogy ezen a területen lehetőség van a városi erdők kialakítására; emlékeztet azonban arra, hogy az újraerdősítés és az erdőtelepítés a biológiai sokféleség szempontjából kompromisszumokkal is járhat, például a nagy biodiverzitású gyepterületeken;

Védelem, helyreállítás, újraerdősítés és erdőtelepítés, valamint fenntartható gazdálkodás

25. hangsúlyozza az erdők sokrétű szerepét és az egészséges, ökológiailag ellenálló erdei ökoszisztémák fontosságát, amelyek számos szolgáltatást nyújtanak a társadalom számára, például a biológiai sokféleség megőrzését és a megújuló nyersanyagok biztosítását, hozzájárulva a munkahelyteremtéshez és a gazdasági növekedés fellendítéséhez a vidéki területeken; hangsúlyozza, hogy a biológiai sokféleséget fokozó politikák segíteni fognak; felszólít a fenntartható erdőgazdálkodásra az éghajlat-politikai célok végrehajtása során, mivel ez kulcsfontosságú az erdőirtás és az erdőpusztulás csökkentéséhez, és kitarthat emellett, hogy a biológiai sokféleség megőrzését, valamint az élőhelyek védelmét és megőrzését be kell építeni a fenntartható erdőgazdálkodásba;

26. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az EU egyrészt előmozdítsa az erdei ökoszisztémák megőrzését, védelmét és helyreállítását, figyelembe véve a természet helyreállításáról szóló, készülő uniós jogszabályt, másrészt javítsa azok rezilienciáját, miközben támogatja egy gazdasági szempontból életképes, élénk erdészeti ágazat és helyi közösségek kialakítását; felszólít egy, az európai erdők védelmére és helyreállítására vonatkozó hosszú távú elképzelés kidolgozására;

27. tudomásul veszi a Bizottság bejelentését a fenntartható erdőgazdálkodásra vonatkozó további mutatók és küszöbértékek kidolgozásáról, amelyek végrehajtása a tagállamok számára nemzeti és regionális szinten továbbra is önkéntes; úgy véli, hogy ezeknek a mutatóknak és küszöbértékeknek javítaniuk kell annak megértését, hogy egy erdőt az erdőállományok szintjén vagy legalább táji szinten fenntarthatóan kezelnek-e vagy sem, valamint annak meghatározását,

⁽³⁵⁾ A Forest Europe térségben; lásd: Forest Europe, „State of Europe's Forests 2020” [Az európai erdők helyzete 2020-ban].

⁽³⁶⁾ A Bizottságnak a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó, 3 milliárd fa ültetésére irányuló kötelezettségvállalásról szóló, 2021. július 16-i szolgálati munkadokumentuma (SWD(2021)0651).

2022. szeptember 13., kedd

hogy mely helyreállítási erőfeszítések voltak sikeresek; felhívja a Bizottságot, hogy dolgozzon ki tényeken alapuló mutatókat és küszöbértékeket, melyekkel kiegészíthető a fenntartható erdőgazdálkodási keret, különösen az ökoszisztémák egészségével, a biológiai sokféleséggel és az éghajlatváltozással kapcsolatos egyértelmű kritériumok kidolgozása érdekében, hogy azok olyan, hatékony eszközzé válhassanak, amellyel javítható az uniós erdők fenntarthatósága, és biztosítható, hogy az erdőgazdálkodás hozzájáruljon az éghajlattal és biológiai sokféleséggel kapcsolatos uniós célkitűzésekhez; úgy véli, hogy ezek a kiegészítő mutatók és küszöbértékek kulcsfontosságú eszközök a biológiai sokféleség védelme és helyreállítása, valamint az éghajlatváltozás mérséklése és az erdészeti ágazat alkalmazkodása szempontjából; kiemeli, hogy a páneurópai Forest Europe folyamat részeként elfogadták a fenntartható erdőgazdálkodás fogalom meghatározását, és azt a tagállamokban beépítették a nemzeti jogszabályokba és önkéntes rendszerekbe, például az erdészeti tanúsítványokba; ezért hangsúlyozza, hogy biztosítani kell a koherenciát a Bizottság, valamint a Forest Europe és a FAO munkája között, el kell kerülni az erőfeszítések megkettőződését és az adminisztratív terhek aránytalan növekedését, valamint párbeszédet kell folytatni az illetékes nemzeti és regionális hatóságokkal, az állami és magánszektorbeli erdőgazdálkodókkal és erdőtulajdonosokkal, valamint más érdekelt felekkel annak biztosítása érdekében, hogy a mutatók és az értéktartományok helyi és regionális szinten is alkalmazhatók legyenek az adott biogeográfiai körülmények között; rámutat, hogy a Forest Europe megkezdte a fenntartható erdőgazdálkodás meghatározásának és eszközeinek felülvizsgálatára irányuló munkát; felhívja a tagállamokat, hogy folytassák a fenntartható erdőgazdálkodással kapcsolatos nemzeti stratégiák és jogszabályok megfelelő végrehajtására irányuló erőfeszítéseiket, és igazítsák azokat nemzeti, regionális és helyi körülményeikhez; felhívja a tagállamokat, hogy megfelelően ültessék át és hajtsák végre az erdőkre vonatkozó uniós jogszabályokat és kötelező érvényű célkitűzéseket, és felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy biztosítsák a madárvédelmi és az élőhelyvédelmi irányelv, többek között a Natura 2000 irányelv végrehajtását és érvényesítését;

28. Kiemeli, hogy az éghajlatváltozás egyre inkább fokozza a kártevők, betegségek és paraziták, természeti katasztrófák, a megváltozott vízhiány, a megnövekedett átlaghőmérséklet és más zavaró tényezők által az erdőkre gyakorolt nyomást, és hogy az erdők ökoszisztémáinak alkalmazkodó- és ellenálló képességének a fenntartható aktív gazdálkodás révén történő megerősítése sürgős feladat; tudomásul veszi e zavaroknak az erdészeti ágazat egészére gyakorolt gazdasági hatását; megjegyzi, hogy a fenntartható innovatív technológiák és gazdálkodási gyakorlatok nagyobb mértékű alkalmazása a helyreállítás, az erdőtelepítés és az újraerdősítés terén hozzájárulhat az ellenálló képesség megerősítéséhez és a biológiai sokféleség növeléséhez; kéri a Bizottságot, hogy az új uniós alkalmazkodási stratégiával és biodiverzitási stratégiával összhangban gyűjtse össze és a tagállamok körében terjessze az azzal kapcsolatos ismereteket, hogy miként alkalmazkodhatnak az erdők a jelenlegi és várható éghajlatváltozáshoz; megjegyzi, hogy a fenntartható erdőgazdálkodás mint dinamikus koncepció intézkedések és alkalmazkodást célzó gyakorlatok széles skálájából áll, amelyek közül sok kulcsszerepet játszhat az erdők éghajlatváltozás-mérséklési potenciáljában, valamint olyan intézkedéseket kínál többek között a jobban alkalmazkodó európai fajok és származási helyek bevezetésére, az erdők vízkörforgáshoz való hozzájárulásának erősítésére, a kártevők, kórokozók és invazív fajok visszaszorítását, az erdőtüzek megelőzését és a védelmi funkciók fenntartását célzó fakivágásokra, miközben alátámasztja az erdők többfunkciós szerepét; kiemeli, hogy a nagyobb, reziliens és változatos erdőterületek növekedéséhez a genetikai erőforrásokhoz való hozzáférésre is szükség van; hangsúlyozza, hogy támogatni kell a magoncok alkotta nemzeti géntárolókat annak érdekében, hogy elegendő számú őshonos fafaj álljon rendelkezésre helyi és regionális újraerdősítési és erdőtelepítési kezdeményezésekhez; rámutat arra, hogy a természetes regeneráció fontos szerepet játszik az erdők jövője szempontjából, mivel elősegítheti a zavartalan gyökérfejlődést, a fák jobb életképességét és stabilitását, valamint az alacsonyabb telepítési költségeket, ugyanakkor megjegyzi, hogy a természetes regeneráció az erdők sajátos adottságai miatt nem mindig lehetséges; hangsúlyozza, hogy az EU változatos erdei és éghajlati viszonyai differenciált fenntartható erdőgazdálkodási gyakorlatokat tesznek szükségessé, amelyeket erős, közös alapokon nyugvó munkával nemzeti, regionális és helyi szinten kell továbbfejleszteni;

29. mély aggodalommal veszi tudomásul, hogy a nagy kiterjedésű és intenzívebb erdőtüzek egyre nagyobb kihívást jelentenek az Európai Unió egész területén, és különösen, hogy 2021-ben példátlan erdőtüzek pusztítottak az EU-ban, mivel mintegy fél millió hektár vált a tűz martalékává, különösen Európa azon régióiban, ahol legnagyobb az átlaghőmérséklet-emelkedés, például a Földközi-tenger térségében; hangsúlyozza, hogy világszerte növekszik a nagy kiterjedésű tüzek intenzitása és gyakorisága; emlékeztet arra, hogy a sokszínű erdőkkel rendelkező, változatos táj nagyobb védőbástyát vagy természetes gátat jelent a nagy kiterjedésű és ellenőrizhetetlen erdőtüzekkel szemben; hangsúlyozza, hogy a változatos erdők helyreállítása elősegítené a tüzek megelőzését és megfékezését; hangsúlyozza, hogy az éghajlatváltozás erdőkre gyakorolt hatásainak kezelése érdekében több erőforrásra és az erdőtüzek tudományos alapú kezelésére és kapacitásépítési támogatásra van szükség tanácsadói szolgáltatások révén; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy jobban mozgósítsák elő és használják ki az integrált tűzvédelmi koncepciót, és megjegyzi, hogy ehhez a tagállamokban jobb szabályozási kapacitásra, a közszolgáltatások megerősítésére, valamint célzott támogatásra és fokozott együttműködésre lehet szükség a katasztrófamegelőzés, felkészültség és reagálás terén; hangsúlyozza az uniós polgári védelmi mechanizmus továbbfejlesztésének és teljes körű alkalmazásának fontosságát az erdőtüzekkel és más természeti katasztrófákkal kapcsolatban; felhívja a Bizottságot, hogy az új uniós alkalmazkodási stratégiával összhangban gyűjtse össze és a tagállamok körében terjessze az azzal kapcsolatos ismereteket, hogy miként lehet az erdőket felkészíteni a jelenlegi és várható

2022. szeptember 13., kedd

éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra; felkéri a Bizottságot, hogy a megelőző intézkedések támogatása érdekében a továbbfejlesztett Kopernikusz-termékek, a mesterséges intelligencia és más távérzékelési adatok alapján készítsen az erdőtüzekkel kapcsolatos kockázatértékeléseket és térképeket;

30. hangsúlyozza, hogy a védelem különböző szintjei a fenntartható erdőgazdálkodás eszköztárának részét képezik; hangsúlyozza, hogy sok esetben még az erdővédelemhez is szükség van a beavatkozás bizonyos formáira, például a természeti veszélyek vagy az alkalmazkodási szükségletek kezelésére; megjegyzi, hogy a többféle életkorú és többféle fajú fából álló, folyamatos borítású erdők – többek között a fenntartható erdőgazdálkodás részeként – ellenállóbbak az éghajlati hatásokkal, például az erdőtüzekkel, az aszályval és az évszakoktól független időjárási eseményekkel szemben, és így a jövő szempontjából fontos befektetést jelentenek; ragaszkodik ahhoz, hogy uniós forrásokból ne támogassák a monokultúrákat, amelyek kevésbé állnak ellen a károsítóknak és a betegségeknek, valamint az aszálynak, a szélnek, a viharoknak és a tűzvésznek;

31. elismeri, hogy nem minden gazdálkodási gyakorlat járul hozzá az erdőkben a szénmegkötéshez, de hangsúlyozza, hogy a gyakorlatok és a gyakorlati szakemberek képesek alkalmazkodni és korszerűsíteni annak érdekében, hogy a kompromisszumok között a lehető legjobb egyensúlyt megteremtsék, optimalizálják a többféle célkitűzés teljesítésére irányuló megközelítéseket, és szinergiákat teremtsenek az éghajlatváltozás mérséklésére és az ahhoz való alkalmazkodásra irányuló célokkal és az erdők számos egyéb funkciójával; ezzel összefüggésben kiemeli, hogy a fa iránti kereslet és az erdők szénelnyelőként és a növény- és állatvilág számára élőhelyként szolgáló működésével kapcsolatos elvárások között kompromisszumokat és szinergiákat kell figyelembe venni; e tekintetben felhívja a Bizottságot és szolgálatait, hogy a szubszidiaritás elvének teljes körű tiszteletben tartása mellett munkájuk során stratégiai szemléletet alkalmazzanak az erdészeti vonatkozású munkák koherenciájának biztosítása és az erdőkkel való fenntartható gazdálkodás fokozása érdekében; kiemeli, hogy bizonyos gazdálkodási gyakorlatok, különösen az önkéntes területpihentetés, hozzájárulhatnak az erdők helyreállításához, és pozitív hatással lehetnek a szénmegkötésre, a biológiai sokféleségre és az ökológiai állapotra; megjegyzi, hogy az erdők biológiai sokfélesége és szénmegkötési és -tárolási kapacitása nagyon eltérő lehet a gazdálkodástól, az alkalmazott gépektől, a vágás intenzitásától és gyakoriságától, a talaj állapotától, az élősködők és a betegségek intenzitásától, az erdőállomány korától stb. függően; rámutat arra, hogy egyes erdők több szén-dioxidot bocsátanak ki, mint amennyit elnyelnek; megjegyzi, hogy az erdőket nem szabad kizárólag szénelnyelőknek tekinteni, és megoldást kell találni a más ágazatokból származó kibocsátás csökkentésének hiányára;

32. üdvözlí a Bizottság és a tagállamok folyamatban lévő együttműködését az erdőkkel és a természettel foglalkozó munkacsoport által az önkéntes természetközeli erdőgazdálkodásra vonatkozó iránymutatásokkal kapcsolatban; úgy véli, hogy a hozzáadott érték biztosítása érdekében az e koncepcióra vonatkozó iránymutatásoknak teljes mértékben tiszteletben kell tartaniuk a szubszidiaritás elvét, és az eredményorientált, tudományosan bizonyítottan fenntartható eszközök és erdőgazdálkodási gyakorlatok széles körét kell magukban foglalniuk, különösen a helyi és regionális szintű igények figyelembevételével, hogy az erdőtulajdonosok és -gazdálkodók számára eszközöket és megfelelő pénzügyi ösztönzőket biztosítsanak a kapcsolatok és az együttműködés javításához a biológiai sokféleség védelmének a jobb gazdálkodási gyakorlatokba való fokozottabb integrálása terén, amelyek egyúttal más ökoszisztéma-szolgáltatások és -termékek nyújtására irányulnak, ahogy azt az Integrate hálózat is bizonyította; kiemeli, hogy az erdők nagyon eltérő jellemzőkkel bírnak az Unión belül, és ezért nagy szükség van közös alapokon nyugvó, különböző szakpolitikai és gazdálkodási megközelítésekre;

33. kiemeli a gazdag biológiai sokféleséget magukban foglaló és a biológiai sokféleség magas szintjének fenntartásához elengedhetetlen mikroélőhelyek nagy választékát biztosító természetes és öreg erdők fontosságát, valamint a biológiai sokféleség védelme, a szénmegkötés és -tárolás, valamint az édesvízellátás terén betöltött kulcsfontosságú szerepüket; ismételten felhív minden megmaradt őshonos és természetes erdő szigorú védelmére a 2030-ig tartó időszakra szóló biodiverzitási stratégiával összhangban; ragaszkodik ahhoz, hogy a természetes és őshonos erdőkkel szomszédos pufferzónákat is védeni kell az őshonos erdők jellemzőinek kialakulása érdekében; hangsúlyozza, hogy a megfelelő védelem pufferzónákra való kiterjesztése javítani fogja a nagy ökológiai értékű élőhelyek összekapcsoltságát, ami jelentősen hozzájárul a megőrzéshez és enyhíti a széttagoltság negatív hatásait; elismeri, hogy szinte az összes természetes erdő eltűnt, és aggodalmának ad hangot az EU egyes tagállamaiban folyó illegális fakitermelés miatt; tudomásul veszi a természetes és az öreg erdők nemzeti szinten megállapított különböző fogalommeghatározásait, és hangsúlyozza, hogy a további kijelölési erőfeszítések előtt a tagállamoknak, az erdőtulajdonosoknak és -gazdálkodóknak, valamint más érdekelt feleknek közösen kell megállapodniuk a természetes és öreg erdők fogalmának a meglévő definíciókra épülő meghatározásáról; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Bizottság a 2030-ig tartó időszakra szóló biodiverzitási stratégiában jelzettel szemben 2021-ben nem fogadta el az őshonos és a természetes erdők meghatározásáról szóló iránymutatásokat, azonban üdvözlí az erdőkkel és a természettel foglalkozó munkacsoport e fogalommeghatározásokkal kapcsolatos folyamatban lévő munkáját; hangsúlyozza, hogy sokféle és átfogó jellemzőt kell figyelembe venni, rugalmasságot kell biztosítani a biogeográfiai régiók és erdőtípusok sajátos feltételeinek figyelembevételének érdekében, és megfelelően különbséget kell tenni az öreg erdők és

2022. szeptember 13., kedd

a hosszú rotációs idejű öregebb erdőállományok között; hangsúlyozza, hogy sürgősen meg kell állapodni ezekről a fogalommeghatározásokról, azoknak ökológiai alapelveken kell alapulniuk, és figyelembe kell venniük az európai erdők, tulajdonosok, gazdálkodási hagyományok, természeti típusok és a változó éghajlati övezetek sokféleségét, valamint el kell kerülniük a szomszédos erdőkre és erdős területekre vonatkozó aránytalan gazdálkodási követelményeket, és lehetővé kell tenniük az olyan kérdésekkel kapcsolatos gazdálkodási intézkedéseket, mint a katasztrófamegelőzés; rámutat, hogy a pénzügyi ösztönzők fontos szerepet játszanak a pihentetett területeken található egyes öreg erdők önkéntes fejlesztésében a jövőben; kiemeli, hogy a természetes és öreg erdők eloszlása egyenlőtlen az EU-ban, és 90 %-uk mindössze négy tagállamban található ⁽³⁷⁾;

34. üdvözlí, hogy az új védett területekre vonatkozó bizottsági iránymutatás elismeri bizonyos folyamatban lévő tevékenységek szükségességét, például a patás állatok állományának vadászattal történő kezelését az erdei élőhelytípusok széles körének védelme érdekében;

35. emlékeztet a természetes és öreg erdők feltérképezésében mutatkozó jelentős hiányosságokra, és hangsúlyozza, hogy sürgősen ki kell egészíteni a keretet az átfogó és harmonizált, egyértelmű működési kritériumokon és fogalommeghatározásokon alapuló feltérképezés biztosítása érdekében; felhívja a Bizottságot, hogy ismerje el az egyes tagállamokban ezen erdők azonosítása, feltérképezése és értékelése érdekében eddig végzett munkát, és ösztönözze a legjobb gyakorlatok cseréjét és a tudásmegosztást; ismételten felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy harmonizálják a meglévő adatokat, pótolják a természetes és az idős erdők helymeghatározására vonatkozó hiányosságokat, és hozzanak létre egy adatbázist az összes olyan potenciális helyszínről, amely megfelel a természetes és az idős erdők kritériumainak; ezzel összefüggésben felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy hozzanak létre átlátható és könnyen hozzáférhető adatbázist minden olyan potenciális helyszínről, amely megfelel a természetes és az idős erdőként való besorolás kritériumainak;

36. tudomásul veszi a Bizottságnak a biológia sokféleséget támogató, erdőtelepítésre és újraerdősítésre vonatkozó iránymutatások kidolgozásával kapcsolatban végzett munkáját; hangsúlyozza, hogy különös figyelmet kell fordítani azokra a tagállamokra, amelyek erdőtakarója csekély, és – amennyiben a biológiai sokféleséggel kapcsolatos célok szempontjából nem hátrányos – a városi és városkörnyéki területek közelében található marginális és egyéb, élelmiszertermelésre nem alkalmas földterületekre és a hegyvidéki területekre, valamint az ellenálló, vegyes és egészséges erdők kialakításának támogatására; hangsúlyozza, hogy a biológiai sokféleséget szem előtt tartó erdősitésre vonatkozó meghatározásoknak és iránymutatásoknak tudományos alapokon kell nyugodniuk, figyelembe kell venniük az európai erdők sokféleségét, a tulajdonviszonyokat, a gazdálkodási hagyományokat és a természettípusokat, valamint az eltolódó éghajlati öveget, és a fogalmakat a tagállamokkal és az érintett érdekelttel szoros együttműködésben kell meghatározni; kitar továbbá amellet, hogy a lecsapolatlan vizes élőhelyeket vagy tőzeglápokat nem szabad erdőtelepítés céljából lecsapolni, és a hagyományosan lecsapolt földterületek esetében nem szabad további vagy kiegészítő vízelvezetést engedélyezni; rámutat továbbá, hogy különös gondot kell fordítani a hegyvidéki területeken található erdők eróziójának elkerülésére;

Annak lehetővé tétele, hogy az erdők és az erdőgazdálkodók többféle célt teljesíthessenek

37. megjegyzi, hogy a KAP és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) az erdészeti intézkedések támogatásának fő forrásai, amelyek az erdészet teljes uniós finanszírozásának 90 %-át teszik ki; kiemeli, hogy az erdészeti intézkedések 2017-es bizottsági értékelése szerint az erdőkre irányuló vidékfejlesztési támogatás hatása általában pozitív volt, és jelentős gazdasági, környezeti és társadalmi haszonnal járhatott ⁽³⁸⁾; megjegyzi továbbá, hogy 2014 és 2020 között a tagállamok a rendelkezésre álló forrásoknak csupán 49 %-át költötték el, és hogy a Bizottság az alacsony felhasználás okaként az adminisztratív terheket, a támogatások nem megfelelő vonzerejét és a tanácsadási szolgáltatások hiányát jelölte meg, és hogy ezt figyelembe kell venni az új KAP-ra vonatkozó új stratégiai tervek kiigazításakor; felszólítja a tagállamokat, hogy az EMVA erdészeti intézkedésekre történő felhasználásának hatékonyabbá tétele érdekében szüntessék meg az adminisztratív terheket; üdvözlí a Bizottság rendelkezésre álló források felhasználásának növelésére irányuló célkitűzését, és hangsúlyozza, hogy biztosítani kell, hogy a finanszírozás és a szubvenciók ne támogassanak olyan műveleteket, amelyek aláássák a különböző ökoszisztéma-szolgáltatások kiegyensúlyozott biztosítását; hangsúlyozza, hogy konkrét és kellően vonzó intézkedéseket kell beépíteni a KAP stratégiai terveibe a fenntartható erdőgazdálkodást és az erdők multifunkcionális

⁽³⁷⁾ Közös Kutatóközpont, *Mapping and assessment of primary and old-growth forests in Europe* (Az európai természetes és öreg erdők feltérképezése és értékelése), 2021.

⁽³⁸⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Forests,_forestry_and_logging#Employment_and_apparent_labour_productivity_in_forestry_and_logging

2022. szeptember 13., kedd

szerepét erősítő beavatkozások és intézkedések alkalmazásához az EU-ban, valamint annak biztosításához, hogy különösen az erdei ökoszisztémákkal kapcsolatos kezdeményezések kapjanak támogatást az erdők biológiai sokfélesége csökkenésének megállítása, a megfelelő őshonos fajok telepítésének előmozdítása, amennyiben azok az adott környezethez illeszkednek, az erdőgazdálkodás javítása, valamint annak biztosítása érdekében, hogy a forrásokat a vonatkozó szakpolitikai célokkal összhangban használják fel; sajnálja, hogy a Bizottság nem követi nyomon az egyéb vidékfejlesztési intézkedések keretében eszközölt erdészeti kiadásokat; hangsúlyozza, hogy az önkéntes természetvédelmi intézkedések támogatása összhangban van a tulajdonjoggal és a szubszidiaritás elvével;

38. felhívja a Bizottságot, hogy találjon új módszereket a különböző alapok ötvöztetésének vonzóbbá és könnyebben végrehajthatóvá tételére, tükrözve és kihasználva az erdők és az erdei ökoszisztéma-szolgáltatások multifunkcionális jellegét, és hogy jobban mozdítsa elő az egyéb uniós finanszírozási forrásokat, például a LIFE programot, a Horizont Európa programot, az Európai Regionális Fejlesztési Alapot, a Kohéziós Alapot és az Európai Beruházási Bank Természetitőke-finanszírozási Eszközét; felszólítja a Bizottságot, hogy értékelje az uniós költségvetés és az Európai Helyreállítási Eszköz különböző finanszírozási eszközeinek – köztük a nemzeti KAP-stratégiai terveknek – az uniós erdészeti stratégiában és az uniós biodiverzitási stratégiában meghatározott kötelezettségvállalásokkal és célokkal való összhangját; felhívja a Bizottságot, hogy az erdő-környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos szolgáltatásokra és erdővédelemre nyújtott támogatások keretében tekintse támogathatónak az erdők védelmére és szigorú védelmére vonatkozó, a 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégiából és a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó új uniós erdőstratégiából eredő kötelezettségvállalásokat is; felhívja a Bizottságot, hogy hosszabbítsa meg ezeket a kötelezettségvállalásokat hét évnél hosszabb időtartamra, különösen a szigorúan védett erdőterületek esetében;

39. rámutat arra, hogy az erdészeti ágazat elsősorban – és még inkább, mint a mezőgazdasági ágazat – olyan piaci alapú ágazatként működik, amely nem függ a támogatásoktól, ugyanakkor megjegyzi, hogy a KAP finanszírozásának továbbra is elsősorban az élelmiszer-termelésre és az élelmiszerbiztonság biztosítására kell irányulnia az Unióban; hangsúlyozza, hogy az egyéb ökoszisztéma-szolgáltatásokra helyezett nagyobb hangsúly nem vezethet a támogatásoktól való aránytalan függőséghez, és támogatja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy folytassák az ökoszisztéma-szolgáltatásokért, például a szénmegkötésért járó önkéntes, piaci alapú kifizetési rendszerek fejlesztését, valamint a biológiai sokféleség, a talajvédelem, a vízgazdálkodás, az adatgyűjtés és a nyomon követés előmozdítását; hangsúlyozza az addicionalitás elve alkalmazásának és a programok olyan módon történő kialakításának fontosságát, amely teljes mértékben elismeri az élenjárók és más résztvevők munkáját, ugyanakkor az erdőtulajdonosok széles körét motiválja; hangsúlyozza továbbá, hogy a programok egyedi követelményeinek figyelembe kell venniük az erdők sokféleségét, valamint a különböző kihívásokat és lehetőségeket; megjegyzi, hogy az ökoszisztéma-szolgáltatásokra vonatkozó megbízható adatok rendelkezésre állása alapvető fontosságú minden kifizetési rendszer számára; üdvözlí a karbongazdálkodásról szóló bizottsági közleményt⁽³⁹⁾, amelynek célja, hogy az állami és magánforrásokból származó új üzleti modelleket ösztönözzön azáltal, hogy jutalmazza az élő biomasszában és a talajban a szénmegkötés növelésére összpontosító, az ökológiai elvekkel összhangban lévő gazdálkodási gyakorlatokat; hangsúlyozza, hogy szilárd tudományos módszertanon alapuló kezdeményezésekre van szükség a szén-dioxid-gazdálkodás terén, beleértve a biológiai sokféleséggel kapcsolatos stratégiával összhangban lévő, beavatkozástól mentes megközelítések lehetőségét; e kezdeményezés fényében kiemeli, hogy az aktív fenntartható erdőgazdálkodás hozzájárulhat mind a szénkészletek növeléséhez, mind az erdők növekedéséhez; hangsúlyozza, hogy az erdőgazdálkodással történő szén-dioxid-eltávolításnak olyan ösztönzőkre kell összpontosítania, amelyek arra készítik az erdőtulajdonosokat és -gazdálkodókat, hogy szükség esetén az aktív, fenntartható erdőgazdálkodásba és -védelembe fektessenek be, elősegítve a megújulást és a növekedés fokozását; üdvözlí a Bizottság azon tervét, hogy 2022 végéig javaslatot tesz egy kötelező erejű uniós szabályozási keretre a szén-dioxid-eltávolítás tanúsítására vonatkozóan a szén-dioxid-eltávolítási erőfeszítések pontos számszerűsítése, jelentése és tanúsítása, valamint a megtévesztés és a zöldfestés kockázatának elkerülése érdekében;

40. elismeri, hogy a meglévő piaci alapú tanúsítási rendszerek jelentős szerepet játszanak és hozzájárulnak a fenntartható erdőgazdálkodás további elterjedéséhez; megjegyzi, hogy e rendszerek többsége Európa-szerte hiteles és hatékony eszköznek bizonyult a fenntartható erdőgazdálkodási gyakorlatok előmozdításában; üdvözlí az uniós intézmények folyamatos ellenőrzését, amely segíti a folyamatos javulást; üdvözlí a Bizottságnak egy önkéntes, „természetközeli” tanúsítási rendszer kidolgozására vonatkozó bejelentését; felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy ezek a kezdeményezések javítsák az erdei ökoszisztémákat, védjék meg a biológiai sokféleséget, és biztosítsák a természetbarát erdőgazdálkodás gyakorlataiból származó hozzáadott értéket; ösztönzi a Bizottságot, hogy működjön együtt a meglévő és bevált tanúsítási

⁽³⁹⁾ A Bizottság fenntartható szénkörforgásokról szóló, 2021. december 15-i közleménye (COM(2021)0800).

2022. szeptember 13., kedd

rendszerekkel, és tanuljon azokból, és támogassa a meglévő rendszerek javítására irányuló erőfeszítéseket, többek között a fogyasztók számára biztosítandó átláthatóság tekintetében és figyelembe véve a fogyasztói keresletet; úgy véli, hogy a hozzáadott érték megteremtése érdekében az önkéntes „természetközeli” tanúsításnak egyértelmű, kötelező kereten kell alapulnia, és elegendő felárat kell biztosítania az erdőtulajdonosok számára az ökoszisztéma-szolgáltatások nyújtásáért, például egy olyan uniós minőségi védjegy létrehozásával, amely a természetközeli erdőgazdálkodásra vonatkozó, helyileg kiigazított iránymutatásokat tartalmaz a biológiai sokféleséget leginkább tiszteletben tartó gazdálkodási gyakorlatok előmozdítása érdekében; felszólítja a Bizottságot, hogy a „természetközeli” fogalmának meghatározásával kapcsolatos munka lezárását követően értékelje egy ilyen tanúsítási rendszer hozzáadott értékét és az erdőtulajdonosok számára ebből eredő költségeket; megjegyzi, hogy az önkéntes tanúsítás csak egy az EU-ban a fenntarthatóbb erdőgazdálkodás kialakításához szükséges lépések közül;

41. üdvözli a Natura 2000 logó engedélyezéséről szóló 2021. június 4-i bizottsági határozatot⁽⁴⁰⁾; megjegyzi, hogy a Natura 2000 címkézési rendszernek elő kell mozdítania a legsérülékenyebb élőhelytípusok és fajok szárazföldi védelmére vonatkozó legszigorúbb uniós ökológiai előírásokat; emlékeztet arra, hogy a Natura 2000 az EU szárazföldi területének körülbelül 18 %-át fedi le; kiemeli, hogy a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy ne kerüljön sor olyan tevékenységekre, amelyek károsítják vagy bolygatják a Natura 2000 területként kijelölt élőhelyeket; az uniós erdőstratégia keretében ambíciózus célkitűzéseket szorgalmaz a kijelölt területek ökológiai értékeinek megőrzése és helyreállítása érdekében, figyelembe véve a terület társadalmi, kulturális, valamint regionális és helyi sajátosságait; megjegyzi, hogy a Natura 2000 területek megőrzésére irányuló erőfeszítéseknek teljes mértékben összhangban kell lenniük az élőhelyvédelmi és a madárvédelmi irányelvvel és a 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégiával; megjegyzi, hogy a Natura 2000 területek értékes ökoszisztéma-szolgáltatásokat nyújtanak a lakosság számára; kiemeli, hogy az árukon vagy szolgáltatásokon elhelyezett Natura 2000 logónak azt kell jelentenie, hogy ezek az áruk és szolgáltatások hozzájárulnak a származási helyük szerinti Natura 2000 terület megőrzési célkitűzéseiseihez;

42. üdvözli az uniós ökocímkével kapcsolatos, 2020–2024 közötti időszakra szóló stratégiai munkatervet, amelyet a Bizottság tett közzé; emlékeztet arra, hogy az uniós ökocímke a környezetvédelmi kiválóság önkéntes címkéje; megjegyzi, hogy az ökocímkerendszer előmozdítja az EU körforgásos gazdaságát, és hozzájárul a fenntartható fogyasztási és termelési gyakorlatokhoz; szorgalmazza a szigorú előírások és a nyomon követés alkalmazását, valamint az ökocímke fokozott használatának előmozdítását az uniós erdészeti ágazatban; hangsúlyozza, hogy a fatermékekre vonatkozó ökocímke alkalmazási körét bővíteni kell úgy, hogy azon szerepeljen a termékek fenntarthatósági szintje; felhívja a tagállamokat, hogy ösztönözzék a termelőket a Natura 2000 címke használatának növelésére a fától eltérő erdészeti termékek esetében;

43. kiemeli, hogy a biológiai sokféleséggel kapcsolatos célkitűzések teljesítése és az erdőkben teljes rejlő potenciál kiaknázása érdekében az éghajlatváltozással és a körforgásos gazdasággal kapcsolatos uniós célokhoz való hozzájárulás érdekében további kutatásra, fejlesztésre és innovációra van szükség, és ezeket ösztönözni kell a fenntartható erdőgazdálkodás, különösen az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, valamint a fosszilis alapú termékek és más, nagy szénlábnnyommal rendelkező termékek bioalapú alternatívái terén; ösztönzi a fával kapcsolatos fenntartható innováció további támogatását, például a faalapú textíliákét, amelyek nagy potenciállal rendelkeznek a szintetikus textilszálak és a pamut helyettesítésére, valamint más, faalapú anyagokét, amelyek pozitív környezeti és éghajlati életciklus-értékelést kaptak; hangsúlyozza, hogy az ilyen bioalapú alternatíváknak a versenyképesség érdekében a termékeket megfizethető áron kell kínálniuk a fogyasztóknak; megjegyzi, hogy a fejlesztési ciklusok az ágazatban 10 évig vagy tovább is eltarthatnak, és hangsúlyozza, hogy a kiszámítható és stabil szabályozási környezet a beruházások vonzásának előfeltétele; kiemeli, hogy az ágazatban számos innováció magas hozzáadott értékkel bír és magas színvonalú munkahelyeket biztosít a vidéki területeken, valamint az erdészeti ágazat értékláncában és a kapcsolódó bioalapú iparágakban, és hangsúlyozza a kis- és középvállalkozások szerepét ebben az összefüggésben;

44. úgy véli, hogy a környezeti, szociális, társadalmi és gazdasági erdészeti szolgáltatások összehangolt nyújtásának javítása érdekében jobban össze kell hangolni a vonatkozó uniós keretprogramokat, köztük a Horizont Európa programot, a LIFE programot, az európai mezőgazdasági innovációs partnerséget (EIP-AGRI), a LEADER programot és az Európai Innovációs és Technológiai Intézetet; üdvözli a Bizottság arra irányuló javaslatát, hogy az erdészeti kutatási és innovációs partnerségre vonatkozó javaslattal erősítse meg az uniós együttműködést, és felszólítja a Bizottságot, hogy dolgozzon ki átfogó, az erdőkre összpontosító programokat, amelyek az erdészeti ágazat értékláncának különböző funkcióit és részeit bevonják, valamint a legfontosabb kihívásokra adott megoldások tesztelésére és demonstrálására szolgáló élő laboratóriumokat foglalnak magukban, a meglévő és bevált platformokra, például az Integrate hálózatra, az erdészeti technológiai platformra és az Európai Erdészeti Intézetre építve, valamint páneurópai és nemzetközi partnerek bevonásával;

⁽⁴⁰⁾ HL C 229., 2021.6.15., 6. o.

2022. szeptember 13., kedd

45. emlékeztet arra, hogy az EU erdeinek 60 %-a magántulajdonban van, és az erdőtulajdonosok jelentős része kisbirtokos; hangsúlyozza, hogy a stratégia céljainak elérése érdekében a stratégia végrehajtásánál arra kell összpontosítani, hogy lehetővé váljon az erdőtulajdonosok és -gazdálkodók valamennyi típusa, különösen a kistermelők számára, hogy betöltsék az erdők számos funkcióját; elismeri, hogy az erdőtulajdonosoknak és -gazdálkodóknak nagyfokú rugalmasságra van szükségük erdőgazdálkodási gyakorlatukban, amely erős közös alapokon nyugszik, hogy az összes szükséges ökoszisztéma-szolgáltatást biztosítani tudják, és felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy biztosítsák, hogy a támogatási programok, az önkéntes, az ökoszisztéma-szolgáltatásokért fizetett rendszerek és a kutatás finanszírozása vonzó, érthető és könnyen hozzáférhető legyen a kistermelők számára;

46. hangsúlyozza, hogy a tanácsadási szolgáltatások elérhetősége a fenntartható erdőgazdálkodási gyakorlatok elterjedésének fontos mozgatórugója; arra ösztönzi a tagállamokat, hogy biztosítsák a tanácsadói szolgáltatások elérhetőségét, különös figyelmet fordítva a kisbirtokosokra;

47. megjegyzi, hogy az EU erdőinek mintegy 40 %-a a települések és regionális vagy nemzeti önkormányzatok tulajdonában van, míg egyes tagállamokban az erdők állami tulajdonban vannak, és ez az arány Délkelet-Európában átlagosan eléri a 90 %-ot; hangsúlyozza, hogy az állami erdők kulcsszerepet játszhatnak az erdei ökoszisztémák megőrzésében, a biológiai sokféleség védelmének biztosításában, az éghajlatváltozás mérséklésében, a vidékfejlesztés előmozdításában, valamint a fával és a nem faalapú árukkal való ellátásban és szolgáltatások biztosításában, és hogy az állami erdészeti szervek fontos szerepet játszhatnak abban, hogy a magán-erdőtulajdonosok számára a természetközeli erdőgazdálkodás és az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás terén szükséges szakértelmet biztosítsák; kéri, hogy szükség esetén növeljék az állami erdészeti szervek emberi és pénzügyi erőforrásait; ezzel összefüggésben felhívja a tagállamokat, hogy mutassanak példát a közjó érdekében a fenntartható erdőgazdálkodásra állami tulajdonban lévő erdekben, különös tekintettel a környezeti, gazdasági és társadalmi szempontokra;

48. üdvözli a „Hosszú távú jövőkép az EU vidéki területei számára – Az erősebb, összekapcsolt, reziliens és virágzó vidéki területek 2040-ig történő megvalósítása felé” című bizottsági közleményt, és annak elismerését, hogy az erdők és a fenntartható erdőgazdálkodás fontos szerepet játszanak a vidéki térségekben a tisztességes munka és megélhetés megőrzésében; hangsúlyozza az erdészeti ágazat és a faalapú iparágak fontosságát, mivel munkahelyeket biztosítanak a vidéki közösségekben, valamint a downstream felhasználáson keresztül a városi térségekben; rámutat a nem fával kapcsolatos, erdőalapú gazdasági tevékenységek fokozásának fontosságára a helyi gazdaságok és a munkahelyteremtés diverzifikálása, valamint a vidéki és távoli területek elnéptelenedési tendenciáinak megfordítása érdekében; mély aggodalommal veszi tudomásul a foglalkoztatás folyamatos csökkenését az erdészeti és fakitermelési ágazatban, amely az Eurostat szerint 2000 és 2019 között 7 %-kal csökkent⁽⁴¹⁾, valamint az ágazatban bekövetkező balesetek magas számát⁽⁴²⁾; felszólítja az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy a változó gazdálkodási gyakorlatok fényében kövessék nyomon a stratégia keretében hozott intézkedések foglalkoztatásra és munkabiztonságra gyakorolt hatását, figyelembe véve, hogy a tárgyalt lehetőségek gyakran együtt járnak a magasabb (fizikai) munkaintenzitással, ami szintén különböző kockázatokkal jár a munkavállalók számára, és magas színvonalú szakképzést, valamint a továbbképzés és átképzés lehetőségeit igényli; kiemeli az ilyen típusú foglalkoztatás vonzóbbá tételének fontosságát, valamint a fenntarthatóbb erdőgazdálkodásban rejlő lehetőségeket; hangsúlyozza, hogy e tekintetben szükség van a munkabiztonság növelésére és a munkavállalók megfelelő képzését célzó intézkedésekre, valamint az erdészeti berendezések és eszközök korszerűsítésének támogatására; felhívja a tagállamokat, hogy értékeljék tanácsadói szolgálataikat e tekintetben, és szükség esetén erősítsék meg azokat, és részesítsék előnyben a faiparhoz és a környezetbarát építéshez kapcsolódó szakmák magas szintű szakképzésének fenntartását; ismételten felszólítja a Bizottságot, hogy az erdészeti gépek gyártóival egyeztetve kezdeményezze az erdészeti gépek környezetvédelmi tervezésének javítását, ami lehetővé teszi a munkavállalók biztonságának nagyobb fokú védelmét, valamint, hogy az erdők talajára és az erdei vizekre gyakorolt hatás minimális legyen;

49. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a fiatalokat és a női vállalkozókat vonzzák az ágazatba, különösen az erdőalapú tevékenységek digitális és zöld átállásával összefüggésben; rámutat azonban, hogy az erdészeti ágazatban a rossz munkakörülmények Európa egyes részein jelenleg nem teszik vonzóvá a pályaválasztást; hangsúlyozza, hogy beruházásokra van szükség az ágazatban és az értéklánc egészében, valamint kedvező környezetet kell teremteni a vidéki területeken, ideértve a digitális, a közlekedési és a közösségi infrastruktúrát is; üdvözli a Bizottság arra irányuló javaslatait, hogy a készségfejlesztési paktum keretében mozdítsák elő a készségfejlesztési partnerségek létrehozását, és az Európai Szociális Alap Plusz felhasználásával közösen dolgozzanak azon, hogy növeljék az erdőgazdálkodásban a továbbképzési és átképzési lehetőségek számát, minőségi munkahelyeket teremtsenek, és a faalapú biogazdaságban a munkavállalók számára lehetőségeket és megfelelő munkakörülményeket biztosítsanak, ezáltal vonzóbbá téve a pályaválasztást;

⁽⁴¹⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Forests,_forestry_and_logging#Employment_and_apparent_labour_productivity_in_forestry_and_logging

⁽⁴²⁾ Forest Europe, „State of Europe's Forests 2020” [Az európai erdők helyzete 2020-ban].

2022. szeptember 13., kedd

Nyomon követés, jelentéstétel és adatgyűjtés

50. hangsúlyozza az európai erdőkre vonatkozó pontos, integrált, minőségi, időszerű, összehasonlítható és naprakész adatok fontosságát, és tudomásul veszi az erdőkkel kapcsolatos megfigyelésre, jelentéstételre és adatgyűjtésre vonatkozó keretre irányuló jogalkotási javaslattal kapcsolatos kezdeményezést, a szubszidiaritás elvének teljes tiszteletben tartása mellett; emlékeztet az ellenőrzött adatok fontosságára, különösen a helyi szinten gyűjtött adatokra, mivel az erdők számos jellemzőjét csak a helyszínen lehet ellenőrizni; hangsúlyozza, hogy az adatok és a jelentéstétel széles körű hozzáférhetősége, magas minősége, átláthatósága, teljessége és harmonizációja alapvető fontosságú a stratégia céljainak eléréséhez, és úgy véli, hogy a valódi hozzáadott érték elérése érdekében a keretnek a meglévő mechanizmusokra és folyamatokra – mint például a nemzeti erdőnyilvántartásokra, az európai erdészeti információs rendszerre, az ENFIN-hálózatra, a Forest Europe-ra és a FAO-ra – kell épülnie, alulról építkező megközelítéssel, a tagállamokban meglévő szakértelem és tapasztalatok lehető legjobb kihasználása érdekében, és a nemzetközileg elfogadott kötelezettségvállalásoknak és a tagállamok vonatkozó hatásköreinek megfelelően kell kidolgozni, elkerülve a munka megkettőződését, a túlzott adminisztratív terheket és a túlzott költségeket; hangsúlyozza, hogy a keretnek olyan mechanizmusokat is magában kell foglalnia, amelyekkel elkerülhetők az olyan hibák, mint a kettős elszámolás; felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy biztosítsanak megfelelő finanszírozást és humán erőforrásokat a keret operatív támogatásához;

51. úgy véli, hogy a megbízható, átlátható és jó minőségű adatok rendelkezésre állásának biztosítása érdekében az új innovatív megközelítéseket, például a távérzékelési technológiákat, ellenőrizni kell és kombinálni azokat a földi megfigyelés során szerzett adatokkal, és azokat a tudósokkal, valamint független és helyi szakértőkkel, többek között az illetékes hatóságokkal és az erdőgazdálkodókkal szoros együttműködésben kell értelmezni; úgy véli, hogy ezek a megközelítések szerepet játszhatnak az erdők multifunkcionalitásának kiegyensúlyozásában, valamint az új megközelítések és gyakorlatok kidolgozásában és megosztásában, és az adatokhoz való hozzáféréshez szükséges pénzügyi eszközöket is magukban kell foglalniuk, valamint hozzá kell járulniuk azok megszerzéséhez; úgy véli, hogy a műholdas képek, valamint a navigációs és helymeghatározási adatok közötti szinergia és kiegészítő jelleg az erdőgazdálkodók és a kormányzati szervek számára kulcsfontosságú tényezővé válhat; hangsúlyozza a Kopernikusz jelentőségét, amely lehetővé teszi az erdőnyilvántartások távoli nyomon követését és állapotfelmérését, valamint az illegális fakitermelés és erdőirtás felderítését; üdvözlí, hogy az európai erdészeti információs rendszer részeként megerősítik az éghajlatváltozás káros hatásainak és az erdők természetes vagy ember okozta egyéb bolygatásának meglévő nyomon követését; kiemeli, hogy az adatok elemzése döntő szerepet játszik a fenntartható erdőgazdálkodás és az erdővédelem támogatásában, többek között az illegális fakitermelés megelőzésében, valamint a természetes bolygatások – például viharok, erdőtüzek és kártevők – hatásainak előrejelzésében és enyhítésében;

52. úgy véli, hogy a Kopernikusz-adatokat bizonyítékként kell felhasználni a bűnüldözés és a politikai döntéshozatal során az adatok és az azokból származó információs termékek hitelesítése révén, és kéri, hogy a Kopernikusz-adatok hitelesítése az erdőkkel kapcsolatos megfigyelésre, jelentéstételre és adatgyűjtésre vonatkozó keretre irányuló jogalkotási javaslat keretében valósuljon meg; hangsúlyozza, hogy az ilyen hitelesített adatok kulcsszerepet játszhatnak a különböző jelenségek (például az erdőterületek lefedettsége, az illegális fakitermelés, az erdők egészsége, a fák jellemzése, a növekedési minták és az erdőtüzek hatása) nyomon követésében, valamint a megfelelés ellenőrzésében;

53. tudomásul veszi azt az elképzelést, hogy az erdőkkel kapcsolatos megfigyelésre, jelentéstételre és adatgyűjtésre vonatkozó kereten belül az erdőkre vonatkozó stratégiai terveket vezessenek be; megjegyzi továbbá, hogy számos tagállam már rendelkezik nemzeti erdészeti stratégiákkal, amelyeket a Bizottság nem tud egységesen értékelni, és hogy ezeket az uniós erdészeti stratégia célkitűzéseit támogató módon kell kidolgozni vagy továbbfejleszteni; hangsúlyozza, hogy e javaslatnak el kell kerülnie az adminisztratív terhek és költségek túlzott növekedését; kiemeli, hogy tisztázni kell az ilyen tervek pontos célját és szükségességét, és hangsúlyozza, hogy tiszteletben kell tartani a tagállamok erdészeti ügyekben fennálló hatáskörét; felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy a jogalkotási javaslat teljes mértékben tartsa tiszteletben a tagállami és adott esetben helyi szinten meglévő nemzeti stratégiákat, hangsúlyozva, hogy az uniós szintű stratégiai tervezésnek összhangban kell lennie a meglévő nemzeti stratégiákkal, és el kell kerülnie a velük való ellentmondást vagy azok megkettőződését; felhívja a Bizottságot, hogy értékelje, hogyan lehetne ezt az eszközt különösen azon tagállamok támogatására felhasználni, amelyek még nem rendelkeznek nemzeti stratégiával;

Irányítás és végrehajtás

54. úgy véli, hogy mivel az erdők többfunkciós módon járnak hozzá egyes uniós célokhoz, valamint a közigazgatás különböző érintett szintjei és az érdekelt felek különböző csoportjai miatt a stratégia végrehajtásának sarokkövét a nemzeti és regionális szakértőkkel, az érdekelt felekkel, különösen a magán- és állami erdőtulajdonosokkal és -gazdálkodókkal, a tudományos szakemberekkel, a tanúsítási rendszerekkel és a civil társadalommal való szoros együttműködésnek és a bevált gyakorlatok ezek közötti cseréjének kell képeznie, beleértve az európai őshonos népek megfelelő képviselését és

2022. szeptember 13., kedd

a szubszidiaritás elvének tiszteletben tartását; hangsúlyozza, hogy az irányítás során figyelembe kell venni az Unió és a tagállamok Forest Europe-ban és nemzetközi szinten többek között a FAO-ban való részvételét, és hogy a stratégia végrehajtása során törekedni kell arra, hogy szinergiákat teremtsenek a nemzetközi kötelezettségvállalásokhoz és együttműködéshez való hozzájárulással, beleértve a terminológia és a fogalommeghatározások folyamatos fejlesztésével kapcsolatban; emlékeztet arra, hogy a legértékesebb és legveszélyeztetettebb európai fajok és élőhelyek hosszú távú fennmaradásához szükséges a határokon átnyúló együttműködés; sürgeti a környezetvédelem és erdészet terén érdekelt feleket, hogy különböző oktatási eszközök és programok révén érjék el a lakosság szélesebb rétegeit;

55. kiemeli az Erdészeti Állandó Bizottság jelentőségét, amely átfogó erdészeti szakértelmet nyújtó fórumot biztosít a stratégia keretében folytatott tevékenységek és az erdészeti ágazatot érintő egyéb uniós szakpolitikák megvitatására; úgy véli, hogy a szakpolitikai koherencia érdekében a Bizottságnak fokoznia kell az Erdészeti Állandó Bizottság és más szakértői csoportok, például az erdőkkel és a természettel foglalkozó munkacsoport, az erdészettel és parafával kapcsolatos civil párbeszéddel foglalkozó csoport – amely fontos szerepet játszik az érdekelt felek megfelelő bevonásában az uniós erdészeti politikák kidolgozásába és végrehajtásába –, a biológiai sokféleséggel és természettel foglalkozó koordinációs csoport erdőkkel és természettel foglalkozó al munkacsoportja, valamint az erdőalapú iparágakkal foglalkozó szakértői csoport közötti párbeszédet;

56. tudomásul veszi, hogy a stratégia végrehajtása jelentős rendszerszintű változásokat eredményezhet az erdészeti ágazatban azáltal, hogy az elsősorban faalapú bevételi forrásokról az összetettebb, egyre inkább az egyéb ökoszisztéma-szolgáltatások nyújtására épülő bevételi forrásokra tér át, és kiemeli, hogy szükség van ennek nyomán követésére és a következmények megértésére; megjegyzi, hogy a szakpolitikák és jogszabályok közötti kiterjedt és néha ellentmondásos átfedések, illetve egyes esetekben egymásnak ellentmondó célkitűzések hatással vannak az erdőkre és az erdészeti ágazatra, és a jogszabályok szétzúrtaságát okozhatják; hangsúlyozza koherenciájuk biztosításának fontosságát; felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy folyamatosan értékeljék a stratégia keretében megvalósuló különböző kezdeményezések kumulatív hatásait, más vonatkozó uniós jogszabályokkal és szakpolitikákkal együtt, hogy biztosítsák az erdészettel kapcsolatos valamennyi munka koherenciáját, és a szubszidiaritás elvének teljes tiszteletben tartása mellett fokozzák a fenntartható erdőgazdálkodást; kiemeli, hogy ezen értékelések részeként a helyi szereplőkkel együttműködve alaposan értékelni kell a természetes és öreg erdőkre vonatkozó védelmi rendszer helyi közösségekre gyakorolt hatását, mivel ezek 90 %-a mindössze négy tagállamban található ⁽⁴³⁾; felhívja a Bizottságot, hogy végrehajtási jelentése részeként erről is számoljon be;

57. komoly aggodalmának ad hangot amiatt, hogy jelentések szerint egyes tagállamokban – többek között az állami tulajdonban lévő erdőkben és védett területeken – illegális fakitermelés zajlik és megváltozott a földhasználat, továbbá aggodalmát fejezi ki a kapcsolódó, folyamatban lévő kötelezettségsszegési eljárások miatt ⁽⁴⁴⁾; hangsúlyozza, hogy az illegális fakitermelésnek lehetnek olyan hatásai, amelyeket nehéz vagy lehetetlen visszafordítani, hozzájárulhat a biológiai sokféleség csökkenéséhez, az éghajlatváltozás felgyorsulásához és az erdészeti közösségek számára fontos természeti erőforrások eltűnéséhez, valamint az emberi jogok megsértéséhez vezethet; mély sajnálatát fejezi ki az erdészeti alkalmazottak, újságírók és aktivisták illegális fakitermelés következtében történt meggyilkolása és az ellenük elkövetett erőszak miatt, és határozottan elítéli e cselekedeteket, és elvárja a tagállamoktól, hogy vonják felelősségre az elkövetőket, és vessenek véget az erdőörök elnyomásának; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy teljes körűen és hatékonyan hajtsák végre a vonatkozó nemzeti és uniós jogszabályokat, különösen az illegális fakitermelés meghatározása, a szoros nyomon követés fokozása, szükség esetén a végrehajtásra fordított kiadások, a korrupció elleni küzdelem, valamint az erdő- és földgazdálkodás javítása révén; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a fatermékekről szóló uniós rendelet végrehajtásának és érvényesítésének tanulságaiból okulva növeljék a tagállamok illetékes hatóságainak szerepét az illegális fakitermelés elleni küzdelemben; megjegyzi, hogy a természetvédelmi intézkedéseket, többek között a Natura 2000 gazdálkodási terveket, valamint a madárvédelmi és az élőhelyvédelmi irányelvet sértő fakitermelés szintén illegális fakitermelésnek minősülhet; hangsúlyozza, hogy az illegális fakitermelés jelentős negatív gazdasági, társadalmi és környezeti hatással jár, és bevételkiesést okoz a helyi közösségek számára; megjegyzi, hogy összefüggés van az illegális fakitermelés és a rossz életkörülmények között; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Bizottságnak hosszú időt vett igénybe a kötelezettségsszegési eljárások lefolytatása, és nagy a kockázata annak, hogy az illegális fakitermelés folytatódik, és túl késő lesz ahhoz, hogy vissza lehessen fordítani és helyrehozni az általa okozott hatalmas károkat; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy tegyenek sürgős lépéseket az illegális fakitermelés megállítására és a fatermékek illegális kereskedelmére irányuló ellenőrzések szigorítása érdekében, a meglévő szabályozások szoros nyomon követése és végrehajtása, valamint térinformatikai és távérzékelési technológiák alkalmazása révén;

⁽⁴³⁾ Közös Kutatóközpont, *Mapping and assessment of primary and old-growth forests in Europe* (Az európai természetes és őshonos erdők feltérképezése és értékelése), 2021.

⁽⁴⁴⁾ Öt folyamatban lévő kötelezettségsszegési eljárás négy tagállammal szemben (2016/2072., 2018/2208., 2018/4076., 2020/2033. és 2021/4029. sz. ügy).

2022. szeptember 13., kedd

58. felhívja a Bizottságot, hogy nemzetközi szinten mozdítsa elő az erdők védelmével kapcsolatos uniós védelmi normákat és törekvéseket;

59. felszólítja a Bizottságot, hogy kezdje újra a tárgyalásokat egy jogilag kötelező erejű, nemzetközi erdészeti egyezményről, amely hozzájárulna az erdők kezeléséhez, megőrzéséhez és fenntartható fejlesztéséhez, és gondoskodna azok többféle és egymást kiegészítő funkcióiról és felhasználásairól, ideértve az újraerdősítést, az erdőtelepítést és az erdővédelemre irányuló intézkedéseket is, figyelembe véve egyúttal a jelen és jövő nemzedékeinek társadalmi, gazdasági, ökológiai, kulturális és spirituális szükségleteit, elismerve a különféle erdők létfontosságú szerepét az ökológiai folyamatok és egyensúly fenntartásában, és támogatva az őshonos népek, azok közösségeinek, valamint más közösségek és erdőlakók identitását, kultúráját és jogait.

60. felhívja az Uniót, hogy tartsa tiszteletben a politikák fejlesztési célú koherenciájának elvét, és biztosítsa a fejlesztési, kereskedelmi, mezőgazdasági, energia- és éghajlat-politikái közötti összhangot; elismeri az erdészeti ágazat pozitív gazdasági, társadalmi és környezeti hozzájárulását, és további beruházásokat kér a kutatásba, az innovációba és a technológiai fejlődésbe;

61. felhívja a Bizottságot, hogy támogassa a nemzetközi biogazdaság piacain a tükröklauzulák alkalmazását, és használja ki a páneurópai és nemzetközi partnerségeket és külkereskedelmi megállapodásokat az EU éghajlatvédelmi törekvéseinek és az EU-n kívüli erdőhasználat fenntarthatóságának előmozdítása érdekében;

o

o o

62. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.

2022. szeptember 13., kedd

P9_TA(2022)0314

A kulturális, ifjúsági és sporttevékenységek Covid19 miatti beszüntetésének az EU-ban élő gyermekekre és fiatalokra gyakorolt hatása

Az Európai Parlament 2022. szeptember 13-i állásfoglalása a kulturális, ifjúsági és sporttevékenységek Covid19 miatti beszüntetésének az EU-ban élő gyermekekre és fiatalokra gyakorolt hatásáról (2022/2004(INI))

(2023/C 125/03)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés 2. és 3. cikkére, valamint 5. cikkének (3) bekezdésére,
- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 165., 166. és 167. cikkére,
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájának 14., 15. és 32. cikkére,
- tekintettel a szociális jogok európai pillérére és különösen annak 1., 3. és 4. elvére,
- tekintettel a Covid19-világjárvány és annak következményei elleni küzdelemre irányuló összehangolt uniós fellépésről szóló, 2020. április 17-i állásfoglalására ⁽¹⁾,
- tekintettel az ifjúsági garanciáról szóló, 2020. október 8-i állásfoglalására ⁽²⁾,
- tekintettel a Covid19 ifjúságra és sportra kifejtett hatásáról szóló, 2021. február 10-i állásfoglalására ⁽³⁾,
- tekintettel „Az európai fiatalok szerepvállalásának növelése: a járvány utáni foglalkoztatás és társadalmi fellendülés” című, 2022. február 17-i állásfoglalására ⁽⁴⁾,
- tekintettel a Parlamentnek a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek folyamatban lévő értékelése tekintetében fennálló, tájékozódáshoz való jogáról szóló, 2021. május 20-i állásfoglalására ⁽⁵⁾,
- tekintettel a 2021. évi Európai Ifjúsági Rendezvény „Az Európa jövőjéről szóló konferencia számára készített ifjúsági ötletjelentés” című jelentésére,
- tekintettel az ifjúság európai évről (2022) szóló, 2021. december 22-i (EU) 2021/2316 európai parlamenti és tanácsi határozatra ⁽⁶⁾,
- tekintettel az egész életen át tartó tanulást és a foglalkoztathatóságot segítő mikrotanúsítványokra vonatkozó európai megközelítésről szóló, 2021. december 10-i, tanácsi ajánlásra irányuló javaslatra (COM(2021)0770) és az azt kísérő szolgálati munkadokumentumra (SWD(2021)0367),
- tekintettel a „Covid19: hogyan reagálhat a szakképzés?” című, 2020. április 7-i újságcikkre ⁽⁷⁾, amelyet a Bizottság a Foglalkoztatás, a Szociális Ügyek és a Társadalmi Befogadás Főigazgatósága tett közzé,
- tekintettel a „Digitális oktatási cselekvési terv 2021–2027: Az oktatás és a képzés átalakítása a digitális kornak megfelelően” című, 2020. szeptember 30-i bizottsági közleményre (COM(2020)0624),

⁽¹⁾ HL C 316., 2021.8.6., 2. o.

⁽²⁾ HL C 395., 2021.9.29., 101. o.

⁽³⁾ HL C 465., 2021.11.17., 82. o.

⁽⁴⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0045.

⁽⁵⁾ HL C 15., 2022.1.12., 184. o.

⁽⁶⁾ HL L 462., 2021.12.28., 1. o.

⁽⁷⁾ https://ec.europa.eu/social/vocational-skills-week/covid-19-how-can-vet-respond_en

2022. szeptember 13., kedd

- tekintettel az Erasmus+ és az Európai Szolidaritási Testület által a Covid19 tanulási célú mobilitásra gyakorolt hatásáról készített felmérésre ⁽⁸⁾,
- tekintettel a tartós ápolás-gondozásról, valamint a gyermekkori nevelésről és gondozásról szóló, hamarosan megjelenő bizottsági közleményre,
- tekintettel az Unió Belső Politikák Főigazgatósága által 2021. május 4-én közzétett, „Oktatás és ifjúság a Covid19 utáni Európában – válság hatások és szakpolitikai ajánlások” című tanulmányra ⁽⁹⁾,
- tekintettel az Unió Belső Politikák Főigazgatósága által 2021. szeptember 24-én közzétett, „A fiatalok Európában: a Covid19 hatásai gazdasági és társadalmi helyzetükre” című tanulmányra ⁽¹⁰⁾,
- tekintettel az Unió Belső Politikák Főigazgatósága által 2021. február 18-án közzétett, „Kulturális és kreatív ágazatok a Covid19 utáni Európában – válság hatások és szakpolitikai ajánlások” című tanulmányra ⁽¹¹⁾,
- tekintettel a NESET „Távtanulás a tanulók szemszögéből” című, 3/2021. sz. ad hoc jelentésére ⁽¹²⁾,
- tekintettel a NESET „A Covid19 hatása a diákok tanulási eredményeire Európa-szerte: a távtanulás kihívásai mindenki számára” című, 2/2021. sz. ad hoc jelentésére ⁽¹³⁾,
- tekintettel az oktatás gazdaságtanával foglalkozó európai szakértői hálózat (European Expert Network on Economics of Education, EENEE) és a NESET „A Covid19 hatása a hátrányos helyzetű gyermekek oktatására és annak társadalmi-gazdasági következményei” című elemző jelentésére ⁽¹⁴⁾,
- tekintettel a Közös Kutatóközpont „A Covid19 várható hatása az oktatásra: Gondolatok a rendelkezésre álló szakirodalom és a legújabb nemzetközi adatok alapján” című technikai jelentésére ⁽¹⁵⁾,
- tekintettel az Európai Ifjúsági Fórum „A lezáráson túl: a világjárvány által a fiatalokon ejtett seb” című, 2021. június 17-i jelentésére ⁽¹⁶⁾,
- tekintettel az UNICEF 2021. október 4-i jelentésére: „The State of the World’s Children 2021: On My Mind: promoting, protecting and caring for children’s mental health” (A világ gyermekeinek helyzete 2021-ben: A gyermekek mentális egészségének előmozdítása, védelme és gondozása) ⁽¹⁷⁾,

⁽⁸⁾ https://erasmus-plus.ec.europa.eu/sites/default/files/2021-09/coronavirus-mobility-impact-results-may2020_en.pdf

⁽⁹⁾ Tanulmány – „Education and Youth in post-COVID-19 Europe – crisis effects and policy recommendations” (Oktatás és ifjúság a Covid19 utáni Európában – válság hatások és szakpolitikai ajánlások), Európai Parlament, Unió Belső Politikák Főigazgatósága, B. Tematikus Főosztály – Strukturális és Kohéziós Politikák, 2021. május 4.

⁽¹⁰⁾ Tanulmány – „Youth in Europe: Effects of COVID-19 on their economic and social situation” (A fiatalok Európában: a Covid19 hatásai gazdasági és társadalmi helyzetükre), Európai Parlament, Unió Belső Politikák Főigazgatósága, A. Tematikus Főosztály – Gazdaságpolitikai, Tudománypolitikai és Életminőségi Tematikus Főosztály, 2021. szeptember 24.

⁽¹¹⁾ Tanulmány – „Cultural and creative sectors in post-COVID-19 Europe: Crisis effects and policy recommendations” (Kulturális és kreatív ágazatok a Covid19 utáni Európában – válság hatások és szakpolitikai ajánlások), Európai Parlament, Unió Belső Politikák Főigazgatósága, B. Tematikus Főosztály – Strukturális és Kohéziós Politikák, 2021. február 18.

⁽¹²⁾ Díez-Palmar, J., Pulido, C. és Villarejo, B., „Distance learning from a students perspective” (Távtanulás a tanulók szemszögéből), NESET, 3/2021. sz. ad hoc jelentés

⁽¹³⁾ Sternadel, D., „The impact of COVID-19 on student learning outcomes across Europe: the challenges of distance education for all” (A Covid19 hatása a diákok tanulási eredményeire Európa-szerte: a távtanulás kihívásai mindenki számára), NESET, 2/2021. sz. ad hoc jelentés.

⁽¹⁴⁾ Koehler, C., Psacharopoulos, G. és Van der Graaf, L., „The impact of COVID-19 on the education of disadvantaged children and the socio-economic consequences thereof” (A Covid19 hatása a hátrányos helyzetű gyermekek oktatására és annak társadalmi-gazdasági következményei), NESET-EENEE jelentés, Az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxembourg, 2022.

⁽¹⁵⁾ Di Pietro, G., Biagi, F., Costa, P., Karpiński, Z. és Mazza, J., „The likely impact of COVID-19 on education: Reflections based on the existing literature and recent international datasets” (A Covid19 várható hatása az oktatásra: Gondolatok a rendelkezésre álló szakirodalom és a legújabb nemzetközi adatok alapján), az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxembourg, 2020.

⁽¹⁶⁾ Moxon, D., Bacaiso, C. és Șerban, A., „Beyond the pandemic: The impact of COVID-19 on young people in Europe” (A világjárványon túl: a Covid19 európai fiatalokra gyakorolt hatása), Európai Ifjúsági Fórum, Brüsszel, 2022.

⁽¹⁷⁾ <https://www.unicef.org/press-releases/impact-covid-19-poor-mental-health-children-and-young-people-tip-iceberg>

2022. szeptember 13., kedd

- tekintettel az OECD „A fiatalok mentális egészségének támogatása a Covid19-válság folyamán” című, 2021. május 12-i szakpolitikai tájékoztatójára ⁽¹⁸⁾,
- tekintettel a Young Minds jelentésére: „Coronavirus: Impact on young people with mental health needs” (Koronavírus: a mentális problémákkal küzdő fiatalokra gyakorolt hatás) ⁽¹⁹⁾,
- tekintettel a Horizont 2020 projektjére: „Prevention of child mental health problems in Southeastern Europe – Adapt, Optimise, Test, and Extend Parenting for Lifelong Health” (A gyermekek mentális egészségügyi problémáinak megelőzése Délkelet-Európában – a szülői támogatás kiigazítása, optimalizálása, tesztelése és kiterjesztése az egész életen át tartó egészség érdekében) ⁽²⁰⁾,
- tekintettel a Mental Health Foundation Scotland 2020. szeptemberi, „A kijárási korlátozások hatása a gyermekek és fiatalok mentális egészségére és jóllétére” című jelentésére ⁽²¹⁾,
- tekintettel az Európai Alapítvány az Élet- és Munkakörülmények Javításáért „A Covid19 hatása a fiatalokra az EU-ban” című, 2021. november 9-i jelentésére ⁽²²⁾,
- tekintettel a YouMoveEurope kampányára, amelyet az International Youth Work Trainers Guild „Responding to the impact of COVID-19 on International Youth Work Workers” (A Covid19 munkacélú nemzetközi ifjúsági mobilitásra gyakorolt hatásának kezelése)” című petíciójával kapcsolatosan indított ⁽²³⁾,
- tekintettel „Az Unió sportpolitika: értékelés és lehetséges további lépések” című, 2021. november 23-i állásfoglalására ⁽²⁴⁾,
- tekintettel a gyermek jogairól szóló ENSZ-egyezményre és különösen annak 12. cikkére,
- tekintettel a gyermek jogairól szóló, 1989. november 20-i ENSZ-egyezményre és különösen annak 30. cikkére,
- tekintettel az európai gyermekgarancia létrehozásáról szóló, 2021. június 14-i (EU) 2021/1004 tanácsi ajánlásra ⁽²⁵⁾,
- tekintettel az értelmi fogyatékossgal élő személyek és családjuk jogainak a Covid19-válság alatti érvényesüléséről szóló, 2020. július 8-i állásfoglalására ⁽²⁶⁾,
- tekintettel az európai ifjúsági célokra, és különösen az 5., a 9. és a 11. célra,
- tekintettel az Európa kulturális helyreállításáról szóló, 2020. szeptember 17-i állásfoglalására ⁽²⁷⁾,
- tekintettel „Az európai oktatás jövője a Covid19 fényében” című, 2020. október 22-i állásfoglalására ⁽²⁸⁾,
- tekintettel a digitális oktatási politika kialakításáról szóló, 2021. március 25-i állásfoglalására ⁽²⁹⁾,
- tekintettel „A művészek helyzetéről és a kulturális helyreállításról az Unióban” című, 2021. október 20-i állásfoglalására ⁽³⁰⁾,

⁽¹⁸⁾ Takino, S., Hewlett, E., Nishina, Y. és Prinz, C., „Supporting young people’s mental health through the COVID-19 crisis” (A fiatalok mentális egészségének támogatása a Covid19-válság folyamán), az OECD szakpolitikai válaszai a koronavírusról (Covid19), 2021.

⁽¹⁹⁾ <https://www.youngminds.org.uk/about-us/reports-and-impact/coronavirus-impact-on-young-people-with-mental-health-needs/#main-content>

⁽²⁰⁾ <https://cordis.europa.eu/project/id/779318/results>

⁽²¹⁾ <https://www.mentalhealth.org.uk/sites/default/files/2022-08/MHF-Scotland-Impacts-of-lockdown.pdf>

⁽²²⁾ <https://www.eurofound.europa.eu/publications/report/2021/impact-of-covid-19-on-young-people-in-the-eu>

⁽²³⁾ <https://you.wemove.eu/campaigns/responding-to-the-impact-of-covid-19-on-international-youth-work-mobility>

⁽²⁴⁾ HL C 224., 2022.6.8., 2. o.

⁽²⁵⁾ HL L 223., 2021.6.22., 14. o.

⁽²⁶⁾ HL C 371., 2021.9.15., 6. o.

⁽²⁷⁾ HL C 385., 2021.9.22., 152. o.

⁽²⁸⁾ HL C 404., 2021.10.6., 152. o.

⁽²⁹⁾ HL C 494., 2021.12.8., 2. o.

⁽³⁰⁾ HL C 184., 2022.5.5., 88. o.

2022. szeptember 13., kedd

- tekintettel a „Tudományos Ügynökség 2030-ra” című OECD-projektre,
 - tekintettel eljárási szabályzata 54. cikkére,
 - tekintettel a Kulturális és Oktatási Bizottság jelentésére (A9-0216/2022),
- A. mivel a kora gyermekkori oktatási és gondozási létesítmények, az iskolák, az egyetemek, az ifjúság jóllétének és munkalehetőségeinek, valamint tanórán kívüli tevékenységei helyszíneinek, a kulturális helyszínek és a sportlétesítmények bezárása megfosztotta a gyermekeket és a fiatalokat az olyan tevékenységekben való részvételtől, amelyek alapvető fontosságúak általános fejlődésük, tanulási előmenetelük, értelmi, fizikai, érzelmi és mentális egészségük és jóllétük, valamint társadalmi és szakmai beilleszkedésük szempontjából;
- B. mivel a gyermekek és a fiatalok társadalmunk legkiszolgáltatottabb csoportjai közé tartoznak, és a Covid19 miatti lezárások életük döntő és kritikus időszakában éreztették hatásukat; mivel a mentális egészség az egészséges társadalom és demokrácia egyik előfeltétele és alapja; mivel a mentális egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés ezért elválaszthatatlan a többi alapvető jogtól;
- C. mivel az oktatási, kulturális, ifjúsági és sporttevékenységek és -rendezvények törlése rendkívüli mértékben fokozta a digitális átállást és hirtelen változtatta meg a mindennapi szokásokat, valamint azt, hogy a gyermekek és a fiatalok hogyan működnek együtt és kommunikálnak egymással társadalmi vagy fizikai kapcsolatok nélkül; mivel az iskolák, az ilyen tevékenységeknek és rendezvényeknek otthont adó kulturális helyszínek és sportlétesítmények bezárása olyan mértékben csökkentette a fiatalok fizikai erőnléti szintjét, hogy jelenleg csak minden negyedik 11 éves fiatal végez elegendő fizikai tevékenységet; mivel ez azt eredményezte, hogy minden harmadik gyermek túlsúlyos vagy elhízott, ami növeli a fogyatékosabb és a magasabb morbiditás kockázatát ⁽³¹⁾;
- D. mivel az oktatás a Covid19-világjárvány során az érzelmileg leginkább lecsapoló ágazatok közé tartozott ⁽³²⁾, és a kutatások egyértelmű összefüggést mutatnak a tanárok és a diákok mentális egészsége között ⁽³³⁾; mivel a távoktatásnak eredendő korlátai vannak a laboratóriumi és a művészeti órák megtartásában, valamint a szakképzés és a testnevelés terén; mivel a távoktatás pedagógiai szempontból sok esetben nem megfelelő, különösen a fiatalabb diákok esetében, akiknek nagyobb szükségük van a tanárral való személyes kapcsolatra, és mivel nincs lehetőség arra, hogy a tanárok megfelelő képzésben részesüljenek a digitális eszközök hatékony iskolai használatához; mivel a távoktatás a legtöbb esetben nem vette figyelembe a regionális vagy kisebbségi nyelveken oktatásban részesülő tanulók igényeit; mivel ez a megközelítés diszkriminatívnak tekinthető, és stresszt, szorongást és bizonytalanságérzetet kelt ezekben a tanulóknak;
- E. mivel nem volt fix napi órarend, amely megnyugtató „rutint” teremtett volna, és mivel egyes tagállamokban hosszú időre megszűnt az iskolába járás szokása, most, hogy az iskolák újra kinyitottak, úgy tűnik, hogy sok diák „elszakadt”, nem érdeklődik az iskolai élet iránt, és nehezen találja helyét, nehezen veszi fel a tempót, nem tud koncentrálni, nem éli át a valahova tartozás érzését és nem érzi magáénak az iskolai közösség céljait;
- F. mivel a kulturális helyszínek bezárása – amelyeket elsőként kellett bezárni és utolsóként nyithattak meg újra – megfosztotta a fiatal kulturális alkotókat és különösen a fiatal előadóművészeket attól a lehetőségtől, hogy karrierjüket e döntő fontosságú korai szakaszban elkezdjék és fejlesszék;
- G. mivel a világjárvány negatív következményei súlyosan érintették a szabadidősportot, mivel sok sportágat hosszú időre teljesen beszüntettek; mivel a hivatásos sportklubok – különösen helyi és regionális szinten – hosszabb távon várhatóan továbbra is komoly kihívásokkal szembesülnek pénzügyeik helyreállítása kapcsán; mivel a szabadidősport tartós elvesztése közvetlen hatással lehet a fiatal sportolókra mind szociális fejlődésük, mind potenciális jövőbeli profesz-szionális sportszakmáik tekintetében;

⁽³¹⁾ A WHO 2022. évi regionális jelentése az európai elhízásról.

⁽³²⁾ <https://www.eurofound.europa.eu/publications/report/2020/living-working-and-covid-19>

⁽³³⁾ <https://op.europa.eu/webpub/eac/education-and-training-monitor-2021/en/chapters/chapter1.html#ch1-1>

2022. szeptember 13., kedd

- H. mivel a világjárvány során a fiatalok mentális egészségének és jóllétének általános helyzete jelentősen romlott, és a mentális egészséggel kapcsolatos problémák több tagállamban megkétszereződtek a válság előtti szinthez képest ⁽³⁴⁾, amit a szakértők „csendes világjárványnak” vagy „a világjárvány okozta sebnak” neveznek; mivel a világjárvány rávilágított a mentális egészséggel kapcsolatos problémákkal küzdő fiataloknak nyújtott támogatás hiányára; mivel más marginalizálódott csoportokat, például az LMBTIQ+ személyeket, a faji és etnikai kisebbségeket és a sajátos nevelési igényű fiatalokat nagyobb mértékben fenyegeti a mentális egészséggel kapcsolatos zavarok kialakulásának kockázata; mivel a mentális egészséggel kapcsolatos problémák fiatalokra gyakorolt tényleges következményei gyakran nehezen azonosíthatók, és ez idáig még nem teljesen láthatók;
- I. mivel a tanulókra nehezedő, túlteljesítésre készítő nyomás már fiatal kortól további nyomást helyez a tanulók mentális egészségére és jóllétére; mivel a mentális egészséggel kapcsolatos nehézségek társadalmainkban erős megbélyegzéssel járnak, ami miatt a mentális egészségügyi problémákkal küzdő fiatalok előítéleteknek, társadalmi elszigeteltségnek, szóbeli bántalmazásnak vagy megfélemlítésnek is ki vannak téve, valamint tanulási környezetként olyan nem biztonságos környezetet tapasztalnak meg, amelyben nehéz segítséget vagy kezelést kérni;
- J. mivel a bevezetett intézkedések eltérő jellege és időtartama, valamint a technológiához és a digitális eszközökhöz való hozzáférés terén mutatkozó különbségek miatt jelentős eltérések vannak a tagállamok sajátos helyzetei között, ami növeli a vidék és a város közötti egyenlőtlenségeket;
- K. mivel a virtuális tanulásra való kényszerű átállás nemcsak hogy súlyosbította a már meglévő egyenlőtlenségeket, hanem újakat is teremtett azáltal, hogy a rossz lakhatási körülmények, a digitális infrastruktúra vagy berendezések hiánya és a konnektivitással kapcsolatos problémák miatt hátrahagyta a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekeket, növelve a kevesebb lehetőséggel rendelkező tanulók körében az alacsony tanulási eredmények és a lemorzsolódás kockázatát;
- L. mivel az oktatási intézmények bezárása a meglévő ismeretek csökkenéséhez, az új ismeretek megszerzéséhez szükséges módszertan elvesztéséhez, valamint a tanulás tényleges elmaradásához vezetett; mivel ezek a veszteségek – amelyek hosszú távon valószínűleg negatív hatást gyakorolnak a gyermekek és a fiatalok jövőbeli jóllétére – magasabbak a társadalmi-gazdasági szempontból hátrányos helyzetű háztartásokból származó tanulók körében, akik a világjárvány idején kevesebb támogatásban részesültek tanulmányaik során;
- M. mivel megállapítást nyert, hogy 2021 tavaszán a 18–34 év közötti fiatalok 64 %-át fenyegette a depresszió veszélye ⁽³⁵⁾ és hogy a stressz, a magány, az elszigeteltség, a depresszió, a lelki szorongás, az oktatási, foglalkoztatási vagy pénzügyi lehetőségek hiánya, az ifjúsági munkanélküliség növekedése, valamint a fiatalok körében a tágabb társadalmi és életkilátásokkal összefüggő bizonytalanságok miatt az öngyilkosság a második leggyakoribb halálok a fiatalok körében ⁽³⁶⁾;
- N. mivel az EU-n belül jelentős regionális különbségek vannak a mentálhigiénés szolgáltatásokhoz való hozzáférés tekintetében, míg a szociális szempontból hátrányos helyzetű betegek – köztük gyermekek – hozzáférést tovább korlátozzák az egyes tagállamokban a pszichoterápiás kezelések közegészségügyi költségvetésből történő visszatérítése terén fennálló korlátok; mivel jelentős szükség van a gyermekek és fiatalok mentális egészségével kapcsolatos európai megközelítésre, különös tekintettel az oktatási, iskolai és ifjúsági tanácsadásra;
- O. mivel a kijárási korlátozások különösen negatív hatással voltak a fogyatékkal élő és a speciális szükségletű személyekre; mivel a kormányok által rendkívüli körülmények között hozott intézkedéseknek mindig tiszteletben kell tartaniuk az ilyen személyek alapvető jogait, és egyenlő és megkülönböztetésmentes hozzáférést kell biztosítaniuk számukra az egészségügyi ellátáshoz, a szociális szolgáltatásokhoz, az oktatáshoz, valamint az ifjúsági, a kulturális és a sporttevékenységekhez;
- P. mivel a nemek közötti különbségek hatással vannak arra, hogy a világjárvány hogyan érintette a gyermekeket és a fiatalokat, mivel a lányok és a fiatal nők nagyobb mértékben szenvednek családon belüli erőszaktól, pszichoszomatikus betegségektől és hangulatzavaroktól ⁽³⁷⁾; mivel a világjárvány során tovább nőtt a férfiak és a nők

⁽³⁴⁾ https://www.oecd-ilibrary.org/sites/1e1ecb53-en/1/2/2/index.html?itemId=/content/publication/1e1ecb53-en&_csp_=c628cf9bcf7362d2dc28c912508045f6&itemIGO=oecd&itemContentType=book

⁽³⁵⁾ <https://www.statista.com/statistics/1287356/risk-of-depression-in-europe-2021-by-age>

⁽³⁶⁾ Az UNICEF „The Mental Health Burden Affecting Europe's Children” (Az európai gyermekeket érintő mentális egészségügyi teher) című cikke (2021. október 4.).

⁽³⁷⁾ Európai Parlament Eurobarométer gyorsfelmérés: Nők a Covid19 idején.

2022. szeptember 13., kedd

közötti bérszakadék, ami a nők körében kihatott a munka és a magánélet egyensúlyára, valamint a partnerüktől, rokonaiktól vagy barátaitól való pénzügyi függőségükre; mivel az egymást követő kijárási korlátozások növelték a szülők és a gondviselők terheit, ami növelte a szülők droghasználatának és a családon belüli erőszaknak a kockázatát, amely kihat a legkiszolgáltatottabbak, valamint a gyermekek és a fiatalok mentális egészségére és jóllétére;

- Q. mivel a személyes fejlődés korai szakaszában jelentkező mentális egészségügyi problémák növelik annak valószínűségét, hogy felnőttkorban mentális egészségügyi problémák forduljanak elő, ami messzemenő következményekkel jár a személyes, szociális és szakmai fejlődés, valamint az életminőség tekintetében; mivel a gyermekek és a fiatalok idegrendszeri fejlődésük kritikus szakaszain mennek keresztül, és különösen érzékenyek a távoktatáshoz használt digitális eszközök széles körű használatára; mivel az oktatás ilyen intenzív digitalizálása kérdéseket vet fel a technológia tanulási kérdésekre gyakorolt hatásával kapcsolatban;
- R. mivel a bezárások olyan mértékben csökkentették a fiatalok fizikai erőnlétének szintjét, hogy jelenleg csak minden negyedik 11 éves fiatal végez elegendő fizikai tevékenységet;
- S. mivel 2022 az ifjúság európai éve;
- T. mivel az EU gyermekekre és fiatalokra irányuló mentális egészségügyi stratégiájának mindenekelőtt lehetőséget kell biztosítania számukra arra, hogy meghallgassák őket, és véleményüket figyelembe vegyék az inkluzív válaszok kidolgozása során; mivel a sikeres stratégiának az iskolákon és a tanárokon kívül be kell vonnia a szülőket, a családokat, a barátokat, az ifjúsági szervezeteket és az ifjúságvédelmi szolgálatokat, az ifjúságsegítőket, a kulturális intézményeket és a sportklubokat, megfelelő képzést nyújtva számukra a mentális egészséggel kapcsolatos problémák kezelésére vonatkozóan, hogy holisztikus megközelítést alakítsanak ki, és biztosítsák a társadalmi-gazdasági szempontból hátrányos helyzetű fiatalok és a marginalizált csoportok elérését;
- U. mivel tudományos adatok utalnak arra, hogy a fiatalabb generációk tagjai körében csökkent az intézményekbe vetett bizalom szintje; mivel ennek oka a magához a világválsághoz köthető stressz és bizonytalanság, valamint a tagállamok hivatalos kommunikációs csatornáinak korlátozott hatékonysága a fiatalabb generáció elérése terén, továbbá a világválsághoz kapcsolódó dezinformáció és álhírek számának növekedése; mivel különös figyelmet kell fordítani a bizalom visszaszerzésére, amely az életkornak megfelelő részvétel révén érhető el, többek között azáltal, hogy lehetőséget kínálnak a fiataloknak arra, hogy kezdeményezzenek és döntéseket hozzanak azzal a világgal kapcsolatban, amelyben élnek, és előmozdítva egy ifjúsági ügynökséget annak érdekében, hogy lehetővé tegyék a fiatalok számára az önrendelkezésre való törekvést és az ellenálló képesség fejlesztését;
- V. mivel a világválság lehetőséget biztosított a mentális egészséggel kapcsolatos, korábban figyelmen kívül hagyott, régóta fennálló problémák kezelésére; mivel a mentális egészség szerepel „az EU az egészségért” program egyedi célkitűzései között, hozzájárulva egy olyan európai egészségügyi unió kiépítéséhez, amely erősebb, hozzáférhetőbb és ellenállóbb egészségügyi rendszereken alapul, és amelyek készen állnak az esetleges jövőbeli válságokkal szembenézni;
- W. mivel az ukrajnai háború és annak az emberekre, az élelmiszerekre, az energiára és a pénzügyekre gyakorolt pusztító következményei, valamint egyéb globális fenyegetések olyan bizonytalanságokat eredményezhetnek, amelyek várhatóan további negatív hatást gyakorolnak a gyermekek és a fiatalok mentális egészségére és jóllétére;
- X. mivel az ukrajnai háború következtében gyermekek és fiatalok milliói kényszerülnek lakóhelyük elhagyására, és jelentős traumát szenvednek el;

1. felhívja a figyelmet az iskolák és a kisgyermekkori nevelési és gondozási intézmények, valamint a nem formális és informális oktatási intézmények szerepére a fiatalok és családjaik számára a szükséges anyagi és pszichológiai támogatás biztosításában, és felhívja a tagállamokat és a régiókat, hogy nyújtsanak elegendő pénzügyi támogatást a többségi oktatási intézményeknek, különösen a közoktatásba történő jelentős beruházások révén, és vegyenek fel és tartsanak meg magasan képzett tanárokat és oktatási személyzetet annak biztosítása érdekében, hogy a fiatalok pedagógiai, pszichológiai, fizikai, érzelmi, kognitív és/vagy szociális fejlődését egyre inkább kielégítő módon támogassák;

2022. szeptember 13., kedd

2. ezzel összefüggésben sürgeti a tagállamokat, hogy jelentősen, az uniós átlag fölé növeljék az oktatásra és képzésre fordított közkiadásokat (2020-ban ez a GDP 5 %-a); hangsúlyozza különösen a tanárok, az oktatók és az ifjúságsegítők szerepét a gyermekek és fiatalok pszichológiai támogatásához és fejlődéséhez való hozzájárulásban; e tekintetben hangsúlyozza, hogy el kell ismerni a tanárok, az oktatási személyzet, az iskolaigazgatásban részt vevők, a szociális munkások és az ifjúságsegítők, valamint a diákok mentális egészséggel kapcsolatos jártassága előmozdításának fontosságát;

3. felhívja a tagállamokat és a Bizottságot, hogy holisztikus megközelítés keretében törjék meg a mentális egészséggel kapcsolatos problémákat övező hallgatást, és szüntessék meg az ilyen problémákhoz kapcsolódó diszkriminatív társadalmi megbélyegzést; felhívja ezért a Bizottságot és a tagállamokat, hogy indítsanak uniós szintű kampányt a mentális egészséggel kapcsolatos figyelemfelkeltés érdekében az oktatási és szakképzési intézményekben annak érdekében, hogy leküzdjék a meglévő megbélyegzést, és biztosítsák a fiatalok számára a mentális egészséggel kapcsolatos információkhoz való hozzáférést és alakítsák ki a mentális egészséggel kapcsolatos problémák világos és szélesebb körű társadalmi megértését; felkéri a tagállamokat, hogy építsék be a tantervekbe a pszichológiai elsősegélynyújtást és a megbélyegzésmentes kötelező mentális egészségügyi oktatást annak érdekében, hogy a tanulók, a tanárok, az egyetemi tanárok, oktatók és az egyetemi vezetők felkészültebben reagáljanak a mentális egészségügyi problémákkal küzdő tanulókra és fiatalokra, ezáltal biztosítva a polgárok mentális egészségének és jóllétének egyenlő előmozdítását az egész EU-ban; felhívja a tagállamokat, hogy igazítsák ki a tantervek tartalmát, hozzanak meg minden szükséges intézkedést a távoktatás során kialakult kognitív hiányosságok megszüntetése, valamint az iskolai kudarc és az iskolai lemorzsolódás lehetséges növekedésének megelőzése érdekében; kitart amellett, hogy a tagállamoknak Európában minden gyermek számára biztosítaniuk kell az inkluzív és méltányos, minőségi oktatáshoz való hozzáférést;

4. hangsúlyozza, hogy fel kell lépni a mentális egészséggel és jólléttel kapcsolatos problémák jelentésének alacsony szintje, valamint a gyermekek és a fiatalok mentális egészséggel kapcsolatos tudományos kutatásban való alulreprzentáltsága ellen; felhívja ezért a Bizottságot, hogy a jövőbeli egészségügyi válságok hatásainak enyhítése érdekében végezzen kutatást a tagállamok által a Covid19-világjárvánnyal kapcsolatban hozott valamennyi megelőző intézkedés gyermekekre és fiatalokra gyakorolt hosszú távú hatásainak teljes körű értékelésével;

5. hangsúlyozza a mentális egészség és jóllét mérésével kapcsolatos kihívásokat, és felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy dolgozzák ki az egészség és a biztonság közös holisztikus értelmezését, amely magában foglalja az általános fizikai, mentális és társadalmi jóllétet, és átfogó megelőzési és gyógyítási stratégiákat tesz szükségessé, többek között a mentális egészség és jóllét mérésére szolgáló elfogulatlan mutatók, kockázatértékelési eszközök és jelentéstételi rendszerek kidolgozását a tanárokkal, a tanulókkal, a szülőkkel, szakértőkkel és a megfelelő szakterületen tevékenykedő tudósokkal konzultálva, valamint a kulturális, játék- és sporttevékenységek integrálását, továbbá a kreatív és szociális készségek fejlesztésének előmozdítását;

6. hangsúlyozza, hogy fenntartható módon és gyorsan át kell alakítani és meg kell erősíteni az európai ifjúsági munka szerkezetét, amelyet a világjárvány meggyengített, sőt meg is semmisített; hangsúlyozza, hogy magát az ifjúsági munkát is el kell ismerni, mivel az egy olyan támogató eszköz, amely jelentősen hozzájárul a fiatalok személyes fejlődéséhez, jóllétéhez és önmegvalósításához; ezért felhívja a tagállamokat, hogy hajtsanak végre konkrét fejlesztéseket az ifjúsági munka terén annak érdekében, hogy támogatást kapjanak azok, akiknek a legnagyobb szükségük van rá;

7. kéri, hogy a nyitott ifjúsági munkát az egész EU-ban ismerjék el a fiatalok szocializációjának központi eszközeként, és tudatosan és egyre nagyobb mértékben hozzanak létre szabad tereket a –gyakran azonos korú – fiatalok számára a szülői otthonon és a formális oktatásban való tanulás helyszínein túl, ami lehetőséget teremt számukra arra, hogy maguk szerveződjenek és közösségi kezdeményezésekben vegyenek részt;

8. e tekintetben felhívja a tagállamokat, hogy javítsák és fejlesszék tovább a tanulási környezetekben az egészséggel és a biztonsággal kapcsolatos keretet annak érdekében, hogy a tanulóknak, a tanároknak, a fiataloknak és a szakembereknek megfelelő számú, képzett személyzet – például szakpszichológusok vagy más mentális egészségügyi szakemberek – nyújtson támogatást, akik nemcsak az egyének, hanem általában az egész iskolai környezet szempontjából is létfontosságú szerepet játszhatnak annak érdekében, hogy biztonságos környezetet teremtsenek a gyermekek és a fiatalok számára mindenféle típusú oktatási intézményben, ahol a tanulók már a mentális problémák korai szakaszában pszichológiai segítséget kérhetnek; felhívja a tagállamokat, hogy biztosítsanak a sajátos nevelési igényű tanulókkal foglalkozó pedagógusokat, akik hozzájárulhatnak ahhoz, hogy az osztálytermet és a szociális tereket olyan befogadó és vonzó helyé tegyék, ahol a gyermekek bizalmi légkörben növekedhetnek, tanulhatnak és cserélhetnek eszmét, és konstruktív módon vitathatják meg és küzdhetnek le a különbségeket; kiemeli a tanulók alacsony küszöbértékű, félprofesszionális pszichológiai támogatásának fontosságát; felszólít egy olyan aktív európai hálózat létrehozására, amely az ilyen kihívások kezelése érdekében megosztja a bevált gyakorlatokat és módszereket;

2022. szeptember 13., kedd

9. elismeri, hogy a szakpolitikák és programok hatékonyságának javításához kulcsfontosságú, hogy a fiatalok hallathassák hangjukat a döntéshozatalban, hogy kifejezhessék igényeiket és részt vehessenek azok végrehajtásában; felhívja ezért az oktatási intézményeket, hogy terjesszék ki a diákok és fiatalok részvételi és együttudózkodási jogait az iskolákban, egyetemeken, szakképzésben, munkahelyeken és szociális intézményekben, és vonják be a fiatalokat – különösen a fiatal nőket – a kutatásba és a programtervezésbe annak érdekében, hogy jobban meg lehessen érteni és jobban lehessen reagálni élettapasztalataikra, prioritásaikra és észleléseikre, biztosítva részvételüket;

10. sürgeti a tagállamokat, hogy mozdítsák elő a gyermekek és fiatalok mentális zavarainak kezelésére irányuló ágazatközi beruházásokat, és dolgozzanak ki olyan nemzeti cselekvési terveket, amelyek biztosítják ezek regionális és helyi szintű végrehajtását, figyelembe véve a gyermekek és fiatalok tényleges szükségleteit, különös tekintettel a leghátrányosabb helyzetű csoportokra; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy módszeresebben támogassák az ifjúsági szervezetek munkáját és a nem kormányzati szervezetekbe szervezett ifjúsági munkát, és mindenekelőtt – tekintettel a nem formális és informális tanulásban betöltött jelentős szerepükre – pénzügyileg is támogassák ezeket, így téve hosszú távon a válságokkal szemben ellenállóbbá a határokon átnyúló csere- és együttműködési struktúráikat;

11. hangsúlyozza a nem virtuális interperszonális tevékenységek és kapcsolatok alapvető fontosságát a gyermekek és fiatalok mindennapi életében általános jóllétük szempontjából, melyek a szocializációs folyamat alapját képezik, és intenzívebbé teszik az összetartozás érzésének meg tapasztalását, figyelembe véve a szocializáció fontos szerepét az oktatásban; felhívja ezért a tagállamokat, hogy vezessenek be megfelelő egészségügyi és biztonsági intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy jövőbeli világjárványok vagy más, példátlan helyzetek esetén az összes – formális, informális és nem formális – tanulási környezet biztonságosan nyitva maradjon;

12. arra ösztönzi a tagállamokat, hogy azokban az esetekben, amikor feltétlenül különleges intézkedésekre van szükség, konzultáljanak egészségügyi és biztonsági szakemberekkel, az iskolákkal, a tanárokkal, ifjúsági szervezetekkel, az ifjúságvédelmi szolgálatokkal és a szülőkkel, hogy megfelelően figyelembe vegyék a különböző korcsoportok, a veszélyeztetett csoportok és a sajátos igényű – mobilitási problémákkal vagy egyéb fogyatékoságokkal küzdő – fiatalok, valamint a hátrányos helyzetű és a marginalizált csoportok szükségleteit, ne hagyjanak senkit lemaradni, és ne alkalmazzanak egyenmegoldást; hangsúlyozza a nyelvi folytonosság biztosításának fontosságát annak érdekében, hogy a regionális vagy kisebbségi nyelveken oktatásban részesülő tanulók távoktatási vagy vegyes tanulási környezetben továbbra is tanulhassanak ezeken a nyelveken; ezért felhívja a tagállamokat, hogy vegyék figyelembe az oktatási, kulturális, ifjúsági és sporttevékenységek eltérő jellemzőit és szükségleteit;

13. kiemeli, hogy a mentorálás egyes országokban pozitív szerepet játszott a világjárvány idején a fiatalok problémamegoldás területén történő segítségével, ezáltal előmozdítva mentális egészségüket, és olyan interperszonális kapcsolatot biztosítva, amely az elszigeteltség idején perspektívát és pszichológiai támogatást nyújtott; felkéri a Bizottságot, hogy vegye fontolóra az ilyen mentorprogramok európai szintű támogatását és finanszírozását annak érdekében, hogy valamennyi tagállamban ösztönözzék fejlődésüket;

14. elismeri, hogy a Covid19-válság súlyosbította a már meglévő oktatási egyenlőtlenségeket azáltal, hogy a legkiszolgáltatottabb gyermekek és fiatalok közül sokak – például az elszegényedett vagy vidéki területeken élők, a lányok, a menekültek és a fogyatékosággal élők – számára korlátozta a lehetőségeket; fokozott erőfeszítésekre szólít fel a világjárvány által aránytalan mértékben sújtott gyermekek, fiatalok és családok azonosítása és támogatása terén, figyelembe véve az őket befolyásoló kulturális és kontextuális tényezőket, a mentális egészséggel kapcsolatos szolgáltatások világjárvány előtti hiányosságainak azonosítása és az állami rendszerek jobb kiigazítása érdekében; sürgeti a tagállamokat, hogy nemi szempontok alapján vizsgálják meg a Covid19 hatását, és minden körülmények között biztosítsák a szexuális és reprodukciós oktatás folytatását;

15. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy fordítsanak különös figyelmet a különösen kiszolgáltatott gyermekekre és fiatalokra, például az LMBTQ+ fiatalokra, a faji alapon megkülönböztetett gyermekekre és fiatalokra, valamint a már meglévő mentális egészségügyi szükségletekkel rendelkezőkre;

16. kiemeli, hogy az egészséges és kiegyensúlyozott étrend fontos szerepet játszik a gyermekek és a fiatalok mentális egészségében; ezért ragaszkodik az iskolák által nyújtott fontos szociális támogatáshoz, például a mindennapi kiegyensúlyozott étkezés formájában, amely egyes gyermekeknek otthon nem biztosított; felhívja a tagállamokat, hogy hajtsák végre a gyermekgarancia 4. ajánlását, amelyben többek között tanítási naponként legalább egy egészséges étkezéshez való ingyenes hozzáférést kér;

2022. szeptember 13., kedd

17. kitart amellett, hogy növelni kell az olyan programok által kínált lehetőségeket, mint az Erasmus+, a Kreatív Európa és az Európai Szolidaritási Testület finanszírozását és megfelelően népszerűsíteni kell az általuk kínált lehetőségeket a mobilitási tapasztalatok bővítése érdekében, amelyek hozzájárulnak a fiatalabb generációk jövőbeli személyes és szakmai fejlődéséhez szükséges hasznos és elengedhetetlen szociális készségek fejlesztéséhez, és mindenki számára hozzáférhetőbbé kell tenni azokat; ebben az összefüggésben felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy mozdítsák elő a szakképzést és tegyék ellenállóvá a programokat az esetleges jövőbeli mobilitási korlátozásokkal szemben, valamint javítsák a projektek eredményeinek szisztematikus megosztását azok láthatóságának, fejlesztésének és hosszú távú hatásának növelése érdekében; felhívja a Bizottságot, hogy a többéves pénzügyi keret következő felülvizsgálata során növelje ezen uniós programok finanszírozását;

18. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz gyermekekre és fiatalokra gyakorolt hatásai sok esetben korlátozottak lehetnek, és lehet, hogy nem hoznak olyan eredményeket vagy nem eredményeznek olyan strukturális reformokat, amelyek lehetővé tennék a gyermekek és a fiatalok számára a minőségi oktatáshoz való hozzáférést, vagy amelyek enyhítenék a kulturális helyszínek Covid19-cel kapcsolatos bezárásai és a kulturális alkotók hozzáférése tekintetében különösen a fiatal előadóművészekre gyakorolt negatív hatásokat, mivel tőlük tagadták meg annak lehetőségét, hogy a döntő fontosságú korai szakaszban megkezdjék és fejlesszék karrierjüket; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy biztosítsanak megfelelő finanszírozást, valamint tisztességes szerződéses és munkakörülményeket a kulturális és kreatív ágazatokban – többek között a közösségi médiában – dolgozó fiatal szerzők, előadóművészek, művészek és minden más kulturális alkotó, munkavállaló és szakember számára, akiket a világjárvány hátrányosan érintett, fokozzák a feltörekvő művészek és kulturális szakemberek támogatására irányuló átfogó erőfeszítéseiket, mozdítsák elő az ifjúsági és szociális vállalkozásokat, és ezt a célt írják le külön az európai művészi jogállás fiatal művészekről szóló szakaszában; megismétli azt az ajánlását, hogy a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek 10 %-át fordítsák az oktatásra, 2 %-át pedig a kulturális és kreatív ágazatra; felszólítja a Bizottságot, hogy mélyrehatóan értékelje a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében a tagállamok által az oktatással, a fiatalokkal, a kultúrával és a kreatív ágazatokkal kapcsolatban végrehajtott projekteket és reformokat, és megismétli, hogy az európai szemeszter értékelése keretében készített nemzeti jelentésekben nagyobb hangsúlyt kell fektetni ezekre a témákra;

19. felhívja a figyelmet a mobilitási tapasztalatok és a bevált gyakorlatok tanárok, oktatók, egyetemi tanárok, trénerek, ifjúságsegítő önkéntesek és szakemberek és ifjúsági szervezetek, kulturális alkotók és sportedzők közötti cseréjének fontosságára a fiatalok megszólításával kapcsolatos ismereteik bővítése, valamint a nemzetközi és többnyelvű dimenziók megerősítése szempontjából, különös tekintettel a 2025-ig megvalósítandó európai oktatási térségre;

20. felszólít az egészség holisztikus értelmezésére, amely magában foglalja az általános fizikai, mentális és társadalmi jóllétet, és átfogó megelőzési és gyógyítási stratégiákat igényel, beleértve a kulturális és sporttevékenységeket, valamint a kreatív és szociális készségek fejlesztésének előmozdítását;

21. hangsúlyozza az olyan célzott, generációk közötti szolgáltatások tervezésének és nyújtásának előmozdítását, amelyek kölcsönösen előnyös helyzetben ötvözik az idők tapasztalatait a fiatalok bátorságával;

22. hangsúlyozza a kultúra alapvető fontosságát a gyermekek és a fiatalok egyéni identitásának fejlesztése, valamint oktatásuk – többek között társadalmunk megértése – és általános jóllétük szempontjából;

23. hangsúlyozza, hogy a felnőttkori pszichofizikai zavarok kockázatának csökkentése érdekében befogadó, kreatív, dinamikus és egészséges tanulási környezetet kell sürgősen létrehozni már korai életkortól kezdve; ezzel összefüggésben sürgeti a tagállamokat, hogy biztosítsák a művészi kifejezés valamennyi formájának – azaz a zenének, a színháznak, a mozinak, a dokumentumfilmnek, az animációnak, a vizuális művészetnek, a táncnak és az új kísérleti művészeti formáknak – az iskolai tantervekbe, valamint a tanórán kívüli művészeti és sporttevékenységekbe való beépítését és bővítését, ezáltal ösztönözve a véleménynyilvánítás szabadságát és a kreativitást, lehetővé téve a diákok számára az aktív részvételt és tehetségük felfedezését; hangsúlyozza, hogy a művészet az interdiszciplináris projektek ideális eleme lehet, és előmozdíthatja a kritikai gondolkodást, ezért azt nem szabad a művészeti órákra korlátozni;

24. sürgeti a tagállamokat és a hatóságokat, hogy fejlesszék a sportinfrastruktúrát, és átfogóan növeljék a testnevelés és az iskolán kívüli testmozgás mennyiségét az iskolákban, ide értve a fogyatékkal élő gyermekeknek és fiataloknak szóló tevékenységeket is; hangsúlyozza, hogy a sport, csakúgy, mint a művészet, a kirekesztés kockázatának kitett gyermekek bevonásának erős eszköze lehet; emlékeztet, hogy az iskolai tantervekben szereplő művészetek és sportok határozottan segíthetnek az ifjúsággal és az oktatással kapcsolatos globális kihívások, például a tanulási nehézségek és a tanulási zavarok, valamint a megfélemlítés és a gyűlöletbeszéd, továbbá a pszichotrop anyagok fogyasztásának leküzdésében;

2022. szeptember 13., kedd

25. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy támogassák és megfelelően finanszírozzák a kis helyi kulturális kezdeményezéseket, sportklubokat, szabadidős létesítményeket, ifjúsági szervezeteket és ifjúságvédelmi intézményeket, valamint a fiatalok és családjaik fejlődésében és jóllétében alapvető szerepet játszó szabadidős, valamint nem formális és informális tanulási tevékenységek megvalósítása érdekében, anyagi és pszichológiai támogatási forrásokat biztosítva többek között a kevesebb lehetőséggel rendelkező vagy hátrányos megkülönböztetéssel szembesülő fiatalok számára is; hangsúlyozza, hogy a hátrányos helyzetű, vidéki és távoli területeken ezek a tevékenységek jelentik az egyetlen lehetőséget a gyermekek és a fiatalok számára a szocializációra, az állampolgárság érzésének erősítésére és a jó mentális egészség fenntartására;

26. felszólít a szabadidősport és a tanórán kívüli tevékenységek támogatására, mivel ezek aránytalan mértékben szenvedték el a Covid19-világjárvány pusztító következményeit; hangsúlyozza, hogy az amatőr sportok képezik a professzionális sport alapját, és hozzájárulnak a személyes fejlődéshez és jólléthez, valamint a vidéki területek regionális fejlődéséhez; hangsúlyozza a nyitottság fenntartásának és a hivatásos sportklubok és sportszervezetek helyreállításának, valamint a sportolók támogatásának fontosságát; felhívja a Bizottságot, hogy megfelelően támogassa ezeket a klubokat és szervezeteket, mivel azok létfontosságú szerepet játszanak a fiatalok jóllétében és szocializációjában;

27. felszólít a tagállamok, a regionális hatóságok és a sportcsapatok és -klubok, a kulturális szövetségek, az ifjúsági és diákszervezetek, az oktatási és egyetemi szervek, az oktatási és felsőoktatási szervek, az oktatásban részt vevő szociális partnerek és a magánszektor helyi képviselői közötti európai szintű koordináció növelésére a párbeszéd és az együttműködés megerősítése, valamint egy olyan dinamikus, többszintű közösségi hálózat létrehozása érdekében, amely képes reagálni a jövőbeli kihívásokra és alkalmazkodni azokhoz;

28. felhívja a Bizottságot, hogy tegyen lépéseket annak biztosítása érdekében, hogy az EU egésze erősebbé és önállóbbá váljon, senkit sem hagyva hátra; rámutat, hogy foglalkoznia kell a széles körű földrajzi, nemi, társadalmi, életkori és egyéb strukturális hiányosságokkal, amelyeket a digitális infrastruktúra, a konnektivitás és a digitális eszközök hiánya súlyosbít valamennyi tagállamban, különösen a vidéki, távoli, szigeti és hegyvidéki területeken, valamint az uniós fogadóállomásokon vagy más, társadalmi-gazdasági szempontból hátrányos helyzetű területeken; felhívja a Bizottságot, hogy bővítse ki és erősítse meg a független uniós és az uniós finanszírozású nonprofit oktatási platformokat, amelyek megfelelnek az uniós adatvédelmi normáknak (ilyen például az eTwinning, az EPALE, az Erasmus+ és a School Education Gateway), hogy az uniós állami iskolák, tanárok, trénerok és oktatók nélkül kerülhessenek a digitális oktatási folyamat középpontjába, hogy nyereségtermelő platformoktól kellene függeniük; felhívja továbbá a figyelmet arra, hogy figyelembe kell venni e területek esetleges szükségleteit a jövőbeli világjárványok vagy más példa nélküli helyzetek esetén;

29. hangsúlyozza, hogy erőfeszítéseket kell tenni a digitális jártasság általánossá tételére a társadalom minden szintjén, lehetővé téve a digitális eszközök és infrastruktúrák megfelelő használatát; felhívja ezért a tagállamokat, hogy valamennyi oktatási intézmény tantervébe foglalják bele a digitális jártasságot, és biztosítsák a tanárok és az oktatók számára a szükséges képzést és felszerelést; hangsúlyozza, hogy különös hangsúlyt kell fektetni a digitálisan kirekesztettek; felhívja a figyelmet a sok gyermeket nevelő családokból származó tanulók és azon szülők nehéz helyzetére, akik tanárok is egyben, mivel számukra a távoli munkavégzésre, a tanításra és a tanulásra vonatkozó kötelezettség költséges, és gyakran megfizethetetlen kiadásokkal jár, hogy szerény magánforrásaikból további berendezéseket vásároljanak a távoktatás és/vagy távmunka követelményeinek való megfelelés érdekében;

30. a digitális technológiák jelentős lehetőségeket rejtenek magukban a tanárok, a trénerok, az oktatók és a tanulók számára a hozzáférhető, nyitott, szociális és személyre szabott technológiák tekintetében, amelyek inkluzívabb tanulási útvonalakat teremthetnek; úgy véli, hogy az innovatív tanítási módszerek és a tanulók szerepvállalásának növelése vezérelte digitális technológiák intelligens használata felvértezheti a polgárokat az élethez szükséges alapvető kompetenciákkal; rámutat azonban, hogy a fiatalok – különösen a hátrányos helyzetű és távoli környezetben élők – digitális tanulása felügyeletének hiánya azonban a függőségek és a mentális egészségi zavarok nagyobb kockázatához vezethet;

31. sürgeti a tagállamokat, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében is ruházzanak be olyan konkrét politikákba, amelyek megfelelnek a helyi igényeknek i. valamennyi meglévő hiányosság megszüntetése érdekében, beleértve a nemek közötti, a gazdasági, a technológiai és a társadalmi–regionális egyenlőtlenségeket is; ii. hogy biztosítsák, hogy az oktatási és szakképzési intézmények, az ifjúsági szervezetek és struktúrák, valamint általában véve a tanulók és a fiatalok megfelelő pénzügyi támogatásban részesüljenek, különös hangsúlyt fektetve a lemaradó legkiszolgáltatottabb tanulókra, akik további támogatásra szorulnak a várt tanulási célok elérése érdekében, valamint az igen szegény és jelentős lélekszámú kisebbségi népséget kiszolgáló iskolákra; iii. hogy biztosítsák, hogy rendelkezésre álljanak a minőségi oktatás és képzés,

2022. szeptember 13., kedd

valamint az informális és nem formális tanulási lehetőségek megszilárdításához, továbbfejlesztéséhez és biztosításához szükséges technológiák, innovációk, tanulást támogató létesítmények és eszközök, például a digitális eszközök; valamint iv. hogy a helyi közösségek kulturális helyreállításának keretében a gyermekeket és a fiatalokat összefogó kulturális kezdeményezéseket támogassanak;

32. kiemeli, hogy a már meglévő nemi normák és elvárások fontos tényezők lehetnek, amelyek hátrányosan befolyásolhatják a mentális és fizikai egészséget, valamint az oktatási lehetőségeket; megjegyzi, hogy alapvető fontosságú az oktatók kapacitásainak megfelelő források és támogatás révén történő fejlesztése annak érdekében, hogy jobban lehessen határozni és kezelni lehessen az oktatási, kulturális és sportlehetőségek lezárása következtében a gyermekek és a fiatalok tágabb értelemben vett egészségére és jóllétére gyakorolt, a különböző nemeknél megmutatkozó hatásokat; felhívja a tagállamokat, hogy mozgósítsák elő a reziliens, méltányos és a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő oktatási rendszereket, amelyek biztosítják a nemi alapú igények kielégítését, például az átfogó szexuális oktatást és a nemi alapú erőszak megelőzését és kezelését;

33. ismételten hangsúlyozza az oktatással kapcsolatos innovációba és kutatásba való beruházás fontosságát, amely lehetővé teszi az állami oktatási rendszer számára, hogy EU-szerte hozzáférjen az „innovációs kultúrához”, és biztosítja, hogy a magas színvonalú tananyagok, pedagógiai megközelítések és eszközök mindenki számára rendelkezésre álljanak és ingyenesen hozzáférhetők legyenek; ezzel összefüggésben felhívja a figyelmet egy olyan pénzügyi keret szükségességére, amely lehetővé teszi a megfelelő digitális eszközök – például számítástechnikai berendezések – visszatéríthető megvásárlását vagy bérletét, valamint a hatékony internethálózathoz való hozzáférést;

34. hangsúlyozza, hogy fel kell gyorsítani a kulturális és örökségi erőforrások, valamint az audiovizuális könyvtárak digitalizálását, valamint olyan kedvezményrendszereket kell bevezetni, amelyek lehetővé teszik a kulturális erőforrásokhoz való egyetemes hozzáférést, többek között a perifériára szorult emberek és a periférikus iskolák számára, akik és amelyek nem tudnak koncessziós áron előfizetést vásárolni;

35. hangsúlyozza, hogy a szakértőkkel, oktatókkal, oktatási szociális partnerekkel és a civil társadalom egyéb képviselőivel folytatott együttműködés és a fiatalokkal folytatott közvetlen párbeszéd révén nyomon kell követni a technológiai és digitális fejlődés fejleményeit, és annak pedagógiai, egészségügyi és biztonsági következményeit; rámutat arra, hogy mielőbb kritikusan felül kell vizsgálni a digitális fejlődés lehetséges veszélyeit és kiszámíthatatlan következményeit, szem előtt tartva, hogy ezek elsődleges célja az emberek szükségleteinek kiszolgálása;

36. sürgeti a tagállamokat, hogy mozgósítsák elő a fiatalok mentális egészségével kapcsolatos tudományt és kutatást, és mérjék fel a bezárások – különösen az elhúzóódó távoktatás, az elszigeteltség és a bizonytalanság – által a tudás elsajátítására, az idegrendszeri fejlődésre és a társadalmi-érzelmi készségekre gyakorolt hosszú távú hatásokat, és dolgozzanak ki célzott intézkedéseket a leginkább érintettek támogatására a hosszú távú mentális egészségügyi problémák leküzdése és megelőzése érdekében; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy szisztematikusan gyűjtsék és hasonlítsák össze az uniós fiatalok mentális egészségügyi problémáinak kezelésével kapcsolatos kutatási eredményeket, tapasztalatokat és ismereteket; felhívja továbbá a Bizottságot, hogy segítse elő a tagállamok közötti, a saját politikáik terén bevált gyakorlatok cseréjét és az egymástól való tanulást;

37. felszólítja a Bizottságot, hogy hívja fel a fiatalok figyelmét a digitális technológia előnyeire és kockázataira, biztosítva nemcsak a technológiai eszközökhöz való hozzáférésüket, hanem azok biztonságos és megfelelő használatára való képességüket is, hogy ezek az eszközök a szocializáció és a demokrácia értékes eszközeiként szolgáljanak;

38. hangsúlyozza, hogy a digitális környezetben eltöltött hosszabb időszakok messzemenő mentális egészségügyi és biztonsági hatásokkal járhatnak a gyermekekre és a fiatalokra nézve, ilyen például a képernyőfáradtság vagy az internetfüggőség, valamint az online erőszaknak és zaklatásnak, továbbá az állhíreknek való kitettség, ami a fiatalok körében nemcsak depresszióhoz, szorongáshoz és társadalmi kirekesztődéshez vezethet, hanem öngyilkossághoz is; felhívja a Bizottságot, hogy mozgósítson elő a fiatalok ilyen ártalmakkal szembeni védelmét célzó, együttműködésen alapuló és szisztematikus megelőző erőfeszítéseket;

39. felhívja a Bizottságot, hogy jelölje ki a mentális egészség európai évét, és dolgozzon ki európai tervet a mentális egészség védelmére az oktatásban, a szakképzésben, valamint az informális és nem formális tanulásban; úgy véli, hogy minden ilyen tervnek az európai oktatási térség stratégiai keretével foglalkozó munkacsoport megállapításaira kell épülnie, átfogó iránymutatásokat kell nyújtania, példákat kell javasolnia a bevált gyakorlatokra, és ösztönzőket kell teremtenie

2022. szeptember 13., kedd

a tagállamok számára, hogy célzott intézkedéseket és képzési modulokat vezessenek be, ezáltal felvértezve a tanárokat, a trénereket, az oktatókat, az ifjúságsegítőket és a munkáltatókat a kiégés, a stressz és a lelki megterhelés korai jeleinek a tanulók, a fiatalok és a fiatal gyakornokok, illetve a szakképzésben részt vevő fiatalok körében való felismeréséhez szükséges készségekkel, célzott megelőző intézkedések aktiválása céljából;

40. úgy véli, hogy a tervnek elő kell mozdítania a tanárok, az oktatók és a gyermekgondozási szakemberek ingyenes és rendszeres pszichológiai támogatását, és külön figyelmet kell fordítania a marginalizált és hátrányos helyzetű csoportokra és a fogyatékkal élő személyekre annak érdekében, hogy figyelembe vegyék sajátos szükségleteiket, és biztosítsák számukra az összes tevékenységhez és lehetőséghez való egyenlő hozzáférést; hangsúlyozza, hogy a tervnek ösztönöznie kell az oktatási intézmények és a kulturális, ifjúsági és sportszervezetek közötti kapcsolatok elmélyítését is annak érdekében, hogy a tágabb közösségben gyökerező iskolán kívüli tevékenységeket biztosítsanak azzal a céllal, hogy megerősítsék a tanulók hovatartozásának érzését, előmozdítsák a fiatalok ügynökségét és növeljék társadalmi elkötelezettségüket;

41. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy kövessék az Európa jövőjéről szóló konferencia azon ajánlásait, amelyek a súlyos válságok fiatalokra és mentális egészségükre gyakorolt hatásának minimalizálására vonatkoznak, és hogy valamennyi ajánlásukban és javaslatukban vegyék figyelembe a jövő generációit is;

42. felhívja a Bizottságot, hogy 2023-ban folytassa a Covid19 gyermekekre és fiatalokra gyakorolt negatív következményeire vonatkozó enyhítő intézkedések kidolgozását, és használja ki az idei évet arra, hogy az ifjúság európai éve (2022) szilárd örökséget hagyjon hátra;

43. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.

2022. szeptember 14., szerda

P9_TA(2022)0319

Az új európai Bauhaus

Az Európai Parlament 2022. szeptember 14-i állásfoglalása az új európai Bauhausról (2021/2255(INI))

(2023/C 125/04)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendjére és a fenntartható fejlődési célokra, különösen a minőségi oktatásra vonatkozó 4. célra, a fenntartható városokra és közösségekre vonatkozó 11. célra és az éghajlat-politikai fellépésre vonatkozó 13. célra,
- tekintettel az ENSZ Éghajlatváltozási Kormányközi Testületének (IPCC) az „Éghajlatváltozás 2022: Az éghajlatváltozás mérséklése” című, 2022. április 4-i jelentésére,
- tekintettel az Egyesült Nemzetek Éghajlatváltozási Keretegyezménye Feleinek 21. Konferenciáján (COP21) Párizsban, 2015. december 12-én elfogadott megállapodásra (Párizsi Megállapodás),
- tekintettel a Bizottság „Az új európai Bauhaus: Szép, fenntartható, közös” című, 2021. szeptember 15-i bizottsági közleményére (COM(2021)0573),
- tekintettel az „Új európai készségfejlesztési program: Közös erővel a humántőke, a foglalkoztathatóság és a versenyképesség megerősítéséért” című, 2016. június 10-i bizottsági közleményre (COM(2016)0381),
- tekintettel az új kulturális menetrendről szóló, 2018. május 22-i bizottsági közleményre (COM(2018)0267),
- tekintettel az „Európai épületkorszerűsítési program – épületeink környezetbarátabbá tétele, munkahelyteremtés, javuló életminőség” című, 2020. október 14-i bizottsági közleményre (COM(2020)0662),
- tekintettel a Bizottság „Hosszú távú jövőkép az EU vidéki területei számára – Az erősebb, összekapcsolt, reziliens és virágzó vidéki területek 2040-ig történő megvalósítása felé” című, 2021. június 30-i közleményére (COM(2021)0345),
- tekintettel a Bizottság „»Irány az 55 %!«: Az EU 2030-ra vonatkozó éghajlat-politikai célkitűzésének megvalósítása a klímasemlegesség elérése érdekében” című, 2021. július 14-i közleményére (COM(2021)0550),
- tekintettel a „REPowerEU: Közös európai fellépés a megfizethetőbb, biztonságosabb és fenntarthatóbb energiáért” című, 2022. március 8-i bizottsági közleményre (COM(2022)0108),
- tekintettel a kultúráról, a magas színvonalú építészetéről és az épített környezetről mint az új európai Bauhaus kezdeményezés kulcsfontosságú elemeiről szóló, 2021. november 30-i tanácsi következtetésekre ⁽¹⁾,
- tekintettel a 2019–2022-re szóló kulturális munkatervre vonatkozó, 2018. november 15-i tanácsi következtetésekre ⁽²⁾,
- tekintettel „A művészek helyzetéről és a kulturális helyreállításról az Unióban” című, 2021. október 20-i állásfoglalására ⁽³⁾,

⁽¹⁾ HL C 501. I, 2021.12.13., 13. o.

⁽²⁾ HL C 460., 2018.12.21., 12. o.

⁽³⁾ HL C 184., 2022.5.5., 88. o.

2022. szeptember 14., szerda

- tekintettel „A kultúra, az oktatás, a média és a sport szerepe a rasszizmus elleni küzdelemben” című, 2022. március 8-i állásfoglalására ⁽⁴⁾,
- tekintettel az Európa kulturális helyreállításáról szóló, 2020. szeptember 17-i állásfoglalására ⁽⁵⁾,
- tekintettel az uniós épületállomány energiahatékonysági potenciáljának maximalizálásáról szóló, 2020. szeptember 17-i állásfoglalására ⁽⁶⁾,
- tekintettel az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásra vonatkozó uniós stratégiáról szóló, 2020. december 17-i állásfoglalására ⁽⁷⁾,
- tekintettel a kulturális örökség európai éve tekintetében valódi szakpolitikai eredmények eléréséről szóló, 2021. január 20-i állásfoglalására ⁽⁸⁾,
- tekintettel „Az európai oktatási térség: közös holisztikus megközelítés” című, 2021. november 11-i állásfoglalására ⁽⁹⁾,
- tekintettel a „Kohéziós politika és regionális környezetvédelmi stratégiák az éghajlatváltozás elleni küzdelemben” című, 2021. március 25-i állásfoglalására ⁽¹⁰⁾,
- tekintettel a Horizont Európa kutatási és innovációs keretprogram létrehozásáról, valamint részvételi és terjesztési szabályainak megállapításáról szóló, 2021. április 28-i (EU) 2021/695 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹¹⁾ (a Horizont Európa programról szóló rendelet),
- tekintettel a környezetvédelmi és éghajlat-politikai program (LIFE) létrehozásáról szóló, 2021. április 29-i (EU) 2021/783 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹²⁾,
- tekintettel az Európai Regionális Fejlesztési Alapról és a Kohéziós Alapról szóló, 2021. június 24-i (EU) 2021/1058 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹³⁾,
- tekintettel a belső piacra, a vállalkozások – köztük a kis- és középvállalkozások – versenyképességére, a növények, állatok, élelmiszerek és takarmányok területére, valamint az európai statisztikákra vonatkozó program (Egységes piac program) létrehozásáról szóló, 2021. április 28-i (EU) 2021/690 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁴⁾,
- tekintettel a Digitális Európa program létrehozásáról szóló, 2021. április 29-i (EU) 2021/694 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁵⁾,
- tekintettel az „Erasmus+” elnevezésű uniós oktatási és képzési, ifjúsági és sportprogram létrehozásáról szóló, 2021. május 20-i (EU) 2021/817 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁶⁾,
- tekintettel a Kreatív Európa program (2021–2027) létrehozásáról szóló, 2021. május 20-i (EU) 2021/818 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁷⁾,
- tekintettel az Európai Szolidaritási Testület program létrehozásáról szóló, 2021. május 20-i (EU) 2021/888 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁸⁾,
- tekintettel „A városok átalakító ereje a közjó érdekében” című új Lipcsei Chartára, amelyet 2020. november 30-án a városfejlesztési ügyekkel foglalkozó nem hivatalos miniszteri ülésen fogadtak el,
- tekintettel a nyitott koordinációs módszerhez kapcsolódóan létrehozott, a tagállamok szakértőiből álló munkacsoport „Úton a közös építészeti kultúra felé: beruházás a jó minőségű lakókörnyezetbe mindenki számára” című, 2021. október 6-i jelentésére,

⁽⁴⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0057.

⁽⁵⁾ HL C 385., 2021.9.22., 152. o.

⁽⁶⁾ HL C 385., 2021.9.22., 68. o.

⁽⁷⁾ HL C 445., 2021.10.29., 156. o.

⁽⁸⁾ HL C 456., 2021.11.10., 24. o.

⁽⁹⁾ HL C 205., 2022.5.20., 17. o.

⁽¹⁰⁾ HL C 494., 2021.12.8., 26. o.

⁽¹¹⁾ HL L 170., 2021.5.12., 1. o.

⁽¹²⁾ HL L 172., 2021.5.17., 53. o.

⁽¹³⁾ HL L 231., 2021.6.30., 60. o.

⁽¹⁴⁾ HL L 153., 2021.5.3., 1. o.

⁽¹⁵⁾ HL L 166., 2021.5.11., 1. o.

⁽¹⁶⁾ HL L 189., 2021.5.28., 1. o.

⁽¹⁷⁾ HL L 189., 2021.5.28., 34. o.

⁽¹⁸⁾ HL L 202., 2021.6.8., 32. o.

2022. szeptember 14., szerda

- tekintettel a kulturális miniszterek konferenciája által 2018. január 22-én elfogadott, a magas színvonalú építési kultúráról (Baukultur) szóló davosi nyilatkozatra, valamint az ezt követően kidolgozott, a magas színvonalú építési kultúra nyolc kritériumán alapuló „Davos Baukultur” minőségbiztosítási rendszerre,
 - tekintettel az Egyesült Királyság „Building Better, Building Beautiful” bizottságának „Szépséggel élni” című, 2020. január 30-i zárójelentésére,
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 167. cikkére,
 - tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájára, különösen annak a tulajdonhoz való jogról szóló 17. cikkére, a menedékjogról szóló 18. cikkére, a kitoloncolással, a kiutasítással és a kiadatással szembeni védelemről szóló 19. cikkére, a fogyatékossgal élő személyek beilleszkedéséről szóló 26. cikkére, a szociális biztonságról és a szociális segítségnyújtásról szóló 34. cikkére, az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokhoz való hozzáféréssel szembeni védelemről szóló 36. cikkére és a környezetvédelemről szóló 37. cikkére,
 - tekintettel a szociális jogok európai pillérére, különösen a szociális védelemről és társadalmi befogadásról szóló III. fejezetre, a lakhatásról és a hajléktalanok számára nyújtott támogatásáról szóló 19. alapelvre, valamint az alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáféréssel szembeni védelemről szóló 20. alapelvre,
 - tekintettel a Bizottság Közös Kutatóközpontja által az új európai Bauhaus (NEB) kapcsán végzett munkára,
 - tekintettel eljárási szabályzata 54. cikkére,
 - tekintettel a Regionális Fejlesztési Bizottság, a Költségvetési Bizottság és a Foglalkoztatási és Szociális Bizottság véleményeire,
 - tekintettel az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság és a Kulturális és Oktatási Bizottság együttes jelentésére (A9-0213/2022),
- A. mivel Európa az ökológiai, digitális és társadalmi átállás idejét éli, amelyet felgyorsítanak a Covid19 gazdasági és társadalmi hatásai; mivel Európa geopolitikai helyzete az Ukrajna elleni orosz agresszió következtében változik; mivel a populizmus, a szélsőséges és az Európa-ellenes érzelmek erősödnek;
- B. mivel az EU a környezetkárosodás, az éghajlatváltozás és a természeti erőforrások növekvő szűkössége jelentette kihívásokra reagál, amelyek messzire mutató és ambiciózus politikai erőfeszítéseket kívánnak meg, mint az európai zöld megállapodás, amely a megújulásra és az innovációra törekvés motorja; mivel az új európai Bauhaus mint az európai zöld megállapodás „lelke” transzdiszciplináris, fenntartható, inkluzív és esztétikus módon kívánja kezelni Európa térbeli és környezetvédelmi szükségleteit;
- C. mivel a klímasemleges gazdaságra való, 2050-ig megvalósuló átállás nemcsak nagy lehetőséget, hanem kihívást is jelent az Unió, a tagállamai és minden ágazat vállalkozásai számára; mivel az új európai Bauhausnak újra kell értelmeznie az eredeti Bauhaus az éghajlati válság, a háború, a világjárvány és a természeti katasztrófák fényében, amelyek növelik a társadalmi egyenlőtlenségeket;
- D. mivel a kultúra és a művészet szabadsága jelentősen hozzájárul a társadalom élénkítéséhez, lehetővé téve, hogy jobban együtt éljünk, demokratikus, befogadó és szabad társadalmakat építsünk ki, és visszanyerjük a közös identitás és összetartozás érzését; mivel mindenkinek joga van a kultúrához való hozzáféréshez és az abban való részvételhez; mivel a kultúra is elemi fontosságú a társadalom összetett kihívásainak feltárásánál, és a kulturális helyszínek a véleménynyilvánítás és a vita szabadságának alapvető helyszínei;
- E. mivel a kultúra az EU stratégiai ágazata, amely a GDP-hez és a foglalkoztatáshoz való jelentős hozzájárulása, valamint más ágazatokhoz és iparágakhoz való közvetett hozzájárulása révén hozzájárul gazdaságának megerősítéséhez; mivel a kulturális és kreatív ágazatok és iparágak (CCSI) a világjárvány által leginkább sújtott területek közé tartoznak, és lassabban állnak talpra, mint az uniós gazdaság többi része, ezért azokat továbbra is elő kell mozdítani és támogatni kell; mivel az új európai Bauhaus további beruházásokat tehet lehetővé az ágazatban, és különböző szereplőket vonhat be annak helyszíni végrehajtásába;

2022. szeptember 14., szerda

- F. mivel az építészet, a város- és területtervezés, a mobilitás, a formatervezés, a művészetek, a szociológia és a mérnöki tudományok kiegészítik és nélkülözhetetlenek a befogadó, fenntartható és rokonszenves társadalom kiépítéséhez; mivel a Covid19-válság megzavarta ezeket az ágazatokat, amelyek kulcsszerepet játszanak a fenntartható fejlődést szolgáló kutatás és innováció, a fenntartható épületkultúra és a zöld és digitális átállással összhangban lévő innovatív, helykihasználó megoldások előmozdításában;
- G. mivel az építőiparban és az energiaágazatban sürgősen olyan fenntarthatóbb és regeneratívabb gazdasági modelleket kell kidolgozni, amelyek az Unióban lehetővé teszik a körforgásos gazdaság megvalósítását és hozzájárulnak az energiaszegénység elleni küzdelemhez és az Unió éghajlat-politikai céljainak eléréséhez;
- H. mivel az épületek felelősek az EU energiafogyasztásának 40 %-áért és az energia miatti üvegházhatásúgáz-kibocsátásának 36 %-áért ⁽¹⁹⁾;
- I. mivel az épületkorszerűsítési programra vonatkozó stratégia célja az épületfelújítási arány megkétszerezése Európában, több mint 35 millió épület felújítását és az építőiparban akár 160 000 munkahely létrehozását megcélózva;
- J. mivel a lakhatáshoz való hozzáférés alapvető jog; mivel a hajléktalanság és a megfizethető, minőségi lakhatáshoz való hozzáférés hiánya az Unió egyes részeiben válsághelyzetet jelent;
- K. mivel a városok a pluralizmus, a kreativitás és a szolidaritás helyszínei; mivel a közterületek rossz tervezése és kivitelezése, a városok egyre fokozottabb terjeszkedése az épületminőség romlását eredményezte Európa-szerte; mivel az új európai Bauhausnak megvan a lehetősége arra, hogy fenntartható, esztétikai és inkluzív módon kiaknázza a korlátozott városi tereket, jobban összekapcsolja a városi és vidéki területeket, biztosítsa a lakosok részvételét a területrendezésben, és segítse őket abban, hogy visszanyerjék a várost mint az interakció és a kulturális tevékenységek számára létrehozott teret;
- L. mivel a jobb jövő építése a minőségi oktatással és képzéssel kezdődik, beleértve a környezetvédelmi oktatást, a szakképzést és az egész életen át tartó tanulást, többek között a mindenki számára hozzáférhető online tanulási lehetőségek, valamint a továbbképzés és az átképzés révén; mivel a minőségi oktatáshoz való hozzáférés alapvető jog, mivel az oktatás és a kultúra alapvető fontosságú az emberek demokratikus és polgári szerepvállalása szempontjából; mivel a magas színvonalú épített környezet szakképzett szakemberek, kézművesek és kulturális dolgozók képzését teszi szükségessé; mivel az Unió stratégiai autonómiájának elérése attól függ, hogy képes-e kiváló teljesítményt nyújtani az oktatás, a kutatás és az innováció terén;
- M. mivel a kulturális örökséget, amely egy közösség értékeit tükrözi, egyre nagyobb mértékben befolyásolja az éghajlatváltozás és a környezetkárosodás, és más kihívásokkal is szembe kell néznie, mint például a beruházások alacsony szintje, a rossz tervezés és a rosszul kezelt idegenforgalom; mivel az új európai Bauhaus hozzájárulhat a kulturális örökség megőrzéséhez, helyreállításához, alkalmazkodásához és védelméhez a jövőre nézve; mivel az építőipari szakembereknek a kulturális örökség tiszteletben tartása révén hozzá kell járulniuk a közjóhoz;
- N. mivel az új európai Bauhaus projektjeihez támogató szabályozási keretre van szükség, amely megfelel az ágazati uniós jogszabályoknak és a fenntartható közbeszerzési gyakorlatoknak;
- O. mivel Oroszország háborús fellépései szándékosan az ukrainai állami infrastruktúrát, lakásállományt, kulturális örökséget és más polgári infrastruktúrát célozzák meg;

Főbb célkitűzések

1. emlékeztet arra, hogy a történelmi Bauhaus mozgalom paradigmaváltást eredményezett a formatervezésben, az építészetben és a művészetekben, olyan fontos örökségekkel, mint a forma és a funkció közötti kapcsolatnak a kultúra demokratikussá tétele céljából történő optimalizálása, ami az első világháborút követően radikális átgondolást és innovációt eredményezett, és valódi kulturális és társadalmi változásokat tükrözött progresszív művészeti és oktatási környezetben, valós előnyöket teremtve az emberek számára; megjegyzi, hogy az új európai Bauhaus hasonlóképpen pozitív hatással lehet mindennapi életünkre azáltal, hogy valódi változásokat hoz létre a helyszínen és hozzájárul a méltányos átálláshoz;

⁽¹⁹⁾ Európai Bizottság: „Fókuszban: Energiahatékonyság az épületekben”, 2020. február 17.

2022. szeptember 14., szerda

2. üdvözli az új európai Bauhaus kezdeményezését, amelynek célja egy olyan páneurópai kulturális mozgalom létrehozása, amely hozzájárul az intelligensebb, fenntarthatóbb, befogadóbb és élvezhetőbb életkörülményekhez, valamint előmozdítja a helyi és globális ismereteket; hangsúlyozza, hogy az uniós városfejlesztési menetrenddel összhangban és az URBACT sikeres munkájára építve elsősorban az emberek életminőségének javítására kell összpontosítani, egészséges és megfizethető lakóterek létrehozásával, a status quo újragondolásával, valamint azon terek, épületek, városok és területek átalakításával, ahol élnek, ideértve a kevésbé fejlett, elővárosi, vidéki, távoli vagy határokon átnyúló területeket és régiókat is, az URBACT sikeres munkájára építve, miközben javítja a társadalmi és területi kohézió és a demokratikus élet együttélését és nyilvános terét, kezeli a társadalmi csoportok területi szegregációját és történelmi kirekesztését, valamint védi a környezetet az épületek és a környező területek tervezése és építése során;

3. elismeri, hogy az új európai Bauhaus kreatív és interdiszciplináris kezdeményezés, amely most először egyesíti az építészetet, a formatervezést, a művészeteket és a tudományt az uniós politikák élvonalában – miközben arra törekszik, hogy hozzájáruljon más uniós programokhoz és kezdeményezésekhez, többek között a digitális és zöld átálláshoz –, és az európai zöld megállapodást mindenki számára kézzelfogható, pozitív és inkluzív tapasztalattá teszi, valamint erős kreatív és kulturális dimenzióval ruházza fel; hangsúlyozza, hogy az új európai Bauhausnak meg kell védenie a polgárokat a természeti és éghajlattal kapcsolatos katasztrófákkal szemben azáltal, hogy célkitűzései közé biztonsági elemet is belefoglal; megjegyzi, hogy ez ösztönözni fogja az innovatív, jó minőségű, fenntartható és reziliens építőanyagok építésének és használatának új módjait, beleértve a katasztrófák utáni helyreállítást is;

4. megerősíti, hogy az új európai Bauhaus képes átalakítani a politikák kialakításának módját, többek között a közösségekkel való együttműködés révén, hogy támogassa az épített környezetre és a munkaerő jólétére hatást gyakorló politikákat és jogalkotási fejleményeket, és meghatározza a jövő környezetét azáltal, hogy kielégíti a hozzáférhető és az új és változó életmódhoz alkalmazkodó terek, például a nem hagyományos, háztartási formációk számára fenntartott terek, a többgenerációs házak, a rugalmas közös munkaterek, a gyermekbarát városi környezet, valamint a nők és a kiszolgáltatott személyek esetében a biztonságosabb terek iránti igényt; kitart amellett, hogy az új európai Bauhausnak az Unió éghajlatváltozással kapcsolatos kötelezettségvállalásaival összhangban bizonyos szintű ambíciót kell mutatnia, és a végrehajtáshoz iránymutatásokat kell kidolgoznia a tagállamok, köztük a helyi és regionális önkormányzatok számára;

5. hangsúlyozza, hogy a siker érdekében az új európai Bauhausnak hozzáférhetőnek, megfizethetőnek, társadalmilag és földrajzilag méltányosnak és inkluzívnak kell lennie, és aktívan be kell vonnia az uniós polgárokat, a közösségi alapú szervezeteket és a helyi lakosokat, biztosítva a társadalmi és területi sokszínűséget, és támogatva a projektek valamennyi skáláját, alulról felfelé – a projekttervezéstől a bevezetésig és az értékelésig –, miközben aktív lépéseket tesz az elitista megközelítések vagy a dzsentrifikálódás káros hatásainak megelőzése, valamint a polgárokkal folytatott konzultációk és a szerepvállalás fokozása érdekében; kiemeli annak szükségességét, hogy a fiatalokat bevonják a kezdeményezésbe, különösen a fiatal építészek és művészek és a kulturális és kreatív ágazatokban és iparágakban dolgozó fiatal munkavállalók bevonása révén;

6. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a közszolgáltatások, a kulturális, társadalmi és gazdasági élet mindenki számára hozzáférhetővé tétele révén biztosítsák az akadálymentességet a fogyatékkal élő vagy csökkent mozgásképességű személyek, a sajátos szükségletek és a hátrányos helyzetű csoportok számára; kiemeli ebben a tekintetben az egész életen át tartó tanulás fontosságát; kitart amellett, hogy a forrásoknak a kirekesztett, marginalizált és hátrányos helyzetű közösségeket is meg kell célozniuk;

7. úgy véli, hogy ez az innovatív kulturális mozgalom képes arra, hogy Európát világszinten a fenntartható építészet, terület- és területrendezés, tervezés, kultúra, fenntartható mobilitás és logisztika, technológia, körforgásos gazdaság, energiahatékonyság és megújuló energiák éllavasává tegye azáltal, hogy előmozdítja a jobb együttélés az EU-n kívül is alkalmazható módjait; úgy véli, hogy a társadalmi és technológiai innovációt megfelelően támogatni kell, többek között a kutatásba és fejlesztésbe irányuló állami és magánberuházások révén is;

8. felhívja a Bizottságot, hogy bővítse tovább az új európai Bauhaus hatókörét azáltal, hogy bevonja az EU-n kívüli társult és partnerországokat a kezdeményezésben való részvételbe, többek között az új európai Bauhausról folytatott állandó párbeszéd révén; elismeri, hogy az új európai Bauhaus hozzájárulhat a városok, a társadalmak és a gazdaság háború utáni helyreállításához, különösen az Ukrajnában zajló háborúval összefüggésben, az ukrán kulturális és kreatív ágazatok és azok szakembereinek bevonásával;

2022. szeptember 14., szerda

Finanszírozás és irányítás

9. hangsúlyozza, hogy fennállásának első éveiben az új európai Bauhaus nem tudta elérni az összes uniós országot és azok érdekelt feleit; sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy hívják fel a figyelmet erre a kezdeményezésre, és javítsák a koordinálást a különböző irányítási szintek között, amelyeknek időben hozzáféréssel kell rendelkezniük az információkhoz, illetve méltányos hozzáféréssel kell rendelkezniük a lehetőségekhez és a finanszírozáshoz; ösztönzi a Bizottságot, hogy tartson rendszeres találkozókat a tagállamokkal és a partnerországokkal, és hozzon létre kapcsolattartó pontokat a tagállamokban az új európai Bauhaus végrehajtásának és a finanszírozáshoz való hozzáférésnek a megkönnyítése érdekében; kiemeli a megfelelő uniós és nemzeti szintű források fontosságát az új európai Bauhaus helyszíni végrehajtásának, valamint a testre szabott finanszírozási modelleknek és eljárásoknak a támogatásához, valamint az adminisztratív terhek minimalizálásához;

10. ösztönzi a tagállamokat, hogy nemzeti politikáikban hajtsák végre az új európai Bauhaus-t; hangsúlyozza, hogy az új európai Bauhaus segíthet kezelni a tagállamok között az új európai Bauhaus célkitűzéseinek elérésére való képességük tekintetében fennálló jelentős különbségeket, hozzájárulva ezáltal az egyenlő versenyfeltételek kialakításához; ösztönzi az összes közigazgatási szervet, köztük az uniós intézményeket is, hogy építsék be az új európai Bauhaus elveit saját épített környezetük és közbeszerzési eljárásaik kezelésébe;

11. felhívja a Bizottságot, hogy hozzon létre integrált, megkülönböztetésmentes, átlátható, elszámoltatható és területileg strukturált irányítási modellt az új európai Bauhaus számára, beleértve a nyilvánosság bevonását és felelősségvállalását, megfelelő területi tervezés és átfogó irányítási keret révén;

12. kéri, hogy a Bizottság időben nyújtson tájékoztatást az új európai Bauhaus mozgalomban való részvétel módjáról, többek között az érdekelt felek számára nyújtott technikai segítségnyújtás és a bevált gyakorlatok révén, és tisztázza az új európai Bauhaus projektjeinek és kezdeményezéseinek kiválasztására és értékelésére, valamint a források elosztására vonatkozó általános kritériumokat, különösen az alábbiakat:

- a kulcsfontosságú politikák (pl. a zöld megállapodás, a környezetvédelmi politika, iparpolitika, szociálpolitika és kulturális politika) végrehajtásának támogatása,
- az új európai Bauhaus fenntarthatósággal, inkluzivitással és esztétikával kapcsolatos irányadó elveinek követése, valamint ihlet merítése a Davos Baukultur minőségbiztosítási rendszerből,
- minőségi munkakörülményeket és üzleti lehetőségeket kínáló új munkahelyek teremtése, amelyek a fenntartható finanszírozás elveivel összhangban gazdasági értéket teremtenek és javítják Európa versenyképességét, különös tekintettel az új európai Bauhaus címkére és az uniós finanszírozásra vonatkozó pályázati eljárások egyszerűsítésére, a kis- és középvállalkozások (kkv-k) életképességének javítására, valamint az európai gazdaság körforgásos jellegéhez és fenntarthatóságához való hozzájárulásra,
- az akadálymentesség előmozdítása konkrét projektkritériumok alkalmazásával, valamint a megfizethetőség, az inkluzivitás, a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítése, a sokszínűség, a pluralizmus, a biztonság és a polgári társadalmi tőke fejlesztése,
- valamennyi érdekelt fél részvételének és kapcsolatának előmozdítása, beleértve a helyi és regionális önkormányzatokat, a civil társadalmat és a közösségvezérelt szervezeteket, az érdekelt egyéneket, szakembereket és képviselői szervezeteiket,
- a kulturális és kreatív ágazatok és iparágak, köztük a kulturális alkotók bevonása,
- annak biztosítása, hogy az új európai Bauhaus összhangba kerüljön a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrend mutatói alapján az ENSZ fenntartható fejlődési céljaival, az Unió Párizsi Megállapodás szerinti kötelezettségvállalásával, az EU éghajlat-, környezetvédelmi, biológiai sokféleségre vonatkozó és energiapolitikájával és az alapvető európai értékekkel;

13. felhívja a Bizottságot, hogy tegye az új európai Bauhaus elveit az összes vonatkozó jövőbeli jogszabály szerves részévé, ugyanakkor hangsúlyozza, hogy össze kell hangolni az új európai Bauhaus-t a meglévő uniós jogszabályokkal, programokkal és kezdeményezésekkel, és biztosítani kell, hogy a meglévő szabályozási keret – például az épületek energiahatékonyságáról szóló irányelv és az energiahatékonysági irányelv – támogassa az új európai Bauhaus törekvéseit és végrehajtását;

2022. szeptember 14., szerda

14. kéri továbbá, hogy dolgozzanak ki konkrét kritériumokat az érintett ágazatok – különösen az építőipar és az építészet, az energia, a mobilitás, a formatervezés, a technológia, az idegenforgalom, az oktatás és a készségek, a kézművesség, a kultúra és a művészetek, valamint a kulturális örökség – számára, szoros együttműködésben ezen ágazatok érdekelt feleivel, figyelembe véve az ágazatspecifikus tanúsítványokat és szabványokat, valamint az ezen ágazatok közötti szinergiákat előmozdító intézkedéseket; emlékeztet arra, hogy kulcsfontosságú a földrajzi egyensúly figyelembe vétele annak érdekében, hogy az új európai Bauhaus egyenlő mértékben elterjedhessen az EU-ban és azon kívül is; hangsúlyozza továbbá, hogy a projekteknek nem kell nemzeteken átnyúlónak lenniük ahhoz, hogy megkapják az új európai Bauhaus címet;

15. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy 2023-tól kezdődően nem egyértelmű az új európai Bauhaus finanszírozása; kéri, hogy a jelenlegi többéves pénzügyi keret félidős felülvizsgálata során módosítsák a Horizont Európaról szóló rendeletet, hogy létrejöjjön az 500 millió euróval finanszírozott új európai Bauhaus küldetése; hangsúlyozza, hogy a programot további hatás elérése érdekében más releváns programokkal is támogatni kell, és hogy a meglévő uniós programok segíthetnek az új európai Bauhaus célkitűzéseinek elérésében; felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy az új európai Bauhaus egészítse ki a többi uniós politikát, többek között a kohéziós politikát, és kéri, hogy az EU strukturális és kohéziós politikái által támogatott partnerségi megállapodásokba és programokba foglalják bele az új európai Bauhaus támogatását;

16. felhívja a Bizottságot, hogy a lehető leghamarabb terjesszen elő javaslatot arra vonatkozóan, hogy az új európai Bauhaus a következő többéves pénzügyi keretbe új, önálló uniós programmá váljon, amelynek keretében a konkrét ötleteket és célkitűzéseket megfelelő finanszírozásnak kell kísérnie; elismeri az Európai Bizottság arra irányuló erőfeszítéseit, hogy az első projektfelhívásokat a meglévő programok pénzének felhasználásával hirdesse meg, de úgy véli, hogy ezek hatása nem áll arányban a projekt törekvéseivel; kitart amellett, hogy ehhez új forrásokra lesz szükség, külön erre a célra létrehozott és stabil költségvetési sorral; hangsúlyozza, hogy az új európai Bauhaus miatt nem csökkenhet más alulfinanszírozott programok – például a Kreatív Európa, az Erasmus+ és az Európai Szolidaritási Testület – finanszírozása, a velük esetlegesen létrejövő kapcsolatok és szinergiák ellenére sem, és a figyelem középpontjában az elfogadott politikai prioritásoknak kell maradniuk; hangsúlyozza, hogy az új európai Bauhaus forrásait konkrétan kutatásra és innovációra kell fordítani;

17. felhívja a Bizottságot, hogy dolgozzon ki egyértelmű tervet az állami és etikus magánberuházások, köztük a közösségi finanszírozás vonzására, különös tekintettel a női vezető szerep előmozdítására a kockázati tőke és az induló innovatív vállalkozások terén; ösztönzi a tagállamokat, hogy költségvetési hatáskörüktől függően helyreállítási és rezilienciaépítési terveiken és az európai strukturális és beruházási alapokon keresztül az új európai Bauhaus elveivel összhangban különítsenek el megfelelő finanszírozást az új európai Bauhaus elveivel és célkitűzéseivel összhangban lévő projektekre – fenntartható fejlődés ösztönzése és a köz- és magánszférabeli szervezetek bevonásával megvalósuló partnerségek lefedése érdekében; megjegyzi, hogy ez kézzelfogható eredményeket fog hozni a helyszínen; hangsúlyozza, hogy az új európai Bauhausnak hozzá kell járulnia a vállalkozói tevékenységet megkönnyítő terek és épületek létrehozásához is;

18. kifejezi annak szükségességét, hogy túl kell mutatni a közös tervezés, a megvalósítás és terjesztés szakaszain, és biztosítani kell, hogy a kreatív gondolkodás minden szakaszban jelen legyen; felhívja a Bizottságot, hogy hozzon létre egy átlátható és tényszerű nyomonkövetési és értékelési mechanizmust, amely valamennyi érdekelt felet magában foglal, és amelynek folyamatosan felül kell vizsgálnia az új európai Bauhaus valamennyi uniós és nemzeti szintű tevékenységét, beleértve azok társadalmi és éghajlati hatását, a régiók fejlődésére gyakorolt hatásukat és idővel tényleges értékteremtésüket, és rendszeresen jelentést kell tenniük a Parlamentnek és a Tanácsnak; elvárja, hogy 2022-ben megkapja az első nyomonkövetési jelentést;

Fejlesztés és kiemelt területek

19. úgy véli, hogy az új európai Bauhaus mozgalomnak elő kell mozdítania a fenntarthatóbb, társadalmilag befogadóbb és innovatívabb életmódot, amely épített környezetünk új, holisztikus tervezési, építési és lakhatási modelljén, és a lakosonka a döntéshozatali folyamatokba való érdemi bevonásán alapul a felmerülő igényeknek való megfelelés, valamint a fogyasztási és mobilitási minták megváltozása, valamint a tisztességes, minőségi és megfizethető lakhatás mindenki, különösen a kiszolgáltatott csoportok számára való biztosításának elősegítése érdekében, többek között a lakhatásból való kirekesztettség és a hajléktalanság elleni küzdelem révén;

2022. szeptember 14., szerda

20. úgy véli, hogy az új európai Bauhaus lehetőséget kínál a közterületek jól megtervezett zöld rehabilitációjára a dekarbonizációs célkitűzések elérése érdekében, az elavult épületek átalakítására és átalakítására, a régi ipari területek új zöld városi és közterületekké történő átalakítására, valamint a testmozgást, a tudást és a kulturális cserét megkönnyítő megfelelő infrastruktúra kiépítésére;

21. szorgalmazza, hogy az új európai Bauhaus mozdítsa elő a „15 perces városokat” annak érdekében, hogy valamennyi alapvető szolgáltatás és létesítmény gyalogos távolságon belül hozzáférhető legyen a polgárok számára, és kínáljon innovatív megoldásokat a fenntartható városi területek, valamint a fenntartható mobilitási megoldások, az inkluzív nyilvános terek és a természetalapú megoldások fejlesztésére; kiemeli, hogy az új európai Bauhausnak megfizethető, társadalmilag befogadó és energiahatékony épületeket kell bemutatnia, és hozzá kell járulnia a tömegközlekedésre és a közösségi közlekedésre, valamint a kevésbé szennyező közlekedési eszközökre való modális váltáshoz;

22. hangsúlyozza a meglévő épületállomány átalakításának, korszerűsítésének és utólagos átalakításának fontosságát, beleértve a totalitárius rendszerek által épített, rosszul tervezett és épített épületeket is, a természetalapú megoldások, például a fa alkalmazásának, a hulladék csökkentésének, valamint az épített környezetben a tartósság, az újrafelhasználhatóság és a körforgásos jelleg növelésének fontosságát; kitart amellett, hogy ennek magában kell foglalnia a felújítás és az adaptív újrafelhasználás előnyben részesítését a bontással és adott esetben az új építésekkel szemben, a hulladék kezelésével és szállításával kapcsolatos akadályok felszámolását, valamint az anyagokban megtestesülő és tárolt szénnel kapcsolatos tudatosság növelését, lehetővé téve számukra, hogy megalapozott döntéseket hozzanak;

23. hangsúlyozza, hogy az új európai Bauhausnak támogatnia kell a megfizethető, jó minőségű és energiahatékony szociális lakások építésére és felújítására irányuló kezdeményezéseket is;

24. felhívja a tagállamokat, hogy az új európai Bauhaus kulturális oktatásra vonatkozó elveivel és célkitűzéseivel, valamint a térbeli, kreatív, orientációs és rajzoló készségek fejlesztésével összhangban dolgozzanak ki innovatív oktatási tanterveket, és integrálják az új európai Bauhaus kulcsfontosságú elveit, valamint a zöld és digitális készségeket az informális, nem formális és felsőoktatásba, a szakképzésbe és az egész életen át tartó tanulásba, többek között az érintett szakemberek továbbképzése és átképzése révén, ami az európai készségfejlesztési program megvalósításához is hozzá fog járulni; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az oktatás révén felhívják a figyelmet a környezet és a kulturális örökség tiszteletben tartására, az „Oktatás az éghajlatért” koalícióval konzultálva; felhívja az EU-t, hogy mozdítsa elő ezeket a törekvéseket; felhívja a Bizottságot, hogy tegye a mobilitási lehetőségeket az új európai Bauhaus szerves részévé, különösen a szakoktatás és -képzés, valamint a kapcsolódó tudományágakból származó egyetemi hallgatók és a kulturális és kreatív ágazatok és iparágak képzett szakemberei számára;

25. sürgeti a tagállamokat és a Bizottságot, hogy az Európai Innovációs és Technológiai Intézettel (EIT) és a Közös Kutatóközponttal szoros együttműködésben integrálják a tudásháromszög valamennyi aspektusát – az innováció, a kutatás és az oktatás – azáltal, hogy előmozdítják a felsőoktatási intézmények közötti partnerségeket, többek között az Európai Egyetemi Szövetségeken, a kutatási szervezeteken, köztük az építészeti és kulturális kutatóközpontokon keresztül, valamint az ipart, beleértve az érintett mikrovállalkozásokat és kkv-kat, a szociális vállalkozásokat és az induló vállalkozásokat; úgy véli, hogy az EIT kulturális és kreatív ágazatokkal és iparágakkal foglalkozó tudományos és innovációs társulásának szakértelmét az új európai Bauhaus célkitűzéseinek rendelkezésére kell bocsátania, különösen azokban a tagállamokban és régiókban, ahol mérsékelt az innovációs kapacitás;

26. kiemeli, hogy az új európai Bauhaus a beruházások ösztönzésével és az alacsony energiafelhasználású, nulla kibocsátású és alacsony szén-dioxid-kibocsátású anyagok és megoldások ösztönzésével támogatná az energiabiztonságot és -hatékonyságot, többek között a megújulóenergia-termelés együttműködő és közösségi tulajdonú modelljei, valamint a hulladékhőt és az integrált energiarendszereket hasznosító projektek révén;

27. rámutat az emelkedő energiaárak sürgető problémájára, és arra, hogy ennek következtében növekszik az uniós háztartások energiaszegénysége; hangsúlyozza, hogy az új európai Bauhaus projektek kulcsszerepet játszanak az energiaszegénység elleni küzdelemben és a kiszolgáltatott háztartásoknak az építőipari, az építőipari, az ipari és az anyagipari ágazatra vonatkozó innovatív megoldások révén történő védelmében, figyelembe véve, hogy ez a méltányos és méltányos energetikai átállás előfeltétele;

28. hangsúlyozza, hogy az új európai Bauhaus megkönnyítheti a digitális átállást azáltal, hogy javítja a konnektivitást a digitális szakadék csökkentése érdekében, hatékonyabb, inkluzívabb, hozzáférhetőbb és öko-fenntarthatóbb megoldásokat valósít meg, valamint fokozza a helyi erőforrások és készségek felhasználását;

2022. szeptember 14., szerda

29. elismeri, hogy az új európai Bauhaus katalizátora a kreatív, építőipari és üzleti ökoszisztémák átalakító erejű változásainak, valamint a tervezés, a tervezés és az építés új megértésének és minőségének, többek között a digitális technológiáknak az épület teljes életciklusa során történő alkalmazása, az innovatív modellek és a várostervezés digitális technológiáinak létrehozására irányuló kapacitás kiépítése révén, többek között a határokon átnyúló adatsere-együttműködés előmozdítása, valamint a körforgásosság és az erőforrás-hatékonyság elveinek a szén-dioxid-semlegesség felé történő elmozdulás során történő beépítése révén;

30. kéri, hogy az új európai Bauhaus hozzon létre ösztönzőket a fenntartható és tartós technológiák és anyagok használatának ösztönzésére, előmozdítva az intelligens energetikai és környezetvédelmi megoldásokat, valamint az anyagok, folyamatok, automatizálás és technikák innovációját megújuló, újrafeldolgozható és költséghatékony módon, amely csökkenti az üvegházhatásúgáz-kibocsátást, mint például a fenntartható anyagokkal rendelkező előre gyártott elemek, a fotovoltai vagy töltőinfrastruktúra, a bio- és geoalapú anyagok, valamint a helyileg tesztelt építési technikák; ezzel összefüggésben hangsúlyozza, hogy fontos megkönnyíteni az ilyen építőanyagok, köztük a nyersanyagok előállításához szükséges ellátást, egyenlő versenyfeltételeket garantálva eközben a piac torzulásának elkerülése érdekében;

31. elismeri, hogy az új európai Bauhaus kulturális vetülete kritikus fontosságú a társadalmi és demokratikus dimenziója szempontjából; ugyanakkor felhívja a Bizottságot, hogy határozza meg és dolgozza ki az új európai Bauhaus bizonyítékokon alapuló tervezési módszertanát annak biztosítására, hogy a lehető legjobb eredmények elérése érdekében a terek, épületek, városok és területek átalakításának folyamatai tudományos kutatáson alapuljanak;

32. üdvözli az új európai Bauhaus által szorgalmazott innovatív, integrált megközelítést a világűr hatékony felhasználása, a történelmi, kulturális és természeti örökség megőrzése, helyreállítása, hasznosítása, előmozdítása és újrafelhasználása révén; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy használják ki az új európai Bauhaus lehetőséget arra, hogy jobban megvédjék Európa gazdag kulturális örökségét a környezetkárosodás, a rosszul kezelt turizmus és más kihívások hatásaitól; hangsúlyozza, hogy az intelligens felújítások – többek között az energiahatékonyság javítása, az átalakítás és az adaptív újrahasználat – révén a kulturális és örökségvédelmi helyszínek új és kiterjesztett felhasználási módokat találhatnak; elismeri, hogy a digitalizálás a kulturális örökség hasznosításának eszköze;

Végrehajtás

33. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy kapcsolják össze az új európai Bauhaus az épületkorszerűsítési programmal, kihasználva azokat az innovatív megoldásokat, amelyeket a projekt épületállományunk átfogó, holisztikus, minőségi és költségoptimalizált felújítása során kínál; hangsúlyozza, hogy ennek az épületek életciklusának gondos elemzésén kell alapulnia, és szem előtt kell tartania a helyszínspecifikus körülményeket, beleértve a helyi esztétikai és építészeti jellemzőket is, az energiahatékonyságon túlmenően, a beltéri környezet minőségének javítását, a megújuló energiát, a tartósságot, a hozzáférhetőséget, a biztonságot és a káros anyagok felszámolását is beleértve; sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy tegyenek lépéseket a felújítások ütemének gyors növelése érdekében, többek között a felújítást akadályozó további akadályok elkerülésével;

34. úgy véli, hogy valamennyi új európai Bauhaus projekt környezeti és társadalmi hatásait teljes életciklusuk alatt értékelni kell;

35. felhívja a Bizottságot, hogy az ágazaton belül a fenntarthatóság javítása érdekében tovább integrálja a fenntartható épületekre vonatkozó, újonnan létrehozott keretet, a Levelt; hangsúlyozza, hogy optimalizálni kell a keretet annak érdekében, hogy az az építőipar szakemberei számára hozzáférhetőbbé váljon; ragaszkodik ahhoz, hogy a keret folyamatosan frissítsék annak érdekében, hogy az tartalmazza az új európai Bauhaus projektjeiből származó új megállapításokat és következtetéseket;

36. támogatja egy új európai Bauhaus címke létrehozását az érdekelt felekkel partnerségben, amely átfogó, holisztikus és inkluzív módon alkalmazott egyértelmű kritériumokon alapul, értékeli a projektek fenntarthatósággal kapcsolatos, gazdasági, környezeti és társadalmi értékét, és előmozdítja a meglévő címkékkel és eszközökkel való szinergiákat annak érdekében, hogy elismerjék a legfontosabb új európai Bauhaus-célok elérését szolgáló projekteket és termékeket, és segítsék őket a finanszírozáshoz való hozzáférésben; felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy az uniós finanszírozási rendszerek teremtsenek ösztönzőket a címke megpályázásához, többek között a polgárok és a közösségek által irányított projektek esetében is; kéri, hogy vizsgálják meg a címke piaci elterjedését; hangsúlyozza, hogy az építőiparban az új európai Bauhaus projektjeinek az épületek életciklusának gondos elemzésén és az életciklus-költségek elemzésén kell alapulniuk;

2022. szeptember 14., szerda

37. felkéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy ösztönözzék a helyi és regionális önkormányzatok közvetlen bevonását a projektek tervezésébe és végrehajtásába, többek között részletes alkalmazási iránymutatások kidolgozása és az új európai Bauhaus végrehajtásához szükséges kapacitásaik kiépítése révén; sürgeti a regionális és helyi hatóságokat, hogy vizsgálják meg, hogy a helyi kulturális intézmények hogyan profitálhatnak az új európai Bauhaus-elvek végrehajtásából, különösen éghajlati lábnyomuk csökkentése érdekében;

38. hangsúlyozza e tekintetben, hogy a 2022. évi költségvetésben szereplő „Új európai Bauhaus tudásmenedzsment platform” előkészítő intézkedés segíthet az iránymutatások kidolgozásában és a finanszírozási lehetőségekkel kapcsolatos információk leendő pályázókhoz való eljuttatásában, 2023-tól pedig tovább bővíthető;

39. hangsúlyozza, hogy nagyobb rugalmasságot kell biztosítani a helyi és regionális önkormányzatok számára ahhoz, hogy kísérletezzenek az új európai Bauhaus projektjeivel, és hangsúlyozza, hogy a körforgásos gazdaságon és az új európai Bauhauson belül az innováció fellendítése érdekében lehetővé kell tenni a szabályozói tesztkörnyezetet;

40. úgy véli, hogy az új európai Bauhausnak egy szélesebb körű európai kulturális megállapodás részét kell képeznie; kiemeli, hogy az új európai Bauhausnak fel kell karolnia és elő kell mozdítania a kulturális és kreatív ágazatokban és iparágakban – többek között a kulturális alkotókban – rejlő kiaknázatlan lehetőségeket, amelyek a fenntartható gazdasági növekedés motorjai és az innovatív, magas színvonalú szolgáltatások és termékek forrása, azáltal, hogy garantálja a kulturális és kreatív ágazatok és iparágak részvételét, célzott iránymutatásokkal támogatva, és új lehetőségeket nyit meg az együttműködésre, az egymástól való tanulásra, a kapacitásépítésre és a kulturális cserékre, biztosítva ugyanakkor a tisztességes munkakörülményeket és az érintettek méltányos javadalmazását; hangsúlyozza, hogy elő kell mozdítani az új európai Bauhaushoz kapcsolódó kulturális események környezeti fenntarthatóságát;

41. felhívja a Bizottságot, hogy tegye lehetővé a Parlament szorosabb bevonását az új európai Bauhaus megfelelő szerveibe, például a magas szintű kerekasztalba;

42. kéri, hogy a jövőbeli új európai Bauhaus jövőbeli laboratóriuma (NEB Lab) járuljon hozzá a kutatáshoz és az innovációhoz az új európai Bauhaus kiemelt területein; kiemeli annak fontosságát, hogy az új európai Bauhaus jövőbeli laboratóriuma (NEB Lab) tegyen innovatív ajánlásokat, működjön együtt más intézményekkel, a nemzeti, regionális és helyi önkormányzatokkal és az érdekelt felekkel, többek között a civil társadalommal és közösségi csoportokkal, és a kezdeményezéssel összhangban állapítson meg egyértelmű működési és jelentéstételi szabályokat; sürgeti a Bizottságot, hogy gyorsítsa fel e laboratórium kialakítását, és biztosítson számára megfelelő forrásokat;

43. üdvözli az új európai Bauhaus fesztiváljának és az új európai Bauhaus éves díjának létrehozását, amelyeknek tükrözniük kell az Unió gazdag kulturális sokszínűségét, és szinergiákra kell törekedniük más releváns európai díjakkal és eseményekkel; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy Európa-szerte új európai Bauhaus-rendezvényeket szervezzenek annak érdekében, hogy több embert érjenek el és felhívják a figyelmet a kezdeményezésre, többek között konkrét rendezvények, fesztiválok és az új európai Bauhaus európai évének létrehozása révén;

44. felhívja a Bizottságot, hogy tervezze meg az új európai Bauhaus éves fesztiváljainak helyszíneit figyelembe véve az UNESCO által „A világ építészeti fővárosaként” kiválasztott európai városokat; javasolja, hogy az új európai Bauhaus-fesztivált a világ építészeti fővárosaként kiválasztott európai uniós városokban tartsák az európai építészeti és innováció előmozdításának javítása érdekében;

45. felhívja a Bizottságot, hogy hozza létre az új európai Bauhaus projektjeinek nyilvánosan, digitálisan és könnyen hozzáférhető adatbázisát és rendszeresen frissítse ezt, hogy láthatóbbá váljanak a kezdeményezés eredményei, és a – többek közt a kultúra terén – bevált gyakorlatok alapján fejlessze tovább az új európai Bauhaust, valamint erősítse meg az ismeretek megosztását, a kutatást és a fejlesztést;

46. felszólít az új európai Bauhaus kommunikációs, tájékoztatási és láthatósági erőfeszítéseinek fokozására – a többnyelvűség tiszteletben tartása mellett – annak érdekében, hogy az emberek jobban megismerjék, támogassák és részt vegyenek a kezdeményezésben, különösen részvételen alapuló nyilvános tájékoztatási tevékenységek révén, többek

2022. szeptember 14., szerda

között a közösségi médián és digitális kiadványokon keresztül, mint például figyelemfelkeltő kampányok, az új európai Bauhaus-projektek bevált gyakorlatait biztosító platform és oktatási tartalom, beleértve az új európai Bauhausról szóló modult, a társaktól való tanulást elősegítő eszközök és terek létrehozását, az ötletek és ismeretek cseréjét, valamint az új európai Bauhaus projektek hatását értékelő felméréseket;

o

o o

47. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.

2022. szeptember 15., csütörtök

P9_TA(2022)0320

Az emberi jogok megsértése az ukrán polgári lakosság kényszerdeportálása és ukrán gyermekek oroszországi kényszeradoptálása összefüggésében

Az Európai Parlament 2022. szeptember 15-i állásfoglalása az emberi jogoknak az ukrán polgári lakosság kényszerdeportálása és ukrán gyermekek oroszországi kényszeradoptálása összefüggésében történő megsértéséről (2022/2825(RSP))

(2023/C 125/05)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Ukrajnáról és Oroszországról szóló korábbi állásfoglalásaira, és különösen a 2022. április 7-i ⁽¹⁾, május 5-i ⁽²⁾ és május 19-i ⁽³⁾ állásfoglalásaira,
- tekintettel az ENSZ Alapokmányára,
- tekintettel az emberi jogok európai egyezményére,
- tekintettel a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányára,
- tekintettel a hágai egyezményekre,
- tekintettel a genfi egyezményekre és azok kiegészítő jegyzőkönyveire,
- tekintettel a Nemzetközi Büntetőbíróság (NBB) Római Statútumára,
- tekintettel a minden egyénnek az erőszakos eltüntetéssel szembeni védelméről szóló nemzetközi egyezményre,
- tekintettel a gyermek jogairól szóló 1989. november 20-i ENSZ-egyezményre és az ahhoz csatolt kiegészítő jegyzőkönyvekre,
- tekintettel a népirtás bűntettének megelőzéséről és megbüntetéséről szóló egyezményre,
- tekintettel az Európai Tanács Ukrajnára vonatkozó, 2022. május 30-i következtetéseire,
- tekintettel az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezetnek (EBESZ) az Ukrajnában elkövetett nemzetközi humanitárius és emberi jogi jogsértésekről, háborús bűncselekményekről és emberiség elleni bűncselekményekről szóló, 2022. április 13-i és 2022. július 14-i jelentéseire,
- tekintettel az ukrán parlament emberi jogi biztosának jelentéseire,
- tekintettel az ENSZ Biztonsági Tanácsában 2022. szeptember 7-én az ukrán állampolgárok kényszerű lakóhelyelhagyásáról és kényszerdeportálásáról, valamint ukrán gyermekek Oroszországban történő kényszeradoptálásáról folytatott vitára,
- tekintettel a Human Rights Watch „We Had No Choice: »Filtration« and the Crime of Forcibly Transferring Ukrainian Civilians to Russia” („Nem volt esélyünk”: „Szűrés” és az ukrán polgári lakosság Oroszországba történő erőszakos átszállításának bűntette) című, 2022. szeptember 1-jei jelentésére,
- tekintettel eljárási szabályzata 144. cikkének (5) bekezdésére és 132. cikkének (4) bekezdésére,

⁽¹⁾ Az Európai Parlament 2022. április 7-i állásfoglalása az ukrajnai háború elől menekülő gyermekek és fiatalok uniós védelméről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0120).

⁽²⁾ Az Európai Parlament 2022. május 5-i állásfoglalása az Ukrajna elleni háború nőkre gyakorolt hatásáról (Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0206).

⁽³⁾ Az Európai Parlament 2022. május 19-i állásfoglalása az Ukrajnában elkövetett háborús bűncselekmények büntetlensége elleni küzdelemről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0218).

2022. szeptember 15., csütörtök

- A. mivel az Oroszországi Föderáció 2022. február 24-én provokáció nélküli, indokolatlan és jogtalan agresszív háborút indított Ukrajna ellen; mivel Oroszország az Ukrajna elleni teljes körű inváziójának kezdetétől fogva súlyosan megsérti az emberi jogokat és háborús bűncselekményeket követ el, többek között civilek és hadifoglyok tömeges meggyilkolását, kínzásokat, szexuális erőszakot, erőszakos eltüntetések, kényszerdeportálást, fosztogatást, valamint az evakuálás és a humanitárius konvojok akadályozását, amelyek mindegyikét tiltja a nemzetközi jog, és amelyeket büntetőeljárás alá kell vonni;
- B. mivel az ukrán parlament emberi jogi biztosának (ombudsman) becslése szerint 2022. február 24. óta több mint 1 millió ukránt deportáltak erőszakkal az Oroszországi Föderációba, gyakran Oroszország távol-keleti részeibe; mivel különböző források azt mutatják, hogy ezek a számok alul vannak becsülve, a legmagasabb becslések akár 2,5 milliót is kitesznek, és ez a szám folyamatosan nő; mivel az úgynevezett „szűrőtáborok” által elősegített, Ukrajnából történő kényszerdeportálások erős történelmi párhuzamokat mutatnak a tömeges szovjet deportálással és a Gulag koncentrációs táborokkal; mivel az erőszakos elhurcolás háborús bűncselekmény és lehetséges emberiség elleni bűncselekmény;
- C. mivel a nemzetközi szervezetek, például az EBESZ vagy az ENSZ az ukrán polgári lakosság Oroszországi Föderációba történő tömeges kényszerdeportálását a nemzetközi humanitárius jog egyik legsúlyosabb megsértésének minősítették, amelyet az Oroszországi Föderáció Ukrajna elleni agresszív háborújában elkövetett;
- D. mivel az ENSZ Emberi Jogi Főbiztosának Hivatala (OHCHR) megerősítette az úgynevezett „szűrés” létezését, amely egy nagyszabású, kötelező, büntető jellegű és visszaélészerű biztonsági átvilágítást foglal magában, amely számos emberi jogi jogsértéshez vezetett ukrán állampolgárokkal szemben; mivel ukrán polgári személyeket ténylegesen bebörtönöztek, amíg arra vártak, hogy átessenek e folyamaton, amelynek időtartama néhány óra és majdnem egy hónap között váltakozott; mivel a „szűrés” során az ukrán állampolgárokat részletes kihallgatásnak vetik alá, megmotozzák, időnként erőszakkal levetkőztetik és kínzásnak vetik alá őket; mivel ilyen körülmények között az ukrán nőket és lányokat a szexuális kizsákmányolás veszélye fenyegeti;
- E. mivel a „szűrési” folyamat módszeresen zajlik, és tömeges jogellenes adatgyűjtést jelent, amely hatalmas mennyiségű személyes adatot – többek között biometrikus adatokat – biztosít az orosz hatóságok számára ukrán polgári személyekről; mivel ez egyértelműen sérti a magánélet tiszteletben tartásához való jogot, és azzal a veszéllyel járhat, hogy az érintettek a jövőben célponttá válnak;
- F. mivel e folyamat során az orosz hatóságok gyakran elkobozzák az ukrán útleveleket, és arra kényszerítik az ukránokat, hogy beleegyező nyilatkozatokat írjanak alá arról, hogy Oroszországban maradnak, ami akadályozza hazatérésüket azzal a nyilvánvaló szándékkal, hogy megváltoztassák Ukrajna demográfiai összetételét; mivel a kényszerdeportálások és -adoptálások mellett Oroszország a „Ruszkij mir” (orosz világ) geopolitikai koncepciójában Ukrajna megszállt területein felgyorsítja az eloroszosítást;
- G. mivel azokat az ukrán állampolgárokat, akik „megbuknak” a „szűrési” folyamat során, őrizetbe veszik és orosz idegenrendészeti fogdába és büntetés-végrehajtási intézetekbe szállítják, ahol súlyos sérülések – többek között kínzás és rossz bánásmód – veszélyének vannak kitéve, vagy erőszakkal eltüntetik őket; mivel az ENSZ Emberi Jogi Főbiztosának Hivatala hiteles jelentéseket készített családjuktól elválasztott gyermekekről, amikor a kísérő felnőtt nem ment át a „szűrési” folyamaton;
- H. mivel a háború elől menekülő gyermekek – különösen a kísérő nélküli gyermekek – fokozottan ki vannak téve az erőszak, a bántalmazás és a kizsákmányolás veszélyének, valamint annak, hogy eltűnnek és emberkereskedelem áldozatává válnak, különösen ha átlépik a határokat, és különösen a lányokat fenyegeti nemi alapú erőszak veszélye;
- I. mivel az ukrán ombudsman 2022. szeptember 3-án azt állította, hogy már több mint 200 000 gyermeket vittek erőszakkal az Oroszországi Föderációba azzal a szándékkal, hogy orosz családok fogadják örökbe őket, és meg tudta erősíteni 7 000 ukrán gyermek kényszerdeportálásának körülményeit; mivel az orosz hatóságok szándékosan elválasztják az ukrán gyermekeket szüleiktől, míg másokat árvaházakból, más gyermekfelügyeleti intézetekből és kórházakból rabolnak el, mielőtt Oroszországban örökbe adnák őket; mivel az Oroszországi Föderáció ezen intézkedése módszeresen és széles körben zajlik, és egyéb bűncselekmények mellett magában foglalja a deportáltak személyes adatainak törlését is;

2022. szeptember 15., csütörtök

- J. mivel Ukrajna létrehozta a „Children of War” (a háború gyermekei) portált, hogy lehetővé tegye az elveszett, lakóhelyüket elhagyni kényszerülő és deportált gyermekek szülei számára az összes rendelkezésre álló adat megosztását;
- K. mivel mihelyt a gyermekek az oroszok által megszállt területekre vagy Oroszországba kerülnek, a távozásuk vagy a gyámjaikkal való újraegyesítésük folyamata hihetetlenül bonyolult; mivel az ukrán gyermekek Ukrajnába való visszatérésére vagy gyámjaikkal és gondviselőikkel való újraegyesítésére irányuló hivatalos eljárások hiányában a folyamat nagyrészt magánszemélyekre hárul, helyi önkéntesek, nem kormányzati szervezetek támogatásával és háttértárgyalások útján;
- L. mivel 2022. május 25-én és 30-án Vlagyimir Putyin elnök rendeleteket írt alá az orosz állampolgárság ukrán állampolgárok – köztük szülői felügyelet nélküli gyermekek – számára történő megadására és az ukrán gyermekek orosz családok általi örökbefogadására vonatkozó eljárás egyszerűsítéséről, ami tovább bonyolítja az Ukrajnába való visszatérésüket és megkönnyíti az ukrán gyermekek kikényszerített asszimilációjának folyamatát; mivel azóta több száz ukrán gyermek kapott orosz állampolgárságot, és Oroszország különböző régióiban új szülőkhöz küldték őket;
- M. mivel a nemzetközi jog egyértelműen tiltja a megszállt területeken belüli vagy a megszállt területekről a megszálló hatalom területére történő deportálást, ami a genfi egyezmények súlyos megsértésének és a Nemzetközi Büntetőbíróság Római Statútuma szerinti háborús bűncselekménynek minősül; mivel a nemzetközi jog és gyakorlat tiltja az örökbefogadást vészhelyzetben vagy közvetlenül azt követően; mivel Ukrajna a háború korai szakaszában moratóriumot fogadott el az országok közötti örökbefogadásokra vonatkozóan; mivel a gyermek jogairól szóló ENSZ-egyezmény és a negyedik genfi egyezmény megtiltja a megszálló hatalmaknak, hogy megváltoztassák a gyermekek személyes jogállását, beleértve állampolgárságukat is;
- N. mivel a népiirtás büntetnének megelőzéséről és megbüntetéséről szóló ENSZ-egyezmény II. cikke szerint népiirtásnak minősül egy nemzeti, népi, faji vagy vallási csoport teljes vagy részleges megsemmisítésének szándékával a csoport gyermekeinek más csoporthoz való erőszakos átvitele;
- O. mivel úgy tűnik, hogy az idős, a fogyatékkal élő személyek és más kiszolgáltatott csoportok különösen ki vannak téve annak a veszélynek, hogy az Oroszország által megszállt területeken vagy Oroszországban rekednek, mivel gyakran akaratuk ellenére helyezik el őket olyan létesítményekben, mint Oroszországban vagy az oroszok által megszállt területeken található ápolási intézmények; mivel ezek a létesítmények zárt intézmények, és a kiszolgáltatott személyek ezekben való elhelyezése alapvetően aláássa a szabad mozgáshoz való jogukat;
- P. mivel az Oroszországban és az oroszok által elfoglalt területeken területén tartózkodó ukrán állampolgárok jelentős nehézségekkel szembesülnek, mint például a megélhetéshez szükséges eszközök hiánya, az ukrán hrvnya átváltásának vagy a bankkártyával történő pénzfelvételnek a lehetetlensége, a ruházati és higiéniai cikkek hiánya, valamint a hozzátartozókkal való kapcsolatfelvétel lehetetlensége; mivel ukrán polgári személyeket erőszakkal telepítenek át Oroszország gazdaságilag elmaradott vagy elszigetelt területeire, gyakran Szibériába, és nem engedik hazatérni őket; mivel azok, akik megpróbálják elhagyni Oroszországot, gyakran szembesülnek nehézségekkel az Oroszországból való átkelés során, mert nem rendelkeznek megfelelő személyazonosító okmányokkal, amelyeket a háború elől menekülve Ukrajnában hagytak, vagy az orosz hatóságok elkobozták azokat;
- Q. mivel a második világháború torz narratívája képezi a gyökerét a Kreml azon propagandájának, amely igazolja az Oroszország által Ukrajna ellen ma folytatott agressziós háborút;
1. a lehető leghatározottabban elítéli az Oroszországi Föderáció Ukrajna elleni agresszív háborúját, valamint Belarusz e háborúban való aktív részvételét, és követeli, hogy Oroszország haladéktalanul szüntesse meg az Ukrajnában folytatott valamennyi katonai tevékenységet, és feltétel nélkül vonjon ki Ukrajna teljes, nemzetközileg elismert területéről minden haderőt és katonai felszerelést; egyöntetű szolidaritását fejezi ki Ukrajna népével, teljes mértékben támogatja Ukrajna nemzetközileg elismert határait belüli függetlenségét, szuverenitását és területi integritását, és hangsúlyozza, hogy ez a háború a nemzetközi jog súlyos megsértését jelenti;
 2. határozottan elítéli az orosz fegyveres erők, megbízottjaik és a különböző megszálló hatóságok által elkövetett atrocitásokat, különösen az ukrán polgári személyek, köztük gyermekek Oroszországba történő kényszerdeportálását, valamint azt a szörnyű gyakorlatot, amelyet Oroszország az úgynevezett „szűrőtáborokban” alkalmaz, ahol a családokat szétválasztják, és a „megbízhatatlannak” minősített emberek eltűnnek;

2022. szeptember 15., csütörtök

3. felszólítja Oroszországot, hogy teljes mértékben tegyen eleget a nemzetközi jog szerinti kötelezettségeinek, és haladéktalanul hagyjon fel az ukrán polgári személyek Oroszországba és az Oroszország által megszállt területekre történő kényszerdeportálásával és erőszakos elhurcolásával, a gyermekek megszállt területekre és az Oroszországi Föderációba történő erőszakos áthurcolásával, valamint az Ukrajna teljes nemzetközileg elismert területéről elszállított gyermekek nemzetközi örökbefogadásával; felszólítja Oroszországot, hogy helyezze hatályon kívül az ukrán gyermekek örökbefogadását elősegítő valamennyi jogszabályt;

4. hangsúlyozza, hogy a nemzetközi és európai szervezeteknek, köztük a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottsága, az Egyesült Nemzetek Menekültügyi Főbiztosának Hivatala, a Nemzetközi Migrációs Szervezet és az ENSZ Emberi Jogi Főbiztosának Hivatala számára akadálytalan hozzáférést kell biztosítani a „szűrőtáborok” és más olyan helyek látogatásához, ahol ukrán állampolgárok találhatók az Oroszországba és az orosz megszállt területekre történt elhurcolásukat követően, figyelemmel kell kísérniük ezeket a létesítményeket, és segíteniük kell mind azokat az ukrán állampolgárokat, akik vissza kívánnak térni Ukrajna területére, mind pedig azokat az ukrán állampolgárokat, akik – anélkül, hogy áthaladnának Ukrajnán – egy harmadik országba kívánnak menni, hogy menedékjogért és menekültstátuszért és/vagy családegyesítésért folyamodjanak;

5. követeli, hogy az Oroszországi Föderáció haladéktalanul nyújtson tájékoztatást valamennyi fogva tartott vagy deportált ukrán személy nevéről, tartózkodási helyéről és jóllétéről, valamint tegye lehetővé valamennyi ukrán polgári személy, köztük a gyermekek, különösen az Oroszországi Föderáció területére vagy az Oroszországi Föderáció által jelenleg megszállt ukrán területekre erőszakkal deportált gyermekek biztonságos visszatérését azáltal, hogy biztonságos kommunikációs és utazási csatornákat hoz létre;

6. felszólítja az összes államot és nemzetközi szervezetet, hogy gyakoroljanak nyomást Oroszországra, hogy tartsa tiszteletben az erőszakos elhurcolás tilalmát, beleértve a polgári személyek nem kívánt célállomásokra történő evakuálását, és könnyítse meg a polgári személyek, különösen a kiszolgáltatott csoportok, biztonságos áthaladását az általuk választott úti cél felé;

7. követeli, hogy Oroszország teljes mértékben tegyen eleget kötelezettségeinek, és hagyjon fel a szisztematikus „szűrésekkel”, állítsa le a folyamatban lévő biometrikus adatgyűjtési és -megőrzési folyamatokat, törölje az illegálisan gyűjtött adatokat, és biztosítsa, hogy a polgári személyek biztonságban és nemzetközi felügyelet mellett elhagyhassák az ukrán ellenőrzés alatt álló területet, amennyiben így döntenek; felszólítja Oroszországot, hogy hagyjon fel az oroszosításra és az ukránok nemzeti identitásuktól való megfosztására irányuló kísérletekkel;

8. hangsúlyozza, hogy a háború vagy humanitárius vészhelyzet idején szüleiktől elválasztott gyermekek nem tekinthetők árvának, és lehetővé kell tenni számukra a visszatérést és hogy mihamarabb újra együtt lehessenek a szüleikkel vagy törvényes gyámjaikkal;

9. sürgeti az Oroszországi Föderáció hatóságait, hogy haladéktalanul biztosítsanak hozzáférést a nemzetközi szervezetek, például az ENSZ Emberi Jogi Főbiztosának Hivatala és az UNICEF számára minden olyan ukrán gyermekhez, akiket erőszakkal deportáltak az Oroszország által megszállt területekre és Oroszországba; felszólítja az orosz hatóságokat, hogy szavatolják az ukrán gyermekek biztonságát és jóllétét Oroszországban és az Oroszország által megszállt területeken, és védjék meg őket a háborúból és annak következményeiből fakadó veszélyekkel szemben;

10. egy olyan uniós gyermekvédelmi csomag azonnali létrehozását szorgalmazza az ukrainai háború elől menekülő gyermekek és fiatalok védelme és támogatása érdekében, amely magában foglalná a biztonságos áthaladást, az erőszakkal, a bántalmazással, a kizsákmányolással és az emberkereskedelemmel szembeni védelmet, valamint a sürgősségi segítyt, a család újraegyesítésére irányuló erőfeszítéseket és a hosszú távú rehabilitációs támogatást;

11. felszólítja a Bizottság alelnökét/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjét és a tagállamokat, hogy az erőszakos elhurcolásokról szóló uniós nyilvános nyilatkozatokban foglalkozzanak a kiszolgáltatott csoportok, köztük a gyermekek, az idősek és a fogyatékkal élő személyek nehéz helyzetével, és támogassák azokat a helyszíni aktivistákat és nem kormányzati szervezeteket, akik igyekeznek gondoskodni ezekről a csoportokról és elősegíteni biztonságos visszatérésüket;

12. felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy működjenek együtt az ukrán hatóságokkal, a nemzetközi szervezetekkel és a civil társadalommal annak érdekében, hogy mechanizmusokat hozzanak létre a kényszeráttelepítés tényeinek dokumentálására (az emberek, köztük a gyermekek száma és személyazonossága, a „szűrés” során kiválogatott személyek tartózkodási helye, Oroszországban való tartózkodásuk feltételei stb.), többek között tartózkodási helyük meghatározása, különösen az eltűnt gyermekek hazatelepítése, valamint a családegyesítésben és a nyomon követésben való segítségnyújtás érdekében; hangsúlyozza, hogy információkat kell gyűjteni, például a „szűrés” során eltűnt személyek nevéről, erőszakos elzárásukról vagy Oroszországba való elhurcolásukról;

2022. szeptember 15., csütörtök

13. felszólítja a tagállamokat, hogy oroszországi diplomáciai képviselőiteiken keresztül támogassák az ideiglenes úti okmányok kibocsátását, amelyek lehetővé teszik az Oroszországban személyazonosságuk vagy úti okmányaik nélkül rekedt ukrán állampolgárok számára, hogy amennyiben kívánják, elhagyják az országot, és szükség esetén biztosítsanak nekik ideiglenes menedéket az EU-ban;
14. határozottan elítéli a 2022. május 25-i és május 30-i orosz elnöki rendeleteket;
15. sürgeti Oroszországot, hogy hagyjon fel „útlevélesítési” politikájával, és tegye lehetővé az ukránok számára eredeti személyazonosító okmányaik megőrzését;
16. újfent hangsúlyozza, hogy felelősségre kell vonni a háborús bűncselekmények és az emberiség elleni bűncselekmények, valamint az esetleges népiirtás vagy népiirtás szándékával elkövetett bűncselekmények elkövetőit, továbbá a felelős kormánytisztviselőket és katonai vezetőket; megjegyzi, hogy az ukrán gyermekek – többek között az intézményekben élők – Oroszországi Föderációba és az orosz megszállt területekre történő kényszerű átszállítása és deportálása, valamint orosz családok általi erőszakos örökbefogadása sérti az ukrán és a nemzetközi jogot, különösen a népiirtás büntetnének megelőzéséről és büntetéséről szóló ENSZ-egyezmény II. cikkét; ezzel kapcsolatban felszólítja a tagállamokat, hogy támogassák az ukrán és nemzetközi hatóságok arra irányuló erőfeszítéseit, hogy összegyűjtsék, dokumentálják és megőrizték az Ukrajna elleni orosz háborúval összefüggésben elkövetett emberi jogi jogsértések bizonyítékait;
17. felszólítja Ukrajna kormányát, hogy ratifikálja a Nemzetközi Büntetőbíróság Római Statútumát a háborús bűncselekmények és az emberiség elleni bűncselekmények – többek között a kényszerdeportálások – üldözésének megkönnyítése érdekében, és felszólítja az összes európai országot, hogy írják alá vagy ratifikálják a minden egyénnek az erőszakos eltűntetéssel szembeni védelméről szóló nemzetközi ENSZ-egyezményt;
18. felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy támogassák az összes jogszerű nemzetközi és nemzeti folyamatot, többek között az egyetemes joghatóság elve alapján is, és vizsgálják ki az állítólagos emberiség elleni bűncselekményeket és háborús bűncselekményeket annak érdekében, hogy minden elkövetőt bíróság előtt felelősségre vonjanak, beleértve az erőszakos elhurcolásokat, a kényszerörökbefogadásokat és az erőszakos eltűntetések eseteit is; határozottan üdvözlí a Nemzetközi Büntetőbíróság által e tekintetben folyamatban lévő vizsgálatokat;
19. felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy nyújtsanak politikai, jogi, technikai, pénzügyi és egyéb támogatást az Oroszországi Föderáció által Ukrajna ellen elkövetett agresszió büntetnével foglalkozó különleges törvényszék létrehozásához;
20. üdvözlí a szankciók Tanács általi gyors elfogadását, és felszólít az uniós intézmények és tagállamok közötti egység további fenntartására az Oroszország Ukrajna elleni agressziójának kérdésében, valamint a G7-ek közötti magas szintű koordinációra; felszólítja az összes partnert, különösen az uniós tagjelölt országokat és a potenciális tagjelölt országokat, hogy igazodjanak a szankciócsomagokhoz; kéri, hogy a szankciók által érintett személyek listáját terjesszék ki különösen a kényszerdeportálások és kényszeradoptálások előkészítéséért és megszervezéséért, illetve az úgynevezett „szűrőtáborok” működéséért felelős valamennyi szervezetre és személyre;
21. megjegyzi, hogy erős történelmi párhuzam áll fenn az Oroszország által Ukrajnában elkövetett bűncselekmények és a szovjet megszállt területeken elkövetett szovjet bűncselekmények között; emberiség elleni bűncselekményként ismeri el a szovjet kommunista rezsim által elrendelt, tervezett és végrehajtott tömeges szovjet deportálásokat és az egész Gulag-rendszert; kiemeli az emlékezés, a történelmi kutatás és a totalitárius múlttal kapcsolatos oktatás fontosságát a polgári tudatosság erősítése és a dezinformációval szembeni reziliencia kiépítése érdekében; felszólít a szovjet bűncselekmények alapos történelmi és jogi értékelésére és átlátható nyilvános vitájára, különösen magában Oroszországban, annak érdekében, hogy a jövőben ne ismétlődhessenek meg hasonló bűncselekmények;
22. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, az Európa Tanácsnak, az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezetnek, az ENSZ Emberi Jogi Főbiztosa Hivatalának, az ENSZ Menekültügyi Főbiztosának, a Nemzetközi Migrációs Szervezetnek, a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottságának, a Nemzetközi Büntetőbíróságnak, az ENSZ Gyermekalapjának, Ukrajna elnökének, kormányának és parlamentjének, a belarusz hatóságoknak, valamint az Oroszországi Föderáció elnökének, kormányának és parlamentjének.

2022. szeptember 15., csütörtök

P9_TA(2022)0321

Az emberi jogok megsértése Ugandában és Tanzániában fosszilizűzelőanyag-projektekbe történő beruházások kapcsán

Az Európai Parlament 2022. szeptember 15-i állásfoglalása az emberi jogok fosszilis tüzelőanyagokkal kapcsolatos projektekbe történő beruházásokkal összefüggésben történő megsértéséről Ugandában és Tanzániában (2022/2826(RSP))

(2023/C 125/06)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Ugandáról és Tanzániáról szóló korábbi állásfoglalásaira,
 - tekintettel az emberi jogok védelmezőiről szóló uniós iránymutatásokra, valamint az online és offline véleménynyilvánítás szabadságáról szóló uniós emberi jogi iránymutatásokra,
 - tekintettel az Emberi Jogok 1948. évi Egyetemes Nyilatkozatára, amelyet Uganda aláírt, és különösen annak 9. cikkére,
 - tekintettel a Polgári és Politikai Jogok 1966. december 16-i Nemzetközi Egyezségokmányára, amelyet Uganda 1995. június 21-én ratifikált, és különösen annak 9. cikkére, amely garantálja az önkényes őrizetbe vételtől vagy letartóztatástól való mentességhez való jogot,
 - tekintettel az egyéneknek, csoportoknak és a társadalmi szervezeteknek az egyetemesen elismert emberi jogok és alapvető szabadságok előmozdításához és védelméhez való jogáról és az ezek iránti felelősségről szóló, 1998. december 9-én elfogadott ENSZ-nyilatkozatára (más néven „az emberi jogok védelmezőiről szóló ENSZ-nyilatkozat”),
 - tekintettel az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye Feleinek 2015. december 12-én Párizsban megrendezett 21. konferenciáján elfogadott és többek között az összes uniós ország, Uganda és Tanzánia által 2016. április 22-én aláírt Párizsi Megállapodásra,
 - tekintettel a közös Afrika–EU stratégiára,
 - tekintettel az ENSZ Közgyűlése által 2022. július 28-án elfogadott határozatra, amelyet 161 ország, köztük az összes uniós tagállam megszavazott, és amely a tiszta és egészséges környezethez való hozzáférést egyetemes emberi jognak nyilvánítja,
 - tekintettel eljárási szabályzata 144. cikkének (5) bekezdésére és 132. cikkének (4) bekezdésére,
- A. mivel az Albert-tó fejlesztési projektjében több partner vesz részt, és fő befektetője a TotalEnergies (Total) francia multinacionális olajvállalat, a China National Offshore Oil Corporation, az Ugandai Nemzeti Olajtársaság és a Tanzániai Kőolajfejlesztési Társaság vállalatokkal együtt; mivel a projektből származó kitermelést a tanzániai Tanga kikötőjébe szállítják egy határon átnyúló csővezetéken, a kelet-afrikai kőolajvezetéken (EACOP) keresztül; mivel a kelet-afrikai kőolajvezeték munkálatai 2022. február 1-jén indultak, és a tervek szerint 2025-re fejeződnek be; mivel a Total két nagy olajkutatási projektet indított Ugandában, amelyek egyike a Tilenga-projekt, amely a Murchison-vízesés természetvédelmi területén végzett olajfúrással jár;
- B. mivel az építési és üzemeltetési szakasz várhatóan további súlyos káros hatásokat fog okozni az olajkitermelés és a csővezetékek területén élő közösségek számára, többek között veszélyezteti a vízkészleteket, és helyrehozhatatlanul károsítja a régió gazdag természeti erőforrásaitól függő mezőgazdasági termelők, halászok és idegenforgalmi vállalkozások tulajdonosainak megélhetését; mivel az EACOP Tanzánia partjánál található tengeri létesítményei szökőár-kockázatnak kitett övezetben épülnek, védett tengeri területeket veszélyeztetve; mivel ezeket a kockázatokat a Holland Környezetvédelmi Vizsgáló Bizottság „Az EACOP-ra vonatkozó ismételt benyújtott környezeti és társadalmi hatásvizsgálat tanácsadói felülvizsgálata” című dokumentumában rögzítette, kiemelve különösen azt, hogy a vizeken és a vizes élőhelyeken átvezető összeköttetésekhez javasolt technika (nyílt árkok) jelentős negatív hatásokkal járhat, különösen a vizes élőhelyeken;

2022. szeptember 15., csütörtök

- C. mivel az olajmezők és a csővezeték-infrastruktúra fejlesztése által okozott kockázatok és hatások a beszámolók szerint már most is hatalmasak, és számos közösségi alapú hatásvizsgálatban és független szakértői tanulmányban kimerítően dokumentálták őket; mivel az előrejelzések szerint a projekt veszélyezteti a természetvédelmi területeket és az élőhelyeket; mivel annak ellenére, hogy a projektben részt vevő partnerek a projekt gazdasági és foglalkoztatási előnyeiről szóló bejelentéseket tettek, számos kelet-afrikai ember és kelet-afrikai civil társadalmi szervezet továbbra is határozottan ellenzi a csővezeték és a kapcsolódó projektek megépítését, azt állítva, hogy annak a helyi közösségekre és a környezetre gyakorolt hatása nem éri meg a vele járó kockázatot;
- D. mivel az ebből a nagyszabású kőolajprojektből származó tervezett kitermelés nagy részét 2030 után termelnék ki és értékesítenék; mivel a kőolaj Ugandában történő kitermelése évente akár 34 millió tonna szén-dioxid-kibocsátást jelentene; mivel a Nemzetközi Energiaügynökség (IEA) 2021. évi jelentésében figyelmeztetett arra, hogy a globális felmelegedésnek az éghajlatváltozás legrombolóbb hatásainak megelőzése érdekében történő, 1,5 °C-ra való korlátozása az új olaj- és gázipari fejlesztések azonnali leállítását teszi szükségessé; mivel több környezetvédelmi és éghajlat-politikai szakértő rámutatott a környezeti és társadalmi hatásvizsgálatok számos kritikus hiányosságára, mivel elkerülhetetlennek vélték, hogy „a projekt élettartama során az EACOP-ból eredően olajszennyezés következzen be”;
- E. mivel 2022. január 24-i közleményében az ENSZ négy, az emberijog-védők helyzetével foglalkozó különleges előadója aggodalmát fejezte ki az ugandai olaj- és gázágazatban dolgozó emberijog-védők és nem kormányzati szervezetek letartóztatása, megfélemlítése és bírósági zaklatása miatt; mivel a jelentések szerint különböző emberijog-védők, újságírók és civil társadalmi szereplők tevékenységét büntetni rendelték, megfélemlítést és zaklatást szenvedtek el, többek között Maxwell Atuhura környezetvédelmi jogvédő és az Africa Institute for Energy Governance (Afrikai Energiaügyi Irányítási Intézet) nem kormányzati szervezet Buliisában dolgozó helyszíni tisztviselője, akihez betörték és akit önkényesen letartóztattak; Federica Marsi olasz újságíró, akit 2021. május 25-én önkényesen letartóztattak; Joss Kaheero Mugisa, az Oil and Gas Human Rights Defenders Association (Olaj- és Gázipari Emberijog-védők Szövetsége) nem kormányzati szervezet elnöke, aki 56 éjszakát töltött börtönben anélkül, hogy bíróság elítélte volna; Robert Birimuye, az EACOP-projekt által érintett emberek vezetője Kyotera körzetében, akit önkényesen letartóztattak; Yisito Kayinga Muddu, a Községi Átalakulás Alapítványi Hálózat (Community Transformation Foundation Network – COTFONE) koordinátora, akinek házába és irodájába ugyanazon a napon betörték; valamint Fred Mwesigwa, aki egy TotalEnergies elleni franciaországi ügyben tanúvallomást tett, és ezt követően gyilkossággal fenyegették meg;
- F. mivel 2019 óta a Total jogi lépésekkel néz szembe Franciaországban azon állítások miatt, amelyek szerint a Tilenga- és EACOP-projektekkel és azok emberi jogokra gyakorolt hatásával kapcsolatban nem készített a francia jogszabályok által előírt gondossági kötelezettség szerinti, az egészségügyi, biztonsági, környezeti és emberi jogi kockázatokra vonatkozó, megfelelő felügyeleti tervet; mivel a Total fellebbezéseit a francia semmitőszék 2021 decemberében elutasította, az ügyet jelenleg érdemben tárgyalják, az ítélet meghozatala pedig még folyamatban van;
- G. mivel 2021. november 9-én egy uniós küldöttséget, valamint Franciaország, Belgium, Dánia, Norvégia és Hollandia nagykövetségeit megakadályozták abban, hogy belépjenek az olajzónába;
- H. mivel ezek a kőolajprojektek közel 118 000 embert érintenek: egyesek otthonát a bekötőutak vagy a feldolgozóüzem megépítésének megkönnyítése érdekében megsemmisítették, mások földjeinek egészét vagy egy részét rekvirálták, és megfosztották őket tulajdonuk szabad használatától és így megélhetésük eszközétől, anélkül, hogy előtte méltányos és megfelelő kártalanítást fizettek volna számukra; mivel a kifizetett kártalanítás gyakran túl alacsony ahhoz, hogy lehetővé tegye a kisajátított földterülettel rendelkező mezőgazdasági termelők számára, hogy olyan hasonló földterületet vásároljanak, amelyen folytathatnák a gazdálkodást; mivel ez az alacsony kártalanítás ezért súlyosan, eleve és végérvényesen veszélybe sodorja jövedelmüket és életkörülményeiket, így az áttelepített személyek már nem tudnak elegendő jövedelmet termelni családjuk élelmezéséhez, gyermekeik iskolába járatásához vagy az egészségügyi ellátáshoz való hozzáféréshez; mivel az őslakos közösségek szabad, előzetes és tájékoztatáson alapuló beleegyezéshez való jogát nem tartják tiszteletben a nemzetközi normákkal összhangban;
1. mélységes aggodalmának ad hangot az emberi jogoknak a fosszilis tüzelőanyagokkal kapcsolatos projektekbe való beruházásokhoz kapcsolódó, Ugandában és Tanzániában történő megsértése miatt, ideértve az emberijog-védők jogtalan bebörtönzését, nem kormányzati szervezetek önkényes felfüggesztését, az önkényes börtönbüntetéseket és több száz ember tisztességes és megfelelő kártérítés nélküli kilakoltatását saját földjéről; aggodalmát fejezi ki az ugandai olaj- és gázágazatban

2022. szeptember 15., csütörtök

tevékenkedő emberijog-védők és nem kormányzati szervezetek letartóztatása, megfélemlítése és bírósági zaklatása miatt; kéri a hatóságokat annak biztosítására, hogy az emberi jogi aktivisták, újságírók és civil társadalmi csoportok szabadon végezhesék munkájukat a veszélyeztetett közösségekben, és felszólít az önkényesen letartóztatott emberijog-védők azonnali szabadon bocsátására;

2. felszólítja Uganda és Tanzánia kormányát, hogy kezdeményezzenek konkrét intézkedéseket annak biztosítására, hogy a hatóságok, a biztonsági erők és a szakpolitikák tiszteletben tartsák az emberi jogi normákat és megfeleljenek azoknak; ragaszkodik különösen ahhoz, hogy az EU és más nemzetközi szereplők tartsák fenn és erősítsék meg Ugandával kapcsolatos integrált és összehangolt megközelítésüket, amely magában foglalja a jó kormányzás, a demokrácia és az emberi jogok előmozdítását, valamint az igazságszolgáltatási rendszer és a jogállamiság megerősítését, sürgeti továbbá az EU-t és tagállamait, hogy aggályaikat nyilvános és diplomáciai csatornákon keresztül vessék fel; sürgeti az ugandai kormányt, hogy engedélyezze újra az 54 önkényesen megszüntetett vagy felfüggesztett nem kormányzati szervezet működését, és biztosítsa, hogy azok, akik anélkül kényszerültek lakóhelyük elhagyására, hogy tisztességes és megfelelő kártalanítást kaptak volna, hozzáférhessenek a földjükhöz;

3. emlékeztet arra, hogy az EACOP-projekt következtében több mint 100 000 embert fenyeget a lakóhelye elhagyásának közvetlen veszélye a megfelelő kártalanításra vonatkozó megfelelő garanciák nélkül; sürgeti, hogy az ugandai alkotmányban előírtaknak és a vállalatok ígéretének megfelelően haladéktalanul, tisztességesen és megfelelően kártalanítsák azokat, akiket kilakoltattak vagy akiktől elzárták a földjükhöz való hozzáférést; kéri a hatóságokat, hogy tegyenek további lépéseket annak érdekében, hogy megfelelően kárpótolják az embereket az elvesztett tulajdonukért és földjeikért, védjék a helyi közösségek egészséghez, környezetükhöz, megélhetésükhöz és polgári szabadságaihoz való jogát, és biztosítsanak jogorvoslatot az elmúlt évtizedek olajipari tevékenységei által érintett személyek számára; felhívja mindkét kormányt, hogy tegyék naprakészre a földvásárlásra, -értékelésre és az áttelepítésre vonatkozó nemzeti jogszabályokat annak biztosítása érdekében, hogy azok összhangban legyenek a regionális és nemzetközi normákkal, beleértve a szabad, előzetes és tájékoztatáson alapuló beleegyezéshez való jogot;

4. ismételten felszólítja az ugandai hatóságokat, hogy tegyék lehetővé a civil társadalmi szervezetek, a független újságírók, a nemzetközi megfigyelők és kutatók szabad, érdemi és akadálytalan bejutását az olajzónába;

5. megismétli a kötelező vállalati átvilágításról szóló erős és ambiciózus irányelvre és egy ambiciózus, jogilag kötelező erejű nemzetközi eszközre irányuló felhívását az emberi jogokkal, a környezettel és az éghajlattal kapcsolatos kötelezettségek kezelése érdekében, amint azt a vállalati átvilágításról és elszámoltathatóságról szóló, a Bizottságnak szóló ajánlásokat tartalmazó, 2021. március 10-i állásfoglalásában ⁽¹⁾ felvázolta;

6. felhívja az EU-t és a nemzetközi közösséget, hogy gyakoroljanak maximális nyomást az ugandai és tanzániai hatóságokra, valamint a projektgazdákra és az érdekelt felekre a környezet védelme és a védett és érzékeny ökoszisztémákban – többek között az Albert-tó partján – folytatott kitermelési tevékenységek megszüntetése érdekében, és kötelezzék el magukat amellet, hogy a rendelkezésre álló legjobb eszközöket használják fel az érintett közösségek kultúrájának, egészségének és jövőjének megőrzésére, valamint az éghajlatváltozással és a biológiai sokféleséggel kapcsolatos nemzetközi kötelezettségvállalásokkal összhangban lévő alternatívák feltárására; felhívja az EACOP-projekt ugandai és tanzániai projektgazdáit, hogy rendezzenek minden olyan vitát, amelyet a projekt elindítása előtt meg kellett volna oldani, és vegyék figyelembe az összes fent említett kockázatot, amely veszélyezteti ezt a projektet; sürgeti a TotalEnergies vállalatot, hogy a projekt elindítása előtt egy évet töltsön el annak tanulmányozásával, hogy megvalósítható-e egy olyan alternatív nyomvonal, amely jobban biztosítja Uganda és Tanzánia védett és érzékeny ökoszisztémáinak és vízkészleteinek védelmét, csökkentve a régió számára kritikus erőforrást jelentő afrikai Nagy Tavak régiójában található vízgyűjtők sebezhetőségét, valamint a gazdasági fejlődés javítása érdekében vizsgáljon meg a megújuló energiaforrásokon alapuló alternatív projekteket;

7. aggodalmát fejezi ki Kína és Oroszország növekvő gazdasági befolyása miatt, különösen az energiaágazatban; aggodalmát fejezi ki e tekintetben az ugandai hatóságok aziránti érdeklődése miatt, hogy orosz segítséggel atomerőművet alakítsanak ki; emlékeztet arra, hogy a demokratikus világ az Ukrajna elleni agresszióra válaszul célzott korlátozó intézkedéseket vezetett be az orosz vállalatokkal és szervezetekkel, többek között az energiaágazatban működő vállalatokkal és szervezetekkel szemben;

⁽¹⁾ HL C 474., 2021.11.24., 11. o.

2022. szeptember 15., csütörtök

8. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviseelőjének, az Európai Unió emberi jogokért felelős különleges képviselőjének, az Ugandai Köztársaság elnökének, a Tanzániai Köztársaság elnökének, valamint az ugandai és a tanzániai parlamentek házelnökeinek.

2022. szeptember 15., csütörtök

P9_TA(2022)0322

Nicaragua, különösen Rolando Álvarez püspök letartóztatása

Az Európai Parlament 2022. szeptember 15-i állásfoglalása Nicaraguáról, különösen Rolando Álvarez püspök letartóztatásáról (2022/2827(RSP))

(2023/C 125/07)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Nicaraguáról szóló korábbi állásfoglalásaira, különösen a nicaraguai helyzetről szóló, 2021. december 16-i állásfoglalására ⁽¹⁾, valamint „Az igazságszolgáltatás elnyomó eszközként való használatáról Nicaraguában” című, 2022. június 9-i állásfoglalására ⁽²⁾,
 - tekintettel az ENSZ Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára, különösen annak a véleményalkotás és a véleménynyilvánítás szabadságáról szóló 18. cikkére, az Európai Unió Alapjogi Chartájára, különösen annak a gondolat-, lelkiismeret- és vallásszabadságról szóló 10. cikkére, valamint az Emberi Jogok Amerikai Egyezményére, különösen annak a lelkiismereti és vallásszabadságról szóló 12. cikkére,
 - tekintettel a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányára és az ENSZ fogvatartottakkal való bánásmódra vonatkozó minimumszabályaira (Nelson Mandela-szabályok),
 - tekintettel a nicaraguai helyzetre tekintettel hozott korlátozó intézkedésekről szóló, 2019. október 14-i (KKBP) 2019/1720 tanácsi határozatra ⁽³⁾,
 - tekintettel a Bizottság alelnöke/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője (alelnök/főképviselő) szóvivője által a politikai foglyok elítéléséről 2022. március 14-én tett nyilatkozatra,
 - tekintettel az ENSZ Emberi Jogi Hivatala szóvivőjének a nicaraguai kormány civil társadalommal szembeni kemény fellépéséről szóló 2022. május 9-i nyilatkozatára, az ENSZ emberi jogi főbiztosának a nicaraguai emberi jogi helyzetről szóló 2022. február 24-i jelentésére, valamint az ENSZ emberi jogi főbiztosának az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának 2022. március 7-i 49. ülése előtt tett nyilatkozatára,
 - tekintettel az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának az emberi jogok Nicaraguán belüli előmozdításáról és védelméről szóló, 49/3. számú, 2022. március 31-i határozatára,
 - tekintettel az egyrészt az Európai Unió és tagállamai, másrészt Közép-Amerika közötti társulás létrehozásáról szóló megállapodásra ⁽⁴⁾ (EU–Közép-Amerika társulási megállapodás),
 - tekintettel eljárási szabályzata 144. cikkének (5) bekezdésére és 132. cikkének (4) bekezdésére,
- A. mivel 2022. augusztus 19-én a nicaraguai nemzeti rendőrség két hétig tartó patthelyzetet követően betört a matagalpai püspöki palotába, ahol önkényesen letartóztatta Rolando Álvarez püspököt, öt másik pappal, két szeminaristával és egy operatőrrel együtt, akiket jelenleg az El Chipote börtönben tartanak fogva; mivel Álvarez püspök közvetítőként fontos szerepet játszott a 2018. évi nemzeti párbeszédben, és folyamatosan békés és érvek mentén folytatott párbeszédre szólított fel Nicaraguában, és bírálta a matagalpai egyházmegye által működtetett hét katolikus rádióállomás 2022. augusztus 1-jei bezárását;
- B. mivel a rendőrségi nyilatkozat nem indokolja a letartóztatásokat, de azt említi, hogy azok az országban folytatott „destabilizációs és provokációs” tevékenységekkel kapcsolatban 2022. augusztus 5-én indított nyomozás részét képezik; mivel a rendőrség később megerősítette, hogy „jogi vizsgálatok” vannak folyamatban; mivel néhány órával később Rosario Murillo, Nicaragua alelnöke egy beszédében azt állította, hogy a rendőrség visszaállította Matagalpában a rendet, és a püspök letartóztatása „szükséges” volt;

⁽¹⁾ HL C 251., 2022.6.30., 134. o.

⁽²⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0238.

⁽³⁾ HL L 262., 2019.10.15., 58. o.

⁽⁴⁾ HL L 346., 2012.12.15., 3. o.

2022. szeptember 15., csütörtök

- C. mivel a Nicaraguába delegált apostoli nunciust, Waldemar Stanisław Sommertag-ot 2022 márciusában kiutasították, Manuel Salvador García atyát 2022 júniusában letartóztatták, a Kalkuttai Szent Teréz által alapított Szeretet Mízsionáriusai szerzetesrendet 2022 júliusában illegálisnak nyilvánították és kiutasították, és a nemzeti rendőrség állítólag betiltotta a 2022. augusztus 13-ra és 14-re bejelentett körmeneteket; mivel Álvarez püspök letartóztatása következtében öt másik pap, Uriel Vallejos, Vicente Martínez, Sebastián López, Mangel Hernández és Dani García száműzetésbe vonult; mivel Silvio Báez püspök a Vatikán által is elismert halálos fenyegetéseket követően 2019-ben száműzetésbe kényszerült; mivel 2022. szeptember 1-jén a nicaraguai hatóságok 30 év börtönbüntetésre ítélték Leonardo José Urbina Rodríguez atyát; mivel ez csak néhány példa a római katolikus egyház tagjaival szembeni nicaraguai elnyomásra;
- D. mivel 2018 óta a nicaraguai rezsím rendszeresen és ismétlődően bebörtönözi, zaklatja és megfélemlíti az elnökjelölteket, ellenzéki vezetőket és vallási vezetőket – különösen a római katolikus egyházból –, valamint diák- és vidéki vezetőket, újságírókat, emberijog-védőket, civil társadalmi szervezeteket, LGBTI-személyeket és üzleti képviselőket;
- E. mivel azóta Nicaraguában kiépült egy állami elnyomó rendszer, amelyet az emberi jogok megsértésének rendszerszintű büntetlensége, az intézményrendszer és a jogállamiság romlása, valamint a végrehajtó hatalom és az igazságszolgáltatás közötti összejárás jellemez;
- F. mivel a véleménynyilvánítás, a lelkiismeret és a vallás szabadsága elleni támadások fokozódtak, és mivel az ügyészség megfenyegetett számos újságíró és emberijog-védőt a rezsímet célzó bírálataik miatt, valamint a római katolikus egyházhoz tartozó egyházi személyeket a 2018-as nemzeti tárgyalások során tett közvetítési erőfeszítéseik és a nicaraguai válsággal összefüggésben elkövetett emberi jogi jogsértésekről tett bejelentéseik miatt, ami arra készítette sokukat, hogy védelmet keresve elhagyják Nicaraguát;
- G. mivel – amint azt az ENSZ Emberi Jogi Főbiztosának Hivatala és az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának különleges megbízottjai egyértelművé tették – a bebörtönzött személyeket a nemzetközi emberi jogi normákkal és a nicaraguai alkotmánnyal összeegyeztethetetlen indokokra hivatkozva tartották fogva;
- H. mivel a katolikus rádióállomások és azt követően két további közösségi rádió- és televízióállomás túlzott erőszak alkalmazásával történő bezárását megelőzően a nicaraguai rezsím már több mint 1 700 civil társadalmi szervezet és legalább 40 női szervezet, számos politikai párt, médiaszövetség és egyetem ellen intézett támadást;
- I. mivel idén a nicaraguai rezsím engedélyezte az orosz katonai jelenlétet az országban, ami egyértelműen bizonyítja az Ortega-Murillo és a Putyin-rezsím közötti szoros kapcsolatot és kölcsönös támogatást;
1. a lehető leghatározottabban elítéli a római katolikus egyház tagjainak nicaraguai elnyomását és letartóztatását, különösen Rolando Álvarez püspök letartóztatását; sürgeti a nicaraguai rezsímet, hogy haladéktalanul vessen véget az elnyomásnak, és állítsa helyre az emberi jogok teljes körű tiszteletben tartását, beleértve a véleménynyilvánítás, a vallás és a meggyőződés szabadságát; felszólít az önkényesen fogva tartott személyek – köztük Álvarez püspök és a vele együtt fogva tartott személyek – azonnali és feltétel nélküli szabadon bocsátására, valamint az ellenük indított valamennyi bírósági eljárás megszüntetésére, beleértve a büntetésüket is;
 2. sajnálatosnak tartja és határozottan elítéli a nicaraguai helyzet folyamatos romlását, valamint a katolikus egyház, az ellenzéki személyiségek, a civil társadalom, az emberijog-védők, az újságírók, a földművesek, a diákok és az őslakos népek elnyomásának fokozását, valamint azt, hogy önkényesen fogva tartják őket kizárólag azért, mert gyakorolták alapvető szabadságjogaikat, elítéli az embertelen és megalázó bánásmódot, és sajnálja romló egészségi állapotukat;
 3. elítéli a Nicaraguában elkövetett visszaélészerű fogva tartásokat, a tárgyalási garanciák hiányát és a politikai foglyok jogellenes elítélését; hangsúlyozza, hogy az igazságszolgáltatási rendszer nem független a végrehajtó hatalomtól; aggodalmát fejezi ki a büntetőjog manipulálása és az igazságszolgáltatási rendszer arra való felhasználása miatt, hogy a polgári és politikai jogok gyakorlását bűncselekménnyé nyilvánítsák;

2022. szeptember 15., csütörtök

4. aggodalmát fejezi ki a Nicaraguai Különleges Nyomonkövetési Mechanizmus (MESENI) szerint 2018 áprilisa óta Nicaraguában fogva tartott több mint 206 politikai fogoly helyzetének romlása miatt, és felszólít azonnali szabadon bocsátásukra, az ellenük indított jogi eljárások megszüntetésére, valamint annak biztosítására, hogy minden menekült és száműzetésben élő személy biztonságban visszatérhessen otthonába; sürgeti a nicaraguai rezsimet, hogy vessen véget a kegyetlen és embertelen bánásmód alkalmazásának, és tartsa tiszteletben a bebörtönzött személyek és családtagjaik testi épségét, méltóságát, szabadságát és orvosi ellátáshoz való jogát; felelősnek tartja a rezsimet annak biztosításáért, hogy a fogvatartási körülmények megfeleljenek az erre vonatkozó nemzetközi emberi jogi kötelezettségeknek és normáknak, például az ENSZ fogvatartottakkal való bánásmódra vonatkozó minimumszabályainak;

5. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy 2022. szeptember 7-én további 100 nem kormányzati szervezetet zártak be, így a Nicaraguában idén bezárt nem kormányzati szervezetek száma 1 850-ra emelkedett; felszólítja a nicaraguai rezsimet, hogy hagyjon fel a nem kormányzati szervezetek és a civil társadalmi szervezetek önkényes bezárásával, és állítsa vissza a jogi chartát minden olyan szervezet, politikai párt, vallási szervezet, médiaszövetség és médiaorgánium, egyetem és emberi jogi szervezet számára, amelyet önkényesen zártak be, valamint adjon vissza minden olyan vagyontárgyat, eszközt, dokumentumot és felszerelést, amelyet tőlük jogtalanul lefoglaltak, és állítsa vissza legitim jogállásukat;

6. elítéli az ellenzéki politikai pártok megszüntetését és a 2022. november 6-i helyhatósági választások megszervezésében való részvétel és az azokon való indulás tiltását; sürgeti a törvényes önkormányzatok helyreállítását El Cuá, San Sebastián de Yalí, Santa María de Pantasma, Murra és El Almendro körzetében;

7. határozottan sürgeti Nicaraguát, hogy helyezze hatályon kívül a 2018 óta elfogadott azon jogszabályokat, amelyek indokolatlanul korlátozzák a polgári és demokratikus mozgásteret; megismétli az EU-hoz intézett felhívását, hogy továbbra is támogassa a civil társadalmi szervezeteket, az emberijog-védőket és a politikai foglyok rokonait mind Nicaraguában, mind a száműzetésben, beleértve többek között Uriel Vallejos, Vicente Martínez, Sebastián López, Mangel Hernández és Dani García papokat;

8. kiemeli a civil társadalom, az emberijog-védők, az újságírók és a római katolikus egyház tagjainak Nicaraguában játszott kulcsszerepét;

9. felszólítja a nicaraguai rezsimet, hogy sürgősen tegye lehetővé a nemzetközi szervezetek – többek között az Emberi Jogok Amerikaközi Bizottsága és az ENSZ Emberi Jogi Főbiztosának Hivatala – visszatérését az országba az emberi jogi helyzet figyelemmel kísérése céljából;

10. felszólítja a nicaraguai rezsimet, hogy hajtsa végre az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának 49/3. sz. határozatát, amely egy évre emberi jogi szakértőkből álló csoport létrehozását irányozza elő a hiteles, pártatlan és teljes körű vizsgálatok felügyelete, a bizonyítékok megőrzése és a 2018 óta elkövetett súlyos jogsértésekért való elszámoltathatóság biztosítása érdekében; felhívja a nicaraguai intézményeket annak biztosítására, hogy a súlyos emberi jogi jogsértések és visszaélések ne maradjanak büntetlenül, biztosítva az áldozatok számára az igazságszolgáltatáshoz és a teljes jóvátételhez való hozzáférést;

11. felszólítja Nicaraguát, hogy kezdeményezzen inkluzív nemzeti párbeszédet a politikai, szociális és emberi jogi válság békés és demokratikus megoldásának biztosítása érdekében;

12. felszólítja az EU-t, hogy külső fellépései és párbeszéd révén kezelje továbbra is prioritásként a demokrácia, a jogállamiság, az egyenlőség és a média szabadságának előmozdítását, és működjön együtt a nemzetközi közösséggel a párbeszéd, a demokrácia és az emberi jogok Nicaraguában való védelme érdekében; kéri az EU nicaraguai küldöttségét, hogy szorosan kövesse nyomon az országban zajló fejleményeket, beleértve a bírósági eljárások nyomon követését, valamint az ellenzéki vezetők és a kormányt bírálók börtönben vagy házi őrizetben történő meglátogatását; felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy együttműködési segítségnyújtása fokozza a civil társadalomnak, különösen az emberijog-védőknek nyújtott támogatást, és hogy semmilyen módon ne járuljon hozzá a nicaraguai hatóságok jelenlegi elnyomó politikáihoz;

13. emlékeztet arra, hogy az EU és Közép-Amerika közötti társulási megállapodás fényében Nicaraguának tiszteletben kell tartania és meg kell szilárdítania a jogállamiság, a demokrácia és az emberi jogok elveit, különös tekintettel az I. címben foglalt rendelkezésekre; megismétli kérését, hogy a jelenlegi körülmények fényében léptessék életbe a társulási megállapodás demokratikus záradékát;

2022. szeptember 15., csütörtök

14. megismétli arra irányuló felhívását, hogy a nicaraguai bírakat és ügyészeket mielőbb vegyék fel az EU által szankcionált személyek jegyzékébe, valamint hogy a szankcionált személyek és szervezetek jegyzékét terjesszék ki Daniel Ortegára és belső körére;
 15. felhívja a tagállamokat és az ENSZ Biztonsági Tanácsát, hogy a Római Statútum 13. és 14. cikkével összhangban a Nemzetközi Büntetőbíróságon keresztül indítsanak hivatalos vizsgálatot Nicaragua és Daniel Ortega ellen emberiség elleni bűncselekmények miatt;
 16. ismételten felszólít Alessio Casimirri Olaszországnak történő azonnali kiadatására;
 17. kéri az Elnökök Értekezletét, hogy engedélyezze tényfeltáró küldöttség indítását a nicaraguai helyzet nyomon követésére;
 18. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, valamint az Amerikai Államok Szervezete főtitkárának, az Euro–Latin-amerikai Parlamenti Közgyűlésnek, a Közép-amerikai Parlamentnek, a Limai Csoportnak, a Vatikánnak és a Nicaraguai Köztársaság kormányának és parlamentjének.
-

2022. szeptember 15., csütörtök

P9_TA(2022)0325

Az alapvető jogok helyzete az EU-ban 2020-ban és 2021-ben

Az Európai Parlament 2022. szeptember 15-i állásfoglalása az alapvető jogok helyzetéről az Európai Unióban 2020-ban és 2021-ben (2021/2186(INI))

(2023/C 125/08)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre (EUSZ), különösen annak 2. cikkére, amely kimondja, hogy az Unió az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok – ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait – tiszteletben tartásának értékein alapul,
- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre (EUMSZ),
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájára (a Charta), különösen annak 2. cikke (1) bekezdésére, valamint 20. és 21. cikkére,
- tekintettel az újságírók és más médiaszakemberek védelmének, biztonságának és szerepvállalásának az Európai Unióban történő biztosításáról szóló, 2021. szeptember 16-i (EU) 2021/1534 bizottsági ajánlásra ⁽¹⁾,
- tekintettel az „Inkluzívabb és védelmezőbb Európa: az uniós bűncselekmények listájának kibővítése a gyűlöletbeszéddel és a gyűlölet-bűncselekményekkel” című, 2021. december 9-i bizottsági közleményre (COM(2021)0777),
- tekintettel „Az egyenlőségközpontú Unió: a 2020-2025 közötti időszakra szóló nemi esélyegyenlőségi stratégia” című, 2020. március 5-i bizottsági közleményre (COM(2020)0152),
- tekintettel „Az áldozatok jogairól szóló uniós stratégia (2020–2025)” című, 2020. június 24-i bizottsági közleményre (COM(2020)0258),
- tekintettel az „Egyenlőségközpontú Unió: az LMBTIQ-személyek egyenlőségéről szóló stratégia (2020–2025)” című, 2020. november 12-i bizottsági közleményre (COM(2020)0698),
- tekintettel az Uniónak az LMBTIQ-szabadság zónájává való nyilvánításáról szóló, 2021. március 11-i állásfoglalására ⁽²⁾,
- tekintettel „A szexuális és reprodukciós egészség és jogok helyzete az EU-ban a nők egészségével összefüggésben” című, 2021. június 24-i állásfoglalására ⁽³⁾,
- tekintettel az uniós jog és az LMBTIQ-személyek jogainak a magyar Országgyűlés által elfogadott jogszabályváltozások következtében Magyarországon történő megsértéséről szóló, 2021. július 8-i állásfoglalására ⁽⁴⁾,
- tekintettel az LMBTIQ-személyek Unión belüli jogairól szóló, 2021. szeptember 14-i állásfoglalására ⁽⁵⁾,
- tekintettel a demokráciával, a jogállamisággal és az alapvető jogokkal foglalkozó uniós mechanizmus létrehozásáról szóló, 2020. október 7-i állásfoglalására ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ HL L 331., 2021.9.20., 8. o.

⁽²⁾ HL C 474., 2021.11.24., 140. o.

⁽³⁾ HL C 81., 2022.2.18., 43. o.

⁽⁴⁾ HL C 99., 2022.3.1., 218. o.

⁽⁵⁾ HL C 117., 2022.3.11., 2. o.

⁽⁶⁾ HL C 395., 2021.9.29., 2. o.

2022. szeptember 15., csütörtök

- tekintettel az LMBTI-személyekkel szembeni nyilvános megkülönböztetésről és gyűlöletbeszédről, többek között az LMBTI-mentes övezetekről szóló, 2019. december 18-i állásfoglalására ⁽⁷⁾,
 - tekintettel az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottsága Frontextet ellenőrző munkacsoportjának a Frontextet érintő, az alapvető jogok állítólagos megsértésével kapcsolatos tényfeltáró vizsgálatról szóló, 2021. július 14-i bizottsági jelentésében foglalt ajánlásaira,
 - tekintettel a Régiók Bizottságának az „Egyenlőségközpontú Unió: az LMBTIQ-személyek egyenlőségéről szóló stratégia (2020-2025)” című, 2021. október 14-i véleményére ⁽⁸⁾,
 - tekintettel az Európa Tanács Helyi Regionális Hatóságok Kongresszusának aktuális ügyekkel foglalkozó bizottságában folytatott vitára és az azt követő, „A helyi önkormányzatok szerepe az LMBTIQ-személyek lengyelországi helyzete és jogai tekintetében” című, 2021. május 17-i, valamint „Az LMBTIQ-személyek védelme az LMBTIQ-ellenes gyűlöletbeszéd és megkülönböztetés terjedésével összefüggésben: A helyi és regionális önkormányzatok szerepe” című, 2021. június 17-i jelentésére,
 - tekintettel Az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének jelentéseire, különösen a 2020. és 2021. évi alapjogi jelentéseire,
 - tekintettel „Az Alapjogi Charta EU-n belüli alkalmazásának megerősítésére irányuló stratégia” című, 2020. december 2-i bizottsági közleményre (COM(2020)0711),
 - tekintettel „Az alapvető jogok védelme a digitális korban – 2021. évi éves jelentés az Európai Unió Alapjogi Chartájának alkalmazásáról” című, 2021. december 10-i bizottsági jelentésre (COM(2021)0819),
 - tekintettel eljárási szabályzata 54. cikkére,
 - tekintettel a Petíciós Bizottság véleményére,
 - tekintettel az Állampolgári jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság jelentésére (A9-0224/2022),
- A. mivel az EUSZ 2. cikke értelmében az Unió az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok – ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait – tiszteletben tartásának értékein alapul; mivel az EUSZ 2. cikkében foglalt értékeket az uniós intézményeknek és az egyes tagállamoknak valamennyi szakpolitikájukban tiszteletben kell tartaniuk; mivel a Szerződések értelmében a Bizottság a Parlamenttel és a Tanáccsal együtt felelős a jogállamiság mint az Unió alapvető értéke tiszteletben tartásának, valamint az uniós jog, értékek és elvek tiszteletben tartásának és teljesítésének biztosításáért;
- B. mivel az EUMSZ 151. cikke hivatkozik az alapvető szociális jogokra, például az Európai Szociális Chartában meghatározottakra; mivel az Unió még mindig nem csatlakozott az emberi jogok európai egyezményéhez, az EUSZ 6. cikkének (2) bekezdése szerinti kötelezettsége ellenére sem;
- C. mivel 2020-ban és 2021-ben a Covid19-világjárvány elleni küzdelem érdekében hozott korlátozó intézkedések az alapvető jogok széles körét érintették, például a mozgás és a gyülekezéshez szabadságához való jogot, a magán- és családi élethez, többek között a személyes adatok védelméhez való jogot, valamint az oktatáshoz, a munkához és a szociális biztonsághoz való jogot; mivel a világjárvány az élet minden területén súlyosbította a meglévő kihívásokat és egyenlőtlenségeket, különösen a kiszolgáltatott csoportokat érintve, és fokozta a rasszista incidensek számát;
- D. mivel az egyenlő bánásmódhoz és a megkülönböztetésmentességhez való jog az EUSZ 2. cikkében és 3. cikkének (3) bekezdésében, az EUMSZ 8., 10., 19. és 157. cikkében, valamint a Charta 21. és 23. cikkében foglalt alapvető jog;
- E. mivel a „roma emberek” kifejezés magában foglalja a roma, káló, mánus, lovári, rissende, beás, domari, kalderás és szintő háttérrel rendelkező összes személyt és gyermeket; mivel a roma emberek új fogalom meghatározása jobb a tekintetben, hogy a cigányként megbélyegzett, azonban ilyen etnikai háttérrel nem rendelkező személyeket, például az egyiptomiakat, az askálikat és az utazókat is magában foglalja; mivel a roma közösségek továbbra is a legsérülékenyebb és legelnyomottabb csoportok az EU-ban;

⁽⁷⁾ HL C 255., 2021.6.29., 7. o.⁽⁸⁾ HL C 61., 2022.2.4., 36. o.

2022. szeptember 15., csütörtök

- F. mivel az egészségügyi válságot gyakran ürügyként használták fel a kisebbségek, többek között a migránsok, a bevándorló háttérrel rendelkezők és a roma emberek megtámadására, akik már korábban is faji és etnikai megkülönböztetésnek, gyűlöletbeszédnek és gyűlölet-bűncselekményeknek voltak kitéve; mivel a roma nők és gyermekek – akik gyakran a megkülönböztetés többszörös vagy interszekcionális formáinak vannak kitéve – a leginkább fenyegetett csoportok és egyének közé tartoznak a tagállamokban, valamint a csatlakozó és tagjelölt országokban, mivel az általános népességen belül még súlyosabb akadályokkal szembesülnek, mint a roma férfiak, és gyakran szegény, vidéki vagy városi – gyakran informális – telepeken élnek, ahol korlátozott az oktatáshoz, a munkához és az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés, nem biztosított a higiénias létesítményekhez vagy a tiszta vízhez való hozzáférés, alacsonyabb a várható élettartam, és ezt a helyzetet a Covid19-világjárvány tovább súlyosbította;
- G. mivel az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága 2022. május 20-án ajánlást fogadott el a gyűlöletbeszéd elleni küzdelemről, amely nem kötelező erejű iránymutatásokat ad a jelenség kezeléséhez; mivel a gyűlölet-bűncselekmények elleni küzdelemmel foglalkozó, újonnan létrehozott szakértői bizottság kapta feladatául, hogy 2023 végéig elkészítse a Miniszteri Bizottság gyűlölet-bűncselekményekről szóló ajánlástervezetét;
- H. mivel néhány tagállamban szándékosan célba vették egyes kisebbségi csoportok jogait, ami máshol is lendületet kapott, ahogy azt a nők és az LMBTIQ-személyek jogainak visszaszorítása is bizonyítja; mivel ezek olyan szándékos stratégiák, amelyek célja az EUSZ 2. cikkében foglalt alapvető uniós jogok védelmének gyengítése; mivel az Európa Tanács Helyi és Regionális Önkormányzatok Kongresszusa állásfoglalást fogadott el, amelyben emlékeztet a helyi önkormányzatoknak az LMBTIQ-személyek jogainak védelmével kapcsolatos felelősségére, és felkérte őket, hogy nevezzenek ki egy „egyenlőséggel és sokféleséggel foglalkozó helyi szakértőt”; mivel a Régiók Bizottsága számos javaslatot tett a helyi és regionális önkormányzatoknak az LMBTIQ-személyek hátrányos megkülönböztetésének megelőzésében és védelmében játszott aktív szerepére vonatkozóan;
- I. mivel a Covid19 miatti lezárások alatt az LMBTIQ-személyek, különösen a fiatalok az LMBTIQ-személyekkel szembeni hátrányos megkülönböztetés miatt az átlagosnál magasabb arányú családon belüli erőszaknak és nemi alapú erőszaknak voltak kitéve; mivel az LMBTIQ-személyek fokozottan kiszolgáltatottak a hajléktalanságnak, és ezt a helyzetet a Covid19 miatti lezárások tovább súlyosbították;
- J. mivel a tömegtájékoztatás szabadsága a működő demokrácia és a jogállamiság egyik pillére és garanciája; mivel a tömegtájékoztatás szabadsága, pluralizmusa és függetlensége, valamint az újságírók biztonsága alapvető elemei a véleménynyilvánítás és a tájékozódás szabadságához való jognak, és elengedhetetlenek az EU és tagállamai demokratikus működéséhez; mivel az állami hatóságoknak olyan jogi és szabályozási keretet kell elfogadniuk, amely előmozdítja a szabad, független és sokszínű tömegtájékoztatás fejlődését; mivel egyes tagállamokban továbbra is fokozódnak a prominens politikusok és közéleti személyiségek, köztük kormánytagok részéről az újságírókkal – különösen az oknyomozó újságírókkal – szembeni online zaklatások, fenyegetések és perek; mivel számos tagállam vonatkozásában érkeztek bejelentések a médiába való politikai beavatkozás eseteiről; mivel az újságírók továbbra is akadályokba ütköznek a nyilvános információkhoz és dokumentumokhoz való hozzáférés terén;
- K. mivel az újságíróknak a munkájuk miatti kriminalizálása különösen súlyos kérdés; mivel az újságírókat nem szabad rágalmazásért bebörtönözni vagy börtönbüntetéssel fenyegetni; mivel nem helyénvaló, hogy a tagállamok büntetőjogi szankciókat szabjanak ki média-bűncselekmények miatt, kivéve azokat az eseteket, amikor más alapvető jogok súlyosan sérültek, és a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy ezeket a szankciókat ne alkalmazzák diszkriminatív vagy önkényes módon az újságírókkal szemben;
- L. mivel napvilágra került, hogy több ország, köztük a tagállamok is használták újságírókkal, politikusokkal és más szereplőkkel szemben a Pegasus kémsoftvert, ami rendkívül riasztó, és a jelek szerint igazolja azt a veszélyt, hogy a megfigyelési technológiákkal való visszaélés aláássa az emberi jogokat és a demokráciát;
- M. mivel a visszaélések bejelentése alapvető eleme a véleménynyilvánítás szabadságának, és elengedhetetlen szerepet játszik a törvénysértések feltárásában és bejelentésében, valamint a demokratikus elszámoltathatóság és az átláthatóság megszilárdításában; mivel a visszaélések bejelentése a szervezett bűnözés elleni küzdelem, továbbá a köz- és magánszektorbeli korrupció eseteinek kivizsgálása, azonosítása és nyilvánosságra hozatala szempontjából kulcsfontosságú információforrásnak számít; mivel a visszaélést bejelentő személyek megfelelő uniós, nemzeti és nemzetközi szintű védelme, valamint a visszaélést bejelentő személyek társadalomban betöltött fontos szerepének elismerése előfeltétele e szerep hatékonysága biztosításának;

2022. szeptember 15., csütörtök

- N. mivel néhány tagállam még nem hajtotta végre az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv⁽⁹⁾ valamennyi követelményét, különösen a nemzeti médiapiaci szabályozó szervek függetlenségére vonatkozókat;
- O. mivel a Parlament 2021. június 24-én átfogó állásfoglalást fogadott el a szexuális és reprodukciós egészségről és jogokról, amely ismerteti az ezzel kapcsolatos, tagállami szintű elképzeléseit; mivel az állásfoglalás elismeri a hiányosságokat, üdvözli az előrehaladást és rengeteg javaslatot tesz annak biztosítására, hogy mindenki hozzáférjen a menstruációs termékekhez, az átfogó szexuális oktatáshoz, a modern fogamzásgátláshoz mint a nemek közötti egyenlőségre irányuló stratégiához, a biztonságos és legális reprodukzív ellátáshoz, a termékenységi kezelésekhöz való hozzáféréshez, valamint az anyasághoz, a terhességhez és a szüléshez kapcsolódó gondozáshoz;
- P. mivel az Az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének a nők elleni erőszakról szóló felmérése szerint a partnerkapcsolati erőszak áldozatainak csak a legsúlyosabb esetek 14 %-át jelentik be a rendőrségnek, és a női áldozatok kétharmada szisztematikusan nem jelenti be az erőszakot a hatóságoknak félelemből vagy az áldozatok jogaival kapcsolatos információk hiánya miatt vagy azon általános meggyőződés miatt, hogy a partnerkapcsolati erőszak magánügy, amelyet nem kell a nyilvánosság elé tárni;
- Q. mivel a nemi alapú erőszak az alapvető emberi jogok súlyos megsértése, és jelentősen akadályozza a nemek közötti egyenlőség elérését a társadalomban; mivel a nőket és lányokat továbbra aránytalanul nagy mértékben sújtja a nemi alapú erőszak, ideértve többek között a szexuális erőszakot, a zaklatást, a női nemi szervek megcsonkítását, valamint a családon belüli erőszakot és a partnerkapcsolati erőszakot; mivel ezek az erőszakos cselekmények nyilvános és magánjellegűek is lehetnek;
- R. mivel a nemi alapú online erőszak jelensége egyre gyakoribb, mivel az EU-ban a 18 és 29 év közötti nők egyötöde számolt be arról, hogy online szexuális zaklatás áldozata lett; mivel a digitális köztérnek mindenki, így a nők és lányok számára is biztonságos környezetet kell biztosítania; mivel az online környezetben is fel kell számolni a büntetlenséget; mivel a Parlament két saját kezdeményezésű jogalkotási jelentésben felszólította a Bizottságot, hogy terjesszen elő javaslatokat a nemi alapú erőszak és az online erőszak elleni küzdelemről, valamint a nemi alapú erőszak felvételéről az EUMSZ 83. cikkének (1) bekezdésében felsorolt bűncselekményi területek közé;
- S. mivel számos tagállamban a Covid19-világjárvány alatt bevezetett lezárások és a közösségi kontaktusok korlátozására irányuló intézkedések a partnerkapcsolati erőszak, a lelki erőszak, a kényszerítésen alapuló kontroll és az online erőszak előfordulási gyakoriságának és intenzitásának exponenciális növekedésével, valamint a családon belüli erőszak áldozatainak általi segítségkérés számának 60 %-os növekedésével párosultak; mivel az otthontartózkodás előírása és a nemi alapú erőszak „árnyékjárványának” riasztó terjedése miatt a nők és a gyermekek nehezen jutottak hozzá a hatékony védelemhez, a támogató szolgáltatásokhoz és az igazságszolgáltatáshoz, és világossá vált, hogy a támogatási források és struktúrák nem elégségesek, és az áldozatok csak korlátozott mértékben férnek hozzá a támogató szolgáltatásokhoz, sokuk számára pedig nem biztosított megfelelő és kellő időben rendelkezésre álló védelem; mivel a tagállamoknak meg kell osztaniuk az áldozatok időben történő és hozzáférhető segítségére irányuló konkrét intézkedésekkel kapcsolatos bevált gyakorlatokat, például a vészhelyzeti sms-rendszerek vagy a gyógyszertárakban és szupermarketekben kialakított, segítségkérésre szolgáló kapcsolattartó pontok létrehozását; mivel a jelenség elterjedtsége ellenére az EU-ban az áldozatok, családjuk, barátaik, ismerőseik és szomszédaik különböző okokból még mindig csak kevés esetben jelentik be a nőkkel szembeni partnerkapcsolati erőszakot, különösen a Covid19-világjárvány idején; mivel jelentős hiány mutatkozik átfogó, összehasonlítható és nemek szerint lebontott adatokból, ami megnehezíti a válság hatásának teljes körű értékelését;
- T. mivel továbbra is előfordul, hogy a tagállamokban is megsértik a gyermekek jogait erőszak, bántalmazás, kizsákmányolás, szegénység, társadalmi kirekesztés és valláson, fogyatékonyságon, nemén, szexuális identitáson, életkoron, etnikai hovatartozáson, migrációs vagy tartózkodási státuszon alapuló megkülönböztetés eredményeként; mivel az EU területén élő 18 éven aluli gyermekek 25 %-át fenyegeti a szegénység vagy társadalmi kirekesztés veszélye; mivel a szegénység megfosztja a gyermekeket az oktatási lehetőségektől, a gondozástól, az egészségügyi ellátástól, a megfelelő élelmezéstől és lakhatástól, a családi támogatástól, valamint az erőszakkal szembeni védelemtől, ami életük egészére kihat; mivel az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége rámutatott, hogy a gyermekszegénység elleni küzdelem az alapvető jogok és jogi kötelezettségek körébe is tartozik; mivel a gyermekek jogainak előmozdítása az uniós politikák és a Charta egyik kifejezett célja, és a Charta megköveteli, hogy az EU minden fellépésénél elsődleges szempontként vegyék figyelembe a gyermekek mindenek felett álló érdekeit;

⁽⁹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2010/13/EU irányelve (2010. március 10.) a tagállamok audiovizuális médiaszolgáltatások nyújtására vonatkozó egyes törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek összehangolásáról (HL L 95., 2010.4.15., 1. o.).

2022. szeptember 15., csütörtök

- U. mivel a Covid19-világjárvány Unió-szerte példátlan terhet rótt a gyermekekre és a családokra, különösen azokra, akik már amúgy is hátrányos helyzetben voltak gazdasági vagy társadalmi szempontból; mivel a hátrányos társadalmi-gazdasági háttérű gyermekek gyakran nem rendelkeztek megfelelő informatikai felszereléssel, internet-hozzáféréssel, valamint megfelelő munkakörnyezettel és munkakörülményekkel, ami a világjárvány idején tovább súlyosbította a meglévő tanulási egyenlőtlenségeket; mivel a Covid19-világjárvány és az arra válaszul hozott intézkedések megnövelték annak kockázatát, hogy a gyermekek erőszaknak legyenek kitéve, ideértve a gyermekek technológia által elősegített szexuális kizsákmányolását és zaklatását; mivel bár kevesebb menedékhely iránti kérelmet nyújtottak be gyermekek, a gyermekek befogadásának feltételei számos tagállamban továbbra sem megfelelőek;
- V. mivel a Charta 47. cikke szerint a hatékony jogorvoslathoz való alapvető joghoz „független” bírósághoz való hozzáférés szükséges; mivel az igazságszolgáltatás politikai befolyásolása vagy ellenőrzése, valamint az egyes bírák függetlenségét gátló hasonló akadályok több alkalommal azt eredményezték, hogy az igazságszolgáltatás nem tudta betölteni független ellenőrző szerepét a végrehajtó és törvényhozó hatalmi ág általi önkényes hatalomgyakorlása tekintetében; mivel egy eredményes, független és pártatlan igazságszolgáltatási rendszer elengedhetetlen a jogállamiság biztosításához, valamint az unióbeli polgárok alapvető jogainak és polgári szabadságjogainak védelméhez;
- W. mivel a Covid19-világjárvány rámutatott arra, hogy nem sikerült kezelni az előzetes letartóztatásban lévő személyek helyzetét; mivel az előzetes letartóztatásnak a Covid19-világjárvány idején történő alkalmazásával kapcsolatos gyakorlatok tagállamonként eltérőek voltak, a bírósági meghallgatások és vizsgálatok késedelmé miatt több tagállamban is hosszabb ideig tartottak az előzetes letartóztatások; mivel a szabadságuktól megfosztott személyek jobban ki voltak téve a Covid19-világjárványnak, mint a lakosság, hiszen hosszú ideig zárt körülmények között éltek; mivel a bíróságok bezárása és/vagy a meghallgatások és a vizsgálatok késedelmé zavart és bizonytalanságot okozott a gyanúsítottak, különösen a fogva tartott személyek számára, akiknek alig vagy egyáltalán nem volt elképzelésük arról, hogy mikor kerül sor tárgyalásukra, és még mennyi ideig tartják fogva őket;
- X. mivel a nemzetközi jog megerősíti, hogy senki sem tartható őrizetben pusztán azért, mert menedékkérő; mivel ezért a fogva tartást csak végső megoldásként és kizárólag indokolt okból kifolyólag lehet alkalmazni; mivel a de jure és a de facto hontalan személyek jogállásának vagy személyi iratainak hiánya azzal a kockázattal jár, hogy határozatlan ideig fogva tartják őket, ami a nemzetközi jog szerint jogellenes;
- Y. mivel az áldozatok jogairól szóló uniós stratégiának (2020–2025) keretét kell biztosítania a jogi és társadalmi büntetlenség megelőzésére irányuló fellépésnek, növelve valamennyi uniós polgár biztonságát és alapvető jogainak védelmét;
- Z. mivel a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák megőrzése alapvető fontosságú az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens fejlődés szempontjából, mivel a 2021–2030-as időszak az ökoszisztéma-helyreállítás ENSZ-évtizede; mivel a Bizottság bejelentette, hogy több hónappal el kellett halasztani a környezetvédelemmel kapcsolatos kulcsfontosságú jogalkotási kezdeményezéseket, többek között a természet helyreállításáról szóló kiemelt jogszabály elfogadását; mivel az európai zöld megállapodás célja az EU természeti tőkéjének védelme, megőrzése és fejlesztése, valamint a polgárai egészségének és jóllétének védelme a környezettel összefüggő kockázatokkal és hatásokkal szemben; mivel számos javasolt jogalkotási kezdeményezés pozitív hatással lesz a környezetvédelem szintjére a Charta 37. cikkében foglaltaknak megfelelően;

Jogállamiság és alapvető jogok

1. hangsúlyozza, hogy a jogállamiság a demokrácia sarokköve, fenntartja a hatalmi ágak szétválasztását, biztosítja az elszámoltathatóságot, hozzájárul a közigazgatási intézményekbe vetett bizalomhoz és garantálja a jogszerűséget, jogbiztonságot, a végrehajtó hatalom önkényes jellegének tilalma, a bírói függetlenség, a pártatlanság, valamint a törvény előtti egyenlőség elveit; hangsúlyozza, hogy a jogállamiság és a bírói függetlenség kritikus fontosságúak annak érdekében, hogy a polgárok gyakorolhassák alapvető jogukat és szabadságukat;
2. megismétli, hogy a jogállamiság, a tömegtájékoztatás szabadsága és sokszínűsége és a korrupció elleni hatékony küzdelem társadalmaink alapját képezik, és az EU alapvető jogokat érintő alapvető értékei; sajnálattal állapítja meg azonban, hogy ezen elvek megsértése néhány tagállamban állandósult, és komoly fenyegetést jelent az uniós források tisztességes, jogszerű és pártatlan elosztására nézve;

2022. szeptember 15., csütörtök

3. úgy véli, hogy a jogállamiság szorosan kapcsolódik a demokrácia és az alapvető jogok tiszteletben tartásához, és kiemeli, hogy ezen értékek bármelyikének romlása támadást jelent az EUSZ-ben meghatározott uniós pillérek ellen; megismétli az arra irányuló számos felhívását, hogy a Bizottság éves jogállamisági jelentéseinek hatályát terjesszék ki az EUSZ 2. cikke szerinti valamennyi értékre annak érdekében, hogy átfogó képet nyújtsanak az összes tagállam helyzetéről; felhívja a Bizottságot, hogy a jogállamiság, a demokrácia és az alapvető jogok elvei megsértésének kezelése érdekében használjon fel minden rendelkezésére álló eszközt, ideértve a jogállamiságra vonatkozó feltételrendszer keretében előírt eljárásokat is;

4. határozottan elítéli a jogállamiság elveinek egyes tagállamokban tapasztalható súlyos megsértését, amely komoly veszélyt jelent az alapvető jogokkal és szabadságokkal kapcsolatban; úgy véli, hogy egyes esetekben ezek a jogsértések rendszerszintűek; hangsúlyozza a jogállamiság romlása, valamint az alapvető jogok megsértése közötti összefüggést, mint például az igazságszolgáltatás területén elkövetett jogsértések, az újságírók és a szabad média elleni támadások, ideértve a tüntetések során és az EU határainál a bűnüldöző hatóságok által alkalmazott túlzott erőszakot, a fogvatartottak számára biztosítandó garanciák és jogszerű eljárás hiánya, a politikai szereplők általi gyűlöletkeltés, a tömeges megfigyelésre és a lehallgatott adatok széles körű gyűjtésére vonatkozó hatósági hatáskörök növekedése, valamint külföldi finanszírozásuk vagy vallási hovatartozásuk miatt a civil társadalmi szervezetekre vonatkozó korlátozások; elítéli továbbá egyes tagállamok kormányainak azon erőfeszítéseit, amelyek gyengítik a hatalmi ágak szétválasztását és az igazságszolgáltatás függetlenségét; mély aggodalmát fejezi ki különösen azon döntések miatt, amelyek megkérdőjelezzik az európai jog elsőbbségét, továbbá felszólítja a Bizottságot, hogy minden elérhető eszközt használjon fel az ilyen támadások elleni fellépéshez;

5. hangsúlyozza, hogy az EUSZ 2. cikke értelmében az EU egy jogállamiságon alapuló unió, és hogy az uniós jogszabályok végrehajtása alapvető fontosságú annak biztosításához, hogy a polgárok megfelelően élhessenek alapvető jogaikkal; sajnálja e tekintetben, hogy a Bizottság kevésbé használta ki jogérvényesítési eszköztárát, nevezetesen egyre kevesebb kötelezettségszegési eljárást kezdeményez; ezért megjegyzi, hogy az uniós polgároknak egyre gyakrabban kell pert indítaniuk, hogy elérjék alapvető jogaik érvényesülését; felhívja a Bizottságot, hogy a Chartában foglalt jogokkal kapcsolatos stratégiai perek pénzügyi támogatására szolgáló külön alap létrehozásával támogassa ezeket a pereket;

6. hangsúlyozza, hogy a számos állásfoglalása és jelentése, valamint az Európai Unió Bírósága (EUB) és az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) által 2020-ban és 2021-ben indított számos kötelezettségszegési eljárás és meghozott határozat ellenére az Európai Unióban a jogállamiság helyzete tovább romlik; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Bizottság képtelen megfelelően reagálni a Parlamentnek a demokráciával, a jogállamisággal és az alapvető jogokkal kapcsolatban több tagállamban fennálló helyzet miatti számos aggályára; hangsúlyozza, hogy átfogó módon nyomon kell követni és biztosítani kell az EUSZ 2. cikkében foglalt valamennyi érték tiszteletben tartását; felhívja a Bizottságot, hogy a demokráciával, a jogállamisággal és az alapvető jogokkal foglalkozó uniós mechanizmus részeként építse be az átfogó nyomon követést a demokráciáról, a jogállamiságról és az alapvető jogokról szóló éves jelentésbe;

7. hangsúlyozza, hogy mind nemzeti, mind uniós szinten alapvető fontosságú a bírósági ítéletek végrehajtása, és elítéli, hogy az érintett hatóságok nem tartják be az EUB és a nemzeti bíróságok ítéleteit; hangsúlyozza, hogy az EUB ítéleteit időben és a lehető leghamarabb végre kell hajtani, összhangban a Szerződésekkel, különös tekintettel azokra az ítéletekre, amelyek célja a nemi, fajon, bőrszínen, etnikai vagy társadalmi származáson, genetikai jellemzőkön, nyelven, valláson vagy meggyőződésen, politikai vagy más véleményen, nemzeti kisebbséghez tartozáson, vagyoni helyzeten, születésen, fogyatékonyságon, életkoron vagy szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetés megakadályozása;

8. megismétli, hogy a korrupció komoly veszélyt jelent a demokráciára, a jogállamiságra és a minden polgárral szembeni tisztességes bánásmódra; hangsúlyozza a korrupció és az alapvető jogok megsértése közötti összefüggést számos olyan területen, mint például az igazságszolgáltatás függetlensége, a tömegtájékoztatás szabadsága és az újságírók és a visszaélést bejelentő személyek véleménynyilvánítási szabadsága, az idegenrendészeti fogdák, a szociális jogok gyakorlásának lehetősége, valamint az emberkereskedelem; felhívja az uniós intézményeket és a tagállamokat, hogy határozottan vegyék fel a harcot a korrupció ellen, és dolgozzanak ki hatékony eszközöket a korrupció megelőzésére, leküzdésére és szankcionálására, valamint a csalás elleni küzdelemre, továbbá a közpénzek felhasználásának rendszeres ellenőrzésére; felszólítja a Bizottságot, hogy haladéktalanul kezdje újra éves korrupcióellenes monitoringját és jelentéstételét, valamennyi uniós intézmény és tagállam tekintetében;

9. hangsúlyozza, hogy az oligarchikus struktúrákkal szembeni tétlenség és laza megközelítés, valamint a jogállamiság rendszerszintű megsértése gyengíti az egész Európai Uniót és aláássa polgárai bizalmát; hangsúlyozza, hogy biztosítani kell, hogy az adófizetők pénze soha ne kerüljön az EU közös értékeit veszélyeztetők zsebébe;

2022. szeptember 15., csütörtök

10. hangsúlyozza, hogy a hatáskörök koncentrációját és az alapvető jogoktól való eltéréseket eredményező szükséghelyzeti intézkedések növelték a korrupció kockázatát; felhívja a tagállamokat az arra irányuló erőfeszítéseik fokozására, hogy a korrupció elleni küzdelemhez szükséges megfelelő jogszabályokat és intézményi kereteket hatékonyan alkalmazzák a gyakorlatban, és hogy a kormányok átláthatóan és elszámoltathatóan járnak el; ennek kapcsán felhívja a tagállamokat, hogy a világjárvánnyal kapcsolatos korrupciós kockázatok megelőzése érdekében szorosan kövessék az Európa Tanács Korrupció Elleni Államok Csoportjának (GRECO) 2020-ban kiadott iránymutatásait;

11. sajnálja, hogy egyes tagállamokban az igazságszolgáltatás függetlenségével és az ügyészségek autonómiájával kapcsolatos strukturális problémák aláássák a polgárok igazságszolgáltatáshoz való hozzáférését, és negatív hatással vannak jogaira és szabadságaikra; emlékeztet arra, hogy a valamely tagállamban tapasztalható jogállamisági hiányosságok az Unió egészére hatást gyakorolnak, és az EU-ban élő valamennyi személy jogait érintik; felhívja a tagállamokat és az uniós intézményeket, hogy védjék meg a bírákat és ügyészeket a politikai támadásokkal és minden olyan kísérlettel szemben, amely a nyomás alá helyezésükre, és így a munkájuk aláásására irányul;

12. hangsúlyozza, hogy a Charta 47. cikke szerint a hatékony jogorvoslathoz való alapvető joghoz szükséges a független bírósághoz való hozzáférés; megjegyzi, hogy a nemzeti alkotmánybíróságok és egyes politikusok egyre nagyobb kihívást jelentenek; kitart amellett, hogy a tagállamoknak teljes mértékben meg kell felelniük az uniós és a nemzetközi jognak, valamint az EUB és az EJEB ítéleteinek, beleértve azokat is, amelyek az igazságszolgáltatás függetlenségével kapcsolatosak; elítéli, hogy több tagállam, köztük Lengyelország és Magyarország nem tart be számos uniós jogszabályt és európai bírósági ítéletet; felhívja a tagállamokat, hogy tartsák tiszteltben az EUB és az EJEB kulcsfontosságú szerepét, és hajtsák végre azok ítéleteit;

13. ismételt elítéli a lengyel kormányt bíráló bírák büntetőeljárás alá vonásának és zaklatásának gyakorlatát; felhívja a lengyel kormányt, hogy az EUB ítéleteivel összhangban hajtsa végre a bírói fegyelmi rendszer mélyreható reformját, és vegye vissza azokat a bírákat, akiket a Legfelsőbb Bíróság jogellenes fegyelmi tanácsa tisztségéből eltávolított, beleértve azokat a bírákat is, akik továbbra is akadályoztatva vannak abban, hogy ítélkezzenek, annak ellenére, hogy a bírósági tanács sikeresen fellebeezett a felfüggesztésük ellen; felhívja a lengyel hatóságokat, hogy tegyenek eleget az EUB és az EJEB különböző ítéleteinek az illegitim „alkotmánybíróság” és a Legfelsőbb Bíróság fegyelmi tanácsának összetételével és szervezetével kapcsolatban, annak érdekében, hogy azok megfeleljenek a bírói függetlenség normáinak, amelyek mellett Lengyelország elkötelezte magát;

14. üdvözli a Bizottság által Magyarország és Lengyelország ellen a 2021. júliusi kötelezettségszegési eljárási csomag keretében az LMBTIQ-személyek emberi jogainak tiszteltben tartásával és az uniós jog megsértésével kapcsolatban kezdeményezett kötelezettségszegési eljárásokat, amely az első alkalom, hogy a Bizottság kifejezetten e személyek jogainak védelme érdekében kezdeményezett kötelezettségszegési eljárást; tudomásul veszi a Bizottságnak a magyar kormányhoz intézett, indokolással ellátott véleményét az „LMBTIQ-ellenes törvényről”, valamint a kormány válaszát, és felhívja a Bizottságot, hogy a kötelezettségszegési eljárás következő lépéseként terjessze az ügyet az EUB elé; tudomásul veszi a Fővárosi Törvényszék határozatát, amely megsemmisíti Magyarországon a gyermekkönyvekben nyilatkozat elhelyezésére vonatkozó kötelezettséget, és felhívja a Bizottságot, hogy a kötelezettségszegés további szükséges lépéseinek értékelése érdekében kövesse nyomon az ügy alakulását; aggodalmát fejezi ki a lengyel „LMBT-mentes” övezetekkel kapcsolatos kötelezettségi eljárás nyomán követésének elmaradása, valamint a lengyel hatóságok őszinte együttműködésének hiánya miatt, és felhívja a Bizottságot, hogy küldjön indokolással ellátott véleményt a lengyel kormánynak;

15. megjegyzi, hogy 2021 októberében a Parlament az EUMSZ 265. cikke alapján keresetet indított az EUB előtt a Bizottság ellen amiatt, hogy mulasztást követett el és nem alkalmazta a jogállamiságra vonatkozó feltételrendszerről szóló rendeletet⁽¹⁰⁾, amit 2021-ben két állásfoglalásban kért tőle, és amit a Bizottság időhúzási kísérlete és nem kielégítő válasza előztek meg; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Bizottság 2021 végéig még nem válaszolt a Parlamentnek a rendelet 6. cikke (1) bekezdésének alkalmazására vonatkozó felhívására, és csak információkat kért Magyarországtól és Lengyelországtól;

16. megismétli álláspontját a jogállamiságra vonatkozó feltételrendszerről szóló rendelettel kapcsolatban, amely 2021. január 1-jén lépett hatályba és teljes egészében közvetlenül alkalmazandó az Európai Unióban és valamennyi tagállamában az uniós költségvetésből származó valamennyi pénzeszköz tekintetében, beleértve az azóta a NextGenerationEU 800 milliárd EUR összegű ideiglenes Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközén keresztül elkülönített forrásokat is;

⁽¹⁰⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2020/2092 rendelete (2020. december 16.) az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszerről (HL L 433. I, 2020.12.22., 1. o.).

2022. szeptember 15., csütörtök

emlékeztet, hogy a jogállamiságra vonatkozó feltételrendszerről szóló rendelet világosan meghatározza a jogállamiság fogalmát, amelyet az Unió többi értékének – többek között az alapvető jogok és a megkülönböztetés tilalma – összefüggésében kell értelmezni; úgy véli, hogy a kisebbségek elleni államilag támogatott hátrányos megkülönböztetés közvetlenül befolyásolja azt, hogy a tagállamok mely projektekre kívánnak uniós pénzt fordítani, ezért közvetlenül érinti az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét; felhívja a Bizottságot, hogy haladéktalanul indítsa el a jogállamiságra vonatkozó feltételrendszerről szóló rendelet 6. cikkének (1) bekezdésében előírt eljárást;

17. emlékeztet, hogy még nem érkezett megfelelő válasz a demokráciával, a jogállamisággal és az alapvető jogokkal foglalkozó uniós mechanizmus létrehozására irányuló parlamenti kezdeményezésre, amelyet egy, a Parlament, a Bizottság és a Tanács közötti intézményközi megállapodás szabályozna; felkéri a Bizottságot és a Tanácsot, hogy az EUMSZ 295. cikkével összhangban haladéktalanul kezdjenek tárgyalásokat a Parlamenttel egy intézményközi megállapodásról;

18. elismeri a civil társadalmi szervezetek kulcsfontosságú szerepét az EUSZ 2. cikkében és a Chartában foglalt uniós értékek előmozdításában és védelmében; hangsúlyozza, hogy ezek kulcsfontosságú hozzájárulást jelentenek a jogállamiság elveinek tiszteletben tartásához a tagállamokban, lehetőséget nyújtva a kiszolgáltatott és marginalizált embereknek véleményük kifejezésére, és biztosítva a kulcsfontosságú szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést; elismeri, hogy az egészséges civil társadalmi tér a demokrácia, a jogállamiság és az alapvető jogok előfeltétele; hangsúlyozza, hogy az Uniónak ezért helyi, regionális, nemzeti és európai szinten el kell köteleznie magát a civil társadalmi tér megőrzése és előmozdítása mellett, többek között egy erre irányuló külön stratégia elfogadása révén;

19. üdvözli a hatékony, független és teljes mértékben működőképes Európai Ügyészség gyors felállítását az Európai Unióban a csalások elleni küzdelem erősítése érdekében; kiemeli az uniós intézmények, a tagállamok, az Európai Csalás Elleni Hivatal és az Európai Ügyészség közti együttműködés támogatásának és megerősítésének jelentőségét;

20. emlékeztet arra, hogy a Covid19-világjárvány, különösen annak korai szakaszában, Unió-szerte a mozgás és a munkavégzés szabadságának súlyos megsértésével, valamint a munka- és életkörülmények romlásával járt, többek között az idénymunkások és a határ menti ingázók számára; felhívja a tagállamokat, hogy biztosítsák az alapvető jogok világjárványból eredő korlátozásainak feloldását, amint azt a népegészségügyi helyzet lehetővé teszi, és hogy minden jog és szabadság teljes mértékben helyreálljon;

21. kiemeli, hogy a jogállamiság tekintetében különböző időszakokban számos tagállamban tapasztalható visszaesés a hatóságok különböző szintjein: a végrehajtási szinttől, ahol például állami szükséghelyzet idején gyorsított eljárásban fogadnak el jogszabályokat, egészen a helyi szintig, ahol ez többek között a rendőri hatóságok által széles körben elkövetett visszaélésekben nyilvánul meg; emlékeztet arra, hogy a mérlegelési jogkör gyakorlását bírósági vagy más független felülvizsgálatokkal kell ellenőrizni, és a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségeknek világosnak és könnyen hozzáférhetőnek kell lenniük, különösen visszaélések esetén, beleértve az ombudsman igénybevételeit vagy a peren kívüli eljárás más formájához való hozzáférést is; felhívja a tagállamokat, hogy hozzanak létre mechanizmusokat a mérlegelési jogkörrel való visszaélés megelőzésére, orvoslására és szankcionálására, és fűzzenek megfelelő indokolást a döntéseikhez, különösen akkor, ha azok az egének jogait érintik;

22. aggódalmát fejezi ki amiatt, hogy a Covid19-világjárvány és az arra adott válaszok példátlan hatást gyakoroltak a bíróságok működésére és a védelemhez való jog gyakorlásának képességére, mivel az ügyvédek ügyfeleikkel való konzultációs képessége jelentősen korlátozott volt; hangsúlyozza, hogy a rendőrörsökre és a bíróságokra való bejutást szigorúan korlátozták, és számos bírósági meghallgatást elhalasztottak vagy az online térbe költöztettek; hangsúlyozza, hogy ezek az intézkedések súlyos következményekkel jártak a letartóztatott, büntetőeljárás alá vont vagy fogva tartott személyek tisztességes eljáráshoz való jogának gyakorlására;

23. hangsúlyozza, hogy a Covid19-világjárvány nem mentesíti a bűnüldöző hatóságokat azon kötelezettségük alól, hogy gondosan mérlegeljék a szóban forgó érdekeket, és hatáskörüket az emberi jogi kötelezettségeiknek megfelelő módon gyakorolják; emlékeztet arra, hogy amennyiben a rendőri tevékenységgel és az erőszak alkalmazásával kapcsolatban emberi jogi jogsértések történtek, a tagállamoknak gyors, alapos, hatékony és független vizsgálatokat kell lefolytatniuk, és biztosítaniuk kell, hogy minden felelőst tisztességes bírósági eljárás keretében vonjanak felelősségre;

2022. szeptember 15., csütörtök

24. aggodalmát fejezi ki a Covid19-válság fogva tartottakra gyakorolt hatása miatt; hangsúlyozza, hogy néhány tagállam intézkedéseket fogadott el a börtönpopulációk csökkentése érdekében, de gyakran csak ideiglenes jelleggel; hangsúlyozza, hogy az EU régóta fennálló válsággal küzd a börtönök túlszűfolttsága miatt, amelynek fő oka az előzetes letartóztatás túlzott alkalmazása⁽¹¹⁾; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az előzetes letartóztatásban lévők körében egyre nagyobbak a mentális egészségi problémák; emlékeztet arra, hogy a jogilag ártatlan személyek előzetes letartóztatásban tartása csak kivételes végső eszközként fogadható el, és felhívja a tagállamokat, hogy korlátozzák az előzetes letartóztatás alkalmazását, és vizsgálják meg annak alternatíváit; hangsúlyozza, hogy az előzetes letartóztatásra vonatkozó uniós normákra van szükség, amelyeknek meg kell határozniuk az előzetes letartóztatás elrendelése előtt szükséges minimális büntetést, hogy a kiskorú elkövetők mentesüljenek; úgy véli, hogy az egyéneket nem szabad a jogszabályi korlátot meghaladó ideig tárgyalásra várva börtönben tartani, és hogy az ügyeket észszerű időn belül bíróság elé kell vinni; felhívja a Bizottságot, hogy javasoljon minimumszabályokat a börtönkörülményekre és a fogva tartási körülményekre az EU-ban;

Az egyenlő bánásmóddhoz való jog

25. aggodalommal hangsúlyozza, hogy továbbra is előfordulnak olyan megkülönböztető gyakorlatok, amelyek nem, fajon, bőrszínen, etnikai vagy társadalmi származáson, genetikai tulajdonságon, nyelven, valláson vagy meggyőződésen, politikai vagy más véleményen, nemzeti kisebbséghez tartozáson, vagyoni helyzeten, születésen, fogyatékosságon, életkoron, szexuális irányultságon és nemi identitáson alapulnak; felhívja a Bizottságot, hogy mozdítsa elő az ilyen megkülönböztetés felszámolására irányuló közpolitikákat, és biztosítsa a rasszizmus és az idegengyűlölet elleni küzdelemről szóló 2008/913/IB tanácsi kerethatározat⁽¹²⁾ megfelelő és teljes körű végrehajtását; úgy véli, hogy a Bizottságnak kötelezettségszegési eljárást kell indítania azon tagállamokkal szemben, amelyek ezt elmulasztják;

26. kiemeli, hogy Az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének az alapvető jogokról szóló éves jelentései számos tagállam diszkriminatív intézményi gyakorlatokat, politikákat és jogszabályokat alkalmaz; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy biztosítsák a megkülönböztetésellenes jogszabályok teljes körű végrehajtását és érvényre juttatását, indítsanak kötelezettségi eljárásokat azon tagállamok ellen, amelyek nem ültetik át vagy nem hajtják végre teljes mértékben az uniós megkülönböztetésellenes jogszabályokat, és fokozzák azokat az intézkedéseket, amelyek célja az intézményi megkülönböztetés megelőzése, különösen a bűnüldöző szervek és az igazságszolgáltatási rendszer részéről, amely súlyosabb hatást gyakorolhat a kiszolgáltatott helyzetben lévő csoportokból származó egyénekre; emlékeztet arra, hogy a megkülönböztetéssel szembeni védelmet sürgősen ki kell terjeszteni a foglalkoztatáson túlra is, horizontális és interszekcionális megközelítés révén; sürgeti a Bizottságot és a Tanácsot, hogy további késedelem és a normák lazítása nélkül oldják fel az egyenlő bánásmódról szóló irányelv útjában álló akadályokat;

27. hangsúlyozza, hogy Az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének az alapvető jogokról szóló 2021. évi jelentése szerint a tagállamoknak jelentősen javítaniuk kell a faji egyenlőségről szóló irányelv⁽¹³⁾ teljes körű és helyes alkalmazására irányuló intézkedéseik és intézményi rendelkezéseik hatékonyságát, különösen azáltal, hogy növelik az egyenlőséggel foglalkozó szervek függetlenségét annak biztosítása révén, hogy megfelelő felhatalmazással és forrásokkal rendelkezzenek az uniós megkülönböztetésmentességi jogszabályokban rájuk ruházott feladatok hatékony ellátásához;

28. sürgeti a Bizottságot, hogy a rasszizmus elleni küzdelem érdekében fokozza erőfeszítéseit, többek között ambiciózus jogszabályok előterjesztésével; felhívja továbbá a Bizottságot, hogy biztosítsa a 2020–2025 közötti időszakra szóló rasszizmus elleni uniós cselekvési terv⁽¹⁴⁾ megfelelő nyomon követését, és vezessen be hatékony nyomon követési és értékelési mechanizmusokat az előrehaladás mérésére;

29. üdvözli, hogy a Bizottság kinevezett egy áldozatjogi koordinátort, elfogadta az áldozatok jogaira vonatkozó első stratégiáját, és létrehozott egy, az áldozatok jogaival foglalkozó platformot; hangsúlyozza azonban, hogy számos tagállamban továbbra is kihívást jelentett az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés, különösen a kiszolgáltatott helyzetben lévő áldozatok számára, valamint az igazságszolgáltatás függetlensége;

⁽¹¹⁾ Fair Trials, „Europe: Increase in pre-trial detention rates erodes rule of law” (Európa: Az előzetes letartóztatások arányának növekedése erodálja a jogállamiságot), 2021. április 28.

⁽¹²⁾ A Tanács 2008/913/IB kerethatározata (2008. november 28.) a rasszizmus és az idegengyűlölet egyes formái és megnyilvánulásai elleni, büntetőjogi eszközökkel történő küzdelemről (HL L 328., 2008.12.6., 55. o.).

⁽¹³⁾ A Tanács 2000/43/EK irányelve (2000. június 29.) a személyek közötti, faji- vagy etnikai származásra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról (HL L 180., 2000.7.19., 22. o.).

⁽¹⁴⁾ A Bizottság 2020. szeptember 18-i közleménye: Egyenlőségközpontú Unió: az EU rasszizmus elleni cselekvési terve a 2020–2025-ös időszakra (COM(2020)0565).

2022. szeptember 15., csütörtök

30. felszólít az uniós és nemzeti esélyegyenlőségi politikákra vonatkozó együttműködés és koordináció általános érvényesítését szolgáló mechanizmus létrehozására, amely biztosítja, hogy a politikák felülvizsgálata és elfogadása során figyelembe vegyék a megkülönböztetés valamennyi formáját, különösen az interszekcionális megkülönböztetést, többek között az egyenlőségre vonatkozó hatásvizsgálatok révén, rendszeres és átlátható módon, egyértelmű céloknak és határidőknek megfelelően, bizonyítékok alapján és teljesítménymutatók alkalmazásával; kéri, hogy alakítsanak ki szoros együttműködést az érintett érdekelt felekkel, a támogató szervezetekkel, közösségekkel és a hátrányos megkülönböztetéssel szembesülő személyekkel, ugyanakkor biztosítsanak megfelelő forrásokat a fellépéshez és a nyomonkövetési intézkedésekhez is;

31. elítéli az LMBTIQ-személyek elleni támadások számának növekedését, és sürgeti a tagállamokat és a Bizottságot, hogy hozzanak intézkedéseket e támadások megszüntetésére és az LMBTIQ-személyek tényleges egyenlőségének biztosítására minden területen;

32. elítéli az egyes uniós kormányok által alkalmazott azon megközelítést, hogy gyorsított eljárás keretében, nyilvános konzultáció mellőzésével fogadnak el jogszabályokat, kivételes esetekben akár alkotmánymódosításokat is olyan diszkriminatív politikák – például a kifejezetten az LMBTIQ-személyekre vonatkozó rendelkezések – legitimizálására, amelyek egyébként nem lennének törvénybe iktathatók; megállapítja, hogy a magyar alkotmányban eszközölt módosítások, valamint az Országgyűlés által 2021 júniusában elfogadott „LMBTIQ-ellenes” törvényjavaslat kirívó példák az egyenlő bánásmódhoz való jog és a megkülönböztetésmentesség elvének megsértésére; üdvözli, hogy 18 tagállam tett közzé a magyar gyermekvédelmi törvény LMBT-ellenes módosításait elítélő közös nyilatkozatot; üdvözli 16 tagállam ismételt nyilatkozatát az LMBTIQ-személyekkel szembeni megkülönböztetés elleni küzdelem támogatásáról; hangsúlyozza, hogy az európai projekt előmozdítása kétségtelenül magában foglalja a tolerancia, az elfogadás, a megkülönböztetésmentesség és az egyenlő bánásmód előmozdítását;

33. aggodalmát fejezi ki azokkal a jelentésekkel kapcsolatosan, amelyek EU-szerte a roma emberekkel szembeni túlzott erőszakról, rendőri brutalitásról és visszaélésekről számolnak be, összhangban Az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének 2020-ban közzétett megállapításaival, amelyekből az is kiderült, hogy a roma embereknek kiterjedt szegénységet, nem megfelelő életkörülményeket, rossz egészségi állapotot, a munkaerőpiacról való kirekesztést és zaklatást kell elszenvedniük; elítéli a továbbra is fennálló társadalmi kirekesztést és cigányellenességet, amelyek a roma emberek aránytalan kriminalizálásához vezetnek, és felszólítja a Bizottságot, hogy terjesszen elő hatékonyabb jogszabályokat és konkrét szakpolitikai intézkedéseket az ilyen incidensek megelőzése és az áldozatoknak való igazságszolgáltatás érdekében, ugyanakkor a cigányellenesség elleni küzdelmet helyezze az uniós szakpolitikák középpontjába;

34. sajnálja, hogy az EU-ban élő roma emberek jelentős része még mindig marginalizált telepeken, rendkívül bizonytalan körülmények között és nagyon rossz társadalmi-gazdasági környezetben él, és gyakran nem jut tiszta ivóvízhez, villamos energiához, biztonságos és megfelelő lakhatáshoz, oktatáshoz, foglalkoztatáshoz, egészségügyi ellátáshoz, valamint a szennyvízelvezetés és hulladékgyűjtés sincs biztosítva számukra; emlékeztet arra, hogy a romatelepeken uralkodó helyzet egyértelműen sérti az emberi jogokat és az alapvető jogokat, és súlyos következményekkel jár, különösen a roma gyermekek számára; sürgeti a tagállamokat, hogy kövessék a romák egyenlőségéről, társadalmi befogadásáról és részvételéről szóló tanácsi ajánlást⁽¹⁵⁾, valamint a 2020–2030-as időszakra szóló, a romák egyenlőségének, társadalmi befogadásának és részvételének előmozdítását célzó uniós stratégiai keretrendszer⁽¹⁶⁾, és e célból teljes mértékben használják ki az uniós és nemzeti finanszírozást; felhívja a Bizottságot, hogy fokozza a tagállamok által elért eredmények nyomon követését, és ennek megfelelően tegyen további lépéseket;

35. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az iskolákban a kisebbségi csoportokhoz tartozó gyermekek elkülönítésének gyakorlata továbbra is jelentős probléma Európában; hangsúlyozza, hogy az ilyen gyakorlatok gyakran onnan fakadnak, hogy ezeket a gyermekeket társadalmi vagy személyes körülményeik alapján tévesen értelmi fogyatékosnak diagnosztizálják; felhívja a tagállamokat, hogy erősítsék inkluzív politikáikat az ilyen – szándékos vagy nem szándékos – diszkriminatív gyakorlatok megelőzése érdekében, és vezessenek be felülvizsgálati mechanizmusokat a diagnosztikai döntések felülvizsgálata és szükség esetén visszavonása érdekében;

36. felhívja a tagállamokat, hogy biztosítsák a szociális és jogvédelemmel foglalkozó szervezeteknek a marginalizált roma közösségekben élő gyermekekkel és a szociális gyámsággal kapcsolatos megfelelő bevonását annak érdekében, hogy a gyermekek megkapják a jólétükhöz és fejlődésükhöz szükséges védelmet és gondoskodást, tiszteltetben tartva legfőbb érdekeiket, és hogy vezessenek be a marginalizált roma közösségek eltérő igényeihez igazított eljárásokat annak érdekében, hogy feladataikat ugyanúgy végezzék, mint a többségi lakosság gyermekei esetében;

⁽¹⁵⁾ A Tanács ajánlása (2021. március 12.) a romák egyenlőségéről, társadalmi befogadásáról és részvételéről (HL C 93., 2021.3.19., 1. o.).

⁽¹⁶⁾ A Bizottság 2020. október 7-i közleménye: Egyenlőségközpontú Unió: a romák egyenlőségének, társadalmi befogadásának és részvételének előmozdítását célzó uniós stratégiai keretrendszer (COM(2020)0620).

2022. szeptember 15., csütörtök

37. kiemeli, hogy a romák egyenlőségének, társadalmi befogadásának és részvételének előmozdítását célzó új uniós stratégiai keretrendszer ambiciózus célokat tűz ki hét kulcsfontosságú területen: megkülönböztetésmentesség, befogadás, részvétel, oktatás, foglalkoztatás, egészségügy és lakhatás, valamint egy erősebb nyomkövetési keretként szolgál, amely az előrehaladás nyomon követésére számos számszerűsíthető és mérhető célt határoz meg; sürgeti a Bizottságot, hogy biztosítsa a stratégia és az előrehaladás megfelelő nyomon követését; sürgeti továbbá a Bizottságot és a tagállamokat, hogy érvényesítsék a faji vagy etnikai profilalkotás tilalmát a bűnüldözés, a terrorizmus elleni intézkedések és a bevándorlási ellenőrzések terén, valamint a rendőrségi erőszak tilalmát, és biztosítsák az elszámoltathatóságot;

38. aggodalmát fejezi ki a terrorizmus és a terrorizmus elleni politikák miatt, amelyek megkülönböztetéshez és ellenségeskedéshez vezethettek bizonyos csoportokkal szemben, ideértve a színesbőrű közösségeket, a muszlim közösségeket, valamint a rasszizmus elleni mozgalmakat, aktivistákat és szervezeteket is; sajnálja, hogy néhány esetben ezek a politikák magukban foglalják a politikai, vallási és egyéb diskurzusok delegitimálását, bűncselekménnyé nyilvánítását vagy bűncselekménnyé nyilvánításának kísérletét, ami diszkriminatív bűnüldözési gyakorlatokat, például faji és vallási profilalkotást és szélesebb körű társadalmi hatásokat, például öncenzúrát és a civil társadalom mozgásterének szűkülését eredményezheti;

39. üdvözli a Bizottság azon határozatát, hogy az áldozatok jogairól szóló uniós stratégia (2020–2025) részeként nyilvános konzultációt szervez a bűncselekmények áldozatainak jogaira, támogatására és védelmére vonatkozó minimumszabályok megállapításáról szóló 2012/29/EU irányelv⁽¹⁷⁾ aktualizálásáról azzal a céllal, hogy hatékonyan fokozza az áldozatoknak, köztük a terrorizmus áldozatainak nyújtott segítséget és védelmet, és elismerje méltóságuk megőrzésének fontosságát; felhívja az érintett intézményeket, hogy nyújtsanak biztosítékokat az áldozatok megalázásából és az áldozatokról alkotott kép ellen a támadóhoz kapcsolódó társadalmi közegből érkező támadásokból eredő későbbi viktimizáció megelőzésére;

40. ismételten felhívja az uniós intézményeket és a tagállamokat, hogy kezeljék hatékonyan az olyan kihívásokat, mint a gyermekek szexuális kizsákmányolása, a gyermekpornográfia, a kísérő nélküli migráns gyermekek védelme, az intézményben élő fogyatékos gyermekek helyzete, a családon belüli erőszakot és munkahelyi kizsákmányolást elszenvedett gyermekek védelme és az eltűnt gyermekek;

41. üdvözli, hogy a Bizottság figyelembe vette a Parlament ajánlásait, és a 2021–2030-as időszakra ambiciózus stratégiát fogadott el a fogyatékossgal élő személyek jogairól⁽¹⁸⁾; megerősíti, hogy a javasolt intézkedések végrehajtása és a nemzeti intézkedések továbbfejlesztése alapvető jelentőséggel bír annak biztosítása szempontjából, hogy a fogyatékossgal élő személyek ne kerüljenek hátrányos helyzetbe és ne szenvedjenek el hátrányos megkülönböztetést a foglalkoztatás, az oktatás és a társadalmi befogadás terén, és hogy a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezményben foglalt jogaik teljes mértékben garantáltak legyenek;

42. mély aggodalmát fejezi ki különösen a Covid19-világjárvány, valamint a gyűlöletbeszéd és a gyűlölet-bűncselekmények következtében növekvő szegénység és társadalmi kirekesztés miatt; további aggodalmának ad hangot amiatt, hogy a világjárvány különös és példátlan nyomást gyakorolt a kiszolgáltatott helyzetben lévő egyénekre, köztük a nőkre, a faji csoportokhoz tartozó személyekre, a migránsokra és a fogyatékossgal élőkre; mély aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a Covid19-válságot egyre inkább ürügyként használták fel a kiszolgáltatott helyzetben lévő csoportok – többek között a migránsok, a bevándorló háttérrel rendelkezők és a roma emberek – megtámadására, akik már eleve faji és etnikai megkülönböztetésnek, gyűlöletbeszédnek és gyűlölet-bűncselekményeknek vannak kitéve;

43. hangsúlyozza, hogy a Covid19-világjárvány jelentős hiányosságokra világított rá a tagállamok egészségügyi, oktatási, foglalkoztatási és szociális védelmi rendszereinek kapacitását és felkészültségét illetően; szilárd meggyőződése, hogy a tagállamoknak jelentősen javítaniuk kell egészségügyi, szociális jóléti és szociális ellátórendszerüket annak biztosítása érdekében, hogy azok még válság idején is teljes körű támogatást nyújtsanak mindenkinek, különösen a kiszolgáltatottabbaknak, és ezáltal megfelelően védjék mindenki egészségügyi, gazdasági és szociális jogait;

44. sajnálja, hogy a Covid19-világjárvány aránytalanul érintette a marginalizált roma közösségeket a rossz lakhatási körülmények, a vízhez, a villamos energiához és a megfelelő higiénés körülményekhez való korlátozott hozzáférés, valamint az internethez és a megfelelő informatikai eszközökhöz való hozzáférés hiánya miatt, és ezért a fiatalabb roma emberek még inkább lemaradtak az iskolai oktatásban; különösen aggódik amiatt, hogy a Covid19-világjárvány roma emberekre gyakorolt hatása felerősítette az egyenlőtlenségeket és előítéleteket szított, ideértve a rendőrségi erőszak eseteit is;

⁽¹⁷⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2012/29/EU irányelve (2012. október 25.) a bűncselekmények áldozatainak jogaira, támogatására és védelmére vonatkozó minimumszabályok megállapításáról (HL L 315., 2012.11.14., 57. o.).

⁽¹⁸⁾ A Bizottság 2021. március 3-i közleménye: Egyenlőségközpontú Unió: Stratégia a fogyatékossgal élő személyek jogainak érvényre juttatásért (2021–2030) (COM(2021)0101).

2022. szeptember 15., csütörtök

sajnálattal állapítja meg, hogy a világjárvány alatt a roma népességet számos alkalommal tették meg bűnbaknak; megjegyzi, hogy megbélyegzésnek, megkülönböztetésnek és gyűlöletbeszédnek voltak kitéve, és a vírust összekapcsolták etnikai hovatartozásukkal; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy egyes média- és közösségi hálózatok a roma embereket gyakran a vírus terjedéséért felelős közegészségügyi veszélyként tüntették fel; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy erősítsék meg a roma közösségek által elszenvedett szegénység és társadalmi kirekesztés kezelésére irányuló politikáikat, különös figyelmet fordítva a roma nők és gyermekek jogaira;

45. hangsúlyozza, hogy a lakhatás alapvető szükséglet, a lakhatáshoz való hozzáférés, különösen a lakhatási támogatás pedig alapvető jog, mivel a hajléktalan polgárok nem lehetnek teljes mértékben a társadalom részesei, és nem élhetnek minden alapvető jogukkal; felhívja a tagállamokat, hogy haladéktalanul vállalják fel a felülvizsgált Európai Szociális Charta lakhatáshoz való jogról szóló 31. cikke szerinti kötelezettségeiket; különösen aggódik amiatt, hogy a fiatalokat megfosztják a lakhatás lehetőségétől a lakásárak hatalmas növekedése miatt, különösen egyes városi területeken;

46. elismeri, hogy a szegénység is a megkülönböztetés újabb formája, amely az alapvető jogok megsértéséhez vezet, különösen azon csoportok esetében, amelyek jogai eleve a leginkább sérülhetnek, mint amilyenek a nők, a migránsok, a feketék és a színes bőrűek, az etnikai kisebbségek, az LMBTIQ-közösség és a gyermekek; kiemeli a gyermekek sajátos kiszolgáltatottságát és a szegénység rájuk, valamint testi és pszichológiai fejlődésükre gyakorolt hatását; felhívja a Bizottságot, a Tanácsot és a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki politikákat a szegénység csökkentésére, különös figyelmet fordítva a gyermekekre; felhívja a tagállamokat, hogy mindenki számára egyenlő feltételek mellett biztosítsák az egészségügyi ellátáshoz, a minőségi oktatáshoz és a lakhatáshoz való hozzáférést, és vessenek véget a közszolgáltatások mérséklésének, amely a szegénység magasabb arányához és mindenekelőtt az egyenlőtlenséghez vezetett; emlékeztet arra, hogy a gazdasági és szociális jogok alapvető jogok; megismétli a Tanácshoz és a Bizottsághoz intézett felhívását, miszerint a gazdaságpolitikai javaslatok benyújtásakor figyelembe kell venni az alapvető jogokat;

47. hangsúlyozza, hogy a tagállamoknak lépéseket kell tenniük a minőségi munkához való jog garantálása érdekében, amely összeegyeztethető a személyes és családi élettel és fejlődéssel, mivel ez a szegénység felszámolásának legjobb módja; elismeri, hogy ez a jog egyértelműen sérül a munkaerő kiszármányolása és az azzal való visszaélés esetén; felhívja a tagállamokat, hogy erősítsék meg a munkaügyi ellenőrzéseket, és hozzanak intézkedéseket a munkaerővel való visszaélések felszámolására; felhívja a Bizottságot, hogy vizsgálja meg, milyen lépésekre van szükség ahhoz, hogy az EU csatlakozzon az Európai Szociális Chartához, és javasoljon ütemtervet e célból;

48. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a gondozási szolgáltatások bizonytalan munkakörülményei tekintetében nem történt előrelépés, ami drámai következményekkel jár azokra az idősekre nézve, akiknek szükségük van ezekre a szolgáltatásokra ahhoz, hogy méltóságteljes életet éljenek és továbbra is beilleszkedjenek a társadalomba; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy fokozzák az idősekkel szembeni megkülönböztetés valamennyi formája elleni küzdelemre, valamint a szükségletek és jogaik biztosítására irányuló erőfeszítéseiket; hangsúlyozza a tevékeny időskorral kapcsolatos kezdeményezések támogatásának fontosságát;

49. hangsúlyozza, hogy az online szolgáltatások Unió-szerte fennálló elérhetősége a teljes körű európai társadalmi befogadás egyik alapvető előfeltétele; megjegyzi, hogy az EU egyes részein és leggyakrabban a vidéki területeken még mindig nem állnak rendelkezésre jó minőségű online szolgáltatások, ami tovább növelheti az európaiak közötti egyenlőtlenségeket; arra ösztönzi a Bizottságot és a tagállamokat, hogy gyorsítsák fel az EU digitális transzformációját, amelynek minden generáció jólétére egyformán kell összpontosítani, és foglalkoznia kell az online biztonsággal;

50. emlékeztet annak fontosságára, hogy módszeresen gyűjtsenek kötelező és lebontott adatokat az egyenlőségre vonatkozóan, és dolgozzanak ki mutatókat a rasszizmus és a megkülönböztetés elleni uniós stratégiák előrehaladásának mérése és az azokról való jelentéstétel érdekében; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy fokozzák erőfeszítéseiket e tekintetben; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy gyűjtsenek az egyenlőségre vonatkozó adatokat faji és etnikai származás, valamint egyéb védett tulajdonságok szerinti bontásban a rasszizmus dokumentálása és olyan közpolitikák kidolgozása érdekében, amelyek valós és hatékony módon elégítik ki az érintett személyek igényeit, ugyanakkor teljes mértékben tiszteletben tartják a magánélethez való alapvető jogot, a személyes adatok védelmét és a vonatkozó uniós és nemzeti jogszabályokat;

Strukturális rasszizmus

51. elismeri és elítéli a strukturális rasszizmus létezését az EU-ban, amelyet az olyan diskurzusok által fenntartott sztereotípiák okoznak, amelyek az életük minden területén megkülönböztetést alkalmaznak az etnikai kisebbségekkel szemben; aggodalmát fejezi ki a rasszizmus és az idegengyűlölet egyéni, strukturális és intézményi formái miatt az EU-ban, valamint az arabok, a fekete-európaiak, az ázsiai származású emberek, a zsidó emberek, a muzulmánok és a roma emberek elleni növekvő megkülönböztetés miatt; sürgeti a tagállamokat, hogy vessenek véget a diszkriminatív intézményi gyakorlatoknak, politikáknak és jogszabályoknak;

2022. szeptember 15., csütörtök

52. hangsúlyozza, hogy a „Black Lives Matter” mozgalom világszerte mozgósította a társadalmakat a rasszizmus és a bűnüldöző hatóságok általi megkülönböztetés kezelésére; emlékeztet a George Floyd halálát követő, rasszizmus elleni tiltakozásokról szóló, 2020. június 19-i állásfoglalására ⁽¹⁹⁾, amely megerősítette, hogy a „Black Lives Matter” (a feketék élete számít); ismételten támogatja a George Floyd 2020-as halálát követően az európai fővárosokban és világszerte a városokban a rasszizmus és a megkülönböztetés ellen irányuló széles körű tiltakozásokat; támogatja a tüntetők felhívását, hogy álljanak ki az elnyomás és a strukturális rasszizmus ellen Európában; üdvözlí a rasszizmus elleni küzdelemmel foglalkozó uniós koordinátor 2021. májusi kinevezését, az EU rasszizmus elleni csúcstalálkozójának megszervezését, a civil társadalommal a rasszizmus elleni küzdelemről folytatott konzultáció állandó fórumának létrehozását, valamint a rasszizmus és az antiszemitizmus elleni küzdelemről szóló, 2022. március 4-i tanácsi következtetéseket; üdvözlí, hogy a Bizottság a 2020-2025-ös időszakra vonatkozó, rasszizmus elleni uniós cselekvési tervében első alkalommal elismerte a strukturális rasszizmus létezését, és konkrét intézkedéseket határozott meg a rasszizmus és az etnikai alapú megkülönböztetés kezelésére az EU-ban;

53. sürgeti az uniós intézményeket és a tagállamokat, hogy kezeljék a strukturális rasszizmus kiváltó okait; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy hajtsanak végre intézkedéseket a továbbra is fennálló strukturális egyenlőtlenségek kezelésére olyan kulcsfontosságú területeken, mint a büntető igazságszolgáltatási rendszer, az oktatás, a lakhatás, a foglalkoztatás, az egészségügy, valamint az áruk és szolgáltatások; hangsúlyozza az oktatás és a média fontos szerepét a rasszista narratívák elleni küzdelemben, valamint az előítéletek és sztereotípiák lebontásában; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy mozgósítsák elő a rasszizmus elleni képzet;

54. felhívja a tagállamokat, hogy 2022 végéig fogadjanak el rasszizmus elleni nemzeti cselekvési terveket, és kezeljék prioritásként az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés hiányának és a folyamatos társadalmi-gazdasági egyenlőtlenségeknek a kezelésére irányuló fellépéseket többek között a lakhatás, az egészségügy, a foglalkoztatás és az oktatás területén is, és ezeket az alapvető jogok maradéktalan érvényesülése, a befogadás és az egyenlőség jelentős akadályaként kell elismerni; kéri a Bizottságot, hogy ellenőrizze és biztosítsa e nemzeti cselekvési tervek és az uniós cselekvési terv megfelelő nyomon követését; kéri továbbá Bizottságot, hogy kövesse nyomon a tagállamokban tapasztalható rasszizmust és megkülönböztetést, és hozzon intézkedéseket ellene, többek között kötelezettségszegési eljárások indítása révén, a jogszabályok hatékony alkalmazásának előmozdítása érdekében;

55. rávilágít egyes véleményformálók, politikusok és a média erősödő rasszista és idegengyűlölő nézeteire, amelyek hozzájárultak ahhoz, hogy ellenséges légkör alakuljon ki a rasszizmus ellen dolgozó szószólók és szervezetek számára; felhívja a tagállamokat, hogy teljes körűen ültessék át és alkalmazzák a rasszizmus és az idegengyűlöllet egyes formái és megnyilvánulásai elleni, büntetőjogi eszközökkel történő küzdelemről szóló 2008/913/IB kerethatározatot; ösztönzi a tagállamokat, hogy hozzák meg a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a rasszista vagy idegengyűlölő indíték súlyosbító körülménynek számítson, vagy az ilyen indítékot a bíróságok a büntetések kiszabásánál figyelembe vehessék;

56. rendkívül aggasztónak tartja a szélsőjobboldali mozgalmak, különösen az újfasiszta és neonáci csoportok létét és folyamatos terjedését az EU-ban; felhívja a tagállamokat, hogy hozzanak sürgős intézkedéseket e csoportok hatékony betiltása érdekében; ugyanakkor felszólít az alapítványokkal, a tagsági bázissal és különösen az e csoportok finanszírozásával kapcsolatos további kutatásokra az esetleges külföldi beavatkozás azonosítása céljából; hangsúlyozza, hogy a történelemtantervben nagyobb teret kell szentelni a különböző faji vagy etnikai ideológiákkal, például a rabszolgasággal, a gyarmatosítással vagy a fasizmussal, valamint azok formáival és eredetével kapcsolatos objektív és tényszerű tanulásnak – ideértve a tudomány visszaélészerű felhasználását igazolásukhoz, valamint következményeiket és lehetséges maradványaikat a jelenben –, hogy felvegyük a harcot ezen ideológiák ismételt felbukkanása ellen;

57. emlékeztet arra, hogy nagy figyelmet kell fordítani a digitalizációra és az új technológiákba bevezethető potenciális társadalmi előítéletekre; hangsúlyozza, hogy nem technológiai, hanem társadalmi problémaként kell kezelni a mesterséges intelligencia potenciális kockázatait, különösen a faji alapon megkülönböztetett csoportokba tartozó egyének esetében; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy hozzanak intézkedéseket annak megelőzése érdekében, hogy az új technológiák, köztük a mesterséges intelligencia fokozzák a hátrányos megkülönböztetést, a meglévő egyenlőtlenségeket és a szegénységet; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat annak biztosítására, hogy a mesterségesintelligencia-rendszereket az átláthatóság, a megmagyarázhatóság, a méltányosság és az elszámoltathatóság elve vezérelje, és hogy végezzenek független ellenőrzéseket annak megelőzése érdekében, hogy ezek a rendszerek súlyosbítsák a rasszizmust; felhívja továbbá a Bizottságot és a tagállamokat, hogy kezeljék az IKT, valamint a természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika (TTMM) területén a nemek közötti és a sokszínűségbeli szakadékokat, különösen az új technológiák, többek között a mesterséges intelligencia fejlesztése terén, főként a döntéshozatali pozíciókban;

⁽¹⁹⁾ HL C 362., 2021.9.8., 63. o.

2022. szeptember 15., csütörtök

58. sürgeti a tagállamokat, hogy biztosítsák a faji egyenlőségről szóló irányelv és a foglalkoztatási egyenlőségről szóló irányelv⁽²⁰⁾ teljes körű végrehajtását a különböző származású, etnikai vagy bőrszínű emberekkel szembeni tartós rasszizmus elleni küzdelem érdekében; elítéli, hogy a faji, etnikai, nyelvi és vallási kisebbségek továbbra is mélyen gyökerező strukturális és intézményi rasszizmussal, megkülönböztetéssel, gyűlölet-bűncselekményekkel és gyűlöletbeszédrel, az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés hiányával és tartós társadalmi-gazdasági egyenlőtlenségekkel szembesülnek, amelyek jelentős akadályt jelentenek számukra abban, hogy az élet minden területén – többek között a lakhatás, az oktatás, az egészségügy és a foglalkoztatás terén – uniós polgárként teljes mértékben gyakorolhassák alapvető jogaikat, és élvezhessék társadalmi befogadásukat és egyenlőségüket;

Nemi alapú erőszak, a nők jogai és az LMBTIQ+-személyek jogai

59. elítéli, hogy a nemi alapú erőszak az EU-ban az erőszak egyik legelterjedtebb formája, mivel az EU által végzett felmérések azt mutatják, hogy az Unióban minden harmadik nő – azaz összesen 62 millió nő – 15 éves kora óta elszenvedett fizikai vagy szexuális erőszakot, és a nők több mint fele (55 %) elszenvedett szexuális zaklatást; rámutat, hogy a nemi alapú erőszak a megkülönböztetés egyik formája és az alapvető jogok megsértése, és a nemi sztereotípiák, a heteropatriarchális struktúrák, a hatalmi aszimmetriák, valamint a strukturális és intézményi egyenlőtlenségek eredménye; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy interszekcionális és áldozatközpontú megközelítést alkalmazzanak a nemi alapú erőszak kezelésére irányuló valamennyi szakpolitikában és intézkedésben; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy fokozzák az erre irányuló erőfeszítéseiket;

60. hangsúlyozza, hogy küzdeni kell a nemi alapú erőszak minden formája ellen, valamint elő kell mozdítani a nemek közötti egyenlőséget és a nők jogait; üdvözlí a nők elleni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről szóló irányelvre irányuló 2022. március 8-i bizottsági javaslatot⁽²¹⁾, amely az erőszak bizonyos formáinak – többek között a beleegyezés hiányában elkövetett szexuális erőszak és az online erőszak bizonyos formái – bűncselekménnyé nyilvánításával, valamint az áldozatok védelmével, az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés javításával, az áldozatok támogatásával és a megelőzéssel kapcsolatos intézkedéseket javasol, valamint az interszekcionalitásra vonatkozó rendelkezéseket tartalmaz; hangsúlyozza a nemi alapú erőszak határokon átnyúló dimenzióját, és kitarat amellett, hogy a nemi alapú erőszakot európai szinten kell kezelni; felhívja a Bizottságot, hogy a nemi alapú erőszakot vegye fel az EUMSZ 83. cikkének (1) bekezdésében foglalt különösen súlyos bűncselekmények listájára;

61. sürgeti a Tanácsot, hogy zárja le az Európa Tanács nőkkel szembeni erőszak és kapcsolati erőszak elleni küzdelemről és azok megelőzéséről szóló egyezményének (isztabuli egyezmény) megerősítését; sajnálattal állapítja meg, hogy Bulgária, Csehország, Magyarország, Lettország, Litvánia és Szlovákia még nem erősítette meg az egyezményt, és ismételt felszólítja ezeket az országokat ennek megtételére; rámutat, hogy az isztambuli egyezményt a nemi alapú erőszak felszámolásának minimumkövetelményeként kell értelmezni; határozottan elítéli a néhány tagállamban, különösen Lengyelországban arra irányulóan tett kísérleteket, hogy visszavonják az isztambuli egyezmény végrehajtása, valamint az erőszak elleni küzdelem terén már meghozott intézkedéseket, és kilépjenek az egyezményből;

62. elítéli a genderellenes és az antifeminista mozgalmak fellépéseit, amelyek módszeresen támadják a nők és az LMBTIQ+-személyek jogait; felszólítja a Bizottságot annak biztosítására, hogy uniós pénzügyi támogatásban részesülő civil társadalmi szervezetek ne mozdíthassák elő a nemi alapú megkülönböztetést; üdvözlí az LMBTIQ+-személyek egyenlőségéről szóló első uniós stratégiát, és továbbra is elítéli az LMBTIQ+-személyekkel szembeni megkülönböztetés, gyűlölet-bűncselekmények és erőszak egyre gyakoribbá váló eseteit; kéri a Bizottságot, hogy biztosítsa a stratégia megfelelő nyomon követését;

63. elítéli, hogy egyes tagállamokban, különösen Lengyelországban, Szlovákiában, Horvátországban vagy Litvániában folyamatosan és tartósan támadják a nők jogait, beleértve a szexuális és reprodukív egészségüket és jogaikat; emlékeztet arra, hogy a reprodukciós kényszer, valamint a biztonságos és legális abortusz megtagadása ugyancsak a nemi alapú erőszak egyik formája; hangsúlyozza, hogy az EJEB több alkalommal kimondta, hogy az abortuszra vonatkozó korlátozó jogszabályok és a végrehajtás hiánya sérti a nők és lányok emberi jogait és testi autonómiáját; elítéli, hogy a nők számos országban nem férnek hozzá az abortuszhoz, és elítéli, hogy Lengyelországban legalább négy nő életét vesztette az abortuszt színte minden körülmények között tiltó rendeletek alkalmazása miatt; sürgeti a tagállamokat, hogy tegyenek hatékony lépéseket az emberi jogok és a nők jogainak ilyen jellegű megsértésének orvoslására, és hozzanak létre olyan mechanizmusokat, amelyek a jövőben megakadályozzák ezek előfordulását; felhívja a Bizottságot, hogy tekintse az

⁽²⁰⁾ A Tanács 2000/78/EK irányelve (2000. november 27.) a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról (HL L 303., 2000.12.2., 16. o.).

⁽²¹⁾ COM(2022)0105.

2022. szeptember 15., csütörtök

abortuszt alapvető jognak, szüntesse meg a hozzáférés akadályait, és biztosítsa, hogy azt az állami egészségügyi ellátórendszerekben hajtsák végre, valamint az éves jogállamisági jelentéseiben helyezzen nagyobb hangsúlyt a szexuális és reprodukív egészségre és jogokra;

64. határozottan elítéli a roma nők hátrányos megkülönböztetését és szegregációját az anyák számára egészségügyi szolgáltatásokat nyújtó intézményekben; üdvözli, hogy Csehország kártérítési törvényt fogadott el a kényszer- és illegális sterilizáció áldozatai számára, és megjegyzi, hogy a szlovák kormány is előrelépést tett azzal, hogy 2021-ben bocsánatot kért, de egyelőre nem nyújtottak be kártérítési törvényre irányuló javaslatot; úgy véli, hogy az egészségügyi ellátáshoz, különösen a szexuális és reprodukív egészséghoz való hozzáférés joga a nők alapvető joga, amelyet meg kell erősíteni, és amelyet semmi esetre sem szabad korlátozni vagy elvenni;

65. felhívja a tagállamokat, hogy a nem jogi elismerésének előfeltételeként tartsák tiszteltben minden ember testi autonómiáját, különösen az interszexuális nemi szervek megcsonkításának, az úgynevezett „átnevelő terápiás” gyakorlatoknak és a transznemű személyek kényszersterilizációjának betiltása révén; megismétli, hogy a nemek jogi elismerésére vonatkozó jogszabályokat a nemzetközi emberi jogi normáknak megfelelően kell elfogadni, ezáltal a nemek elismerését hozzáférhetővé, megfizethetővé, közigazgatási jellegűvé és gyorsá kell tenni, és annak az önrendelkezésen kell alapulnia;

66. hangsúlyozza annak szükségességét, hogy a szabad mozgás érdekében minden partnerkapcsolatot elismerjenek, beleértve az uniós polgárok nem uniós partnereit is; riasztónak tartja, hogy továbbra sem hajtják végre az EUB C-673/16. sz. Coman és Hamilton ügyben hozott ítéletét, amely elismeri, hogy a szabad mozgásra vonatkozó uniós jogszabályok értelmében a „házastárs” kifejezés magában foglalja az azonos nemű házastársakat is; rámutat arra, hogy panasz érkezett a Bizottsághoz egy azonos tárgyú ügygel kapcsolatban (A.B. és K.V. kontra Románia – 17816/21. sz. kérelem); hangsúlyozza, hogy a Bizottság tévlensége azt eredményezte, hogy a Coman és Hamilton ügy felperesei jogorvoslat érdekében az EJBH elé terjesztették az ügyet (Coman és mások kontra Románia – 2663/21. sz. kérelem); ismételten felhívja a Bizottságot, hogy indítson kötelezettségsegzési eljárást a Coman és Hamilton ügy végrehajtásának elmulasztása miatt;

67. üdvözli a Bizottság azon kötelezettségvállalását, hogy 2022-ben a szülői viszony tagállamok közötti kölcsönös elismeréséről szóló rendeletre irányuló javaslatot tesz közzé, amellyel EU-szerte jogbiztonságot kíván teremteni a szírványcsaládok számára;

68. kiemeli a nemi alapú erőszak és a családon belüli erőszak aggasztó mértékű növekedését a Covid19-világjárvány idején; üdvözli, hogy néhány nemzeti, regionális és helyi önkormányzat gyors választ adott a családon belüli erőszak áldozatainak megsegítésére irányuló intézkedések bevezetésével, mint például a segélyvonalak számának és az információmegosztásnak a növelése, kódszó-rendszerek bevezetése a gyógyszertárakban, a családon belüli erőszak és bántalmazás bejelentésének megkönnyítése érdekében az élelmiszerüzletekben felállított tanácsadó központok vagy a rejtett alkalmazások; rámutat azonban arra, hogy a túlélők számára általában nem áll rendelkezésre menedékhely vagy más biztonságos szálláslehetőség; sürgeti ezért a tagállamokat, hogy biztosítsanak megfelelő finanszírozást a meglévő menedékhelyek számára, hogy segítsék őket kapacitásaik növelésében, valamint segítsék elő a túlélők, köztük a kísérő kiskorúak számára biztosított további menedékhelyek és a biztonságos lakhatási lehetőségek létrehozását; felhívja továbbá a tagállamokat, hogy biztosítsák, hogy a túlélők számára nyújtott szolgáltatásokat alapvető fontosságúnak tekintik és azok mindig elérhetőek, továbbá, hogy azokat a rendőri erők számára nyújtott megfelelő és speciális képzés, valamint célzott igazságügyi válaszigintézkedések egészítsék ki a jövőre való felkészültség növelése céljából;

69. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a nők és lányok jogait egyre élesebben támadták, amikor egyes tagállamok megpróbálták korlátozni a szexuális és reprodukív egészséget és jogokat a Covid19-világjárványt ürügyként használva ahhoz, hogy korlátozzák az abortuszhoz, a fogamzásgátláshoz és a nőgyógyászati szolgáltatásokhoz való hozzáférést; hangsúlyozza, hogy a világjárvány ellenére néhány tagállamban kísérletet tettek a nők abortuszellátáshoz való hozzáférése vonatkozó meglévő jogi védelem korlátozására, többek között olyan regresszív feltételek, például a kötelező elfogult tanácsadás vagy a várakozási idők bevezetésével, amelyeknek teljesülniük kell az abortusz elvégzése előtt; elítéli különösen, hogy Szlovákiában a parlament ezen időszak alatt több mint 20 alkalommal kísérelte meg az abortuszhoz való jog korlátozását; határozottan hangsúlyozza, hogy a szexuális és reprodukív egészséggel és jogokkal kapcsolatos szolgáltatásokat alapvető fontosságúnak kell tekinteni, és e szolgáltatások időérzékeny jellege miatt még globális egészségügyi vészhelyzetek esetén is rendelkezésre kell állniuk;

2022. szeptember 15., csütörtök

70. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a Covid19-válságra adott válaszingykedés magában foglalja a nemi dimenziót és a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő költségvetés-tervezést, valamint a nemi szempontú utólagos hatásvizsgálatokat, amint azt a Bizottság 2020–2025 közötti időszakra szóló nemi esélyegyenlőségi stratégiája is javasolja; sürgeti az uniós intézményeket, hogy biztosítsák a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítését valamennyi uniós politikában és fellépésben;

Szabadságok

71. emlékeztet arra, hogy meg kell őrizni a tömegtájékoztató szabadságát, pluralizmusát és függetlenségét, biztosítva a média tulajdonviszonyainak átláthatóságát és a piaci koncentráció szabályozását, valamint az újságírók védelmét; úgy véli, hogy e visszaélészerű gyakorlatok megszüntetésének elősegítése érdekében nagy szükség van olyan kötelező erejű uniós szabályokra, amelyek szilárd és következetes védelmet biztosítanak a független médiának és az újságíróknak az EU-n belül az elhallgattatásukat vagy megfélemlítésüket célzó, zaklató perekkel szemben; felhívja a Bizottságot, hogy fokozza erőfeszítéseit e tekintetben, többek között javasoljon kötelezően alkalmazandó intézkedéseket, továbbá védje meg és mozdítsa elő az oknyomozó újságírás finanszírozását;

72. elítéli a közéleti részvételt akadályozó stratégiai perek alkalmazását, amelyeket olyan emberijog-védőknek, többek között az LMBTI-jogok védelmezőinek elhallgattatására és megfélemlítésére használnak, akik bírálják az emberi jogi visszaéléseket; hangsúlyozza, hogy a közéleti részvételt akadályozó stratégiai perek csupán egy a szabad és pluralista médiát fenyegető veszélyek közül, a továbbiak között emlithető a kereskedelmi nyomás és kényszer, a politikai nyomás, az újságírói öncenzúra a különösen vitatott kérdésekben, az újságírók szakmai előmenetelének bizonytalansága és a rájuk nehezedő jelentős munkateher; az általuk érzett nyomás, hogy kritikátlan beszámolókat révén tartsák fenn az elit forrásokhoz való hozzáférést, valamint a szakmai előmenetelük akadályozásának kilátása, ha átlépik a feltételezett, hallgatólagosan elfogadott „határt” a különösen vitatott kérdésekben, különösen a külpolitika terén; felhívja a tagállamokat a független, pluralista és szabad média védelmére és fejlesztésére; e tekintetben elítél minden olyan intézkedést, amelynek célja a kritikus média elhallgattatása, valamint a tömegtájékoztató szabadságának és sokszínűségének aláásása; hangsúlyozza, hogy sürgősen fel kell lépni az összes közéleti részvételt akadályozó stratégiai per ellen; üdvözlí a Bizottság arra irányuló közelmúltbeli kezdeményezését, hogy ajánlást adjon ki az újságírók védelmének, biztonságának és szerepvállalásának az Európai Unióban történő biztosításáról; felhívja a Bizottságot, hogy késedelem nélkül készítse el a tömegtájékoztató szabadságáról szóló jogszabályt;

73. aggodalmát fejezi ki azon jelentések miatt, amelyek szerint egyes tagállamok hatóságai a Pegasus kémsoftvert politikai vagy egyéb indokolatlan célokra használták fel újságírók, politikusok, ügyvédek, civil társadalmi szereplők és más személyek elleni kémkedésre, megsértve ezzel az uniós jogot, valamint az EUSZ 2. cikkében és a Chartában foglalt értékeket; aggódik amiatt, hogy a Pegasust újságírók, emberi jogi aktivisták, ellenzéki személyek és ügyvédek ellen használják az EU-n belül és azon kívül; emlékeztet arra, hogy a Pegasus csak egy a sok példa közül, amikor állami szervek ártatlan polgárok ellen illegális tömeges megfigyelés céljából valamilyen programmal visszaélnek; üdvözlí a Pegasusszal foglalkozó európai parlamenti vizsgálóbizottság létrehozását, amely kivizsgálja a megfigyelési eszközökkel való állítólagos visszaélést és az EUSZ 2. cikkében és a Chartában foglalt jogok és szabadságok állítólagos megsértésének mértékét, valamint biztosítékokat nyújt és ajánlásokat tesz;

74. kiemeli, hogy az LMBTIQ-személyek, valamint általánosabban a civil társadalom elleni lejárató kampányok elterjedtebbek azokban a tagállamokban, amelyekben a tömegtájékoztató szabadsága veszélyben van; határozottan elítéli a közszolgálati médiában a jelenlegi kormányt bíráló bírák, újságírók és politikusok elleni folyamatos lejárató kampányokat, többek között a kormányzati szervek, kormányzati tisztviselők, állami tulajdonú vállalatok vagy az Unióban létrehozott kormánykoalíciókkal szoros kapcsolatban álló személyek által indított, közéleti részvételt akadályozó stratégiai pereket; sürgeti a Bizottságot, hogy minden rendelkezésére álló jogalkotási és végrehajtási eszközt használjon fel a véleménynyilvánítás szabadságát veszélyeztető megfélemlítő intézkedések megakadályozására; felhívja a Bizottságot, hogy az újságírói szervezetekkel együttműködve kövesse nyomon és jelentse az újságírók elleni támadásokat, valamint a független média elhallgattatására vagy megfélemlítésére irányuló pereket, és biztosítsa a megfelelő jogorvoslathoz való hozzáférést;

75. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az újságírók biztonsága nem egyetemesen garantált; hangsúlyozza a médiapluralizmus fontosságát, valamint azt, hogy meg kell védeni az újságírókat a fenyegetésekkel és támadásokkal szemben az öncenzúra megelőzése, illetve a véleménynyilvánítás szabadságának és a tájékoztatáshoz való jognak a biztosítása, valamint az újságírói szakma védelme érdekében; felhívja a Bizottságot, hogy javítsa a kormányok által hozott olyan intézkedések értékelésére szolgáló eszközöket, amelyek alááshatják az információszabadságot és a pluralizmust;

2022. szeptember 15., csütörtök

76. elítéli a tüntetések során újságírók ellen elkövetett támadásokat, letartóztatásokat és erőszakot, akiket ezzel megakadályoztak a tudósításban, és ennél fogva abban, hogy pusztán végezzék a munkájukat; mély aggodalmát fejezi ki a tüntetések során – különösen az újságírók ellen – elkövetett rendőri brutalitás miatt, és sürgeti az e cselekményekért való felelősségre vonást; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy biztosítsák az újságírók biztonságát és védelmét, különösen a tüntetések során;

77. hangsúlyozza, hogy a nemzetközi emberi jogi jogszabályok értelmében a közegészség vagy más jogos érdekek védelme érdekében jogszerűen lehet bizonyos korlátozásokat bevezetni a békés gyülekezés szabadságára vonatkozóan, de ezeket törvényben kell előírni, és a konkrét célhoz szükségesnek és azzal arányosnak kell lenniük; mély aggodalmát fejezi ki a tüntetésekre vonatkozó néhány általános tilalom, valamint a Covid19-világjárvány idején elrendelt, tüntetésekre vonatkozó bizonyos tilalmak és korlátozások miatt, miközben más, hasonló méretű nyilvános gyűléseket továbbra sem érintenek, valamint a békés tüntetőkkal szembeni erőszak alkalmazása miatt; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a tagállamok eltérő küszöbértékeket határoztak meg az erőszak és a fegyverek bűnüldöző hatóságok általi, a közrend fenntartása érdekében történő alkalmazására vonatkozóan; felhívja a tagállamokat, hogy a véleménynyilvánítás, a gyülekezés és az egyesülés szabadságára vonatkozó korlátozó intézkedések és jogszabályok elfogadásakor védjék az alapvető jogokat, és segítsék elő egy olyan környezet létrejöttét, amelyben a kritika hozzátartozik a közérdekű kérdésekről folytatott egészséges vitához;

78. mély aggodalmát fejezi ki az újságírók, emberijog-védők és más, külföldi beavatkozásokat és dezinformációs kampányokat felfedő személyek elleni támadások, zaklatások, erőszak és fenyegetések miatt; sürgeti a tagállamokat, hogy a gyorsan növekvő dezinformációval, átverésekkel és politikai propagandával összefüggésben tanterveikbe foglaljanak bele a kritikus gondolkodás, a médiatudatosság és a digitális készségek fejlesztésére összpontosító, az életkornak megfelelő célzott tevékenységeket; kéri, hogy helyezzenek nagyobb hangsúlyt az állampolgári ismeretek oktatására, különös tekintettel az alapvető jogokra, a demokráciára és a közügyekben való részvételre;

79. megjegyzi, hogy több tagállam helyezése is romlott a sajtószabadsággal kapcsolatos nemzetközi rangsorokban; kiemeli a közszolgálati média pótolhatatlan szerepét, és hangsúlyozza, hogy elengedhetetlen a politikai befolyástól való függetlenségük biztosítása és fenntartása; határozottan elítéli a tömegtájékoztatás szabadságát érő fenyegetéseket, köztük az újságírók és a visszaélést bejelentő személyek ellen irányuló zaklatásokat és támadásokat, a törvényben foglalt védelmük figyelmen kívül hagyását, a média „foglyul ejtését”, illetve a politikai indíttatású intézkedések végrehajtását a médiaszektorban;

80. mély aggodalmát fejezi ki a tömegtájékoztatás szabadságának további romlása miatt Magyarországon, Lengyelországban és Szlovéniában, valamint a kormánykoalíciók által a sokszínűség csökkentése és a médián belüli kritikus hangok elhallgattatása érdekében bevezetett különböző reformok miatt; aggódik továbbá amiatt, hogy nincsenek átlátható és egyértelmű elvek arra vonatkozóan, hogy egyes tagállamokban a nemzeti, regionális és helyi kormányzatok hogyan osszák el a hirdetéseket a médiaorgánumok között; mély sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a média gazdasági helyzete romlott a Covid19-világjárvány idején, és úgy véli, hogy konkrét intézkedéseket kell hozni a világjárvány médiaorgánumokra gyakorolt hatásának enyhítésére;

81. aggodalmát fejezi ki az olyan, kormányzatok által ellenőrzött szervek létrehozása miatt, amelyek a médiakörnyezet nagy részét irányítják, valamint a közszolgálati médiaorgánumok pártérdekek kiszolgálása érdekében történő eltérítése miatt; emlékeztet arra, hogy ahol a médiabeli tulajdonviszonyok továbbra is erősen koncentráltak – akár kormányzati, akár magántulajdonról van szó –, ott jelentős kockázat merül fel a médiatartalmakban megjelenített információk és nézőpontok sokféleségére nézve; emlékeztet arra, hogy a véleménynyilvánítás és a tájékozódás szabadsága – beleértve a művészi önkifejezés szabadságát is – és a tömegtájékoztatás szabadsága alapvető fontosságú a demokrácia és a jogállamiság szempontjából, és sürgeti a tagállamokat, hogy garantálják médiahatóságaik függetlenségét; emlékeztet arra, hogy az információk és eszmék akár szóban, akár írásban vagy nyomtatott formában, művészet formájában vagy bármely más eszköz útján történő kereséséhez, fogadásához és közléséhez való jog a művészi önkifejezés szabadságának részét képezi;

82. felhívja a Bizottságot, hogy biztosítsa az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv megfelelő végrehajtását, különös figyelmet fordítva a médiaszabályozók függetlenségére, a médiatulajdon átláthatóságára és a médiatudatosságra; felhívja a Bizottságot, hogy hatékonyan alkalmazza a kötelezettségszegési eljárásokat azokban az esetekben, amikor a tagállamok helytelenül vagy hiányosan hajtják végre ezeket a rendelkezéseket;

2022. szeptember 15., csütörtök

83. megjegyzi, hogy a tagállamok által a Covid19-re válaszul hozott egyes intézkedések súlyosan érintették a magánélethez és az adatvédelemhez való jogot, hogy nem konzultáltak teljeskörűen az adatvédelmi hatóságokkal, hogy a szükségesség és az arányosság nem mindig volt egyértelmű, és hogy sok esetben hiányzott a szilárd jogalap, és nem került sor megfelelő értékelésekre; felhívja a Bizottságot, az európai adatvédelmi biztost és az Európai Adatvédelmi Testületet, hogy haladéktalanul értékeljék a helyzetet;

84. mély aggodalmát fejezi ki az általános adatvédelmi rendelet ⁽²²⁾ gyenge és egyenlőtlen végrehajtása miatt, amely azzal a kockázattal jár, hogy a rendelet papírtigrissé válik, és nem nyújt tényleges védelmet az uniós polgárok számára; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Bizottság figyelmen kívül hagyta a Parlament azon felhívását, hogy indítson kötelezettségszegési eljárást Írország ellen a rendelet nem megfelelő érvényesítése miatt;

85. aggódik a Bizottság iratkezelésre és irattárra vonatkozó belső iránymutatásai miatt, amelyek a dokumentumokhoz való hozzáférésről szóló 1049/2001/EK rendelet ⁽²³⁾ téves értelmezésén alapulnak, valamint amiatt, hogy a szöveges üzeneteket kizárták a dokumentumokhoz való hozzáférésre vonatkozó szabályok hatálya alól, amit az európai ombudsman „hivatali visszasságnak” nevezett; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy egyes tagállamok akadályozták a polgárokat a dokumentumokhoz való hozzáférés jogának hatékony gyakorlásában azáltal, hogy szükségtelenül elhalasztották vagy akár meg is szüntették a kért dokumentumok kiadására vonatkozó határidőket; hangsúlyozza, hogy ez nemcsak a hatóságok iránti bizalomvesztéshez vezetett az uniós polgárok körében, hanem a médiapluralizmust is aláásta az EU-ban;

Az EU külső határainál fennálló helyzet és alapjogi jogsértések

86. hangsúlyozza, hogy az életmentés a nemzetközi és uniós jog szerinti jogi kötelezettség; határozottan elítéli az egyes tagállamokban a civil társadalmi szervezetekkel és egyénnel szemben a migránsoknak történő humanitárius segítségnyújtás miatt indított büntetőeljárásokat; felhívja a tagállamokat annak biztosítására, hogy ne folytatódjanak az eljárások a migránsoknak humanitárius okból segítséget nyújtó egyénnel és civil társadalmi szervezetekkel szemben;

87. elítéli, hogy egyes tagállamok olyan jogszabályokat, politikákat és gyakorlatokat vezettek be, amelyek aláássák a menekültek, a menedékkérők és a migránsok emberi jogainak eredményes védelmét a szárazföldön és a tengeren; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy állítsák migrációs és menekültügyi politikáik középpontjába a migránsok, menedékkérők és menekültek emberi jogait, valamint a felelősségmegosztás elvét;

88. határozottan elítéli a migránsokkal, menekültekkel és menedékkérőkkel szemben az EU külső határain elkövetett visszatoloncolások, alapjogi jogsértések és erőszak eseteit, amelyeket olyan intézmények is elítéltek, mint a Nemzetközi Migrációs Szervezet ⁽²⁴⁾, valamint a humanitárius munkások és aktivisták kriminalizálását és az uniós finanszírozás felhasználását, amelyet aránytalanul használtak fel zárt létesítmények építésére és a külső határok megerősítésére; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy hozzanak létre egy teljes jogú alapjogi ellenőrző rendszert a visszatoloncolásokkal és az alapvető jogok megsértésével kapcsolatos állítások kivizsgálására, és növeljék a külső határokon meghozott intézkedések átláthatóságát, amint azt Az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége ⁽²⁵⁾ kérte; felhívja a Bizottságot, hogy indítson kötelezettségszegési eljárásokat, amennyiben visszatoloncolásra és erőszakra utaló jelek merülnek fel;

⁽²²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról (HL L 119., 2016.5.4., 1. o.).

⁽²³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1049/2001/EK rendelete (2001. május 30.) az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság dokumentumaikhoz való nyilvános hozzáféréséről (HL L 145., 2001.5.31., 43. o.).

⁽²⁴⁾ Nemzetközi Migrációs Szervezet, „IOM calls for end to pushbacks and violence against migrants at EU external borders” (Az IOM felszólít az EU külső határain a migránsok elleni visszatoloncolások és erőszak megszüntetésére), 2021. február 9.

⁽²⁵⁾ Az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége, 2021. évi alapjogi jelentés, 2021. április.

2022. szeptember 15., csütörtök

89. mély aggodalmát fejezi ki az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökségről (Frontex) közzétett információk miatt, elismerve az ügynökség részvételét a visszatoloncolásokban és azt, hogy az ügynökségnek tudomása van azokról; felszólítja a Frontextet, hogy alkalmazza a rá vonatkozó rendelet⁽²⁶⁾ 46. cikkét, és függesszen fel minden műveletet azokban a tagállamokban, ahol ilyen esetek fordulnak elő, és biztosítsa a szervezet műveleti tevékenységeinek teljes átláthatóságát és elszámoltathatóságát; felhívja a Bizottságot, hogy vizsgálja ki ezeket a gyakorlatokat, és tegye meg a szükséges intézkedéseket a Frontex említett gyakorlatainak megszüntetése érdekében;

90. felhívja a tagállamokat, hogy vezessenek be megfelelő eljárásokat annak biztosítására, hogy a személyeket meghallgatják, mielőtt egy szomszédos tagállamba visszafordítanák őket, és hivatalosan értesítsék őket a meghozott döntésről; elítéli, hogy az EU belső vagy külső határának átlépése után elfogott migránsokat és menedékkérőket szisztematikusan nem hallgatják meg, mielőtt visszafordítanák őket egy szomszédos tagállamba, és erről szisztematikusan nem is értesítik őket; emlékeztet a tagállamok azon kötelezettségére, hogy ténylegesen garantálják a tisztességes eljáráshoz és a törvény előtti egyenlőséghez való jogot minden ember számára;

91. mély aggodalmát fejezi ki az EU külső határait, különösen a keleti és déli határait átlépő, kísérő nélküli kiskorúak miatt, és felhívja a tagállamokat, hogy fordítsanak különös figyelmet a kísérő nélküli kiskorúak helyzetére ezeken a határátkelőhelyeken;

92. aggódik a technológia határokon történő fokozott alkalmazása miatt, amely néhány esetben rendkívül tolatkodó lehet; sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy hozzanak létre független ellenőrzési mechanizmusokat a határokon, amelyeknek ki kell terjedniük a határőrizeti tevékenységek ellenőrzésére is, és biztosítaniuk kell az alapvető jogok tiszteletben tartását;

Gyűlölet-bűncselekmény és gyűlöletbeszéd

93. aggódik amiatt, hogy a tagállamokban egyre több esetben folyamodnak gyűlöletbeszédhez és lejárató kampányokhoz, amelyeket gyakran magas rangú köztisztviselők vagy vezető politikusok követnek el, és kifejezetten a médiával, a nem kormányzati szervezetekkel és bizonyos társadalmi csoportokkal vagy kisebbségekkel – például az LBMTIQ-személyekkel – szemben; hangsúlyozza, hogy e cselekmények tagadhatatlan hatást gyakorolnak a civil társadalmi térre, és veszélyes környezetet teremtenek a civil társadalom és az emberijog-védők számára; riasztónak tartja, hogy csak 2021-ben több tagállamban is számos esetben követtek el támadást LBMTIQ-irodák és azok személyzete ellen;

94. elítéli a gyűlölet-bűncselekmények, a gyűlöletbeszéd és az alaptalan vagy rosszhiszemű vádak minden formáját, mind az offline, mind az online térben, amelyek indítéka bármilyen alapú megkülönböztetés, így különösen a nem, faj, bőrszín, etnikai vagy társadalmi származás, genetikai tulajdonság, nyelv, vallás vagy meggyőződés, politikai vagy más vélemény, nemzeti kisebbséghez tartozás, vagyoni helyzet, születés, fogyatékoság, életkor vagy szexuális irányultság alapján történő megkülönböztetés; aggodalmát fejezi ki a Covid19-világjárvány idején elkövetett gyűlölet-bűncselekmények és a megkülönböztetésre vagy erőszakra való felbujtással kapcsolatos bűncselekmények miatt, amelyek bizonyos, különösen kiszolgáltatott személyek megbélyegzését eredményezték; emlékeztet arra, hogy a rasszizmus és az idegengyűlölet bűncselekménynek, nem pedig véleménynek minősül;

95. üdvözli a Bizottságnak az uniós bűncselekmények listájának a gyűlöletbeszédrel és a gyűlölet-bűncselekményekkel történő kibővítéséről szóló tanácsi határozatra irányuló javaslatát, és felhívja a Tanácsot, hogy törekedjen annak egyhangú elfogadására; emlékeztet arra, hogy a Bizottságnak és a tagállamoknak együtt kell működniük az internetes vállalkozásokkal a megfelelő biztosítékok nyújtása és a jogellenes online gyűlöletbeszéd felszámolására vonatkozó magatartási kódex teljes körű végrehajtása érdekében;

Környezetvédelem

96. kiemeli a Charta 37. cikkét, amely kimondja, hogy a magas szintű környezetvédelem megvalósítására, valamint a környezet minőségének javítására irányuló intézkedéseket be kell építeni az Unió politikáiba;

⁽²⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1896 rendelete (2019. november 13.) az Európai Határ- és Parti Őrségről (HL L 295., 2019.11.14., 1. o.).

2022. szeptember 15., csütörtök

97. felhívja a Bizottságot, hogy haladéktalanul fogadja el a vonatkozó jogalkotási kezdeményezéseket, a további tervezett jogszabályokat pedig az eredeti ütemtervnek megfelelően fogadja el; hangsúlyozza, hogy a releváns környezetvédelmi szempontokat sürgősen be kell építeni valamennyi szakpolitika és kezdeményezés döntéshozatali folyamatába; úgy véli, hogy valamennyi makrogazdasági politikát a fenntarthatóságnak kell vezérelnie a környezeti szempontból fenntartható gazdaságra való igazságos átmenet biztosítása érdekében, a fenntartható foglalkoztatás védelme és megteremtése mellett, valamint az emberiséget fenyegető egyik legsúlyosabb veszély kezelése érdekében;

98. felszólít az Aarhusi Egyezmény uniós szintű végrehajtására, amely összekapcsolja a környezeti és az emberi jogokat; kiemeli, hogy az egyének számára súlyos és káros következményekkel járhat mind a környezetkárosodás, mind pedig az, hogy néhány hatóság elmulasztja az egyéneket érintő súlyos környezeti kockázatokkal kapcsolatos tájékoztatást; felszólít az e területeken dolgozó újságírók, aktivisták, nem kormányzati szervezetek, jogvédők, bejelentő személyek és felügyeleti szervek védelmére;

o

o o

99. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.

2022. szeptember 15., csütörtök

P9_TA(2022)0326

Gazdasági, társadalmi és területi kohézió az EU-ban: 8. kohéziós jelentés

Az Európai Parlament 2022. szeptember 15-i állásfoglalása a gazdasági, társadalmi és területi kohézióról az Unióban: a 8. kohéziós jelentésről (2022/2032(INI))

(2023/C 125/09)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés 2. és 3. cikkére,
- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 4., 162., 174–178. és 349. cikkére,
- tekintettel az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízümpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról szóló, 2021. június 24-i (EU) 2021/1060 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ (közös rendelkezésekről szóló rendelet),
- tekintettel az Európai Regionális Fejlesztési Alapról és a Kohéziós Alapról szóló, 2021. június 24-i (EU) 2021/1058 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽²⁾,
- tekintettel az Igazságos Átmenet Alap létrehozásáról szóló, 2021. június 24-i (EU) 2021/1056 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽³⁾,
- tekintettel az Európai Regionális Fejlesztési Alap és külső finanszírozási eszközök által támogatott európai területi együttműködési célkitűzésre (Interreg) vonatkozó egyedi rendelkezésekről szóló, 2021. június 24-i (EU) 2021/1059 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽⁴⁾,
- tekintettel az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+) létrehozásáról és az 1296/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021. június 24-i (EU) 2021/1057 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽⁵⁾,
- tekintettel az Európai Parlament és a Tanács az 1301/2013/EU, az 1303/2013/EU és az 508/2014/EU rendeletnek a Covid19-járványra adott válaszként a tagállamok egészségügyi rendszereibe és gazdaságuk más ágazataiba történő beruházások mozgósítását célzó különös intézkedések tekintetében módosításáról szóló, 2020. március 30-i (EU) 2020/460 rendeletére ⁽⁶⁾ (a koronavírusra való reagálást célzó beruházási kezdeményezés),
- tekintettel az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról és az 1698/2005/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1305/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽⁷⁾,
- tekintettel a Bizottság által 2021. július 14-én elfogadott, „Írány az 55 %!” intézkedéscsomagra,

⁽¹⁾ HL L 231., 2021.6.30., 159. o.

⁽²⁾ HL L 231., 2021.6.30., 60. o.

⁽³⁾ HL L 231., 2021.6.30., 1. o.

⁽⁴⁾ HL L 231., 2021.6.30., 94. o.

⁽⁵⁾ HL L 231., 2021.6.30., 21. o.

⁽⁶⁾ HL L 99., 2020.3.31., 5. o.

⁽⁷⁾ HL L 347., 2013.12.20., 487. o.

2022. szeptember 15., csütörtök

- tekintettel a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról és a 401/2009/EK rendelet, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet módosításáról szóló, 2021. június 30-i európai parlamenti és tanácsi (EU) 2021/1119 rendeletre ⁽⁸⁾ (európai klímarendelet),
- tekintettel a közös agrárpolitika finanszírozásáról, irányításáról és monitoringjáról, valamint az 1306/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021. december 2-i (EU) 2021/2116 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽⁹⁾,
- tekintettel az 1303/2013/EU és a 223/2014/EU rendeletnek az Európában lévő menekültekre irányuló kohéziós fellépés (CARE) tekintetében történő módosításáról szóló, 2022. április 6-i (EU) 2022/562 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁰⁾,
- tekintettel a brexit miatti kiigazításokra képzett tartalék létrehozásáról szóló, 2021. október 6-i (EU) 2021/1755 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹¹⁾,
- tekintettel a 2012/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a jelentős közegészségügyi szükséghelyzet által súlyosan érintett tagállamoknak és az Unióval csatlakozási tárgyalásokat folytató országoknak nyújtandó pénzügyi támogatás nyújtása céljából történő módosításáról szóló, 2020. március 30-i (EU) 2020/461 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹²⁾ (az Európai Unió Szolidaritási Alapja – EUSZA),
- tekintettel az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszerről szóló, 2020. december 16-i (EU, Euratom) 2020/2092 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹³⁾ (a jogállamiságra vonatkozó feltételrendszerről szóló rendelet),
- tekintettel a határokon átnyúló összefüggésben jogi és közigazgatási akadályok felszámolására irányuló mechanizmusról szóló, európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló, 2018. május 29-i bizottsági javaslatra (COM(2018)0373),
- tekintettel a Bizottság „8. kohéziós jelentés: Kohézió Európában 2050-ig” című, 2022. február 4-i közleményére (COM(2022)0034),
- tekintettel „Az emberek középpontba állítása, a fenntartható és inkluzív növekedés biztosítása és a lehetőségek kibontakoztatása az EU legkülső régióiban” című, 2022. május 3-i bizottsági közleményre (COM(2022)0198),
- tekintettel a Bizottság „Hosszú távú jövőkép az EU vidéki területei számára – Az erősebb, összekapcsolt, reziliens és virágzó vidéki területek 2040-ig történő megvalósítása felé” című, 2021. június 30-i közleményére (COM(2021)0345),
- tekintettel a városfejlesztési ügyekért felelős miniszterek 2016. május 30-i amszterdami nem hivatalos találkozásán elfogadott, uniós városfejlesztési menetrendről szóló Amszterdami Paktumra,
- tekintettel a szociális jogok európai pillérére, melyet a Parlament, a Tanács és a Bizottság 2017. november 17-én Göteborgban hirdetett ki,
- tekintettel az ENSZ Éghajlatváltozási Kormányközi Testületének „Climate Change 2022: Mitigation of Climate Change” (Éghajlatváltozás 2022: Az éghajlatváltozás mérséklése) című jelentésére,
- tekintettel a Régiók Bizottsága „Uniós stratégia a vidék újjáélesztésére” című, 2020. december 10-i véleményére ⁽¹⁴⁾,

⁽⁸⁾ HL L 243., 2021.7.9., 1. o.⁽⁹⁾ HL L 435., 2021.12.6., 187. o.⁽¹⁰⁾ HL L 109., 2022.4.8., 1. o.⁽¹¹⁾ HL L 357., 2021.10.8., 1. o.⁽¹²⁾ HL L 99., 2020.3.31., 9. o.⁽¹³⁾ HL L 433. I, 2020.12.22., 1. o.⁽¹⁴⁾ HL C 37., 2021.2.2., 16. o.

2022. szeptember 15., csütörtök

- tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság „Az EU strukturális és kohéziós politikájának szerepe a gazdaság innovatív és intelligens átalakításának előmozdításában” című, 2020. szeptember 18-i véleményére ⁽¹⁵⁾,
- tekintettel az EGSZB „A kohéziós politika szerepe az egyenlőtlenségek elleni küzdelemben a Covid19-válságot követő új programozási időszakban. Komplementaritás és lehetséges átfedések a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközzel és a nemzeti helyreállítási tervekkel” című, 2021. szeptember 25-i véleményére ⁽¹⁶⁾,
- tekintettel az EGSZB „A szociális gazdaság szerepe a munkahelyteremtésben és a szociális jogok európai pillérének végrehajtásában” című, 2021. április 27-i véleményére ⁽¹⁷⁾,
- tekintettel a Covid19-válságot követően a foglalkoztatás hatékony és aktív támogatásáról (EASE) szóló, 2021. március 4-i (EU) 2021/402 bizottsági ajánlásra ⁽¹⁸⁾,
- tekintettel a Bizottság 2020. október 14-én indított új európai Bauhaus kezdeményezésére,
- tekintettel a Bizottság 2015-ben indított „Catching-up” (a fejlődésben lemaradt térségekre irányuló) kezdeményezésére,
- tekintettel az ENSZ fenntartható fejlődési céljaira, amelyeket a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrend keretében 2015 szeptemberében határoztak meg,
- tekintettel az Egyesült Nemzetek Éghajlatváltozási Keretegyezménye Feleinek 21. Konferenciáján (COP21) Párizsban, 2015. december 12-én elfogadott megállapodásra (Párizsi Megállapodás),
- tekintettel a kohéziós politikáról mint az egészségügyi ellátás terén meglévő különbségek csökkentésének, valamint a határokon átnyúló egészségügyi együttműködés erősítésének eszközéről szóló, 2022. március 8-i állásfoglalására ⁽¹⁹⁾,
- tekintettel a kohéziós politika innovatív és intelligens átalakulásban, valamint a regionális IKT-összekapcsoltság előmozdításában játszott szerepéről szóló, 2022. március 8-i állásfoglalására ⁽²⁰⁾,
- tekintettel a Covid19 utáni időszakban a városi területek előtt álló kihívásokról szóló, 2022. február 15-i állásfoglalására ⁽²¹⁾,
- tekintettel a „Szorosabb partnerség az EU legkülső régióival” című, 2021. szeptember 14-i állásfoglalására ⁽²²⁾,
- tekintettel a kohéziós politika nemi dimenziójáról szóló, 2021. június 9-i állásfoglalására ⁽²³⁾,
- tekintettel az uniós régiók demográfiai tendenciáinak a kohéziós politika eszközeivel történő megfordításáról szóló, 2021. május 20-i állásfoglalására ⁽²⁴⁾,
- tekintettel a „Kohéziós politika és regionális környezetvédelmi stratégiák az éghajlatváltozás elleni küzdelemben” című, 2021. március 25-i állásfoglalására ⁽²⁵⁾,

⁽¹⁵⁾ HL C 429., 2020.12.11., 153. o.

⁽¹⁶⁾ HL C 517., 2021.12.22., 1. o.

⁽¹⁷⁾ HL C 286., 2021.7.16., 13. o.

⁽¹⁸⁾ HL L 80., 2021.3.8., 1. o.

⁽¹⁹⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0058.

⁽²⁰⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0059.

⁽²¹⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0022.

⁽²²⁾ HL C 117., 2022.3.11., 18. o.

⁽²³⁾ HL C 67., 2022.2.8., 16. o.

⁽²⁴⁾ HL C 15., 2022.1.12., 125. o.

⁽²⁵⁾ HL C 494., 2021.12.8., 26. o.

2022. szeptember 15., csütörtök

- tekintettel a lemaradó uniós régiókról szóló, 2018. március 13-i állásfoglalására ⁽²⁶⁾,
 - tekintettel a kohéziós politikáról és a körforgásos gazdaságról szóló, 2018. június 13-i állásfoglalására ⁽²⁷⁾,
 - tekintettel az Európa jövőjéről szóló konferencia zárójelentésére és ajánlásaira,
 - tekintettel az Unió Belső Politikák Főigazgatósága által „Lemaradó uniós régiók: aktuális helyzet és jövőbeli kihívások” címmel 2020 szeptemberében közzétett tanulmányra ⁽²⁸⁾,
 - tekintettel a Számvevőszék 01/2020. számú, az uniós költségvetés éghajlat-politikai kiadásainak nyomon követéséről szóló áttekintésére,
 - tekintettel eljárási szabályzata 54. cikkére,
 - tekintettel a Költségvetési Bizottság és a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Bizottság véleményére,
 - tekintettel a Regionális Fejlesztési Bizottság jelentésére (A9-0210/2022),
- A. mivel az utolsó pénzügyi időszakban, 2014 és 2020 között a kohéziós politika a legfontosabb közberuházási politikaként több mint 1,4 millió vállalkozást támogatott, 1 544 km vasútvonalhoz és biztonságosabb utakhoz járult hozzá, 45,5 millió embernek segített beilleszkedni a munkaerő-piacra, és akár mintegy 5 %-kal növelte a legkevésbé fejlett régiók GDP-jét;
- B. mivel a világjárvány idején a munkanélküliség kockázata, a megnövekedett mértékű szegénység és a nemek közötti szakadék különösen jelentős volt a kevésbé fejlett uniós régiókban; mivel a nemek közötti foglalkoztatási különbség csaknem kétszerese volt a fejlettebb régiókban tapasztalhatónál;
- C. mivel a kohéziós politika – bár nem válságkezelési eszköz – több ízben segítette elő hatékonyan az olyan szükségshelyzetekre és aszimmetrikus sokkokra való reagálást, mint például a Covid19-válság, a brexit és az Ukrajna orosz megszállása által okozott jelenlegi menekültválság, többek között azáltal, hogy támogatja a frontvonalban lévő tagállamokat az Ukrajnából érkező menekültek befogadása terén; mivel ez a szükséghelyzeti támogatás azonban nem áthatja alá a finanszírozási időszak egészének stratégiai megközelítését, mivel a kohéziós politika önmagában hosszú távú beruházási politika;
- D. mivel rendkívül fontos, hogy a jövőbeli kohéziós politikát a teljes finanszírozási időszak alatt követett stratégia alapján alakítsák ki, amelyet azonban a félidős felülvizsgálat során újra lehetne értékelni és ki lehetne igazítani;
- E. mivel a fejlett kelet-európai régiók felzárkóztak az EU többi részéhez, ugyanakkor számos közepes jövedelmű és kevésbé fejlett régióban gazdasági stagnálás vagy hanyatlás következett be, ami arra utal, hogy e régiók fejlődési csapdában vannak; mivel a források elosztásánál nemcsak a tagállamok közötti, hanem a tagállamokon belüli egyenlőtlenségek kialakulását is figyelembe kell venni;
- F. mivel a konvergencia hajtóerejét mindaddig a kevésbé fejlett régiók erőteljes növekedése jelentette, idővel azonban valószínűleg kevesebb előnyre tesznek majd szert az alacsonyabb költségekből és a beruházások megtérüléséből; mivel a kevésbé fejlett régióknak fejleszteniük kell az oktatást és a képzést, növelniük kell a kutatási és innovációs beruházásokat, valamint javítaniuk kell intézményeik minőségét, és továbbra is be kell ruházniuk az infrastruktúrába a folyamatos növekedés fenntartása és annak elkerülése érdekében, hogy fejlődési csapdába kerüljenek, továbbá biztosítaniuk kell a minőségi szolgáltatásokhoz és a tisztességes életkörülményekhez való hozzáférést;

⁽²⁶⁾ HL C 162., 2019.5.10., 24. o.

⁽²⁷⁾ HL C 28., 2020.1.27., 40. o.

⁽²⁸⁾ Tanulmány – „Lemaradó uniós régiók: aktuális helyzet és jövőbeli kihívások”, Európai Parlament, Belső Politikák Főigazgatósága, Strukturális és Kohéziós Politikai Tematikus Főosztály, 2020. szeptember.

2022. szeptember 15., csütörtök

- G. mivel noha a szegénység és a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettek száma 2012 és 2019 között csökkent, az EU teljes népességének 20 %-a továbbra is ki van téve a szegénység és a társadalmi kirekesztés kockázatának;
- H. mivel az infrastruktúra minősége, a szolgáltatásnyújtás, az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés, valamint a közlekedési és mobilitási megoldások kínálata nagymértékben eltér a városi és vidéki régiók között;
- I. mivel a városok, valamint a város és a vidék közötti funkcionális kapcsolatok a helyi és regionális fejlődés, a kohézió és az igazságos átmenet fontos mozgatórugói;
- J. mivel a nyersanyagok és építőanyagok növekvő költsége közvetlen negatív hatást gyakorol számos, az EU által finanszírozott infrastrukturális projektre, és veszélyezteti azok megvalósítását;
- K. mivel a demográfiai csökkenés hangsúlyosabb a vidéki régiókban, és 2050-re az EU népességének 50 %-a csökkenő és előregedő népességű régióban fog majd élni; mivel ezek a fejlemények hatással lehetnek a növekedési potenciálra és a szolgáltatásokhoz való hozzáférésre a vidéki területeken; mivel a népesség előregedésére tekintettel döntő fontosságú a fiatalabb generációk bevonása régióik jövőbeli fejlesztésébe;
- L. mivel a képzett munkaerő elvándorlása aránytalan mértékben érinti a kevésbé fejlett régiókat, és ha nem kezeli, a jelenség hosszú távú és maradandó hatást gyakorol az Unió jövőjére;
- M. mivel a kohéziós politika kiemelkedő fontosságú a kormányzati tökebefektetések szempontjából, hiszen egyes tagállamokban az összes közberuházási finanszírozás több mint felét biztosítja; mivel az európai strukturális és beruházási alapok (esb-alapok) által nyújtott támogatás kiegészíti, és nem helyettesíti a tagállamok közkiadásait;
- N. mivel a legkésőbb 2050-ig karbonsemlegessé váló Európa célkitűzését össze kell kapcsolni a méltányos és igazságos átállás célkitűzésével; mivel a levegő- és vízszennyezés számos kevésbé fejlett régióban általában továbbra is túl magas; mivel a környező régiókkal összehangolt intézkedések révén valamennyi uniós régióknak jelentős szerepet kell játszania az éghajlatváltozás kihívásainak kezelésében;
- O. mivel nőtt a regionális innovációs szakadék, és gyakran jelentősek az oktatási, képzési és készségbeli különbségek a fejlettebb és kevésbé fejlett régiók között; mivel a készségekkel kapcsolatos adottságok különösen a fővárosi régiókban koncentrálnak, emiatt pedig nagy különbségek alakultak ki város és vidék között;
- P. mivel az új európai Bauhaus kezdeményezés az épített környezet átalakítása révén összekapcsolja az európai zöld megállapodást a városi és vidéki területek lakótereivel;
- Q. mivel Európa-szerte továbbra is különbségek vannak a digitális átállás sebességében; mivel a nagyon nagy sebességű internetkapcsolat csak a nagyvárosi lakosok kétharmadában és a vidéki lakosság egyhatoda számára hozzáférhető;
- R. mivel a lakhatási költségek és az energiaárak emelkednek, ami azt mutatja, hogy az energiaszegénység elleni küzdelem érdekében olcsóbb, szociális lakásokra és gyorsított lakásfelújításra van szükség;
- S. mivel jelentős előrelépés történt a foglalkoztatás és a társadalmi befogadás javítása terén, azonban a regionális különbségek továbbra is nagyobbak, mint a 2008-as pénzügyi válság előtt; mivel a kohéziós politikának hatékony válaszokat kell adnia a szegénység és a társadalmi kirekesztés kezelésére, a munkahelyteremtésre és a növekedésre, a versenyképesség növelésére, az oktatásba és azon belül különösen a digitális oktatásba, az egészségügybe, a kutatásba és az innovációba való beruházások előmozdítására, az éghajlatváltozás elleni küzdelemre és a demográfiai kihívások kezelésére; mivel a kohéziós politika csak akkor képes mindezen feladatok ellátására, ha szilárd alapokon nyugszik;
- T. mivel az EUMSZ 174. cikkében felsorolt régiók és területek különös figyelmet igényelnek; mivel a ritkán lakott legkülső és legészakibb területek esetében folytatni kell az egyedi intézkedéseket és a kiegészítő finanszírozást e régiók súlyos és állandó természeti és demográfiai hátrányainak ellensúlyozása érdekében;

2022. szeptember 15., csütörtök

- U. mivel a kohéziós politikát a jó kormányzás elveivel összhangban és az EUMSZ 2. cikkében meghatározott közös uniós értékek, az Európai Unió Alapjogi Chartája és az európai partnerségi magatartási kódex teljes körű tiszteletben tartása mellett kell végrehajtani; mivel a jogállamiság helyzete több tagállamban romlott az idők során; mivel a kohéziós politikának hozzá kell járulnia a demokrácia és a jogállamiság megerősítéséhez;
- V. mivel a Covid19-világjárvány és a jelenlegi geopolitikai feszültségek megerősítették, hogy át kell gondolnunk a gazdaságirányítási keretet, és többek között mérlegelni kell a Stabilitási és Növekedési Paktum ideiglenes felfüggesztését (2023-ig) és felülvizsgálatát, valamint azt a lehetőséget, hogy a kohéziós politika keretében a tagállamok és a regionális és helyi hatóságok által az esb-alapok részeként végrehajtott közkiadások ne minősüljenek a Stabilitási és Növekedési Paktumban meghatározott nemzeti vagy azzal egyenértékű strukturális kiadásnak;
- W. mivel az EUSZA költségvetése nagyon messze van attól, hogy megfelelő választ adjon a jelentős természeti katasztrófákra, és kifejezze a katasztrófa sújtotta régiókkal való európai szolidaritást; mivel ez az eltérés az éghajlatváltozásból eredő természeti katasztrófák várható gyakoribbá válása miatt nőni fog, és drasztikusabb változásokat idéz elő az emberek életében; mivel az uniós alapokból származó hozzájárulások csak az infrastruktúra és berendezések helyreállítását fedezik, míg az éghajlatváltozással szemben reziliensebb struktúrák újjáépítésének többletköltségeit a tagállamoknak kell (társ)finanszírozniuk;
1. meggyőződése, hogy a kohéziós politika csak akkor töltheti be a beruházások és a munkahelyteremtés motorjaként, a regionális és régió belüli egyenlőtlenségek csökkentésének eszközeként, valamint az összes uniós régióra kiterjedő szolidaritási mechanizmusként betöltött jelenlegi szerepét, ha a partnerség elvén és a többszintű kormányzáson alapuló szilárd finanszírozással rendelkezik; hangsúlyozza, hogy ez azt jelenti, hogy – a várható recesszió fényében is – legalább ugyanolyan szintű finanszírozást kell biztosítani számára, mint a 2021–2027-es pénzügyi időszakban, kiegészítve azt az Igazságos Átmenet Alap (IÁA) II. költségvetési forrásaival; emlékeztet arra, hogy az új kihívások leküzdéséhez új finanszírozásra van szükség, és kéri, hogy a kohéziós politikát egészítsék ki új költségvetési forrásokkal annak érdekében, hogy a tagállamok és a regionális hatóságok kezelni tudják az Uniót érintő különböző kihívásokat és válságokat;
2. megjegyzi, hogy a tagállamok a Stabilitási és Növekedési Paktum jelenlegi keretén belül kellően indokolt kérelmet nyújthatnak be további rugalmasságra az állami vagy azzal egyenértékű strukturális kiadások tekintetében, amelyeket a közigazgatás az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA), a Kohéziós Alap (KA) és az Igazságos Átmenet Alap (IÁA) részeként aktivált beruházások társfinanszírozása révén támogat; emlékeztet arra, hogy a Bizottságnak gondosan meg kell vizsgálnia a vonatkozó kérelmet, amikor a Stabilitási és Növekedési Paktum prevenciós vagy korrekciós ága alapján – az ERFA, a KA és az IÁA által társfinanszírozott beruházások stratégiai jelentőségét tükröző módon – meghatározza a költségvetési kiigazítást.
3. megerősíti a kohéziós politika iránti szilárd elkötelezettségét, amely a közösségi vívmányok részét képezi, ennél fogva elválaszthatatlan az európai projektől, és a tagállamok és régiók közötti szolidaritás elvén alapul; hangsúlyozza, hogy a kohéziós politika korszerű és rugalmas eszköznek bizonyult, amely szükséghelyzetben gyorsan bevethető; hangsúlyozza, hogy a kohéziós politikai programokban továbbra is a kohéziós politika azon eredeti céljának kell elsődleges szerepet betöltenie, hogy előmozdítsa és támogassa a tagállamok és régiók „átfogó harmonikus fejlődését”; hangsúlyozza azonban, hogy a kohéziós politika nem válhat finanszírozási forrássá a költségvetési rugalmasság hiányosságainak pótlására, és nem szembesülhet költségvetési megszorításokkal a válságra válaszul, és hogy hosszú távú beruházási politikaként a kohéziós politikának elő kell segítenie a régiók felkészítését a jövőbeli kihívásokra;
4. hangsúlyozza, hogy a többéves pénzügyi keretről szóló tárgyalások késedelme jelentős csúszásokat eredményez a programozási időszakban, és ezek érintik az irányító hatóságokat és a kedvezményezetteket; sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy gyorsítsák fel a partnerségi megállapodások és operatív programok elfogadását, mivel a kohéziós politika hosszú időn keresztül tartó nem teljes mértékű kihasználása a jelenlegi többéves pénzügyi keret végrehajtási időszakának második részében abnormális kifizetési hátralékokhoz vezet, ami további nyomást gyakorol a kifizetésekre a 2027 utáni többéves pénzügyi keretről szóló tárgyalások során; felszólítja ezért a Bizottságot, hogy értékelje a közös rendelkezésekről szóló rendeleten belül két különálló rész, nevezetesen a tartalommal kapcsolatos rész (politikai) és a többéves pénzügyi kerethez kapcsolódó rész (pénzügyi források) létrehozásának jogi lehetőségét a 2027 utáni

2022. szeptember 15., csütörtök

programozási időszakra; úgy véli, hogy a tartalommal kapcsolatos részt a többéves pénzügyi kerettel kapcsolatos rész előtt kell megtárgyalni és lezárni, hogy az irányító hatóságok időben megkezdhessék az előkészítést; hangsúlyozza, hogy ennek keretében mielőbb el kell fogadni a következő többéves pénzügyi keretet annak érdekében, hogy a tagállamok, valamint a regionális és helyi hatóságok világos képet kapjanak pénzügyi kereteikről, és képesek legyenek politikai döntéseket hozni és beruházási prioritásokat meghatározni;

5. üdvözlí a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt, amelynek fontos szerepe van a koronavírus-világjárvány gazdasági és társadalmi hatásának enyhítésében, valamint az európai gazdaságok és társadalmak fenntarthatóbbá, reziliensebbé tételében, illetve a zöld és digitális átállás kihívásaira és lehetőségeire való jobb felkészültségének biztosításában; hangsúlyozza, hogy biztosítani kell a kohéziós politikával való kiegészítő jelleget és szinergiát; sajnálja, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz nem rendelkezik területi dimenzióval és újfent hangsúlyozza a partnerségi elv uniós területi politikákban betöltött fontos szerepét; sajnálja, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz alkalmazása rendkívül központosított volt, és nem konzultáltak a régiókkal és az önkormányzatokkal, továbbá hangsúlyozza, hogy az uniós politikák és fellépések kialakítása és végrehajtása során figyelembe kell venni az EUMSZ 174. cikkében meghatározott célkitűzéseket, és hozzá kell járulni azok eléréséhez; úgy véli továbbá, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz által finanszírozott nemzeti helyreállítási tervek nem befolyásolhatják az esb-alapok igénybevételének lehetőségét;

6. hangsúlyozza, hogy az Európai Számvevőszék bírálta az éghajlatváltozás mérséklése és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás közötti különbségtétel hiányát; hangsúlyozza, hogy a jövőbeli kohéziós politikának magában kell foglalnia ezt a különbségtételt a kiadások nyomon követésében és a tematikus koncentrációban; hangsúlyozza, hogy világszerte az éghajlatváltozás jelenti a legkomolyabb fenyegetést az emberi társadalmakra nézve, és az összes régióra hatással van; hangsúlyozza ezért, hogy fokozni kell az éghajlatváltozás elleni küzdelemre és az éghajlatváltozás mérséklésére irányuló erőfeszítéseket; hangsúlyozza, hogy a kohéziós politikának támogatnia kell az éghajlati szempontok határozott érvényesítését;

7. üdvözlí, hogy a Bizottság bevezette az IÁA-t, hogy támogassa a karbonsemlegességre való átállás során kihívásokkal szembesülő régiókat; sürgeti a vonakodó tagállamokat, hogy folytassák annak végrehajtását, és felhívja a Bizottságot, hogy vonja le az IÁA végrehajtása során levont tanulságokat; kéri, hogy a 2027 utáni programozási időszakban hozzanak létre egy új alapot, az IÁA II-t, NUTS 3 szinten, felülvizsgált elosztási módszerrel; úgy véli, hogy az alapot teljes mértékben integrálni kell a közös rendelkezésekről szóló rendeletbe, a megosztott irányítás és a partnerség elveinek alkalmazása mellett; úgy véli, hogy az egy főre jutó magas szén-dioxid-kibocsátású régióknak, valamint az átalakulóban lévő iparágaknak hozzá kell férniük ehhez az alaphoz, amelynek a jelenlegi IÁA-nál több pénzügyi eszközzel és szélesebb hatókörrel kell rendelkeznie; kéri, hogy az új IÁA II tegyen különbséget az éghajlatváltozás mérséklése és az ahhoz való alkalmazkodás között, és hangsúlyozza, hogy egyszerű struktúrát kell kialakítani a jövőbeli kohéziós politika számára;

8. üdvözlí a „ne árts a kohézióknak” elvét, ami azt jelenti, hogy egyetlen intézkedés sem akadályozhatja a konvergenciafolyamatot, és nem járulhat hozzá regionális egyenlőtlenségek kialakulásához; úgy véli, hogy a Régiók Európai Bizottságát be kell vonni ezen elv kialakításába, és azt jogszabályba kell foglalni annak érdekében, hogy alkalmazási köre és módjai egyértelműen meghatározásra kerüljenek és az uniós politikákban horizontális elvként legyenek rögzítve;

9. megjegyzi, hogy bár a kohéziós politika nem válságkezelési eszköz, a félidős felülvizsgálatot követően is fenn kell tartani a jelenlegi időszakhoz hasonló, fel nem osztott rugalmassági összeget a régiók rezilienciájának és reagálóképességének megerősítése érdekében, lehetővé téve számukra az új és jövőbeli kihívások kezelését és az aszimmetrikus sokkok enyhítését; fenntartja, hogy a 2027 utáni többéves pénzügyi keretben fokozott finanszírozással rendelkező erős kohéziós politikát kell biztosítani, azonban ezt a politikát nem szabad minden új kihívás kezelésére felhasználni; felkéri a Bizottságot, hogy 2022-től tegyen javaslatot a 2021. évi fel nem használt kohéziós előirányzatok további rugalmasság érdekében történő igénybevételére, hogy megoldásokat találjanak az uniós finanszírozású infrastrukturális projektek (közlekedés, energia, digitális stb.) megnövekedett költségeire; emlékeztet arra, hogy a nyersanyagok és az építőanyagok ára számos uniós finanszírozású infrastrukturális projekt végrehajtását veszélyezteti;

10. hangsúlyozza, hogy az elkövetkező évtizedekben világszerte az éghajlatváltozás jelenti a legkomolyabb fenyegetést az emberi társadalmakra nézve; emlékeztet arra, hogy az éghajlatváltozásnak már most is látható és kézzelfogható következménye a természeti katasztrófák és a szélsőséges időjárási jelenségek (árvizek, viharok, ciklonok, aszályok, hőhullámok, erdőtüzek stb.) számának és intenzitásának növekedése; úgy véli, hogy az Uniónak, az egyes államoknak és az egyes embereknek nagyon nagy árat kell fizetniük azért, ha nem előzik meg az éghajlatváltozást, és nem alkalmazkodnak

2022. szeptember 15., csütörtök

azokhoz; szorgalmazza az EUSZA költségvetésének jelentős növelését, amely segítené a régiókat az éghajlatváltozás hatásainak előrejelzésében és enyhítésében, valamint szorgalmazza az EUSZA hatókörének bővítését annak érdekében, hogy az a köz- és magáninfrastruktúra éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliensebb helyreállítását vagy építését is támogatni tudja; kéri a Bizottságot annak értékelésére, hogy az EUSZA költségvetése növelhető-e egyfajta biztosítás révén, amelybe a tagállamok lakosai száma alapján éves díjat fizetnek, amelyet biztonságos eszközökbe kell befektetni és válság esetén rendelkezésre kell bocsátani;

11. úgy véli, hogy a „Beruházás a munkahelyteremtésbe és a növekedésbe” célkitűzésre vonatkozó társfinanszírozási arány – normál körülmények esetén – az egyes prioritások szintjén ne legyen magasabb a következőknél:

a) 85 % a kevésbé fejlett és a legkülső régiók számára;

b) 75 % az átmeneti régiók számára, amennyiben azok fennmaradnak;

c) 70 % a fejlettebb régiók számára;

úgy véli, hogy sürgős helyzetekben mindhárom arányt növelni kell a rugalmassági összeg felhasználásával;

12. úgy véli, hogy a Kohéziós Alapnak azokat a tagállamokat kell támogatnia, amelyeknek vásárlóerő-paritáson mért és a 2025 és 2027 közötti időszak uniós értékei alapján számolt egy főre jutó bruttó nemzeti jövedelme (GNI) nem éri el az EU-ban ugyanabban a referencia-időszakban mért átlagos GNI 90 %-át;

13. hangsúlyozza, hogy a GDP mint a fejlődés egyetlen mutatója nem veszi figyelembe a környezeti fenntarthatóságot, az erőforrás-hatékonyságot, az integrációt és a társadalmi haladást; emlékeztet arra, hogy a gazdasági kérdések mellett az egészségügy, az oktatás, a fenntarthatóság, a méltányosság és a társadalmi befogadás az uniós fejlesztési modell szerves részét képezik; kéri, hogy a GDP-t egészítsék ki olyan új kritériumokkal (pl. társadalmi, környezeti, demográfiai), amelyek jobb társadalmi-gazdasági áttekintést nyújtanak a régiókról, amelyekkel kezelhetők az olyan új európai prioritások, mint az európai zöld megállapodás vagy a szociális jogok európai pillére, és amelyek jobban tükrözik az ökológiai, digitális és demográfiai átállást és az emberek jóllétét;

14. javasolja – különösen az előttünk álló új kihívások fényében –, hogy induljon eszmecsere a kohéziós politikának az EU hosszú távú stratégiai célkitűzéseinek megvalósításához való hozzájárulásáról; úgy véli, hogy a zöld és a digitális átállás továbbra is nagy kihívást jelent, amelyre az új egyenlőtlenségek kialakulásának elkerülése érdekében összpontosítanunk kell a beruházásainkat; felkéri a Bizottságot, a tagállamokat és az irányító hatóságokat, hogy a párbeszéd megerősítésével közösen törekedjenek azon stratégiai célkitűzések meghatározására, amelyekhez a jövőbeli kohézió várhatóan hozzájárul;

15. megjegyzi, hogy a legtöbb tagállamban még mindig léteznek „rozsdaovezetek”; szorgalmazza e régiók ipari, társadalmi és ökológiai átállását, és úgy véli, hogy a régi iparágak, például az acél- és az alumíniumágazat átállása potenciálisan negatív hatásainak kezelése és ezen iparágak fejlődésének támogatása érdekében az IÁA II. forrásait lehetőség szerint ezek korszerűsítésére, az ipari átalakulás által érintett egyes régiók igényeire szabott intelligens szakosodási stratégiák létrehozására kell fordítani, előmozdítva az innováción alapuló növekedést és biztosítva a növekedés előnyeinek elterjedését;

16. úgy véli, hogy míg az ipari átalakulással érintett egyes régiók sajátos kihívásokkal, például az ipar leépítésével szembesülnek például az ipari termelés feltörekvő gazdaságokba történő kiszervezése, az alacsony termelékenység és a jövőorientált szakmákra vonatkozó valódi stratégia hiánya miatt, más régiókban viszonylag jelentős potenciál rejlik többek között a feldolgozóipar hagyományainak, valamint a helyi rés piacokat ellátó ágazatokban végzett kifinomult innovációs tevékenységeknek köszönhetően; megjegyzi, hogy az iparosodottabb régiók reziliensebbek a különböző gazdasági és társadalmi sokkhatásokkal szemben, és felszólítja a Bizottságot, hogy dolgozzon ki ambiciózus újraparaszítási politikát az uniós régiók számára; kiemeli a helyi és regionális termelés és fogyasztás fontosságát; kéri, hogy a felzárkóztatási kezdeményezésből levont tanulságokra építve indítsanak külön uniós kezdeményezést az Unió alacsony növekedési rátájú és szegényebb régióinak támogatására, amelyek mind belső, mind külső összevetésben eltérnek az uniós átlagtól; megismétli, hogy helyi szintű szakpolitikai döntéshozatalra van szükség, amely megfelelően elemzi az alacsony növekedési mintákat és a kezelésükhöz szükséges eszközöket;

2022. szeptember 15., csütörtök

17. megjegyzi, hogy 2019-ben az EU lakosságának több mint egynegyede élt olyan régióban, ahol a reál GDP még mindig nem állt vissza a 2007-es pénzügyi válság előtti szintre, különösen Görögországban, Cipruson, Olaszországban és Spanyolországban; hangsúlyozza, hogy a Covid19 által okozott gazdasági és társadalmi válság ismét nagyobb hatással volt ugyanezekre az államokra;

18. hangsúlyozza, hogy támogatni kell a vidéki térségeket sokféleségük és potenciáljuk értékelése, a közlekedési összeköttetések, a nagy sebességű széles sávú hálózatok, a szolgáltatásnyújtás, a gazdasági diverzifikáció és a munkahelyteremtés javítása, valamint az olyan kihívások leküzdésében nyújtott segítség révén, mint például a vidék elnéptelenedése, a népesség előregedése és a vidéki területek elhagyása, általában véve a közösségek – köztük a városközpontok – hanyatlása, valamint az elégtelen egészségügyi és oktatási lehetőségek, továbbá kiemeli a városok és a vidék közötti kapcsolatok fontosságát a funkcionális városi térségek összefüggésében; hangsúlyozza, hogy különösen a fiatal nők fontos szerepet töltenek be a vidéki területeken, helyzetük azonban jellemzően bizonytalan; úgy véli, hogy az új európai Bauhaus kezdeményezés hozzájárulna a vidéki területek vonzóbbá tételéhez; megjegyzi, hogy mindezen intézkedések segítenék a növekvő városokat az előttük álló kihívások kezelésében;

19. hangsúlyozza a fenntarthatóbb mobilitási megoldások fontosságát az egész EU-ban; felhívja a Bizottságot, hogy mozdítsa elő az intelligens és zöld mobilitást és a fosszilis tüzelőanyagok fokozatos megszüntetését az uniós zöld megállapodáshoz és az „Irány az 55 %!” intézkedéscsomaghoz való hozzájárulás érdekében; kiemeli a zöld megállapodás és az „Irány az 55 %!” fontosságát, és megjegyzi, hogy a regionális és helyi szintű beruházások elengedhetetlenek ezek sikeres megvalósulásához; sürgeti a Bizottságot, hogy továbbra is támogassa az éghajlattal kapcsolatos kiadásokat, és erősítse meg a jelentős károkozás elkerülését célzó elvet;

20. kiemeli a vidékfejlesztés többdimenziós jellegét, amely túlmutat a mezőgazdaságon; újfent hangsúlyozza, hogy az uniós jogalkotási kezdeményezések vidéki térségekre gyakorolt hatásának értékelése érdekében létre kell hozni egy, a vidék szempontjait figyelembe vevő mechanizmust; megjegyzi ugyanakkor, hogy a vidéki térségekben élő emberek csupán 11,5 %-a dolgozik a mezőgazdaságban, az erdészetben és a halászatban; szorgalmazza ezért, hogy az EMVA-t külön alapként újra integrálják a közös rendelkezésekről szóló rendelet stratégiai keretébe; hangsúlyozza, hogy a kohéziós politikai alapokban való részvétel – integrált, több alapról finanszírozott megközelítés révén – megerősíti a mezőgazdaságon kívüli vidéki területekre és a regionális fejlesztésre irányuló beruházások lehetőségeit és szinergiáit; kiemeli, hogy a LEADER program, amelynek célja, hogy bevonja a helyi szereplőket a vidéki területekre vonatkozó stratégiák kidolgozásába és végrehajtásába, a döntéshozatalba és a források elosztásába, értékes módon járul hozzá a vidékfejlesztéshez;

21. kéri, hogy a kohéziós politikában és valamennyi uniós szakpolitikában erősítsék meg az EUMSZ 174. és 349. cikkét az abban meghatározott célok megvalósításának elősegítése érdekében; sajnálja, hogy a 8. kohéziós jelentés nem szentel különös figyelmet a súlyos és állandó természeti és demográfiai hátrányokkal küzdő régiókban, például a legkülső régiókban, a gyéren lakott legészakibb régiókban, valamint a szigeti, a hegyvidéki és a határokon átnyúló régiókban a gazdasági, társadalmi és területi kohézió elérése terén elért eredményeknek; emlékeztet arra, hogy a kohéziós politika létfontosságú szerepet játszik a legkülső régiókban; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy e régiók számára testre szabott programokat és intézkedéseket dolgozzanak ki, és hangsúlyozza, hogy fenn kell tartani a kifejezetten e régiók számára kialakított valamennyi intézkedést, mivel a legkülső régiók többsége még mindig a kevésbé fejlett régiók közé tartozik, és a 30 legalacsonyabb egy főre jutó GDP-vel rendelkező 30 uniós régió közül 6 ebbe a kategóriába tartozik; ezzel összefüggésben megerősíti, hogy a dinamikus regionális együttműködés fontos szerepet tölt be a legkülső régiókban rejlő lehetőségek kiaknázásában;

22. meggyőződése, hogy meg kell erősíteni a kisvárosok, városok és falvak szerepét a helyi gazdaságok támogatása és a demográfiai és éghajlati kihívások kezelése érdekében; megerősíti, hogy a vidéki területek zsugorodásának megelőzése érdekében kapcsolatokra van szükség város és vidék között, továbbá funkcionális térségeken alapuló stratégiákat kell kidolgozni, különös tekintettel a kis- és közepes méretű városokra; hangsúlyozza, hogy egyedi területi megközelítéseket kell alkalmazni és be kell fektetni különösen az intelligens falvak kezdeményezésbe, amelynek célja a vidéki szolgáltatások újjáélesztése a digitális és társadalmi innováción keresztül; hangsúlyozza, hogy a különböző finanszírozási eszközök – például az EMVA, az ERFA, az ESZA+ és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alap – közötti szinergiák fontosak ahhoz, hogy a több alapról finanszírozott megközelítés révén megfelelő szintű finanszírozást lehessen nyújtani a vidéki területek számára;

23. ismételten hangsúlyozza, hogy a kohéziós politika fontos szereppel bír az emberek életkörülményeinek harmonizálása és javítása terén az egész Unióban; megjegyzi azonban, hogy egyre több a hátrányos helyzetű és elszegényedett terület, többek között a fejlettebb régiókban és területeken; hangsúlyozza, hogy bár a városok a növekedés és az átállás regionális mozgatórugói, és az ottani élet és munka számos előnnyel jár, a magas népességszűrő és az átlagot meghaladó népességnövekedés egyes városi területeken hatással lehet a lakhatás megfizethetőségére, a szennyezés

2022. szeptember 15., csütörtök

szintjére és az életminőségre is; ezért kéri a Bizottságot, hogy terjesszen elő javaslatot az új európai Bauhaus kezdeményezésre, amely a 2027 utáni időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret uniós programja lenne, és amely olyan új forrásokon alapuló célzott költségvetéssel rendelkezne, amelyek megoldásokat kínálnának a fenntartható és innovatív városi területek fejlesztésére; úgy véli, hogy a városi hatóságok számára közvetlen hozzáférést kell biztosítani az uniós finanszírozáshoz; újfent hangsúlyozza azoknak a biztosítékoknak a fontosságát, amelyek elkerülnék a jogállamisági mechanizmus aktiválásának hatálya alá tartozó országokban lévő regionális és helyi önkormányzatok méltánytalan megbüntetését, és kéri a Bizottságot, hogy alakítson ki lehetőségeket arra, hogy a forrásokat közvetlenül a végső kedvezményezettekhez juttassa el;

24. hangsúlyozza, hogy meg kell erősíteni a vidéki és helyi fejlesztés alulról felfelé építkező megközelítését, amely a társadalmi innováció és kapacitásbővítés eszköze, ezáltal lehetővé téve a vidéki polgárok számára, hogy magukénak érezzék területeik fejlesztését; újfent hangsúlyozza ezért, hogy a helyi és regionális önkormányzatokat, valamint a nem kormányzati szervezeteket és a polgárokat teljes mértékben be kell vonni a döntéshozatali és végrehajtási folyamatba annak biztosítása érdekében, hogy az igények kezelése megfelelően történjen; megjegyzi, hogy a helyi szinten meglévő potenciált jobban ki lehetne aknázni a közösségvezérelt helyi fejlesztés megerősítése és elősegítése révén; úgy véli, hogy a közösségvezérelt helyi fejlesztést kötelezővé kell tenni a tagállamok számára;

25. hangsúlyozza, hogy a társadalmaknak és a gazdaságoknak fel kell szabadítaniuk kreatív potenciáljukat a szén-dioxid-semlegességre való áttérés jelentette kihívások kezelése során, például a régi ipari régiók esetében, amelyeknek a kreatív ipart az áttérési folyamatok multidiszciplináris katalizátoraként kell felhasználniuk, a kulturális és kreatív iparágak ötleteit beépítve a közigazgatási folyamatokba; úgy véli, hogy az irányító hatóságok segíthetik a régi ipari régiókat; hangsúlyozza ezért, hogy támogatni kell a multidiszciplináris együttműködést; kiemeli továbbá a kultúra kohéziós politikában betöltött fontos szerepét, amely hozzájárul a dinamikus régiók biztosításához és vonzerejük növeléséhez, a kulturális cserék ösztönzéséhez, valamint a sokszínűség és a szolidaritás előmozdításához;

26. aggodalommal veszi tudomásul az EU előtt álló, különösen bizonyos régiókban tapasztalható demográfiai kihívásokat, például a népesség elöregedését, a vidéki és távoli területek elnéptelenedését, a más területekre, például a tengerparti és városi területekre nehezedő demográfiai nyomást, a migrációs hullámokat és a menekültek érkezését; újfent hangsúlyozza, hogy gyors és könnyű integrációjuk biztosítása érdekében azonnal kell reagálni a menekültek érkezésére; emellett arra ösztönzi a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki és hajtsanak végre konkrét intézkedéseket a képzés és foglalkoztatás előmozdítása, valamint alapvető jogok védelme érdekében; hangsúlyozza, hogy a helyi és regionális önkormányzatok, a szakmai szövetségek és a nem kormányzati szervezetek alapvető fontosságúak a vidéki és városi területeken a mobilitáshoz és a területi megközelíthetőséghez szükséges konkrét beruházási igények és alapvető szolgáltatások meghatározásához és értékeléséhez, és hogy a helyi közösségektől származó területi stratégiák kidolgozásának aktív résztvevőiként döntő szerepet kell játszaniuk; hangsúlyozza, hogy többek között a negatív demográfiai tendenciák visszafordítása érdekében a vonatkozó uniós programokba külön költségvetési választ kell belefoglalni a vidéki térségek számára;

27. hangsúlyozza, hogy javítani kell a kohéziós politika és az uniós gazdasági kormányzás közötti kapcsolódást, el kell kerülni ugyanakkor a büntető megközelítést; hangsúlyozza, hogy az európai szemeszternek meg kell felelnie az EUMSZ 174. és 175. cikke szerinti kohéziós politikai célkitűzéseknek; kéri, hogy a régiók vegyenek részt e célkitűzések megvalósításában, és határozottabb területi megközelítést szorgalmaz; szorgalmazza a makrogazdasági feltételrendszer fogalmának átgondolását, és annak a lehetőségnek a feltárását, hogy ezt a koncepciót a feltételrendszer új formáival helyettesítsék, hogy jobban tükrözzék az előttünk álló új kihívásokat; úgy véli, hogy az EU társadalmi-gazdasági helyzete, amelyet tovább súlyosbítanak a Covid19-válság következményei és az Ukrajna elleni orosz agresszió, szükségessé tesz a Stabilitási Egyezmény 2023-ig történő felfüggesztését és felülvizsgálatát;

28. megállapítja, hogy egyes közepes jövedelmű régiók a „közepes jövedelem csapdájával” szembesülnek, és gyakran szenvednek a lakosság fogyásától és elöregedésétől, a gyenge feldolgozóipartól, az alacsony növekedéstől, az innováció, a versenyképesség, a termelékenység terén elért gyenge eredményektől, az intézmények és a kormányzati alacsony szintjétől, valamint az igazságos átmenet terén elért eredmények hiányától és a globalizáció okozta sokkhatásokkal szembeni kiszolgáltatottságtól; felhívja a figyelmet e tendencia aggasztó súlyosbodására, és sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy tegyenek komoly lépéseket e probléma kezelésére, és találjanak megoldásokat a régiók számára annak érdekében, hogy hosszú távon ne maradjanak le, hanem inkább támogatást kapjanak sajátos erősségeik fejlesztésében;

2022. szeptember 15., csütörtök

29. megállapítja, hogy a növekedés számos mozgatórugója továbbra is a fejlettebb régiókban és a városi területeken koncentrálódik; meg van győződve arról, hogy a jövőbeli kohéziós politika fő kihívása az lesz, hogy megfelelő támogatást nyújtson az elmaradott régiók számára, és hogy a kohéziós politikának csökkentenie kell az egyenlőtlenségeket, ugyanakkor meg kell akadályoznia e régiók lemaradását is a különböző tendenciákat és dinamikákat figyelembe véve és külön költségvetési támogatást nyújtva a vidéki területeknek, többek között a vonatkozó uniós programokban a negatív demográfiai tendenciák megfordítása érdekében;

30. aggodalommal állapítja meg, hogy az elmúlt években a tagállamok jelentősen csökkentették a szegényebb régiók finanszírozását; emlékeztet az addicionalitásra vonatkozó uniós szabály tiszteletben tartásának fontosságára; felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy a nemzeti hatóságok az esb-alapok projektjeinek tervezése és végrehajtása során megfelelően vegyék figyelembe a belső kohéziót;

31. hangsúlyozza, hogy a közepes jövedelem csapdájába eső vagy annak veszélyével fenyegetett régiók eltérő jellemzőkkel rendelkeznek, és testre szabott megoldásokra van szükségük a magas színvonalú oktatásba, a humán tőkébe, a kutatásba és fejlesztésbe, a munkaerő képzésébe, a szociális szolgáltatásokba és a hatásmérséklő stratégiákba történő beruházások ösztönzése érdekében; sürgeti a Bizottságot, hogy határozza meg ezeket a régiókat annak érdekében, hogy jobban megértse a közepes jövedelem csapdájának kialakulásához vezető strukturális tényezőket, differenciált és helyi alapú megközelítés révén támogassa őket, és a következő programozási időszakban nagyobb összegeket különítsen el számukra az ESZA+ keretében;

32. úgy véli, hogy az egyszerűsítésnek a jövőbeli kohéziós politika egyik fő mozgatórugójának kell lennie; kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy ne rójanak további adminisztratív terheket az irányító hatóságokra, és emlékeztet arra, hogy minimálisra kell csökkenteni a regionális és helyi hatóságok, valamint a kedvezményezettek adminisztratív terheit; felkéri a tagállamokat, hogy kerüljék el a túlszabályozást, stratégiai és lényegre törő programokat és rugalmas eszközöket dolgozzanak ki, az irányító hatóság és a kedvezményezett közötti finanszírozási megállapodásokat pedig tegyék az egyszerűsítés eszközévé; ösztönzi az egyszerűsített költségelszámolási opciók használatát, lehetőség szerint azon küszöbértékek megemelése révén, amelyek alatt az egyszerűsített költségelszámolási opciók használatát kötelezővé kell tenni; felszólítja a tagállamokat, hogy gyorsítsák fel az e-kohézió végrehajtását; kiemeli a nyomkövetési és jelentéstételi tevékenységek tekintetében a digitalizálásban rejlő lehetőségeket; felkéri továbbá a Bizottságot, hogy javítsa ellenőrzési szabályainak átláthatóságát, és terjessze ki az egységes ellenőrzés elvének alkalmazását annak érdekében, hogy elkerülje az ellenőrzések és az ugyanazon kiadások irányítási ellenőrzésének megkettőződését; úgy véli, hogy a Bizottság és az irányító hatóságok közötti kapcsolatnak objektív kritériumok kidolgozásán és megállapításán alapuló „bizalmi szerződés” irányába kell elmozdulnia, és szükségesnek tartja egy olyan címke bevezetését, amely jutalmazza azokat az irányító hatóságokat, amelyek bizonyították, hogy képesek betartani a szabályokat és csökkenteni a hibaarányukat;

33. úgy véli, hogy a Kohéziós Alapból történő megfelelő finanszírozás fenntartása különösen szükséges azon tagállamok számára, amelyekben jelentős a hiány közlekedési és környezetvédelmi infrastruktúrák tekintetében, és ahol az Alapot megosztott igazgatás keretében kezelik;

34. úgy véli, hogy a területi kohézióhoz való hozzájárulás, a különböző kormányzati szintek kezelése, az együttműködés és a koordináció biztosítása, valamint a régiók egyedülálló potenciáljának felszabadítása érdekében az uniós, a nemzeti és a regionális strukturális politikáknak helyi alapú megközelítést kell alkalmazniuk, elismerve, hogy testre szabott megoldásokra van szükség; emellett úgy véli, hogy a kohéziós politikának jobban az emberekre történő befektetésekre kell irányulnia, mivel a régiók gazdaságát az innovációba, az emberi tőkébe, a felelősségteljes kormányzásba és az intézményi kapacitásba történő beruházások hatékony kombinációjával lehet fellendíteni;

35. megjegyzi, hogy az európai területi együttműködés a kohéziós politika egyik legfontosabb célkitűzése; kiemeli általában a területi együttműködés és különösen a határokon átnyúló együttműködés hozzáadott értékét; megállapítja, hogy a világiárvány különösen súlyosan érintette a határ menti régiókat, és hogy fellendülésük általában lassabb, mint a nagyvárosi régióké; hangsúlyozza ezért a határokon átnyúló együttműködés előtt álló akadályok elhárításának fontosságát, és rámutat arra, hogy az Európai Bizottság által javasolt határon átnyúló európai mechanizmus az akadályok több mint 50 %-ának elhárítását segítette volna elő; mély sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Tanács befagyasztotta a határon átnyúló európai mechanizmussal kapcsolatos jogalkotási folyamatot; felkéri a Bizottságot, hogy tegyen meg minden szükséges kezdeményezést, beleértve a határon átnyúló együttműködési mechanizmus újraindítását is, hogy dinamikusabbá és hatékonyabbá tegye ezt az együttműködést az emberek javát szolgálva; hangsúlyozza, hogy növelni kell az Interreg finanszírozását a régiók határokon átnyúló együttműködésének támogatása érdekében; ezért hangsúlyozza, hogy a kisléptékű és határokon átnyúló projektek fontos szerepet töltenek be az emberek közötti kapcsolatteremtésben; hangsúlyozza, hogy a határokon átnyúló beruházásoknak fontos jelentősége van az innováció, a technológiaátadás, a közös megoldások és a szinergiák fokozása terén;

2022. szeptember 15., csütörtök

36. hangsúlyozza, hogy a magas színvonalú közszolgáltatásokba történő beruházások döntő szerepet játszanak a társadalmi reziliencia kiépítésében és a gazdasági, egészségügyi és szociális válságok kezelésében;

37. megjegyzi, hogy a 2021 és 2027 közötti pénzügyi időszakra vonatkozó kohéziós politika reformja hozzájárult a finanszírozás egyszerűsített és rugalmas felhasználásához a kedvezményezettek és az irányító hatóságok számára; üdvözlí az európai menekültekre irányuló kohéziós fellépésben (CARE) és a koronavírusra való reagálást célzó, kiterjesztett beruházási kezdeményezésben (CRII+) javasolt rugalmasságot, amelyek bebizonyították, hogy a kohéziós politika kiváló eszköz a válsághelyzetekben; emlékeztet azonban arra, hogy a kohéziós politika egy hosszú távú beruházási politika, ezért a következő többéves pénzügyi keretben külön válságkezelési mechanizmust kell létrehozni; felszólítja a Bizottságot, hogy mérje fel az egyszerűsítési intézkedések gyakorlati hatásait, és mozdítsa elő a további egyszerűsítést – többek között digitális megoldások révén – a rugalmasságot és a polgárok részvételét; ezért kéri a tagállamokat, hogy segítsék a kedvezményezetteket, különösen a kisléptékű projektek kedvezményezettjeit, támogassák a magánkezdeményezéseket, így például a munkahelyteremtést, a kutatást, a fejlesztést és az innovációt, és hozzák közelebb a kohéziós politikát valamennyi uniós polgárhoz;

38. hangsúlyozza, hogy a jogállamiságra vonatkozó feltételrendszerrel szlól rendelet a jogállamiság tiszteletben tartását a kohéziós politika finanszírozásának feltételeként határozza meg; úgy véli, hogy a kohéziós politika végrehajtása során meg kell erősíteni a jogállamiság és az alapvető jogok tiszteletben tartását; felszólítja ezért a Bizottságot, hogy használja fel a rendelkezésére álló valamennyi eszközt annak biztosítására, hogy azon tagállamok állampolgárait, amelyekkel szemben elindították az EUMSZ 7. cikkének (1) bekezdése szerinti eljárást, ne fosszák meg az uniós alapokból származó előnyöktől a kormányaik fellépései miatt, és hogy e tagállamok regionális és helyi hatóságait ne szankcionálják a jogállamisági mechanizmus aktiválása esetén; elvárja ezért, hogy a Bizottság teljes mértékben vegye figyelembe a jogállamiság szempontjait a kohéziós politikai programok előkészítési és végrehajtási folyamata során;

39. felszólítja a tagállamokat, hogy vezessenek be nagyratörő stratégiákat a zöld, digitális és demográfiai átállást célzó köz- és magánberuházások felszabadítására szociális piacgazdaságuk modelljének a társadalom számára kedvező módon történő átalakítása érdekében;

40. ösztönzi, hogy a kritikus méretű közreműködő szervezetek koordinációjának és kompetenciáinak megerősítésével, valamint lehetőség szerint a kedvezményezettek számára egyablakos ügyintézési pontok meghatározásával csökkentsék a kohéziós alapok kezelésében és ellenőrzésében részt vevő közreműködő szervezetek számát;

41. hangsúlyozza, hogy olyan keretet kell létrehozni, amely egyszerű, egyértelmű és kiszámítható szabályok révén garantálja a jobbiztonságot, különösen az irányítás és az ellenőrzés tekintetében; kéri, hogy a szabályok visszamenőleges hatályú alkalmazását és értelmezését a lehetséges mértékig kerüljék el; javasolja, hogy kezdjenek eszmecserét az egyes évekre vonatkozó teljes hibaarány azon küszöbértékéről, amely alatt a program irányítási és ellenőrzési rendszere hatékonyan működőnek tekinthető, valamint az irányító hatóságok azon képességéről, hogy a rendelet e rendelkezésének a kedvezményezettek szankcionálása nélkül megfeleljen; úgy véli, hogy ezt a küszöbértéket 5 %-ra kellene emelni;

42. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a jelek szerint az ENSZ fenntartható fejlődési céljai fokozatosan visszaszorulnak az uniós narratívában, különösen a válságok enyhítésére irányuló erőfeszítések tekintetében, ami veszélyezteti 2030-ig történő megvalósításuk esélyeit; ösztönzi, hogy az uniós kohéziós politikai alapok továbbra is határozottan kötelezzék el magukat a fenntartható fejlődési célok regionális és helyi szintű végrehajtásának elősegítése mellett, például a körforgásos gazdaság tekintetében; ezzel összefüggésben hangsúlyozza, hogy a regionális fejlesztésben tovább kell erősíteni az egyenlőség és a befogadás szempontjait; emlékeztet annak fontosságára, hogy a kohéziós politikában érvényesíteni kell a nemek közötti egyenlőséget, és kiemeli a nők különleges szerepét, különösen a távoli vidéki területeken, mivel a nők jelentős szerepet játszanak a civil társadalomban és a fenntartható gazdasági növekedésben, ugyanakkor nehézségekkel szembesülnek a munkaerőpiachoz való hozzáférés, az egyenlő munkáért járó egyenlő bérek, és az olyan közszolgáltatások terén, mint az egészségügy és a gyermekgondozás;

43. támogatja az új kohéziós politika számára a 2021–2027-es időszakra elkülönített költségvetés megemelését, amely – az intelligens, zöld és szociális fellépésekre való erőteljes összpontosítással összhangban – elegendő lesz az új innovatív projektek számára; felszólít e finanszírozások és az új európai Bauhaus programjai és fellépései közötti szoros koordinációra;

44. hangsúlyozza, hogy az emberekbe való befektetés elengedhetetlen ahhoz, hogy segítsék őket készségeik fejlesztésében, kreativitásuk kibontakoztatásában és az innováció ösztönzésében, amihez az önkéntesség minden bizonynyal hozzájárulhat; úgy véli, hogy fenn kell tartani vagy létre kell hozni a minőségi, jól fizetett foglalkoztatást és támogatni kell a képzéseket és átképzéseket a szegénység elleni küzdelem és a migránsok és menekültek integrációjának ösztönzése érdekében, emellett erősíteni kell a társadalmi kohéziót és biztosítani kell, hogy senki se maradjon le;

2022. szeptember 15., csütörtök

45. kiemeli annak fontosságát, hogy a partnerség elve az EU kohéziós politikájának teljes programozása, végrehajtása és nyomon követése során fennmaradjon, és hogy szoros együttműködés alakuljon ki a regionális és helyi önkormányzatok, a nem kormányzati szervezetek és az egyéb érdekelt felek között; hangsúlyozza, hogy a Bizottságnak aktívabban kell védenie a kohéziós politikai alapokat az egyes tagállamokban a demokráciára és annak értékeire nehezedő nyomásból eredő fenyegetésektől;

46. emlékeztet arra, hogy a brexit hatása az uniós régiók esetében hozzájárult a gazdaság, a régiók közötti együttműködés, a kutatási ökoszisztémák és az oktatási és képzési rendszerek megszakadásához; felkéri az összes érintettet, hogy továbbra is támogassák az Egyesült Királyság EU-ból való kilépése által sújtott regionális és helyi hatóságokat; úgy véli, hogy a 2027 utáni kohéziós politikáról folytatott eszmecsere során továbbra is figyelembe kell venni a brexit uniós régiókra gyakorolt tartós gazdasági és társadalmi következményeit; felkéri továbbá az Egyesült Királyság kormányát, hogy finanszírozza az Egyesült Királyság Interreg programokban való részvételét;

47. emlékeztet arra, hogy az EUMSZ 175. cikke úgy rendelkezik, hogy a Bizottságnak háromévente jelentést kell benyújtania a gazdasági, társadalmi és területi kohézió elérése terén megvalósított eredményekről; úgy véli, hogy a 9. kohéziós jelentésben legkésőbb 2025 májusáig részletesen értékelni kell a Covid19-válság és az ukrajnai háború együttes hatásait;

48. szorgalmazza a finanszírozáshoz való jobb hozzáférést, amely lehetővé teszi a helyi energetikai átmenetre, ezen belül az energiahatékonyságra, a decentralizált energiaelosztásra, valamint az intenzíven a megújuló energiára irányuló beruházásokat; hangsúlyozza, hogy ebben az összefüggésben a kohéziós politikának támogatnia kell az energiahatékony felújítást annak érdekében, hogy erőforrásokat takarítson meg, és mindenki számára lakhatást biztosítson; hangsúlyozza továbbá a történelmi és társadalmi-gazdasági szempontból jelentős épületek megőrzésének és átalakításának szükségességét;

49. felszólítja a Bizottságot, hogy vegye fontolóra annak lehetőségét, hogy a kohéziós politika keretében a tagállamok és a regionális és helyi hatóságok által az esb-alapok keretében eszközölt kiadásokat ne tekintsék a Stabilitási és Növekedési Paktumban meghatározott nemzeti vagy azzal egyenértékű strukturális kiadásoknak, különösen, ha azok nem térnek el a Párizsi Megállapodás célkitűzéseinek teljesítésétől;

50. hangsúlyozza, hogy az állami támogatási szabályokat össze kell hangolni az uniós politikákkal annak érdekében, hogy a kohéziós politikai programok, amelyeknek minden állami támogatási szabályt be kell tartaniuk, ne kerüljenek hátrányos helyzetbe más uniós politikákhoz képest, amelyek mentesülnek e szabályok alól; kéri továbbá, hogy lehetőség szerint vezessék be az állami támogatási rendszernek való megfelelés véelmét annak érdekében, hogy valamennyi uniós beruházási politikát egyenlő eséllyel rendelkezzen, és elkerüljék a köztük kialakuló versenyt;

51. felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy továbbra is tegyenek erőfeszítéseket a kommunikáció és a láthatóság megerősítése érdekében a stratégiai jelentőségű műveletekre vonatkozó információk cseréje és a jövőbeli pályázati felhívások javítása révén; üdvözli az új Kohesio adatbázis elindítását, és kéri, hogy a weboldalt a lehető leghamarabb tegyék elérhetővé az EU valamennyi hivatalos nyelvén; hangsúlyozza, hogy a Kohesiónak adatokat kell szolgáltatnia valamennyi kohéziós és területi projektről, beleértve a vidékfejlesztéssel kapcsolatos, az EMVA által társfinanszírozott és a Leader program keretében megvalósuló projekteket is, és lehetővé kell tennie a felhasználók számára, hogy tematikus területeikkel kapcsolatos projekteket keressenek, egy olyan platform biztosítása érdekében, amely megosztja a bevált gyakorlatokat és támogatja a kiválósági projekteket;

52. hangsúlyozza, hogy más uniós szakpolitikák alááshatják a kohéziót; üdvözli ezért a Bizottság azon elképzelését, hogy a horizontális politikáknak magukban kell foglalniuk a regionális szempontú vizsgálatot, és felkéri a Bizottságot, hogy vizsgálja meg, hogy más politikák milyen hatást gyakorolnak a kohéziós politika hatékonyságára;

53. kiemeli, hogy a kohéziós politika kiadásai – az összes többi uniós kiadáshoz hasonlóan – korrupcióhoz és csaláshoz kapcsolódó szabálytalan tevékenységek tárgyát képezhetik; felszólít az érintett ügynökségek és szervek, nevezetesen az Európai Ügyészség és az Európai Csalás Elleni Hivatal megfelelő finanszírozására és megfelelő számú személyzet biztosítására annak érdekében, hogy megfelelően folytathassák a vizsgálatokat és vissza tudják fizettetni a helytelenül felhasznált pénzeszközöket; felszólítja a Bizottságot, hogy végezzen mélyreható értékelést az uniós forrásokkal való visszaélés és a jogállamiság megsértésének megelőzése érdekében, és a partnerségi megállapodások és a kohéziós politikai programok jóváhagyása előtt biztosítsa az Alapjogi Chartának való megfelelést;

54. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a Bizottság REPowerEU javaslata nagyobb teret biztosít a költségvetési előirányzatoknak a kohéziós politikából a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközbe történő átcsoportosítására; hangsúlyozza, hogy 2030-ig a kohéziós politika forrásaiból több mint 100 milliárd EUR-t fordítanak majd energetikai átállásra, dekarbonizációra és megújuló energiaforrásokra; ezért a kohéziós politika végrehajtásának felgyorsítására szólít fel;

2022. szeptember 15., csütörtök

55. rámutat arra, hogy a Bizottság erről szóló közleményében (COM(2021)0689) meghatározott, az élelmiszer-ellátás és az élelmezésbiztonság válság idején történő biztosítást célzó vészhelyzeti terv hatékony és harmonizált uniós szintű végrehajtására van szükség;

56. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Európai Bizottságának, valamint a tagállamok nemzeti és regionális parlamentjeinek.

2022. szeptember 15., csütörtök

P9_TA(2022)0327

Az EU határregiói: az európai integráció élő laboratóriumai

Az Európai Parlament 2022. szeptember 15-i állásfoglalása az EU határregióiról: az európai integráció élő laboratóriumairól (2021/2202(INI))

(2023/C 125/10)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés 3. cikkére,
- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 4., 162., 174., 175., 176., 177., 178. és 349. cikkére,
- tekintettel a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK tanácsi irányelvre ⁽¹⁾ (élőhelyvédelmi irányelv),
- tekintettel az árvízkezelésről és kezeléséről szóló, 2007. október 23-i 2007/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽²⁾,
- tekintettel a vadon élő madarak védelméről szóló, 2009. november 30-i 2009/147/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽³⁾ (madárvédelmi irányelv),
- tekintettel az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályaon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1303/2013/EU európai parlamenti és a tanácsi rendeletre ⁽⁴⁾,
- tekintettel az Egyesült Nemzetek Éghajlatváltozási Keretegyezménye Felelősség 21. Konferenciáján (COP21) Párizsban, 2015. december 12-én elfogadott megállapodásra (Párizsi Megállapodás),
- tekintettel a Régiók Bizottságának a „Hiányzó közlekedési összeköttetések a határ menti régiókban” című, 2017. február 8-i véleményére ⁽⁵⁾,
- tekintettel a Bizottság „A növekedés és a kohézió előmozdítása az EU határregióiban” című, 2017. szeptember 20-i közleményére (COM(2017)0534),
- tekintettel a határokon átnyúló összefüggésben jogi és közigazgatási akadályok felszámolására irányuló mechanizmusról szóló, 2018. május 29-i európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló bizottsági javaslatra (határon átnyúló európai mechanizmus) (COM(2018)0373),
- tekintettel a kohéziós politikáról és a körforgásos gazdaságról szóló, 2018. június 13-i állásfoglalására ⁽⁶⁾,
- tekintettel az EU határregiói növekedésének és kohéziójának előmozdításáról szóló, 2018. szeptember 11-i állásfoglalására ⁽⁷⁾,

⁽¹⁾ HL L 206., 1992.7.22., 7. o.

⁽²⁾ HL L 288., 2007.11.6., 27. o.

⁽³⁾ HL L 20., 2010.1.26., 7. o.

⁽⁴⁾ HL L 347., 2013.12.20., 320. o.

⁽⁵⁾ HL C 207., 2017.6.30., 19. o.

⁽⁶⁾ HL C 28., 2020.1.27., 40. o.

⁽⁷⁾ HL C 433., 2019.12.23., 24. o.

2022. szeptember 15., csütörtök

- tekintettel az „Iránymutatások a COVID-19-válság összefüggésében folytatott határokon átnyúló egészségügyi együttműködésre irányuló uniós sürgősségi segítségnyújtásról” című, 2020. április 3-i bizottsági közleményre (C(2020)2153),
- tekintettel a Bizottság által a határokon átnyúló akadályok felszámolásáról 2020. július 22. és október 11. között folytatott nyilvános konzultációra ⁽⁸⁾,
- tekintettel az európai oktatási térség 2025-ig történő megvalósításáról szóló, 2020. szeptember 30-i bizottsági közleményre (COM(2020)0625),
- tekintettel a vasút európai évről (2021) szóló, 2020. december 23-i (EU) 2020/2228 európai parlamenti és tanácsi határozatra ⁽⁹⁾,
- tekintettel a Régiók Európai Bizottsága „Határon átnyúló közszolgáltatások Európában” című, 2021. február 5-i véleményére ⁽¹⁰⁾,
- tekintettel „A teljeskörűen működő és reziliens schengeni térség kialakítására vonatkozó stratégia” című, 2021. június 2-i bizottsági közleményre (COM(2021)0277),
- tekintettel az Európai Regionális Fejlesztési Alapról és a Kohéziós Alapról szóló, 2021. június 24-i (EU) 2021/1058 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹¹⁾,
- tekintettel az Európai Regionális Fejlesztési Alap és külső finanszírozási eszközök által támogatott európai területi együttműködési célkitűzésre (Interreg) vonatkozó egyedi rendelkezésekről szóló, 2021. június 24-i (EU) 2021/1059 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹²⁾ (Interreg-rendelet),
- tekintettel „Az EU határregiói: az európai integráció élő laboratóriumai” című, 2021. július 14-i bizottsági közleményre (COM(2021)0393),
- tekintettel az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület (IPCC) „Climate Change 2021: the Physical Science Basis. Working Group I contribution to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change” (Éghajlatváltozás 2021: a természettudományos alapok. Az I. munkacsoport hozzájárulása az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület hatodik értékelő jelentéséhez) című, 2021. augusztus 7-én közzétett különjelentésére ⁽¹³⁾,
- tekintettel a brexit miatti kiigazításokra képzett tartalék létrehozásáról szóló, 2021. október 6-i (EU) 2021/1755 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁴⁾,
- tekintettel a Régiók Bizottsága „Európa jövőképéről: A határon átnyúló együttműködés jövője” című, 2021. október 29-i állásfoglalására ⁽¹⁵⁾,

⁽⁸⁾ https://ec.europa.eu/regional_policy/en/newsroom/consultations/border-2020/

⁽⁹⁾ HL L 437., 2020.12.28., 108. o.

⁽¹⁰⁾ HL C 106., 2021.3.26., 12. o.

⁽¹¹⁾ HL L 231., 2021.6.30., 60. o.

⁽¹²⁾ HL L 231., 2021.6.30., 94. o.

⁽¹³⁾ <https://www.ipcc.ch/report/sixth-assessment-report-working-group-i/> IPCC_AR6_WGI_Full_Report.pdf

⁽¹⁴⁾ HL L 357., 2021.10.8., 1. o.

⁽¹⁵⁾ HL C 440., 2021.10.29., 6. o.

2022. szeptember 15., csütörtök

- tekintettel a Bizottság és az Európai Határ Menti Régiók Szövetsége által az EU-n belüli határokon átnyúló együttműködés akadályairól „More and better cross-border public services”⁽¹⁶⁾ (Több és jobb határokon átnyúló közszolgáltatás), „Vibrant cross-border labour markets”⁽¹⁷⁾ (Határokon átnyúló élénk munkaerőpiacok), valamint „Border regions for the European Green Deal”⁽¹⁸⁾ (A határ menti régiók az európai zöld megállapodás szolgálatában) címmel, 2021. december 9-én megjelentetett három tematikus kiadványra,
 - tekintettel a Bizottság és az Európai Határ Menti Régiók Szövetsége „B-solutions: Solving Border Obstacles. A Compendium 2020–2021”⁽¹⁹⁾ (B-solutions: A határok jelentette akadályok megoldása. Kompendium, 2020–2021) című, 2021. december 9-i jelentésére,
 - tekintettel a személyek határátlépésére irányadó szabályok uniós kódexéről szóló (EU) 2016/399 rendelet módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló, 2021. december 14-i bizottsági javaslatra (COM(2021)0891),
 - tekintettel az IPCC „Climate Change 2022: Mitigation of Climate Change” (Éghajlatváltozás 2022: Az éghajlatváltozás mérséklése) című, 2022. április 4-i jelentésére,
 - tekintettel eljárási szabályzata 54. cikkére,
 - tekintettel a Regionális Fejlesztési Bizottság jelentésére (A9-0222/2022),
- A. mivel az Európai Unió és az Európai Szabadkereskedelmi Társuláshoz (EFTA) tartozó közvetlen szomszédai 40 belső szárazföldi határral és uniós belső határrégióval rendelkeznek, és ezek a régiók teszik ki az Unió területének 40 %-át, itt él az Unió népességének 30 %-a, valamint itt termelik GDP-jének közel egyharmadát, emellett jelentős potenciállal rendelkeznek gazdasága további dinamizálása szempontjából;
- B. mivel a határrégiók, különösen az alacsony népsűrűségű területek és a vidéki régiók fejlődésének feltételei jellemzően kedvezőtlenebbek, és általában gazdasági szempontból kevésbé sikeresek, mint a tagállamok más régiói, és mivel gazdasági potenciáljukat nem aknázzák ki teljes mértékben;
- C. mivel az erőfeszítések ellenére még mindig számos adminisztratív, nyelvi és jogi akadály áll fenn, amelyek gátolják a tartós növekedést, a társadalmi-gazdasági fejlődést és a határrégiók közötti és azokon belüli kohéziót; mivel nagyobb mértékű és mélyebb együttműködésre van szükség a szomszédos tagállamok hatóságai között; mivel a határrégiók számára előnyös lenne egy olyan szupranacionális jogi eszköz, amely képes megelőzni a tagállamok egységes piacot szétaprózó fellépéseiből eredő negatív következményeket;
- D. mivel elismert tény, hogy az európai kohéziós politikában a valóban alulról építkező megközelítés még mindig erősítésre szorul, és a polgárhelyi intézményeket és szereplőket nagyobb mértékben kellene megbízni az uniós kohéziós politikára szánt költségvetési források közvetlen irányításával; mivel e tekintetben a kisléptékű és határokon átnyúló projektek fontos szerepet játszanak az emberek összehozásában és ezáltal a fenntartható helyi fejlődés és a határokon átnyúló együttműködés új lehetőségeinek megnyitásában;
- E. mivel egyes ágazatok – például a bor- és szeszital-ágazat –, amelyek a szomszédos országokban történő értékesítés során súlyos adminisztratív terheknek vannak kitéve, igen sajátos, jobb európai szintű koordinációt igénylő akadályokkal néznek szembe; mivel lehetőség szerint praktikus megoldásokat, például az egyablakos ügyintézéshez való hozzáférést kell a gazdasági szereplők rendelkezésére bocsátani;

⁽¹⁶⁾ Európai Bizottság, Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság, Brustia, G., Dellagiacom, A., Cordes, C., et al.: More and better cross-border services: obstacles and solutions to cross-border cooperation in the EU. Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2021, <https://data.europa.eu/doi/10.2776/912236>

⁽¹⁷⁾ Európai Bizottság, Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság, Brustia, G., Dellagiacom, A., Cordes, C., et al.: Vibrant cross-border labour markets: obstacles and solutions to cross-border cooperation in the EU. Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2021, <https://data.europa.eu/doi/10.2776/094950>

⁽¹⁸⁾ Európai Bizottság, Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság, Brustia, G., Dellagiacom, A., Cordes, C., et al.: Border regions for the European Green Deal: obstacles and solutions to cross-border cooperation in the EU. Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2021, <https://data.europa.eu/doi/10.2776/475773>

⁽¹⁹⁾ Európai Bizottság, Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság, Brustia, G., Dellagiacom, A., Cordes, C., et al.: B-solutions, solving border obstacles: a compendium 2020–2021. Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2021, <https://data.europa.eu/doi/10.2776/625110>

2022. szeptember 15., csütörtök

- F. mivel a Covid19-világjárvány növelte ezeket az akadályokat, és a határ menti ingázó munkavállalók naponta különböző és kontraproduktív egészségügyi szabályozásokkal szembesülnek a határ mindkét oldalán;
- G. mivel a Covid19-világjárvány miatti nemzeti határlezárások rávilágítottak Európa határ menti régióinak egyedülálló sebezhetőségére és kölcsönös függőségére; mivel az áruk, szolgáltatások, személyek és alapvető orvosi eszközök szabad mozgásának megzavarása káros gazdasági következményekkel járt;
- H. mivel a határokon átnyúló közszolgáltatások és egészségügyi szolgáltatások ideiglenes lezárása a határ menti munkavállalók megélhetését fenyegette, és pénzügyi nehézségeket okozott a határ menti régiókban működő kis- és középvállalkozások (kkv-k) számára; mivel a Covid19-válság új jogi és adminisztratív kihívások – például a távmunka – megjelenését váltotta ki a határ menti régiókban, és mivel a távmunkások problémákkal szembesülnek a szociális védelemmel és az adójogszabályokkal összefüggésben;
- I. mivel a Covid19-világjárvány következtében a szolidaritás figyelemreméltó megnyilvánulásainak is tanúi lehettünk a szomszédos tagállamok között, nemzeti és helyi szinten egyaránt;
- J. mivel néhány határregió soha nem látott kritikus infrastrukturális kihívásokkal néz szembe az Oroszország ukrajnai katonai agressziója által okozott menekültválság miatt; mivel a Covidot követő új helyzet is hozzájárul sérülékenységhöz;
- K. mivel a tagállami határok még mindig túl gyakran részekre vágják a természeti területeket, ami csökkenti védelmük és kezelésük hatékonyságát, különös tekintettel arra, hogy eltérő jogi keretek vonatkoznak rájuk;
- L. mivel a határregiókból való tömeges, főként a fiatalokat és a képzett munkavállalókat érintő elvándorlás jól mutatja, hogy e régiókban nincsenek gazdasági kilátások, és még kevésbé teszi vonzóvá e régiókat a foglalkoztatás és a fenntartható gazdasági fejlődés tekintetében; mivel továbbra is hiány tapasztalható a nyelvtanulási lehetőségek és az olyan kezdeményezések terén, amelyek felhívják a figyelmet arra, hogy milyen előnyökkel jár a határ menti lakosok számára a szomszédos ország nyelvének tanulása; mivel nincs az összes adminisztratív dokumentum lefordítva a határos tagállamok nyelvére; mivel a tagállamoknak lépéseket kell tenniük e helyzet orvoslására, a Bizottságnak pedig tanácsadást kell nyújtania számukra e folyamat során;
- M. mivel a 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó, új Interreg-rendelettel a határregiókra immár egyértelmű pénzügyi támogatási keret vonatkozik a jobb határon átnyúló irányítás érdekében a gazdasági fellendülés ösztönzése, a közös környezetvédelmi intézkedések létrehozása és az éghajlatváltozás hatásainak enyhítése céljából;
- N. mivel a 2021–2027-es kohéziós politikával összefüggésben lemaradásban van a partnerségi megállapodások megkötése, ami aláássa a létfontosságú erőforrások elosztását a rászoruló területeken;
- O. mivel a határokon átnyúló együttműködés szétagoltsága és elégtelensége növelheti a természeti katasztrófákkal és a szélsőséges időjárási eseményekkel szembeni kiszolgáltatottságot a határ menti régiókban;
- P. mivel az EU tengeri határregiókkal is rendelkezik, különösen földközi-tengeri szigetein, de legkülső régióin, az Atlanti-óceánon és az Indiai-óceánon is; mivel egyes európai szigetek földrajzilag távoli fekvésük, valamint határ menti régióként való elhelyezkedésük miatt egyszerre vannak munkaerőpiaci, közlekedési és egészségügyi nehézségeknek, ami komolyan korlátozza növekedési potenciáljukat;
- Q. mivel közismert, hogy a határ menti régiók egyedi sebezhetősége szükségesség teszi a finanszírozási módszerek módosítását e régiókban annak érdekében, hogy végre egyenlő versenyfeltételeket lehessen teremteni a határ menti régiók számára a központi régiókhoz viszonyítva; mivel ajánlott továbbá, hogy ezek a változások magukban foglalják egy – inflációval kiigazított – úgynevezett „határ menti egymilliárd” uniós kohéziós költségvetésből való levonását, és annak kifejezetten a határ menti régiók számára történő elkülönítését;
- R. mivel a becslések szerint a határokon átnyúló európai mechanizmusról (ECBM) szóló rendeletre irányuló javaslat elfogadása – amelyet a Bizottság 2018 májusában tett közzé a Tanács korábbi luxemburgi elnökségének ajánlására – segített volna felszámolni a határokon átnyúló együttműködés elismert akadályainak legalább 30 %-át, de valószínűleg akár 50 %-át is;

2022. szeptember 15., csütörtök

1. üdvözlí a Bizottság által 2021-ben közzétett, „Az EU határregiói: az európai integráció élő laboratóriumai” című közleményét, amely részletes információkat tartalmaz az EU határ menti régiói előtt álló akadályokról;

Az egyes határregiók sajátosságai

2. rámutat arra, hogy az EUMSZ 174. cikke elismeri a határregiók előtt álló kihívásokat, és kimondja, hogy az Uniónak kitüntetett figyelmet kell fordítania ezekre a régiókra az Unió gazdasági, társadalmi és területi kohéziójának megerősítését célzó intézkedésekben;

3. hangsúlyozza, hogy a határ menti régiók, különösen a kizárólag tengeri határokkal – sajátos szükségleteket támaztó különleges határokkal – rendelkező régiók, valamint a vidéki és alacsony népsűrűségű területek előtt álló kihívások az adott régió jogi, közigazgatási, nyelvi, kulturális, társadalmi-gazdasági, környezeti, demográfiai és földrajzi körülményeitől függően régióként eltérőek; hangsúlyozza, hogy a fent említett kihívások átfogóbb megközelítésének biztosítása érdekében szükség van az uniós alapok hatékonyabb felhasználására és jobb összehangolására; szorgalmazza – többszintű kormányzati keret részeként – a helyi hatóságok és közösségek bevonását, valamint integrált és helyi alapú, testre szabott megközelítések alkalmazását; hangsúlyozza, hogy el kell gondolkozni az Oroszország folytatódó ukrainai agressziója miatt egyes határregiókban jelentkező kihívásokon;

4. javasolja egy olyan uniós kezdeményezés elindítását, amely olcsón kínál nyelvtanfolyamokat a résztvevők számára a szomszédos országok nyelveinek elsajátítására minden olyan NUTS-3 régióban, amelynek területe valamely szomszédos tagállammal határos; sürgeti, hogy ez az uniós kezdeményezés tűzze ki célul azt is, hogy felhívja a figyelmet a szomszéd nyelv tanulásának előnyeire;

5. hangsúlyozza, hogy az aránytalan terheket, például az összes határ menti régiót sújtó strukturális hátrányokat egy külön, kifejezetten a határ menti régiók számára kialakított regionális támogatási rendszerrel kell ellensúlyozni;

6. kéri, hogy a 2028–2034-es időszaktól kezdve minden új programozási időszak elején az EU kohéziós politikai költségvetésének 0,26 %-át különítsék el kizárólag a határ menti régiók fejlesztésére („határ menti egymilliárd”); javasolja továbbá, hogy amennyiben ezeket a forrásokat nem a határ menti régiókban használják fel, a fennmaradó összeget térítsék vissza az EU kohéziós költségvetésébe;

7. javasolja, hogy a „határ menti egymilliárdot” bízzák közvetlenül az európai területi társulásokra (ETT) vagy azokra a határ menti régiókra, ahol léteznek hasonló struktúrák; szorgalmazza, hogy az ETT-k vagy hasonló struktúrák kapjanak nagyfokú önállóságot az források felhasználása és a projektek kiválasztása tekintetében;

8. kéri a tagállamokat, hogy számolják fel a meglévő akadályokat, és biztosítsanak az ETT-k számára nagyobb önállóságot a projektek kiválasztása és a források felhasználása tekintetében, különösen azáltal, hogy az Interreg-rendelet 45. cikkének (4) bekezdésével összhangban az Interreg-programok irányító hatóságaként azonosítják az ETT-ket, növelik az ETT-k intézményi és pénzügyi kapacitását az Interreg-rendelet 14. cikkének (4) bekezdésével összhangban, vagy az Interreg-rendelet 25. cikkének (2) bekezdésével összhangban az ETT-ket kisprojekt-alapokat irányító kedvezményezettekkel nyilvánítják; javasolja, hogy a Bizottság hozzon létre ösztönzőket a tagállamok számára annak érdekében, hogy a fenti lehetőségekkel élve jelentősebb szerepet adjanak az ETT-knek a 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó uniós kohéziós politika 5. szakpolitikai célkitűzése – „a polgárokhoz közelebb álló Európa” – tényleges végrehajtásához;

9. javasolja a regionális támogatásokra vonatkozó uniós iránymutatások módosítását; javasolja, hogy – miután az EU teljes lakosságának kevesebb mint fele részesülhet egyidejűleg regionális támogatásban – a határ menti régiók kapjanak elsőbbséget e szabály keretein belül;

Reziliencia az intézményi együttműködés elmélyítése révén

10. üdvözlí a 2017. évi cselekvési terv végrehajtása terén a Bizottság által eddig elért eredményeket, különösen a „b-solutions” kezdeményezés révén, amellyel jogi és adminisztratív támogatást nyújtottak a határ menti régiók hatóságainak, és 90 esetben sikerült rendezni az interakciók útjában álló akadályokat, de a munkavállalás megkönnyítésének támogatása, a határmenti többnyelvűség előmozdítása és az egészségügyi létesítmények összehangolása révén is;

2022. szeptember 15., csütörtök

11. felhívja az uniós intézményeket és a tagállamokat, hogy hívják fel a határ menti régiók figyelmét arra a lehetőségre, hogy a b-solutions kezdeményezés keretében támogatást kaphatnak a Bizottságtól; hangsúlyozza, hogy a sikeres b-solutions projektekkel kapcsolatos ismeretek megosztása hozzájárulhat az újabb adminisztratív és jogi akadályok felszámolásához, illetve kialakulásuk megelőzéséhez;
12. hangsúlyozza azonban, hogy a b-solutions projektek önmagukban nem jelenthetnek megfelelő és hatékony megoldást a határ menti régiókat érintő jogi és adminisztratív akadályokra;
13. elismeri a makrorégiók, az eurorégiók és a nonprofit szervezetek és egyesületek fontos szerepét a kollektív érdekek előmozdításában és a határokon átnyúló együttműködésben; felhívja a Bizottságot, hogy kezdeményezze a makroregionális stratégiák mélyreható felmérését azzal a céllal, hogy értékelje azok összhangját az EU megújult környezetvédelmi és digitális prioritásaival;
14. emlékeztet arra, hogy az erőfeszítések ellenére még mindig számos adminisztratív, jogi és nyelvi akadály áll fenn, amelyek gátolják a fenntartható növekedést, a társadalmi-gazdasági fejlődést és a határrégiók közötti és azokon belüli kohéziót;
15. megjegyzi, hogy a határokon átnyúló együttműködés útjában álló legtöbb akadály jogi természetű, és az eltérő nemzeti jogszabályokból vagy az általános uniós jogszabályokból származik; emlékeztet ezért arra, hogy a Bizottság 2018-ban a határokon átnyúló európai mechanizmusról (ECBM) szóló rendeletre irányuló javaslatot tett közzé (COM(2018)0373);
16. felhívja a figyelmet, hogy a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés elengedhetetlen a belső határok menti területeken élő 150 milliós népesség számára, de azt gyakran jogi és adminisztratív korlátok nehezítik; ezért felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy maximalizálják erőfeszítéseiket e korlátok kiküszöbölése érdekében, különösen az egészségügyi szolgáltatások, a közlekedés, az oktatás, a munkavállalói mobilitás és a környezet területén;
17. hangsúlyozza, hogy a Bizottság által javasolt ECBM hozzájárult volna ezen akadályok több mint 50 %-ának felszámolásához, különösen a határon átnyúló közösségi közlekedés hiánya, valamint a foglalkoztatási, oktatási, kulturális és szabadidős szolgáltatásokhoz való korlátozott hozzáférés tekintetében; ezt figyelembe véve sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Tanács befagyasztotta a határon átnyúló európai mechanizmussal kapcsolatos jogalkotási folyamatot; emlékeztet, hogy ennek a mechanizmusnak az a célja, hogy megkönnyítse a határ menti régiók közötti együttműködést a különböző területeken (infrastruktúra, egészségügyi ellátás, munkaerő stb.) megvalósított közös projektek tekintetében azáltal, hogy lehetővé teszi egyikük számára a szomszédos tagállam jogi rendelkezéseinek alkalmazását, amennyiben saját jogszabályainak alkalmazása jogi akadályt jelentene;
18. megállapítja, hogy a Parlament 2019 februárjában és a Tanácshoz intézett 2021. októberi, szóbeli választ igénylő kérdést követően folytatott plenáris vita során egyaránt nagy többséggel támogatta a határokon átnyúló európai mechanizmusra irányuló javaslatot; emlékeztet arra, hogy a Parlament e rendelettel kapcsolatos első olvasatbeli álláspontja olyan konkrét megfogalmazásokat tartalmazott, amelyek biztosították volna annak önkéntes alkalmazását, ezáltal elosztatva a tagállamok aggályait;
19. felhívja a Bizottságot, hogy a Tanács és a Parlament jogi szolgálatainak következtetéseit figyelembe véve és a társjogalkotók álláspontjai közötti egyensúly kialakítása érdekében módosítsa a jelenlegi javaslatot; felhívja továbbá a Bizottságot annak biztosítására, hogy az Ukrajna elleni orosz agresszió által leginkább sújtott régiókban okozott előre látható károkat felkészülve a javaslat vegye figyelembe a határ menti régiók megerősítésének szükségességét; felhívja a Bizottságot, hogy folytassa a tárgyalásokat a tagállamokkal egy olyan rendszer gyors elfogadása céljából, amely felszámolja a jogi vagy közigazgatási akadályokat a határokon átnyúló régiók lakosai életének megkönnyítése érdekében;
20. üdvözli a határokon átnyúló válságreakálási integrált kezdeményezés (CB-CRII) kísérleti projektjének elfogadását, amelynek célja a határrégiók jövőbeli válságokkal szembeni ellenálló képességének megerősítése; sürgeti a Bizottság Regionális és Várospolitikai Főigazgatóságát, hogy hajtsa végre a projektet⁽²⁰⁾;

⁽²⁰⁾ <https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/214920/budg2021-doc6-tab-en.pdf>

2022. szeptember 15., csütörtök

21. hangsúlyozza, hogy a Covid19, és különösen a járvány miatt lezárt határok által okozott károk mellett a határ régiók a brexit következményeivel is szembesülnek, amely új akadályokat gördít a szabad kereskedelem elé, és komoly zavarokat okoz az Unió és az Egyesült Királyság közötti határon átnyúló kereskedelemben, ezáltal megnehezítve a vállalkozások és a polgárok helyzetét a határ régiókban; üdvözlí e tekintetben a brexit miatti kiigazításokra képzett tartalékról szóló megállapodást, amelynek révén pénzügyi és jogi támogatást lehet nyújtani a brexit által érintett tagállamoknak és régióknak;

Több és jobb határon átnyúló közszolgáltatás

22. érdeklődéssel veszi tudomásul, hogy a Bizottság határok által okozott akadályok felszámolásáról folytatott közelmúltbeli nyilvános konzultációja (2020) feltárta, hogy a határ régiókban élők számára a legnagyobb nehézséget többek között a megbízható, határokon átnyúló közösségi közlekedési szolgáltatások hiánya, a digitális szolgáltatások hiánya és határokon átvívelő korlátozott interoperabilitása, a közvetlenül a nyelvi különbségek által okozott korlátok és a jogi eljárásokkal, valamint a gazdasági különbségekkel kapcsolatos akadályok jelentik;

23. megállapítja, hogy az, hogy a határ menti területek mennyire vonzóak lakhatási és befektetési szempontból, nagymértékben függ az életminőségtől, a polgároknak és a vállalatoknak biztosított köz- és kereskedelmi szolgáltatásoktól, valamint a közlekedés minőségétől, és hogy ezeket a feltételeket csak a nemzeti, regionális és helyi hatóságokkal, valamint a határ két oldalán tevékenykedő vállalkozásokkal szorosan együttműködve lehet teljesíteni és fenntartani;

24. hangsúlyozza, hogy a magas színvonalú közszolgáltatásokba történő beruházások döntő szerepet játszanak a társadalmi reziliencia kiépítésében és a gazdasági, egészségügyi és társadalmi válságok kezelésében;

25. emlékeztet arra, hogy a határon átnyúló közszolgáltatások javítása nemcsak a határok mentén élő polgárok életminőségét javítaná, hanem e szolgáltatások ár-érték arányát is;

26. hangsúlyozza, hogy a határ régiókban – részben a hiányzó vagy használaton kívüli összeköttetések miatt – továbbra sem kielégítő a közlekedési szolgáltatások koordinációja, ami akadályozza a mobilitást és a határokon átnyúló fejlesztési lehetőségeket; hangsúlyozza továbbá, hogy a határokon átnyúló fenntartható közlekedési infrastruktúra fejlesztését akadályozzák a bonyolult jogi és adminisztratív rendelkezések;

27. hangsúlyozza, hogy nem biztos, hogy mindig a határokon átnyúló közlekedési infrastruktúra bővítése a legjobb megoldás – ami költséges, és környezeti szempontból kihívást jelent –, ezért kiemeli a határokon átnyúló közlekedési kapcsolatok puha intézkedések, például a tömegközlekedési menetrendek jobb összehangolása, az inkluzív tervezés és a közös célok eléréséhez elegendő autonómiával rendelkező, határokon átnyúló helyi és regionális hatóságok teste szabott innovációi révén történő javításában rejlő lehetőségeket; hangsúlyozza, hogy az új tömegközlekedési infrastruktúra fejlesztésének meg kell felelnie a fenntarthatósági és költséghatékonysági követelményeknek; ezért szorgalmazza az Igazságos Átmenet Alap időben történő elosztását annak biztosítása érdekében, hogy a határ menti régiók aktív szerepet vállaljanak a zöld megállapodás céljainak elérésében;

28. hangsúlyozza, hogy a kohéziós politika fontos szerepet játszik az uniós közlekedési ágazat előtt álló fő kihívások kezelésében, többek között egy jól működő egységes európai közlekedési térség kialakításában, az Európán belüli modern, multimodális és biztonságos közlekedési infrastruktúra-hálózatok kialakítása és az alacsony kibocsátású mobilitásra való átállás révén, többek között a hiányzó kis, határokon átnyúló vasúti összeköttetések megvalósításának támogatásával, hozzájárulva ezáltal a határ menti régiók európai integrációjához;

29. felhívja a tagállamokat, hogy a közszolgáltatások minőségének és hatékonyságának javítása érdekében hozzanak létre szilárdabb és egyértelműbb jogi keretet; e tekintetben hangsúlyozza, hogy a Bizottság által a vasúti ágazatban hiányzó összeköttetésekről készített térkép kulcsfontosságú eszköz az e téren történő előrelépéshez;

2022. szeptember 15., csütörtök

30. hangsúlyozza, hogy hatékony politikai örökséget kell teremteni a vasút európai éve számára, különösen a határ menti régiókban; rámutat, hogy a vasút európai és határokon átnyúló vetülete közelebb hozza egymáshoz az embereket, lehetővé teszi számukra, hogy felfedezzék az EU sokféleségét, és előmozdítja a társadalmi-gazdasági és területi kohéziót, különösen a központi és a periférián elhelyezkedő területek közötti összeköttetés javításával, többek között a határokon átnyúló regionális összeköttetések révén is; üdvözli a közös szolgáltatások fejlesztésére irányuló partnerségek létrehozását, valamint a menetrendek és a jegykiadás harmonizálását egyes határ menti régiókban; felhívja a Bizottságot, hogy továbbra is támogassa az ilyen típusú kezdeményezéseket, és kéri, hogy ösztönözze a kerékpárszállítást a határokon átmenő vonatokon;

31. kéri a közszolgáltatások fokozott digitalizálását és az interoperabilitási politikák megerősítését annak biztosítása érdekében, hogy a digitális közszolgáltatások alapértelmezés szerint interoperábilisak és határokon átnyúlóak legyenek; kiemeli a közszolgáltatások és a vállalkozások digitális innovációja támogatásának fontosságát a határ menti régiókban, és e tekintetben üdvözli az európai digitális innovációs központokat (EDIH);

Élénk, határokon átnyúló munkaerőpiacok

32. üdvözli a határokon tapasztalható társadalmi-gazdasági aszimmetriák orvoslása érdekében hozott számos és fontos intézkedést; azonban sajnálattal állapítja meg, hogy nem állnak rendelkezésre külön értékelések és összehasonlító statisztikák a határon átnyúló tevékenységet folytató kkv-k társadalmi-gazdasági helyzetének áttekintéséhez, ami annál is inkább sajnálatos, mivel a kkv-k adják a teljes foglalkoztatás 67 %-át és az uniós hozzáadott érték közel 60 %-át;

33. felhívja a Bizottságot, hogy végezzen mélyreható elemzést a határokon átnyúlóan tevékenykedő kkv-k társadalmi-gazdasági körülményeiről, külön értékeléseket és összehasonlító statisztikákat gyűjtve;

34. rámutat, hogy a Bizottság nyolcadik kohéziós jelentése⁽²¹⁾ alapján az Interreg-mutatók szerint 2020 végéig a határokon átnyúló munkaerő-mobilitásra vonatkozó 2023-as céloknak csupán 68 %-a teljesült, míg más területeken a célértékeket 495 %-ig sikerült teljesíteni; ösztönzi a tagállamokat, hogy a 2023-as célok elérése érdekében folytassák ezt az utat;

35. elismeri, hogy a tagállamok számára fontos az adóbevételek és a szociális biztonsági rendszerek biztosítása, valamint a nemzeti adók sokfélesége; támogatja a Bizottság 2020. július 15-i adócsomagját, amelynek célja a méltányos, hatékony, fenntartható és a digitalizációt segítő adózás biztosítása, és vállalja, hogy szorosan nyomon követi végrehajtását;

36. hangsúlyozza azonban, hogy megfelelő munkahelyek vagy más gazdasági lehetőségek hiányában, valamint az alacsony bérszintet figyelembe véve a jól képzett munkaerő jellemzően olyan régiókba költözik, ahol ezek a lehetőségek rendelkezésre állnak, ami még inkább megnehezíti a távoli határ menti területek helyzetét;

37. úgy véli, hogy a kohéziós politikanak jobban az emberekbe történő befektetésekre kell irányulnia, mivel a határ menti régiók gazdaságát az innovációba, az emberi tőkébe, a felelősségteljes kormányzásba és az intézményi kapacitásba történő beruházások hatékony kombinációjával lehet fellendíteni;

38. úgy véli, hogy a különleges kihívásokkal szembesülő határ menti régiók részére testre szabott támogatást kell biztosítani (például az Európai Regionális Fejlesztési Alap, a Kohéziós Alap, az Európai Szociális Alap Plusz és az Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alap közötti nagyobb mértékű szinergiák révén) a gazdaság diverzifikációján és az elbocsátott munkavállalók átképzésével kapcsolatos politikákon alapuló hosszú távú stratégiák kidolgozásához és végrehajtásához;

39. sürgeti a tagállamokat, hogy teljes körűen vegyenek részt a Bizottságnak az európai oktatási térség megvalósítására irányuló erőfeszítéseiben, hogy az európai készségfejlesztési programmal és az Európai Kutatási Térséggel (EKT) szinergiában biztosítsák a célzott oktatáshoz és képzéshez való hozzáférést a határ mindkét oldalán azáltal, hogy közös oktatási szolgáltatásokat biztosítanak, biztosítják az oklevelek, készségek és képesítések kölcsönös elismerését és ösztönzik a tanulást;

⁽²¹⁾ Európai Bizottság: Kohézió Európában 2050-ig – Nyolcadik jelentés a gazdasági, társadalmi és területi kohézióról. 2022. február 9.

2022. szeptember 15., csütörtök

40. ösztönzi az Unió külső határain található uniós határ régiók és a szomszédos országok határ menti régiói közötti együttműködési programok előmozdítását; elismeri a régiók között fennálló szabályozási különbségek miatt az együttműködés terén fennálló kihívásokat; úgy véli, hogy ez az együttműködés fontos eszköz az EU bővítési politikájának előmozdítása szempontjából; kiemeli, hogy a szomszédos régiók közötti, határokon átnyúló együttműködés előmozdítása döntő mértékben hozzájárulhat az Uniót érintő fő kihívások kezeléséhez (pl. fenntartható jövő biztosítása a Földközi-tenger, a Balti-tenger és más tengeri medencék számára, fenntartható jövő biztosítása az Alpok, a Pireneusok, a Kárpátok és más hegyvidékek számára, valamint fenntartható jövő biztosítása a nagy folyók, például a Rajna, a Duna és a Meuse vízgyűjtő területei számára);

41. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy sürgősen biztosítsák a határ menti ingázók és a határ menti munkavállalók jogaira vonatkozó uniós jogszabályok megfelelő végrehajtását és érvényesítését, javítsák foglalkoztatási, munkakörülményeiket, valamint egészségvédelmi és biztonsági feltételeiket, foglalkozzanak a meglévő jogalkotási keret, többek között a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló 883/2004/EK rendelet⁽²²⁾ felülvizsgálatának szükségességével a jogok hordozhatóságának megerősítése és a szociális biztonsági rendszerek megfelelő koordinációjának biztosítása érdekében, vizsgálják felül a munkaerő-kölcsönző ügynökségek, a munkaerő-toborzó ügynökségek, az egyéb közvetítők és az alvállalkozók szerepét az egyenlő bánásmód elvének fényében a védelmi hiányosságok azonosítása érdekében; sürgeti a tagállamokat és a Bizottságot, hogy ismerjék el az egyre terjedő távmunka realitását és az ezzel összefüggő nehézségeket, garantálják, hogy a lakóhelyük szerinti országból távmunkát végzők élhessenek társadalombiztosítási és munkavállalói jogaikkal, és hozzáférjenek az adórendszerekhez, valamint bizonyosságot kapjanak a társadalombiztosításuk szempontjából illetékes hatóság tekintetében;

42. elismeri, hogy a határ menti régiókban szükség van a képzés után szerzett oklevelek és egyéb képesítések gyorsabb és átfogóbb elismerésére, az egészségügyi ellátás javítására, a helyi és távolsági közlekedés bővítésére, valamint az üres álláshelyekre vonatkozó információk elérhetőségének javítására; hangsúlyozza, hogy fokozni kell a szomszédos országok jogi és közigazgatási rendszere közötti jobb koordináció előmozdítására szolgáló forrásokat, különösen a munkavállalók esetében alkalmazandó jogszabályokkal kapcsolatos információcserét és a határ menti ingázókra vonatkozó adatok gyűjtése terén a nemzeti gyakorlatok hiányosságainak áthidalása, a rendelkezésre álló információkhoz való jobb hozzáférés, valamint a kiszámítható és hozzáférhető belső munkaerőpiac megteremtése érdekében; hangsúlyozza, hogy ezek a problémák még nagyobb kihívást jelentenek a nem uniós országokba érkező, illetve nem uniós országokból induló határ menti ingázók számára;

43. úgy véli, hogy a digitalizáció példátlan lehetőséget kínál a munkavállalói mobilitás megkönnyítésére, miközben gyorsabbá és könnyebben ellenőrizhetővé teszi a vonatkozó uniós jogszabályoknak való megfelelést; felhívja a Bizottságot, hogy az Európai Munkaügyi Hatósággal szoros együttműködésben haladéktalanul terjesszen elő jogalkotási javaslatot az EU-n belüli mobilitásra vonatkozó uniós szabályok hatálya alá tartozó valamennyi utazó munkavállaló és nem uniós állampolgár európai társadalombiztosítási igazolványára vonatkozóan, amely olyan eszközt biztosítana az illetékes nemzeti hatóságok és szociális partnerek számára, amely biztosítja a társadalombiztosítási jogosultságok hatékony azonosítását, nyomon követhetőségét, összesítését és hordozhatóságát, valamint tisztességes és hatékony módon javítja a munkaerőpiaci mobilitásra és a szociális biztonsági rendszerek koordinálására vonatkozó uniós szabályok végrehajtását az EU-n belüli egyenlő versenyfeltételek biztosítása érdekében;

44. rámutat, hogy az uniós tagállamok jelenleg nem ismerik el kölcsönösen a fogyatékosági státuszt, ami nehézségeket okoz a fogyatékosággal élő személyek számára, mivel előfordulhat, hogy nemzeti fogyatékosági igazolványukat nem ismerik el más tagállamokban; úgy véli, hogy ez korlátozást jelent különösen a fogyatékosággal élő határ menti ingázók és diákok számára, és alázza a megfelelő szolgáltatásokhoz való jogukat; elismeri az uniós fogyatékosági igazolvány értékét, amely lehetővé teszi a fogyatékosági státusz kölcsönös elismerését a rendszerben jelenleg részt vevő valamennyi tagállamban; üdvözlöi, hogy a Bizottság javasolni fogja, hogy 2023 végéig vezessenek be egy valamennyi tagállamban elismert európai fogyatékosági kártyát;

Határ régiók az európai zöld megállapodás szolgálatában

45. emlékeztet arra, hogy a madárvédelmi és az élőhelyvédelmi irányelvvel, valamint az uniós víz-keretirányelvvel⁽²³⁾ és a 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégiával már létrejött egy fontos uniós jogi keret, amelyet a tagállamoknak teljes körűen, módszeresen és közösen végre kell hajtaniuk a határ régiókban; emlékeztet arra, hogy a természet, az éghajlat, a természeti katasztrófák és betegségek nem állnak meg a tagállamok határain, és kéri a Natura 2000 területek összehangolt és koherens védelmét az integráltabb végrehajtási intézkedések biztosítása érdekében; sürgeti a tagállamok nemzeti kormányait, hogy tegyenek lépéseket a fenti és más irányelvek alkalmazásának további

⁽²²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 883/2004/EK rendelete (2004. április 29.) a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról (HL L 166., 2004.4.30., 1. o.).

⁽²³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (HL L 327., 2000.12.22., 1. o.).

2022. szeptember 15., csütörtök

harmonizációja és összehangolása érdekében; hangsúlyozza, hogy a katasztrófakockázatok kezelése és a tervezés olyan terület, ahol létfontosságú a határokon átnyúló együttműködés; felhívja a Bizottságot, hogy szorosan kövesse nyomon az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra irányuló nemzeti és regionális stratégiák határokon átnyúló komponensét, és írjon elő a megfelelő megoldásokat előnyben részesítő egyedi intézkedéseket;

46. rámutat arra, hogy az éghajlatváltozás súlyos hatást gyakorol a határ menti régiókra is, többek között azáltal, hogy arra kényszeríti őket, hogy közös, határokon átnyúló, testre szabott megelőző intézkedéseket dolgozzanak ki a természeti katasztrófák esetére; emlékeztet a 2021-ben Belgium, Franciaország, Luxemburg, Hollandia és Németország több határ menti régióját érintő természeti katasztrófákra; kiemeli, hogy az uniós polgári védelmi mechanizmus keretében a tagállamok kötelesek rendszeresen kockázateértékeléseket és -elemzéseket végezni a katasztrófaforgatókönyvekről, amelyek kiterjednek a határokon átnyúló együttműködésre is, és jelentést kell tenni a határokon átnyúló hatású jelentős kockázatokról; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy fokozzák a katasztrófakockázat-kezelés terén folytatott együttműködést és információmegosztást többek között a korai előrejelző rendszerek határ menti régiókban történő javítása céljából; üdvözlí e tekintetben az Interreg Rajna-Meuse közbiztonsággal, adatgyűjtéssel, határokon átnyúló vízgűjtő-gazdálkodással és igazgatási együttműködéssel kapcsolatos projektjeit az árvíz-kockázatok csökkentése érdekében;

47. úgy véli, hogy a kölcsönös bizalom, a politikai akarat és a rugalmas hozzáállás az érdekelt felek több szintjén – a civil társadalmat is beleértve – elengedhetetlen az akadályok leküzdéséhez és a határ menti régiók fenntartható növekedésének és fejlődésének fokozásához; ezért szorgalmazza a jobb koordinációt és a párbeszédet, valamint a bevált módszerek hatóságok közötti további megosztását; sürgeti az Európai Uniót és a tagállamokat, hogy erősítsék ezt az együttműködést; felhívja továbbá a tagállamokat, hogy biztosítsák a kellő működési és pénzügyi autonómiát a megfelelő helyi és regionális hatóságoknak; emellett hangsúlyozza, hogy minden határ menti régiónak – saját szomszédos régióival összehangolt intézkedések révén – döntő szerepet kell játszania az éghajlatváltozással kapcsolatos kihívások kezelésében;

48. megállapítja, hogy a határ menti régiók nem profitálnak eleget a körforgásos gazdaság, a megújuló energiaforrások és az energiahatékonysági intézkedések bevezetéséből; felhívja a Bizottságot, hogy építsen az eddig elért szabályozási eredményekre, és finanszírozzon több határokon átnyúló projektet a megújuló energiaforrásokból előállított energia termelésére, összevonására és tárolására; úgy véli, hogy teljes mértékben ki kell aknázni az alkalmazandó uniós jogi keretben már létező együttműködési lehetőségeket, és felhívja a tagállamokat, hogy fokozzák a koordinációt a határ menti régiókban az energiarendszer integrálására vonatkozó uniós stratégia végrehajtása érdekében; hangsúlyozza a ritkábban lakott határ menti területeken a fenntartható és zöld gazdaság fejlesztésére és az új zöld munkahelyek teremtése révén a helyi fejlődés számára előállított hozzáadott érték megteremtésére nyíló lehetőségeket;

49. hangsúlyozza, hogy a szomszédos tagállamok közötti együttműködés központi szerepet fog játszani az európai zöld megállapodás célkitűzéseinek teljesítésében, és felhívja a tagállamokat, hogy a lehető legjobban használják ki a jelenleg hatályos uniós jogi keret kínálta együttműködési lehetőségeket;

o

o o

50. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának, valamint a tagállamok nemzeti és regionális parlamentjeinek.

2022. szeptember 15., csütörtök

P9_TA(2022)0329

A frissített új európai iparstratégia végrehajtása: a kiadások összehangolása a szakpolitikával

Az Európai Parlament 2022. szeptember 15-i állásfoglalása a frissített új európai iparstratégia végrehajtásáról: a kiadások összehangolása a szakpolitikával (2022/2008(INI))

(2023/C 125/11)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 9., 151., 152. cikkére, 153. cikke (1) és (2) bekezdésére, valamint 173. cikkére, amely az uniós iparpolitikára vonatkozik, és utal többek között az uniós ipar versenyképességére,
- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre, különösen 5. cikkének (3) bekezdésére, valamint a szubszidiaritás és az arányosság elvének alkalmazásáról szóló 2. jegyzőkönyvére,
- tekintettel az európai zöld megállapodásról szóló, 2019. december 11-i bizottsági közleményre (COM(2019)0640),
- tekintettel az „Európa digitális jövőjének megtervezése” című, 2020. február 19-i bizottsági közleményre (COM(2020)0067),
- tekintettel „Új európai iparstratégia” című, 2020. március 10-i bizottsági közleményre (COM(2020)0102),
- tekintettel a „Kkv-stratégia a fenntartható és digitális Európáért” című, 2020. március 10-i bizottsági közleményre (COM(2020)0103),
- tekintettel „A tisztább és versenyképesebb Európát szolgáló, körforgásos gazdaságra vonatkozó új cselekvési terv” című, 2020. március 11-i bizottsági közleményre (COM(2020)0098),
- tekintettel a „Hidrogénstratégia a klímasemleges Európáért” című, 2020. július 8-i bizottsági közleményre (COM(2020)0301),
- tekintettel „A 2020. évi új iparstratégia frissítése: Erősebb egységes piac kiépítése Európa fellendülése érdekében” című, 2021. május 5-i bizottsági közleményre (COM(2021)0350),
- tekintettel a Bizottság „Irány az 55 %!»: Az EU 2030-ra vonatkozó éghajlat-politikai célkitűzésének megvalósítása a klímasemlegesség elérése érdekében” című, 2021. július 14-i közleményére (COM(2021)0550),
- tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság „Ipari ökoszisztémák, stratégiai autonómia és jóllét” című, 2022. január 19-i véleményére,
- tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság „A 2020. évi új iparstratégia frissítése: Erősebb egységes piac kiépítése Európa fellendülése érdekében” című, 2021. december 2-i véleményére ⁽¹⁾,
- tekintettel az „Annual Single Market Report 2021” (Az egységes piacra vonatkozó 2021. évi éves jelentés) című, 2021. május 5-i bizottsági szolgálati munkadokumentumra (SWD(2021)0351),
- tekintettel a „Strategic dependencies and capacities” (Stratégiai függőségek és képességek) című, 2021. május 5-i bizottsági szolgálati munkadokumentumra (SWD(2021)0352),
- tekintettel a „Towards Competitive and Clean European Steel” (A versenyképes és tiszta európai acélra történő átállás) című, 2021. május 5-i bizottsági szolgálati munkadokumentumra (SWD(2021)0353),

⁽¹⁾ HL C 97., 2022.2.28., 43. o.

2022. szeptember 15., csütörtök

- tekintettel a Bizottság energiaigényes iparágakkal foglalkozó magas szintű munkacsoportjának „Masterplan for a Competitive Transformation of EU Energy-Intensive Industries – Enabling a Climate-neutral, Circular Economy by 2050” (Az energiaigényes uniós iparágak versenyképes átalakítását célzó főterv – A klímasemleges, körforgásos gazdaság 2050-ig történő megvalósításának lehetővé tétele) című, 2019. évi jelentésére,
- tekintettel a Nemzetközi Energiaügynökség „Net Zero by 2050: A Roadmap for the Global Energy Sector” (Nulla nettó kibocsátás 2050-re: ütemterv a globális energiaágazat számára) című, 2021. évi különjelentésére,
- tekintettel a Tanácsnak „Az EU jövőbeli iparpolitikai stratégiája” című, 2018. november 21-i következtetéseire,
- tekintettel „Az EU iparpolitikai stratégiája 2030 távlatában” című, 2019. május 27-i tanácsi következtetésekre,
- tekintettel „A dinamikusabb, reziliensebb és versenyképesebb európai ipar felé való átmenetet elősegítő helyreállítás” című, 2020. november 16-i tanácsi következtetésekre,
- tekintettel a „Helyreállítás a körforgásos és zöld gazdaság jegyében” című, 2020. december 17-i tanácsi következtetésekre,
- tekintettel az európai zöld megállapodásról szóló, 2020. január 15-i állásfoglalására ⁽²⁾,
- tekintettel a Covid19-világjárvány és annak következményei elleni küzdelemre irányuló összehangolt uniós fellépésről szóló, 2020. április 17-i állásfoglalására ⁽³⁾,
- tekintettel az új európai iparstratégiáról szóló, 2020. november 25-i állásfoglalására ⁽⁴⁾,
- tekintettel az európai kkv-kra vonatkozó új stratégiáról szóló, 2020. december 16-i állásfoglalására ⁽⁵⁾,
- tekintettel a körforgásos gazdaságra vonatkozó új cselekvési tervről szóló, 2021. február 10-i állásfoglalására ⁽⁶⁾,
- tekintettel az európai hidrogénstratégiáról szóló, 2021. május 19-i állásfoglalására ⁽⁷⁾,
- tekintettel az energiarendszerek integrációjára vonatkozó uniós stratégiáról szóló, 2021. május 19-i állásfoglalására ⁽⁸⁾,
- tekintettel a kritikus fontosságú nyersanyagokra vonatkozó európai stratégiáról szóló, 2021. november 24-i állásfoglalására ⁽⁹⁾,
- tekintettel az Egyesült Nemzetek Éghajlatváltozási Keretegyezménye Felelősek 21. Konferenciáján (COP21) Párizsban, 2015. december 12-én elfogadott megállapodásra (Párizsi Megállapodás),
- tekintettel az „Új EKT a kutatás és az innováció szolgálatában” című, 2020. szeptember 30-i bizottsági közleményre (COM(2020)0628),
- tekintettel az „Európai gyógyszerstratégia” című, 2020. november 25-i bizottsági közleményre (COM(2020)0761),
- tekintettel „A digitális évtizedben érvényre juttatandó digitális jogokról és elvekről szóló európai nyilatkozat kidolgozásáról” című, 2022. január 26-i bizottsági közleményre (COM(2022)0027),

⁽²⁾ HL C 270., 2021.7.7., 2. o.

⁽³⁾ HL C 316., 2021.8.6., 2. o.

⁽⁴⁾ HL C 425., 2021.10.20., 43. o.

⁽⁵⁾ HL C 445., 2021.10.29., 2. o.

⁽⁶⁾ HL C 465., 2021.11.17., 11. o.

⁽⁷⁾ HL C 15., 2022.1.12., 56. o.

⁽⁸⁾ HL C 15., 2022.1.12., 45. o.

⁽⁹⁾ HL C 224., 2022.6.8., 22. o.

2022. szeptember 15., csütörtök

- tekintettel a technológiai infrastruktúráról szóló, 2019. április 8-i bizottsági szolgálati munkadokumentumra (SWD (2019)0158),
 - tekintettel a kulturális és kreatív ágazatokra vonatkozó koherens uniós szakpolitikáról szóló, 2016. december 13-i állásfoglalására ⁽¹⁰⁾,
 - tekintettel „Az energiahatékonyság elsődlegességéről: az elvektől a gyakorlatig – Iránymutatások és példák az energiaágazatban és azon túl történő döntéshozatalban való végrehajtáshoz” című, 2021. szeptember 28-i (EU) 2021/1749 bizottsági ajánlásra,
 - tekintettel az ENSZ Éghajlatváltozási Kormányközi Testületének „Climate Change 2022: Mitigation of Climate Change” (Éghajlatváltozás 2022: Az éghajlatváltozás mérséklése) című, 2022. április 4-i jelentésére,
 - tekintettel eljárási szabályzata 54. cikkére,
 - tekintettel a Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság, a Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság, a Közlekedési és Idegenforgalmi Bizottság és a Regionális Fejlesztési Bizottság véleményére,
 - tekintettel az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság jelentésére (A9-0214/2022),
- A. mivel alapvető fontosságú annak lehetővé tétele, hogy az iparban a kettős átállást minőségi munkahelyeket teremtve, a versenyképesség és a tiszta termékek, szolgáltatások és előállítási folyamatok kifejlesztésére és előállítására való képesség biztosítása mellett hajtsák végre;
- B. mivel az egységes piac megerősítésének és a technológiai áttörések elősegítésének is az iparstratégia céljai közé kell tartoznia annak érdekében, hogy az EU világelső legyen a zöld és digitális technológiák terén;
- C. mivel az ipari és gyártási folyamatok jelentik az uniós munkaerőpiac gerincét, és elő kell segíteniük a magas színvonalú munkahelyek létrehozását;
- D. mivel a változó globális geopolitikai környezetben létfontosságú a stratégiai autonómia megerősítése és az EU kritikus fontosságú nyersanyagoktól, termékektől, energiától, gyártási kapacitásoktól és technológiáktól való függőségének csökkentése, ugyanakkor a szükséges zártság mellett lehető legnagyobb mértékű nyitottság elvén alapuló gazdaság fenntartása;
- E. mivel az Ukrajna elleni orosz agresszív háború ismét megmutatta, hogy az EU nagymértékben függ a harmadik országokból származó energiaellátástól; mivel az Uniónak át kell helyeznie ipar- és energiapolitikájának fókuszát abból a célból, hogy a lehető leggyorsabban diverzifikálja energiaforrásait, fokozza az energiamegtakarítási és energiahatékonysági intézkedéseket, valamint nagy mennyiségben alkalmazzon megújuló energiaforrásokat, továbbá az egyes iparágakban a körforgásos gazdaságra épülő, sokkal határozottabb, reziliens és fenntartható ellátási láncokon alapuló megközelítést alkalmazzon;
- F. mivel az energiaellátás terén meglévő – például Oroszországtól való – nagyfokú függőség és a magas energiaárak károsan hathatnak az európai vállalatok termelési kapacitásaira; mivel elengedhetetlen, hogy Európában rendelkezésre álljanak az alapanyagok és alkatrészek, valamint a gyártási kapacitások annak elkerülése érdekében, hogy az uniós energiafüggőséget más, a ritkaföldfémektől, más kritikus fontosságú fémektől, berendezésektől vagy gyártási kapacitásoktól való függőség váltsa fel;
- G. mivel az EU világelső kutatóintézeteknek, vállalatoknak és képzett embereknek ad otthont, és világelső lehet az ipari innováció terén;
- H. mivel a Bizottság, miután azonosította stratégiai függőségeit a legérzékenyebb ipari ökoszisztémákban, bejelentette, hogy konkrét rendszerszintű (gazdasági és szabályozási) intézkedéseket fog javasolni e függőségek csökkentése érdekében, többek között az Európán belüli termelés és beruházások megerősítése és előmozdítása révén;

⁽¹⁰⁾ HL C 238., 2018.7.6., 28. o.

2022. szeptember 15., csütörtök

- I. mivel az Uniónak foglalkoznia kell az ellátási láncok rezilienciájával, ugyanakkor Európa kutatás-fejlesztési (K+F), innovációs, éghajlati és környezetvédelmi céljaihoz igazodó, vonzó, innovatív, nagy értékű gyártási és ellátási ökoszisztémát kell létrehoznia;
- J. mivel az ipari ágazatban 35 %-kal csökkent a szén-dioxid-kibocsátás 1990 óta, és mivel e csökkenés jelentős része a termelés áthelyezésének köszönhető;
- K. mivel az európai ipar számára a végsőenergia-fogyasztás 2030-ig történő csökkentésében rejlő becsült gazdasági potenciál 23,5 % a szabályozás nélküli forgatókönyvhöz képest ⁽¹¹⁾;
- L. mivel a Bizottság felismerte, hogy több gazdasági ágazat – például az egészségügyi ágazat, az agrár-élelmiszeripari ágazat, a bányászat és a nyersanyag-kitermelés, valamint a digitális technológiai ágazat – is kulcsfontosságú az EU stratégiai autonómiájának megvalósításához;
- M. mivel a Bizottság az új, aktualizált iparstratégiában elismerte, hogy a nem fenntartható – többek között a közbeszerzésre vonatkozó – piaci politikák a piac konszolidációjához vezethetnek;
1. üdvözlö az ipari stratégia frissítését; hangsúlyozza, hogy ahhoz, hogy a zöld megállapodás valóban fenntartható és átalakító erejű növekedési stratégia legyen, csökkentse a függőségeket és megőrizze az egyenlő versenyfeltételeket az európai ipar számára a kettős átállás során, azt ambiciózus iparpolitikának kell kísérnie annak érdekében, hogy versenyképes módon élen járjon a nulla nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátás és a fenntartható gazdaság terén, valamint hogy szinergiákat teremtsen a vállalkozások, a kis- és középvállalkozások (kkv-k) és az induló vállalkozások között, hangsúlyozza továbbá, hogy ezt ambiciózus K+F politikával és kkv-barát kerettel kell támogatni; hangsúlyozza, hogy ennek szükségessége jelentősen megnőtt a jelenlegi klíma- és energiaválság és Oroszország Ukrajna elleni agresszív háborúja miatt; e tekintetben kiemeli, hogy célzott enyhítő intézkedésekre van szükség az ipari környezetben a kiszolgáltatott helyzetben lévő fogyasztók, különösen a kiszolgáltatott helyzetben lévő kkv-k és mikrovállalkozások számára, amelyeket a Covid19-világjárvány hatásai is súlyosan érintettek;
2. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a jelenlegi és jövőbeli kezdeményezésekben és célkitűzésekben vegyék figyelembe az Ukrajna elleni orosz agresszív háborúnak az európai iparra és annak kapacitásaira gyakorolt hatását, és fogadjanak el holisztikus megközelítést az olyan stratégiai ipari ágazatok és ellátási láncok támogatására szolgáló ösztönzők létrehozása során, amelyek az energia, a közlekedés és a nyersanyagok költségeinek erőteljes növekedésével néznek szembe; elismeri, hogy számos olyan intézkedés létezik, amely segíthet csökkenteni ezeket a hatásokat, és amely egyúttal az üvegházhatásúgáz-kibocsátást és a levegőszennyezést is csökkenti;
3. hangsúlyozza, hogy a működőképes európai egységes piac fontos eszközt jelent az ipar rezilienciájának, Európa mint befektetési célpont vonzóságának és az EU versenyképességének megerősítésében, valamint a kettős átállás előmozdításában, ami az ipari ágazatokon belüli újfajta növekedés alapja;
4. hangsúlyozza, hogy az EU nem függhet nem uniós országoktól a gazdaságunk és a jövő társadalma számára alapvető fontosságú termékek, energia, gyártási kapacitások és technológiák terén; hangsúlyozza, hogy az EU-nak vissza kell nyernie erős pozícióját a kulcsfontosságú globális értékláncokban, és válság idején is biztosítania kell a kritikus fontosságú nyersanyagok rendelkezésre állását, többek között a körforgásos üzleti modellek fokozott alkalmazása révén; kiemeli a rövidebb ellátási láncok előnyeit gazdaságunk rezilienciája és az EU éghajlat-politikai törekvéseinek megvalósítása szempontjából;
5. kiemeli, hogy az európai gazdaság számára nagy jelentőséggel bírnak a nemzetközi együttműködés, az egyenlőségen alapuló partnerségek és a nyitott globális kereskedelem, megjegyezve, hogy az európai ipar rezilienciája megerősítésének és a függőségek csökkentésének egyik leghatékonyabb módja az ellátási láncok diverzifikálása ambiciózus kereskedelem-politikai intézkedések, többek között stratégiai kereskedelmi és beruházási megállapodások révén;
6. felhívja a Bizottságot, hogy a lehető leghamarabb mutasson be az ipari ökoszisztéma átállása felé vezető egyértelmű és tudományos tényeken alapuló pályákat, többek között a sikeres átálláshoz szükséges infrastrukturális, technológiai és készségbeli szükségletek azonosítása révén; felhívja a Bizottságot, hogy biztosítsa minden olyan kezdeményezés, célkitűzés, finanszírozási és szabályozási eszköz következetességét, összehangoltságát és szinergiáit, amely segíti az ipart az átállás folyamatában; kiemeli az átállási pályák, az ipari technológiai ütemtervek, valamint a Horizont Európa keretében működő európai partnerségek stratégiai kutatási és innovációs menetrendjei egymáshoz igazításának szükségességét; kéri az ipari

⁽¹¹⁾ Az Európai Számvevőszék 2022/02. sz. különjelentése: „Vállalkozások energiahatékonysága: Van némi energiamegtakarítás, de a tervezést és a projekt kiválasztást hiányosságok jellemzik” https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR22_02/SR_Energy-efficient_enterpr_HU.pdf

2022. szeptember 15., csütörtök

ökoszisztémáink versenyképességének, technológiai fejlődésének, foglalkoztathatóságának és ellenálló képességének, valamint az egyes ágazatok átállási pályákon elért előrehaladásának éves nyomon követését és az arra vonatkozó jelentéstételt – az uniós éghajlat-politikai célokkal való összeegyeztethetőségre is kiterjedően – annak érdekében, hogy az eszközöket szükség esetén gyorsan ki lehessen igazítani; hangsúlyozza, hogy az értékláncban érintett valamennyi érdekelt felet, köztük a civil társadalmat, a tudományos közösséget, a fogyasztói szervezeteket, a szakszervezeteket és az éghajlatváltozással foglalkozó európai tudományos tanácsadó testületet is átlátható módon be kell vonni az átállási pályákkal kapcsolatos folyamatba, biztosítva az előrehaladás folyamatos, tudományosan megalapozott nyomon követését;

7. kéri a Bizottságot, hogy mutasson be egy olyan stratégiát, amely a leginkább energiaigényes iparágak átállítására összpontosít, és amely lehetővé tenné számukra versenyképességük megőrzését, ugyanakkor támogatná az EU stratégiai autonómiájának növelését, mivel ezek az iparágak gyakran stratégiai jelentőségűek;

8. emlékeztet arra, hogy Európa iparának versenyképessége nagymértékben függ az innovációs képességétől; megjegyzi, hogy a GDP százalékában kifejezett K+F kiadások terén az EU-t más gazdasági hatalmak túlteljesítik; ismételten hangsúlyozza a K+F-be történő ambiciózus beruházások fontosságát az EU világpiaci versenyhelyzetének javítása szempontjából; sajnálja, hogy a tagállamok túlnyomó többségében még mindig nem sikerült elérni azt a célt, hogy a GDP 3 %-át kutatásra és fejlesztésre fordítsák; felhívja a Bizottságot, hogy hangolja össze a tagállamok arra irányuló erőfeszítéseit, hogy még inkább elkötelezzék magukat a fokozott nemzeti kutatási és fejlesztési beruházási célok mellett, különösen az ipari innováció és kutatás nemzeti köz- és magánfinanszírozása tekintetében, hogy elmozduljanak a tudásvágy által vezérelt és az alacsony technológiai készletű kutatás felé az európai ipari innovációt fenntartó tudásbázis megtartása és javítása érdekében; e tekintetben kiemeli, hogy ebben a nyílt tudományos partnerségek szerepet játszhatnak; felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy a kutatás-fejlesztési beruházások a mikrovállalkozások részvételére is irányuljanak;

9. rámutat arra, hogy a Horizont Európa munkaprogramjának és a köz- és magánszféra közötti partnerségeknek figyelembe kell venniük az Ukrajna orosz megszállásából eredő új körülményeket, különösen a „Digitális gazdaság, ipar és világűr”, valamint az „Éghajlat, energiaügy és mobilitás” 4. és 5. klaszterek esetében, emellett az iparorientált kutatást és fejlesztést a fosszilis tüzelőanyagok helyettesítésére és az uniós iparágak energiamporttól való függőségének csökkentésére kell összpontosítaniuk;

10. felhívja a Bizottságot, hogy járuljon hozzá a globális versenytársakhoz képest fennálló beruházási szakadék megszüntetéséhez a kulcsfontosságú alaptermotechnológiák terén; e tekintetben üdvözlí a Bizottságnak a csipekről szóló európai jogszabályra irányuló javaslatát, valamint az Európai Ipariadat- és Számításifelhő-szövetség létrehozását; kéri a Bizottságot, hogy mielőbb gondoskodjon arról, hogy a processzorokkal és félvezető technológiákkal foglalkozó európai ipari szövetség késve ugyan, de megkezdje munkáját; felhívja a Bizottságot, hogy ezeket a kezdeményezéseket gyorsan terjessze ki más kutatási, fejlesztési és innovációs eszközökre és a kulcsfontosságú alaptermotechnológiákra is, például az akkumulátorokra, a mesterséges intelligenciára, a kiberbiztonságra, az automatizálásra és a robotikára, a biotechnológiára, a pereminformatikára, a fotonikára, valamint a kvantum-számítástechnikára és -technológiára;

11. üdvözlí a Bizottság által az európai félvezető-ökoszisztémával kapcsolatban tett erőfeszítéseket, beleértve a fejlett csip-technológiához, illetve a csip- és rendszertervezéshez szükséges helyi termelési kapacitások növelését, kísérleti gyártósorokat és első generációs gyártóhelyeket; hangsúlyozza, hogy biztosítani kell, hogy a csipekről szóló európai jogszabály finanszírozása ne vezessen más meglévő kapcsolódó uniós programok finanszírozásának csökkenéséhez; üdvözlí a csipekről szóló európai jogszabályt kísérő szolgálati munkadokumentumot (SWD(2022)0147); mindazonáltal felhívja a Bizottságot, hogy készítsen hatásvizsgálatot, amely kitér a környezeti hatásokra, és átfogóan elemzi a csipek iránti jövőbeli igényeket, a különböző típusok versenyelőnyét és az európai csipgyártásban rejlő lehetőségeket;

12. kiemeli a Kulcsfontosságú Digitális Technológiák Közös Vállalkozás stratégiai kutatási és innovációs terve teljes körű végrehajtásának fontosságát, mivel ez a terv számos kulcsfontosságú alaptermotechnológia tekintetében döntő jelentőséggel bír az Unió stratégiai autonómiája szempontjából; úgy véli, hogy a Kulcsfontosságú Digitális Technológiák Közös Vállalkozás forrásainak a kifejezetten a csipekkel kapcsolatos kutatás felé való átirányítását elsősorban a meglévő stratégiai kutatási és innovációs menetrend keretében kellene megvalósítani;

2022. szeptember 15., csütörtök

13. hangsúlyozza, hogy meg kell erősíteni a „Made in EU” kezdeményezést, és fel kell gyorsítani az Ipar 4.0 technológiák bevezetését, különösen a kkv-k körében; felhívja a Bizottságot, hogy a „Made in Europe” partnerséget erőteljesen építse be a Horizont Európa programba a kkv-k egyetemekkel, valamint kutatási és technológiai szervezetekkel való együttműködésének előmozdítása révén; hangsúlyozza, hogy a „Made in Europe” partnerségnek nemcsak a minőséget és az innovációt kell szolgálnia, hanem a fokozottan fenntartható és társadalmilag méltányos ipari termékeket, folyamatokat és szolgáltatásokat is, és az összes uniós régió kiegyensúlyozott és fenntartható fejlődésének támogatása érdekében Unió-szerte elő kell mozdítania a minőségi foglalkoztatási és gyártási lehetőségek helyreállítását;

14. hangsúlyozza az iparstratégia által létrehozott Ipari Fórum jelentőségét, és megjegyzi, hogy a létrehozott öt munkacsoport közül az egyik közvetlenül érinti az egységes piacot és az egységes piac horizontális aspektusait, illetve az akadályok felszámolását elemzi, míg egy másik kifejezetten a fejlett gyártásra, mint az ökoszisztémák széles körét lehetővé tévő horizontális tényezőre összpontosít;

15. kiemeli, hogy a hatékony és dekarbonizált ipar megteremtéséhez fontos az Unió szennyezőanyag-mentességi célkitűzése és a teljes mértékben integrált körforgásos gazdaság; kéri a Bizottságot, hogy vizsgálja meg a termékek újrahasznosításának és a termékciklusba való visszaillesztésének lehetőségeit; felhívja a Bizottságot, hogy fordítson különös figyelmet a körforgásos gazdaság innovatív élvonalaként működő vállalatok projektjeinek finanszírozási és pályázati lehetőségeire, valamint annak szükségességére, hogy ösztönözze a vezető piacok kifejlesztését; úgy véli, hogy a hulladékkezelés megelőzése, a hulladékkal kapcsolatos energia- és erőforrás-fogyasztás csökkentése, valamint az egész ipari ágazatokra kiterjedő zárt rendszerű újrahasznosítás elengedhetetlen a körforgásos gazdasághoz; kiemeli továbbá a szabványok, a beszerzési megbízások, a kvóták, a fenntarthatóság és a beépített javíthatóság fontosságát, amelyek megkönnyítik a fontos (kritikus) nyersanyagok újrafeldolgozását és újrafelhasználását, valamint a termékek használatának és élettartamának fokozását;

16. üdvözli a Bizottság azon bejelentését, hogy iránymutatást ad ki a közbeszerzésről, és azon igyekezetét, hogy előmozdítsa a viszonyosságot a közbeszerzésekhez való hozzáférés terén; hangsúlyozza, hogy a közbeszerzés a nemzet- és gazdasági biztonság, az iparpolitika, a társadalmi és ökológiai fenntarthatóság, valamint a fenntartható termékek és szolgáltatások elterjesztésének is az irántuk való kereslet támogatásának alapvető eszköze; hangsúlyozza, hogy a közbeszerzési mechanizmusoknak még inkább támogatniuk kell az európai ipar átalakulását azáltal, hogy elősegítik az öko-innovatív, költséghatékony és fenntartható áruk és szolgáltatások előállítását, és fokozzák a körforgásos termelési folyamatok alkalmazásából származó másodlagos nyersanyagok iránti keresletet; e tekintetben felhívja a Bizottságot, hogy az egységes piac megfelelő működésének biztosítása mellett szükség esetén vizsgálja felül a közbeszerzési és a versenyszabályokat; emlékeztet a Bizottság arra vonatkozóan kidolgozott iránymutatásainak fontosságára, hogy a tagállamok az odaítélt szerződésekre miként építsenek be teljesítménycélokat és minőségi kritériumokat, valamint a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat kritériumát; felhívja a Bizottságot, hogy védje meg a kkv-k hozzáférést, és lépjen fel azokkal a közbeszerzési kritériumokkal szemben, amelyek a megvásárolt szolgáltatás vagy áru alapvető elemein túlmutató követelményeket vagy képesítéseket határoznak meg, hogy a kkv-knak tisztességes esélyük legyen a közbeszerzések jelentős piacán való részvételre; a legnagyobb óvatosságot kéri a kritikus fontosságú infrastruktúrák nem uniós szereplők általi megszerzésével kapcsolatban;

17. emlékeztet a fenntartható beszerzési gyakorlatoknak a gyógyszerhiány megelőzésében, az ellátás biztonságának garantálásában és a gyártási beruházások biztosításában játszott szerepére; sürgeti a Bizottságot, hogy támogassa a tagállamokat azáltal, hogy a jelenlegi közbeszerzési irányelv keretében célzott uniós szabályokat dolgoz ki a gyógyszerek beszerzésére vonatkozóan, amelyek célja a hosszú távú fenntarthatóság, a verseny, az ellátás biztonságának biztosítása és a gyártási beruházások ösztönzése;

18. kéri a Bizottságot, hogy értékelje a Covid19-világjárvány idején indított közös beszerzéseket, hasonlítsa össze azokat az előzetes beszerzési megállapodással, és a levont tanulságok alapján tegye jobbá ezt az eszközt anélkül, hogy zavart idézne elő a belső piacon;

19. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az oktatást, a továbbképzést és az átképzést az átállási pályák részévé tegyék, mivel ezek fontos eszközei az uniós ipar átalakításának és a nagyobb termelékenység elérésére irányuló erőfeszítéseknek, figyelembe véve a gazdaságélénkítés folyamata során a régiók munkaerő-piaci szükségleteit a régiók elszegényedésének megelőzése érdekében; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a készségek fejlesztése és a piacra kész innovációk kkv-k általi átvételének fokozása érdekében a szociális partnerekkel együtt dolgozzon ki stratégiát a szakképzésre és a regionális ipari klasztereken belül az üzleti világ és az oktatás közötti partnerségekre vonatkozóan, és a kkv-k számára

2022. szeptember 15., csütörtök

hozzon létre különösen a személyzetének és a munkavállalóinak képzésére és készségeinek fejlesztésére irányuló ösztönzőket, különösen a digitális készségek területén; kiemeli, hogy meg kell erősíteni a kutatás-fejlesztés és az ipar közötti együttműködést, különösen a kkv-kat célzó technológiatranszfer formájában; hangsúlyozza, hogy biztosítani kell a nemek közötti egyenlőségnek, a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítésének, az esélyegyenlőségnek, valamint a nők munkaerőpiaci részvételének és vállalkozókészségének előmozdítását;

20. hangsúlyozza az olyan proaktív oktatási és képzési politikák fontosságát, amelyek az Unióban elősegítik a tehetségek toborzását és megtartását; kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy támogassák az Unióban a világszínvonalú kutatókat és tanárokat annak érdekében, hogy vezető szerepet vállaljanak a jövő munkaerejének oktatási, kutatási, fejlesztési és képzési programjában, és fokozzák az oktatás és képzés, a kutatás és az üzleti szektor közötti együttműködést;

21. hangsúlyozza, hogy a tagállamoknak végre kell hajtaniuk a készségfejlesztési paktumot és az Unió egyéb olyan kezdeményezéseit, amelyek célja, hogy átképzési és továbbképzési lehetőségeket teremtsenek a munkaerő számára, felvértezzék az egyéneket a szakmai diverzifikációhoz vezető szükséges készségekkel, kezeljék a munkaerő és a szakképzett munkaerő hiányát, és felgyorsítsák a munkavállalók és a munkanélküliek átképzését és továbbképzését, különös tekintettel az átállás szempontjából legkiszolgáltatottabb munkavállalókra; kiemeli az Európai Kutatási Térség, az Európai Oktatási Térség és az európai innovációs ökoszisztémák megerősítésére irányuló kezdeményezések végrehajtásának szükségességét, amelyek célja egy erős európai belső kutatási és innovációs piac kiépítése;

22. kiemeli a legalacsonyabban képzett munkavállalók rendkívüli kiszolgáltatottságát; hangsúlyozza – korlátozott hatálya dacára – az Igazságos Átmenet Alap jelentőségét e tekintetben;

23. hangsúlyozza, hogy a kkv-k és az induló vállalkozások központi szerepet játszanak az EU ipari ökoszisztémáiban, különösen az EU digitalizációjában, és a fenntartható és társadalmilag felelős üzleti modellek és termékinnováció kritikus fontosságú forrásai; hangsúlyozza, hogy javítani kell a nemzeti és uniós finanszírozáshoz való hozzáférésüket, különösen azokban a hagyományos ágazatokban, ahol a digitalizáció nem felelt; sajnálatát fejezi ki a vállalkozók esetében a nem, a szexuális irányultság vagy a származás alapján felmerülő finanszírozási hiány miatt; kiemeli, hogy az Európai Innovációs Tanács szerepet játszik az induló innovatív vállalkozások és a befektetések alkotta olyan európai ökoszisztéma előmozdításában, amely jobban elősegíti a mélytechnológiás, nagy kockázatú és magas megtérülésű innovációk fejlesztését;

24. úgy véli, hogy a digitális évtized megvalósítására irányuló kezdeményezések hozzájárulnak a vállalkozások, különösen a kkv-k digitális transzformációjához, amelyek a digitális készségek és a működésük digitalizálása terén még mindig le vannak maradva a nagyvállalatokhoz képest;

25. kiemeli, hogy egyrészt foglalkozni kell az egységes piacon meglévő akadályokkal, amelyek gátolják az európai kkv-k és az induló innovatív vállalkozások növekedését, másrészt javítani kell a jogi és szabályozási keretet és ezáltal kkv-barát politikákat kell bevezetni;

26. hangsúlyozza, hogy a szabályozási stabilitás és kiszámíthatóság biztosítása érdekében korszerűsíteni kell és időtállóvá kell tenni a szabályozási keretet, megkönnyítve az innovációt, a beruházásokat, az innovatív termékek és szolgáltatások jóváhagyását, és lehetővé téve a nulla nettó ÜHG-kibocsátású gazdaságra való átállást, valamint Európa versenyképességének és minőségi munkahelyeknek a biztosítását, figyelembe véve a gazdasági, környezeti, nemi és társadalmi szempontokat is; felhívja a Bizottságot, hogy hatásvizsgálat elvégzését követően az átállási pályákba foglaljon bele kötelező érvényű mennyiségi és minőségi célokat tartalmazó ütemterveket, és csökkentse az európai vállalkozásokra, különösen a kkv-kra nehezedő szükségtelen adminisztratív terheket; kiemeli az „egy be, egy ki” elvet;

27. kiemeli, hogy csökkenteni kell a vállalkozások szükségtelen adminisztratív terheit, különösen a kkv-k és az induló innovatív vállalkozások esetében, a fogyasztókra, a munkavállalókra, valamint az egészség- és környezetvédelemre vonatkozó legmagasabb szintű normák fenntartása mellett; hangsúlyozza, hogy Európa fordulóponthoz érkezett az Ukrajna elleni orosz agresszív háború és a Covid19-világjárvány következményei eredményeként; felhívja a Bizottságot annak értékelésére, hogy az új jogalkotási javaslatok indokolatlan szabályozási vagy adminisztratív terheket rónának-e a vállalatokra;

28. emlékeztet arra, hogy a közigazgatás szerepet játszik a vállalkozásbarát gazdasági környezet biztosításában és a vállalkozások szükségtelen adminisztratív terheinek csökkentésében, és egyúttal az átláthatóságra és a munkavállalók biztonságára vonatkozó legszigorúbb normák biztosításában; úgy véli, hogy az állami szektorban és az ott dolgozó alkalmazottak körében elő kell mozdítani az e-kormányzati eszközök használatát, a digitális innovációs politikákat és a digitális készségek fejlesztését;

2022. szeptember 15., csütörtök

29. hangsúlyozza az iparpolitika nemzeti és regionális dimenzióit és a regionális intelligens szakosodási stratégiák szerepét, különösen a foglalkoztatás, valamint a gazdasági és ipari fejlődés szempontjából játszott szerepüket a tagállamok teljes területén; e tekintetben kéri az olyan intelligens szakosodási stratégiák eredményeinek elemzését, amelyek a jövőbeli regionális szintű intézkedések platformjaként szolgálhatnak; hangsúlyozza, hogy szükség van valamennyi helyi érdekelt fél – köztük a civil társadalom és a közösség képviselői – átlátható részvételére a regionális intelligens szakosodási stratégiák előkészítésében és végrehajtásában; felhívja a Bizottságot, hogy tegyen ennek részévé olyan eszközöket, amelyek regionális szinten növelik a „Made in EU” megnevezés használatát;

30. kéri a Bizottságot, hogy az olyan regionális ökoszisztémákra építsen, amelyek támogatják saját intelligens szakosodásukat, segítenek áthidalni a regionális egyenlőtlenségeket, és bevonják a közigazgatást, a felsőoktatási intézményeket, a tudósokat, a civil társadalmat és az ipart, hogy egyesítsék tudásukat és közösen hozzanak létre tartalmakat, összefüggéseket és tanulási tapasztalatokat;

31. kitart amellett, hogy biztosítani kell az ipari átállás társadalmi igazságosságát, és megfelelő intézkedéseket kell kidolgozni az átalakulóban lévő régiók újraiparosításának támogatása céljából stratégiai interregionális beruházási projektek, valamint a veszélyeztetett régiókra, különösen a vidéki és távoli területekre vonatkozó újrakezlesztési tervek révén;

32. hangsúlyozza, hogy az Ukrajna elleni erőszakos orosz invázióra adott válaszként európai energiapolitikánkban alapvető irányváltásra van szükség; felszólít az EU energiafüggettségének, különösen az orosz gáztól, olajtól, széntől és nukleáris üzemanyagtól való függőségének jelentős csökkentésére; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy gyorsítsák fel a fenntartható, megfizethető, biztonságos és bőségesen rendelkezésre álló megújuló és átmeneti, alacsony szén-dioxid-kibocsátású energia termelési kapacitásait, és fokozzák az energiamegtakarítási és energiahatékonysági intézkedéseket; felhívja a Bizottságot, hogy támogassa hatékonyabban olyan energiaforrások fejlesztését, amelyek lehetővé teszik a növekvő villamosenergia-szükséglet kielégítését, és tegye összehangoltabbá a szükséges infrastruktúra tervezését és finanszírozását, különösen a szükséges villamosenergia-, energia-, intelligens hálózatok, hidrogén-, szén-dioxid- és fűtési/hűtési infrastruktúra tekintetében;

33. hangsúlyozza, hogy az európai ipari ökoszisztéma hatékony működéséhez stabil energiaellátásra van szükség; figyelmeztet, hogy az energiaellátás szűkülése káros következményekkel járhat a termelő infrastruktúrára nézve; kiemeli, hogy olyan koordinációs rendszerre van szükség, amely válság idején szisztematikusan nyomon követi a gáz rendelkezésre állását annak érdekében, hogy előmozdítsa a válságkezelésre irányuló közös európai stratégiákat;

34. rámutat arra, hogy a fűtési és hűtési folyamatok továbbra is az ipari ágazat egyik legjelentősebb energiateljesítményhasználati módját képezik; hangsúlyozza, hogy az ipari üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésének felgyorsítása érdekében teljes mértékben ki kell használni az ipari fűtésben és hűtésben rejlő energiahatékonysági lehetőségeket; hangsúlyozza, hogy jobban ki kell használni az elkerülhetetlen hulladékot és hulladék hűtőenergiát, valamint az ipari klasztereket és szimbiózisokat, amelyek számos ágazatban – többek között a textiliparban, a vegyiparban, az élelmiszer-feldolgozó iparban és a gépiparban – jelentős szinergiákat és energiamegtakarítási lehetőségeket kínálnak;

35. felhívja a Bizottságot, hogy fokozza a körforgásos biogazdaságban rejlő lehetőségek kibontakoztatására irányuló erőfeszítéseit az olyan versenyképes és reziliens iparágak hosszú távú előmozdítása érdekében, amelyek fenntartható és megújuló erőforrásokat használnak fel; e tekintetben kiemeli, hogy a biomassza-hulladék felhasználása hatékonyan helyettesítheti a fosszilis tüzelőanyagokat, miközben lehetővé teszi a szén-dioxid-lábnyom csökkentését; sürgeti ezért az uniós, nemzeti és helyi hatóságokat, hogy minden szakpolitika keretében ösztönözzék ezt a körforgásos megközelítést;

36. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy jelentősen csökkentsék az engedélyek kiadásához szükséges időt, és hozzanak létre gyorsított engedélyezési eljárásokat az ipart a klímasemleges körforgásos gazdaságra való átállásában támogató infrastruktúrára vonatkozóan, a meglévő eljárások átláthatóságának, legitimitásának és jogszerűségének sérelme nélkül; ezzel összefüggésben hangsúlyozza, hogy Európában létre kell hozni egy hidrogén-gerinchálózatot, tovább kell fejleszteni az összeköttetéseket kontinensünkön, és támogatni kell az olyan energiatakarékos technológiák széles körű bevezetését, mint a nagy hatékonyságú helyi megújulóenergia-termelő létesítmények telepítése és a kapcsolt energia-termelés, különösen a kkv-k számára;

37. megismétli, hogy szükség van egy támogató keretre a fenntartható mobilitás fejlesztéséhez és az ágazati integráció támogatásához;

2022. szeptember 15., csütörtök

38. felhívja a tagállamokat és a Bizottságot, hogy gyorsítsák fel valamennyi uniós K+F+I, infrastrukturális és digitális program és eszköz intelligens és szelektív módon történő végrehajtását, beleértve a piaci hiányosságok kezelésére irányuló, közös európai érdeket szolgáló fontos projekteket, az ipari szövetségeket, valamint az új technológiai megoldások tesztelésére, validálására és bővítésére szolgáló technológiai infrastruktúrákat, különös tekintettel azokra, amelyek a kettős átálláshoz szükséges innovatív, áttörést jelentő technológiákat fejlesztik ki, elsősorban az energiatermeléshez, az üzemanyagokhoz és a kulcsfontosságú alatechnológiákhoz, valamint a hatékony körforgásos gazdaság megvalósításához, mint például a tiszta acélhoz, a tiszta légi közlekedéshez, az e-üzemanyagokhoz, a tiszta műtrágyákhoz és az e-krakkoláshoz kapcsolódóan;

39. hangsúlyozza, hogy a közös európai érdeket szolgáló fontos projekt keretében benyújtott kérelmek Bizottság általi gyors értékelése döntő jelentőséggel bír az európai ipar rezilienciája szempontjából; felhívja a Bizottságot, hogy dolgozzon ki egyértelmű, hatékony, egyszerű és átfogó iránymutatásokat a közös európai érdeket szolgáló fontos projektek tekintetében; hangsúlyozza a finanszírozás – például az InvestEU vagy az Innovációs Alap révén történő – kockázatmentesítésének fontosságát, amely alapok elengedhetetlenek az uniós gyártási kapacitások megerősítéséhez a kulcsfontosságú stratégiai ágazatokban, például a napenergia-iparban, és lehetővé teszik egy szilárd európai gyártási bázis újjáépítését;

40. kiemeli, hogy a karboncsökkentési célú szerződések (CCfD-k) nagy lehetőségeket rejtenek magukban a kibocsátás-csökkentés ösztönzése és az ipar fosszilis tüzelőanyagoktól való függőségének csökkentése szempontjából; úgy véli, hogy ezek különösen a kibocsátáscsökkentési nehézségekkel szembenéző ágazatok, a fejlettebb technológiák és az ágazatokon belüli terjesztésük támogatása szempontjából fontosak; hangsúlyozza, hogy a karboncsökkentési célú szerződéseknek arányosaknak kell lenniük, összhangban kell lenniük az uniós jogszabályokkal, meg kell felelniük a WTO-nak, és nem vezethetnek az EU belső piacának indokolatlan torzulásához;

41. üdvözli a Bizottság stratégiai függőségekre és kapacitásokra vonatkozó, a stratégiai autonómia céljával összhangban készült elemzését; felhívja a Bizottságot, hogy a lehető leghamarabb véglegesítse az elemzéseket és az ipari technológiai ütemterveket, és javasoljon intézkedéseket – többek között újrafeldolgozási és erőforrás-hatékonysági intézkedéseket – az azonosított kritikus fontosságú termékektől és ellátástól való függőség csökkentésére, beleértve az energiaszolgáltatokat is; hangsúlyozza, hogy a Covid19-világjárvány elején a kezdeti hiányokkal kapcsolatban szerzett tapasztalatok alapján fontos biztosítani, hogy az alapvető orvosi és egészségügyi berendezések zavartalanul bejussanak az uniós közös piacra; hangsúlyozza, hogy az EU kritikus értékláncokon belüli és gyártási kapacitásainak megerősítése érdekében a kölcsönös függőségek további mélyreható elemzésén alapuló stratégiára van szükség, a multilateralizmus és a szabad kereskedelem iránti elkötelezettség fenntartása mellett;

42. kéri a Bizottságot, hogy az egységes piacról szóló 2021. évi éves jelentésében meghatározott 14 kritikus fontosságú ipari ökoszisztéma stratégiai függőségeinek elemzése során értékláncon alapuló holisztikus megközelítést alkalmazzon; azt ajánlja, hogy e részletes vizsgálatokat terjesszék ki minden stratégiai jelentőségűnek ítélt ágazatra; kéri a Bizottságot, hogy vegye figyelembe a nem uniós országok által hozott, területen kívüli hatállyal alkalmazott intézkedések uniós iparágakra gyakorolt hatását, különösen az exportellenőrzés tekintetében; rámutat arra, hogy az új függőségek és sebezhetőségek kialakulásának elkerülése érdekében az aktualizált új iparstratégiát az európai erőforrásoknak és technológiai képességeknek kell vezérelniük;

43. hangsúlyozza, hogy az újrafeldolgozás kritikus szerepet játszik a nyersanyagok és másodlagos anyagok kínálatának növelésében, ezáltal csökkentve az EU függőségét a nem uniós országokból származó behozataltól; felhívja a Bizottságot, hogy továbbra is támogassa az elsődleges nyersanyagok iránti kereslet növekedésének korlátozására irányuló intézkedéseket, például a körforgásos gazdaság előmozdítását, a helyettesítő anyagokra irányuló kutatás és innováció támogatását, a fenntartható kínálat kereskedelmi megállapodásokba való beépítését, továbbá a nyersanyagokkal kapcsolatos stratégiai partnerségeket;

44. felhívja a Bizottságot, hogy bővítse ki a Kritikus Technológiák Megfigyelőközpontjának feladatkörét, hogy az magában foglalja az uniós iparágak rezilienciájára vonatkozó mutatók – például a kulcsfontosságú technológiáktól való kölcsönös függőségek, a gyártási kapacitások, a stratégiai függőségek, a potenciális hiányokra vonatkozó korai figyelmeztető rendszer és a stratégiai ágazatokban nyújtott külföldi támogatások – folyamatos nyomon követését, értékelését és az azokról való jelentéstételt;

45. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy bármilyen válsághelyzetre – többek között háborúkra – tekintettel, a nyitott stratégiai autonómia elérése, valamint a gyártási technológiák rendelkezésre állása érdekében hozzanak létre eseti ösztönzőket a kritikus áruk, például az alapvető gyógyszerek előállításába való beruházáshoz, ugyanakkor biztosítsák a hosszú távon reziliens ellátási láncokat;

2022. szeptember 15., csütörtök

46. felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy az uniós gyógyszerstratégiában javasolt intézkedések biztosítsák az EU mint innovátor szerepét a kutatás és fejlesztés területén, garantálják a versenyképességet, biztosítsák megbízható és megfizethető ellátottságot, hozzáférést a modern gyógyszerekhez, és ösztönözzék az innovációt és a kutatás és fejlesztésbe való beruházást; megjegyzi, hogy a kutatáson alapuló erős gyógyszeripar Unióba való vonzása az EU rezilienciáját is támogatni fogja; hangsúlyozza, hogy támogatni kell a célzott K+I beruházásokat, a gyógyszerek és hatóanyagok EU-n belüli gyártását, valamint a területén működő, kutatáson alapuló és dinamikus termelőlétesítmények fenntartását;

47. mély aggodalmát fejezi ki a nem uniós, állami finanszírozású vállalatok által az egységes piacon támasztott tisztességtelen verseny, valamint az általuk végrehajtott beruházások és felvásárlások miatt, különösen az olyan, az Unió függetlenségének és energiabiztonságának biztosításához szükséges stratégiai ágazatokban, mint az energiaellátás; felhívja a Bizottságot, hogy elemezze ezt a beavatkozást, garantálja az egyenlő versenyfeltételeket – különösen a kkv-k számára –, dolgozzon ki megfelelő és jogilag megalapozott intézkedéseket a beavatkozás megelőzésére, miközben összességében biztosítja, hogy az uniós versenypolitika jól megalapozott keretét ne ássák alá, és előmozdítsák a tisztességes versenyt az EU egységes piacán működő nem uniós és uniós vállalatok között egyaránt;

48. üdvözli a Bizottság javaslatait az uniós és nem uniós vállalkozások közötti egyenlő bánásmód bevezetésére vonatkozóan; hangsúlyozza, hogy e javaslatok összefüggésében meg kell őrizni az európai vállalkozások kiviteli versenyképességét;

49. felhívja a Bizottságot, hogy a következő felülvizsgálatra tekintettel bővítse a közvetlen külföldi befektetésekre vonatkozó keretet hatályát és fogalommeghatározásait annak érdekében, hogy kezelje a külföldi támogatásoknak az uniós gazdaság biztonságára gyakorolt hatását, valamint a stratégiai ágazatokban működő uniós vállalatok nem uniós országokban végrehajtott technológiatranszfereinek hatását;

50. kéri a Bizottságot, hogy a zöld átállás globális szintű elősegítése érdekében mozdítsa elő a környezetvédelmi technológiák fejlődő országoknak történő átadását;

51. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a biztonsági felszerelések tekintetében társadalmunk létfontosságú és érzékeny területein – például határ-, kiber- és védelmi biztonság területén – egyre nagyobb mértékű a nem uniós gyártóktól való függőség; hangsúlyozza, hogy a biztonsági technológiát és felszereléseket stratégiai ágazatként el kell kijelölni; kéri, hogy dolgozzanak ki cselekvési tervet ezen uniós iparág fellendítésére, többek között kiigazított közbeszerzési szabályok révén;

52. kiemeli az Európai Számvevőszék következtetéseit az 5G hálózatok megvalósításának késedelméről és a nem uniós forgalmazókkal kapcsolatos kockázatokról⁽¹²⁾; felhívja a Bizottságot, hogy ösztönözze az 5G összehangolt bevezetését az EU-ban, és csökkentse az 5G és a 6G kommunikációs technológiával kapcsolatos külső függőségeket és beavatkozási kockázatokat azáltal, hogy összehangolt támogatás révén lehetővé teszi az európai szereplők számára a 6G rendszerekkel kapcsolatos kutatás-fejlesztési kapacitások kiépítését, valamint a digitális és zöld átállás alapjául szolgáló 5G infrastruktúrához kapcsolódó vezető piacok kialakítását; felhívja a Bizottságot, hogy biztosítson megfelelő szintű versenyképességet az 5G-technológiák területén, ugyanakkor garantálja az 5G-hálózatok biztonságát;

53. kiemeli, hogy a kulturális és kreatív iparágak és ágazatok központi szerepet játszanak az új európai Bauhaus mozgalomban, amely kulcsfontosságú kezdeményezés lesz; megjegyzi, hogy a kulturális és kreatív ágazatok az innováció és fejlesztés mozgatórugói Európában; felhívja a Bizottságot, hogy dolgozzon ki átfogó, összefüggő és hosszú távú iparpolitikai keretet a kulturális és kreatív ágazatok számára;

54. üdvözli a Bizottság adatmegosztási jogszabályra irányuló javaslatát és a közös európai adatterekre vonatkozó kezdeményezés kidolgozását; hangsúlyozza, hogy az átlátható, versenyképes és európai szintű adatterek szerepet fognak játszani számos ipari ágazatban, többek között a mesterséges intelligencia fejlesztésében, a mobilitásban, a környezetvédelemben, az egészségügyben, és az intelligens gyártásban; hangsúlyozza, hogy az egyes ágazatok jellemzőit figyelembe vevő differenciált megközelítésre van szükség; úgy véli, hogy a nem uniós, illetve az Európai Gazdasági Térségen kívüli vállalatok uniós adatterekkel kapcsolatos kezdeményezésekben betöltött vezető szerepe gyengítheti az EU technológiai szuverenitásának megerősítésére vonatkozó célkitűzést; hangsúlyozza az adatgazdaság fontosságát, és kéri az Európai Bizottságot, hogy gyorsítsa fel az adatokkal kapcsolatos valamennyi kezdeményezést, támogassa a megbízhatóságon, a versenyképességen és az interoperabilitáson alapuló európai adattér-ökoszisztéma kialakulását, ösztönözze a közös európai infrastruktúrák létrehozását az adatok ipari ágazatokon átvitelő felhasználásának és cseréjének megkönnyítése érdekében, megerősítve az adat-, felhő- és perem-ökoszisztémákat, és fokozva a nagysebességű kommunikációba történő beruházásokat; e tekintetben hangsúlyozza a jogbiztonság fontosságát, amely kulcsfontosságú az uniós vállalatok innovációs képessége szempontjából;

⁽¹²⁾ Az Európai Számvevőszék 03/2022. sz. különjelentése: „Az 5G bevezetése az Unióban: a hálózatok kiépítése késedelmes, egyes biztonsági kérdések továbbra is megoldatlanok”, az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxembourg, 2022.

2022. szeptember 15., csütörtök

55. hangsúlyozza, hogy biztosítani kell a kommunikációs hálózatok rezilienciáját és az adatterek biztonságát, így ösztönözve a száloptikás hálózatok gyors kiépítését, amelyek több útvonalat, és a fizikai és kibertámadásokkal szemben pedig rezilienciát biztosíthatnak;
56. felhívja a Bizottságot, hogy a digitális átállás során gondoskodjon arról, hogy a termelési célú felhasználás során az üvegházhatásúgáz-kibocsátás és a számítás összetettségének csökkentése, illetve az energiahatékonyság és a rendszeradatok hatékonyságának növelése érdekében a legkorszerűbb módszereket és a bevált gyakorlatokat alkalmazzák; e tekintetben hangsúlyozza, hogy szükség van egy olyan módszerre, amely a digitális átállás során értékeli a környezeti fenntarthatóságot, beleértve az energiafelhasználás értékelését is a termékek és rendszerek teljes életciklusa során;
57. felhívja a Bizottságot, hogy vezessen be olyan intézkedéseket, amelyek megakadályozzák az olyan uniós bejelentett szervezetek nem uniós tulajdonlását, amelyeket egy uniós ország bizonyos termékek megfelelőségének forgalomba hozatal előtti értékelésére jelöl ki;
58. üdvözli a Bizottság európai szabványosítási stratégiára irányuló kezdeményezését, amelynek célja a digitális transzformáció és a zöld átállás támogatása, és egyetért azzal a törekvéssel, hogy proaktívabb megközelítést alkalmazzanak a szabványokkal kapcsolatos stratégiák – többek között nemzetközi szinten, a legfontosabb kereskedelmi partnerekkel együtt történő – meghatározását illetően;
59. megjegyzi, hogy a stratégiai autonómia elérése érdekében az Uniónak fejlesztenie kell védelmi képességeit; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az űr- és a védelmi iparba irányuló beruházások támogatása és fellendítése céljából szakpolitikai irányvonalakat határozzanak meg és ambiciózus állami programokat dolgozzanak ki; úgy véli, hogy rendkívül fontos egy megbízható, mérsékelt és hatékony európai védelmieszköz-piac működtetése, amely nagyfokú technológiai szuverenitást is élvez;
60. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.
-

2022. szeptember 15., csütörtök

P9_TA(2022)0330

A szárazság, a tűz és egyéb szélsőséges időjárási jelenségek következményei: az EU fokozódó erőfeszítései a klímaváltozás elleni küzdelemben

Az Európai Parlament 2022. szeptember 15-i állásfoglalása az aszály, a tűzvészek és más szélsőséges időjárási jelenségek következményeiről: az éghajlatváltozás elleni küzdelemre irányuló uniós erőfeszítések fokozása (2022/2829(RSP))

(2023/C 125/12)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az éghajlati és környezeti vészhelyzetről szóló, 2019. november 28-i állásfoglalására ⁽¹⁾,
- tekintettel az európai zöld megállapodásról szóló, 2019. december 11-i bizottsági közleményre (COM(2019)0640), és az erről szóló, 2020. január 15-i európai parlamenti állásfoglalásra ⁽²⁾,
- tekintettel a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról és a 401/2009/EK rendelet, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet módosításáról szóló, 2021. június 30-i európai parlamenti és tanácsi (EU) 2021/1119 rendeletre (európai klímarendelet) ⁽³⁾,
- tekintettel „A 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia – Hozzuk vissza a természetet az életünkbe!” című, 2020. május 20-i bizottsági közleményre (COM(2020)0380), és az erről szóló, 2021. június 9-i európai parlamenti állásfoglalásra ⁽⁴⁾,
- tekintettel „A termelőtől a fogyasztóig stratégia a méltányos, egészséges és környezetbarát élelmiszerrendszerért” című bizottsági közleményre (COM(2020)0381), és az erről szóló, 2021. október 20-i európai parlamenti állásfoglalásra ⁽⁵⁾,
- tekintettel az Egyesült Nemzetek Éghajlatváltozási Keretegyezményére (UNFCCC) és különösen az arról 2015-ben kötött, 2016. november 4-én hatályba lépett Párizsi Megállapodásra,
- tekintettel az ENSZ katasztrófakockázat-csökkentési osztályának (UNDRR) „Global Assessment Report on Disaster Risk Reduction (GAR)” (Katasztrófakockázat-csökkentésre vonatkozó globális vizsgálati jelentés) című, a 2021-es aszályról szóló különjelentésére,
- tekintettel az ENSZ 2015-ben elfogadott fenntartható fejlődési céljaira, és különösen a 15. számú célra,
- tekintettel az elszivatagosodás elleni küzdelemről szóló ENSZ-egyezményre (UNCCD),
- tekintettel a vizes élőhelyekről szóló Ramsari Egyezmény titkársága által közzétett Global Wetland Outlook 2021. évi különkiadására,
- tekintettel a Bizottság Közös Kutatóközpontjának „Az aszály Európában – 2022. augusztus” című jelentésére,
- tekintettel „A 2030-ig tartó időszakra vonatkozó új uniós erdőstratégia” című, 2021. július 16-i bizottsági közleményre (COM(2021)0572),

⁽¹⁾ HL C 232., 2021.6.16., 28. o.

⁽²⁾ HL C 270., 2021.7.7., 2. o.

⁽³⁾ HL L 243., 2021.7.9., 1. o.

⁽⁴⁾ HL C 67., 2022.2.8., 25. o.

⁽⁵⁾ HL C 184., 2022.5.5., 2. o.

2022. szeptember 15., csütörtök

- tekintettel „A 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia – Hozzuk vissza a természetet az életünkbe!” című, 2020. május 20-i bizottsági közleményre (COM(2020)0380),
- tekintettel a biológiai sokféleséggel és az ökoszisztéma-szolgáltatásokkal foglalkozó kormányközi tudománypolitikai platformnak a biológiai sokféleségről és ökoszisztéma-szolgáltatásokról szóló, 2019. májusi globális értékelő jelentésére,
- tekintettel az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásra vonatkozó uniós stratégiáról szóló, 2020. december 17-i állásfoglalására ⁽⁶⁾,
- tekintettel „A 2030-ig tartó időszakra vonatkozó uniós talajvédelmi stratégia – Az egészséges talaj előnyeinek kihasználása az emberek, az élelmiszerek, a természet és az éghajlat szempontjából” című, 2021. november 17-i bizottsági közleményre (COM(2021)0699), és a talajvédelemről szóló, 2021. április 28-i európai parlamenti állásfoglalásra ⁽⁷⁾,
- tekintettel a Vízkészletek Európai Chartájára,
- tekintettel az ENSZ Éghajlatváltozási Kormányközi Testületének (IPCC) az „Éghajlatváltozás 2022: Hatások, alkalmazkodás és sebezhetőség” című jelentésére,
- tekintettel az ENSZ Közgyűlésének 2010. július 28-i 64/292. sz. határozatára, amely a vízhez és a megfelelő higiénias létesítményekhez való hozzáférést emberi jogként ismeri el,
- tekintettel a „Right2Water” európai polgári kezdeményezés nyomán követéséről szóló, 2015. szeptember 8-i állásfoglalására ⁽⁸⁾,
- tekintettel az Európai Környezetvédelmi Ügynökség (EEA) „Water and agriculture: towards sustainable solutions” (Víz és mezőgazdaság: fenntartható megoldások felé) című 17/2020. számú jelentésére,
- tekintettel a Világ Erőforrásai Intézet „Achieving Abundance: Understanding the Cost of a Sustainable Water Future” (A bőség elérése: A fenntartható vízzel kapcsolatos jövő költségeinek megértése) című, 2020. január 21-i jelentésére,
- tekintettel az Európai Környezetvédelmi Ügynökség „Water resources across Europe – confronting water stress: an updated assessment” (Vízkészletek Európában: szembenézés a vízhiánnyal –aktualizált értékelés) című, 2021. október 14-i jelentésére,
- tekintettel a víz-keretirányelv, a felszín alatti vizekről szóló irányelv, a környezetminőségi előírásokról szóló irányelv és az árvízvédelmi irányelv 2019. évi Bizottság általi célravezetőségi vizsgálatára (SWD(2019)0439),
- tekintettel az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület (IPCC) értékelő jelentéseire és különjelentéseire,
- tekintettel „Az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens Unió létrehozása – Az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásra vonatkozó új uniós stratégia” című, 2021. február 24-i bizottsági közleményre (COM(2021)0082),
- tekintettel az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízumügy pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról szóló, 2021. június 24-i (EU) 2021/1060 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽⁹⁾ (közös rendelkezésekről szóló rendelet),
- tekintettel az Európai Regionális Fejlesztési Alapról és a Kohéziós Alapról szóló, 2021. június 24-i (EU) 2021/1058 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁰⁾,

⁽⁶⁾ HL C 445., 2021.10.29., 156. o.

⁽⁷⁾ HL C 506., 2021.12.15., 38. o.

⁽⁸⁾ HL C 316., 2017.9.22., 99. o.

⁽⁹⁾ HL L 231., 2021.6.30., 159. o.

⁽¹⁰⁾ HL L 231., 2021.6.30., 60. o.

2022. szeptember 15., csütörtök

- tekintettel az Európai Unió Szolidaritási Alapjának létrehozásáról szóló, 2002. november 11-i 2012/2002/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ (EUSZA),
 - tekintettel eljárási szabályzata 132. cikkének (2) és (4) bekezdésére,
- A. mivel az európai aszálymegfigyelő központ szerint 2022 augusztusában a kontinens 64 %-ára aszályfigyelmeztetés (17 %-ára pedig aszályriasztás) volt érvényben; mivel az előzetes adatok szerint a jelenlegi aszály a legsúlyosabb az elmúlt legalább 500 év során; mivel 2022-ben az európai átlaghőmérséklet mind augusztusban, mind a júniusi–augusztusi időszakban a legmagasabb volt, amit valaha feljegyeztek ⁽¹²⁾; mivel az előrejelzések szerint az elkövetkező hónapokban Európa nagy részén a szokásosnál szárazabb időjárási körülmények maradnak fenn, és mivel a hóhullámok és az aszály kölcsönösen erősítik egymást;
- B. mivel az IPCC szerint egyértelmű, hogy az éghajlati válság gyakoribbá és hevesebbé teszi az olyan szélsőséges időjárási eseményeket, mint az árvizek, a viharok és a hóhullámok, ami azt jelenti, hogy az egyre hevesebbé váló viharok egyre nagyobb mennyiségű csapadékot hoznak, a hóhullámok egyre forróbbak, az aszályok pedig egyre hosszabbak és súlyosabbak;
- C. mivel az éghajlati válság már most drámai hatással van az ökoszisztémákra, a népességre és az emberek megélhetésére; mivel az IPCC szerint az európai kontinens gyorsabban melegszik, mint a világ más részei: 2019-ben az iparosodás előtti időszakhoz képest a hőmérséklet 2 C-kal emelkedett, míg a globális átlaghőmérséklet-emelkedés 1,1 C; mivel az idei rekordmértékű szárazság a legutóbbi a szélsőséges éghajlati jelenségek sorában, amelyek mennyiségüket és intenzitásukat tekintve az új normává válnak; mivel a vízkörforgás az éghajlatváltozással fokozódik, gyakoribbak és intenzívebbek lesznek az aszályok, a viharok és az árvizek;
- D. mivel a gazdaságra, a környezetre, a jólétre és az egészségre gyakorolt rövid, közép- és hosszú távú hatások csökkentése és ellenőrzés alatt tartása érdekében valamennyi ágazatban sürgős fellépésre van szükség az éghajlatváltozás mérséklése érdekében az üvegházhatásúgáz-kibocsátás rendelkezésre álló legjobb tudományos eredményekkel összhangban történő csökkentése révén, az alkalmazkodásra és a rezilienciára irányuló intézkedések jelentős fokozásával együtt;
- E. mivel a Világ Erőforrásai Intézet megállapította, hogy hat uniós ország (Ciprus, Belgium, Görögország, Spanyolország, Portugália és Olaszország) nagyfokú vízhiánnyal küzd, és előrejelzései szerint a megújuló víz globális ellátása és a kereslete között 2030-ra 56 %-os szakadék nyílik ⁽¹³⁾; mivel az Európai Környezetvédelmi Ügynökség becslése szerint a vízhiány már Európa területének 20 %-át és lakosságának 30 %-át érinti, és az európai aszályok költsége évi 2–9 milliárd EUR-ra tehető ⁽¹⁴⁾;
- F. mivel az éghajlatváltozás megváltoztatta az európai szél- és időjárási viszonyokat, és így a magasnyomású rendszerek tartósan fennmaradnak, ami hosszú, csapadékszegény vagy csapadékmentes időszakokhoz vezet, ez pedig a növénytermesztési időszakok szárazabbá válását eredményezi; mivel a talajnedvesség hozzájárul a talajvíz feltöltődéséhez, a talaj szerkezetéhez és élővilágához, a talajhőmérsékletéhez, a vízhiány pedig többek között talajerózióhoz és alacsonyabb terméshozamhoz vezet; mivel a talajnedvesség-anomáliák Európa nagy részén a csapadékhány és az elmúlt hónapokban bekövetkezett hóhullámok miatt 2022 júniusához képest továbbra is jelentősen negatívak maradnak;
- G. mivel az EU-ban a szemes kukoricára, a szójababra és a napraforgóra vonatkozó terméshozam-előrejelzések a leginkább érintettek, az elmúlt öt év átlagához képest - 16 %-os, - 15 %-os, illetve - 12 %-os csökkenést becsülve; mivel más növénykultúrák, különösen a takarmánynövények valószínűleg nagymértékben érintettek lesznek; mivel az aszályok és hóhullámok mezőgazdasági termelésre gyakorolt hatásainak súlyossága az elmúlt 50 évben nagyjából megháromszorozódott ⁽¹⁵⁾; mivel ezek az alacsonyabb termelési szintek különösen aggasztóak, tekintettel a folyamatban lévő ukrainai konfliktusnak az élelmiszer- és takarmánypiacra gyakorolt következményeire;

⁽¹⁾ HL L 311., 2002.11.14., 3. o.

⁽¹²⁾ Copernicus Climate Change Service, 'Surface air temperature for August 2022'.

⁽¹³⁾ Világ Erőforrásai Intézet „Achieving Abundance: Understanding the Cost of a Sustainable Water Future” (A bőség elérése: A fenntartható vízzel kapcsolatos jövő költségeinek megértése), 2020. január 21.

⁽¹⁴⁾ Európai Környezetvédelmi Ügynökség „Water resources across Europe – confronting water stress: an updated assessment” (Vízkezesletk Európában: szembenzés a vízhiánnyal – aktualizált értékelés), 2021. október 14.

⁽¹⁵⁾ Mekonen, Zelalem A. és mások: „Wildfire gravees high-latitude soil losses from climate warming” (Az erdőtűzek súlyosbítják az éghajlati felmelegedés okozta talajszénvesztést a magas szélességi körökben), Environment Research Letters, 17. kötet, 9. szám, 2022. szeptember.

2022. szeptember 15., csütörtök

- H. mivel a fenntarthatatlan mezőgazdasági gyakorlatok, az erdőirtás és az intenzív urbanizáció fokozzák a természeti katasztrófák bekövetkezésének kockázatát és azok súlyosságát;
- I. mivel a legutóbbi Elsivatagosodási Világtalasz szerint a Föld szárazföldi területeinek több mint 75 %-a már most is degradálódott, és 2050-re több mint 90 %-a degradálódhat; mivel uniós szinten az elsivatagosodás a terület 8 %-át érinti, főként Dél-, Kelet- és Közép-Európában, 14 millió hektárt érintve; mivel 13 tagállam nyilvánította magát az UNCCD meghatározása szerinti sivatagosodással érintettnek; mivel az elsivatagosodás hátterében többek között a talajerózió, a túlleltetés és a növénytakaró, különösen a fák elvesztése, a szikesedés, a talaj szerves anyagának és élővilágának elvesztése, valamint a biológiai sokféleség csökkenése áll; mivel 2015-ben az EU és a tagállamok kötelezettséget vállaltak arra, hogy 2030-ra megvalósítsák a talajromlás semlegességét az EU-ban;
- J. mivel a víz-keretirányelv ⁽¹⁶⁾ 4. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy „a tagállamok védik, javítják, és helyreállítják az összes felszín alatti víztestet, és biztosítják az egyensúlyt a felszín alatti víz kitermelése és utánpótlódása között, azzal a céllal, hogy elérjék a felszín alatti vizek jó állapotát, legkésőbb az ezen irányelv hatálybalépését követő 15 évvel”; mivel 22 évvel később a megfigyelt tavaknak, torkolatoknak, folyóknak és parti vizeknek csak 40 %-a felel meg a víz-keretirányelv által előírt „jó” vagy „nagyon jó” ökológiai állapotnak; mivel a víz-keretirányelv szerinti célravezetőségi vizsgálat kimutatta, hogy a víztestek közel 50 %-ára vonatkozik mentesség, ami nem kielégítő; mivel a múltban alkalmazott, nem megfelelő gazdálkodási gyakorlatok és intézkedések – például a folyók szabályozása, illetve a folyómedrek betonozása, az intenzív földhasználat, valamint a tavak és vizes élőhelyek kiszáritása – rendkívül káros következménnyel jártak a talaj vízmegtartó képességére nézve;
- K. mivel a víz a táplálékhálózat alapvető eleme; mivel jó minőségű és megfelelő mennyiségben rendelkezésre álló felszín alatti és felszíni vizekre van szükség egy tisztességes, egészséges, környezetbarát és fenntartható élelmiszerrendszer megvalósítása érdekében, a „termelőtől a fogyasztóig” elnevezésű stratégiában leírtaknak megfelelően; mivel a tiszta és elegendő mennyiségű víz elengedhetetlen összetevője egy valódi körforgásos gazdaság létrehozásának és kiteljesítésének az EU-ban; mivel a közös agrárpolitika (KAP) stratégiai tervekről szóló rendelet ⁽¹⁷⁾ célul tűzi ki „a fenntartható fejlődés és a természeti erőforrásokkal – például a vízzel, a talajjal és a levegővel – való hatékony gazdálkodás [támogatásának elősegítését] többek között a vegyi anyagoktól való függés csökkentésével”;
- L. mivel a mezőgazdaság a víz rendelkezésre állásától függ; mivel az öntözés segít megvédeni a mezőgazdasági termelőket az éghajlat változékonyságától és növelni a terméshozamot, ugyanakkor jelentős nyomást gyakorol a vízkészletekre is; mivel 2016-ban az EU mezőgazdasági területeinek csupán 6 %-át ⁽¹⁸⁾ öntözték, de az EU teljes vízkivételének 24 %-át tették ki; mivel az Európai Számvevőszék fenntartható mezőgazdasági vízhasználatról szóló különjelentése szerint a KAP végrehajtása nem igazodik következetesen az uniós vízpolitikához, és ha ezen nem sikerül javítani, bekövetkezhet a vízkészletekre nehezedő nyomás növekedése;
- M. mivel a 2023-ban hatályba lépő új KAP korlátozza az öntözött felületek bővítésére irányuló beruházásokat azokon a területeken, ahol a víztestek állapota a „jónál rosszabb”;
- N. mivel a nyílt vizekből és a felszín alatti vizekből ivási, ipari és mezőgazdasági célokra történő vízkivétel a nagyon magas hőmérséklettel és a csapadékhiánnyal párosulva a szennyezőanyag- és tápanyagkoncentráció növekedését, és ezáltal a mérgező algavirágzások és kórokozók jelenlétét jelenti, amint azt az európai folyórendszerekben, torkolatokban és víztestekben megfigyelték, ami az édesvíz kimerüléséhez és a halak tömeges pusztulásához,

⁽¹⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (HL L 327., 2000.12.22., 1. o.).

⁽¹⁷⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/2115 rendelete (2021. december 2.) a közös agrárpolitika keretében a tagállamok által elkészítendő stratégiai tervhez (KAP stratégiai terv) nyújtott, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) által finanszírozott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint az 1305/2013/EU és az 1307/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 435., 2021.12.6., 1. o.).

⁽¹⁸⁾ Az Európai Számvevőszék 20/2021. sz. különjelentése: „Fenntartható vízhasználat a mezőgazdaságban: a közös agrárpolitika támogatásai inkább a nagyobb mértékű, mintsem a hatékonyabb vízhasználatot mozdítják elő”, 2021

2022. szeptember 15., csütörtök

a halászat összeomlásához és a megélhetés elvesztéséhez vezet; mivel a magas vízhőmérséklet az oxigéntartalmat is csökkenti, ami drámai hatással van a halakra; mivel a folyók vízhozama csökkent, és a kotrások során az üledékben felhalmozódott koncentrált toxinok szabadulnak fel, amelyek jelentős hatást gyakorolnak a folyásirányban lévő vízi élővilágra és a halászatra;

- O. mivel a vízgyűjtő területek 60 %-a transznacionális régiókban található, ami elengedhetlenné teszi a határokon átnyúló hatékony együttműködést; mivel 20 európai ország vízkészletei több mint 10 %-a kapcsán más országoktól függ, öt ország vízkészletei több mint 75 %-ban külföldről érkező folyókból származnak⁽¹⁹⁾; mivel a települési szennyvíz kezeléséről szóló irányelv⁽²⁰⁾ nem teljesítése a határ menti régiókban a határokon átnyúló víztestek romlását eredményezi, ami ellehetetleníti a víz-keretirányelv céljainak elérését a fogadó tagállamban; mivel bár a vízügyi keretirányelv megemlíti a „vonatkozó ökorégiókat”, a gyakorlatban a vízügyi együttműködés gyenge; mivel az erőforrások szükségessége miatt a közös medencék hidropolitikai összetettsége várhatóan növekedni fog;
- P. mivel az egy főre jutó megújuló vízkészletek az elmúlt 60 évben 17 %-kal csökkentek az Európai Unióban; mivel több uniós országban az elmúlt hónapokban az aszály miatt be kellett osztani az ivóvizet, és például közösségeknek teherautókkal szállított ivóvízre kell támaszkodniuk; mivel a vízszivárgás az Unióban a teljes vízfogyasztás 24 %-át teszi ki;
- Q. mivel az Európában rendelkezésre álló víz 20–40 %-a megy veszendőbe, többek között a vízelosztó rendszer szivárgásai, a nem kellő számban telepített víztakarékos technológiák, a túlzott és szükségtelen öntözési tevékenység és a csepegő csapok miatt;
- R. mivel a folyók éves vízhozama Dél- és Délkelet-Európában csökken, Észak- és Északkelet-Európában pedig nő; mivel a vízenergia-termelés és az erőművek hűtőrendszerei súlyosan érintettek; mivel az Adaptive Management of Barriers in European Rivers (AMBER) elnevezésű projekt kimutatta, hogy az európai folyókban több mint egymillió gát található, és hogy a kis struktúrák több mint 85 %-a rossz állapotban van vagy működésképtelen; mivel minden gát hatással van a folyók egészségére és a vízkörforgásra, megváltoztatva a folyó természetes áramlását és akadályozva a halak vándorlási útvonalaikat;
- S. mivel a vízszint és a vízmennyiség csökkenése súlyos következményekkel járt a fosszilis, nukleáris és vízenergia-alapú energiaágazatokban, valamint a hűtőrendszerekben; mivel az idei nyári aszályok súlyosbították az Európában tapasztalható súlyos energiapiaci feszültséget; mivel a későbbi hatások tovább befolyásolhatják a hőhullámok által már érintett vízi ökoszisztémákat;
- T. mivel számos turisztikai tevékenység függ a folyóktól; mivel a vízhiány jelenleg az EU területének 17 %-át érinti, és a helyzet különösen aggasztó a mediterrán térségben, ahol a lakosság mintegy 50 %-a nyáron állandó vízhiányban él, és számos turisztikai célpontnak fel kellett függesztenie tevékenységét az aszály miatt;
- U. mivel a csapadékhány és az öntözési célú nagyarányú vízkivétel befolyásolta a folyami közlekedést, és nehézségeket okozott a nehézsúlyú-ellátásban, különösen a Rajna-völgyben, ami számos ágazatra negatív hatással volt; mivel a főbb európai vízi utak, különösen a Rajna, a Duna és a Pó vízszintje rendkívül alacsony szintre süllyedt, ami hatással van a mezőgazdaságra, az ivóvízre, az ökoszisztémákra és a kereskedelemre;
- V. mivel az erdők egyre inkább ki vannak téve az éghajlatváltozás hatásainak, különösen az erdőtüzek növekvő mértéke miatt; mivel az évek óta tartó szárazság és a természetes pusztulás ideális feltételeket teremtett az erdőtüzek terjedéséhez; mivel Európában drámai méretű erdőtüzek pusztítanak;

⁽¹⁹⁾ Baranyai, G., 'Transboundary water governance in the European Union: the (unresolved) allocation question', Official Journal of the World Water Council, 21. kötet, 3. sz., 2019.

⁽²⁰⁾ A Tanács 91/271/EGK irányelve (1991. május 21.) a települési szennyvíz kezeléséről (HL L 135., 1991.5.30., 40. o.).

2022. szeptember 15., csütörtök

- W. mivel a 2011 és 2021 közötti 10 évben több mint 5 millió hektár erdő égett le, elsősorban az aszályok miatt; mivel csak 2022. június 4. és szeptember 3. között több mint 500 000 hektárnyi terület égett le⁽²¹⁾ erdőtüzek következtében, és az EU erdőtüzek elleni küzdelemhez szükséges kapacitása a végsőig ki van merülve; mivel az Unió egész területén az erdőtüzek értékes területeket, például természetvédelmi parkokat és UNESCO geoparkokat pusztítottak el, ami a biológiai sokféleség, a termények és a legelők elvesztését eredményezte;
- X. mivel az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó aszályok és hőhullámok megnehezítették a tűzvések elleni küzdelmet, mivel az említett körülmények megkönnyítik a tüzek gyors terjedését és súlyosbodását; mivel az éghajlatváltozás növelni fogja az erdőtüzek gyakoriságát és lehetséges pusztító hatását, és Európában az erdőtüzek időszaka valószínűleg az év korábbi részében kezdődik és később ér véget; mivel ezeket a példa nélküli változásokat figyelembe kell venni a tagállamok tűzvédelmi gyakorlatában;
- Y. mivel a stabil, vegyes, többféle életkorú, többféle fajból álló, biológiai sokféleséget mutató, folyamatos borítású erdők számos járulékos előnnyel járnak, különösen az aszály és a hőhatás mérséklése terén; mivel az agrárerdészeti rendszerek és az agrár-ökoszisztémákba integrált fák is számos előnnyel járnak, például a termelékenység és az ellenálló képesség javítása révén;
- Z. mivel a hőhullámok és aszályok káros hatással vannak a mezőgazdasági termelők jövedelmére, ami a gazdaságok elhagyásához vezethet; mivel továbbá a gazdaságok elhagyása olyan feltételeket teremthet, amelyek kedveznek az erdőtüzek kitörésének;
- AA. mivel az ENSZ becslései szerint 1970 óta világszerte a vizes élőhelyek 35 %-a tűnt el, az erdőknél háromszor gyorsabban, annak ellenére, hogy számos előnnyel járnak; mivel a part menti vizes élőhelyek, például a mangroveerdők akár 55-ször gyorsabban kötik meg a szén-dioxidot, mint a trópusi esőerdők; mivel a föld felszínének csupán 3 %-át borító tőzeglápok csak nedves állapotban képesek az összes szárazföldi szén-dioxid 30 %-át tárolni, és az árvizek és aszályok megelőzése érdekében a felesleges vizet elnyelni; mivel a Bizottság szerint az EU-ban a 100 évvel ezelőtti uniós vizes élőhelyek mintegy kétharmada eltűnt;
- AB. mivel az ENSZ Közgyűlése 2010. július 28-án emberi jogként ismerte el a vízhez és a megfelelő és elérhető higiéniai létesítményekhez való jogot; mivel a tiszta ivóvíz alapvető fontosságú valamennyi emberi jog szempontjából; mivel 2013-ban 1 884 790 polgár írta alá a vízhez és a megfelelő és elérhető higiéniai létesítményekhez való jogról szóló „Right2Water” elnevezésű európai polgári kezdeményezést; mivel jelenleg 1 millió uniós polgár nem jut vízhez, és 8 millióan nem rendelkeznek megfelelő higiénés körülményekkel;
- AC. mivel az aszály a hőség és a vízhiány miatt rontja az emberek életkörülményeit; mivel ez a leginkább rászorulókat aránytalanul nagy mértékben érinti; mivel az aszály által legsúlyosabban érintett európai országokban túl magas a halálozási arány; mivel az aszály megrongálja a legsérülékenyebb épületeket, és rontja az azokban lakók életminőségét;
- AD. mivel az aszály és az éghajlatváltozás egyéb hatásai a mentális egészségre is hatással vannak, erősítve az klímaszorongást, különösen a fiatalok körében;
- AE. mivel az Európai Unió Szolidaritási Alapja (EUSZA) költségvetése nem elegendő ahhoz, hogy megfelelő választ adjon a jelentős természeti katasztrófákra, és kifejezze a katasztrófa sújtotta régiókkal való európai szolidaritást;

⁽²¹⁾ Kopernikusz légkörmonitoring szolgáltatás, „Europe’s summer wildfire emissions highest in 15 years” (Európában az elmúlt 15 évben most volt a legnagyobb mértékű a nyári erdőtüzek által okozott kibocsátás), 2022. szeptember 6.

2022. szeptember 15., csütörtök

- AF. mivel az aszályok lépcsőzetes hatásokkal járhatnak, és az aszály okozta veszteségek az EU-ban becslések szerint évi 9 milliárd EUR-t tesznek ki; mivel a Közös Kutatóközpont által készített elemzés szerint az aszályok európai gazdaságra gyakorolt hatása 2100-ra elérheti az évi több mint 65 milliárd EUR-t⁽²²⁾; mivel amennyiben a globális hőmérséklet meghaladja a Párizsi Megállapodás hőmérsékleti céljait, az aszályok várhatóan kétszer olyan gyakran fordulnak majd elő, az aszály által okozott abszolút veszteségek pedig Európában évente 40 milliárd EUR-ra növekednének⁽²³⁾; mivel a tértelenség költségei messze meghaladják az ambiciózus éghajlat-politikai intézkedésekbe való jelenlegi beruházás költségeit⁽²⁴⁾;
- AG. mivel az éghajlati válság súlyosbítja a meglévő egyenlőtlenségeket; mivel az alacsony jövedelmű háztartásokat és a kiszolgáltatott helyzetben lévő személyeket különösen súlyosan érinti az éghajlati válság, és külön támogatásra van szükségük a változó éghajlathoz való alkalmazkodáshoz; mivel meg kell védeni a munkavállalókat az éghajlati válság káros munkahelyi hatásaitól;
1. legmélyebb együttérzését és szolidaritását fejezi ki a közelmúltbeli szélsőséges időjárási események áldozatainak családjai és az elpusztult területek lakosai felé, elismerését fejezi ki továbbá a teljes munkaidős és önkéntes tűzoltók, mentők, a segítségnyújtásra irányuló erőfeszítésekben részt vevő nemzeti, regionális és helyi hatóságok, valamint a lakosság azon tagjai iránt, akik megpróbálták embereket megmenteni és megakadályozni a tűz terjedését, gyakran saját életüket kockáztatva;
 2. hangsúlyozza, hogy a fenntartható vízgazdálkodás fontos szereppel bír az élelmezésbiztonság garantálása szempontjából, és felhívja a Bizottságot, hogy tartózkodjon további olyan uniós jogszabályok előterjesztésétől, amelyek veszélyeztetik vagy veszélyeztethetik élelmezésbiztonságunkat;
 3. úgy véli, hogy ezek a szélsőséges időjárási körülmények azt jelzik, hogy ambiciózusabb fellépésre van szükség az éghajlatváltozás mérséklése és az ahhoz való alkalmazkodás terén; úgy véli, hogy az EU-nak vezető szerepet kell játszania ebben a folyamatban, és valamennyi ágazatban fokoznia kell erőfeszítéseit; emlékeztet arra, hogy az uniós klímarendelettel és a Párizsi Megállapodással, valamint a rendelkezésre álló legjobb tudományos eredményekkel összhangban az Európai Uniónak fokoznia kell éghajlat-politikai fellépését mind az éghajlatváltozás mérséklése terén – a globális felmelegedésnek az iparosodás előtti szinthez képest 1,5 °C alatt tartása érdekében –, mind pedig az ellenálló képesség előmozdítását célzó alkalmazkodás terén; felhívja az EU-t, hogy a rendelkezésre álló legjobb tudományos eredményeknek megfelelően aktualizálja a Párizsi Megállapodás szerinti nemzeti szinten meghatározott hozzájárulását, és az UNFCCC részes felei konferenciájának 27. ülészakáig (COP27) növelje az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére vonatkozó célkitűzését; felszólít az „Irány az 55 %!” intézkedéscsomaggal kapcsolatos legambiciózusabb törekvésekre;
 4. aggodalmát fejezi ki az ENSZ Környezetvédelmi Programjának a kibocsátási szakadékról szóló 2021. évi jelentésében foglalt megállapításokat illetően, különösen amiatt, hogy az elmúlt évben tett ambiciózusabb éghajlat-politikai vállalások ellenére az előrejelzések szerinti kibocsátások alapján a világ egy 2,7 °C-os hőmérséklet-emelkedés felé vezető pályán halad, ha ezeket a nemzeti vállalásokat teljes mértékben végrehajjták, ami világszerte súlyos következményekkel járna; ezért sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy továbbra is határozottan kötelezzék el magukat az uniós zöld megállapodás mellett, és fokozzák az éghajlatváltozás mérséklésére, az ahhoz való alkalmazkodásra és az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciára irányuló uniós fellépést, különös figyelmet fordítva a szélsőséges időjárási jelenségekre;
 5. azt várja, hogy a Bizottságnak a természet helyreállításáról szóló uniós jogszabályra irányuló javaslata⁽²⁵⁾ lehetőséget kínál az éghajlatváltozás mérséklése, az ahhoz való alkalmazkodás, a katasztrófamegelőzés és a természet helyreállítása közötti szinergiák javítására; azt várja, hogy a javaslat keretét biztosít majd az aszályokkal szemben reziliens ökoszisztémák helyreállításához, beleértve a többféle életkorú, többféle fajú fákból álló, biológiai sokféleséget mutató, folyamatos borítású erdők, a vizes élőhelyek, a természetes növénytakaró, az ártéri dinamikák és a táj egészére kiterjedő természetes beszívargás helyreállítását, valamint a vízgyűjtő területek rezilienciájának javítását;

⁽²²⁾ A Közös Kutatóközpont hírei, „Global warming could more than double costs caused by drought in Europe, study finds” (Egy tanulmány szerint a globális felmelegedés következtében több mint kétszeresükre nőhetnek az aszály miatti költségek Európában), 2021. május 10.

⁽²³⁾ A Közös Kutatóközpont megállapításai az éghajlatváltozás uniós ágazatokra gyakorolt gazdasági hatásainak előrejelzéséről, alulról felfelé építkező elemzés alapján.

⁽²⁴⁾ A Bizottság közleménye (2020. szeptember 17.): „Az EU 2030-ra vonatkozó éghajlatvédelmi törekvésének fokozása: Beruházás a klímasemleges jövőbe az európai polgárok érdekében” (COM(2020)0562).

⁽²⁵⁾ A Bizottság 2022. június 22-i közleménye a természet helyreállításáról szóló európai parlamenti és tanács rendeletre irányuló javaslatról (COM(2022)0304).

2022. szeptember 15., csütörtök

6. támogatja a Bizottság azon szándékát, hogy egy uniós városzöldítési platform létrehozásával járuljon hozzá az általános hűtőhatáshoz; felhívja a Bizottságot, hogy határozzon meg konkrét, ambiciózus, kötelező célokat a városi biológiai sokféleséggel, a természet-alapú megoldásokkal, az ökoszisztéma-alapú megközelítésekkel és a zöld infrastruktúrával kapcsolatban, amelyek az emberek és a vadon élő állatok számára egyaránt előnyösek lennének, és hozzájárulnának a biológiai sokféleséggel kapcsolatos átfogó célkitűzésekhez; hangsúlyozza, hogy olyan intézkedéseket kell beemelni, mint a zöld tetők minimális arányának meghatározása új épületek esetében, a városi gazdálkodás, ezen belül adott esetben a termő fák hasznosításának támogatása, a növényvédő szerek mellőzésének garantálása, valamint a műtrágyahasználat csökkentése az EU városi zöld területein, valamint a zöld terek számának a lakossággal arányos növelése;

7. felhívja a tagállamokat, hogy kezeljék prioritásként és azonosítsák a szélsőséges időjárási események következtében megromlott ökoszisztémákra vonatkozó rövid, közép- és hosszú távú helyreállítási intézkedéseket; kéri továbbá, hogy a vészhelyzetet követő helyreállítási tervekhez kapcsolódó uniós iránymutatások határozzák meg az árvizek, erdőtűzek, hóhullámok vagy aszályok által okozott katasztrófák utáni helyreállítási, rehabilitációs és újjáépítési szakaszok kiemelt területeit, beleértve az ellenálló képesség növelését és a megélhetési források, a gazdaságok és az érintett környezet újjáélesztésére vonatkozó ajánlásokat is;

8. kéri a Bizottságot, hogy biztosítson olyan iránymutatást, amelyet az érdekelt felek felhasználhatnak az emberek és az ökoszisztémák aszályokkal szembeni ellenálló képességének fokozására; hangsúlyozza, hogy a kutatás és a nyomon követés területén is összehangolt, európai szintű fellépésre van szükség a már meglévő szervezetek, például az európai aszálymegfigyelő központ, az Európai Környezetvédelmi Ügynökség, a Kopernikusz veszélyhelyzet-kezelési szolgáltatása és más, ide tartozó érdekelt felek között; hangsúlyozza, hogy a finanszírozás tekintetében a KAP-pal, a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervekkel és más regionális alapokkal összefüggésben kell meghatározni a megfelelő pénzügyi támogatást;

9. elismeri a földközi-tengeri országok különleges sebezhetőségét, valamint egyedi mechanizmusok és erőforrások alkalmazásának fontosságát a szélsőséges események kockázatainak és hatásainak kezelésére ezeken a területeken; kiemeli, hogy az aszály és az éghajlati válság más időjárási jelenségei a környezeti mellett társadalmi, kulturális, gazdasági és politikai hatásokkal is járnak, és növelik a társadalmi egyenlőtlenségek elmélyülésének kockázatát;

10. hangsúlyozza, hogy a természeti katasztrófák negatív hatást gyakorolnak az EU gazdasági, társadalmi és területi kohéziójára, akadályozva az Unió kohéziós politikájának végrehajtását; emlékeztet e tekintetben arra, hogy 2030-ig a kohéziós politika forrásaiból több mint 100 milliárd EUR-t fordítanak majd energetikai átállásra, dekarbonizációra és megújuló energiaforrásokra; elismeri az EUMSZ 174. cikkében felsorolt területek, különösen a szigetek és a hegyvidéki régiók, valamint az EUMSZ 349. cikkében felsorolt területek különleges kiszolgáltatottságát;

11. ismételten támogatását fejezi ki az uniós alkalmazkodási stratégiával kapcsolatban; sajnálatát fejezi ki azonban amiatt, hogy az alkalmazkodási stratégia nem határoz meg konkrét, mérhető és időhöz kötött célokat az EU és tagállamai számára ahhoz, hogy rezilienssé váljanak az éghajlatváltozás hatásaival szemben, és emlékeztet a Parlament kötelező és számszerűsíthető célok kitűzésére irányuló felhívására; e tekintetben felhívja a Bizottságot, hogy tegyen javaslatot az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás átfogó, ambiciózus és jogilag kötelező erejű európai keretére, beleértve a megfelelő jogalkotási eszközöket is, különös hangsúlyt helyezve a legkiszolgáltatottabb régiókra;

12. felhívja a Bizottságot, hogy sürgősen készítsen átfogó uniós szintű éghajlati kockázatelemzést, különös figyelmet fordítva az aszályok, az erdőtűzek, az egészségügyi veszélyek, az ökoszisztéma sebezhetősége, valamint a kritikus infrastruktúrára és hálózati csomópontokra gyakorolt hatások kockázataira annak érdekében, hogy iránymutatást nyújtson az alkalmazkodásra és a rezilienciára irányuló rövid, közép- és hosszú távú erőfeszítésekhez és prioritásként kezelje azokat; felszólít különösen arra, hogy 2023 nyaráig végezzék el a kulcsfontosságú infrastruktúra éghajlatváltozás hatásaihoz szembeni rezilienciájára vonatkozó uniós stressztesztet;

13. rámutat, hogy az éghajlati válság súlyosbítja a meglévő egyenlőtlenségeket; hangsúlyozza, hogy az alacsony jövedelmű háztartásokat és a kiszolgáltatott helyzetben lévő személyeket különösen súlyosan érinti az éghajlati vészhelyzet, és külön támogatásra van szükségük a változó éghajlathoz való alkalmazkodáshoz; üdvözlí azokat a tagállami szociális politikákat, amelyek megvédik a munkavállalókat az éghajlati válság káros munkahelyi hatásaitól, és ösztönzi a tagállamokat, hogy az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást építsék be munkaügyi és szociális politikáikba;

2022. szeptember 15., csütörtök

A polgári védelem és vészhelyzeti reagálás

14. hangsúlyozza az uniós polgári védelmi mechanizmus továbbfejlesztésének és teljes körű alkalmazásának fontosságát az erdőtűzekkel és más természeti katasztrófákkal kapcsolatban; felhívja a Bizottságot, hogy az új uniós alkalmazkodási stratégiával összhangban gyűjtse össze és a tagállamok körében terjessze az azzal kapcsolatos ismereteket, hogy miként lehet az erdőket felkészíteni a jelenlegi és várható éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra; felkéri a Bizottságot, hogy a megelőző intézkedések támogatása érdekében a továbbfejlesztett Kopernikusz-termékek és más távérzékelési adatok alapján készítsen az erdőtűzekkel kapcsolatos kockázatelemzéseket és térképeket; kiemeli az uniós polgári védelmi mechanizmus megerősítésének fontosságát a megfelelő erdőtűzoltási kapacitások biztosítása érdekében az EU-ban;

15. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy gyorsítsák fel az új állandó rescEU-flotta létrehozását, és sürgeti őket, hogy biztosítsanak elegendő finanszírozást ehhez, és a lehető leghamarabb bővítsék ki a meglévő európai szezonális biztonsági hálót;

16. aggodalommal veszi tudomásul a jelenlegi uniós szintű katasztrófaelhárítási keret korlátait, amely a tagállamok által előzetesen rendelkezésre bocsátott reagálási erőforrások önkéntes összevonásán alapul; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy az egyre gyakoribb és súlyosabb éghajlati katasztrófák fényében vizsgálják meg az EU katasztrófareagálási képessége és hatásköre kiterjesztésének lehetőségét, nevezetesen egy állandó uniós polgári védelmi erő létrehozása révén;

17. felszólít a rescEU keretében jelenleg működő önkéntes tűzvédelmi tartalék bővítésére, és felszólítja a tagállamokat, hogy fontolják meg nemzeti tűzoltóságaik egy részének európai tartalékba helyezését; kéri a Bizottságot, hogy terjesszen elő cselekvési tervet az EU reagálási képességeinek növelésére;

18. támogatja a polgári védelmi eszközök új közös közbeszerzések révén történő korszerűsítését annak érdekében, hogy a felszerelések, valamint a földi és légi eszközök jobban igazodjanak a különböző uniós területek földrajzi jellemzőihez;

19. kéri, hogy az idén nyáron Görögországban működő kísérleti program sikere alapján erősítsék meg a tűzoltók időszakos előzetes elhelyezését az erdőtűz sújtotta területeken;

20. felhívja a tagállamokat, hogy növeljék a kutatásba és az innovációba történő beruházásokat, és támogassák egy európai kiválósági központ létrehozását a polgári védelem területén, különösen a tűz elleni küzdelemben és a válságkezelésben részt vevő alkalmazottak képzésének előmozdítása, valamint a bevált gyakorlatok cseréjének ösztönzése érdekében;

21. emlékeztet arra, hogy az EUSZA-t több alkalommal módosították hatályának kiterjesztése érdekében, és hogy az EUSZA 2022. évi költségvetési sorát a természeti katasztrófák számának növekedése miatt már teljes mértékben igénybe vették; felszólít az EUSZA költségvetésének jelentős növelésére annak érdekében, hogy segítsék a régiókat az éghajlatváltozás hatásainak előrejelzésében és enyhítésében, és hogy az EUSZA alkalmazási körét terjesszék ki oly módon, hogy az a köz- és magáninfrastruktúráknak az éghajlatváltozás hatásaival szemben ellenállóbb helyreállítására vagy új infrastruktúrák építésének támogatására is felhasználható legyen; kiemeli, hogy egyes természeti katasztrófák súlyossága egyes esetekben ember által előidézett tényezők eredménye, ideértve a folyami árterületeken vagy a földcsuszamlásnak kitett területeken történő lakás- és infrastruktúraépítéshez vezető felelőtlen területrendezést; megismétli e tekintetben, hogy az EUSZA keretéből nyújtott térítések során előnyben kell részesíteni a nagyobb rugalmasságot és fenntarthatóságot az ökoszisztéma-alapú megoldások (pl. újraerdősítés, élőhelyek helyreállítása, földrengésbiztos újjáépítés) finanszírozása révén;

22. rámutat arra, hogy alapvető fontosságú, hogy a segélyeket és forrásokat a lehető leggyorsabban, legkönnyebben és legrugalmasabban juttassák el az érintett régiókhoz, és hangsúlyozza, hogy az EUSZA, az uniós polgári védelmi mechanizmus, az Európai Regionális Fejlesztési Alap éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra vonatkozó komponense és a területi együttműködési programok közötti szinergiák elengedhetetlenek egy átfogó reagálási és rezilienciacsomag létrehozásához;

23. felkéri a Bizottságot, hogy mozgítsa elő a civil társadalom részvételét az aszály és az éghajlatváltozás következményeinek megelőzésében és kezelésében; felkéri a Bizottságot, hogy tegyen javaslatot a polgári szerepvállalásra vonatkozó európai kezdeményezésre, és mozgítsa elő a katasztrófákra való reagálással kapcsolatos önkéntes kezdeményezéseket;

2022. szeptember 15., csütörtök

Mezőgazdaság

24. felhívja a Bizottságot, hogy teljes körűen mérje fel, hogy a folyó évben a tartós aszály milyen hatást gyakorol az EU élelmiszer-termelésére és a lakosság élelmiszer-ellátására az előttünk álló télen; felhívja továbbá a Bizottságot és a Tanácsot, hogy vizsgálják meg, milyen korrekciós intézkedéseket lehet hozni, és milyen támogatást lehet nyújtani annak biztosítása érdekében, hogy a hőség és az aszály okozta károk miatt termelési veszteségeket elszenvedő elsődleges élelmiszertermelők haladéktalanul újraindíthassák az alapvető élelmiszerkészletek új termelési ciklusait;

25. hangsúlyozza, hogy a rövid távú szemléleten túlmutató intézkedéseket kell hozni és enyhíteni kell a jelenlegi válságot; hangsúlyozza, hogy az EU-nak folytatnia kell élelmiszerrendszereinek kiigazítását annak érdekében, hogy azok hosszú távon ellenállóbbá váljanak;

26. felkéri az EU-t és tagállamait, hogy fektessenek be a kutatásba és az innovációba az aszályval és az éghajlatváltozással szemben ellenállóbb fajták és gyakorlatok bevezetésének megkönnyítése érdekében;

27. felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy hajtsák végre a KAP nemzeti stratégiai terveit a mezőgazdaság vízhatékonyságának növelése céljából, a vízhasználat csökkentése és az aszályokkal szembeni ellenálló képesség fokozása érdekében, továbbá hogy ugyanakkor összességében csökkentse a hidromorfológiai nyomást, figyelembe véve a fenntartható mezőgazdasági vízhasználatról szóló számvevőszéki különjelentés megállapításait; üdvözli az új ökoszisztemek bevezetését, amelyek várhatóan megkönnyítik a reziliensebb és környezetbarátabb mezőgazdaságra való átállást;

28. felkéri az EU-t és a tagállamokat, hogy növeljék a mezőgazdasági kockázatok megelőzésére és kezelésére szánt mezőgazdasági támogatások arányát, valamint hogy vegyék fontolóra az állami klímabiztosítási rendszerek alkalmazásának kiterjesztését; felhívja a Bizottságot, hogy mozgósítsa elő az ezzel és más enyhítő intézkedésekkel kapcsolatos bevált gyakorlatok cseréjét;

29. felhívja továbbá a Bizottságot, hogy határozza meg a mezőgazdasági üzemek támogatására szolgáló pénzügyi forrásokat, amelyekből kompenzálhatók az aszály okozta károkból vagy az éghajlati vészhelyzet miatti egyéb eseményekből eredő veszteségek, ösztönözze jobban az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciát és a fenntarthatóságot, és biztosítsa, hogy ez a válság ne végződjön mezőgazdasági üzemek végleges bezárásával;

30. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy kezeljék prioritásként a stratégiai takarmányfajtákból és élelmiszerekből álló, kiegyenlítő készletek létrehozását mint az aszály legkárosabb vonatkozásai – többek között az egymást követő évek jelentős hozamingadozásai – enyhítésének egyik eszközét, és felhívja a Bizottságot, hogy ezzel foglalkozzon nemzetközi szinten oly módon, hogy az éghajlatváltozás mezőgazdaságra és élelmiszer-ellátásra gyakorolt hatásaival szemben alkalmazható egyik stabilizáló eszközként bevezeti az élelmiszer-tárolást;

31. hangsúlyozza, hogy hatékonyabb és célzottabb mezőgazdasági öntözőrendszerekre, víztároló kapacitásra és az öntözési igények átfogó újrakalibrálására van szükség a vízkészletek fenntartható felhasználásának elérése érdekében; emlékeztet arra, hogy az öntözési és víztárolási kapacitásba történő beruházások csak akkor támogathatók, ha vízmegtakarítást eredményeznek; hangsúlyozza, hogy prioritásként kell kezelni az ökoszisztémák helyreállításába és az agroökológiára átálló termelési módszerekbe történő beruházásokat;

32. tudomásul veszi az új KAP-reform keretében hozott döntést az öntözési beruházásokra vonatkozóan azokon a területeken, ahol a víztestek állapota nem éri el a „jó” minősítés szintjét; felhívja a tagállamokat, hogy ösztönözzék az olyan beruházásokat ezeken a területeken, amelyek vízmegtakarításhoz vezetnek oly módon, hogy kezelik a strukturális vízhiányt és csökkentik a vizekre gyakorolt hatásokat;

33. sürgeti a tagállamokat és a Bizottságot, hogy támogassák a felszíni, illetve felszín alatti vizeket nem használó öntözőrendszerek – például az esővíz-tárolás és a szennyvíz-újrahasznosítás – bevezetését az általános vízfelhasználás csökkentésére irányuló erőfeszítésekkel együtt; kéri a Bizottságot, hogy a lehető leghamarabb tisztázza a KAP keretében végrehajtott öntözési beruházásokra vonatkozó új uniós rendelkezések értelmezését az esetleges bizonytalanságok kiküszöbölése érdekében; kéri a Bizottságot, hogy javítsa a tagállamoknak szóló, az új KAP stratégiai tervei szerinti öntözési beruházásokra vonatkozó meglévő iránymutatásokat;

2022. szeptember 15., csütörtök

34. kiemeli, hogy az agroökológia, az agrárerdészet és az ökológiai termelési rendszerek pozitív szerepet játszanak a vízmennyiség és -minőség megőrzésében azáltal, hogy növelik az erőforrás-felhasználás hatékonyságát és a körforgást, valamint a ráfordítások csökkentése és a termelés diverzifikálása révén javítják a mezőgazdasági üzemek ellenálló képességét, és ezáltal megosztják a kockázatot, ami különösen fontos a teljes terméskiesés elkerülése szempontjából; emlékeztet arra, hogy a sövények és fák ültetése, a talajtakarás biztosítása, a túllegeltetés elkerülése, a talajtömörödés csökkentése, valamint a talaj szervesanyag- és humuszszintjének növelése hasznos a mezőgazdasági termelők számára;

35. hangsúlyozza, hogy tekintettel az elmúlt hónapok szélsőséges éghajlati eseményeire, mielőbb végre kell hajtani „a termelőtől a fogyasztóig” stratégiát és a biológiai sokféleségre vonatkozó stratégiát annak érdekében, hogy környezetbarátabb és fenntarthatóbb mezőgazdasági ágazat jöjjön létre, figyelembe véve a mezőgazdasági termelés különböző típusainak eltérő éghajlati hatásait; ezért sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy továbbra is határozottan kötelezzék el magukat az uniós zöld megállapodás mellett, és fokozzák az éghajlatváltozás mérséklésére, az ahhoz való alkalmazkodásra és az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciára irányuló uniós fellépést, különös figyelmet fordítva a szélsőséges időjárási jelenségekre;

36. hangsúlyozza a talaj egészségének fontosságát a vízmegtartás és -szűrés szempontjából; felhívja a Bizottságot, hogy tegye a 2023-ban közzeendő uniós talajegészségügyi jogszabálytervezet kulcsfontosságú pillérévé a vízmegtartást és a szűrőképességet, valamint a talajnedvességet; hangsúlyozza, hogy a tőzeglápok szénelnyelőként hatalmas potenciállal rendelkeznek, és jelentős szerepet játszanak a vízszűrésben, valamint az árvizek, aszályok és erdőtüzek által okozott károk enyhítésében;

37. kéri, hogy 2030-ra tűzzék ki az EU-ban a talajdegradáció-semlegességre vonatkozó uniós célkitűzést annak biztosítása érdekében, hogy az ENSZ fenntartható fejlődési céljai szerinti megfelelő cél az EU-ban teljes mértékben teljesüljön, mivel az EU jelenleg nem halad jó úton a fenntartható fejlődési célok elérése felé, amint azt a Számvevőszék elsvatagosodásról szóló 2018. évi különjelentése is kiemeli;

38. hangsúlyozza a mezőgazdasági termelők felelősségét a talaj- és vízkészletek jó állapotának megőrzésében, valamint a karbongazdálkodási gyakorlatok fokozásának szükségességét; ezért sürgeti a tagállamokat és a Bizottságot, hogy az új ökörendszerek és a karbongazdálkodás kialakítása révén mozdítsák elő ezeket a gyakorlatokat, amelyeknek más környezetvédelmi elemeket, például a vízgazdálkodást is integrálniuk kell a termelők ösztönzőinek fokozása érdekében; üdvözlöi a Bizottság azon szándékát, hogy javaslatot terjeszt elő a fenntartható szénkörforgás tanúsításáról;

39. kiemeli, hogy fel kell gyorsítani a felszín alatti és felszíni vizek szennyezésének csökkentését, különösen a nitrátok és a növényvédő szerek által okozott szennyezés csökkentését;

40. kéri, hogy az aszályok, árvizek, hóhullámok és hatásaik megelőzésével és enyhítésével kapcsolatos valamennyi kezdeményezés és cselekvés teljes mértékben vegye figyelembe a természeti környezetet, különösen az erdőket, valamint a biológiai sokféleséget és az ökoszisztéma-szolgáltatásokat;

Erdőtüzek

41. felszólít az erdőtüzekre való integrált reagálásra annak érdekében, hogy megvédjék az EU erdőit a szélsőséges éghajlati események által okozott pusztítástól; hangsúlyozza, hogy világszerte növekszik a nagy kiterjedésű tüzek intenzitása és gyakorisága; aggodalmát fejezi ki a tűzveszélyes területek várható növekedése és a tűzveszélyes időszakok meghosszabbodása miatt, amely a legtöbb európai régiót érinti, különösen a magas kibocsátás jellemezte forgatókönyvek esetében; emlékeztet arra, hogy a nagy biodiverzitású erdőkkel rendelkező, változatos táj nagyobb védőbástyát vagy természetes gátat jelent a nagy kiterjedésű és ellenőrizhetetlen erdőtüzekkel szemben;

42. hangsúlyozza, hogy a változatos erdők helyreállítása és újraerdősítése elősegítené a tüzek megelőzését és megfékezését; hangsúlyozza, hogy az éghajlatváltozás erdőkre gyakorolt hatásainak kezelése érdekében több erőforrásra, valamint az erdőtüzek tudományos alapú kezelésére és kapacitásépítési támogatásra van szükség tanácsadói szolgáltatások révén; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy jobban mozdítsák elő és használják ki az integrált tűzvédelmi koncepciót, és megjegyzi, hogy ehhez a tagállamokban jobb szabályozási kapacitásra, a közszolgáltatások megerősítésére, valamint célzott támogatásra és fokozott együttműködésre lehet szükség a katasztrófamegelőzés, felkészültség és reagálás terén;

2022. szeptember 15., csütörtök

43. aggódalmát fejezi ki az erdőtüzek kiváltotta füstviharfelhő-képződés kockázata, valamint a sztratoszférára és az ózonrétegre gyakorolt káros hatás miatt; ezért kéri, hogy a lehető legnagyobb mértékben csökkentsék a szándékos tűzgyújtást és faégetést az erdőkben;

44. felhívja a figyelmet az erdőtüzek és a kapcsolódó légszennyezés egészségügyi hatásaira, és aggódalmát fejezi ki a Meteorológiai Világszervezet (WMO) előrejelzése miatt, amely szerint ezek gyakorisága várhatóan nőni fog, még egy alacsony kibocsátási forgatókönyv megvalósulása esetén is ⁽²⁶⁾; megjegyzi, hogy a bolygó felmelegedésével az erdőtüzek gyakorisága és a kapcsolódó légszennyezés várhatóan még egy alacsony kibocsátási forgatókönyv megvalósulása esetén is nőni fog, és megjegyzi, hogy ez az emberi egészség károsításán túl az ökoszisztémákra is hatással lesz, mivel a szennyező anyagok a légkörből visszahullva felhalmozódnak a földfelszínen; rámutat, hogy az éghajlati válság csökkenti a biológiai sokféleséget és az ökoszisztémák rezilienciáját, és ennek közegészségügyi következményei is vannak, és ezért kitart az „Egy az egészség” koncepció fontossága mellett;

45. felhívja a tagállamokat, hogy biztosítsák erdőink folyamatos védelmét, és védjék meg a földterületeket attól, hogy erdőtüzeket követően nem erdős területté minősítsék át azokat, mivel ez ösztönözheti a szándékos gyújtogatást azzal a céllal, hogy a földterületet a tűzvész előtt nem engedélyezett egyéb célokra használhassák; felhívja a Régiók Bizottságát és az Európai Bizottság szolgálatait, hogy biztosítsák az együttműködést a helyi hatóságokkal, és vizsgálják meg a földterületek erdőtűz utáni átminősítésének történetét;

46. kéri, hogy vizsgálják felül az energiatermékek és a villamos energia adóztatásáról szóló 2003/96/EK tanácsi irányelvet ⁽²⁷⁾ annak érdekében, hogy mentességet vezessenek be a tűzoltók számára feladataik ellátása során az energiatermékekre kivetett belső fogyasztási adó alól;

A víz

47. felhívja a Bizottságot, hogy terjesszen elő egy átfogó uniós vízügyi stratégiát, amely magában foglalja egy európai vízügyi konferencia tagállamok részvételével történő megszervezését a transznacionális közös vízgyűjtők kezelésére vonatkozó iránymutatások gyors kidolgozása érdekében, különösen többéves aszályok esetén, valamint a vízhasználatok kiegyensúlyozott rangsorolásának biztosítása érdekében;

48. felhívja a Bizottságot, hogy koordinálja az átfogó regionális vagy nemzeti tervek kidolgozását a kutaktól a végső felhasználásig annak érdekében, hogy kezelni lehessen a rossz minőségű vagy rosszul karbantartott infrastruktúra miatti vízfolyást és -szivárgást – többek között a medencék, a városok és a gazdaságok szintjén –, és hogy e célból ossza meg a bevált gyakorlatokat;

49. felhívja a Bizottságot, hogy támogassa a tagállamok fokozott erőfeszítéseit a víz-újrafelhasználási technikák, a víztakarékos öntözési technológiák és gyakorlatok, a zöldtetős technológiák, valamint az intelligens zuhanyzók és WC-k használatának növelésére a vízágazatban, beleértve az ellátást, a szennyvíz- és esővízelvezetést, valamint az ipari, lakossági és kereskedelmi vízciklusok és alkalmazások egészét; felszólít a jelenlegi jogszabályok módosítására annak érdekében, hogy ösztönözzék a víz újrafelhasználását a nagy vízfelhasználású iparágakban a legszigorúbb minőségi kritériumok betartása mellett, valamint az irodákban és a háztartásokban a szürkevíz újrafelhasználásával; emlékeztet arra, hogy a vízgazdálkodás alapvető fontosságú az éghajlatváltozás negatív hatásainak minimalizálása, a víz- és élelmezésbiztonság és a biológiai sokféleség védelme, valamint az egészséges talajok támogatása érdekében;

50. rámutat arra, hogy az energiaágazat a nagy vízfogyasztó Európában, és hogy maga a vízágazat is sok energiát használ fel a vízkivételhez, a szivattyúzáshoz, a fűtéshez, a hűtéshez, a tisztításhoz és a sóatlanításhoz; rámutat az alacsony vízszintnek az energiaágazatra és egyes iparágakra gyakorolt hatására; kiemeli, hogy a hatékonyabb vízfelhasználás közvetlen hatással lehet az energiafogyasztás csökkentésére és az éghajlatváltozásra;

⁽²⁶⁾ Meteorológiai Világszervezet, „WMO Air Quality and Climate Bulletin highlights impacts of wildfires” (A Meteorológiai Világszervezet levegőtisztasági és éghajlati hírlevele kiemeli az erdőtüzek hatását), 2022. szeptember 7.

⁽²⁷⁾ A Tanács 2003/96/EK irányelve (2003. október 27.) az energiatermékek és a villamos energia közösségi adóztatási keretének átszervezéséről (HL L 283., 2003.10.31., 51. o.).

2022. szeptember 15., csütörtök

51. hangsúlyozza, hogy a polgárokat be kell vonni a vízgazdálkodásba; ösztönzi a tagállamokat, hogy az irányelvvel összhangban hozzanak intézkedéseket a veszélyeztetett és marginalizált csoportoknak szánt vízhez való hozzáférés biztosítására, és tegyenek további lépéseket a csapvízzel való ellátás biztosítása érdekében; emlékeztet az államok azon kötelezettségére, hogy biztosítsák az ivóvízhez való emberi jogot, különösen hóhullámok idején és aszályos időszakokban, ami magában foglalja például részvételi mechanizmus létrehozását, beleértve a szabad, előzetes és tájékoztatáson alapuló beleegyezés végrehajtását a nagyléptékű energia-infrastruktúra és a nyersanyag-kitermelő iparágak vonatkozásában; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy szisztematikusan elismerjék az ivóvízhez való szokásjogot, és hogy az emberi jogok megsértése esetén (panaszkezelési mechanizmus révén) jogorvoslattal lehessen élni;

52. hangsúlyozza a vízzel kapcsolatos spekulációk megelőzésének fontosságát a méltányos hozzáférés és a jó erőforrás-gazdálkodás biztosítása érdekében; felszólít a víz áruként való kereskedelmének betiltására a pénzügyi piacokon;

Nemzetközi és szociális dimenzió

53. hangsúlyozza, hogy Európa-szerte sokan élnek elavult és leromlott lakásokban és nem kielégítő életkörülmények között, ami még kiszolgáltatottabbá teszi őket a szélsőséges időjárási jelenségek hatásaival szemben; emlékeztet arra, hogy a megfelelő lakhatáshoz való hozzáférés alapvető jog; felszólít egy ambiciózus szociális klímaalap gyors elfogadására a leghátrányosabb helyzetű csoportok támogatása érdekében, különösen otthonaik energiahatékonyságának növelése, valamint fűtési és hűtési rendszereik dekarbonizációja, többek között a megújuló forrásokból származó energia integrálása révén, ami lehetővé teszi számukra, hogy csökkentsék energiaszámláikat és javítsák életminőségüket;

54. hangsúlyozza, hogy sürgősen fokozni kell a globális fellépést mind az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése, mind az alkalmazkodóképesség növelése, a reziliencia megerősítése és az éghajlatváltozással szembeni kiszolgáltatottság csökkentése érdekében, amint azt a 2022-ben elfogadott glasgow-i éghajlati paktum is kiemeli; felhívja az EU-t, hogy játsszon aktív szerepet az alkalmazkodásra vonatkozó globális cél meghatározásának folytatásában és annak biztosításában, hogy teljesüljön az éghajlatváltozás elleni küzdelem nemzetközi finanszírozására vonatkozó cél, beleértve az éghajlatváltozás mérséklésének és az ahhoz való alkalmazkodásnak a finanszírozása közötti egyensúly biztosítását is; felhívja továbbá az EU-t, hogy aktívan vegyen részt a sendai katasztrófakockázat-csökkentési keretben annak érdekében, hogy konkrét intézkedéseket hozzon a fejlődés eredményeinek a természeti katasztrófák kockázataival szembeni védelme érdekében;

55. emlékeztet arra, hogy a munkavállalók egészségvédelme és biztonsága uniós hatáskörbe tartozik, és hogy a 89/391/EGK irányelvvel⁽²⁸⁾ összhangban a munkavállalókat meg kell védeni minden kockázattól, beleértve az újonnan felmerülő kockázatokat is; felszólítja a Bizottságot, hogy alaposan és sürgősen értékelje az éghajlatváltozás munkahelyi egészségvédelmet és biztonságot érintő új és újonnan felmerülő kockázatait, hogy jobban megvédje a munkavállalókat a magasabb hőmérséklettel, a természetes UV-sugárzással és más kapcsolódó és biztonsági veszélyekkel szembeni kitettségtől, különösen az építőiparban, a mezőgazdaságban és a közszolgáltatásokban; rámutat, hogy a nemek szerint megkülönböztetett szerepek is azt okozzák, hogy a nők és a férfiak különböző mértékben vannak kitéve az éghajlatváltozás hatásainak, és hogy az éghajlatváltozás hatásai súlyosbítják a nemek közötti egyenlőtlenségeket;

56. emlékeztet arra, hogy a tagállamoknak törekedniük kell a munkával összefüggő halálesetekre vonatkozó „zéró-elképzelés” megközelítésének kialakítására, összhangban az EU 2021–2027-es munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi stratégiai keretével; ezzel összefüggésben hangsúlyozza, hogy biztosítani kell a munkájuk során rákkeltő anyagoknak fokozottan kitett valamennyi vészhelyzetben dolgozó munkavállaló, köztük a tűzoltók munkahelyi egészségvédelmét és biztonságát; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a veszélyhelyzetre való reagálással foglalkozók rendszeres biztonsági és kockázatkezelési képzést kapjanak, valamint hogy a tagállamok nemzeti munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi stratégiáin belül biztosítsanak megfelelő védőfelszereléseket és -anyagokat; felhívja a Bizottságot, hogy felülvizsgálja ezen intézkedések végrehajtását;

57. legmélyebb együttérzését fejezi ki az éghajlati válság halálos hatásai által sújtott pakisztáni néppel, és elismeri, hogy Pakisztán nagyon kis mértékben járul hozzá az éghajlati válsághoz; megállapítja, hogy az EU első körben 1,8 millió EUR-t különített el humanitárius segítségnyújtásra az árvizek áldozatai számára, de elismeri, hogy ez nem áll arányban az érintett emberek és közösségek szükségleteinek megfelelő kielégítésével;

⁽²⁸⁾ A Tanács 89/391/EGK irányelve (1989. június 12.) a munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javítását ösztönző intézkedések bevezetéséről (HL L 183., 1989.6.29., 1. o.).

2022. szeptember 15., csütörtök

58. hangsúlyozza az előrelépés fontosságát a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrend teljes körű végrehajtása terén; üdvözlí a fenntartható fejlődéssel foglalkozó magas szintű politikai fórumon idén nyáron elfogadott miniszeri nyilatkozatot, amely megállapítja, hogy az aszályok és az árvizek olyan globális dimenzióval rendelkező kihívások, amelyeket a fejlődő országok, valamint a kiszolgáltatott helyzetben lévők, különösen az őslakos népek és a helyi közösségek éreznek meg leginkább; emlékezteti a fejlett országokat arra, hogy szolidaritást kell tanúsítaniuk a fejlődő országok, különösen a legkiszolgáltatottabbak iránt;

59. emlékeztet arra, hogy a 2021–2030-as időszak az ökoszisztéma-helyreállítás ENSZ-évtizede, és elvárja, hogy a természet helyreállítása fémjelezze ezt az évtizedet az EU-ban; ösztönzi a Biológiai Sokféleség Egyezmény valamennyi részes felét, hogy sürgősen hajtsanak végre természet-helyreállítási intézkedéseket területükön;

60. megállapítja, hogy a világ országait súlyos és rekordméretű aszályok is sújtották, többek között soha nem látott méretű aszály volt Kínában; szorgalmazza a szorosabb együttműködést a nemzetközi partnerekkel az aszályok, az erdőtüzek és az éghajlatváltozás egyéb hatásai kérdésével kapcsolatban; felhívja az EU-t, hogy az ismeretek cseréje és az aszálykezelés kölcsönös javítása érdekében törekedjen e területeken – többek között a COP27 alkalmával is – a fokozott párbeszédre;

61. hangsúlyozza, hogy a korai előrejelző rendszerek döntő fontosságúak a hatékony alkalmazkodás szempontjából, különösen az erdőtüzekkel és áradásokkal összefüggésben, azonban a világ jelentős része számára ilyen rendszerek nem állnak rendelkezésre; támogatja a WMO korai előrejelző szolgáltatásokkal kapcsolatos kezdeményezését, és reméli, hogy azt gyorsan végrehajtják annak érdekében, hogy minél több emberéletet mentsenek meg az éghajlati válság hatásaitól; ösztönzi a tagállamokat, hogy osszák meg egymással a korai előrejelző rendszer technológiáját;

62. hangsúlyozza, hogy az ENSZ szerint az Afrika szarván tapasztalható aszály 22 millió embert tett ki az éhezés veszélyének; megállapítja, hogy az EU-n kívüli országokban az éghajlati válság és a geopolitikai erők tovább súlyosbítják az élelmiszerhez való hozzáféréssel és az éhezéssel kapcsolatos problémákat; felhívja az EU-t, hogy kezelje prioritásként az emberi jogokon alapuló és koherens élelmezés- és táplálkozásbiztonsági politikákat; rámutat arra, hogy az éghajlati válság világszerte súlyosbítja a humanitárius válságokat, különösen Afganisztánban, ahol az aszály hozzájárul 20 millió afgán élelmiszertől való megfosztáshoz;

63. hangsúlyozza, hogy az EU-nak készen kell állnia az éghajlatváltozás okozta kényszerű elvándorlásra, és elismeri, hogy megfelelő intézkedéseket kell hozni az éghajlatváltozás következményei által veszélyeztetett lakosság emberi jogainak védelme érdekében; úgy véli, hogy az ilyen lakóhelyelhagyást nemzetközi szinten kell kezelni; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a nemzetközi fórumokon és az EU külső fellépéseiben egyaránt működjenek együtt az éghajlatváltozás okozta lakóhelyelhagyás és migráció kezelésére szolgáló nemzetközi keret kidolgozásában; ösztönzi a Bizottságot és a tagállamokat, hogy működjenek együtt azon személyek támogatása érdekében, akik lakóhelyük elhagyására kényszerültek az éghajlatváltozás miatt, és akik már nem tudnak lakóhelyükön élni; hangsúlyozza, hogy az ENSZ Emberi Jogi Bizottsága úgy határozott, hogy a menedékkérők kitoloncolásának mérlegelésekor az államoknak figyelembe kell venniük a származási országban tapasztalható éghajlati válság emberi jogi hatásait;

64. felszólít az oktatásba és az európai polgárok természeti katasztrófákkal kapcsolatos tudatosságának növelésére irányuló beruházások növelésére; kéri, hogy a természeti katasztrófák csökkentésének világnapját látható uniós kezdeményezésekkel népszerűsítsék;

o

o o

65. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányának és parlamentjének.

2022. szeptember 15., csütörtök

P9_TA(2022)0331

Helyzet a Tajvani-szorosban**Az Európai Parlament 2022. szeptember 15-i állásfoglalása a Tajvani-szorosban kialakult helyzetről (2022/2822(RSP))**

(2023/C 125/13)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Bizottság alelnökéhez/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviseletéhez intézett, az EU és Tajvan közötti politikai kapcsolatokról és együttműködésről szóló, 2021. október 21-i ajánlására ⁽¹⁾,
- tekintettel az EU-ról és az indiai–csendes-óceáni térség biztonsági kihívásairól szóló, 2022. június 7-i állásfoglalására ⁽²⁾,
- tekintettel az indiai–csendes-óceáni térségre vonatkozó, a kereskedelem és a beruházások területén alkalmazandó stratégiáról szóló, 2022. július 5-i állásfoglalására ⁽³⁾,
- tekintettel az új EU–Kína stratégiáról szóló, 2021. szeptember 16-i állásfoglalására ⁽⁴⁾,
- tekintettel a 2022. április 1-jén megrendezett EU–Kína csúcstalálkozóra,
- tekintettel az EU „Egy Kína” elnevezésű politikájára,
- tekintettel az indiai–csendes-óceáni térséggel folytatott együttműködésre vonatkozó uniós stratégiáról szóló, 2021. április 16-i tanácsi következtetésekre,
- tekintettel a Bizottságnak és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviseletének az indiai–csendes-óceáni térséggel folytatott együttműködésre vonatkozó uniós stratégiáról szóló, 2021. szeptember 16-i közös közleményére (JOIN(2021)0024),
- tekintettel a Tanács által 2022. március 21-én elfogadott, a biztonságról és a védelemről szóló stratégiai iránytűre,
- tekintettel a NATO 2022. évi stratégiai koncepciójára,
- tekintettel a Bizottságnak és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviseletének 2021. december 1-jei, „A »Global Gateway«” című közös közleményére (JOIN(2021)0030),
- tekintettel a G7 csoport külügyminisztereinek a Tajvani-szoros két partján a béke és a stabilitás megőrzéséről szóló, 2022. augusztus 3-i nyilatkozatára,
- tekintettel Josep Borrell alelnök/főképviseletnek az ASEAN 29. regionális fórumán 2022. augusztus 5-én tartott beszédére,
- tekintettel a 2022. augusztus 5-i USA–Ausztrália–Japán háromoldalú stratégiai párbeszédre,
- tekintettel Jens Stoltenberg NATO-főtitkár 2022. augusztus 4-i nyilatkozatára,
- tekintettel eljárási szabályzata 132. cikkének (2) és (4) bekezdésére,

A. mivel az EU és Tajvan hasonló gondolkodású partnerek, amelyek közös értékei a szabadság, a demokrácia, az emberi jogok és a jogállamiság; mivel az EU továbbra is fenntartja az „Egy Kína” elvet valló politikai álláspontját;

⁽¹⁾ HL C 184., 2022.5.5., 170. o.

⁽²⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0224.

⁽³⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0276.

⁽⁴⁾ HL C 117., 2022.3.11., 40. o.

2022. szeptember 15., csütörtök

- B. mivel 2022. augusztus 4. és 10. között a Kínai Népköztársaság Nancy Pelosi amerikai házelnök 2022. augusztus 2-i és 3-i látogatását követően példátlan mértékben fokozta a Tajvannal szemben régóta fennálló katonai megfélemlítést, és nagyszabású éleslövészeti gyakorlatot tartott Tajvan körül hét kijelölt területen; mivel a lőgyakorlat során legfeljebb 11 ballisztikus rakétát lőttek ki, amelyek közül legalább öt Tajvan fölött repült át; mivel ezek a hadgyakorlatok Tajvan tengeri térségének és légterének virtuális blokádját eredményezték;
- C. mivel a kínai ballisztikus rakéták közül öt a japán kizárólagos gazdasági övezetben ért földet;
- D. mivel az élethű harci helyzeteket szimuláló hadgyakorlatok a tajvani hatóságok és a magánszektor elleni intenzív kibertámadásokkal párosultak; mivel a Kínai Népköztársaság folyamatos katonai hadviselése komoly fenyegetést jelent a status quo-ra nézve, és a helyzet veszélyes, akár nem szándékolt eszkalálódásához vezethet, ami súlyos hatással lehet a globális stabilitásra és békére, többek között az EU számára is;
- E. mivel a Kínai Népköztársaság láthatóan arra törekszik, hogy folytassa túlzottan agresszív fellépését, törekedve a Tajvani-szorosban fennálló status quo aláásására;
- F. mivel 2019 óta Kína egyre gyakrabban megsérti a tajvani légvédelmi azonosítási körzetet; mivel a Kínai Népköztársaság az indiai-csendes-óceáni térség hatalmas területein agresszíven viselkedik, és különböző mértékű katonai vagy gazdasági kényszerítést alkalmaz, ami vitákhoz vezetett a szomszédos országokkal, például Japánnal, Indiával, a Fülöp-szigetekkel és Ausztráliával;
- G. mivel a Kínai Népköztársaság újabb provokációira válaszul Tajvan bejelentette, hogy az előző évhez képest 13,9 %-kal rekordmagasra, 586,3 milliárd TWD-re (19,5 milliárd EUR) fogja növelni katonai költségvetését;
- H. mivel Auszália és Japán, valamint az Egyesült Államok közös nyilatkozatban fejezték ki „agggodalmukat [a Kínai Népköztársaság] közelmúltbeli fellépései miatt, amelyek súlyosan érintik a nemzetközi békét és stabilitást”, és sürgették a Kínai Népköztársaságot, hogy „haladéktalanul hagyjon fel a hadgyakorlatokkal”; mivel a G7-ek külügyminiszterei határozottan bírálták a Kínai Népköztársaság agresszív fellépéseit;
- I. mivel a Pelosi elnök vezette amerikai kongresszusi küldöttség látogatását követően a Kínai Népköztársaság nyolc különböző területen felfüggesztette az Egyesült Államokkal folytatott tárgyalásokat és együttműködést, beleértve a katonai kérdésekről és az éghajlatváltozásról folytatott párbeszédet is;
- J. mivel az elmúlt években számos képviselő látogatott el Tajvanra, például az uniós tagállamokból, valamint az Európai Parlament egyik alelnöke is; mivel a parlamenti diplomácia keretében tett ilyen látogatások bevett gyakorlatnak számítanak a demokráciákban;
- K. mivel Hszi Csin-ping kínai elnök 2021. október 9-én ígéretet tett arra, hogy vélhetően békés eszközök útján igyekszik megvalósítani az „újraegyesülést” Tajvannal, ugyanakkor hamisan azt állítva, hogy ennek legnagyobb akadályát az úgynevezett „tajvani függetlenségi” erőik jelentik; mivel ezt a retorikát a Kínai Népköztársaság tettei nem támasztják alá; mivel egyes kínai diplomaták még a tajvani embereknek az újraegyesítést követő úgynevezett „átnevelésével” is fenyegetőztek;
- L. mivel Kína nemrégiben közzétett, „A tajvani kérdés és Kína újraegyesítése az új korszakban” című fehér könyve nem tartalmazza a Tajvannak az „újraegyesítést” követő jövőbeli jogállásával kapcsolatban felajánlott korábbi biztosítékokat, például azt, hogy nem állomásoznak kínai csapatok vagy adminisztratív személyzet a szigeten;
- M. mivel a Kínai Népköztársaság súlyos gazdasági szankciókat és nyomást gyakorolt Litvániára, miután az elfogadta egy tajvani képvisleti iroda megnyitását Litvániában, valamint egy litván kereskedelmi képvisleti iroda megnyitását Tajpejben; mivel a Parlament határozottan fenntartja valamennyi uniós tagállam jogát arra, hogy ilyen kapcsolatokat tartson fenn Tajvannal;

2022. szeptember 15., csütörtök

- N. mivel Tajvan csatlakozott az Oroszországgal szembeni uniós szankciókhoz, és mivel mind a tajvani hatóságok, mind a tajvani nép jelentős adományokat nyújtott az ukrán menekülteknek;
- O. mivel Tajvan a kereskedelem szempontjából stratégiai helyzetben van; mivel a Tajvani-szoros a Kínából, Japánból, Dél-Koreából és Tajvanról Európába tartó hajók elsődleges útvonala; mivel az Unió továbbra is a Tajvanra irányuló közvetlen külföldi befektetések egyik legnagyobb forrása; mivel jelentős lehetőség van Tajvan közvetlen külföldi befektetéseinek növelésére az EU-ban; mivel a félvezetőgyártás piacait Tajvan uralja, ugyanis gyártói a félvezetők mintegy 50 %-ának gyártásáért felelnek globális viszonylatban; mivel az EU indiai-csendes-óceáni stratégiája amellet érvel, hogy fokozni kell a Tajvannal folytatott kereskedelmi és beruházási együttműködést, és támogatja a feszültségek stabilizálását a Dél-kínai-tengeren és a Tajvani-szorosban;
- P. mivel a 2022. április 1-jei EU-Kína csúcstalálkozón az EU emlékeztetett arra, hogy Kína globális szereplőként és az Egyesült Nemzetek Szövetsége Biztonsági Tanácsának állandó tagjaként egyaránt felelős azért, hogy a régió és különösen a Tajvani-szoros békéjéért és stabilitásáért munkálkodjon;
- Q. mivel az EU kötelezettséget vállalt arra, hogy minden rendelkezésre álló csatornát felhasznál a Tajvani-szoros két oldala közötti párbeszéd, együttműködés és bizalomépítés előmozdítását célzó kezdeményezések ösztönzésére; mivel ezek az új fejlemények megerősítették, hogy az EU-nak sürgősen hozzá kell járulnia a regionális feszültségek mint instabilitási tényező csökkentéséhez;
1. határozottan elítéli a Kínai Népköztársaság hadgyakorlatait, amelyek 2022. augusztus 2-án kezdődtek a Tajvani-szorosban, és példátlan mértékű intenzitást értek el, és felszólítja a Kínai Népköztársaság kormányát, hogy tartózkodjon minden olyan intézkedéstől, amely destabilizálhatja a Tajvani-szoros és a regionális biztonságot;
 2. hangsúlyozza, hogy a Tajvani-szorosban fennálló status quót nem szabad egyoldalúan megváltoztatni, és kitart amellett, hogy ellenezni kell az erőszak alkalmazását vagy az azzal való fenyegetést;
 3. megerősíti a nemzetközi közösség elkötelezettségét a szabályokon alapuló nemzetközi rend, béke és stabilitás fenntartása mellett a Tajvani-szorosban és a régióban; megismétli az EU elkötelezettségét az „Egy Kína” politika mellett, amely az EU és Kína közötti kapcsolatok politikai alapját képezi; emlékeztet arra, hogy a Kínára vonatkozó uniós stratégia hangsúlyozza, hogy a szoros két oldala közötti konstruktív kapcsolatok az egész ázsiai és csendes-óceáni térségben a béke és a biztonság előmozdításának részét képezik, és hogy az EU támogatja a párbeszédre és a bizalomépítésre irányuló kezdeményezéseket; meggyőződése, hogy a Kínai Népköztársaság Tajvannal és a Dél-kínai-tengerrel szembeni provokatív fellépéseinek következményei lesznek az EU és Kína közötti kapcsolatokra nézve, és hogy fontolóra kell venni a vészhelyzeti tervezés lehetőségét;
 4. határozott szolidaritását fejezi ki Tajvan népével; üdvözl, hogy a tajvani hatóságok és politikai vezetők megfontoltan és felelősségteljesen reagáltak a Kínai Népköztársaság provokációira;
 5. hangsúlyozza, hogy a demokratikus Tajvan szigetén az emberek döntenek arról, hogyan kívánnak élni;
 6. ismételten felhívja a figyelmet arra, hogy tiszteletben kell tartani a nemzetközi jogot, különösen az ENSZ Tengerjogi Egyezményét (UNCLOS), amely a viták békés úton történő rendezésére és a hajózás és az átrepülés szabadságának fenntartására irányuló kötelezettségeket ír elő;
 7. üdvözl, hogy az uniós tagállamok és a régióbeli partnerek egyértelműen elítélik a Kínai Népköztársaság hadgyakorlatait, és hangsúlyozza, hogy egységünk kulcsfontosságú a Kínai Népköztársaság bármilyen agressziójának megakadályozásához, valamint a Tajvani-szoros békéjének és stabilitásának fenntartásához;
 8. rendkívül aggasztónak tartja a Tajvan felé kilőtt ballisztikus rakétákat, amelyek Japán kizárólagos gazdasági övezetében landoltak, veszélyeztetve a régió stabilitását és Japán nemzetbiztonságát; üdvözl a japán kormány szövivőjének nyilatkozatait, amelyek valódi párbeszédre szólítanak fel a Tajvant érintő kérdések békés megoldása érdekében; kifejezi együttérzését és teljes támogatását Japánnak, és e tekintetben hangsúlyozza, hogy a térség demokráciájának továbbra is támogatniuk kell Tajvant a Kínai Népköztársaság kardcsörtetésével szemben, mivel a térség békéje és stabilitása mindannyiunk érdeke;
 9. sürgeti a Kínai Népköztársaságot, hogy haladéktalanul hagyjon fel a tajvani légvédelmi azonosítási övezetbe irányuló minden fellépéssel és behatolással, ne sértse meg többé a Tajvan külső szigetei feletti légtér, ismételten tartsa teljes tiszteletben a Tajvani-szoros közép vonalát, valamint állítsa le az összes többi szürke zónás katonai fellépést, beleértve a kiber- és dezinformációs kampányokat is;

2022. szeptember 15., csütörtök

10. elítéli a Kínai Népköztársaság azon döntését, hogy felfüggeszti az Egyesült Államokkal – többek között az éghajlattal és a biztonsággal kapcsolatos kérdésekről – folytatott különböző politikai párbeszédet, és sürgeti a Kínai Népköztársaság vezetését, hogy térjen vissza a diplomáciai normákhoz, hogy elkerülje a katasztrofális következményekkel járó a félreértések és hibák kockázatát;
11. határozottan elutasítja, hogy a Kínai Népköztársaság Tajvannal és a régiójában működő más demokráciákkal, valamint az uniós tagállamokkal szemben gazdasági kényszerítést alkalmaz, és hangsúlyozza, hogy az ilyen gyakorlatok nemcsak a Kereskedelmi Világszervezet szabályai szerint jogellenesek, hanem világszerte pusztító hatással vannak a Kínai Népköztársaság hírnevére is, és a Kína mint partner iránti bizalom további csökkenéséhez vezetnek;
12. felhívja az EU-t, hogy saját indiai-csendes-óceáni stratégiájával összhangban vállaljon erőteljesebb szerepet a Tajvani-szoros és az indiai-csendes-óceáni térség egészének helyzete tekintetében; felszólít a régió hasonló gondolkodású partnereivel, különösen Japánnal és Ausztráliával fenntartott stratégiai kapcsolataink további elmélyítésére;
13. felhívja az uniós tagállamokat, hogy növeljék gazdasági és diplomáciai jelenlétüket az indiai-csendes-óceáni térségben, beleértve Tajvant is, és emlékeztet arra, hogy a világ stratégiai és gazdasági súlypontja erre a régióra helyeződik át, és ezért az EU-nak egyértelmű érdeke, hogy egyértelmű és hiteles uniós szintű megközelítést alakítson ki az indiai-csendes-óceáni térséggel kapcsolatban;
14. ismételten felhívja az EU-t, hogy a közös értékek és elvek előmozdítása érdekében erősítse meg a Tajvannal fennálló partnerségét, többek között egy reziliens ellátási láncról szóló megállapodás és egy kétoldalú beruházási megállapodás révén, amely elősegítené az EU egésze és tagállamai érdekeinek védelmét;
15. üdvözli Litvánia nemrégiben bejelentett azon tervét, hogy 2022 őszén kereskedelmi képviselői irodát nyit Tajpejben; felhívja azokat a tagállamokat, amelyek még nem működtetnek tajvani kereskedelmi irodát, hogy kövessék ezt a példát, és erősítsék meg a Tajvannal fennálló kapcsolataikat; felszólítja a Kínai Népköztársaságot, hogy vonja vissza a litván tisztviselőkkel szembeni indokolatlan szankcióit; elítéli a Kínai Népköztársaság kereskedelmi korlátozásait;
16. felhívja a Bizottságot, hogy változtassa meg a tajpei Európai Gazdasági és Kereskedelmi Hivatal nevét, hogy az tükrözze kapcsolataink széles skáláját;
17. hangsúlyozza, hogy Tajvan kritikus helyet foglal el a kulcsfontosságú csúcstechnológiai ágazatok globális ellátási láncában, különösen a félvezetők esetében, és felhívja a Bizottságot és az Európai Külügyi Szolgálatot (EKSZ), hogy dolgozzanak ki a rezilienciára vonatkozó stratégiát, és sürgősen kezdjék meg a Tajvannal kötendő, reziliens ellátási láncra vonatkozó megállapodás kidolgozását azzal a céllal, hogy olyan, kölcsönösen előnyös módon lehessen kezelni a gyenge pontokat, amelynek célja Tajvan biztonságának megőrzése az úgynevezett „szilíciumpajzs” megerősítésével;
18. ösztönzi az EU és Tajvan közötti gazdasági, tudományos, kulturális és politikai kapcsolatokat erősítését, többek között a legmagasabb szinten is, annak érdekében, hogy teljes mértékben tükröződjön az EU és Tajvan mint hasonló gondolkodású partnerek közötti dinamikus, sokrétű és szoros együttműködés;
19. felhívja az EKSZ-t és a Bizottságot, hogy az indiai-csendes-óceáni térség kereskedelmi és politikai kapcsolatainak és stabilitásának előmozdítása érdekében fontolják meg összeköttetési projektek indítását a csendes-óceáni szigetállamokkal, valamint az Unió Global Gateway stratégiája és Tajvan „új déli politikája” (New Southbound Policy) közötti társberuházási partnerségek kialakítását;
20. megismétli a Bizottsághoz intézett korábbi felhívását, hogy a kétoldalú gazdasági kapcsolatok elmélyítésére irányuló tárgyalások előkészítéseként haladéktalanul indítson hatásvizsgálatot, nyilvános konzultációt és megalapozó tanulmányt a tajvani hatóságokkal kötendő kétoldalú beruházási megállapodásról;
21. a dezinformáció és a külföldi beavatkozás elleni küzdelem terén folytatott strukturális együttműködés fokozása érdekében javasolja az EU és Tajvan közötti együttműködés további elmélyítését; a dezinformáció és a beavatkozás kezelésére irányuló közös erőfeszítések koordinálása érdekében javasolja összekötő tisztviselő kirendelését az Európai Gazdasági és Kereskedelmi Hivatalhoz;

2022. szeptember 15., csütörtök

22. elismeri, hogy értékesek a támogatás gesztusai, például a parlamenti látogatások, és úgy véli, hogy ezek hozzájárulhatnak az elrettentéshez, ha más területeken érdemi együttműködéssel párosulnak; hangsúlyozza azon szándékát, hogy a jövőben hivatalos parlamenti küldöttségeket indítson Tajvanra; üdvözli, hogy Nicola Beer, az Európai Parlament alelnöke közelmúltbeli tajvani látogatása során kiterjesztették az Európai Parlamentbe való hivatalos meghívást a tajvani törvényhozó kamarára (Jüan); folytatni kívánja az olyan intézkedéseket, mint például egy EU–Tajvan parlamenti hét megszervezése;

23. üdvözli Tajvan elkötelezettségét, hogy kiáll Ukrajna mellett Oroszország brutális és indokolatlan agressziójával szemben;

24. emlékeztet az EU és Tajvan közötti párbeszéd megerősítésének fontosságára a helyi szereplőkkel, többek között a civil társadalommal fenntartott kapcsolatok elmélyítése révén, és hangsúlyozza, hogy az ilyen megerősített információcsere hozzá fog járulni az EU Tajvanon belüli ismertségének és láthatóságának javításához, és hozzá fog járulni a dezinformáció jelentette fenyegetés – amellyel mindkét fél egyre inkább szembesül – kezelésére irányuló közös erőfeszítésekhez;

25. határozottan kiáll amellett, hogy Tajvan megfigyelőként érdemben részt vehessen a nemzetközi szervek, többek között az Egészségügyi Világszervezet, a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet, a Nemzetközi Bűnügyi Rendőrség Szervezete (Interpol) és az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye ülésein, mechanizmusaiban és tevékenységeiben;

26. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió kül- és biztonságpolitikai főképviselőjének, valamint Tajvan, a Kínai Népköztársaság, az Egyesült Államok, Japán, Dél-Korea, Ausztrália, India, a Fülöp-szigetek, Oroszország és Ukrajna kormányának és jogalkotóinak, továbbá a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.

2022. szeptember 14., szerda

AJÁNLÁSOK

EURÓPAI PARLAMENT

P9_TA(2022)0318

Megújított partnerség a déli szomszédsággal – Új program a földközi-tengeri térség számára

Az Európai Parlament 2022. szeptember 14-i ajánlása az Európai Parlamentnek a Bizottsághoz és a Bizottság alelnökéhez/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjéhez intézett, „Megújított partnerség a déli szomszédsággal. Új program a földközi-tengeri térség számára” című ajánlásáról (2022/2007(INI))

(2023/C 125/14)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Bizottság és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője által tett, „Megújított partnerség a déli szomszédsággal – új program a földközi-tengeri térség számára” című, 2021. február 9-i közös nyilatkozatra (JOIN (2021)0002),
- tekintettel az 1995. november 27–28-i euromediterrán konferencián elfogadott, az euromediterrán partnerséget részletes munkaprogrammal együtt létrehozó Barcelonai Nyilatkozatra,
- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés 8. cikkére,
- tekintettel az ENSZ 2015. szeptember 25-én New Yorkban megrendezett, fenntartható fejlődésről szóló csúcstalálkozóján elfogadott, a fenntartható fejlődési célokat meghatározó „Alakítsuk át világunkat: a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrend” című, 70/1. számú ENSZ-határozatra,
- tekintettel az 14. fenntartható fejlődési célra: „Az óceánok, tengerek és tengeri erőforrások megőrzése és fenntartható hasznosítása a fenntartható fejlődés céljait követve”;
- tekintettel az ENSZ Éghajlat-változási Keretegyezménye (UNFCCC) részes feleinek 21. konferenciáján (COP 21) az 1/CP.21. számú határozattal elfogadott Párizsi Megállapodásra és a részes felek 11. konferenciájára (COP11),
- tekintettel a UNFCCC feleinek az egyesült királyságbeli Glasgow-ban 2021. október 31. és november 13. között megrendezett 26. konferenciájára (COP26),
- tekintettel a Bizottságnak az európai zöld megállapodásról szóló, 2019. december 11-i közleményére (COM(2019)0640),
- tekintettel a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetés minden formájának kiküszöböléséről szóló egyezményre (CEDAW),
- tekintettel az Európa Tanácsnak a nők elleni és a családon belüli erőszak megelőzéséről és felszámolásáról szóló egyezményére (isztambuli egyezmény),

2022. szeptember 14., szerda

- tekintettel a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) nyolc alapvető egyezményére, nevezetesen: Egyezmény az egyesülési szabadság és a szervezkedési jog védelméről, 1948; Egyezmény a szervezkedési és a kollektív tárgyalási jogról, 1949; Egyezmény a kényszmunkáról, 1930 (29. sz.) (és annak 2014. évi jegyzőkönyve); Egyezmény a kényszmunka eltörléséről, 1957; Egyezmény a foglalkoztatás alsó korhatáráról, 1973; Egyezmény a gyermekmunka legrosszabb formáiról, 1999; Egyezmény az egyenlő díjazásról, 1951; Egyezmény a hátrányos megkülönböztetésről (foglalkoztatás és foglalkozás), 1958,
 - tekintettel a Földközi-tenger tengeri környezetének és partvidékének szennyezés elleni védelméről szóló egyezményre (a barcelonai egyezményre) és az ahhoz kapcsolódó uniós jegyzőkönyvekre és határozatokra,
 - tekintettel a Földközi-tenger partvidéki államai által 2017. március 30-án Vallettában (Málta) elfogadott miniszteri nyilatkozatra (MedFish4Ever nyilatkozat),
 - tekintettel a „Megújított partnerség a déli szomszédsággal – A déli szomszédságra vonatkozó gazdaságélénkítési és beruházási terv” című, 2021. február 9-i közös bizottsági szolgálati munkadokumentumra ((SWD(2021)0023),
 - tekintettel a Tanács „Megújított partnerség a déli szomszédsággal – Új program a földközi-tengeri térség számára” című, 2021. április 16-i következtetéseire,
 - tekintettel az Európai Tanács 2020. december 10-i és 11-i következtetéseire,
 - tekintettel a 2021. február 26-i európai tanácsi nyilatkozatra,
 - tekintettel a Régiók Bizottságának az uniós „Megújított partnerség a déli szomszédsággal. Új program a földközi-tengeri térség számára” címmel a Régiók Bizottsága 145., 2021. június 30-i és július 1-jei plenáris ülésén elfogadott véleményére,
 - tekintettel „Az arab tavasz után: a Közel-Kelet és Észak-Afrika jövője” című, 2019. március 27-i állásfoglalására ⁽¹⁾,
 - tekintettel a Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság és a Fejlesztési Bizottság véleményére,
 - tekintettel eljárási szabályzata 118. cikkére,
 - tekintettel a Külügyi Bizottság jelentésére (A9-0220/2022),
- A. mivel 1995 novemberében az akkori Európai Közösség 12 dél-mediterrán országgal együtt aláírta a Barcelonai Nyilatkozatot azzal az alapvető céllal, hogy előmozdítsa a béke, a stabilitás és a jólét közös térségének kialakítását;
- B. mivel 2004-ben az EU keleti és déli bővítése következtében az Európai Unió úgy döntött, hogy elindítja az EU keleti és déli dimenziójára egyaránt kiterjedő európai szomszédságpolitikát, amely a szomszédos országokkal folytatott párbeszéd és együttműködés előmozdítására törekszik; mivel az európai szomszédságpolitikát ezt követően 2015-ben aktualizálták; mivel a politikát hosszú éveken át kiegészítette az EU külső fellépéseire vonatkozó, külön pénzügyi eszköz, amely forrásokat és általános célkitűzéseket határozott meg, valamint felhatalmazta a Bizottságot arra, hogy javaslatot tegyen az uniós segítségnyújtás többéves és éves programozására; mivel az európai szomszédságpolitika uniós pénzügyi eszközét mostanra a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz – Globális Európa (NDICI) váltotta fel;
- C. mivel 2008 jelentette a barcelonai folyamat folytatásaként létrehozott kormányközi szervezet, az Unió a Mediterrán Térségért (UMT) kezdetét, amely fontos helyszínt biztosít a politikai szintű, valamint a civil társadalmi szervezetek és az érintett politikai szereplők szintjén folytatott párbeszéd és együttműködés számára; mivel az UMT-t kiegészíti egy parlamenti közgyűlés (UMT-PA), amely alapvető lehetőséget biztosít a politikai párbeszéd és konvergencia, valamint az EU és a dél-mediterrán partnerországok választott képviselői közötti többoldalú együttműködés számára;

⁽¹⁾ HL C 108., 2021.3.26., 90. o.

2022. szeptember 14., szerda

- D. mivel 2021. február 9-én a Bizottság és a Bizottság alelnöke/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője (alelnök/főképviselő) jóváhagyta a déli szomszédsággal a földközi-tengeri térség új menetrendjéről szóló ambiciózus és megújított partnerségről szóló közös közleményt, valamint az azt kísérő közös szolgálati munkadokumentumot, amely többek között az alábbi öt prioritásra összpontosító gazdasági és beruházási tervet hoz létre: humán fejlődés, jó kormányzás és jogállamiság; reziliencia, jólét és digitális átállás; béke és biztonság; migráció és mobilitás; valamint a zöld átállás: az éghajlatváltozás hatásaival szembeni reziliencia, az energiaügy és a környezet; mivel ez az új mediterrán menetrend a helyes irányba, a déli szomszédság országaival való további gazdasági és politikai integráció felé tett pozitív lépés; mivel az Ábrahám-megállapodásokról szóló nyilatkozat megerősíti a 2020 augusztusában aláírt Ábrahám-megállapodásokat, és hivatkozik az azt követő megállapodásokra, amelyek célja az Izrael és más arab államok közötti kapcsolatok normalizálása;
- E. mivel a mediterrán térség létfontosságú és kiegészítő stratégiai jelentőségű terület az EU számára; mivel az 1995-ben elindított úgynevezett barcelonai folyamat célkitűzései között szerepelt a béke, a stabilitás és a közös jólét közös térségének létrehozása, az euro-mediterrán szabadkereskedelmi térség létrehozása, a demokrácia és az emberi jogok tiszteletben tartásának megerősítése, valamint az emberek közötti jobb megértést és közeledést célzó euro-mediterrán partnerség kialakítása; mivel több mint 25 évvel a barcelonai nyilatkozat után a célkitűzések többsége nem valósult meg teljes mértékben; mivel az EU és mediterrán partnerei közötti kapcsolatokat újra fel kell élnékíteni a közös kihívások kezelése, a közös lehetőségek kihasználása és a közös térségünkben rejlő lehetőségek felszabadítása érdekében; mivel a déli szomszédság országai közös kihívásokkal néznek szembe, mindegyikük egyedi politikai és gazdasági helyzetben van, és sajátos problémákkal küzdenek, amelyeket a régióra vonatkozó uniós politikáknak figyelembe kell venniük;
- F. mivel a földközi-tengeri térségre vonatkozó új menetrendnek átfogó politikai keretet kell meghatároznia, amely megkönnyíti a kétoldalú politikai keretek előkészítését, amelyek lehetnek közös dokumentumok, partnerségi prioritások vagy ezekkel egyenértékű eszközök, közösen elfogadott politikai és gazdasági reformprogramokat és kapcsolódó végrehajtási eszközöket határozva meg; mivel a tagállamok politikáinak a déli szomszédságpolitikával való koherenciája alapvető fontosságú ahhoz, hogy az EU elérje külpolitikai célkitűzéseit a régióban;
- G. mivel az EU-nak és déli szomszédságbeli partnereinek közös érdeke egy megújított és célnak megfelelő multilaterális rendszer támogatása, amelynek középpontjában az ENSZ áll, és amelynek célja az olyan közös kihívások kezelése, mint a konfliktusok megoldása és megelőzése, a béketeremtés, az éghajlatváltozás, a korrupció, a szervezett bűnözés és a terrorizmus, valamint a nők elleni erőszak;
- H. mivel az EU-nak kiemelt fontosságúnak kell tekintenie a déli szomszédságában történő beruházásokat; mivel az EU déli szomszédságának biztonsága, stabilitása, jóléte és az éghajlatváltozás hatásaival szembeni ellenálló képessége erősíteni fogja az EU biztonságát, stabilitását, jólétét és éghajlatváltozással szembeni ellenálló képességét; mivel a déli szomszédságba történő beruházások megújítása, valamint az EU és a déli szomszédság országai közötti fokozott politikai és szakpolitikai párbeszéd értékes lehetőséget kínál majd a szoros együttműködésre és a szakpolitikai szinergiákra, egyrészt az EU és tagállamai, másrészt a déli szomszédság országai számára egyaránt; mivel a déli szomszédságot nem szabad légüres térben látni, hanem a keleti szomszédságpolitikával és a tágabb értelemben vett európai szomszédságpolitikával (ENP) szoros összefüggésben kell vizsgálni – ahogyan azt az ENP 2015-ös felülvizsgálata meghatározta –, és átfogóan át kell gondolni, hogyan lehet szorosabb, kölcsönösen előnyös és kiegyensúlyozott kapcsolatokat kialakítani az EU és szomszédai között; mivel az EU déli és keleti szomszédsága egyaránt stratégiai jelentőségű az EU számára többek között a stabilitás és biztonság, az energiabiztonság, a konfliktusok és a terrorizmus kockázatának kezelése, az éghajlatváltozás elleni küzdelem, a kereskedelem, az ellátási láncok biztonsága és a piacokhoz való diverzifikált hozzáférés, valamint a migráció kezelése terén, és mivel előmozdíthatják az emberi jogokat és a demokratikus reformokat, és ezáltal biztonságosabb és hatékonyabb teret biztosíthatnak a gazdasági kapcsolatok és beruházások számára, például rövidebb ellátási útvonalakat; mivel az EU-nak olyan közös szabályozási térségre kell törekednie, amely magában foglalja déli és keleti szomszédságát, és ezáltal biztosítja a szomszédos országok számára a legmagasabb szintű politikai, korrupcióellenes és emberi jogi normákhoz való hozzáférést, amelyek nemcsak a gazdasági beruházások és a méltányos és fenntartható gazdasági növekedés multiplikátorai, hanem a déli és keleti szomszédság országai és az EU biztonságának és politikai stabilitásának javítása, valamint a környezetvédelem szempontjából is kulcsfontosságúak;

2022. szeptember 14., szerda

- I. mivel a Covid19-válság és az ukrajnai háború élelmezésbiztonsági következményei növelték a további destabilizáció kockázatát, mivel annak társadalmi-gazdasági következményei súlyosak a déli szomszédság országai számára; mivel az EU-nak el kell ismernie a régió sokféleségét és heterogenitását, és kapcsolatát hozzá kell igazítania az egyes államok egyedi körülményeihez;
- J. mivel a déli szomszédságpolitikának hatékony politikai keretet kell biztosítania a déli szomszédság országai számára, valamint hozzáférést kell biztosítania az erőforrásokhoz és a beruházásokhoz azzal a céllal, hogy elősegítse a tényleges és általános társadalmi-gazdasági integrációt, a gazdasági fejlődést, a foglalkoztatást és a kapacitásépítési folyamatot, többek között a demokrácia tekintetében, az érintett intézmények számára; mivel a déli szomszédsági politikának rövid és középtávon hozzá kell járulnia az európai szomszédságban zajló konfliktusok enyhítéséhez és jövőbeli megelőzéséhez; mivel a nőket és a gyermekeket különösen súlyosan érintik a földközi-tengeri országokban zajló konfliktusok;
- K. mivel 2021-ben 1 924 ember halt meg vagy tűnt el a Földközi-tenger középső és nyugati térségében húzóódó migrációs útvonalakon, míg az ENSZ menekültügyi főbiztosa szerint további 1 153 ember veszítette életét vagy tűnt el a Kanári-szigetekre vezető északnyugat-afrikai tengeri útvonalon; mivel 2020-ban a három útvonalon 1 776 ember halt meg vagy tűnt el; mivel a Nemzetközi Migrációs Szervezet (IOM) által 2014 óta megvalósított „Eltűnt Migránsok Projekt” elnevezésű kezdeményezés szerint a Földközi-tengeren 2014 óta 23 000 ember halt meg vagy tűnt el;
- L. mivel az EU a migráció és a menekültügy terén olyan átfogó megközelítésre törekedett, amely a szolidaritás, valamint az emberi jogok és a jogállamiság védelme uniós értékein alapul;
- M. mivel az ukrajnai háború számos kiszolgáltatott országban drámai következményekkel járt a gabonafélék, különösen a búza árára, termelésére és kínálatára, valamint az azokhoz való hozzáférésre nézve; mivel a déli szomszédság partnerei strukturálisan függenek a gabonafélék behozatalától, és az ukrajnai háború jelentős hatással van a búza és az étolaj ellátási láncára, ami kihat az élelmezésbiztonságra is; mivel az EU-val, a G7-ekkel és az Afrikai Unióval közösen 2022. március 24-én elindították a nemzetközi élelmezési és mezőgazdasági rezilienciainiciatívát (FARM), hogy megelőzzék az Oroszország által Ukrajnában folytatott háborúnak a világ élelmezésbiztonságára gyakorolt katasztrofális hatásait;
- N. mivel az Ukrajna elleni orosz agresszív háború az élelmezésbiztonság szempontjából pusztító hatással van – és még lesz is – a térségre nézve; mivel az ukrajnai háború a legutóbbi példaként rávilágított arra a fenyegetésre, amelyet a földközi-tengeri térség és az EU szomszédságának politikai és gazdasági ellenőrzésére törekvő harmadik országok jelentenek a célszörök demokratikus törekvéseinek és területi integritásának kárára; mivel az EU déli szomszédsága játéktérrel jelent a nagyhatalmak számára, többek között Oroszország, Kína és Irán számára, amelyek mind arra törekednek, hogy politikai és/vagy gazdasági hegemóniát gyakoroljanak a déli szomszédság egyes országaiban, ami komoly kihívást jelent az EU, annak tagállamai és a déli szomszédság országai számára a félretájékoztatás elleni küzdelemre és a demokratikus értékek – például a sajtószabadság, az egyesülési és gyülekezési szabadság és a médiapluralizmus – előmozdítására irányuló kapacitásépítés terén, amelyek a jogállamiság alapvető és kulcsfontosságú elemei, és amelyeket fokozni kell; mivel a szabad, erős és független civil társadalom a régió valamennyi országának fejlődése szempontjából alapvető jelentőséggel bír;
- O. mivel folyamatosak az EU arra irányuló erőfeszítései, hogy fellépjen a harmadik felek által a régió destabilizálására tett kísérletek ellen; mivel az EU-nak meg kell erősítenie kiemelt partnerként betöltött szerepét, valamint a déli szomszédság országainak elsődleges politikai, gazdasági és demokratikus alapját olyan kérdésekben, mint az emberi jogok, a demokrácia és a jogállamiság, a biztonság, a migráció, az éghajlatváltozás elleni küzdelem, valamint a kutatás és fejlesztés; mivel az EU ezen alapvető szerepének jelenleg is és a jövőben is tükröződnie kell a déli szomszédsággal kapcsolatos uniós szintű elkötelezettség és politikai irányvonal szintjében;
- P. mivel a szervezett bűnözés és a terrorizmus valamennyi formája, köztük az iszlamista terrorizmus elleni küzdelem továbbra is prioritást élvez; mivel a régióban 2015 óta folyamatosan küzdenek az Iszlám Állam ellen; mivel a radikális mozgalmak néhány kiváltó okával, többek között a társadalmi és politikai marginalizálódással a mai napig nem foglalkoznak;

2022. szeptember 14., szerda

- Q. mivel az ukrajnai háború és az ebből eredően az EU energiaellátása diverzifikálásának és szén-dioxid-mentesítésének szükségessége megmutatta, hogy a déli szomszédság alapvető szerepet játszik abban, hogy az EU kulcsfontosságú partnerévé váljon az európai zöld megállapodás elérésében, valamint abban, hogy rövid távon elegendő gáz- és olajellátást biztosítson az EU számára, ami kölcsönös előnyökkel jár mind az EU, mind a déli szomszédság országai számára; mivel a Földközi-tenger déli és keleti térségében található országokban, különösen a megújuló villamosenergia-termelésben jelentős potenciállal rendelkező Szaharában jelentős földgáztartalékok felfedezése és a megújuló energiaforrások bőségessége lehetőséget kínál az érintett országok gazdasági fejlődésére és az EU-val a tiszta energiával – többek között a megújuló energiaforrásokból előállított hidrogénnel – való együttműködésre; mivel a természeti erőforrásokból származó bevételeket igazságosan kell elosztani és a helyi lakosság javára kell fordítani; mivel ezek a gázkészletek és -ellátások partnerségeket, beruházásokat és a know-how megosztását teszik szükségessé a dél-mediterrán térség országai, valamint az EU és tagállamai között; mivel ez a partnerség már most is lehetőséget kínál az összes érintett dél-mediterrán ország közötti párbeszédre és együttműködésre, ami nagyobb stabilitást eredményez a régióban; mivel a déli szomszédság ezért nem csak a regionális biztonság és stabilitás szempontjából alapvető fontosságú, hanem a megbízható energiaforrásokhoz – köztük a megújuló energiaforrásokhoz – való hozzáférést tekintve elsődleges partnerként is; mivel a kölcsönös előnyökkel járó valódi partnerség – különösen a déli szomszédság országaiban élők számára – kulcsfontosságú a megújuló, megfizethető és helyi energiához való inkluzív hozzáférés biztosításához;
- R. mivel az éghajlatváltozás hatásai még inkább arra fogják kényszeríteni a Közel-Keleten és Észak-Afrikában élőket, hogy elhagyják lakóhelyüket; mivel 2022 novemberében Egyiptom ad otthont az ENSZ 27. éghajlatváltozási konferenciájának (COP27); mivel az ENSZ Környezetvédelmi Programja szerint a földközi-tengeri térség a világ átlagához képest 20 %-kal gyorsabban melegszik; mivel a tavaszi és nyári csapadékmennyiség 2080-ra várhatóan 30 %-kal csökken;
- S. mivel a földközi-tengeri régió 510 millió embernek ad otthont, és a világ legszennyezettebb nagy tengere, ahol 1 km²-re 1,25 millió műanyag részecske jut; mivel a tengeri hulladék a biológiai sokféleség válságának egyik fő tényezője, és évente mintegy 641 millió EUR-ba kerül a turizmus, a halászat és a tengeri ágazat számára; mivel a Természetvédelmi Világalap 2019. évi jelentése szerint évente 0,57 millió tonna műanyag kerül a Földközi-tengerbe, ami 2050-re megnégyeseződik; mivel az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezete szerint azon földközi-tengeri állományok 75 %-át, amelyekre vonatkozóan validált értékelések állnak rendelkezésre, biológiailag nem fenntartható szinten halásszák;
- T. mivel a déli szomszédságban a fejlődés, a biztonság, a stabilitás és a demokrácia szorosan összefügg a nők, a fiatalok és a hátrányos megkülönböztetést elszenvedő csoportok, például az LMBTQI+ személyek valódi társadalmi-gazdasági integrációjával, a vallási, kulturális és etnikai kisebbségek alapvető jogaival, valamint a polgárok és a független civil társadalom számára nyitott terekkel, ahol szabadon kifejezhetik magukat, cselekedhetnek és megoszthatják elképzeléseiket és véleményüket; mivel tanulmányok kimutatták, hogy alapvető fontosságú az oktatáshoz, a szakképzéshez, a foglalkoztatáshoz és a megfelelő hosszú távú szakmai fejlődéshez való hozzáférési lehetőségük; mivel a nők polgári, politikai, szociális és gazdasági jogait és azok előmozdítását a déli szomszédságban prioritásként kell kezelni a földközi-tengeri térségre vonatkozó új menetrendben; mivel a nők munkaerő-piaci integrációja továbbra is jelentősen alacsonyabb, mint a világ más részein, átlagosan 19 % az ENSZ nőjogi szervezetének 2020. évi jelentése szerint, amely helyzetelemzést nyújt a közel-keleti és észak-afrikai (MENA) régióban élő nőkről;
1. javasolja, hogy a déli szomszédsággal való megújított partnerség végrehajtása során a földközi-tengeri térségre vonatkozó új menetrend, a Bizottság és az alelnök/főképviselő:
- a) biztosítson megfelelő forrásokat a földközi-tengeri térségre vonatkozó új menetrend időben történő és hatékony végrehajtásához, a déli szomszédság partnerországaival közösen meghatározott célkitűzések és prioritások alapján, az átlátható együttműködés és az NDICI keretében a régióra vonatkozó külső tevékenységek programozása révén megvalósuló értékes szinergiákra építve, szoros koordinációt folytatva a tagállamok programozásával, valamint lehetőség szerint megkönnyítve a támogatásötvözés lehetőségeit az Európai Beruházási Bank, az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank és más érintett nemzetközi pénzügyi intézmények közötti partnerségek révén; úgy véli, hogy a földközi-tengeri térségre vonatkozó új menetrend pozitív feltételrendszert vezethet be, amelynek révén az EU aktív támogatása a déli szomszédos országokkal való szorosabb és sikeres szakpolitikai kapcsolódás érdekében további

2022. szeptember 14., szerda

partnerséghez és konvergenciához vezethet más szakpolitikai prioritások terén, ami mind az EU, mind a szomszédos déli országok és azok polgárai javát szolgálja; nyújtson be éves frissítéseket a földközi-tengeri térségre vonatkozó új menetrend végrehajtásáról, és biztosítsa az EU láthatóságát a régió számára közvetlenül vagy közvetve az ENSZ-szel, más nemzetközi szervezetekkel és más hagyományos és nem hagyományos partnerekkel kialakított partnerségeken keresztül juttatott valamennyi uniós pénzügyi forrásban, az „Európa együtt” megközelítést alkalmazva, biztosítva ugyanakkor a pénzügyi elszámoltathatóságot, a teljesítménymenedzsment meglévő módszertana és az uniós programok jelentéstételi rendszere alapján, beleértve az ösztönzőkön alapuló megközelítést is; foglaljon bele általános feltételrendszert az uniós költségvetés védelme érdekében; hangsúlyozza, hogy a déli szomszédság országainak civil társadalmi komoly elvárásokat támasztanak az EU-val és tagállamaival szemben, mivel ezek fontos politikai, gazdasági és kulturális alapok a politikai és gazdasági reformokhoz és a hosszabb távú jóléthez; figyelmeztessen arra, hogy tekintettel a régió stratégiai jelentőségére és gazdasági potenciáljára, az EU azon képessége, hogy fő partner legyen, kihívásokkal küzd, és ezért alapvető fontosságú, hogy mind közvetlenül, mind más szervezeteknek, például az ENSZ-nek juttatott pénzeszközökön keresztül megfelelően látható legyen az EU elkötelezettsége a régió egésze iránt;

- b) mozdítsa elő a déli szomszédság országaival folytatott uniós párbeszéd és együttműködés megerősítését a releváns szakpolitikai területeken, valamint a konfliktusmegelőzés és a békeépítés, a kalóztámadások elleni küzdelem, a tengeri biztonság, valamint a terrorizmus, a radikalizálódás és a szélsőségek elleni küzdelmet;
- c) a földközi-tengeri térség menetrendjének öt fő prioritására – különösen a humán fejlődésre, a humánbiztonságra, a jó kormányzásra és a jogállamiságra – építve dolgozzon ki és fogadjon el prioritásként közös dokumentumokat vagy partnerségi prioritásokat a korábbi dokumentumok felváltása érdekében;
- d) állítsa vissza az EU déli szomszédságért felelős különleges képviselőjének pozícióját, akinek jelentést kell tennie mind az alelnöknek/főképviseletnek, mind a szomszédságpolitikáért és bővítésért felelős biztosnak (NEAR) az EU egységének és fellépésének fokozása érdekében a régióban, valamint közös értékeink és érdekeink előmozdítása és védelme érdekében;
- e) fokozza a déli szomszédság államaival folytatott diplomáciai kommunikációt és párbeszédet, többek között az ENSZ Közgyűlésének keretében, és kezelje prioritásként az Ukrajna elleni orosz agressziónak a déli szomszédság országaira gyakorolt hatását az élelmezésbiztonság tekintetében, különös tekintettel az élelmiszerimporttól való függőségre, a szociális biztonság hiánya vagy gazdasági modelljük miatt legsebezhetőbb országokra; működjön együtt a Parlamenttel a dél-mediterrán térség e tekintetben nehézségekkel küzdő országai élelmezésbiztonsága biztosításának módjairól, és további késedelem nélkül dolgozzon ki erőteljes, reziliens és fenntartható szakpolitikai és segítségnyújtási választ e célból, többek között az élelmezési és rezilienciaépítési eszközre építve, a régió élelmezésbiztonságának kezelése érdekében, többek között a fenntartható helyi mezőgazdasági rendszerek, valamint a kevésbé kibocsátásintenzív és az éghajlat szempontjából relevánsabb mezőgazdasági gyakorlatok előmozdítása érdekében; emlékeztessen arra, hogy a régióban az élelmiszer-ellátás bizonytalanságát továbbá súlyosbítják az éghajlati vészhelyzet következményei, különösen az aszályok és az egyre szélsőséesebb hőmérsékletek; emlékeztessen a uniós erőfeszítések és erőforrások megfelelő láthatóságának fontosságára a segítségnyújtás más szervezeteken, például az Élelmezési Világprogramon keresztül történő továbbítása során, valamint a fellépések és források folyamatos nyomon követésének fontosságára az elért eredmények áttekintése érdekében;
- f) ismerje el az olyan számos kihívást, mint az éghajlatváltozás, a gazdasági válság és a régiót érő terrortámadások; hangsúlyozza, hogy a megnövekedett édesvíz-szükségletből eredő vízhiány a folyók stratégiai ellenőrzésével párosulva a legsúlyosabb konfliktusokhoz vezethet; dolgozzon ki politikai stratégiát a nagy destabilizáló potenciállal rendelkező területeken a megoldások megkönnyítésére;
- g) kiemelt feladatként hajtsa végre a szegénység enyhítésére irányuló stratégiákat, a fiatalok szélesebb körű oktatására, valamint a nők oktatáshoz és felsőoktatáshoz való hozzáféréseinek programozására irányuló stratégiákat, a lakosság oktatáshoz való hozzáféréseinek megfelelő finanszírozásával együtt, valamint a déli szomszédság országaiban hatékony felsőoktatási és szakképzési struktúrák létrehozásának és fejlesztésének támogatására irányuló stratégiákat; működjenek együtt a partnerországokkal annak érdekében, hogy iskolai tanterveik megfeleljenek az UNESCO békére, toleranciára és erőszakmentességre vonatkozó normáinak; törekedjen a diszkriminációra és erőszakra uszító gyűlöletbeszéd felszámolására és megakadályozására, továbbá támogassa a kisebbségek védelmét, valamint az intolerancia, a rasszizmus, a homofóbia, az idegengyűlölet és a vallási intolerancia megnyilvánulásai elleni küzdelmet célzó politikákat és kezdeményezéseket; hangsúlyozza, hogy a tantervek kidolgozása elengedhetetlen a toleráns

2022. szeptember 14., szerda

társadalmak előmozdításához; emlékeztessen arra, hogy a fiatalok migrációja és a szakmai agyelszívás komoly aggodalomra ad okot a régióbeli partnereink számára, valamint komoly fenyegetést jelent a déli szomszédság országainak hosszú távú gazdasági növekedési képességére és gazdasági életképességére nézve; hangsúlyozza ezért a beruházások előmozdításának és a gazdasági növekedés előmozdításának fontosságát a régióban, az oktatáshoz, a szakképzéshez és a foglalkoztatási lehetőségekhez való szélesebb körű hozzáféréssel párhuzamosan annak érdekében, hogy a déli szomszédság országaiiban élő fiatalok valódi esélyekkel rendelkezzenek a foglalkoztatáshoz való hozzáférésre és a valódi társadalmi-gazdasági integrációra; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy kiterjesszék az Erasmus és az Erasmus+ programokhoz való hozzáférést a déli szomszédság országaiból származó résztvevőkre, beleértve azokat is, akik elmenekültek Ukrajnából, és növeljék az ilyen cserék finanszírozását; akadályozza meg, hogy ezek a politikák negatív hatást gyakoroljanak a déli szomszédság országaira az agyelszívás jelenségén keresztül; emlékeztessen a körkörös mobilitás fontosságára, beleértve a dél-dél közötti cseréket is, hogy a déli szomszédság országaiból származó szakemberek konkrét lehetőségeket kapjanak arra, hogy az Eu-n belül gazdagítsák és bővítsék szakmai képzésüket, és tudásmegosztás és tudásépítés céljából visszatérjenek származási országukba;

- h) fordítson figyelmet a teljesítménymenedzsment meglévő módszertanára és az uniós programokra vonatkozó jelentéstételi rendszerre, beleértve az ösztönzőkön alapuló megközelítést is, a régióban élő nők társadalmi-gazdasági integrációjának és a nemek közötti egyenlőségnek az összes uniós szakpolitikai területen történő érvényesítése során, ahol csak lehetséges; tegye célzottabbá a nők számára nyújtott uniós támogatást az oktatáshoz, képzéshez és foglalkoztatáshoz való hozzáférésük javítása és biztosítása, valamint általánosabban az egyenlő szakmai és társadalmi-gazdasági lehetőségek elősegítése érdekében, előmozdítva ezáltal pénzügyi függetlenségüket és támogatva az egyenlő jogokat; ösztönözze a déli szomszédságban működő egyetemek és az uniós egyetemek közötti két- és háromoldalú partnerségeket, többek között a déli szomszédságban hallgatóknak szélesebb körű távoktatási lehetőségek és a tudományos személyzetnek szélesebb körű cserelehetőségek biztosítása révén; biztosítson szélesebb körű hozzáférést a déli szomszédság országaiiban az érdeklődő közönség számára az uniós online médiához – többek között nyilvános digitális központokon keresztül –, valamint az uniós kulturális tartalmakhoz;
- i) támogassa a nők elleni erőszakkal szembeni küzdelemről szóló nemzetközi egyezmények végrehajtásának és megerősítését; törekedjen annak biztosítására, hogy valamennyi tagállam és a déli szomszédság országai aláírják, ratifikálják és végrehajtsák az isztambuli egyezményt és a CEDAW-ot; tudomásul véve a Bizottságnak és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó harmadik cselekvési tervről (GAP III) (JOIN(2020)0017) és a nőkre, a békére és a biztonságra vonatkozó uniós cselekvési tervről szóló, 2020. november 25-i közös közleményét, ösztönzi a déli szomszédság valamennyi partnerét a nemi alapú erőszak és megkülönböztetés felszámolására, kivizsgálására és megelőzésére, valamint a nők érdemi és egyenlő aktív részvételének biztosítására a közélet és a döntéshozatal valamennyi területén, valamint a nők jogainak előmozdítására; szorgalmazza az ENSZ Biztonsági Tanácsának a nőkről, a békéről és a biztonságról szóló 1325 (2000) sz. határozatának teljes körű végrehajtását a déli szomszédság valamennyi partnerországában, amely számba veszi a konfliktusok nőkre és lányokra gyakorolt aránytalan hatását, és iránymutatást ad a nemek közötti egyenlőség előmozdítására és a nők részvételének, védelmének és jogainak megerősítésére irányuló munkára és fellépésekre a konfliktusmegelőzéstől a konfliktus utáni újjáépítésig;
- j) ismerje el a déli szomszédság országai és Európa közötti rendezett migráció fontosságát, amelyet a szolidaritás, az egyensúly és a közös felelősség elve alapján kezelnek, miközben küzd az embercsempészet és az emberkereskedelem ellen is;
- k) gondoskodjon arról, hogy az EU, tagállamai és a déli szomszédság partnerországai olyan migrációs politikákat folytassanak, amelyek teljes mértékben tükrözik a migránsok és menekültek nemzetközi, regionális és nemzeti jogszabályokban rögzített emberi jogait; fokozza az EU szerepvállalását azokban az országokban, ahol az emberijog-védők, a civil társadalmi és a közösségi alapú szervezetek – köztük a migránsok és menedékkérők életét védő szervezetek – veszélyben vannak; ismerjék el és finanszírozzák megfelelően a humanitárius ügynökségek fontos és nélkülözhetetlen munkáját, gondoskodva arról, hogy az erre irányuló uniós finanszírozás kellő láthatósággal rendelkezzen;
- l) garantálja, hogy a déli szomszédságban a migrációra szánt NDICI-finanszírozást elsősorban a kényszerű lakóhelyelhagyás kiváltó okainak kezelését célzó programokra különítsék el, többek között a régió életszínvonalának javítása révén;

2022. szeptember 14., szerda

- m) szólítsa fel az EU-t és déli szomszédságbeli partnereit, hogy összehangoltabb, holisztikusabb és strukturáltabb megközelítést alkalmazzanak a migrációval kapcsolatban, figyelembe véve a kényszerű lakóhelyelhagyás kiváltó okai kezelésének fontosságát; törekedjen a tagállami területre való szabálytalan belépés csökkentésére; kezelje prioritásként a harmadik országokkal fenntartott kapcsolatokban azon migránsok visszafogadását, akik nem jogosultak az EU-ban maradni, kellően tiszteletben tartva a visszaküldés tilalmára vonatkozó kötelezettségeket és a nemzetközi jogot; emlékeztessen arra, hogy az előrelépés csak a helyi humán tőke és a külső fejlesztési támogatás ötvöztetésével lehetséges, hogy a migráció nem vezethet agyelszíváshoz, és hogy a migráció olyan kihívás, amely hatással van a dél-mediterrán országok stabilitására; hangsúlyozza, hogy a „menekült” nem egyenértékű a „gazdasági migráns” fogalmával, és hogy ezért az EU-nak különböző megközelítéseket kell alkalmaznia a két kategóriára vonatkozóan; hangsúlyozza, hogy az EU-nak meg kell könnyítenie a menedékkérők és menekültek biztonságos útvonalait az EU-ba; hívjon fel a déli szomszédságbeli partnerekkel való folyamatos együttműködésre a menekültek számára fenntartható megoldások biztosítása érdekében; emlékeztessen arra, hogy a dél-mediterrán térség és fiatal demokratikus rendszerei olyan feszültségeknek vannak kitéve, mint a gazdasági alulfejlettség, a konfliktusok, a fiatalok lehetőségeinek hiánya, a strukturális munkanélküliség, valamint az Afrikán belüli migráció jelentette kihívás és az éghajlatváltozás hatásai; vegye figyelembe mindezen tényezőket az EU és a helyi szereplők közötti állandó párbeszéd során;
- n) a Párizsi Megállapodással, az európai zöld megállapodással és a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrenddel összhangban sürgősen erősítse meg és folytassa a partnerségeket és az együttműködést a déli szomszédság érintett országaival az éghajlatváltozás azonnali és hosszú távú káros hatásainak kezelése és leküzdése, a környezetvédelem előmozdítása és a vízhiány kezelésére szolgáló megoldások kidolgozása érdekében, a rezilienciaépítésre irányuló erőfeszítésekre összpontosítva, valamint a zöld átállás előmozdítása és felgyorsítása érdekében végzett munka érdekében, az EU által tett éghajlat-politikai kötelezettségvállalásokkal összhangban a harmadik országoknak nyújtott valamennyi uniós támogatásba beépítve a megfelelő éghajlati feltételeességet; emlékezzon arra, hogy az EU éghajlat-politikai fellépése és az éghajlatváltozás csökkentésére irányuló stratégiája nem lesz megfelelően hatékony az EU szomszédságában történő nagy beruházások és jelentős fejlesztések nélkül; támogassa a déli szomszédságra vonatkozó gazdasági és beruházási terv éghajlatvédelemmel kapcsolatos kiemelt kezdeményezéseit; figyelmeztessen az éghajlatváltozás Maghreb-régióra, különösen a szubszaharai Afrikára gyakorolt hatására, valamint a vízhez való hozzáférés csökkenésének kérdésére a Maghreb- és a Mashreq-régióban; emlékeztessen arra, hogy a vízhez való hozzáférés, az újraerdősítés, a dekarbonizáció, a körforgásos gazdaság, a megújuló energiaforrásokon alapuló üzleti modell elfogadása és az ilyen forrásokhoz való hozzáférés alapvető fontosságú lesz a déli szomszédság klímasemlegessége és annak az éghajlatváltozás hatásaival szembeni védelme szempontjából; emlékeztessen továbbá arra, hogy ez cserében növelni fogja az EU kapacitását az éghajlat-semlegességre vonatkozó célkitűzéseinek elérése tekintetében; támogassa a fenntartható vízgazdálkodásról, a technológiáról és a vízhez való hozzáférésről – például a víztakarékosságról, a visszanyert vízről és a megújuló energia segítségével történő sótalantítási tervekről – folytatott regionális párbeszédet és együttműködést, valamint támogassa a megújuló energiaforrásokba, például a szél- és napenergiába, valamint a zöld hidrogénbe történő további beruházásokat a régióban; hangsúlyozza az érintett déli szomszédság országaival való partnerségek fontosságát az újraerdősítés és a vízfogyasztás csökkenését eredményező fenntartható mezőgazdasági gyakorlatok terén; hangsúlyozza, hogy a mezőgazdaság területén nemcsak az EU-ban, hanem a déli szomszédságban is léteznek bevált gyakorlatok, és ezért úgy véli, hogy az EU fontos szerepet játszhatna az ilyen gyakorlatok cseréjével kapcsolatos párbeszéd, együttműködés és a dél-dél partnerségek elősegítésében és előmozdításában;
- o) aktívan támogassa a Földközi-tenger medencéje gazdag biológiai sokféleségének megőrzésére, védelmére, helyreállítására és fenntartható hasznosítására irányuló közös intézkedéseket, amely az állat- és növényfajok diverzifikációjának egyedülálló központja, biztosítja a fenntartható erőforrás-gazdálkodást, beleértve a vizet is, és megerősíti a fenntartható élelmiszerrendszereket; segítse a tengerek biológiai erőforrásaival való gazdálkodás nyomon követésének és ellenőrzésének, valamint az ezzel kapcsolatos hatékony regionális együttműködésnek a javítását;
- p) készítsen elemzést arról, hogy milyen pozitív szerepet játszhat az EU és az EU-nak a déli szomszédság országaival fenntartott mélyebb kapcsolatai a szén-dioxid-kibocsátásuk csökkentésében, és hogy milyen közös erőfeszítéseket tehetnek energiaforrásaik diverzifikálása és a megújuló és fenntartható energiaforrásokból történő energiaellátásuk fokozása terén; kellő időben terjesszen elő stratégiát a déli szomszédság szerepének további erősítésére az európai zöld megállapodás végrehajtásának előmozdítása terén, a Párizsi Megállapodásban foglalt kötelezettségvállalásokkal összhangban; támogassa technikai és pénzügyi téren a déli szomszédság országait az energiaellátásuknak a megújulóenergia-termelés fokozása révén történő diverzifikálására irányuló erőfeszítéseikben, különös tekintettel a nap- és szélenergiára; emelje ki, hogy a zöld energia piacának fejlesztése potenciálisan hozzájárulhat új munkahelyek teremtéséhez, és ezáltal növelheti a foglalkoztatási rátát az energetikai átalakulás előtt álló országokban;

2022. szeptember 14., szerda

- q) töltse be aktív uniós szerepet a Földközi-tenger déli és keleti térségének valamennyi országa közötti energiaügyi párbeszéd és együttműködés elősegítésében, szükség esetén előmozdítva a tengeri határok kijelölésével kapcsolatos megértési, párbeszéd- és végleges rendezési kapacitást a nemzetközi joggal, többek között az ENSZ Tengerjogi Egyezményével (UNCLOS) összhangban; vállaljon aktív uniós szerepet az ezzel kapcsolatos párbeszéd és együttműködés elősegítésében, az érintett országok területi integritásának és kizárólagos gazdasági övezetének védelme érdekében, előmozdítva a nemzetközi jog tiszteletben tartását és a tengeri határok kijelöléséről szóló, megtárgyalt végleges megállapodásokat;
- r) továbbra is mozdítsa elő és sürgősen hozzon intézkedéseket az EU és a dél- és kelet-mediterrán térség földgáz és más energiaforrásokat előállító országai közötti rendszerösszekötő kapacitás megerősítésére, a megfelelő uniós csomópontokon keresztül; mérlegelje különösen a zöld hidrogénre kész, megfelelő csővezetékek, kikötői és egyéb infrastruktúrák és technológiák kialakítását annak érdekében, hogy elkerülhető legyen a bezártsági hatás mind az EU-ban, mind a déli szomszédság országaiban, valamennyi termelő ország és valamennyi tagállam javát szolgálva; ismételten erősítse meg, hogy az olajtól és a földgáztól való függőséget kellő időben csökkenteni kell az európai zöld megállapodásával összhangban végbemenő, mindenre kiterjedő zöld átállással, és támogatni kell a zöld átállást a déli szomszédság országaiban is; jegyezze meg, hogy a Kelet-Mediterrán Gázfórum (EMGF) a pozitív regionális együttműködés platformjaként szolgál;
- s) mozdítsa elő a villamosenergia-hálózatok összekapcsolását az EU energiaforrásainak diverzifikálása és a megújuló energiaforrásokból származó energiaellátás növelése keretében;
- t) vegye figyelembe a kék gazdaságban rejlő lehetőségeket a fenntartható növekedés és a gazdasági lehetőségek előmozdítására a Földközi-tenger mindkét partján, megfelelően integrálva azt a gazdasági fejlesztési tervezésbe;
- u) építsen egyes uniós tagállamok rendkívül pozitív tapasztalataira az induló vállalkozások támogatásában és működésük további előmozdításában az erre a célra létrehozott inkubátorok vagy akceleratorok révén, különösen az olyan kulcsfontosságú ágazatokban, mint az egészségügy, a megújuló energia, a mesterséges intelligencia, az új technológiák és az oktatás; hozzon létre és támogasson inkubátorházakat vagy akceleratorokat az érintett déli szomszédság országaiban, támogassa a helyi induló vállalkozások létrehozását, valamint növelje digitális és zöld kapacitásaikat; értsen egyet azzal, hogy fontos az érintett déli szomszédos országok digitális infrastruktúrájának további fejlesztése, és ezen országok bevonása az EU digitális menetrendjébe; mutasson rá, hogy ez a gazdasági fejlődés és a társadalmi-gazdasági integráció, valamint az oktatáshoz való szélesebb körű hozzáférés előfeltétele; vállaljon vezető szerepet az uniós távközlési vállalatok és az érintett déli szomszédságbeli országok távközlési vállalatai közötti beruházások és partnerségek előmozdításában a modern digitális infrastruktúrához, különösen az uniós technológián alapuló 5G mobilhálózatokhoz való hozzáférés biztosítása érdekében, és figyelmeztessen arra, hogy ennek elmulasztása versenyelőnyhöz juttatja a régióon belüli gazdasági és politikai jelenlétre törekvő harmadik országokat, többek között politikai szempontból is; emlékeztessen az EU és a déli szomszédság országai közötti szoros szakpolitikai párbeszéd és együttműködés fontosságára olyan megfelelő kiberbiztonsági politikák kidolgozása terén, amelyek az uniós értékekkel összhangban védik valamennyi felhasználó alapvető jogait és szabadságait, valamint a kiberbiztonsági szabványokkal foglalkozó nemzetközi fórumokon való partnerség fontosságára a nyitott, biztonságos és megbízható kibertér megvalósítása érdekében; építsen déli stratégiai kommunikációval foglalkozó munkacsoportra azzal a céllal, hogy továbbfejlessék a dezinformáció elleni küzdelemre, valamint az Oroszországból, Kínából és más regionális hatalmaktól származó álhírek és propaganda elleni küzdelemre irányuló konkrét stratégiát a déli szomszédság országaiban, valamint az EU-ban; adjon hangot mélyseges aggodalmának az Oroszország és Kína által a közösségimédia-platformokon és a hagyományos médiában folytatott agresszív félretájékoztatási kampányok uniós tagállamokban kifejtett belső hatása miatt; sürgesse a déli szomszédok kormányait, hogy tegyék lehetővé az internethez való korlátlan hozzáférést, és tartsák fenn az eltérő vélemények kinyilvánításának szabadságát a megtorlástól való félelem nélkül; szólítsa fel a déli szomszédok kormányait, hogy tartsák tiszteletben és védjék meg a véleménynyilvánítás és a tájékozódás szabadságát, valamint a sajtószabadságot mind online, mind offline; finanszírozzon a véleménynyilvánítás és a magánélet szabadságát, az internet-hozzáférést és az online etikát támogató programokat;
- v) biztosítson megfelelő forrásokat a földközi-tengeri térségre vonatkozó új menetrend időben történő és hatékony végrehajtásához, többek között az uniós székhelyű vállalatok által a déli szomszédságban végrehajtott hosszabb távú beruházások és partnerségek támogatásának egyik módjaként; mutasson rá arra, hogy a járvány és az ukrajnai háború következményeként számos uniós székhelyű vállalat visszatelepíti vagy közeli országba telepíti az ellátási és gyártósort; ismerje el, hogy ez egyedülálló lehetőséget kínál mind az EU, mind a déli szomszédság számára

2022. szeptember 14., szerda

a földközi-tengeri térségre vonatkozó új menetrend, valamint a gazdasági és beruházási terv időben történő és teljes körű végrehajtása révén egy olyan környezet biztosítására, amely képes támogatni azokat az uniós székhelyű vállalatokat, amelyek a partok közelében kívánnak lenni, és elő tudja mozdítani a hosszú távú beruházásokat a déli szomszédságban, ezáltal szorosabb politikai kapcsolatokat és szorosabb együttműködést alakítva ki a déli szomszédság országaival;

- w) foglalja bele a gazdasági és munkajogokat az új napirendbe, fejlesszen és ösztönözzön olyan stratégiákat, amelyek a déli határon történtek mélyreható elemzésén alapulnak, és összpontosítson a tisztességes munkára, a fenntartható fejlődésre és a nemzetközi munkaügyi normákra; hatékonyan vonja be a szakszervezeti mozgalmat a nemzeti konzultációkba, és ösztönözze a szociális párbeszédet; tegyen lépéseket a gyermekmunka megszüntetése, a fizetéshez és kártérítéshez való jog, valamint a a szakszervezetbe tömörülés szabadságának biztosítása érdekében, továbbá számolja fel a rabszolgaságot és a hátrányos megkülönböztetést, figyelembe véve a menekültek megfelelő védelmének szükségességét a régióban; ösztönözze a szociális párbeszédet és a kollektív tárgyalásokat, valamint segítse elő a nők és a fiatalok szakszervezeti struktúrákba és politikai térbe való bevonását;
- x) mozdítsa elő a regionális, szubregionális és kétoldalú integrációt a dél-mediterrán térségben, különös tekintettel a régió különböző országai közötti, határokkal kapcsolatos, közlekedési és kereskedelmi akadályok felszámolására, valamint a szorosabb kapcsolatok és partnerségek aktív előmozdítására; stratégiai prioritásként határozza meg az EU és a déli szomszédság országai közötti kereskedelmi kapcsolatok javítását az áruk és szolgáltatások euomediterrán szabadkereskedelmi térségének kialakítása révén; továbbra is összpontosítson a beruházások, a szolgáltatások és a fenntartható fejlődés elősegítésére;
- y) ismételten hangsúlyozza, hogy az EU régóta elkötelezett a vonatkozó ENSZ-határozatok, különösen az ENSZ Biztonsági Tanácsának 2022. januári határozata mellett, és emlékeztessen a Parlament 2022. február 17-i, a közös kül- és biztonságpolitika végrehajtásáról szóló állásfoglalására, a kétállami megoldáson alapuló közel-keleti békefolyamat kapcsán, amely szerint egy biztonságos Izrael Állam és egy független, demokratikus, területileg összefüggő, szuverén és életképes palesztin állam az 1967-es határok alapján békében és biztonságban él egymás mellett, kölcsönösen elfogadott egyenértékű földcserékkel és Jeruzsálemmel mint mindkét állam fővárosával; emlékeztessen arra, hogy a megszállt palesztin területeken található izraeli telepek a nemzetközi jog értelmében jogellenesek; szólítson fel az olyan fellépések beszüntetésére, amelyek alááshatják a kétállami megoldás életképességét a helyszínen, és nem tartják fenn a telepeket és a terrorizmust, mivel azok sértik a nemzetközi jogot, és nem járulnak hozzá a tartós és átfogó békéhez; figyelmeztessen arra, hogy a jelenlegi geopolitikai helyzetben a közel-keleti békefolyamat csak az EU és az USA határozott politikai elkötelezettségével és befektetéseivel tud előrehaladni; segítse elő az Izrael és a palesztinok közötti közvetlen tárgyalásokat;
- z) politikai és pénzügyi szempontból egyaránt továbbra is támogassa az érintett ENSZ-szervek – például az ENSZ Palesztin Menekülteket Segélyező és Munkaközvetítő Hivatala – munkáját, kellő láthatósággal az e célt szolgáló uniós finanszírozás és támogatás számára, szinergiában az EU célkitűzéseivel;
- aa) ismerje el a Palesztin Nemzeti Hatóságnak és a palesztin civil társadalomnak a helyszínen nyújtott uniós pénzügyi támogatás fontosságát, különösen a súlyos élelmiszerhiányok és energiahány idején az embereknek nyújtott támogatás tekintetében, és mozdítsa elő az Ukrajna elleni orosz agresszió következményeinek enyhítéséhez szükséges megfelelő feltételeket, amint azt Ursula von der Leyen elnök a legutóbbi, 2022. június 14-i ramallahi látogatása során hangsúlyozta; hangsúlyozza, hogy a civil társadalmi szervezetek finanszírozását nem szabad felfüggeszteni anélkül, hogy bizonyíték lenne a visszaélésre;
- ab) továbbra is támogassa az együttműködést az egész régióban; vegyék tudomásul az Ábrahám-megállapodásokat, amelyek Izrael, Bahrein, az Egyesült Arab Emírségek, Marokkó és Szudán kölcsönös elismerését eredményezték, és lehetőséget biztosítanak az ezen államok közötti együttműködés megerősítésére;
- ac) ösztönözze a regionális együttműködést és támogassa az Izrael és az arab államok közötti kapcsolatok normalizálását, valamint mozdítsa elő a Palesztin Nemzeti Hatóság teljes körű bevonását, összhangban a régió békéjének, biztonságának és stabilitásának megteremtésére irányuló uniós és amerikai erőfeszítésekkel, valamint az ENSZ keretrendszerével, az arab békekezdeményezéssel és az osláki megállapodásokkal; használja ki ezt a lendületet a régió belüli párbeszéd és együttműködés előmozdítására a közel-keleti békefolyamat és a kétállami megoldás támogatása, valamint a nemzetközi jog tiszteletben tartása érdekében;

2022. szeptember 14., szerda

- ad) a globális kapura vonatkozó stratégia keretében és a déli szomszédságra vonatkozó gazdasági és beruházási tervvel szinergiában aktívan támogassa a Délkelet-Ázsia és az Öböl-menti Együttműködési Tanács országai, Jordánia, Izrael, Palesztina és Görögország közötti, vasúti és tengeri rendszerösszekötőkön keresztüli zökkenőmentes kereskedelmi kapcsolat kialakítására irányuló kezdeti terveket, amelyek a kereskedelem tárgyát képező áruk és energiaforrások EU-ba való belépési pontjaként és az „Egy övezet, egy út” kezdeményezés alternatívájaként szolgálnak; emlékeztessen arra, hogy ez az alternatív útvonal tovább diverzifikálná az EU ellátási útvonalait és növelné az EU energiabiztonságát, megerősítené a déli szomszédság gazdasági növekedési potenciálját, tovább fokozná a regionális integráció és a regionális párbeszéd folyamatát, valamint előmozdítaná a régió valamennyi országa közötti régóta fennálló partnerséget, együttműködést és békét;
- ae) hajtsa végre a földközi-tengeri térségre vonatkozó új menetrendet a szabad, erős és független civil társadalomnak a földközi-tengeri térségben nyújtott uniós támogatás megerősítése, valamint a helyi és regionális önkormányzatokkal és közösségekkel folytatott célzott párbeszéd és konzultáció révén; erősítse meg az uniós küldöttségek és a Helyi és Regionális Önkormányzatok Euromediterrán Közgyűlése (ARLEM) közötti kapcsolatokat; emlékeztessen arra, hogy ezek a fenntartható és tisztességes gazdasági és humán fejlődés fontos és alapvető mozgatórugói, és közelebb állnak az emberekhez annak érdekében, hogy a végrehajtási stratégiák valamennyi közösséghez eljussanak, beleértve a földrajzilag vagy társadalmi-gazdasági szempontból leghátrányosabb helyzetűeket, valamint az emberijog-védőket is; tartson ki amellett, hogy a civil társadalmi szervezeteknek nyújtott uniós támogatás nem függhet a nemzeti hatóságok jóváhagyásától, és kivétel nélkül elengedhetetlen a régió valamennyi országában; bízza meg a déli szomszédság küldöttségeit, hogy fokozzák a kapcsolatot a helyi és regionális önkormányzatokkal és a társadalom egy keresztmetszetével mint a területfejlesztés mozgatórugóival, különösen a déli szomszédság országaiban megvalósuló partnerségre és beruházásokra vonatkozó uniós prioritásokról folytatott konzultációk során; ismételje meg a déli szomszédság országaiban működő uniós küldöttségekhez intézett azon felhívását, miszerint hozzanak létre az érintett ország társadalmi, gazdasági és politikai sokszínűségét tükröző magas szintű tanácsadó testületeket, amelyek az érintett ország gazdasági, média-, kulturális, tudományos, civil társadalmi és a legjelentősebb ifjúsági vezetőiből, valamint szociális partnerekből és vezető emberijog-védőkből állnak, és amelyek az uniós szakpolitikai prioritások és az EU által kialakított politikai struktúra tekintetében jobban tükrözik a kulcsfontosságú érdekelt felek véleményét;
- af) foglalkozzon a civil társadalom emberi jogi helyzetével és kihívásaival, és támogassa a civil társadalmi szervezeteket, az emberijog-védőket és a független médiát megerősítő konkrét kezdeményezéseket; biztosítsa, hogy a partnerországok hatékonyan végrehajtsák a munkaügyi normákat, és foglalkozzon az ILO-normák megsértésével;
- ag) a déli szomszédság politikáján keresztül ösztönözze és támogassa a reformokat a demokrácia, a jogállamiság, az emberi jogok, a jó kormányzás és a korrupció elleni küzdelem terén, a régió lakossága és stabilitása érdekében;
- ah) szólítsa fel a dél-mediterrán országokat, hogy a COP27 Egyiptom általi megrendezése előtt biztosítsanak szabad, biztonságos és transznacionális teret a tudomány és a civil társadalmi szervezetek számára;
- ai) a Parlament 2021. márciusi kérésének megfelelően terjesszen elő ambiciózus uniós cselekvési tervet az emberiség elleni bűncselekmények büntetlenségének kezelésére, azonnali prioritásként kezelve Szíriát, amely évtizedek óta a régió legpusztítóbb konfliktusát tapasztalta, és hangsúlyozza, hogy erőfeszítéseket kell tenni a stabil, biztonságos, egységes és virágzó Líbia megvalósítása érdekében, amely mindenkinek érdeke;
- aj) nyújtson be éves frissítéseket a földközi-tengeri térségre vonatkozó új menetrend végrehajtásáról, különös tekintettel a gazdasági és beruházási terv számára rendelkezésre bocsátott pénzügyi források folyósítására; folytasson rendszeres konzultációt a Parlamenttel a földközi-tengeri térségre vonatkozó új menetrend, valamint a gazdasági és beruházási terv végrehajtásához kapcsolódó éves és többéves programozásról; rendszeresen tájékoztassa a Parlamentet a földközi-tengeri térségre vonatkozó új menetrend aktuális állásáról, különösen öt prioritásának végrehajtásáról, valamint a közös dokumentumok és partnerségi prioritások megkötéséről és teljesítéséről, és folyamatosan tájékoztassa az említett végrehajtásról és az ajánlásokra adott válaszcikkról valamennyi uniós szakpolitikai területen, valamint azokról a további projektekről és programokról, amelyek fokozzák az EU partnerségi kapacitását a déli szomszédság országaival;

2022. szeptember 14., szerda

- ak) tegyen megfelelő erőfeszítéseket a kultúrák és vallások közötti párbeszéd előmozdítására, amely értékes lehetőség az emberi jogok és szabadságok előmozdítására, a vallási fundamentalizmus, a megkülönböztetés, a muzulmánellenes gyűlölet és antiszemitizmus közös kezelésére, valamint a radikalizálódás, a gyűlöletre és erőszakra való uszítás és a terrorizmus elleni közös küzdelemre; emlékeztessen a Parlament elnökének azon szándékára, hogy kinevezzen egy, a vallások közötti párbeszédért felelős megbízottat, és szorosan bevonja a vallások közötti párbeszédért felelős jelenlegi bizottsági és parlamenti megbízottakat a déli szomszédság országaival folytatott vallásközi párbeszédre irányuló közös erőfeszítésekbe;
- al) ragadja meg a földközi-tengeri térségre vonatkozó új menetrendben rejlő lehetőséget arra, hogy a kulturális örökség megőrzése és népszerűsítése, valamint a kulturális örökség értékének tudatosítása érdekében szilárd keretet hozzon létre a földközi-tengeri térségben folytatott párbeszéd és együttműködés számára, többek között az idegenforgalom és a gazdasági lehetőségek további előmozdítása céljából; fokozzák az Európa Tanács azon kulturális útvonalaival megőrzését és előmozdítását, amelyekben a déli szomszédság országai is részt vesznek, és amelynek részét képezik többek között az andalúz örökség útjai, az Aeneas útvonal, az olajfa útvonala, az „Iter Vitis” útvonal és a föníciai útvonala;
- am) ragadja meg az alkalmat arra, hogy a Parlamentnek a parlamentközi párbeszédre, a demokratikus támogatásra és a parlamenti diplomáciára vonatkozó, régóta fennálló és hatékony kapacitása révén tovább bővítse az EU tájékoztatásra és párbeszédre vonatkozó kapacitását a déli szomszédság országainak kormányaival és parlamentjeivel, különös tekintettel a Parlament parlamentközi küldöttségeire és azon képességére, hogy az illetékes parlamenti bizottságokkal szoros együttműködésben demokratikus és szakpolitikai párbeszédet folytassanak a déli szomszédság országaival szorosabb együttműködésben;
- an) biztosítsa a pozitív kapcsolatot egyfelől a földközi-tengeri térségre vonatkozó új menetrend, másfelől az EU és tagállamai képessége között abból a célból, hogy létrehozzák a hasonlóan gondolkodó országok koalícióját egy olyan, szabályokon alapuló, hatékony multilaterális rendszer támogatása érdekében, amely képes előmozdítani a nemzetközi közösség globális kihívások kezelésére irányuló képességét; a földközi-tengeri térségre vonatkozó új menetrendbe foglaljon bele megerősített párbeszédet az EU-hoz való közeledés értékéről a déli szomszédság országai számára, nemcsak a politikai párbeszéd, a stabilitás és a gazdasági növekedés terén, hanem a béke és a stabilitás előmozdítására való képesség, a nemzetközi jog elveinek betartása és tiszteletben tartása tekintetében is, mint például az Ukrajna elleni agresszív háború, a szélsőséges elleni küzdelem, valamint a demokratikus érték, az alapvető szabadságok és az emberi jogok fenntartása vonatkozásában az ENSZ rendszerében és a kapcsolódó többoldalú fórumokon;
- ao) a déli szomszédság valamennyi partnerországával együttműködve dolgozzanak ki olyan szakpolitikákat, amelyek a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrendre és az abban foglalt fenntartható fejlődési célokra épülnek, és amelyek célja a jogállamiság, a jó kormányzás, valamint az emberi jogok és a nemzetközi jog tiszteletben tartásának megerősítése;
- ap) ösztönözze a Tanácsot, hogy a régióban elkövetett súlyos emberi jogi jogsértések esetén teljes mértékben használja ki az EU globális emberi jogi szankciórendszerét; törekedjenek e fontos eszköz hatályának a korrupciós cselekményekre való kiterjesztésére;
- aq) ismételten ítélje el a halálbüntetés alkalmazását; szólítsa fel az déli szomszédság érintett partnerországait, hogy a halálbüntetés eltörlése felé tett lépésként azonnal vezessen be moratóriumot a halálbüntetés alkalmazására, valamint enyhítsenek minden halálos ítéletet;
2. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az ajánlást a Tanácsnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, a Bizottságnak, a Régiók Bizottságának, az Európai Külügyi Szolgálatnak, az Unió a Mediterrán Térségért főtárgyalójának és parlamenti közgyűlésének, az európai uniós tagállamok kormányaival és parlamenti képviselőinek, valamint az Unió a Mediterrán Térségért tagjai közé tartozó és annak parlamenti dimenziójában részt vevő államoknak.

2022. szeptember 13., kedd

III

(Előkészítő jogi aktusok)

EURÓPAI PARLAMENT

P9_TA(2022)0303

A veszélyes áruk közúti szállításának ellenőrzésére vonatkozó egységes eljárás (kodifikált szöveg) *I**

Az Európai Parlament 2022. szeptember 13-i jogalkotási állásfoglalása a veszélyes áruk közúti szállításának ellenőrzésére vonatkozó egységes eljárásról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló javaslatról (kodifikált szöveg) (COM(2021)0483 – C9-0347/2021 – 2021/0275(COD))

(Rendes jogalkotási eljárás – kodifikáció)

(2023/C 125/15)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Bizottságnak a Parlamenthez és a Tanácshoz intézett javaslatára (COM(2021)0483),
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (2) bekezdésére és 91. cikkére, amelyek alapján a Bizottság javaslatát benyújtotta a Parlamenthez (C9-0347/2021),
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (3) bekezdésére,
 - tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2021. október 20-i véleményére ⁽¹⁾,
 - tekintettel a jogszabályszövegek hivatalos egységes szerkezetbe foglalásának gyorsított munkamódszeréről szóló, 1994. december 20-i intézményközi megállapodásra ⁽²⁾,
 - tekintettel eljárási szabályzata 109. és 59. cikkére,
 - tekintettel a Jogi Bizottság jelentésére (A9-0228/2022),
- A. mivel az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság jogi szolgálataiból álló tanácsadó munkacsoport véleménye szerint a szóban forgó javaslat a meglévő szövegek érdemi módosítás nélküli egyszerű egységes szerkezetbe foglalását tartalmazza;
1. elfogadja első olvasatban az alábbi álláspontot;
 2. utasítja elnökét, hogy továbbítsa a Parlament álláspontját a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a nemzeti parlamenteknek.

P9_TC1-COD(2021)0275

Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2022. szeptember 13-án került elfogadásra a veszélyes áruk közúti szállításának ellenőrzésére vonatkozó egységes eljárásról szóló (EU) 2022/... európai parlamenti és tanácsi irányelv elfogadására tekintettel (kodifikált szöveg)

(A Parlament és a Tanács megállapodása következtében a Parlament álláspontja megegyezik a végleges jogalkotási aktussal, az (EU) 2022/1999 irányelvvel.)

⁽¹⁾ HL C 105., 2022.3.4., 148. o.

⁽²⁾ HL C 102., 1996.4.4., 2. o.

2022. szeptember 13., kedd

P9_TA(2022)0304

Az 1992. évi nemzetközi cukormegállapodás módosításainak megkötése ***

Az Európai Parlament 2022. szeptember 13-i jogalkotási állásfoglalása az 1992. évi nemzetközi cukormegállapodás módosításainak megkötéséről szóló tanácsi határozattervezetről (07978/2022 – C9-0181/2022 – 2022/0082(NLE))

(Egyetértés)

(2023/C 125/16)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a tanácsi határozat tervezetére (07978/2022),
 - tekintettel az 1992. évi nemzetközi cukormegállapodás módosításterveire (07978/2022),
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 207. cikke (4) bekezdésének első albekezdésével és 218. cikke (6) bekezdésének második albekezdése a) pontja v. alpontjával összhangban a Tanács által benyújtott, egyetértésre irányuló kérelemre (C9-0181/2022),
 - tekintettel eljárási szabályzata 105. cikkének (1) és (4) bekezdésére, valamint 114. cikkének (7) bekezdésére,
 - tekintettel a Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság ajánlására (A9-0229/2022),
1. egyetért a megállapodás módosításaival;
 2. utasítja elnökét, hogy továbbítsa a Parlament álláspontját a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.
-

2022. szeptember 13., kedd

P9_TA(2022)0305

Az EU és Mauritius közötti halászati partnerségi megállapodás: halászati lehetőségek és pénzügyi hozzájárulás 2017–2021 között. A jegyzőkönyv meghosszabbítása ***

Az Európai Parlament 2022. szeptember 13-i jogalkotási állásfoglalása az Európai Unió és a Mauritiusi Köztársaság közötti halászati partnerségi megállapodásban előírt halászati lehetőségek és pénzügyi hozzájárulás megállapításáról szóló jegyzőkönyv meghosszabbításáról szóló, az Európai Unió és a Mauritiusi Köztársaság között levélváltás formájában létrejött megállapodásnak az Európai Unió nevében történő megkötéséről szóló tanácsi határozatra irányuló tervezetről (05657/2022 – C9-0166/2022 – 2022/0014(NLE))

(Egyetértés)

(2023/C 125/17)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a tanácsi határozat tervezetére (05657/2022),
 - tekintettel az Európai Unió és a Mauritiusi Köztársaság között az Európai Unió és a Mauritiusi Köztársaság közötti halászati partnerségi megállapodás végrehajtásáról szóló jegyzőkönyv meghosszabbításáról szóló, levélváltás formájában létrejött megállapodás tervezetére (05658/2022),
 - tekintettel a Tanács által az Európai Unió működéséről szóló szerződés 43. cikkével és 218. cikke (6) bekezdése második albekezdése a) pontjának v. alpontjával összhangban előterjesztett, egyetértésre irányuló kérelemre (C9-0166/2022),
 - tekintettel eljárási szabályzata 105. cikkének (1) és (4) bekezdésére és 114. cikkének (7) bekezdésére,
 - tekintettel a Költségvetési Bizottság véleményére,
 - tekintettel a Halászati Bizottság ajánlására (A9-0211/2022),
1. egyetért a megállapodás megkötésével;
 2. utasítja elnökét, hogy továbbítsa álláspontját a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a tagállamok és a Mauritiusi Köztársaság kormányainak és parlamentjeinek.

2022. szeptember 13., kedd

P9_TA(2022)0306

A 2/2022. számú költségvetés-módosítási tervezet: a 2021. évi pénzügyi év többletének bevitel

Az Európai Parlament 2022. szeptember 13-i állásfoglalása az Európai Unió 2022. évi pénzügyi évre vonatkozó, 2/2022. számú költségvetés-módosítási tervezetéről – a 2021. évi pénzügyi év többletének a költségvetésbe való beviteléről – szóló tanácsi álláspontról (11467/2022 – C9-0297/2022 – 2022/0119(BUD))

(2023/C 125/18)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 314. cikkére,
 - tekintettel az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződés 106a. cikkére,
 - tekintettel az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról, az 1296/2013/EU, az 1301/2013/EU, az 1303/2013/EU, az 1304/2013/EU, az 1309/2013/EU, az 1316/2013/EU, a 223/2014/EU és a 283/2014/EU rendelet és az 541/2014/EU határozat módosításáról, valamint a 966/2012/EU, Euratom rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2018. július 18-i (EU, Euratom) 2018/1046 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁾, és különösen annak 44. cikkére,
 - tekintettel az Európai Unió 2022-es pénzügyi évre szóló általános költségvetésére, amelyet 2021. november 24-én fogadtak el véglegesen ⁽²⁾,
 - tekintettel a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről szóló, 2020. december 17-i (EU, Euratom) 2020/2093 tanácsi rendeletre ⁽³⁾ (a továbbiakban: a többéves pénzügyi keretről szóló rendelet),
 - tekintettel az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság között a költségvetési fegyelemről, a költségvetési ügyekben való együttműködésről és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásról, valamint az új saját forrásokról és az új saját források bevezetésére irányuló ütemtervről szóló, 2020. december 16-i intézményközi megállapodásra ⁽⁴⁾,
 - tekintettel az Európai Unió saját forrásainak rendszeréről és a 2014/335/EU, Euratom határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2020. december 14-i (EU, Euratom) 2020/2053 tanácsi határozatra ⁽⁵⁾,
 - tekintettel a Bizottság által 2022. április 12-én elfogadott, 2/2022. számú költségvetés-módosítási tervezetre (COM(2022)0250),
 - tekintettel a Tanács által 2022. július 18-án elfogadott, és az Európai Parlamentnek 2022. augusztus 16-án továbbított, a 2/2022. számú költségvetés-módosítási tervezetről szóló álláspontra (11467/2022 – C9-0297/2022),
 - tekintettel eljárási szabályzata 94. és 96. cikkére,
 - tekintettel a Költségvetési Bizottság jelentésére (A9-0226/2022),
- A. mivel a 2/2022. sz. költségvetés-módosítási tervezet célja, hogy a 2021-es pénzügyi évből származó 3 227,1 millió EUR-s többletet bevezesse a 2022. évi költségvetésbe;
- B. mivel az említett többlet két fő összetevője egy 2 574,8 millió EUR-s, a bevételi oldalon jelentkező pozitív bevételi kimutatás, valamint a kiadási oldalon egy 652,3 millió EUR-s alulköltség;

⁽¹⁾ HL L 193., 2018.7.30., 1. o.

⁽²⁾ HL L 45., 2022.2.24., 1. o.

⁽³⁾ HL L 433. I, 2020.12.22., 11. o.

⁽⁴⁾ HL L 433. I, 2020.12.22., 28. o.

⁽⁵⁾ HL L 424., 2020.12.15., 1. o.

2022. szeptember 13., kedd

- C. mivel a bevételi oldalon a többletet elsősorban a vámok vártnál magasabb összege (1 688,7 millió EUR-s többlet), valamint az év utolsó hónapjaiban az uniós költségvetés rendelkezésére bocsátott pénzügyi bevételek, késedelmi kamatok és bírságok az előre jelzetttnél magasabb összege (1 110,8 millió EUR-s többlet) okozza;
- D. mivel a kiadási oldalon a Bizottság által fel nem használt kifizetési előirányzatok összege 2021-ben 81 millió EUR, a 2020-as átvitelek tekintetében pedig 250 millió EUR (amelyből 183 millió EUR a Szükséghelyzeti Támogatási Eszközhöz kapcsolódik), a többi intézménynél pedig a fel nem használt előirányzatok összege 2021-ben 117 millió EUR, az átvitelek tekintetében pedig 77 millió EUR volt;
1. tudomásul veszi a 2/2022. számú költségvetés-módosítási tervezetet a Bizottság által benyújtott formájában, amely kizárólag a 2021. évi 3 227,1 millió EUR összegű többlet költségvetésbe való bevezetését célozza, a költségvetési rendelet 18. cikkének (3) bekezdésével összhangban; megjegyzi, hogy a 2021. évi 3 227,1 millió EUR összegű többlet különösen magas; ezzel összefüggésben megismétli, hogy a Bizottságnak a költségvetés végrehajtása során az EUMSZ 317. cikkével és a költségvetési rendelet 33. cikkével összhangban tiszteletben kell tartania a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elvét;
 2. sajnálja, hogy a Covid19-oltóanyagok beszerzésére szánt 183 millió EUR-t 2021-ben nem költötték el a Bizottság által tervezetteknek megfelelően, illetve nem irányították át más szükségletekre;
 3. megismétli azon álláspontját, hogy valamennyi rendelkezésre álló uniós költségvetési eszközt – a többletet is beleértve – aktiválni kell annak érdekében, hogy továbbra is a lehető legerősebb gazdasági és pénzügyi támogatást nyújtsák Ukrajnának és a konfliktus frontvonalán fekvő országoknak, és hogy tovább erősítsék az Unió szolidaritási kapacitáit az ukrajnai orosz háború Uniót és polgárait érintő társadalmi, energetikai, mezőgazdasági és gazdasági következményeinek kezelése érdekében; figyelmeztet arra, hogy ezek a sürgető szükségletek további támogatást igényelnek az uniós költségvetésből, és készen áll arra, hogy jövőbeli költségvetés-módosítások révén támogassa a 2022. évi uniós költségvetés vonatkozó növeléseit, valamint felhívja a Bizottságot, hogy adott esetben terjesszen elő új forrásokat mozgósító költségvetés-módosításokat a kihívások kezelése érdekében; ezzel összefüggésben felhívja a tagállamokat, hogy a GNI-alapú hozzájárulásuknak a 2021. évi többlet miatti várható jelentős csökkentése nyomán fennmaradó forrásokat fordítsák az Ukrajna elleni jogellenes, provokáció nélkül és indokolatlanul indított agresszív háború súlyos következményeinek kezeléséhez kapcsolódó fellépések költségvetésbe történő beállítására;
 4. megjegyzi, hogy a Bizottság szerint a versenyjogi bírságok 2021-ben 957 millió EUR-t tettek ki; továbbra is úgy véli, hogy lehetővé kellene tenni, hogy az uniós költségvetés az alulköltség miatti többlet mellett minden bírságokból származó vagy késedelmes kifizetésekhez kapcsolódó többletet is újra felhasználhasson, a GNI-hozzájárulások ennek megfelelő csökkentése nélkül;
 5. jóváhagyja az 2/2022. számú költségvetés-módosítási tervezetről szóló tanácsi álláspontot;
 6. utasítja elnökét annak megállapítására, hogy a 3/2022. számú költségvetés-módosítást véglegesen elfogadták, valamint arra, hogy gondoskodjon annak közzétételéről az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*;
 7. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, továbbá a többi érintett intézménynek és szervnek, valamint a nemzeti parlamenteknek.
-

2022. szeptember 13., kedd

P9_TA(2022)0307

A tőkekövetelmény-rendelet módosítása a szanálás vonatkozásában (a jegyzésilánc-javaslat) *I**

Az Európai Parlament 2022. szeptember 13-i jogalkotási állásfoglalása az 575/2013/EU rendeletnek és a 2014/59/EU irányelvnek a több pontból kiinduló szanálási stratégiával rendelkező globálisan rendszerszinten jelentős intézménycsoportok prudenciális kezelése, valamint a szavatolótőkére és a leírható, illetve átalakítható kötelezettségekre vonatkozó minimumkövetelménynek való megfelelés szempontjából figyelembe vehető instrumentumok közvetett jegyzésére vonatkozó módszertan tekintetében történő módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (COM(2021)0665 – C9-0398/2021 – 2021/0343(COD))

(Rendes jogalkotási eljárás: első olvasat)

(2023/C 125/19)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Bizottság Parlamenthez és Tanácshoz intézett javaslatára (COM(2021)0665),
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (2) bekezdésére és 114 cikkére, amelyek alapján a Bizottság javaslatát benyújtotta a Parlamenthez (C9-0398/2021),
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (3) bekezdésére,
 - tekintettel az Európai Központi Bank 2022. január 13-i véleményére ⁽¹⁾,
 - tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2021. december 9-i véleményére ⁽²⁾,
 - tekintettel az illetékes bizottság által az eljárási szabályzat 74. cikkének (4) bekezdése alapján jóváhagyott ideiglenes megállapodásra és a Tanács képviselőjének 2022. június 15-i írásbeli kötelezettségvállalására, amely szerint egyetért a Parlament álláspontjával, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (4) bekezdésével összhangban,
 - tekintettel eljárási szabályzata 59. cikkére,
 - tekintettel a Gazdasági és Monetáris Bizottság jelentésére (A9-0020/2022),
1. elfogadja első olvasatban az alábbi álláspontot;
 2. felkéri a Bizottságot, hogy utalja az ügyet újból a Parlamenthez, ha javaslatát másik szöveggel váltja fel, lényegesen módosítja vagy lényegesen módosítani kívánja;
 3. utasítja elnökét, hogy továbbítsa a Parlament álláspontját a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a nemzeti parlamenteknek.

P9_TC1-COD(2021)0343

Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2022. szeptember 13-án került elfogadásra az 575/2013/EU rendeletnek és a 2014/59/EU irányelvnek a több pontból kiinduló szanálási stratégiával rendelkező globálisan rendszerszinten jelentős intézmények prudenciális kezelése, valamint a szavatolótőkére és a leírható, illetve átalakítható kötelezettségekre vonatkozó minimumkövetelménynek való megfelelés szempontjából figyelembe vehető instrumentumok közvetett jegyzésére vonatkozó módszerek tekintetében történő módosításáról szóló (EU) 2022/... európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására tekintettel

(A Parlament és a Tanács megállapodása következtében a Parlament álláspontja megegyezik a végleges jogalkotási aktussal, az (EU) 2022/2036 rendelettel.)

⁽¹⁾ HL C 122., 2022.3.17., 33. o.

⁽²⁾ HL C 152., 2022.4.6., 111. o.

2022. szeptember 13., kedd

P9_TA(2022)0309

Időközi jelentés a többéves pénzügyi keret felülvizsgálatára irányuló 2021. évi javaslatról

Az Európai Parlament 2022. szeptember 13-i állásfoglalása a többéves pénzügyi keret felülvizsgálatára irányuló 2021. évi javaslatról (COM(2021)0569 – 2021/0429R(APP))

(2023/C 125/20)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 310., 311., 312. és 323. cikkére,
 - tekintettel a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről szóló (EU, Euratom) 2020/2093 rendelet módosításáról szóló tanácsi rendeletre irányuló, 2021. december 22-i bizottsági javaslatra (COM(2021)0569),
 - tekintettel a Szociális Klímaalap létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló, 2021. július 14-i bizottsági javaslatra (COM(2021)0568);
 - tekintettel az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság közötti, a költségvetési fegyelemről, a költségvetési ügyekben való együttműködésről és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásról, valamint az új saját forrásokról és az új saját források bevezetésére vonatkozó ütemtervről szóló, 2020. december 16-i intézményközi megállapodásra ⁽¹⁾ (a továbbiakban: az intézményközi megállapodás),
 - tekintettel eljárási szabályzata 105. cikkének (5) bekezdésére,
 - tekintettel a Költségvetési Bizottság időközi jelentésére (A9-0227/2022),
- A. mivel az uniós költségvetés saját forrásai következő generációjának létrehozására és a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret (a továbbiakban: többéves pénzügyi keret) felülvizsgálatára irányuló, 2021. december 22-i bizottsági javaslatok elválaszthatatlanul kapcsolódnak az „Irány az 55 %!” intézkedéscsomaghoz, amelyet 2021. július 14-én terjesztettek elő;
- B. mivel az EUMSZ 311. cikkének értelmében az Uniónak gondoskodnia kell a céljai eléréséhez és politikái megvalósításához szükséges eszközökről;
- C. mivel a Parlament régóta fennálló álláspontjával összhangban az új politikai kötelezettségvállalásokat és célokat új forrásokból kell fedezni, és azokat nem szabad más uniós programok és prioritások költségére finanszírozni;
- D. mivel a Szociális Klímaalap uniós költségvetésbe való teljes körű bevonása a Szerződésben foglalt követelmény az EUMSZ 310. cikke (1) bekezdésének megfelelően, és többek között a közösségi módszer tiszteletben tartásának, a parlamenti elszámoltathatóság, felügyelet és ellenőrzés tiszteletben tartásának, a finanszírozás kiszámíthatósága és a többéves programozás biztosításának, valamint az uniós szinten hozott költségvetési döntések átláthatósága biztosításának az előfeltétele;
- E. mivel abban az esetben, ha a szén-dioxid-ár az eredeti feltételezéshez képest emelkedik, a Szociális Klímaalap számára évente további juttatásokat kell rendelkezésre bocsátani, a szén-dioxid-ár növekedésének mértékével arányosan, annak érdekében, hogy továbbra is támogatni lehessen a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartásokat és a kiszolgáltatott helyzetben lévő közlekedési felhasználókat a klímasemlegességre való áttérésben; mivel ezeket az éves emeléseket a többéves pénzügyi kereten belül a 3. fejezet („Természeti erőforrások és környezet”) felső határának és a kifizetések felső határának a szén-dioxid-ár ingadozását követő automatikus kiigazítása révén kell kezelni;
- F. mivel az EUMSZ 312. cikkének (5) bekezdése értelmében és az intézményközi megállapodásban részletesebben meghatározottak szerint az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és a Bizottságnak minden szükséges intézkedést meg kell tennie az új vagy felülvizsgált többéves pénzügyi keret elfogadásának megkönnyítése érdekében;

⁽¹⁾ HL L 433. I, 2020.12.22., 28. o.

2022. szeptember 13., kedd

1. kizárólag a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret felülvizsgálatára irányuló, 2021. december 22-i bizottsági javaslattal kapcsolatban fejt ki álláspontját, és ezáltal az „Irány az 55 %!” intézkedéscsomaggal kapcsolatos álláspontjára korlátozódó és ahhoz teljes mértékben igazodó, célzott megközelítés mellett foglal állást;

2. megállapítja azonban, hogy szükség van a jelenlegi többéves pénzügyi keret szélesebb körű felülvizsgálatára, mivel az már az első évben elérte korlátait; rámutat az Unió előtt álló számos válságra és kihívásra, különösen az ukrajnai háborúra és annak következményeire, valamint az általa előidézett jelentős finanszírozási igényekre; ezért felhívja a Bizottságot, hogy végezze el a jelenlegi többéves pénzügyi keret működésének mélyreható felülvizsgálatát, és a lehető leghamarabb, de legkésőbb 2023 első negyedévében terjesszen elő jogalkotási javaslatot a többéves pénzügyi keret átfogó felülvizsgálatára; az említett felülvizsgálatra vonatkozó kérését külön jelentésben tovább kívánja részletezni;

3. teljes mértékben támogatja, hogy a Szociális Klímaalapot építsék be az uniós költségvetésbe és a többéves pénzügyi keretbe annak a régóta képviselt álláspontjának részeként, hogy valamennyi uniós programot és alapot bele kell foglalni a költségvetésbe; üdvözlí ezért a Bizottság javaslatát, amely kiindulópontként szolgál a 3. fejezet („Természeti erőforrások és környezet”) kötelezettségvállalási előirányzatai felső határának megemelése és a kifizetési előirányzatok felső határa tekintetében, ami szükséges előfeltétele annak, hogy a Szociális Klímaalap finanszírozása ne érintsen hátrányosan más uniós programokat és prioritásokat;

4. hangsúlyozza azonban, hogy néhány módosításra van szükség az „Irány az 55 %!” intézkedéscsomaggal kapcsolatos parlamenti álláspont tükrözése érdekében, beleértve a Szociális Klímaalap felülvizsgált pénzügyi keretösszege tekintetében, amely tükrözi a módosított 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽²⁾ vonatkozó rendelkezéseit;

5. támogatja az új saját forrásokon alapuló egyedi éves kiigazításra irányuló javaslatot; úgy véli, hogy az összhangban van az intézményközi megállapodásban foglalt azon alapelvvel, hogy az uniós költségvetésből az Európai Unió Helyreállítási Eszköz visszafizetésére fordított kiadások nem eredményezhetik a többéves pénzügyi keret alapján a programokra fordított kiadások vagy a beruházási eszközök összegének indokolatlan csökkentését, miközben ragaszkodni kell a bevételek globális fedezetének költségvetési elvéhez; ezért megerősíti, hogy egy ilyen éves kiigazítás az új saját forrásoknak az intézményközi megállapodásban meghatározott ütemtervvel összhangban történő bevezetésétől függ;

6. kéri a Tanácsot és a Bizottságot, hogy vegyék figyelembe a következő ajánlásokat és módosításokat:

- i. a Szociális Klímaalap felülvizsgált pénzügyi keretösszegének hatását ebben a rendeletben, többek között annak mellékletében is tükrözni kell;
- ii. be kell vezetni a 3. fejezet („Természeti erőforrások és környezet”) kötelezettségvállalási előirányzataira vonatkozó felső határok és a kifizetési előirányzatok felső határa automatikus technikai kiigazítását annak biztosítása érdekében, hogy a Szociális Klímaalap számára további juttatásokat bocsássonak rendelkezésre abban az esetben, ha a szén-dioxid-árak az eredeti feltételezéseknél magasabb szintre emelkednek;
- iii. az új saját forrásokon alapuló egyedi éves kiigazítást módosítani kell annak biztosítása érdekében, hogy az az EUMSZ 312. cikkének (4) bekezdésével összhangban meghosszabbítható legyen a következő többéves pénzügyi keret késedelmes elfogadása esetén;
- iv. a tanácsi rendeletre irányuló javaslatot a következőképpen kell módosítani:

⁽²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2003/87/EK irányelve (2003. október 13.) az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Közösségen belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról és a 96/61/EK tanácsi irányelv módosításáról (HL L 275., 2003.10.25., 32. o.).

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 1

Rendeletre irányuló javaslat

3 preambulumbekzdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (3) A 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben ⁽¹⁴⁾ meghatározott, az épületekre és a közúti közlekedési ágazatra vonatkozó uniós kibocsátáskereskedelem bevezetése rövid távú társadalmi hatásokkal járhat. E kihívás kezelése érdekében az (EU) [XXX] **final** európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽¹⁵⁾ létrehozta a Szociális Klímaalapot, amelyet a többéves pénzügyi kereten belül, az Unió általános költségvetéséből kell finanszírozni. A 3. fejezet („Természeti erőforrások és környezet”) kötelezettségvállalási előirányzatainak felső határát és a kifizetési előirányzatok felső határát ezért a 2025., 2026. és 2027. évre vonatkozóan ki kell igazítani.

⁽¹⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2003/87/EK irányelve (2003. október 13.) az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Unión belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról és a 96/61/EK tanácsi irányelv módosításáról (HL L 275., 2003.10.25., 32. o.).

⁽¹⁵⁾ HL [...], [...], [...] o.

Módosítás

- (3) A 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben ⁽¹⁴⁾ meghatározott, az épületekre és a közúti közlekedési ágazatra vonatkozó uniós kibocsátáskereskedelem bevezetése rövid távú társadalmi hatásokkal járhat. E kihívás kezelése érdekében az (EU) [XXX] európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽¹⁵⁾ létrehozta a Szociális Klímaalapot, amelyet a többéves pénzügyi kereten belül, az Unió általános költségvetéséből kell finanszírozni. A 3. fejezet („Természeti erőforrások és környezet”) kötelezettségvállalási előirányzatainak felső határát és a kifizetési előirányzatok felső határát ezért a **2024.**, 2025., 2026. és 2027. évre vonatkozóan ki kell igazítani. **Abban az esetben, ha a szén-dioxid-ár az eredeti feltételezéshez képest magasabb, a Szociális Klímaalap számára évente további juttatásokat kell rendelkezésre bocsátani, a szén-dioxid-ár növekedésének mértékével arányosan, annak érdekében, hogy továbbra is támogatni lehessen a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartásokat és kiszolgáltatott helyzetben lévő közlekedési felhasználókat a klímasemlegességre való átállásban. Az ilyen éves emeléseket a többéves pénzügyi kereten belül a 3. fejezet („Természeti erőforrások és környezet”) kötelezettségvállalási előirányzatai felső határának és a kifizetési előirányzatok felső határának a szén-dioxid-ár ingadozását követő automatikus kiigazítása révén kell kezelni.**

⁽¹⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2003/87/EK irányelve (2003. október 13.) az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Unión belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról és a 96/61/EK tanácsi irányelv módosításáról (HL L 275., 2003.10.25., 32. o.).

⁽¹⁵⁾ HL [...], [...], [...] o.

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 2

Rendeletre irányuló javaslat

3 a preambulumbekkezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (3a) A Bizottságnak 2025. július 1-je előtt elő kell terjesztenie az új többéves pénzügyi keretre irányuló javaslatot annak érdekében, hogy az intézmények a következő többéves pénzügyi keret kezdetét megelőzően kellő időben elfogadhassák azt. Az EUMSZ 312. cikkének (4) bekezdésével összhangban az e rendeletben meghatározott többéves pénzügyi keret utolsó évének megfelelő felső határokat és egyéb rendelkezéseket – beleértve a többéves pénzügyi keret 2. fejezetben meghatározott kiigazításait –továbbra is alkalmazni kell abban az esetben, ha az új többéves pénzügyi keret az e rendeletben megállapított többéves pénzügyi keret időtartamának vége előtt nem kerül elfogadásra.

Módosítás 3

Rendeletre irányuló javaslat

1 cikk – 1 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

1. A 4. cikk (4) bekezdésének helyébe a következő szöveg lép:

1. A 4. cikk a következőképpen módosul:

a) az (1) bekezdés a következő ponttal egészül ki:

„f) a további juttatásoknak a szén-dioxid-árak ingadozása és a 4b. cikkben említett éves kiigazítás eredménye alapján történő kiszámítása”;

b) a (4) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(4) A 4a., 6. és 7. cikk sérelme nélkül, az érintett évre vonatkozóan nem végezhető további technikai kiigazítás sem az év során, sem utólagos kiigazításként a következő években.”

„(4) A 4a., **4b.**, 6. és 7. cikk sérelme nélkül, az érintett évre vonatkozóan nem végezhető további technikai kiigazítás sem az év során, sem utólagos kiigazításként a következő években.”

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 4
Rendeletre irányuló javaslat
1 cikk – 2 bekezdés

*A Bizottság által javasolt szöveg*2. A rendelet szövege a következő **4a. cikkkel** egészül ki:

„4a. cikk

Új saját forrásokon alapuló egyedi éves kiigazítás

(1) 2024-től kezdődően, az n–1. évre vonatkozó előzetes beszámolóban a költségvetési rendelet 245. cikkének (3) bekezdésével összhangban történő benyújtását követően a 2b. alfejezet kötelezettségvállalási előirányzatainak kiadási felső határát és a folyó évre vonatkozó kifizetési előirányzatok felső határát ki kell igazítani felfelé.

(2) Ez az éves kiigazítás a következő összegekből áll:

- a) 2024, 2025 és 2026 esetében: a sajátforrás-határozat 2. cikke (1) bekezdésének e), f) és g) pontjában meghatározott forrásokból származó, az (1) bekezdésben említett előzetes beszámolóban feltüntetett bevételnek megfelelő összeg;
- b) 2027 esetében: a sajátforrás-határozat 2. cikke (1) bekezdésének e), f) és g) pontjában meghatározott forrásokból származó, az (1) bekezdésben említett előzetes beszámolóban feltüntetett bevételnek megfelelő összeg mínusz (2018-as árakon) **8 000** millió EUR.

Az első albekezdésben említett éves kiigazítások a 2024–2027-es évekre vonatkozóan nem haladhatják meg az évi 15 000 millió EUR-t (2018-as árakon).

(3) A Bizottság a költségvetési rendelet 245. cikkének (3) bekezdésével összhangban az n–1. évre vonatkozó előzetes beszámoló benyújtását követő 15 napon belül tájékoztatja az Európai Parlamentet és a Tanácsot a (2) bekezdésben említett éves kiigazítások eredményeiről.”

*Módosítás*2. A rendelet szövege a következő **cikkekkel** egészül ki:

„4a. cikk

Új saját forrásokon alapuló egyedi éves kiigazítás

(1) 2024-től kezdődően, az n–1. évre vonatkozó előzetes beszámolóban a költségvetési rendelet 245. cikkének (3) bekezdésével összhangban történő benyújtását követően a 2b. alfejezet kötelezettségvállalási előirányzatainak kiadási felső határát és a folyó évre vonatkozó kifizetési előirányzatok felső határát ki kell igazítani felfelé.

(2) Ez az éves kiigazítás a következő összegekből áll:

- a) 2024, 2025 és 2026 esetében: a sajátforrás-határozat 2. cikke (1) bekezdésének e), f) és g) pontjában meghatározott forrásokból származó, az (1) bekezdésben említett előzetes beszámolóban feltüntetett bevételnek megfelelő összeg;
- b) 2027 esetében: a sajátforrás-határozat 2. cikke (1) bekezdésének e), f) és g) pontjában meghatározott forrásokból származó, az (1) bekezdésben említett előzetes beszámolóban feltüntetett bevételnek megfelelő összeg mínusz (2018-as árakon) **2 800** millió EUR.

Az első albekezdésben említett éves kiigazítások a 2024–2027-es évekre vonatkozóan nem haladhatják meg az évi 15 000 millió EUR-t (2018-as árakon).

(3) A Bizottság a költségvetési rendelet 245. cikkének (3) bekezdésével összhangban az n–1. évre vonatkozó előzetes beszámoló benyújtását követő 15 napon belül tájékoztatja az Európai Parlamentet és a Tanácsot a (2) bekezdésben említett éves kiigazítások eredményeiről.

4b. cikk

A szén-dioxid-ár ingadozásán alapuló egyedi éves kiigazítás

(1) 2025-től kezdődően a 3. fejezet (»Természeti erőforrások és környezet«) kötelezettségvállalási előirányzatainak kiadási felső határát és a folyó évre vonatkozó kifizetési előirányzatok felső határát évente felfelé kell kiigazítani abban az esetben, ha az n–1 évben kiszámított átlagos szén-dioxid-ár magasabb, mint azt eredetileg feltételezték.

(2) Az e cikk (1) bekezdésében említett éves felfelé történő kiigazítás megegyezik a Szociális Klímaalap létrehozásáról szóló (EU) [XXX] európai parlamenti és tanácsi rendelet 9. cikkében meghatározott pénzügyi keretösszegekből származó éves juttatás és azon százalékos arány szorzataként kiszámított összeggel, amellyel az n–1 évben kiszámított átlagos szén-dioxid-ár meghaladta az eredetileg feltételezettet.”;

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 5

Rendeletre irányuló javaslat

1 cikk – 3 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

3. A 11. cikk (3) bekezdésében a második albekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„A 4a. cikk (1) bekezdésében és az 5. cikk (2) bekezdésének második albekezdésében említett felfelé történő kiigazításnak megfelelő összegek hozzáadódnak az e bekezdés első albekezdésben említett maximális összegekhez.”

Módosítás

3. A 11. cikk (3) bekezdésében a második albekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„A 4a. cikk (1) bekezdésében, **a 4b. cikkben** és az 5. cikk (2) bekezdésének második albekezdésében említett felfelé történő kiigazításnak megfelelő összegek hozzáadódnak az e bekezdés első albekezdésben említett maximális összegekhez.”

Módosítás 6

Rendeletre irányuló javaslat

1 cikk – 4 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

4. Az I. melléklet helyébe **az e rendelet mellékletében található** szöveg lép.

Módosítás

4. Az I. melléklet helyébe **a következő** szöveg lép:

„I. MELLÉKLETTÖBBÉVES PÉNZÜGYI KERET (EU-27)

(millió EUR – 2018-as árakon)

KÖTELEZETTSÉGVÁLLALÁSI ELŐIRÁNYZATOK	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Összesen 2021–2027
1. Egységes piac, innováció és digitális gazdaság	19 712		19 133	18 633	18 518	18 646	18 473	133 326
2. Kohézió, reziliencia és értékek	49 741	51 920	52 194	53 954	55 182	56 787	58 809	378 587
2a. Gazdasági, társadalmi és területi kohézió	45 411	45 951	46 493	47 130	47 770	48 414	49 066	330 235
2b. Reziliencia és értékek	4 330	5 969	5 701	6 824	7 412	8 373	9 743	48 352
3. Természeti erőforrások és környezet	55 242	52 214	51 489	[50 617]	[51 895]	[58 064]	[56 947]	[376 468]
ebből: Piachoz kapcsolódó kiadások és közvetlen kifizetések	38 040	37 544	37 604	36 983	36 373	35 772	35 183	257 499
4. Migráció és határigazgatás	2 324	2 947	3 164	3 282	3 672	3 682	3 736	22 807
5. Biztonság és védelem	1 700	1 725	1 737	1 754	1 928	2 078	2 263	13 185
6. Szomszédság és a világ	15 309	15 522	14 789	14 056	13 323	12 592	12 828	98 419
7. Európai közigazgatás	10 021	10 215	10 342	10 454	10 554	10 673	10 843	73 102
ebből: Az intézmények igazgatási kiadásai	7 742	7 878	7 945	7 997	8 025	8 077	8 188	55 852
ÖSSZES KÖTELEZETTSÉGVÁLLALÁSI ELŐIRÁNYZAT	154 049	154 754	152 848	[152 750]	[155 072]	[162 522]	[163 899]	[1 095 894]
ÖSSZES KIFIZETÉSI ELŐIRÁNYZAT	156 557	156 322	149 936	[149 936]	[152 112]	[159 068]	[158 722]	[1 082 652]”

2022. szeptember 13., kedd

7. készen áll arra, hogy tárgyalásokat kezdjen a Bizottság javaslatának javítása érdekében;

o

o o

8. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.
-

2022. szeptember 13., kedd

P9_TA(2022)0311

Az erdőirtásról szóló rendelet *I**

Az Európai Parlament 2022. szeptember 13-án elfogadott módosításai az erdőirtáshoz és erdőpusztuláshoz kapcsolódó egyes áruk és termékek uniós piacon történő forgalmazásáról és Unióból történő kiviteléről, valamint a 995/2010/EU rendelet hatályaon kívül helyezésétől szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatához (COM(2021)0706 – C9-0430/2021 – 2021/0366(COD)) ⁽¹⁾

(Rendes jogalkotási eljárás: első olvasat)

(2023/C 125/21)

Módosítás 1**Rendelethez irányuló javaslat****1 preambulumbekkezdés**

A Bizottság által javasolt szöveg

- (1) Az erdőkből nagyon változatos környezeti, gazdasági és társadalmi haszon származik, beleértve a faanyagot és egyéb nem fa erdei termékeket, továbbá az emberiség számára jelentős környezeti szolgáltatásokat, mivel az erdők adnak otthont a Föld szárazföldi biológiai sokfélesége legnagyobb részének. Fenntartják továbbá az ökoszisztéma funkcióit, hozzájárulnak az éghajlati rendszer védelméhez, tiszta levegőt biztosítanak, és alapvető szerepet játszanak a vizek és a talaj tisztításában, valamint a vízmegtartásban. Emellett az erdők megélhetést és jövedelmet biztosítanak a világ népességének mintegy egyharmada számára, és elpusztításuk súlyos következményekkel jár a leginkább kiszolgáltatott emberek – köztük az erdei ökoszisztémáktól nagymértékben függő őslakos népek és helyi közösségek – megélhetésére nézve ⁽¹⁸⁾. **Ezen túlmenően az erdőirtás és az erdőpusztulás csökkenti a kulcsfontosságú szénelnyelőket, és növeli annak valószínűségét, hogy új betegségek terjedjenek át az állatokról az emberekre.**

⁽¹⁸⁾ A világ erdőinek védelmére és helyreállítására irányuló uniós fellépés fokozásáról szóló bizottsági közlemény, 2019. július 27., COM(2019)0352.

Módosítás

- (1) Az erdőkből nagyon változatos környezeti, gazdasági és társadalmi haszon származik, beleértve a faanyagot és egyéb nem fa erdei termékeket, továbbá az emberiség számára jelentős környezeti szolgáltatásokat, mivel az erdők adnak otthont a Föld szárazföldi biológiai sokfélesége legnagyobb részének. Fenntartják továbbá az ökoszisztéma funkcióit, hozzájárulnak az éghajlati rendszer védelméhez, tiszta levegőt biztosítanak, és alapvető szerepet játszanak a vizek és a talaj tisztításában, valamint a vízmegtartásban **és -újratermelődéskor, ugyanakkor a korszerű gyógyszerek több mint egynegyede trópusi esőerdőkből származik. A nagy erdőterületek nedveséghajlatként működnek, és segítenek megakadályozni a kontinentális régiók elsivatagosodását.** Emellett az erdők megélhetést és jövedelmet biztosítanak a világ népességének mintegy egyharmada számára, és elpusztításuk súlyos következményekkel jár a leginkább kiszolgáltatott emberek – köztük az erdei ökoszisztémáktól nagymértékben függő őslakos népek és helyi közösségek – megélhetésére nézve. ⁽¹⁸⁾ Ezen túlmenően az erdőirtás, az erdőpusztulás és az erdőátalakítás csökkenti a kulcsfontosságú szénelnyelőket. **Az erdőirtás, az erdőpusztulás és az erdőátalakítás ezenkívül növeli a vadon élő és tenyésztett állatok és az emberek közötti érintkezést, ezáltal növeli az új betegségek terjedésének valószínűségét, valamint az új járványok és világjárványok kialakulásának kockázatát.**

⁽¹⁸⁾ A világ erdőinek védelmére és helyreállítására irányuló uniós fellépés fokozásáról szóló bizottsági közlemény, 2019. július 27., COM(2019)0352.

⁽¹⁾ Az ügyet az 59. cikk (4) bekezdésének negyedik albekezdése alapján visszautalták az illetékes bizottsághoz intézményközi tárgyalások céljából (A9-0219/2022).

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 2

Rendeletre irányuló javaslat

2 preambulumbekzdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (2) Az erdőirtás és az **erdőpusztulás** riasztó ütemben zajlik. Az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezetének becslése szerint 1990 és 2020 között világszerte 420 millió hektár erdő – a világ fennmaradó erdőinek mintegy 10 %-a, az Európai Uniónál nagyobb terület – veszett el⁽¹⁹⁾. Az erdőirtás és az **erdőpusztulás** ugyanakkor a globális felmelegedés és a biológiai sokféleség csökkenésének fontos mozgatórugói, ami korunk két legfontosabb környezeti kihívása. Mégis, minden évben 10 millió hektárnyi erdő vesz el a világon.

⁽¹⁹⁾ FAO, Global Forest Resource Assessment 2020 (Globális erdészeti erőforrások felmérése), XII. o., <https://www.fao.org/documents/card/en/c/ca9825en>

Módosítás

- (2) Az erdőirtás, az **erdőpusztulás** és az **erdőátalakítás** riasztó ütemben zajlik. Az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezetének becslése szerint 1990 és 2020 között világszerte 420 millió hektár erdő – a világ fennmaradó erdőinek mintegy 10 %-a, az Európai Uniónál nagyobb terület – veszett el⁽¹⁹⁾. Az erdőirtás, az **erdőpusztulás** és az **erdőátalakítás** ugyanakkor a globális felmelegedés és a biológiai sokféleség csökkenésének fontos mozgatórugói, ami korunk két legfontosabb környezeti kihívása. Mégis, minden évben 10 millió hektárnyi erdő vesz el a világon. **Az éghajlatváltozás az erdőkre is nagy hatással van, és az elkövetkező évtizedekben számos kihívással kell szembenézni az erdők alkalmazkodóképességének és rezilienciájának biztosítása érdekében.**

⁽¹⁹⁾ FAO, Global Forest Resource Assessment 2020 (Globális erdészeti erőforrások felmérése), XII. o., <https://www.fao.org/documents/card/en/c/ca9825en>

Módosítás 3

Rendeletre irányuló javaslat

3 preambulumbekzdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (3) Az erdőirtás és az **erdőpusztulás** többféle módon járul hozzá a globális éghajlati válsághoz. Legfőképpen növelik az üvegházhatásúgáz-kibocsátást a kapcsolódó erdőtüzek révén, véglegesen eltávolítva ezáltal a szénelnyelő kapacitásokat, gyengítve az érintett területnek az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciáját és jelentős mértékben csökkentve annak biológiai sokféleségét. Az erdőirtás önmagában az üvegházhatásúgáz-kibocsátás 11 %-áért felel⁽²⁰⁾.

⁽²⁰⁾ IPCC, Climate Change and Land: an IPCC special report on climate change, desertification, land degradation, sustainable land management, food security, and greenhouse gas fluxes in terrestrial ecosystems (Az éghajlatváltozás és a föld: az IPCC különjelentése az éghajlatváltozásról, az elszívatosodásról, a talajromlásról, a fenntartható földgazdálkodásról, az élelmezésbiztonságról és az üvegházhatású gázok szárazföldi ökoszisztémákba történő beáramlásáról), <https://www.ipcc.ch/srccl/>.

Módosítás

- (3) Az erdőirtás, az **erdőpusztulás** és az **erdőátalakítás** többféle módon járul hozzá a globális éghajlati válsághoz. Legfőképpen növelik az üvegházhatásúgáz-kibocsátást a kapcsolódó erdőtüzek révén, véglegesen eltávolítva ezáltal a szénelnyelő kapacitásokat, gyengítve az érintett területnek az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciáját és jelentős mértékben csökkentve annak biológiai sokféleségét **és a betegségekkel és károkozókval szembeni ellenállóképességét**. Az erdőirtás önmagában az üvegházhatásúgáz-kibocsátás 11 %-áért felel⁽²⁰⁾.

⁽²⁰⁾ IPCC, Climate Change and Land: an IPCC special report on climate change, desertification, land degradation, sustainable land management, food security, and greenhouse gas fluxes in terrestrial ecosystems (Az éghajlatváltozás és a föld: az IPCC különjelentése az éghajlatváltozásról, az elszívatosodásról, a talajromlásról, a fenntartható földgazdálkodásról, az élelmezésbiztonságról és az üvegházhatású gázok szárazföldi ökoszisztémákba történő beáramlásáról), <https://www.ipcc.ch/srccl/>.

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 4

Rendeletre irányuló javaslat

4 preambulumbekzdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (4) Az éghajlati válság világszerte a biológiai sokféleség csökkenését idézi elő, a biológiai sokféleség csökkenése pedig súlyosbítja az éghajlatváltozást, így ezek elválaszthatatlanul összekapcsolódnak, amint azt a közelmúltban készült tanulmányok is megerősítették. A biológiai sokféleség **hozzájárul az éghajlatváltozás mérsékléséhez**. A rovarok, a madarak és az emlősök részt vesznek a beporzásban és a magok szétszórásában, és segíthetnek a szén-dioxid hatékonyabb – közvetlen vagy közvetett – tárolásában. Az erdők biztosítják továbbá a vízkészletek folyamatos feltöltését, valamint az aszályok és az azok által a helyi közösségekre, többek között az őslakos népekre gyakorolt káros hatások megelőzését. Az erdőirtás és az **erdőpusztulás** drasztikus csökkentése, valamint az erdők és más ökoszisztémák szisztematikus helyreállítása jelenti a legnagyobb természetalapú lehetőséget az éghajlatváltozás mérséklésére.

Módosítás

- (4) Az éghajlati válság világszerte a biológiai sokféleség csökkenését idézi elő, a biológiai sokféleség csökkenése pedig súlyosbítja az éghajlatváltozást, így ezek elválaszthatatlanul összekapcsolódnak, amint azt a közelmúltban készült tanulmányok is megerősítették. A biológiai sokféleség és az **ökoszisztémák alapvetően fontosak az éghajlati szempontból ellenálló fejlődés szempontjából** ^(1a). A rovarok, a madarak és az emlősök részt vesznek a beporzásban és a magok szétszórásában, és segíthetnek a szén-dioxid hatékonyabb – közvetlen vagy közvetett – tárolásában. Az erdők biztosítják továbbá a vízkészletek folyamatos feltöltését, valamint az aszályok és az azok által a helyi közösségekre, többek között az őslakos népekre gyakorolt káros hatások megelőzését. Az erdőirtás, az **erdőpusztulás** és az **erdőátalakítás** drasztikus csökkentése, valamint az erdők és más ökoszisztémák szisztematikus helyreállítása jelenti a legnagyobb természetalapú lehetőséget az éghajlatváltozás mérséklésére.

^(1a) Az IPCC összefoglaló jelentése szakpolitikai döntéshozók számára, 2022. február. https://report.ipcc.ch/ar6wg2/pdf/IPCC_AR6_WGII_SummaryForPolicymakers.pdf

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 5

Rendeletre irányuló javaslat

5 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (5) A biológiai sokféleség elengedhetetlen az ökoszisztémák és szolgáltatásaik rezilienciájához, helyi és globális szinten egyaránt. A világ bruttó hazai termékének több mint fele a természettől és az általa nyújtott szolgáltatásoktól függ. Három fő gazdasági ágazat – az építőipar, a mezőgazdaság, az élelmiszer- és itálágazat – nagymértékben függ a természettől. A biológiai sokféleség csökkenése veszélyezteti a fenntartható hidrológiai ciklusokat, valamint élelmiszerrendszereinket, veszélybe sodorva az élelmezésbiztonságot és a táplálkozást. A világ élelmiszernövényeinek több mint 75 %-a állati beporzást igényel. Emellett számos ipari ágazat támaszkodik a genetikai sokféleségre **és az ökoszisztéma-szolgáltatásokra, amelyek** kritikus fontosságú tényezők a termelés, különösen a gyógyszerek tekintetében.

Módosítás

- (5) A biológiai sokféleség elengedhetetlen az ökoszisztémák és szolgáltatásaik rezilienciájához, helyi és globális szinten egyaránt. A világ bruttó hazai termékének több mint fele a természettől és az általa nyújtott szolgáltatásoktól függ. Három fő gazdasági ágazat – az építőipar, a mezőgazdaság, az élelmiszer- és itálágazat – nagymértékben függ a természettől. A biológiai sokféleség csökkenése veszélyezteti a fenntartható hidrológiai ciklusokat, valamint élelmiszerrendszereinket, veszélybe sodorva az élelmezésbiztonságot és a táplálkozást. A világ élelmiszernövényeinek több mint 75 %-a állati beporzást igényel. Emellett számos ipari ágazat támaszkodik a genetikai sokféleségre, **az ökoszisztéma-szolgáltatások pedig tartósan bonyolult szimbiotikus kapcsolatokkal jellemzett, összetett, természetes módon felújuló erdőkben jelentkeznek, és** kritikus fontosságú tényezők a termelés, különösen a gyógyszerek, **többek között az antimikrobiális szerek** tekintetében. Ezenkívül **az a folyamat, amelynek során a fák felszívják a vizet a talajból, és a leveleikből a légkörbe juttatják, jelentős vízforrást jelent a légkörben, és a becslések szerint az összes csapadék mintegy feléért felelős. Az erdőirtás ezért jelentősen befolyásolja az esőzést és a vízáramlás természetes alakulását, mind az erdőkön belül, mind a környező területeken. Az erdőirtásnak a Föld víz-újrahasznosító rendszerére gyakorolt hatása ugyanolyan pusztító lehet, mint az éghajlatváltozásra gyakorolt hatása.**

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 6

Rendeletre irányuló javaslat

6 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (6) Az éghajlatváltozás, a biológiai sokféleség csökkenése és az erdőirtás a legjelentősebb globális jelentőségű kérdések, amelyek hatással vannak az emberiség fennmaradására és a Földön uralkodó életkörülményekre. Az éghajlatváltozás, a biológiai sokféleség csökkenése és a környezetkárosodás felgyorsulása – a természet, az emberek életkörülményeire és a helyi gazdaságokra gyakorolt pusztító hatásaiak kézzelfogható példáival együtt – ahhoz vezetett, hogy a zöld átállást korunk meghatározó célkitűzéseként és a generációk közötti méltányosság kérdéseként ismerték el.

Módosítás

- (6) Az éghajlatváltozás, a biológiai sokféleség csökkenése és az erdőirtás a legjelentősebb globális jelentőségű kérdések, amelyek hatással vannak az emberiség fennmaradására és a Földön uralkodó életkörülményekre. Az éghajlatváltozás, a biológiai sokféleség csökkenése és a környezetkárosodás felgyorsulása – a természet, az emberek életkörülményeire és a helyi gazdaságokra gyakorolt pusztító hatásaiak kézzelfogható példáival együtt – ahhoz vezetett, hogy a zöld átállást korunk meghatározó célkitűzéseként és a **nemek közötti egyenlőség és a generációk közötti méltányosság** kérdéseként ismerték el.

Módosítás 7

Rendeletre irányuló javaslat

6 a preambulumbekkezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

- (6a) A 2020-ban a környezetvédők és földvédők ellen elkövetett 227 halálos támadás esetében a meggyilkoltak 70 %-a azon dolgozott, hogy megóvják a világ erdőit az erdőirtástól és az ipari fejlesztéstől. Ezek a támadások aránytalanul nagy mértékben irányulnak őslakos népek ellen, akik a 2020-ban regisztrált gyilkosságok egyharmadának voltak célpontjai.

Módosítás

- (6a) A 2020-ban a környezetvédők és földvédők ellen elkövetett 227 halálos támadás esetében a meggyilkoltak 70 %-a azon dolgozott, hogy megóvják a világ erdőit az erdőirtástól és az ipari fejlesztéstől. Ezek a támadások aránytalanul nagy mértékben irányulnak őslakos népek ellen, akik a 2020-ban regisztrált gyilkosságok egyharmadának voltak célpontjai.

Módosítás 8

Rendeletre irányuló javaslat

7 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (7) Az uniós fogyasztás az **erdőirtás** és az **erdőpusztulás** globális szinten jelentős mozgatórugója. A kezdeményezés keretében végzett hatásvizsgálat becslése szerint megfelelő szabályozási beavatkozás hiányában **a rendelet hatálya alá tartozó** hat áru (fa, szarvasmarha, szója, pálmaolaj, kakaó és kávé) uniós fogyasztása és előállítása 2030-ra mintegy évi 248 000 hektár erdőirtást okozó szintre fog emelkedni.

Módosítás

- (7) Az uniós fogyasztás az **erdőirtásnak, a természetes ökoszisztémák átalakításának, valamint a természetes ökoszisztémák és erdők pusztulásának** és az **erdőátalakításnak** globális szinten jelentős mozgatórugója. A kezdeményezés keretében végzett hatásvizsgálat becslése szerint megfelelő szabályozási beavatkozás hiányában **pusztán** hat áru (fa, szarvasmarha, szója, pálmaolaj, kakaó és kávé) uniós fogyasztása és előállítása 2030-ra mintegy évi 248 000 hektár erdőirtást okozó szintre fog emelkedni.

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 9

Rendeletre irányuló javaslat

8 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (8) Ami az EU-ban lévő erdők helyzetét illeti, az európai erdők állapotáról szóló 2020. évi jelentés ⁽²¹⁾ megállapítja, hogy 1990 és 2020 között az európai erdők területe 9 %-kal bővült, a biomasszában tárolt szén mennyisége 50 %-kal nőtt, a fakínálat pedig 40 %-kal megemelkedett. **Ugyanakkor azonban az Európai Környezetvédelmi Ügynökségnek a környezet állapotáról szóló 2020. évi jelentése ⁽²²⁾ szerint** az európai erdők kevesebb mint 5 %-a tekinthető természetközelinek vagy természetesnek.

⁽²¹⁾ Forest Europe – az európai erdők védelmével foglalkozó miniszteri konferencia, State of Europe's Forests 2020., <https://foresteurope.org/state-europes-forests-2020/>

⁽²²⁾ Európai Környezetvédelmi Ügynökség, State of the Environment 2020., <https://www.eea.europa.eu/soer/publications/soer-2020>

Módosítás

- (8) Ami az EU-ban lévő erdők helyzetét illeti, az európai erdők állapotáról szóló 2020. évi jelentés ⁽²¹⁾ megállapítja, hogy 1990 és 2020 között az európai erdők területe 9 %-kal bővült, a biomasszában tárolt szén mennyisége 50 %-kal nőtt, a fakínálat pedig 40 %-kal megemelkedett. **Mindazonáltal a természetes és öreg erdőket is egyre intenzívebb módon kezelik, és egyedi biodiverzitásuk és szerkezeti jellemzőik veszélyben vannak ⁽²²⁾. Az európai erdők továbbá kevesebb mint 5 %-a tekinthető természetközelinek vagy természetesnek, és az éghajlatváltozás különböző veszélyekhez vezet, amelyek a szélsőséges időjárási jelenségektől a rovarok által okozott betegségekig terjednek. Az erdei ökoszisztémáknak az emberrel összefüggő tevékenységek által generált többféle terheléssel kell megbirkóznia. Ide tartoznak az ökoszisztémákat és az élőhelyeket közvetlenül érintő tevékenységek, például bizonyos erdőgazdálkodási gyakorlatok. Különösen az intenzíven kezelt egykorú erdők lehetnek súlyos hatással teljes élőhelyekre a tarvágások és a holtfa eltávolítása miatt ^(22a).**

⁽²¹⁾ Forest Europe – az európai erdők védelmével foglalkozó miniszteri konferencia, State of Europe's Forests 2020., <https://foresteurope.org/state-europes-forests-2020/>

⁽²²⁾ Európai Környezetvédelmi Ügynökség, State of the Environment 2020., <https://www.eea.europa.eu/soer/publications/soer-2020>

^(22a) Európai Környezetvédelmi Ügynökség, State of the Environment 2020., <https://www.eea.europa.eu/soer/publications/soer-2020>

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 10

Rendeletre irányuló javaslat

9 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (9) 2019-ben a Bizottság számos kezdeményezést fogadott el a globális környezeti válságok kezelése érdekében, köztük az erdőirtással kapcsolatos konkrét intézkedéseket is. A világ erdőinek védelmére és helyreállítására irányuló uniós fellépés fokozásáról szóló közleményében⁽²³⁾ a Bizottság prioritásként határozta meg az uniós fogyasztás szárazföldi lábnyomának mérséklését, és ösztönözte az erdőirtásmentes ellátási láncokból származó termékek fogyasztását az Unióban. 2019. december 11-i, „Az európai zöld megállapodás” címmel kiadott közleményében⁽²⁴⁾ a Bizottság új növekedési stratégiát határozott meg, amellyel az EU-t olyan igazságos és virágzó társadalommá kívánja alakítani, amely modern, erőforrás-hatékony és versenyképes gazdasággal rendelkezik, ahol 2050-re megszűnik a nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátás, és ahol a gazdaság növekedése nem erőforrásfüggő, és amelyből egyetlen személy vagy hely sem marad ki. Célja az EU természeti tőkéjének védelme, megőrzése és fejlesztése, valamint a polgárok egészségének és jólétének védelme a környezettel kapcsolatos kockázatokkal és hatásokkal szemben. Az európai zöld megállapodás célja továbbá, hogy a polgárok és a jövő nemzedékei számára többek között friss levegőt, tiszta vizet, egészséges talajt és biológiai sokféleséget biztosítson. E célból a 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia⁽²⁵⁾, a „termelőtől a fogyasztóig” stratégia⁽²⁶⁾, az uniós erdőgazdálkodási stratégia⁽²⁷⁾, a szennyezőanyag-mentességi uniós cselekvési terv⁽²⁸⁾ és az európai zöld megállapodás keretében kidolgozott más vonatkozó stratégiák⁽²⁹⁾ még inkább hangsúlyozzák az erdők védelmére és rezilienciájára irányuló intézkedések fontosságát. Az uniós biodiverzitási stratégia célja különösen a természet védelme és az ökoszisztémák pusztulásának visszafordítása. Végezetül, az uniós biogazdasági stratégia⁽³⁰⁾ fokozza a környezet és az ökoszisztémák védelmét, miközben új termelési és fogyasztási módok felkutatásával igyekszik kielégíteni az élelmiszerek, a takarmányok, az energia, az anyagok és a termékek iránti fokozódó igényt.

Módosítás

- (9) 2019-ben a Bizottság számos kezdeményezést fogadott el a globális környezeti válságok kezelése érdekében, köztük az erdőirtással kapcsolatos konkrét intézkedéseket is. A világ erdőinek védelmére és helyreállítására irányuló uniós fellépés fokozásáról szóló közleményében⁽²³⁾ a Bizottság prioritásként határozta meg az uniós fogyasztás szárazföldi lábnyomának mérséklését, és ösztönözte az erdőirtásmentes ellátási láncokból származó termékek fogyasztását az Unióban. 2019. december 11-i, „Az európai zöld megállapodás” címmel kiadott közleményében⁽²⁴⁾ a Bizottság új növekedési stratégiát határozott meg, amellyel az EU-t olyan igazságos és virágzó társadalommá kívánja alakítani, amely modern, erőforrás-hatékony és versenyképes, **fenntartható és szabályokon alapuló szabad kereskedelemre épült** gazdasággal rendelkezik, ahol 2050-re megszűnik a nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátás, és ahol a gazdaság növekedése nem erőforrásfüggő, és amelyből egyetlen személy vagy hely sem marad ki. Célja az EU természeti tőkéjének védelme, megőrzése és fejlesztése, valamint a polgárok egészségének és jólétének védelme a környezettel kapcsolatos kockázatokkal és hatásokkal szemben. Az európai zöld megállapodás célja továbbá, hogy a polgárok és a jövő nemzedékei számára többek között friss levegőt, tiszta vizet, egészséges talajt és biológiai sokféleséget biztosítson. E célból a 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia⁽²⁵⁾, a „termelőtől a fogyasztóig” stratégia⁽²⁶⁾, az uniós erdőgazdálkodási stratégia⁽²⁷⁾, a szennyezőanyag-mentességi uniós cselekvési terv⁽²⁸⁾ és az európai zöld megállapodás keretében kidolgozott más vonatkozó stratégiák⁽²⁹⁾ még inkább hangsúlyozzák az erdők védelmére és rezilienciájára irányuló intézkedések fontosságát. Az uniós biodiverzitási stratégia célja különösen a természet védelme és az ökoszisztémák pusztulásának visszafordítása. Végezetül, az uniós biogazdasági stratégia⁽³⁰⁾ fokozza a környezet és az ökoszisztémák védelmét, miközben új termelési és fogyasztási módok felkutatásával igyekszik kielégíteni az élelmiszerek, a takarmányok, az energia, az anyagok és a termékek iránti fokozódó igényt.

2022. szeptember 13., kedd

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (²³) COM(2019)0352
- (²⁴) Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Az európai zöld megállapodás, COM(2019) **640 final**.
- (²⁵) Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: A 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia. Hozzuk vissza a természetet az életünkbe!, COM(2020) **380 final**.
- (²⁶) Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: A „termelőtől a fogyasztóig” stratégia a méltányos, egészséges és környezetbarát élelmiszerrendszerért, COM(2020) **381 final**.
- (²⁷) Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Az erdőket és az erdőalapú ágazatot érintő új uniós erdőgazdálkodási stratégia, COM(2013) **659 final**.
- (²⁸) Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Bolygónk egészségessé tétele mindenki számára – Uniós cselekvési terv: „Út a szennyezőanyag-mentes levegő, víz és talaj felé”, COM(2021) **400 final**.
- (²⁹) Pl. A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Hosszú távú jövőkép az EU vidéki területei számára – Az erősebb, összekapcsolt, reziliens és virágzó vidéki területek 2040-ig történő megvalósítása felé, COM (2021) **345 final**.
- (³⁰) Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Fenntartható biogazdaság Európa számára: a gazdaság, a társadalom és a környezet közötti kapcsolat megerősítése: aktualizált biogazdasági stratégia, COM (2018) **273 final**.

- (²³) COM(2019)0352BI.
- (²⁴) Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Az európai zöld megállapodás (COM(2019)**0640**).
- (²⁵) Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: A 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia. Hozzuk vissza a természetet az életünkbe! (COM(2020)0380).
- (²⁶) Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: A „termelőtől a fogyasztóig” stratégia a méltányos, egészséges és környezetbarát élelmiszerrendszerért (COM(2020)0381).
- (²⁷) Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Az erdőket és az erdőalapú ágazatot érintő új uniós erdőgazdálkodási stratégia, (COM(2013)0659).
- (²⁸) Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Bolygónk egészségessé tétele mindenki számára – Uniós cselekvési terv: „Út a szennyezőanyag-mentes levegő, víz és talaj felé” (COM(2021)0400).
- (²⁹) Pl. A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Hosszú távú jövőkép az EU vidéki területei számára – Az erősebb, összekapcsolt, reziliens és virágzó vidéki területek 2040-ig történő megvalósítása felé (COM(2021)0345).
- (³⁰) Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Fenntartható biogazdaság Európa számára: a gazdaság, a társadalom és a környezet közötti kapcsolat megerősítése: aktualizált biogazdasági stratégia (COM(2018)0273).

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 11

Rendeletre irányuló javaslat

10 preambulumbekzdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (10) A tagállamok többször kifejezték aggodalmukat a tartós erdőirtás miatt. Hangsúlyozták, hogy mivel az erdők megőrzésére, helyreállítására és a fenntartható erdőgazdálkodásra vonatkozó jelenlegi globális szintű szakpolitikák és fellépések nem elegendőek az erdőirtás és az **erdőpusztulás** megállításához, fokozott uniós fellépésre van szükség annak érdekében, hogy hatékonyabban hozzájáruljanak az Egyesült Nemzetek összes tagállama által 2015-ben elfogadott, a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendben foglalt fenntartható **fejlesztési** célok eléréséhez. A Tanács kifejezetten támogatta a Bizottságnak a világ erdőinek védelmére és helyreállítására irányuló uniós fellépés fokozásáról szóló közleményében tett bejelentését, miszerint további szabályozási és nem szabályozási intézkedéseket fog megvizsgálni, és javaslatokat fog előterjeszteni ⁽³¹⁾.

⁽³¹⁾ Tanács következtetései „A világ erdőinek védelmére és helyreállítására irányuló uniós fellépés fokozásáról” című közleményről (15151/19., 2019. december 16.). Elérhető: <https://www.consilium.europa.eu/media/41860/st15151-en19.pdf>

Módosítás

- (10) A tagállamok többször kifejezték aggodalmukat a tartós erdőirtás miatt. Hangsúlyozták, hogy mivel az erdők megőrzésére, helyreállítására és a fenntartható erdőgazdálkodásra vonatkozó jelenlegi globális szintű szakpolitikák és fellépések nem elegendőek az erdőirtás, az **erdőpusztulás**, az **erdőátalakítás és a biológiai sokféleség csökkenésének** megállításához, fokozott uniós fellépésre van szükség annak érdekében, hogy hatékonyabban hozzájáruljanak az Egyesült Nemzetek összes tagállama által 2015-ben elfogadott, a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendben foglalt fenntartható **fejlődési** célok eléréséhez. **A Bizottság és a tagállamok továbbá elkötelezték magukat a fenntartható fejlődési célok elérésére irányuló cselekvés ENSZ-évtizede, az ökoszisztéma-helyreállítás ENSZ-évtizede, és a családi gazdálkodás ENSZ-évtizede mellett.** A Tanács kifejezetten támogatta a Bizottságnak a világ erdőinek védelmére és helyreállítására irányuló uniós fellépés fokozásáról szóló közleményében tett bejelentését, miszerint további szabályozási és nem szabályozási intézkedéseket fog megvizsgálni, és javaslatokat fog előterjeszteni ⁽³¹⁾.

⁽³¹⁾ Tanács következtetései „A világ erdőinek védelmére és helyreállítására irányuló uniós fellépés fokozásáról” című közleményről (15151/19., 2019. december 16.). Elérhető: <https://www.consilium.europa.eu/media/41860/st15151-en19.pdf>

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 12

Rendeletre irányuló javaslat

11 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (11) Az Európai Parlament hangsúlyozta, hogy a világ erdőinek folyamatos pusztulása nagymértékben összefügg a mezőgazdasági termelés terjeszkedésével, különösen azáltal, hogy az erdőket számos, nagy keresletnek örvendő termék és áru előállítására szánt mezőgazdasági földterületekké alakítják át. A Parlament 2020. október 22-én az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 225. cikkével összhangban állásfoglalást⁽³²⁾ fogadott el, amelyben felkérte a Bizottságot, hogy az EUMSZ 192. cikkének (1) bekezdése alapján nyújtson be javaslatot „az EU által ösztönzött globális erdőirtás megállítására és visszafordítására szolgáló uniós jogi keretre”.

⁽³²⁾ Az Európai Parlament 2020. október 22-i állásfoglalása a Bizottságnak szóló ajánlásokkal az EU által ösztönzött globális erdőirtás megállítására és visszafordítására szolgáló uniós jogi keretről (2020/2006(INL)). Elérhető a következő internetcímen: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0285_HU.html

Módosítás

- (11) Az Európai Parlament hangsúlyozta, hogy a világ erdőinek **és természetes ökoszisztémáinak** folyamatos pusztulása, **állapotromlása és átalakítása, valamint az emberi jogok megsértése** nagymértékben összefügg a mezőgazdasági termelés terjeszkedésével, különösen azáltal, hogy az erdőket számos, nagy keresletnek örvendő termék és áru előállítására szánt mezőgazdasági földterületekké alakítják át. A Parlament 2020. október 22-én az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 225. cikkével összhangban állásfoglalást⁽³²⁾ fogadott el, amelyben felkérte a Bizottságot, hogy az EUMSZ 192. cikkének (1) bekezdése alapján nyújtson be javaslatot „az EU által ösztönzött globális erdőirtás megállítására és visszafordítására szolgáló uniós jogi keretre”, **amely a kötelező kellő gondosság elvén alapul.**

⁽³²⁾ Az Európai Parlament 2020. október 22-i állásfoglalása a Bizottságnak szóló ajánlásokkal az EU által ösztönzött globális erdőirtás megállítására és visszafordítására szolgáló uniós jogi keretről (2020/2006(INL)). Elérhető a következő internetcímen: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0285_HU.html

Módosítás 13

Rendeletre irányuló javaslat

12 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (12) Az erdőirtás és **az erdőpusztulás** elleni küzdelem fontos részét képezi annak az intézkedéscsomagnak, amelyre szükség van az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentéséhez, valamint az európai zöld megállapodás **és a** 2015. évi Párizsi Megállapodás⁽³³⁾ keretében tett uniós kötelezettségvállalás, továbbá az európai klímarendeletben foglalt, jogilag kötelező erejű kötelezettségvállalás teljesítéséhez, amely szerint 2050-ig el kell érni a klímasemlegességet, és 2030-ig legalább 55 %-kal, az 1990-es szint alá kell csökkenteni az üvegházhatásúgáz-kibocsátást.

⁽³³⁾ A megállapodást az EU 2016. október 5-én megerősítette, és 2016. november 4-én lépett hatályba.

Módosítás

- (12) Az erdőirtás, **a természetes ökoszisztémák átalakítása, valamint a természetes ökoszisztémák és erdők pusztulása és átalakítása** elleni küzdelem fontos részét képezi annak az intézkedéscsomagnak, amelyre szükség van az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentéséhez, valamint az európai zöld megállapodás, **az éghajlatváltozásról szóló** 2015. évi Párizsi Megállapodás⁽³³⁾ **és az (EU) 2022/591 európai parlamenti és tanácsi határozattal^(33a) elfogadott nyolcadik környezetvédelmi cselekvési program** keretében tett uniós kötelezettségvállalás, továbbá az európai klímarendeletben foglalt, jogilag kötelező erejű kötelezettségvállalás teljesítéséhez, amely szerint **legkésőbb** 2050-ig el kell érni a klímasemlegességet, és 2030-ig legalább 55 %-kal, az 1990-es szint alá kell csökkenteni az üvegházhatásúgáz-kibocsátást.

⁽³³⁾ A megállapodást az EU 2016. október 5-én megerősítette, és 2016. november 4-én lépett hatályba.

^(33a) **Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/591 határozata (2022. április 6.) a 2030-ig tartó időszakra szóló általános uniós környezetvédelmi cselekvési programról (HL L 114., 2022.4.12., 22. o.).**

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 14

Rendeletre irányuló javaslat

12 a preambulumbekkezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (12a) Az erdőirtás, az erdőpusztulás és az erdőátalakítás elleni küzdelem fontos részét képezi annak az intézkedéscsomagnak is, amely a biológiai sokféleség csökkenésének leküzdéséhez, valamint az ENSZ biológiai sokféleségről szóló egyezménye, az európai zöld megállapodás, az EU 2030-ig szóló biodiverzitási stratégiája és az EU természeti helyreállítási céljai szerinti uniós kötelezettségvállalások teljesítéséhez szükséges.

Módosítás 15

Rendeletre irányuló javaslat

12ba preambulumbekkezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (12b) A természetes erdők egyedülállóak és pótolhatatlanok. Az ültetvényi erdők és a telepített erdők kevesebb biológiai sokféleséggel rendelkeznek, és kevésbé védik a környezetet, mint a természetes erdők. Ezért e rendelet végrehajtása során helyénvaló egyértelműen különbséget tenni a különböző erdőtípusok között.

Módosítás 16

Rendeletre irányuló javaslat

13 a preambulumbekkezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (13a) Az erdőirtás, az erdőpusztulás, az erdőátalakítás és a más ökoszisztémák átalakítása és pusztulása elleni küzdelemhez hozzátartozik a fogyasztók tudatosságának növelése az egészségesebb és kisebb környezeti lábnyomot eredményező fogyasztási szokásokkal kapcsolatban.

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 17

Rendeletre irányuló javaslat

13 b preambulumbekkezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (13b) *A takarmányozásra szánt növényi fehérje világszerte nagymértékben hozzájárul az erdőirtáshoz és az erdőátalakításhoz, valamint más ökoszisztémák átalakításához. Az erdőirtás és más ökoszisztémák átalakítása ellen különösen az Unió importált növényi fehérjéktől való függőségének csökkentésével, valamint a helyben és fenntartható módon előállított növényi fehérjék népszerűsítésével lehet fellépni. E rendelet célkitűzéseinek megvalósítását a fehérje-önellátás növelésének és a növényi fehérjével kapcsolatos uniós stratégia végrehajtásának kell kísérnie.*

Módosítás 18

Rendeletre irányuló javaslat

14 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (14) 1990 és 2008 között az Unió importálta és fogyasztotta az erdőirtáshoz kapcsolódó, világszinten forgalmazott mezőgazdasági termékek egyharmadát. Az említett időszakban az uniós fogyasztás felelt az áruk előállításával vagy a szolgáltatásokkal összefüggő, világszinten zajló erdőirtás 10 %-áért. Még ha csökken is az uniós fogyasztás relatív részesedése, az uniós fogyasztás az erdőirtás aránytalanul nagy ösztönzője. Az Uniónak ezért lépéseket kell tennie a bizonyos áruk és termékek uniós fogyasztása által okozott globális erdőirtás és **erdőpusztulás** minimálisra csökkentése érdekében, és ezáltal törekednie kell az üvegházhatásúgáz-kibocsátáshoz és a biológiai sokféleség globális csökkenéséhez való hozzájárulásának mérséklésére, valamint fenntartható termelési és fogyasztási gyakorlatok előmozdítására az Unióban és világszerte egyaránt. A legnagyobb hatás elérése érdekében az uniós politikának arra kell törekednie, hogy ne csak az Unióba irányuló ellátási láncokra, de a globális piacra is befolyást gyakoroljon. E tekintetben alapvető fontosságúak az előállító és a fogyasztó országokkal való partnerségek és hatékony nemzetközi együttműködés.

- (14) 1990 és 2008 között az Unió importálta és fogyasztotta az erdőirtáshoz kapcsolódó, világszinten forgalmazott mezőgazdasági termékek egyharmadát. Az említett időszakban az uniós fogyasztás felelt az áruk előállításával vagy a szolgáltatásokkal összefüggő, világszinten zajló erdőirtás 10 %-áért. Még ha csökken is az uniós fogyasztás relatív részesedése, az uniós fogyasztás az erdőirtás aránytalanul nagy ösztönzője. Az Uniónak ezért lépéseket kell tennie a bizonyos áruk és termékek uniós fogyasztása által okozott globális erdőirtás, **erdőpusztulás** és **erdőátalakítás** minimálisra csökkentése érdekében, és ezáltal törekednie kell az üvegházhatásúgáz-kibocsátáshoz és a biológiai sokféleség globális csökkenéséhez való hozzájárulásának mérséklésére, valamint fenntartható termelési és fogyasztási gyakorlatok előmozdítására az Unióban és világszerte egyaránt. A legnagyobb hatás elérése érdekében az uniós politikának arra kell törekednie, hogy ne csak az Unióba irányuló ellátási láncokra, de a globális piacra is befolyást gyakoroljon. E tekintetben alapvető fontosságúak az előállító és a fogyasztó országokkal való partnerségek és hatékony nemzetközi együttműködés, **többek között a szabadkereskedelmi megállapodások.**

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 19
Rendeletre irányuló javaslat
15 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (15) Az erdőirtás és az **erdőpusztulás** megállítása a fenntartható fejlődési célok alapvető eleme. E rendeletnek hozzá kell járulnia különösen a szárazföldi élet (15. fenntartható fejlesztési cél), az éghajlatváltozás elleni fellépés (13. fenntartható fejlődési cél), a felelős fogyasztás és termelés (12. fenntartható fejlődési cél), az éhezés megszüntetése (2. fenntartható fejlődési cél), valamint az egészség és jólét (3. fenntartható fejlődési cél) tekintetében kitűzött célok eléréséhez. Az erdőirtás 2020-ig történő megállítására vonatkozó 15.2. cél nem teljesült, ami felhívja a figyelmet az ambiciózus és hatékony fellépés sürgősségére.

Módosítás

- (15) Az erdőirtás, **az erdőpusztulás és az erdőátalakítás, valamint a más ökoszisztémák átalakításának és pusztulásának** megállítása a fenntartható fejlődési célok alapvető eleme. E rendeletnek hozzá kell járulnia különösen a szárazföldi élet (15. fenntartható fejlesztési cél), az éghajlatváltozás elleni fellépés (13. fenntartható fejlődési cél), a felelős fogyasztás és termelés (12. fenntartható fejlődési cél), az éhezés megszüntetése (2. fenntartható fejlődési cél), valamint az egészség és jólét (3. fenntartható fejlődési cél) tekintetében kitűzött célok eléréséhez. Az erdőirtás 2020-ig történő megállítására vonatkozó 15.2. cél nem teljesült, ami felhívja a figyelmet az ambiciózus és hatékony fellépés sürgősségére.

Módosítás 20
Rendeletre irányuló javaslat
17 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (17) E rendeletnek reagálnia kell továbbá a világ vezetőinek az erdőkről és a földhasználatról szóló 2021. évi glasgow-i nyilatkozatára ⁽³⁷⁾, amely elismeri, hogy „a földhasználat, az éghajlattal és a biológiai sokféleséggel kapcsolatos céljaink, valamint a fenntartható fejlődési célok eléréséhez további, átalakulást szolgáló fellépésekre lesz szükség a fenntartható termelés és fogyasztás; az infrastruktúra-fejlesztés; a kereskedelem, pénzügy és beruházás; valamint a mezőgazdasági kistermelők, az őslakos népek és a helyi közösségek számára nyújtott támogatás egymással összekapcsolódó területein”. Az aláírók az **említett nyilatkozatban azt is** hangsúlyozták, hogy fokozni fogják közös erőfeszítéseiket annak érdekében, hogy nemzetközi és hazai szinten előmozdítsák a fenntartható fejlődést és a fenntartható árutertermelést és -fogyasztást támogató kereskedelmi és fejlesztési politikákat, amelyek kölcsönös előnyökkel járnak az országok számára, **és amelyek nem ösztönzik az erdőirtást és a talajromlást.**

Módosítás

- (17) E rendeletnek reagálnia kell továbbá a világ vezetőinek az erdőkről és a földhasználatról szóló 2021. évi glasgow-i nyilatkozatára ⁽³⁷⁾, amely elismeri, hogy „a földhasználat, az éghajlattal és a biológiai sokféleséggel kapcsolatos céljaink, valamint a fenntartható fejlődési célok eléréséhez további, átalakulást szolgáló fellépésekre lesz szükség a fenntartható termelés és fogyasztás; az infrastruktúra-fejlesztés; a kereskedelem, pénzügy és beruházás; valamint a mezőgazdasági kistermelők, az őslakos népek és a helyi közösségek számára nyújtott támogatás egymással összekapcsolódó területein”. Az aláírók – **akik kötelezettséget vállaltak arra, hogy 2030-ig megállítják és visszafordítják az erdőterület-csökkenést és a talajromlást** – hangsúlyozták, hogy fokozni fogják közös erőfeszítéseiket annak érdekében, hogy nemzetközi és hazai szinten előmozdítsák a fenntartható fejlődést és a fenntartható árutertermelést és -fogyasztást támogató kereskedelmi és fejlesztési politikákat, amelyek kölcsönös előnyökkel járnak az országok számára.

⁽³⁷⁾ <https://ukcop26.org/glasgow-leaders-declaration-on-forests-and-land-use/>.

⁽³⁷⁾ <https://ukcop26.org/glasgow-leaders-declaration-on-forests-and-land-use/>.

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 21

Rendeletre irányuló javaslat

18 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (18) A Kereskedelmi Világszervezet (WTO) tagjaként az Unió elkötelezett amellett, hogy támogasson egy egyetemes, szabályokon alapuló, nyitott, átlátható, kiszámítható, befogadó, megkülönböztetésmentes és méltányos multilaterális kereskedelmi rendszert a WTO keretében, valamint egy nyílt, fenntartható és határozott kereskedelempolitikát. E rendelet hatálya ezért kiterjed az Unióban előállított árukra és termékekre, valamint az Unióba behozott árukra és termékekre egyaránt.

Módosítás

- (18) A Kereskedelmi Világszervezet (WTO) tagjaként az Unió elkötelezett amellett, hogy támogasson egy egyetemes, szabályokon alapuló, nyitott, átlátható, kiszámítható, befogadó, megkülönböztetésmentes és méltányos multilaterális kereskedelmi rendszert a WTO keretében, valamint egy nyílt, fenntartható és határozott kereskedelempolitikát. **Az Unió által bevezetett, a kereskedelmet érintő intézkedéseknek meg kell felelniük a WTO előírásainak. Ezen túlmenően az Unió által bevezetett, a kereskedelmet érintő valamennyi intézkedésnek figyelembe kell vennie az Unió kereskedelmi partnereinek lehetséges válaszát, és biztosítania kell, hogy az intézkedés végrehajtása ne legyen indokolatlanul korlátozó és ne zavarja a kereskedelmet, figyelembe véve ugyanakkor, hogy a véges természeti erőforrások megőrzése mindenek felett álló érdek.** E rendelet hatálya ezért kiterjed az Unióban előállított árukra és termékekre, valamint az Unióba behozott árukra és termékekre egyaránt, **továbbá azokra az árukra és termékekre összpontosít, amelyek esetében a legmagasabb a kockázata annak, hogy erdőirtáshoz, erdőpusztuláshoz és erdőátalakításhoz vezetnek.**

Módosítás 22

Rendeletre irányuló javaslat

18 a preambulumbekkezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

- (18a) **Az éghajlatváltozás és a biológiai sokféleség csökkenése tekintetében a világ előtt álló kihívások csak globális fellépéssel kezelhetők. Az Uniónak erős globális szereplőnek kell lennie: egyrészt jó példával kell elől járnia, másrészt vezető szerepet kell vállalnia a nemzetközi együttműködésben egy olyan nyitott és méltányos multilaterális rendszer létrehozása érdekében, amelyben a fenntartható kereskedelem a zöld átállás kulcsfontosságú tényezője az éghajlatváltozás elleni küzdelem és a biológiai sokféleség csökkenésének visszafordítása céljából.**

Módosítás

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 23

Rendeletre irányuló javaslat

19 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (19) E rendelet követi a „Nyitott, fenntartható és határozott kereskedelempolitika” című bizottsági közleményt ⁽³⁸⁾ is, amely kimondja, hogy mivel új belső és külső kihívásokkal néz szembe, konkrétan pedig meg kell valósítania egy új, fenntarthatóbb növekedési modellt, amely az európai zöld megállapodásban és az európai digitális stratégiában került meghatározásra, az EU-nak új kereskedelempolitikai stratégiára van szüksége – olyanra, amely támogatja a bel- és külpolitikai célkitűzéseinek elérését, és előmozdítja a nagyobb fokú fenntarthatóságot, összhangban azzal, hogy az Unió elkötelezte magát az ENSZ fenntartható fejlesztési céljainak teljes körű megvalósítása iránt. A **kereskedelempolitikának maradéktalanul ki kell vennie a részét a Covid19-világjárványt követő helyreállításból, a gazdaság zöld és digitális átállásából, valamint a világviszonylatban reziliensebb Európa kialakításából.**

⁽³⁸⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: A kereskedelempolitika felülvizsgálata – Nyitott, fenntartható és határozott kereskedelempolitika, COM(2021) 66 final, 2021. február 18.

Módosítás

- (19) E rendelet követi a „Nyitott, fenntartható és határozott kereskedelempolitika” című bizottsági közleményt ⁽³⁸⁾ is, amely kimondja, hogy mivel új belső és külső kihívásokkal néz szembe, konkrétan pedig meg kell valósítania egy új, fenntarthatóbb növekedési modellt, amely az európai zöld megállapodásban és az európai digitális stratégiában került meghatározásra, az EU-nak új kereskedelempolitikai stratégiára van szüksége – olyanra, amely támogatja a bel- és külpolitikai célkitűzéseinek elérését, és előmozdítja a nagyobb fokú fenntarthatóságot, összhangban azzal, hogy az Unió elkötelezte magát az ENSZ fenntartható fejlesztési céljainak teljes körű megvalósítása iránt. A **kereskedelem és a nemzetközi együttműködés fontos eszköze a magasabb szintű fenntarthatósági normák megszilárdításának, különösen az erdőkhöz és a származtatott értékláncokhoz kapcsolódó ágazatok tekintetében. A meglévő szabadkereskedelmi megállapodások értékelése azonban azt mutatja, hogy egyes esetekben hiányosságok tapasztalhatók a meglévő kereskedelmi megállapodások végrehajtása és érvényesítése terén, és hogy az erdőirtás globális kihívásának hatékonyabb kezelése érdekében egyszerűsíteni kell az uniós kereskedelmi és beruházási politikákat.**

⁽³⁸⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: A kereskedelempolitika felülvizsgálata – Nyitott, fenntartható és határozott kereskedelempolitika, COM(2021)0066, 2021. február 18.

Módosítás 24

Rendeletre irányuló javaslat

19 a preambulumbekkezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (19a) Az Unió szabadkereskedelmi megállapodásokkal kapcsolatos munkájának újjáélesztése, az uniós vállalkozások számára egyenlő versenyfeltételek biztosítása, valamint a Párizsi Megállapodás és a Biológiai Sokféleség Egyezmény szerinti, az erdők védelmére felszólító uniós kötelezettségvállalások teljesítése érdekében az uniós kereskedelempolitikának a jelenlegi kereskedelmi megállapodások végrehajtására és érvényesítésére, valamint a fenntartható fejlődésre vonatkozó szigorú, kötelező erejű és érvényesíthető rendelkezéseket tartalmazó új kereskedelmi megállapodások megkötésére kell összpontosítania.

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 25

Rendeletre irányuló javaslat

19 b preambulumbekkezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (19b) Az erdőirtásra, erdőpusztulásra és erdőátalakításra, valamint a más ökoszisztémák átalakítására és pusztulására vonatkozó határozott kikötéseket a tárgyalási mandátumok részévé kell tenni, valamint az új kereskedelmi kedvezmények megadásakor az érintett nyersanyagokra vonatkozó fenntarthatósági referenciaértékeket kell meghatározni.

Módosítás 26

Rendeletre irányuló javaslat

19 c preambulumbekkezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (19c) A kereskedelmi partnerekkel folytatott partnerségeknek vagy együttműködéseknek minden esetben lehetővé kell tenniük valamennyi érdekelt fél, köztük a civil társadalom, az őslakos népek, a helyi közösségek, a helyi hatóságok és a magánszektor, így a kkv-k és a mezőgazdasági kistermelők teljes körű részvételét, figyelembe véve a szociális partnerek autonómiáját.

Módosítás 27

Rendeletre irányuló javaslat

19 d preambulumbekkezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (19d) A szabadkereskedelmi megállapodások közbeszerzési rendelkezéseinek figyelembe kell venniük a szociális, környezetvédő és felelős üzleti magatartást.

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 28

Rendeletre irányuló javaslat

19 e preambulumbekkezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (19e) *Ezt a rendeletet az érintett árukat és termékeket előállító főbb országokkal folytatott kereskedelmen és együttműködésen alapuló erős partnerségi megállapodásoknak kell kísérniük, figyelembe véve a kistermelők és a helyi közösségek egyedi érdekeit.*

Módosítás 29

Rendeletre irányuló javaslat

20 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (20) E rendeletnek ki kell egészítenie a világ erdőinek védelmére és helyreállítására irányuló uniós fellépés fokozásáról szóló bizottsági közleményben ⁽³⁹⁾ javasolt egyéb intézkedéseket, különös tekintettel a következőkre: 1) partnerségi együttműködés az előállító országokkal az erdőirtás kiváltó okainak – például a gyenge kormányzásnak, a nem hatékony bűnüldözésnek és a korrupciónak – a kezelésében való támogatásuk érdekében, valamint 2. a nemzetközi együttműködés megerősítése a főbb fogyasztó országokkal, **hogy előmozdítsák** hasonló intézkedések elfogadását annak érdekében, hogy elkerüljék az erdőirtást és **erdőpusztulást** feltételező ellátási láncokból származó termékek piacukon történő forgalomba hozatalát.

⁽³⁹⁾ COM(2019) 352 final.

- (20) E rendeletnek ki kell egészítenie a világ erdőinek védelmére és helyreállítására irányuló uniós fellépés fokozásáról szóló bizottsági közleményben ⁽³⁹⁾ javasolt egyéb intézkedéseket, különös tekintettel a következőkre: 1) partnerségi együttműködés az előállító országokkal az erdőirtás kiváltó okainak – például a gyenge kormányzásnak, a nem hatékony bűnüldözésnek és a korrupciónak – a kezelésében való támogatásuk érdekében, valamint 2. a nemzetközi együttműködés megerősítése a főbb fogyasztó országokkal, **többek között előmozdítva az olyan kereskedelmi megállapodásokat, amelyek rendelkeznek az erdők megőrzéséről, és ösztönzik az olyan mezőgazdasági és erdészeti termékek kereskedelmét, amelyek nem okoznak erdőirtást, valamint előmozdítva** hasonló intézkedések elfogadását annak érdekében, hogy elkerüljék az erdőirtást, **az erdőpusztulást és az erdőátalakítást** feltételező ellátási láncokból származó termékek piacukon történő forgalomba hozatalát.

⁽³⁹⁾ COM(2019)0352.

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 30

Rendeletre irányuló javaslat

20 a preambulumbekkezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (20a) E rendeletnek meg kell felelnie a fejlesztési szempontú szakpolitikai koherencia elvének, és ezért a fejlődő országokkal, különösen a legkevésbé fejlett országokkal folytatott együttműködés előmozdítását és megkönynyítését kell szolgálnia technikai és pénzügyi segítségnyújtás, valamint az erdők védelmére, megőrzésére és fenntartható használatára vonatkozó információk és bevált gyakorlatok cseréje révén, különös figyelmet fordítva a magánszféra által végrehajtott fenntarthatósági kezdeményezésekre.

Módosítás 31

Rendeletre irányuló javaslat

20 b preambulumbekkezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (20b) Az érintett fejlődő országtól és annak általános környezeti, társadalmi és gazdasági helyzetétől függően fontolóra kell venni a fenntarthatóság integrált megközelítését, figyelembe véve a környezeti dimenziót, valamint a társadalmi és gazdasági dimenziókat, különösen a legkevésbé fejlett országok vonatkozásában. Az uniós intézkedések nem vezethetnek a kiszolgáltatott népességcsoportok jövedelmének csökkenéséhez, munkahelyek megszűnéséhez vagy visszalépéshez a fejlődő országok által elért eredmények terén, és el kell kerülniük az illegális tevékenységek ösztönzését, amelyek közül sok a transznacionális szervezett bűnözéshez kapcsolódik, amelynek hatásai még inkább katasztrofálisak a környezetre és a társadalomra nézve. Megfelelően figyelembe kell venni a Covid19-világjárványnak a fenntartható fejlődési célok elérése terén tett előrehaladásra gyakorolt negatív hatását is, különös tekintettel a világjárvány szegényekre és kiszolgáltatottakra, valamint a foglalkoztatásra és az egyenlőtlenségre gyakorolt aránytalan hatására.

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 32

Rendeletre irányuló javaslat

21 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (21) A Bizottságnak továbbra is partnerségben együtt kell működnie az előállító országokkal és általában együtt kell működnie a nemzetközi szervezetekkel és szervezetekkel, továbbá fokoznia kell támogatását és ösztönzőit az erdők védelme és az erdőirtásmentes termelésre való áttérés, az őslakos népek szerepének elismerése, az irányítás és a földtulajdoni és -használati viszonyok javítása, a bűnüldözés fokozása, valamint a fenntartható erdőgazdálkodás, az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens mezőgazdaság, a **fenntartható erősítés és** diverzifikálás, az agroökológia és az agrárerdészet előmozdítása tekintetében. Ennek során el kell ismernie az őslakos népek szerepét az erdők védelmében. A már meglévő kezdeményezésekkel összefüggésben szerzett tapasztalatokra és levont tanulságokra építve az Uniónak és a tagállamoknak partnerségben együtt kell működniük az előállító országokkal – **azok kérésére –, hogy kiaknázzák az erdők multifunkcionalitását, támogassák őket a fenntartható erdőgazdálkodásra való átállásban, és kezeljék** a globális kihívásokat, miközben kielégítik a helyi igényeket és figyelmet fordítanak a mezőgazdasági kistermelők előtt álló kihívásokra, a világ erdőinek védelmére és helyreállítására irányuló fellépés fokozásáról szóló közleménnyel összhangban. A partnerségi megközelítésnek segítenie kell az előállító országokat az erdők védelmében, helyreállításában és fenntartható hasznosításában, hozzájárulva ezzel e rendeletnek az erdőirtás és az **erdőpusztulás** csökkentésére irányuló célkitűzéséhez.

Módosítás

- (21) A Bizottságnak **a tagállamokkal egyeztetve** továbbra is partnerségben együtt kell működnie az előállító országokkal és általában együtt kell működnie a nemzetközi szervezetekkel és szervezetekkel, **illetve a helyben tevékenykedő érdekelt felekkel**, továbbá fokoznia kell támogatását és ösztönzőit az erdők védelme és az erdőirtásmentes termelésre való áttérés, az őslakos népek **és helyi közösségek** szerepének **és jogainak** elismerése **és erősítése**, az irányítás és a földtulajdoni és -használati viszonyok javítása, **beleértve a szabad, előzetes és tájékozott beleegyezéshez való jogot is**, a bűnüldözés fokozása, valamint a **mutatókon és küszöbértékeken alapuló, természetközeli és** fenntartható erdőgazdálkodás, **az ökoturizmus**, az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens mezőgazdaság, a diverzifikálás, az agroökológia és az agrárerdészet előmozdítása tekintetében. Ennek során el **teljes mértékben el** kell ismernie az őslakos népek **és helyi közösségek** szerepét **és jogait** az erdők védelmében. A már meglévő kezdeményezésekkel összefüggésben szerzett tapasztalatokra és levont tanulságokra építve az Uniónak és a tagállamoknak **kérésre** partnerségben együtt kell működniük az előállító országokkal, **és kezelniük kell** a globális kihívásokat, miközben kielégítik a helyi igényeket és figyelmet fordítanak a mezőgazdasági kistermelők előtt álló kihívásokra, a világ erdőinek védelmére és helyreállítására irányuló fellépés fokozásáról szóló közleménnyel összhangban. A **szabályoknak és előírásoknak arra kell törekedniük, hogy minimalizálják a harmadik országok kisbirtokosaira nehezedő terheket, és megelőzzék az uniós piacra jutásuk és a nemzetközi kereskedelem előtt álló akadályok kialakulását.** A partnerségi megközelítésnek segítenie kell az előállító országokat az erdők védelmében, helyreállításában és fenntartható hasznosításában, hozzájárulva ezzel e rendeletnek az erdőirtás, **az erdőpusztulás és az erdőátalakítás** csökkentésére, **valamint az erdőhelyreállítás támogatására** irányuló célkitűzéséhez, **többek között a digitális technológiák és a térinformatikai adatok felhasználásával.**

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 33

Rendeletre irányuló javaslat

21 a preambulumbekzdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (21a) Ez a rendelet elismeri az áruexport gazdasági jelentőségét a harmadik országok számára, valamint azokat a sajátos kihívásokat, amelyekkel a mezőgazdasági kistermelők, különösen a nők szembesülhetnek. Mivel az érintett áruk előállítása terén a mezőgazdasági kistermelők aránya rendkívül magas, különös figyelmet kell fordítani azokra a kihívásokra, amelyekkel a mezőgazdasági kistermelők szembenéznek majd e rendelet végrehajtása során. Döntő fontosságú, hogy a mezőgazdasági kistermelőktől vásárló piaci szereplők kellő időben pénzügyi és technikai támogatást nyújtsanak számukra, hogy ezzel segítsenek nekik teljesíteni az új uniós piacra jutási követelményeket. A fenntartható gyakorlatok – például az agroökológia és a közösségi erdőgazdálkodás – támogatása érdekében az Uniónak fel kell lépnie az erdőirtás közvetlen és közvetett kiváltó okaival, többek között a szegénységgel szemben azáltal, hogy elősegíti az Unióba exportált árukat előállító mezőgazdasági kistermelők megélhetést biztosító jövedelemszerzését, és elegendő forrást biztosít kifejezetten ahhoz, hogy támogassa a harmadik országbeli mezőgazdasági kistermelők e rendelet követelményeinek való megfelelését és megkönnyítse az uniós piachoz való hozzáférésüket. Ugyanakkor ha létrejön egy hiteles nyomkövetési rendszer, az jobb helyzetbe hozza a mezőgazdasági kistermelőket, mivel segíthet abban, hogy elkerüljék az ígért fenntarthatósági díjak ki nem fizetését, lehetővé teheti, hogy a nemzeti nyomkövetési rendszer használatával elektronikus úton fizessenek a termelőknek, ezáltal csökkentve a csalás lehetőségét, valamint lehetővé teheti a helyi hatóságok számára, hogy információkat gyűjtsenek a parcellák számáról és ellenőrizték a mezőgazdasági termelők számát.

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 34

Rendeletre irányuló javaslat

22 preambulumbekzdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (22) A közleményben bejelentett másik fontos fellépés az erdőirtás, az erdőpusztulás, a világ erdővel borított területeiben beálló változások és a kapcsolódó előidéző tényezők európai megfigyelőközpontjának (a továbbiakban: uniós megfigyelőközpont) létrehozása, amit a Bizottság kezdeményezett a világ erdővel borított területeiben beálló változások és a kapcsolódó előidéző tényezők hatékonyabb megfigyelése érdekében. Ezen túlmenően, a meglévő megfigyelőeszközökre – köztük Kopernikusz-termékekre – alapozva az uniós megfigyelőközpont megkönnyíti az állami szervek, a fogyasztók és a vállalkozások hozzáférését az ellátási láncokra vonatkozó információkhoz, könnyen érthető adatokat és információkat nyújtva, amelyek összekapcsolják az erdőirtást, az erdőpusztulást és a világ erdővel borított területeiben beálló változásokat az áruk és termékek iránti uniós kereslettel, illetve az azokkal folytatott uniós kereskedelemmel. Az uniós megfigyelőközpont így közvetlenül támogatja majd e rendelet végrehajtását azáltal, hogy tudományos bizonyítékokat szolgáltat a globális erdőirtásra és erdőpusztulásra, valamint a kapcsolódó kereskedelemre vonatkozóan. Az uniós megfigyelőközpont szorosan együtt fog működni az érintett nemzetközi szervezetekkel, kutatóintézetekkel és harmadik országokkal.

Módosítás

- (22) A közleményben bejelentett másik fontos fellépés az erdőirtás, az erdőpusztulás, a világ erdővel borított területeiben beálló változások és a kapcsolódó előidéző tényezők európai megfigyelőközpontjának (a továbbiakban: uniós megfigyelőközpont) létrehozása, amit a Bizottság kezdeményezett a világ erdővel borított területeiben beálló változások és a kapcsolódó előidéző tényezők hatékonyabb megfigyelése érdekében. Ezen túlmenően, a meglévő megfigyelőeszközökre – köztük Kopernikusz-termékekre **és más nyilvánosan vagy privát keretek között rendelkezésre álló forrásokra** – alapozva az uniós megfigyelőközpont megkönnyíti az állami szervek, a fogyasztók és a vállalkozások hozzáférését az ellátási láncokra vonatkozó információkhoz, könnyen érthető adatokat és információkat nyújtva, amelyek összekapcsolják az erdőirtást, az erdőpusztulást és a világ erdővel borított területeiben beálló változásokat az áruk és termékek iránti uniós kereslettel, illetve az azokkal folytatott uniós kereskedelemmel. Az uniós megfigyelőközpont így közvetlenül támogatja majd e rendelet végrehajtását azáltal, hogy tudományos bizonyítékokat szolgáltat a globális erdőirtásra és erdőpusztulásra, valamint a kapcsolódó kereskedelemre vonatkozóan. **A megfigyelőközpontnak stabil és elegendő forrással kell rendelkeznie, és részt kell vennie egy korai előrejelző rendszer létrehozásában a piaci szereplők, a kereskedők, a civil társadalom és az illetékes hatóságok számára, amely figyelmeztet, ha az erdőtakaró elemzése során erdőirtási tevékenység vagy erdőpusztulás mutatható ki. E rendelet végrehajtásának megkönnyítése érdekében a Bizottságnak ezenkívül meg kell vizsgálnia, hogy az uniós megfigyelőközpont hogyan járulhat hozzá az előállító országok vonatkozó jogszabályainak elemzéséhez, beleértve a földtulajdon- és földhasználati jogot és a szabad, előzetes és tájékoztatáson alapuló beleegyezéssel kapcsolatos eljárásjogot.** Az uniós megfigyelőközpont szorosan együtt fog működni az érintett nemzetközi szervezetekkel, kutatóintézetekkel, **nem kormányzati szervezetekkel, piaci szereplőkkel** és harmadik országokkal. **Együttműködik továbbá a tagállamok illetékes hatóságaival a helyszíni ellenőrzések adatainak és eredményeinek központosítása érdekében.**

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 35

Rendeletre irányuló javaslat

23 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (23) A hatályos uniós **jogi** keret az illegális fakitermelés és az ahhoz kapcsolódó kereskedelem kezelésére összpontosít, és nem foglalkozik közvetlenül az erdőirtással. A jogi keretet a fát és fatermékeket piaci forgalomba bocsátó piaci szereplők kötelezettségeinek meghatározásáról szóló 995/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽⁴⁰⁾, valamint az Európai Közösségbe irányuló faanyag-behozatal FLEGT engedélyezési rendszerének létrehozásáról szóló 2173/2005/EK tanácsi rendelet alkotja⁽⁴¹⁾. **Sor került mindkét rendelet értékelésére célravezetősségi vizsgálat keretében, amely rámutatott arra, hogy bár a jogszabály pozitív hatást gyakorolt az erdészeti irányításra, a két rendelet célkitűzései – nevezetesen az illegális fakitermelés és a kapcsolódó kereskedelem megfékezése, valamint az illegálisan kitermelt fa uniós fogyasztásának csökkentése – nem teljesültek⁽⁴²⁾, és megállapítást nyert, hogy a kizárólag a faanyag jogszerűségére való összpontosítás nem elegendő a kitűzött célok eléréséhez.**

⁽⁴⁰⁾ HL L 295., 2010.11.12., 23. o.

⁽⁴¹⁾ HL L 347., 2005.12.30., 1. o.

⁽⁴²⁾ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/11630-Illegal-logging-evaluation-of-EU-rules-fitness-check_hu

Módosítás

- (23) A hatályos uniós **erdészeti** keretet **az erdészeti jogszabályok végrehajtására, az erdészeti irányításra és az erdészeti termékek kereskedelmére vonatkozó uniós cselekvési terv képezi**, amely az illegális fakitermelés és az ahhoz kapcsolódó kereskedelem kezelésére összpontosít, és nem foglalkozik közvetlenül az erdőirtással. A jogi keretet a fát és fatermékeket piaci forgalomba bocsátó piaci szereplők kötelezettségeinek meghatározásáról szóló 995/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽⁴⁰⁾, valamint az Európai Közösségbe irányuló faanyag-behozatal FLEGT engedélyezési rendszerének létrehozásáról szóló 2173/2005/EK tanácsi rendelet alkotja⁽⁴¹⁾, **amelynek alapján az önkéntes partnerségi megállapodások működnek.** A két rendelet **teljesítményét és végrehajtását illetően célravezetősségi vizsgálatot végeztek, amely megállapította, hogy bár mindkettő ért el bizonyos sikereket, a rendelték célkitűzéseinek maradéktalan megvalósítását a végrehajtás terén felmerülő számos kihívás hátráltatta.** Egyrészt a 995/2010/EU rendelet szerinti, a kellő gondosság elvén alapuló rendszer alkalmazása és működése, másrészt az önkéntes partnerségi megállapodási folyamatban részt vevő országok korlátozott száma – **mindaddig csupán egy ország (Indonézia) rendelkezik működő engedélyezési rendszerrel – csökkentette a hatékonyságot** az illegálisan kitermelt fa uniós fogyasztásával kapcsolatos célkitűzés elérése terén.

⁽⁴⁰⁾ HL L 295., 2010.11.12., 23. o.

⁽⁴¹⁾ HL L 347., 2005.12.30., 1. o.

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 36

Rendeletre irányuló javaslat

24 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (24) A rendelkezésre álló jelentések megerősítik, hogy a folyamatban lévő erdőirtás jelentős része jogszerű a termelő ország jogszabályai szerint. Egy közelmúltbeli jelentésben⁽⁴³⁾ foglalt becslés szerint 2013 és 2019 között a trópusi országokban a kereskedelmi célú mezőgazdaság érdekében végzett erdőirtás mintegy 30 %-a jogszerű volt. A rendelkezésre álló adatok általában a gyenge kormányzással rendelkező országokra összpontosítanak – a jogellenes erdőirtás globális részaránya alacsonyabb lehet –, de már most is egyértelműen jelzik, hogy az előállító országban jogszerűnek számító erdőirtás kihagyása aláássa **a szakpolitikai** intézkedések hatékonyságát.

⁽⁴³⁾ https://www.forest-trends.org/wp-content/uploads/2021/05/Illicit-Harvest-Complicit-Goods_rev.pdf

Módosítás

- (24) A rendelkezésre álló jelentések megerősítik, hogy a folyamatban lévő erdőirtás jelentős része jogszerű a termelő ország jogszabályai szerint. Egy közelmúltbeli jelentésben⁽⁴³⁾ foglalt becslés szerint 2013 és 2019 között a trópusi országokban a kereskedelmi célú mezőgazdaság érdekében végzett erdőirtás mintegy 30 %-a jogszerű volt. A rendelkezésre álló adatok általában a gyenge kormányzással rendelkező országokra összpontosítanak – a jogellenes erdőirtás globális részaránya alacsonyabb lehet –, de már most is egyértelműen jelzik, hogy az előállító országban jogszerűnek számító erdőirtás kihagyása aláássa **az e területen meghozott** intézkedések hatékonyságát.

⁽⁴³⁾ https://www.forest-trends.org/wp-content/uploads/2021/05/Illicit-Harvest-Complicit-Goods_rev.pdf

Módosítás 37

Rendeletre irányuló javaslat

25 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (25) Az Unió által ösztönzött erdőirtás és erdőpusztulás kezelésére irányuló lehetséges szakpolitikai intézkedések hatásvizsgálata, a Tanács következtetései és az Európai Parlament 2020. évi állásfoglalása egyértelművé teszi, hogy a jövőbeli uniós intézkedések irányadó kritériumaként meg kell állapítani az erdőirtást és az erdőpusztulást. Ezért az új uniós jogi keretnek egyaránt foglalkoznia kell a jogszerűséggel és azzal, hogy az érintett áruk és termékek előállítása erdőirtásmentes-e.

Módosítás

- (25) Az Unió által ösztönzött erdőirtás és erdőpusztulás kezelésére irányuló lehetséges szakpolitikai intézkedések hatásvizsgálata, a Tanács következtetései és az Európai Parlament 2020. évi állásfoglalása egyértelművé teszi, hogy a jövőbeli uniós intézkedések irányadó kritériumaként meg kell állapítani az erdőirtást és az erdőpusztulást. **A kizárólag a jogszerűségekre való összpontosítás potenciálisan a negatív versenyt ösztönözhetné azokban az országokban, amelyek nagymértékben függenek a mezőgazdasági exporttól. Ezek az országok hajlamosak lehetnek arra, hogy termékeik uniós piacra jutásának megkönnyítése érdekében csökkentsék környezetvédelmiüket.** Ezért az új uniós jogi keretnek egyaránt foglalkoznia kell a jogszerűséggel és azzal, hogy az érintett áruk és termékek előállítása erdőirtásmentes-e, **valamint hogy a bennszülött és helyi népesség földtulajdonlási és földhasználati jogainak védelmét fenntartják-e.**

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 38

Rendeletre irányuló javaslat

26 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (26) Az „erdőirtásmentes” fogalommeghatározásának kellően tágnak kell lennie ahhoz, hogy kiterjedjen mind az erdőirtásra, mind az erdőpusztulásra, jogi egyértelműséget kell biztosítani, és mérhetőnek kell lennie mennyiségi, objektív és nemzetközileg elismert adatok alapján.

Módosítás

- (26) Az „erdőirtásmentes” fogalommeghatározásának kellően tágnak kell lennie ahhoz, hogy kiterjedjen mind az erdőirtásra, mind az erdőpusztulásra **és az erdőátalakításra**, jogi egyértelműséget kell biztosítani, és mérhetőnek kell lennie mennyiségi, objektív és nemzetközileg elismert adatok alapján.

Módosítás 39

Rendeletre irányuló javaslat

27 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (27) A rendeletnek ki kell terjednie azokra az árukra, amelyek uniós fogyasztása a leginkább releváns a globális erdőirtás és **erdőpusztulás** ösztönzése szempontjából, és amelyek esetében az uniós szakpolitikai beavatkozás a legnagyobb előnyökkel járhat egységnyi kereskedelmi értékre vetítve. A hatásvizsgálatot alátámasztó tanulmány részeként sor került a tudományos szakirodalom – nevezetesen az uniós fogyasztás globális erdőirtásra gyakorolt hatásának becslésére és e lábnyom konkrét árucikkekkel való összekapcsolására szolgáló elsődleges források – széles körű áttekintésére és az érdekelt felekkel folytatott széles körű konzultáció során történő ellenőrzésére. **E folyamat eredményeként létrejött egy első lista, amelyen nyolc áru szerepelt.** A fa közvetlenül bevonásra került a rendelet hatókörébe, mivel arra már kiterjedt az uniós fa- és fatermékpiaci rendelet hatálya. **Ezt követően az áruk listáját a hatásvizsgálatban szereplő hatékonyságelemzés révén tovább szűkítették. E hatékonyságelemzés során összevetették a listán szereplő egyes áruk esetében az uniós fogyasztáshoz kapcsolódóan kiírt erdőterület hektárban kifejezett értékét – egy közelmúltbeli tanulmány becslései alapján ⁽⁴⁴⁾ – az uniós behozataluk átlagértékével. A hatékonyságelemzéshez használt** kutatási dokumentum szerint az abban elemzett nyolc árucikk közül hat áru felel az EU által ösztönzött erdőirtás legnagyobb hányadáért: a pálmaolaj (33,95 %), a szója (32,83 %), a fa (8,62 %), a kakaó (7,54 %), a kávé (7,01 %) és a marhahús (5,01 %).

Módosítás

- (27) A rendeletnek ki kell terjednie azokra az árukra, amelyek uniós fogyasztása a leginkább releváns a globális erdőirtás, **erdőpusztulás** és **az erdőátalakítás** ösztönzése szempontjából, és amelyek esetében az uniós szakpolitikai beavatkozás a legnagyobb előnyökkel járhat egységnyi kereskedelmi értékre vetítve. A hatásvizsgálatot alátámasztó tanulmány részeként sor került a tudományos szakirodalom – nevezetesen az uniós fogyasztás globális erdőirtásra gyakorolt hatásának becslésére és e **környezeti** lábnyom konkrét árucikkekkel való összekapcsolására szolgáló elsődleges források – széles körű áttekintésére és az érdekelt felekkel folytatott széles körű konzultáció során történő ellenőrzésére. E folyamat eredményeként létrejött az árucikkek első listája. A fa közvetlenül bevonásra került a rendelet hatókörébe, mivel arra már kiterjedt az uniós fa- és fatermékpiaci rendelet hatálya. **A hatékonyságelemzéshez használt** közelmúltbeli kutatási dokumentum ⁽⁴⁴⁾ szerint az abban elemzett nyolc árucikk közül hat áru felel az EU által ösztönzött erdőirtás legnagyobb hányadáért: a pálmaolaj (33,95 %), a szója (32,83 %), a fa (8,62 %), a kakaó (7,54 %), a kávé (7,01 %) és a marhahús (5,01 %). **Az Unióba behozott húsról ugyanazoknak a szabályoknak kell vonatkozniuk, mint az Unióban előállított húsról. Ezért a sertés-, baromfi-, juh- és kecskehúsnak e rendelet hatálya alá kell tartoznia annak biztosítása érdekében, hogy az Unión kívül nevelt, majd importált állatokat nem erdőirtásból származó árukkal vagy termékekkel etetik. E rendeletnek a gumira és a kukoricára is ki kell terjednie a globális erdőirtásra gyakorolt hatásuk miatt. A Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el az I. melléklet hatályának kiterjesztésére.**

⁽⁴⁴⁾ Pendrill F., Persson U. M., Kastner, T. 2020.

⁽⁴⁴⁾ Pendrill F., Persson U. M., Kastner, T. 2020.

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 40

Rendeletre irányuló javaslat

27 a preambulumbekkezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (27a) Ennek a rendeletnek a pénzügyi intézményekre is ki kell terjednie, mivel szolgáltatásaik olyan támogatási tevékenységekhez vezethetnek, amelyek közvetlenül vagy közvetve kapcsolódnak az erdőirtáshoz, az erdőpusztuláshoz és az erdőátalakításhoz. Ezért a pénzintézetek valamennyi banki, befektetési és biztosítási tevékenységét ki kell vonni e rendelet hatálya alá annak megakadályozása érdekében, hogy olyan projekteket támogassanak, amelyek közvetlenül vagy közvetve kapcsolódnak az erdőirtáshoz, erdőpusztuláshoz vagy erdőátalakításhoz.

Módosítás 41

Rendeletre irányuló javaslat

29 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (29) Az erdőirtás és az **erdőpusztulás** elleni hatékony küzdelem, **valamint** az erdőirtásmentes ellátási láncok előmozdítása érdekében e rendeletben meg kell állapítani az érintett árukra és termékekre vonatkozó kötelezettségeket.

- (29) Az erdőirtás, az **erdőpusztulás** és az **erdőátalakítás** elleni hatékony küzdelem, az erdőirtásmentes ellátási láncok előmozdítása, **valamint az emberi jogok és az őslakos népek és a helyi közösségek jogainak védelme** érdekében e rendeletben meg kell állapítani az érintett árukra és termékekre vonatkozó kötelezettségeket, **mind az Unióban, mind a harmadik országokban.**

Módosítás 42

Rendeletre irányuló javaslat

29 a preambulumbekkezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (29a) **Annak a kockázatnak az értékelése során, hogy az uniós piacon forgalomba hozatalra vagy onnan kivitelre szánt érintett áruk és termékek nem felelnek meg az e rendeletben foglalt követelményeknek, figyelembe kell venni az erdőirtással, erdőpusztulással és erdőátalakítással összefüggő emberi jogi jogsértéseket, ideértve az őslakos népek, a helyi közösségek és a szokásjogon alapuló földtulajdon- és -használati jogok jogosultjainak jogait is.**

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 43

Rendeletre irányuló javaslat

30 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (30) Számos nemzetközi szervezet és szerv (pl. az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezete, az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület, az ENSZ Környezetvédelmi Programja, a Párizsi Megállapodás, a Természetvédelmi Világszövetség, a Biológiai Sokféleség Egyezmény) végez munkát az erdőirtás és az erdőpusztulás területén, és az e rendeletben szereplő fogalommeghatározások erre a munkára épülnek.

Módosítás

- (30) Számos nemzetközi szervezet és szerv (pl. az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezete, az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület, az ENSZ Környezetvédelmi Programja, a Párizsi Megállapodás, a Természetvédelmi Világszövetség, a Biológiai Sokféleség Egyezmény) végez munkát az erdőirtás és az erdőpusztulás, **valamint a más ökoszisztémák átalakítása és pusztulása** területén, és az e rendeletben szereplő fogalommeghatározások erre a munkára épülnek.

Módosítás 44

Rendeletre irányuló javaslat

31 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (31) Határidőt kell megállapítani, amely alapul szolgál annak értékeléséhez, hogy az érintett földterületen sor került-e erdőirtásra vagy **erdőpusztulásra**, ami azt jelenti, hogy az e rendelet hatálya alá tartozó áruk és termékek nem léphetnek be az uniós piacra, illetve nem vihetők ki, ha azokat olyan földterületen állították elő, amelyen ezen időpontot követően erdőirtásra vagy **erdőpusztulásra** került sor. A határidőnek lehetővé kell tennie a megfelelő ellenőrzést és nyomon követést, **meg kell felelnie** a meglévő nemzetközi **kötelezettségvállalásoknak**, például a fenntartható fejlődési **céloknak** és az erdőkről szóló New York-i **nyilatkozatnak**, ezáltal minimálisra csökkentve az ellátási láncok hirtelen megzavarását, az erdőirtáshoz és **erdőpusztuláshoz** vezető tevékenységek felgyorsítására irányuló ösztönzők megszüntetése mellett, tekintettel e rendelet hatálybalépésének időpontjára.

Módosítás

- (31) Határidőt kell megállapítani, amely alapul szolgál annak értékeléséhez, hogy az érintett földterületen sor került-e erdőirtásra, **erdőpusztulásra** vagy **erdőátalakításra**, ami azt jelenti, hogy az e rendelet hatálya alá tartozó áruk és termékek nem léphetnek be az uniós piacra, illetve nem vihetők ki, ha azokat olyan földterületen állították elő, amelyen ezen időpontot követően erdőirtásra, **erdőpusztulásra** vagy **erdőátalakításra** került sor. A határidőnek lehetővé kell tennie a megfelelő ellenőrzést és nyomon követést, **figyelembe véve** a meglévő nemzetközi **kötelezettségvállalásokat**, például a fenntartható fejlődési **célokat** és az erdőkről szóló New York-i **nyilatkozatot**, ezáltal minimálisra csökkentve az ellátási láncok hirtelen megzavarását, az erdőirtáshoz, **erdőpusztuláshoz** és **erdőátalakításhoz** vezető tevékenységek felgyorsítására irányuló ösztönzők megszüntetése mellett, tekintettel e rendelet hatálybalépésének időpontjára.

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 45

Rendeletre irányuló javaslat

32 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (32) Az erdőirtás és az **erdőpusztulás** megállításához való uniós hozzájárulás megerősítése, valamint annak biztosítása érdekében, hogy az uniós piacon ne kerüljenek forgalomba az erdőirtást és **erdőpusztulást** feltételező ellátási láncokból származó **árúk és termékek**, az érintett áruk és termékek csak akkor hozhatók forgalomba vagy forgalmazhatók az uniós piacon, illetve akkor vihetők ki az uniós piacról, ha azok erdőirtásmentesek, és előállításukra **az előállító ország vonatkozó jogszabályainak** megfelelően került sor. Annak megerősítése érdekében, hogy ez a helyzet áll fenn, az érintett árukat és termékeket minden esetben kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatnak kell kísérnie.

Módosítás

- (32) Az erdőirtás, **az erdőpusztulás** és az **erdőátalakítás** megállításához való uniós hozzájárulás megerősítése, valamint annak biztosítása érdekében, hogy az uniós piacon ne kerüljenek forgalomba **és onnan ne exportáljanak** az erdőirtást, **erdőpusztulást** és **erdőátalakítást** feltételező ellátási láncokból származó **árúkat és termékeket**, az érintett áruk és termékek csak akkor hozhatók forgalomba vagy forgalmazhatók az uniós piacon, illetve akkor vihetők ki az uniós piacról, ha azok erdőirtásmentesek, és előállításukra **a vonatkozó nemzeti és nemzetközi jogszabályoknak és normáknak** megfelelően került sor. Annak megerősítése érdekében, hogy ez a helyzet áll fenn, az érintett árukat és termékeket minden esetben kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatnak kell kísérnie.

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 46

Rendeletre irányuló javaslat

33 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (33) Szisztematikus megközelítést alkalmazva a piaci szereplőknek meg kell tenniük a megfelelő lépéseket annak érdekében, hogy meggyőződjenek arról, hogy az uniós piacon általuk forgalomba hozni kívánt érintett áruk és termékek megfelelnek az e rendeletben foglalt, erdőirtás-mentességre és jogszerűsége vonatkozó követelményeknek. E célból a piaci szereplőknek a kellő gondosság elvén alapuló eljárásokat kell megállapítaniuk és végrehajtaniuk. Az e rendeletben előírt, kellő gondosság elvén alapuló eljárásnak **három** elemet kell tartalmaznia: tájékoztatási követelmények, kockázatértékelés és kockázatcsökkentő intézkedések. A kellő gondosság elvén alapuló eljárásokat úgy kell kialakítani, hogy hozzáférést biztosítsanak az uniós piacon forgalomba hozott áruk és termékek forrásaira és beszállítóira vonatkozó információkhoz, ideértve azokat az információkat, amelyek igazolják, hogy teljesülnek az erdőirtás és az **erdőpusztulás** hiányára és a jogszerűsége vonatkozó követelmények, többek között az előállító ország és **terület** azonosítása révén, beleértve **az érintett földterületek** földrajzi helymeghatározási **koordinátáit** is. Ezekhez az időmeghatározáson, helymeghatározáson és/vagy Föld-megfigyelésen alapuló földrajzi helymeghatározási koordinátákhoz felhasználhatók az Unió űrprogramja (EGNOS/Galileo és Kopernikusz) keretében nyújtott űradatok és szolgáltatások. Ezen információk alapján a piaci szereplőknek kockázatértékelést kell végezniük. Kockázat azonosítása esetén a piaci szereplőknek csökkenteniük kell ezt a kockázatot úgy, hogy az megszűnjön vagy elhanyagolható mértékű legyen. A piaci szereplő számára csak azt követően engedélyezhető az érintett áru vagy termék uniós piacon történő forgalomba hozatala vagy kivitele, hogy végrehajtotta a kellő gondosság elvén alapuló eljárás szükséges lépéseit, és megállapította, hogy nem áll fenn, illetve elhanyagolható annak a kockázata, hogy az érintett áru vagy termék nem felel meg e rendeletnek.

Módosítás

- (33) Szisztematikus megközelítést alkalmazva a piaci szereplőknek meg kell tenniük a megfelelő lépéseket annak érdekében, hogy meggyőződjenek arról, hogy az uniós piacon általuk forgalomba hozni kívánt érintett áruk és termékek megfelelnek az e rendeletben foglalt, erdőirtás-mentességre és jogszerűsége vonatkozó követelményeknek. E célból a piaci szereplőknek a kellő gondosság elvén alapuló eljárásokat kell megállapítaniuk és végrehajtaniuk. Az e rendeletben előírt, kellő gondosság elvén alapuló eljárásnak **négy** elemet kell tartalmaznia: tájékoztatási követelmények, kockázatértékelés és kockázatcsökkentő intézkedések, **valamint jelentéstételi kötelezettségek**. A kellő gondosság elvén alapuló eljárásokat úgy kell kialakítani, hogy hozzáférést biztosítsanak az uniós piacon forgalomba hozott áruk és termékek forrásaira és beszállítóira vonatkozó információkhoz, ideértve azokat az információkat, amelyek igazolják, hogy teljesülnek az erdőirtás, az **erdőpusztulás** és az **erdőátalakítás** hiányára és a jogszerűsége vonatkozó követelmények, **valamint hogy érvényesülnek az előállító ország és a nemzetközi jog emberi jogokkal kapcsolatos jogszabályai, beleértve az előzetes, szabad és tájékoztatáson alapuló beleegyezéshez való jogot**, többek között az előállító ország és **annak részei** azonosítása révén, beleértve a földrajzi helymeghatározási **koordinátákat** is. Ezekhez az időmeghatározáson, helymeghatározáson és/vagy Föld-megfigyelésen alapuló földrajzi helymeghatározási koordinátákhoz felhasználhatók az Unió űrprogramja (EGNOS/Galileo és Kopernikusz) keretében nyújtott űradatok és szolgáltatások. **A helymeghatározás követelményének alkalmazása azokban az ágazatokban, ahol a kistermelők a termelők jelentős hányadát képviselik, különösen nagy kihívást jelenthet, és adott esetben iránymutatást, technikai és pénzügyi támogatást kell nyújtani.** Ezen információk alapján a piaci szereplőknek kockázatértékelést kell végezniük. Kockázat azonosítása esetén a piaci szereplőknek csökkenteniük kell ezt a kockázatot úgy, hogy az megszűnjön vagy elhanyagolható mértékű legyen. A piaci szereplő számára csak azt követően engedélyezhető az érintett áru vagy termék uniós piacon történő forgalomba hozatala vagy kivitele, hogy végrehajtotta a kellő gondosság elvén alapuló eljárás szükséges lépéseit, és megállapította, hogy nem áll fenn, illetve elhanyagolható annak a kockázata, hogy az érintett áru vagy termék nem felel meg e rendeletnek. **Az átláthatóság előmozdítása és a végrehajtás megkönnyítése érdekében a piaci szereplőknek évente nyilvános jelentést kell készíteniük a kellő gondosság elvén alapuló rendszerükről, beleértve a kötelezettségeik végrehajtása érdekében tett lépéseket is.**

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 47

Rendeletre irányuló javaslat

33 a preambulumbekkezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (33a) *A piaci szereplőknek észszerű erőfeszítéseket kell tenniük annak biztosítása érdekében, hogy méltányos árat fizessenek a nekik szállító termelőknek, különösen a mezőgazdasági kistermelőknek, hogy lehetővé tegyék a megélhetést biztosító jövedelmet, és hatékonyan kezeljék a szegénységet mint az erdőirtás kiváltó okát.*

Módosítás 48

Rendeletre irányuló javaslat

33 b preambulumbekkezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (33b) *A piaci szereplők és a kereskedők, valamint a tagállamok illetékes hatóságai számára biztosítani kell, hogy a kellő gondosságon alapuló eljáráshoz szükséges információk összegyűjtése és közzététele során alkalmazhassák az Unió által rendelkezésre bocsátott eszközöket. Az EGNOS/Galileo és Kopernikusz szolgáltatásokért felelős ügynökségeknek a holisztikus megközelítés érdekében erősíteniük kell szinergiáikat. A piaci szereplőknek és a kereskedőknek a Bizottsággal együttműködve támogatást kell nyújtaniuk a mezőgazdasági termelőknek, különösen a kistermelőknek, az őslakos népeknek és a helyi közösségeknek ahhoz, hogy beszerezzék és megfelelően használják az információgyűjtéshez, különösen a földrajzi helymeghatározáshoz szükséges eszközöket, és hogy fenntartható birtokba vegyék azokat.*

Módosítás 49

Rendeletre irányuló javaslat

34 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (34) *A piaci szereplőknek a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatok rendelkezésre bocsátásával hivatalosan felelősséget kell vállalniuk az általuk az uniós piacon forgalomba hozni vagy exportálni kívánt érintett áruk vagy termékek megfelelőségéért. E rendeletben meg kell határozni az ilyen nyilatkozatok mintáját. Ez várhatóan megkönnyíti majd e rendelet illetékes hatóságok és bíróságok általi érvényesítését, és javítja a rendelet piaci szereplők általi betartását.*

- (34) *Az érintett árut vagy terméket az uniós piacon forgalomba hozó vagy egy árut vagy terméket harmadik országba exportáló piaci szereplőknek a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatok rendelkezésre bocsátásával hivatalosan felelősséget kell vállalniuk az általuk az uniós piacon forgalomba hozni vagy exportálni kívánt érintett áruk vagy termékek megfelelőségéért. E rendeletben meg kell határozni az ilyen nyilatkozatok mintáját. Ez várhatóan megkönnyíti majd e rendelet illetékes hatóságok és bíróságok általi érvényesítését, és javítja a rendelet piaci szereplők általi betartását.*

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 50

Rendeletre irányuló javaslat

36 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (36) A kereskedőknek felelősséget kell vállalniuk az általuk forgalmazott érintett áruk és termékek ellátási láncának átláthatóságát biztosító információk gyűjtéséért és megőrzéséért. Azok a nagykereskedők, amelyek nem kis- és középvállalkozások (kkv-k), jelentős befolyást gyakorolnak az ellátási láncokra, és fontos szerepet játszanak annak biztosításában, hogy **azok** erdőirtásmentesek legyenek, ezért őket a piaci szereplőkkel azonos kötelezettségek terhelik.

Módosítás

- (36) A kereskedőknek felelősséget kell vállalniuk az általuk forgalmazott érintett áruk és termékek ellátási láncának átláthatóságát biztosító információk gyűjtéséért és megőrzéséért. Azok a nagykereskedők, amelyek nem kis- és középvállalkozások (kkv-k), jelentős befolyást gyakorolnak az ellátási láncokra, és fontos szerepet játszanak annak biztosításában, hogy **az ellátási láncok** erdőirtásmentesek legyenek, ezért őket a piaci szereplőkkel azonos kötelezettségek terhelik.

Módosítás 51

Rendeletre irányuló javaslat

37 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (37) Az átláthatóság előmozdítása és a végrehajtás megkönnyítése érdekében a **kkv-nak nem minősülő** piaci szereplőknek évente nyilvános jelentést kell készíteniük a kellő gondosság elvén alapuló rendszerükről, beleértve a kötelezettségeik végrehajtása érdekében tett lépéseket is.

Módosítás

- (37) Az átláthatóság előmozdítása és a végrehajtás megkönnyítése érdekében a piaci szereplőknek évente nyilvános jelentést kell készíteniük a kellő gondosság elvén alapuló rendszerükről, beleértve a kötelezettségeik végrehajtása érdekében tett lépéseket is.

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 52

Rendeletre irányuló javaslat

38 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (38) Az értékláncban a káros emberi jogi vagy környezeti hatások tekintetében a kellő gondosságra vonatkozó követelményeket meghatározó egyéb uniós jogalkotási eszközök annyiban alkalmazandók, amennyiben ez a rendelet nem tartalmaz ugyanolyan célkitűzésű, jellegű vagy hatályú egyedi rendelkezéseket, amelyek kiigazíthatók a jövőbeni jogszabályi módosítások tükrében. E rendelet megléte nem zárhatja ki más olyan uniós jogalkotási eszközök alkalmazását, amelyek a kellő gondosság elvének megfelelő értékláncra vonatkozó követelményeket állapítanak meg. Amennyiben az ilyen egyéb uniós jogalkotási eszközök konkrétabb rendelkezéseket írnak elő, vagy az e rendeletben megállapított rendelkezéseket további követelményekkel egészítik ki, ezeket a rendelkezéseket e rendelet rendelkezéseivel együtt kell alkalmazni. Továbbá, amennyiben ez a rendelet konkrétabb rendelkezéseket tartalmaz, azok nem értelmezhetők olyan módon, ami aláássa a kellő gondosságra vonatkozó egyéb uniós jogalkotási eszközök hatékony alkalmazását vagy általános céljuk elérését.

Módosítás

- (38) Az értékláncban a káros emberi jogi vagy környezeti hatások tekintetében a kellő gondosságra vonatkozó követelményeket meghatározó egyéb uniós jogalkotási eszközök – **mint például az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/852 rendelete^(1a) és [a vállalati fenntarthatósággal összefüggő, kellő gondosságra vonatkozó jövőbeli irányelv]^(1b)** – annyiban alkalmazandók, amennyiben ez a rendelet nem tartalmaz ugyanolyan célkitűzésű, jellegű vagy hatályú egyedi rendelkezéseket, amelyek kiigazíthatók a jövőbeni jogszabályi módosítások tükrében. **E rendelet célja annak biztosítása, hogy az áruk és termékek megfeleljenek a fenntarthatósági és jogszerűségi követelményeknek. A rendeletet előzetesen kell alkalmazni, mielőtt az árukat vagy termékeket az uniós piacon forgalomba hozzák vagy onnan kiviszik. A kifejezetten az árukkal foglalkozó e rendelet megléte nem zárhatja ki más olyan uniós jogalkotási eszközök alkalmazását, amelyek a kellő gondosság elvének megfelelő értékláncra vonatkozó követelményeket állapítanak meg. Amennyiben az ilyen egyéb uniós jogalkotási eszközök konkrétabb rendelkezéseket írnak elő, vagy az e rendeletben megállapított rendelkezéseket további követelményekkel egészítik ki, ezeket a rendelkezéseket e rendelet rendelkezéseivel együtt kell alkalmazni. Továbbá, amennyiben ez a rendelet konkrétabb rendelkezéseket tartalmaz, azok nem értelmezhetők olyan módon, ami aláássa a kellő gondosságra vonatkozó egyéb uniós jogalkotási eszközök hatékony alkalmazását vagy általános céljuk elérését. A Bizottságnak világos és könnyen érthető iránymutatásokat kell kiadnia annak érdekében, hogy az adminisztratív és pénzügyi terhek minimalizálása céljából segítse a gazdasági szereplőket és a kereskedőket, különösen a kkv-kat abban, hogy megfeleljenek e rendelet követelményeinek. Az iránymutatásoknak támogatniuk kell továbbá a piaci szereplőket abban, hogy hatékonyan teljesítsék a kellő gondosságra vonatkozó követelményeket, amennyiben más, a kellő gondosságra vonatkozó követelményeket meghatározó, egymást átfedő jogalkotási eszközök hatálya alá tartoznak.**

^(1a) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/852 rendelete (2020. június 18.) a fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról, valamint az (EU) 2019/2088 rendelet módosításáról (HL L 198., 2020.6.22., 13. o.).

^(1b) COM(2022)0071.

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 53

Rendeletre irányuló javaslat

38 a preambulumbekkezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (38a) *Közvetlen kapcsolat van az erdőirtás és az ökoszisztémák átalakítása, valamint az emberi jogok, különösen az őslakosok és a helyi közösségek jogainak megsértése között. Különös figyelmet kell fordítani igényeikre, és elő kell mozdítani teljes körű bevonásukat e rendelet végrehajtásába. Biztosítani kell a nemzetközi szövegek és normák, többek között az őslakos népek jogairól szóló ENSZ-nyilatkozat, a szokásjog szerinti birtoklási jogok, és a szabad, előzetes és tájékoztatáson alapuló beleegyezéshez való jog (FPIC) teljes körű tiszteletben tartását. Elő kell mozdítani továbbá a Nemzetközi Munkaiügyi Szervezet alapvető egyezményeiben rögzített munkavállalói jogokat, a nők jogait, a környezet védelméhez való jogot, valamint az emberi jogok és a környezet védelméhez való jogot.*

Módosítás 54

Rendeletre irányuló javaslat

40 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (40) A tagállamokat terheli a felelősség e rendelet végrehajtásáért, és a tagállamok illetékes hatóságai számára elő kell írni, hogy biztosítsák az e rendeletnek való maradéktalan megfelelést. E rendelet egységes végrehajtása az uniós piacra belépő vagy azt elhagyó érintett áruk és termékek tekintetében csak az illetékes hatóságok, a vámhatóságok és a Bizottság közötti szisztematikus információcserre és együttműködés révén valósítható meg.

- (40) A tagállamokat terheli a felelősség e rendelet végrehajtásáért, és a tagállamok illetékes hatóságai számára elő kell írni, hogy biztosítsák az e rendeletnek való maradéktalan megfelelést. E rendelet egységes végrehajtása az uniós piacra belépő vagy azt elhagyó érintett áruk és termékek tekintetében csak az illetékes hatóságok, a vámhatóságok és a Bizottság közötti szisztematikus információcserre és együttműködés révén valósítható meg. **A Bizottságnak elemeznie kell különösen a tagállamok által alkalmazott szankciókat, és véleményt kell cserélnie velük annak érdekében, hogy előmozdítsa e rendelet végrehajtásának harmonizációját.**

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 55

Rendeletre irányuló javaslat

40 a preambulumbekkezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (40a) E rendelet hatékony végrehajtása és annak az illetékes hatóságok, piaci szereplők és kereskedők általi betartása érdekében az érintett nyilvánosságnak képesnek kell lennie fellépni a környezetvédelmi jogszabályok betartatása és ezáltal a környezet védelme érdekében.

Módosítás 56

Rendeletre irányuló javaslat

40 b preambulumbekkezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (40b) A hatékony jogorvoslathoz való jog nemzetközileg elismert emberi jog, amelyet az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának 8. cikke, a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló Aarhusi Egyezmény 9. cikkének (3) bekezdése, valamint a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya 2. cikkének (3) bekezdése rögzít, továbbá az az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikke értelmében vett alapvető uniós jog, ezért a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az e rendelet megsértése által érintett nyilvánosság tagjai megfelelő módon hozzáférjenek a hatékony jogorvoslathoz.

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 57

Rendeletre irányuló javaslat

41 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (41) E rendelet eredményes és hatékony végrehajtása és érvényesítése alapvető fontosságú a rendelet céljainak eléréséhez. E célból a Bizottságnak létre kell hoznia és működtetnie kell egy információs rendszert, amely támogatja a piaci szereplőket és az illetékes hatóságokat a forgalomba hozott érintett árukkal és termékekkel kapcsolatos szükséges információk bemutatásában és az azokhoz való hozzáférésben. A piaci szereplőknek a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatokat be kell nyújtaniuk az információs rendszerbe. Az információs rendszert hozzáférhetővé kell tenni az illetékes hatóságok és a vámhatóságok számára az e rendelet szerinti kötelezettségeik teljesítésének megkönnyítése érdekében. **Az információs rendszernek** a szélesebb nyilvánosság számára is hozzáférhetőnek kell lennie úgy, hogy anonimizált adatokat szolgáltatnak nyílt és géppel olvasható formátumban, az Unió nyíltadat-politikájával összhangban.

Módosítás

- (41) E rendelet eredményes és hatékony végrehajtása és érvényesítése alapvető fontosságú a rendelet céljainak eléréséhez. E célból a Bizottságnak létre kell hoznia és működtetnie kell egy információs rendszert, amely támogatja a piaci szereplőket és az illetékes hatóságokat a forgalomba hozott érintett árukkal és termékekkel kapcsolatos szükséges információk bemutatásában és az azokhoz való hozzáférésben. A piaci szereplőknek a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatokat be kell nyújtaniuk az információs rendszerbe. Az információs rendszert hozzáférhetővé kell tenni az illetékes hatóságok és a vámhatóságok számára az e rendelet szerinti kötelezettségeik teljesítésének megkönnyítése érdekében, **és elő kell segítenie az információknak a tagállamok, az illetékes hatóságok és a vámhatóságok közötti továbbítását. A nem kereskedelmi vonatkozású érzékeny adatoknak** a szélesebb nyilvánosság számára is hozzáférhetőnek kell lennie úgy, hogy – **a jogsértést elkövető piaci szereplők és kereskedők jegyzékében szereplő adatok kivételével** – anonimizált adatokat szolgáltatnak nyílt és géppel olvasható formátumban, az Unió nyíltadat-politikájával összhangban.

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 58

Rendeletre irányuló javaslat

42 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (42) Az uniós piacra belépő vagy azt elhagyó érintett áruk esetében az illetékes hatóságok feladata **annak ellenőrzése**, hogy az érintett áruk és termékek megfelelnek-e az e rendelet szerinti kötelezettségeknek, míg a vámhatóságok feladata annak biztosítása, hogy adott esetben a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatra való hivatkozás rendelkezésre álljon a vám-árnyilatkozatban, továbbá – attól a pillanattól kezdve, hogy az elektronikus interfész rendelkezésre áll a vámhatóságok és az illetékes hatóságok közötti információcseréhez – a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozat státuszának ellenőrzése az információs rendszerben az illetékes hatóságok által elvégzett kezdeti kockázatelemzést követően, és az ennek megfelelő lépések megtétele (vagyis adott áru vagy termék felfüggesztése vagy elutasítása, amennyiben az információs rendszerben szereplő státusz alapján ezt kérik). Az ellenőrzések e sajátos megszervezése esetén nem alkalmazható az (EU) 2019/1020 rendelet VII. fejezete, amennyiben az érinti e rendelet alkalmazását és végrehajtását.

Módosítás

- (42) Az uniós piacra belépő vagy azt elhagyó érintett áruk **és termékek** esetében az illetékes hatóságok feladata, **hogy egyebek mellett a kellő gondosságra vonatkozó, a piaci szereplők által benyújtott nyilatkozatok alapján ellenőrizzék**, hogy az érintett áruk és termékek megfelelnek-e az e rendelet szerinti kötelezettségeknek, míg a vámhatóságok feladata annak biztosítása, hogy adott esetben a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatra való hivatkozás rendelkezésre álljon a vám-árnyilatkozatban, továbbá – attól a pillanattól kezdve, hogy az elektronikus interfész rendelkezésre áll a vámhatóságok és az illetékes hatóságok közötti információcseréhez – a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozat státuszának ellenőrzése az információs rendszerben az illetékes hatóságok által elvégzett kezdeti kockázatelemzést követően, és az ennek megfelelő lépések megtétele (vagyis adott áru vagy termék felfüggesztése vagy elutasítása, amennyiben az információs rendszerben szereplő státusz alapján ezt kérik). Az ellenőrzések e sajátos megszervezése esetén nem alkalmazható az (EU) 2019/1020 rendelet VII. fejezete, amennyiben az érinti e rendelet alkalmazását és végrehajtását.

Módosítás 59

Rendeletre irányuló javaslat

42 a preambulumbekkezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (42a) Az illetékes hatóságok által végzett ellenőrzéseket a kereskedelmet, valamint a piaci szereplők és kereskedők működését legkevésbé zavaró módon kell elvégezni.

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 60

Rendeletre irányuló javaslat

43 a preambulumbekkezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (43a) *A Bizottságnak többek között a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszközön (Globális Európa) keresztül – többek között kifejezetten technikai segítségnyújtás céljára – megfelelő és elegendő pénzügyi erőforrást kell biztosítania, hogy segítse a partnerországokat az e rendeletben meghatározott követelményeknek való megfelelésben. Az érintett közösségek, különösen a mezőgazdasági kistermelők alkalmazkodási képességének fokozása érdekében ezen forrásoknak már a rendelet hatálybalépése és teljes körű végrehajtása előtt rendelkezésre kell állniuk.*

Módosítás 61

Rendeletre irányuló javaslat

45 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (45) Az uniós piacra belépő vagy azt elhagyó érintett áruk és termékek ellenőrzési folyamatának optimalizálása és tehermentesítése érdekében elektronikus interfészeket kell létrehozni, amelyek lehetővé teszik a vámrendszerek és az illetékes hatóságok információs rendszere közötti automatikus adatátvitelt. Az uniós egyablakos vámügyintézési környezet magától értetődő megoldás az ilyen adattovábbítások támogatására. Az interfészeknek nagymértékben automatizálnak és könnyen használhatónak kell lenniük, **és korlátozni kell a vámhatóságokra háruló további terheket.** Továbbá, tekintettel a vám-árnyilatkozatban, illetve a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatban bejelentendő adatok közötti csekély eltérésekre, célszerű javaslatot tenni „az üzleti és a közszféra közötti” adatmegosztásra irányuló megközelítésre is, amely szerint **a kereskedők és** a piaci szereplők a nemzeti egyablakos vámügyintézési környezeten keresztül hozzáférhetővé teszik az adott áruhoz vagy termékhez kapcsolódó, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot, majd ez a nyilatkozat automatikusan továbbításra kerül az illetékes hatóságok által használt információs rendszerbe. A vámhatóságoknak és az illetékes hatóságoknak hozzá kell járulniuk a továbbítandó adatok és bármely más technikai követelmény meghatározásához.

- (45) Az uniós piacra belépő vagy azt elhagyó érintett áruk és termékek ellenőrzési folyamatának optimalizálása és tehermentesítése érdekében **interoperabilis** elektronikus interfészeket kell létrehozni, amelyek lehetővé teszik a vámrendszerek és az illetékes hatóságok információs rendszere közötti automatikus adatátvitelt. Az uniós egyablakos vámügyintézési környezet magától értetődő megoldás az ilyen adattovábbítások támogatására. Az interfészeknek nagymértékben automatizálnak és könnyen használhatónak kell lenniük, **meg kell könnyíteniük a folyamatokat a vámhatóságok számára, továbbá korlátozniuk kell a piaci szereplők terheit és költségeit.** Továbbá, tekintettel a vám-árnyilatkozatban, illetve a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatban bejelentendő adatok közötti csekély eltérésekre, célszerű javaslatot tenni „az üzleti és a közszféra közötti” adatmegosztásra irányuló megközelítésre is, amely szerint a piaci szereplők a nemzeti egyablakos vámügyintézési környezeten keresztül hozzáférhetővé teszik az adott áruhoz vagy termékhez kapcsolódó, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot, majd ez a nyilatkozat automatikusan továbbításra kerül az illetékes hatóságok által használt információs rendszerbe. A vámhatóságoknak és az illetékes hatóságoknak hozzá kell járulniuk a továbbítandó adatok és bármely más technikai követelmény meghatározásához.

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 62

Rendeletre irányuló javaslat

46 preambulumbekzdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (46) A nem megfelelő áruk és termékek uniós piacon történő forgalomba hozatalának kockázata árutól és terméktől, valamint származási és előállító országtól függően változó. Azon piaci szereplők tekintetében, amelyek olyan országokból vagy országrészekből szereznek be árukat és termékeket, amelyek esetében alacsony a kockázata annak, hogy az érintett áruk termelése, betakarítása vagy előállítása során megsértik ezt a rendeletet, kevesebb kötelezettséget kell meghatározni, csökkentve ezáltal a rájuk háruló megfelelési költségeket és adminisztratív terheket. A magas kockázatú országokból vagy országrészekből származó árukat és termékeket az illetékes hatóságoknak fokozott ellenőrzésnek kell alávetniük.

Módosítás

- (46) A nem megfelelő áruk és termékek uniós piacon történő forgalomba hozatalának kockázata árutól és terméktől, valamint származási és előállító országtól **vagy ország-résztől** függően változó **lehet**. Azon piaci szereplők tekintetében, amelyek olyan országokból vagy országrészekből szereznek be árukat és termékeket, amelyek esetében alacsony a kockázata annak, hogy az érintett áruk termelése, betakarítása vagy előállítása során megsértik ezt a rendeletet, kevesebb kötelezettséget kell meghatározni, csökkentve ezáltal a rájuk háruló megfelelési költségeket és adminisztratív terheket, **hacsak a piaci szereplő nincs tudatában annak, vagy okkal feltételezi, hogy fennáll e rendelet megsértésének kockázata. Amennyiben az illetékes hatóság tudomására jut az e rendeletben foglalt követelmények megsértésének kockázata, például ha egy magas kockázatú országban előállított érintett árut vagy terméket ezt követően egy alacsony kockázatú országban dolgoznak fel vagy ilyen országból exportálnak az Unióba, miközben a vám-árnyilatkozat vagy a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozat azt tünteti fel, hogy az árut vagy terméket alacsony kockázatú országban állították elő, további ellenőrzések révén meg kell bizonyosodnia arról, hogy fennáll-e meg nem felelés, és szükség esetén megfelelő intézkedéseket kell hoznia, például le kell foglalnia az érintett árut vagy terméket és fel kell függesztenie az érintett áru vagy termék forgalomba hozatalát, valamint további ellenőrzéseket kell végeznie.** A magas kockázatú országokból vagy országrészekből származó árukat és termékeket az illetékes hatóságoknak fokozott ellenőrzésnek kell alávetniük.

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 63

Rendeletre irányuló javaslat

47 preambulumbekzdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (47) Ezért a Bizottságnak az adott ország vagy országrészek szintjén kell értékelnie az erdőirtás és az **erdőpusztulás** kockázatát olyan kritériumok alapján, amelyek egyaránt tükrözik a mennyiségi, objektív és nemzetközileg elismert adatokat, valamint azt, hogy az országok aktívan részt vesznek az erdőirtás és az **erdőpusztulás** elleni küzdelemben. Ezeknek az összehasonlító teljesítményértékelési információknak meg kell könnyíteniük az uniós piaci szereplők számára a kellő gondosság gyakorlását, az illetékes hatóságok számára pedig a megfelelés ellenőrzését és érvényesítését, ugyanakkor pedig ösztönözniük kell az előállító országokat arra, hogy növeljék mezőgazdasági termelési rendszereik fenntarthatóságát és csökkenték azok erdőirtásra gyakorolt hatását. Ennek hozzá kell járulnia ahhoz, hogy az ellátási láncok átláthatóbbá és fenntarthatóbbá váljanak. Ennek az összehasonlító teljesítményértékelési rendszernek az országok háromszintű besorolásán kell alapulnia, amelyeket ennek megfelelően alacsony, átlagos vagy magas kockázatúnak kell minősíteni. A megfelelő átláthatóság és egyértelműség biztosítása érdekében a Bizottságnak mindenekelőtt nyilvánosan hozzáférhetővé kell tennie a teljesítményértékeléshez felhasznált adatokat, a besorolás javasolt módosításának indokait és az érintett ország válaszát. Az alacsony kockázatúnak minősített országokból vagy országrészekből származó érintett áruk és termékek esetében lehetővé kell tenni a piaci szereplők számára, hogy a kellő gondosság elvén alapuló egyszerűsített eljárást alkalmazzanak, míg az illetékes hatóságok számára elő kell írni, hogy fokozott ellenőrzést alkalmazzanak a magas kockázatúnak minősített országokból vagy országrészekből származó érintett áruk és termékek tekintetében. A Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy végrehajtási intézkedéseket fogadjon el annak érdekében, hogy megállapítsa azokat az országokat vagy országrészeket, amelyek alacsony vagy magas kockázatot jelentenek az e rendeletnek meg nem felelő érintett áruk és termékek előállítására tekintetében.

Módosítás

- (47) Ezért a Bizottságnak az adott ország vagy országrészek szintjén kell értékelnie az erdőirtás, az **erdőpusztulás** és az **erdőátalakítás** kockázatát olyan kritériumok alapján, amelyek egyaránt tükrözik a mennyiségi, objektív és nemzetközileg elismert adatokat, valamint azt, hogy az országok aktívan részt vesznek az erdőirtás, az **erdőpusztulás** és az **erdőátalakítás** elleni küzdelemben, **illetve az őslakos népek és a helyi közösségek jogainak védelmében**. Ezeknek az összehasonlító teljesítményértékelési információknak meg kell könnyíteniük az uniós piaci szereplők számára a kellő gondosság gyakorlását, az illetékes hatóságok számára pedig a megfelelés ellenőrzését és érvényesítését, ugyanakkor pedig ösztönözniük kell az előállító országokat arra, hogy növeljék mezőgazdasági termelési rendszereik fenntarthatóságát és csökkenték azok erdőirtásra gyakorolt hatását. Ennek hozzá kell járulnia ahhoz, hogy az ellátási láncok átláthatóbbá és fenntarthatóbbá váljanak. Ennek az összehasonlító teljesítményértékelési rendszernek az országok háromszintű besorolásán kell alapulnia, amelyeket ennek megfelelően alacsony, átlagos vagy magas kockázatúnak kell minősíteni. A megfelelő átláthatóság és egyértelműség biztosítása érdekében a Bizottságnak mindenekelőtt nyilvánosan hozzáférhetővé kell tennie a teljesítményértékeléshez felhasznált adatokat, a besorolás javasolt módosításának indokait és az érintett ország válaszát. Az alacsony kockázatúnak minősített országokból vagy országrészekből származó érintett áruk és termékek esetében lehetővé kell tenni a piaci szereplők számára, hogy a kellő gondosság elvén alapuló egyszerűsített eljárást alkalmazzanak, míg az illetékes hatóságok számára elő kell írni, hogy fokozott ellenőrzést alkalmazzanak a magas kockázatúnak minősített országokból vagy országrészekből származó érintett áruk és termékek tekintetében. A Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy végrehajtási intézkedéseket fogadjon el annak érdekében, hogy megállapítsa azokat az országokat vagy országrészeket, amelyek alacsony vagy magas kockázatot jelentenek az e rendeletnek meg nem felelő érintett áruk és termékek előállítására tekintetében.

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 64

Rendeletre irányuló javaslat

47 a preambulumbekkezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (47a) ***Annak biztosítása érdekében, hogy ez a rendelet ne korlátozza szükségtelenül a kereskedelmet, a Bizottságnak együtt kell működnie az átlagos vagy magas kockázatot jelentő országokkal, valamint ezen országok érdekelt feleivel a kockázat szint csökkentése érdekében.***

Módosítás 65

Rendeletre irányuló javaslat

48 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (48) Az illetékes hatóságoknak rendszeres időközönként ellenőrizniük kell a piaci szereplőket és a kereskedőket, hogy megvizsgálják azt, hogy ténylegesen teljesítik-e az e rendeletben meghatározott kötelezettségeiket. Az illetékes hatóságoknak továbbá releváns információk birtokában és alapján is ellenőrzéseket kell végezniük, így harmadik felek által felvetett, indokolással alátámasztott aggályok esetén is. Az érintett áruk és termékek, az érintett piaci szereplők és kereskedők, valamint az árukból és termékekből való részesedésük volumenének átfogó lefedése érdekében kettős megközelítést kell alkalmazni. Ennek megfelelően az illetékes hatóságok számára elő kell írni, hogy ellenőrizzék a piaci szereplők és kereskedők bizonyos százalékát, ugyanakkor az érintett áruk és termékek meghatározott százalékos arányára is kiterjedően. Az ilyen százalékos arányoknak magasabbnak kell lenniük a magas kockázatot jelentő országokból vagy országrészekből származó érintett áruk és termékek esetében.

- (48) Az illetékes hatóságoknak rendszeres időközönként ellenőrizniük kell a piaci szereplőket és a kereskedőket, hogy megvizsgálják azt, hogy ténylegesen teljesítik-e az e rendeletben meghatározott kötelezettségeiket. Az illetékes hatóságoknak továbbá releváns információk birtokában és alapján is ellenőrzéseket kell végezniük, így harmadik felek által felvetett, indokolással alátámasztott aggályok esetén is. Az érintett áruk és termékek, az érintett piaci szereplők és kereskedők, valamint az árukból és termékekből való részesedésük volumenének átfogó lefedése érdekében kettős megközelítést kell alkalmazni. Ennek megfelelően az illetékes hatóságok számára elő kell írni, hogy ellenőrizzék a piaci szereplők és kereskedők bizonyos százalékát, ugyanakkor az érintett áruk és termékek meghatározott százalékos arányára is kiterjedően. Az ilyen százalékos arányoknak magasabbnak kell lenniük a magas kockázatot jelentő országokból vagy országrészekből származó érintett áruk és termékek esetében, ***míg alacsony kockázat esetén alacsonyabbak lehetnek.***

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 66

Rendeletre irányuló javaslat

49 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (49) A piaci szereplők és kereskedők illetékes hatóságok általi ellenőrzésének ki kell terjednie a kellő gondosság elvén alapuló rendszerekre, valamint az érintett áruk és termékek e rendelet rendelkezéseinek való megfelelésére. Az ellenőrzéseknek kockázatalapú ellenőrzési terven kell alapulniuk. A tervnek olyan kockázati kritériumokat kell tartalmaznia, amelyek lehetővé teszik az illetékes hatóságok számára a piaci szereplők és kereskedők által benyújtott, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatok kockázatelemzését. A kockázati kritériumoknak figyelembe kell venniük az előállító országban az érintett árukhoz és termékekhez kapcsolódó erdőirtás kockázatát, a piaci szereplők és kereskedők e rendelet szerinti kötelezettségeknek való korábbi megfelelését, valamint az illetékes hatóságok rendelkezésére álló egyéb releváns információkat. A kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatok kockázatelemzésének lehetővé kell tennie az illetékes hatóságok számára az ellenőrizendő piaci szereplők, kereskedők, érintett áruk és termékek azonosítását, és azt elektronikus adatfeldolgozási eljárások alkalmazásával kell elvégezni a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatokat gyűjtő információs rendszerben.

Módosítás

- (49) A piaci szereplők és kereskedők illetékes hatóságok általi ellenőrzésének ki kell terjednie a kellő gondosság elvén alapuló rendszerekre, valamint az érintett áruk és termékek e rendelet rendelkezéseinek való megfelelésére. Az ellenőrzéseknek kockázatalapú ellenőrzési terven kell alapulniuk. A tervnek olyan kockázati kritériumokat kell tartalmaznia, amelyek lehetővé teszik az illetékes hatóságok számára a piaci szereplők és kereskedők által benyújtott, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatok kockázatelemzését. A kockázati kritériumoknak figyelembe kell venniük az előállító országban az érintett árukhoz és termékekhez kapcsolódó erdőirtás kockázatát, a piaci szereplők és kereskedők e rendelet szerinti kötelezettségeknek való korábbi megfelelését, valamint az illetékes hatóságok rendelkezésére álló egyéb releváns információkat. A kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatok kockázatelemzésének lehetővé kell tennie az illetékes hatóságok számára az ellenőrizendő piaci szereplők, kereskedők, érintett áruk és termékek azonosítását, és azt elektronikus adatfeldolgozási eljárások alkalmazásával kell elvégezni a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatokat gyűjtő információs rendszerben. **Amennyiben szükséges és technikailag lehetséges, az illetékes hatóságoknak a harmadik országok hatóságaival szoros együttműködésben helyszíni ellenőrzéseket is kell végezniük.**

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 67

Rendeletre irányuló javaslat

50 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (50) Amennyiben a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatok kockázatelemzése azt mutatja, hogy bizonyos érintett áruk és termékek esetében magas a meg nem felelés kockázata, az illetékes hatóságoknak képesnek kell lenniük arra, hogy azonnali ideiglenes intézkedéseket hozzanak azok uniós piacon való forgalomba hozatalának vagy forgalmazásának megakadályozása érdekében. Abban az esetben, ha az érintett áruk és termékek belépnének az uniós piacra vagy elhagynák azt, az illetékes hatóságoknak kérniük kell a vámhatóságoktól a szabad forgalomba bocsátás vagy a kivitel felfüggesztését annak érdekében, hogy az illetékes hatóságok elvégezhessek a szükséges ellenőrzéseket. Az ilyen kéréseket a vámhatóságok és az illetékes hatóságok közötti interfész rendszeren keresztül kell közölni. Az uniós piacon történő forgalomba hozatal vagy forgalmazás, a szabad forgalomba bocsátás vagy a kivitel felfüggesztését **három** munkanapra kell korlátozni, kivéve, ha az illetékes hatóságoknak több időre van szükségük annak értékeléséhez, hogy az érintett áruk és termékek megfelelnek-e ennek a rendeletnek. Ebben az esetben az illetékes hatóságoknak további ideiglenes intézkedéseket kell hozniuk a felfüggesztés időtartamának meghosszabbítása érdekében, vagy kérelmezniük kell az ilyen meghosszabbítást a vámhatóságoknál az uniós piacra belépő vagy azt elhagyó érintett áruk és termékek esetében.

Módosítás

- (50) Amennyiben a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatok kockázatelemzése azt mutatja, hogy bizonyos érintett áruk és termékek esetében magas a meg nem felelés kockázata, az illetékes hatóságoknak képesnek kell lenniük arra, hogy azonnali ideiglenes intézkedéseket hozzanak azok uniós piacon való forgalomba hozatalának vagy forgalmazásának, **illetve az Unióból való kivitelének** megakadályozása érdekében. Abban az esetben, ha az érintett áruk és termékek belépnének az uniós piacra vagy elhagynák azt, az illetékes hatóságoknak kérniük kell a vámhatóságoktól a szabad forgalomba bocsátás vagy a kivitel felfüggesztését annak érdekében, hogy az illetékes hatóságok elvégezhessek a szükséges ellenőrzéseket. Az ilyen kéréseket a vámhatóságok és az illetékes hatóságok közötti interfész rendszeren keresztül kell közölni. Az uniós piacon történő forgalomba hozatal vagy forgalmazás, a szabad forgalomba bocsátás vagy a kivitel felfüggesztését **öt** munkanapra – **friss és romlandó áruk esetén 72 órára** – kell korlátozni, kivéve, ha az illetékes hatóságoknak több időre van szükségük annak értékeléséhez, hogy az érintett áruk és termékek megfelelnek-e ennek a rendeletnek. Ebben az esetben az illetékes hatóságoknak további ideiglenes intézkedéseket kell hozniuk a felfüggesztés időtartamának meghosszabbítása érdekében, vagy kérelmezniük kell az ilyen meghosszabbítást a vámhatóságoknál az uniós piacra belépő vagy azt elhagyó érintett áruk és termékek esetében.

Módosítás 68

Rendeletre irányuló javaslat

50 a preambulumbekkezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (50a) **A piaci szereplőknek támogatniuk kell beszállítóik – köztük a mezőgazdasági kistermelők – e rendeletnek való megfelelését, többek között beruházások és kapacitásépítés, valamint olyan árképzési mechanizmusok révén, amelyek a megélhetést biztosító jövedelmet garantálnak a nekik szállító termelők számára.**

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 69

Rendeletre irányuló javaslat

51 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (51) Az ellenőrzési tervet rendszeresen frissíteni kell annak végrehajtása eredményei alapján. Azon piaci szereplők esetében, amelyek következetes eredményeket mutatnak fel a megfelelés terén, **csökkenthető** az ellenőrzések **gyakorisága**.

Módosítás

- (51) Az ellenőrzési tervet rendszeresen frissíteni kell annak végrehajtása eredményei alapján. Azon piaci szereplők esetében, amelyek következetes eredményeket mutatnak fel a megfelelés terén, **csökkenteni lehet** az ellenőrzések **gyakoriságát**.

Módosítás 70

Rendeletre irányuló javaslat

51 a preambulumbekkezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

- (51a) A Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy amennyiben okkal feltételezi, hogy egy tagállam nem végez megfelelő ellenőrzéseket e rendelet végrehajtásának biztosítása érdekében, e tagállammal párbeszédet folytatva módosítsa az adott tagállam ellenőrzési tervét a helyzet orvoslása érdekében.

Módosítás

- (51a) A Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy amennyiben okkal feltételezi, hogy egy tagállam nem végez megfelelő ellenőrzéseket e rendelet végrehajtásának biztosítása érdekében, e tagállammal párbeszédet folytatva módosítsa az adott tagállam ellenőrzési tervét a helyzet orvoslása érdekében.

Módosítás 71

Rendeletre irányuló javaslat

52 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (52) E rendelet végrehajtásának és hatékony érvényesítésének biztosítása érdekében a tagállamoknak hatáskörrel kell rendelkezniük a nem megfelelő érintett áruk és termékek forgalomból való kivonására és visszahívására, valamint a megfelelő korrekciós intézkedések megtételére. A tagállamoknak biztosítaniuk kell továbbá, hogy e rendeletnek a piaci szereplők és a kereskedők általi be nem tartását hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókkal büntessék.

Módosítás

- (52) E rendelet végrehajtásának és hatékony érvényesítésének biztosítása érdekében a tagállamoknak hatáskörrel kell rendelkezniük a nem megfelelő érintett áruk és termékek forgalomból való kivonására és visszahívására, valamint a megfelelő korrekciós intézkedések megtételére. A tagállamoknak biztosítaniuk kell továbbá, hogy e rendeletnek a piaci szereplők és a kereskedők általi be nem tartását hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókkal büntessék, **valamint hogy az e rendeletben foglalt kötelezettségeket nem teljesítő piaci szereplők felelősségre vonhatók legyenek, és kötelesek legyenek kártérítést fizetni azon károkért, amelyek a kellő gondosság gyakorlásával elkerülhetők lettek volna.**

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 72

Rendeletre irányuló javaslat

52 a preambulumbekkezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (52a) *A Bizottságnak közzé kell tennie az e rendeletet megsértő piaci szereplők és kereskedők nevét. Ez segítheti növelni a fogyasztók és a civil társadalom által a jogsértést elkövető piaci szereplőkre és kereskedőkre gyakorolt nyomást, hogy azok olyan ellátási láncokból szerezzenek be árukat és termékeket, amelyek nem érintettek az erdőpusztulásban.*

Módosítás 73

Rendeletre irányuló javaslat

53 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (53) Tekintettel az erdőirtás, az erdőpusztulás és a kapcsolódó kereskedelem nemzetközi jellegére, az illetékes hatóságoknak együtt kell működniük egymással, a tagállamok vámhatóságaival, a Bizottsággal, valamint harmadik országok közigazgatási hatóságaival. Az illetékes hatóságoknak együtt kell működniük az értékláncban a káros emberi jogi vagy környezeti hatások tekintetében a kellő gondosságra vonatkozó követelményeket meghatározó egyéb uniós jogalkotási eszközök felügyeletéért és végrehajtásáért felelős illetékes hatóságokkal is.

- (53) Tekintettel az erdőirtás, az erdőpusztulás, **az erdőátalakítás** és a kapcsolódó kereskedelem nemzetközi jellegére, az illetékes hatóságoknak együtt kell működniük egymással, a tagállamok vámhatóságaival, a Bizottsággal, valamint harmadik országok közigazgatási hatóságaival. Az illetékes hatóságoknak együtt kell működniük az értékláncban a káros emberi jogi vagy környezeti hatások tekintetében a kellő gondosságra vonatkozó követelményeket meghatározó egyéb uniós jogalkotási eszközök felügyeletéért és végrehajtásáért felelős illetékes hatóságokkal is.

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 74

Rendeletre irányuló javaslat

53 a preambulumbekzdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (53a) Annak érdekében, hogy a piaci szereplők, a tagállamok hatóságai, valamint az érdekelt harmadik országok hatóságai könnyebben hozzáférjenek az erdőirtásra vonatkozó tényszerű, megbízható és naprakész információkhoz, a gazdasági szereplők pedig könnyebben megfeleljenek e rendelet előírásainak, a Bizottságnak létre kell hoznia a világ erdőterületeire kiterjedő platformot, amely számos olyan eszközt tartalmaz, amelyek lehetővé teszik valamennyi fél számára, hogy mielőbb megállítsák az erdőirtást az ellátási láncok egészében. A platformnak részei lennének tematikus térképek, többek között a felszínborítást bemutató térkép a rendelet által meghatározott határidőtől kezdve, valamint a tájkép összetételének megvizsgálását lehetővé tevő besorolások. A platformnak egy riasztási rendszert is biztosítania kell, amely az erdőtakaró változásának havi nyomon követésére, valamint egy sor elemzésre és felhasználóbarát és biztonságos kimenetre támaszkodik, amelyek bemutatják, hogy az ellátási láncok hogyan függenek össze az erdőirtással. A legpontosabb és legidősebb információk használatának elősegítése, a kockázatértékelés és kockázatelemzés fejlesztése, valamint a nyilatkozatok ellenőrzésének és az országok teljesítményértékelésének javítása érdekében – az együttműködési megközelítés fejlesztése mellett – a platformot valamennyi piaci szereplő, a tagállamok hatóságai, valamint az érdekelt harmadik országok hatóságai számára hozzáférhetővé kell tenni. A platformnak műholdas képeket kell használnia, beleértve a Kopernikusz Sentinelt is, amelyek képesek a szükséges tényszerű, megbízható és naprakész információk szolgáltatására.

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 75

Rendeletre irányuló javaslat

54 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (54) Miközben ez a rendelet az erdőirtás és az erdőpusztulás kezelésére irányul, amint azt a világ erdőinek védelmére és helyreállítására irányuló uniós fellépés fokozásáról szóló 2019. évi közlemény előíranyozza, az erdők védelme nem vezethet más természetes ökoszisztémák átalakulásához vagy romlásához. Az olyan ökoszisztémák, mint a vizes élőhelyek, a szavannák és a tőzeglápok rendkívül fontosak az éghajlatváltozás elleni küzdelemre irányuló globális erőfeszítések, valamint más fenn tartható fejlődési célok szempontjából, ezért azok átalakulására vagy romlására sürgősen különleges figyelmet kell fordítani. Ennek kezelése érdekében a Bizottságnak két évvel a hatálybalépés után értékelnie kell a hatály más ökoszisztémákra és további árukra való kiterjesztésének szükségességét és megvalósíthatóságát. Ugyanakkor a Bizottságnak felhatalmazáson alapuló jogi aktus útján feliül kell vizsgálnia az e rendelet I. mellékletében felsorolt érintett termékeket is.

törölve

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 76

Rendeletre irányuló javaslat

55 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (55) Annak biztosítása érdekében, hogy a piaci szereplők által teljesítendő és e rendeletben meghatározott tájékoztatási követelmények továbbra is relevánsak maradjanak, valamint összhangban álljanak a tudományos és technológiai fejlődéssel, a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 290. cikkének megfelelően jogi aktusokat fogadjon el az ebben a rendeletben foglalt, a kellő gondosság elvén alapuló eljáráshoz szükséges tájékoztatási követelmények, a piaci szereplők által teljesítendő kockázatértékelési és kockázatcsökkentési információk és kritériumok, valamint az e rendelet I. mellékletében foglalt áruk listájának kiegészítése céljából. Különösen fontos, hogy a Bizottság az előkészítő munkája során megfelelő konzultációkat folytasson, többek között szakértői szinten, és hogy e konzultációkra a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi **megállapodásnak megfelelően** kerüljön sor. A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésében való egyenlő részvétel biztosítása érdekében az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a tagállamok szakértőivel egyidejűleg kézhez kell kapnia minden dokumentumot, és szakértőiknek rendszeresen részt kell venniük a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésével foglalkozó szakértői csoportjainak ülésein.

Módosítás

- (55) Annak biztosítása érdekében, hogy a piaci szereplők által teljesítendő és e rendeletben meghatározott tájékoztatási követelmények továbbra is relevánsak maradjanak, valamint összhangban álljanak a tudományos és technológiai fejlődéssel, a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 290. cikkének megfelelően jogi aktusokat fogadjon el az ebben a rendeletben foglalt, a kellő gondosság elvén alapuló eljáráshoz szükséges tájékoztatási követelmények, a piaci szereplők által teljesítendő kockázatértékelési és kockázatcsökkentési információk és kritériumok, valamint az e rendelet I. mellékletében foglalt áruk listájának kiegészítése céljából. Különösen fontos, hogy a Bizottság az előkészítő munkája során megfelelő konzultációkat folytasson, többek között szakértői szinten, **valamint az érdekelt felekkel**, és hogy e konzultációkra a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi **megállapodásban megállapított elvekkel összhangban** kerüljön sor. A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésében való egyenlő részvétel biztosítása érdekében az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a tagállamok szakértőivel egyidejűleg kézhez kell kapnia minden dokumentumot, és szakértőiknek rendszeresen részt kell venniük a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésével foglalkozó szakértői csoportjainak ülésein.

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 77

Rendeletre irányuló javaslat

57 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (57) A 2173/2005/EK rendelet megállapítja a FLEGT engedélyezési rendszernek a fakitermelő országokkal kötött kétoldalú önkéntes partnerségi megállapodások révén történő végrehajtására vonatkozó uniós eljárásokat. Az Európai Unió által **tett kétoldalú kötelezettségvállalások** tiszteletben tartása, **valamint** a működő rendszerrel rendelkező partnerországokkal elért eredmények (FLEGT engedélyezési szakasz) megőrzése érdekében e rendeletnek olyan rendelkezést kell tartalmaznia, amely kimondja, hogy a FLEGT-engedéllyel rendelkező fa és faalapú termékek megfelelnek az e rendelet szerinti, jogszerűsége vonatkozó követelménynek.

Módosítás

- (57) A 2173/2005/EK rendelet megállapítja a FLEGT engedélyezési rendszernek a fakitermelő országokkal kötött kétoldalú önkéntes partnerségi megállapodások révén történő végrehajtására vonatkozó uniós eljárásokat. **Az önkéntes partnerségi megállapodások rendszerszintű változtatásokat akarnak véghezvinni az erdészeti ágazaton belül a fenntartható erdőgazdálkodás, az illegális fakitermelés felszámolása, valamint az erdőirtást megakadályozó, az egész világra kiterjedő erőfeszítések támogatása érdekében. Az önkéntes partnerségi megállapodások fontos jogi keretet biztosítanak az EU és partnerországai számára egyaránt, amelyet az érintett országok közötti megfelelő együttműködés és elköteleződés tett lehetővé. Elő kell mozdítani a többi partnerrel kötendő új önkéntes partnerségi megállapodásokat. E rendeletnek a 2173/2005/EK rendelet keretében végzett munkára kell épülnie, amely továbbra is a világ erdőinek védelmére szolgáló fontos mechanizmus. Az Európai Unió által vállalt multilaterális kötelezettségek tiszteletben tartása és a működő rendszerrel rendelkező partnerországokkal elért eredmények (FLEGT engedélyezési szakasz) megőrzése érdekében, valamint azzal a céllal, hogy más partnereket is e szint elérésére ösztönözzön,** e rendeletnek olyan rendelkezést kell tartalmaznia, amely kimondja, hogy a FLEGT-engedéllyel rendelkező fa és faalapú termékek megfelelnek az e rendelet szerinti, jogszerűsége vonatkozó követelménynek, **ezáltal biztosítva, hogy a kellő gondosságra vonatkozó követelmény e része könnyen ellenőrizhető legyen. Az önkéntes partnerségi megállapodás partnerségeit megfelelő forrásokkal, valamint egyedi adminisztratív és kapacitásépítési támogatással kell támogatni. A 2173/2005/EK rendelet továbbra is fontos rendszer marad, amely keretet biztosít a több érdekelt féllel folytatott konzultációkhoz.**

Módosítás 78

Rendeletre irányuló javaslat

57 a preambulumbekkezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (57a) **A Bizottságnak segítenie kell a legkevésbé fejlett országokat és a kkv-kat az e rendeletben meghatározott előírások megértésében, végrehajtásában és betartásában, a kapacitásépítés érdekében nyitott együttműködést folytatva a nemzeti kormányokkal és a regionális és helyi önkormányzatokkal, a civil társadalmi szervezetekkel és a termelőkkel, különösen a kistermelőkkel.**

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 79

Rendeletre irányuló javaslat

58 preambulumbekzdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (58) Miközben ez a rendelet az erdőirtás és az **erdőpusztulás** kezelésére irányul, amint azt a világ erdőinek védelmére és helyreállítására irányuló uniós fellépés fokozásáról szóló 2019. évi közlemény előíranyozza, az erdők védelme nem vezethet más természetes ökoszisztémák átalakulásához vagy romlásához. Az olyan ökoszisztémák, mint a vizes élőhelyek, a szavannák és a tőzeglápok rendkívül fontosak az éghajlatváltozás elleni küzdelemre irányuló globális erőfeszítések, valamint más fenntartható fejlődési célok szempontjából, ezért azok **átalakulására** vagy **romlására sürgősen különleges figyelmet** kell fordítani. Ezért e rendelet hatálybalépésétől számított két éven belül **értékelni** kell e rendelet **hatálya** más, az **erdőktől eltérő** ökoszisztémákra való kiterjesztésének szükségességét és megvalósíthatóságát.

Módosítás

- (58) Miközben ez a rendelet az erdőirtás, az **erdőpusztulás** és az **erdőátalakítás** kezelésére irányul, amint azt a világ erdőinek védelmére és helyreállítására irányuló uniós fellépés fokozásáról szóló 2019. évi közlemény előíranyozza, az erdők védelme nem vezethet más természetes ökoszisztémák átalakulásához vagy romlásához. Az olyan ökoszisztémák, mint a vizes élőhelyek, a szavannák és a tőzeglápok rendkívül fontosak az éghajlatváltozás és a **biológiai sokféleség válsága** elleni küzdelemre irányuló globális erőfeszítések, valamint más fenntartható fejlődési célok szempontjából, ezért azok **átalakulása** vagy **romlása azonnali intézkedéseket tesz szükségessé, és azt meg kell előzni. Kétségtelen, hogy az uniós fogyasztás jelentős hajtóerőt jelent a biológiai sokféleséggel rendelkező és szénben gazdag, nem erdészeti ökoszisztémák világszerte történő átalakításában és romlásában. Az Unió valamennyi természetes ökoszisztémára kiterjedő lábnyomának csökkentése érdekében legkésőbb e rendelet hatálybalépésétől számított egy éven belül el kell végezni e rendelet hatályának az erdőktől és más fás területektől eltérő ökoszisztémákra történő kiterjesztéséről szóló értékelést és jogalkotási javaslatot kell készíteni, amelyre vonatkozóan az előkészületeknek legkésőbb e rendelet hatálybalépésének napján meg kell kezdődniük. Más ökoszisztémák e rendelet hatálya alá vonásának további késedelme azzal a kockázattal jár, hogy a mezőgazdasági termelés az erdőkről a nem erdészeti ökoszisztémákra helyeződik át. Ez utóbbiakra egyre nagyobb nyomás nehezedik az uniós piacra történő árutermelésből eredő átalakítás és pusztulás miatt is. A Bizottságnak legkésőbb két évvel e rendelet hatálybalépésének dátuma után értékelnie kell a hatály további árukra való kiterjesztésének szükségességét és megvalósíthatóságát is. Ugyanakkor a Bizottságnak felhatalmazáson alapuló jogi aktus útján felül kell vizsgálnia az e rendelet I. mellékletében felsorolt érintett termékeket is.**

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 80

Rendeletre irányuló javaslat

58 a preambulumbekkezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (58a) *Figyelembe véve az Európai Parlament „Az EU által ösztönzött globális erdőirtás megállítására és visszafordítására szolgáló uniós jogi keret” című, 2020. október 22-i állásfoglalásában megfogalmazott kérését, valamint a keresletvezérelt erdőirtásról, az erdőpusztulásról és az erdőátalakításról szóló bizottsági nyilvános konzultáció csaknem 1,2 millió résztvevőjének túlnyomó többségének azon véleményét, hogy e rendelet hatályának ki kellene terjednie a nem erdészeti ökoszisztémákra is, a Bizottságnak az e rendelet hatályának más ökoszisztémákra való kiterjesztésére irányuló értékelését és jogalkotási javaslatát a „természetes ökoszisztémák”, a „természetes ökoszisztéma átalakítása” és az „erdő- és természetes ökoszisztéma-pusztulás” fogalommeghatározásaira kell alapoznia, az e rendeletben meghatározott 2019. december 31-i határidőig.*

Módosítás 81

Rendeletre irányuló javaslat

60 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (60) Mivel e rendelet célját, nevezetesen az erdőirtás és az **erdőpusztulás** elleni küzdelmet az uniós fogyasztás hozzájárulásának csökkentése révén, a tagállamok egyénileg nem tudják kielégítően megvalósítani, és ezért az a léptéke miatt uniós szinten jobban megvalósítható, az Unió intézkedéseket fogadhat el az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányossági elvnek megfelelően ez a rendelet nem lépi túl a célkitűzése eléréséhez szükséges mértéket.

- (60) Mivel e rendelet célját, nevezetesen az erdőirtás, **az erdőpusztulás** és az **erdőátalakítás** elleni küzdelmet az uniós fogyasztás hozzájárulásának csökkentése, **illetve az előállító országokban az erdőirtás mérséklésének ösztönzése** révén, a tagállamok egyénileg nem tudják kielégítően megvalósítani, és ezért az a léptéke miatt uniós szinten jobban megvalósítható, az Unió intézkedéseket fogadhat el az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányossági elvnek megfelelően ez a rendelet nem lépi túl a célkitűzése eléréséhez szükséges mértéket.

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 82

Rendeletre irányuló javaslat

61 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (61) A piaci szereplők, a kereskedők és az illetékes hatóságok számára észszerű időtartamot kell biztosítani ahhoz, hogy felkészüljenek e rendelet előírásainak teljesítésére,

Módosítás

- (61) *Az ellátási lánc zavarainak elkerülése és a harmadik országokra, a kereskedelmi partnerekre és különösen a mezőgazdasági kistermelőkre gyakorolt negatív hatások csökkentése érdekében* a piaci szereplők, a kereskedők és az illetékes hatóságok számára észszerű időtartamot kell biztosítani ahhoz, hogy felkészüljenek e rendelet előírásainak teljesítésére,

Módosítás 83

Rendeletre irányuló javaslat

1 cikk – 1 bekezdés – bevezető rész

A Bizottság által javasolt szöveg

Ez a rendelet szabályokat állapít meg a szarvasmarha, a kakaó, a kávé, az olajpálma, a szója és a fa (a továbbiakban: érintett áruk) és az I. mellékletben felsorolt olyan termékek uniós piacon történő forgalomba hozatalára és forgalmazására, valamint az uniós piacról történő kivitelére vonatkozóan, amelyek az érintett árukat tartalmazzák, amelyeket azokkal etettek, vagy amelyek azok felhasználásával készültek (a továbbiakban: érintett termékek), azzal a céllal, hogy:

Módosítás

Ez a rendelet szabályokat állapít meg a szarvasmarha, a *sertés, a juh- és kecske, a baromfi, a kakaó, a kávé, az olajpálma, a pálmaolaj-alapú származékok, a szója, a kukorica, a gumi* és a fa (a továbbiakban: érintett áruk) és az I. mellékletben felsorolt olyan termékek – *köztük a faszén- és nyomtatott papírtermékek* – uniós piacon történő forgalomba hozatalára és forgalmazására, valamint az uniós piacról történő kivitelére vonatkozóan, amelyek az érintett árukat tartalmazzák, amelyeket azokkal etettek, vagy amelyek azok felhasználásával készültek (a továbbiakban: érintett termékek), azzal a céllal, hogy:

Módosítás 84

Rendeletre irányuló javaslat

1 cikk – 1 bekezdés – a pont

A Bizottság által javasolt szöveg

- a) minimálisra csökkentse az Unió hozzájárulását a világszerte tapasztalható erdőirtáshoz és **erdőpusztuláshoz**;

Módosítás

- a) minimálisra csökkentse az Unió hozzájárulását a világszerte tapasztalható erdőirtáshoz, **erdőpusztuláshoz**, és **erdőátalakításhoz**;

Módosítás 85

Rendeletre irányuló javaslat

1 cikk – 1 bekezdés – b pont

A Bizottság által javasolt szöveg

- b) csökkentse az Európai Unió üvegházhatásúgáz-kibocsátáshoz és a biológiai sokféleség globális csökkenéséhez való hozzájárulását.

Módosítás

- b) csökkentse az Európai Unió üvegházhatásúgáz-kibocsátáshoz és a biológiai sokféleség globális csökkenéséhez való hozzájárulását;

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 86

Rendeletre irányuló javaslat

1 cikk – 1 bekezdés – b a pont (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

ba) hozzájáruljon a világméretű erdőirtás csökkentéséhez;

Módosítás 87

Rendeletre irányuló javaslat

1 cikk – 1 a bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

Ez a rendelet kötelezettségeket állapít meg az Unióban székhellyel rendelkező és ott működő azon pénzügyi intézmények számára is, amelyek pénzügyi szolgáltatásokat nyújtanak olyan természetes vagy jogi személyeknek, akik vagy amelyek gazdasági tevékenysége az e cikk értelmében vett érintett áruk és termékek előállításából, szállításából, az uniós piacon történő forgalomba hozatalából vagy az onnan történő kiviteléből áll, vagy ezekhez kapcsolódik.

Módosítás 88

Rendeletre irányuló javaslat

2 cikk – 1 bekezdés – 1 pont

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(1) „erdőirtás”: erdők mezőgazdasági célú használatra történő átalakítása, függetlenül attól, hogy az ember okozta-e vagy sem;

1. „erdőirtás”: erdők vagy egyéb fával borított területek mezőgazdasági célú használatra vagy faültetvénné történő átalakítása, függetlenül attól, hogy az ember okozta-e vagy sem;

Módosítás 89

Rendeletre irányuló javaslat

2 cikk – 1 bekezdés – 1 a pont (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

1a. „az ökoszisztéma átalakítása”: a természetes ökoszisztéma olyan módosítása, amellyel megváltozik a földhasználat vagy a természetes ökoszisztéma fajtaösszetétele, szerkezete vagy funkciója; de tartozik az ökoszisztéma súlyos romlása vagy az olyan gazdálkodási gyakorlatok bevezetése, amelyek az ökoszisztéma fajtaösszetételében, szerkezetében vagy funkciójában jelentős és tartós változást idéznek elő;

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 90**Rendeletre irányuló javaslat****2 cikk – 1 bekezdés – 2 a pont (új)**

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

2a. „mezőgazdasági célú használat”: földterület használata az alábbiak közül egy vagy több célra: egyéves vagy annál rövidebb vegetatív ciklusú időszakos vagy egynyári növények termesztése; egy évnél hosszabb vegetatív ciklusú állandó vagy évelő növények termesztése, beleértve a faültetvényeket is; állandó vagy ideiglenes rétek vagy legelők művelése, illetve állattenyésztés; valamint az ideiglenesen parlagon hagyott földterület;

Módosítás 91**Rendeletre irányuló javaslat****2 cikk – 1 bekezdés – 2 b pont (új)**

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

2b. „egyéb fával borított terület”: 0,5 hektárnál nagyobb kiterjedésű, nem erdőként besorolt földterület, 5 méternél magasabb fákkal és 5–10 %-os lombkorona-záródással, vagy az e küszöbértékeket in situ elérni képes fákkal, vagy vegyesen, több mint 10 százalékban cserjék, bokrok és fák által borított terület, kivéve az elsődlegesen mezőgazdasági célú használatba vett vagy városi területeket;

Módosítás 92**Rendeletre irányuló javaslat****2 cikk – 1 bekezdés – 5 a pont (új)**

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

5a. „természetes ökoszisztéma”: olyan ökoszisztéma – az emberi gazdálkodás alá vont ökoszisztémákat is beleértve –, amely a fajtaösszetételt, a szerkezetet és az ökológiai funkcióit tekintve jelentős mértékben hasonlít arra, ami egy adott területen jelentős emberi hatások nélkül fellelhető vagy fellelhető lenne; ide tartoznak különösen a nagy szénkészlettel rendelkező földterületek és a nagy biológiai sokféleséggel jellemezhető földterületek;

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 93

Rendeletre irányuló javaslat

2 cikk – 1 bekezdés – 6 pont

A Bizottság által javasolt szöveg

6. „erdőpusztulás”: olyan kitermelési műveletek, amelyek nem fenntarthatók, és az erdei ökoszisztémák biológiai vagy gazdasági termelékenységének és összetettségének **csökkenését** vagy **elvesztését okozzák, és amelyek az erdő nyújtotta általános előnyök, többek között a fa, a biológiai sokféleség és egyéb termékek és szolgáltatások hosszú távú csökkenéséhez vezetnek;**

Módosítás

6. „erdőpusztulás és az egyéb természetes ökoszisztémák pusztulása”: az erdők, egyéb fás területek és egyéb természetes ökoszisztémák biológiai vagy gazdasági termelékenységének és összetettségének **csökkenése** vagy **elvesztése, amely befolyásolja azok fajösszetételét, szerkezetét vagy funkcióját, függetlenül attól, hogy azt közvetlenül emberek okozzák-e vagy sem; ez magában foglalja az erdők, egyéb fás területek vagy más természetes ökoszisztémák illegális kiaknázását, valamint olyan gazdálkodási gyakorlatok alkalmazását, amelyek jelentős vagy tartós hatást gyakorolnak a biológiai sokféleség támogatására vagy az ökoszisztéma-szolgáltatások nyújtására való képességre;**

Módosítás 94

Rendeletre irányuló javaslat

2 cikk – 1 bekezdés – 7 pont

A Bizottság által javasolt szöveg

- (7) „fenntartható kitermelési műveletek”: a talajminőség és a biológiai sokféleség megőrzését szem előtt tartva végzett kitermelés, melynek során arra törekszenek, hogy a negatív hatásokat minimálisra csökkentsék, és elkerüljék a tönköt és gyökerek betakarítását, a természetes erdők pusztulását vagy ültetvényi erdővé alakítását, valamint a veszélyeztetett talajokon történő kitermelést; minimalizálják a nagy kivágásokat, és biztosítanak helyileg megfelelő küszöbértékeket a száradék kitermelésére, valamint a fakitermelési rendszerek használatára vonatkozóan olyan követelményeket határozzanak meg, amelyek következtében minimalizálhatók a talajminőségre, többek között a talajtömörödésre, valamint a biológiai sokféleség jellemzőire és az élőhelyekre gyakorolt hatások;

Módosítás

törölve

Módosítás 95

Rendeletre irányuló javaslat

2 cikk – 1 bekezdés – 8 pont

A Bizottság által javasolt szöveg

8. „erdőirtásmentes”:

Módosítás

8. „erdőirtásmentes”: amikor az érintett árukat és termékeket, beleértve azokat is, amelyeket az érintett termékekhez felhasználtak, vagy amelyeket azok tartalmaznak, olyan földterületen állították elő, amelyen **2019. december 31-e után nem végeztek erdőirtást, illetve azok nem okoztak erdőpusztulást vagy erdőátalakítást, és ahhoz nem járultak hozzá;**

2022. szeptember 13., kedd

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- a) amikor az érintett árukat és termékeket, beleértve azokat is, amelyeket az érintett termékekhez felhasználtak, vagy amelyeket azok tartalmaznak, olyan földterületen állították elő, amelyen **2020.** december 31-e után nem végeztek erdőirtást; és
- b) **amikor a fát 2020. december 31-e után úgy termelték ki az erdőből, hogy ezzel nem okoztak erdőpusztulást;**

Módosítás 240

Rendeletre irányuló javaslat

2 cikk – 1 bekezdés – 9 pont

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

9. „előállított”: az adott földterületen termesztett, **kitermelt, felnevelt, táplált** vagy kinyert;

9. „előállított”: az adott földterületen termesztett, **betakarított** vagy kinyert, **illetve állatállomány esetében az „előállított” szó az állattenyésztési folyamatban részt vevő valamennyi releváns földterületre vonatkozik;**

Módosítás 96

Rendeletre irányuló javaslat

2 cikk – 1 bekezdés – 16 pont

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

16. „elhanyagolható kockázat”: **amikor az** érintett áruk vagy termékek 3. cikk a) és b) pontjának való megfelelésére vonatkozó termékspecifikus és általános információk teljes körű értékelése nem ad okot aggodalomra;

16. „elhanyagolható kockázat”: **az uniós piacon forgalomba hozandó vagy onnan kivitt érintett árukra és termékekre vonatkozó kockázati szint, amennyiben ezek az áruk vagy termékek a 3. cikknek való megfelelésre és a megfelelő kockázatcsökkentő intézkedések alkalmazására** vonatkozó termékspecifikus és általános információk teljes körű értékelése nem ad okot aggodalomra;

Módosítás 97

Rendeletre irányuló javaslat

2 cikk – 1 bekezdés – 16 a pont (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- 16a. „az érdekelt felekkel való szoros együttműködés”: az érintett érdekelt felek – különösen a legkiszolgáltatottabb csoportok, például a mezőgazdasági kistermelők, az őslakos népek és a helyi közösségek, valamint a nők – aggodalmainak és érdekeinek megértése azáltal, hogy közvetlenül konzultálnak velük, figyelembe véve a hatékony szerepvállalás potenciális akadályait;

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 98

Rendeletre irányuló javaslat

2 cikk – 1 bekezdés – 18 pont

A Bizottság által javasolt szöveg

18. „nem megfelelő termékek”: olyan releváns áruk és termékek, amelyeket nem „erdőirtásmentes” módon és/vagy nem az **előállító ország vonatkozó jogszabályaival** összhangban állítottak elő;

Módosítás

18. „nem megfelelő termékek”: olyan releváns áruk és termékek, amelyeket nem „erdőirtásmentes” módon és/vagy nem **a vonatkozó jogszabályokkal és normákkal, többek között az őslakos népek jogaival, a helyi közösségek földbirtoklási jogaival, valamint a szabad, előzetes és tájékoztatáson alapuló beleegyezéshez való joggal** összhangban állítottak elő, és amelyek nem rendelkeznek megbízható átvilágítási nyilatkozattal;

Módosítás 99

Rendeletre irányuló javaslat

2 cikk – 1 bekezdés – 21 pont

A Bizottság által javasolt szöveg

21. „indokolással alátámasztott aggály”: az e rendeletnek való meg nem felelésre vonatkozó objektív és ellenőrizhető információkon alapuló, **kellően megalapozott állítás**, amely szükségessé teheti az illetékes hatóságok beavatkozását;

Módosítás

21. „indokolással alátámasztott aggály”: az e rendeletnek való meg nem felelésre vonatkozó objektív és ellenőrizhető információkon alapuló állítás, amely szükségessé teheti az illetékes hatóságok beavatkozását;

Módosítás 100

Rendeletre irányuló javaslat

2 cikk – 1 bekezdés – 28 pont

A Bizottság által javasolt szöveg

28. „**az előállító ország** vonatkozó jogszabályai”: az előállító országban alkalmazandó, az előállításra szolgáló terület jogállására vonatkozó szabályok a földhasználati jogok, a környezetvédelem, a harmadik felek jogai, valamint az előállító országban érvényes jogszabályi kereten belül a vonatkozó kereskedelmi és vámszabályok tekintetében.

Módosítás

28. „**vonatkozó jogszabályok és normák**”:

a) az előállító országban alkalmazandó, az előállításra szolgáló terület jogállására vonatkozó szabályok a földhasználati jogok, a környezetvédelem, a harmadik felek jogai, valamint az előállító országban érvényes jogszabályi kereten belül a vonatkozó kereskedelmi és vámszabályok tekintetében.

2022. szeptember 13., kedd

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

b) a nemzetközi jog által védett emberi jogok, különösen a szokásjogon alapuló birtoklási jogokat védő eszközök, valamint a szabad, előzetes és tájékoztatáson alapuló beleegyezéshez való jog, többek között az őshonos népek jogairól szóló ENSZ-nyilatkozatban, az ENSZ Óslakosok Kérdéseivel Foglalkozó Állandó Fórumán és a meglévő kötelező erejű nemzetközi megállapodásokban, így a bennszülött és törzsi népekről szóló, 1989. évi 169. számú egyezményben foglaltak szerint, amelyek kiterjednek a környezetvédelemhez való – az üldöztetés és zaklatás minden formájától mentes – jogra, a környezet védelméhez való jogra, valamint a földhasználathoz, a hozzáféréshez vagy a tulajdonjoghoz kapcsolódó egyéb, nemzetközileg elismert emberi jogokra;

Módosítás 101

Rendeletre irányuló javaslat

2 cikk – 1 bekezdés – 28 a pont (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

28a. „szabad, előzetes és tájékoztatáson alapuló beleegyezés”: az őslakos népek és a helyi közösségek kollektív emberi joga, hogy beleegyezésüket adják vagy megtagadják azt minden olyan tevékenység megkezdése előtt, amely érintheti jogaikat, földjüket, erőforrásaikat, területüket, megélhetésüket és élelmezésbiztonságukat; ezt a jogot a saját maguk által választott képviselők útján és a saját szokásaiknak, értékeiknek és normáiknak megfelelő módon gyakorolják.

Módosítás 102

Rendeletre irányuló javaslat

2 cikk – 1 bekezdés – 28 b pont (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

28b. „az emberi jogok védelmezői” azon egyének, csoportok és társadalmi szervezetek, amelyek egyetemesen elismert emberi jogokat és alapvető szabadságokat mozdítanak elő és védelmeznek; az emberi jogok védelmezői a polgári és politikai jogok előmozdítására és védelmére törekednek, valamint a gazdasági, szociális és kulturális jogok előmozdítására, védelmére és megvalósítására; az emberi jogok védelmezői továbbá előmozdítják és védik olyan csoportok tagjainak jogait is, mint például az őslakos közösségek;

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 103

Rendeletre irányuló javaslat

2 cikk – 1 bekezdés – 28 c pont (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

28c. „környezetvédelmi emberijog-védők”: olyan egyének és csoportok, akik vagy amelyek személyes vagy szakmai minőségükben és békés módon a környezettel – többek között a vízzel, a levegővel, a földdel, a növény- és állatvilággal – kapcsolatos emberi jogok védelmére és előmozdítására törekednek;

Módosítás 104

Rendeletre irányuló javaslat

3 cikk – 1 bekezdés– b pont

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

b) előállításuk **az előállító ország** vonatkozó **jogszabályaival** összhangban történt; valamint

b) előállításuk **a 2. cikk 28. pontjában meghatározott** vonatkozó **jogszabályokkal és normákkal** összhangban történt; valamint

Módosítás 105

Rendeletre irányuló javaslat

3 a cikk (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

3a. cikk

A pénzügyi intézmények csak akkor nyújthatnak pénzügyi szolgáltatásokat az ügyfeleknek, ha megállapítják, hogy csak elhanyagolható kockázata áll fenn annak, hogy a szóban forgó szolgáltatások közvetlenül vagy közvetve erdőirtáshoz, erdőpusztuláshoz vagy erdőátalakításhoz vezető tevékenységekhez nyújtanak támogatást.

Módosítás 106

Rendeletre irányuló javaslat

4 cikk – 1 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(1) A piaci szereplők a 3. **cikk a) és b) pontjának** való megfelelés biztosítása érdekében kellő gondossággal járnak el az érintett áruk és termékek uniós piacon való forgalomba hozatala vagy onnan történő kivitele előtt. E célból egy eljárásokról és intézkedésekből álló keretrendszert (a továbbiakban: a kellő gondosság elvén alapuló rendszer) kell alkalmazniuk, a 8. cikkben meghatározottak szerint.

(1) A piaci szereplők a 3. **cikknek** való megfelelés biztosítása érdekében kellő gondossággal járnak el az érintett áruk és termékek uniós piacon való forgalomba hozatala vagy onnan történő kivitele előtt. E célból egy eljárásokról és intézkedésekből álló keretrendszert (a továbbiakban: a kellő gondosság elvén alapuló rendszer) kell alkalmazniuk, a 8. cikkben meghatározottak szerint.

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 107

Rendeletre irányuló javaslat

4 cikk – 2 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(2) Azok a piaci szereplők, amelyek a 8. cikkben leírt kellő gondossággal eljárva arra a következtetésre jutottak, hogy az érintett áruk és termékek megfelelnek e rendelet követelményeinek, a 31. cikkben említett információs rendszeren keresztül kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot bocsátanak az illetékes hatóságok rendelkezésére az érintett áruk és termékek uniós piacon történő forgalomba hozatala vagy azok kivitele előtt. A nyilatkozatnak igazolnia kell, hogy kellő gondossággal jártak el, és **megállapították**, hogy **nem áll fenn kockázat**, vagy **az** elhanyagolható **mértékű**, továbbá tartalmaznia kell a II. mellékletben az érintett árukra és termékekre vonatkozóan előírt információkat.

Módosítás

(2) Azok a piaci szereplők, amelyek a 8. cikkben leírt kellő gondossággal eljárva arra a következtetésre jutottak, hogy az érintett áruk és termékek megfelelnek e rendelet követelményeinek, a 31. cikkben említett információs rendszeren keresztül kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot bocsátanak az illetékes hatóságok rendelkezésére az érintett áruk és termékek uniós piacon történő forgalomba hozatala vagy azok kivitele előtt. **Az elektronikusan rendelkezésre álló, továbbítható és hitelesített** nyilatkozatnak igazolnia kell, hogy kellő gondossággal jártak el, és **közzé kell tenni az e tekintetben annak ellenőrzése érdekében tett lépéseket, hogy az érintett áruk és termékek megfelelnek-e e rendeletnek, valamint ismertetnie kell annak értékelését, hogy miért nem vagy miért találtak elhanyagolható kockázatot. A nyilatkozatnak** továbbá tartalmaznia kell a II. mellékletben az érintett árukra és termékekre vonatkozóan előírt információkat. **A gazdasági szereplőknek az adatvédelmi szabályok figyelembevételével közgazdasági, lakossági és tudományos ellenőrzés céljából indokolatlan késedelem nélkül közzé kell tenniük és rendelkezésre kell bocsátaniuk a nyilatkozatokat és a hitelesítést.**

Módosítás 108

Rendeletre irányuló javaslat

4 cikk – 3 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(3) **A kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozat rendelkezésre bocsátásával a** piaci szereplő felelősséget vállal azért, hogy az érintett áru vagy termék megfelel e rendelet követelményeinek. A piaci szereplőknek a 31. cikkben említett információs rendszeren keresztül történő rendelkezésre bocsátás időpontját követően 5 éven át meg kell őrizniük a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatokról készült nyilvántartást.

Módosítás

(3) A piaci szereplő felelősséget vállal azért, hogy az érintett áru vagy termék megfelel e rendelet követelményeinek. A piaci szereplőknek **ezért észszerű és dokumentált erőfeszítéseket kell tenniük annak támogatására, hogy a kistermelők megfeleljenek az e rendeletben meghatározott rendelkezéseknek és követelményeknek. A piaci szereplőknek a 31. cikkben említett információs rendszeren keresztül történő rendelkezésre bocsátás időpontját követően 5 éven át meg kell őrizniük a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatokról készült nyilvántartást, és a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatokat megosztják az ellátási láncban utánuk következő piaci szereplőkkel és kereskedőkkel.**

Módosítás 109

Rendeletre irányuló javaslat

4 cikk – 5 bekezdés – a pont

A Bizottság által javasolt szöveg

a) az érintett áruk és termékek nem felelnek meg a 3. **cikk a) vagy b) pontjának**;

Módosítás

a) az érintett áruk és termékek nem felelnek meg a 3. **cikknek**;

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 110

Rendeletre irányuló javaslat

4 cikk – 5 bekezdés – b pont

A Bizottság által javasolt szöveg

b) a kellő gondosság gyakorlása során feltárták annak a nem elhanyagolható kockázatát, hogy az érintett áruk és termékek nem felelnek meg a 3. cikk a) vagy b) pontjának;

Módosítás

b) a kellő gondosság gyakorlása során feltárták annak a nem elhanyagolható kockázatát, hogy az érintett áruk és termékek nem felelnek meg a 3. cikknek;

Módosítás 111

Rendeletre irányuló javaslat

4 cikk – 5 a bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(5a) A piaci szereplőknek rendelkezniük kell az érdekelt felek megalapozott aggályainak fogadására szolgáló rendszerrel, és alaposan meg kell vizsgálniuk a rendszer útján jelzett valamennyi megalapozott aggályt.

Módosítás 112

Rendeletre irányuló javaslat

4 cikk – 6 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(6) Azok a piaci szereplők, amelyek új információkról – köztük indokolással alátámasztott aggályokról – értesültek arra vonatkozóan, hogy az általuk már forgalomba hozott érintett áru vagy termék nem felel meg e rendelet követelményeinek, haladéktalanul tájékoztatják azoknak a tagállamoknak az illetékes hatóságait, ahol az érintett árut vagy terméket forgalomba hozták. Az uniós piacról történő kivitel esetén a piaci szereplők tájékoztatják az előállító ország szerinti tagállam illetékes hatóságát.

Módosítás

(6) Azok a piaci szereplők, amelyek **nem elhanyagolható kockázatra utaló** új információkról – köztük indokolással alátámasztott aggályokról **vagy a korai előrejelző mechanizmus révén információkról** – értesültek, **vagy fedtek fel ilyeneket** arra vonatkozóan, **hogy nem elhanyagolható a kockázata annak**, hogy az általuk már forgalomba hozott érintett áru vagy termék nem felel meg e rendelet követelményeinek, haladéktalanul tájékoztatják azoknak a tagállamoknak az illetékes hatóságait, ahol az érintett árut vagy terméket forgalomba hozták, **valamint azokat a kereskedőket, akik számára az érintett árut vagy terméket szállították, hogy elkerüljék az uniós piacon való további forgalmazást vagy az onnan való kivitelt**. Az uniós piacról történő kivitel esetén a piaci szereplők tájékoztatják az előállító ország szerinti tagállam illetékes hatóságát.

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 113

Rendeletre irányuló javaslat

4 cikk – 7 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(7) A piaci szereplők minden szükséges segítséget felajánlanak az illetékes hatóságoknak annak érdekében, hogy megkönnyítsék a 15. cikkben foglalt ellenőrzések elvégzését, többek között a telephelyekhez való hozzáférés biztosítása, valamint dokumentumok vagy nyilvántartások bemutatása tekintetében.

Módosítás

(7) **Az illetékes hatóságok évente ellenőrzik a piaci szereplők átvilágítási rendszerét.** A piaci szereplők is minden szükséges segítséget felajánlanak az illetékes hatóságoknak annak érdekében, hogy megkönnyítsék a 15. cikkben foglalt ellenőrzések elvégzését, többek között a telephelyekhez való hozzáférés biztosítása, valamint dokumentumok vagy nyilvántartások bemutatása tekintetében.

Módosítás 114

Rendeletre irányuló javaslat

4 cikk – 7 a bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(7a) **A piaci szereplők megteszik a szükséges intézkedéseket:**

- a) annak érdekében, hogy érdemi együttműködést alakítsanak ki a kiszolgáltatót érdekelt felekkel, például a kistermelőkkel, az őslakos népekkel és a helyi közösségekkel az ellátási láncukban;
- b) annak érdekében, hogy megfelelő segítséget és méltányos díjazást nyújtsanak a kiszolgáltatót érdekelt feleknek, hogy áruik és termékeik meg tudjanak felelni a szabályoknak, különös tekintettel a földrajzi helymeghatározási követelményre, valamint annak biztosítására, hogy az e rendelet végrehajtásából eredő költségeket méltányosan osszák el az értéklánc különböző szereplői között; valamint
- c) annak érdekében, hogy nyomon kövessék az elfogadott kötelezettségvállalások végrehajtását, biztosítva az azonosítottan kiszolgáltatót érdekelt felekre gyakorolt káros hatások kezelését.

Módosítás 115

Rendeletre irányuló javaslat

4 a cikk (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

4a. cikk

A kereskedők kötelezettségei és a kkv-kra vonatkozó mentességek

- (1) **A kkv-nak minősülő kereskedők csak akkor hozhatják forgalomba az érintett árukat és termékeket, ha rendelkeznek a (3) bekezdésben előírt információkkal.**

2022. szeptember 13., kedd

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(2) Azokat a kereskedőket, amelyek nem kkv-k, piaci szereplőknek kell tekinteni, és az e rendelet 3., 4., 5., 8–12. cikkében, 14. cikkének (9) bekezdésében, 15. cikkében és 20. cikkében foglalt kötelezettségek és rendelkezések vonatkoznak rájuk az általuk az uniós piacon forgalmazott érintett áruk és termékek tekintetében.

(3) A kkv-nak minősülő kereskedők begyűjtik és megőrzik az általuk forgalmazni kívánt, érintett árukkal és termékekkel kapcsolatos alábbi információkat:

a) azoknak a piaci szereplőknek vagy kereskedőknek a neve, bejegyzett kereskedelmi neve vagy bejegyzett védjegye, postacíme, e-mail-címe és – amennyiben rendelkezésre áll – webcíme, akik számukra az érintett árukat és termékeket szállították;

b) azoknak a kereskedőknek a neve, bejegyzett kereskedelmi neve vagy bejegyzett védjegye, postacíme, e-mail-címe és – amennyiben rendelkezésre áll – webcíme, akik számára ők az érintett árukat és termékeket szállították.

(4) A kkv-nak minősülő kereskedők legalább 5 évig megőrzik az ebben a cikkben említett információkat, és azokat kérésre az illetékes hatóságok rendelkezésére bocsátják.

(5) Azok a kkv-nak minősülő kereskedők, amelyek új információkról – köztük nem elhanyagolható kockázatokat jelző, indokolással alátámasztott aggályokról – értesültek, vagy ilyeneket fedtek fel arra vonatkozóan, hogy az általuk már forgalomba hozott érintett áru vagy termék nem felel meg e rendelet követelményeinek, haladéktalanul tájékoztatják azoknak a tagállamoknak az illetékes hatóságait, ahol az érintett árut vagy terméket forgalomba hozták.

(6) A kereskedők – függetlenül attól, hogy kkv-k-e vagy sem – minden szükséges segítséget megadnak az illetékes hatóságoknak a 16. cikk szerinti ellenőrzések elvégzésének megkönnyítése érdekében, többek között lehetővé teszik a helyiségekbe való bejutást, valamint bemutatják a dokumentációt vagy a nyilvántartásokat.

(7) A Bizottság technikai segítséget nyújthat azon kkv-k számára, amelyek nem rendelkeznek az e cikk szerinti követelmények teljesítéséhez szükséges eszközökkel.

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 116

Rendeletre irányuló javaslat

5 cikk – 2 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(2) A meghatalmazott képviselő kérésre az illetékes hatóságok rendelkezésére bocsátja a meghatalmazás egy példányát az Európai Unió valamelyik hivatalos nyelvén.

Módosítás

(2) A meghatalmazott képviselő kérésre az illetékes hatóságok rendelkezésére bocsátja a meghatalmazás egy példányát az Európai Unió valamelyik hivatalos nyelvén, **egy példányt pedig annak a tagállamnak a nyelvén, ahol a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot kezelik, vagy ennek hiányában angol nyelven.**

Módosítás 117

Rendeletre irányuló javaslat

6 cikk

A Bizottság által javasolt szöveg

6 cikk

Módosítás

törölve

A kereskedők kötelezettségei

(1) A kkv-nak minősülő kereskedők csak akkor forgalmazhatják az érintett árukat és termékeket, ha rendelkeznek a (2) bekezdésben előírt információkkal.

(2) A kkv-nak minősülő kereskedők begyűjtik és megőrzik az általuk forgalmazni kívánt, érintett árukkal és termékekkel kapcsolatos alábbi információkat:

a) azoknak a piaci szereplőknek vagy kereskedőknek a neve, bejegyzett kereskedelmi neve vagy bejegyzett védjegye, postacíme, e-mail-címe és – amennyiben rendelkezésre áll – webcíme, akik számukra az érintett árukat és termékeket szállították;

b) azoknak a kereskedőknek a neve, bejegyzett kereskedelmi neve vagy bejegyzett védjegye, postacíme, e-mail-címe és – amennyiben rendelkezésre áll – webcíme, akik számára ők az érintett árukat és termékeket szállították.

(3) A kkv-nak minősülő kereskedők legalább 5 évig megőrzik az ebben a cikkben említett információkat, és azokat kérésre az illetékes hatóságok rendelkezésére bocsátják.

2022. szeptember 13., kedd

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(4) Azok a kkv-nak minősülő kereskedők, amelyek új információkról – köztük indokolással alátámasztott aggályokról – értesültek arra vonatkozóan, hogy az általuk már forgalomba hozott érintett áru vagy termék nem felel meg e rendelet követelményeinek, haladéktalanul tájékoztatják azoknak a tagállamoknak az illetékes hatóságait, ahol az érintett árut vagy terméket forgalomba hozták.

(5) Azokat a kereskedőket, amelyek nem kkv-k, piaci szereplőknek kell tekinteni, és az e rendelet 3., 4., 5., 8–12. cikkében, 14. cikkének (9) bekezdésében, 15. cikkében és 20. cikkében foglalt kötelezettségek és rendelkezések vonatkoznak rájuk az általuk az uniós piacon forgalmazott érintett áruk és termékek tekintetében.

(6) A kereskedők minden szükséges segítséget felajánlanak az illetékes hatóságoknak annak érdekében, hogy megkönnyítsék a 16. cikkben foglalt ellenőrzések elvégzését, többek között a telephelyekhez való hozzáférés biztosítása, valamint dokumentumok vagy nyilvántartások bemutatása tekintetében.

Módosítás 118

Rendeletre irányuló javaslat

7 cikk – 1 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

7. cikk

7. cikk

Harmadik országokban letelepedett piaci szereplők általi forgalomba hozatal

Harmadik országokban letelepedett piaci szereplők általi forgalomba hozatal

Amennyiben az Unión kívül letelepedett természetes vagy jogi személy érintett árukat és termékeket hoz forgalomba az uniós piacon, az Unióban letelepedett azon első természetes vagy jogi személy, amely ezeket az érintett árukat és termékeket megvásárolja vagy birtokába veszi, e rendelet értelmében vett piaci szereplőnek tekintendő.

Amennyiben az Unión kívül letelepedett – **bármilyen méretű** – természetes vagy jogi személy érintett árukat és termékeket hoz forgalomba az uniós piacon, az Unióban letelepedett azon első természetes vagy jogi személy, amely ezeket az érintett árukat és termékeket megvásárolja vagy birtokába veszi, e rendelet értelmében vett piaci szereplőnek tekintendő.

Ha nincs az Unióban letelepedett gyártó vagy importőr, az online piactereknek meg kell felelniük az 8–11. cikkben meghatározott kötelezettségeknek azon áruk és termékek tekintetében, amelyek értékesítését megkönnyítik.

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 119

Rendeletre irányuló javaslat

8 cikk – 2 a bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(2a) Az olyan termékösszetevők esetében, amelyek a 4. cikk (1) bekezdésével összhangban már megfeleltek a kellő gondosság elvének, nem szükséges további kellő gondossági eljárást lefolytatni. Az átvilágítási eljárás hatálya alá nem tartozó összetevőkre továbbra is alkalmazni kell a kellő gondosságra vonatkozó követelményeket.

Módosítás 120

Rendeletre irányuló javaslat

9 cikk – 1 bekezdés – bevezető rész

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

A piaci szereplők információkat, dokumentumokat és adatokat gyűjtenek annak igazolása érdekében, hogy az érintett áruk és termékek megfelelnek a 3. cikknek. E célból a piaci szereplő az érintett árukkal vagy termékekkel kapcsolatban begyűjti, rendszerezi és 5 évig megőrzi az alábbi, bizonyítékokkal alátámasztott információkat:

A piaci szereplők információkat, dokumentumokat és adatokat gyűjtenek annak igazolása érdekében, hogy az érintett áruk és termékek megfelelnek a 3. cikknek. E célból a piaci szereplő az érintett, **uniós piacon forgalomba helyezett vagy az Unióból exportált** árukkal vagy termékekkel kapcsolatban begyűjti, rendszerezi és 5 évig megőrzi az alábbi, bizonyítékokkal alátámasztott információkat:

Módosítás 121

Rendeletre irányuló javaslat

9 cikk – 1 bekezdés – a pont

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

a) leírás, beleértve az érintett áruk és termékek kereskedelmi nevét és típusát, valamint – adott esetben – a faj közönséges nevét és teljes tudományos nevét;

a) leírás, beleértve az érintett áruk és termékek kereskedelmi nevét és típusát, valamint – adott esetben – a faj közönséges nevét és teljes tudományos nevét; **a termék**leírásnak tartalmaznia kell az abban szereplő vagy a termékek előállításához felhasznált áruk jegyzékét; állati termékek esetében a leírásnak tartalmaznia kell az állatok etetésére használt áruk jegyzékét;

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 122

Rendeletre irányuló javaslat

9 cikk – 1 bekezdés – c pont

A Bizottság által javasolt szöveg

c) az előállító ország meghatározása;

Módosítás

c) az előállító ország **vagy országrészek** meghatározása;

Módosítás 123

Rendeletre irányuló javaslat

9 cikk – 1 bekezdés – d pont

A Bizottság által javasolt szöveg

d) minden olyan földterület földrajzi helymeghatározási koordinátái, földrajzi szélességben és hosszúságban megadott helyzete, ahol az érintett árukat és termékeket előállították, **valamint az előállítás dátuma vagy időtartománya;**

Módosítás

d) minden olyan földterület földrajzi helymeghatározási koordinátái, földrajzi szélességben és hosszúságban megadott helyzete, ahol az érintett árukat és termékeket előállították, **vagy a poligon valamennyi pontjának földrajzi helymeghatározási koordinátái, szélességi és hosszúsági koordinátái azon földterületek esetében, ahol az érintett árukat és termékeket előállították; az egyetlen szélességi és hosszúsági pont, vagy poligon által azonosított bármely földterületen végzett erdőirtás vagy állapotromlás automatikusan kizárja az adott földterületekről származó valamennyi termék és áru forgalomba hozatalát és forgalmazását, illetve onnan történő kivitelét; a gazdasági szereplőknek meg kell adniuk az áru vagy termék előállításának dátumát vagy időtartományát, vagy betakarítási időszakát; a Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el e rendelet kiegészítése céljából azon földterületek mérete tekintetében, amelyek kapcsán a vállalkozásoknak az érintett áruk és termékek földrajzi helymeghatározásának egyetlen eszközeként poligont kell megadniuk;**

Módosítás 124

Rendeletre irányuló javaslat

9 cikk – 1 bekezdés – h pont

A Bizottság által javasolt szöveg

h) megfelelő és ellenőrizhető információk arról, hogy az előállítást az előállító ország vonatkozó jogszabályaival **összhangban végezték, ideértve minden olyan rendelkezést, amely feljogosít az adott területnek az adott áru előállítására céljából történő hasznosítására.**

Módosítás

h) megfelelő és ellenőrizhető információk arról, hogy az előállítást az előállító ország vonatkozó jogszabályaival, **valamint a 2. cikk (28) pontjában meghatározott jogszabályokkal és normákkal összhangban végezték.**

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 125

Rendeletre irányuló javaslat

9 cikk – 1 bekezdés – h a pont (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

ha) független auditok és megfelelő konzultációs eljárások útján szerzett megfelelő és ellenőrizhető információk arról, hogy az érintett áruk és termékek előállítására használt területre nem vonatkozik semmilyen, az őslakos népek jogain, szokásjogon vagy más jogszerű birtoklási jogon alapuló földhasználati jog, illetve nem áll fenn a terület használatával, tulajdonjogával vagy elfoglalásával kapcsolatos vita;

Módosítás 126

Rendeletre irányuló javaslat

9 cikk – 1 bekezdés – h b pont (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

hb) megfelelő és ellenőrizhető információk, amelyek bemutatják az adott áruk és termékek előállítására használt területre vonatkozóan földtulajdon- és földhasználati jogokra igényt formáló őslakos népek, helyi közösségek és egyéb csoportok véleményét az érintett áruk és termékek előállítása tekintetében;

Módosítás 127

Rendeletre irányuló javaslat

9 cikk – 1 a bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(1a) A pénzügyi intézmények információkat, dokumentumokat és adatokat gyűjtenek annak igazolása érdekében, hogy az ügyfeleknek nyújtott pénzügyi szolgáltatások megfelelnek a 11a. cikknek. A tájékoztatásnak legalább a következő információkat és dokumentumokat kell magában foglalnia:

a) az ügyfél gazdasági tevékenységeinek, az ügyfél által ellenőrzött szervezetek tevékenységeinek, valamint az ügyfél beszállítói által folytatott gazdasági tevékenységek ismertetése;

b) az uniós piacon forgalomba hozott, forgalmazott vagy onnan kivitt érintett árukra és termékekre, valamint az e rendelet szerint ezzel kapcsolatban gyakorolt kellő gondosságra vonatkozó információk;

2022. szeptember 13., kedd

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- c) az érintett áruk és termékek a) pont szerinti tevékenységekhez való felhasználása, ideértve a ténylegesen felhasznált érintett árukra és termékekre, valamint az e rendelet szerint ezzel kapcsolatban gyakorolt kellő gondosságra vonatkozó információkat is;
- d) az ügyfél, valamint az a) pontban említett szervezetek és beszállítók által annak biztosítása céljából elfogadott és végrehajtott politikák, hogy tevékenységük ne vezessen erdőirtáshoz, az erdők pusztulásához vagy erdőátalakításhoz;
- e) a termelő ország azonosítása és a földrajzi helymeghatározási koordináták, valamint az összes olyan földterület földrajzi szélességi és hosszúsági koordinátái, ahol az érintett árukat és termékeket előállítják;

Módosítás 128 és 253

Rendeletre irányuló javaslat

9 cikk – 3 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(3) A Bizottság a 33. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadhat el az (1) bekezdés kiegészítése céljából a kellő gondosság elvén alapuló rendszer hatékonyságának biztosításához esetleg szükségessé váló további releváns, megszerzendő információk tekintetében.

törölve

Módosítás 129

Rendeletre irányuló javaslat

9 cikk – 3 a bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(3a) A Bizottság a 33. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadhat el az (1) és az (1a) bekezdés kiegészítése céljából a kellő gondosság elvén alapuló rendszer hatékonyságának biztosításához esetleg szükségessé váló további releváns, megszerzendő információk tekintetében.

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 130

Rendeletre irányuló javaslat

10 cikk – 1 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(1) A piaci szereplők ellenőrzik és elemzik a 9. cikkel összhangban begyűjtött információkat és bármely egyéb vonatkozó dokumentációt, és ennek alapján kockázatértékelést végeznek annak megállapítása érdekében, hogy fennáll-e annak a kockázata, hogy az uniós piacon forgalomba hozatalra vagy onnan kivitelre szánt érintett áruk és termékek nem felelnek meg e rendelet követelményeinek. Ha a piaci szereplők nem tudják igazolni, hogy a meg nem felelés kockázata elhanyagolható, az érintett árut vagy terméket nem hozhatják forgalomba az uniós piacon, és azt nem vihetik ki onnan.

Módosítás

(1) A piaci szereplők **és a pénzügyi intézmények** ellenőrzik és elemzik a 9. cikkel összhangban begyűjtött információkat és bármely egyéb vonatkozó dokumentációt, és ennek alapján kockázatértékelést végeznek annak megállapítása érdekében, hogy fennáll-e annak a kockázata, hogy az uniós piacon forgalomba hozatalra vagy onnan kivitelre szánt érintett áruk és termékek nem felelnek meg e rendelet követelményeinek. **Amennyiben a piaci szereplő nem képes megfelelően összegyűjteni az e rendeletben előírt információkat, jogában áll az illetékes hatóságtól felvilágosítást vagy segítséget kérni a végrehajtással kapcsolatban.** Ha a piaci szereplők nem tudják igazolni, hogy a meg nem felelés kockázata elhanyagolható, az érintett árut vagy terméket nem hozhatják forgalomba az uniós piacon, és azt nem vihetik ki onnan. **Ha a pénzügyi intézmények nem arra a következtetésre jutnak, hogy a meg nem felelés kockázata elhanyagolható, nem nyújthatnak pénzügyi szolgáltatásokat a szóban forgó ügyfélnek.**

Módosítás 131

Rendeletre irányuló javaslat

10 cikk – 2 bekezdés – b a pont (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

ba) **kiszolgáltatók emberek, őslakos népek, helyi közösségek és egyéb, a szokásjogon alapuló földtulajdon és -használat jogával rendelkező személyek jelenléte az érintett árut vagy terméket előállító országban és országrészben;**

Módosítás 132

Rendeletre irányuló javaslat

10 cikk – 2 bekezdés – b b pont (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

bb) **az érintett áruk és termékek előállítása céljából használt terület használatára, tulajdonjogára vagy a szokásjogon alapuló földtulajdon és -használat gyakorlására vonatkozó követelések vagy jogviták fennállása, függetlenül attól, hogy ezeket hivatalosan nyilvántartásba vették-e vagy sem;**

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 133

Rendeletre irányuló javaslat

10 cikk – 2 bekezdés – c pont

A Bizottság által javasolt szöveg

- c) erdőirtás vagy erdőpusztulás előfordulása az érintett árut vagy terméket előállító országban, régióban és területen;

Módosítás

- c) erdőirtás, erdőpusztulás vagy **erdőátalakítás** előfordulása az érintett árut vagy terméket előállító országban, régióban és területen;

Módosítás 134

Rendeletre irányuló javaslat

10 cikk – 2 bekezdés – e pont

A Bizottság által javasolt szöveg

- e) az előállító és származási országgal kapcsolatos aggályok, például a korrupció szintje, az okmány- és adathamisítás elterjedtsége, a **jogérvényesítés** hiánya, fegyveres konfliktus vagy az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsa vagy az Európai Unió Tanácsa által kivetett szankciók megléte;

Módosítás

- e) az előállító és származási országgal, **vagy annak a 27. cikk szerinti részeivel** kapcsolatos aggályok, például a korrupció szintje, az okmány- és adathamisítás elterjedtsége, **az adatok hiánya, az őslakos népek és a helyi közösségek földtulajdon- és földhasználati jogainak és egyéb jogainak megsértése vagy érvényesítésük** hiánya, fegyveres konfliktus vagy az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsa vagy az Európai Unió Tanácsa által kivetett szankciók megléte;

Módosítás 135

Rendeletre irányuló javaslat

10 cikk – 2 bekezdés – f pont

A Bizottság által javasolt szöveg

- f) az érintett ellátási lánc összetettsége, különös tekintettel az áruk és/vagy termékek azon földterülettel való összekapcsolásának nehézségeire, ahol azokat előállították;

Módosítás

- f) az érintett ellátási lánc összetettsége, különös tekintettel az áruk és/vagy termékek azon földterülettel való összekapcsolásának nehézségeire, ahol azokat előállították, **illetve az ilyen adatok továbbítását tiltó nemzeti adatvédelmi szabályokra;**

Módosítás 136

Rendeletre irányuló javaslat

10 cikk – 2 bekezdés – g pont

A Bizottság által javasolt szöveg

- g) az ismeretlen eredetű vagy olyan területeken előállított termékekkel való keveredés kockázata, ahol erdőirtás vagy **erdőpusztulás** történt vagy történik;

Módosítás

- g) az ismeretlen eredetű vagy olyan területeken előállított termékekkel való keveredés kockázata, ahol erdőirtás, **erdőpusztulás vagy erdőátalakítás vagy a vonatkozó jogszabályok megsértése** történt vagy történik;

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 137

Rendeletre irányuló javaslat

10 cikk – 2 bekezdés – h a pont (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

ha) a több érdekelt fél részvételével zajló olyan párbeszéd eredménye, amelyek keretében aktív részvételre kérték fel az érintett feleket, például a mezőgazdasági kistermelőket, a kkv-kat, az őslakos népeket és a helyi közösségeket;

Módosítás 138

Rendeletre irányuló javaslat

10 cikk – 2 bekezdés – i a pont (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

ia. a gyorsriasztási mechanizmuson keresztül nyújtott információk;

Módosítás 245

Rendeletre irányuló javaslat

10 cikk – 3 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(3) A 2173/2005/EK tanácsi rendelet hatálya alá tartozó, működő engedélyezési rendszerből származó érvényes FLEGT-engedéllyel rendelkező fatermékeket úgy kell tekinteni, hogy azok megfelelnek e rendelet 3. cikke **b) pontjának**.

(3) A 2173/2005/EK tanácsi rendelet hatálya alá tartozó, működő engedélyezési rendszerből származó érvényes FLEGT-engedéllyel rendelkező fatermékeket úgy kell tekinteni, hogy azok megfelelnek **az** e rendelet 3. cikke **szerinti, a 2. cikk (28) bekezdésének a) pontjában meghatározott, előállító ország vonatkozó jogszabályainak**.

Módosítás 140

Rendeletre irányuló javaslat

10 cikk – 4 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(4) Kivéve, ha az (1) bekezdéssel összhangban elvégzett elemzés lehetővé teszi a piaci szereplő számára annak megállapítását, hogy nem áll fenn vagy elhanyagolható annak a kockázata, hogy az érintett áruk vagy termékek nem felelnek meg e rendelet követelményeinek, a piaci szereplő az érintett áruk és termékek uniós piacon történő forgalomba hozatalát vagy azok kivételét megelőzően olyan kockázatsökkentő eljárásokat és intézkedéseket fogad el, amelyek alkalmasak annak elérésére, hogy ne álljon fenn kockázat vagy az elhanyagolható mértékű legyen. Ez magában foglalhatja további információk, adatok vagy dokumentumok bekérését, független felmérések vagy auditok végzését, vagy a 9. cikkben meghatározott tájékoztatási követelményekhez kapcsolódó egyéb intézkedéseket.

(4) Kivéve, ha az (1) bekezdéssel összhangban elvégzett elemzés lehetővé teszi a piaci szereplő számára annak megállapítását, hogy nem áll fenn vagy elhanyagolható annak a kockázata, hogy az érintett áruk vagy termékek nem felelnek meg e rendelet követelményeinek, a piaci szereplő az érintett áruk és termékek uniós piacon történő forgalomba hozatalát vagy azok kivételét megelőzően olyan kockázatsökkentő eljárásokat és intézkedéseket fogad el, amelyek alkalmasak annak elérésére, hogy ne álljon fenn kockázat vagy az elhanyagolható mértékű legyen. Ez magában foglalhatja további információk, adatok vagy dokumentumok bekérését, független felmérések vagy auditok végzését, **kapacitásépítést és pénzügyi beruházásokat a kistermelők számára** vagy a 9. cikkben meghatározott tájékoztatási követelményekhez kapcsolódó egyéb intézkedéseket.

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 141

Rendeletre irányuló javaslat

10 cikk – 4 a bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(4a) Adott esetben a piaci szereplők biztosítják, hogy a kockázatértékelések és a kockázatcsökkentő intézkedések elfogadásában az őslakos népek, a helyi közösségek és az érintett áruk és termékek előállítására szolgáló területen a szokásjogon alapuló földtulajdon és -használat jogával rendelkező egyéb személyek is részt vegyenek, és konzultáljanak velük.

Módosítás 142

Rendeletre irányuló javaslat

10 cikk – 6 bekezdés – a pont

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

a) a kockázatkezelési gyakorlatok modellje, jelentéstétel, nyilvántartás-vezetés, belső kontroll és a jogszabályoknak való megfelelés, többek között a kkv-nak nem minősülő piaci szereplők vonatkozásában, a jogszabályoknak való megfelelésért felelős vezető kinevezése;

a) a kockázatkezelési gyakorlatok modellje, jelentéstétel, nyilvántartás-vezetés, belső kontroll és a jogszabályoknak való megfelelés, többek között a kkv-nak nem minősülő piaci szereplők vonatkozásában, a jogszabályoknak való megfelelésért felelős vezető kinevezése, **elérhetőségének vagy aktuális e-mail-címének megadásával;**

Módosítás 143

Rendeletre irányuló javaslat

10 cikk – 7 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(7) A kockázatértékeléseket dokumentálni kell, legalább évente felül kell vizsgálni, és kérésre az illetékes hatóságok rendelkezésére kell bocsátani.

(7) A kockázatértékeléseket, **valamint adott esetben a kockázatcsökkentés érdekében hozott döntéseket** dokumentálni kell, legalább évente felül kell vizsgálni, és kérésre az illetékes hatóságok rendelkezésére kell bocsátani.

Módosítás 144

Rendeletre irányuló javaslat

11 cikk – 1 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(1) A 8. cikk szerinti kellő gondosság gyakorlása érdekében a piaci szereplőknek a kellő gondosság elvén alapuló rendszert kell létrehozniuk és naprakészen tartaniuk, hogy biztosítani tudják a 3. **cikk a) és b) pontjában** meghatározott követelményeknek való megfelelést. A kellő gondosság elvén alapuló rendszert évente legalább egyszer felül kell vizsgálni, és szükség esetén ki kell igazítani a kellő gondosság gyakorlását esetlegesen befolyásoló új fejlemények figyelembevételével. A piaci szereplők 5 évig megőrzik a kellő gondosság elvén alapuló rendszer(ek) frissítéseiről készült nyilvántartást.

(1) A 8. cikk szerinti kellő gondosság gyakorlása érdekében a piaci szereplőknek a kellő gondosság elvén alapuló rendszert kell létrehozniuk és naprakészen tartaniuk, hogy biztosítani tudják a 3. **cikkben** meghatározott követelményeknek való megfelelést. A kellő gondosság elvén alapuló rendszert évente legalább egyszer felül kell vizsgálni, és szükség esetén ki kell igazítani a kellő gondosság gyakorlását esetlegesen befolyásoló új fejlemények figyelembevételével, **amennyiben a piaci szereplőknek ilyen a tudomásukra jut.** A piaci szereplők 5 évig megőrzik a kellő gondosság elvén alapuló rendszer(ek) frissítéseiről készült nyilvántartást.

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 145

Rendeletre irányuló javaslat

11 cikk – 2 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(2) **Amennyiben más, a kellő gondosság elvének megfelelő fenntarthatósági értékláncra vonatkozó követelményeket meghatározó uniós jogalkotási eszközök másként nem rendelkeznek, a kkv-nak nem minősülő** piaci szereplők évente a lehető legszélesebb körben – többek között az interneten – nyilvános jelentést tesznek a kellő gondosság elvén alapuló rendszerükről, beleértve a 8. cikkben meghatározott kötelezettségeik teljesítése érdekében tett lépéseket. Azok a piaci szereplők, amelyek a kellő gondosság elvének megfelelő értékláncra vonatkozó követelményeket megállapító egyéb uniós jogalkotási eszközök hatálya alá is tartoznak, eleget tehetnek az e bekezdés szerinti jelentéstételi kötelezettségüknek úgy, hogy más uniós jogalkotási eszközök keretében történő jelentéstétel során feltüntetik a szükséges információkat.

Módosítás

(2) A piaci szereplők évente a lehető legszélesebb körben – többek között az interneten – nyilvános jelentést tesznek a kellő gondosság elvén alapuló rendszerükről, beleértve a 8., **9. és 10.** cikkben meghatározott kötelezettségeik teljesítése érdekében tett lépéseket **és a kellő gondosság elvén alapuló rendszerük végrehajtásáról és eredményeiről, továbbá a kistermelők megfelelésének támogatására többek között beruházások és kapacitásépítés révén hozott intézkedéseikről.** Azok a piaci szereplők, amelyek a kellő gondosság elvének megfelelő értékláncra vonatkozó követelményeket megállapító egyéb uniós jogalkotási eszközök hatálya alá is tartoznak, eleget tehetnek az e bekezdés szerinti jelentéstételi kötelezettségüknek úgy, hogy más uniós jogalkotási eszközök keretében történő jelentéstétel során feltüntetik a szükséges információkat.

Módosítás 146

Rendeletre irányuló javaslat

11 cikk – 2 a bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(2a) **Az egyes beszállítók által szállított érintett áruk és termékek tekintetében a jelentések:**

- a) **megadják a 9. cikkben meghatározott információkat;**
- b) **ismertetik az érintett áruk és termékek 3. cikknek való megfelelésének értékeléséhez szerzett és használt információkat és bizonyítékokat;**
- c) **ismertetik a 10. cikk (1) bekezdése szerint elvégzett kockázateértékelés következtetéseit, és leírják a 10. cikk (4) bekezdése alapján végrehajtott kockázatcsökkentő eljárásokat vagy intézkedéseket;**
- d) **meghatározzák a vonatkozó áruk és termékek uniós piacon történő forgalomba hozatalának vagy onnan történő kivételének dátumát és helyét; valamint**
- e) **tartalmazzák az őslakos népekkel, a helyi közösségekkel és az érintett áruk és termékek előállítására szolgáló területen a szokásjogon alapuló földtulajdon és -használat jogával rendelkező egyéb személyekkel folytatott konzultáció bizonyítékát.**

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 147

Rendeletre irányuló javaslat

11 cikk – 3 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(3) A piaci szereplők legalább 5 évig megőrzik a kellő gondossággal kapcsolatos valamennyi dokumentációt, így például a 8. cikk szerinti valamennyi vonatkozó nyilvántartás, intézkedés és eljárás tekintetében. Ezeket **kérésre** az illetékes **hatóság** rendelkezésére bocsátják.

Módosítás

(3) A piaci szereplők legalább 5 évig megőrzik a kellő gondossággal kapcsolatos valamennyi dokumentációt, így például a 8. cikk szerinti valamennyi vonatkozó nyilvántartás, intézkedés és eljárás tekintetében, **lehetővé téve minden egyes forgalomba hozott termék vagy áru, az elvégzett kockázatelemzés és az elért eredmények kétséget kizáró azonosítását.** **Kérésre** ezeket **a dokumentációkat** az illetékes **hatóságok** rendelkezésére bocsátják.

Módosítás 148

Rendeletre irányuló javaslat

11 a cikk (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

11a. cikk

A pénzügyi intézmények kötelezettségei

(1) A 3. cikknek való megfelelés érdekében a pénzügyi intézményeknek kellő gondossággal kell eljárniuk, mielőtt pénzügyi szolgáltatásokat nyújtanának azoknak az ügyfeleknek, akiknek gazdasági tevékenysége az érintett árukkal és termékekkel való kereskedéséből vagy az érintett áruk és termékek forgalomba hozatalából áll, vagy ezekhez kapcsolódik.

(2) A kellő gondosság elvén alapuló eljárás a következőket foglalja magában:

a) az e cikk (1) bekezdésben meghatározott követelmény teljesítéséhez szükséges, a 9. cikk a) pontjában említett információk és dokumentumok begyűjtése;

b) a 10. cikkben említett kockázatértékelési és kockázatcsökkentő intézkedések;

(3) A pénzügyi intézmények csak akkor nyújthatnak pénzügyi szolgáltatásokat ügyfeleknek, ha előzetesen kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot nyújtanak be az illetékes hatóságoknak.

2022. szeptember 13., kedd

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(4) Amennyiben a pénzügyi intézmények [ezen irányelv hatálybalépésének időpontja] előtt létesítettek azóta is tartó üzleti kapcsolatot, a pénzügyi intézmények ... [Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be az e rendelet hatálybalépésének dátumát követő egy évnek megfelelő dátumot]-ig lefolytatják a kellő gondosság elvén alapuló megfelelő eljárást.

Módosítás 149

Rendeletre irányuló javaslat

11 b cikk (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

11b. cikk

(1) A pénzügyi intézmények ellenőrzik és elemzik a 9. cikk (1a) bekezdésével összhangban gyűjtött információkat és bármely egyéb vonatkozó dokumentációt, és ennek alapján kockázateértékelést végeznek annak megállapítása érdekében, hogy fennáll-e annak a kockázata, hogy az ügyfélnek nyújtott pénzügyi szolgáltatások nem felelnek meg a 12a. cikk (1) bekezdésének. Ha a pénzügyi intézmények nem tudják igazolni, hogy a meg nem felelés kockázata elhanyagolható, nem nyújthatnak pénzügyi szolgáltatásokat a szóban forgó ügyfélnek.

Módosítás 150

Rendeletre irányuló javaslat

12 cikk – 1 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(1) Az érintett áruk vagy termékek uniós piacon történő forgalomba hozatala vagy onnan történő kivitele során a piaci szereplőknek nem kell teljesíteniük a 10. cikkben foglalt kötelezettségeket, amennyiben meg tudnak bizonyosodni arról, hogy az összes érintett árut és terméket olyan országokban vagy országrészekben állították elő, amelyeket a 27. cikkkel összhangban alacsony kockázatúként azonosítottak.

(1) Az érintett áruk vagy termékek uniós piacon történő forgalomba hozatala vagy onnan történő kivitele során a piaci szereplőknek nem kell teljesíteniük a 10. cikk (2) bekezdésének a), b), ba), bb), c), d), e), h), ha) vagy j), illetve a 10. cikk (6) bekezdésében foglalt kötelezettségeket, amennyiben meg tudnak bizonyosodni arról, hogy az összes érintett árut és terméket olyan országokban vagy országrészekben állították elő, amelyeket a 27. cikkkel összhangban alacsony kockázatúként azonosítottak.

Módosítás 151

Rendeletre irányuló javaslat

12 cikk – 2 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(2) Ha azonban a piaci szereplő olyan információ birtokába jut vagy olyan információról szerez tudomást, amely jelzi annak a kockázatát, hogy az érintett áruk és termékek esetleg nem felelnek meg e rendelet követelményeinek, a 9. és 10. cikkben foglalt valamennyi kötelezettséget teljesíteni kell.

(2) Ha azonban a piaci szereplő olyan információ birtokába jut vagy olyan **releváns** információról szerez tudomást, amely jelzi annak a kockázatát, hogy az érintett áruk és termékek esetleg nem felelnek meg e rendelet követelményeinek, a 9. és 10. cikkben foglalt valamennyi kötelezettséget teljesíteni kell. **A piaci szereplő haladéktalanul közöl minden vonatkozó információt az illetékes hatósággal.**

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 152

Rendeletre irányuló javaslat

12 cikk – 2 a bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(2a) Amennyiben az illetékes hatóság tudomására jut bármely olyan információ, amely e rendelet követelményeinek lehetséges megkerülésének kockázatára utal, ideértve azokat az eseteket is, amikor az érintett árukat vagy termékeket standard kockázatú vagy magas kockázatú országban állítják elő, és a későbbiekben alacsony kockázatú országban dolgozzák fel vagy onnan exportálják az Unióba, az illetékes hatóság a 14. cikk (6) bekezdésével összhangban ellenőrzéseket végez, és szükség esetén a 21. cikkel összhangban ideiglenes intézkedéseket fogad el. Amennyiben megállapítják az e rendeletnek való meg nem felelést, a tagállami hatóságok a 22. és 23. cikkel összhangban további intézkedéseket hoznak.

Módosítás 153

Rendeletre irányuló javaslat

12 a cikk (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

12a. cikk

Iránymutatások

(1) ... [E rendelet hatálybalépésétől számított 12 hónap]-ig a Bizottság felhasználóbarát áruspecifikus iránymutatásokat ad ki, amelyekben pontosítja a piaci szereplőkre vonatkozó – az adott ellátási lánchoz igazított – kellő gondossági felelősségeket és nyomkövetési szabályokat. A Bizottság figyelembe veszi az uniós jogból, és különösen [a vállalati fenntarthatósággal összefüggő, kellő gondosságra vonatkozó jövőbeli irányelv] eredő egyéb átvilágítási követelményeket.

(2) Az iránymutatásoknak különösen figyelembe kell venniük a kkv-k igényeit, és tájékoztatniuk kell őket az igazgatási és pénzügyi támogatáshoz való hozzáférés különböző módjairól, valamint iránymutatást kell adniuk arról, hogy a különböző uniós jogi aktusok szerinti, a kellő gondosságra vonatkozó, egymást átfedő szabályokból eredő követelményeket hogyan lehet a leghatékonyabban végrehajtani.

(3) Az iránymutatásokat az érintett – többek között harmadik országbeli – érdekelt felekkel és adott esetben a kellő gondosság terén szakértelemmel rendelkező nemzetközi szervezetekkel konzultálva és a bevett gyakorlatokat figyelembe véve kell kidolgozni.

(4) A Bizottság rendszeresen felülvizsgálja és aktualizálja az iránymutatásokat, figyelembe véve az érintett ágazatokban bekövetkezett legújabb fejleményeket.

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 154

Rendeletre irányuló javaslat

13 cikk – 3 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(3) A Bizottság a honlapján közzéteszi az illetékes hatóságok listáját. A Bizottság a tagállamoktól kapott releváns frissítések alapján rendszeresen frissíti a listát.

Módosítás

(3) A Bizottság a honlapján **késlekedés nélkül** közzéteszi az illetékes hatóságok listáját. A Bizottság a tagállamoktól kapott releváns frissítések alapján rendszeresen frissíti a listát.

Módosítás 155

Rendeletre irányuló javaslat

13 cikk – 4 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(4) A tagállamok biztosítják, hogy az illetékes hatóságok megfelelő hatáskörökkel és erőforrásokkal rendelkezzenek az e rendelet 3. fejezetében meghatározott kötelezettségek teljesítéséhez.

Módosítás

(4) A tagállamok biztosítják, hogy az illetékes hatóságok megfelelő hatáskörökkel, **működésbeli függetlenséggel** és erőforrásokkal rendelkezzenek az e rendelet 3. fejezetében meghatározott kötelezettségek teljesítéséhez.

Módosítás 156

Rendeletre irányuló javaslat

13 cikk – 6 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(6) A tagállamok **megkönnyíthetik** a releváns információ cseréjét és terjesztését – különösen annak érdekében, hogy segítsék a piaci szereplőket a kockázatértékelésben a 9. cikkben meghatározottak szerint –, valamint az e rendelet végrehajtását illetően bevált gyakorlatokra vonatkozóan.

Módosítás

(6) A tagállamok **megkönnyítik** a releváns információ cseréjét és terjesztését – különösen annak érdekében, hogy segítsék a piaci szereplőket a kockázatértékelésben a 9. cikkben meghatározottak szerint –, valamint az e rendelet végrehajtását illetően bevált gyakorlatokra vonatkozóan.

Módosítás 157

Rendeletre irányuló javaslat

13 cikk – 7 a bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(7a) Az e fejezetben felsorolt kötelezettségek – különösen a piaci szereplők és kereskedők ellenőrzése – egységes alkalmazása érdekében a Bizottság legkésőbb [Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be az e rendelet hatálybalépésének dátumát követő hat hónapnak megfelelő dátumot]-ig követően iránymutatást ad ki valamennyi illetékes hatóságnak.

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 158

Rendeletre irányuló javaslat

13 cikk – 7 b bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(7b) Az illetékes hatóságok nyomon követik, hogy a pénzügyi intézmények megfelelnek-e az e rendeletben foglalt követelményeknek.

Módosítás 159

Rendeletre irányuló javaslat

14 cikk – 3 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(3) Az (1) bekezdésben említett ellenőrzések elvégzéséhez az illetékes hatóságok kockázatalapú megközelítésen alapuló tervet dolgoznak ki. A tervnek tartalmaznia kell legalább a (4) bekezdés szerinti kockázatelemzés elvégzéséhez szükséges kockázati kritériumokat, és ezáltal tájékoztatást kell nyújtania az ellenőrzésekre vonatkozó döntésekhez. A kockázati kritériumok megállapítása és felülvizsgálata során az illetékes hatóságok figyelembe veszik **különösen az országokhoz és az országrészekhez – a 27. cikkkel összhangban – hozzárendelt kockázatot, a piaci szereplő vagy a kereskedő e rendeletnek való korábbi megfelelését,** valamint minden egyéb **lényeges** információt. Az ellenőrzések eredményei, valamint a tervek végrehajtása során szerzett tapasztalatok alapján az illetékes hatóságok rendszeresen felülvizsgálják a terveket és a kockázati kritériumokat azok hatékonyságának javítása érdekében. A tervek felülvizsgálata során az illetékes hatóságok **csökkentik** az ellenőrzések gyakoriságát azon piaci szereplők és kereskedők esetében, amelyek következetes eredményeket mutatnak fel az e rendelet szerinti követelményeknek való megfelelés tekintetében.

(3) Az (1) bekezdésben említett ellenőrzések elvégzéséhez az illetékes hatóságok kockázatalapú megközelítésen alapuló tervet dolgoznak ki. A tervnek, **amelyet a 19. cikkkel összhangban nyilvánosságra kell hozni,** tartalmaznia kell legalább a (4) bekezdés szerinti kockázatelemzés elvégzéséhez szükséges kockázati kritériumokat, és ezáltal tájékoztatást kell nyújtania az ellenőrzésekre vonatkozó döntésekhez. A kockázati kritériumok megállapítása és felülvizsgálata során az illetékes hatóságok figyelembe veszik az **e rendelet valamely piaci szereplő vagy kereskedő általi korábbi megsértését,** a piaci szereplő vagy kereskedő által forgalomba hozott vagy az uniós piacról kivitt érintett áruk és termékek mennyiségét, az érintett árukra vagy termékekre vonatkozó kockázatértékelés elvégzését követően eltelt időt, azon földterületek vagy poligonok erdőkhöz való közelségét, amelyeken az érintett árukat és termékeket előállították, valamint minden egyéb **releváns** információt. Az ellenőrzések eredményei, valamint a tervek végrehajtása során szerzett tapasztalatok alapján az illetékes hatóságok rendszeresen felülvizsgálják a terveket és a kockázati kritériumokat azok hatékonyságának javítása érdekében. A tervek felülvizsgálata során az illetékes hatóságok **csökkenthetik** az ellenőrzések gyakoriságát azon piaci szereplők és kereskedők esetében, amelyek következetes eredményeket mutatnak fel az e rendelet szerinti követelményeknek való megfelelés tekintetében.

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 160

Rendeletre irányuló javaslat

14 cikk – 7 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(7) A (6) bekezdésben említett felfüggesztéseket **3** munkanapon belül meg kell szüntetni, kivéve, ha az illetékes hatóságok az említett időszakon belül elvégzett ellenőrzések eredménye alapján arra a következtetésre jutnak, hogy további időre van szükségük annak megállapításához, hogy az érintett áruk és termékek megfelelnek-e e rendelet követelményeinek. Ebben az esetben az illetékes hatóságok a 21. cikk alapján hozott további ideiglenes intézkedésekkel, vagy az uniós piacra belépő vagy azt elhagyó érintett áruk vagy termékek esetében a vámhatóságoknak a 24. cikk (6) bekezdése szerinti felfüggesztés fenntartásának szükségességéről történő értesítésével meghosszabbítják a felfüggesztés időtartamát.

Módosítás

(7) A (6) bekezdésben említett felfüggesztéseket **5** munkanapon, **a romlandó friss áruk és termékek esetében pedig 72 órán** belül meg kell szüntetni, kivéve, ha az illetékes hatóságok az említett időszakon belül elvégzett ellenőrzések eredménye alapján arra a következtetésre jutnak, hogy további időre van szükségük annak megállapításához, hogy az érintett áruk és termékek megfelelnek-e e rendelet követelményeinek. Ebben az esetben az illetékes hatóságok a 21. cikk alapján hozott további ideiglenes intézkedésekkel, vagy az uniós piacra belépő vagy azt elhagyó érintett áruk vagy termékek esetében a vámhatóságoknak a 24. cikk (6) bekezdése szerinti felfüggesztés fenntartásának szükségességéről történő értesítésével meghosszabbítják a felfüggesztés időtartamát.

Módosítás 161

Rendeletre irányuló javaslat

14 cikk – 9 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(9) Minden tagállam biztosítja, hogy az illetékes hatóságaik által végzett éves ellenőrzések kiterjednek a piacukon elérhető egyes érintett árukat az uniós piacon forgalomba hozó, forgalmazó vagy onnan exportáló piaci szereplők legalább **5** %-ára, valamint a piacukon forgalomba hozott, forgalmazott vagy onnan kivitt egyes érintett áruk mennyiségének legalább **5** %-ára.

Módosítás

(9) Minden tagállam biztosítja, hogy az illetékes hatóságaik által végzett éves ellenőrzések kiterjednek a piacukon elérhető egyes érintett árukat **és termékeket** az uniós piacon forgalomba hozó, forgalmazó vagy onnan exportáló piaci szereplők legalább **10** %-ára, valamint a piacukon forgalomba hozott, forgalmazott vagy onnan kivitt egyes érintett áruk **és termékek** mennyiségének legalább **10** %-ára. **A 27. cikkben említett, alacsony kockázatúként besorolt országokból vagy azok részeitől származó áruk vagy termékek esetében a tagállamok az éves ellenőrzéseket 5 %-ra csökkenthetik.**

Módosítás 162

Rendeletre irányuló javaslat

14 cikk – 11 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(11) Az (5) és (6) bekezdés szerinti ellenőrzések sérelme nélkül az illetékes hatóságok elvégzik az (1) bekezdésben említett ellenőrzéseket, amennyiben bizonyíték vagy egyéb releváns információ birtokába jutnak – ideértve a harmadik felek által a 29. cikk alapján benyújtott, indokolással alátámasztott aggályokat – az e rendeletnek való esetleges meg nem felelésre vonatkozóan.

Módosítás

(11) Az (5) és (6) bekezdés szerinti ellenőrzések sérelme nélkül az illetékes hatóságok **késlekedés nélkül** elvégzik az (1) bekezdésben említett ellenőrzéseket, amennyiben bizonyíték vagy egyéb releváns információ birtokába jutnak – ideértve **a korai előrejelző mechanizmus alapján vagy a** harmadik felek által a 29. cikk alapján benyújtott, indokolással alátámasztott aggályokat – az e rendeletnek való esetleges meg nem felelésre vonatkozóan.

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 163

Rendeletre irányuló javaslat

14 cikk – 12 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(12) Az ellenőrzéseket a piaci szereplő vagy a kereskedő előzetes figyelmeztetése nélkül kell elvégezni, kivéve, ha az ellenőrzések hatékonyságának biztosítása érdekében szükséges a piaci szereplő vagy a kereskedő előzetes értesítése.

Módosítás

(12) Az ellenőrzéseket a piaci szereplő vagy a kereskedő előzetes figyelmeztetése nélkül kell elvégezni, kivéve, ha az ellenőrzések hatékonyságának biztosítása érdekében szükséges a piaci szereplő vagy a kereskedő előzetes értesítése. **A hatóságoknak ellenőrzési jelentéseikben meg kell indokolniuk ezeket az előzetes értesítéseket, beleértve az előzetes figyelmeztetések számára vonatkozó információkat is.**

Módosítás 164

Rendeletre irányuló javaslat

14 cikk – 13 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(13) Az illetékes hatóságok nyilvántartást vezetnek az ellenőrzésekről, feltüntetve többek között azok jellegét és eredményeit, valamint a meg nem felelés esetén hozott intézkedéseket. Az ellenőrzésekről készült nyilvántartásokat legalább **öt** évig meg kell őrizni.

Módosítás

(13) Az illetékes hatóságok nyilvántartást vezetnek az ellenőrzésekről, feltüntetve többek között azok jellegét és eredményeit, valamint a meg nem felelés esetén hozott intézkedéseket, **beleértve az e rendeletnek való megfeleléssel kapcsolatos szankciókat is.** Az ellenőrzésekről készült nyilvántartásokat legalább **tíz** évig meg kell őrizni.

Módosítás 165

Rendeletre irányuló javaslat

14 cikk – 13 a bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

(13a) Az illetékes hatóságok kötelezettségeinek sérelme nélkül a Bizottság kérésre technikai támogatást nyújthat a tagállamoknak, hogy segítse őket az e rendeletben meghatározott követelmények teljesítésében.

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 166

Rendeletre irányuló javaslat

14 cikk – 13 b bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(13b) Ha a Bizottság értesül arról, hogy egy tagállam nem végez elegendő ellenőrzést annak biztosítására, hogy az uniós piacon forgalmazott vagy onnan kivitt érintett áruk és termékek megfeleljenek e rendelet követelményeinek, felhatalmazást kap arra, hogy az érintett tagállammal folytatott párbeszéd keretében módosítsa az adott tagállam (3) bekezdésben említett tervét a helyzet orvoslásának biztosítása érdekében.

Módosítás 167

Rendeletre irányuló javaslat

14 cikk – 13 c bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(13c) Az e rendelet alapján elvégzett ellenőrzésekről készült feljegyzések, valamint az azok eredményeiről és kimeneteléről szóló jelentések a 2003/4/EK ^(1a) irányelv alkalmazásában környezeti információnak minősülnek, és azokat kérésre rendelkezésre kell bocsátani.

^(1a) Az Európai Parlament és a Tanács 2003/4/EK irányelve (2003. január 28.) a környezeti információkhoz való nyilvános hozzáférésről és a 90/313/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 41., 2003.2.14., 26. o.).

Módosítás 168

Rendeletre irányuló javaslat

15 cikk – cím

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

A piaci szereplők ellenőrzése

A piaci szereplők és **kkv-nak nem minősülő kereskedők** ellenőrzése

Módosítás 169

Rendeletre irányuló javaslat

15 cikk – 1 albekezdés – d a pont (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

da) a 21. cikk alapján hozott ideiglenes intézkedések és a 22. cikk alapján hozott korrekciós intézkedések vizsgálata;

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 170

Rendeletre irányuló javaslat

15 cikk – 1 bekezdés – f pont

A Bizottság által javasolt szöveg

f) minden olyan műszaki és tudományos eszköz, amely alkalmas az érintett áru vagy termék előállítás helyének pontos meghatározására, ideértve az **izotópvizsgálatot** is;

Módosítás

f) minden olyan műszaki és tudományos eszköz, amely alkalmas az érintett áru vagy termék előállítás helyének pontos meghatározására, ideértve az **anatómiai vizsgálatot, a vegyi elemzést és a DNS-elemzést** is;

Módosítás 171

Rendeletre irányuló javaslat

15 cikk – 1 bekezdés – f a pont (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

fa) minden olyan műszaki és tudományos eszköz, amely alkalmas az e rendelet által érintett áruban vagy termékben található biológiai faj meghatározására, ideértve az anatómiai vizsgálatot, a vegyi elemzést és a DNS-elemzést is;

Módosítás

Módosítás 172

Rendeletre irányuló javaslat

15 cikk – 1 bekezdés – g pont

A Bizottság által javasolt szöveg

g) minden olyan műszaki és tudományos eszköz, amely alkalmas annak megállapítására, hogy az érintett áru vagy termék erdőirtásmentes-e, ideértve például a Kopernikusz programból és eszközökből származó Föld-megfigyelési adatokat, valamint

Módosítás

g) minden olyan műszaki és tudományos eszköz, amely alkalmas annak megállapítására, hogy az érintett áru vagy termék erdőirtásmentes-e, ideértve például a Kopernikusz programból és eszközökből, **illetve más, nyilvánosan és magáncélra rendelkezésre álló forrásokból** származó Föld-megfigyelési adatokat; valamint

Módosítás 173

Rendeletre irányuló javaslat

16 cikk – cím

A Bizottság által javasolt szöveg

A kereskedők ellenőrzése

Módosítás

A **kkv-nak nem minősülő** kereskedők ellenőrzése

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 174

Rendeletre irányuló javaslat

17 cikk – 2 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(2) Az (1) bekezdésben említett költségek közé tartozhatnak a vizsgálatok elvégzésének költségei, a tárolási költségek, valamint a nem megfelelőnek bizonyult és **az uniós piacon történő szabad forgalomba bocsátást, forgalomba hozatalt vagy onnan történő kivitt megelőzően** korrekciós intézkedés tárgyát képező termékekkel kapcsolatban végzett tevékenységek költségei.

Módosítás

(2) Az (1) bekezdésben említett költségek közé tartozhatnak **többek között** a vizsgálatok elvégzésének költségei, a tárolási költségek, valamint a nem megfelelőnek bizonyult és korrekciós intézkedés tárgyát képező termékekkel kapcsolatban végzett tevékenységek költségei.

Módosítás 175

Rendeletre irányuló javaslat

18 cikk – 1 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(1) Az illetékes hatóságok együttműködnek egymással, más tagállamok hatóságaival, a Bizottsággal és szükség esetén a harmadik országok közigazgatási hatóságaival az e rendeletnek való megfelelés biztosítása érdekében.

Módosítás

(1) Az illetékes hatóságok együttműködnek egymással, más tagállamok hatóságaival, a Bizottsággal és szükség esetén a harmadik országok közigazgatási hatóságaival az e rendeletnek való megfelelés biztosítása érdekében, **különösen a helyszíni ellenőrzések lefolytatásakor.**

Módosítás 176

Rendeletre irányuló javaslat

18 cikk – 3 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(3) Az illetékes hatóságok kicserélik egymás között az e rendelet végrehajtásához szükséges információkat. Ez magában foglalja a piaci szereplőkre és a kereskedőkre vonatkozó adatokhoz – többek között a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatokhoz – való hozzáférés megadását és azok kicserélését más tagállamok illetékes hatóságaival e rendelet végrehajtásának megkönnyítése érdekében.

Módosítás

(3) Az illetékes hatóságok kicserélik egymás között az e rendelet végrehajtásához szükséges információkat. Ez magában foglalja a piaci szereplőkre és a kereskedőkre vonatkozó adatokhoz – többek között a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatokhoz, **a lefolytatott vizsgálatok típusához és eredményéhez, valamint a kivett szankciókhoz** – való hozzáférés megadását és azok kicserélését más tagállamok illetékes hatóságaival e rendelet végrehajtásának megkönnyítése érdekében. **Az illetékes hatóságok az információcsere során a hatályos adatvédelmi jogszabályokkal összhangban szigorú adatvédelmi szabályokat alkalmaznak.**

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 177

Rendeletre irányuló javaslat

18 cikk – 4 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(4) Az illetékes hatóságok haladéktalanul figyelmeztetik a többi tagállam illetékes hatóságait és a Bizottságot, ha e rendelet megsértését észlelik, vagy olyan súlyos hiányosságokat tapasztalnak, amelyek több tagállamot is érinthetnek. Az illetékes hatóságok tájékoztatják a többi tagállam illetékes hatóságait, különösen, ha olyan érintett árut vagy terméket észlelnek a piacon, amely nem felel meg e rendeletnek, annak érdekében, hogy lehetővé tegyék az ilyen áru vagy termék forgalomból való kivonását vagy visszahívását minden tagállamban.

Módosítás

(4) Az illetékes hatóságok haladéktalanul figyelmeztetik a többi tagállam illetékes hatóságait és a Bizottságot, ha e rendelet **tényleges vagy lehetséges** megsértését észlelik, vagy olyan súlyos hiányosságokat tapasztalnak, amelyek több tagállamot is érinthetnek. Az illetékes hatóságok tájékoztatják a többi tagállam illetékes hatóságait, különösen, ha olyan érintett árut vagy terméket észlelnek a piacon, amely nem felel meg **vagy valószínűleg nem felel meg** e rendeletnek, annak érdekében, hogy lehetővé tegyék az ilyen áru vagy termék forgalomból való kivonását vagy visszahívását minden tagállamban, **vagy hogy támogassák az említett illetékes hatóságok végrehajtási intézkedéseit.**

Módosítás 178

Rendeletre irányuló javaslat

18 a cikk (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

18a. cikk

Műholdas képalkotás és az erdészeti adatokhoz való hozzáférés

A Bizottság műholdas képalkotást, köztük a Kopernikusz Sentinel alkalmazó platformot hoz létre, amely az egész világ erdőterületeire kiterjed, és olyan eszközöket tartalmaz, amelyek valamennyi fél számára lehetővé teszik, hogy gyors lépéseket tegyenek az ellátási láncok erdőirtásmentessége felé. A platform a következőket biztosítja:

- tematikus térképek, többek között a felszínborítást bemutató térkép a 2. cikk (8) bekezdésében meghatározott határidőtől indított idősor szerint, valamint a tájkép összetételének értékelését lehetővé tevő képsorozat;
- az erdőborítottság változásának havi nyomon követésén alapuló riasztási rendszer;
- elemzések sora, valamint felhasználóbarát és biztonságos kimeneti információk, amelyek bemutatják, milyen összefüggés van az ellátási láncok és az erdőirtás között.

A platform a tagállami hatóságok, az érdekelt harmadik országbeli hatóságok, a piaci szereplők és a kereskedők számára egyaránt rendelkezésre áll.

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 179

Rendeletre irányuló javaslat

19 cikk – 1 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(1) A tagállamok legkésőbb minden év április 30-ig elérhetővé teszik a nyilvánosság és a Bizottság számára az e rendelet előző naptári év során történt alkalmazásával kapcsolatos információkat. Ezeknek az információknak tartalmazniuk kell a tagállamok ellenőrzési terveit, a piaci szereplőknél és a kereskedőknél végzett ellenőrzések számát és azok eredményeit, **beleértve ezen ellenőrzések tartalmát**, az ellenőrzött érintett áruk és termékek mennyiségét a forgalomba hozott érintett áruk és termékek összes mennyiségéhez képest, az érintett áruk és termékek származási és előállító országát, valamint a meg nem felelés esetén hozott intézkedéseket és **az ellenőrzések visszatérített költségeit**.

Módosítás

(1) A tagállamok legkésőbb minden év április 30-ig elérhetővé teszik a nyilvánosság és a Bizottság számára az e rendelet előző naptári év során történt alkalmazásával kapcsolatos információkat. Ezeknek az információknak tartalmazniuk kell a tagállamok ellenőrzési terveit **és az ezek alapjául szolgáló kockázati kritériumokat, ideértve** a piaci szereplőknél és a kereskedőknél, **illetve az érintett áruk és termékek esetében** végzett ellenőrzések számát és azok eredményeit, az ellenőrzött érintett áruk és termékek mennyiségét a forgalomba hozott érintett áruk és termékek összes mennyiségéhez képest, az érintett áruk és termékek származási és előállító országát, valamint a meg nem felelés esetén **a 22. cikkel összhangban** hozott **piacfelügyeleti** intézkedéseket és **a 23. cikkel összhangban kivetett szankciókat**.

Módosítás 180

Rendeletre irányuló javaslat

20 cikk – 1 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

A 27. cikkel összhangban magas kockázatúnak minősített országban vagy országrészben előállított érintett áruk és termékek esetében, vagy ha fennáll annak a kockázata, hogy az ilyen országokban előállított érintett áruk vagy termékek bekerülnek az adott ellátási láncba, az egyes tagállamok biztosítják, hogy az illetékes hatóságai által végzett éves ellenőrzések kiterjednek a piacukon lévő egyes érintett árukat az uniós piacon forgalomba hozó, forgalmazó vagy onnan exportáló piaci szereplők legalább **15 %-ára**, valamint a piacukon forgalomba hozott, forgalmazott vagy onnan kivitt egyes érintett áruk mennyiségének legalább **15 %-ára**.

Módosítás

A 27. cikkel összhangban magas kockázatúnak minősített országban vagy országrészben előállított érintett áruk és termékek esetében, vagy ha fennáll annak a kockázata, hogy az ilyen országokban előállított érintett áruk vagy termékek bekerülnek az adott ellátási láncba, az egyes tagállamok biztosítják, hogy az illetékes hatóságai által végzett éves ellenőrzések kiterjednek a piacukon lévő egyes érintett árukat **és termékeket** az uniós piacon forgalomba hozó, forgalmazó vagy onnan exportáló piaci szereplők legalább **20 %-ára**, valamint a piacukon forgalomba hozott, forgalmazott vagy onnan kivitt egyes érintett áruk **és termékek** mennyiségének legalább **20 %-ára**. **Az illetékes hatóságok biztosítják, hogy az e cikk alapján végzett éves ellenőrzések tartalmazzák a 15. cikkben felsorolt valamennyi elemet.**

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 181

Rendeletre irányuló javaslat

21 cikk – 1 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Amennyiben a 15. és 16. cikkben említett ellenőrzéseket követően esetleges **súlyos hiányosságokat tárnak** fel, vagy a 14. cikk (6) bekezdése alapján kockázatokat állapítanak meg, az illetékes hatóságok azonnali ideiglenes intézkedéseket hozhatnak, beleértve az érintett áruk és termékek lefoglalását vagy azok uniós piacon történő forgalomba hozatalának vagy forgalmazásának vagy onnan történő kivitelének felfüggesztését.

Módosítás

Amennyiben a **bizonyítékok vagy egyéb releváns információk – többek között a 18. cikk alapján kicserélt információk és a 29. cikk alapján harmadik felek által benyújtott, indoklással alátámasztott aggályok – vizsgálata alapján vagy a 15. és 16. cikkben említett ellenőrzéseket követően az e rendelet esetleges megsértését tárnak** fel, vagy a 14. cikk (6) bekezdése alapján kockázatokat állapítanak meg, az illetékes hatóságok azonnali ideiglenes intézkedéseket hozhatnak, beleértve az érintett áruk és termékek lefoglalását vagy azok uniós piacon történő forgalomba hozatalának vagy forgalmazásának vagy onnan történő kivitelének felfüggesztését. **A tagállamok erről haladéktalanul tájékoztatják az Európai Bizottságot és a többi tagállam illetékes hatóságait.**

Módosítás 182

Rendeletre irányuló javaslat

22 cikk – 1 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(1) A 23. cikk sérelme nélkül, amennyiben az illetékes hatóságok megállapítják, hogy egy piaci szereplő vagy kereskedő nem teljesítette az e rendelet szerinti kötelezettségeit, vagy hogy egy érintett áru vagy termék nem felel meg e **rendeletnek**, haladéktalanul felszólítják az adott piaci szereplőt vagy kereskedőt, hogy **tegyen megfelelő** és **arányos** korrekciós intézkedéseket a meg nem felelés megszüntetése érdekében.

Módosítás

(1) A 23. cikk sérelme nélkül, amennyiben az illetékes hatóságok megállapítják, hogy egy piaci szereplő vagy kereskedő nem teljesítette az e rendelet szerinti kötelezettségeit, vagy hogy egy érintett áru vagy termék nem felel meg e **rendelet előírásainak**, haladéktalanul felszólítják az adott piaci szereplőt vagy kereskedőt, hogy **előre meghatározott és észszerű határidőn belül hozzon** korrekciós intézkedéseket a meg nem felelés megszüntetése érdekében.

Módosítás 183

Rendeletre irányuló javaslat

22 cikk – 2 bekezdés – d pont

A Bizottság által javasolt szöveg

d) az érintett áru vagy termék **megsemmisítése, vagy** jótékony-sági vagy közérdekű célokra történő adományozása.

Módosítás

d) az érintett áru vagy termék **lehetőség szerint** jótékony-sági vagy közérdekű célokra történő adományozása, **vagy más-különb**en újrafeldolgozása, **végso** esetben annak megsemmisítése;

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 184

Rendeletre irányuló javaslat

22 cikk – 2 a bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(2a) A (2) bekezdés alapján hozott korrekciós intézkedéstől függetlenül és a további jogsértések kockázatának megelőzése érdekében a piaci szereplő vagy kereskedő orvosolja a kellő gondosság elvén alapuló rendszer minden olyan hiányosságát, amely az e rendeletnek való meg nem feleléshez vezethetett.

Módosítás 185

Rendeletre irányuló javaslat

22 cikk – 3 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(3) Ha a piaci szereplő vagy a kereskedő **nem teszi meg a (2) bekezdésben említett korrekciós intézkedéseket, vagy ha az (1) bekezdésben említett meg nem felelés továbbra is fennáll**, az illetékes hatóságok biztosítják **a** termék forgalomból való kivonását vagy visszahívását, **illetve** az uniós piacon **történő forgalmazásának** vagy onnan **történő kivitelének tilalmát vagy korlátozását**.

(3) Ha a piaci szereplő vagy a kereskedő **az illetékes hatóság által az (1) bekezdés szerint meghatározott határidőn belül nem teszi meg a (2) bekezdésben említett korrekciós intézkedéseket**, az illetékes hatóságok biztosítják **az áru vagy** termék forgalomból való kivonását vagy visszahívását, **vagy hogy azt ne forgalmazzák** az uniós piacon vagy onnan **ne exportálják**.

Módosítás 186

Rendeletre irányuló javaslat

23 cikk – 1 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(1) **A tagállamok megállapítják az e rendelet rendelkezéseinek megsértése esetén a piaci szereplők és a kereskedők által alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat, és megteszik az azok végrehajtásához szükséges intézkedéseket. A tagállamok értesítik a Bizottságot ezekről a rendelkezésekről, valamint – késedelem nélkül – az ezeket érintő minden későbbi módosításról.**

(1) **E rendelet hatálybalépésétől számított hat hónapon belül a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogad el, amelyek a rendelet rendelkezéseinek megsértése esetén a piaci szereplők és a kereskedők által alkalmazandó egységes szankciók tekintetében kiegészítik a rendeletet, annak biztosítása érdekében, hogy az egész Unióban harmonizált szabványokat alkalmazzanak. A tagállamok megteszik az azok végrehajtásához szükséges intézkedéseket.**

Módosítás 187

Rendeletre irányuló javaslat

23 cikk – 2 bekezdés – bevezető rész

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(2) **Az előírt** szankcióknak hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük. A szankciók legalább a következőket foglalják magukban:

(2) **A** szankcióknak hatékonyaknak, arányosaknak, visszatartó erejűeknek **és a tagállamok között egységeseknek** kell lenniük. A szankciók legalább a következőket foglalják magukban:

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 188

Rendeletre irányuló javaslat

23 cikk – 2 bekezdés – a pont

A Bizottság által javasolt szöveg

a) a környezeti kárral és az adott érintett áruk és termékek értékével arányos pénzbírságok, amelyek mértékét úgy kell kiszámítani, hogy azok ténylegesen megfosszák a felelős szereplőket a jogsértésekből származó gazdasági előnyöktől, és azok mértékét fokozatosan emelni kell ismétlődő jogsértések esetén; az ilyen bírságok maximális összege a piaci szereplő vagy a kereskedő által az **adott tagállamban vagy tagállamokban** elért éves árbevétel legalább 4 %-a;

Módosítás

a) a környezeti kárral, **a helyi közösségeknek okozott gazdasági kárral** és az adott érintett áruk és termékek értékével arányos pénzbírságok, amelyek mértékét úgy kell kiszámítani, hogy azok ténylegesen megfosszák a felelős szereplőket a jogsértésekből származó gazdasági előnyöktől, és azok mértékét fokozatosan emelni kell ismétlődő jogsértések esetén; az ilyen bírságok maximális összege – **a Tanács 139/2004/EK rendelete** ^(1a) **5. cikkének (1) bekezdése szerint számítva** – a piaci szereplő vagy a kereskedő által az **Unióban** elért éves árbevétel legalább 8 %-a; **és szükség esetén ennél magasabban kell megállapítani annak biztosítása érdekében, hogy a szankció meghaladja a szerzett potenciális gazdasági előnyt, és visszatartó erejű legyen;**

^(1a) A Tanács 139/2004/EK rendelete (2004. január 20.) a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről (az EK összefonódás-ellenőrzési rendelete) (HL L 24., 2004.1.29., 1. o.).

Módosítás 189

Rendeletre irányuló javaslat

23 cikk – 2 bekezdés – b a pont (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

ba) a környezet helyreállításának kötelezettsége;

Módosítás 190

Rendeletre irányuló javaslat

23 cikk – 2 bekezdés – b b pont (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

bb) a természetes vagy jogi személyeknek okozott azon károk megtérítésének kötelezettsége, amelyeket a kellő gondosság gyakorlása révén el lehetett volna kerülni;

Módosítás 191

Rendeletre irányuló javaslat

23 cikk – 2 bekezdés – d pont

A Bizottság által javasolt szöveg

d) közbeszerzési eljárásokból való ideiglenes kizárás.

Módosítás

d) közbeszerzési eljárásokból **és a közfinanszírozáshoz való hozzáféréstől – beleértve a pályázati eljárásokat, a támogatásokat és a koncessziókat** – való ideiglenes kizárás;

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 192

Rendeletre irányuló javaslat

23 cikk – 2 bekezdés – d a pont (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

da) súlyos vagy ismételt jogsértés esetén az érintett áruk és termékek uniós piacon történő forgalomba hozatalának vagy forgalmazásának, illetve kivitelének ideiglenes vagy végleges tilalma;

Módosítás 193

Rendeletre irányuló javaslat

23 cikk – 2 bekezdés – d b pont (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(db) súlyos vagy ismételt jogsértés esetén a 12. cikkben meghatározott egyszerűsített átvilágítási eljárás alkalmazásának tilalma;

Módosítás 194

Rendeletre irányuló javaslat

23 cikk – 2 a bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(2a) A tagállamok a meg nem felelés megállapítását követő 30 napon belül – a 31. cikkben említett információs rendszeren keresztül – értesítik a Bizottságot azokról a piaci szereplőkről és kereskedőkről, akik nem teljesítették az e rendelet szerinti kötelezettségeiket, valamint a rájuk kiszabott szankciókról, kellően figyelembe véve a vonatkozó adatvédelmi szabályokat. A Bizottság közzéteszi az érintett piaci szereplők és kereskedők jegyzékét. Tájékoztatni kell őket a jegyzékbe való felvételükről.

A törvényszegő piaci szereplők és kereskedők európai jegyzéke a következőket tartalmazza:

a) a piaci szereplő vagy kereskedő neve;

b) a jegyzékbe való első felvétel időpontja és az az időpont, amelytől kezdve megfelelő korrekciós intézkedéseket hoztak;

2022. szeptember 13., kedd

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

c) *a piaci szereplő vagy kereskedő jegyzékbe való felvételét indokló tevékenységek összefoglalása; valamint*

d) *a kiszabott szankció jellege és – amennyiben pénzügyi – összege.*

A listát nyilvánosan elérhetővé kell tenni a Bizottság honlapján, valamint rendszeresen frissíteni kell.

A Bizottság a jegyzéket az Európai Unió Hivatalos Lapjában és a 31. cikkben említett nyilvántartásban teszi közzé.

Módosítás 195

Rendeletre irányuló javaslat

23 cikk – 2 b bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(2b) *A tagállamok értesítik a Bizottságot, ha az (1) bekezdésben említett, a rendelkezéseknek nem megfelelő piaci szereplő vagy kereskedő megtette a megfelelő korrekciós intézkedéseket, beleértve a szankciók teljes körű megfizetését vagy a kellő gondosság elvén alapuló rendszer javítását, és az állítólagos jogsértéssel kapcsolatban nem jelentettek más szankciót vagy eljárást.*

A Bizottság a korrekciós intézkedések meghozatalát követően törli a nyilvántartásból az érintett piaci szereplőt vagy kereskedőt. A Bizottság hathavonta aktualizálja az érintett piaci szereplők és kereskedők jegyzékét.

A Bizottság a legrövidebb időn belül értesíti az illetékes hatóságokat, hogy törölt egy piaci szereplőt vagy kereskedőt a jegyzékből, és frissíti a 31. cikkben említett nyilvántartást.

Módosítás 196

Rendeletre irányuló javaslat

24 cikk – 7 bekezdés – 1 albekezdés – b pont

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

b) Amennyiben sor került a szabad forgalomba bocsátás vagy a kivitel (6) bekezdés szerinti felfüggesztésére, az illetékes hatóságok a 14. cikk (7) bekezdésében megjelölt **3** munkanapon belül nem jelezték, hogy az érintett áru vagy termék tekintetében szükség van a szabad forgalomba bocsátás vagy a kivitel felfüggesztésének fenntartására.

b) Amennyiben sor került a szabad forgalomba bocsátás vagy a kivitel (6) bekezdés szerinti felfüggesztésére, az illetékes hatóságok a 14. cikk (7) bekezdésében megjelölt **5** munkanapon, **vagy romlandó friss áruk és termékek esetében 72 órán** belül nem jelezték, hogy az érintett áru vagy termék tekintetében szükség van a szabad forgalomba bocsátás vagy a kivitel felfüggesztésének fenntartására.

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 197

Rendeletre irányuló javaslat

24 cikk – 8 bekezdés – 2 albekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Az **említett** státuszról szóló értesítés alapján a vámhatóságok nem engedélyezik az adott érintett áru vagy termék szabad forgalomba bocsátását vagy kivitelét. Feltüntetik továbbá a következő közleményt a vám-adatkezelő rendszerben, valamint lehetőség szerint az érintett árut vagy terméket kísérő kereskedelmi számlán és bármely más releváns kísérő dokumentumon: „Nem megfelelő áru vagy termék – szabad forgalomba bocsátás/kivitel nem engedélyezett – (EU) 2021/XXXX rendelet”. [A Kiadóhivatalnak fel kell tüntetnie e rendelet hivatkozását.]

Módosítás

A **„nem felel meg”** státuszról szóló értesítés alapján a vámhatóságok nem engedélyezik az adott érintett áru vagy termék szabad forgalomba bocsátását vagy kivitelét. Feltüntetik továbbá a következő közleményt a vám-adatkezelő rendszerben, valamint lehetőség szerint az érintett árut vagy terméket kísérő kereskedelmi számlán és bármely más releváns kísérő dokumentumon: „Nem megfelelő áru vagy termék – szabad forgalomba bocsátás/kivitel nem engedélyezett – (EU) 2021/XXXX rendelet”. [A Kiadóhivatalnak fel kell tüntetnie e rendelet hivatkozását.]

Módosítás 198

Rendeletre irányuló javaslat

24 cikk – 10 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(10) A vámhatóságok **megsemmisíthetik a nem megfelelő** érintett árut vagy terméket az illetékes hatóságok kérésére, illetve ha azt szükségesnek és arányosnak ítélik meg. Az ilyen intézkedés költségét az a természetes vagy jogi személy viseli, amelynek az érintett áru vagy termék a tulajdonában van. **A 952/2013/EU rendelet 197. és 198. cikke ennek megfelelően alkalmazandó. Az illetékes hatóságok kérésére a vámhatóságok elkobozhatják és az illetékes hatóságok rendelkezésére bocsátják a nem megfelelő árukat és termékeket.**

Módosítás

(10) A vámhatóságok **jótekonysági vagy közérdekű célokra adományozhatják az** érintett árut vagy terméket, **vagy – és kizárólag akkor, ha az adományozás nem lehetséges –, azt újrahazsnosíthatják, illetve végső esetben megsemmisíthetik azt** az illetékes hatóságok kérésére, illetve ha azt szükségesnek és arányosnak ítélik meg. Az ilyen intézkedés költségét az a természetes vagy jogi személy viseli, amelynek az érintett áru vagy termék a tulajdonában van.

Módosítás 199

Rendeletre irányuló javaslat

25 cikk – 4 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(4) Amennyiben az e rendelet hatálya alá tartozó, átmeneti megőrzésben lévő vagy a „szabad forgalomba bocsátástól” eltérő vám eljárás alá vont érintett áruk és termékek tekintetében az első belépési ponton a vámhatóságok okkal hiszik azt, hogy az említett érintett áruk és termékek nem felelnek meg e rendeletnek, minden releváns információt továbbítanak az illetékes rendeltetési vámhivatalnak.

Módosítás

(4) Amennyiben az e rendelet hatálya alá tartozó, átmeneti megőrzésben lévő vagy a „szabad forgalomba bocsátástól” eltérő vám eljárás alá vont érintett áruk és termékek tekintetében az első belépési ponton a vámhatóságok okkal hiszik azt, hogy az említett érintett áruk és termékek nem felelnek meg e rendeletnek, minden releváns információt továbbítanak az illetékes rendeltetési vámhivatalnak, **valamint az e rendelet előírásainak betartatásáért felelős illetékes hatóságoknak.**

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 200

Rendeletre irányuló javaslat

26 cikk – 1 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(1) A Bizottság az uniós egyablakos vámügyintézési környezeten alapuló elektronikus interfészt hoz létre, amely lehetővé teszi az adatok – különösen a 24. cikk (5)–(8) bekezdésében említett értesítések és kérelmek – nemzeti vámrendszerek és a 31. cikkben ismertetett információs rendszer közötti továbbítását. Ennek az elektronikus interfésznek a (3) bekezdésben említett vonatkozó végrehajtási jogi aktus elfogadásától számított **négy** éven belül rendelkezésre kell állnia.

Módosítás

(1) A Bizottság az uniós egyablakos vámügyintézési környezeten alapuló elektronikus interfészt hoz létre, amely lehetővé teszi az adatok – különösen a 24. cikk (5)–(8) bekezdésében említett értesítések és kérelmek – nemzeti vámrendszerek és a 31. cikkben ismertetett információs rendszer közötti továbbítását. Ennek az elektronikus interfésznek a (3) bekezdésben említett vonatkozó végrehajtási jogi aktus elfogadásától számított **egy** éven belül rendelkezésre kell állnia.

Módosítás 201

Rendeletre irányuló javaslat

26 cikk – 2 bekezdés – bevezető rész

A Bizottság által javasolt szöveg

(2) A Bizottság az uniós egyablakos vámügyintézési környezeten alapuló elektronikus interfészt **fejleszthet** ki, hogy lehetővé tegye:

Módosítás

(2) A Bizottság az uniós egyablakos vámügyintézési környezeten alapuló elektronikus interfészt **fejleszt** ki, hogy lehetővé tegye:

Módosítás 202

Rendeletre irányuló javaslat

27 cikk – 1 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(1) Ez a rendelet háromszintű rendszert hoz létre az országok vagy országrészek értékelésére. Az országokat – kivéve, ha e cikkel összhangban azokat alacsony vagy magas kockázatúnak minősítik – úgy kell tekinteni, hogy azok átlagos kockázatot jelentenek. A Bizottság **meghatározhatja** azokat az országokat vagy országrészeket, amelyek esetében alacsony vagy magas a kockázata annak, hogy olyan érintett árukat vagy termékeket állítanak elő, amelyek nem felelnek meg a 3. cikk a) pontjának. Az alacsony vagy magas kockázatot jelentő országok vagy országrészek listáját a 34. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében elfogadandó végrehajtási jogi aktus(ok) útján közzé kell tenni. Ezt a listát az új bizonyítékok fényében szükség szerint frissíteni kell.

Módosítás

(1) Ez a rendelet háromszintű rendszert hoz létre az országok vagy országrészek értékelésére. Az országokat – kivéve, ha e cikkel összhangban azokat alacsony vagy magas kockázatúnak minősítik – úgy kell tekinteni, hogy azok átlagos kockázatot jelentenek. A Bizottság **meghatározza** azokat az országokat vagy országrészeket, amelyek esetében alacsony vagy magas a kockázata annak, hogy olyan érintett árukat vagy termékeket állítanak elő, amelyek nem felelnek meg a 3. cikk a) pontjának. Az alacsony vagy magas kockázatot jelentő országok vagy országrészek listáját a 34. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében elfogadandó végrehajtási jogi aktus(ok) útján **[Kiadóhivatal, kérjük, illesszék be: e rendelet hatálybalépéstől számított 6 hónapon belül]** közzé kell tenni. Ezt a listát az új bizonyítékok fényében szükség szerint frissíteni kell.

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 203

Rendeletre irányuló javaslat

27 cikk – 2 bekezdés – bevezető rész

A Bizottság által javasolt szöveg

Az alacsony és magas kockázatú országok vagy országrészek (1) bekezdés szerinti minősítése során figyelembe kell venni az adott ország által szolgáltatott információkat, és a minősítésnek a következő értékelési kritériumokon kell alapulnia:

Módosítás

Az alacsony és magas kockázatú országok vagy országrészek (1) bekezdés szerinti minősítése **átlátható és objektív értékelési folyamatot követ, amely** során figyelembe kell venni az adott ország, **az érintett regionális hatóságok, a piaci szereplők, a nem kormányzati szervezetek és a harmadik felek – köztük az őslakos népek, a helyi közösségek és a civil társadalmi szervezetek** – által szolgáltatott információkat, és a minősítésnek a következő értékelési kritériumokon kell alapulnia:

Módosítás 204

Rendeletre irányuló javaslat

27 cikk – 2 bekezdés – a pont

A Bizottság által javasolt szöveg

a) az erdőirtás és erdőpusztulás üteme;

Módosítás

a) az erdőirtás, **az** erdőpusztulás, **az erdőátalakítás** üteme;

Módosítás 205

Rendeletre irányuló javaslat

27 cikk – 2 bekezdés – d pont

A Bizottság által javasolt szöveg

d) az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezményéhez benyújtott, nemzetileg meghatározott hozzájárulás (NDC) kiterjed-e a mezőgazdaságból, erdőgazdálkodásból és földhasználatból eredő kibocsátásokra és elnyelésekre, ami biztosítja, hogy az erdőirtásból és **erdőpusztulásból** eredő kibocsátásokat beszámítsák az ország üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére vagy korlátozására vonatkozó, az NDC-ben meghatározott kötelezettségvállalásába;

Módosítás

d) az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezményéhez benyújtott, nemzetileg meghatározott hozzájárulás (NDC) kiterjed-e a mezőgazdaságból, erdőgazdálkodásból és földhasználatból eredő kibocsátásokra és elnyelésekre, ami biztosítja, hogy az erdőirtásból, **erdőpusztulásból** és **erdőátalakításból** eredő kibocsátásokat beszámítsák az ország üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére vagy korlátozására vonatkozó, az NDC-ben meghatározott kötelezettségvállalásába;

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 206

Rendeletre irányuló javaslat

27 cikk – 2 bekezdés – e pont

A Bizottság által javasolt szöveg

e) az adott ország és az Unió között létrejött megállapodások és egyéb eszközök, amelyek kezelik az erdőirtást vagy az **erdőpusztulást**, és elősegítik, hogy az érintett áruk és termékek megfeleljenek e rendelet követelményeinek és **hatékonyan teljesítsék azokat**;

Módosítás

e) az adott ország és az Unió között létrejött megállapodások és egyéb eszközök, amelyek kezelik az erdőirtást, **az erdőpusztulást** vagy az **erdőátalakítást**, és elősegítik, hogy az érintett áruk és termékek megfeleljenek e rendelet követelményeinek, **feltéve, hogy objektív és átlátható értékelés alapján megállapítást nyert, hogy ezeket a követelményeket időben és hatékonyan teljesítették**;

Módosítás 207

Rendeletre irányuló javaslat

27 cikk – 2 bekezdés – f pont

A Bizottság által javasolt szöveg

f) az adott ország rendelkezik-e nemzeti vagy annál alacsonyabb szintű jogszabályokkal, többek között a Párizsi Megállapodás 5. cikkével összhangban, és hatékony végrehajtási intézkedéseket hoz-e az **erdőirtáshoz** és erdőpusztuláshoz vezető tevékenységek elkerülése és szankcionálása érdekében, és alkalmaznak-e olyan szankciókat, amelyek kellően szigorúak ahhoz, hogy megfosszák a felelősöket az erdőirtásból vagy **erdőpusztulásból** származó előnyöktől.

Módosítás

f) az adott ország rendelkezik-e nemzeti vagy annál alacsonyabb szintű jogszabályokkal, többek között a Párizsi Megállapodás 5. cikkével **és az e rendelet 2. cikkének 28. pontja szerinti, releváns jogszabályokkal és normákkal** összhangban, és hatékony végrehajtási intézkedéseket hoz-e az **említett jogszabályok végrehajtásának biztosítása, valamint az erdőirtáshoz, erdőpusztuláshoz és erdőátalakításhoz** vezető tevékenységek elkerülése és szankcionálása érdekében, és alkalmaznak-e olyan szankciókat, amelyek kellően szigorúak ahhoz, hogy megfosszák a felelősöket az erdőirtásból, **erdőpusztulásból** vagy **erdőátalakításból, illetve a 2. cikk 28. pontjában meghatározott vonatkozó jogszabályok és normák be nem tartásából** származó előnyöktől.

Módosítás 208

Rendeletre irányuló javaslat

27 cikk – 2 bekezdés – f a pont (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

fa) a nemzeti és annál alacsonyabb szintű joghatóság dolgozott-e ki joghatósági megközelítéseket az összes érintett érdekelt fél – köztük a civil társadalom, az őslakos népek és a helyi közösségek, a magánszféra, többek között a mikroállalkozások, egyéb kkv-k és a mezőgazdasági kistermelők – érdemi közreműködésével az erdőirtás, az erdőpusztulás és az erdőátalakítás, a földtulajdon- és földhasználati jogok megsértése és az illegális termelés kezelése érdekében;

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 209

Rendeletre irányuló javaslat

27 cikk – 2 bekezdés – f b pont (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

fb) az érintett ország átlátható módon bocsátja-e rendelkezésre a vonatkozó adatokat;

Módosítás 210

Rendeletre irányuló javaslat

27 cikk – 2 bekezdés – f c pont (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

fc) adott esetben az őslakos népek, a helyi közösségek és a szokásjog alapján birtokhasználati joggal rendelkező egyéb felek jogait védő jogszabályok megléte, betartása és hatékony érvényesítése.

Módosítás 211

Rendeletre irányuló javaslat

27 cikk – 3 bekezdés – 1 albekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

A Bizottság értesíti az érintett országokat arról a szándékáról, hogy módosítani kívánja **a meglévő** kockázati kategóriát, és felkéri őket, hogy adjanak meg minden, e tekintetben hasznosnak ítélt információt. A Bizottság elegendő időt biztosít az országok számára a válaszadásra, amely magában foglalhatja az ország által a helyzet orvoslása érdekében hozott intézkedésekkel kapcsolatos információkat, amennyiben az ország vagy az országrész státusza esetleg magasabb kockázati kategóriára módosul.

A Bizottság értesíti az érintett országokat, **regionális hatóságokat, valamint piaci szereplőket és kereskedőket** arról a szándékáról, hogy módosítani kívánja **egy ország vagy országrész** kockázati kategóriát, és felkéri őket, hogy adjanak meg minden, e tekintetben hasznosnak ítélt információt. A Bizottság **nyilvános konzultációt is folytat, hogy információkat és véleményeket gyűjtsön minden érdekelt féltől, beleértve különösen az őslakos népeket, a helyi közösségeket, a mezőgazdasági kistermelőket és a civil társadalmi szervezeteket.** A Bizottság elegendő időt biztosít az országok és **regionális hatóságok** számára a válaszadásra, amely magában foglalhatja az ország **vagy a regionális hatóság** által a helyzet orvoslása érdekében hozott intézkedésekkel kapcsolatos információkat, amennyiben az ország vagy az országrész státusza esetleg magasabb kockázati kategóriára módosul.

Módosítás 212

Rendeletre irányuló javaslat

27 cikk – 3 bekezdés – 2 albekezdés – bevezető rész

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

Az értesítésbe bele kell foglalni a következő információkat:

Az értesítésbe **és a konzultációba** bele kell foglalni a következő információkat:

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 213

Rendeletre irányuló javaslat

28 cikk – 1 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(1) A Bizottság **együttműködik** az e rendelet által érintett előállító országokkal az **erdőirtás és az erdőpusztulás közös kezelését célzó** partnerségek és **együttműködés kialakítása érdekében**. Ezek a partnerségek és együttműködési mechanizmusok az erdők megőrzésére, helyreállítására és fenntartható használatára, az erdőirtásra, az erdőpusztulásra, **valamint** a fenntartható áruterelési, -fogyasztási, -feldolgozási és -kereskedelmi módszerekre való átállásra **fognak összpontosítani**. A partnerségek és együttműködési mechanizmusok magukban foglalhatnak strukturált párbeszédet, **támogatási programokat és fellépéseket, igazgatási megállapodásokat és már meglévő megállapodásokban szereplő rendelkezéseket, vagy olyan megállapodásokat**, amelyek lehetővé teszik az előállító országok számára az áttérést olyan mezőgazdasági termelésre, amely megkönnyíti az érintett áruk és termékek e rendelet követelményeinek való megfelelését. Az **ilyen megállapodásokat és azok hatékony végrehajtását figyelembe kell venni** az e rendelet 27. cikke szerinti összehasonlító teljesítményértékelés keretében.

Módosítás

(1) A Bizottság **és a tagállamok összehangolt megközelítés keretében együttműködnek** az e rendelet által érintett előállító országokkal, **a helyi önkormányzatokkal és az érdekelt felekkel, különösen azokkal, amelyek jelentős mennyiségben exportálnak az I. mellékletben felsorolt árukat, többek között meglévő és jövőbeli partnerségek és szabadkereskedelmi megállapodások alkalmazása, valamint a meglévő támogatási eszközök összehangolása révén, hogy közösen kezeljék az erdőirtás, az erdőpusztulás és az erdőátalakítás kiváltó okait**. Ezek a partnerségek és együttműködési mechanizmusok – **amelyeket megfelelő forrásokkal kell támogatni** – az erdők megőrzésére, helyreállítására és fenntartható használatára, az erdőirtásra, az erdőpusztulásra **és az erdőátalakításra, az emberi jogok védelmére**, a fenntartható áruterelési, -fogyasztási, -feldolgozási és -kereskedelmi módszerekre való átállásra, **a jó kormányzásra, valamint az erdőtől függő közösségek – köztük az őslakosok, a helyi közösségek, az egyéb, szokásjogon alapuló földbirtokhasználati jogok birtokosai és a kistermelők – jogainak, megélhetésének és létfenntartásának védelmére kell hogy összpontosítsanak**. A partnerségek és együttműködési mechanizmusok – **a teljesség igénye nélkül** – magukban foglalhatnak strukturált párbeszédet, **pénzügyi és technikai támogatási programokat és fellépéseket, olyan igazgatási megállapodásokat**, amelyek lehetővé teszik az előállító országok **és országrészek** számára az áttérést olyan mezőgazdasági termelésre, amely megkönnyíti az érintett áruk és termékek e rendelet követelményeinek való megfelelését. **A Bizottság biztosítja, hogy az őslakos népeket, a helyi közösségeket és a civil társadalmat bevonják a közös ütemtervek kidolgozásába**. A közös ütemterveknek **a helyi érdekelt felekkel egyeztetett mérföldköveken kell alapulniuk**. A Bizottság **együttműködik az előállító országokkal különösen a megfelelésük jogi akadályainak felszámolása érdekében, beleértve a földtulajdon és földhasználat igazgatására és az adatvédelemre vonatkozó nemzeti jogszabályokból származó akadályokat**. E partnerségek célja közös ütemtervek kidolgozása, **beleértve a folyamatos, különösen a magas kockázatúként azonosított országokkal és azok országrészeivel folytatott párbeszédet és együttműködést, a 27. cikkben említett standard kockázati kategória irányába történő folyamatos fejlődésük támogatása érdekében**. A partnerségek és együttműködési mechanizmusok **kiemelt figyelmet fordítanak a kistermelőkre, hogy – többek között elegendő és felhasználóbarát tájékoztatás biztosítása révén – lehetővé tegyék számukra az átállást a fenntartható mező- és erdőgazdálkodásra és az alkalmazkodást e rendelet követelményeihez**. Megfelelő pénzügyi forrásokat kell biztosítani a kistermelők igényeinek kielégítésére.

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 265

Rendeletre irányuló javaslat

28 cikk – 1 a bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

1 a. A Bizottság és a Tanács továbbá elkötelezi magát a kereskedelmi megállapodások végrehajtása és érvényesítése, valamint olyan új szabadkereskedelmi megállapodások megkötése mellett, amelyek szigorú rendelkezéseket tartalmaznak a fenntarthatóságot illetően, különösen az erdők vonatkozásában, valamint kötelezően előírják a multilaterális környezetvédelmi megállapodások, például a Párizsi Megállapodás és a Biológiai Sokféleség Egyezmény tényleges végrehajtását.

Módosítás 214 és 266

Rendeletre irányuló javaslat

28 cikk – 2 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(2) A **partnerségnek** és az **együttműködésnek** lehetővé kell **tennie** valamennyi érdekelt fél, köztük a civil társadalom, az őslakos népek, a helyi közösségek és a **magánszektor**, így a kkv-k és a mezőgazdasági kistermelők teljes körű részvételét.

(2) A **partnerségeknek** és **együttműködésnek** megfelelő **pénzügyi erőforrásaik vannak, és teljes mértékben figyelembe veszik az európai megfigyelőközpont által kiadott információkat és riasztásokat.** Ezeknek lehetővé kell **tenniük** valamennyi érdekelt fél, köztük a civil társadalom, az őslakos népek, a helyi közösségek, **a nők** és a **magánszféra**, így **mikrovállalkozások egyéb** kkv-k, és a mezőgazdasági kistermelők teljes körű részvételét. A **partnerségeknek és az együttműködésnek támogatniuk kell vagy kezdeményezniük kell továbbá a nemzeti jogi és irányítási reformfolyamatokra irányuló inkluzív és részvételen alapuló párbeszédet az erdészeti irányítás javítása, valamint az erdőirtáshoz hozzájáruló belföldi tényezők kezelése érdekében.**

Módosítás 215

Rendeletre irányuló javaslat

28 cikk – 2 a bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(2a) **Annak biztosítása érdekében, hogy e rendelet végrehajtása ne korlátozza és ne zavarja indokolatlanul a kereskedelmet, különösen a legkevésbé fejlett országokkal, a Bizottságnak egyedi adminisztratív és kapacitásépítési támogatást kell nyújtania a harmadik országok kormányai, helyi önkormányzatai, civil társadalmi szervezetei, szakszervezetei és termelői – különösen a kistermelők – számára annak érdekében, hogy megkönnyítse e szereplők számára az e rendelet adminisztratív követelményeinek való megfelelést.**

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 216

Rendeletre irányuló javaslat

28 cikk – 3 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(3) A partnerség és az együttműködés előmozdítja az integrált földhasználat-tervezési folyamatok, a vonatkozó jogszabályok, a pénzügyi ösztönzők és más releváns eszközök kidolgozását az erdők és a biológiai sokféleség megőrzésének, az erdők fenntartható kezelésének és helyreállításának javítása, az erdők és a veszélyeztetett ökoszisztémák más földhasználati célra történő átalakítása elleni küzdelem, a tájképi előnyök optimalizálása, a földtulajdoni és -használati viszonyok biztonsága, a mezőgazdaság termelékenysége és versenyképessége, az átlátható ellátási láncok, az erdőtől függő közösségek, köztük a mezőgazdasági kistermelők, az őslakos népek és a helyi közösségek jogainak megerősítése, valamint az erdőgazdálkodási dokumentumokhoz és egyéb releváns információkhoz való nyilvános hozzáférés biztosítása érdekében.

Módosítás

(3) A partnerség és az együttműködés előmozdítja az integrált földhasználat-tervezési folyamatok, a vonatkozó jogszabályok, **köztük a vonatkozó jogszabályok hatályának meghatározására irányuló, több érdekelt fél részvételével zajló folyamatok**, a pénzügyi és kereskedelmi ösztönzők és más releváns eszközök kidolgozását az erdők és a biológiai sokféleség megőrzésének, az erdők fenntartható kezelésének és helyreállításának javítása, az erdők és a veszélyeztetett ökoszisztémák más földhasználati célra történő átalakítása elleni küzdelem, a tájképi előnyök optimalizálása, a földtulajdoni és -használati viszonyok biztonsága, a mezőgazdaság termelékenysége és versenyképessége, az átlátható és visszakövethető ellátási láncok, **a tulajdoni, használati és a földhöz jutáshoz való jog védelme – beleértve a helyi és őslakos közösségeknek a fák birtoklásához és felhasználásához való jogát, valamint a szabad, előzetes és tájékoztatáson alapuló beleegyezés megadásához vagy megtagadásához való jogot** –, az erdőtől függő közösségek, köztük a mezőgazdasági kistermelők, az őslakos népek és a helyi közösségek jogainak megerősítése, **a nemzeti irányítási és bűnüldözési rendszerek megerősítése**, valamint az erdőgazdálkodási dokumentumokhoz és egyéb releváns információkhoz való nyilvános hozzáférés biztosítása érdekében. **A Bizottság törekszik arra, hogy az uniós megfigyelőközpont keretében integrálja a föld- és földbirtoklási jogok nyomon követését.**

Módosítás 217

Rendeletre irányuló javaslat

28 cikk – 4 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(4) A Bizottság részt vesz az erdőirtás és az **erdőpusztulás** megállítását célzó szakpolitikákról és fellépésekről folytatott nemzetközi két- és többoldalú megbeszéléseken, többek között olyan többoldalú fórumokon, mint a Biológiai Sokféleség Egyezmény, az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezete, az elsivatagosodás elleni küzdelemről szóló ENSZ-egyezmény, az ENSZ Környezetvédelmi Közgyűlése, az Egyesült Nemzetek Erdészeti Fóruma, az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye, a Kereskedelmi Világszervezet, a G7-ek és a G20-ak. Ez a szerepvállalás magában foglalja a fenntartható mezőgazdasági termelésre és a fenntartható erdőgazdálkodásra való átállás előmozdítását, valamint átlátható és fenntartható ellátási láncok kialakítását, továbbá az erdei ökoszisztémák magas szintű védelmét biztosító megbízható normák és fogalommeghatározások megállapítására és elfogadására irányuló erőfeszítések folytatását.

Módosítás

(4) A Bizottság részt vesz az erdőirtás, **az erdőpusztulás és az erdőátalakítás** megállítását célzó szakpolitikákról és fellépésekről folytatott nemzetközi két- és többoldalú megbeszéléseken, többek között olyan többoldalú fórumokon, mint a Biológiai Sokféleség Egyezmény, az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezete, az elsivatagosodás elleni küzdelemről szóló ENSZ-egyezmény, az ENSZ Környezetvédelmi Közgyűlése, az Egyesült Nemzetek Erdészeti Fóruma, az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye, a Kereskedelmi Világszervezet, a G7-ek és a G20-ak. Ez a szerepvállalás magában foglalja a fenntartható mezőgazdasági termelésre és a fenntartható erdőgazdálkodásra való átállás előmozdítását, valamint átlátható és fenntartható ellátási láncok kialakítását, továbbá az erdei **és egyéb természetes** ökoszisztémák **és a kapcsolódó emberi jogok** magas szintű védelmét biztosító megbízható normák és fogalommeghatározások megállapítására és elfogadására irányuló erőfeszítések folytatását.

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 218

Rendeletre irányuló javaslat

29 cikk – 2 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(2) Az illetékes hatóságok gondosan és pártatlanul értékelik az indokolással alátámasztott aggályokat, és megteszik a szükséges lépéseket – beleértve a piaci szereplők és kereskedők ellenőrzését és meghallgatását – annak érdekében, hogy feltárják az e rendelet rendelkezéseinek esetleges megsértését, valamint – adott esetben – megteszik a 21. cikk szerinti ideiglenes intézkedéseket a vizsgálat tárgyát képező érintett áruk és termékek uniós piacon való forgalomba hozatalának, forgalmazásának és onnan történő kivitelének megakadályozása érdekében.

Módosítás

(2) Az illetékes hatóságok **indokolatlan késlekedés nélkül** gondosan és pártatlanul értékelik az indokolással alátámasztott aggályokat, és megteszik a szükséges lépéseket – beleértve a piaci szereplők és kereskedők ellenőrzését és meghallgatását – annak érdekében, hogy feltárják az e rendelet rendelkezéseinek esetleges megsértését, valamint – adott esetben – megteszik a 21. cikk szerinti ideiglenes intézkedéseket a vizsgálat tárgyát képező érintett áruk és termékek uniós piacon való forgalomba hozatalának, forgalmazásának és onnan történő kivitelének megakadályozása érdekében, **és tájékoztatják a Bizottságot a megtett intézkedésekről.**

Módosítás 219

Rendeletre irányuló javaslat

29 cikk – 3 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(3) Az illetékes hatóság **a lehető leghamarabb** és a nemzeti jog megfelelő rendelkezéseivel összhangban tájékoztatja **azt** az (1) bekezdés szerinti természetes vagy jogi személyt, **amely észrevételeket nyújtott be a hatósághoz** arról, hogy az intézkedés iránti kérelem nyomán született döntés értelmében intézkedik-e, vagy elutasítja az intézkedés iránti kérelmet, valamint tájékoztatást ad a döntés okairól.

Módosítás

(3) Az illetékes hatóság **az indokolással alátámasztott aggály beérkezésétől számított 30 napon belül** és a nemzeti jog megfelelő rendelkezéseivel összhangban tájékoztatja az (1) bekezdés szerinti, **az indokolással alátámasztott aggályt a hatóságnak benyújtó** természetes vagy jogi személyt **az indokolással alátámasztott aggály a (2) bekezdés szerinti értékeléséről és** arról, hogy az intézkedés iránti kérelem nyomán született döntés értelmében intézkedik-e, vagy elutasítja az intézkedés iránti kérelmet, valamint tájékoztatást ad a döntés okairól. **Amenyiben a (2) bekezdés alapján további intézkedésre kerül sor, az illetékes hatóság indokolatlan késedelem nélkül tájékoztatja a természetes vagy jogi személyeket a meghozandó intézkedések jellegéről és ütemezéséről.**

Módosítás 220

Rendeletre irányuló javaslat

29 cikk – 3 a bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(3a) **Annak érdekében, hogy megkönnyítse az előállító országokból származó természetes vagy jogi személyek, és különösen a helyi közösségek indokolással alátámasztott aggályainak továbbítását, a Bizottság létrehoz egy központosított kommunikációs eljárást, amely ezeket az aggályokat továbbadhatja az érintett tagállamokhoz. Ez az eljárás kiegészíti az illetékes hatóságok által létrehozott eljárásokat.**

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 221

Rendeletre irányuló javaslat

29 cikk – 3 b bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(3b) A tagállamok intézkedéseket írnak elő azon természetes vagy jogi személyek kilétének védelmére, akik indoklással alátámasztott aggályt nyújtanak be, vagy akik vizsgálatokat végeznek annak ellenőrzése céljából, hogy a piaci szereplők vagy a kereskedők megfelelnek-e e rendelet rendelkezéseinek.

Módosítás 222

Rendeletre irányuló javaslat

30 cikk – 2 a bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(2a) Az (1) bekezdés szerinti bírósághoz vagy más független és pártatlan köztisztülethez való hozzáférésnek tisztességesnek, méltányosnak, időszerűnek és nem mértéktelenül drágának kell lennie, és megfelelő és hatékony jogorvoslatot kell biztosítania, beleértve adott esetben a jogsértés megszüntetésére irányuló jogorvoslatot is. A tagállamok biztosítják, hogy a közigazgatási és bírósági felülvizsgálati eljárásokról gyakorlati információk álljanak a nyilvánosság rendelkezésére.

Módosítás 223

Rendeletre irányuló javaslat

31 cikk – 1 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(1) A Bizottság a 36. cikk (2) bekezdésében meghatározott időpontig információs rendszert (a továbbiakban: nyilvántartás) hoz létre és tart fenn, amely tartalmazza a 4. cikk (2) bekezdése értelmében rendelkezésre bocsátott, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatokat.

(1) A Bizottság a 36. cikk (2) bekezdésében meghatározott időpontig információs rendszert (a továbbiakban: nyilvántartás) hoz létre és tart fenn, amely tartalmazza a 4. cikk (2) bekezdése értelmében rendelkezésre bocsátott, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatokat, **valamint a 23. cikkben említett törvényszegő piaci szereplők és kereskedők jegyzékét.**

Módosítás 224

Rendeletre irányuló javaslat

31 cikk – 2 bekezdés – c pont

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

c) a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatok ellenőrzése eredményének nyilvántartásba vétele;

c) a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatok **és a kiszabott szankciók** ellenőrzése eredményének nyilvántartásba vétele;

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 225

Rendeletre irányuló javaslat

31 cikk – 4 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(4) A Bizottság hozzáférést biztosít ehhez az információs rendszerhez a vámhatóságok, az illetékes hatóságok, a piaci szereplők és a kereskedők számára az e rendelet szerinti kötelezettségeikkel összhangban.

Módosítás

(4) A Bizottság hozzáférést biztosít ehhez az információs rendszerhez a vámhatóságok, az illetékes hatóságok, a piaci szereplők és a kereskedők **vagy jogi képviselőik – vagy mindkettő –, illetve az érintett beszállítók** számára az e rendelet szerinti kötelezettségeikkel összhangban. **Az érintett beszállítóknak jogukban áll megtekinteni a rájuk vonatkozó valamennyi információt.**

Módosítás 226

Rendeletre irányuló javaslat

31 cikk – 5 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(5) **Az** EU nyíltadat-politikájával és különösen az (EU) 2019/1024 irányelvvel ⁽⁵¹⁾ összhangban a Bizottság hozzáférést biztosít a szélesebb nyilvánosság számára az információs rendszer teljes anonimizált adatkészleteihez olyan géppel olvasható, nyílt formátumban, amely garantálja az interoperabilitást, a további felhasználhatóságot és a hozzáférhetőséget.

⁽⁵¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1024 irányelve (2019. június 20.) a nyílt hozzáférésű adatokról és a közsféra információinak további felhasználásáról, HL L 172., 2019.6.26., 56–83). o.

Módosítás

(5) **A 23. cikk sérelme nélkül és az** EU nyíltadat-politikájával és különösen az (EU) 2019/1024 irányelvvel ⁽⁵¹⁾ összhangban a Bizottság hozzáférést biztosít a szélesebb nyilvánosság számára – **az e cikk (2) bekezdésének e) pontjában foglalt információk kivételével** – az információs rendszer teljes anonimizált adatkészleteihez olyan géppel olvasható, nyílt formátumban, amely garantálja az interoperabilitást, a további felhasználhatóságot és a hozzáférhetőséget.

⁽⁵¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1024 irányelve (2019. június 20.) a nyílt hozzáférésű adatokról és a közsféra információinak további felhasználásáról (HL L 172., 2019.6.26., 56. o.).

Módosítás 227

Rendeletre irányuló javaslat

32 cikk – 1 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(1) A Bizottság legkésőbb két évvel a hatálybalépést követően elvégzi e rendelet első felülvizsgálatát, és erről jelentést terjeszt az Európai Parlament és a Tanács elé, amelyet adott esetben jogalkotási javaslat kísér. A jelentés különösen annak értékelésére összpontosít, hogy szükséges-e és megvalósítható-e e rendelet hatályának más ökoszisztémákra – többek között a nagy szénkészletekkel rendelkező földterületekre és a biológiai sokféleség szempontjából nagy értéket képviselő földterületekre, például gyepterületekre, tőzeglápokra, vizes élőhelyekre és egyéb árukra – történő kiterjesztése.

Módosítás

(1) E rendelet hatálybalépését követően a Bizottság folyamatosan felülvizsgálja annak alkalmazását. A Bizottság:

2022. szeptember 13., kedd

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- a) legkésőbb ... [Kiadóhivatal, kérjük, illesszék be az e rendelet hatálybalépésének dátumát követő egy évnek megfelelő dátumot]-ig hatásvizsgálatot nyújt be, amelyet adott esetben jogalkotási javaslat kísér annak érdekében, hogy e rendelet hatályát kiterjesszék más természetes ökoszisztémákra is, beleértve a jelentős szénkészletekkel rendelkező földterületeket és a biológiai sokféleség szempontjából nagy értéket képviselő földterületeket, például a gyepterületeket, tőzeglápokat és vizes élőhelyeket, valamint az erdőket és egyéb fás területeket, a 2. cikkben említett határnapnak és fogalommeghatározásoknak megfelelően,
- b) legkésőbb ... [Kiadóhivatal, kérjük, illesszék be az e rendelet hatálybalépésének dátumát követő két évnek megfelelő dátumot]-ig értékeli:
- i. annak szükségességét és megvalósíthatóságát, hogy e rendelet hatályát kiterjesszék más árukra és termékekre, különösen az I. mellékletben felsorolt árukból származó további termékekre, valamint további árucikkekre és termékekre, különösen a cukornádra, az etanolra és a bányászati termékekre;
- ii. a rendelet hatását a mezőgazdasági termelőkre, különösen a mezőgazdasági kistermelőkre, az őslakos népekre és a helyi közösségekre, valamint a fenntartható ellátási láncokra való átálláshoz és a mezőgazdasági kistermelőknek a rendelet követelményeinek való megfeleléshez nyújtott további támogatás esetleges szükségességét;
- iii. a kereskedelem megkönnyítését szolgáló, különösen az e rendelet által nagy mértékben érintett legkevésbé fejlett országoknak és az átlagos vagy magas kockázatot jelentő országoknak szánt további eszközök szükségességét és megvalósíthatóságát a rendelet célkitűzései elérésének támogatása érdekében;
- c) [a vállalati fenntarthatósági átvilágításról szóló következő irányelv] elfogadásától számított egy éven belül megvizsgálja, hogy szükség van-e iránymutatásokra e rendelet végrehajtásának megkönnyítése, valamint az e rendelet és [a vállalati fenntarthatósági átvilágításról szóló következő irányelv] közötti koherencia biztosítása, valamint az indokolatlan adminisztratív terhek elkerülése érdekében.

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 228

Rendeletre irányuló javaslat

32 cikk – 2 bekezdés – bevezető rész

A Bizottság által javasolt szöveg

A Bizottság legkésőbb öt évvel a hatálybalépést követően, majd azt követően legalább ötévente elvégzi e rendelet általános felülvizsgálatát, és erről jelentést terjeszt az Európai Parlament és a Tanács elé, amelyet adott esetben jogalkotási javaslat kísér. Az első jelentés – konkrét tanulmányok alapján – különösen a következők értékelését tartalmazza:

Módosítás

Az (1) bekezdés szerinti felülvizsgálatok sérelme nélkül a Bizottság rendszeres időközönként elvégzi az I. melléklet első felülvizsgálatát, melynek során megvizsgálja, hogy helyénvaló-e módosítani vagy kiterjeszteni az I. mellékletben felsorolt érintett termékek listáját annak biztosítása érdekében, hogy a listán szerepeljen minden olyan termék, amely az érintett árukat tartalmazza vagy amely azok felhasználásával készült, kivéve, ha az említett termékek iránti kereslet elhanyagolható hatással van az erdőirtásra. A felülvizsgálatoknak az érintett áruk és termékek erdőirtásra, erdőpusztulásra és erdőátalakításra gyakorolt hatásának értékelésén kell alapulniuk, és figyelembe kell venniük a fogyasztásban bekövetkező, tudományos bizonyítékokkal alátámasztott változásokat, ideértve a rendelet hatálya alá tartozó ágazatokban zajló kereskedelem szerkezetében bekövetkező változások részletes értékelését is.

Módosítás 229

Rendeletre irányuló javaslat

32 cikk – 2 bekezdés – a pont

A Bizottság által javasolt szöveg

a) a kereskedelem megkönnyítését szolgáló további eszközök szükségessége és megvalósíthatósága a rendelet célkitűzései elérésének támogatása érdekében, többek között tanúsítási rendszerek elismerése révén;

Módosítás

törölve

Módosítás 230

Rendeletre irányuló javaslat

32 cikk – 2 bekezdés – b pont

A Bizottság által javasolt szöveg

b) a rendelet hatása a mezőgazdasági termelőkre, különösen a mezőgazdasági kistermelőkre, az őslakos népekre és a helyi közösségekre, valamint a fenntartható ellátási láncokra való átálláshoz nyújtott további támogatás esetleges szükségessége.

Módosítás

törölve

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 231

Rendeletre irányuló javaslat

32 cikk – 3 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(3) Az (1) bekezdés szerinti általános felülvizsgálat sérelme nélkül a Bizottság legkésőbb e rendelet hatálybalépése után két évvel elvégzi az I. melléklet első felülvizsgálatát, majd azt követően rendszeres időközönként, melynek során megvizsgálja, hogy helyénvaló-e módosítani vagy kiterjeszteni az I. mellékletben felsorolt érintett termékek listáját annak biztosítása érdekében, hogy a listán szerepeljen minden olyan termék, amely az érintett árukat tartalmazza, amelyet azokkal etettek, vagy amely azok felhasználásával készült, kivéve, ha az említett termékek iránti kereslet elhanyagolható hatással van az erdőirtásra. A felülvizsgálatoknak az érintett áruk és termékek erdőirtásra és erdőpusztulásra gyakorolt hatásának értékelésén kell alapulniuk, és figyelembe kell venniük a fogyasztásban bekövetkező, tudományos bizonyítékokkal alátámasztott változásokat.

Módosítás

(3) A Bizottság folyamatosan nyomon követi e rendeletnek a kiszolgáltatók érdekelt felekre, például a kistermelőkre, az őslakos népekre és a helyi közösségekre gyakorolt hatásait, különösen a harmadik országokban, különös tekintettel a nők helyzetére. A nyomon követés tudományos és átlátható módszertanon alapul, és figyelembe veszi az érintett érdekelt felek által biztosított információkat.

Módosítás 232

Rendeletre irányuló javaslat

32 cikk – 3 a bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(3a) A Bizottság folyamatosan nyomon követi az e rendelet hatálya alá tartozó termékek és áruk kereskedelmének szerkezetében bekövetkező változásokat. Amennyiben megállapítást nyer, hogy e változásoknak nincs más megfelelő magyarázata vagy gazdasági indoka, mint az e rendeletben megállapított kötelezettségek elkerülése, ideértve az említett termékek és áruk olyan termékekkel és árukkal való helyettesítést, amelyek nem szerepelnek a termékek és áruk I. mellékletében foglalt jegyzékében, de azokhoz hasonló jellegűek, ezt a kötelezettségek kijátszásának kell tekinteni. Az érdekelt felek a kötelezettségek minden, általuk tapasztalt kijátszásáról tájékoztathatják a Bizottságot, és a Bizottság kivizsgálja az érdekelt felek által benyújtott, indokolással ellátott bejelentéseket.

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 233

Rendeletre irányuló javaslat

32 cikk – 4 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(4) A (3) bekezdésben meghatározott **felülvizsgálatot** követően a Bizottság a 33. **cikkkel összhangban** felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat **fogadhat** el az I. **melléklet módosítása** céljából, **hogy az kiterjedjen az érintett árukat tartalmazó vagy azok felhasználásával készült érintett termékekre.**

Módosítás

(4) Az (1)–(4) bekezdésben meghatározott **felülvizsgálatok bármelyikét** követően a Bizottság **felhatalmazást kap arra, hogy** a 33. **cikknek megfelelően** felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat **fogadjon** el az I. **mellékletben szereplő jegyzék kiegészítése** céljából, **vagy adott esetben jogalkotási javaslatot terjesszen elő e rendelet módosítása céljából.**

Módosítás 234

Rendeletre irányuló javaslat

33 cikk – 4 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(4) A felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadása előtt a Bizottság a jogalkotás minőségének javításáról szóló 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban foglalt elveknek megfelelően konzultál az egyes tagállamok által kijelölt szakértőkkel.

Módosítás

(4) A felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadása előtt a Bizottság a jogalkotás minőségének javításáról szóló 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban foglalt elveknek megfelelően konzultál az **érdeelt felekkel és az** egyes tagállamok által kijelölt szakértőkkel.

Módosítás 235

Rendeletre irányuló javaslat

35 a cikk (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

35a. cikk

A 2003/35/EK irányelv módosítása

A 2003/35/EC európai parlamenti és tanácsi irányelv ^(1a) I. melléklete a következő ponttal egészül ki:

ga) Az erdőirtáshoz és erdőpusztuláshoz kapcsolódó egyes áruk és termékek uniós piacon történő forgalmazásáról és Unióból történő kiviteléről, valamint a 995/2010/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, (EU) XXXX/XX európai parlamenti és tanácsi rendelet (*) 14. cikkének (3) bekezdése.

^(1a) Az Európai Parlament és a Tanács 2003/35/EK irányelve (2003. május 26.) a környezettel kapcsolatos egyes tervek és programok kidolgozásánál a nyilvánosság részvételéről, valamint a nyilvánosság részvétele és az igazságszolgáltatáshoz való jog tekintetében a 85/337/EGK és a 96/61/EK tanácsi irányelv módosításáról (HL L 156., 2003.6.25., 17. o.).

(*) HL: Kérjük, illessze be e rendelet számát és dátumát, valamint a közzétételi hivatkozást tartalmazó lábjegyzetet.

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 236

Rendeletre irányuló javaslat

36 cikk – 3 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	Módosítás
(3) A (2) bekezdésben említett cikkeket e rendelet hatályba lépésétől számított 24 hónap elteltével kell alkalmazni azon piaci szereplők esetében, amelyek 2020. december 31-ig létrehozott mikrovállalkozások ⁽⁵³⁾, kivéve a 995/2010/EU rendelet mellékletében szereplő termékek esetén. ⁽⁵³⁾ A meghatározott típusú vállalkozások éves pénzügyi kimutatásairól, összevont (konszolidált) éves pénzügyi kimutatásairól és a kapcsolódó beszámolókról, a 2006/43/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 78/660/EGK és a 83/349/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2013. június 26-i 2013/34/EU európai parlamenti és tanács irányelve 3. cikkének (1) bekezdésében meghatározottak szerint.	(3) A (2) bekezdésben említett cikkeket e rendelet hatályba lépésétől számított 24 hónap elteltével kell alkalmazni azon piaci szereplők esetében, amelyek 2020. december 31-ig létrehozott mikro- és kisvállalkozások ⁽⁵³⁾, kivéve a 995/2010/EU rendelet mellékletében szereplő termékek esetén. ⁽⁵³⁾ A meghatározott típusú vállalkozások éves pénzügyi kimutatásairól, összevont (konszolidált) éves pénzügyi kimutatásairól és a kapcsolódó beszámolókról, a 2006/43/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 78/660/EGK és a 83/349/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2013. június 26-i 2013/34/EU európai parlamenti és tanács irányelve 3. cikkének (1) és (2) bekezdésében meghatározottak szerint.

Módosítás 237 és 246

Rendeletre irányuló javaslat

I melléklet

A Bizottság által javasolt szöveg	
Szarvasmarha	ex 0102 Élő szarvasmarha ex 0201 Szarvasmarha húsa frissen vagy hűtve ex 0202 Szarvasmarha húsa fagyaszttva ex 0206 10 Szarvasmarha élelmezési célra alkalmas vágási mellékterméke frissen vagy hűtve ex 0206 22 Szarvasmarha élelmezési célra alkalmas mája fagyaszttva ex 0206 29 Szarvasmarha élelmezési célra alkalmas vágási mellékterméke (a nyelv és a máj kivételével) fagyaszttva ex 4101 Szarvasmarha nyers bőre (kezeletlenül vagy sózva, szárítva, meszezve, pácolva vagy másképpen tartósítva, a cserzett, a pergamentált vagy tovább kikészített bőrök kivételével), szőrtelenítve vagy hasítva is ex 4104 Szarvasmarha szőrtelenül cserzett, vagy crust bőre, hasítva is, de tovább nem megmunkálva ex 4107 Szarvasmarha szőrtelen, cserzés vagy kérgesítés után tovább kikészített bőre, beleértve a pergamentált bőrt, hasítva is

2022. szeptember 13., kedd

Kakaó	1801 00 00 Kakaóbab egészben vagy törve, nyersen vagy pörköelve 1802 00 00 Kakaóhéj, kakaóhártya, -bőr és más kakaóhulladék 1803 Kakaómassza, zsírtalanítva is 1804 00 00 Kakaóvaj, -zsír és -olaj 1805 00 00 Kakaópor, cukor vagy más édesítőanyag hozzáadása nélkül 1806 Csokoládé- és kakaótartalmú más élelmiszer-készítmény
Kávé	0901 Kávé nyersen, pörköelve vagy koffeinmentesen is; kávéhéj és -burok; bármilyen arányban valódi kávé tartalmazó pótkávé
Pálmaolaj	1151 Pálmaolaj és frakciói finomítva is, de vegyileg nem átalakítva 1207 10 Pálmadió és -mag 1513 21 Nyers pálmamagbél- és babassuolaj és ezek frakciói 1513 29 Pálmamagbél- és babassuolaj és ezek frakciói finomítva is, de vegyileg nem átalakítva (a nyersolaj kivételével) 2306 60 Pálmadió- vagy pálmamagolaj kivonásakor keletkező olajpogácsa és más szilárd maradék pálmadióból vagy -magból, őrölve vagy labdacs (pellet) alakban is
Szója	1201 Szójabab, törve is 1208 10 Szójababliszt és -dara 1507 Szójababolaj és frakciói finomítva is, de vegyileg nem átalakítva 2304 Szójababolaj kivonásakor keletkező olajpogácsa és más szilárd maradék, őrölve vagy labdacs (pellet) alakban is

2022. szeptember 13., kedd

Fahulladékok

- 4401 Tűzifa hasáb, tuskó, rőzse, köteg vagy hasonló formában; faforgács vagy hasonló részek; fűrészpor és fahulladék és -maradék hasáb, brikett, labdacs (pellet) vagy hasonló alakra tömörítve is
- 4403 Gömbfa, kérgezeten vagy háncsoltan vagy durván szögletesre alakítva is
- 4406 Vasúti vagy villamosvasúti talpfa
- 4407 Hosszában fűrészelt vagy szélezett, vágott vagy hántolt, 6 mm-nél vastagabb fa, gyalulva, csiszolva vagy végillesztéssel összeállítva is
- 4408 Furnérleap rétegelt lemez vagy más rétegelt fa készítésére (beleértve a rétegelt fa szeletelésével készített is), és hosszában fűrészelt, vágott vagy hántolt más falemez, gyalulva, csiszolva, lapolva vagy végillesztéssel összeállítva is, legfeljebb 6 mm vastagságban
- 4409 Fa (beleértve az össze nem állított lécet és szegélylécet parkettához) bármelyik szélé, vége vagy felülete mentén összefüggő (folytatólagos) összeillesztésre előkészítve (hornyolt, barázdált, lesarkított, ferdén levágott, „V” illesztésű, peremezett, mintázott, legömbölyített vagy hasonló módon formázott), gyalulva, csiszolva vagy végillesztéssel összeállítva is
- 4410 Forgácslemez, irányított forgácselrendezésű lemez (OSB) és hasonló tábla (például: ostyalemez) fából vagy más fatartalmú anyagból gyantával vagy más szerves kötőanyagokkal agglomerálva (tömörítve) is
- 4411 Rostlemez fából vagy más fatartalmú anyagból, gyantával vagy más szerves anyaggal összeragasztva is
- 4412 Rétegelt lemez, furnérozott panel és hasonló réteges faáru
- 4413 00 00 Tömörített fa tömb, lap, szalag vagy profil alakban
- 4414 00 Festmény, fénykép, tükör vagy hasonló tárgyak fakerete
- 4415 Fából készült láda, doboz, rekesz, dob és hasonló csomagolóanyag; kábeldob fából; rakodólap, keretezett és más szállítólap fából; rakodólapkeret fából
- (a kizárólag valamely más, piaci forgalomba hozott termék megtámasztására, védelmére vagy szállítására csomagolóanyagként szolgáló csomagolóanyag kivételével.)
- 4416 00 00 Hordó, kád, dézsa és fából készült más kádáripari termék és azok elemei, beleértve a hordódongát is
- 4418 Ács- és épületasztalos-ipari termék, beleértve az üreges fapanelt is, összeállított padlópanelek, zsindely
- A Kombinált Nomenklátúra 47. és 48. Árucsoportjába tartozó papíripari rostanyag és papír, kivéve a bambuszból és visszanyert (hulladék és használt) papírból készült termékeket
- 9403 30, 9403 40, 9403 50 00, 9403 60 és 9403 90 30 Fabútor
- 9406 10 00 Előre gyártott épület fából

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás

Szarvasmarha	ex 0102 Élő szarvasmarha ex 0201 Szarvasmarha húsa frissen vagy hűtve ex 0202 Szarvasmarha húsa fagyasztva ex 0206 10 Szarvasmarha élelmezési célra alkalmas vágási mellékterméke frissen vagy hűtve ex 0206 22 Szarvasmarha élelmezési célra alkalmas mája fagyasztva ex 0206 29 Szarvasmarha élelmezési célra alkalmas vágási mellékterméke (a nyelv és a máj kivételével) fagyasztva ex 0206 10 Szarvasmarhafélék élelmezési célra alkalmas vágási mellékterméke és belsősége frissen vagy hűtve ex 0206 21 Szarvasmarhafélék élelmezési célra alkalmas nyelve, fagyasztva ex 0210 20 Szarvasmarha húsa sózva, sós lében tartósítva, szárítva vagy füstölve ex 1602 50 Szarvasmarha húsa vagy vágási mellékterméke és belsősége, előkészítve vagy tartósítva ex 4101 Szarvasmarha nyers bőre (kezeletlenül vagy sózva, szárítva, meszezve, pácolva vagy másképpen tartósítva, a cserzett, a pergamentált vagy tovább kikészített bőrök kivételével), szőrtelenítve vagy hasítva is ex 4104 Szarvasmarha szőrtelenül cserzett, vagy crust bőre, hasítva is, de tovább nem megmunkálva ex 4107 Szarvasmarha szőrtelen, cserzés vagy kérgesítés után tovább kikészített bőre, beleértve a pergamentált bőrt, hasítva is
Sertés	0103 Élő sertés 0203 Sertéshús frissen, hűtve vagy fagyasztva 0210 11 Házisertés-sonka, -lapocka és ezek részei csonttal 0210 12 Házisertés-oldalas és -dagadó és ezek részei 0210 19 Egyéb házisertés-hús 209 10 Sovány húsréteget nem tartalmazó sertézsiradék (szalonna), nem olvasztott vagy másképpen nem kivont, frissen, hűtve, fagyasztva, sózva, sós lében tartósítva, szárítva vagy füstölve
Juh és kecske	0104 Élő juh és kecske 0204 Juh- vagy kecskehús frissen, hűtve vagy fagyasztva

2022. szeptember 13., kedd

Baromfi	0105 Élő baromfi, a <i>Gallus domesticus</i> fajba tartozó szárnyasok, kacsa, liba, pulyka és gyöngytyúk 0207 Baromfi húsa és 0105 megnevezés szerinti, élelmezési célra alkalmas vágási mellékterméke frissen, hűtve vagy fagyaszttva 0209 90 Baromfizsiradék, nem olvasztott vagy másképpen nem kivont, frissen, hűtve, fagyaszttva, szóva, sós lében tartósítva, szárítva vagy füstölve 0210 99 39 Sózott baromfihús 1602 31 – 1602 32 – 1602 39 Előkészített vagy tartósított baromfi
Kakaó	1801 00 00 Kakaóbab egészben vagy törve, nyersen vagy pörköltve 1802 00 00 Kakaóhéj, kakaóhártya, -bőr és más kakaóhulladék 1803 Kakaómassza, zsírtalanítva is 1804 00 00 Kakaóvaj, -zsír és -olaj 1805 00 00 Kakaópor, cukor vagy más édesítőanyag hozzáadása nélkül 1806 Csokoládé- és kakaótartalmú más élelmiszer-készítmény
Kávé	0901 Kávé nyersen, pörköltve vagy koffeinmentesen is; kávéhéj és -burok; bármilyen arányban valódi kávé tartalmazó pótkávé
Pálmaolaj	1151 Pálmaolaj és frakciói finomítva is, de vegyileg nem átalakítva 1207 10 Pálmadió és -mag 1513 21 Nyers pálmamagbél- és babassuolaj és ezek frakciói 1513 29 Pálmamagbél- és babassuolaj és ezek frakciói finomítva is, de vegyileg nem átalakítva (a nyersolaj kivételével) 2306 60 Pálmadió- vagy pálmamagolaj kivonásakor keletkező olajpogácsa és más szilárd maradék pálmadióból vagy -magból, őrölve vagy labdacs (pellet) alakban is 2905 17 Dodekanol (lauril-alkohol), hexadekanol (cetil-alkohol) és oktadekanol (sztearil-alkohol) 2905 45 Alkohol; többértékű alkohol, glicerin 2915 70 Palmitinsav, sztearinsav, ezek sói és észterei 2915 90 Savak; telített, aciklikus, egybázisú karbonsavak: máshová nem sorolt, a 2915 szám alá tartozó anhidridek, halogenidek, peroxidok, peroxisavak és halogén-, szulfo-, nitro- vagy nitrozoszarmazékok 1517..., 3401..., 3823..., 3824..., 3826 HR kódcsoporthoz és alszámok. Pálmaolaj- és pálmamagbélolaj-alapú származékok

2022. szeptember 13., kedd

Szója	1201 Szójabab, törve is 1208 10 Szójababliszt és -dara 1507 Szójababolaj és frakciói finomítva is, de vegyileg nem átalakítva 2304 Szójababolaj kivonásakor keletkező olajpogácsa és más szilárd maradék, őrölve vagy labdacs (pellet) alakban is
Kukorica	1005 Kukorica 1102 20 Kukoricaliszt 1103 13 Durva őrlemény, dara és labdacs (pellet) kukoricából 1103 29 40 Pellet kukoricából 1104 19 50 Másképpen megmunkált gabonaféle kukoricából 1104 23 Kukoricaszemek más megmunkált formában (kukorica) 1108 12 00 Kukoricakeményítő 1515 21 Kukoricaolaj és frakciói: Nyersolaj 1904 10 10 Gabonából vagy kukoricából előállított gabonatermékből puffasztással vagy pirítással előállított, elkészített élelmiszer 2302 10 Gabonafélék vagy hüvelyes növények vagy kukorica szitálásából, őrléséből vagy más megmunkálása során keletkező korpá, korpás liszt és más maradék, labdacs (pellet) alakban is 1515 29 Kukoricaolaj és frakciói finomítva is, de vegyileg nem átalakítva (a nyersolaj kivételével) 2306 05 Kukoricacsíra kivonásakor keletkező olajpogácsa és más szilárd maradék, őrölve vagy labdacs (pellet) alakban is

2022. szeptember 13., kedd

Fahulladékok

4401 Tűzifa hasáb, tuskó, rőzse, köteg vagy hasonló formában; faforgács vagy hasonló részek; fűrészpor és fahulladék és -maradék hasáb, brikett, labdacs (pellet) vagy hasonló alakra tömörítve is

4402 Faszén (beleértve kagyló- és dióalakban is), brikettezve is, kivéve a gyógyszerként, tömjénnel keverve, aktivált faszénként, valamint rajzkréta formájában felhasznált faszént

4403 Gömbfa, kéregetten vagy háncsoltan vagy durván szögletesre alakítva is

4406 Vasúti vagy villamosvasúti talpfa

4407 Hosszában fűrészelt vagy szélezett, vágott vagy hántolt, 6 mm-nél vastagabb fa, gyalulva, csiszolva vagy végillesztéssel összeállítva is

4408 Furnérlap rétegelt lemez vagy más rétegelt fa készítésére (beleértve a rétegelt fa szeletelésével készített is), és hosszában fűrészelt, vágott vagy hántolt más falemez, gyalulva, csiszolva, lapolva vagy végillesztéssel összeállítva is, legfeljebb 6 mm vastagságban

4409 Fa (beleértve az össze nem állított lécet és szegélylécet parkettához) bármelyik széle, vége vagy felülete mentén összefüggő (folytatódó) összeillesztésre előkészítve (hornyolt, barázdált, lesarkított, ferdén levágott, „V” illesztésű, peremezett, mintázott, legömbölyített vagy hasonló módon formázott), gyalulva, csiszolva vagy végillesztéssel összeállítva is

4410 Forgácslemez, irányított forgácselrendezésű lemez (OSB) és hasonló tábla (például: ostyalemez) fából vagy más fatartalmú anyagból gyantával vagy más szerves kötőanyagokkal agglomerálva (tömörítve) is

4411 Rostlemez fából vagy más fatartalmú anyagból, gyantával vagy más szerves anyaggal összeragasztva is

4412 Rétegelt lemez, furnérozott panel és hasonló réteges faáru

4413 00 00 Tömörített fa tömb, lap, szalag vagy profil alakban

4414 00 Festmény, fénykép, tükör vagy hasonló tárgyak fakerete

4415 Fából készült láda, doboz, rekesz, dob és hasonló csomagolóanyag; kábeldob fából; rakodólap, keretezett és más szállítólap fából; rakodólapkeret fából

(a kizárólag valamely más, piaci forgalomba hozott termék megtámasztására, védelmére vagy szállítására csomagolóanyagként szolgáló csomagolóanyag kivételével.)

4416 00 00 Hordó, kád, dézsa és fából készült más kádáripari termék és azok elemei, beleértve a hordódongát is

4418 Ács- és épületasztalos-ipari termék, beleértve az üreges fapanelt is, összeállított padlópanelek, zsindely

A Kombinált Nomenklatúra 47. és 48. Árucsoportjába tartozó papíripari rostanyag és papír, kivéve a bambuszból és visszanyert (hulladék és használt) papírból készült termékeket

4900 Könyvek, újságok, képek és más nyomdaipari termékek; kéziratok, gépírással szövegek és tervrajzok

9403 30, 9403 40, 9403 50 00, 9403 60 és 9403 90 30 Fabútor

9406 10 00 Előre gyártott épület fából

2022. szeptember 13., kedd

Gumi	4001 Természetes gumi, balata, guttapercha, guayule, csikle és hasonló fajta gumi alapanyag formában vagy lap, lemez és szalag alakban 4005 Vulkanizálatlan gumikeverék alapanyag formában vagy lap, lemez és szalag alakban 4006 Vulkanizálatlan gumiból készült más formák (pl. rudak, csövek és profilok) és termékek (pl. korongok és gyűrűk) 4007 Vulkanizált gumifonal és zsinag 4008 Lap, lemez, szalag, rúd és profil vulkanizált lágygumiból 4010 Szállítószalag vagy meghajtó- vagy erőátviteli szíj vulkanizált gumiból 4011 Új gumibroncsok (egyéb) 4012 Újrafutózott vagy használt gumi légbroncs; Tömör vagy kisnyomású gumibroncs, cserélhető gumibroncs-futófelület és gumibroncs-tömlővédő szalag 4013 Belső tömlő gumiból 4015 Vulkanizált lágygumiból készült ruházati cikkek és ruházati tartozékok (beleértve a kesztyűt is) bármilyen célra 4016 A 40. fejezetben máshol nem meghatározott egyéb áru vulkanizált lágygumiból 4017 Keménygumi, pl. ebonit, minden formában, beleértve a hulladékot és törmelékét is; keménygumiból készült áruk

Módosítás 238

Rendelethez irányuló javaslat

II melléklet – 1 bekezdés – 2 pont

A Bizottság által javasolt szöveg

2. A piaci szereplő által az uniós piacon forgalomba hozni kívánt releváns áru vagy termék Harmonizált Rendszer⁽⁷⁰⁾ szerinti, vonatkozó kódja, szabad szöveges leírása és mennyisége;

⁽⁷⁰⁾ mennyiséget a nettó tömeg kilogrammjában, és adott esetben a 2658/87/EGK tanácsi rendelet I. mellékletében meghatározott kiegészítő mértékegységben kell megadni, a Harmonizált Rendszer szerinti kóddal összevetve. A kiegészítő mértékegység akkor alkalmazandó, ha az a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatban feltüntetett, Harmonizált Rendszer szerinti kód alá tartozó valamennyi lehetséges alszám tekintetében következetesen meghatározásra került.

Módosítás

2. A piaci szereplő által az uniós piacon forgalomba hozni **vagy onnan exportálni** kívánt releváns áru vagy termék Harmonizált Rendszer szerinti, vonatkozó kódja, szabad szöveges leírása, **beleértve a kereskedelmi nevét, valamint adott esetben a teljes tudományos nevét**, és mennyisége⁽⁷⁰⁾.

⁽⁷⁰⁾ A mennyiséget a nettó tömeg kilogrammjában – **megadva a százalékos becslést vagy eltérést** –, és adott esetben a 2658/87/EGK tanácsi rendelet I. mellékletében meghatározott kiegészítő mértékegységben kell megadni, a Harmonizált Rendszer szerinti kóddal összevetve. A kiegészítő mértékegység akkor alkalmazandó, ha az a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatban feltüntetett, Harmonizált Rendszer szerinti kód alá tartozó valamennyi lehetséges alszám tekintetében következetesen meghatározásra került.

2022. szeptember 13., kedd

Módosítás 239

Rendeletre irányuló javaslat

II melléklet – 1 bekezdés – 3 pont

A Bizottság által javasolt szöveg

- (3) Az előállító ország és **az előállításához kapcsolódó** valamennyi földterület, **megadva a** földrajzi helymeghatározási **koordinátákat**, a földrajzi **szélességet** és **hosszúságot**. Amennyiben egy termék vagy áru különböző földterületeken előállított anyagokat, összetevőket vagy alkotóelemeket tartalmaz, a földrajzi helymeghatározási koordinátákat valamennyi földterületre vonatkozóan meg kell adni.

Módosítás

- (3) Az előállító ország és **annak részei, valamint a 9. cikk (1) bekezdésének d) pontjában meghatározott** valamennyi földterület földrajzi helymeghatározási **koordinátái, megadva a** földrajzi **szélességi** és **hosszúsági koordinátákat**. Amennyiben egy termék vagy áru különböző földterületeken **vagy poligonokon** előállított anyagokat, összetevőket vagy alkotóelemeket tartalmaz, a földrajzi helymeghatározási koordinátákat valamennyi földterületre **vagy poligonra** vonatkozóan meg kell adni.

2022. szeptember 13., kedd

P9_TA(2022)0312

Az Északnyugat-atlanti Halászati Szervezet szabályozási területén alkalmazandó védelmi és végrehajtási intézkedések *I**

Az Európai Parlament 2022. szeptember 13-i jogalkotási állásfoglalása az Északnyugat-atlanti Halászati Szervezet szabályozási területén alkalmazandó védelmi és végrehajtási intézkedések megállapításáról szóló (EU) 2019/833 rendelet módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (COM(2022)0051 – C9-0046/2022 – 2022/0035(COD))

(Rendes jogalkotási eljárás: első olvasat)

(2023/C 125/22)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Bizottság Parlamenthez és Tanácshoz intézett javaslatára (COM(2022)0051),
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (2) bekezdésére és 43. cikkének (2) bekezdésére, amelyek alapján a Bizottság javaslatát benyújtotta a Parlamenthez (C9-0046/2022),
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (3) bekezdésére,
 - tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2022. március 24-i véleményére ⁽¹⁾
 - tekintettel a Tanács képviselőjének 2022. július 13-i írásbeli kötelezettségvállalására, amely szerint egyetért a Parlament álláspontjával, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (4) bekezdésével összhangban,
 - tekintettel eljárási szabályzata 59. cikkére,
 - tekintettel a Halászati Bizottság jelentésére (A9-0198/2022),
1. elfogadja első olvasatban az alábbi álláspontot;
 2. felkéri a Bizottságot, hogy utalja az ügyet újból a Parlamenthez, ha javaslatát másik szöveggel váltja fel, lényegesen módosítja vagy lényegesen módosítani kívánja;
 3. utasítja elnökét, hogy továbbítsa a Parlament álláspontját a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a nemzeti parlamenteknek.

P9_TC1-COD(2022)0035

Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2022. szeptember 13-án került elfogadásra az Északnyugat-atlanti Halászati Szervezet szabályozási területén alkalmazandó védelmi és végrehajtási intézkedések megállapításáról szóló (EU) 2019/833 rendelet módosításáról szóló (EU) 2022/... európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására tekintettel

(A Parlament és a Tanács megállapodása következtében a Parlament álláspontja megegyezik a végleges jogalkotási aktussal, az (EU) 2022/2037 rendelettel.)

⁽¹⁾ HL C 290., 2022.7.29., 149. o.

2022. szeptember 13., kedd

P9_TA(2022)0313

A Nyugat- és Közép-csendes-óceáni Halászati Egyezmény: állományvédelmi és -gazdálkodási intézkedések *I**

Az Európai Parlament 2022. szeptember 13-i jogalkotási állásfoglalása a Nyugat- és Közép-csendes-óceáni Halászati Egyezmény hatálya alá tartozó területen alkalmazandó állományvédelmi és -gazdálkodási intézkedések megállapításáról, valamint az 520/2007/EK tanácsi rendelet módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (COM(2021)0198 – C9-0153/2021 – 2021/0103(COD))

(Rendes jogalkotási eljárás: első olvasat)

(2023/C 125/23)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Bizottság Parlamenthez és Tanácshoz intézett javaslatára (COM(2021)0198),
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (2) bekezdésére és 43. cikkének (2) bekezdésére, amelyek alapján a Bizottság javaslatát benyújtotta a Parlamenthez (C9-0153/2021),
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (3) bekezdésére,
 - tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2021. június 9-i véleményére ⁽¹⁾,
 - tekintettel az illetékes bizottság által az eljárási szabályzat 74. cikkének (4) bekezdése alapján jóváhagyott ideiglenes megállapodásra és a Tanács képviselőjének 2022. június 30-i írásbeli kötelezettségvállalására, amely szerint egyetért a Parlament álláspontjával, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (4) bekezdésével összhangban,
 - tekintettel eljárási szabályzata 59. cikkére,
 - tekintettel a Halászati Bizottság jelentésére (A9-0009/2022),
1. elfogadja első olvasatban az alábbi álláspontot;
 2. felkéri a Bizottságot, hogy utalja az ügyet újból a Parlamenthez, ha javaslatát másik szöveggel váltja fel, lényegesen módosítja vagy lényegesen módosítani kívánja;
 3. utasítja elnökét, hogy továbbítsa a Parlament álláspontját a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a nemzeti parlamenteknek.

P9_TC1-COD(2021)0103

Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2022. szeptember 13-án került elfogadásra a Nyugat- és Közép-csendes-óceáni Halászati Egyezmény hatálya alá tartozó területen alkalmazandó állományvédelmi és -gazdálkodási intézkedések megállapításáról, valamint az 520/2007/EK tanácsi rendelet módosításáról szóló (EU) 2022/... európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására tekintettel

(A Parlament és a Tanács megállapodása következtében a Parlament álláspontja megegyezik a végleges jogalkotási aktussal, az (EU) 2022/2056 rendelettel.)

⁽¹⁾ HL C 341., 2021.8.24., 108. o.

2022. szeptember 14., szerda

P9_TA(2022)0315

Energiahatékonyság (átdolgozás) *I**

Az Európai Parlament 2022. szeptember 14-én elfogadott módosításai az energiahatékonyságról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló javaslatához (átdolgozás) (COM(2021)0558 – C9-0330/2021 – 2021/0203(COD)) ⁽¹⁾

(Rendes jogalkotási eljárás: első olvasat – átdolgozás)

[Módosítás 1, eltérő rendelkezés hiányában]

(2023/C 125/24)

AZ EURÓPAI PARLAMENT MÓDOSÍTÁSAI (*)

a Bizottság javaslatához

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVE

az energiahatékonyságról (átdolgozás)

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 194. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽¹⁾,

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére ⁽²⁾,

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

- (1) A 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvet ⁽³⁾ több alkalommal jelentősen módosították ⁽⁴⁾. Mivel további módosítások szükségesek, az irányelvet az áttekinthetőség érdekében célszerű átdolgozni.
- (2) Az éghajlat-politikai céltervben ⁽⁵⁾ a Bizottság ambiciózusabb törekvést javasolt, mégpedig azt, hogy 2030-ra az 1990-es szinthez képest legalább 55 %-ra növeljék az üvegházhatásúgáz-kibocsátás (ÜHG) csökkentésére vonatkozó uniós célkitűzést. Ez jelentős emelkedést jelent a jelenlegi 40 %-os célkitűzéshez képest. A javaslat az európai zöld megállapodásról szóló közleményben ⁽⁶⁾ tett azon kötelezettségvállalás eredményeként jött létre, miszerint a Bizottság átfogó tervet terjeszt elő annak érdekében, hogy az Unió 2030-ra vonatkozó célkitűzését felelősségteljes

⁽¹⁾ Az ügyet az 59. cikk (4) bekezdésének negyedik albekezdése alapján visszautalták az illetékes bizottsághoz intézményközi tárgyalások céljából (A9-0221/2022).

(*) Módosítások: az új vagy módosított szöveget félkövér dőlt betűtípus, a törléseket pedig a **■** jel mutatja.

⁽¹⁾ HL C 152., 2022.4.6., 134. o.

⁽²⁾ HL C [...], [...], [...] o.

⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2012/27/EU irányelve (2012. október 25.) az energiahatékonyságról, a 2009/125/EK és 2010/30/EU irányelv módosításáról, valamint a 2004/8/EK és a 2006/32/EK irányelv hatályaon kívül helyezéséről (HL L 315., 2012.11.14., 1. o.).

⁽⁴⁾ Lásd a XV. melléklet A. részét.

⁽⁵⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Az EU 2030-ra vonatkozó éghajlatvédelmi törekvésének fokozása – Beruházás a klímasemleges jövőbe az európai polgárok érdekében (COM(2020)0562).

⁽⁶⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Az európai zöld megállapodás (COM(2019)0640).

2022. szeptember 14., szerda

módon 55 %-ra növelje. Összhangban van továbbá az Egyesült Nemzetek Éghajlatváltozási Keretegyezménye Felelős 21. Konferenciájának azon célkitűzéseivel is (a továbbiakban: a Párizsi Megállapodás), hogy a globális hőmérséklet-emelkedést jóval 2 °C alatt tartsák, és hogy igyekezzenek azt 1,5 °C-ra korlátozni.

- (3) 2020 decemberében az Európai Tanács jóváhagyta azt a kötelező uniós célkitűzést, hogy 2030-ra az 1990-es szinthez képest legalább 55 %-os Unión belüli nettó csökkentést kell elérni az üvegházhatású gázok kibocsátásában⁽⁷⁾. Az Európai Tanács arra a következtetésre jutott, hogy az éghajlat-politikai törekvéseket oly módon kell fokozni, amely elő fogja segíteni a fenntartható gazdasági növekedést és a munkahelyteremtést, egészségügyi és környezeti előnyökkel fog járni az uniós polgárok számára, valamint a zöld technológiákkal kapcsolatos innováció előmozdításával hozzá fog járulni az uniós gazdaság hosszú távú globális versenyképességéhez.
- (4) E célkitűzések megvalósítása érdekében az Európai Bizottság 2021. évi munkaprogramja⁽⁸⁾ egy „Irány az 55 %!” elnevezésű intézkedéscsomagot jelentett be, amelynek célja, hogy 2030-ra legalább 55 %-kal csökkentse az ÜHG-kibocsátást, és 2050-re megvalósítsa az Európai Unió klímaseglegességét. Ez a csomag számos szakpolitikai területre kiterjed, többek között az energiahatékonyságra, a megújuló energiára, a földhasználatra, a földhasználat-megváltoztatásra és az erdőgazdálkodásra, az energiaadózatra, a vállaláselosztásra és a kibocsátáskereskedelemre.
- (4a) ***Az „Irány az 55 %!” intézkedéscsomagnak meg kell őriznie a munkahelyeket és újakat kell teremtenie az Unióban, és lehetővé kell tennie, hogy az EU világszínvonalra váljon a tiszta technológiák fejlesztésében és elterjesztésében a globális energetikai átállás során, különös tekintettel az energiahatékonysági megoldásokra.***
- (5) Az előrejelzések szerint a jelenlegi szakpolitikák teljes körű végrehajtásával az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése a földhasználatból eredő kibocsátásokat és -elnyeléseket leszámítva 2030-ra az 1990-es szinthez képest körülbelül 45 %, azokkal együtt pedig körülbelül 47 % lenne. A 2030-ra vonatkozó éghajlat-politikai célterv ezért a gazdaság valamennyi ágazatában fellépéseket szorgalmaz, valamint a kulcsfontosságú jogalkotási eszközök felülvizsgálatát irányozza elő e fokozott törekvés elérése érdekében.
- (6) Az energiahatékonyság olyan kulcsfontosságú cselekvési terület, amely nélkül az uniós gazdaság teljes dekarbonizációja nem lenne megvalósítható⁽⁹⁾. Az Unió jelenlegi energiahatékonysági politikája azon szükség alapján alakult ki, hogy meg kell ragadni a költséghatékony energiamegtakarítási lehetőségeket. 2018 decemberében a „Tiszta energia minden európainak” csomag részeként (a 2030-ra előre jelzett energiafelhasználáshoz képest) legalább 32,5 %-os új kiemelt uniós energiahatékonysági célkitűzést határoztak meg 2030-ra.
- (7) A fokozott éghajlat-politikai törekvés elérése érdekében az éghajlat-politikai céltervet kísérő hatásvizsgálat kimutatta, hogy az energiahatékonyság-javulást a jelenlegi 32,5 %-os ambíciószinthez képest jelentősen növelni kell. ***Az Unió 2030-ra kitűzött energiahatékonysági céljának ambíciózusabb megvalósítása csökkentheti az energiaárakat, és döntő szerepet játszhat az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésében, amit a villamosítás, a hidrogén, az e-üzemanyagok és más, a zöld átálláshoz szükséges vonatkozó technológiák növelése és elterjedése kísérhet, többek között a közlekedési ágazatban. Az energiahatékonyság még a zöld villamosenergia-termelés gyors növekedése mellett is csökkentheti az új energiatermelési kapacitások iránti igényt. A fokozott energiahatékonyság rendkívül fontos az Unió energiaellátásának biztonsága szempontjából is, mivel csökkenti az Uniónak az energiahordozók harmadik országokból történő behozatalától való függőségét. Az energiahatékonyság az egyik legbiztosabb és legköltséghatékonyabb intézkedés, amellyel ez a függőség kezelhető.***
- (8) A tagállamok által a nemzeti energia- és klímaterveikben közölt nemzeti hozzájárulások összege elmarad a 32,5 %-os uniós célkitűzéstől. A hozzájárulások együttesen a végsőenergia-fogyasztás 29,4 %-os, a primerenergia-fogyasztás tekintetében pedig 29,7 %-os csökkenését eredményeznék a 2030-ra vonatkozó 2007-es referencia-forgatókönyv előrejelzéseihez képest. Ez az EU-27 primerenergia-fogyasztása tekintetében 2,8 százalékpontos, a végsőenergia-fogyasztás tekintetében pedig 3,1 százalékpontos kollektív különbséget

⁽⁷⁾ <https://www.consilium.europa.eu/media/47296/1011-12-20-euco-conclusions-en.pdf>

⁽⁸⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: A Bizottság 2021. évi munkaprogramja – Életerős Unió egy sérülékeny világban (COM(2020)0690).

⁽⁹⁾ Tiszta bolygót mindenkinek – Európai hosszú távú stratégiai jövőkép egy virágzó, modern, versenyképes és klímasegleges gazdaságról (COM(2018)0773), amely az energiahatékonyság szerepét értékeli a különféle dekarbonizációs forgatókönyvek elengedhetetlen feltételeként.

2022. szeptember 14., szerda

jelentene. **Ami a 2020-ra vonatkozó primer- és végső energiafogyasztási adatokat és az uniós cél elérését illeti, azokat a 2020-ban hozott Covid19 járványügyi intézkedések átmeneti hatásainak összefüggésében kell vizsgálni, amelyek jelentősen lelassították a gazdasági tevékenységet és különösen a közlekedést. A 2020-ra vonatkozó primer- és végsőenergia-fogyasztás jelentett szintjei alapos elemzést igényelnek.**

- (9) Bár az energiamegtakarítási potenciál valamennyi ágazatban továbbra is nagy, különös kihívást jelent a közlekedés, mivel az a végsőenergia-fogyasztás több mint 30 %-át teszi ki, valamint az épületek, mivel az Unió épületállományának 75 %-át alacsony energiahatékonyság jellemzi. Egy másik egyre fontosabb ágazat az információs és kommunikációs technológiai (IKT) ágazat, amely a világ teljes villamosenergia-felhasználásának 5–9 %-áért és az összes kibocsátás több mint 2 %-áért felelős. 2018-ban az adatközpontok az EU-28 villamosenergia-igényének 2,7 %-át tették ki⁽¹⁰⁾. Ezzel összefüggésben az Unió digitális stratégiája⁽¹¹⁾ kiemelte, hogy rendkívül energiahatékony és fenntartható adatközpontokra van szükség, valamint fokozni kell az átláthatóságot a távközlési szolgáltatók környezeti lábnyomával kapcsolatban. Figyelembe kell venni továbbá az ipar energiaigényének a decarbonizációból fakadó lehetséges növekedését, különösen az energiaigényes folyamatok esetében.
- (10) A magasabb ambíciószint a költséghatékony energiahatékonysági intézkedések erőteljesebb előmozdítását teszi szükségessé az energiarendszer valamennyi területén és minden olyan releváns ágazatban, ahol a tevékenység hatással van az energiaigényre, mint például a közlekedésben, a vízgazdálkodásban és a mezőgazdaságban. Az energiahatékonyságnak a teljes energiaellátási láncban – beleértve az energiatermelést, -szállítást, -elosztást és -végfelhasználást – történő javítása kedvező hatást fog gyakorolni a környezetre, javítani fogja a levegőminőséget és a közegészséget, csökkenteni fogja az üvegházhatásúgáz-kibocsátást, **az energiainporttól – és különösen a fosszilis tüzelőanyagok importjától – való függőség csökkentése révén** javítani fogja az energiabiztonságot, csökkenteni fogja a háztartások és a vállalkozások energiaköltségeit, hozzá fog járulni az energiaszegénység enyhítéséhez, valamint nagyobb versenyképességet, több munkahelyet és az egész gazdaságra kiterjedő megnövekedett gazdasági tevékenységet fog eredményezni, ezáltal javítva a polgárok életminőségét. Ez összhangban van az energiaunió és a 2015. évi Párizsi Megállapodás által létrehozott globális éghajlat-politikai menetrend keretében tett uniós kötelezettségvállalásokkal.
- (10a) **A különböző ágazatok, köztük a közlekedés és a lakhatás energiahatékonyságának javítása elősegítheti a városok megújulását, a foglalkoztatást, az épületek javítását, valamint a mobilitási és megközelíthetőségi minták változását. Ezért alapvető fontosságú a hatékonyabb, fenntarthatóbb és megfizethetőbb lehetőségek előmozdítása.**
- (11) Ezen irányelv lépést tesz a 2050-re elérendő klímasemlegesség felé, amelynek keretében az energiahatékonyság önálló energiaforrásként kezelendő. Az energiahatékonyság elsődlegességének elve olyan átfogó elv, amelyet figyelembe kell venni az energiarendszeren túl valamennyi ágazatban, valamennyi szinten, ideértve a pénzügyi ágazatot is. Az energiahatékonysági megoldásokat elsődleges opcióként kell tekinteni – **kivéve, ha ez az üvegházhatású gázok kibocsátásának növekedéséhez vezetne** – a szakpolitikai, tervezési és beruházási döntéseknél, a kínálati oldalra és az egyéb szakpolitikai területekre vonatkozó új szabályok kialakításakor. Jóllehet az energiahatékonyság elsődlegességének elvét egyéb jogi kötelezettségek, célkitűzések és elvek sérelme nélkül kell alkalmazni, utóbbiak se nem akadályozhatják annak alkalmazását, se nem mentesíthetnek azok alkalmazása alól. A Bizottságnak biztosítania kell, hogy az energiahatékonyság és a keresletoldali reakálási mechanizmusok a termelési kapacitással azonos hangsúlyt kapjanak. Az energiahatékonysági fejlesztéseket minden olyan esetben meg kell valósítani, amikor azok költséghatékonyabbak, mint a megfelelő kínálatoldali megoldások. Ennek hozzá kellene járulnia ahhoz, hogy az Unió – különösen a polgárok és a vállalkozások – ki tudja aknázni az energiahatékonyság számos előnyét. Az energiahatékonyság-javító intézkedések végrehajtását prioritássá kell tenni az energiaszegénység enyhítése tekintetében is.
- (12) Az energiahatékonyságot alapvető elemnek kell tekinteni és érvényesítését prioritásként kell kezelni az uniós energetikai infrastruktúrára vonatkozó jövőbeli beruházási döntések során. Az energiahatékonyság első elvét elsősorban a rendszerhatékonysági megközelítés, valamint a társadalmi **és egészségügyi** szempontok figyelembevételével kell alkalmazni, **figyelmet fordítva az ellátásbiztonságra, az energiarendszer-integrációra és az éghajlat-semlegességre való áttérésre**. Következésképpen hozzá kell járulnia mind az egyes végfelhasználói ágazatok, mind a teljes energiarendszer hatékonyságának javításához. Az elv alkalmazásának támogatnia kell az (EU)

⁽¹⁰⁾ Ld még az Európai Bizottság „Energy-efficient Cloud Computing Technologies and Policies for an Eco-friendly Cloud Market” (Energiahatékony felhőalapú informatikai technológiák és politikák a környezetbarát felhőalapú piacért). című végleges vizsgálati jelentését, <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/energy-efficient-cloud-computing-technologies-and-policies-eco-friendly-cloud-market>.

⁽¹¹⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Európa digitális jövőjének megtervezése (COM(2020)0067).

2022. szeptember 14., szerda

2020/852 európai parlamenti és tanácsi rendeletben felsorolt környezeti célkitűzésekhez hozzájáruló energia-hatékony megoldásokra irányuló beruházásokat is ⁽¹²⁾.

- (13) Az energiahatékonyság elsődlegességének elvét az (EU) 2018/1999 európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽¹³⁾ határozta meg, és az az energiarendszer integrációjára vonatkozó stratégia ⁽¹⁴⁾ központi elemét képezi. Bár az elv a költséghatékonyságon alapul, alkalmazása **társadalmi szempontból** szélesebb körű következményekkel jár, **amelyeket gondosan értékelni kell az energiahatékonyság többszörös előnyeit figyelembe vevő, megalapozott költség-haszon elemzési módszerek segítségével.** A Bizottság külön iránymutatásokat dolgozott ki az elv működésére és alkalmazására vonatkozóan, konkrét eszközöket és példákat javasolva a különböző ágazatokban történő alkalmazásra. A Bizottság emellett ajánlást adott ki a tagállamoknak, amely ezen irányelv követelményeire épül, és az elv alkalmazásával kapcsolatban konkrét intézkedéseket szorgalmaz. **A tagállamoknak a lehető legnagyobb mértékben figyelembe kell venniük ezt az ajánlást, és az energiahatékonysági elv gyakorlati megvalósítása során az ajánláshoz kell igazodniuk.**
- (13a) Az energiahatékonyság elsődlegességének elve egy olyan holisztikus megközelítés elfogadását jelenti, amely figyelembe veszi az integrált energiarendszer általános hatékonyságát, az ellátás biztonságát és a költséghatékonyságot, és a klímasemlegesség érdekében a teljes értékláncban (az energiatermeléstől a hálózati szállításon át a végső energiafogyasztásig) a leghatékonyabb megoldásokat támogatja annak érdekében, hogy a hatékonyság a primerenergia-fogyasztás és a végsőenergia-fogyasztás tekintetében egyaránt elérhető legyen. Ennek a megközelítésnek a rendszer teljesítményét és az energia dinamikus felhasználását kell vizsgálnia, ahol a keresletoldali erőforrásokat és a rendszer rugalmasságát hatékonysági megoldásoknak tekintik. Ugyanakkor az elv alacsonyabb eszközszinten is alkalmazható, amikor az egyes megoldások energiahatékonyságát kell meghatározni, és a magasabb hatékonyságú megoldásokat kell előnyben részesíteni, amennyiben azok költséghatékony dekarbonizációs pályát is jelentenek.
- (14) A hatás elérése érdekében a **nemzeti, regionális, helyi és ágazati** döntéshozóknak következetesen alkalmazniuk kell az energiahatékonyság elsődlegességének elvét valamennyi releváns szakpolitikai, tervezési és jelentős beruházási döntés során, azaz az energiafogyasztást, **-átvitelt, -elosztást, -tárolást vagy** -ellátást befolyásoló, egyenként 50 millió EUR-t, közlekedési infrastrukturális projektek esetében pedig 75 millió EUR-t meghaladó értékű nagyberuházások esetében. Az elv megfelelő alkalmazása megköveteli a megfelelő költség-haszon elemzési módszerek alkalmazását, az energiahatékony megoldásokhoz szükséges feltételek megteremtését és a megfelelő nyomon követést. **A költség-haszon elemzéseknek mindig az energiaárakra vonatkozó legfrissebb információkon kell alapulniuk, és az energiahatékonysági intézkedések alkalmazásának ösztönzése érdekében tartalmazni kell az árak – például a kibocsátáskereskedelmi rendszer kibocsátási egységeinek csökkenése miatti – emelkedésére vonatkozó forgatókönyveket, és ezeket szisztematikusan kell kidolgozni, végrehajtani és nyilvánosan hozzáférhetővé tenni. Előnyben kell részesíteni a keresletoldali megoldásokat minden olyan esetben, amikor azok költséghatékonyabbak, mint az energiaellátási infrastruktúrába történő befektetések a szakpolitikai célkitűzések teljesítése érdekében.** A keresletoldali rugalmasság szélesebb körű gazdasági, környezeti és társadalmi előnyökkel járhat a fogyasztók és a **helyi közösségek** számára, valamint növelheti az energiarendszer hatékonyságát és csökkentheti az energiaköltségeket, például azáltal, hogy csökkenti a rendszerüzemeltetési költségeket, ami valamennyi fogyasztó számára alacsonyabb díjakat eredményez. A tagállamoknak figyelembe kell venniük a keresletoldali rugalmasságból származó potenciális előnyöket az energiahatékonyság elsőbbségének elve alkalmazásakor, és adott esetben az integrált energiarendszer hatékonyságának növelésére irányuló erőfeszítéseik részeként figyelembe kell venniük **mind központi, mind decentralizált szinten** a keresletre való reagálást, az energiatárolást és az intelligens megoldásokat.

⁽¹²⁾ HL L 198., 2020.6.22., 13. o.

⁽¹³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1999 rendelete (2018. december 11.) az energiaunió és az éghajlat-politika irányításáról, valamint a 663/2009/EK és a 715/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, a 94/22/EK, a 98/70/EK, a 2009/31/EK, a 2009/73/EK, a 2010/31/EU, a 2012/27/EU és a 2013/30/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2009/119/EK és az (EU) 2015/652 tanácsi irányelv módosításáról, továbbá az 525/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről, PE/55/2018/REV/1 (HL L 328., 2018.12.21., 1. o.).

⁽¹⁴⁾ Uniói stratégia az energiarendszer integrációjának megteremtéséért (COM(2020)0299).

2022. szeptember 14., szerda

- (15) Az energiahatékonyság elsődlegességének elvét mindig arányosan kell alkalmazni, és ezen irányelv követelményei nem eredményezhetnek átfedést, és nem róhatnak egymásnak ellentmondó kötelezettségeket a tagállamokra, amennyiben az elv alkalmazását közvetlenül más jogszabályok biztosítják. Ez a helyzet állhat fenn **az (EU) 2022/869 európai parlamenti és tanácsi rendelet 3. cikke** ⁽¹⁵⁾ szerinti uniós listán szereplő közös érdekű projektek esetében, amely jogszabály előírja, hogy az említett projektek kidolgozása és értékelése során figyelembe kell venni az az energiahatékonyság elsődlegességének elvét.
- (16) A klímasemleges Unió 2050-ig történő megvalósítását célzó méltányos energetikai áttérés az európai zöld megállapodás központi eleme. Az energiaszegénység az igazságos energetikai áttérés elősegítésére kidolgozott „Tiszta energia minden európainak” című jogalkotási csomag sarkalatos pontja. Az (EU) 2018/1999 rendelet és az (EU) 2019/944 európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽¹⁶⁾ alapján a Bizottság indikatív iránymutatást adott az energiaszegénység felméréséhez használandó megfelelő mutatókról, és meghatározta az „energiaszegénységben élő háztartások jelentős számának” fogalmát ⁽¹⁷⁾. Az (EU) 2019/944 irányelv és a 2009/73/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽¹⁸⁾ előírja a tagállamok számára, hogy hozzanak megfelelő intézkedéseket az energiaszegénység minden felismert formájának kezelésére, beleértve a szegénység tágabb összefüggéseivel foglalkozó intézkedéseket is. **Ez különösen fontos az emelkedő energiaárak és az inflációs nyomás összefüggésében, ahol rövid és hosszú távú intézkedéseket egyaránt végre kell hajtani az Unió energiarendszerét érintő rendszerszintű kihívások kezelése érdekében.**
- (17) Az alacsony és közepes jövedelmű háztartásoknak, a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználóknak – ideértve a hasznosító fogyasztókat is –, az energiaszegénységben élő vagy azáltal veszélyeztetett személyeknek, valamint a szociális bérlakásokban élőknek, **a kkv-knak és a mikrovállalkozásoknak** részesülniük kell az energiahatékonyság elsődlegessége elvének alkalmazásából származó előnyökből. Az energiahatékonysági intézkedéseket prioritásként kell végrehajtani e személyek és háztartások helyzetének javítása és az energiaszegénység enyhítése érdekében, **és azoknak nem szabad a lakhatási, mobilitási vagy energiaköltségek aránytalan növekedését ösztönözniük.** A szakpolitikai döntéshozatal, valamint a szakpolitikák és intézkedések végrehajtása során alkalmazott holisztikus megközelítés megköveteli a tagállamoktól annak biztosítását, hogy más szakpolitikák és intézkedések ne gyakoroljanak kedvezőtlen hatást e személyekre és háztartásokra.
- (18) Ez az irányelv egy olyan tágabb szakpolitikai keret részét képezi, amely az egyes szakpolitikai területek – többek között az épületek (a 2010/31/EK irányelv ⁽¹⁹⁾), a termékek (a 2009/125/EK irányelv, az (EU) 2017/1369 rendelet és az (EU) 2020/740 rendelet ⁽²⁰⁾) és az irányítási mechanizmus (az (EU) 2018/1999 rendelet) – energiahatékonysági potenciáljával foglalkozik. E szakpolitikák nagyon fontos szerepet játszanak a termékek lecserélésekor, vagy épületek építésekor és felújításakor elérhető energiamegtakarítás tekintetében ⁽²¹⁾.
- (19) Egy ambiciózus energiahatékonysági célkitűzés eléréséhez meg kell szüntetni az akadályokat az energiahatékonysági intézkedésekbe való beruházások megkönnyítése érdekében. A LIFE program Tiszta energiára való áttérés elnevezésű alprogramja finanszírozást biztosít az energiahatékonysági szakpolitikák végrehajtása terén bevált európai gyakorlat kialakításához, amely többek között az energiahatékonyság magatartásbeli, piaci és szabályozási akadályai is foglalkozna.

⁽¹⁵⁾ **Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/869 rendelete (2022. május 30.) a transzeurópai energiaipari infrastruktúrára vonatkozó iránymutatásokról, a 715/2009/EK, az (EU) 2019/942 és az (EU) 2019/943 rendelet, továbbá a 2009/73/EK és az (EU) 2019/944 irányelv módosításáról, valamint a 347/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 152., 2022.6.3., 45. o.).**

⁽¹⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/944 irányelve (2019. június 5.) a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2012/27/EU irányelv módosításáról (HL L 158., 2019.6.14., 125. o.).

⁽¹⁷⁾ A Bizottság ajánlása az energiaszegénységről (C(2020)9600).

⁽¹⁸⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/73/EK irányelve (2009. július 13.) a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/55/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 211., 2009.8.14., 94. o.).

⁽¹⁹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2010/31/EU irányelve (2010. május 19.) az épületek energiahatékonyságáról (HL L 153., 2010.6.18., 13. o.).

⁽²⁰⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/125/EK irányelve (2009. október 21.) az energiával kapcsolatos termékek környezetbarát tervezésére vonatkozó követelmények megállapítási kereteinek létrehozásáról; Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1369 rendelete (2017. július 4.) az energiacímkézés keretének meghatározásáról és a 2010/30/EU irányelv hatályon kívül helyezéséről; és az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/740 rendelete (2020. május 25.) a gumiabroncsok üzemanyag-hatékonyság és más paraméterek tekintetében történő címkézéséről.

⁽²¹⁾ Mindemellett a környezettudatos terméktervezéssel kapcsolatos 2020–2024-es munkaterv és az épületkorszerűsítési program cselekvési tervének keretében végzett termék-felülvizsgálatok, továbbá az épületek energiahatékonyságáról szóló irányelv felülvizsgálata mind jelentős mértékben hozzá fog járulni a 2030-ra vonatkozó energiamegtakarítási célkitűzés eléréséhez.

2022. szeptember 14., szerda

- (20) Az Európai Tanács 2014. október 23-án és 24-én támogatta azt a célkitűzést, hogy 2030-ra uniós szinten 27 %-kal javuljon az energiahatékonyság, amelyet a 30 %-os uniós szintű célkitűzés szem előtt tartásával 2020-ig felül kell vizsgálni. Az Európai Parlament „Az európai energiaunió felé” című, 2015. december 15-i állásfoglalásában felszólította az Európai Bizottságot, hogy értékelje továbbá a 40 %-os energiahatékonysági célkitűzés megvalósíthatóságát is ugyanazon időkeret vonatkozásában.
- (21) Az előrejelzések szerint a 2030-ra kitűzött 32,5 %-os uniós energiahatékonysági célkitűzés és a meglévő keret egyéb szakpolitikai eszközei 2030-ig mintegy 45 %-kal csökkentenék az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását ⁽²²⁾. Az üvegházhatásúgáz-kibocsátás 2030-ig történő 55 %-os csökkentésére irányuló fokozott éghajlat-politikai törekvés jegyében a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó éghajlat-politikai célterv hatásvizsgálata felmérte, hogy milyen szintű erőfeszítésekre lenne szükség a különböző szakpolitikai területeken. A hatásvizsgálat megállapította, hogy az ÜHG-kibocsátási célnak a költségek szempontjából optimális elérése azt jelenti, hogy a végsőenergia-fogyasztást és a primerenergia-fogyasztást az alapforgatókönyvhöz képest legalább 36–37 %-kal, illetve 39–41 %-kal kellene csökkenteni.
- (22) Az Unió energiahatékonysági célkitűzését eredetileg a 2007-es referencia-forgatókönyv 2030-ra vonatkozó előrejelzései alapján határozták meg és számították ki alapértékként. Az Eurostat energiamérleg-számítási módszertanának megváltozása és a későbbi modellezési előrejelzések javítása miatt az az alapforgatókönyvet módosítani kell. Így a célérték meghatározására ugyanazon megközelítést alkalmazva – azaz a jövőbeli alapforgatókönyvekkel összehasonlítva – az Unió 2030-ra vonatkozó energiahatékonysági célkitűzésének meghatározása a nemzeti energia- és klímatervekből származó nemzeti hozzájárulásokat tükröző 2020-as referencia-forgatókönyv 2030-ra vonatkozó előrejelzéseihez képest történik. Az aktualizált alapforgatókönyv szerint az Uniónak tovább kell növelnie energiahatékonysági törekvéseit. Az uniós célkitűzésekre vonatkozó ambíciószint kifejezésének új módja nem érinti a szükséges erőfeszítések tényleges szintjét.
- (23) A végsőenergia- és a primerenergia-fogyasztás kiszámításának módszere összhangban van az Eurostat új módszerével, de az ezen irányelv alkalmazásában használt mutatók alkalmazási köre eltérő – azaz a végső energiára vonatkozó célkitűzés tekintetében nem foglalják magukban a környezeti hőt, magukban foglalják viszont a nemzetközi légi közlekedésben felhasznált energiafogyasztást. Az új mutatók alkalmazása azt is jelenti, hogy a nagyolvasztók energiafogyasztásában bekövetkező változások már csak a primerenergia-fogyasztásban tükröződnek.
- (24) annak szükségességét, hogy az Unió javítsa – energiahatékonyságát, 2030-ig megvalósítandó primerenergia-fogyasztásban és végsőenergia-fogyasztásban kell kifejezni. feltüntetve, hogy a jelenlegi intézkedéseken és a nemzeti energia- és klímatervekben szereplő intézkedéseken felül milyen további erőfeszítésekre van szükség. A 2020-as referencia-forgatókönyv 864 Mtoe végsőenergia-fogyasztást és 1 124 Mtoe primerenergia-fogyasztást vetít előre 2030-ig (a környezeti hő nélkül, de beleértve a nemzetközi légi közlekedést). A **14,5 %-os** további csökkentés 2030-ra a primerenergia-fogyasztás tekintetében **740 Mtoe**, a végsőenergia-fogyasztás tekintetében pedig **960 Mtoe** csökkentést eredményez. **A 2007-es referencia-forgatókönyv 2030-ra vonatkozó előrejelzéseire képest ez a végsőenergia-fogyasztás 40 %-os, a primerenergia-fogyasztás 42,5 %-os csökkenésnek felel meg.** A 2020-as energiahatékonysági cél elérése érdekében tagállami szinten nincsenek kötelező célkitűzések. **A 2030-as célkitűzés tekintetében a nemzeti hozzájárulásoknak kötelezővé kell válniuk**, és a tagállamoknak az ezen irányelvben megadott képlet szerint kell meghatározniuk az Unió energiahatékonysági célkitűzéseire való hozzájárulásukat. A tagállamoknak szabadon kell meghatározniuk nemzeti célkitűzéseiket akár a primerenergia- vagy a végsőenergia-fogyasztás, vagy a primerenergia- vagy a végsőenergia-megtakarítás, akár az energiaszükséglet alapján. Ezen irányelv módosítja, hogy a tagállamok miként fejezzék ki a **kötelező** uniós célkitűzés tekintetében vállalt **kötelező** nemzeti hozzájárulásukat. Az uniós célkitűzés tekintetében vállalt **kötelező** tagállami hozzájárulásokat a következetesség és a haladás nyomon követésének biztosítása érdekében végső- és primerenergia-fogyasztásban kell kifejezni. Az Unió 2030-as célkitűzéseinek megvalósítása felé tett haladást indokolt rendszeresen értékelni, amelyről az (EU) 2018/1999 európai parlamenti és tanácsi rendelet rendelkezik.
- (25) Az energiahatékonysági célkitűzést az energiahatékonyságot különböző területeken ösztönző különös **helyi, regionális**, nemzeti és uniós intézkedések halmozott végrehajtásának eredményeképpen **kell** elérni. A tagállamok számára elő kell írni, hogy nemzeti energiahatékonysági szakpolitikákat és intézkedéseket határozzanak meg. A Bizottságnak értékelnie kell az egyes tagállamok ilyen szakpolitikáit, intézkedéseit és egyéni erőfeszítéseit és az elért előrehaladással kapcsolatos adatokat annak értékelése érdekében, hogy mekkora a valószínűsége az átfogó uniós célkitűzés elérésének, illetve mennyire elégségesek az egyéni erőfeszítések a közös cél eléréséhez.

⁽²²⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Európai Beruházási Banknak – Tiszta bolygót mindenkinek – Európai hosszú távú stratégiai jövőkép egy virágzó, modern, versenyképes és klímabarát gazdaságról (COM(2018)0773).

2022. szeptember 14., szerda

- (26) A közsféra az Unió végsőenergia-fogyasztásának mintegy 5–10 %-áért felel. A hatóságok évente mintegy 1,8 billió EUR-t költenek. Ez az Unió bruttó hazai termékének mintegy 14 %-át teszi ki. Emiatt a közsféra fontos hajtóerőt jelent a piac hatékonyabb termékek, épületek és szolgáltatások irányába történő elmozdulásának ösztönzésében, valamint a polgárok és vállalkozások energiafogyasztási szokásainak megváltoztatásában. Ezen túlmenően az energiafogyasztásnak az energiahatékonyság-javító intézkedések miatti csökkenése közforrásokat szabadíthat fel egyéb célokra. A nemzeti, regionális és helyi szintű közintézményeknek példamutató szerepet kell játszaniuk az energiahatékonyság terén.
- (27) Ahhoz, hogy a közsféra példamutató szerepet töltsön be, saját dekarbonizációs és energiahatékonysági célokat kell kitűznie. A közsférában az energiahatékonyság-javításnak tükröznie kell az uniós szinten szükséges erőfeszítéseket. **A közsféra energiafogyasztásának legalább 2 %-os éves csökkentésére vonatkozó kötelezettség várhatóan biztosítja majd, hogy a közsféra példamutató szerepet játszasson.** A végsőenergia-fogyasztás csökkentése érdekében a tagállamok továbbra is teljes rugalmasságot élveznek az energiahatékonyság-javító intézkedések megválasztása tekintetében. A végsőenergia-fogyasztás éves csökkentésének előírása kisebb adminisztratív terhet jelent, mintha az energiamegtakarítás mérésére szolgáló módszerek kerülnének meghatározásra.
- (28) Kötelezettségük teljesítése érdekében a tagállamoknak a közintézmények valamennyi közszolgáltatásának és létesítményének végsőenergia-fogyasztását meg kell célozniuk. A címzettek körének meghatározásához a tagállamoknak az ajánlatkérő szervek 2014/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvben foglalt fogalommeghatározását kell alkalmazniuk⁽²³⁾. A kötelezettség teljesítéséhez a közsféra bármely területén lehet csökkenteni a végsőenergia-fogyasztást, ideértve a közlekedést, a középületeket, az egészségügyet, a területrendezést, a vízgazdálkodást és a szennyvízkezelést, a szennyvíz- és vízisztítást, a hulladékgazdálkodást, a távfűtést és -hűtést, az energiaelosztást, az ellátást és tárolást, a közvilágítást és az infrastruktúra-tervezést is. A közintézmények adminisztratív terheinek csökkentése érdekében a tagállamoknak digitális platformokat vagy eszközöket kell létrehozniuk az összesített fogyasztási adatok állami szervektől való összegyűjtésére, nyilvánosan hozzáférhetővé tételére és az adatok Bizottság felé történő jelentésére.
- (29) A tagállamoknak példamutatóan kell eljárniuk annak biztosításával, hogy a közsférában az összes energia-hatékonyság-alapú szerződést, **energetikai auditot** és energiagazdálkodási rendszert az európai vagy nemzetközi szabványoknak megfelelően hajtják végre, illetve hogy az energetikai auditokat nagyrészt a közsféra nagy energiafogyasztó részeiben alkalmazzák. **A tagállamoknak egyértelmű iránymutatást és eljárásokat kell biztosítaniuk ezen eszközök alkalmazására vonatkozóan.**
- (30) A hatóságokat arra ösztönözzük, hogy olyan szervezetektől szerezzenek támogatást, mint például a fenntartható energiával foglalkozó, adott esetben regionális vagy helyi szinten létrehozott, ügynökségek. Ezeknek az ügynökségeknek a szerveződése általában tükrözi egy adott régióban vagy a közsféra egy bizonyos területén működő hatóságok egyéni igényeit. A központosított ügynökségek más tekintetben tudják jobban kielégíteni az igényeket, illetve képesek hatékonyabban működni, például a kisebb vagy központosított tagállamokban, vagy az olyan összetett vagy régiókon átnyúló területeken, mint a távfűtés és -hűtés. A 21. cikk alapján a fenntartható energiával foglalkozó ügynökségek egyablakos ügyintézési pontként szolgálhatnak. Ezek az ügynökségek gyakran felelősek helyi vagy regionális dekarbonizációs tervek kidolgozásáért, amelyek más dekarbonizációs intézkedéseket is tartalmazhatnak, például a fosszilis tüzelőanyagokkal működő kazánok lecserélését, valamint támogatják a hatóságokat az energiával kapcsolatos szakpolitikák végrehajtásában. A fenntartható energiával foglalkozó ügynökségek vagy a regionális és helyi hatóságokat segítő egyéb szervezetek egyértelmű hatáskörökkel, célkitűzésekkel és erőforrásokkal rendelkezhetnek a fenntartható energia területén. A fenntartható energiával foglalkozó ügynökségeket ösztönözni lehetne arra, hogy mérlegeljék az Unió éghajlat- és energiapolitikai célkitűzéseinek végrehajtása mellett önkéntesen elkötelezett helyi önkormányzatokat tömörítő Polgármesterek Szövetsége keretében tett kezdeményezéseket, valamint más, e célból már létező kezdeményezéseket. A dekarbonizációs terveknek területfejlesztési tervekhez kell kapcsolódniuk, és figyelembe kell venniük a tagállamok által elvégzendő átfogó értékelést.
- (31) A tagállamoknak **pénzügyi és technikai támogatás nyújtásával, valamint a zöld átállás valamennyi szakaszában szükséges munkaerő és képzett szakemberek hiányának kezelésére irányuló tervek benyújtásával** támogatniuk kell a közintézményeket az energiahatékonyság-javító intézkedések bevezetésében, többek között regionális és helyi szinten, **ideértve a kézműveseket, valamint a zöld technológiában jártas, magasan képzett szakértőket, az**

⁽²³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/24/EU irányelve (2014. február 26.) a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 94., 2014.3.28., 65. o.).

2022. szeptember 14., szerda

alkalmazott tudománnyal foglalkozó tudósokat és az innovátorokat is. A tagállamoknak támogatniuk kell a közintézményeket, hogy az energiamegtakarításon túlmenően vegyék figyelembe az olyan szélesebb körű előnyöket is, mint a jobb beltéri levegőminőség és az egészségesebb beltéri környezet, valamint az emberek életminőségének javítása, különösen az iskolák, napközi otthonok, az időotthonok, a védett lakások és a kórházak esetében. A tagállamoknak iránymutatásokat kell biztosítaniuk, előmozdítva a kompetenciaépítést és képzési lehetőségeket, valamint ösztönözniük kell a közintézmények közötti együttműködést. E célból a tagállamok nemzeti és regionális kompetenciaközpontokat hozhatnak létre az olyan összetett kérdésekkel kapcsolatban, mint például a helyi vagy regionális energiaügynökségeknek nyújtott, távfűtéssel vagy -hűtéssel kapcsolatos tanácsadás.

- (31a) *A mostani energiabiztonsági válsághelyzetben és az energiaárak ugrásszerű növekedésére tekintettel a tagállamokat ösztönözni kell az energiamegtakarítási beruházások előrehozatalára. E célból azon tagállamoknak, amelyek a 2024–2026-os időszakban bármely évben épületeik teljes alapterületének több mint 3 %-át felújítják, lehetőséget kell adni arra, hogy a többletet beszámítsák a következő három év bármelyikének éves épületfelújítási hányadába. Az a tagállam, amely 2027. január 1-jétől az épületei teljes alapterületének több mint 3 %-át felújítja, a többletet beszámíthatja a következő két év éves felújítási arányába. Ez a lehetőség nem használható fel olyan célokra, amelyek nincsenek összhangban ezen irányelv általános célkitűzéseivel és ambíciószintjével.*
- (32) Az ipari tevékenységeken kívül a fő energiafelhasználók és kibocsátásforrások az épületek és a közlekedés⁽²⁴⁾. Az épületek az Unió teljes energiafogyasztásának mintegy 40 %-áért, az energiából származó üvegházhatású gázainak pedig 36 %-áért felelősek⁽²⁵⁾. Az épületkorszerűsítési programról szóló bizottsági közlemény⁽²⁶⁾ az építőipar energia- és erőforrás-hatékonyságának és a megfizethetőség kettős kihívásával foglalkozik, és célja a felújítási arány megduplázása. A program középpontjában a legrosszabb energiahatékonyságú épületek, az energiaszegénység és a középületek állnak. Az épületek ráadásul kiemelt fontossággal bírnak azon uniós célkitűzés elérése szempontjából, amely szerint 2050-re meg kell valósítani a klímasemlegességet. A közintézmények tulajdonában lévő épületek, továbbá a közérdekű szolgáltatásokat – például oktatási (például bölcsődék, iskolák és egyetemek), egészségügyi (például kórházak és időotthonok) és szociális (például a fiatalokat, időseket és alacsony jövedelmű háztartásokban élőket kiszolgáló közösségi központok) szolgáltatásokat – nyújtó épületek vagy a szociális lakások az épületállomány jelentős részét teszik ki, és különösen nagy figyelem övezi őket. Ezért helyénvaló egy éves felújítási arány meghatározása a tagállamok területén lévő, a közintézmények tulajdonában lévő épületek és a szociális célú épületek tekintetében annak érdekében, hogy azok energiahatékonysága javuljon, és közel nulla energiaigényű épületekké vagy nulla kibocsátású épületekké alakítsák át azokat. A tagállamokat felkérjük arra, hogy magasabb felújítási arányokat határozzanak meg, amennyiben az épületállományuk felújításának keretében költséghatékonyan bizonyul, hosszú távú felújítási stratégiáiknak vagy nemzeti felújítási programjaiknak megfelelően. Ez a felújítási arány nem érintheti a közel nulla energiaigényű épületek (NZEB) tekintetében a 2010/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvben előírt kötelezettségek fennállását⁽²⁷⁾. **A tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy egyes épületekre, például a különleges építészeti vagy történelmi értékű épületekre kevésbé szigorú követelményeket alkalmazzanak.** A 2010/31/EU irányelv következő felülvizsgálatakor a Bizottságnak értékelnie kell, hogy a tagállamok milyen előrelépést tettek a közintézmények tulajdonában lévő épületek felújítása terén. A Bizottságnak jogalkotási javaslat előterjesztését kell mérlegelnie a felújítási arány felülvizsgálata céljából, figyelembe véve a tagállamok által tett előrelépést, a jelentős gazdasági és műszaki fejleményeket, illetve szükség esetén az Unió dekarbonizációs és szennyezőanyag-mentesítési kötelezettségvállalásait. A közintézmények tulajdonában lévő épületek felújítására vonatkozó, ezen irányelvben foglalt kötelezettség kiegészíti az említett irányelvet, amelynek értelmében a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy amennyiben a meglévő épületeken jelentős felújítást hajtanak végre, azok energiahatékonyságát fokozni kell oly módon, hogy az épületek megfeleljenek a közel nulla energiaigényű épületekre vonatkozó követelményeknek. **A Bizottságnak és a tagállamoknak további iránymutatást kell nyújtaniuk a történelmi értékű épületek mélyfelújításáról.**

⁽²⁴⁾ COM(2020)0562.

⁽²⁵⁾ Lásd a Nemzetközi Erőforrás Testület (IRP), „Resource Efficiency and Climate Change” (Erőforrás-hatékonyság és éghajlatváltozás) című dokumentumát (2020) és az ENSZ 2019. évi környezetvédelmi kibocsátási szakadékról szóló jelentését. Ezek a számadatok az épületek használatára és üzemeltetésére vonatkoznak, ideértve a villamos energia és fűtési ágazat közvetett kibocsátásait, nem a teljes életciklusukra. Az építési termékek életciklusra vetített CO₂-kibocsátása globális szinten a teljes évi üvegházhatásúgáz-kibocsátás mintegy 10 %-át teszi ki.

⁽²⁶⁾ COM(2020)0662.

⁽²⁷⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2010/31/EU irányelve (2010. május 19.) az épületek energiahatékonyságáról (HL L 153., 2010.6.18., 13. o.).

2022. szeptember 14., szerda

- (33) A felújítások arányának meghatározásához a tagállamoknak tudniuk kell, hogy mely épületek nem érik el a közel nulla energiaigényű épületek szintjét. Ezért a tagállamoknak az energiahatékonysági tanúsítványok átfogó adatbázisának részeként a középületekről, **többek között a szociális lakásokról** is nyilvántartást kell közzétenniük és naprakészen tartaniuk. E nyilvántartás alapján a magánszereplők, köztük az energetikai szolgáltató vállalkozások is felújítási megoldásokat javasolhatnak, és azokat az uniós épületállomány megfigyelőközpontja összesítheti.
- (34) 2020-ban a világ népességének több mint fele városi területeken él. Ez az arány 2050-re várhatóan eléri a 68 %-ot⁽²⁸⁾. Ráadásul a 2050-ben használt városi infrastruktúrák felét még meg kell építeni⁽²⁹⁾. A városok és a nagyvárosi területek a gazdasági tevékenység, a tudásteremtés, az innováció és az új technológiák központjai. A városok befolyásolják az ott élő vagy dolgozó polgárok életminőségét. A tagállamoknak műszakilag és pénzügyileg támogatniuk kell a településeket. A tagállamokban számos települési önkormányzat és más közintézmény már integrált energiatakarékosági, energiaellátási és **fenntartható mobilitási** megközelítéseket vezetett be például a fenntartható energiát célzó cselekvési tervek **vagy fenntartható városi mobilitási tervek** útján (ilyenek többek között a Polgármesterek Szövetsége kezdeményezés keretében kidolgozott fellépések) vagy az épületekkel vagy közlekedési módokkal összefüggő egyedi intézkedéseken túllépő integrált városi megközelítések formájában. **A személy- és az áruszállítás tekintetében egyaránt további erőfeszítésekre van szükség a városi mobilitás energiahatékonyságának javítása terén, mivel az a közúti közlekedés teljes energiaszükségletének mintegy 40 %-át használja fel. A [felülvizsgált TEN-T rendeletnek – 2021/0420(COD)] jelentősen hozzá kell járulnia ezen irányelv céljainak eléréséhez, azáltal, hogy következetes, integrált és multimodális megközelítéssel kezeli a városi közlekedés energiahatékonyságát az említett rendeletben meghatározott fenntartható városi mobilitási tervek elfogadására vonatkozó követelmény révén. Ezen túlmenően ezen irányelv céljainak elérése érdekében a tagállamoknak határozottan ösztönözniük kell minél több helyi hatóságot a fenntartható városi mobilitási tervek elfogadására annak érdekében, hogy – az energiahatékonyság elsődlegességének elvével összhangban – hozzájáruljanak az energiaszükséglet csökkentéséhez és lehetőség szerint elkerüljék a szükségtelen szállítást.**
- (35) A bizonyos termékek és szolgáltatások beszerzése, valamint épületek vásárlása és bérlete tekintetében az építési beruházásokat, beszerzéseket vagy szolgáltatásokat közbeszerzési szerződések útján odaítélő ajánlatkérő szervezetnek vagy közszolgáltató ajánlatkérőknek példát kell mutatniuk, és döntéseik során szem előtt kell tartaniuk a beszerzések energiahatékonyságát, továbbá az energiahatékonyság elsődlegességének elvét kell alkalmazniuk, azon közbeszerzési szerződések és koncessziók tekintetében is, amelyekre nézve a IV. melléklet nem ír elő konkrét követelményeket. Ez azon igazgatási szervezeti egységekre vonatkozik, amelyek illetékessége egy tagállam egész területére kiterjed. Amennyiben valamely tagállamban, illetve egy adott hatáskör vonatkozásában nem létezik olyan érintett igazgatási szervezeti egység, amelynek illetékessége kiterjed a tagállam egész területére, akkor a kötelezettségnek azokra az igazgatási egységekre kell vonatkoznia, amelyek illetékessége együttesen kiterjed a tagállam egész területére. Mindamellet be kell tartani az uniós közbeszerzési irányelvek rendelkezéseit. A tagállamoknak el kell hárítaniuk az egy tagállamon belüli vagy határokon átnyúló közös közbeszerzés akadályait, amennyiben ez csökkentheti a költségeket, valamint fokozhatja a belső piac nyújtotta előnyöket azáltal, hogy üzleti lehetőségeket teremt az ellátók és az energiahatékonysági szolgáltatók számára.
- (36) A közbeszerzésen keresztül állami forrásokat beruházó valamennyi közjogi intézménynek példát kell mutatnia a szerződések és koncessziók odaítélésekor azáltal, hogy a legmagasabb energiahatékonysági teljesítményű termékeket, szolgáltatásokat, építési beruházásokat és épületeket választják ki, többek között a 2009/30/EK irányelv szerinti egyedi követelmények hatálya alá nem tartozó beszerzések esetében is. Ebben az összefüggésben a 2014/23/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽³⁰⁾ 6. és 7. cikkében, a 2014/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽³¹⁾ 2. cikkének (1) bekezdésében, valamint a 2014/25/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. és 4. cikkében meghatározott értékhatárokat meghaladó értékű közbeszerzési szerződésekre és koncessziókra vonatkozó valamennyi odaítélési eljárásnak figyelembe kell vennie a termékek, épületek és szolgáltatások uniós vagy nemzeti jog által meghatározott energiahatékonyságát, közbeszerzési eljárásaik során prioritásként kezelve az energiahatékonyság elsődlegességének elvét.

⁽²⁸⁾ <https://www.unfpa.org/world-population-trends>

⁽²⁹⁾ https://www.un.org/en/ecosoc/integration/pdf/fact_sheet.pdf

⁽³⁰⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/23/EU irányelve (2014. február 26.) a koncessziós szerződésekről (HL L 94., 2014.3.28., 1. o.).

⁽³¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/24/EU irányelve (2014. február 26.) a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 94., 2014.3.28., 65. o.).

2022. szeptember 14., szerda

- (37) Fontos továbbá, hogy a tagállamok nyomon kövessék, hogy az ajánlatkérő szervek és a közszolgáltató ajánlatkérők hogyan veszik figyelembe az energiahatékonysági követelményeket a termékek, épületek, építési beruházások és szolgáltatások beszerzése során, biztosítva, hogy a közbeszerzési irányelvekben említett értékhatárokat túllépő pályázatok energiahatékonyságára gyakorolt hatására vonatkozó információk nyilvánosan hozzáférhetőek legyenek. Így az érdekelt felek és a polgárok az átláthatóság jegyében meg tudják ítélni, hogy a közszféra érvényre juttatja-e a közbeszerzésekben az energiahatékonyság elsődlegességének elvét.
- (38) Az európai zöld megállapodás elismeri a körforgásos gazdaság szerepét az átfogó uniós dekarbonizációs célkitűzések megvalósításának elősegítésében. **A közszférának hozzá kell járulnia** ezekhez a célkitűzésekhez azáltal, hogy vásárlóerejét adott esetben környezetbarát termékekre, épületekre, szolgáltatásokra és építési beruházásokra fordítja a zöld közbeszerzéshez rendelkezésre álló eszközök segítségével, és ezáltal jelentősen hozzájárul az energiatranszformáció és a környezeti hatások csökkentéséhez.
- (39) Fontos, hogy az életciklus-költségek, valamint a környezeti hatások és költségek értékeléséhez szükséges iránymutatások és módszerek rendelkezésre bocsátásával a tagállamok kellő támogatást biztosítsanak a közintézmények számára az energiahatékonysági követelmények közbeszerzésekben való bevezetéséhez és a zöld közbeszerzés alkalmazásához. A jól megtervezett eszközök, különösen a digitális eszközök várhatóan megkönnyítik a közbeszerzési eljárásokat és csökkentik az adminisztratív költségeket, különösen a kisebb tagállamokban, amelyekben esetleg nincs elegendő kapacitás az ajánlatok elkészítéséhez. E tekintetben a tagállamoknak aktívan elő kell mozdítaniuk a digitális eszközök használatát és az ajánlatkérő szervek közötti együttműködést, többek között a határokon átnyúlóan is a bevált gyakorlatok megosztása céljából.
- (40) Tekintettel arra, hogy az épületek üzemeltetési élettartamuk előtti és után is okoznak üvegházhatásúgáz-kibocsátást, a tagállamoknak az épületek szén-dioxid-kibocsátásának teljes életciklusát is figyelembe kell venniük. Erre a közszféra példamutató szerepének részeként tett azon erőfeszítések keretében kerül sor, amelyek a teljes életciklus alatti teljesítményre, a körforgásos gazdaság szempontjaira és a környezeti hatásokra fordított figyelem növelésére irányulnak. A közbeszerzés tehát lehetőséget kínálhat arra, hogy az épületek teljes életciklusára vetített CO₂-kibocsátásával foglalkozzanak. E tekintetben az ajánlatkérő szervek fontos szereplők, mivel közbeszerzési eljárások részeként olyan új épületeket **kell vásárolniuk**, amelyek globális felmelegedési potenciáljával teljes életciklusuk alatt törődnek.
- (41) A teljes életciklus alatti globális felmelegedési potenciál az épülethez kapcsolódó üvegházhatásúgáz-kibocsátást méri az épület életciklusának különböző szakaszaiban. Így azt méri fel, hogy az épület összességében milyen mértékben járul hozzá éghajlatváltozást okozó kibocsátásokhoz. Ezt néha szénlábnyom-értékelésnek vagy a teljes életciklusra vonatkozó szén-dioxid-mérésnek nevezik. Egyszerre figyelembe veszi az építőanyagokban rejlő szén-dioxid-kibocsátást a felhasználás szakaszától kezdődő közvetlen és közvetett szén-dioxid-kibocsátással. Az épületek jelentős anyagbankok, amelyek évtizedek alatt nagy szén-dioxid-intenzitású erőforrásokat tárolnak, ezért fontos feltérképezni az olyan tervezési lehetőségeket, amelyek **a körforgásos gazdaságra vonatkozó új cselekvési tervvel összhangban** megkönnyítik a jövőbeli újrafelhasználást és újrafelhasználást a működési élettartam végén. **A tagállamoknak elő kell mozdítaniuk az építőanyagok körforgásos jellegét, tartósságát és alkalmazkodóképességét, miközben versenyképes és vonzó költségeket határoznak meg az építési termékek fenntarthatósági teljesítményével kapcsolatban, felhasználva az összes rendelkezésre álló pénzügyi eszközt a körforgásos anyagok használatának ösztönzésére.**
- (42) A globális felmelegedési potenciált numerikus mutatóként fejezzük ki (a hasznos belső alapterületre számolt) kgCO₂e/m² mértékegységben minden egyes életciklusszakaszra, egy 50 éves referencia-időszak átlagában. Az adatok kiválasztása, a forgatókönyvek meghatározása és a számítások az EN 15978 szabvánnyal összhangban történnek. Az épületelemek és a műszaki berendezések alkalmazási körét a Level(s) uniós keretrendszer 1,2. mutatója határozza meg. Amennyiben létezik nemzeti számítási eszköz, vagy az az adatközléshez vagy az építési engedély megszerzéséhez szükséges, lehetővé kell tenni, hogy a kért információkat e nemzeti eszköz alkalmazásával adják meg. Lehetővé kell tenni más számítási eszközök használatát is, amennyiben azok megfelelnek a Level(s) uniós keretrendszerben meghatározott minimumkövetelményeknek.
- (43) A 2010/75/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽³²⁾ szabályozza az energiatermeléshez hozzájáruló vagy termelési célból energiát felhasználó létesítményeket, és az integrált engedély iránti kérelmeknek tartalmazniuk kell a létesítmény által felhasznált vagy termelt energiára vonatkozó információkat (12. cikk (1) bekezdés b) pont).

⁽³²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2010/75/EU irányelve (2010. november 24.) az ipari kibocsátásokról (a környezetszennyezés integrált megelőzése és csökkentése) (HL L 334., 2010.12.17., 17. o.).

2022. szeptember 14., szerda

Továbbá a fenti irányelv 11. cikke meghatározza, hogy a hatékony energiafelhasználás egyike az üzemeltető alapvető kötelezettségeinek, valamint a 2010/75/EU irányelv III. melléklete szerinti elérhető legjobb technikák meghatározására szolgáló szempontoknak. Az energiarendszerek adott időpontbeli működési hatékonyságát befolyásolja, hogy mennyire képesek az eltérő mértékű szabályozhatósággal és üzembehelyezési idővel működő, különféle forrásokból előállított energiát zökkenőmentesen és rugalmasan betáplálni a hálózatba. E hatékonyság javítása lehetővé fogja tenni a megújuló energia jobb kihasználását.

- (44) Az energiahatékonyság javítása hozzájárulhat a nagyobb gazdasági teljesítményhez. A tagállamoknak és az Uniónak arra kell törekedniük, hogy a gazdasági növekedés szintjétől függetlenül csökkenjen az energiafogyasztás.
- (45) Az ezen irányelv által meghatározott energiamegtakarítási kötelezettségeket növelni kell és a 2030 utáni időszakra is alkalmazni kell. Ez stabilitást biztosít a beruházók számára, és ezáltal elő fogja mozdítani a hosszú távú beruházásokat és az olyan hosszú távú energiahatékonysági intézkedéseket, mint az épületek mélyfelújítása, azon hosszú távú cél szem előtt tartásával, hogy könnyebbé váljon a meglévő épületek közel nulla energiaigényű épületekké történő költséghatékony átalakítása. **Az épületek energiahatékonyságát legalább 60 %-kal javító mélyfelújításokat jelenleg évente csak az épületállomány 0,2 %-ánál végzik el, és csak az esetek ötödében javul jelentősen az energiahatékonyság.** Az energiamegtakarítási kötelezettségek fontos szerepet töltenek be a helyi növekedésben, a munkahelyteremtésben, a versenyképesség fokozásában és az energiaszegénység enyhítésében. Biztosítania kell, hogy az Unió további lehetőségek teremtése révén elérhesse energiaügyi és éghajlat-politikai célkitűzéseit, valamint megszüntesse az energiafogyasztás és a növekedés közötti kapcsolatot. A magánszférával való együttműködés fontos annak értékeléséhez, hogy milyen feltételek mellett lehet a magánberuházásokat bevonni az energiahatékonysági projektekbe, valamint új bevételi modelleknek az energiahatékonyság területén megvalósuló innovációkhoz való kialakításához.
- (46) Az energiahatékonyság-javító intézkedések pozitív hatást gyakorolnak a levegőminőségre is, mivel az energiahatékony épületek számának növekedése hozzájárul a fűtési célú energiahordozók, beleértve a szilárd tüzelőanyagok iránti kereslet csökkenéséhez. Az energiahatékonysági intézkedések ezért hozzájárulnak a bel- és kültéri levegő minőségének javításához, és segítenek költséghatékony módon megvalósítani az uniós levegőminőségi politika célkitűzéseit, különösen az (EU) 2016/2284 európai parlamenti és tanácsi irányelvben ⁽³³⁾ meghatározottakat.
- (47) A tagállamoknak a 2030 -ig tartó teljes kötelezettségi időszak során 2023. december 31-ig a végsőenergia-fogyasztás legalább 0,8 %-ának megfelelő, 2024. január 1-jétől pedig legalább **2 %-ának** megfelelő új éves megtakarítással egyenértékű halmozott végfelhasználási energiamegtakarítást kell elérniük. E követelmény teljesítésére vagy a 2021. január 1. és 2030. december 31. közötti kötelezettségi időszak során bevezetett új szakpolitikai intézkedések révén nyílna lehetőség, vagy a korábbi időszak során vagy azt megelőzően elfogadott szakpolitikai intézkedésekből származó új egyéni fellépések révén, feltéve, hogy az energiamegtakarítást eredményező egyéni fellépések bevezetésére a következő időszakban kerül sor. E célból a tagállamok alkalmazhatnak energiahatékonysági kötelezettségi rendszert vagy alternatív szakpolitikai intézkedéseket, illetve ezek mindegyikét.
- (48) A 2021 és 2023. december 31. közötti időszakra Ciprus és Málta számára azt kell előírni, hogy mindössze a 2021 és 2030 közötti időszakban a végsőenergia-fogyasztás 0,24 %-ának megfelelő új megtakarítással egyenértékű halmozott végfelhasználási energiamegtakarítást érjenek el. Ezen egyéni megtakarítási arányt 2024. január 1-jétől kezdődően meg kell szüntetni.
- (49) Amennyiben a tagállamok kötelezettségi rendszert alkalmaznak, a tagállamoknak objektív és megkülönböztetésmentes kritériumok alapján kötelezett feleket kell kijelölniük **az átviteli-/szállítási rendszer-üzemeltetők,** az elosztórendszer-üzemeltetők, az energiaelosztók, a kiskereskedelmienergia-értékesítő vállalkozások és a közlekedési célú üzemanyag-elosztók vagy a kiskereskedelmi közlekedési célú üzemanyag-értékesítők közül. Az ilyen elosztók vagy kiskereskedők bizonyos kategóriáinak kijelölése vagy kijelölés alóli mentesítése nem értelmezhető úgy, mint ami összeegyeztethetetlen a megkülönböztetésmentesség elvével. A tagállamok tehát választhatnak, hogy az említett **átviteli-/szállítási rendszer-üzemeltetőket,** elosztórendszer-üzemeltetőket, elosztókat vagy kiskereskedőket vagy csak azok bizonyos kategóriáit jelölik-e ki kötelezett félként. A kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók és az

⁽³³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/2284 irányelve (2016. december 14.) egyes légköri szennyező anyagok nemzeti kibocsátásainak csökkentéséről, a 2003/35/EK irányelv módosításáról, valamint a 2001/81/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 344., 2016.12.17., 1. o.).

2022. szeptember 14., szerda

alacsony jövedelmű háztartások, az energiaszegénység által érintett személyek és a szociális bérlakásokban élők pozíciójának megerősítése és védelme, valamint a szakpolitikai intézkedéseknek prioritásként e személyek körében történő végrehajtása érdekében a tagállamok előírhatják a kötelezett felek számára, hogy energiamegtakarításokat érjenek el a kiszolgáltatók helyzetben lévő felhasználók, az energiaszegénység által érintett személyek és a szociális lakásokban élők körében. E célból a tagállamok energiaköltség-csökkentési célkitűzéseket is meghatározhatnak. A kötelezett felek e célokat úgy érhetik el, hogy előmozdítják az energiaszámlákon az energiamegtakarítást és pénzügyi megtakarítást eredményező intézkedések – például a szigetelési és fűtési intézkedések – bevezetését, **továbbá támogatják a megújulóenergia-közösségek és a helyi energiaközösségek energiamegtakarítási kezdeményezéseit. Ezek az intézkedések különösen előnyösek lehetnek a kiszolgáltatók helyzetben lévő fogyasztók, az energiaszegénység által érintett személyek és a szociális lakásokban élők számára, mivel ezek az emberek általában rosszabbul teljesítő épületekben élnek, és így a legnagyobb hasznot remélhetik az energiahatékonyság javításától.**

- (50) Az energiamegtakarítási kötelezettség teljesítését célzó szakpolitikai intézkedések kidolgozásakor a tagállamoknak tiszteletben kell tartaniuk az uniós éghajlat- és környezetvédelmi előírásokat és prioritásokat, és meg kell felelniük az (EU) 2020/852 rendelet ⁽³⁴⁾ értelmében vett, a „jelentős károkozás elkerülését célzó” elvnek. A tagállamoknak nem támogathatnak környezeti szempontból nem fenntartható tevékenységeket, például fosszilis tüzelőanyagok használatát. Az energiamegtakarítási kötelezettség célja, hogy erőteljesebben lépjen fel az éghajlatváltozással szemben azáltal, hogy a tagállamokat olyan fenntartható és tiszta szakpolitikai intézkedések kombinációjának végrehajtására ösztönzi, amelyek reziliensek és mérsékelik az éghajlatváltozást. Ezért a fosszilis tüzelőanyagok közvetlen égetésére vonatkozó szakpolitikai intézkedések révén elért energiamegtakarítás **bizonyos feltételek mellett és az ezen irányelv V. melléklet szerinti áttünetését követően bizonyos ideig** kezdve **beszámítható** az energiamegtakarítási kötelezettség keretében figyelembe vehető energiamegtakarításnak. Ez lehetővé teszi az energiamegtakarítási kötelezettség összehangolását az európai zöld megállapodás, az éghajlat-politikai célterv és az épületkorszerűsítési program célkitűzéseivel, valamint tükrözi az IEA nulla nettó kibocsátásról szóló jelentésében azonosított fellépés szükségességét ⁽³⁵⁾. A korlátozás arra kívánja ösztönözni a tagállamokat, hogy közpénzeket kizárólag időálló és fenntartható technológiákra fordítsanak. Fontos, hogy a tagállamok egyértelmű szakpolitikai keretet és beruházási biztonságot nyújtsanak a piaci szereplők számára. Az energiamegtakarítási kötelezettség keretében alkalmazott számítási módszert úgy kell végrehajtani, hogy minden piaci szereplő észszerű időn belül ki tudja igazítani technológiáit. Amennyiben a tagállamok – például támogatási rendszerek vagy energiahatékonysági kötelezettségi rendszerek révén – támogatják a hatékony fosszilis tüzelőanyag-technológiák elterjedését vagy ilyen technológiák korai lecserélését, az ebből fakadó energiamegtakarítások a továbbiakban már nem számíthatók be az energiamegtakarítási kötelezettség keretében. Míg például a földgázalapú kapcsolt energiatermelés ösztönzéséből származó energiamegtakarítás nem lenne beszámítható, a korlátozás nem vonatkozna a fosszilis tüzelőanyagok közvetett felhasználására, például akkor, ha a villamosenergia-termelés fosszilis tüzelőanyagokat is magában foglalja. Továbbra is beszámíthatónak kell maradniuk azon szakpolitikai intézkedéseknek, amelyek a fogyasztói szokások megváltoztatása – például tájékoztató kampányok, környezetkímélő vezetés – révén igyekeznek csökkenteni a fosszilis tüzelőanyagok használatát. Az épületfelújításokra irányuló szakpolitikai intézkedések révén elért energiamegtakarítások tartalmazhatnak olyan intézkedéseket is, mint például a fosszilis tüzelőanyaggal működő fűtési rendszerek cseréje és az épületszerkezet javítása, amelyeket azokra a technológiákra kell korlátozni, amelyek lehetővé teszik az adott tagállamban megállapított nemzeti építési szabályzatoknak megfelelően előírt energiamegtakarítás elérését. Mindazonáltal a tagállamoknak elő kell mozdítaniuk a fűtési rendszerek korszerűsítését a mélyfelújítások részeként, összhangban a karbonsemlegesség hosszú távú célkitűzésével, azaz a fűtési igény csökkentésével és a fennmaradó fűtési igény szén-dioxid-mentes energiaforrással történő fedezésével. **Az energiamegtakarítási kötelezettség egy részének az energiaszegénység által érintett személyek körében történő eléréséhez szükséges megtakarítások elszámolásakor a tagállamok figyelembe vehetik éghajlati viszonyait.**

- (51) A tagállamok közlekedés területén meghozott energiahatékonyság-javító intézkedései figyelembe vehetők végfelhasználási energiamegtakarítási kötelezettségük elérése szempontjából. Ezek az intézkedések olyan szakpolitikákat foglalnak magukban, amelyek célja egyebek mellett az energiahatékonyabb járművek – **köztük az akkumulátoros közlekedési módok** –, a kerékpározásra, a gyaloglásra és a közösségi közlekedésre történő váltás, illetve a közlekedési igényt csökkentő mobilitás és várostervezés népszerűsítése. Ezen túlmenően az új,

⁽³⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/852 rendelete (2020. június 18.) a fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról, valamint az (EU) 2019/2088 rendelet módosításáról (HL L 198., 2020.6.22., 13. o.).

⁽³⁵⁾ IEA (Nemzetközi Energiaügynökség) (2021), Net Zero by 2050 A Roadmap for the Global Energy Sector, <https://www.iea.org/reports/net-zero-by-2050>.

2022. szeptember 14., szerda

energiatakarékosabb járművek elterjedését felgyorsító rendszerek, illetve a kilométerenkénti energiafelhasználást csökkentő, csökkentett **üvegházhatásúgáz-kibocsátású** üzemanyagokra történő áttérítést előmozdító szakpolitikák – a fosszilis tüzelőanyag közvetlen égetésének használatát érintő szakpolitikai intézkedések kivételével – szintén beszámíthatók, amennyiben megfelelnek az ezen irányelv V. mellékletében foglalt lényegességi és adicionalitási követelményeknek. A fosszilis üzemanyaggal működő új járműveket előmozdító szakpolitikai intézkedések nem minősülnek az energiamegtakarítási kötelezettség keretében beszámítható intézkedéseknek.

- (52) A tagállamok által az (EU) 2018/842 európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽³⁶⁾ alapján meghozott intézkedések, amelyek ellenőrizhető, és mérhető vagy megbecsülhető energiatkarékoság -javulást eredményeznek, költség-hatékony módnak tekinthetők ahhoz, hogy a tagállamok teljesítsék az ezen irányelv alapján fennálló energiamegtakarítási kötelezettségüket.
- (53) Annak alternatívájaként, hogy a kötelezett felektől megköveteljék az ezen irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti halmozott végfelhasználási energiamegtakarítások mennyiségének elérését, lehetővé kell tenni a tagállamok számára, hogy kötelezettségi rendszereikben engedélyezzék a kötelezett felek számára vagy megköveteljék a kötelezett felektől a nemzeti energiatkarékosági alaphoz való hozzájárulást, amelyet szakpolitikai intézkedések végrehajtására lehetne használni, elsősorban a kiszolgáltatók helyzetben lévő felhasználók, az energiaszegénység által érintett személyek és a szociális bérlésekben élő személyek érdekében.
- (54) A tagállamoknak és a kötelezett feleknek minden rendelkezésre álló eszközt és technológiát fel kell használniuk – a fosszilis tüzelőanyag közvetlen égetésének használatát érintők kivételével – az előírt halmozott végfelhasználási energiamegtakarítás elérése érdekében, ideértve a hatékony távfűtési és távhűtési rendszerekben alkalmazott **intelligens és fenntartható technológiák**, a hatékony távfűtési és távhűtési infrastruktúrák, a **hatékony és intelligens épületek, elektromos járművek és iparágak**, valamint az energetikai auditok, illetve az azokkal egyenértékű gazdálkodási rendszerek előmozdítását, feltéve, hogy a bejelentett energiamegtakarítások megfelelnek az ezen irányelv 8. cikkében és V. mellékletében megállapított követelményeknek. A tagállamoknak nagy fokú rugalmasságra kell törekedniük az alternatív szakpolitikai intézkedések kidolgozása és végrehajtása során. A tagállamoknak olyan fellépéseket kell ösztönözniük, amelyek a **teljes életciklus** során energiamegtakarítást eredményeznek.
- (55) A hosszú távú energiatkarékosági intézkedések 2020 után továbbra is energiamegtakarításhoz fognak vezetni, de ahhoz, hogy hozzájáruljanak az Unió 2030-as energiatkarékosági célkitűzésének eléréséhez, ezeknek az intézkedéseknek a 2020 utáni időszakban új megtakarítást kell eredményezniük. Másrészt a 2020. december 31-e után elért energiamegtakarítás nem számítható bele a 2014. január 1-jétől 2020. december 31-ig tartó időszakra előírt halmozott végfelhasználási energiamegtakarításba.
- (56) Az új megtakarításnak a szokásos keretekhez képest többletmegtakarításnak kell lennie, tehát az a megtakarítás, amelyre mindenképpen sor került volna, nem számítható bele az energiamegtakarítási követelmények elérésébe. A bevezetett intézkedések hatásának kiszámítása során kizárólag a közvetlenül az ezen irányelv 8. cikkének alkalmazásában végrehajtott adott energiatkarékosági intézkedéshez kapcsolódó változásként mért nettó megtakarítást kell figyelembe venni. A nettó megtakarítás kiszámításához a tagállamoknak meg kell állapítaniuk egy olyan alapforgatókönyvet, amely rámutat arra, hogyan alakulna a helyzet az adott intézkedés hiányában. Az adott szakpolitikai intézkedést az említett alapforgatókönyvhöz képest kell értékelni. A tagállamoknak figyelembe kell venniük a releváns uniós jogalkotási keret által előírt minimumkövetelményeket, valamint figyelembe kell venniük, hogy ugyanabban az időszakban más olyan szakpolitikai intézkedésekre is sor kerülhet, amelyek hatást gyakorolhatnak az energiamegtakarítás mennyiségére, tehát nem minden, az értékelés tárgyát képező adott szakpolitikai intézkedés bevezetése óta bekövetkezett változás tulajdonítható egyedül az adott szakpolitikai intézkedésnek. Annak biztosítása érdekében, hogy teljesüljön a lényegesség követelménye, a kötelezett, a részt vevő vagy a megbízott felek tevékenységeinek ténylegesen hozzá kell járulniuk a bejelentett energiamegtakarítás eléréséhez.
- (57) A villamos energia átvitelében és elosztásában rejlő energiamegtakarítási potenciál növelése érdekében az energiamegtakarítás kiszámításakor adott esetben fontos figyelembe venni az energiaellátási lánc valamennyi szakaszát. Az elvégzett tanulmányok és az érdekelt felekkel folytatott konzultáció jelentős potenciált tártak fel. A fizikai és gazdasági feltételek azonban meglehetősen eltérőek a tagállamok között és gyakran több tagállamon belül is, és magas a rendszerüzemeltetők száma. E körülmények arra utalnak, hogy a szubszidiaritás elve alapján decentralizált megközelítésre van szükség. A nemzeti szabályozó hatóságok rendelkeznek az energiatkarékos villamosenergia-hálózat fejlesztésének előmozdításához szükséges ismeretekkel, jogi kompetenciákkal és közigaz-

⁽³⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/842 rendelete (2018. május 30.) a Párizsi Megállapodásban vállalt kötelezettségek teljesítése érdekében a tagállamok által 2021-től 2030-ig kötelezően teljesítendő, az éghajlat-politikai fellépéshez hozzájáruló éves üvegházhatásúgáz-kibocsátás-csökkentések meghatározásáról, valamint az 525/2013/EU rendelet módosításáról (HL L 156., 2018.6.19., 26. o.).

2022. szeptember 14., szerda

gatási kapacitással. Az olyan szervezetek, mint például a Villamosenergia-piaci Átvitelrendszer-üzemeltetők Európai Hálózata (ENTSO-E) és az Elosztórendszer-üzemeltetők Európai Szervezete (EU DSO) szintén hasznos hozzájárulást nyújthatnak, és támogatják tagjaikat az energiahatékonysági intézkedések bevezetésében.

- (58) Hasonlóak a megfontolások a földgázrendszer-üzemeltetők igen magas száma tekintetében is. A földgáz szerepe, az ellátás mértéke és a területi lefedettség igen eltérő a tagállamok között. Ezekben az esetekben a rendszer nyomon követése és hatékonyabbá tételének irányítása szempontjából legjobb helyzetben a nemzeti szabályozó hatóságok vannak, az olyan szervezetek, mint például a Földgázpiaci Szállítási rendszer-üzemeltetők Európai Hálózata (ENTSOG) pedig hasznos hozzájárulást nyújthatnak, és támogatják tagjaikat az energiahatékonysági intézkedések bevezetésében.
- (58a) ***Az energetikai szolgáltató vállalkozások fontos szerepet játszanak az energiamegtakarítást, az energiaköltségek csökkentését, valamint az üzemeltetési és karbantartási költségek csökkentését célzó projektek kidolgozásában, tervezésében, kivitelezésében és finanszírozásában olyan ágazatokban, mint az építőipar, az ipar és a közlekedés.***
- (59) ***A víz és az energia közötti összefüggés figyelembevétele különösen fontos az egymástól függő energia- és vízfelhasználás, valamint a két erőforrásra nehezedő egyre nagyobb nyomás kezelése szempontjából.*** A hatékony vízgazdálkodás jelentős mértékben hozzájárulhat az energiamegtakarításhoz, ***ezáltal nem csak éghajlati, de gazdasági és társadalmi előnyökkel járhat.*** A vízügyi ágazat és a szennyvíztisztító ágazat villamosenergia-felhasználása az Unió villamosenergia-felhasználásának 3,5 %-át teszi ki, és ez a részarány várhatóan növekedni fog. Ugyanakkor a vízszivárgás az Unióban a teljes vízfogyasztás 24 %-át teszi ki, az energiaágazat pedig a legnagyobb vízfogyasztó, amelynek fogyasztása az összefogyasztás 44 %-át teszi ki. Teljeskörűen fel kell térképezni, hogy milyen potenciális energiamegtakarítással jár az intelligens technológiák és folyamatok alkalmazása ***valamennyi ipari, lakossági és kereskedelmi hidrológiai ciklusban és alkalmazásban,*** és azokat alkalmazni kell, ha költséghatékonyak bizonyulnak, valamint mérlegelni kell az energiahatékonyság elsődlegességének elvét. A fejlett öntözési, ***esővíz-hasznosító és víz-újrahasznosító technológiák*** emellett jelentősen csökkenthetik a mezőgazdaság, az épületek és az ipar vízhasználatát és a víz kezeléséhez és szállításához használt energiát.
- (60) A szerződés 9. cikkével összhangban az Unió energiahatékonysági politikáinak inkluzívnak kell lenniük, és ezért az energiaszegénység által érintett minden fogyasztó számára egyenlő hozzáférést kell biztosítaniuk az energiahatékonysági intézkedésekhez. Az energiahatékonyság javítását prioritásként kell végrehajtani a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók és végső felhasználók, az energiaszegénység által érintett személyek és ***az alacsony és a közepes jövedelmű háztartások és a szociális bérlakásban élő személyek, az idősek, valamint a vidéki és távoli területeken, valamint a legkülső régiókban*** élők körében. Ebben az összefüggésben külön figyelmet kell fordítani az olyan csoportokra, amelyek nagyobb mértékben érintettek vagy jobban ki vannak téve az energiaszegénység kockázatának, vagy érzékenyebbek az energiaszegénység káros hatásaira, így például a nők, a fogyatékkal élő személyekre, az idősekre, a gyermekekre és a faji vagy etnikai kisebbséghez tartozó személyekre. A tagállamok megkövetelhetik a kötelezett felektől, hogy energiatakarékosági intézkedéseik az energiaszegénységhez kapcsolódó szociális célokat is tartalmazzanak, és ezt a lehetőséget már kiterjesztették alternatív szakpolitikai intézkedésekre és a nemzeti energiahatékonysági alapokra. Ezt a lehetőséget kötelezettséggé kell átalakítani a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók és hasznosító fogyasztók védelme és pozíciójuk megerősítése, valamint az energiaszegénység enyhítése érdekében, ugyanakkor pedig továbbra is teljes rugalmasságot kell biztosítani a tagállamoknak szakpolitikai intézkedéseik típusa, mérete, alkalmazási köre és tartalma tekintetében. Ha egy energiahatékonysági kötelezettségi rendszer nem tesz lehetővé egyéni energiafogyasztókkal kapcsolatos intézkedéseket, akkor a tagállam egyedül alternatív szakpolitikai intézkedések útján hozhat az energiaszegénység enyhítését célzó intézkedéseket. A tagállamoknak szakpolitikai intézkedéseik kombinációján belül biztosítaniuk kell, hogy más szakpolitikai intézkedések ne érintsék hátrányosan a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználókat, a hasznosító fogyasztókat, az energiaszegénység által érintett személyeket és adott esetben a szociális bérlakásokban élő személyeket. A tagállamoknak a lehető legjobban ki kell használniuk az energiahatékonyság-javító intézkedésekre irányuló közfinanszírozású beruházásokat, ideértve az uniós szinten létrehozott finanszírozási és pénzügyi eszközöket is.
- (61) Ez az irányelv a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók fogalmára hivatkozik, amelyet a tagállamoknak az (EU) 2019/944 irányelv alapján meg kell határozniuk. Továbbá a 2012/27/EU irányelv alapján a „végső felhasználó” fogalma mellett a „hasznosító fogyasztó” fogalma egyértelművé teszi, hogy a többlakásos épületek fűtés, hűtés és használati melegvíz előállítására szolgáló kollektív rendszereihez használt energia tekintetében azokat a fogyasztókat is megilleti a számlázással és fogyasztással kapcsolatos információkhoz való jog, akiknek nincs egyedi vagy

2022. szeptember 14., szerda

közvetlen szerződése az energiaszolgáltatóval. A kiszolgáltatót helyzetben lévő felhasználók fogalma nem feltétlenül foglalja magában a hasznosító fogyasztókat. Ezért annak biztosítása érdekében, hogy az ezen irányelvben meghatározott intézkedések minden kiszolgáltatót helyzetben lévő magánszemélyt és háztartást elérjenek, a tagállamoknak nemcsak a szűk értelemben vett felhasználókat, hanem a hasznosító fogyasztókat is be kell vonniuk a kiszolgáltatót helyzetben lévő felhasználók fogalmának meghatározásába.

- (62) Az Unióban mintegy 34 millió háztartás nem tudta otthonát megfelelően felmelegíteni 2019-ben⁽³⁷⁾. Az európai zöld megállapodás prioritásként tekinti az átállás szociális dimenzióját, kötelezettséget vállalva azon elv mellett, hogy senki ne maradjon hátra az átállás folyamatában. A zöld átállás, ideértve a tiszta energiára való átállást is, különbözően érinti a nőket és a férfiakat, és sajátos hatást gyakorolhat egyes hátrányos helyzetű csoportokra, köztük a fogyatékkal élő személyekre. Az energiahatékonysági intézkedéseknek emiatt központi jelentőségűeknek kell lenniük minden, az energiaszegénység és a fogyasztói kiszolgáltatottság felszámolására irányuló költségvetési stratégiában, és ki kell egészíteniük a tagállami szintű szociális biztonsági szakpolitikákat. Annak biztosítása érdekében, hogy az energiahatékonysági intézkedések fenntarthatóan csökkentsék a bérlők energiaszegénységét, figyelembe kell venni ezen intézkedések költségvetési hatékonyságát, valamint az ingatlan tulajdonosok és -bérlők számára való megfizethetőségét, és tagállami szinten garantálni kell ezen intézkedések megfelelő pénzügyi és műszaki támogatását. A tagállamoknak támogatniuk kell a helyi és regionális szinteket az energiaszegénység azonosításában és enyhítésében. **Ez magában foglalja az energiaszegénység által veszélyeztetett vagy annak hatásaira érzékenyebb csoportok sajátos szükségleteinek azonosítását és kezelését. Az energiaszegénység által érintett személyek, a kiszolgáltatót helyzetben lévő felhasználók és adott esetben a szociális lakásokban élők védelme érdekében a tagállamoknak olyan intézkedések végrehajtására kell ösztönözniük a kötelezett feleket, mint például az épületek felújítása – ideértve a szociális bérlakásokat is –, a berendezések lecserélése, az energiahatékonyság-javító intézkedésekre irányuló pénzügyi támogatás és ösztönzők a nemzeti finanszírozási és támogatási rendszerekkel összhangban, illetve energetikai auditok. A tagállamoknak elő kell írniuk a kötelezett felek számára, hogy működjenek együtt a regionális és helyi hatóságokkal, valamint a szociális szolgáltatókkal és a civil társadalmi szervezetekkel (például fogyasztói szervezetekkel, szociális nem kormányzati szervezetekkel és lakásszövetkezetekkel), hogy létrehozzanak egy, az energiaszegénység enyhítésére irányuló szerepvállalási platformot.** Az Unió épületállományának a Párizsi Megállapodás célkitűzéseivel összhangban hosszú távon közel nulla energiaigényűvé kell válnia. Az épületfelújítások jelenlegi aránya nem elégséges, és az energiaszegénységben élő, alacsony jövedelmű polgárok által lakott épületeket a legnehezebb elérni. Ezért különösen fontosak az ezen irányelvben az energiamegtakarítási kötelezettségekre és az energiahatékonysági kötelezettségi rendszerekre vonatkozóan megállapított intézkedések, valamint az alternatív szakpolitikai intézkedések.
- (63) Az egyes olyan piaci szegmensekben rejlő energiamegtakarítási potenciál kihasználása érdekében, amelyekben a piacon általában nem kínálnak energetikai auditot (például a kis- és középvállalkozásokban (kkv-k)), a tagállamoknak olyan programokat kell kidolgozniuk, amelyek ösztönzik és támogatják a kkv-kat az energetikai audit elvégzésében és az energetikai auditok ajánlásainak végrehajtásában, például olyan támogatási rendszerek létrehozásával – mint például a kkv-k és a mikrovállalkozások energetikai auditközpontjai –, amelyek fedezik az energetikai audit költségeit. Ezek a központok az egyetemeken belül működhetnek, és az auditeredmények összegyűjtésére és közlésére szolgáló központi adatbázissal rendelkezhetnek. Az energetikai audit rendszeres elvégzését kötelezővé kell tenni a nagyvállalatok számára, mivel ezzel jelentős energiamegtakarítás érhető el. Az energetikai auditok során figyelembe kell venni a vonatkozó európai vagy nemzetközi szabványokat – ilyen például az EN ISO 50001 (energiagazdálkodási rendszerek), az EN ISO 50005 (energiagazdálkodási rendszerek), az EN 16247-1 (energetikai auditok), az ISO 50002 (energetikai auditok), illetve energetikai audit alkalmazása esetén az EN ISO 14000 (környezetközpontú irányítási rendszerek) –, és ezáltal az auditoknak az ezen irányelv VI. mellékletében foglalt követelményekkel is összhangban kell lenniük, mivel ezek a rendelkezések nem haladják meg az e vonatkozó szabványokban megállapított követelményeket. Jelenleg folyamatban van egy, az energetikai auditokra vonatkozó specifikus európai szabvány kidolgozása. Az energetikai auditokat önállóan is el lehet végezni, de részét képezhetik átfogóbb környezetvédelmi vezetési rendszernek vagy energiahatékonyság-alapú szerződésnek is. E rendszereknek minden ilyen esetben meg kell felelniük a VI. melléklet minimumkövetelményeinek. Ezenkívül például az uniós jog és az EU ETS keretében az egyes fuvarozók kibocsátásainak és üzemanyag-fogyasztásának nyomon követésére létrehozott konkrét mechanizmusok és rendszerek összeegyeztethetőek az energetikai auditokkal, beleértve az energiazdálkodási rendszerek keretében végrehajtott auditokat is, amennyiben megfelelnek a VI. mellékletben meghatározott minimumkövetelményeknek.
- (63a) **A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az energetikai auditok ajánlásainak vállalkozások általi végrehajtása kötelező jellegű legyen. Az auditok ajánlásainak végrehajtására vonatkozó kötelezettség hiánya az egyik fő oka annak, hogy a vállalkozások nem veszik megfelelően figyelembe ezeket az ajánlásokat.**

⁽³⁷⁾ A Bizottság ajánlása az energiaszegénységről, 2020. október 14. (C(2020)9600).

2022. szeptember 14., szerda

- (64) Az energiagazdálkodási rendszerek és az energetikai auditok alkalmazásának meghatározásakor a vállalkozás átlagos fogyasztását kell kritériumnak tekinteni annak érdekében, hogy e mechanizmusok révén pontosabban azonosítani lehessen a releváns költséghatékony energiamegtakarítási lehetőségeket. Az energiagazdálkodási rendszerekre és az energetikai auditokra vonatkozóan meghatározott fogyasztási küszöbértékeket el nem érő vállalkozásokat ösztönözni kell arra, hogy energetikai auditnak vessék alá magukat, és végrehajtsák az ezen auditokból származó ajánlásokat, **és ehhez technikai támogatást kell nyújtani számukra.**
- (65) Amennyiben az energetikai auditokat belső szakértők végzik, a függetlenség követelménye előírja, hogy ezek a szakértők ne foglalkozzanak közvetlenül az auditált tevékenységgel.
- (66) Egy másik, egyre nagyobb figyelmet magára vonó szektor az információs és kommunikációs technológiai (IKT) ágazat. 2018-ban az EU-ban az adatközpontok energiafogyasztása 76,8 TWh volt. Ez 2030-ra várhatóan 98,5 TWh-ra emelkedik, ami 28 %-os növekedést jelent. Ez az abszolút értelemben vett növekedés relatív értelemben is megfigyelhető: az EU-ban 2018-ban az adatközpontok a villamosenergia-kínálat 2,7 %-át vették igénybe, és 2030-ra ez a szám eléri a 3,21 %-ot, ha a fejlődés ebben az ütemben folytatódik ⁽³⁸⁾. Az európai digitális stratégia már rávilágított arra, hogy rendkívül energiahatékony és fenntartható adatközpontokra van szükség, és átláthatósági intézkedéseket sürget a távközlési szolgáltatók környezeti lábnyomával kapcsolatban. A fenntartható fejlődés IKT-ágazatban – különösen az adatközpontokban – való előmozdítása érdekében a tagállamoknak **közös uniós minta alapján össze kell gyűjteniük az adatközpontok energiahatékonyasága és vízlábnyoma és keresletoldali rugalmassága** szempontjából releváns adatokat, és közzé kell tenniük ezeket. A tagállamoknak **csak a legalább 100 kW beépített IT-energiaigénnyel rendelkező** adatközpontokra vonatkozóan kell adatokat gyűjteniük és közzétenniük, amelyeknél új létesítmények esetében a megfelelő tervezési, meglévő létesítmények esetében pedig a megfelelő hatékonysági intézkedések az energia- és vízfogyasztás jelentős csökkentését, **a hálózat dekarbonizációját előmozdító rendszerhatékonyság-növelést**, illetve a hulladékhő közeli létesítményekben és távfűtési hálózatokban történő jelentős újrafelhasználását eredményezhetik. Az adatközpont fenntarthatósági **mutatóit** az összegyűjtött adatok alapján **és az ágazatban már meglévő kezdeményezések figyelembevételével kell meghatározni. A közzététel megkönnyítése érdekében a Bizottságnak az érintett érdekelt felekkel folytatott konzultációt és a meglévő szabványosított mérőszámok mérlegelését követően iránymutatásokat kell kidolgoznia az adatközpontok energiahatékonyaságával kapcsolatos információk nyomon követésére és közzétételére vonatkozóan. Rendkívül fontos, hogy valamennyi tagállamban harmonizált megközelítést alkalmazzanak a jelentéstételi rendszerek és fő teljesítménymutatók közötti tagállami eltérések elkerülése érdekében.**
- (67) Az adatközpont fenntarthatósági mutatóit a fenntartható adatközpont négy alapvető dimenziójának mérésére **kell** felhasználni: mennyire hatékony az energiafelhasználása, a használt energiából mennyi származik megújuló energiaforrásokból, milyen mértékben használják újra a termelt hulladékhőt, **mennyire hatékony a hűtés, mennyire hatékony a szénfelhasználás** és mennyi édesvizet használ. Az adatközpont fenntarthatósági mutatóinak célja a tudatosság növelése a **hálózatok üzemeltetőinek**, az adatközpontok tulajdonosainak és üzemeltetőinek, a berendezések gyártóinak, a szoftverek és szolgáltatások fejlesztőinek, az adatközpont szolgáltatásait minden szinten igénybe vevő felhasználóknak, valamint a felhőalapú és adatközponti szolgáltatásokat telepítő, használó vagy beszerző szervek és szervezetek körében. Emellett bizalmat kell ébreszteniük azzal kapcsolatban, hogy tényleges javulások várhatók az új vagy meglévő adatközpontok fenntarthatóságának növelését célzó erőfeszítések és intézkedések nyomán. Végül pedig az átlátható és tényeken alapuló tervezés és döntéshozatal alapjául kell szolgálniuk. A tagállamok az adatközpont fenntarthatósági mutatóit **kötelező alapon** alkalmazzák. A tagállamok az adatközpont fenntarthatósági mutatóit önkéntes alapon alkalmazzák. **A Bizottságnak a tagállamok által közölt információk alapján értékelnie kell az adatközpontok hatékonyságát.**
- (67a) **A Bizottságnak az (EU) 2021/1119 európai parlamenti és tanácsi rendelettel ⁽³⁹⁾ összhangban ágazatspecifikus energiahatékonysági partnerségeket kell létrehoznia azáltal, hogy inkluzív és reprezentatív módon egyesíti az olyan ágazatok kulcsfontosságú érdekelt feleit – köztük a nem kormányzati szervezeteket és a szociális partnereket –, mint az IKT-, a közlekedési, a pénzügyi és az építőipari ágazat.**

⁽³⁸⁾ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/energy-efficient-cloud-computing-technologies-and-policies-eco-friendly-cloud-market>

⁽³⁹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1119 rendelete (2021. június 30.) a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról és a 401/2009/EK rendelet, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet módosításáról (európai klímarendelet) (HL L 243., 2021.7.9., 1. o.).

2022. szeptember 14., szerda

- (68) Alacsony fogyasztói energiakiadásokat kell elérni a fogyasztóknak az energiafelhasználásuk csökkentésében való támogatásával, az épületek energiaigényének csökkentése és a háztartási készülékek hatékonyságának javítása révén, amelyekhez társulnia kell a közösségi közlekedéssel, a **megosztott mobilitással** és a kerékpározással összekapcsolt, alacsony energiaigényű közlekedési módok biztosításának is. A tagállamoknak mérlegelniük kell a vidéki és távoli területek hálózati összekapcsoltságának fejlesztését is.
- (69) Létfontosságú valamennyi uniós polgár figyelmét felhívni a fokozott energiahatékonyság előnyeire és pontos információkat biztosítani számukra arról, hogy az milyen módokon valósítható meg. Az energetikai átállásba életkortól függetlenül be kell vonni a polgárokat az európai éghajlati paktum és az Európa jövőjéről szóló konferencia révén. A fokozott energiahatékonyság rendkívül fontos az Unió energiaellátásának biztonsága szempontjából is, mivel csökkenti az Uniónak az energiahordozók harmadik országokból történő behozatalától való függőségét.
- (70) A fogyasztók számára teljes mértékben átláthatóvá kell tenni a meghozott energiahatékonysági intézkedések költségeit és hasznait, beleértve a megtérülési időket is.
- (71) Az említett irányelv végrehajtása során és az energiahatékonyság területére vonatkozó más intézkedések meghozatalakor a tagállamoknak kiemelt figyelmet kell fordítaniuk az energiahatékonysági intézkedések közötti szinergiára és a nemzeti erőforrások hatékony felhasználására, a körforgásos gazdaság elveivel összhangban.
- (72) Az új üzleti modellek és technológiák hasznosítása révén a tagállamoknak törekedniük kell arra, hogy előmozdítsák és megkönnyítsék az energiahatékonysági intézkedések elterjedését, többek között a nagy- és kisfelhasználóknak nyújtandó innovatív energetikai szolgáltatások révén.
- (73) Az energiafogyasztásra vonatkozóan gyakori és kibővített visszajelzést kell előírni, amennyiben az a meglévő mérőeszközöket tekintve műszakilag megvalósítható és költséghatékony. Ez az irányelv egyértelművé teszi, hogy az al mérés költséghatékonyasága attól függ, hogy a vonatkozó költségek arányban vannak-e a lehetséges energia-megtakarítással. Az al mérések költséghatékonyaságának értékeléséhez figyelembe lehet venni az adott épületben tervezett egyéb konkrét intézkedések – mint például egy közlő felújítás – hatásait is. **A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a földgáz, a fűtés, a hűtés és a használati melegvíz végső felhasználóit – amennyiben az műszakilag lehetséges, pénzügyileg észszerű és az energiamegtakarítási potenciállal arányos mértékű – ellássák olyan versenyképes árú, egyedi fogyasztásmérőkkel, amelyek pontosan tükrözik a végső felhasználó tényleges energiafogyasztását, és amelyek információkat szolgáltatnak a tényleges felhasználási időszakról.**
- (74) Ez az irányelv azt is egyértelművé teszi, hogy a központi rendszerből biztosított fűtés, hűtés és használati melegvíz tekintetében a számlázásra és a számlázással, illetve fogyasztással kapcsolatos információkra vonatkozó jog azokat a fogyasztókat is megilleti, akik nem állnak közvetlen, egyéni szerződéses kapcsolatban az energiaszolgáltatóval.
- (75) A hőenergia egyedi fogyasztása elszámolása átláthatóságának elérése és ezáltal az al mérés megvalósításának megkönnyítése érdekében a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy átlátható és a nyilvánosság számára hozzáférhető nemzeti szabályok kerüljenek megállapításra a többlakásos vagy több célra használt épületek fűtési, hűtési vagy használati melegvíz költségeinek elosztására vonatkozóan. Az átláthatóság mellett a tagállamok fontolóra vehetnek az al mérési szolgáltatások nyújtása terén a versenyt erősítő intézkedések meghozatalát, elősegítve ezáltal azt, hogy a hasznosító fogyasztók költségei észszerűek legyenek.
- (76) Az újonnan telepített hőfogyasztásmérőknek és fűtési költségmegosztóknak távolról is leolvashatóknak kell lenniük a fogyasztási információk költséghatékony és gyakori rendelkezésre bocsátásának biztosítása érdekében, **és olyan információkat kell tudniuk szolgáltatni, mint például a részletes hőmérséklet és a fázisterhelés. Valamennyi adatot a végsőenergia-fogyasztó számára valós időben könnyen hozzáférhetővé és megoszthatóvá kell tenni. A fogyasztásmérőknek és az al mérőknek hozzáférhető és felhasználóbarát formában kell megjeleníteniük az energiafogyasztást.** Ezen irányelvnek a fűtésre, a hűtésre és a használati meleg vízre vonatkozó fogyasztásmérésre; a fűtésre, a hűtésre és a használati meleg vízre vonatkozó al mérésre és költségmegosztásra; a távolról való leolvashatóságra vonatkozó követelményre; a fűtésre, a hűtésre és a használati meleg vízre vonatkozó fogyasztási és számlainformációkra; a fűtésre, a hűtésre és a használati meleg vízre vonatkozó mérési, fogyasztási és számlainformációkhoz való hozzáférés költségére; és a fűtésre, hűtésre, valamint használati meleg vízre vonatkozó fogyasztási és számlainformációk minimumkövetelményeire vonatkozó rendelkezései csak a központi rendszerből biztosított fűtésre, hűtésre és használati meleg vízre alkalmazandók. A tagállamok szabadon dönthetnek arról, hogy az elsétalós vagy mobil távleolvasásos technológiák távolról is leolvashatóknak tekintendők-e. A távolról is leolvasható eszközök esetén a leolvasáshoz nincs szükség hozzáférésre az egyes lakásokhoz vagy egységekhez.

2022. szeptember 14., szerda

- (77) A tagállamoknak figyelembe kell venniük annak tényét, hogy az energiafogyasztás mérésére szolgáló új technológiák sikeres alkalmazása nagyobb mértékű beruházást igényel az oktatásba és a készségfejlesztésbe, mind a felhasználók, mind pedig az energiaszolgáltatók oldalán.
- (78) A számlainformációk és az éves kimutatások a fogyasztók energiafogyasztásukról való tájékoztatásának fontos eszközei. A fogyasztásra és a költségekre vonatkozó adatok olyan egyéb információkat is közvetíthetnek, amelyek segítik a fogyasztókat abban, hogy összehasonlítsák aktuális szerződési feltételeiket más ajánlatokkal, valamint hogy panaszt tegyenek, illetve alternatív vitarendezési mechanizmusokhoz folyamodjanak. Ugyanakkor tekintettel arra, hogy a számlázással kapcsolatos viták a fogyasztói panaszok gyakori forrásai, valamint hogy azok hozzájárulnak a fogyasztók tartósan alacsony elégedettségi szintjéhez és az energiaszolgáltató melletti elkötelezettségükhöz, a számlákat egyszerűbbé, egyértelműbbé és érthetőbbé kell tenni, valamint biztosítani kell, hogy a különálló eszközök, úgymint a számlainformációk, a tájékoztató eszközök és az éves kimutatások tartalmazzanak minden ahhoz szükséges információt, hogy a fogyasztók szabályozhassák energiafogyasztásukat, összehasonlíthassák az ajánlatokat és szolgáltatót válthassanak.
- (79) Az energiahatékonyság-javító intézkedések megtervezésekor a tagállamoknak megfelelő mértékben figyelembe kell venniük annak szükségességét, hogy az EUMSZ-szel összhangban biztosítani kell a belső piac megfelelő működését és a meglévő vívmányok következetes végrehajtását.
- (80) A nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésben, valamint a hatékony távfűtésben/távhűtésben jelentős primerenergia-megtakarítási potenciál rejlik az Unióban. A tagállamoknak átfogó értékelést kell készíteniük a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelés, valamint a hatékony távfűtés/távhűtés tekintetében meglévő potenciálról. Ezeknek az értékeléseknek **olyan alapforgatókönyvön kell alapulniuk, amely a klímasemlegességi célkitűzés elérésével összeegyeztethető időkereten belül eredményezi a megújuló energián alapuló nemzeti hőtechnikai ágazat megvalósítását**, és összhangban kell lenniük az integrált nemzeti energia- és klímatervekkel és a hosszú távú korszerűsítési stratégiákkal. Az új vagy olyan régebbi villamosenergia-termelő létesítményeket, amelyek jelentős felújításon esnek át vagy amelyek engedélyt naprakésszé teszik, – amennyiben a költség-haszon elemzés eredménye pozitív – nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelő egységekkel kell felszerelni a villamosenergia-termelés során keletkező hulladékhő visszanyerése érdekében. A jelentős éves átlag energiainputtal rendelkező egyéb létesítményeket hasonlóan el kell látni a létesítményből származó hulladékhő felhasználását célzó technikák megoldásokkal, amennyiben a költség-haszon elemzés többletet mutat. Ezt a hulladékhőt a távfűtési hálózatokon keresztül oda lehetne szállítani, ahol szükség van rá. Azok az események, amelyek azt vonják maguk után, hogy engedélyezési kritériumok alkalmazását kell előírni, jellemzően azok az események, amelyek a 2010/75/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽⁴⁰⁾ szerinti engedélyek és az (EU) 2019/944 irányelv szerinti engedélyezés előírását vonják maguk után.
- (80a) **A hatékony fűtés és hűtés lehetőségeinek értékelésekor a tagállamoknak figyelembe kell venniük a tágabb értelemben vett környezeti, egészségügyi és biztonsági szempontokat. Mivel a hőszivattyúk nélkülözhetetlen eszközt jelentenek a fűtés és hűtés energiahatékonyságának megvalósításához, a hűtőközegek esetleges környezeti hatásait teljes körűen fel kell mérni és meg kell szüntetni.**
- (81) Indokolt lehet, hogy azok a villamosenergia-termelő létesítmények, amelyek a tervek szerint igénybe vehetik a 2009/31/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽⁴¹⁾ értelmében engedélyezett geológiai tárolást, olyan helyszínen kerüljenek kialakításra, ahol a hulladékhő nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelő egységekkel való visszanyerése vagy a távfűtési, illetve a távhűtési hálózatba való betáplálása nem költséghatékony. Ezért lehetőséget kell biztosítani a tagállamoknak arra, hogy ezeket a létesítményeket mentesítsék az alól a kötelezettség alól, amelynek értelmében költség-haszon elemzést kell készíteni amikor a létesítményt a hulladékhő nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelő egységekkel való visszanyerésére alkalmas berendezéssel szerelik fel. Lehetővé kell tenni továbbá, hogy az ötéves időszak alatti mozgóátlag alapján évi kevesebb mint 1500 óra üzemelésre tervezett csúcserőművek és tartalék erőművek esetében a hőtermelésre vonatkozó követelmény alól kivételt engedélyezzenek.
- (82) Az elosztott energiatermelés előmozdítása érdekében helyénvaló, ha a tagállamok ösztönzik az olyan intézkedések és eljárások bevezetését, amelyek előmozdítják az 5 MW teljes névleges bemenő hőteljesítményt el nem érő kapcsolt energiatermelő létesítmények alkalmazását.
- (83) Az átfogó nemzeti értékelések végrehajtása érdekében a tagállamoknak ösztönözniük kell a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésben, **a hulladékhőből önellátás céljából előállított villamos energiában** és a hatékony távfűtésben és -hűtésben rejlő lehetőségek regionális és helyi szintű értékelését. A tagállamoknak lépéseket kell tenniük annak érdekében, hogy előmozdítsák és megkönnyítsék a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésben és a hatékony távfűtésben és -hűtésben rejlő költséghatékony lehetőségek kiaknázását.

⁽⁴⁰⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2010/75/EU irányelve (2010. november 24.) az ipari kibocsátásokról (HL L 334., 2010.12.17., 17. o.).

⁽⁴¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/31/EK irányelve (2009. április 23.) a szén-dioxid geológiai tárolásáról (HL L 140., 2009.6.5., 114. o.).

2022. szeptember 14., szerda

- (84) A hatékony távfűtésre és távhűtésre vonatkozó követelményeknek összhangban kell lenniük a hosszú távú éghajlat-politikai célokkal, az éghajlat-politikai és környezetvédelmi előírásokkal és az Unió prioritásaival, és meg kell felelniük az (EU) 2020/85 rendelet értelmében vett „jelentős károkozás elkerülését” célzó elvnek. Valamennyi távfűtési és -hűtési rendszernek arra kell törekednie, hogy az energiarendszer más részeivel hatékonyabb kölcsönhatásban optimalizálja az energiafelhasználást és megelőzze az energiapazarlást azáltal, hogy teljes mértékben kihasználja az épületek hő- vagy hűtőenergia-tárolási potenciálját, ideértve a kiszolgáló létesítményekből és a közeli adatközpontokból származó többlethőt is. Ezért a hatékony távfűtési és távhűtési rendszernek biztosítania kell a primerenergia-hatékonyág növelését, valamint a megújuló energia és a hulladékhő vagy hulladék hűtőenergia fokozatos integrálását **az (EU) 2018/2001 európai parlamenti és tanácsi irányelvben meghatározottak szerint** ⁽⁴²⁾. Ennélfogva a fűtési és hűtési szolgáltatások tekintetében ezen irányelv fokozatosan szigorúbb követelményeket vezet be, amelyeket meghatározott időszakokban kell alkalmazni, 2050. január 1-jétől pedig állandó jelleggel alkalmazandóvá válnak.
- (85) A nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelést azon energiamegtakarítás alapján határozták meg, amely a kapcsolt termeléssel a külön hő- és villamosenergia-termeléshez képest elérhető. A nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésre vonatkozó követelményeknek összhangban kell lenniük a hosszú távú éghajlat-politikai célkitűzésekkel. A kapcsolt energiatermelés és a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelés uniós jogban használt meghatározása nem érinti a nemzeti jogszabályokban szereplő egyéb meghatározások használatát, kivéve, ha azokat a szóban forgó uniós jogszabályok alkalmazásában használják. Az energiamegtakarítás maximalizálása és az energiamegtakarítási lehetőségek elmulasztásának elkerülése érdekében fokozott figyelmet kell fordítani a kapcsolt energiatermeléssel foglalkozó egységek üzemeltetési körülményeire.
- (86) Az átláthatóság biztosítása érdekében és annak lehetővé tétele céljából, hogy a végső felhasználó választani tudjon a kapcsolt energiatermelésből származó és más technológiákkal előállított villamos energia között, a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelés származását egységes hatásfok-referenciaértékek alkalmazásával garantálni kell. A származásigancia-rendszerek önmagukban nem jogosítanak fel a nemzeti támogatási mechanizmusok igénybevételére. Fontos, hogy a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermeléssel előállított villamos energia minden formájára vonatkozzon származási garancia. A származási garanciát meg kell különböztetni a becserélhető bizonyítványoktól.
- (87) A számos kis- és középtermelőt is magában foglaló kapcsolt energiatermelési, illetve távfűtési/távhűtési ágazat sajátos szerkezetét figyelembe kell venni, különösen a kapcsolt energiatermelő erőművek vagy kapcsolódó hálózatok építéséhez szükséges engedélyek megadásával kapcsolatos közigazgatási eljárások felülvizsgálata során, figyelemmel a „gondolkozz előbb kicsiben” elvre.
- (88) A legtöbb uniós üzleti vállalkozás kkv. Ezek hatalmas energiamegtakarítási potenciált jelentenek az Uniónak. A kkv-k energiahatékonysági intézkedések elfogadásában való támogatása érdekében a tagállamoknak kedvező keretet kell létrehozniuk a kkv-k technikai segítségnyújtással és célzott tájékoztatással történő támogatására.
- (89) A tagállamok objektív, átlátható és megkülönböztetésmentes kritériumok alapján szabályokat hoznak létre az újonnan belépő, nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésből származó villamos energiát előállító energiatermelők integrációjához szükséges műszaki átalakítások, így a hálózati csatlakozások és a hálózat megerősítése költségeinek viselésére és megosztására vonatkozóan, figyelembe véve az (EU) 2019/943 európai parlamenti és tanácsi rendelettel ⁽⁴³⁾ és a 715/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel ⁽⁴⁴⁾ összhangban kidolgozott iránymutatásokat és szabályzatokat. A nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésből származó villamos energiát előállító energiatermelők számára lehetővé kell tenni, hogy a hálózathoz való kapcsolódás munkálatainak elvégzésére ajánlati felhívást tegyenek közzé. Elő kell segíteni – különösen a kis kapcsolt energiatermelő egységek és a kapcsolt energiatermelő mikroegységek esetében – a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermeléssel előállított villamos energiának a hálózati rendszerhez való hozzáférését. Az (EU) 2019/944 irányelv 9. cikkének (2) bekezdésével és a 2009/73/EK irányelv 3. cikkének (2) bekezdésével összhangban, a tagállamok többek között az energiahatékonysággal kapcsolatban közszolgáltatási kötelezettségeket róhatnak a földgáz-, illetve a villamosenergia-ágazatban működő vállalkozásokra.
- (90) Rendelkezéseket kell megállapítani a számlázással, az egyablakos ügyintézés, a peren kívüli vitarendezéssel, az energiaszegénységgel és az alapvető szerződéses jogokkal kapcsolatban azzal a céllal, hogy adott esetben hozzáigazítsák azokat a villamos energiára vonatkozó, az (EU) 2019/944 irányelv szerinti rendelkezésekhez a fogyasztóvédelem megerősítése és annak lehetővé tétele érdekében, hogy a végső felhasználók **közvetlenül hozzáférjenek elektromosáram-, fűtési, hűtési vagy használatimelegvíz-fogyasztásuk részletes, egyértelmű és naprakész adataihoz, és szabályozzák energiafelhasználásukat, az energiafogyasztást teljes mértékben átláthatóvá téve a fogyasztók számára.**

⁽⁴²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/2001 irányelve (2018. december 11.) a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról (HL L 328., 2018.12.21., 82. o.).

⁽⁴³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/943 rendelete (2019. június 5.) a villamos energia belső piacáról (HL L 158., 2019.6.14., 54. o.).

⁽⁴⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 715/2009/EK rendelete (2009. július 13.) a földgázszállító hálózatokhoz való hozzáférés feltételeiről (HL L 211., 2009.8.14., 36. o.).

2022. szeptember 14., szerda

- (91) Az erősebb fogyasztóvédelmet a valamennyi fogyasztó számára hozzáférhető hatékony, független bíróságon kívüli vitarendezési mechanizmusok – például egy energiaügyi ombudsman, egy fogyasztóvédelmi szerv vagy egy szabályozó hatóság – révén kell biztosítani. A tagállamoknak ezért gyors és hatékony panaszrendezési eljárásokat kell bevezetniük.
- (92) El kell ismerni **és aktívan támogatni kell** az (EU) 2018/2001 **■** irányelv szerinti megújulóenergia-közösségek, valamint az (EU) 2019/944 irányelv szerinti helyi energiaközösségek hozzájárulását az európai zöld megállapodás és az éghajlat-politikai célterv 2030-ra vonatkozó célkitűzéseikhez. A tagállamoknak ezért mérlegelniük kell és elő kell mozdítaniuk a megújulóenergia-közösségek és a helyi energiaközösségek szerepét. E közösségek az energiahatékonyság helyi vagy háztartási szintű, **valamint középületekben a helyi hatóságokkal együttműködve történő** előmozdítása révén segíthetik a tagállamokat **az energiahatékonyság elsőbbségének elve helyi szintű végrehajtásában**. A fogyasztókat felelősségvállalásra és aktív részvételre ösztönözhetik, és lehetővé tehetik a lakossági fogyasztók bizonyos csoportjai számára – többek között a vidéki, távoli területeken **és a legkülső régiókban** –, hogy részt vegyenek az energiahatékonysági projektekben és beavatkozásokban, **gyakran összekapcsolva ezeket az intézkedéseket a megújulóenergia-beruházásokkal. Az energiaközösségek fontos szerepet töltenek be a polgárok oktatásában és az energiamegtakarítás elérése érdekében megtehető intézkedésekkel kapcsolatos tudatosság növelése terén. Ha a tagállamok megfelelően támogatják őket, az energiaközösségek energiahatékonysági projektek elősegítésével, csökkentett energiafogyasztással és alacsonyabb ellátási díjakkal segíthetnek az energiaszegénység elleni küzdelemben. A tagállamoknak fel kell számolniuk a szükségtelen akadályokat annak biztosítása érdekében, hogy vonzó legyen az energiaközösségek létrehozása. A közgazdaságnak minden szinten megfelelő képzésben kell részesülnie ezen a területen.**
- (92a) **Az energiaszolgáltatási szokásokban hosszú távú változások a polgárok szerepvállalásának növelésével érhetők el. Az energiaközösségek elősegíthetik a hosszú távú energiamegtakarítást, különösen a háztartások körében, valamint a polgárok és a kisvállalkozások fenntartható beruházásainak növekedését. A tagállamoknak a közösségi energiaprojektek és -szervezetek támogatása révén erősíteniük kell a polgárok ilyen fellépéseit.**
- (93) El kell ismerni az egyablakos ügyintézési pontok vagy hasonló struktúrák hozzájárulását, olyan mechanizmusokról lévén szó, amelyek több célcsoport – köztük a polgárok, a kkv-k és a hatóságok – számára is lehetővé tehetik a tiszta energiára való átállással kapcsolatos projektek és intézkedések megtervezését és végrehajtását. **Az egyablakos ügyintézési pontok nagyon fontosak lehetnek a legkiszolgáltatottabb fogyasztók – köztük a nők (a teljes sokféleségükben) és az egyedülálló szülők – számára, mivel egyszerűbb, megbízható és hozzáférhető információforrást nyújtanak az energiahatékonyság javításával kapcsolatban.** Ez a hozzájárulás magában foglalhat technikai, igazgatási és pénzügyi tanácsadást és segítségnyújtást, a szükséges adminisztratív eljárások vagy a pénzügyi piacokhoz való hozzáférés megkönnyítését vagy a nemzeti és európai jogi kerettel – többek között a közbeszerzési szabályokkal és kritériumokkal – és az uniós taxonómiával kapcsolatos iránymutatást.
- (94) A Bizottságnak meg kell vizsgálnia azon intézkedéseinek hatását, amelyek célja a többek között az európai szociális párbeszédet magában foglaló fórumok fejlesztésének támogatása az energiahatékonysági képzési programok előmozdításában, majd adott esetben további intézkedéseket kell előterjesztenie. A Bizottságnak ösztönöznie kell az európai szociális partnereket is az energiahatékonyságról szóló párbeszédre, különösen a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók és hasznosító fogyasztók tekintetében, ideértve az energiaszegénységben élőket is.
- (95) A klímasemleges Unió 2050-ig történő megvalósítását célzó méltányos energetikai átállás az európai zöld megállapodás központi eleme. Az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság által 2017. november 17-én közösen kihirdetett szociális jogok európai pillére az energiát azon alapvető szolgáltatások közé sorolja, amelyekhez mindenkinek joga van hozzáférni. Gondoskodni kell a rászorulókat támogatásáról, hogy igénybe tudják venni ezeket a szolgáltatásokat ⁽⁴⁵⁾, **különösen az inflációs nyomás és az energiaárak jelentős növekedésével összefüggésben.**

⁽⁴⁵⁾ A szociális jogok európai pillére, 20. elv: „Az alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférés”: https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-20-principles_en

2022. szeptember 14., szerda

- (96) Biztosítani kell, hogy az energiaszegénység által érintett személyek, a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók és adott esetben a szociális bérlakásokban élők védelemben részesüljenek, és e aktívan részt vehessenek a tagállamok által végrehajtott, energiahatékonyság-javító fellépésekben, intézkedésekben és kapcsolódó fogyasztóvédelmi vagy tájékoztatási intézkedésekben. **Célzott figyelemfelkeltő kampányokat kell kidolgozni, amelyek bemutatják az energiahatékonyság előnyeit, valamint tájékoztatást nyújtanak a rendelkezésre álló pénzügyi támogatásról.**
- (97) A nemzeti és uniós szinten rendelkezésre álló közfinanszírozást stratégiaileg az energiahatékonyság-javító intézkedésekbe kell befektetni, különösen a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók, az energiaszegénység által érintett személyek és a szociális bérlakásokban élők érdekében. A tagállamoknak ki kell használniuk a Szociális Klímaalapról⁽⁴⁶⁾ esetlegesen kapott pénzügyi hozzájárulásokat, valamint az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszerből származó kibocsátási egységekből származó bevételeket. E bevételek támogatni fogják a tagállamokat azon kötelezettségük teljesítésében, hogy energiahatékonysági intézkedéseket és szakpolitikai intézkedéseket hajtsanak végre az energiamegtakarítási kötelezettség keretében, prioritásként kezelve a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználókat és az energiaszegénység által érintett személyeket, ideértve a vidéki és távoli régiókban élőket is.
- (98) A nemzeti finanszírozási rendszereket ki kell egészíteni a hatékonyabb tájékoztatást, technikai és adminisztratív segítségnyújtást, valamint a finanszírozáshoz való könnyebb hozzáférést célzó megfelelő rendszerekkel, amelyek lehetővé teszik a rendelkezésre álló források legjobb felhasználását, különösen az energiaszegénység által érintett személyek, a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók és adott esetben a szociális bérlakásokban élők számára.
- (99) A tagállamoknak mindenkinek a helyzetét meg kell erősíteniük és egyenlő védelemben kell részesíteniük, tekintet nélkül nemükre, társadalmi nemükre, életkorukra, fogyatékoságukra, faji vagy etnikai származásukra, szexuális irányultságukra, vallásukra vagy meggyőződésükre, és biztosítaniuk kell, hogy az energiaszegénység által leginkább érintett vagy az által leginkább fenyegetett személyek, illetve az energiaszegénység káros hatásainak leginkább kitett személyek megfelelő védelemben részesüljenek. Emellett a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az energiahatékonysági intézkedések ne súlyosbítsák a meglévő egyenlőtlenségeket, különösen az energiaszegénység tekintetében.
- (100) A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a nemzeti energetikai szabályozó hatóságok integrált megközelítést alkalmazzanak, amely felöleli az energiaellátási és a végfelhasználói ágazatok lehetséges megtakarításait. Az energiaellátás biztonságának, a piaci integrációnak és a tengeri megújuló energia alkalmazásához szükséges tengeri hálózatba irányuló előzetes beruházásoknak a sérelme nélkül, a nemzeti energetikai szabályozó hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy az energiahatékonyság elsődlegességének elvét alkalmazzák a tervezési és döntéshozatali eljárásokban, valamint hogy a hálózati díjak és szabályozások úgy kerüljenek kialakításra, hogy az ösztönözze az energiahatékonyság javítását. A tagállamoknak biztosítaniuk kell továbbá, hogy az átviteli/szállítási- és elosztórendszer-üzemeltetők figyelembe vegyék az energiahatékonyság elsődlegességének elvét. Ez segítené az átviteli/szállítási- és elosztórendszer-üzemeltetőket abban, hogy jobban figyelembe vegyék az energiahatékonysági megoldásokat és a keresletoldali erőforrások beszerzésével kapcsolatban felmerülő többletköltségeket, valamint a különböző hálózati beruházások és üzemeltetési tervek környezeti és társadalmi-gazdasági hatásait. Ehhez a megközelítéshez a szűk értelemben vett gazdasági hatékonyságról a szociális jólét maximalizálása felé kell elmozdulni. Az energiahatékonyság elsődlegességének elvét különösen az energiainfrastruktúra-bővítéssel kapcsolatos forgatókönyvek összefüggésében kell alkalmazni – ahol a keresletoldali megoldások életképes alternatíváknak tekinthetők, és amelyeket megfelelően értékelni kell –, és a hálózattervezési projektek értékelésének is szerves részévé kell válnia. A nemzeti szabályozó hatóságoknak ellenőrizniük kell az elv alkalmazását.
- (101) Kellő számú, az energiahatékonyság terén jártas, megbízható szakembernek kell rendelkezésre állni az irányelv – például az energetikai auditokra vonatkozó követelmények teljesítése és az energiahatékonyságra vonatkozó kötelezettségi rendszerek megvalósítása terén történő – eredményes és gyors végrehajtásának biztosítása érdekében. Ezért a tagállamoknak tanúsítási rendszereket és/vagy egyenértékű képesítő rendszereket és megfelelő képzést kell létrehozniuk az energetikai szolgáltatásokat nyújtó, energetikai auditokat végző és más energiahatékonyság-javító intézkedéseket végrehajtó szolgáltatók minősítésére, a szociális partnerekkel, képzési szolgáltatókkal és egyéb releváns érdekelt felekkel szoros együttműködésben. A rendszereket 2024 decemberétől kezdődően négyévente értékelni kell, és szükség esetén aktualizálni kell annak biztosítása érdekében, hogy az energetikai szolgáltatók, az energetikai auditorok, az energiakezelők és az épületelem-telepítők rendelkezzenek a szükséges kompetenciákkal.

⁽⁴⁶⁾ A Szociális Klímaalap létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslat (COM(2021)0568).

2022. szeptember 14., szerda

- (102) Szükség van az energetikai szolgáltatások piacának további fejlesztésére az energetikai szolgáltatások keresletének és kínálatának biztosítása érdekében. Az átláthatóság, például a tanúsított energetikai szolgáltatók jegyzéke, valamint a rendelkezésre álló szerződésminták, a legjobb gyakorlatok és iránymutatások cseréje nagyban hozzájárulhat az energetikai szolgáltatások terjesztéséhez és az energiahatékonyság-alapú szerződésekhez, valamint szintén hozzájárulhat a kereslet ösztönzéséhez és az energetikai szolgáltatókba vetett bizalom növeléséhez. Az energetikai szolgáltatás kedvezményezettje az energiahatékonyság-alapú szerződések esetében is úgy igyekszik csökkenteni a beruházási költségeit, hogy az energiamegtakarítás pénzügyi értékének egy részét kívánja felhasználni a részben vagy egészben harmadik fél által kivitelezett beruházás visszafizetésére. Ez elősegítheti a magántőke bevonását, ami kulcsfontosságú az Unióban az épületfelújítási arány növeléséhez, a piaci szakértelem biztosításához, valamint innovatív üzleti modellek létrehozásához. Ezért az **500 m²-nél** nagyobb hasznos alapterületű nem lakáscélú épületek **és közcélú lakóépületek, valamint a szociális célú épületek** esetében elő kell írni annak értékelését, hogy felújítás céljából megvalósítható-e az energiahatékonyság-alapú szerződések alkalmazása. Ez egy lépés az energetikai vállalatokba vetett bizalom növelése felé, és egyengeti az utat az ilyen projektek szélesebb körű alkalmazása előtt a jövőben.
- (103) Tekintettel az épületkorszerűsítési programról szóló bizottsági közleménnyel összefüggésben a következő évtizedre kitűzött ambiciózus felújítási célkitűzésekre, növelni kell a független piaci közvetítők, köztük az egyablakos ügyintézési pontok vagy hasonló támogatási mechanizmusok szerepét a keresleti és a kínálati oldalon a piaci fejlődés ösztönzése, valamint a magán- és középületek felújítására vonatkozó energiahatékonyság-alapú szerződések előmozdítása érdekében. A helyi energiaügynökségek kulcsszerepet játszhatnak e tekintetben, továbbá segíthetnének azonosítani a potenciális támogatókat, illetve támogathatnák az egyablakos ügyintézési pontok kialakítását. **Az irányelvnek javítania kell a termékek, szolgáltatások és a tanácsadás elérhetőségét az Unióban és a helyi piacokon, többek között előmozdítva a női vállalkozókban rejlő azon potenciált, hogy betöltsék a piaci réseket, és innovatív módokat kínáljanak az energiahatékonyság fokozására.**
- (104) Az energiahatékonyság-alapú szerződések számos tagállamban továbbra is jelentős nehézségekkel szembesülnek a még mindig fennálló szabályozási és nem szabályozási akadályok miatt. Ezért foglalkozni kell a nemzeti jogszabályi keretek nem egyértelmű rendelkezéseivel, a szakértelem hiányával – különösen a pályázati eljárások tekintetében –, valamint az egymással versengő kölcsönökkel és támogatásokkal.
- (105) A tagállamoknak továbbra is támogatniuk kell a közsférát az energiahatékonyság-alapú szerződések alkalmazásában azáltal, hogy olyan szerződésmintákat bocsátanak rendelkezésre, amelyek figyelembe veszik a rendelkezésre álló európai vagy nemzetközi szabványokat, a pályázati iránymutatásokat, az Eurostat energiahatékonyság-alapú szerződések statisztikai kezeléséről szóló 2018 májusában közzétett iránymutatását⁽⁴⁷⁾, valamint az Európai Beruházási Bank energiahatékonyságra vonatkozó szerződések kormányzati számlákon történő kezeléséről szóló útmutatóját, amelyek lehetőséget biztosítottak, hogy a tagállamok elhárítsák e szerződések még fennálló szabályozási akadályait.
- (106) A tagállamok intézkedéseket hoztak a szabályozási és nem szabályozási akadályok azonosítására és kezelésére. Ugyanakkor fokozni kell az erőfeszítéseket az energiamegtakarítás elérését elősegítő energiahatékonyság-alapú szerződés és harmadik fél általi finanszírozási konstrukciók előtt álló szabályozási és más természetű akadályok felszámolása érdekében. Ilyen akadályt jelentenek például azok a számviteli szabályok és gyakorlatok, amelyek nem teszik lehetővé, hogy az energiahatékonyság-javító intézkedésekkel összefüggő tőkeberuházások és éves pénzügyi megtakarítások a beruházások teljes élettartama alatt megfelelően tükröződjének az elszámolásokban.
- (107) A tagállamok a 2014. és 2017. évi nemzeti energiahatékonysági cselekvési tervekben beszámoltak arról, hogy milyen eredményeket értek el az energiahatékonyság szabályozási és nem szabályozási akadályainak felszámolása terén, a tulajdonosok és bérlők, illetve épületek vagy önálló rendeltetési egységek tulajdonosai közötti egyenlőtlen ösztönzők tekintetében. A tagállamoknak folytatniuk kell a megkezdett munkát, és ki kell aknázniuk az energiahatékonyságban rejlő lehetőségeket a 2016. évi Eurostat-statisztikák összefüggésében, miszerint tízből több mint négy európai polgár lakásban él, és tízből több mint három európai polgár bérlő.
- (108) A tagállamokat, **a regionális és helyi hatóságokat** bátorítani kell arra, hogy teljes mértékben használják ki a többéves pénzügyi keret (MFF) és a Next Generation EU keretében rendelkezésre álló európai finanszírozást, ideértve a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt is, a kohéziós politikai alapokat, a Vidékfejlesztési Alapot és Igazságos Átmenet Alapot, valamint az InvestEU keretében rendelkezésre álló pénzügyi eszközöket és technikai segítségnyújtást az energiahatékonyság-javító intézkedésekre irányuló magán- és állami beruházások ösztönzése érdekében. Az energiahatékonyság terén eszközölt beruházások jelentős potenciállal rendelkeznek a gazdasági

⁽⁴⁷⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/documents/1015035/8885635/guide_to_statistical_treatment_of_epcs_en.pdf/f74b474b-8778-41a9-9978-8f4fe8548ab1

2022. szeptember 14., szerda

növekedés, a foglalkoztatás és az innováció elősegítésében, valamint a háztartásokban tapasztalható energiaszegénység csökkentésében, ezért kedvező módon hozzájárulnak a gazdasági, társadalmi és területi kohézióhoz és a zöld helyreállításhoz. A potenciális finanszírozási területek között vannak a középületeket és a lakásokat érintő energiahatékonysági intézkedések, valamint **a szakemberek képzése, átképzése és továbbképzése, különösen az épületfelújítással kapcsolatos munkahelyek esetében**, az energiahatékonysági ágazatban a foglalkoztatás ösztönzése érdekében. A Bizottság szinergiákat biztosít a különböző finanszírozási eszközök között, különös tekintettel a megosztott irányítás és a közvetlen irányítás alá tartozó finanszírozási eszközökre (pl. a központi irányítás alá tartozó olyan programokra, mint a Horizont Európa és a LIFE), valamint a vissza nem térítendő támogatások, kölcsönök és technikai segítségnyújtás között, hogy maximalizálja azok sokszorozótó hatását a magánfinanszírozásra nézve, valamint az energiahatékonysági szakpolitikai célkitűzések elérése terén betöltött szerepüket.

- (109) A tagállamoknak ösztönözniük kell a finanszírozási eszközök alkalmazását az ezen irányelvben foglalt célkitűzések megvalósítására. E finanszírozási eszközök közé tartozhatnak a pénzügyi hozzájárulások és az ezen irányelvben foglalt bizonyos rendelkezések megsértéséért kivetett pénzbírságok, a 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 10. cikkének (3) bekezdése értelmében energiahatékonyságra fordított források⁽⁴⁸⁾, az európai alapokban és programokban energiahatékonyságra elkülönített források, valamint a külön e célra létrehozott európai pénzügyi eszközök, például az Európai Energhatékonyasági Alap. **A tagállamoknak a kis- és középmeretű projektek összevonását célzó platformok kiépítésén kell dolgozniuk annak érdekében, hogy finanszírozási célokra alkalmas projektcsoportokat hozzanak létre.**
- (110) A finanszírozási eszközöket adott esetben az uniós projektkötvényekből energiahatékonyságra fordított forrásokra, az Európai Beruházási Bank és más európai pénzügyi intézmények – különösen az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank és az Európa Tanács Fejlesztési Bankja – részéről energiahatékonyságra elkülönített forrásokra, pénzügyi intézményekből származó forrásokra, nemzeti forrásokra, többek között energiahatékonysági kezdeményezések és programok végrehajtását ösztönző szabályozási és adóügyi keretek létrehozása révén, valamint a 406/2009/EK európai parlamenti és tanácsi határozat szerinti éves kibocsátási jogosultságokból származó bevételekre lehet alapozni⁽⁴⁹⁾.
- (111) A finanszírozási eszközök e hozzájárulásokat, forrásokat és bevételeket különösen arra használhatnák, hogy a magántőke-beruházást lehetővé tegyék és ösztönözzék, különösen intézményi befektetőkre támaszkodva, a támogatás biztosítása környezetvédelmi és társadalmi célkitűzéseinek elérését egyaránt biztosító kritériumok használatával; olyan innovatív finanszírozási mechanizmusokat (pl. magántőke számára nyújtott hitelgaranciák, az energiahatékonyság-alapú szerződést ösztönző hitelgaranciák, támogatások, kölcsönök, célhoz kötött hitelkeretek és harmadik felek finanszírozási rendszerei) aknázzanak ki, amelyek mérséklék az energiahatékonysági projektek kockázatait, és lehetővé teszik a költséghatékony felújításokat az alacsony és közepes jövedelmű háztartások körében is; olyan programokhoz vagy ügynökségekhez kapcsolódjanak, amelyek elvégzik az energiatakarékosági projektek összesítését és minőségének értékelését, technikai segítségnyújtást biztosítanak, előmozdítják az energetikai szolgáltatások piacát, és elősegítik az energetikai szolgáltatások iránti fogyasztói kereslet megeremtetését.
- (112) A finanszírozási eszközök továbbá lehetőséget adnak a megfelelő források nyújtására az energiahatékonysági készségeket javító és akkreditáló képzési és tanúsítási programokhoz; a források biztosítására az energiatermelő kis- és mikrotechnológiák, illetőleg e villamosenergia-termelők hálózati csatlakoztatásának optimalizálása kutatására, és bemutatására, illetőleg elterjesztésének felgyorsítására; olyan programokhoz való kapcsolódásra, amelyek tevékenységei az energiahatékonyság valamennyi lakásban, illetve lakóházban történő előmozdítását célozzák az energiaszegénység megelőzése érdekében, és azért, hogy a lakások, illetve lakóházak bérbeadóit arra ösztönözzék, hogy ingatlanjaikat a lehető leginkább energiahatékonyra tegyék; megfelelő források biztosítására a szociális párbeszéd támogatása és az energiahatékonyság fejlesztését és a jó munkakörülmények, illetve a munkahelyi egészség és biztonság biztosítását célzó szabványok meghatározása érdekében.
- (113) Fel kell használni a rendelkezésre álló uniós finanszírozási programokat, pénzügyi eszközöket és innovatív finanszírozási mechanizmusokat ahhoz, hogy gyakorlati hatása is legyen a közintézmények tulajdonában lévő épületek energiahatékonyságának javítására irányuló célkitűzésnek. Ennek érdekében a tagállamok a 406/2009/EK

⁽⁴⁸⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2003/87/EK irányelve (2003. október 13.) az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Közösségen belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról és a 96/61/EK tanácsi irányelv módosításáról (HL L 275., 2003.10.25., 32. o.).

⁽⁴⁹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 406/2009/EK határozata (2009. április 23.) az üvegházhatású gázok kibocsátásának a 2020-ig terjedő időszakra szóló közösségi kötelezettségvállalásoknak megfelelő szintre történő csökkentésére irányuló tagállami törekvésekről (HL L 140., 2009.6.5., 136. o.).

2022. szeptember 14., szerda

határozat szerinti éves kibocsátási jogosultságaikból befolyó bevételeiket felhasználhatják ezt a célt szolgáló önkéntes mechanizmusok kidolgozására, figyelembe véve a nemzeti költségvetési szabályokat is. **A Bizottságnak és a tagállamoknak megfelelő tájékoztatást kell nyújtaniuk a regionális és helyi közigazgatási szervek számára az ilyen programokról. A megfelelő tájékoztatás egyik eszköze lehet például a Polgármesterek Szövetsége kezdeményezés.**

- (114) Az energiahatékonyság javítására irányuló célkitűzés megvalósítása során a Bizottságnak figyelemmel kell kísérnie a releváns intézkedéseknek az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Unión belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról szóló 2003/87/EK irányelvre gyakorolt hatását, hiszen meg kell őrizni a kibocsátás-kereskedelmi rendszerben az alacsony szén-dioxid-kibocsátást szolgáló beruházások számára nyújtott ösztönzőket, és fel kell készíteni a kibocsátás-kereskedelmi rendszer hatálya alá tartozó ágazatokat a jövőben megvalósítandó innovációra. A Bizottságnak figyelemmel kell kísérnie ezen irányelv végrehajtásának a 2014/746/EU bizottsági határozatban⁽⁵⁰⁾ meghatározottak szerint a CO₂-kibocsátás-áthelyezés kockázatának jelentős mértékben kitett iparágakra gyakorolt hatását, annak biztosítása érdekében, hogy ezen irányelv ösztönözze és ne akadályozza ezen ágazatok fejlődését.
- (115) A tagállami intézkedéseket jól megtervezett, hatékony uniós finanszírozási eszközökkel kell támogatni az InvestEU program keretében, valamint az Európai Beruházási Bank (EBB) és az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank (EBRD) általi finanszírozás révén, amelyeknek az energiaellátási lánc minden szakaszában támogatniuk kell az energiahatékonysági beruházásokat, és egy differenciált diszkontrátákon alapuló modellt használó, átfogó költség-haszon elemzést kell alkalmazniuk. A pénzügyi támogatásnak az energiahatékonyság növelésére irányuló költség-hatékony módszerekre kell fókuszálnia, amelyek az energiafogyasztás csökkenését eredményezik. Az EBB-nek és az EBRD-nek a nemzeti fejlesztési bankokkal együttműködve meg kell terveznie, létre kell hoznia és finanszíroznia kell az energiahatékonysági ágazatra szabott programokat és projekteket, többek között az energiaszegénységben élő háztartások tekintetében.
- (116) Az ágazatközi jog a jelenlegi energetikai szolgáltatások széles köre tekintetében szilárd alapot biztosít a fogyasztóvédelem számára, és valószínűsíthetően tovább fog fejlődni. A fogyasztók egyes alapvető szerződéses jogait azonban egyértelműen meg kell határozni. A fogyasztóknak egyszerű és egyértelmű információkkal kell rendelkezniük az energiaágazattal kapcsolatos jogaikról.
- (117) Az erősebb fogyasztóvédelmet a valamennyi fogyasztó számára hozzáférhető hatékony, független bíróságon kívüli vitarendezési mechanizmusok – például egy energiaügyi ombudsman, egy fogyasztóvédelmi szerv vagy egy szabályozó hatóság – biztosítják. A tagállamoknak ezért gyors és hatékony panaszrendezési eljárásokat kell bevezetniük.
- (118) Annak érdekében, hogy értékelni lehessen ezen irányelv hatékonyságát, meg kell állapítani az ezen irányelv általános felülvizsgálatának elvégzésére és a 2027. február 28-ig az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak benyújtandó jelentésre vonatkozó követelményt. Ennek a felülvizsgálatnak lehetővé kell tennie az említett folyamathoz szükséges valamennyi kiigazítást, figyelembe véve a gazdaság és az innováció területének fejleményeit is.
- (119) Annak érdekében, hogy képesek legyenek megfelelően kezelni saját éghajlatuk, kultúrájuk és társadalmuk sajátosságait, a helyi és regionális hatóságok számára vezető szerepet kell biztosítani az ezen irányelvben megállapított intézkedések kialakítása és megtervezése, végrehajtása, valamint értékelése tekintetében.
- (119a) Tekintettel a legkülső régióknak az EUMSZ 349. cikkében elismert sajátos jellemzőire, különösen az energiaellátás, -termelés, -ellátás és -fogyasztás, valamint az energiaszegénység fokozott kockázata tekintetében, különös figyelmet kell fordítani a legkülső régiókra és lakosaikra az ezen irányelvben meghatározott intézkedések kidolgozása, végrehajtása és értékelése során.**
- (120) Tekintettel a villamosenergia-termelési ágazatban megfigyelhető műszaki haladásra és a megújuló energiaforrások egyre nagyobb arányára, a kWh-ban kifejezett villamosenergia-megtakarítások esetében alkalmazott alapértelmezett egyúttel felül kell vizsgálni annak érdekében, hogy tükrözze a villamos energiára és más energiahordozókra alkalmazandó primerenergia átalakítási tényező tekintetében bekövetkezett változásokat. A villamos energia vonatkozásában a primerenergia átalakítási tényezőnek az energiamixet tükröző kiszámítása éves átlagértékeken alapul. A fizikai energiatartalom bejelentési módszert a nukleáris alapú villamosenergia- és hőtermelés esetében

⁽⁵⁰⁾ A Bizottság 2014/746/EU határozata (2014. október 27.) a CO₂-kibocsátásáthelyezés kockázatának jelentős mértékben kitett ágazatok és alágazatok 2015–2019-es időszakra vonatkozó listájának a 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv szerinti meghatározásáról (HL L 308., 2014.10.29., 114. o.).

2022. szeptember 14., szerda

használják, a technikai átalakítási hatásokok módszerét pedig a fosszilis energiahordozóból vagy biomasszából történő villamosenergia- és hőtermelés esetében. Az éghetetlen megújuló energiaforrások esetében alkalmazott módszer a teljes primer energián alapuló megközelítésből nyert közvetlen egyenérték. A kapcsolt energiatermelésből származó villamos energia primerenergia-arányának kiszámítására az ezen irányelv II. mellékletében foglalt módszer alkalmazandó. Nem egy marginális, hanem egy átlagos piaci pozíció használandó. A feltételezett átalakítási hatások az éghetetlen megújuló energiaforrások esetében 100 %, a geotermikus erőművek esetében 10 %, az atomerőművek esetében pedig 33 %. A kapcsolt energiatermelés teljes hatékonyságának kiszámítása a legfrissebb Eurostat-adatok alapján történik. A rendszerhatárok tekintetében a primerenergia átalakítási tényező valamennyi energiaforrás esetében 1. A primerenergia átalakítási tényező értéke 2018-ra vonatkozik, és a PRIMES modell referencia-forgatókönyvnek a 2015-re és a 2020-ra vonatkozó legújabb változatából interpolált és a 2016-ig Eurostat-adatokkal kiigazított adatokon alapul. Az elemzés a tagállamokra és Norvégiára terjed ki. Norvégia esetében az adatkészlet az ENTSO-E adatain alapul.

- (121) Az uniós jog végrehajtásából származó energiamegtakarítást nem kell bejelenteni, kivéve, ha egy olyan intézkedés eredménye, amely túlmutat az adott uniós jogi aktusban előírt minimumon úgy, hogy ambiciózusabb energiahatékonysági követelményeket határoz meg tagországi szinten, vagy úgy, hogy fokozza az intézkedés hatékonyságát. Az épületekben jelentős potenciál rejlik az energiahatékonyság további növelése szempontjából, és az épületfelújítás az energiamegtakarítás fokozásának egyik alapvető és hosszú távú, méretgazdaságossági előnyökkel rendelkező eleme. Ezért egyértelművé kell tenni, hogy minden, a meglévő épületek felújítását előmozdító intézkedésből származó energiamegtakarítást be lehet jelenteni, ha az többletmegtakarítást képvisel azokhoz a megtakarításokhoz képest, amelyek a szakpolitikai intézkedés hiányában is megvalósultak volna, valamint ha a tagállam igazolja, hogy a kötelezett, a részt vevő vagy a megbízott fél ténylegesen hozzájárult a bejelentett energiamegtakarítás eléréséhez.
- (122) Az energiaunióra vonatkozó stratégiával és a minőségi jogalkotás elveivel összhangban nagyobb jelentőséget kell tulajdonítani a nyomon követésre és az ellenőrzésre vonatkozó azon szabályoknak, amelyek az energiahatékonysági kötelezettségi rendszerek és az alternatív szakpolitikai intézkedések végrehajtására vonatkoznak, ideértve az intézkedések statisztikailag reprezentatív mintájának ellenőrzésére vonatkozó követelményt. Ebben az irányelvben az energiahatékonyságot javító intézkedések „egy statisztikailag jelentős része és reprezentatív mintája” kifejezést úgy kell érteni, hogy meg kell határozni az adott energiatakarékosági intézkedések statisztikai sokaságának egy olyan részhalmazát, amely megfelelően tükrözi valamennyi energiatakarékosági intézkedés teljes sokaságát, és így lehetővé teszi az összes intézkedés megbízhatóságára vonatkozó észszerűen megbízható következtetések levonását.
- (123) Az épületeken vagy az épületekben megújulóenergia-technológiák útján termelt energia csökkenti a fosszilis energiahordozókból biztosított energia mennyiségét. Az energiafogyasztás csökkentése és a megújuló energiaforrások felhasználása az épületekben fontos intézkedések az Unió energiafüggetlenségének és üvegházhatásúgáz-kibocsátásának csökkentése szempontjából, különös tekintettel a 2030-ra kitűzött, ambiciózus éghajlat- és energiapolitikai célokra, valamint a Párizsi Megállapodás keretében tett globális kötelezettségvállalásra. Halmozott energiamegtakarítási kötelezettségük céljából a tagállamok a rájuk vonatkozó energiamegtakarítási követelmények teljesítése érdekében figyelembe vehetik a megújulóenergia-technológiákat előmozdító szakpolitikai intézkedésekből származó energiamegtakarítást, az ezen irányelvben előírt számítási módszerekkel összhangban. A fosszilis tüzelőanyagok közvetlen elégetésének használatát érintő szakpolitikai intézkedésekből származó energiamegtakarítást nem számíthatják be.
- (124) Az ezen irányelv által bevezetett változtatások némelyike szükségessé teheti az (EU) 2018/1999 rendelet későbbi módosítását a két jogi aktus közötti koherencia biztosítása érdekében. Az elsősorban a **kötelező** nemzeti hozzájárulások, **útvonalak és mérőföldkövek** meghatározásával, a hiánypótlási mechanizmusokkal és a jelentéstételi kötelezettségekkel kapcsolatos új rendelkezéseket észszerűsíteni kell, és a rendelet módosítását követően az említett rendelet hatálya alá kell helyezni. Az (EU) 2018/1999 rendelet egyes rendelkezéseit is újra kell értékelni, tekintettel az ezen irányelvben javasolt változtatásokra. A kiegészítő jelentéstételi és nyomonkövetési követelmények nem hozhatnak létre új párhuzamos jelentéstételi rendszereket, hanem az (EU) 2018/1999 rendelet szerinti meglévő nyomonkövetési és jelentéstételi keret hatálya alá kell tartozniuk.
- (125) Ezen irányelv nemzeti, regionális és helyi szintű gyakorlati végrehajtásának előmozdítása érdekében a Bizottságnak továbbra is támogatnia kell a gyakorlatokról, a teljesítményértékelésről, a hálózatépítési tevékenységekről, valamint az innovatív gyakorlatokról szóló tapasztalatcserét egy online platformon keresztül.

2022. szeptember 14., szerda

- (126) Mivel ezen irányelv céljait, nevezetesen az Unió energiahatékonysági célkitűzésének megvalósítását, valamint további energiahatékonysági előrelépések és a klímasemlegesség lehetőségének megteremtését a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, az Unió szintjén azonban a fellépés terjedelme vagy hatásai miatt e célok jobban megvalósíthatók, az Unió intézkedéseket hozhat az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez az irányelv nem lépi túl az e célok eléréséhez szükséges mértéket.
- (127) A műszaki fejlődéshez való hozzáigazítás és az energiaforrások elosztásában bekövetkező változások figyelembe vétele érdekében a Bizottságnak felhatalmazást kell kapnia arra, hogy az EUMSZ 290. cikkének megfelelően jogi aktusokat fogadjon el ezen irányelv alapján meghatározott egységes határfok-referenciaértékek felülvizsgálatára, valamint az ezen irányelv mellékleteiben szereplő értékekre, számítási módszerekre, az alapul vett primerenergia-együtthatóra és a követelményekre vonatkozóan.
- (128) Különösen fontos, hogy a Bizottság az előkészítő munkája során megfelelő konzultációkat folytasson, többek között szakértői szinten is, és hogy e konzultációkra a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban⁽⁵¹⁾ megállapított elvekkel összhangban kerüljön sor. Így különösen a felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésében való egyenlő részvétel biztosítása érdekében az Európai Parlament és a Tanács a tagállamok szakértőivel egyidejűleg kap kézhez minden dokumentumot, és szakértőik rendszeresen részt vehetnek a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésével foglalkozó szakértői csoportjainak ülésein.
- (129) Ezen irányelv végrehajtása egységes feltételeinek biztosítása érdekében a Bizottságra végrehajtási hatásköröket kell ruházni. Ezeket a hatásköröket a 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek⁽⁵²⁾ megfelelően kell gyakorolni.
- (130) Az ezen irányelv nemzeti jogba történő átültetésére vonatkozó kötelezettség csak azokat a rendelkezéseket érinti, amelyek a korábbi irányelvhez képest jelentős mértékben módosultak. A változatlan rendelkezések átültetésére vonatkozó kötelezettség a korábbi irányelvből ered.
- (131) Ez az irányelv nem érinti a XV. melléklet B. részében felsorolt irányelvek nemzeti jogba történő átültetésére vonatkozó határidőkkel kapcsolatos tagállami kötelezettségeket,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

I. fejezet

TÁRGY, HATÁLY, FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK ÉS ENERGIAHATÉKONYSÁGI CÉLKITŰZÉSEK

1. cikk

Tárgy és hatály

(1) Ez az irányelv egy intézkedésekből álló közös keretrendszert hoz létre az energiahatékonyságnak az Unió egészében történő előmozdítására annak érdekében, hogy az Unió **kötelező** energiahatékonysági célkitűzései teljesüljenek, valamint további energiahatékonyság-javítást tesz lehetővé, **hozzájárulva a Párizsi Megállapodás végrehajtásához és az Unió energiaellátásának biztonságához azáltal, hogy csökkenti az energiaimporttól – köztük a fosszilis tüzelőanyagoktól – való függőségét, miközben az Unió harmadik országbeli partnerekkel fenntartott energiakapcsolatait a klímasemlegesség elérése felé alakítja át.**

Ez az irányelv szabályokat állapít meg az energiahatékonyság prioritásként történő végrehajtására valamennyi ágazatban, az energiaellátás, **-átvitel, -tárolás** és -felhasználás hatékonysága előtt álló energiapiaci akadályok és piaci hiányosságok megszüntetésére. Továbbá 2030-ig teljesítendő **kötelező** nemzeti energiahatékonysági hozzájárulások megállapítását írja elő.

⁽⁵¹⁾ HL L 123., 2016.5.12., 1. o.

⁽⁵²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 182/2011/EU rendelete (2011. február 16.) a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról (HL L 55., 2011.2.28., 13. o.).

2022. szeptember 14., szerda

Ez az irányelv hozzájárul az az energiahatékonyság elsődlegessége elvének megvalósításához, ezáltal pedig ahhoz, hogy az Unió inkluzív, méltányos és virágzó társadalommá váljon, modern, erőforrás-hatékony és versenyképes gazdasággal.

(2) Az ebben az irányelvben megállapított követelmények minimumkövetelmények, és nem akadályozzák a tagállamokat szigorúbb intézkedések fenntartásában vagy bevezetésében. Az ilyen intézkedéseknek összeegyeztethetőnek kell lenniük az uniós joggal. Amennyiben a nemzeti jogszabályok szigorúbb intézkedéseket írnak elő, a tagállamok közlik a Bizottsággal ezeket a jogszabályokat.

2. cikk

Fogalommeghatározások

Ezen irányelv alkalmazásában a következő fogalommeghatározások alkalmazandók:

- (1) „energia”: az 1099/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽⁵³⁾ 2. cikke d) pontjának meghatározása szerinti energiatermékek minden formája, éghető üzemanyagok, hő, megújuló energiák, villamos energia vagy az energia bármely más formája;
- (2) „az energiahatékonyság elsődlegességének elve”: az (EU) 2018/1999 rendelet 18. cikkének 2. pontjában meghatározottak szerinti elv;
- (3) „energiarendszer”: olyan rendszer, amelyet elsősorban arra terveztek, hogy a végfelhasználói ágazatok energiaigényét kielégítő energetikai szolgáltatásokat nyújtson hő, üzemanyag és villamos energia formájában;
- (3a) **„rendszerhatékonyság”: olyan energiahatékony megoldások kiválasztása, amelyek költséghatékony dekarbonizációs utat, további rugalmasságot és az erőforrások hatékony felhasználását is lehetővé teszik;**
- (4) „primerenergia-fogyasztás”: a bruttó rendelkezésre álló energia, a nemzetközi tengeri tartályhajók, a végső nem energiacélú fogyasztás, a környezeti hő, **valamint a hőszivattyúkban felhasznált geotermikus energia** kivételével;
- (5) „végsőenergia-fogyasztás”: az ipar, a közlekedés (ideértve a nemzetközi repülés energiafogyasztását is), a háztartások, a köz- és magán, szolgáltatások, a mezőgazdaság, az erdészet, a halászat és egyéb végfelhasználók (hasznosító fogyasztók) számára szolgáltatott energia. Nem foglalja magában a nemzetközi tengeri tartályhajók energiafogyasztását, a környezeti hőt, valamint **a hőszivattyúkban felhasznált geotermikus energiát**, az energiaátalakítási ágazatnak és az energiaágazatnak szállított energiát, valamint az átvitelből és elosztásból eredő veszteségeket (az 1099/2008/EK rendelet A. mellékletének fogalommeghatározásai alkalmazandók);
- (6) „energiatheatékonyság”: a teljesítményben, a szolgáltatásban, a termékekben vagy az energiában kifejezett eredmény és a befektetett energia hányadosa;
- (7) „energiamegtakarítás”: az a megtakarított energiamennyiség, amely valamely energiahatékonyság-javító intézkedés végrehajtása előtt és után mért és/vagy becslült fogyasztás alapján kerül meghatározásra, biztosítva az energiafogyasztást befolyásoló külső feltételeknek megfelelő normalizálást;
- (8) „energiatheatékonyság-javulás”: az energiahatékonyság növekedése a technológiai, magatartásbeli és/vagy gazdasági változások eredményeképpen;
- (9) „energetikai szolgáltatás”: az a fizikai előny, haszon, vagy azon javak, amelyek az energia és az energiahatékony technológia vagy cselekvés kombinációjából származnak; e szolgáltatás magában foglalhatja a szolgáltatás nyújtásához szükséges üzemeltetést, karbantartást és ellenőrzést; e szolgáltatást szerződés alapján nyújtják, és e szolgáltatás rendes körülmények között bizonyítottan az energiahatékonyság ellenőrizhető, mérhető vagy felbecsülhető javulásához vagy primerenergia-megtakarításhoz vezet;
- (10) „közintézmény”: a 2014/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvben ⁽⁵⁴⁾ meghatározott „ajánlatkérő szerv”;

⁽⁵³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1099/2008/EK rendelete (2008. október 22.) az energiasztatistikáról (HL L 304., 2008.11.14., 1. o.).

⁽⁵⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/24/EU irányelve (2014. február 26.) a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 94., 2014.3.28., 65. o.).

2022. szeptember 14., szerda

- (10a) **„szociális célú épületek”**: olyan épületek, amelyeket kizárólag az állami szervektől eltérő, közpénzből finanszírozott intézmények használnak, amelyek közérdekű szolgáltatásokat – például oktatási, egészségügyi, szociális szolgáltatásokat vagy szociális lakhatást – nyújtanak;
- (11) „hasznos alapterület”: egy épületnek vagy épületrésznek azon alapterülete, ahol energiát használnak a beltéri klíma szabályozására;
- (12) „ajánlatkérő szerv”: a 2014/23/EU irányelv 6. cikkének (1) bekezdésében, a 2014/24/EU irányelv 2. cikkének (1) bekezdésében és a 2014/25/EU irányelv 3. cikkének (1) bekezdésében meghatározott ajánlatkérő szerv;
- (13) „közszolgáltató ajánlatkérő”: a 2014/23/EU és a 2014/25/EU irányelvben meghatározott közszolgáltató ajánlatkérő;
- (14) „energiagazdálkodási rendszer”: az energiahatékonysági célkitűzést, valamint az annak elérését célzó stratégiát meghatározó terv egymással összefüggő vagy kölcsönhatásban lévő elemeinek összessége, ideértve a tényleges energiafogyasztás nyomon követését, az energiahatékonyság növelésére hozott intézkedéseket és a haladás mérését is;
- (15) „európai szabvány”: az Európai Szabványügyi Bizottság, az Európai Elektrotechnikai Szabványügyi Bizottság vagy az Európai Távközlési Szabványügyi Intézet által elfogadott és nyilvános használatra rendelkezésre bocsátott szabvány;
- (16) „nemzetközi szabvány”: a Nemzetközi Szabványügyi Szervezet által elfogadott és nyilvánosan hozzáférhetővé tett szabvány;
- (17) „kötelezett fél”: a 9. cikkben említett, a nemzeti energiahatékonysági kötelezettségi rendszerek hatálya alá tartozó energiaelosztó, vagy kiskereskedelmienergia-értékesítő vállalkozás vagy átviteli-/szállítási rendszer-üzemeltető;
- (18) „megbízott fél”: olyan jogi személy, amely a kormánytól vagy más közintézménytől felhatalmazást kapott arra, hogy a kormány vagy más közintézmény nevében dolgozzon ki, kezeljen vagy működtessen egy finanszírozási rendszert;
- (19) „részt vevő fél”: olyan vállalkozás vagy közintézmény, amely egy önkéntes megállapodás keretében vállalta bizonyos célkitűzések elérését, vagy amely nemzeti szabályozás hatálya alá tartozik; „végrehajtó állami hatóság”;
- (20) olyan közjogi szerv, amely felel az energiaadóztatás vagy a széndioxidkibocsátás-adóztatás, a finanszírozási rendszerek és eszközök, a pénzügyi ösztönzők, a szabványok és normák, az energiacímkézési rendszerek, valamint az oktatás és képzés megvalósításáért vagy nyomon követéséért;
- (21) „szakpolitikai intézkedés”: olyan szabályozási, pénzügyi, adóügyi, önkéntes vagy tájékoztatási eszköz, amelyet egy tagállamban az előírásoknak megfelelően hoztak létre és hajtottak végre annak érdekében, hogy a piaci szereplők számára olyan támogatási keret, követelmény vagy ösztönző jöjjön létre, amelynek köszönhetően ez utóbbiak energetikai szolgáltatásokat nyújtanak és vesznek igénybe, valamint egyéb energiahatékonyság-javító intézkedéseket vezetnek be;
- (22) „egyéni fellépés”: olyan fellépés, amely ellenőrizhető, és mérhető vagy megbecsülhető energiahatékonyság-javulást eredményez, és arra egy szakpolitikai intézkedés nyomán került sor;
- (23) „energiaelosztó”: az a természetes vagy jogi személy, az elosztórendszer-üzemeltetőket is beleértve, aki az energia végső felhasználókhöz, illetve a végső felhasználók számára energiát értékesítő elosztóállomásokhoz történő szállításáért felel;
- (24) „elosztórendszer-üzemeltető”: az (EU) 2019/944 irányelv 2. cikkének 29. pontjában a villamos energia tekintetében, illetve a 2009/73/EK irányelv 2. cikkének 6. pontjában a földgáz tekintetében meghatározott elosztórendszer-üzemeltető;
- (25) „kiskereskedelmienergia-értékesítő vállalkozás”: az a természetes vagy jogi személy, aki vagy amely energiát ad el a végső felhasználók számára;
- (26) „végső felhasználó”: az a természetes vagy jogi személy, aki vagy amely saját végső felhasználásra vásárol energiát;

2022. szeptember 14., szerda

- (27) „energetikai szolgáltató”: az a természetes vagy jogi személy, aki vagy amely energetikai szolgáltatásokat nyújt vagy energiahatékonyság-javító intézkedéseket hajt végre a végső felhasználók létesítményeiben vagy helyiségeiben;
- (27a) „kis- vagy középvállalkozás” vagy „kkv”: a 2003/361/EK bizottsági ajánlás mellékletének 2. cikkében meghatározottak szerinti vállalkozás ⁽⁵⁵⁾;
- (27b) „mikrovállalkozás”: a 2003/361/EK ajánlás melléklete 2. cikkének (3) bekezdésében meghatározott mikrovállalkozás;
- (28) „energetikai audit”: olyan meghatározott módszerrel végzett eljárás, amelynek célja megfelelő ismeretek gyűjtése valamely épület vagy épületcsoport, ipari vagy kereskedelmi művelet vagy létesítmény, illetve magán- vagy közszolgáltatás energiafogyasztási és **-gazdálkodási** profiljára vonatkozóan, továbbá amely meghatározza és számszerűsíti a költséghatékony energiamegtakarítási lehetőségeket, azonosítja a megújuló energia költséghatékony felhasználásának vagy előállításának potenciálját, és beszámol az eredményekről;
- (29) „energiahatékonyság-alapú szerződés”: a kedvezményezett és az energiahatékonyság-javító intézkedést nyújtó szolgáltató között létrejött olyan szerződéses megállapodás, amelyet a szerződés teljes időtartama alatt ellenőriznek és nyomon követnek, amelynek keretében az adott intézkedés keretében végzett munka, ellátás vagy szolgáltatás kifizetése a szerződésben megállapodott szintű energiahatékonyság-javulással vagy más, megállapodás szerinti energiahatékonysági kritériummal (például pénzügyi megtakarítással) összefüggésben történik;
- (30) „okos mérési rendszer” vagy „intelligens mérési rendszer”: az (EU) 2019/944 irányelvben meghatározott „okos mérési rendszer”;
- (30a) „elektromos töltőpont”: az [AFIR – 2021/0223(COD)] irányelv 2. cikkének 41. pontjában meghatározott elektromos töltőpont;
- (31) „átviteli-/szállítási rendszer-üzemeltető”: az (EU) 2019/944 irányelv 2. cikkének 35. pontjában a villamos energia tekintetében meghatározott átviteli rendszer-üzemeltető és a 2009/73/EK irányelvben a földgáz tekintetében meghatározott szállítási rendszer-üzemeltető;
- (32) „kapcsolt energiatermelés”: hőenergia és villamos vagy mechanikai energia egyetlen folyamat során, egyidejűleg történő előállítása;
- (33) „gazdaságilag indokolt szükséglet”: a fűtés vagy hűtés iránti igényt meg nem haladó mértékű kereslet, amelyet egyébként piaci feltételek mellett, a kapcsolt energiatermeléstől eltérő egyéb energia-előállító folyamat révén elégítenének ki;
- (34) „hasznos hő”: a kapcsolt energiatermelés folyamata során valamely, gazdaságilag indokolt fűtési vagy hűtési igény kielégítése érdekében előállított hő;
- (35) „kapcsolt energiatermelésből származó villamos energia”: olyan villamos energia, amelyet hasznos hő termeléséhez kapcsolt folyamat során állítottak elő, és amelyet a II. mellékletben megállapított módszer szerint számítottak ki;
- (36) „nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelés”: a III. mellékletben foglalt kritériumoknak megfelelő kapcsolt energiatermelés;
- (37) „összhatásfok”: a termelt villamos energia, illetve mechanikai energia, valamint hasznos hő éves összege, osztva a kapcsolt hőenergia-termeléshez, valamint a bruttó villamosenergia- és mechanikaienergia-termeléshez felhasznált tüzelőanyaggal;
- (38) „villamos energia/hő arány”: a kapcsolt energiatermelésből származó villamos energia és a hasznos hő aránya teljes kapcsolt energiatermelési üzemmódban, az adott egység üzemeltetési adatainak felhasználásával számítva;
- (39) „kapcsolt energiatermelő egység”: olyan termelőegység, amely képes kapcsolt energiatermelésre;

⁽⁵⁵⁾ A Bizottság ajánlása (2003. május 6.) a mikro-, kis- és középvállalkozások meghatározásáról (HL L 124., 2003.5.20., 36. o.).

2022. szeptember 14., szerda

- (40) „kis kapcsolt energiatermelő egység”: olyan kapcsolt energiatermelő egység, amelynek beépített teljesítménye kevesebb, mint 1 MWe;
- (41) „kapcsolt energiatermelő mikroegység”: olyan kapcsolt energiatermelő egység, amelynek maximális teljesítménye kevesebb mint 50 kWe;
- (42) „hatékony távfűtés/távhűtés”: a 24. cikkben meghatározott kritériumokat teljesítő távfűtési vagy távhűtési rendszer;
- (43) „hatékony fűtés és hűtés”: olyan fűtési és hűtési lehetőség, amely a változtatás nélküli alap-forgatókönyvhöz képest mérhetően csökkenti azt a primerenergia-ráfordítást, amely egy egységnyi energia előállításához szükséges a vonatkozó rendszerhatárokon belül, továbbá erre az ezen irányelvben említett költség-haszon elemzés alapján költséghatékony módon kerül sor, figyelembe véve a kitermeléshez, az átalakításhoz, a szállításhoz és az elosztáshoz szükséges energiát is;
- (44) „hatékony egyedi fűtés és hűtés”: a fűtés és hűtés biztosításának olyan egyéni lehetősége, amely a hatékony távfűtéshez/távhűtéshez képest mérhetően csökkenti azt a nem megújuló forrásból származó primerenergia-ráfordítást, amely egy egységnyi energia előállításához szükséges a vonatkozó rendszerhatárokon belül vagy ugyanakkora nem megújuló forrásból származó primerenergia-ráfordítást igényel alacsonyabb költségek mellett, figyelembe véve a kitermeléshez, az átalakításhoz, a szállításhoz és az elosztáshoz szükséges energiát is;
- (45) „adatközpont”: **a számítógépes rendszerek/szerverek, valamint az** adattároláshoz, -feldolgozáshoz és/vagy -elosztáshoz, **valamint az (EU) 2022/132 bizottsági rendeletben meghatározott kapcsolódó tevékenységekhez használt** berendezések tárolására, összekapcsolására és üzemeltetésére használt struktúra vagy struktúrák csoportja ⁽⁵⁶⁾;
- (46) „jelentős korszerűsítés”: olyan korszerűsítés, amelynek költségei meghaladják egy hasonló új egység beruházási költségeinek 50 %-át;
- (47) „beszerzési közösség szolgáltatója”: az (EU) 2019/944 irányelv 2. cikkének 19. pontjában meghatározott „független aggregátor” jelentésével megegyező értelemben vett szolgáltató;
- (48) „energiaszegénység”: az az állapot, amikor a háztartások **a megfizethetlenség következtében képtelenek kielégíteni az alapvető energiaellátási szükségleteket, és** nem férnek hozzá az adott nemzeti kontextusban, valamint a hatályos szociálpolitikai és egyéb releváns szakpolitikai összefüggésben **a kényelem és az egészség alapvető szintjét, a megfelelő életszínvonalat és egészséget** biztosító alapvető energetikai szolgáltatásokhoz, ideértve a megfelelő fűtést, **meleg vizet**, hűtést, világítást és az árammal működő készülékekhez szükséges energiát, **az alábbi egy vagy több tényező miatt: elégtelen rendelkezésre álló jövedelem, jelentős energiaköltségek és az otthon rossz energiahatékonyága;**
- (49) „hasznosító fogyasztó”: olyan természetes vagy jogi személy, aki vagy amely saját végfelhasználásra fűtést, hűtést vagy használati melegvizet vásárol, vagy olyan természetes vagy jogi személy, aki vagy amely egy olyan különálló épületet használ, vagy egy olyan többlakásos vagy több célra használt épület egy adott részét használja, amelynek fűtését, hűtését vagy használatimelegvíz-ellátását központi rendszer biztosítja, és akinek vagy amelynek nincs közvetlen vagy egyéni szerződése az energiaszolgáltatóval.
- (50) „egyenlőtlen ösztönzők”: az energiahatékonyági beruházásokhoz kapcsolódó pénzügyi kötelezettségek és jutalmak tisztességes és észszerű elosztásának hiánya az érintett szereplők, például az önálló rendeltetési egységek tulajdonosai és bérlői, illetve különböző tulajdonosai között, illetve a többlakásos vagy több célra használt épületek tulajdonosai és bérlői, illetve különböző tulajdonosai között.
- (50a) „bevonási stratégia”: olyan stratégia, amely célkitűzéseket határoz meg, technikákat dolgoz ki és létrehozza azt a folyamatot, amelynek során valamennyi érintett nemzeti és helyi szintű érdekelt felet – beleértve a civil társadalom képviselőit, például a fogyasztói szervezeteket – bevonják a döntéshozatali folyamatba, azzal a céllal, hogy növeljék a tudatosságot, visszajelzést kapjanak az ilyen politikákról, és növeljék közvélemény általi elfogadottságukat;

⁽⁵⁶⁾ A Bizottság (EU) 2022/132 rendelete (2022. január 28.) az energiasztatistikáról szóló 1099/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az éves, a havi és a rövid határidős havonkénti energiasztatistika aktualizálásának végrehajtása tekintetében történő módosításáról (HL L 20., 2022.1.31., 208. o.).

2022. szeptember 14., szerda

(50b) „egyablakos ügyintézés”: tanácsadásra, iránymutatásra és tájékoztatásra szolgáló egyablakos ügyintézési pont.

3. cikk

Az energiahatékonyság elsődlegességének elve

(1) Az energiahatékonyság elsődlegességének elvével összhangban a tagállamok biztosítják, hogy a következő ágazatokkal kapcsolatos **kialakítási és** tervezési, szakpolitikai és jelentős beruházási döntések során **értékeljék** az energiahatékonysági megoldásokat, **beleértve a keresletoldali erőforrásokat és a rendszer rugalmasságát**:

a) energiarendszerek, és

b) nem energetikai ágazatok, amennyiben ezek az ágazatok hatással vannak az energiafogyasztásra és az energiahatékonyságra, **beleértve az épületeket, a közlekedést, a vízügyet, az információs és kommunikációs technológiákat (IKT), a mezőgazdaságot és a pénzügyi ágazatokat**.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy a releváns szervezetek ellenőrizzék az energiahatékonyság elsődlegessége elvének alkalmazását, **beleértve adott esetben az ágazati integrációt és az ágazatközi hatásokat**, amennyiben a szakpolitikai, tervezési és beruházási döntések jóváhagyási és nyomonkövetési követelmények hatálya alá tartoznak.

(2a) *E cikk alkalmazása során a tagállamok figyelembe veszik az (EU) 2021/1749 bizottsági ajánlást ⁽⁵⁷⁾.*

(3) Az energiahatékonyság elsődlegessége elvének alkalmazása során a tagállamok:

a) **olyan költség-haszon módszertant dolgoznak ki, alkalmaznak és tesznek közzé, amely lehetővé teszi az energiahatékonysági megoldások szélesebb körű előnyeinek megfelelő értékelését, figyelembe véve a teljes életciklust és az előre látható fejleményeket, a rendszer- és költséghatékonyságot, az ellátás biztonságát, valamint a társadalmi, egészségügyi, gazdasági és klímasemlegességi szempontok számszerűsítését;**

aa) **biztosítják, hogy az energiahatékonyság elsődlegessége elvének alkalmazása pozitív hatást gyakoroljon az energiaszegénység kezelésére;**

b) azonosítják az energiahatékonyság elsődlegességére vonatkozó elv alkalmazásának, valamint a **szabályozási keretekre – köztük a pénzügyi szabályozásra –, a tervezési, szakpolitikai és beruházási döntések energiafogyasztásra és energiahatékonyságra és energiarendszerekre gyakorolt hatásainak** nyomon követéséért felelős szervezetet;

ba) **biztosítják, hogy a végrehajtott beruházások az energetikai értéklánc minden szakaszában környezeti szempontból fenntarthatóak legyenek, és az klímasemlegességre való átállás során a körforgásosság elvét alkalmazzák;**

c) az (EU) 2018/1999 rendelet 17. cikkével összhangban, integrált nemzeti energia- és éghajlat-politikai eredményjelentések részeként jelentést tesznek a Bizottságnak arról, hogy **az energiahatékonyság elsődlegességének elvét** hogyan vették maximálisan figyelembe a nemzeti és regionális energiarendszerekhez, **valamint az energiafogyasztásra és az energiahatékonyságra hatást gyakorló nem energetikai ágazatokhoz** kapcsolódó nemzeti, regionális és helyi tervezési, szakpolitikai és beruházási döntések során, **ideértve többek között az alábbiakat:**

i. **az energiahatékonyság elsődlegessége elve módszeres alkalmazásának és előnyeinek értékelése az energiarendszerekben, különös tekintettel az energiafogyasztásra;**

⁽⁵⁷⁾ A Bizottság (EU) 2021/1749 ajánlása (2021. szeptember 28.) az energiahatékonyság elsődlegességéről: az elvektől a gyakorlatig – Iránymutatások és példák az energiaágazatban és azon túl történő döntéshozatalban való végrehajtáshoz.

2022. szeptember 14., szerda

- ii. az energiahatékonyság elsődlegességének elvé és a keresletoldali megoldások végrehajtása előtti szükségtelen szabályozási vagy nem szabályozási akadályok felszámolása érdekében hozott intézkedések listája, többek között az energiahatékonyság elsődlegessége elvével ellentétes nemzeti jogszabályok és intézkedések azonosítása révén;

(3a) A Bizottság [ezen irányelv hatálybalépésétől számított 6 hónap]-ig felhatalmazáson alapuló jogi aktust fogad el, amely kiegészíti ezt az irányelvet egy olyan – a felügyeletet, a nyomon követési és jelentéstételi eljárást magában foglaló – közös általános keret létrehozásával, amelyet a tagállamok a (3) bekezdés a) pontjában említett költség-haszon módszerek kidolgozására alkalmazhatnak az összehasonlíthatóság biztosítása érdekében, ugyanakkor lehetőséget adva a tagállamoknak a nemzeti és helyi körülményekhez való alkalmazkodásra.

4. cikk

Energiahatékonysági célkitűzések

(1) A tagállamok együttesen biztosítják, hogy 2030-ra az energiafogyasztás a **2007-es** referencia-forgatókönyv előrejelzéseire képest **a végsőenergia-fogyasztás** legalább **40 %-kal**, **a primerenergia-fogyasztás pedig 42,5 %-kal** csökkenjen úgy, hogy az Unió végsőenergia-fogyasztása ne haladja meg a **740 Mtoe-t**, 2030-ban pedig az Unió 2030. évi primerenergia-fogyasztása ne haladja meg a **960 Mtoe-t** ⁽⁵⁸⁾.

(2) Minden tagállam **kötelező** nemzeti energiahatékonysági hozzájárulásokat határoz meg a végső- és a primerenergia-fogyasztásra vonatkozóan, hogy együttesen teljesítsék az (1) bekezdésben meghatározott kötelező uniós célt. A tagállamok e hozzájárulásokat, valamint azok **2025-ben és 2027-ben két referenciaponttal (mérőlétkövel) rendelkező** ütemtervét az integrált nemzeti energia- és klímapolitikai terveik (EU) 2018/1999 rendelet 14. cikke szerinti aktualizálásának keretében, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet 3. cikkében említett integrált nemzeti energia- és klímatekerveik részeként, valamint az ugyanazon rendelet 7–12. cikkében említett eljárással összhangban bejelentik a Bizottságnak. **A kötelező nemzeti hozzájárulásuk meghatározásakor** a tagállamok az ezen irányelv I. mellékletében megadott képletet alkalmazzák, valamint magyarázattal szolgálnak arról, hogy a hozzájárulásokat hogyan, mely adatok felhasználásával számították ki.

A tagállamok az energiaszisztematikáról szóló 1099/2008/EK rendeletben meghatározott energia-végfelhasználó ágazatok – beleértve az ipart, a lakóépületeket, a szolgáltatásokat és a közlekedést is – energiafogyasztásának részarányát is feltüntetik nemzeti energiahatékonysági hozzájárulásaikban. Az **IKT** energiafogyasztására vonatkozó előrejelzéseket szintén fel kell tüntetni.

E hozzájárulások megállapításakor a tagállamoknak figyelembe kell venniük:

- a) az Unió 2030. évi energiafogyasztása nem haladhatja meg a **740 Mtoe** végső energia- vagy a **960 Mtoe** primerenergia-fogyasztást;
- b) az ezen irányelvben előírt intézkedéseket;
- c) az egyéb olyan intézkedéseket, amelyek a tagállamokban vagy uniós szinten az energiahatékonyságot célozzák;
- d) **az I. mellékletben meghatározott képletben szereplő**, a hatékonysági erőfeszítéseket befolyásoló **alábbi** releváns tényezőket:
 - i. az éghajlat-politikai célkitűzések eléréséhez szükséges kollektív ambíciószint;
 - ii. az erőfeszítések méltányos elosztása Unió-szerte;
 - iii. a gazdaság energiaintenzitása;
 - iv. a fennmaradó költség-hatékony energiamegtakarítási potenciál;

⁽⁵⁸⁾ Az Unió energiahatékonysági célkitűzését eredetileg a 2007-es referencia-forgatókönyv 2030-ra vonatkozó előrejelzései alapján számították ki és határozták meg alapforgatókönyvként. Az Eurostat energiamérleg-számítási módszertanának megváltozása és a későbbi modellezési előrejelzések javítása miatt az az alapforgatókönyvet módosítani kell. Így a célérték meghatározására ugyanazon megközelítést alkalmazva – azaz a jövőbeli alapforgatókönyvekkel összehasonlítva – az Unió 2030-ra vonatkozó energiahatékonysági célkitűzésének meghatározása a nemzeti energia- és klímatekervekből származó nemzeti hozzájárulásokat tükröző 2020-as referencia-forgatókönyv 2030-ra vonatkozó előrejelzéseihez képest történik. Az aktualizált alapforgatókönyv szerint az Uniónak 2030-ig legalább 9 %-kal tovább kell növelnie energiahatékonysági törekvéseit a 2020-as referencia-forgatókönyv szerinti erőfeszítések szintjéhez képest. Az uniós célkitűzésekre vonatkozó ambíciószint kifejezésének új módja nem érinti a szükséges erőfeszítések tényleges szintjét.

2022. szeptember 14., szerda

e) az energiafogyasztást befolyásoló egyéb nemzeti **tényezőket**, különösen:

i. a GDP alakulása és változásának előrejelzése;

ii. az energiaimport és az energiaexport változásai, az energiamix alakulása és új fenntartható tüzelőanyagok elterjedése;

iii. fejlemények az összes megújulóenergia-forrás, a nukleáris energia, a szén-dioxid-leválasztás és -tárolás területén;

iv. az energiaigényes iparágak dekarbonizációja.

iva. a nemzeti dekarbonizációs/klímaseglegességi tervek ambíciószintje.

Amennyiben a tagállamok figyelembe veszik a harmadik albekezdés e) pontjában említett nemzeti tényezőket, ez nem vezethet az uniós energiahatékonysági célkitűzés teljesítésének elmulasztásához. A Bizottság értékeli, hogy a tagállamok együttes hozzájárulása elegendő-e az uniós energiahatékonysági célkitűzés eléréséhez, és értékeli, hogy a hozzájárulások összhangban vannak-e a mérföldkövek elérésével. Amennyiben a Bizottság arra a következtetésre jut, hogy ez nem elegendő, a tagállamok nemzeti energiahatékonysági hozzájárulásukról szóló értesítésétől számított két hónapon belül minden tagállamnak javaslatot tesz egy korrigált nemzeti energiahatékonysági hozzájárulásra, amely biztosítja, hogy a tagállamok kollektív hozzájárulása elérje az uniós energiahatékonysági célkitűzést. E mechanizmus alkalmazásakor a Bizottság biztosítja, hogy a primerenergia-fogyasztás és a végsőenergia-fogyasztás tekintetében ne legyen különbség a tagállamok nemzeti hozzájárulásainak összege és az Unió energiahatékonysági célkitűzése között.

(3) A Bizottság az (EU) 2018/1999 rendelet 29. cikkének (1) és (3) bekezdése szerinti értékelése alapján **értékeli a tagállamok előrehaladását kötelező nemzeti hozzájárulásai és az e cikk (2) bekezdésében említett mérföldkövek teljesítése terén. Amennyiben a Bizottság értékelése alapján arra a következtetésre jut, hogy nem történt elegendő előrelépés az energiahatékonysági hozzájárulások teljesítése terén, az e cikk (2) bekezdésében említett ütemterveikben szereplő értékeket és mérföldköveket meghaladó tagállamok gondoskodnak arról, hogy a Bizottság értékelésének kézhezvételétől számított egy éven belül további intézkedéseket hajtsanak végre annak érdekében, hogy biztosítsák az energiahatékonysági hozzájárulásuk eléréséhez szükséges pályára való visszatérést. E kiegészítő intézkedések a teljesség igénye nélkül a következő intézkedéseket foglalják magukban:**

a) további energiamegtakarítást eredményező nemzeti intézkedések, beleértve az energiahatékonysági beruházási intézkedések végrehajtásához nyújtott erőteljesebb projektfejlesztési támogatást;

b) a 8. cikkben meghatározott energiamegtakarítási kötelezettségek növelése;

c) a közsféra kötelezettségének kiigazítása;

d) önkéntes pénzügyi hozzájárulás nyújtása a 28. cikkben említett nemzeti energiahatékonysági alaphoz vagy más, energiahatékonyságot célzó finanszírozási eszközhöz, ahol az éves pénzügyi hozzájárulásnak meg kell egyeznie az ütemterv eléréséhez szükséges beruházásokkal.

Amennyiben egy tagállam meghaladja az e cikk (2) bekezdésében említett ütemtervben szereplő értékeket, az (EU) 2018/1999 rendelet 17. cikke szerinti integrált nemzeti energia- és éghajlat-politikai eredményjelentésében ismertetnie kell, hogy ezen eltérést **milyen intézkedések révén** fogja korrigálni a nemzeti energiahatékonysági hozzájárulások elérésének és az **egyes intézkedések által várható energiamegtakarítás mértékének** biztosítása érdekében.

A Bizottság értékeli, hogy az e bekezdésben említett nemzeti intézkedések elegendőek-e az Unió energiahatékonysági célkitűzéseinek eléréséhez. Amennyiben a nemzeti intézkedések elégtelennek bizonyulnak, a 2030-ra meghatározott uniós energiahatékonysági célkitűzések elérésének biztosítása érdekében a Bizottság adott esetben intézkedéseket javasol és uniós szinten gyakorolja felhatalmazását.

(4) A Bizottság 2026. december 31-ig értékeli az energiasztatistikáról szóló 1099/2008/EK rendelet alapján szolgáltatott adatokban, az energiamérleg kiszámításának módszerében és az európai energiafelhasználásra vonatkozó energiamodellekben bekövetkezett módszertani változásokat, és szükség esetén javaslatot tesz az Unió 2030-as céljainak technikai kiigazítására az e cikk (1) bekezdésében meghatározott célkitűzések szintjének fenntartása érdekében.

2022. szeptember 14., szerda

II. FEJEZET

A KÖZSZFÉRA PÉLDAMUTATÓ SZEREPE

5. cikk

Az energiahatékonyság terén élen járó közszféra

(1) A tagállamok biztosítják, hogy az összes közintézmény teljes végsőenergia-fogyasztása évente legalább **2 %-kal** csökkenjen az X-2. évhez képest (ahol X ezen irányelv hatálybalépésének éve).

A tagállamok közintézményeik végsőenergia-fogyasztásának kiszámításakor figyelembe vehetik az adott tagállamon belüli éghajlati eltéréseket.

(2) A tagállamok az (EU) 2018/1999 rendelet szerinti nemzeti energia- és klímaterveikbe és azok aktualizált változatába belefoglalják **az összes közintézmény** jegyzékét, amelyek hozzájárulnak az e cikk (1) bekezdésében meghatározott kötelezettség teljesítéséhez, az egyes tagállamok által elérendő energiafogyasztás-csökkentés **és energiamegtakarítás** mértékét és az annak elérésére tervezett intézkedéseket. Az (EU) 2018/1999 rendelet 17. cikke szerinti integrált nemzeti energia- és éghajlat-politikai jelentésük részeként a tagállamok jelentést tesznek a Bizottságnak a végsőenergia-fogyasztás évente elért csökkentéséről.

(3) A tagállamok biztosítják, hogy a regionális és helyi hatóságok az **érintett** érdekelt felekkel, **adott esetben azok energiaügynökségeivel** és a nyilvánossággal – többek között az energiaszegénység által veszélyeztetett vagy annak hatásaira **jövedelmük, nemük, demográfiai helyzetük, egészségi állapotuk vagy kisebbségi csoporthoz tartozásuk miatt** érzékenyebb csoportokkal, például ■ a faji vagy etnikai kisebbséghez tartozó személyekkel – folytatott konzultációt követően konkrét energiahatékonysági intézkedéseket hozzanak dekarbonizációs terveikben. **A tagállamok biztosítják továbbá, hogy az energiahatékonysági intézkedések kidolgozása és végrehajtása során a regionális és helyi hatóságok elkerüljék az energiahatékonysági intézkedéseknek az energiaszegény, alacsony jövedelmű háztartásokra vagy kiszolgáltatott csoportokra gyakorolt közvetlen vagy közvetett negatív hatásait.**

(4) A tagállamok **pénzügyi és technikai támogatást nyújtanak** a közintézményeknek az energiahatékonyság-javító intézkedések bevezetésében, és arra ösztönzik őket, hogy vegyék figyelembe az **energiamegtakarításon túlmutató szélesebb körű előnyöket is, amilyen például a beltéri levegő és környezet minőségének, valamint az emberek életminőségének és a felújított középületek – különösen az iskolák, a napközi otthonok, az idősoththonok, a védett lakások, a kórházak és szociális lakások – kényelmének javulása,** többek között regionális és helyi szinten. **A tagállamok iránymutatásokat nyújtanak, előmozdítják a kompetenciafejlesztést és a képzési lehetőségeket, többek között az energiahatékonysági szerződések és a köz- és magánszféra közötti partnerségek alkalmazásával történő energetikai felújítással kapcsolatban, és ösztönzik a közintézmények közötti együttműködést. A tagállamok támogatják az állami szerveket a zöld átállás valamennyi szakaszához szükséges emberi erőforrások hiányának kezelésében, beleértve a kézműveseket, a zöld technológia magasan képzett szakértőit, az alkalmazott tudománnyal foglalkozó tudósokat és az innovátorokat is.**

(5) A tagállamok ösztönzik a közintézményeket, hogy vegyék figyelembe beruházásaiknak és szakpolitikai tevékenységeiknek teljes életciklusra számított szén-dioxid-kibocsátását, **valamint gazdasági, társadalmi és energiabiztonsági előnyeit, és e tekintetben konkrét iránymutatást adnak.**

(5a) A tagállamok ösztönzik a közintézményeket, hogy hozzanak megfelelő intézkedéseket a közintézmények tulajdonában lévő vagy általuk használt épületek fűtési dimenzióinak kezelésére, különösen a régi és nem hatékony fűtőberendezések cseréje és a fosszilis tüzelőanyagok fokozatos megszüntetése révén.

(5b) A tagállamok a flották felújítása és dekarbonizációja, a modális váltás ösztönzése, valamint e közlekedési módoknak a városi mobilitás tervezésébe való bevonása révén előmozdítják a tömegközlekedés és más, kevésbé szennyező és energiahatékonyabb mobilitási eszközök, például a vasút, a kerékpározás, a gyaloglás vagy a megosztott mobilitás.

2022. szeptember 14., szerda

6. cikk

A közintézmények tulajdonában lévő épületek példamutató szerepe

(1) A 2010/31/EU irányelv 7. cikkének sérelme nélkül az egyes tagállamok biztosítják, hogy **az alábbi kategóriákba tartozó közintézmények tulajdonában lévő fűtött és/vagy hűtött épületek és a szociális célú épületek** teljes alapterületének legalább 3 %-át évente oly módon újítsák fel, hogy – **a költséghatékonyság és a műszaki megvalósíthatóság kellő figyelembevételével** – a 2010/31/EU irányelv 9. cikkével összhangban legalább közel nulla energiaigényű **vagy nulla kibocsátású** épületekké váljanak:

- a) közintézmények tulajdonában lévő épületek,
- b) [ezen irányelv hatálybalépésétől kezdődően] a közintézmények által újonnan használatba vett épületek,
- c) közintézmények által egy beavatkozási pont elérésekor (bérbeadás, értékesítés, használat megváltoztatása, jelentős javítási vagy karbantartási munkák) használatba vett épületek.

A tagállamok mentesíthetik a szociális lakásokat az első albekezdésben említett felújítási kötelezettség alól, amennyiben a felújítások nem lennének költségsemlegesek, vagy a szociális lakásokban élők számára olyan lakbérnövekedést eredményeznének, amely semmilyen módon nem korlátozható az energiaszámlában elérhető gazdasági megtakarítással egyenértékű összeggel.

Amennyiben a közintézmények olyan épületet használnak, amely nincs tulajdonukban, a lehető legnagyobb mértékben gyakorolniuk kell szerződéses jogaikat, és arra kell ösztönözniük az épület tulajdonosát, hogy a 2010/31/EU irányelv 9. cikkével összhangban közel nulla energiaigényű épületté újítsa fel az épületet **vagy energiagazdálkodási rendszert vagy energiahatékonysági szerződést hajtson végre az energiahatékonyság fenntartása és – idővel – javítása érdekében.** Amikor a közintézmények új szerződést kötnek egy olyan épület használatára vonatkozóan, amely nincs a tulajdonukban, **biztosítaniuk** kell, hogy az épület az energiahatékonysági tanúsítványon feltüntetett két legmagasabb energiahatékonysági osztály valamelyikébe tartozzon, **vagy olyan szerződéses feltételeket állapítsanak meg, amelyek az épület tulajdonosát arra kötelezik, hogy az épületet közel nulla energiaigényű épületté újítsa fel, mielőtt azt a közintézmény használatba venné.**

A legalább 3 %-os arányt a közintézmények a tulajdonában lévő, 250 m²-nél nagyobb hasznos alapterületű épületek és a szociális célú épületek alapterületére vetítve kell kiszámítani, amelyek 2024. január 1-jén nem minősülnek közel nulla energiaigényű épületeknek.

A tagállamok követelményeket állapíthatnak meg annak biztosítására, hogy amennyiben műszakilag és gazdaságilag megvalósítható, az e bekezdés első és harmadik albekezdésében említett közintézmények tulajdonában vagy használatában lévő épületek és a 250 m²-nél nagyobb szociális célú épületek a 2010/31/EU irányelv 14. cikkének (4) bekezdésével összhangban fel legyenek szerelve épületautomatikai és -szabályozási rendszerekkel vagy egyéb, az energiaáramlások aktív kezelésére szolgáló megoldásokkal.

Amennyiben ez műszakilag megvalósítható és költséghatékony, a tagállamok minden tőlük telhetőt megtesznek annak érdekében, hogy a közintézmények tulajdonában vagy használatában lévő épületekben az [az épületek energiahatékonyságáról szóló, átdolgozott irányelv – 2021/0426(COD)] [12.] cikkében meghatározott minimumkövetelményeket meghaladó számú töltőállomást telepítsenek.

(1a) Az (1) bekezdéstől eltérve a tagállamok kevésbé szigorú követelményeket is alkalmazhatnak, amelyek eltérő energiahatékonysági követelményeket állapítanak meg a következő épületkategóriákra:

- a) különleges építészeti vagy történeti értékük miatt, egy kijelölt környezet részeként hivatalosan védett épületek, amelyek esetében az energiahatékonyságra vonatkozó bizonyos minimumkövetelmények teljesítése elfogadhatatlan mértékben megváltoztatná a jellegzetességeket vagy a megjelenést;
- b) a fegyveres erők vagy a központi kormányzat tulajdonában lévő és nemzetvédelmi célokat szolgáló épületek, kivéve a fegyveres erők vagy a nemzetvédelmi hatóságok egyéb alkalmazottai által használt lakónegyedeket vagy irodaépületeket;

2022. szeptember 14., szerda

c) *istentiszteletre vagy vallásos tevékenységekre használt épületek.*

(1b) Az energiamegtakarítás előreütemezése és a korai fellépés ösztönzése érdekében azon tagállam, amely 2026. december 31-ig bármelyik évben az (1) bekezdéssel összhangban felújítja épületeik teljes alapterületének több mint 3 %-át, a többletet beszámíthatja a következő három év bármelyikének éves épületfelújítási arányába. Az a tagállam, amely 2027. január 1-jétől az épületei teljes alapterületének több mint 3 %-át felújítja, a többletet beszámíthatja a következő két év éves épületfelújítási arányába.

(2) Kivételes esetekben a tagállamok a épületek éves épületfelújítási hányadába beleszámíthatják az elmúlt két év során lebontott közintézmények tulajdonában lévő épületek helyett használatba és tulajdonba vett új épületeket. Az ilyen kivételek csak akkor alkalmazandók, ha az energia- és a teljes életciklusra számított CO₂-kibocsátás tekintetében költséghatékonyabbak és fenntarthatóbbak lennének, mint az ilyen épületek felújítása. Minden egyes tagállam egyértelműen meghatározza és közzéteszi az ilyen kivételes esetek azonosítására szolgáló általános kritériumokat, módszereket és eljárásokat.

(3) E cikk alkalmazásában a tagállamok nyilvánosságra hozzák az (1) bekezdés első és harmadik albekezdésében említett közintézmények tulajdonában vagy használatában lévő fűtött és/vagy hűtött épületek, valamint a szociális célú épületek nyilvántartását, amelyek hasznos alapterülete meghaladja a 250 m²-t. E nyilvántartást 2024. június 30-ig össze kell állítani, és legalább évente egyszer frissíteni kell. Az adatokat egy felhasználóbarát adatbázisban kell összegyűjteni, és össze kell kapcsolni a 2010/31/EU irányelv 2a. cikkével összhangban a hosszú távú nemzeti felújítási stratégiák keretében készült épületállományi áttekintéssel és az említett irányelv [az épületek energiahatékonyságáról szóló, átdolgozott 2021/0426(COD) irányelv] [19.] cikke alapján létrehozott adatbázisokkal.

Amennyiben helyi vagy regionális szinten már léteznek ilyen nyilvántartások, az egyes tagállamok megteszik a megfelelő intézkedéseket a nyilvántartáshoz kapcsolódó adatgyűjtési és -feldolgozási tevékenységek megkönnyítése érdekében. A nyilvántartásnak lehetővé kell tennie a magánszereplők, köztük az energetikai szolgáltató vállalkozások számára is, hogy részt vegyenek a felújítási megoldásokban. Az uniós épületállomány megfigyelőközpontja összehasonlíthatja az épületállomány jellemzőire, az épületek burkolatának teljesítményére, az épületgépészeti rendszerekre, az épületfelújításra és az energiahatékonyságra vonatkozó adatokat annak érdekében, hogy összehasonlítható adatok segítségével jobban megértse az építőipar energiahatékonyságát.

A nyilvántartás legalább a következő adatokat tartalmazza:

a) a négyzetméterben kifejezett alapterület;

ab) *a fűtés, a hűtés, a villamos energia és a meleg víz éves energiafogyasztása, amennyiben ezek az adatok rendelkezésre állnak;*

b) az egyes épületeknek az [épületek energiahatékonyságáról szóló, átdolgozott 2021/0426(COD)] irányelv 16. cikkével összhangban kiadott energiahatékonysági tanúsítványa vagy – amennyiben nem áll rendelkezésre az épületre vonatkozó energetikai tanúsítvány – az épület hőforrásáról, az épület energiateljesítményéről kWh/(m²*év) mértékegységben megadva, a szellőztető- és hűtőberendezésekről és egyéb műszaki berendezésekről szóló információkat kell megadni;

ba) *a közintézmények tulajdonában vagy használatában lévő épületek, valamint a szociális célú épületek felújításából, valamint az említett épületek egyéb energiahatékonysági intézkedéseiből származó mért energiamegtakarítás;*

bb) az épületek kora, használati módja, tipológiája és elhelyezkedése (városi vagy vidéki).

A harmadik albekezdésben említett adatokon kívül a tagállamok minden tőlük telhetőt megtesznek annak érdekében, hogy nyilvántartásaikba minőségi szempontokat is felveszenek. A nyilvántartásaikhoz csatolhatják különösen a bevonási stratégiáikhoz kapcsolódó intézkedések leírását annak biztosítása érdekében, hogy az épületek tulajdonosai és használói az energiamegtakarításhoz és a közel nulla energiaigényű épületek üzemeltetési követelményeinek igazítását magatartásukat. Az ilyen mellékleteket a helyi hatóságok által kezelt forrásközpontok formájában elérhetővé kell tenni, vagy a már meglévő forrásközpontokhoz kell hozzáadni, amelyekhez az érdekelt felek hozzáférhetnek, beleértve a politikai döntéshozókat, a magán szociális bérbeadókat és bérlői egyesületeket, valamint a magánirodák vezetőit.

2022. szeptember 14., szerda

7. cikk

Közbeszerzés

(1) (1) A tagállamok biztosítják, hogy az ajánlatkérő szervek vagy közszolgáltató ajánlatkérők a 2014/23/EU irányelv 8. cikkében, a 2014/24/EU irányelv 4. cikkében és a 2014/25/EU irányelv 15. cikkében megállapított küszöbértékekkel megegyező vagy annál nagyobb értékű szerződések vagy koncessziók megkötésekor – az ezen irányelv IV. mellékletében említett kritériumokkal összhangban – csak magas energiahatékonysági teljesítményű termékeket, szolgáltatásokat, épületeket és építési beruházásokat szerezzenek be, **megfelelően figyelembe véve a pénzügyi forrásokkal való hatékony gazdálkodást.**

A tagállamok biztosítják továbbá, hogy az első albekezdésben említett értékhatárokat elérő vagy meghaladó értékű közbeszerzési szerződések és koncessziók megkötésekor az ajánlatkérő szervek és a közszolgáltató ajánlatkérők alkalmazzák az energiahatékonyság elsődlegességének ezen irányelv 3. cikkében említett elvét, azon közbeszerzési szerződések és koncessziók esetében is, amelyekre vonatkozóan a IV. melléklet nem tartalmaz különös követelményeket.

(2) Az (1) bekezdésben említett kötelezettség csak olyan mértékben vonatkozik a fegyveres erők szerződéseire, amennyiben alkalmazása nem eredményez együttműködést a fegyveres erők tevékenységének természetével és elsődleges céljával. A kötelezettség a 2009/81/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben⁽⁵⁹⁾ meghatározott katonai felszerelések beszerzésére nem alkalmazandó.

(3) Ezen irányelv 26. cikkének (4) bekezdésétől eltérve, a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az ajánlatkérő szervek és közszolgáltató ajánlatkérők a jelentős energiaértékű szolgáltatási szerződésekre irányuló közbeszerzéseik során mérjék fel a hosszú távú energiamegtakarítást eredményező, hosszú távú energiahatékonyság-alapú szerződések megkötésének megvalósíthatóságát.

(4) Az (1) bekezdés sérelme nélkül, a teljes mértékben az (EU) 2017/1369 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽⁶⁰⁾ alapján elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktus hatálya alá tartozó termékcsomag beszerzésekor a tagállamok előírhatják, hogy az összesített energiahatékonyság élvezzen prioritást a csomagon belüli egyes termékek energiahatékonyságával szemben, mégpedig úgy, hogy azt a termékcsomagot kell választani, amely megfelel a legmagasabb **elérhető** energiahatékonysági osztályba tartozás kritériumának.

(5) A tagállamok **előírják**, hogy az ajánlatkérő szervek és a közszolgáltató ajánlatkérők a beszerzési gyakorlatokban – **különösen a közlekedés területén** –, az Unió dekarbonizációs és szennyezőanyag-mentességi célkitűzéseinek elérése érdekében adott esetben vegyenek figyelembe tágabb értelemben vett fenntarthatósági, társadalmi, környezeti és körforgásos gazdasági szempontokat. Adott esetben és a IV. mellékletben meghatározott követelményekkel összhangban a tagállamok előírják az ajánlatkérő szervek és a közszolgáltató ajánlatkérők számára, hogy vegyék figyelembe az uniós zöld közbeszerzési kritériumokat.

Az energiahatékonysági követelmények közbeszerzési eljárás során történő alkalmazásának átláthatósága érdekében a tagállamok nyilvánosan hozzáférhetővé teszik az (1) bekezdésben említett értékhatárokat elérő vagy meghaladó értékű szerződések energiahatékonyságra gyakorolt hatásáról szóló információkat. Az ajánlatkérő szervek **előírják**, hogy az ajánlattevőknek információkat kell közlenniük egy új **és egy felújítandó** épület teljes életciklusra vetített globális felmelegedési potenciáljáról – **beleértve az alacsony szén-dioxid-kibocsátású anyagok használatát és a felhasznált anyagok körforgásos jellegét is** –, és ezeket az információkat a szerződések céljára nyilvánosan hozzáférhetővé **teszik**, különösen a 2 000 négyzetméternél nagyobb alapterületű új épületek esetében.

A tagállamok – többek között regionális és helyi szinten is – támogatják az ajánlatkérő szervezetet és a közszolgáltató ajánlatkérőket az energiahatékonysági követelmények teljesítésében azáltal, hogy egyértelmű szabályokat és iránymutatásokat, köztük az életciklusköltségek, valamint a környezeti hatások és költségek értékelésére vonatkozó módszereket biztosítanak, kompetenciatámogató központokat hoznak létre, ösztönzik az ajánlatkérő szervek közötti – többek között határokon átnyúló – együttműködést, valamint lehetőség szerint összesített közbeszerzést és digitális közbeszerzést alkalmaznak.

(5a) Adott esetben a Bizottság további útmutatást és eszközöket biztosíthat a nemzeti hatóságoknak és a közbeszerzési tisztviselőknek az energiahatékonysági követelményeknek a közbeszerzési eljárás során történő alkalmazásához. Az ilyen támogatás megerősítheti a tagállamok meglévő támogató fórumait (például összehangolt fellépést), és segítheti őket abban, hogy figyelembe vegyék a zöld közbeszerzési kritériumokat.

⁽⁵⁹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/81/EK irányelve (2009. július 13.) a honvédelem és biztonság területén egyes építési beruházásra, árubeszerzésre és szolgáltatásnyújtásra irányuló, ajánlatkérő szervek vagy ajánlatkérők által odaítélt szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról (HL L 216., 2009.8.20., 76. o.).

⁽⁶⁰⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1369 rendelete (2017. július 4.) az energiacímkézés keretének meghatározásáról és a 2010/30/EU irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 198., 2017.7.28., 1. o.).

2022. szeptember 14., szerda

(6) A tagállamok jogszabályi és szabályozási intézkedéseket, valamint igazgatási gyakorlatokat állapítanak meg a közbeszerzéssel, valamint az éves költségvetéssel és számvittel kapcsolatban annak érdekében, hogy az egyes ajánlatkérő szervezetek ne riadjanak el az energiahatékonyság-javító beruházásoktól, valamint az energiahatékonyság-alapú szerződések és hosszú távú szerződéseken alapuló, harmadik fél általi finanszírozási mechanizmusok igénybevételétől.

(7) A tagállamok felszámolják az energiahatékonyságot akadályozó valamennyi szabályozási vagy nem szabályozási korlátot, különösen a közbeszerzéssel, valamint az éves költségvetéssel és számvittel kapcsolatos jogszabályi és szabályozási intézkedések és igazgatási gyakorlatok tekintetében, annak érdekében, hogy azok ne riasszák el az egyes közintézményeket az energiahatékonyság-javító beruházásoktól, valamint az energiahatékonyság-alapú szerződés és hosszú távú szerződéseken alapuló, harmadik fél általi finanszírozási mechanizmusok igénybevételétől.

A tagállamok az (EU) 2018/1999 rendelet 17. cikke szerinti integrált nemzeti energia- és éghajlat-politikai eredményjelentések részeként jelentést tesznek a Bizottságnak az energiahatékonyság-javítások elterjedését gátló akadályok felszámolása érdekében hozott intézkedésekről.

III. FEJEZET

AZ ENERGIAFELHASZNÁLÁS HATÉKONYSÁGA

8. cikk

Energiamegtakarítási kötelezettség

(-1) Az Unió 2030-ra vonatkozó energia- és éghajlat-politikai céljainak, valamint a 2050-re teljesítendő klímasemlegességi célkitűzésének eléréséhez szükséges stabil és kiszámítható hozzájárulás biztosítása érdekében a tagállamoknak halmozott végfelhasználási energiamegtakarítást kell elérniük a kötelezettségi időszakokban. Az (1) bekezdés a) pontjában említett első kötelezettségi időszak 2014-től 2020-ig tartott. Az (1) bekezdés b) és c) pontjában említett második kötelezettségi időszak 2021-től 2030-ig tart.

(1) A tagállamok legalább az alábbiakkal egyenértékű halmozott végfelhasználási energiamegtakarítást érnek el:

- a) 2014. január 1-jétől 2020. december 31-ig minden évben a végső felhasználók számára évente értékesített energiavolumen 1,5 %-ának megfelelő új megtakarítás a 2013. január 1-jét megelőző legutóbbi hároméves időszak átlagában. Az említett számításból részben vagy egészben kihagyható a közlekedésben való felhasználásra értékesített energiavolumen;
- b) 2021. január 1-jétől 2023. december 31-ig minden évben az éves végsőenergia-fogyasztás 0,8 %-ának megfelelő új megtakarítás a 2019. január 1-jét megelőző legutóbbi hároméves időszak átlagában. E követelménytől eltérve, Ciprus és Málta 2021. január 1-jétől 2023. december 31-ig minden évben az éves végsőenergia-fogyasztás 0,24 %-ának megfelelő új megtakarítást ér el a 2019. január 1-jét megelőző legutóbbi hároméves időszak átlagában;
- c) 2024. január 1-jétől 2030. december 31-ig minden évben az éves végsőenergia-fogyasztás 2 %-ának megfelelő új megtakarítás a 2020. január 1-jét megelőző hároméves időszak átlagában.

A tagállamok döntenek el, hogy az új megtakarítás kiszámított mennyiségét hogyan szakaszolják az első albekezdés a), b) és c) pontjában említett időszakokon belül, feltéve, hogy minden egyes kötelezettségi időszak végéig sikerült elérni az előírt teljes halmozott végfelhasználási energiamegtakarítást.

A tagállamoknak a 2030 utáni tízéves időszakokban az első albekezdés c) pontjában előírt megtakarítási aránnyal összhangban továbbra is évente új megtakarítást kell elérniük.

(2) Az e cikk (1) bekezdésében előírt mennyiségű energiamegtakarítást a tagállamok vagy a 9. cikkben említett energiahatékonysági kötelezettségi rendszer létrehozása révén, vagy a 10. cikkben említett alternatív szakpolitikai intézkedések meghozatala révén érik el. A tagállamok az energiahatékonysági kötelezettségi rendszert kombinálhatják az alternatív szakpolitikai intézkedésekkel. A tagállamok biztosítják, hogy a 9. és a 10. cikkben, valamint a 28. cikk (11) bekezdésében 28. cikk (11) bekezdésében említett szakpolitikai intézkedések eredményeként elért megtakarítás kiszámítása az V. melléklettel összhangban történjen.

2022. szeptember 14., szerda

(3) A tagállamok energiahatékonysági kötelezettségi rendszereket, alternatív szakpolitikai intézkedéseket vagy a kettő kombinációját, illetve a nemzeti energiahatékonysági alaphoz finanszírozott programokat vagy intézkedéseket hajtanak végre, prioritásként az energiaszegénység által érintett személyek, **az alacsony jövedelmű háztartások**, a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók és adott esetben a szociális bérlakásokban élők körében. A tagállamok biztosítják, hogy az e cikk alapján végrehajtott szakpolitikai intézkedések ne érintsék hátrányosan az említett csoportokat. Adott esetben a tagállamok a lehető legjobban kihasználják a finanszírozást – ideértve a közfinanszírozást is –, az uniós szinten létrehozott finanszírozási eszközöket és a 22. cikk (3) bekezdésének b) pontja szerinti kibocsátási egységekből származó bevételeket a káros hatások kiküszöbölése, valamint a méltányos és inkluzív energetikai átállás biztosítása céljából.

Az (1) bekezdésben előírt mennyiségű energiamegtakarítás elérése érdekében a tagállamok figyelembe veszik és előmozdítják a megújulóenergia-közösségek és a helyi energiaközösségek szerepét az ilyen szakpolitikai intézkedések végrehajtásához való hozzájárulásban.

A tagállamok **megállapítják** a halmozott végfelhasználási energiamegtakarítás előírt mennyiségének egy **minimális** részét, amelyet az energiaszegénység által érintett személyek, **az alacsony jövedelmű háztartások**, a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók és adott esetben a szociális bérlakásokban élők körében kell elérniük. Ennek az aránynak legalább egyenlőnek kell lennie az energiaszegénységben élő háztartások arányával, amelynek felmérésére a tagállamok nemzeti energia- és klímatervében, az energiaunió irányításáról szóló (EU) 2018/1999 rendelet 3. cikke (3) bekezdésének d) pontjával összhangban került sor. **A tagállamok nemzeti energia- és klímatervéikben az energiaszegénység arányának értékelése során figyelembe veszik az ezen albekezdés a)–bb) pontjában említett mutatókat.** Ha egy tagállam nem jelentette be az energiaszegénységben élő háztartásoknak a nemzeti energia- és klímatervben felmért arányát, a halmozott végfelhasználási energiamegtakarításnak az energiaszegénység által érintett személyek, **az alacsony jövedelmű háztartások**, a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók és adott esetben a szociális bérlakásokban élők tekintetében előírt arányának el kell érnie legalább az alábbi mutatók 2019-re vonatkozó értékeinek – vagy ha 2019-re nem érhetők el, akkor az utolsó három évre rendelkezésre álló megfelelő értékek lineáris extrapolációjának – számtani átlagát:

a) az otthon megfelelő fűtésének hiánya (Eurostat, SILC [ilc_mdcs01]);

b) a közüzemi számlák hátralékai (Eurostat, SILC, [ilc_mdcs07]); valamint

ba) szivárgó tetővel, nyirkos falakkal, padlóval vagy alapozással, illetve rothadó ablakkeretekkel vagy padlóval rendelkező lakásban élő teljes lakosság (Eurostat, SILC [ilc_mdho01]);

bb) szegénységi arány (Eurostat, SILC és ECHP felmérések [ilc_li02]) (leszabályozási pont: a szociális transzferek utáni medián ekvivalens jövedelem 60 %-a).

(4) A tagállamok az (EU) 2018/1999 rendelet 14. cikke szerinti aktualizált integrált nemzeti energia- és klímaterveikben, az (EU) 2018/1999 rendelet 3. és 7–12. cikke szerinti későbbi integrált nemzeti energia- és klímaterveikben, valamint az említett rendelet 17. cikke szerinti kapcsolódó eredményjelentéseikben szerepeltetik az alkalmazott mutatókra vonatkozó információkat, a részarány számtani átlagát és az e cikk (3) bekezdésével összhangban meghatározott szakpolitikai intézkedések eredményét.

(5) A tagállamok azt az energiamegtakarítást számíthatják be, amely 2020. december 31-ig vagy ezen időpontot követően bevezetett szakpolitikai intézkedésekből származik, feltéve, hogy ezek az intézkedések 2020. december 31. után megvalósítandó új egyéni fellépéseket eredményeznek. Egyik kötelezettségi időszak során elért energiamegtakarítások sem számíthatók be az (1) bekezdésben előírt korábbi kötelezettségi időszakok tekintetében előírt energiamegtakarítások összegébe.

(6) Amennyiben a tagállamok elérik legalább az (1) bekezdés első albekezdésének b) pontjában említett halmozott végfelhasználási energiamegtakarításukra vonatkozó kötelezettségüket, az (1) bekezdés első albekezdésének b) pontjában említett, előírt energiamegtakarítás mennyiségét a következő egy vagy több módon számíthatják ki:

a) éves megtakarítási arány alkalmazása a végső felhasználók számára értékesített energiamennyiségre vagy a végsőenergia-fogyasztásra, a 2019. január 1-jét megelőző legutóbbi hároméves időszak átlagában;

b) a közlekedésben felhasznált energia részben vagy egészben történő kihagyása a számítási alaptérből;

2022. szeptember 14., szerda

c) a (8) bekezdésben foglalt lehetőségek valamelyikének kihasználása.

(7) Amennyiben a tagállamok a (6) bekezdésben meghatározott lehetőségekhez folyamodnak az (1) bekezdés első albekezdésének b) pontjában említett előírt energiamegtakarítás tekintetében, meghatározzák a következőket:

a) a halmozott végfelhasználási energiamegtakarításuk kiszámításához alkalmazandó saját éves megtakarítási arányuk, amelynek biztosítania kell, hogy a nettó energiamegtakarításuk végső mennyisége ne legyen kevesebb az (1) bekezdés első albekezdésének b) pontjában előírtnál;

b) saját számítási alapértékük, amelyből részben vagy egészben kihagyhatják a közlekedésben felhasznált energiát.

(8) A (9) bekezdésre is figyelemmel minden egyes tagállam:

a) elvégezheti az (1) bekezdés első albekezdésének a) pontjában előírt számítást 2014-ben és 2015-ben 1 %-os értékeket alkalmazva; 2016-ban és 2017-ben 1,25 %-os értékeket alkalmazva; 2018-ban, 2019-ben és 2020-ban pedig 1,5 %-os értékeket alkalmazva;

b) az (1) bekezdés első albekezdésének a) pontjában említett kötelezettségi időszak tekintetében kizárhatja a számításból a 2003/87/EK irányelv I. mellékletében felsorolt ipari tevékenységek során felhasznált értékesített energia volumenének, vagy az említett albekezdés b) pontjában említett kötelezettségi időszak tekintetében a 2003/87/EK irányelv I. mellékletében felsorolt ipari tevékenységek során fogyasztott végső energia volumenének egy részét vagy egészét;

c) beszámíthatja az (1) bekezdés első albekezdésének a) és b) pontjában előírt energiamegtakarítás mennyiségébe az energiaátalakítási, -átviteli/-szállítási és -elosztási ágazatban – ezen belül a hatékony távfűtési és távhűtési infrastruktúra terén – a 23. cikk (4) bekezdésében, a 24. cikk (4) bekezdésének a) pontjában, valamint a 25. cikk (1), (5)–(9) és (11) bekezdésében foglalt követelmények végrehajtásának eredményeként elért energiamegtakarítást. A tagállamok tájékoztatják a Bizottságot azokról a szakpolitikai intézkedéseikről, amelyeket e pont alapján kívánnak meghozni a 2021. január 1-jétől 2030. december 31-ig tartó időszakra az integrált nemzeti energia- és klímaterveik részeként. Ezen intézkedések hatását az V. melléklettel összhangban kell kiszámítani és be kell illeszteni az említett tervekbe;

d) beszámíthatja az előírt energiamegtakarítás mennyiségébe a 2008. december 31. óta újonnan végrehajtott és 2020-ban az (1) bekezdés első albekezdésének a) pontjában említett kötelezettségi időszak tekintetében, 2020-at követően pedig az (1) bekezdés első albekezdésének b) pontjában említett időszak tekintetében még továbbra is hatással bíró egyéni fellépésekből származó, mérhető és ellenőrizhető energiamegtakarítást;

e) beszámíthatja az előírt energiamegtakarítás mennyiségébe a szakpolitikai intézkedésekből származó energiamegtakarítást, feltéve, hogy igazolható, hogy ezek az intézkedések olyan egyéni fellépéseket eredményeznek, amelyek 2018. január 1-jétől 2020. december 31-ig kerülnek megvalósításra, és amelyek 2020. december 31. után eredményeznek megtakarítást;

f) az (1) bekezdés első albekezdésének a) és b) pontja alapján előírt energiamegtakarítás mennyiségének kiszámítása során kihagyhatja a számításból a megújulóenergia-technológiák új telepítésének előmozdítására irányuló szakpolitikai intézkedések eredményeként az épületeken vagy az épületekben saját használatra termelt, ellenőrizhető energiamennyiség 30 %-át;

g) beszámíthatja az (1) bekezdés első albekezdésének a) és b) pontja alapján előírt energiamegtakarítás mennyiségébe a 2014. január 1-jétől 2020. december 31-ig tartó kötelezettségi időszakra előírt energiamegtakarításon felüli energiamegtakarítást, feltéve, hogy ez a megtakarítás a 9. és a 10. cikkben említett olyan szakpolitikai intézkedések alapján megvalósított egyéni fellépésekből származik, amelyekről a tagállamok beszámoltak a nemzeti energia-hatékonysági cselekvési terveikben és jelentést tettek az elért eredményekről szóló jelentéseikben a 24. cikkel összhangban.

(9) Az (1) bekezdés első albekezdésének a) és b) pontjában említett időszak tekintetében a tagállamok elkülönítetten alkalmazzák a (8) bekezdés alapján kiválasztott lehetőségeket és külön számítják ki azok hatását a következők szerint:

a) az (1) bekezdés első albekezdésének a) pontjában említett kötelezettségi időszakra előírt energiamegtakarítás mennyiségének kiszámítása során a tagállamok a (8) bekezdés a)–d) pontját alkalmazzák. A (8) bekezdés alapján kiválasztott lehetőségek együttesen nem haladhatják meg az (1) bekezdés első albekezdésének a) pontjában említett energiamegtakarítás mennyiségének 25 %-át;

b) az (1) bekezdés első albekezdésének b) pontjában említett kötelezettségi időszakra előírt energiamegtakarítás mennyiségének kiszámítása során a tagállamok a (8) bekezdés b)–g) pontját alkalmazhatják, amennyiben a (8) bekezdés d) pontjában említett egyéni fellépéseknek 2020. december 31-ét követően továbbra is ellenőrizhető és mérhető hatásuk van. A (8) bekezdés alapján kiválasztott lehetőségek együttesen nem eredményezhetik az energiamegtakarítás (6) és (7) bekezdéssel összhangban kiszámított mennyiségének 35 %-nál nagyobb mértékű csökkenését.

2022. szeptember 14., szerda

Függetlenül attól, hogy a tagállamok részben vagy egészben kihagyják-e a közlekedésben felhasznált energiát a számítási alapértékükből vagy alkalmazzák-e a (8) bekezdésben felsorolt lehetőségek valamelyikét, biztosítaniuk kell, hogy a végsőenergia-fogyasztást illetően az (1) bekezdés első albekezdésének b) pontjában említett, 2021. január 1-jétől 2023. december 31-ig tartó kötelezettségi időszakban elérendő új megtakarítás kiszámított nettó mennyisége ne legyen kevesebb az (1) bekezdés első albekezdésének b) pontjában említett éves megtakarítási arány alkalmazásából származó mennyiségnél.

(10) A tagállamok az (EU) 2018/1999 rendelet 14. cikke szerinti aktualizált integrált nemzeti energia- és klímaterveikben, az (EU) 2018/1999 rendelet 3. és 7–12. cikke és III. melléklete szerinti későbbi integrált nemzeti energia- és klímaterveikben és kapcsolódó eredményjelentéseikben ismertetik a 2021. január 1-jétől 2030. december 31-ig tartó időszak során elérendő energiamegtakarítás mennyiségének kiszámítását, és adott esetben elmagyarázzák, hogy hogyan került meghatározásra az éves megtakarítási arány és a számítási alapérték, valamint hogy az e cikk (8) bekezdésében említett lehetőségek hogyan és milyen mértékben kerültek alkalmazásra.

(11) A tagállamok bejelentik a Bizottságnak az e cikk (1) bekezdése első albekezdésének c) pontjában és a (3) bekezdésben említett előírt energiamegtakarítás mennyiségét, a halmozott végfelhasználási energiamegtakarítás előírt összmenyiségének elérése érdekében végrehajtandó szakpolitikai intézkedések és az ezen irányelv V. melléklete szerinti számítási módszereik ismertetését az integrált nemzeti energia- és klímatervek (EU) 2018/1999 rendelet 14. cikke szerinti aktualizálásának keretében, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet 3. cikkében említett integrált nemzeti energia- és klímatervek részeként, az ugyanazon rendelet 7–12. cikkében említett eljárással összhangban. A tagállamok a Bizottság által a tagállamok rendelkezésére bocsátott jelentéstételi mintát használják.

(12) Amennyiben az integrált nemzeti energia- és éghajlat-politikai eredményjelentéseknek az (EU) 2018/1999 rendelet 29. cikke szerinti értékelése vagy a legutóbb bejelentett integrált nemzeti energia- és klímaterv (EU) 2018/1999 rendelet 14. cikke szerinti aktualizálása tervezetének vagy végleges változatának értékelése vagy az (EU) 2018/1999 rendelet 3. és 7–12. cikke szerinti későbbi integrált nemzeti energia- és klímatervek tervezetének és végleges változatának értékelése alapján a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a szakpolitikai intézkedések nem biztosítják a halmozott végfelhasználási energiamegtakarítások előírt mennyiségének elérését a kötelezettségi időszak végéig, a Bizottság az (EU) 2018/1999 rendelet 34. cikkével összhangban ajánlásokat adhat ki azon tagállamok számára, amelyek szakpolitikai intézkedéseit nem tartja elegendőnek energiamegtakarítási kötelezettségeik teljesítésének biztosításához.

(13) Amennyiben egy tagállam az e cikk (1) bekezdésében meghatározott egyes kötelezettségi időszakok végéig nem érte el az előírt halmozott végfelhasználási energiamegtakarítást, a fennmaradó energiamegtakarítást a következő kötelezettségi időszak végéig előírt halmozott végfelhasználási energiamegtakarításon felül el kell érnie.

(14) Az (EU) 2018/1999 rendelet szerint bejelentett nemzeti energia- és klímatervek aktualizálásának és a kapcsolódó eredményjelentéseknek, valamint a későbbi integrált energia- és klímaterveknek részeként a tagállamok igazolják, adott esetben bizonyítékokkal és számításokkal is, hogy:

- a) amennyiben átfedés van a szakpolitikai intézkedések vagy az egyéni fellépések hatása között, az energiamegtakarítást nem számítják duplán;
- b) az (1) bekezdés első albekezdésének b) és c) pontja alapján elért energiamegtakarítás hogyan járul hozzá a 4. cikk szerinti nemzeti hozzájárulásuk teljesítéséhez;
- c) energiamegtakarítási kötelezettségük teljesítése céljából szakpolitikai intézkedéseket állapítanak meg e cikk követelményeinek megfelelően, és hogy ezek a szakpolitikai intézkedések beszámíthatók és megfelelőek ahhoz, hogy minden egyes kötelezettségi időszak végére biztosítsák az előírt halmozott végfelhasználási energiamegtakarítás elérését.

9. cikk

Energiahatékonysági kötelezettségi rendszerek

(1) Amennyiben a tagállamok úgy döntenek, hogy a 8. cikk (1) bekezdésében előírt mennyiségű megtakarítás elérésére vonatkozó kötelezettségüket energiahatékonysági kötelezettségi rendszer révén teljesítik, biztosítják, hogy az e cikk (2) bekezdésében említett, egy adott tagállam területén működő kötelezett felek a 8. cikk (8) és (9) bekezdésének sérelme nélkül teljesítik a 8. cikk (1) bekezdésében foglalt halmozott végfelhasználási energiamegtakarítási követelményüket.

2022. szeptember 14., szerda

A tagállamok adott esetben dönthetnek úgy, hogy a kötelezett felek a 28. cikk (11) bekezdésével összhangban a nemzeti energiahatékonysági alaphoz való hozzájárulással teljesítik az említett megtakarítások egészét vagy egy részét.

(2) A tagállamok objektív és megkülönböztetésmentes kritériumok alapján kötelezett feleket jelölnek ki a területükön tevékeny **átviteli-/szállítási rendszer-üzemeltetők, elosztórendszer-üzemeltetők**, energiaelesztők, kiskereskedelmienergia-értékesítő vállalkozások és közlekedési célú üzemanyag-elosztók vagy kiskereskedelmi közlekedési célú üzemanyag-értékesítők közül. A kötelezettség teljesítéséhez szükséges energiamegtakarítás mennyiségét a 8. cikk (1) bekezdése szerinti számítástól függetlenül a tagállam által kijelölt kötelezett felek a végső felhasználók körében, vagy ha a tagállamok úgy döntenek, az e cikk (10) bekezdésének a) pontjában leírtak szerint a harmadik felektől származó tanúsított energiamegtakarításon keresztül érik el.

(3) Amennyiben a (2) bekezdés alapján kiskereskedelmienergia-értékesítő vállalkozásokat jelölnek ki kötelezett feleknek, a tagállamok biztosítják, hogy a kiskereskedelmienergia-értékesítő vállalkozások kötelezettségük teljesítése során semmilyen módon se akadályozzák a fogyasztókat abban, hogy szolgáltatót váltsanak.

(4) A tagállamok **ösztönzik** a kötelezett feleket, hogy energiamegtakarítási kötelezettségeik egy részét az energiaszegénység által érintett személyek, a kiszolgáltatók helyzetben lévő felhasználók, **az alacsony jövedelmű háztartások** és adott esetben a szociális bérlakásokban élők körében érik el. A tagállamok azt is előírhatják a kötelezett felek számára, hogy energiahatékonyság-javító intézkedések – többek között a szén-dioxid-kibocsátási árak kkv-kra és mikrovállalkozásokra gyakorolt hatásait mérséklő pénzügyi támogatási intézkedések – népszerűsítése révén teljesítsék az energia-költség-csökkentési célkitűzéseket és érjenek el energiamegtakarítást.

(5) A tagállamok **előírják** a kötelezett felek számára, hogy működjenek együtt a **regionális és** helyi hatóságokkal vagy önkormányzatokkal, valamint a szociális szolgáltatókkal és a civil társadalmi szervezetekkel **egy, az energiaszegénység enyhítésére irányuló szerepvállalási platform létrehozása érdekében** az energiahatékonyság-javító intézkedéseknek az energiaszegénység által érintett személyek, a kiszolgáltatók helyzetben lévő felhasználók, **az alacsony jövedelmű háztartások** és adott esetben a szociális bérlakásokban élők körében történő előmozdítása céljából. Ez magában foglalja az energiaszegénység által veszélyeztetett vagy annak hatásaira érzékenyebb csoportok sajátos szükségleteinek azonosítását és kezelését. Az energiaszegénység által érintett személyek, a kiszolgáltatók helyzetben lévő felhasználók és adott esetben a szociális bérlakásokban élők védelme érdekében a tagállamok a kötelezett feleket olyan intézkedések végrehajtására ösztönzik, mint például az épületek felújítása – ideértve a szociális bérlakásokat is –, a berendezések lecserélése, az energiahatékonyság-javító intézkedésekre irányuló pénzügyi támogatás és ösztönzők a nemzeti finanszírozási és támogatási rendszerekkel összhangban, illetve energetikai auditok.

(6) A tagállamok előírják a kötelezett felek számára, hogy évente tegyenek jelentést az energiaszegénység által érintett személyek, a kiszolgáltatók helyzetben lévő felhasználók és adott esetben a szociális bérlakásokban élők körében népszerűsített intézkedésekből származó, a kötelezett felek által elért energiamegtakarításokról, és nyújtsanak összesített statisztikai információkat a végső felhasználóikról (az energiamegtakarításban a korábban benyújtott információkhoz képest bekövetkezett változások azonosításával), valamint a nyújtott technikai és pénzügyi támogatásról.

(7) A tagállamok az egyes kötelezett felektől elvárt energiamegtakarítás mennyiségét végsőenergia-fogyasztásként vagy primerenergia-felhasználásként fejezik ki. A kötelezett felek által megvalósított bejelentett megtakarítás kiszámításához is az előírt energiamegtakarítás mennyiségének kifejezéséhez választott módszert kell használni. Az energiamegtakarítás mennyiségének átváltásához az (EU) 2018/2066 bizottsági végrehajtási rendelet⁽⁶¹⁾ VI. mellékletében foglalt fűtőértékeket és a 29. cikk szerinti primerenergia-tényezőt kell alkalmazni, kivéve, ha más átváltási tényezők használata indokolt.

(8) A tagállamok mérési, irányítási és ellenőrzési rendszereket hoznak létre a kötelezett felek által megvalósított energiahatékonyság-javító intézkedéseknek legalább egy statisztikailag jelentős részén és reprezentatív mintáján dokumentált ellenőrzés elvégzésére. Az ilyen mérést, irányítást és ellenőrzést a kötelezett felektől függetlenül kell

⁽⁶¹⁾ A Bizottság (EU) 2018/2066 végrehajtási rendelete (2018. december 19.) az üvegházhatású gázok kibocsátásának a 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek megfelelő nyomon követéséről és jelentéséről, valamint a 601/2012/EU bizottsági rendelet módosításáról (HL L 334., 2018.12.31., 1. o.).

2022. szeptember 14., szerda

elvégezni. [Amennyiben egy jogalany a 9. cikk szerinti nemzeti energiahatékonysági kötelezettségi rendszer és az épületekre és közúti közlekedésre vonatkozó uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer [COM(2021)0551, 2021/0211(COD) ⁽⁶²⁾] alapján kötelezett fél, a nyomonkövetési és hitelesítési rendszernek biztosítania kell, hogy [a COM(2021)0551, 2021/0211(COD) 1. cikkének (21) bekezdése szerint] a tüzelőanyag fogyasztásra bocsátásakor továbbadott szén-dioxid-kibocsátási árat vegyék figyelembe a jogalany energiamegtakarítási intézkedéseiből származó energiamegtakarítás kiszámításához és jelentéséhez.]

(9) A tagállamok az (EU) 2018/1999 rendelet 17. cikke szerinti integrált nemzeti energia- és éghajlat-politikai eredményjelentések részeként tájékoztatják a Bizottságot a bevezetett mérési, irányítási és ellenőrzési rendszerekről, ideértve a teljesség igénye nélkül az alkalmazott módszereket, az azonosított problémákat és azok kezelésének módját.

(10) Az energiahatékonysági kötelezettségi rendszer keretén belül a tagállamok engedélyezhetik a kötelezett felek számára a következőket:

- a) a kötelezettségük terhére elszámolják azt a tanúsított energiamegtakarítást, amelyet energetikai szolgáltatók vagy más harmadik felek értek el, beleértve azt is, amikor a kötelezett felek más, az állam által jóváhagyott szerveken vagy állami hatóságokon keresztül támogatnak intézkedéseket, ami formális partnerségeket is jelenthet és egyéb finanszírozási forrásokkal is kombinálható. Amennyiben a tagállamok ezt engedélyezik, biztosítják, hogy az energiamegtakarítás tanúsítására egy, a tagállamokban létrehozandó, egyértelmű, átlátható és minden piaci szereplő számára nyitott, a tanúsítás költségeinek minimalizálására törekvő jóváhagyási folyamat mentén kerüljön sor;
- b) egy adott évben elért megtakarítást a négy megelőző vagy a három következő évben elért megtakarításként vegyenek figyelembe, amennyiben ez az időszak nem nyúlik túl a 8. cikk (1) bekezdésében foglalt kötelezettségi időszakok végén.

A tagállamok értékelik a helyzetet és adott esetben intézkedéseket hoznak az energiahatékonysági kötelezettségi rendszerek közvetlen és közvetett költségeinek a nemzetközi versenynek kitett energiaigényes iparágak versenyképességére gyakorolt hatásának minimálisra csökkentése érdekében.

(11) A tagállamok évente közzéteszik a rendszer keretében az egyes kötelezett felek, vagy a kötelezett felek egyes alkategóriái által elért energiamegtakarítást, valamint az összesített adatokat.

10. cikk

Alternatív szakpolitikai intézkedések

(1) Amennyiben a tagállamok úgy döntenek, hogy a 8. cikk (1) bekezdésében előírt megtakarítás elérésére vonatkozó kötelezettségüket alternatív szakpolitikai intézkedések révén teljesítik, a 8. cikk (8) és (9) bekezdésének sérelme nélkül biztosítják, hogy a 8. cikk (1) bekezdésében előírt energiamegtakarítást a végső felhasználók körében ériék el.

(2) Az adózási intézkedésekhez kapcsolódóktól eltérő minden intézkedés tekintetében a tagállamok olyan mérési, irányítási és ellenőrzési rendszereket vezetnek be, amelyek keretében a részt vevő vagy megbízott felek által megvalósított energiahatékonyság-javító intézkedéseknek legalább egy statisztikailag jelentős részén és reprezentatív mintáján dokumentált ellenőrzést végeznek. A mérést, irányítást és ellenőrzést a részt vevő vagy megbízott felektől függetlenül kell elvégezni.

(3) A tagállamok az (EU) 2018/1999 rendelet 17. cikke szerinti integrált nemzeti energia- és éghajlat-politikai eredményjelentések részeként tájékoztatják a Bizottságot a bevezetett mérési, irányítási és ellenőrzési rendszerekről, ideértve a teljesség igénye nélkül az alkalmazott módszereket, az azonosított problémákat és azok kezelésének módját.

(4) Az adóintézkedések – *ideértve az adójellegű díjakat vagy illetékeket is* – bejelentésekor a tagállamoknak be kell mutatniuk, hogy *azokat energiamegtakarítási céllal tervezték, és hogy* az adóintézkedés tervezése során hogyan biztosították az árjelzés – például az adókulcs – hatékonyságát és időbeni láthatóságát. Amennyiben csökken az adókulcs, a tagállamoknak meg kell indokolniuk, hogy az adózási intézkedések hogyan eredményeznek mégis új energiamegtakarításokat.

⁽⁶²⁾ Javaslat AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVE az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Unión belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról szóló 2003/87/EK irányelv, az üvegházhatású gázok uniós kibocsátáskereskedelmi rendszeréhez piaci stabilizációs tartalék létrehozásáról és működtetéséről szóló (EU) 2015/1814 határozat és az (EU) 2015/757 rendelet módosításáról (EGT-vonatkozású szöveg){SEC(2021)0551} – {SWD(2021)0557} – {SWD(2021)0601} – {SWD(2021)0602}.

2022. szeptember 14., szerda

11. cikk

Energiagazdálkodási rendszerek és energetikai auditok

(1) A tagállamok biztosítják, hogy a vállalkozások **energiagazdálkodási rendszert vezessenek be a következők szerint:**

- a) **2024. január 1-jétől, amennyiben az előző három évben az összes energiahordozót együttvéve az átlagos éves energiafogyasztásuk meghaladja a 100 TJ-t;**
- b) **2027. január 1-jétől, amennyiben az előző három évben az összes energiahordozót együttvéve az átlagos éves energiafogyasztásuk meghaladja a 70 TJ-t.**

Az energiagazdálkodási rendszert független testületnek kell tanúsítania a vonatkozó európai vagy nemzetközi szabványoknak megfelelően.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy az energiagazdálkodási rendszert nem alkalmazó vállalkozásokat energetikai auditnak vessék alá a következők szerint:

- a) **2024. január 1-jétől, amennyiben az előző három évben az összes energiahordozót együttvéve az átlagos éves energiafogyasztásuk meghaladja a 10 TJ-t;**
- b) **2027. január 1-jétől, amennyiben az előző három évben az összes energiahordozót együttvéve az átlagos éves energiafogyasztásuk meghaladja a 6 TJ-t.**

Az energetikai auditokat **a vonatkozó európai vagy nemzetközi szabványoknak megfelelően**, a 26. cikkben előírt követelményekkel összhangban képesített vagy akkreditált, **ágazatspecifikus szakértők vagy akkreditált független szervezetek** végzik független és költséghatékony módon, vagy azokat független hatóságok hajtják végre és felügyelik a nemzeti jogszabályok alapján. Az energetikai auditokat az előző energetikai audit időpontjától számítva legalább négyévente el kell végezni.

Az energetikai auditok eredményeit, ideértve az ezen auditokból származó ajánlásokat is, továbbítani kell a vállalkozás vezetőségéhez, és **azok alapján konkrét és megvalósítható, az egyes ajánlott energiahatékonysági intézkedések költségére és megtérülési idejére is kiterjedő végrehajtási terveket kell kidolgozni. A tagállamok biztosítják, hogy az ajánlások végrehajtása kötelező legyen, kivéve azokat, ahol a megtérülési idő három évnél hosszabb.** A tagállamok biztosítják, hogy az eredményeket és a végrehajtott ajánlásokat közvéltégyék a vállalkozás éves jelentésében és nyilvánosan elérhetővé tegyék, kivéve az üzleti titkok védelméről és a titoktartásról szóló nemzeti jogszabályok hatálya alá tartozó információkat.

(2a) **A tagállamok ösztönözhetik az összes jogosult vállalkozást, hogy éves jelentésükben közöljék a következő információkat:**

- a) **az éves energiafogyasztásra vonatkozó információk kWh-ban;**
- b) **az éves vízfogyasztás mennyiségére vonatkozó információk köbméterben;**
- c) **az éves energia- és vízfogyasztás összehasonlítása ugyanazon létesítmény korábbi években mért fogyasztásával.**

(3) A tagállamok támogatják, hogy minden végső felhasználó számára elérhető legyenek olyan költséghatékony, magas színvonalú energetikai auditok, amelyeket:

- a) a képesítési kritériumoknak megfelelő képesítéssel és/vagy akkreditációval rendelkező szakértők végeznek független módon; vagy
- b) a nemzeti jogszabályoknak megfelelően független hatóságok hajtják végre és felügyelik.

Az első albekezdésben említett energetikai auditokat belső szakértők vagy energetikai auditorok végezhetik, amennyiben az érintett tagállamban **a független audit elvégzését garantáló biztosítékok vannak érvényben**, és minőségbiztosítási és minőség-ellenőrzési rendszer működik, amely magában foglalja adott esetben az általuk végzett valamennyi energetikai auditnak legalább egy statisztikailag jelentős, véletlenszerűen kiválasztott százaléka vonatkozásában évente végzett ellenőrzést is.

2022. szeptember 14., szerda

Az energetikai auditok és az energiagazdálkodási rendszerek magas színvonalának garantálása érdekében a tagállamok átlátható és megkülönböztetésmentes minimumkövetelményeket állapítanak meg az energetikai auditok tekintetében a VI. melléklet alapján, **az európai és nemzetközi szabványokban meghatározottak szerint**. A tagállamok gondoskodnak arról, hogy az energetikai auditok érvényességének és pontosságának biztosítása érdekében minőség-ellenőrzésekre kerüljön sor.

Az energetikai auditok nem tartalmazhatnak olyan záradékot, amely kizárja, hogy az audit eredményét bármely képesítéssel és/vagy akkreditációval rendelkező energetikai szolgáltatónak átadják, feltéve, hogy a fogyasztó ezt nem ellenzi.

(4) A tagállamok programokat dolgoznak ki annak érdekében, hogy az (1) és (2) bekezdés hatálya alá nem tartozó kkv-kat energetikai auditok elvégzésére, ezt követően pedig az ezen auditokban foglalt ajánlások végrehajtására ösztönözzék **és technikai támogatást nyújtsanak számukra, összhangban a VI. mellékletben meghatározott minimumkövetelményekkel**.

A tagállamok átlátható és megkülönböztetésmentes kritériumok alapján és az állami támogatásokra vonatkozó uniós jog sérelme nélkül **különböző mechanizmusokat, például energetikai auditközpontokat hoznak létre a kkv-k és mikrovállalkozások számára – amelyek nem állnak versenyben a piaci könyvvizsgálókkal –, hogy támogatott energetikai auditokat biztosítsanak számukra, továbbá egyéb** támogatási rendszereket – többek között önkéntes megállapodások esetére –, hogy azok fedezni tudják az energetikai auditok, valamint az energetikai auditok eredményeként született, kiemelt költséghatékonyságra vonatkozó ajánlások megvalósításának költségeit, amennyiben a javasolt intézkedések végrehajtásra kerülnek.

A tagállamok támogatják és ösztönzik az ajánlások végrehajtását technikai és pénzügyi támogatás révén – amely nem számítható be a vállalkozásoknak nyújtott csekély összegű támogatás maximális összegébe –, valamint a finanszírozáshoz való könnyebb hozzáférés révén, kiemelt figyelmet fordítva a kkv-kra és az energiahatékonyság szempontjából a legnagyobb dekarbonizációs hatással bíró ajánlásokat végrehajtó vállalkozásokra.

A tagállamok olyan konkrét példákat ajánlanak a kkv-k figyelmébe – többek között saját közvetítő szervezeteiken keresztül –, amelyek bemutatják, hogyan segíthetik az energiagazdálkodási rendszerek az üzleti tevékenységüket. A Bizottság segítséget nyújt a tagállamoknak az e területre vonatkozó legjobb gyakorlatok cseréjének előmozdítása révén.

(4a) A (4) bekezdés alkalmazásában a tagállamok biztosítják, hogy a programok tartalmazzák a következőket:

- a) az energiagazdálkodási rendszerek integrálása, amely magában foglalja a vállalat irányítását, beleértve a pénzügyi ösztönzőket is, a vállalkozásnak a meghatározott energiahatékonysági intézkedések bevezetésére vonatkozó kötelezettségvállalása mellett;**
- b) a kkv-k támogatása a működésüket érintő energiahatékonysági intézkedések sokrétű előnyeinek számszerűsítésében;**
- c) interaktív folyamat keretében, a célok, intézkedések, valamint pénzügyi és technológiai lehetőségek rangsorolásával kidolgozott, vállalat-specifikus energiahatékonysági ütemtervek készítése;**
- d) a kkv-k energetikai átállással foglalkozó hálózatainak fejlesztése független segítők közreműködésével;**
- e) támogatási mechanizmusok az ilyen hálózatok számára energetikai auditok vagy energiagazdálkodási rendszerek bevezetése céljából.**

(5) A tagállamok programokat dolgoznak ki annak érdekében, hogy az (1) és (2) bekezdés hatálya alá nem tartozó, kkv-nak nem minősülő vállalkozásokat energetikai auditok elvégzésére, ezt követően pedig az ezen auditokban foglalt ajánlások végrehajtására ösztönözzék, **összhangban a VI. mellékletben meghatározott minimumkövetelményekkel**.

(6) Azokat a VI. mellékletben foglalt minimumkövetelmények alapján végrehajtott energetikai auditokat, amelyeket az érdekelt felek szervezetei és egy kijelölt szerv között létrejött, az érintett tagállam, vagy a vonatkozó felelősséget az illetékes hatóságoktól felhatalmazás alapján átvett más szervek, vagy a Bizottság által felügyelt önkéntes megállapodások keretében független módon folytattak le, úgy kell tekinteni, mint amelyek teljesítik a (2) bekezdés követelményeit.

Az energetikai szolgáltatásokat kínáló piaci résztvevők piacra jutását átlátható és megkülönböztetésmentes kritériumok alapján kell biztosítani.

(7) Az energiahatékonyság-alapú szerződést végrehajtó **vállalkozásokat úgy kell tekinteni, mint amelyek teljesítik az (1) és (2) bekezdés követelményeit, feltéve, hogy a szerződés magában foglalja az energiagazdálkodási rendszer szükséges elemeit, és megfelel a XIV. mellékletben meghatározott követelményeknek.**

2022. szeptember 14., szerda

(8) Azokat a vállalkozásokat, amelyek egy független szerv által a vonatkozó európai vagy nemzetközi szabványoknak megfelelően tanúsított környezetgazdálkodási rendszert hajtanak végre, **úgy kell tekinteni, mint amelyek teljesítik** az (1) és (2) bekezdés követelményeit, feltéve, hogy a tagállamok biztosítják, hogy az érintett környezetgazdálkodási rendszer magában foglalja a VI. mellékletben foglalt minimumkövetelmények alapján végzett energetikai auditot.

(9) Az energetikai auditok végezhetőek elkülönülten vagy egy szélesebb körű környezetvédelmi ellenőrzés részeként. A tagállamok előírhatják, hogy az energetikai audit részeként azt is vizsgálják meg, hogy műszaki és gazdasági szempontból megvalósítható-e egy már meglévő vagy tervezett távfűtési/távhűtési rendszerhez való csatlakozás.

A tagállamok az állami támogatásokra vonatkozó uniós jog sérelme nélkül alkalmazhatnak ösztönző és támogató rendszereket az energetikai auditok eredményeként született ajánlások vagy hasonló intézkedések végrehajtásához.

(9a) A tagállamok előmozdítják az energiagazdálkodási rendszerek és az energetikai auditok nemzeti, regionális és helyi szintű végrehajtását a közigazgatáson belül.

11a. cikk

Adatközpontok

(1) **A tagállamok 2024. március 15-ig, majd azt követően évente előírják, hogy a területükön található, legalább 100 kW telepített informatikai energiaigényű valamennyi adatközpont tulajdonosai és üzemeltetői – különösen az IKT-ágazatban – harmonizált formátumban tegyék nyilvánosan hozzáférhetővé a VIa. mellékletben meghatározott információkat.**

(2) **A tagállamok az (1) bekezdés szerint összeállított információkat haladéktalanul benyújtják a Bizottságnak. Az információkat a Bizottság által létrehozott és működtetett adatbázison keresztül közzéteszik.**

(3) **A Bizottság a VIa. melléklettel összhangban az adatközpontok energiahatékonyságának nyomon követésére és közzétételére vonatkozó iránymutatásokat fogad el. Ezen iránymutatások tartalmazzák minden egyes információelem harmonizált fogalommeghatározását, emellett egységes mérési módszertannal, adatszolgáltatási iránymutatásokkal és az információk továbbítására vonatkozó harmonizált formanyomtatvánnyal teszik lehetővé az összes tagállamra kiterjedő egységes adatszolgáltatást.**

(4) **A tagállamok ösztönzik a területükön található, 1 MW vagy annál nagyobb telepített informatikai energiaigényű adatközpontok tulajdonosait és üzemeltetőit, hogy vegyék figyelembe az adatközpontok energiahatékonyságára vonatkozó európai magatartási kódex legújabb változatában vagy a CEN-CENELEC „Adatközpont-létesítmények és -infrastruktúrák – 99-1. rész: Ajánlott energiagazdálkodási gyakorlatok” című, CLC TR50600-99-1. sz. dokumentumában említett bevált gyakorlatokat mindaddig, amíg az ezen irányelv 31. cikkének (3) bekezdése alapján elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktus hatályba nem lép.**

(5) **A Bizottság 2025. március 15-ig értékeli az adatközpontok energiahatékonyságára vonatkozóan a tagállamok által a (2) bekezdés szerint benyújtott, rendelkezésre álló adatokat, és jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak. A jelentést adott esetben az energiahatékonyság javítását célzó további intézkedésekre vonatkozó javaslat kíséri, amely tartalmazza a teljesítményre vonatkozó minimumkövetelmények megállapítását és a nulla nettó kibocsátású központokra való átállás megvalósíthatóságának értékelését, az érdekelt felekkel folytatott szoros konzultáció alapján. Egy ilyen javaslat meghatározhatja azt az időkeretet, amelyen belül a meglévő adatközpontoknak meg kell felelniük a teljesítményre vonatkozó minimumkövetelményeknek.**

12. cikk

A földgázfogyasztás mérése

(1) **A tagállamok biztosítják, hogy a földgáz végső felhasználóit – amennyiben az műszakilag lehetséges, pénzügyileg észszerű és az energiamegtakarítási potenciállal arányos mértékű – ellássák olyan versenyképes árú, egyedi fogyasztásmérőkkal, amelyek pontosan tükrözik a végső felhasználó tényleges energiafogyasztását, és amelyek információkat szolgáltatnak a tényleges felhasználási időszakról.**

Az ilyen versenyképes árú, egyedi fogyasztásmérőket mindig rendelkezésre kell bocsátani:

a) a meglévő fogyasztásmérők cseréje esetén, kivéve, ha ez műszakilag kivitelezhetetlen, vagy nem jelent költséghatékony megoldást a becslt lehetséges hosszú távú megtakarításokat tekintve;

2022. szeptember 14., szerda

b) új épületben létrehozott új csatlakozás esetén, vagy amennyiben egy épület a 2010/31/EU irányelvben megállapított jelentős felújításon megy keresztül.

(2) Ahol és amilyen mértékben a tagállamok bevezetik a földgáz tekintetében az okos mérési rendszereket és az okosmérőket a 2009/73/EK irányelvvel összhangban:

a) biztosítják, hogy a fogyasztásmérő rendszerek tájékoztatást nyújtsanak a végső felhasználóknak a használat tényleges idejéről, valamint hogy a mérőberendezések minimális funkcióinak és a piaci szereplők tekintetében előírt kötelezettségeknek a meghatározása során teljes mértékben figyelembe vegyék az energiahatékonysággal és a végső felhasználók érdekeivel kapcsolatos célkitűzéseket;

b) gondoskodnak az okosmérők és az adatközlés biztonságáról, valamint a végső felhasználók magánéletének védelméről, összhangban az uniós adatvédelmi és a magánélet védelméről szóló jogszabályokkal;

c) megkövetelik, hogy a fogyasztóknak megfelelő tanácsadást és tájékoztatást nyújtsanak az okosmérők telepítésének időpontjában, különösen az azokkal kapcsolatos összes lehetőségről a mérőóra-leolvasás menete és az energiafogyasztás nyomom követése tekintetében.

13. cikk

A fűtésre, a hűtésre és a használati melegvízre vonatkozó fogyasztásmérés

(1) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy a távfűtés, a távhűtés, valamint a használati melegvíz végső felhasználóit az azok tényleges energiafogyasztását pontosan tükröző, versenyképes árú fogyasztásmérőkkel lássák el.

(2) Amennyiben az épület fűtését, hűtését vagy használatimelegvíz-ellátását egy több épületet kiszolgáló központi rendszerből, illetve távfűtési vagy távhűtési hálózatról biztosítják, a hőcserélőnél vagy a csatlakozási pontnál fogyasztásmérőt kell felszerelni.

14. cikk

A fűtésre, a hűtésre és a használati melegvízre vonatkozó al mérés és költségmegosztás

(1) Az olyan többlakásos épületekben és több célra használt épületekben, amelyekben a fűtést vagy a hűtést központi rendszeren keresztül, illetve távfűtési vagy távhűtési rendszerről biztosítják, egyedi fogyasztásmérőket kell felszerelni a fűtés-, hűtés- vagy használati melegvíz-fogyasztás minden egyes önálló rendeltetési egységben történő mérésére, amennyiben ez műszakilag megvalósítható és a lehetséges energiamegtakarítással való arányosság tekintetében költséghatékony.

Amennyiben az egyedi fogyasztásmérők használata műszakilag nem megvalósítható, vagy a hőfogyasztás minden egyes önálló rendeltetési egységben történő mérése nem költséghatékony, a hőfogyasztás mérésére minden egyes radiátorra egyedi fűtési költségmegosztókat kell szerelni, kivéve, ha az adott tagállam bizonyítja, hogy az ilyen fűtési költségmegosztók felszerelése nem lenne költséghatékony. Ezekben az esetekben a hőfogyasztás mérésére alternatív költséghatékony módszereket lehet fontolóra venni. Minden egyes tagállam egyértelműen meghatározza és közzéteszi azokat az általános kritériumokat, módszereket és/vagy eljárásokat, amelyekkel megállapítható, hogy egy adott megoldás műszakilag nem megvalósítható vagy nem költséghatékony.

(2) Az olyan új többlakásos épületekben, valamint a több célra használt új épületek lakásoknak otthont adó részeiben, amelyek használatimelegvíz-ellátás céljára központi fűtési rendszerrel vagy távfűtési rendszerrel vannak felszerelve, az (1) bekezdés első albekezdésének ellenére egyedi fogyasztásmérőket kell felszerelni a használatimelegvíz-fogyasztás mérésére.

(3) A távfűtési vagy távhűtési hálózatról ellátott többlakásos vagy több célra használt épületek esetében, vagy ahol az ilyen épületek jellemzően saját közös fűtő- vagy hűtőrendszerekkel rendelkeznek, az egyedi fogyasztás elszámolása átláthatóságának és pontosságának biztosítása érdekében a tagállamok gondoskodnak arról, hogy átlátható és a nyilvánosság számára hozzáférhető nemzeti szabályokkal rendelkezzenek az ilyen épületek fűtési, hűtési és használatimelegvíz-fogyasztási költségeinek megosztására vonatkozóan. Adott esetben e szabályoknak iránymutatásokat kell tartalmazniuk az alábbiakra használt energia költségei megosztásának módjára vonatkozóan:

2022. szeptember 14., szerda

- a) használati melegvíz;
- b) az épületgépészeti berendezésből sugárzott és közös használatú helyiségek fűtésére felhasznált hő, amennyiben a lépcsőházak és a folyosók radiátorokkal vannak felszerelve;
- c) a lakások fűtése vagy hűtése céljára.

15. cikk

A távolról való leolvashatóságra vonatkozó követelmény

- (1) A 13. és 14. cikk alkalmazásában az újonnan felszerelt fogyasztásmérőknél és fűtési költségmegosztóknál távolról is leolvasható készülékeknek kell lenniük. A 14. cikk (1) bekezdésében foglalt, a műszaki megvalósíthatóságra és a költséghatékonyságra vonatkozó feltételek alkalmazandók.
- (2) A már felszerelt, de távolról nem leolvasható fogyasztásmérőket és fűtési költségmegosztókat 2027. január 1-jéig távolról is leolvashatóvá kell tenni vagy távolról is leolvasható készülékekre kell cserélni, kivéve, ha az adott tagállam bizonyítja, hogy ez nem költséghatékony.

16. cikk

A földgázfogyasztásra vonatkozó számlainformációk

- (1) Amennyiben a végső felhasználók nem rendelkeznek a 2009/73/EK irányelv szerinti okosmérőkkel, a tagállamok – amennyiben ez műszakilag megvalósítható és gazdasági szempontból indokolt – gondoskodnak arról, hogy a VII. melléklet 1.1. pontjának megfelelően a földgázfogyasztási számlázási adatok megbízhatók és pontosak legyenek, és a tényleges fogyasztáson alapuljanak.

Ennek a kötelezettségnek eleget lehet tenni a végső felhasználó által végzett rendszeres leolvasáson alapuló rendszerrel is, amelynek keretében a végső felhasználó a mérőberendezés állását bejelenti az energiaszolgáltatónak. A számla csak akkor alapulhat becsült fogyasztáson vagy tüntethet fel átalányösszeget, ha a végső felhasználó az adott számlázási időszakra nem jelentette be a mérőberendezés állását.

- (2) A 2009/73/EK irányelvnek megfelelően üzembe helyezett mérőberendezéseknek lehetővé kell tenniük a tényleges fogyasztáson alapuló pontos számlainformációk szolgáltatását. A tagállamok biztosítják, hogy a végső felhasználók könnyen hozzá tudjanak férni azokhoz a kiegészítő információkhoz, amelyek segítségével részletesen ellenőrizhetik saját múltbeli fogyasztásukat.

A múltbeli fogyasztásra vonatkozó kiegészítő információknak tartalmazniuk kell:

- a) a legalább az elmúlt három évre vagy – amennyiben ez rövidebb – a szolgáltatási szerződés kezdete óta eltelt időtartamra vonatkozó összesített adatokat. Az adatoknak olyan időszakok szerinti bontásban kell megjelenniük, amelyekre vonatkozóan rendszeres számlázási információk keletkeztek;
 - b) bármely nap, hét, hónap vagy év vonatkozásában a használat idejére vonatkozó részletes adatokat. Ezeket az adatokat a végső felhasználó számára az interneten vagy a fogyasztásmérő-interfészen keresztül hozzáférhetővé kell tenni legalább a megelőző 24 hónap vagy – amennyiben ez rövidebb – a szolgáltatási szerződés kezdete óta eltelt időtartam vonatkozásában.
- (3) Függetlenül attól, hogy üzembe helyeztek-e okosmérőket, a tagállamok:
- a) előírják, hogy ha rendelkezésre állnak a végső felhasználó energiaszámláival és múltbeli fogyasztásával kapcsolatos információk, akkor azokat a végső felhasználó kérésére hozzáférhetővé kell tenni az általa kijelölt energetikai szolgáltató számára;
 - b) biztosítják, hogy a végső felhasználóknak legyen lehetőségük az elektronikus számlainformációkat és számlázást választani, és hogy kérésükre világos és könnyen érthető magyarázatot kapjanak arról, hogy a számlázott összeg miből ered, különösen ha a számla nem a tényleges fogyasztáson alapul;
 - c) biztosítják, hogy a végső felhasználók a számlával együtt a VII. melléklettel összhangban megfelelő tájékoztatást kapjanak annak érdekében, hogy maradéktalanul tisztában legyenek az aktuális energiaköltségekkel;

2022. szeptember 14., szerda

- d) előírhatják azt is, hogy a végső felhasználó kérésére az ezekben a számlákban szereplő információk nem tekinthetők fizetési kérelemnek. Ezekben az esetekben a tagállamok biztosítják, hogy az energiaszolgáltató a tényleges számlák kifizetésével kapcsolatban rugalmas feltételeket biztosítson;
- e) előírják, hogy az energiaköltségekre vonatkozó információkat és becsléseket kérésre a fogyasztók rendelkezésére kelljen bocsátani megfelelő időn belül és olyan könnyen érthető formában, amelyet felhasználhatnak az ajánlatok összehasonlítható alapon történő összevetéséhez.

17. cikk

A fűtésre, a hűtésre és a használati melegvízre vonatkozó fogyasztási és számlainformációk

- (1) Amennyiben fogyasztásmérők vagy fűtési költségmegosztók vannak felszerelve, a tagállamok gondoskodnak arról, hogy a fogyasztási és számlainformációk a VIII. melléklet 1. és 2. pontjával összhangban megbízhatóak és pontosak legyenek és a tényleges fogyasztáson vagy a fűtési költségmegosztóról leolvasott értékeken alapuljanak minden hasznosító fogyasztó esetében.

A 14. cikk szerinti, fűtési költségmegosztón alapuló, almérővel mért fogyasztás esetét kivéve, amennyiben egy tagállam úgy rendelkezik, az említett kötelezettségnek eleget lehet tenni a végső felhasználó vagy a hasznosító fogyasztó által végzett rendszeres leolvasáson alapuló rendszerrel is, amelynek keretében azok a mérőberendezés állását bejelentik. A számla csak akkor alapulhat becsült fogyasztáson vagy tüntethet fel átalányösszeget, ha a végső felhasználó vagy a hasznosító fogyasztó az adott számlázási időszakra nem jelentette be a mérőberendezés állását.

- (2) A tagállamok:

- a) előírják, hogy ha rendelkezésre állnak a hasznosító fogyasztó energiaszámláival és múltbeli fogyasztásával kapcsolatos információk vagy a hasznosító fogyasztó fűtési költségmegosztóról leolvasott értékei, akkor azokat a hasznosító fogyasztó kérésére hozzáférhetővé kell tenni az általa kijelölt energetikai szolgáltató számára;
- b) biztosítják, hogy a végső felhasználónak lehetősége legyen az elektronikus számlainformációkat és számlázást választani;
- c) biztosítják, hogy valamennyi hasznosító fogyasztó a számlával együtt a VIII. melléklet 3. pontjával összhangban egyértelmű és érthető tájékoztatást kapjon;
- d) a vonatkozó uniós joggal összhangban előmozdítják a kiberbiztonságot és biztosítják a hasznosító fogyasztók magánéletének és adatainak védelmét.

A tagállamok előírhatják, hogy a végső felhasználó kérésére a számlainformációk rendelkezésre bocsátása ne minősüljön fizetési kérelemnek. Ezekben az esetekben a tagállamok biztosítják, hogy a tényleges fizetésre rugalmas feltételeket ajánljanak fel.

- (3) A tagállamok határoznak arról, hogy az (1) és a (2) bekezdésben említett információkat kinek kell azon hasznosító fogyasztók rendelkezésére bocsátania, akiknek vagy amelyeknek nincs közvetlen vagy egyéni szerződése egy energiaszolgáltatóval.

18. cikk

A földgázfogyasztásra vonatkozó mérési és számlainformációkhoz való hozzáférés költségei

A tagállamok biztosítják, hogy a végső felhasználók térítésmentesen kapják meg az energiaszolgáltatásról szóló számláikat és a számlainformációkat, és hogy a fogyasztási adataikhoz megfelelő módon és térítésmentesen férjenek hozzá.

19. cikk

A fűtésre, a hűtésre és a használati melegvízre vonatkozó mérési, fogyasztási és számlainformációkhoz való hozzáférés költsége

- (1) A tagállamok biztosítják, hogy a hasznosító fogyasztók térítésmentesen kapják meg az energiaszolgáltatásról szóló számláikat és a számlainformációkat, és hogy a fogyasztási adataikhoz megfelelő módon és térítésmentesen férjenek hozzá.

- (2) E cikk (1) bekezdésének ellenére, a többlakásos épületekben és a több célra használt épületekben a 14. cikk szerinti egyedi fűtési, hűtési és használati melegvíz-fogyasztásra vonatkozó számlainformációk költségeinek megosztását nonprofit alapon kell végezni. Ha ezzel a feladattal harmadik felet – például egy szolgáltatót vagy a helyi energiaszolgáltatót – bíznak meg, az ebből eredő, az ilyen épületekben a tényleges egyedi fogyasztás mérését, felosztását és elszámolást fedező költségeket a hasznosító fogyasztókra lehet hárítani, olyan mértékben, amennyiben ezek a költségek észszerűek.

2022. szeptember 14., szerda

(3) A (2) bekezdésben említett almerési szolgáltatások észszerű költségeinek biztosítása érdekében a tagállamok ösztönözhetik a versenyt ebben a szolgáltatási ágazatban olyan megfelelő intézkedések meghozatalával, mint például pályázati eljárások alkalmazásának és/vagy a szolgáltatóváltást megkönnyítő interoperábilis eszközök és rendszerek használatának az ajánlása vagy más módon történő népszerűsítése.

IV. FEJEZET

A FOGYASZTÓK TÁJÉKOZTATÁSA ÉS POZÍCIÓJUK MEGERŐSÍTÉSE

20. cikk

A fűtésre, a hűtésre és a használati melegvízre vonatkozó alapvető szerződéses jogok

(1) A fogyasztóvédelemre vonatkozó uniós jogszabályok, különösen a 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽⁶³⁾, valamint a 93/13/EGK tanácsi irányelv⁽⁶⁴⁾ sérelme nélkül a tagállamok biztosítják, hogy a végső felhasználók – és kifejezett hivatkozás esetén a hasznosító fogyasztók – rendelkezzenek az e cikk (2)–(8) bekezdésében előírt jogokkal.

(2) A végső felhasználóknak jogukban áll olyan szerződést kötni szolgáltatójukkal, amely tartalmazza a következőket:

- a) a szolgáltató neve és címe;
- b) a nyújtott szolgáltatások és azok felajánlott minőségi színvonala;
- c) a kínált karbantartási szolgáltatások fajtái;
- d) azok az eszközök és módok, amelyek segítségével az érvényes díjakra, karbantartási díjakra, valamint az összekapcsolt termékekre és szolgáltatásokra vonatkozó, aktuális információkhoz hozzá lehet jutni;
- e) a szerződés időtartama, a szerződés, illetve a szolgáltatások megszüntetésének és meghosszabbításának feltételei – beleértve a velük összekapcsolt termékeket és szolgáltatásokat is –, valamint hogy engedélyezett-e a szerződés ingyenes megszüntetése;
- f) kártérítési vagy visszatérítési előírások, ha a szolgáltatás szerződésben vállalt minőségi színvonala nem megfelelő, ideértve a pontatlan vagy késedelmes számlázást is;
- g) a bíróságon kívüli vitarendezési mechanizmus kezdeményezésének módja a 21. cikkel összhangban;
- h) tájékoztatás a fogyasztói jogokról, beleértve a panaszkezelésre vonatkozó információkat és valamennyi, e bekezdésben említett információt, amelyeket a számlán vagy a vállalkozás honlapján egyértelműen közölni kell, **beleértve a 21. cikkben említett egyablakos ügyintézési pont elérhetőségeit vagy honlapjának hivatkozását.**

A feltételeknek tisztességesnek kell lenniük, és azokat előzetesen közölni kell. Ezeket az információkat minden esetben a szerződés megkötése vagy visszaigazolása előtt meg kell adni. Ha a szerződést közvetítőkön keresztül kötik, az e bekezdésben meghatározott kérdésekre vonatkozó információkat szintén még a szerződés megkötése előtt kell megadni.

A végső felhasználók és a hasznosító fogyasztók részére át kell adni a legfontosabb szerződéses feltételek összefoglalóját, átfogó módon és lényegre törő, egyszerű nyelvezettel.

(2a) A szolgáltatók a végső felhasználók és a hasznosító fogyasztók a részére átadják a szerződés egy példányát, és áttekinthető információt nyújtanak az érvényes árakról és díjakról, valamint a fűtési, hűtési és használatimelegvíz-ellátáshoz való hozzáférés és a használat általános szerződési feltételeiről.

⁽⁶³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2011/83/EU irányelve (2011. október 25.) a fogyasztók jogairól, a 93/13/EGK tanácsi irányelv és az 1999/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 85/577/EGK tanácsi irányelv és a 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 304., 2011.11.22., 64. o.).

⁽⁶⁴⁾ A Tanács 93/13/EGK irányelve (1993. április 5.) a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről (HL L 95., 1993.4.21., 29. o.).

2022. szeptember 14., szerda

(3) A végső felhasználókat megfelelően tájékoztatni kell a szerződéses feltételek esetleges módosítására irányuló szándékról. A szolgáltatók áttekinthető és érthető módon, közvetlenül tájékoztatják végső felhasználóikat a szolgáltatási ár valamennyi kiigazításáról, valamint a kiigazítás okairól és előfeltételeiről, továbbá alkalmazási köréről, megfelelő időben, de legkésőbb két héttel, lakossági fogyasztók esetében pedig egy hónappal a kiigazítás hatálybalépését megelőzően. **A végső felhasználókat tájékoztatni kell arról, hogy megszüntethetik a szerződést, amennyiben a szolgáltató által a szerződés szerint közölt új szerződéses feltételeket vagy az árkiigazítást nem fogadják el. A végső felhasználók haladéktalanul tájékoztatják a hasznosító fogyasztókat a tervezett szerződésmódosításokról.**

(4) A szolgáltatók a fizetési módok széles körét kínálják a végső felhasználóknak. E fizetési módok nem tehetnek indokolatlanul különbséget a felhasználók között. A fizetési módokkal vagy az előfizetési rendszerekkel kapcsolatos díjakban mutatkozó bármely különbségnek objektívnek, megkülönböztetéstől mentesnek és arányosnak kell lennie, és az nem lépheti túl a konkrét fizetési mód vagy előfizetési rendszer használatáért a kedvezményezettre háruló közvetlen költségeket, az (EU) 2015/2366 európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽⁶⁵⁾ 62. cikkével összhangban.

(5) A (6) bekezdésnek megfelelően az előfizetési rendszerekhez hozzáféréssel rendelkező lakossági fogyasztók az előfizetési rendszerek miatt nem kerülhetnek hátrányba.

(6) A szolgáltatók a végső felhasználók és **adott esetben** a hasznosító fogyasztók számára tisztességes és átlátható általános szerződési feltételeket kínálnak, amelyek megfogalmazásának egyszerűnek és egyértelműnek kell lennie, és azok nem tartalmazhatnak a felhasználói jogok gyakorlását akadályozó, nem szerződéses korlátokat, például túlságosan terjedelmes szerződési dokumentációt. A hasznosító fogyasztóknak kérésre hozzáférést kell biztosítani ezekhez az általános szerződési feltételekhez. A végső felhasználókat és a hasznosító fogyasztókat védeni kell a félrevezető vagy tisztességtelen értékesítési módszerekkel szemben. A fogyasztóssággal élő végső felhasználókat akadálymentes formában kell tájékoztatni a szolgáltatójukkal kötött szerződésükkel kapcsolatos valamennyi lényeges információról.

(7) A végső felhasználóknak és a hasznosító fogyasztóknak joguk van magas színvonalú szolgáltatáshoz és a szolgáltatójuk általi panaszkezeléshez. A szolgáltatóknak egyszerűen, tisztességesen és gyorsan kell kezelniük a panaszokat.

(7a) Az ezen irányelvben meghatározott fogyasztóvédelmi intézkedések végrehajtásáért felelős illetékes hatóságoknak függetlennek kell lenniük a piaci érdekektől, és képesnek kell lenniük közigazgatási határozatok meghozatalára.

21. cikk

Tájékoztatás és tudatosságnövelés

(1) A tagállamok – **a regionális és helyi hatóságokkal szoros együttműködésben** – biztosítják, hogy az elérhető energiahatékonyság-javító intézkedésekre, egyedi fellépésekre, valamint a pénzügyi és jogi keretekre vonatkozó információk átláthatók **és hozzáférhetők** legyenek, és azokat széles körben terjesszék valamennyi érintett piaci szereplő, így a végső felhasználók, a hasznosító fogyasztók, a fogyasztói szervezetek, a civil társadalom képviselői, a megújulóenergia-közösségek, a helyi energiaközösségek, a helyi és regionális önkormányzatok, az energiaügynökségek, a szociális szolgáltatók, az építők, az építésszek, a mérnökök, a környezetvédelmi és energetikai ellenőrök, valamint a 2010/31/EU irányelv 2. cikkének 9. pontjában meghatározott épületelemek telepítői körében.

(2) A tagállamok megfelelő intézkedéseket hoznak a végső felhasználók és a hasznosító fogyasztók hatékony energiafelhasználásának ösztönzésére és elősegítésére. Ezek az intézkedések egy nemzeti stratégia – például az (EU) 2018/1999 rendelet szerinti integrált nemzeti energia- és klímaterv, vagy a(z) ... irányelvben **[az épületek energiahatékonyságáról szóló irányelv átdolgozása – 2021/0426(COD)]** meghatározott hosszú távú felújítási stratégia – részét képezik.

E cikk alkalmazásában ezek az intézkedések számos olyan eszközt és politikát foglalnak magukban, amelyek elősegítik a magatartásbeli változást, mint például:

i. pénzügyi ösztönzők;

ii. finanszírozáshoz, utalványokhoz, vissza nem térítendő támogatásokhoz és egyéb támogatásokhoz való hozzáférés;

iii. az államilag támogatott energetikai auditok és testreszabott tanácsadási szolgáltatások és támogatás hozzáférhetősége a lakossági felhasználók, különösen a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók, az energiaszegénység által érintett személyek és adott esetben a szociális bérlakásokban élők számára;

⁽⁶⁵⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/2366 irányelve (2015. november 25.) a belső piaci pénzforgalmi szolgáltatásokról és a 2002/65/EK, a 2009/110/EK és a 2013/36/EU irányelv és az 1093/2010/EU rendelet módosításáról, valamint a 2007/64/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 337., 2015.12.23., 35. o.).

2022. szeptember 14., szerda

ii.b. testeszbabott tanácsadási szolgáltatások kkv-k és mikrovállalkozások számára;

- iii. információszolgáltatás a fogyatékkal élő személyek számára akadálymentes formában;
- iv. mintaprojektek;
- v. munkahelyi tevékenységek;
- vi. képzési tevékenységek;
- vii. digitális eszközök;

viii.a. bevonási stratégiák.

E cikk alkalmazásában ezen intézkedések egyebek mellett magukban foglalják a például az (1) bekezdésben említett piaci szereplők bevonására irányuló következő módszereket és eszközöket:

- i. egyablakos ügyintézési pontok vagy hasonló mechanizmusok létrehozása az energiahatékonysággal kapcsolatos technikai, adminisztratív és pénzügyi tanácsadás és segítségnyújtás céljából, ideértve **a lakossági helyszíni energetikai ellenőrzéseket**, az épületek energetikai felújítását, **a régi és rossz hatékonyságú fűtési rendszerek korszerű és hatékonyabb berendezésekre való cseréjével kapcsolatos tájékoztatást** és a megújuló energia épületekben való felhasználását **és az energiatárolást** a végső felhasználók és a hasznosító fogyasztók, különösen a háztartások és a kisebb nem háztartási felhasználók számára, **a kkv-kat és a mikrovállalkozásokat is beleértve;**
- ia. együttműködés magánszereplőkkel, amelyek olyan szolgáltatásokat nyújtanak, mint például energetikai auditok, finanszírozási megoldások és energetikai felújítások végrehajtása, valamint az ilyen szolgáltatások előmozdítása;
- ii. tájékoztatás a költséghatékonyságot célzó és könnyen megvalósítható változtatásokról az energiaszolgáltatás terén;
- iii. információk terjesztése az energiahatékonysági intézkedésekről és a finanszírozási eszközökről;
- iv. egyablakos kapcsolattartó pontok biztosítása, hogy a végső felhasználók és a hasznosító fogyasztók minden szükséges információt megkaphassanak jogairól, az alkalmazandó jogszabályokról és a jogvita esetén rendelkezésükre álló vitarendezési mechanizmusokról. Az ilyen egyablakos kapcsolattartó pontok az általános ügyfél-tájékoztató pontokon belül is kialakíthatók.

(2a) E cikk alkalmazásában a tagállamok együttműködnek az érintett hatóságokkal és a magánszféra érdekelt feleivel az energiahatékonysággal kapcsolatos célzott helyi, regionális vagy országos egyablakos ügyintézési pontok kialakítása érdekében. Ezeknek az egyablakos ügyintézési pontoknak ágazatokon átívelőnek és interdiszciplinárisnak kell lenniük, és helyileg kidolgozott projektekhez kell vezetniük a következők révén:

- a) a háztartások, a kkv-k, a mikrovállalkozások és a közintézmények számára tanácsadás és racionalizált tájékoztatás nyújtása a technikai és pénzügyi lehetőségekről és megoldásokról;
- b) a potenciális projektek összekapcsolása a piaci szereplőkkel, különösen a kisebb léptékű projektek esetében;
- c) tanácsadás az energiaszolgáltatási magatartással kapcsolatban a fogyasztók aktív bevonása céljából;
- d) tájékoztatás nyújtása képzési programokról és oktatásokról annak érdekében, hogy több energiahatékonysági szakembert képezzenek, valamint a piaci igények kielégítése érdekében átképzést és továbbképzést biztosítsanak;
- e) az egyablakos ügyintézési pontok által elősegített energiahatékonysági projektekből származó, típus szerint összesített adatok benyújtása a Bizottsághoz, amelyeket a Bizottság két évente jelentésben tesz közzé a tapasztalatok megosztása és a tagállamok közötti határokon átnyúló együttműködés fokozása érdekében, a különböző épület-, lakás- és vállalkozástípusoknál bevált gyakorlatok példáinak népszerűsítése céljából;
- f) holisztikus támogatás nyújtása minden háztartás számára, különös tekintettel az energiaszegénység által érintett háztartásokra és a legrosszabb teljesítményű épületekre, valamint az akkreditált vállalatokra és az utólagos átalakítási szolgáltatásokat nyújtó szerelőkre, e támogatást hozzáigazítva a különböző lakástípusokhoz és földrajzi elhelyezkedéshez, továbbá támogatás nyújtása az utólagos felújítási projekt különböző szakaszaihoz, különösen a(z) ... irányelv [az épületek energiahatékonyságáról szóló irányelv átdolgozása – 2021/0426(COD)] 9. cikkében meghatározott, energiahatékonyságra vonatkozó minimumkövetelmények teljesítésének elősegítése érdekében;

2022. szeptember 14., szerda

g) szolgáltatások fejlesztése az energiaszegénységben élő, a kiszolgáltatott helyzetben lévő és az alacsony jövedelmű háztartások számára.

A tagállamok együttműködnek a helyi és regionális önkormányzatokkal az állami szervek, az energiaügynökségek és a közösségvezérelt kezdeményezések közötti együttműködés ösztönzése, valamint az egyablakos ügyintézési pontok integrált folyamat révén történő előmozdítása, fejlesztése és bővítése érdekében. A Bizottság iránymutatásokat ad a tagállamoknak ezen egyablakos ügyintézési pontok kialakításához azzal a céllal, hogy Unió-szerte összehangolt megközelítést dolgozzon ki.

(3) A tagállamok megfelelő feltételeket teremtenek a piaci szereplők számára, hogy azok az energiahatékonysággal kapcsolatban megfelelő és célzott tájékoztatást és tanácsadást nyújtsanak a végső fogyasztók, többek között a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók, az energiaszegénység által érintett személyek és adott esetben a szociális bérlakásokban élő személyek, **valamint a kkv-k és a mikrovállalkozások** számára.

(4) A tagállamok biztosítják, hogy a végső felhasználók, a hasznosító fogyasztók, a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók, az energiaszegénység által érintett személyek és adott esetben a szociális bérlakásokban élő személyek számára az ezen irányelv szerint meghatározott jogokkal és kötelezettségekkel kapcsolatban felmerülő viták rendezése céljából egy független mechanizmuson – például energiaügyi ombudsmanon, fogyasztóvédelmi testületen vagy szabályozó hatóságon – keresztül egyszerű, tisztességes, átlátható, független, hatékony és eredményes, bíróságon kívüli vitarendezési mechanizmusok álljanak rendelkezésre. Amennyiben a végső felhasználó a 2013/11/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽⁶⁶⁾ 4. cikke (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott fogyasztó, az ilyen bíróságon kívüli vitarendezési mechanizmusoknak meg kell felelniük az irányelvben meghatározott követelményeknek.

A tagállamok szükség esetén biztosítják, hogy az alternatív vitarendezési fórumok együttműködjenek az egyszerű, tisztességes, átlátható, független, hatékony és eredményes, bíróságon kívüli vitarendezési mechanizmusok biztosítása érdekében minden olyan vita esetén, amely az ezen irányelv hatálya alá tartozó termékekhez vagy szolgáltatásokhoz kötődő vagy azokkal összekapcsolt termékekkel vagy szolgáltatásokkal áll összefüggésben.

A vállalkozásoknak a lakossági fogyasztókat érintő, bíróságon kívüli vitarendezési mechanizmusokban való részvételét kötelezővé kell tenni, kivéve, ha a tagállam bizonyítja a Bizottság előtt, hogy más mechanizmusok is ugyanolyan hatékonyak.

(5) A tagállamok – a tulajdonjogra és a bérletre vonatkozó jogszabályaik alapelveinek sérelme nélkül – meghozzák a szükséges intézkedéseket az energiahatékonyságot akadályozó szabályozási és nem szabályozási korlátok elhárítására, különös tekintettel a tulajdonosok és bérlők közötti, illetve az épületek vagy önálló rendeltetési egységek tulajdonosai közötti érdekellentétekre, annak biztosítása céljából, hogy ezek a felek ne mondjanak le azokról az általuk egyébként mérlegelt, energiahatékonyság-javító beruházásokról, amelyeket csak azért nem hajtanak végre, mert egyénileg nem élveznék az összes kedvezményt, vagy mert nincs szabályozva, hogy a költségek és előnyök hogyan oszlanak meg közöttük.

Az e korlátok megszüntetését célzó intézkedések magukban foglalhatják ösztönzők nyújtását, **többek között a finanszírozással és harmadik felek által nyújtott finanszírozási megoldások igénybevételének lehetőségével kapcsolatban**, jogszabályi vagy szabályozási intézkedések hatályon kívül helyezését vagy módosítását, útmutatók és értelmező közlemények elfogadását, illetve az adminisztratív eljárások egyszerűsítését, ideértve a több tulajdonos tulajdonát képező ingatlanokkal kapcsolatos döntéshozatali eljárásokra vonatkozó nemzeti szabályokat és intézkedéseket is. Ezek az intézkedések a piaci szereplők – például az (1) bekezdésben említettek – számára nyújtott, energiahatékonysággal kapcsolatos oktatással, képzéssel, specifikus tájékoztatással és technikai segítségnyújtással is kombinálhatók.

A tagállamok megfelelő intézkedéseket hoznak a releváns **helyi és regionális hatóságok**, az állami és szociális partnerek, például tulajdonosi és bérlői szervezetek, fogyasztói szervezetek, **energiaelosztók, kiskereskedelmienergia-értékesítő vállalkozások, energetikai szolgáltató vállalkozások**, megújulóenergia-közösségek, helyi energiaközösségek, helyi és regionális önkormányzatok, érintett hatóságok és ügynökségek bevonásával folytatott többoldalú párbeszéd támogatása érdekében, azzal a céllal, hogy javaslatokat fogalmazzanak meg a tulajdonosok és bérlők, illetve az épületek vagy önálló rendeltetési egységek tulajdonosai közötti érdekellentétek szempontjából releváns, közösen elfogadott intézkedésekre, ösztönzőkre és iránymutatásokra vonatkozóan.

Minden tagállam jelentést tesz ezekről a korlátokról, valamint a 2010/31/EU irányelv 2a. cikke és az (EU) 2018/1999 rendelet szerinti hosszú távú felújítási stratégiájában tett intézkedésekről.

⁽⁶⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2013/11/EU irányelve (2013. május 21.) a fogyasztói jogviták alternatív rendezéséről, valamint a 2006/2004/EK rendelet és a 2009/22/EK irányelv módosításáról (fogyasztói alternatív vitarendezési irányelv) (HL L 165., 2013.6.18., 63. o.).

2022. szeptember 14., szerda

(6) A Bizottság ösztönzi a bevált energiahatékonysági gyakorlatok és módszerek cseréjét és széles körű terjesztését, és **technikai támogatást nyújt** az érdekellentétek enyhítéséhez a tagállamokban.

21a. cikk

Energiahatékonysági partnerségek

(1) A Bizottság [12 hónappal ezen irányelv hatálybalépését követően]-ig európai ágazatspecifikus energiahatékonysági partnerségeket hoz létre, inkluzív és reprezentatív módon egyesítve az olyan ágazatok kulcsfontosságú érdekelt feleit – a szociális partnereket is beleértve –, mint az IKT-, a közlekedési, a pénzügyi és az építőipari ágazat. A Bizottság minden európai ágazatspecifikus energiahatékonysági partnerség számára elnököt jelöl ki.

(2) Az (1) bekezdésben említett partnerségeknek elő kell segíteniük az éghajlatváltozással kapcsolatos párbeszédeket, és ösztönözniük kell az ágazatokat „energiahatékonysági ütemtervek” kidolgozására az energiahatékonysági megtakarítások eléréséhez, a megújuló energiára való felkészüléshez és az ágazatok szén-dioxid-mentesítéséhez rendelkezésre álló intézkedések és technológiai lehetőségek feltérképezése céljából. Ezek az ütemtervek értékes hozzájárulást nyújtanak annak révén, hogy segítik az ágazatokat az ezen irányelv és az (EU) 2021/1119 rendelet céljainak eléréséhez szükséges beruházások megtervezésében, valamint megkönnyítik a szereplők közötti, határokon átnyúló együttműködést az Unió belső piacának megerősítése érdekében.

22. cikk

A kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók szerepvállalásának növelése és védelme, valamint az energiaszegénység enyhítése

(1) A tagállamok **szilárd, hosszú távú stratégiát dolgoznak ki**, és megfelelő intézkedéseket hoznak az energiaszegénység által érintett személyek, a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók, **az alacsony jövedelmű háztartások** és adott esetben a szociális bérlakásokban élők szerepvállalásának növelése és védelme érdekében.

A kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók fogalmának az (EU) 2019/944 irányelv 28. cikkének (1) bekezdése és 29. cikke, valamint a 2009/73/EK irányelv 3. cikkének (3) bekezdése szerinti meghatározásakor a tagállamok figyelembe veszik a hasznosító fogyasztókat.

(2) Az energiaszegénység enyhítése érdekében a tagállamok az energiahatékonyság-javító intézkedéseket és kapcsolódó fogyasztóvédelmi vagy tájékoztatási intézkedéseket – különösen a 21. cikkben és a 8. cikk (3) bekezdésében foglaltakat – prioritásként hajtják végre az energiaszegénység által érintett személyek, a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók, **az alacsony jövedelmű háztartások** és adott esetben a szociális bérlakásokban élők körében. **A tagállamok megfelelő nyomkövetési és értékelési eszközöket alkalmaznak annak biztosítására, hogy az energiaszegénység által érintett személyek részesüljenek a energiahatékonyság-javító intézkedések előnyeiből.**

(3) A kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók, az energiaszegénység által érintett személyek, **az alacsony jövedelmű háztartások** és adott esetben a szociális bérlakásokban élők támogatása érdekében a tagállamok:

- a) energiahatékonyság-javító intézkedéseket hajtanak végre az egyéb szakpolitikákból és intézkedésekből – például az ezen irányelv 10. cikke szerint végrehajtott adóintézkedésekből vagy a kibocsátáskereskedelmi rendszernek az ETS-irányelv [COM(2021)0551, 2021/0211(COD)] szerinti, épületekben és a közlekedési ágazatban történő alkalmazásából – fakadó elosztási hatások enyhítése érdekében;
- aa) **biztosítják, hogy az energiahatékonyságot előmozdító vagy elősegítő intézkedések – különösen az épületeket és a mobilitást érintő intézkedések – ne járuljanak hozzá a szolgáltatások árának aránytalan növekedéséhez vagy a társadalmi kirekesztés fokozódásához;**
- b) az energiahatékonyság-javító intézkedésekbe – mint kiemelt intézkedésekbe – történő beruházások céljából a lehető legjobban felhasználják a nemzeti és uniós szinten rendelkezésre álló közfinanszírozást, ideértve adott esetben azt a pénzügyi hozzájárulást is, amelyet a tagállam a Szociális Klímaalapról kapott [a Szociális Klímaalapról szóló rendelet (COM(2021)0568) 9. és 14. cikke] alapján, valamint az EU ETS [COM(2021)0551, 2021/0211(COD)] szerinti kibocsátáskereskedelemről származó kibocsátási egységek árveréséből származó bevételeket;
- c) adott esetben korai, előrettekintő beruházásokat hajtanak végre az energiahatékonyság-javító intézkedések, **például a fűtési, hűtési és szellőztetési rendszerek utólagos átalakítása** terén, mielőtt megmutatkoznának az egyéb szakpolitikák és intézkedések elosztási hatásai;
- d) előmozdítják az olyan technikai segítségnyújtást, **amely megkönnyíti a bevált gyakorlatok cseréjét a szabályozási keretek, például az ingatlan- és bérleti jogszabályok energiahatékonysági intézkedésekhez kapcsolódó reformja terén, valamint** olyan támogató finanszírozási és pénzügyi eszközök bevezetését, mint például a közműszámla-alapú finanszírozási rendszerek, a helyi hitelvetéses-tartalékok, a garanciaalapok, illetve a mélyfelújításokra és a minimális energianyereséget eredményező felújításokra szánt források;

2022. szeptember 14., szerda

- e) technikai segítségnyújtást mozdítanak elő a szociális szereplők számára a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók energiapiacra való aktív részvételének, valamint energiafogyasztási szokásaik pozitív megváltoztatásának ösztönzése érdekében;
- f) hozzáférést biztosítanak minimális energianyereséghez kötött finanszírozáshoz, vissza nem térítendő támogatásokhoz vagy egyéb támogatásokhoz, **és elősegítik a megfizethető bankhitelekhez vagy célzott hitelkeretekhez való hozzáférést.**

(3a) A tagállamok megteszik a megfelelő intézkedéseket az energiaszegénység által érintett személyek, az alacsony jövedelmű háztartások, a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók és adott esetben a szociális bérlakásokban élő személyek tisztességtelen árképzéssel és a fűtési, hűtési és használati melegvíz-ellátás áremelkedéseivel szembeni védelmében.

(4) A tagállamok szakértői hálózatot hoznak létre különféle ágazatok, például az egészségügy, **az energiaágazat**, az építőipar, **a fűtési és hűtési ágazat**, valamint a szociális ágazatok szakértőiből, **beleértve adott esetben a helyi és regionális energiaügynökségeket** a helyi és nemzeti döntéshozókat az energiaszegénységet enyhítő, energiahatékonyság-javító intézkedések végrehajtásában támogató stratégiák kidolgozása, az energiaszegénység enyhítését célzó, szilárd és hosszú távú megoldások létrehozására irányuló intézkedések kidolgozása, valamint a megfelelő technikai segítségnyújtás és pénzügyi eszközök kidolgozása céljából. A tagállamok törekednek arra, hogy a szakértői hálózatot oly módon állítsák össze, hogy az biztosítsa a nemek egyensúlyát, és tükrözze a perspektívák sokszínűségét.

Ugyanez a szakértői hálózat **támogatja a tagállamokat a következő területeken:**

- a) nemzeti fogalommeghatározások, mutatók és kritériumok meghatározása az energiaszegénység tekintetében, valamint a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók, köztük a hasznosító fogyasztók fogalmának meghatározása;
- b) az energiaszegénység kérdéséhez kapcsolódó, használandó és jelentendő releváns mutatók és adatkészletek kidolgozása vagy javítása;
- c) megfizethetőséget biztosító módszerek és intézkedések kidolgozása, a lakhatási költségek semlegességének előmozdítása, illetve annak biztosítása, hogy az energiahatékonyság-javító intézkedésekre fordított állami finanszírozás az épületek és önálló rendeltetési egységek tulajdonosait és bérlőit egyaránt szolgálja, különös tekintettel a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználókra, az energiaszegénység által érintett személyekre és adott esetben a szociális bérlakásokban élőkre;
- d) intézkedések értékelése és adott esetben előterjesztése olyan helyzetek megelőzésére vagy orvoslására, amelyekben egyes csoportok jobban érintettek vagy jobban ki vannak téve az energiaszegénység kockázatának, vagy érzékenyebbek az energiaszegénység káros hatásaira, például a nők, a fogyatékkal élő személyek, az idősek, a gyermekek és a faji vagy etnikai kisebbséghez tartozó személyek.

V. FEJEZET

AZ ENERGIAELLÁTÁS HATÉKONYSÁGA

23. cikk

A fűtés és hűtés értékelése és tervezése

(1) Integrált nemzeti energia- és klímatervének, a későbbi integrált nemzeti energia- és klímatervének, valamint az (EU) 2018/1999 rendelettel összhangban benyújtott kapcsolódó eredményjelentéseinek részeként minden tagállam átfogó fűtési és hűtési értékelést nyújt be a Bizottságnak, **amely tartalmazza az új fűtési és hűtési hálózatok számára kijelölt területek feltérképezését.** Az átfogó értékelésnek tartalmaznia kell a IX. mellékletben meghatározott információkat, és ahhoz csatolni kell az (EU) 2018/2001 irányelv 15. cikkének (7) bekezdése szerint elvégzett értékelést.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy **valamennyi releváns érdekelt fél, köztük az állami és a magánszféra szereplői** lehetőséget kapjanak a fűtési és hűtési tervek, az átfogó értékelés, valamint a szakpolitikák és intézkedések kidolgozásában való részvételre.

2022. szeptember 14., szerda

(3) Az (1) bekezdésben említett értékelés céljából a tagállamok a területükre kiterjedő költség-haszon elemzést végeznek, amely az éghajlati tényezőkön, a gazdasági megvalósíthatóságon és a műszaki alkalmazhatóságon alapul. A költség-haszon elemzésnek alkalmasnak kell lennie a fűtési és hűtési szükségleteknek megfelelő, leginkább erőforrás- és költséghatékony megoldások azonosítására, **figyelembe véve a rendszer általános hatékonyságát, az energiarendszer megfelelőségét és rezilienciáját, valamint az energiahatékonyság elsődlegességének elvét.** A költség-haszon elemzés részét képezheti egy, a 2001/42/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽⁶⁷⁾ szerinti környezeti vizsgálatnak.

A tagállamok kijelölik a költség-haszon elemzések elvégzéséért felelős illetékes hatóságokat, a X. melléklettel összhangban rendelkezésre bocsátják a részletes módszertanokat és feltevéseket, valamint meghatározzák és közzéteszik a gazdasági elemzés eljárásait.

(4) Ha az (1) bekezdésben említett értékelés és a (3) bekezdésben említett elemzés alapján lehetőség van nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelés és/vagy a hatékony távfűtés/távhűtés **és/vagy a hulladékhőn alapuló, önellátási célú energiatermelés** olyan alkalmazására, ahol a haszon meghaladja a költségeket, a tagállamok **vagy a felelős helyi és regionális hatóságok** megteszik a megfelelő intézkedéseket a hatékony távfűtési/távhűtési infrastruktúra fejlesztése érdekében, **és/vagy a hulladékhőt önellátási céllal energiává alakító létesítmények fejlesztésének ösztönzése érdekében,** és/vagy annak érdekében, hogy az kompatibilis legyen a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelés kifejlesztésével, valamint a hulladékhőből és megújuló energiaforrásokból előállított fűtési és hűtési energia hasznosításával, az (1) bekezdéssel és a 24. cikk (4) és (6) bekezdésével összhangban.

Amennyiben az (1) bekezdésben említett értékelés és a (3) bekezdésben említett elemzés alapján nem határozható meg olyan lehetőség, amely vonatkozásában az előnyök meghaladják a költségeket – köztük a 24. cikk (4) bekezdésében említett költség-haszon elemzés elvégzésének adminisztrációs költségeit –, a tagállam **a helyi és regionális hatóságokkal együtt** mentesítheti a létesítményeket az említett bekezdésben meghatározott követelmények alól.

(5) A tagállamok olyan szakpolitikákat és intézkedéseket fogadnak el, amelyek biztosítják az (1) bekezdés szerint elvégzett átfogó értékelésekben azonosított lehetőségek kiaknázását. E szakpolitikáknak és intézkedéseknek tartalmazniuk kell legalább a IX. mellékletben meghatározott elemeket. Az egyes tagállamok integrált nemzeti energia- és klímaterveik, a későbbi integrált nemzeti energia- és klímaterveik, valamint az (EU) 2018/1999 rendelettel összhangban benyújtott eredményjelentéseik aktualizálásának részeként bejelentik ezeket a szakpolitikákat és intézkedéseket.

Szakpolitikáik és intézkedéseik előkészítése során a tagállamok információkat gyűjtenek a meglévő távfűtési és -hűtési hálózatokban lévő kapcsolt energiatermelő létesítményekről és egységekről, és értékelik az energiamegtakarítási lehetőségeket. Ezen információk tartalmazzák legalább a rendszer hatékonyságára, a rendszer veszteségeire, a csatlakozási sűrűsége, a hálózati veszteségekre és a hőmérséklet-eloszlásra, a primerenergia- és a végsőenergia-fogyasztásra, a kibocsátási tényezőkre és az energiaforrások láncának megelőző szakaszaira vonatkozó adatokat. Ezeket az adatokat közzé kell tenni, és a tagállamok ezeket az adatokat a nyilvánosság számára hozzáférhetővé teszik.

(6) A tagállamok **biztosítják, hogy** a regionális és helyi hatóságok legalább a **35 000 főnél** nagyobb összlakosságú településeken helyi fűtési és hűtési terveket dolgoznak ki, **és a kisebb lakosságú településeket is ösztönzik ilyen tervek kidolgozására.** Ezeknek a terveknek:

- a) az (1) bekezdés szerint elvégzett átfogó értékelésekben megadott információkon és adatokon kell alapulniuk, és meg kell adniuk az energiahatékonyság – többek között **az alacsony hőmérsékletű távfűtési készültség, a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelés és a hulladékhő visszanyerése révén történő –** növelésének, valamint a megújuló energiának az adott területen a fűtésben és hűtésben való növelésére vonatkozó potenciál becslését és feltérképezését; **emellett elemezniük kell a helyi épületállományon belüli fűtő- és hűtőberendezéseket, figyelembe véve az energiahatékonysági intézkedésekben rejlő területspecifikus lehetőségeket, és a hasonló épülettípusokra vonatkozóan sablon felújítási ütemterveket kidolgozva az épületek és az ellátási infrastruktúra gyors, költséghatékony és kölcsönösen összehangolt átalakítása céljából;**

aa) teljes mértékben meg kell felelniük az energiahatékonyság elsődlegessége elvének;

b) stratégiát kell tartalmazniuk a (6) bekezdés a) pontja szerint azonosított potenciál kiaknázására vonatkozóan;

c) valamennyi érintett regionális vagy helyi érdekelt fél bevonásával kell készülniük és **már a korai szakaszban** biztosítaniuk kell a nyilvánosság részvételét, **a helyi energiaiinfrastruktúra üzemeltetőit is beleértve;**

⁽⁶⁷⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2001/42/EK irányelve (2001. június 27.) bizonyos tervek és programok környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról (HL L 197., 2001.7.21., 30. o.).

2022. szeptember 14., szerda

- ca) **figyelembe kell venniük a meglévő gáz-, hő- és villamosenergia-infrastruktúrát;**
- d) figyelembe kell venniük a helyi közösségek, valamint több helyi vagy regionális közigazgatási egység vagy régió közös szükségleteit;
- da) **értékelniük kell az energiaközösségek és más, a helyi fűtési és hűtési projektek megvalósításához aktívan hozzájárulni képes, fogyasztók által irányított kezdeményezések szerepét;**
- db) **az energiaszegénység által érintett személyek, az alacsony jövedelmű háztartások, a kiszolgáltatott helyzetben lévő fogyasztók és adott esetben a 22. cikkben említett, szociális lakásban élők előtérbe helyezésére irányuló stratégiát kell tartalmazniuk, beleértve a célcsoportok szükségleteinek azonosítására és megértésére szolgáló piacelemzést, valamint testreszabott programokat kell javasolniuk;**
- dc) **fel kell mérniük, hogyan finanszírozható az azonosított szakpolitikák és intézkedések végrehajtása, és hogyan biztosítható olyan pénzügyi mechanizmus, amely lehetővé teszi a fogyasztók számára, hogy megújuló fűtésre és hűtésre váltsanak;**
- dd) **figyelembe kell venniük az energia megfizethetőségét, az energiaellátás biztonságát, az energiarendszer megfélelőséget és rezilienciáját;**
- e) magukban kell foglalniuk **egy, a tervek céljainak a klímasemlegességgel összhangban történő elérését biztosító ütemtervet** és az azonosított szakpolitikák és intézkedések végrehajtása terén elért haladás nyomon követését;
- ea) **stratégiát kell kidolgozniuk a közintézményekben a régi és nem hatékony fűtő- és hűtőberendezések nagy hatékonyságú alternatívákkal való felváltásának megtervezésére, a fosszilis tüzelőanyagok kivezetésének céljával;**
- eb) **értékelniük kell a szomszédos regionális vagy helyi hatóságok terveivel való lehetséges szinergiákat a közös beruházások és a költséghatékonyság elősegítése érdekében.**

A tagállamok biztosítják, hogy **valamennyi releváns érdekelt fél, köztük az állami és a magánszféra szereplői** lehetőséget kapjanak a fűtési és hűtési tervek, az átfogó értékelés, valamint a szakpolitikák és intézkedések kidolgozásában való részvételre.

E célból a tagállamok olyan ajánlásokat dolgoznak ki, amelyek támogatják a regionális és helyi hatóságokat az azonosított potenciált kiaknázó, energiahatékony és megújuló energián alapuló fűtésre és hűtésre vonatkozó szakpolitikák és intézkedések regionális és helyi szintű végrehajtásában. A tagállamok minden lehetséges módon, a lehető legnagyobb mértékben támogatják a regionális és helyi hatóságokat, többek között pénzügyi támogatás és technikai támogatási rendszerek révén. **A tagállamok biztosítják, hogy a fűtési és hűtési tervek összhangban legyenek az egyéb helyi éghajlat-politikai, energetikai és környezetvédelmi tervezési követelményekkel a helyi és regionális hatóságokra háruló adminisztratív teher megkettőzésének elkerülése, valamint a tervek hatékony végrehajtásának ösztönzése érdekében.**

(6a) Több szomszédos helyi önkormányzatból álló csoport is megvalósíthat közös helyi fűtési és hűtési terveket, feltéve, hogy a földrajzi és közigazgatási környezet, valamint a fűtési és hűtési infrastruktúra megfelelő ehhez.

(6b) A helyi fűtési és hűtési tervek végrehajtását egy illetékes hatóság ellenőrzi és értékeli. Amennyiben a végrehajtás a (6) bekezdés e) pontja szerinti ütemterv és nyomon követés alapján elégtelennek bizonyul, az illetékes hatóság intézkedéseket javasol a végrehajtási hiányosságok megszüntetésére.

24. cikk

Fűtés- és hűtésszolgáltatás

(1) A primerenergia-hatékonyság és a megújuló energiák fűtés- és hűtésszolgáltatásban képviselt arányának növelése érdekében az olyan távfűtési és -hűtési rendszerek hatékonyak, amelyek megfelelnek az alábbi követelményeknek:

- a) **2027. december 31-ig az olyan rendszerek, amelyek legalább 50 %-ban megújuló energiát, 50 %-ban hulladékhőt, 75 %-ban kapcsolt energiatermelésből származó hőt vagy 50 %-ban ilyen energiák és hők kombinációját *használnak a hálózatban*;**
- b) **2028. január 1-jétől az olyan rendszerek, amelyek legalább 50 %-ban megújuló energiát, 50 %-ban hulladékhőt, 80 %-ban nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésből származó hőt vagy e hőenergia legalább olyan kombinációját használnak a hálózatban, ahol a megújuló energia részaránya legalább 5 %, és a megújuló energia, a hulladékhő vagy a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésből származó hő teljes részaránya legalább 50 %;**

2022. szeptember 14., szerda

- c) 2035. január 1-jétől az olyan rendszerek, amelyek legalább 50 %-ban megújuló energiát és hulladékhőt használnak fel, ahol a megújuló energia részaránya legalább 20 %;
- d) 2045. január 1-jétől az olyan rendszerek, amelyek legalább 75 %-ban megújuló energiát és hulladékhőt használnak fel, ahol a megújuló energia részaránya legalább 40 %;
- e) 2050. január 1-jétől a kizárólag megújuló energiát és hulladékhőt felhasználó rendszerek, ahol a megújuló energia részaránya legalább 60 %;
- f) **az energiahatékonyság elsődlegességének elvével összhangban, ha a hulladékhő részaránya meghaladja a c), d) és e) pontban meghatározott kritériumokat, és ha a hulladékhő egyébként elveszne, a hulladékhő helyettesíthet bármely más energiaforrást;**

g) az elosztóhálózatban szükséges maximális hőmérsékletekről felmérés készült.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy amennyiben egy távfűtési és -hűtési rendszer megépítésére vagy jelentős felújítására kerül sor, az megfeleljen az (1) bekezdésben meghatározott, a rendszer elindításakor vagy felújítás utáni működésének megkezdésekor érvényes kritériumoknak. Ezen túlmenően a tagállamok biztosítják, hogy a távfűtési és -hűtési rendszer megépítése vagy jelentős felújítása során a meglévő hőforrásokban ne növekedjen a földgáztól eltérő fosszilis tüzelőanyagok felhasználása a felújítás előtti teljes üzemelés előző három naptári évének éves átlagfogyasztásához képest, és hogy a rendszerben az új hőforrások ne használjanak fel fosszilis tüzelőanyagokat. **A tagállamok gondoskodnak továbbá a meglévő távfűtési és -hűtési rendszerek vonalvezetésének feltérképezéséről és közzétételéről.**

(3) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy 2025. január 1-jétől, majd azt követően ötévente az összes olyan meglévő távfűtési és -hűtési rendszer üzemeltetője, amelynek teljes energiateljesítménye meghaladja az 5 MW-ot, és amely nem felel meg az (1) bekezdés b)–e) pontjában meghatározott kritériumoknak, tervet készítsen a primerenergia-hatékonyság és a megújuló energia arányának növelésére **és az elosztási veszteségek csökkentésére**. A tervnek tartalmaznia kell az (1) bekezdés b)–e) pontjában meghatározott kritériumoknak való megfelelést célzó intézkedéseket, és azt az illetékes hatóságnak jóvá kell hagynia.

(3a) A tagállamok biztosítják, hogy a 100 kW-ot meghaladó teljes névleges energiabevitellel rendelkező adatközpontok hulladékhőt vagy más hulladékhő-visszanyerési alkalmazásokat használjanak, kivéve, ha bizonyítani tudják, hogy a (4) bekezdésben említett értékelés alapján ez műszakilag vagy gazdaságilag nem megvalósítható.

(4) Annak felmérése érdekében, hogy gazdasági szempontból mennyire megvalósítható a fűtés- és hűtésszolgáltatás energiahatékonyságának növelése, a tagállamok biztosítják, hogy a X. melléklettel összhangban a létesítmények szintjén költség-haszon elemzést végezzenek, amennyiben a következő létesítményeket újonnan tervezték vagy jelentősen felújították, **és azokkal kapcsolatban anyagköltségek még nem merültek fel:**

- a) az 5 MW-ot meghaladó évi átlagos teljes bemenő hőteljesítményű villamosenergia-termelő létesítmények, a létesítmény nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelő létesítményként történő üzemeltetésével járó költség és haszon értékelése céljából;
- b) olyan ipari létesítmények, amelyek évi átlagos teljes bemenő hőteljesítménye meghaladja az 5 MW-ot, a hulladékhő helyszíni és helyszínen kívüli felhasználásának értékelése céljából;
- c) olyan kiszolgáló létesítmények, amelyek évi átlagos teljes bemenő hőteljesítménye meghaladja az 5 MW-ot, például szennyvízkezelő létesítmények és LNG-létesítmények a hulladékhő helyszíni és helyszínen kívül felhasználásának értékelése céljából;
- d) olyan adatközpontok, amelyek teljes névleges energiabevitel meghaladja a 100 kW-os szintet, annak felmérése céljából, hogy a hulladékhő gazdaságilag indokolt kereslet kielégítése érdekében történő felhasználása, valamint a létesítmény távfűtési hálózathoz vagy hatékony/RES-alapú távhűtési rendszerhez **vagy egyéb hulladékhő-visszanyerő alkalmazáshoz** való csatlakoztatása **műszakilag mennyire megvalósítható, milyen költséghatékonyságú, és milyen hatással járna az energiahatékonyságra és a helyi vételezési igényekre, beleértve a szezonális változásokat is.** Az elemzésnek ki kell térnie azokra a hűtőrendszer-megoldásokra, amelyek lehetővé teszik a hulladékhő elvezetését vagy hasznos hőszinten, minimális kiegészítő energiaráfordítással történő begyűjtését.

A tagállamok megszüntetik a hulladékhő felhasználásának szabályozási akadályait, és elegendő támogatást nyújtanak a hulladékhő felhasználásához abban az esetben, ha az a)–d) pontokban említett létesítményeket újonnan tervezték vagy felújították. A b)–d) pont alkalmazásában a létesítmény helyszínén keletkező hulladékhő felmérése céljából az e bekezdésben meghatározott költség-haszon elemzés helyett a VI. melléklet szerinti energetikai auditok is végezhetők.

2022. szeptember 14., szerda

E bekezdés b) és c) pontjának alkalmazásában nem tekintendő felújításnak, ha az égetőberendezést az általa kibocsátott szén-dioxid leválasztására alkalmas berendezéssel szerelik fel azzal a céllal, hogy gondoskodjanak annak a 2009/31/EK irányelvnek megfelelő geológiai tárolásáról.

A tagállamok előírják, hogy a költség-haszon elemzést a létesítmény üzemeltetéséért felelős vállalkozásokkal együttműködve végezzék el.

(5) A tagállamok a (4) bekezdés hatálya alól mentesíthetik a következőket:

- a) azok a csúcserőművek és tartalék villamosenergia-termelő erőművek, amelyeket egy ötéves időszak alatti mozgóátlag alapján évi kevesebb mint 1 500 óra üzemelésre terveztek, amennyiben a tagállam által létrehozott hitelesítési eljárás alapján biztosítható, hogy a kivétel engedélyezésének ez a feltétele teljesül;
- b) azok a létesítmények, amelyeknek a 2009/31/EK irányelv alapján jóváhagyott geológiai tárolóhelyhez közel kell elhelyezkedniük;
- c) olyan adatközpontok, amelyek hulladékhőjét távfűtési hálózatban vagy közvetlenül helyiségek fűtésére, használati melegvíz előállítására vagy egyéb célokra használják vagy fogják használni abban az épületben vagy épületcsoportban, ahol az található, illetve egyéb célokra használják vagy fogják használni az adatközpont környékén **található érintett területen**.

A tagállamok az egyes létesítményeknek a (4) bekezdés c) és d) pontjában foglalt rendelkezések alóli mentesítése céljából ezen túlmenően küszöbértékeket is megállapíthatnak, a rendelkezésre álló hasznos hulladékhő mennyisége, a hőigény vagy az ipari létesítmények és a távfűtési hálózatok közötti távolság tekintetében.

A tagállamok értesítik a Bizottságot az e bekezdés értelmében elfogadott kivételekről.

(6) A tagállamok az (EU) 2019/944 irányelv 8. cikkében említett vagy azokkal egyenértékű engedélyezési kritériumokat fogadnak el az alábbiak érdekében:

- a) a 23. cikk (1) bekezdésében említett átfogó értékelés eredményének figyelembevétele;
- b) a (4) bekezdésben foglalt követelmények teljesítésének biztosítása;
- c) a (4) bekezdésben említett költség-haszon elemzés eredményének figyelembevétele.

(7) A tagállamok mentesíthetik az egyes létesítményeket az alól, hogy a (6) bekezdésben említett engedélyezési kritériumok alapján kötelesek legyenek olyan lehetőségeket megvalósítani, amelyekben a hasznok meghaladják a költségeket, amennyiben jogi, tulajdoni vagy finanszírozási okokból ez elengedhetetlen. Ezekben az esetekben az érintett tagállam döntéséről indokolással ellátott értesítést küld a Bizottságnak a döntés meghozatalát követő három hónapon belül. A Bizottság az értesítés kézhezvételétől számított három hónapon belül véleményt bocsáthat ki az értesítésről.

(8) E cikk (4), (5), (6) és (7) bekezdését alkalmazni kell a 2010/75/EU irányelv hatálya alá tartozó létesítményekre is az említett irányelv követelményeinek sérelme nélkül.

(9) A tagállamok információkat gyűjtenek az e cikk (4) bekezdésének a), b), c) és d) pontjával összhangban elvégzett költség-haszon elemzésekről. Ezeknek tartalmazniuk kell legalább a rendelkezésre álló hőmennyiségekkel és hőparaméterekkel, az évente tervezett üzemórák számával és a helyszínek földrajzi elhelyezkedésével kapcsolatos adatokat. Ezeket az adatokat potenciális érzékenyséjük kellő figyelembevételével kell közzétenni.

(10) A III. melléklet f) pontjában említett egységes hatásfok-referenciaértékek alapján a tagállamok biztosítják, hogy a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésből származó villamos energia származása az egyes tagállamokban megállapított objektív, átlátható és megkülönböztetésmentes kritériumoknak megfelelően garantálható legyen. Biztosítják továbbá, hogy ez a származási garancia megfeleljen a követelményeknek és tartalmazza legalább a XI. mellékletben meghatározott információkat. A tagállamok – kizárólag az ebben a bekezdésben említett információk igazolásaként – kölcsönösen elismerik egymás származási garanciáit. Amennyiben a származási garancia ilyen igazolásként való elismerését – különösen a csalások megelőzésével kapcsolatos okokból – megtagadják, annak objektív, átlátható és megkülönböztetésmentes feltételeken kell alapulnia. A tagállamok az ilyen megtagadásról és annak indokairól értesítik a Bizottságot. A származási garancia elismerésének megtagadása esetén a Bizottság határozatot fogadhat el, amelyben az elismerést megtagadó felet kötelezi a származási garancia elismerésére, különösen az elismerés alapjául szolgáló objektív, átlátható és megkülönböztetésmentes feltételekre tekintettel.

2022. szeptember 14., szerda

A Bizottság ezen irányelv 31. cikkével összhangban, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok útján jogosult az (EU) 2015/2402 bizottsági végrehajtási rendeletben ⁽⁶⁸⁾ előírt egységes határfok-referenciaértékek felülvizsgálatára.

(11) A tagállamok biztosítják, hogy a kapcsolt energiatermeléshez nyújtható mindennemű támogatás feltétele legyen, hogy a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésből származó villamos energiát és hulladékhőt ténylegesen primerenergia-megtakarítás céljára használják fel. A kapcsolt energiatermeléshez, valamint a távfűtési célú energia-előállításához és hálózatokhoz nyújtandó állami támogatásokra adott esetben az állami támogatásokra vonatkozó szabályok alkalmazandók.

25. cikk

Energiaátalakítás, -szállítás és -elosztás

(1) A nemzeti energetikai szabályozó hatóságok a földgáz- és villamosenergia-infrastruktúra üzemeltetésével kapcsolatos döntéseikben – ideértve a hálózati díjakról hozott döntéseiket is – ezen irányelv 3. cikkével összhangban az energiahatékonyság elsődlegességének elvét alkalmazzák az (EU) 2019/944 és a 2009/73/EK irányelvben meghatározott szabályozási feladatok ellátása során, **a megkülönböztetésmentesség és a költséghatékonyság elvének sérelme nélkül. Az energiahatékonyság elsődlegességének elve mellett a nemzeti energetikai szabályozó hatóságok figyelembe veszik a költséghatékonyságot, a rendszerhatékonyságot és az ellátásbiztonságot, és az Unió éghajlat-politikai célkitűzéseinek elérését és a fenntarthatóságot biztosító életciklus-alapú megközelítést alkalmazzák.**

(2) A tagállamok biztosítják, hogy a földgáz- és villamosenergia-átviteli és -elosztó rendszerek üzemeltetői a hálózattervezési, hálózatfejlesztési és beruházási döntéseik során az energiahatékonyság elsődlegességének elvét alkalmazzák, összhangban ezen irányelv 3. cikkével és az Unió éghajlat-politikai és fenntarthatósági célkitűzéseivel. **A keresletoldali rugalmasság a hálózattervezés és -üzemeltetés értékelésének központi eleme.** Az ellátásbiztonság és a piaci integráció figyelembevételével a tagállamok biztosítják, hogy – az éghajlatváltozás mérsékléséhez való hozzájárulásként – az átviteli-/szállítási rendszer-üzemeltetők és az elosztórendszer-üzemeltetők **időtálló** eszközökbe ruházzanak be. A nemzeti szabályozó hatóságok **a kulcsfontosságú szakértelemmel rendelkező átviteli-/szállítási rendszer-üzemeltetőkkel és elosztórendszer-üzemeltetőkkel szorosan együttműködve** módszereket és iránymutatást **biztosítanak** a költség-haszon elemzésben szereplő alternatívák értékeléséhez, a tágabb értelemben vett hasznok figyelembevételével, valamint az átviteli-/szállítási rendszer-üzemeltetők vagy az elosztórendszer-üzemeltetők által benyújtott projektek jóváhagyásakor, ellenőrzésekor és nyomon követésekor ellenőrizhetik, hogy azok végrehajtják-e az energiahatékonyság elsődlegességének elvét.

(3) A tagállamok biztosítják, hogy az átviteli- és elosztórendszer-üzemeltetők **figyelemmel kísérjék és számszerűsítsék az általuk üzemeltetett hálózathoz kapcsolódó** hálózati veszteségek **teljes mennyiségét**, és költséghatékony intézkedéseket hozzanak **a hálózati hatékonyság növelése, illetve az infrastruktúra-fejlesztési igények, valamint a keresleti és a termelési oldal fokozott villamosításából eredő veszteségek kezelése érdekében.** Az átviteli- és elosztóhálózat-üzemeltetők jelentést tesznek a nemzeti energetikai szabályozó hatóságnak a fenti intézkedésekről. A tagállamok biztosítják, hogy az átviteli- és elosztóhálózat-üzemeltetők a meglévő földgáz- vagy villamosenergia-átviteli vagy -elosztó rendszereik tekintetében értékeljék az energiahatékonyság-javító intézkedéseket, és az infrastruktúra tervezése és üzemeltetése során javítsák az energiahatékonyságot, **különösen az intelligens hálózatok kiépítése tekintetében.** A tagállamok ösztönzőkön alapuló szabályozás révén arra ösztönzik az átviteli- és elosztóhálózat-üzemeltetőket, hogy innovatív megoldásokat dolgozzanak ki a meglévő és jövőbeli rendszerek **hatékonyságának és fenntarthatóságának, többek között azok energiahatékonyságának** javítására.

(4) A nemzeti energetikai szabályozó hatóságok az (EU) 2019/944 irányelv 59. cikke (1) bekezdésének i) pontja és a 2009/73/EK irányelv 41. cikke alapján elkészített éves jelentésbe külön szakaszt illesztenek be a földgáz- és villamosenergia-infrastruktúra üzemeltetésével kapcsolatos energiahatékonyság-javulás terén elért haladásról. Ezekben a jelentésekben a nemzeti energetikai szabályozó hatóságok értékelik a földgáz- és villamosenergia-infrastruktúra üzemeltetésének **általános hatékonyságát**, az átviteli- és elosztórendszer-üzemeltetők által végrehajtott intézkedéseket, valamint adott esetben ajánlásokat tesznek az energiahatékonyság javítására, **beleértve a csúcsterhelés és a teljes villamosenergia-felhasználás csökkentésére szolgáló költséghatékony alternatívákat.**

(5) A villamos energia tekintetében a tagállamok biztosítják, hogy a hálózati szabályzatok és díjszabások megfeleljenek a XII. mellékletben foglalt kritériumoknak, figyelembe véve az (EU) 2019/943 rendelet értelmében kidolgozott iránymutatásokat és szabályzatokat.

⁽⁶⁸⁾ A Bizottság (EU) 2015/2402 felhatalmazáson alapuló rendelete (2015. október 12.) a 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv alkalmazásában a külön hő- és villamosenergia-termelésre vonatkozóan megállapított egységes határfok-referenciaértékek felülvizsgálatáról, valamint a 2011/877/EU bizottsági végrehajtási határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 333., 2015.12.19., 54. o.).

2022. szeptember 14., szerda

(6) A hálózatos energiaátvitel és -elosztás tekintetében a tagállamok engedélyezhetnek a rendszerekben és díjszabási struktúrákban szociális célú összetevőket, feltéve, hogy az átviteli- és elosztási rendszert zavaró hatások a szükséges minimumra korlátozódnak, és az adott szociális célhoz képest nem aránytalan mértékűek.

(7) A nemzeti szabályozó hatóságok biztosítják az átviteli és elosztási díjszabásban alkalmazott olyan ösztönzők megszüntetését, amelyek hátrányosak a villamos energia és a földgáz előállítása, átvitele, elosztása és az ezekkel való ellátás tekintetében az energiahatékonyság és a keresletoldali válasz szempontjából. **A tagállamok biztosítják az infrastruktúra tervezése és a meglévő infrastruktúra üzemeltetése terén a hatékonyságot, továbbá az (EU) 2019/944 irányelv keretében azt, hogy a díjszabás lehetővé tegye, hogy a szolgáltatók javítsák a fogyasztói részvételt a rendszerhatékonyság területén.**

(8) Az átviteli-/szállítási rendszer-üzemeltetőknek és az elosztórendszer-üzemeltetőknek meg kell felelniük a XII. mellékletben foglalt követelményeknek.

(9) A nemzeti szabályozó hatóságok adott esetben előírhatják az átviteli-/szállítási rendszer-üzemeltetőknek és az elosztórendszer-üzemeltetőknek, hogy kedvezményes kapcsolódási és rendszerhasználati díjakon keresztül ösztönözzék, hogy a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelő egységek a keresleti pontok közelében helyezkedjenek el.

(10) A tagállamok engedélyezhetik a hálózatba bekapcsolódni szándékozó, nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésből származó villamos energiát előállító termelők számára, hogy a hálózathoz való kapcsolódás munkálatainak elvégzésére ajánlati felhívást tegyenek közzé.

(11) A 2010/75/EU irányelv szerinti jelentés megtételekor és az említett irányelv 9. cikke (2) bekezdésének sérelme nélkül a tagállamok mérlegelik a legalább 50 MW teljes névleges bemenő hőteljesítményű, tüzelőanyag égetésével foglalkozó létesítmények energiahatékonysági szintjére vonatkozó adatok megadását a 2010/75/EU irányelvvel összhangban kidolgozott, vonatkozó elérhető legjobb technikák figyelembevételével.

VI. FEJEZET

HORIZONTÁLIS RENDELKEZÉSEK

26. cikk

Megfelelő minősítési, akkreditációs és tanúsítási rendszerek hozzáférhetősége

(1) A tagállamok az energiahatékonysággal kapcsolatos szakmákban a piaci igényeknek megfelelő, kellő szintű kompetenciákat biztosítanak. A tagállamok a szociális partnerekkel szoros együttműködésben biztosítják, hogy tanúsítási és/vagy azokkal egyenértékű képesítési rendszerek – ideértve szükség esetén megfelelő képzési programokat is – álljanak rendelkezésre az energiahatékonysági szakmák tekintetében, ideértve az energetikai szolgáltatókat, az energetikai auditokat végző szolgáltatókat, az energiakezelőket, a független szakértőket és a 2010/31/EU irányelv szerinti épületelemek telepítőit, és hogy e rendszerek megbízhatóak legyenek, és hozzájáruljanak a nemzeti energiahatékonysági célkitűzésekhez és az átfogó uniós dekarbonizációs célkitűzésekhez.

A tanúsítási és/vagy azzal egyenértékű képesítési rendszereket – beleértve szükség esetén megfelelő képzési programokat – biztosító szervezeteket a 765/2008/EK rendeletnek megfelelően akkreditálni kell ⁽⁶⁹⁾.

(1a) A tagállamok az energiahatékonysággal kapcsolatos szakmákban a piaci igényeknek megfelelő, kellő szintű kompetenciák biztosítása érdekében tanúsítási, képzési és oktatási programokat mozdítanak elő. A tagállamok intézkedéseket vezetnek be az ilyen programokban való részvétel előmozdítására, különösen a kkv-k és az önálló vállalkozók körében. [12 hónappal ezen irányelv hatálybalépését követően]-ig a Bizottság uniós szintű kampányt indít annak érdekében, hogy több embert vonzzon az energiahatékonysággal kapcsolatos szakmákba, és egyenlő hozzáférést biztosítson a nők számára.

(1b) [12 hónappal ezen irányelv hatálybalépését követően]-ig a Bizottság egységes hozzáférési platformot hoz létre, amely támogatást és tudásmegosztást biztosít annak érdekében, hogy biztosítsa a megfelelő számú képzett szakembert az Unió éghajlat- és energiapolitikai céljainak eléréséhez. A platform egybegyűjti a tagállamokat, a szociális partnereket, az oktatási intézményeket, a tudományos köröket és más érdekelt feleket, így mozdítva elő és népszerűsítve a bevált gyakorlatokat, aminek köszönhetően több energiahatékonysági szakember áll rendelkezésre, és biztosítható a meglévő szakemberek átképzése és továbbképzése a piaci igények kielégítése érdekében.

⁽⁶⁹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 765/2008/EK rendelete (2008. július 9.) a termékek forgalmazása tekintetében az akkreditálás és piacfelügyelet előírásainak megállapításáról és a 339/93/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 218., 2008.8.13., 30. o.).

2022. szeptember 14., szerda

(2) A tagállamok biztosítják, hogy a nemzeti tanúsítási **vagy azzal egyenértékű** képesítési rendszerek, köztük szükség esetén a képzési programok a meglévő európai vagy nemzetközi szabványokon **alapuljanak**.

(3) A tagállamok nyilvánossá teszik az (1) bekezdésben említett tanúsítási vagy azzal egyenértékű képesítési rendszereket vagy megfelelő képzési programokat, és együttműködnek egymással és a Bizottsággal a rendszerek összehasonlítása és elismerése során.

A tagállamok megfelelő intézkedéseket hoznak annak érdekében, hogy a fogyasztók megismerjék a rendszerekhez való hozzáférés lehetőségeit a 27. cikk (1) bekezdésével összhangban.

(4) A tagállamok 2024. december 31-ig, majd azt követően **kétévente** értékelik, hogy a rendszerek biztosítják-e az energetikai szolgáltatók, az energetikai auditokat végző szolgáltatók, az energiakezelők, a független szakértők és az épületelemek 2010/31/EU irányelvben meghatározott telepítői tekintetében a kompetenciák szükséges szintjét **és a nemek közötti egyensúlyt. Értékelik továbbá a rendelkezésre álló és a szükséges szakemberek közötti hiányt is**. Az értékelést és annak ajánlásait nyilvánosan elérhetővé teszik.

27. cikk

Energetikai szolgáltatások

(1) A tagállamok előmozdítják az energetikai szolgáltatások piacát és a kkv-k ahhoz való hozzáférését azáltal, hogy világos és könnyen hozzáférhető információkat bocsátanak rendelkezésre az alábbiakkal kapcsolatban:

- a) a rendelkezésre álló energetikai szolgáltatási szerződések és az ilyen szerződésekbe az energiamegtakarítás és a végső felhasználók jogainak garantálása érdekében belefoglalandó záradékok;
- b) az energiahatékonysági szolgáltatásokra irányuló projektek támogatására szolgáló pénzügyi eszközök, ösztönzők, vissza nem térítendő támogatások, rulírozó alapok, garanciák, biztosítási rendszerek és kölcsönök;
- c) a rendelkezésre álló képesített és/vagy tanúsított energetikai szolgáltatók, valamint képesítéseik és/vagy tanúsítványaik a 26. cikkel összhangban;
- d) a rendelkezésre álló nyomonkövetési és hitelesítési módszerek, valamint minőség-ellenőrzési rendszerek.

(2) A tagállamok ösztönzik a tanúsító megjelölések – többek között szakmai szervezetek általi – kidolgozását, európai vagy adott esetben nemzetközi szabványok alapján;

(3) A tagállamok nyilvánosságra hozzák és rendszeresen aktualizálják a 26. cikk szerint képesített és/vagy tanúsított, rendelkezésre álló energetikai szolgáltatók, valamint képesítéseik és/vagy tanúsítványaik jegyzékét, vagy egy olyan felületet biztosítanak, amelyen keresztül az energetikai szolgáltatók információt tehetnek közzé.

(4) A tagállamok **biztosítják**, hogy a közintézmények a nagy épületek felújítása során energiahatékonyság-alapú szerződéseket alkalmazzanak. Az **500 m²-nél nagyobb hasznos alapterületű, nem lakáscélú nagy méretű épületek és közcélú lakóépületek**, valamint **a szociális célú szolgáló épületek** felújítása esetén a tagállamok biztosítják, hogy a közintézmények értékeljék az energiahatékonyság-alapú szerződések **és egyéb teljesítményalapú energetikai szolgáltatások** alkalmazásának megvalósíthatóságát.

A tagállamok ösztönözhetik a közintézményeket arra, hogy az energiahatékonyság-alapú szerződéseket kiterjesztett energetikai szolgáltatásokkal ötvözzék, ideértve a keresletoldali válaszingtezkedéseket és a tárolást is **annak érdekében, hogy biztosítsák az energiamegtakarítást és az elért eredmények fenntartását a folyamatos nyomon követés, hatékony üzemeltetés és karbantartás révén**.

(5) A tagállamok támogatják a közsférát az energetikai szolgáltatási ajánlatok igénybevételeben, különösen épületfelújítások esetében, az alábbiak révén:

- a) olyan szerződésminták biztosítása az energiahatékonyság-alapú szerződéshez, amelyek tartalmazzák legalább a XIII. mellékletben szereplő elemeket, valamint figyelembe veszik a meglévő európai és nemzetközi szabványokat, az elérhető ajánlattételi iránymutatásokat és az Eurostat iránymutatását az energiahatékonyság-alapú szerződések államháztartási számlákon való rögzítéséről;
- b) tájékoztatás nyújtása az energiahatékonyság-alapú szerződéssel kapcsolatos legjobb gyakorlati módszerekről, az életciklus-megközelítésre épülő költség-haszon elemzéseket is beleértve, amennyiben rendelkezésre állnak;

2022. szeptember 14., szerda

c) a végrehajtott és folyamatban lévő energiahatékonyság-alapú szerződések olyan adatbázisának **előmozdítása és nyilvánosan hozzáférhetővé tétele**, amely tartalmazza az előre jelzett és elért energiamegtakarításokat.

(6) A tagállamok az alábbi intézkedések meghozatalával támogatják az energetikai szolgáltatások piacának megfelelő működését:

a) olyan kapcsolattartó pont(ok) kijelölése és elérhetőségei(k) nyilvánossá tétele, amely(ek)en keresztül a végső felhasználók hozzájuthatnak az (1) bekezdésben említett információkhoz;

b) az energiahatékonyság-alapú szerződések, valamint az energiamegtakarítási intézkedések meghatározását és/vagy végrehajtását szolgáló egyéb energiahatékonysági szolgáltatási modellek elterjedését akadályozó szabályozási és nem szabályozási korlátok felszámolása;

c) tanácsadó testületek, **energetikai szolgáltató vállalkozások** és független piaci közvetítők – többek között egyablakos ügyintézési pontok vagy hasonló támogatási mechanizmusok – létrehozása és szerepük népszerűsítése a keresleti és kínálati oldalon a piac fejlődésének ösztönzése érdekében, valamint az e támogatási mechanizmusokkal kapcsolatos információk nyilvánosan hozzáférhetővé és elérhetővé tétele a piaci szereplők számára.

(7) Az energetikai szolgáltatási piac megfelelő működésének támogatása érdekében a tagállamok egyéni mechanizmust hozhatnak létre vagy ombudsmant jelölhetnek ki az energetikai szolgáltatásokkal és az energiahatékonyság-alapú szerződésekkel kapcsolatos panaszok hatékony kezelése és a jogviták peren kívüli rendezése érdekében.

(8) A tagállamok biztosítják, hogy az energiaelosztók, az elosztórendszer-üzemeltetők és a kiskereskedelmienergia-értékesítő vállalkozások ne folytassanak olyan tevékenységeket, amelyek gátolhatják az energetikai szolgáltatások és az energiahatékonyság-javító intézkedések iránti keresletet és azok végrehajtását, illetve amelyek akadályozhatják az ilyen szolgáltatások vagy intézkedések piacának fejlődését, beleértve a versenytársak piacról történő kizárását és a piaci erőfölénnyel való visszaélést.

28. cikk

Nemzeti energiahatékonysági alap, pénzügyi és technikai támogatás

(1) A több finanszírozási forrásból, valamint a vissza nem térítendő támogatások, pénzügyi eszközök és technikai segítségnyújtás kombinálásából származó előnyök maximalizálása érdekében a tagállamok – az EUMSZ 107. és 108. cikkének sérelme nélkül – elősegítik az energiahatékonyság-javító intézkedések számára rendelkezésre álló pénzügyi eszközök létrehozását vagy a meglévő eszközök ilyen célú felhasználását.

(2) A Bizottság adott esetben közvetlenül vagy európai pénzügyi intézményeken keresztül segítséget nyújt a tagállamoknak a pénzügyi eszközök és a nemzeti, regionális vagy helyi projektfejlesztés-támogató eszközök létrehozásában a különböző ágazatok energiahatékonysági beruházásainak növelése, valamint a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók, az energiaszegénység által érintett személyek és adott esetben a szociális bérlakásokban élő személyek védelmezése és szerepvállalásának növelése céljából, többek között egy olyan egyenlőségi perspektíva integrálásával, amely biztosítja, hogy senkit ne hagyjanak magára.

(3) A tagállamok olyan intézkedéseket fogadnak el, amelyek biztosítják, hogy a pénzügyi intézmények széles körben és megkülönböztetéstől mentesen kínáljanak energiahatékonysággal kapcsolatos hiteltermékeket, például biztosítékkal fedezett vagy fedezetlen zöld jelzálogokat és zöld hiteleket, és e termékek jól láthatók és hozzáférhetők legyenek a fogyasztók számára. A tagállamok intézkedéseket fogadnak el a közműszámla- és adóalapú finanszírozási rendszerek végrehajtásának elősegítésére. A tagállamok biztosítják, hogy a bankok és más pénzügyi intézmények tájékoztatást kapjanak az energiahatékonyság-javító intézkedések finanszírozásában való – többek között a köz- és magánszféra közötti partnerségek létrehozása útján történő – részvétel lehetőségeiről.

(3a) Az EUMSZ 107. és 108. cikkének sérelme nélkül a tagállamok pénzügyi támogatási programokat fogadnak el annak érdekében, hogy növeljék az új építésű egyéni fűtési és hűtési rendszerek, valamint távfűtési és távhűtési rendszerek energiahatékonyságát javító intézkedések elterjedését vagy jelentős felújítását, valamint a régi és nem hatékony fűtő- és hűtőberendezések nagy hatékonyságú alternatívákkal való felváltását.

A tagállamok elősegítik a helyi szakértelem és technikai segítségnyújtás kialakítását a helyi távfűtés és távhűtés dekarbonizációjára irányuló olyan bevált gyakorlatokkal kapcsolatos tanácsadás érdekében, mint például a helyi szinten elérhető projektekhez való hozzáférés és a célzott pénzügyi támogatás.

2022. szeptember 14., szerda

(4) A Bizottság elősegíti a bevált gyakorlatok cseréjét az illetékes nemzeti vagy regionális hatóságok vagy szervek között, például a szabályozó testületek éves ülései, az intézkedések tagállami végrehajtására vonatkozó információkat tartalmazó nyilvános adatbázisok, valamint az országok közötti összehasonlítás révén.

(5) Az energiahatékonysági intézkedések és az energetikai felújítások magánfinanszírozásának mobilizálása céljából, **az Unió energiahatékonysági céljainak és az ezen irányelv 4. cikke szerinti nemzeti hozzájárulásoknak, valamint a 2010/31/EU irányelvben meghatározott célkitűzéseknek az eléréséhez való hozzájárulás érdekében a Bizottság** párbeszédet kezd az állami és a magán pénzügyi intézményekkel, **köztük a közlekedési, az IKT- és az építőipari ágazattal**, hogy feltérképezze az igényeket és az általa hozandó lehetséges intézkedéseket.

(6) Az (5) bekezdésben említett értesítés a következő elemeket tartalmazza:

a) tőkeberuházások bevonása az energiahatékonyság területére az energiamegtakarítás tágabb hatásainak figyelembevételével;

aa) a pénzügyi intézmények által létrehozott, célzott energiahatékonysági pénzügyi eszközök és finanszírozási rendszerek végrehajtásának elősegítése;

b) az energetikai és pénzügyi teljesítményre vonatkozó jobb adatok biztosítása a következők révén:

i. annak további vizsgálata, hogy az energiahatékonyságba történő beruházások miként javítják az alapul szolgáló eszközértéket;

ii. az energiahatékonyságba történő beruházások nem energetikai természetű előnyeinek pénzbeli értébecslésére irányuló tanulmányok támogatása.

(7) Az energiahatékonysági intézkedések és az energetikai felújítások magánfinanszírozásának mobilizálása céljából a tagállamok ezen irányelv végrehajtása során:

a) mérlegelik, miként lehetséges a 11. cikk szerinti **energiagazdálkodási rendszereket és** energetikai auditokat jobban felhasználni a döntéshozatal befolyásolására;

b) optimális mértékben kiaknázzák az uniós költségvetésből rendelkezésre álló, valamint az „Intelligens finanszírozás – intelligens épületek” kezdeményezésben és az épületkorszerűsítési programról szóló bizottsági közleményben javasolt lehetőségeket és eszközöket.

(8) A Bizottság 2024. december 31-ig iránymutatást nyújt a tagállamok és a piaci szereplők számára a magánbefektetések mozgósításáról.

Az iránymutatás célja, hogy segítse a tagállamokat és a piaci szereplőket a különböző uniós programokra irányuló energiahatékonysági beruházásaik kidolgozásában és végrehajtásában, valamint megfelelő pénzügyi mechanizmusokra és megoldásokra tesz javaslatot – vissza nem térítendő támogatások, pénzügyi eszközök és projektfejlesztési támogatás kombinációjával – a meglévő kezdeményezések fokozása érdekében, hogy az uniós finanszírozást katalizátorként használva megsokszorozza, illetve mozgósítsa a magánfinanszírozást.

(9) **[Átültetési határidő]-ig** a tagállamok létrehozhatnak egy nemzeti energiahatékonysági alapot. **A nemzeti energiahatékonysági** alap célja az energiahatékonysági intézkedések végrehajtása **a 4. cikk (2) bekezdése értelmében, a tagállamok nemzeti hozzájárulásainak támogatására. A nemzeti energiahatékonysági alap egy már meglévő nemzeti tőkebefektetést elősegítő eszközön belül, célzott alapként hozható létre.**

A tagállamok az energiahatékonyságra irányuló magánbefektetések, valamint az e cikk (3) bekezdésében említett energiahatékonysági hiteltermékek és innovatív rendszerek igénybevételének fokozására finanszírozási eszközöket hoznak létre, ideértve a nemzeti energiahatékonysági alapjaik állami garanciáit. A nemzeti energiahatékonysági alap a 8. cikk (3) bekezdése és a 22. cikk szerint támogatja az intézkedések prioritásként történő végrehajtását a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók, az energiaszegénység által érintett személyek és adott esetben a szociális bérlakásokban élő személyek körében. **Ez a támogatás magában foglalja a kkv-kat célzó energiahatékonysági intézkedések finanszírozását a kkv-k magánfinanszírozásának mozgósítása érdekében, ezáltal támogatva a tagállamokat abban, hogy megvalósíthassák a 4. cikk (2) bekezdésében említett energiahatékonysági hozzájárulásait, és eleget tehessenek indikatív ütemterveiknek.** [A nemzeti energiahatékonysági alap az épületekre és a közlekedési ágazatokra vonatkozó uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer keretében, a kibocsátási egységek árverés útján történő értékesítéséből származó bevételekből finanszírozható.]

2022. szeptember 14., szerda

(10) A tagállamok lehetővé tehetik a hatóságok számára, hogy a 6. cikk (1) bekezdésében meghatározott kötelezettségeket a nemzeti energiahatékonysági alaphoz történő éves, a fenti kötelezettségek eléréséhez szükséges beruházások összegével megegyező hozzájárulás formájában teljesítsék.

(11) A tagállamok előírhatják, hogy a kötelezett felek a 8. cikk (1) és (4) bekezdésben meghatározott kötelezettségeiket úgy teljesítsék, hogy a nemzeti energiahatékonysági alapba évente befizetnek egy olyan összeget, amely megegyezik az e kötelezettségek teljesítéséhez szükséges beruházások összegével.

(12) A tagállamok a 406/2009/EK határozat szerinti éves kibocsátási jogosultságaikból befolyó bevételeiket felhasználhatják energiahatékonyság-javítást célzó innovatív finanszírozási mechanizmusok kidolgozására.

(12a) A Bizottság értékeli a tagállamokban végrehajtott energiahatékonysági beruházási intézkedések eredményességét és hatékonyságát, valamint azt, hogy mennyire képesek növelni az energiahatékonysági magánberuházások arányát, figyelembe véve a nemzeti energia- és klímatervekben megfogalmazott közfinanszírozási igényeket. A Bizottság értékeli, hogy egy uniós szintű energiahatékonysági mechanizmus, amelynek célja, hogy uniós garanciát, technikai segítségnyújtást és kapcsolódó támogatásokat – többek között egyablakos ügyintézési pontokat – biztosítson a pénzügyi eszközök, valamint a nemzeti szintű finanszírozási és támogatási rendszerek végrehajtásának lehetővé tétele érdekében, költséghatékony módon tudja-e támogatni az Unió energiahatékonysági és éghajlati célkitűzéseinek elérését, és adott esetben javasolja egy ilyen mechanizmus létrehozását.

E célból a Bizottság [2024. március 30]-ig – adott esetben jogalkotási javaslattal kísért – jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak.

(12b) A tagállamok az (EU) 2018/1999 rendelet 17. és 21. cikkével összhangban [2025. március 15-ig], majd ezt követően két évente, az integrált nemzeti energia- és éghajlat-politikai eredményjelentésük részeként, jelentik a Bizottságnak az alábbi adatokat:

- a) az energiahatékonyságra irányuló köz- és magánberuházások becsült volumene, beleértve az energiahatékonysági szerződéseken keresztül megvalósuló beruházásokat és az energiahatékonysági intézkedéseket támogató közfinanszírozás révén elért tőkeáttételi tényezőt;**
- b) az energiahatékonysági hiteltermékek mennyisége, megkülönböztetve a fedezett és fedezetlen hiteltermékeket,**
- c) az energiahatékonyság és a bevált módszerek elterjedésének fokozása érdekében bevezetett nemzeti finanszírozási programok, valamint az energiahatékonyság innovatív finanszírozási rendszerei.**

Az első albekezdésben említett jelentés előkészítésének megkönnyítése érdekében a Bizottság [2024. március 15-ig] közös mintát bocsát a tagállamok rendelkezésére. A tagállamok az e minta szerint elkészített, integrált nemzeti energia- és éghajlat-politikai eredményjelentésükhöz mellékletet csatolnak.

29. cikk

Átváltási tényezők és primerenergia-tényezők

(1) Az energiamegtakarítás összehasonlításához és összevethető mértékegységre történő átváltásához az (EU) 2018/2066 bizottsági végrehajtási rendelet ⁽⁷⁰⁾ VI. mellékletében meghatározott fűtőértékek és a (2) bekezdésben foglalt primerenergia-tényezők alkalmazandók, kivéve, ha más értékek vagy tényezők használata indokolt.

(2) Primerenergia-tényező akkor alkalmazandó, ha az energiamegtakarítást a primer energia viszonylatában számítják ki a végsőenergia-fogyasztáson alapuló, alulról építkező módszer alkalmazásával.

(3) A kWh-ban kifejezett villamosenergia-megtakarítások esetében a tagállamoknak együtthatót kell alkalmazniuk a keletkező primerenergia-megtakarítás pontos kiszámításához. A tagállamok alapértelmezett 2,1-es együtthatót alkalmaznak, kivéve, ha az indokolt nemzeti körülmények alapján saját mérlegelési jogkörükön belül eltérő együtthatót határoznak meg.

⁽⁷⁰⁾ A Bizottság (EU) 2018/2066 végrehajtási rendelete (2018. december 19.) az üvegházhatású gázok kibocsátásának a 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek megfelelő nyomon követéséről és jelentéséről, valamint a 601/2012/EU bizottsági rendelet módosításáról (HL L 334., 2018.12.31., 1. o.).

2022. szeptember 14., szerda

(4) Az egyéb energiahordozók kWh-ban kifejezett megtakarításai esetében a tagállamok együtthatót alkalmaznak a keletkező primerenergia-megtakarítás pontos kiszámításához.

(5) Amennyiben a tagállamok saját együtthatót határoznak meg egy, az ezen irányelv alapján megadott alapértelmezett értékre, azt a primerenergia-fogyasztást befolyásoló nemzeti **vagy helyi** körülmények alapján állapítják meg átlátható módszerek alkalmazásával. Az említett körülményeknek indokoltnak és ellenőrizhetőnek kell lenniük, valamint objektív és megkülönböztetésmentes kritériumokon kell alapulniuk.

(6) Saját együttható megállapításakor a tagállamok figyelembe veszik az (EU) 2018/1999 rendelettel összhangban a Bizottságnak bejelentett aktualizált integrált nemzeti energia- és klímaterveikben, valamint későbbi integrált nemzeti energia- és klímaterveikben szereplő energiamixüket. Amennyiben a tagállamok eltérnek az alapértelmezett értéktől, aktualizált integrált nemzeti energia- és klímaterveikben, valamint későbbi integrált nemzeti energia- és klímaterveikben értesítik a Bizottságot az általuk alkalmazott együtthatóról, valamint a számítási módszerről és az ahhoz alapul vett adatokról, az (EU) 2018/1999 rendelettel összhangban.

(7) 2022. december 25-ig és azt követően négyévente a Bizottság a megfigyelt adatok alapján felülvizsgálja az alapértelmezett együtthatót. A felülvizsgálatot az egyéb uniós jogszabályokra, például a 2009/125/EK irányelvre és az (EU) 2017/1369 rendeletre gyakorolt hatások figyelembevételével kell elvégezni. **A módszertant rendszeresen értékelni kell annak biztosítása érdekében, hogy az energiamegtakarítás a legnagyobb mértékű csökkenést eredményezze az üvegházhatású gázok kibocsátásában, miközben hozzájárul a fosszilis tüzelőanyagok fokozatos kivezetéséhez.**

VII. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

30. cikk

Szankciók

A tagállamok meghatározzák az ezen irányelv alapján elfogadott nemzeti rendelkezések megsértése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat, és meghozzák a szükséges intézkedéseket e szabályok végrehajtásának biztosítása érdekében. Az előírt szankcióknak hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük. A tagállamok legkésőbb [az átültetés időpontja] -ig közlik a Bizottsággal e rendelkezéseket, és haladéktalanul értesítik a Bizottságot valamennyi későbbi, ezeket érintő módosításról.

31. cikk

Felhatalmazáson alapuló jogi aktusok

(1) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 32. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktust fogadjon el a 24. cikk (10) bekezdésének második albekezdésében említett egységes határfok-referenciaértékek felülvizsgálata tekintetében.

(2) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 32. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el ezen irányelv módosítása vagy kiegészítése érdekében a 29. cikkben, valamint a II., III., V., VII–XI., és XIII. mellékletben említett értékeknek, számítási módszereknek, alapértelmezett primerenergia-együtthatóknak és követelményeknek a technikai fejlődéshez történő hozzáigazítása céljából.

(3) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy – **az irányelv hatálybalépésétől számított egy hónapon belül** – a 32. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el ezen irányelv azzal történő módosítása vagy kiegészítése céljából, hogy a releváns érdekelt felekkel folytatott konzultációt követően közös uniós rendszert hoz létre a területén található adatközpontok fenntarthatóságának értékelésére. A rendszer meghatározza az adatközpont fenntarthatósági mutatóinak fogalmát, ezen irányelv **11a. cikkével** összhangban a jelentős energiafogyasztásra vonatkozó minimumküszöbököt, valamint a fő mutatókat és az azok mérésére szolgáló módszereket.

32. cikk

A felhatalmazás gyakorlása

(1) A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozóan a Bizottság részére adott felhatalmazás feltételeit ez a cikk határozza meg.

2022. szeptember 14., szerda

(2) A Bizottságnak a 31. cikkben említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozó felhatalmazása ötéves időtartamra szól [a HL-ben való kihirdetés időpontja]-tól/-től kezdődő hatállyal. A Bizottság legkésőbb kilenc hónappal az ötéves időtartam letelte előtt jelentést készít a felhatalmazásról. A felhatalmazás hallgatólagosan meghosszabbodik a korábbival megegyező időtartamra, amennyiben az Európai Parlament vagy a Tanács nem ellenzi a meghosszabbítást legkésőbb három hónappal minden egyes időtartam letelte előtt.

(3) Az Európai Parlament vagy a Tanács bármikor visszavonhatja a 31. cikkben említett felhatalmazást. A visszavonásról szóló határozat megszünteti az abban meghatározott felhatalmazást. A határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon vagy a benne megjelölt későbbi időpontban lép hatályba. A határozat nem érinti a már hatályban lévő, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok érvényességét.

(4) A felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadása előtt a Bizottság a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban megállapított elvekkel összhangban konzultál az egyes tagállamok által kijelölt szakértőkkel.

(5) A Bizottság a felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadását követően haladéktalanul és egyidejűleg értesíti arról az Európai Parlamentet és a Tanácsot.

(6) A 31. cikk értelmében elfogadott felhatalmazáson alapuló jogi aktus csak akkor lép hatályba, ha az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a jogi aktusról való értesítését követő két hónapon belül sem az Európai Parlament, sem a Tanács nem emelt ellene kifogást, illetve ha az említett időtartam lejártát megelőzően mind az Európai Parlament, mind a Tanács arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem fog kifogást emelni. Az Európai Parlament vagy a Tanács kezdeményezésére ez az időtartam két hónappal meghosszabbodik.

33. cikk

A végrehajtás felülvizsgálata és nyomon követése

(1) Az energiaunió helyzetéről szóló jelentéssel összefüggésben a Bizottság az (EU) 2018/1999 rendelet 35. cikkének (1) bekezdésével és 35. cikke (2) bekezdésének c) pontjával összhangban jelentést tesz a szén-dioxid-piac működéséről, figyelembe véve az ezen irányelv végrehajtásából eredő hatásokat.

(2) A Bizottság 2025. október 31-ig, majd azt követően négyévente értékeli az energiahatékonyság növelésére és a fűtés és hűtés dekarbonizációjára irányuló hatályos intézkedéseket. Az értékelés figyelembe veszi a következőket:

- a) az energiahatékonyság és az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának tendenciái a fűtésben és hűtésben, ideértve a távfűtést és -hűtést is;
- b) a meghozott intézkedések közötti összefüggések;
- c) az energiahatékonyság és az üvegházhatásúgáz-kibocsátás változásai a fűtésben és hűtésben;
- d) a meglévő és tervezett energiahatékonysági politikák és intézkedések, valamint az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére irányuló nemzeti és uniós szintű szakpolitikák és intézkedések, továbbá
- e) az ezen irányelv 23. cikkének (1) bekezdése szerinti átfogó értékeléseikben a tagállamok által megadott és az (EU) 2018/1999 rendelet 17. cikkének (1) bekezdésével összhangban bejelentett intézkedések.

A Bizottság az első albekezdésben említett időpontokig jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az értékelésről, és adott esetben intézkedéseket javasol az Unió éghajlat-politikai energiacéljainak elérésére.

(3) A tagállamok minden évben április 30-ig benyújtják a Bizottságnak a nagy és kis hatásfokú kapcsolt energiatermelésen keresztüli nemzeti villamosenergia- és hőtermelésről és annak a teljes hő- és villamosenergia-termeléshez viszonyított arányáról szóló, a II. mellékletben bemutatott módszer szerint elkészített statisztikákat. Ezenfelül éves statisztikai jelentést nyújtanak be a kapcsolt energiatermelésből származó hő- és villamosenergia-kapacitásról és a kapcsolt energiatermeléshez használt tüzelőanyagokról, valamint a távfűtés/távhűtés-előállításról és -kapacitásról, a teljes hő- és villamosenergia-termelés és -kapacitás arányában. A tagállamok a III. mellékletben ismertetett módszer szerinti statisztikai jelentést nyújtanak be a kapcsolt energiatermeléssel elért primerenergia-megtakarításról is.

2022. szeptember 14., szerda

(4) A Bizottság 2021. január 1-jéig elvégzi annak értékelését, hogy milyen energiahatékonysági potenciált rejt az energia átalakítása, átvitele, szállítása és tárolása, és erről jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak. A jelentéshez adott esetben jogalkotási javaslatokat kell csatolni.

(5) A 2009/73/EK irányelv kiskereskedelmi piacokra vonatkozó rendelkezéseiben bekövetkező változásokra is figyelemmel, a Bizottság 2021. december 31-ig értékelést végez és jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a földgázra vonatkozó mérési, fogyasztási és számlainformációkkal kapcsolatos rendelkezésekről annak céljából, hogy adott esetben összehangolja azokat az (EU) 2019/944 irányelv villamos energiára vonatkozó releváns rendelkezéseivel annak érdekében, hogy javuljon a fogyasztók védelme, és hogy a végső felhasználók gyakrabban kapjanak egyértelmű és naprakész tájékoztatást földgázfogyasztásukról, valamint hogy szabályozzák az energiafogyasztásukat. Adott esetben a Bizottság e jelentés benyújtását követően a lehető leghamarabb jogalkotási javaslatokat fogad el.

(6) A Bizottság 2022. október 31-ig értékeli, hogy az Unió elérte-e a 2020-ra vonatkozó kiemelt energiahatékonysági célkitűzést.

(7) A Bizottság 2027. február 28-ig, majd azt követően ötévente értékeli ezen irányelvet, és erről jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak.

Az értékelés az alábbiakra terjed ki:

a) ezen irányelv általános hatékonyságának értékelése, valamint annak vizsgálata, hogy a Párizsi Megállapodás célkitűzéseivel összhangban, valamint a gazdaság és az innováció területén bekövetkezett fejlemények tükrében szükség van-e az Unió energiahatékonysági szakpolitikájának további kiigazítására.

aa) ezen irányelv összesített makrogazdasági hatásának átfogó értékelése, különös tekintettel az Unió energia-biztonságára, az energiaárakra, az energiaszegénység minimalizálására, a gazdasági növekedésre, a versenyképességre, a munkahelyteremtésre, a mobilitási költségekre és a háztartások vásárlóerejére gyakorolt hatásokra;

b) az Unió 2030-ig elérendő, a 4. cikk (1) bekezdésében meghatározott kiemelt energiahatékonysági célkitűzéseinek vizsgálata az említett célok felfelé történő módosítása céljából, amennyiben a gazdasági vagy technológiai fejlemények jelentős költségcsökkentést tesznek lehetővé, vagy ha az az Unió 2040-re vagy 2050-re meghatározott dekarbonizációs célkitűzéseinek vagy a dekarbonizációs nemzetközi kötelezettségvállalásainak teljesítéséhez szükséges;

c) annak vizsgálata, hogy a tagállamok a 2030 utáni tízéves időszakokban továbbra is érnek-e el újabb éves megtakarítást a 8. cikk (1) bekezdésének c) pontjával összhangban;

d) annak vizsgálata, hogy a tagállamok továbbra is biztosítják-e, hogy a közintézmények tulajdonában lévő fűtött és/vagy hűtött épületek teljes alapterületének legalább 3 %-át a 6. cikk (1) bekezdésével összhangban évente felújítsák, a felújítási aránynak az említett cikkben történő felülvizsgálata céljából;

e) annak vizsgálata, hogy a tagállamok a 2030 utáni tízéves időszakokban a 8. cikk (3) bekezdésével összhangban továbbra is érnek-e el energiamegtakarítást a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók, az energiaszegénység által érintett személyek és adott esetben a szociális bérlakásokban élők körében;

f) annak vizsgálata, hogy a tagállamok továbbra is csökkentik-e a végsőenergia-fogyasztást az 5. cikk (1) bekezdésével összhangban.

Az említett jelentéshez **csatolni kell egy átfogó értékelést arról, hogy szükség van-e az irányelv felülvizsgálatára a szabályozás egyszerűsítése érdekében, valamint** adott esetben további intézkedésekre vonatkozó javaslatokat. **A Bizottság folyamatosan igazodik a legjobb gyakorlat szerinti adminisztratív eljárásokhoz, és megtesz minden intézkedést ezen irányelv végrehajtásának egyszerűsítése érdekében, az adminisztratív terhek minimálisra csökkentése mellett.**

34. cikk

A bizottsági eljárás

(1) A Bizottságot egy bizottság segíti. Ez a bizottság a 182/2011/EU rendelet értelmében vett bizottságnak minősül.

(2) Az e bekezdésre való hivatkozás esetén a 182/2011/EU rendelet 4. cikke alkalmazandó.

2022. szeptember 14., szerda

35. cikk

Átültetés

(1) A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a [...] cikkeknek és [...] mellékleteknek [a hatályon kívül helyezett irányelvhez képest érdemben módosult cikkek és mellékletek] [...] -ig megfeleljenek.

Ezen intézkedések szövegét a tagállamok haladéktalanul megküldik a Bizottságnak.

Amikor a tagállamok elfogadják ezeket a rendelkezéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A rendelkezésekben utalni kell arra is, hogy a hatályban lévő törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseknek az ezen irányelvvel hatályon kívül helyezett irányelvre való hivatkozásait erre az irányelvre történő hivatkozásként kell értelmezni. A hivatkozás és a megfogalmazás módját a tagállamok határozzák meg.

(2) A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguk azon főbb rendelkezéseit, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el.

36. cikk

Hatályon kívül helyezés

Hatályon kívül helyezés A XV. melléklet A. részében felsorolt jogi aktusokkal módosított 2012/27/EU irányelv [...] -tól/től [a 35. cikk (1) bekezdésének első albekezdésében szereplő dátumot követő nap] kezdődő hatállyal hatályát veszti, a XV. melléklet B. részében meghatározott irányelvek nemzeti jogba történő átültetésére meghatározott határidővel kapcsolatos tagállami kötelezettségek sérelme nélkül.

A hatályon kívül helyezett irányelvre való hivatkozásokat ezen irányelvre történő hivatkozásként kell értelmezni, a XVI. mellékletben található megfelelési táblázattal összhangban.

37. cikk

Hatálybalépés

Ez az irányelv az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

A [...] cikkek és a [...] mellékletek [azok a cikkek, amelyek a hatályon kívül helyezett irányelvhez képest nem változtak] [...] -tól/től [a 35. cikk (1) bekezdésének első albekezdésében említett második időpont utáni nap] alkalmazandók.

38. cikk

Címzettek

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt ..., -án/-én.

az Európai Parlament részéről
az elnök

a Tanács részéről
az elnök

2022. szeptember 14., szerda

I. MELLÉKLET**A VÉGSŐENERGIA-FOGYASZTÁS ÉS/VAGY A PRIMERENERGIA-FOGYASZTÁS TERÉN MEGHATÁROZOTT, 2030-RA VONATKOZÓ UNIÓS ENERGIAHATÉKONYSÁGI CÉLKITŰZÉSEKHEZ VALÓ NEMZETI HOZZÁJÁRULÁSOK**

- (1) A nemzeti hozzájárulások szintjét az alábbi képlet alapján kell kiszámítani:

$$FEC_{C_{2030}} = C_{EU}(1-Target) FEC_{B_{2030}}$$

$$PEC_{C_{2030}} = C_{EU}(1-Target) PEC_{B_{2030}}$$

Ahol a C_{EU} korrekciós tényező, amelyet a Bizottság határoz meg, miután a tagállamok jelentették a célértéket, a Target a nemzeti szintű célkitűzés szintje, az $FEC_{B_{2030}}$ és a $PEC_{B_{2030}}$ pedig a 2030-as alapforgatókönyvként használt 2020. évi referencia-forgatókönyv.

- (2) A következő képlet a 4. cikk (2) bekezdése d) pontjának i-v. alpontjában felsorolt tényezőket tükröző objektív kritériumokat tartalmazza, amelyek mindegyike a nemzeti szintű célkitűzés (Target) százalékban kifejezett szintjének meghatározásához használatos, és a képletben (0,25) azonos súllyal szerepel:
- a) átalányalapú hozzájárulás („ F_{flat} ”);
 - b) az egy főre jutó GDP-től függő hozzájárulás („ F_{wealth} ”);
 - c) energiatenzitáció-függő hozzájárulás („ $F_{intensity}$ ”);
 - d) a költséghatékony energiamegtakarítási potenciállal kapcsolatos hozzájárulás („ $F_{potential}$ ”).
- (3) Az F_{flat} azt a 2030-as uniós célkitűzést jelenti, amely magában foglalja a végsőenergia-fogyasztás (FEC) és a primerenergia-fogyasztás (PEC) terén a 2007-es referencia-forgatókönyv 2030-ra vonatkozó előrejelzéseire képest meghatározott uniós energiahatékonysági célkitűzések eléréséhez szükséges további erőfeszítéseket.
- (4) Az F_{wealth} értékét minden egyes tagállam esetében az Eurostat által a 2017–2019-es időszakra vonatkozóan megállapított, egy főre jutó reál GDP uniós indexének hároméves átlagához viszonyított, egy főre jutó reál GDP tagállami indexe alapján kell kiszámítani, vásárlóerő-paritásban kifejezve.
- (5) Az $F_{intensity}$ értékét minden egyes tagállam esetében a 2017–2019-es időszak uniós hároméves átlagos végsőenergia-intenzitásához viszonyított tagállami hároméves átlagos végsőenergia-intenzitás (az FEC, illetve az PEC vásárlóerő-paritásban kifejezett reál GDP-hez viszonyított aránya) alapján kell kiszámítani.
- (6) Az $F_{potential}$ értékét minden tagállam esetében a 2030-ra vonatkozó PRIMES MIX 55 %-os forgatókönyv szerinti végsőenergia-, illetve primerenergia-megtakarítás alapján kell kiszámítani. A megtakarításokat a 2007-es referencia-forgatókönyv 2030-ra vonatkozó előrejelzéseire viszonyítva kell kifejezni.
- (7) A 2. pont a)–d) alpontjában előírt minden egyes kritérium esetében alsó és felső határértéket kell alkalmazni. Az egyes tényezőkre vonatkozó célkitűzések alsó, illetve felső határértéke az uniós átlagos ambíciószint 50 %-a, illetve 150 %-a az adott tényező esetében.
- (8) Eltérő rendelkezés hiányában a tényezők kiszámításához használt bemeneti adatok forrása az Eurostat.
- (9) Az F_{total} értékét mind a négy tényező súlyozott összegeként kell kiszámítani (F_{flat} , F_{wealth} , $F_{intensity}$ és $F_{potential}$). Ezt követően a célértéket a teljes F_{total} tényező és az uniós célkitűzés szorzataként kell kiszámítani.
- (10) A Bizottság valamennyi tagállam célkitűzése esetében meghatároz egy C_{EU} primer- és végsőenergia-korrekciós tényezőt, amelyeket alkalmazni kell a 2030-ra vonatkozó uniós primerenergia-fogyasztási és végsőenergia-fogyasztási célokhoz való összes nemzeti hozzájárulás összegének kalibrálása céljából. A EU tényező valamennyi tagállam esetében azonos.

2022. szeptember 14., szerda

II. MELLÉKLET**A KAPCSOLT ENERGIATERMELÉSBŐL SZÁRMAZÓ VILLAMOS ENERGIA KISZÁMÍTÁSÁNAK ÁLTALÁNOS ELVEI****I. rész***Általános elvek*

A kapcsolt energiatermelésből származó villamos energia kiszámításához felhasznált értékek meghatározása az adott egység várható vagy tényleges rendeltetésszerű használata során tapasztaltak alapján történik. A mikroegységek esetében a számítást hiteles értékekre lehet alapozni.

a) A kapcsolt energiatermelésből származó villamos energia mennyiségét az adott egységnek a főgenerátorok generátorkapcsán mért teljes évi villamosenergia-termelésével azonosnak kell tekinteni az alábbi feltételek teljesülése esetén:

i. a II. részben említett b), d), e), f), g), valamint h) típusú, kapcsolt energiatermelő egységek esetében, amelyeknek a tagállamok által megállapított éves összhatásfoka legalább 75 %;

ii. a II. részben említett a) és c) típusú kapcsolt energiatermelő egységek esetében, amelyeknek a tagállamok által megállapított éves összhatásfoka legalább 80 %.

b) Azon kapcsolt energiatermelő egységek esetében, amelyek nem érik el az a) pont i. alpontjában megállapított éves összhatásfokot (a II. részben említett b), d), e), f), g), valamint h) típusú, kapcsolt energiatermelő egységek), illetve azon kapcsolt energiatermelő egységek esetében, amelyek nem érik el az a) pont ii. alpontjában megállapított éves összhatásfokot (a II. részben említett a) és c) típusú, kapcsolt energiatermelő egységek), a kapcsolt energiatermelésből származó villamos energiát a következő képlet szerint kell kiszámítani:

$$E_{\text{CHP}} = H_{\text{CHP}} \cdot C$$

ahol:

E_{CHP} a kapcsolt energiatermelésből származó villamos energia mennyisége

C a villamos energia/hő arány,

H_{CHP} a kapcsolt energiatermelésből származó hasznos hő mennyisége (e célból úgy kell számítani, hogy a teljes hőtermelésből kivonjuk a külön kazánokban termelt hőmennyiséget vagy azt a frissgőzfelvételt, amelyet a gőztermelés során vesznek le a turbina előtt).

A kapcsolt energiatermelésből származó villamos energia számításához a tényleges villamos energia/hő arányt kell felhasználni. Amennyiben valamely, kapcsolt energiatermelő egység tényleges villamos energia/hő aránya nem ismert, a következő alapértékekkel kell számolni, különösen statisztikai számítások céljából, a II. részben említett a), b), c), d) és e) típusú, kapcsolt energiatermelő egységek esetében, feltéve, hogy a számított kapcsolt energiatermelésből származó villamos energia értéke kisebb az egység tényleges összvillamosenergia-termelésénél, vagy megegyezik azzal:

Egység típusa	Alapértelmezett villamos energia/hő arány (C)
Gázturbinás erőmű kombinált ciklussal;	0,95
ellennyomású gőzturbina;	0,45
kondenzációs megcsapolásos (elvételes) gőzturbina;	0,45
gázturbinás erőmű;	0,55
belső égésű motor;	0,75

2022. szeptember 14., szerda

Ha a tagállamok a II. részben említett f), g), h), i), j) és k) típusú, kapcsolt energiatermelő egységek esetében a villamos energia/hő arányra standardértékeket vezetnek be, ezeket a standardértékeket közzé kell tenni és közölni kell Bizottsággal.

- c) Amennyiben a kapcsolt energiatermeléshez felhasznált tüzelőanyag energiartalmának egy részét vegyi anyagok formájában visszanyerik és azokat újra felhasználják, ezt a részt le kell vonni a felhasznált tüzelőanyag mennyiségéből, mielőtt az a) és b) pontban említett összhatásfok kiszámítását elvégeznék.
- d) A tagállamok a villamos energia/hő arányt az alacsonyabb kapacitású üzemmódban végzett kapcsolt energiatermelésből származó villamos energia és hasznos hő arányaként is meghatározhatják az adott energiatermelő egység üzemeltetési adatainak felhasználásával.
- e) A tagállamok az a) és b) pont szerinti számítások céljából az egyévestől eltérő jelentéstételi időszakot is alkalmazhatnak.

II. rész

Az ezen irányelv hatókörébe tartozó kapcsolt energiatermelési technológiák

- a) Gázturbinás erőmű kombinált ciklussal;
- b) ellennyomású gőzturbina;
- c) kondenzációs megcsapolásos (elvételes) gőzturbina;
- d) gázturbinás erőmű;
- e) belső égésű motor;
- f) mikroturbinák;
- g) stirlingmotorok;
- h) üzemanyagcellák;
- i) gőzgépek;
- j) organikus „Rankine” ciklusok;
- k) bármely egyéb típusú technológia vagy ezek kombinációja, amely a 2. cikk. 32. pontjában megfogalmazott meghatározás alá tartozik.

A kapcsolt energiatermelésből származó villamos energia mennyiségének kiszámításához használandó általános elvek végrehajtása és alkalmazása során a tagállamok a 2008/952/EK határozattal létrehozott részletes útmutatókat követik ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ A Bizottság 2008/952/EK határozata (2008. november 19.) a 2004/8/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv II. mellékletének végrehajtására és alkalmazására vonatkozó részletes iránymutatás létrehozásáról (HL L 338., 2008.12.17., 55. o.).

2022. szeptember 14., szerda

III. MELLÉKLET**A KAPCSOLT ENERGIATERMELÉSI FOLYAMAT HATÁSFOKÁNAK MEGHATÁROZÁSÁRA SZOLGÁLÓ MÓDSZER**

A kapcsolt energiatermelés hatásfoka és a primerenergia-megtakarítás kiszámításához felhasznált értékek meghatározása az adott egység várható vagy tényleges, rendeltetésszerű használata során tapasztaltak alapján történik.

a) Nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelés

Ezen irányelv alkalmazásában a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésnek a következő követelményeknek kell megfelelnie:

- a kapcsolt energiatermelő egységekből származó kapcsolt energiatermelésnek a b) pont szerint számítva legalább 10 %-os primerenergia-megtakarítást kell elérnie a külön hőtermelésre, illetve külön villamosenergia-termelésre vonatkozó referenciaértékekhez képest;
- a primerenergia-megtakarítást biztosító, kapcsolt energiatermelő kis- és mikroegységek termelése nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésnek minősíthető;
- a fosszilis tüzelőanyagokkal táplált kapcsolt energiatermelésből származó közvetlen szén-dioxid-kibocsátás nem éri el a 270 g CO₂-t a kombinált termelésből származó energiateljesítmény 1 kWh-jára vetítve (beleértve a fűtést/hűtést, a villamos energiát és a mechanikai energiát),
- egy kapcsolt energiatermelő egység megépítésekor vagy jelentős felújításakor a tagállamok biztosítják, hogy a távfűtési és -hűtési rendszer megépítése vagy jelentős felújítása során a meglévő hőforrásokban ne növekedjen a földgáztól eltérő fosszilis tüzelőanyagok felhasználása a felújítás előtti teljes üzemelés előző három naptári évének átlagához képest, és hogy a rendszerben az új hőforrások ne használjanak fel földgázon kívüli egyéb fosszilis tüzelőanyagokat.

b) A primerenergia-megtakarítás számításának módja

A II. melléklettel összhangban meghatározott kapcsolt energiatermelésből származó primerenergia-megtakarítás kiszámítását a következő képlet alapján kell elvégezni:

$$PES = \left(1 - \frac{1}{\frac{CHPH_{\eta}}{RefH_{\eta}} + \frac{CHPE_{\eta}}{RefE_{\eta}}} \right) \times 100\%$$

ahol:

PES a primerenergia-megtakarítás,

CHP H_η a kapcsolt energiatermelés hőtermelési hatásfoka, amelyet az éves hasznos hőtermelésnek a kapcsolt energiatermelésből származó hasznos hő és villamos energia előállítására felhasznált tüzelőanyag mennyiségével történő elosztásával lehet meghatározni,

Ref H_η a külön hőtermelés hatásfokának referenciaértéke,

CHP E_η a kapcsolt energiatermelésből származó villamosenergia-termelés hatásfoka, amelyet a kapcsolt energiatermelésből származó éves villamos energiának a kapcsolt energiatermelésből származó hasznos hő és villamos energia előállítására felhasznált tüzelőanyag mennyiségével történő elosztásával lehet meghatározni. Ha a kapcsolt energiatermelő egység mozgási energiát is előállít, a kapcsolt energiatermelésből származó éves villamos energia mennyiségét meg lehet növelni egy olyan kiegészítő értékkel, amely a mozgási energia mennyiségével egyenértékű villamos energiának felel meg. Ez a kiegészítő elem azonban nem jogosít fel arra, hogy a 24. cikk (10) bekezdésének megfelelően származási garanciát állítsanak ki.

Ref E_η a külön villamosenergia-termelés hatásfokának referenciaértéke.

c) Az energiamegtakarítás alternatív számítási módszerrel történő kiszámítása

A tagállamok a kapcsolt hő- és villamos-, valamint mozgásienergia-termelésből származó primerenergia-megtakarítást az alábbi módon számíthatják ki anélkül, hogy az ugyanazon eljárásnak a nem kapcsolt energiatermelése keretében termelt hő és villamos energiarészek levonása érdekében a II. mellékletet alkalmazzák. Az ilyen termelést nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésnek lehet tekinteni, feltéve hogy az megfelel az e melléklet a) pontjában meghatározott hatásfok-követelményeknek, valamint ha a 25 MW-ot meghaladó teljesítményű kapcsolt energiatermelő egységek összhatófoka nagyobb, mint 70 %. Mindazonáltal az ilyen termelés során a kapcsolt energiatermelésből származó villamos energia mennyiségének származási garancia kiállítása céljából, illetve statisztikai célokból történő meghatározását a II. melléklettel összhangban kell végezni.

2022. szeptember 14., szerda

Amennyiben egy folyamat primerenergia-megtakarítását a fent ismertetett alternatív számítási módszerrel számítják ki, a primerenergia-megtakarítást az e melléklet b) pontjában ismertetett képlet alapján kell kiszámítani az alábbi behelyettesítésekkel: CHP H_{η} helyett H_{η} és CHP E_{η} helyett E_{η} , ahol:

H_{η} a folyamat hőtermelési hatásfoka, amelyet úgy határoznak meg, hogy az éves hőtermelést elosztják a hő és villamos energia előállításához felhasznált tüzelőanyaggal.

E_{η} a folyamat villamos energia hatásfoka, amelyet úgy határoznak meg, hogy az éves villamosenergia-termelést elosztják a hő és villamos energia előállításához felhasznált tüzelőanyaggal. Ha a kapcsolt energiatermelő egység mozgási energiát is előállít, a kapcsolt energiatermelésből származó éves villamos energia mennyiségét meg lehet növelni egy olyan kiegészítő értékkel, amely a mozgási energia mennyiségével egyenértékű villamos energiának felel meg. Ez a kiegészítő elem azonban nem jogosít fel arra, hogy a 24. cikk (10) bekezdésének megfelelően származási garanciát állítsanak ki.

d) A tagállamok az e melléklet b) és c) pontja szerinti számítások elvégzéséhez az egyévestől eltérő más jelentéstételi időszakot is alkalmazhatnak.

e) A mikroegységek esetében a primerenergia-megtakarításra vonatkozó számítást hiteles értékekre lehet alapozni.

f) Hatásfok-referenciaértékek számítása külön hőtermelésre és villamosenergia-előállításra

Ezek az egységes hatásfok-referenciaértékek a vonatkozó tényezőkkel differenciált értékek mátrixából állnak, beleértve a létesítmény építésének évét, valamint a tüzelőanyag típusát is, és megfelelően dokumentált elemzésen kell alapulniuk, amely többek között figyelembe veszi a valóságos üzemi körülmények között végzett használatból származó adatokat, a tüzelőanyag-keveréket és az éghajlati tényezőket éppúgy, mint az alkalmazott kapcsolt energiatermelési technológiát.

A külön hőtermelésre és villamosenergia-előállításra vonatkozó, a b) pontban meghatározott képlettel összhangban számított hatásfok-referenciaértékek alakítják ki annak a külön hőtermelésnek és villamosenergia-előállításnak a működési hatásfokát, amelyek helyettesítésére a kapcsolt energiatermelési módszert szánják.

A hatásfok-referenciaértékeket a következő alapelvek szerint kell kiszámítani:

- i. a kapcsolt energiatermelő egységek esetében a külön villamosenergia-termeléssel való összehasonlítás alapja az az elv, hogy azonos tüzelőanyag-kategóriákat hasonlíttanak össze;
- ii. az egyes kapcsolt energiatermelő egységeket az egység építésének évében a piacon rendelkezésre álló legjobb és gazdaságilag indokolható, külön hőtermelésre és villamosenergia-előállításra alkalmas technológiával hasonlítják össze;
- iii. a 10 évnél régebbi kapcsolt energiatermelő egységek hatásfok-referenciaértékeit a 10 éves egységek referenciaértékeinek szintjén kell rögzíteni;
- iv. a külön hőtermelésre és villamosenergia-előállításra vonatkozó hatásfok-referenciaértékeknek tükrözniük kell az egyes tagállamok közötti éghajlati eltéréseket.

2022. szeptember 14., szerda

IV. MELLÉKLET**A KÖZBESZERZÉS SORÁN ALKALMAZANDÓ ENERGIAHATÉKONYSÁGI KÖVETELMÉNYEK**

A termékeket, szolgáltatásokat, épületeket és építési beruházásokat beszerző ajánlatkérő szervek és közszolgáltató ajánlatkérő a közbeszerzési szerződésekre és koncessziókra vonatkozó valamennyi odaítélési eljárás során:

- a) amennyiben valamely termék az (EU) 2017/1369 rendelet alapján elfogadott felhatalmazáson alapuló jogi aktus vagy egy kapcsolódó bizottsági végrehajtási irányelv hatálya alá tartozik, csak olyan termékeket szerezhettek be, amelyek megfelelnek az említett rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében megállapított kritériumoknak;
- b) amennyiben valamely, az a) pontba nem tartozó termék az ezen irányelv hatálybalépését követően, a 2009/125/EK irányelv értelmében elfogadott végrehajtási intézkedés hatálya alá tartozik, csak olyan termékeket szerezhettek be, amelyek megfelelnek az említett végrehajtási intézkedésben foglalt energiahatékonysági referenciaértékeknek;
- c) amennyiben egy termék vagy szolgáltatás az energiahatékonysága szempontjából releváns uniós zöld közbeszerzési kritériumok hatálya alá tartozik, minden tőlük telhetőt megtesznek annak érdekében, hogy csak olyan termékeket és szolgáltatásokat vásároljanak, amelyek megfelelnek legalább azoknak az alapvető szintű műszaki előírásoknak, amelyek a megfelelő uniós zöld közbeszerzési kritériumokban – többek között az adatközpontokra, szervertermekre és felhőszolgáltatásokra, az útvilágításra és a forgalmi jelzésekre, a számítógépekre, a monitorokra, a táblagépekre, okostelefonokra vonatkozóan – megállapításra kerültek;
- d) csak olyan gumiabroncsokat szerezhettek be, amelyek megfelelnek a az (EU) 2020/740 európai parlamenti és tanácsi rendeletben meghatározott legmagasabb üzemanyag-hatékonysági osztályba történő besorolás kritériumainak⁽¹⁾. Ez a követelmény nem akadályozza meg a közintézményeket abban, hogy amennyiben azt biztonsági vagy közegészségügyi okok indokolják, a nedves tapadás vagy külső gördülési zaj szempontjából a legmagasabb osztályba tartozó gumiabroncsokat szerezzenek be;
- e) a szolgáltatási szerződésekre kiírt pályázataikban előírják, hogy a szóban forgó szolgáltatások nyújtása céljából a szolgáltatók csak az a) , b) és d) pontokban említett követelményeknek megfelelő termékeket lehet használnia szolgáltatások nyújtásakor. Ez a követelmény kizárólag a szolgáltatók által részben vagy egészben a szóban forgó szolgáltatás nyújtása céljára beszerzett új termékekre vonatkozik.
- f) csak olyan épületeket vásárolhatnak vagy olyan épületek vonatkozásában írhatnak alá új bérleti szerződést, amelyek megfelelnek legalább az 2010/31/EU irányelv 4. cikke (1) bekezdésében említett, az energiahatékonyságra vonatkozó minimumkövetelményeknek, kivéve ha a vásárlás célja
 - i. mélyfelújítás vagy lebontás;
 - ii. a közintézmény esetében az épület viszonteladásra bocsátása anélkül, hogy a közintézmény azt saját céljaira használná, vagy
 - iii. az épületnek egy kijelölt környezet részét képező épületként, illetve – különleges építészeti vagy történelmi értékénél fogva – hivatalosan védett épületként való megőrzése.

Az e követelményeknek való megfelelést a 2010/31/EU irányelv 11. cikkében említett energiahatékonysági-tanúsítvány útján ellenőrzik.

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/740 rendelete (2020. május 25.) a gumiabroncsok üzemanyag-hatékonyság és más paraméterek tekintetében történő címkézéséről, az (EU) 2017/1369 rendelet módosításáról és az 1222/2009/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 177., 2020.6.5., 1. o.).

2022. szeptember 14., szerda

V. MELLÉKLET**KÖZÖS MÓDSZEREK ÉS ELVEK A 8., A 9. ÉS A 10. CIKK, VALAMINT A 28. CIKK (11) BEKEZDÉSE SZERINTI ENERGIAHATÉKONYSÁGI KÖTELEZETTSÉGI RENDSZEREK VAGY MÁS SZAKPOLITIKAI INTÉZKEDÉSEK HATÁSÁNAK KISZÁMÍTÁSÁHOZ**

- (1) Módszerek az adózási intézkedésekből származóktól eltérő energiamegtakarításnak a 8., a 9. és a 10. cikk, valamint a 28. cikk (11) bekezdése alkalmazásában történő kiszámításához.

A kötelezett, a részt vevő vagy a megbízott felek, illetve a végrehajtó állami hatóságok az energiamegtakarítás kiszámításához az alábbi módszereket alkalmazhatják:

- a) várható energiamegtakarítás, hasonló létesítményekben végrehajtott korábbi, függetlenül ellenőrzött energiafejlesztések eredményeire tett hivatkozással. Az általános megközelítés „előzetes” megközelítésnek minősül;
- b) mért megtakarítás, amikor az intézkedés vagy intézkedéscsomag megvalósítása nyomán elért megtakarítás úgy kerül meghatározásra, hogy rögzítik az energiafelhasználás tényleges csökkenését, kellően figyelembe véve olyan, a fogyasztást befolyásolható tényezőket, mint az addicionalitás, a kihasználtság, a termelési szintek és az időjárás. Az általános megközelítés „utólagos” megközelítésnek minősül;
- c) nagyságrendi megtakarítás, ahol a megtakarítások műszaki becslését alkalmazzák. Ez a megközelítés csak akkor alkalmazható, amikor egy adott létesítmény tekintetében nehéz vagy aránytalanul költséges megbízható mért adatokat megállapítani; ilyen eset példáulul egy attól eltérő kWh teljesítményű kompresszor vagy elektromos motor cseréje, mint amellyel kapcsolatban független megtakarítási adatokat mértek, vagy ha a szóban forgó becsléseket nemzeti szinten meghatározott módszertanok és referenciaértékek alapján végezték olyan, képesítéssel vagy akkreditációval rendelkező szakértők, akik függetlenek az érintett kötelezett, részt vevő vagy megbízott felektől;
- d) felmérésen alapuló megtakarítás, amikor a fogyasztóknak a tanácsokra, tájékoztató kampányokra, címkézési vagy tanúsítási rendszerekre vagy az okos mérésre adott reakcióit mérik fel. Ez a megközelítés csak a fogyasztói magatartás változásából fakadó megtakarítások esetében alkalmazható. Nem használható a fizikai intézkedések fogatosításából adódó megtakarításokra.

- (2) Az energiahatékonysági intézkedéshez fűződő, a 8. cikk, a 9. és a 10. cikk, valamint a 28. cikk (11) bekezdése alkalmazásában az energiamegtakarítás megállapításakor a következő elvek alkalmazandók:

- a) a tagállamok igazolják, hogy a szakpolitikai intézkedést a 8. cikk (1) bekezdése szerinti energiamegtakarítási kötelezettség teljesítése és végfelhasználási energiamegtakarítás elérése céljából hajtották végre. A tagállamok bizonyítékot és dokumentációt szolgáltatnak arra vonatkozóan, hogy az energiamegtakarítás szakpolitikai intézkedések, többek között önkéntes megállapodások eredményeként jött létre;
- b) a megtakarításról bizonyítani kell, hogy többletmegtakarítás ahhoz képest, amelyre mindenképpen sor került volna, függetlenül a kötelezett, a részt vevő vagy a megbízott felek, vagy a végrehajtó állami hatóságok tevékenységétől. Annak meghatározásához, hogy mely megtakarítások jelenthetők be többletmegtakarításként, a tagállamok áttekintik, hogy az adott szakpolitikai intézkedés hiányában hogyan alakulna az energiafogyasztás és -kereslet, figyelembe véve legalább a következő tényezőket: az energiafogyasztási trendek, a fogyasztói magatartás változása, a műszaki fejlődés, valamint az uniós és nemzeti szinten végrehajtott egyéb intézkedések által okozott változások;
- c) a kötelező erejű uniós jog végrehajtásából származó megtakarítások olyan megtakarításnak tekintendők, amelyekre mindenképpen sor került volna, ezért azokat a 8. cikk (1) bekezdése alkalmazásában nem lehet energiamegtakarításként bejelenteni. Ezen követelménytől eltérve, a meglévő épületek felújításához kapcsolódó megtakarítások a 8. cikk (1) bekezdése alkalmazásában bejelenthetők energiamegtakarításként, amennyiben biztosítva van az ezen melléklet 3. pontjának h) alpontjának említett lényegességi kritérium teljesülése. Az 5. és a 6. cikk szerinti, a közzféra energiahatékonyság-javítását támogató intézkedéseket be lehet számítani a 8. cikk (1) bekezdése szerinti energiamegtakarításra vonatkozó kötelezettség teljesítése tekintetében, feltéve, hogy ellenőrizhető és mérhető vagy felbecsülhető végfelhasználási energiamegtakarítást eredményeznek. A megtakarítások kiszámításának meg kell felelnie az e mellékletben foglalt követelményeknek;
- d) az üvegházhatásúgáz-kibocsátás kötelező éves csökkentéséről szóló (EU) 2018/442 rendelet alapján hozott intézkedések lényegesnek tekinthetők, de a tagállamoknak bizonyítaniuk kell, hogy azok ellenőrizhető és mérhető vagy felbecsülhető végfelhasználási energiamegtakarítást eredményeznek. A megtakarítások kiszámításának meg kell felelnie az e mellékletben foglalt követelményeknek;

2022. szeptember 14., szerda

- e) a tagállamok nem számíthatják be a 8. cikk (1) bekezdése szerinti energiamegtakarítási kötelezettség teljesítésébe az olyan ágazatokban – többek között a közlekedési és építőipari ágazatban – megvalósított energiafelhasználás-csökkentést, amelyre mindenképpen sor került volna az EU ETS irányelv szerinti kibocsátáskereskedelem eredményeként. Amennyiben egy jogalany az ezen irányelv 9. cikke szerinti nemzeti energiahatékonysági kötelezettségi rendszer és az épületekre és közúti közlekedésre vonatkozó uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer [COM(2021)0551, 2021/0211(COD)] alapján kötelezett fél, a nyomonkövetési és hitelesítési rendszernek biztosítani kell, hogy a [COM(2021)0551, 2021/0211(COD) 1. cikkének (21) bekezdésével összhangban] a tüzelőanyag fogyasztásra bocsátásakor továbbadott szén-dioxid-kibocsátási árat vegyék figyelembe az energiamegtakarítási intézkedéseiből származó energiamegtakarítás kiszámításához és jelentéséhez;
- f) a megtakarítások csak akkor írhatók jóvá, ha azok meghaladják az alábbi szinteket:
- i. az (EU) 2019/631 európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtását követő uniós kibocsátási követelmények az új személygépkocsikra és az új könnyű haszongépjárművekre vonatkozóan ⁽¹⁾. A tagállamok bizonyítékot szolgáltatnak az új járművekre vonatkozó uniós szén-dioxid-kibocsátási követelményekkel kapcsolatos addicionalitás igazolására, valamint benyújtják idevágó feltevéseiket és számítási módszereiket;
 - ii. a 2009/125/EK irányelv szerinti végrehajtási intézkedések végrehajtását követően bizonyos, energiafogyasztást befolyásoló termékek piacról való kivonására vonatkozó uniós követelmények; A tagállamok bizonyítékokat szolgáltatnak az addicionalitás igazolására, valamint benyújtják feltevéseiket és számítási módszereiket;
- g) a termékek, berendezések, közlekedési rendszerek, járművek és üzemanyagok, épületek és épületelemek, folyamatok vagy piacok energiahatékonysági szintjének növelését ösztönző célú szakpolitikák megengedettek, azon szakpolitikai intézkedések kivételével, amelyek a fosszilis tüzelőanyagok közvetlen égetésén alapuló technológiák használatát érintik, és amelyek végrehajtására **2028. július 1-jét** követően kerül sor, **valamint azon szakpolitikai intézkedések kivételével, amelyek a fosszilis tüzelőanyagok közvetlen égetésén alapuló technológiák lakóházakban történő használatát érintik 2024. január 1-jétől. A fosszilis tüzelőanyagok közvetlen égetésének használatát érintő szakpolitikai intézkedésekből származó energiamegtakarítás 2024. január 1-jétől 2028. június 30-ig beszámítható az energiamegtakarítás egynegyedének megfelelő maximális energiamegtakarítási kötelezettség teljesítésébe;**
- ga) **a fosszilis tüzelőanyagok közvetlen égetésén alapuló technológiák használatával kapcsolatos egyéni fellépések 2028. július 1-jétől nem megengedettek. Technológiák kombinációját előmozdító egyéni fellépések megengedettek. A technológiák kombinációját előmozdító egyéni fellépések esetében a fosszilis tüzelőanyagok égetésére épülő technológiákhoz kapcsolódó energiamegtakarítás 2028. július 1-jétől nem vehető figyelembe;**

■ [Mód. 20]

- i) a kisléptékű, fogyasztásközel megújulóenergia-technológiák épületekbe való beépítését vagy épületekre való felszerelését támogató intézkedéseket figyelembe lehet venni a 8. cikk (1) bekezdése szerinti energiamegtakarításra vonatkozó kötelezettség teljesítése tekintetében, feltéve, hogy ellenőrizhető, és mérhető vagy felbecsülhető végfelhasználási energiamegtakarítást eredményeznek. A megtakarítások kiszámításának meg kell felelnie az e mellékletben foglalt követelményeknek;
- j) a naphőenergia-technológiák épületekbe való beépítését vagy épületekre való felszerelését támogató intézkedéseket be lehet számítani a 8. cikk (1) bekezdése szerinti energiamegtakarításra vonatkozó kötelezettség teljesítése tekintetében, feltéve, hogy ellenőrizhető és mérhető vagy felbecsülhető végfelhasználási energiamegtakarítást eredményeznek. A naphőenergia-technológiákkal begyűjtött környezeti hő kihagyható azok végfelhasználási energiafogyasztásából;
- k) a hatékonyabb termékek és járművek elterjedésének felgyorsítására irányuló szakpolitikák – kivéve azokat, amelyek a fosszilis tüzelőanyagok közvetlen égetésének használatát érintik – tekintetében teljes jóváírás igényelhető, feltéve, hogy az említett elterjedés bizonyítottan a termék vagy a jármű átlagos várható élettartamának lejártá előtt valósul meg, vagy azt megelőzően, hogy a terméket vagy a járművet normál esetben lecserélnék, és a megtakarítást csak a lecserélendő termék vagy jármű átlagos várható élettartamának lejártáig tartó időszakra jelentik be;

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/631 rendelete (2019. április 17.) az új személygépkocsikra és az új könnyű haszongépjárművekre vonatkozó szén-dioxid-kibocsátási előírások meghatározásáról, valamint a 443/2009/EK és az 510/2011/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 111., 2019.4.25., 13. o.).

2022. szeptember 14., szerda

- l) az energiahatékonysági intézkedések elterjedésének előmozdítása terén a tagállamok adott esetben gondoskodnak a termékekre, a szolgáltatásokra és az intézkedések végrehajtására vonatkozó minőségi előírások fenntartásáról, illetve ilyen előírások hiányában azok bevezetéséről;
 - m) a régiók közötti éghajlati eltérések figyelembevétele érdekében a tagállamok választhatják azt, hogy a megtakarításokat hozzáigazítják egy standard értékhez, vagy hogy a különböző megtakarításokat egyeztetik a régiók közötti hőmérsékleti ingadozással;
 - n) az energiamegtakarítás kiszámítása során figyelembe kell venni az intézkedések élettartamát és azt, hogy idővel milyen arányban csökkennek a megtakarítások. Ezt a kiszámítást az egyes egyéni fellépések által a végrehajtásuk időpontjától az egyes kötelezettségi időszakok végéig majd elért megtakarítások összeadásával kell elvégezni. A tagállamok ehelyett bevezethetnek más olyan módszert is, amely a becslések szerint legalább ugyanolyan teljes megtakarításmennyiséget eredményez. Más módszerek használata esetén a tagállamok biztosítják, hogy az e módszerrel kiszámított energiamegtakarítás teljes mennyisége ne haladja meg az energiamegtakarítás azon mennyiségét, amelyet annak eredményeképpen kaptak volna, ha összeszámolják az egyes egyéni fellépések által a végrehajtásuk időpontjától 2030-ig tartó időszakban elért megtakarításokat. A tagállamok az (EU) 2018/1999 rendelet szerinti integrált nemzeti energia- és klímatervekben részletesen bemutatják a kötelező számítási követelménynek való megfelelés biztosítására szolgáló egyéb módszert és rendelkezéseket.
- (3) A tagállamok biztosítják a 10. cikk és a 28. cikk (11) bekezdése alapján hozott szakpolitikai intézkedésekre vonatkozó következő követelmények teljesülését:
- a) a szakpolitikai intézkedések és az egyéni fellépések ellenőrizhető végfelhasználási energiamegtakarítást eredményeznek;
 - b) az esettől függően az egyes részt vevő felek, megbízott felek vagy a végrehajtó állami hatóság felelőssége egyértelműen meghatározott;
 - c) az elért vagy az elérendő energiamegtakarítást átlátható módon határozzák meg;
 - d) a szakpolitikai intézkedések által előírt vagy elérendő energiamegtakarítás mennyisége végsőenergia-felhasználásban vagy primerenergia-felhasználásban van kifejezve a 29. cikkben említett fűtőértékek vagy primerenergia tényezők alkalmazásával;
 - e) éves jelentést készítése és közzététele a megbízott felek, a részt vevő felek és a végrehajtó állami hatóságok által elért energiamegtakarításról és az energiamegtakarítás terén érvényesülő éves tendenciákkal kapcsolatos adatokról;
 - f) az eredmények nyomon követése és megfelelő intézkedések meghozatala arra az esetre, ha a haladás nem kielégítő;
 - g) az egyéni fellépésből származó energiamegtakarítást nem jelenti be egynél több fél;
 - h) a részt vevő fél, a megbízott fél vagy a végrehajtó állami hatóság tevékenységei bizonyítottan lényegesek a bejelentett energiamegtakarítás elérésében;
 - i) a részt vevő fél, megbízott fél vagy végrehajtó hatóság tevékenysége nem gyakorol kedvezőtlen hatást a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználókra, az energiaszegénység által érintett személyekre és adott esetben a szociális bérlakásokban élőkre.
- (4) A 10. cikk alapján bevezetett adózási intézkedésekhez és adójellegű járulékokhoz kapcsolódó szakpolitikai intézkedésekből származó energiamegtakarítás meghatározásakor a következő elvek alkalmazandók:
- a) csak a 2003/96/EK ⁽²⁾ vagy a 2006/112/EK ⁽³⁾ tanácsi irányelvben előírt, a tüzelő-, fűtő-, illetve üzemanyagokra vonatkozó adóztatás minimális szintjét meghaladó adózási intézkedésekből származó energiamegtakarítást lehet jóváírni;

⁽²⁾ A Tanács 2003/96/EK irányelve (2003. október 27.) az energiatermékek és a villamos energia közösségi adóztatási keretének átszervezéséről (HL L 283., 2003.10.31., 51. o.).

⁽³⁾ A Tanács 2006/112/EK irányelve (2006. november 28.) a közös hozzáadottértékadó-rendszerről (HL L 347., 2006.12.11., 1. o.).

2022. szeptember 14., szerda

- aa) jóváírás csak a 2. cikk 7. pontjában szereplő meghatározás szerinti energiamegtakarítást célzó adózási intézkedésekből és adójellegű járulékokból származó energiamegtakarítás után adható;
- b) az (energiára vonatkozó) adózási intézkedések hatásának kiszámítása során figyelembe vett árrugalmasságnak **a végfelhasználói szegmensre nézve specifikusnak kell lennie, beleértve a jövedelmi osztályokat, a vállalat típusokat és a méretet, és így** tükröznie kell az energia iránti kereslet alkalmazkodóképességét az árváltozásokhoz, és az árrugalmasság becsléséhez olyan friss és reprezentatív hivatalos forrásadatokat kell felhasználni, amelyek az adott tagállamra vonatkoznak, és adott esetben független intézet kísérő tanulmányain alapulnak;
- c) külön kell elszámolni a kísérő adópolitikai intézkedésekből – köztük a pénzügyi ösztönzőkből vagy az alapokba történő befizetésekből – származó energiamegtakarítást;
- d) az uniós joggal és más szakpolitikai intézkedésekkel való átfedések elkerülése érdekében rövid távú rugalmassági becsléseket kell alkalmazni az adózási intézkedésekből származó energiamegtakarítás felmérésére;
- e) a tagállamok meghatározzák az adózásnak és az azzal egyenértékű intézkedéseknek a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználókra, az energiaszegénység által érintett személyekre és adott esetben a szociális bérlakásokban élőkre gyakorolt elosztási hatásait, és bemutatják a 22. cikk (1)–(3) bekezdésével összhangban végrehajtott kockázatsökkentő intézkedések hatásait;
- f) a tagállamok bizonyítékot – többek között számítási módszereket – szolgáltatnak arra vonatkozóan, hogy amennyiben átfedés van az energia- vagy szén-dioxid-adóztatási intézkedések vagy az EU ETS irányelv [COM(2021)0551, 2021/0211(COD)] szerinti kibocsátáskereskedelem hatása között, nem kerül sor az energiamegtakarítás kétszeres beszámítására.

(5) A módszertan bejelentése

A tagállamok az (EU) 2018/1999 rendelettel összhangban értesítik a Bizottságot a 9., és a 10. cikkben, valamint a 28. cikk (11) bekezdésében említett energiahatékonysági kötelezettségi rendszerek működtetésére és alternatív intézkedések végrehajtására vonatkozóan javasolt részletes módszertanokról. Az értesítésben – az adózástól eltérő esetekben – részletesen meg kell adni a következőket:

- a) a 8. cikk (1) bekezdése első albekezdése szerint előírt energiamegtakarítás szintje vagy a 2021. január 1-jétől 2030. december 31-ig tartó teljes időszakban várható megtakarítás;
- b) a 8. cikk (1) bekezdésének első albekezdésében előírt új energiamegtakarítás vagy a várhatóan elért energiamegtakarítás kiszámított mennyiségét hogyan szakaszolják a kötelezettségi időszakon belül;
- c) a kötelezett, a részt vevő vagy a megbízott felek, vagy a végrehajtó állami hatóságok;
- d) a célzott ágazatok;
- e) a szakpolitikai intézkedések és egyéni fellépések, beleértve a halmozott energiamegtakarítás egyes intézkedésenkénti várható teljes mennyiségét;
- f) tájékoztatás a nemzeti energiahatékonysági alaphoz finanszírozott azon szakpolitikai intézkedésekről, illetve programokról, amelyeket prioritásként hajtanak végre az energiaszegénység által érintett személyek, a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók és adott esetben a szociális bérlakásokban élők körében;
- g) az energiamegtakarítás azon előírt részaránya és mennyisége, amelyet az energiaszegénység által érintett személyek, a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók és adott esetben a szociális bérlakásokban élők körében kell elérni;
- h) adott esetben tájékoztatás az alkalmazott mutatókról, a részarány számtani átlagáról és a 8. cikk (3) bekezdése szerint megállapított szakpolitikai intézkedések eredményéről;
- i) adott esetben tájékoztatás a 8. cikk (3) bekezdése szerint végrehajtott szakpolitikai intézkedéseknek az energiaszegénység által érintett személyekre, a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználókra és adott esetben a szociális bérlakásokban élőkre gyakorolt kedvező vagy kedvezőtlen hatásairól;
- j) az energiahatékonysági kötelezettségi rendszer keretében meghatározott kötelezettségi időszak időtartama;
- k) adott esetben a kötelezett felek által az energiaszegénység által érintett személyek, a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók és adott esetben a szociális bérlakásokban élők körében elérendő energiamegtakarítási vagy költségcsökkentési célkitűzések;

2022. szeptember 14., szerda

- l) a szakpolitikai intézkedés által meghatározott fellépések;
 - m) a számítás módszertana, beleértve azt is, hogy miként határozták meg az addicionalitást és a lényegességet, valamint hogy milyen módszertanokat és referenciaértékeket alkalmaznak a várható és a nagyságrendi megtakarítás tekintetében, továbbá adott esetben a használt fűtőértéket és átváltási tényezőket ,
 - n) az intézkedések élettartama és számításuk módja, vagy az, hogy min alapulnak;
 - o) a tagállamon belüli éghajlati eltérések figyelembevételére alkalmazott megközelítés;
 - p) a 9. és a 10. cikk szerinti intézkedésekre vonatkozó nyomonkövetési és ellenőrzési rendszerek, valamint azoknak a kötelezett, a részt vevő vagy a megbízott felektől való függetlensége biztosításának módja;
 - q) az adózás esetében:
 - i. a célzott ágazatok és az adózók célzott rétege;
 - ii. a végrehajtó állami hatóság;
 - iii. a várható megtakarítás;
 - iv. az adózási intézkedés időtartama;
 - v. a számítás módja, beleértve az alkalmazott árrugalmasságot és megállapításának módját; valamint
 - vi. hogyan kerültek el az EU ETS irányelv [COM(2021)0551, 2021/0211(COD)] szerinti kibocsátáskereskedelemmel való átfedéseket és hogyan szüntették meg a kétszeres beszámítás kockázatát.
-

2022. szeptember 14., szerda

VI. MELLÉKLET**AZ ENERGETIKAI AUDITOKRA VONATKOZÓ MINIMUMKÖVETELMÉNYEK, BELEÉRTVE AZ ENERGIAGAZDÁLKODÁSI RENDSZEREK KERETÉBEN ELVÉGZETT AUDITOKAT IS**

A 11. cikkben említett energetikai auditoknak az alábbi kritériumokon kell alapulniuk:

- a) az energiafogyasztással és a (villamos energiára vonatkozó) terhelési profilokkal kapcsolatos naprakész, mért és visszakövethető műveleti adatokra kell épülniük;
- b) az auditok során el kell végezni az épületek vagy épületcsoportok, ipari műveletek vagy létesítmények energiafogyasztási profiljának részletes felülvizsgálatát, beleértve a szállítást is;
- c) az energiafogyasztás csökkentése érdekében energiahatékonysági intézkedéseket kell azonosítani;
- d) azonosítani kell a megújuló energia költséghatékony felhasználásának vagy előállításának lehetőségét;
- e) ha lehetséges, az életciklusköltségek elemzésére (LCCA) kell épülniük, nem pedig az egyszerű megtérülési időszakokra (SPP), annak érdekében, hogy figyelembe vegyék többek között a hosszú távú megtakarításokat, a hosszú távú beruházások maradványértékeit, valamint a diszkontrátákat;
- f) arányosnak és megfelelően reprezentatívnak kell lenniük, hogy megbízható képet adhassanak az általános energiahatékonyságról, és segítségével megbízhatóan meg lehessen határozni a legjelentősebb javítási lehetőségeket.

Az energetikai auditoknak részletes és hitelesített számításokat kell lehetővé tenniük a javasolt intézkedésekre vonatkozóan annak érdekében, hogy világos tájékoztatást adjanak a potenciális megtakarításokról.

Az energetikai audit során felhasznált adatoknak a visszamenőleges elemzés és a teljesítmény nyomon követése érdekében tárolhatónak kell lenniük.

I

2022. szeptember 14., szerda

VIA. MELLÉKLET

AZ ADATKÖZPONTOK ENERGIAHATÉKONYSÁGI ADATAINAK NYOMON KÖVETÉSÉRE ÉS KÖZZÉTÉTELÉRE VONATKOZÓ MINIMUMKÖVETELMÉNYEK

A 11a. cikkben említett adatközpontok energiahatékonyágával kapcsolatban legalább a következő információkat nyomon kell követni és közzé kell tenni:

- a) az adatközpont neve, az adatközpont tulajdonosának és üzemeltetőinek neve, az adatközpont székhelye szerinti település neve, kivéve a nemzetbiztonsághoz és védelemhez kapcsolódó adatközpontok esetében;
- b) az adatközpont alapterülete; a beépített teljesítőképesség; a hőmérséklet beállítási pontjai; az éves bejövő és kimenő adatforgalom, amennyiben az az adatközpont üzemeltetője számára rendelkezésre áll, figyelembe véve az üzleti modellt és az ügyféltípust is; valamint az adatközpontban tárolt és kezelt adatok mennyisége, amennyiben befolyásolja az adatközpont energiafogyasztását;
- c) az adatközpont teljesítménye az utolsó teljes naptári évben a CEN/CENELEC EN 50600–4 „Információtechnológia – Adatközpontok létesítményei és -infrastruktúrája” című dokumentum alábbi fő teljesítménymutatóinak megfelelően, kellően figyelembe véve az adatközpont földrajzi elhelyezkedését, a hő-újrafelhasználás iránti igényt és a rendelkezésre álló hőinfrastruktúrákat az ezen irányelv 31. cikke szerinti felhatalmazáson alapuló jogi aktus hatálybalépéséig:
 - i. az energiaszolgáltatási hatékonyság (PUE) a CEN/CENELEC EN 50600–4–2 szerint
 - ii. a megújulóenergia-tényező (REF) a CEN/CENELEC EN 50600–4–3 szerint
 - iii. az energia-újrafelhasználási tényező (ERF) a CEN/CENELEC EN 50600–4–6 szerint
 - iv. a hűtési hatékonyság aránya (CER) a CEN/CENELEC EN 50600–4–7 szerint
 - v. a szén-dioxid-felhasználási hatékonyság (CUE) a CEN/CENELEC EN 50600–4–8 szerint
 - vi. a vízfelhasználási hatékonyság (WUE) a CEN/CENELEC EN 50600–4–9 szerint

2022. szeptember 14., szerda

VII. MELLÉKLET**A TÉNYLEGES FOGYASZTÁSON ALAPULÓ SZÁMLÁZÁSRA ÉS A SZÁMLAINFORMÁCIÓKRA VONATKOZÓ MINIMUM-KÖVETELMÉNYEK A FÖLDGÁZ TEKINTETÉBEN****1. A számlázásra vonatkozó minimumkövetelmények****1.1. A tényleges fogyasztáson alapuló számlázás**

Annak lehetővé tétele érdekében, hogy a végső felhasználók szabályozhassák saját energiafogyasztásukat, legalább évente egyszer a tényleges fogyasztáson alapuló számlázást kell végezni, a számlainformációkat pedig legalább negyedévente a fogyasztó rendelkezésére kell bocsátani, ha az ezt kéri, vagy ha az elektronikus számlázást választotta, egyéb esetben pedig évente kétszer. A kizárólag főzési célra használt földgáz kivételt képezhet e követelmény alól.

1.2. A számlán feltüntetendő minimális információk

A tagállamok biztosítják, hogy adott esetben a számlákon, szerződésekben, tranzakcióikban vagy az elosztóállomásokon adott nyugtákon vagy azokhoz csatoltan, világos, érthető módon a végső felhasználók rendelkezésére bocsássák az alábbi információkat:

- a) a tényleges aktuális árak és a tényleges energiafogyasztás;
- b) a végső felhasználó aktuális energiafogyasztásának és az előző év ugyanezen időszakában mért fogyasztásnak az összehasonlítása, lehetőleg grafikus formában;
- c) a végső felhasználói szervezetek, energiaügynökségek vagy egyéb hasonló szervek kapcsolatfelvételéhez szükséges adatai, beleértve a weboldalak címeit is, ahol hozzáférhetők a rendelkezésre álló energiahatékonyság-javító intézkedésekre, az összehasonlításhoz használható végfelhasználói profilokra és az energiafelhasználó berendezések objektív, részletes műszaki leírására vonatkozó információk.

Ezen túlmenően – amennyiben lehetséges és hasznos – a tagállamok biztosítják, hogy a számlákon, szerződésekben, tranzakcióikban vagy az elosztóállomásokon adott nyugtákon, azokhoz csatoltan vagy azokon belül jelezve, világos, érthető módon a végső felhasználók rendelkezésére bocsássák az ugyanazon felhasználói kategóriába tartozó, átlagos normál vagy viszonyítási alapként figyelembe vett végső felhasználóval történő összehasonlításokat.

1.3. A számlához csatolva a végső felhasználóval közölt, energiahatékonyságot célzó tanácsok és egyéb visszajelzések

Az energiaelosztók, az elosztórendszer-üzemeltetők és a kiskereskedelmienergia-értékesítő vállalkozások a szerződések és szerződésmódosítások megküldésekor, a fogyasztóknak küldött számlákon, illetve az egyéni fogyasztókat megszólító internetes oldalakon keresztül világos és érthető módon közlik a fogyasztóikkal a független fogyasztói tanácsadó központok, energiaügynökségek vagy hasonló intézmények elérhetőségeit (beleértve azok internetes címét is), amelyeken a fogyasztók tanácsot kérhetnek a lehetséges energiahatékonysági intézkedésekről, az energiafogyasztásukra vonatkozó referenciaértékekről és az energiát használó készülékek fogyasztáscsökkentést eredményező műszaki specifikációiról.

2022. szeptember 14., szerda

VIII. MELLÉKLET

A FŰTÉSRE, HŰTÉSRE, VALAMINT A HASZNÁLATI MELEGVÍZRE VONATKOZÓ FOGYASZTÁSI ÉS SZÁMLAINFORMÁCIÓK MINIMUMKÖVETELMÉNYEI

(1) A tényleges fogyasztáson vagy a fűtési költségmegosztóról leolvasott értékeken alapuló számlázás

Annak érdekében, hogy a hasznosító fogyasztók szabályozhassák saját energiafogyasztásukat, legalább évente egyszer a tényleges fogyasztáson vagy a fűtési költségmegosztóról leolvasott értékeken alapuló számlázást kell végezni.

(2) A fogyasztási vagy számlainformációk rendelkezésre bocsátásának minimális gyakorisága

2021. december 31-ig, amennyiben távolról is leolvasható fogyasztásmérők vagy fűtési költségmegosztók vannak felszerelve, a tényleges fogyasztáson vagy a fűtési költségmegosztóról leolvasott értékeken alapuló fogyasztási vagy számlainformációkat – kérésre, vagy ha a végső felhasználó az elektronikus számlázást választotta – legalább negyedévente kell a hasznosító fogyasztók rendelkezésére bocsátani, egyéb esetben pedig évente kétszer.

2022. január 1-jétől, amennyiben távolról is leolvasható fogyasztásmérők vagy fűtési költségmegosztók vannak felszerelve, a tényleges fogyasztáson vagy a fűtési költségmegosztóról leolvasott értékeken alapuló fogyasztási vagy számlainformációkat legalább havonta a hasznosító fogyasztó rendelkezésére kell bocsátani. Ezt hozzáférhetővé lehet tenni az interneten is, és az alkalmazott mérőeszközök és rendszerek által lehetővé tett gyakorisággal frissíteni kell. A fűtési/hűtési szezonon kívüli időszakban a fűtés és a hűtés kivételt képezhet e követelmény alól.

(3) A számlán feltüntetendő minimális információk

A tagállamok biztosítják, hogy a tényleges fogyasztáson vagy a fűtési költségmegosztóról leolvasott értékeken alapuló számlák esetében a számláikon vagy azokhoz csatoltan az alábbi információk egyértelmű és érthető módon a hasznosító fogyasztók rendelkezésére álljanak:

- a) az aktuális tényleges árak és a tényleges energiafogyasztás vagy a teljes fűtési költség és a fűtési költségmegosztóról leolvasott értékek;
- b) az alkalmazott energiahordozó összetételére, valamint a kapcsolódó éves üvegházhatásúgáz-kibocsátásra vonatkozó információk, többek között a távfűtés illetve a távhűtés hasznosító fogyasztóinak esetében is, továbbá az alkalmazott különböző adók, illetékek és díjak ismertetése. A tagállamok korlátozhatják az üvegházhatásúgáz-kibocsátással kapcsolatos információszolgáltatási követelmény hatályát oly módon, hogy az csak az olyan távfűtési rendszerekből való szolgáltatásokra vonatkozzon, amelyek teljes névleges bemenő hőteljesítménye meghaladja a 20 MW-ot;
- c) a hasznosító fogyasztóinak tényleges energiafogyasztásának és az előző év ugyanezen időszakában mért fogyasztásnak az összehasonlítása a fűtés és a hűtés tekintetében, grafikus formában, az éghajlati viszonyok szerinti kiigazítással;
- d) a végső felhasználók szervezetei, energiaügynökségek vagy hasonló szervek elérhetőségi adatai, beleértve a weboldalak címeit is, ahol hozzáférhetők a rendelkezésre álló energiahatékonyság-javító intézkedésekre, az összehasonlításhoz használható végfelhasználói profilokra és az energiafelhasználó berendezések objektív műszaki leírására vonatkozó információk;
- e) a tagállamokban alkalmazandó, vonatkozó panasztételi eljárásokkal, az ombudsman által nyújtott szolgáltatásokkal vagy alternatív vitarendezési mechanizmusokkal kapcsolatos információk;
- f) egy átlagos normál vagy viszonyítási alapként figyelembe vett, ugyanazon felhasználói kategóriába tartozó hasznosító fogyasztóval történő összehasonlítások. Elektronikus számlák esetében az ilyen összehasonlítások interneten is elérhetővé tehetők, a számlákon belüli hivatkozás révén.

A nem a tényleges fogyasztáson vagy a fűtési költségmegosztóról leolvasott értékeken alapuló számláknak egyértelmű és érthető magyarázatot kell magukban foglalniuk a számlán szereplő összeg kiszámításának módjára vonatkozóan, továbbá tartalmazniuk kell legalább a d) és az e) pontban említett információkat.

2022. szeptember 14., szerda

IX. MELLÉKLET**A FŰTÉS ÉS A HŰTÉS HATÉKONYSÁGI POTENCIÁLJA**

A 23. cikk (1) bekezdésében említett nemzeti fűtési és hűtési potenciálok átfogó értékelései a következőket tartalmazzák, és a következőkre épülnek:

I. rész**A FŰTÉS ÉS A HŰTÉS ÁTTEKINTÉSE**

(1) Fűtési és hűtési igény becsült hasznos energiaként ⁽¹⁾ és ágazatonkénti végsőenergia-fogyasztásként GWh/év-ben ⁽²⁾ kifejezve:

- a) háztartások;
- b) szolgáltatások;
- c) ágazati szereplők;
- d) bármely más, az összes nemzeti hasznos fűtési és hűtési igény több mint 5 %-át fogyasztó ágazat.

(2) A fűtés és hűtés jelenlegi ellátási mennyiségének meghatározása, illetve a 2.a) pont i. alpontja esetében meghatározása vagy becslése:

- a) technológia szerint, GWh/év ⁽³⁾-ben kifejezve, lehetőség szerint az 1. pontban említett szektorokon belül, különbséget téve a fosszilis és a megújuló energia között:

i. helyszíni ellátás lakó- és szolgáltatási területeken az alábbiak révén:

- csak hőt termelő kazánok;
- nagy hatásfokú kapcsolt hő- és villamosenergia-termelés;
- hőszivattyúk;
- egyéb helyszíni technológiák és források;

ii. helyszíni ellátás lakó- és szolgáltatási területektől eltérő területeken az alábbiak révén:

- csak hőt termelő kazánok;
- nagy hatásfokú kapcsolt hő- és villamosenergia-termelés;
- hőszivattyúk;
- egyéb helyszíni technológiák és források;

iii. helyszínen kívüli ellátás az alábbiak révén:

- nagy hatásfokú kapcsolt hő- és villamosenergia-termelés;
- hulladékhő;
- egyéb helyszínen kívüli technológiák és források;

- b) hulladékhő vagy hulladék hűtőenergia előállítására szolgáló létesítmények azonosítása és azok lehetséges fűtési vagy hűtési ellátási potenciálja GWh/év-ben kifejezve:

⁽¹⁾ A végső felhasználók fűtési és hűtési igényeinek kielégítéséhez szükséges hőenergia-mennyiség.

⁽²⁾ A rendelkezésre álló legfrissebb adatokat kell felhasználni.

⁽³⁾ A rendelkezésre álló legfrissebb adatokat kell felhasználni.

2022. szeptember 14., szerda

- i. a több mint 50 MW teljes bemenő hőteljesítményű hőenergia-termelő létesítmények, amelyek hulladékhő képesek termelni, vagy utólagosan erre a célra átalakíthatók;
 - ii. a több mint 20 MW teljes bemenő hőteljesítményű, kapcsolt hő- és villamosenergia-termelő létesítmények, amelyek a II. melléklet II. részében felsorolt technológiákat alkalmaznak;
 - iii. hulladék-égetőművek;
 - iv. a 2.b) pont i. és ii. alpontjában meghatározott létesítményektől eltérő, több mint 20 MW teljes bemenő hőteljesítményű megújulóenergia-létesítmények, amelyek megújuló forrásokból származó energia felhasználásával állítanak elő fűtést vagy hűtést;
 - v. olyan, több mint 20 MW teljes bemenő hőteljesítményű ipari létesítmények, amelyek képesek hulladékhőt előállítani;
- c) a megújuló energiából és a hulladékhőből vagy hulladék hűtőenergiából származó energia részaránya a végsőenergia-fogyasztáson belül a távfűtési és -hűtési⁽⁴⁾ ágazatban az elmúlt 5 évben, az (EU) 2018/2001 irányelvvel összhangban.
- (3) Az ország teljes területét ábrázoló térkép az alábbiak megjelölésével (megőrizve ugyanakkor a bizalmas üzleti adatokat):
- a) a fűtési és hűtési igény által érintett területek az 1. pont elemzése alapján, egységes kritériumok alkalmazásával a települési és a konurbációk energiaintenzívabb területeire való összpontosítás érdekében;
 - b) a 2.b) pontban meghatározott meglévő fűtési és hűtési elosztópontok, valamint a távhőtovábbító létesítmények;
 - c) a 2.b) pontban leírt típusú tervezett fűtési és hűtési elosztópontok, valamint a távhőtovábbító létesítmények.
- (4) A fűtési és hűtési igények alakulásának előrejelzése a következő 30 évre, GWh-ban kifejezve, figyelembe véve mindenekelőtt a következő 10 évre vonatkozó előrejelzéseket, az igények változását az épületekben és az ipar különböző ágazataiban, valamint a keresletszabályozásra vonatkozó szakpolitikák és stratégiák, például az (EU) 2018/844 irányelv szerinti hosszú távú épületfelújítási stratégiák hatását.

II. rész

CÉLKITŰZÉSEK, STRATÉGIÁK ÉS SZAKPOLITIKAI INTÉZKEDÉSEK

- (5) A tagállam tervezett hozzájárulása az energiaunió öt dimenzióival kapcsolatos nemzeti célkitűzésekhez, célokhoz és hozzájárulásokhoz az (EU) 2018/1999 rendelet 3. cikke (2) bekezdésének b) pontjában meghatározottak szerint, a fűtés és hűtés hatékonnyá tétele révén, különös tekintettel a rendelet 4. cikke b) pontjára és 15. cikke (4) bekezdésének b) pontjára, meghatározva azokat az elemeket, amelyek kiegészítik az integrált nemzeti energia- és klímaterveket.
- (6) Az (EU) 2018/1999 rendelet 3., 20., 21. cikkével és 27. cikkének a) pontjával összhangban benyújtott legfrissebb jelentésben ismertetett meglévő szakpolitikák és intézkedések általános áttekintése.

⁽⁴⁾ A megújuló energiaforrásokon alapuló hűtés mennyisége az (EU) 2018/2001 irányelv 35. cikkének megfelelően kerül meghatározásra a hűtéshez és távhűtéshez felhasznált megújuló energia mennyiségének kiszámításához használt módszernek az említett irányelv alapján történő meghatározását követően. Addig a megfelelő nemzeti módszertan szerint kell meghatározni.

2022. szeptember 14., szerda

III. rész**A FŰTÉSI ÉS HŰTÉSI HATÉKONYSÁG GAZDASÁGI POTENCIÁLJÁNAK ELEMZÉSE**

(7) A különböző fűtési és hűtési technológiákban rejlő gazdasági potenciálra⁽⁵⁾ vonatkozó elemzést az ország egész területére kiterjedően, a 23. cikk (3) bekezdésében említett költség-haszon elemzés segítségével kell elvégezni, meghatározva hatékonyabb, illetve megújuló energián alapuló fűtési és hűtési technológiák alternatív forgatókönyveit, lehetőség szerint különbséget téve a fosszilis és a megújuló forrásokból származó energia között.

A következő technológiákat kell figyelembe venni:

- a) ipari hulladékhő és hulladék hűtőenergia;
- b) hulladékégetés;
- c) nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelés;
- d) a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermeléshez használtaktól eltérő megújuló energiaforrás (mint például a geotermikus energia, a termikus napenergia és a biomassa);
- e) hőszivattyúk;
- f) a meglévő távfűtési hálózatok hő- és hűtőenergia-veszteségének csökkentése.

(8) a gazdasági potenciálra vonatkozó elemzésnek tartalmaznia kell a következő lépéseket és megfontolásokat:

- a) Megfontolások:
 - i. a 23. cikk (3) bekezdése szerinti költség-haszon elemzésnek tartalmaznia kell egy gazdasági elemzést, amely társadalmi-gazdasági és környezeti tényezőket⁽⁶⁾ is figyelembe vesz, valamint egy, a projektek befektetők szempontjából történő értékelése céljából végzett pénzügyi elemzést. Mind a gazdasági, mind a pénzügyi elemzésnek a nettó jelenértéket kell értékelési kritériumként figyelembe vennie;
 - ii. az alapforgatókönyvnek kiindulópontként kell szolgálnia, és figyelembe kell vennie az átfogó értékelés⁽⁷⁾ összeállításának idején meglévő szakpolitikákat, továbbá kapcsolódnia kell az e melléklet I. része és II. részének 6. pontja értelmében gyűjtött adatokhoz;
 - iii. az alapforgatókönyv alternatív forgatókönyveinek figyelembe kell venniük az (EU) 2018/1999 rendelet energiahatékonyságra és megújuló energiára vonatkozó célkitűzéseit. Az egyes forgatókönyveknek az alapforgatókönyvhöz képest az alábbi elemeket kell tartalmazniuk:
 - a vizsgált technológiákban rejlő gazdasági potenciál a nettó jelenérték mint kritérium alkalmazásával;
 - az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése;
 - évi primerenergia-megtakarítás GWh-ban;
 - a megújuló energiaforrások arányára gyakorolt hatás a nemzeti energiaszerkezetben.

A technikai, pénzügyi okokból vagy a nemzeti szabályok miatt nem megvalósítható forgatókönyveket a költség-haszon elemzés korai szakaszában ki lehet zárni, ha ez körültekintő, pontos és jól dokumentált megfontolások alapján indokolt.

Az értékelésnek és a döntéshozatalnak figyelembe kell vennie a költségeket és az energiaellátás megnövekedett rugalmasságából és a villamosenergia-hálózatok optimálisabb működéséből eredő energiamegtakarítást az elemzett forgatókönyvekben, beleértve a csökkentett infrastrukturális beruházásokból adódóan elkerült költségeket és az így nyert megtakarításokat.

⁽⁵⁾ A gazdasági potenciál elemzésben meg kell adni az egyes elemzett technológiák által évente előállítható energia mennyiségét (GWh-ban). Az energiarendszerek belüli korlátokat és kapcsolatokat is figyelembe kell venni. Az elemzés a technológiák vagy rendszerek szokásos típusainak működését képviselő feltételezéseken alapuló modelleket is felhasználhat.

⁽⁶⁾ Beleértve az (EU) 2018/2001 irányelv 15. cikke (7) bekezdésében említett értékelést.

⁽⁷⁾ Az alapforgatókönyvre vonatkozó szakpolitikák figyelembevételének határideje az azt megelőző évnek a vége, amelynek végére az átfogó értékelést el kell végezni. Ez azt jelenti, hogy az átfogó értékelés benyújtási határidejét megelőző egy éven belül elfogadott szakpolitikákat nem kell figyelembe venni.

2022. szeptember 14., szerda

b) Költségek és hasznok

A 8.a) pontban említett költségek és hasznok legalább az alábbi hasznokat és költségeket foglalják magukban:

i. Hasznok:

- kibocsátás értéke a felhasználó számára (fűtés, hűtés és villamos energia);
- külső hasznok, például a környezeti, üvegházhatásúgáz-kibocsátással kapcsolatos, továbbá egészségügyi és biztonsági hasznok, a lehetséges mértékben;
- munkaerőpiaci hatások, energiabiztonság és versenyképesség, a lehetséges mértékben;

ii. Költségek:

- a létesítmények és felszerelések állóeszköz-beruházási költségei;
- a kapcsolódó energiahálózatok állóeszköz-beruházási költségei;
- változó és rögzített műveleti költségek;
- energiaköltségek;
- környezeti, egészségügyi és biztonsági költségek, a lehetséges mértékben;
- munkaerőpiaci költségek, energiabiztonság és versenyképesség, a lehetséges mértékben;

c) Az alapforgatókönyv szempontjából releváns forgatókönyvek:

Az alapforgatókönyvvel kapcsolatos összes releváns forgatókönyvet figyelembe kell venni, beleértve a hatékony egyedi fűtés és hűtés szerepét.

- i. a költség-haszon elemzés vagy egy projekt értékelésére vagy pedig projektcsoportra terjed ki egy tágabb helyi, regionális vagy nemzeti értékelés keretében annak érdekében, hogy meg lehessen állapítani az alapforgatókönyvhöz képest leginkább költséghatékony és legkedvezőbb fűtési vagy hűtési megoldást egy adott földrajzi terület számára a fűtés tervezése céljából;

d) Határok és integrált megközelítés:

- i. a földrajzi határnak egy megfelelő, jól meghatározott földrajzi területet kell lefednie;
- ii. a költség-haszon elemzésben figyelembe kell venni a rendszeren és a földrajzi határon belüli valamennyi rendelkezésre álló centralizált vagy decentralizált kínálati erőforrást, beleértve az e melléklet III. részének 7. pontja szerinti technológiákat, valamint a fűtési és hűtési igények tendenciáit és jellemzőit.

e) Feltételezések:

- i. a tagállamoknak a költség-haszon elemzések céljára feltételezéseket kell benyújtaniuk, amelyek a főbb input és output tényezők árait és a diszkontrátára vonatkoznak;
- ii. a gazdasági elemzésben a nettó jelenérték kiszámításához használt diszkontrátát európai vagy nemzeti iránymutatások alapján kell kiválasztani;
- iii. a tagállamoknak nemzeti, európai vagy nemzetközi energiaár-alakulási előrejelzéseket kell használniuk, ezeket adott esetben nemzeti és/vagy regionális/helyi összefüggésbe helyezve;

2022. szeptember 14., szerda

- iv. a gazdasági elemzésben alkalmazott áraknak tükrözniük kell a társadalmi-gazdasági költségeket és hasznokat. A külső költségeket – például a környezeti és egészségügyi hatásokat – a lehető legnagyobb mértékben figyelembe kell venni, például ha létezik vonatkozó piaci ár, vagy ha már szerepel az európai vagy nemzeti szabályozásban.
- f) Érzékenységi elemzés:
 - i. egy projekt vagy projektcsoport költségeinek és hasznainak értékeléséhez érzékenységi elemzést is végezni kell, és annak olyan változó tényezőkön kell alapulnia, amelyek jelentős hatással vannak a számítások eredményére, mint például a különböző energiaárak, a keresleti szintek, a diszkontráták és egyéb tényezők.

IV. rész

POTENCIÁLIS ÚJ STRATÉGIÁK ÉS SZAKPOLITIKAI INTÉZKEDÉSEK

- (9) A 7. és 8. ponttal összhangban azonosított gazdasági potenciál kiaknázására irányuló új jogalkotási és nem jogalkotási szakpolitikai intézkedések áttekintése ⁽⁸⁾, a hozzájuk fűzött elvárásokkal:
- a) az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése;
 - b) évi primerenergia-megtakarítás GWh-ban;
 - c) a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelés arányára gyakorolt hatás;
 - d) a megújuló energiaforrások arányára gyakorolt hatás a nemzeti energiaszerkezetben és a fűtési és hűtési ágazatban;
 - e) összefüggések a nemzeti pénzügyi programozással és a költségmegtakarításokkal az állami költségvetés és a piaci résztvevők számára;
 - f) az esetleges állami támogatási intézkedésekre vonatkozó becslés, a vonatkozó éves költségvetéssel és a potenciális támogatási elem meghatározásával.

⁽⁸⁾ Ennek az áttekintésnek tartalmaznia kell azokat a finanszírozási intézkedéseket és programokat, amelyek az átfogó értékelés időszakában elfogadhatók anélkül, hogy azok sértenék az állami támogatások értékelése céljából az állami támogatási rendszerekről szóló külön értesítésre vonatkozó kötelezettséget.

2022. szeptember 14., szerda

X. MELLÉKLET

KÖLTSÉG-HASZON ELEMZÉS

A 24. cikk (4) és (6) bekezdésének alkalmazására vonatkozó elvek

A költség-haszon elemzéseknek információt kell szolgáltatniuk a 24. cikk (4) és 6 bekezdésében említett intézkedésekhez:

Ha a tervekben csak villamos energiára épülő létesítmény vagy egy hővisszanyerést nem alkalmazó létesítmény szerepel, akkor össze kell vetni a tervezett létesítményeket vagy a tervezett felújítást egy olyan azonos létesítménnyel, amely azonos mennyiségű villamos energiát vagy technológiai hőt termel, de visszanyeri a hulladékhőt, továbbá a hőt nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelés és/vagy távfűtési/hűtési hálózatok segítségével biztosítja.

Az értékelésnek egy adott földrajzi határon belül – racionális lehetőségeket (például a technikai megvalósíthatóságot és a távolságot) szem előtt tartva – figyelembe kell vennie a tervezett létesítményt és valamennyi megfelelő létező vagy potenciális fűtési vagy hűtési keresleti pontot, amelyet a létesítmény el tud látni.

A rendszerhatárt úgy kell megállapítani, hogy abba beletartozzon a tervezett létesítmény és a hő- és hűtési terhelés, például az épület(ek) és az ipari folyamatok. Ezen a rendszerhatáron belül a hőenergia- és a villamosenergia-ellátás teljes költségét mindkét esetre meg kell határozni és össze kell hasonlítani.

A hő- vagy hűtési terhelésbe bele kell tartoznia a létező hő- vagy hűtési terheléseknek, például az ipari létesítményeknek vagy egy létező távfűtési vagy hűtési rendszernek, de városi térségekben az olyan hő- vagy hűtési terheléseknek és -költségeknek is, amelyek akkor állnának fenn, ha egy épülethozsoportot vagy egy városrészt új távfűtési rendszerrel látnák el és/vagy új távfűtési vagy -hűtési rendszerre kapcsolnák.

A költség-haszon elemzést a tervezett létesítmény és az összehasonlított létesítmény(ek) azon ismertetésére kell építeni, amely kiterjed a hő- és villamosenergia-kapacitásra, adott esetben a tüzelőanyag típusára, a tervezett használatra, valamint a tervezett éves üzemóraszámra, az elhelyezkedésre és a villamosenergia- és hőigényre.

A hulladékhő felhasználásának értékelése során figyelembe kell venni az aktuális technológiákat. Az értékelés során figyelembe kell venni a hulladékhő közvetlen felhasználását vagy magasabb hőmérsékletre melegítését, illetve mindkettőt. Hulladékhő helyszíni hasznosítása esetén legalább a hőcserélők, hőszivattyúk és a hőt villamos energiává alakító technológiák alkalmazását értékelni kell. A helyszínen kívüli hulladékhő-visszanyerés esetében potenciális keresleti pontokként kell értékelni legalább az ipari létesítményeket, a mezőgazdasági létesítményeket és a távfűtési hálózatokat.

Az összehasonlítás céljára figyelembe kell venni a hőenergia-igényt és a közelben lévő fűtési vagy hűtési keresleti pontok által alkalmazott fűtés- és hűtéstípusokat. Az összehasonlításnak ki kell terjednie a tervezett és az összehasonlított létesítményhez kapcsolódó infrastrukturális költségekre is.

A 24. cikk (4) bekezdése alkalmazásában készített költség-haszon elemzéseknek tartalmazniuk kell egy, az egyes létesítményekbe történő beruházásból és a létesítmények működéséből származó, a tényleges pénzforgalmi tranzakciókat tükröző pénzügyi elemzést is tartalmazó gazdasági elemzést.

A projektek költség-haszon elemzésének eredménye akkor pozitív, ha a gazdasági és a pénzügyi elemzésben szereplő diszkontált haszon összege meghaladja a diszkontált költségek összegét (pozitív költség-haszon tényező).

A tagállamok meghatározzák a gazdasági elemzés módszertanára, feltételezéseire és időhorizontjára vonatkozó irányelveket.

A tagállamok előírhatják a hő- és villamosenergia-termelő létesítményeket üzemeltető vállalatok, ipari vállalatok, a távfűtési/hűtési hálózatok üzemeltetői vagy más olyan felek számára, akikre a megállapított rendszerhatás vagy földrajzi hatás hatással van, hogy szolgáltatassanak az egyes létesítmények költségeinek és hasznainak vizsgálata során felhasználható adatokat.

2022. szeptember 14., szerda

XI. MELLÉKLET**A NAGY HATÁSFOKÚ KAPCSOLT ENERGIATERMELÉSBŐL SZÁRMAZÓ VILLAMOS ENERGIA SZÁRMAZÁSI GARANCIÁJA**

- a) A tagállamok intézkedéseket tesznek annak biztosítása érdekében, hogy
- i. a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésből származó villamos energia származási garanciája:
 - lehetővé tegye a termelők számára annak igazolását, hogy az általuk értékesített villamos energia nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésből származik, és azt a villamosenergia-termelő kérésére e célból kiállítsák;
 - pontos, megbízható és csalás ellen védett legyen;
 - kiadása, átruházása és törlése elektronikus úton történjen;
 - ii. egyazon nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésből származó energiaegységet csak egyszer vegyenek figyelembe.
- b) A 24. cikk (10) bekezdésében említett származási garanciának legalább az alábbi információkat kell tartalmaznia:
- i. az energiatermelő létesítmény neve, helye, típusa és (hő- és villamosenergia-) kapacitása;
 - ii. a termelési időpontok és helyszínek;
 - iii. a villamosenergia-termelés tüzelőanyag-forrásának alsó (nettó) fűtőértéke;
 - iv. a villamos energiával együtt termelt hő mennyisége és felhasználása;
 - v. a garancia tárgyát képező, a III. melléklet szerinti nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésből származó villamosenergia-mennyiség;
 - vi. a III. melléklettel összhangban, a III. melléklet f) pontjában feltüntetett egységes hatásfok-referenciaértékek alapján kiszámított primerenergia-megtakarítás;
 - vii. az erőmű névleges villamosenergia- és hő-termelési hatásfoka;
 - viii. annak megjelölése, hogy a létesítmény részesült-e beruházási támogatásban és ha igen, milyen mértékben;
 - ix. annak megjelölése, hogy az energiaegység valamely nemzeti támogatási rendszer kedvezményezettje volt-e és ha igen, milyen típusú volt ez a rendszer és milyen mértékű a támogatás;
 - x. a létesítmény üzembe helyezésének dátuma; és
 - xi. a kiállítás dátuma és országa és az egyedi azonosító szám.

A származási garancia szabványos mérete 1 MWh. Ez az állomás határánál mért és a hálózatba betáplált nettó villamosenergia-mennyiségnek felel meg.

2022. szeptember 14., szerda

XII. MELLÉKLET**AZ ENERGIAHÁLÓZATI SZABÁLYZATOKRA ÉS VILLAMOSENERGIA-HÁLÓZATI DÍJSZABÁSOKRA VONATKOZÓ ENERGIAHATÉKONYSÁGI KRITÉRIUMOK**

- (1) A hálózati díjszabással tükrözni kell a hálózatokon a fogyasztásbefolyásolás és a keresletoldali válaszingykedések, valamint az elosztott termelés útján elért költségmegtakarítást, beleértve a szállítás vagy a hálózati beruházások költségének csökkentésén és a hálózat optimálisabb működésén keresztül elért megtakarításokat is.
- (2) A hálózati szabályzatok és díjszabások nem akadályozhatják meg a hálózatüzemeltetőket vagy az energetikai kiskereskedőket abban, hogy rendszerszintű szolgáltatásokat bocsássonak rendelkezésre a keresletoldali válaszingykedések, a fogyasztásbefolyásolás és az elosztott termelés esetében a szervezett villamosenergia-piacokon, különös tekintettel az alábbiakra:
 - a) a végső felhasználók általi terhelésnek a csúcsidőről a csúcsidőn kívülre tolódása, figyelembe véve a megújuló energia, a kapcsolt energiatermelésből származó energia és az elosztott termelés rendelkezésre állását;
 - b) a kiszolgált fogyasztók szintjén keresletoldali válaszingykedésekkel elért energiamegtakarítás, beszerzési közösségek szolgáltatói révén;
 - c) az energiahatékonysági szolgáltatók által tett energiahatékonysági intézkedések útján elért igénycsökkenés, beleértve az energetikai szolgáltató vállalkozásokat is;
 - d) a termelési források alacsonyabb feszültség szinten történő összekapcsolása és teherelosztása;
 - e) a fogyasztási helyhez közelebb elhelyezkedő termelési források bekapcsolása; és
 - f) az energia tárolása.

E rendelkezés alkalmazásában a „szervezett villamosenergia-piac” kifejezés magában foglalja a bármely időkeretben energiával, kapacitással, kiegyenlítéssel és járulékos szolgáltatásokkal kereskedő tőzsdén kívüli piacokat és villamosenergia-tőzsdéket is, beleértve a határidős, a másnapi és a napon belüli piacokat is.
- (3) Olyan hálózati vagy kiskereskedelmi díjszabásokat kell biztosítani, amelyek támogatják a keresletoldali válaszingykedéseket vállaló végső felhasználók esetében a dinamikus árszabást, például:
 - a) a használat időpontján alapuló díjszabást;
 - b) a kritikus csúcsidőszakokra vonatkozó árszabást;
 - c) valós idejű árszabást; és
 - d) csúcsidőn kívül nyújtott kedvezményeket.

2022. szeptember 14., szerda

XIII. MELLÉKLET**AZ ÁTVITELI-/SZÁLLÍTÁSRENDSZER-ÜZEMELTETŐKRE ÉS ELOSZTÓRENDSZER-ÜZEMELTETŐKRE ALKALMAZANDÓ ENERGHATÉKONYSÁGI KÖVETELMÉNYEK**

Az átviteli-/szállítási rendszer-üzemeltetők és az elosztó rendszer-üzemeltetők:

- a) megalkotják és nyilvánosságra hozzák standard szabályzatukat az újonnan belépő, nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésből származó energiát előállító energiatermelőknek az összekapcsolt hálózatba történő bekapcsolásához szükséges műszaki átalakítások – például hálózati csatlakozások, a hálózat megerősítése és új hálózatok bevezetése, a hálózat működésének javítása és a hálózati szabályzat megkülönböztetésmentes végrehajtása – költségeinek viselésére és megosztására vonatkozóan;
- b) az újonnan belépő, nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésből származó energiát előállító, a rendszerre csatlakozni kívánó energiatermelők számára biztosítják a szükséges átfogó tájékoztatást, beleértve az alábbiakat:
 - i. átfogó, részletes becslés a csatlakozással kapcsolatos költségekről;
 - ii. a hálózathoz való csatlakozás iránti kérelem fogadásának és feldolgozásának észszerű és pontos menetrendje;
 - iii. a hálózathoz való javasolt csatlakozás észszerű, előirányzott menetrendje. A hálózathoz történő csatlakozás teljes folyamata legfeljebb 24 hónapot vehet igénybe, szem előtt tartva az észszerű kivitelezhetőség és a megkülönböztetésmentesség szempontját;
- c) szabványosított és egyszerűsített eljárások bevezetése az elosztott nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésből származó energiát előállító energiatermelők hálózathoz történő csatlakozásának megkönnyítésére.

Az a) pontban említett szabályzat objektív, átlátható és megkülönböztetésmentes feltételekre épül, különös tekintettel valamennyi olyan költségre és haszonra, amely az új termelőknek a hálózatra történő rákapcsolásával függ össze. A szabályzat többfajta hálózati kapcsolatot is meghatározhat.

2022. szeptember 14., szerda

XIV. MELLÉKLET

AZ ENERGIAHATÉKONYSÁGRA VONATKOZÓ -ALAPÚ SZERZŐDÉSEK VAGY AZ AJÁNLATTÉTELHEZ SZÜKSÉGES DOKUMENTÁCIÓ MINIMÁLIS TARTALMA

- Azon elemzés/audit megállapításai/ajánlásai, amelyet az épület energiafelhasználására vonatkozó szerződés megkötése előtt végeztek azzal a céllal, hogy intézkedéseket hajtsanak végre az épület energiahatékonyágának javítására.
- A végrehajtandó hatékonysági intézkedések vagy az elérendő hatékonysági eredmények egyértelmű és átlátható felsorolása.
- A szerződésben foglalt intézkedések végrehajtása révén várható garantált megtakarítás.
- A szerződés időtartama és mérőföldkövei, valamint tárgyi és időbeni felmondási feltételei.
- Az egyes szerződő felek kötelezettségeinek egyértelmű és átlátható felsorolása.
- Az elért megtakarítások megállapításának referenciaidőpontja(i).
- Az egyes intézkedések vagy intézkedéscsomagok végrehajtása érdekében szükséges lépések és adott esetben a kapcsolódó költségek egyértelmű és átlátható felsorolása.
- A szerződésben foglalt intézkedések teljes körű végrehajtására és a projekt során végzett mindennemű módosítás dokumentálására vonatkozó kötelezettség.
- A harmadik felek részvételével folyó minden alvállalkozási szerződésben azonos tartalmú előírások bevezetését szabályozó rendelkezések.
- A projekt pénzügyi vonzatainak egyértelmű és átlátható bemutatása és az elért pénzügyi megtakarítások két fél közötti megoszlása és elosztása (azaz a szolgáltató jutalmazása).
- Az elért garantált megtakarítások mérésére és ellenőrzésére, a minőség-ellenőrzésre és a garanciákra vonatkozó, egyértelmű és átlátható rendelkezések
- A keretfeltételekben bekövetkező, a szerződés tartalmát és kimenetelét befolyásoló változások (például az energiaárak, a létesítmények használata intenzitásának változása) kezelésére irányuló eljárásokat tisztázó rendelkezések
- Az egyes szerződő felek kötelezettségeinek és az ezek megszegéséért kiszabott szankcióknak a részletes leírása.

2022. szeptember 14., szerda

XV. MELLÉKLET

A. rész

A hatályon kívül helyezett irányelv és annak módosításai**(lásd a 36. cikket)**

Az Európai Parlament és a Tanács 2012/27/EU irányelve (HL L 315., 2012.11.14., 1. o.)	
A Tanács 2013/12/EU irányelve (HL L 141., 2013.5.28., 28. o.)	
Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/844 irányelve (HL L 156., 2018.6.19., 75. o.)	csak a 2. cikk
Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/2002 irányelve (HL L 328., 2018.12.21., 210. o.)	
Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1999 rendelete (HL L 328., 2018.12.21., 1. o.)	csak az 54. cikk
Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/504 határozata (HL L 85. I, 2019.3.27., 66. o.)	csak az 1. cikk
A Bizottság (EU) 2019/826 felhatalmazáson alapuló rendelete (HL L 137., 2019.5.23., 3. o.)	
Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/944 irányelve (HL L 158., 2019.6.14., 125. o.)	csak a 70. cikk

B. rész

A belső jogba való átültetésre vonatkozó határidők**(a 36. cikk szerint)**

Irányelv	Az átültetés határideje
2012/27/EU	2014. június 5.
(EU) 2018/844	2020. március 10.
(EU) 2018/2002	2020. június 25., az 1. cikk 5–10. pontjának és a melléklet 3. és 4. pontjának kivételével 2020. október 25., az 1. cikk 5–10. pontja és a melléklet 3. és 4. pontja tekintetében
(EU) 2019/944	2019. december 31., a 70. cikk 5. pontjának a) pontja tekintetében 2020. október 25., a 70. cikk 4. pontja tekintetében 2020. december 31., a 70. cikk 1–3., 5. b) és 6. pontja tekintetében

2022. szeptember 14., szerda

XVI. MELLÉKLET**MEGFELELÉSI TÁBLÁZAT**

2012/27/EU irányelv	Ez az irányelv
1. cikk	1. cikk
2. cikk, bevezető szöveg	2. cikk, bevezető szöveg
2. cikk, 1. pont	2. cikk, 1. pont
—	2. cikk, 2. és 3. pont
2. cikk, 2. pont	2. cikk, 4. pont
2. cikk, 3. pont	2. cikk, 5. pont
2. cikk, 4. pont	2. cikk, 6. pont
2. cikk, 5. pont	2. cikk, 7. pont
2. cikk, 6. pont	2. cikk, 8. pont
2. cikk, 7. pont	2. cikk, 9. pont
2. cikk, 8. pont	2. cikk, 10. pont
2. cikk, 9. pont	—
2. cikk, 10. pont	2. cikk, 11. pont
—	2. cikk, 12. és 13. pont
2. cikk, 11. pont	2. cikk, 14. pont
2. cikk, 12. pont	2. cikk, 15. pont
2. cikk, 13. pont	2. cikk, 16. pont
2. cikk, 14. pont	2. cikk, 17. pont
2. cikk, 15. pont	2. cikk, 18. pont
2. cikk, 16. pont	2. cikk, 19. pont
2. cikk, 17. pont	2. cikk, 20. pont
2. cikk, 18. pont	2. cikk, 21. pont
2. cikk, 19. pont	2. cikk, 22. pont
2. cikk, 20. pont	2. cikk, 23. pont
2. cikk, 21. pont	2. cikk, 24. pont
2. cikk, 22. pont	2. cikk, 25. pont
2. cikk, 23. pont	2. cikk, 26. pont
2. cikk, 24. pont	2. cikk, 27. pont
2. cikk, 25. pont	2. cikk, 28. pont
2. cikk, 26. pont	—
2. cikk, 27. pont	2. cikk, 29. pont
2. cikk, 28. pont	2. cikk, 30. pont
2. cikk, 29. pont	2. cikk, 31. pont
2. cikk, 30. pont	2. cikk, 32. pont
2. cikk, 31. pont	2. cikk, 33. pont
2. cikk, 32. pont	2. cikk, 34. pont
2. cikk, 33. pont	2. cikk, 35. pont

2022. szeptember 14., szerda

2012/27/EU irányelv	Ez az irányelv
2. cikk, 34. pont	2. cikk, 36. pont
2. cikk, 35. pont	2. cikk, 37. pont
2. cikk, 36. pont	2. cikk, 38. pont
2. cikk, 37. pont	2. cikk, 39. pont
2. cikk, 38. pont	2. cikk, 40. pont
2. cikk, 39. pont	2. cikk, 41. pont
2. cikk, 40. pont	—
2. cikk, 41. pont	2. cikk, 42. pont
2. cikk, 42. pont	2. cikk, 43. pont
2. cikk, 43. pont	2. cikk, 44. pont
—	2. cikk, 45. pont
2. cikk, 44. és 45. pont	2. cikk, 46. és 47. pont
—	2. cikk, 48., 49. és 50. pont
—	3. cikk
—	4. cikk, (1) bekezdés
3. cikk, (1) bekezdés, első albekezdés	4. cikk, (2) bekezdés, első albekezdés
3. cikk, (1) bekezdés, második albekezdés, bevezető szöveg	4. cikk, (2) bekezdés, második albekezdés, bevezető szöveg
3. cikk, (1) bekezdés, második albekezdés, a) és b) pont	4. cikk, (2) bekezdés, második albekezdés, a) és b) pont
3. cikk, (1) bekezdés, második albekezdés, c) pont	—
3. cikk, (1) bekezdés, második albekezdés, d) pont	4. cikk, (2) bekezdés, második albekezdés, c) pont
3. cikk, (1) bekezdés, harmadik albekezdés, bevezető szöveg	—
—	4. cikk, (2) bekezdés, második albekezdés, d) pont, bevezető szöveg
—	4. cikk, (2) bekezdés, második albekezdés, d) pont, i., ii. és iii. alpont
3. cikk, (1) bekezdés, harmadik albekezdés, a) pont	4. cikk, (2) bekezdés, második albekezdés, d) pont, iv. alpont
—	4. cikk, (2) bekezdés, második albekezdés, e) pont, bevezető szöveg
3. cikk, (1) bekezdés, első albekezdés, b) pont	4. cikk, (2) bekezdés, második albekezdés, e) pont, i. alpont
3. cikk, (1) bekezdés, harmadik albekezdés, c) pont	4. cikk, (2) bekezdés, második albekezdés, e) pont, ii. alpont
3. cikk, (1) bekezdés, harmadik albekezdés, d) pont	4. cikk, (2) bekezdés, második albekezdés, e) pont, iii. alpont
3. cikk, (1) bekezdés, harmadik albekezdés, e) pont	—
3. cikk, (2) és (3) bekezdés	—
3. cikk, (4) bekezdés	33. cikk, (6) bekezdés
3. cikk, (5) és (6) bekezdés	—
—	4. cikk, (3) bekezdés
—	4. cikk, (4) bekezdés
—	5. cikk
5. cikk, (1) bekezdés, első albekezdés	6. cikk, (1) bekezdés, első albekezdés
5. cikk, (1) bekezdés, második albekezdés	—
5. cikk, (1) bekezdés, harmadik albekezdés	6. cikk, (1) bekezdés, második albekezdés

2022. szeptember 14., szerda

2012/27/EU irányelv	Ez az irányelv
5. cikk, (1) bekezdés, negyedik és ötödik albekezdés	—
5. cikk, (2) és (3) bekezdés	—
5. cikk, (4) bekezdés	6. cikk, (2) bekezdés
5. cikk, (5) bekezdés	6. cikk, (3) bekezdés
5. cikk, (6) és (7) bekezdés	—
6. cikk, (1) bekezdés, első albekezdés	7. cikk, (1) bekezdés, első albekezdés
6. cikk, (1) bekezdés, második albekezdés	—
—	7. cikk, (1) bekezdés, második albekezdés
6. cikk, (1) bekezdés, harmadik albekezdés	—
6. cikk, (2), (3) és (4) bekezdés	7. cikk, (2), (3) és (4) bekezdés
—	7. cikk, (5) és (6) bekezdés
—	7. cikk, (7) bekezdés, második albekezdés
7. cikk, (1) bekezdés, bevezető szöveg, a) és b) pont	8. cikk, (1) bekezdés, bevezető szöveg, a) és b) pont
—	8. cikk, (1) bekezdés, c) pont
7. cikk, (1) bekezdés, második albekezdés	8. cikk, (5) bekezdés
7. cikk, (1) bekezdés, harmadik albekezdés	8. cikk, (1) bekezdés, második albekezdés
7. cikk, (1) bekezdés, negyedik albekezdés	8. cikk, (1) bekezdés, harmadik albekezdés
—	8. cikk, (2), (3) és (4) bekezdés
7. cikk, (2) bekezdés	8. cikk, (6) bekezdés
7. cikk, (3) bekezdés	8. cikk, (7) bekezdés
7. cikk, (4) bekezdés	8. cikk, (8) bekezdés
7. cikk, (5) bekezdés	8. cikk, (9) bekezdés
7. cikk, (6) bekezdés	8. cikk, (10) bekezdés
7. cikk, (7) bekezdés	—
7. cikk, (8) bekezdés	—
7. cikk, (9) bekezdés	—
7. cikk, (10) bekezdés	—
7. cikk, (11) bekezdés	—
—	8. cikk, (11), (12) és (13) bekezdés
7. cikk, (12) bekezdés	8. cikk, (14) bekezdés
7a. cikk, (1), (2) és (3) bekezdés	9. cikk, (1), (2) és (3) bekezdés
—	9. cikk, (4), (5) és (6) bekezdés
7a. cikk, (4) és (5) bekezdés	9. cikk, (7) és (8) bekezdés
—	9. cikk, (9) bekezdés
7a. cikk, (6) és (7) bekezdés	9. cikk, (10) és (11) bekezdés
7b. cikk, (1) és (2) bekezdés	10. cikk, (1) és (2) bekezdés
—	10. cikk, (3) és (4) bekezdés
—	11. cikk, (1) és (2) bekezdés
8. cikk, (1) és (2) bekezdés	11. cikk, (3) és (4) bekezdés
8. cikk, (3) és (4) bekezdés	—

2022. szeptember 14., szerda

2012/27/EU irányelv	Ez az irányelv
—	11. cikk, (5) bekezdés
8. cikk, (5) bekezdés	11. cikk, (6) bekezdés
—	11. cikk, (7) bekezdés
8. cikk, (6) bekezdés	11. cikk, (8) bekezdés
8. cikk, (7) bekezdés	11. cikk, (9) bekezdés
—	11. cikk, (10) bekezdés
9. cikk	12. cikk
9a. cikk	13. cikk
9b. cikk	14. cikk
9c. cikk	15. cikk
10. cikk	16. cikk
10a. cikk	17. cikk
11. cikk	18. cikk
11a. cikk	19. cikk
—	20. cikk
—	21. cikk, (1) bekezdés
12. cikk, (1) bekezdés	21. cikk, (2) bekezdés
12. cikk, (2) bekezdés, bevezető szöveg, valamint a) pont, i–v. alpont	21. cikk, (2) bekezdés, második albekezdés, i–v. alpont
12. cikk, (2) bekezdés, b) pont	21. cikk, (2) bekezdés, második albekezdés, vi. alpont
—	21. cikk, (2) bekezdés, harmadik albekezdés
12. cikk, (2) bekezdés, b) pont, i. és ii. alpont	21. cikk, (2) bekezdés, harmadik albekezdés, i. pont
—	21. cikk, (2) bekezdés, harmadik albekezdés, ii. és iii. pont
—	21. cikk, (2) bekezdés, harmadik albekezdés, iv. pont
—	21. cikk, (4) bekezdés
—	21. cikk, (5) bekezdés, harmadik és negyedik albekezdés
—	22. cikk
13. cikk	30. cikk
14. cikk, (1) és (2) bekezdés	—
—	23. cikk, (1) és (2) bekezdés
14. cikk, (3) bekezdés	23. cikk, (3) bekezdés, első albekezdés
—	23. cikk, (3) bekezdés, második albekezdés
14. cikk, (4) bekezdés	23. cikk, (4) bekezdés
—	23. cikk, (5) és (6) bekezdés
—	24. cikk, (1), (2) és (3) bekezdés
14. cikk, (5) bekezdés bevezető szöveg és a) pont	24. cikk, (4) bekezdés bevezető szöveg és a) pont
14. cikk, (5) bekezdés, b), c) és d) pont	—
—	24. cikk, (4) bekezdés, b), c) és d) pont, valamint második albekezdés
14. cikk, (5) bekezdés, második és harmadik albekezdés	24. cikk, (4) bekezdés, harmadik és negyedik albekezdés
14. cikk, (6) bekezdés, a) pont	24. cikk, (5) bekezdés, a) pont
14. cikk, (6) bekezdés, b) pont	—

2022. szeptember 14., szerda

2012/27/EU irányelv	Ez az irányelv
14. cikk, (6) bekezdés, c) pont	24. cikk, (5) bekezdés, b) pont
—	24. cikk, (5) bekezdés, c) pont
14. cikk, (6) bekezdés, második és harmadik albekezdés	24. cikk, (5) bekezdés, második és harmadik albekezdés
14. cikk, (7), (8) és (9) bekezdés	24. cikk, (6), (7) és (8) bekezdés
—	24. cikk, (9) bekezdés
14. cikk, (10) és (11) bekezdés	24. cikk, (10) és (11) bekezdés
15. cikk, (1) bekezdés, első albekezdés	25. cikk, (1) bekezdés
15. cikk, (1) bekezdés, második és harmadik albekezdés	—
—	25. cikk, (2), (3) és (4) bekezdés
15. cikk, (1) bekezdés, negyedik albekezdés	25. cikk, (5) bekezdés
15. cikk, (2) és (2a) bekezdés	—
15. cikk, (3), (4) és (5) bekezdés, első albekezdés	25. cikk, (6), (7) és (8) bekezdés
15. cikk, (5) bekezdés, második albekezdés	—
15. cikk, (6) bekezdés, első albekezdés	—
15. cikk, (6) bekezdés, második albekezdés	25. cikk, (9) bekezdés
15. cikk, (7) bekezdés	25. cikk, (10) bekezdés
15. cikk, (9) bekezdés, első albekezdés	25. cikk, (11) bekezdés
15. cikk, (9) bekezdés, második albekezdés	—
16. cikk, (1) és (2) bekezdés	—
—	26. cikk, (1) és (2) bekezdés
16. cikk, (3) bekezdés	26. cikk, (3) bekezdés
—	26. cikk, (4) bekezdés
17. cikk, (1) bekezdés, első albekezdés	—
17. cikk, (1) bekezdés, második albekezdés	28. cikk, (3) bekezdés
17. cikk, (2) bekezdés	21. cikk, (3) bekezdés
17. cikk, (3) bekezdés	—
17. cikk, (4) bekezdés	—
17. cikk, (5) bekezdés	21. cikk, (6) bekezdés
18. cikk, (1) bekezdés, bevezető szöveg	27. cikk, (1) bekezdés, bevezető szöveg
18. cikk, (1) bekezdés, a) pont), i. és ii. alpont	27. cikk, (1) bekezdés, a) és b) pont
—	27. cikk, (1) bekezdés, c) és d) pont
18. cikk, (1) bekezdés, b) pont	27. cikk, (2) bekezdés
18. cikk, (1) bekezdés, c) pont	27. cikk, (3) bekezdés
—	27. cikk, (4) bekezdés
18. cikk, (1) bekezdés d) pont, i. és ii. alpont	27. cikk, (5) bekezdés, a) és b) pont
—	27. cikk, (5) bekezdés, c) pont
18. cikk, (2) bekezdés, a) és b) pont	27. cikk, (6) bekezdés, a) és b) pont
18. cikk, (2) bekezdés, c) és d) pont	—
—	27. cikk, (6) bekezdés, c) pont
—	27. cikk, (7) bekezdés

2022. szeptember 14., szerda

2012/27/EU irányelv	Ez az irányelv
18. cikk, (3) bekezdés	27. cikk, (8) bekezdés
19. cikk, (1) bekezdés, a) pont	21. cikk, (5) bekezdés, első albekezdés
19. cikk, (1) bekezdés, b) pont	7. cikk, (7) bekezdés, első albekezdés
19. cikk, (1) bekezdés, második albekezdés	21. cikk, (5) bekezdés, második albekezdés
19. cikk, (2) bekezdés	—
20. cikk, (1) és (2) bekezdés	28. cikk, (1) és (2) bekezdés
—	28. cikk, (3) bekezdés
20. cikk, (3), (3a), (3b) és (3c) bekezdés	28. cikk, (4), (5), (6) és (7) bekezdés
20. cikk, (3d) bekezdés	28. cikk, (8) bekezdés, első albekezdés
—	28. cikk, (8) bekezdés, második albekezdés
20. cikk, (4), (5), (6) és (7) bekezdés	28. cikk, (9), (10), (11) és (12) bekezdés
21. cikk	29. cikk, (1) bekezdés
—	29. cikk, (2), (3), (4), (5), (6) és (7) bekezdés
22. cikk, (1) és (2) bekezdés	31. cikk, (1) és (2) bekezdés
—	31. cikk, (3) bekezdés
23. cikk	32. cikk
24. cikk, (4a), (5) és (6) bekezdés	33. cikk, (1), (2) és (3) bekezdés
24. cikk, (7), (8), (9), (10) és (12) bekezdés	—
24. cikk, (13) és (14) bekezdés	33. cikk, (4) és (5) bekezdés
24. cikk, (15) bekezdés, bevezető szöveg	33. cikk, (7) bekezdés, bevezető szöveg
24. cikk, (15) bekezdés, a) pont	—
24. cikk, (15) bekezdés, b) pont	33. cikk, (7) bekezdés, a) pont
—	33. cikk, (7) bekezdés, b), c), d), e) és f) pont
24. cikk, (15) bekezdés, második albekezdés	33. cikk, (7) bekezdés, második albekezdés
25. cikk	—
26. cikk	34. cikk
27. cikk, első albekezdés	36. cikk, első albekezdés
27. cikk, második albekezdés	—
27. cikk, harmadik albekezdés	36. cikk, második albekezdés
27. cikk, (2) és (3) bekezdés	—
28. cikk, (1) bekezdés, első albekezdés	35. cikk, (1) bekezdés, első albekezdés
28. cikk, (1) bekezdés, második albekezdés	—
28. cikk, (1) bekezdés, harmadik és negyedik albekezdés	35. cikk, (1) bekezdés, második és harmadik albekezdés
28. cikk, (2) bekezdés	35. cikk, (2) bekezdés
29. cikk	37. cikk
30. cikk	38. cikk
—	I. melléklet
I. melléklet	II. melléklet
II. melléklet	III. melléklet
III. melléklet	IV. melléklet

2022. szeptember 14., szerda

2012/27/EU irányelv	Ez az irányelv
IV. melléklet	—
V. melléklet	V. melléklet
VI. melléklet	VI. melléklet
VII. melléklet	VII. melléklet
VIIa. melléklet	VIII. melléklet
VIII. melléklet	IX. melléklet
IX. melléklet	X. melléklet
X. melléklet	XI. melléklet
XI. melléklet	XII. melléklet
XII. melléklet	XIII. melléklet
XIII. melléklet	XIV. melléklet
XV. melléklet	—
—	XV. melléklet
—	XVI. melléklet

2022. szeptember 14., szerda

P9_TA(2022)0316

Megfelelő minimálbérek az Európai Unióban *I**

Az Európai Parlament 2022. szeptember 14-i jogalkotási állásfoglalása az Európai Unióban biztosítandó megfelelő minimálbérekről szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló bizottsági javaslatról (COM(2020)0682 – C9-0337/2020 – 2020/0310(COD))

(Rendes jogalkotási eljárás: első olvasat)

(2023/C 125/25)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Bizottság Parlamenthez és Tanácshoz intézett javaslatára (COM(2020)0682),
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (2) bekezdésére és 153. cikke (1) bekezdésének b) pontjával összefüggésben értelmezett 153. cikkének (2) bekezdésére, amelyek alapján a Bizottság javaslatát benyújtotta a Parlamenthez (C9-0337/2020),
 - tekintettel a Jogi Bizottságnak a javasolt jogalapra vonatkozó véleményére,
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (3) bekezdésére,
 - tekintettel a dán parlament, a máltai parlament és a svéd parlament által a szubszidiaritás és az arányosság elvének alkalmazásáról szóló 2. jegyzőkönyv alapján benyújtott, indokolt véleményekre, amelyek szerint a jogalkotási aktus tervezete nem egyeztethető össze a szubszidiaritás elvével,
 - tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2021. március 25-i véleményére ⁽¹⁾,
 - tekintettel a Régiók Bizottságának 2021. március 19-i véleményére ⁽²⁾,
 - tekintettel az illetékes bizottság által az eljárási szabályzat 74. cikkének (4) bekezdése alapján jóváhagyott ideiglenes megállapodásra és a Tanács képviselőjének 2022. június 15-i írásbeli kötelezettségvállalására, amely szerint egyetért a Parlament álláspontjával, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (4) bekezdésével összhangban,
 - tekintettel eljárási szabályzata 59. és 40. cikkére,
 - tekintettel a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság véleményére,
 - tekintettel a Foglalkoztatási és Szociális Bizottság jelentésére (A9-0325/2021),
1. elfogadja első olvasatban az alábbi álláspontot;
 2. felkéri a Bizottságot, hogy utalja az ügyet újból a Parlamenthez, ha javaslatát másik szöveggel váltja fel, lényegesen módosítja vagy lényegesen módosítani kívánja;
 3. utasítja elnökét, hogy továbbítsa a Parlament álláspontját a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a nemzeti parlamenteknek.

P9_TC1-COD(2020)0310

Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2022. szeptember 14-én került elfogadásra az Európai Unióban biztosítandó megfelelő minimálbérekről szóló (EU) 2022/... európai parlamenti és tanácsi irányelv elfogadására tekintettel

(A Parlament és a Tanács megállapodása következtében a Parlament álláspontja megegyezik a végleges jogalkotási aktussal, az (EU) 2022/2041 irányelvvel.)

⁽¹⁾ HL C 220., 2021.6.9., 106. o.

⁽²⁾ HL C 175., 2021.5.7., 89. o.

2022. szeptember 14., szerda

P9_TA(2022)0317

A megújulóenergia-irányelv ***I

Az Európai Parlament 2022. szeptember 14-én elfogadott módosításai az (EU) 2018/2001 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek, az (EU) 2018/1999 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek és a 98/70/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a megújuló energia előmozdítása tekintetében történő módosításáról, valamint az (EU) 2015/652 tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló javaslatához (COM(2021)0557 – C9-0329/2021 – 2021/0218(COD)) ⁽¹⁾

(Rendes jogalkotási eljárás: első olvasat)

[Módosítás 1, eltérő rendelkezés hiányában]

(2023/C 125/26)

AZ EURÓPAI PARLAMENT MÓDOSÍTÁSAI (*)

a Bizottság javaslatához

2021/0218(COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVE

az (EU) 2018/2001 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek, az (EU) 2018/1999 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek és a 98/70/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a megújuló energia előmozdítása tekintetében történő módosításáról, valamint az (EU) 2015/652 tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről

Tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 114. cikkére, illetve 194. cikkének (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽¹⁾,

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére ⁽²⁾,

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

- (1) Az európai zöld megállapodás ⁽³⁾ célul tűzi ki, hogy 2050-re megvalósuljon az Európai Unió klímasemlegessége olyan módon, amely hozzájárul az európai gazdasághoz, növekedéshez és munkahelyteremtéshez. Ez a célkitűzés, valamint **az (EU) 2021/1119 rendeletben (az európai klímarendelet)** meghatározott, az üvegházhatású gázok kibocsátásának 2030-ig történő, **legalább** 55 %-os csökkentésére irányuló célkitűzés energetikai átalakulást von maga után, és a megújuló energiaforrásoknak egy integrált energiarendszerten belüli lényegesen nagyobb részarányát teszi szükségessé.

⁽¹⁾ Az ügyet az 59. cikk (4) bekezdésének negyedik albekezdése alapján visszautalták az illetékes bizottsághoz intézményközi tárgyalások céljából (A9-0208/2022).

(*) Módosítások: az új vagy módosított szöveget félkövér dőlt betűtípus, a törléseket pedig a **■** jel mutatja.

⁽¹⁾ HL C [...], [...], [...] o.

⁽²⁾ HL C [...], [...], [...] o.

⁽³⁾ A Bizottság 2019. december 11-i közleménye, Az európai zöld megállapodás (COM(2019)0640).

2022. szeptember 14., szerda

- (1a) Az energetikai átállás a tagállamokat, a régiókat, a gazdasági ágazatokat és a polgárokat eltérő módon és sajátos helyzetüktől függően érinti. Ezért alapvető fontosságú annak biztosítása, hogy a zöld megállapodást oly módon hajtsák végre, amely előmozdítja az Unió gazdasági, társadalmi és területi kohézióját, és hogy az energetikai átállás igazságos és inkluzív legyen. Kiváltképp biztosítani kell, hogy elkerülhetők legyenek a zavarok a gazdaság és a társadalom alapvető szükségleteit kielégítő kritikus ágazatokban, például a mobilitás tekintetében.
- (1b) Az energia alapvető termelési tényező, amely iránt a kereslet állandó, és amely gazdasági, társadalmi és környezeti szempontból egyaránt létfontosságú. Minden emberi tevékenység, többek között a közlekedés is attól függ, hogy szükség esetén elegendő megfizethető energia álljon rendelkezésre.
- (1c) Az Unió 2030-ig szóló általános környezetvédelmi cselekvési programja (a 8. környezetvédelmi cselekvési program) 2030-ig elérendő tematikus prioritási célkitűzéseket határoz meg az éghajlatváltozás mérséklése, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a biológiai sokféleség védelme és helyreállítása, a nem toxikus körforgásos gazdaság, a környezetszennyezés-mentes környezet, valamint a termelésből és fogyasztásból eredő környezeti terhelés minimalizálása tekintetében a gazdaság valamennyi ágazatában, és elismeri, hogy ez célkitűzések – amelyek a környezeti károk kiváltó okait és hatásait egyaránt kezelni hivatottak – elválaszthatatlanul összefüggnek egymással. A 8. környezetvédelmi cselekvési program hosszú távú kiemelt célja, hogy legkésőbb 2050-re az emberek a bolygó tűrőképességének határain belül jól éljenek egy olyan jóléti gazdaságban, ahol semmi sem megy veszendőbe, a növekedés regeneratív, az Unióban megvalósult az éghajlati semlegesség és jelentősen csökkentek az egyenlőtlenségek. Az egészséges környezet megalapozza minden ember jóllétét, és olyan környezetet jelent, amelyben megóvják a biológiai sokféleséget, az ökoszisztémák virágzanak, valamint védik és helyreállítják a természetet, fokozott ellenálló képességet biztosítva az éghajlatváltozással, az időjáráshoz és az éghajlathoz kapcsolódó természeti katasztrófákkal és más környezeti kockázatokkal szemben.
- (1d) Az Unió 2030-ig szóló általános környezetvédelmi cselekvési programja (a továbbiakban: „8. környezetvédelmi cselekvési program”) az uniós fellépés keretét képezi a környezetvédelem és az éghajlatvédelem területén, és az a célja, hogy igazságos, méltányos és inkluzív módon felgyorsítsa a zöld átmenetet egy klímasemleges, fenntartható, nem toxikus, erőforrás-hatékony, megújuló energiaforrásokon alapuló, rugalmas és versenyképes körforgásos gazdaság felé, valamint megvédje, helyreállítsa és javítsa a környezet állapotát, többek között a biológiai sokféleség csökkenésének megállítása és visszafordítása révén. A program az európai zöld megállapodásra építve támogatja és erősíti az integrált szakpolitikai és végrehajtási megközelítést. A 8. környezetvédelmi cselekvési program elismeri, hogy ezen átmenet megvalósításához rendszerszintű változásokra van szükség, amelyeknek az EEA szerint alapvetően új helyzetet kell létrehozniuk és irányváltást kell generálniuk a rendszer céljai, ösztönzői, technológiai, társadalmi gyakorlatai és normái, valamint az ismeretrendszerek és az irányítási megközelítések tekintetében.
- (1e) A célkitűzések eléréséhez biztosítani kell, hogy a jogalkotási kezdeményezések, a programok, a beruházások és a projektek összhangban legyenek egymással (a végrehajtásuk tekintetében is), és ne gátolják a 8. környezetvédelmi cselekvési program célkitűzéseinek megvalósítását, sőt, adott esetben ahhoz hozzájáruljanak. Ezen túlmenően a 8. környezetvédelmi cselekvési program célkitűzéseinek eléréséhez nélkülözhetetlen annak biztosítása, hogy az éghajlattal és a környezettel kapcsolatos hatásokból és szakpolitikákból eredő társadalmi egyenlőtlenségek a lehető legkisebbre csökkenjenek, hogy a környezet és az éghajlat védelme érdekében hozott intézkedéseket szociálisan igazságos és inkluzív módon hajtsák végre, valamint hogy az éghajlat- és a környezetvédelmi politikákban mindenütt érvényesüljön a nemek közötti egyenlőség – ideértve a nemek közötti egyenlőség szempontjának a politikai döntéshozatali folyamat valamennyi szakaszába történő beépítését is –, ezért e célok teljesülését a 8. környezetvédelmi cselekvési program is szükséges feltételként rögzíti.
- (1f) A 8. környezetvédelmi cselekvési program 2030-ra vonatkozó, az éghajlatváltozás hatásainak mérséklésére irányuló célkitűzése egyrészt az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának gyors és kiszámítható csökkentése, másrészt a természetes szénelnyelők általi szén-dioxid-eltávolítás fokozása az Unióban – az (EU) 2021/1119 rendeletben meghatározott, az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentésére vonatkozó 2030-as célkitűzés elérése érdekében és az Unió éghajlat-politikai és környezetvédelmi célkitűzéseivel összhangban –, biztosítva ugyanakkor az igazságos átmenetet, amely senkit sem hagy lemaradni. A 8. környezetvédelmi cselekvési program az általa kitűzött célok elérésének elősegítése érdekében feltételként előírja a környezetvédelmi szempontból káros támogatások fokozatos megszüntetését is, többek között határidőt szabva meg a fosszilis tüzelőanyagokra vonatkozó támogatások fokozatos megszüntetésére vonatkozóan – a globális felmelegedés mértékének 1,5 °C-ra való korlátozására irányuló törekvéssel összhangban –, valamint kötelező uniós keretet határozva meg a fosszilis tüzelőanyagokra nyújtott támogatások fokozatos megszüntetése tekintetében a tagállamok által elért eredmények közösen elfogadott módszertan alapján történő bejelentésére és nyomon követésére.

2022. szeptember 14., szerda

- (1g) Ezen irányelv célja annak biztosítása, hogy az uniós energiapolitika ösztönözze a beruházásokat a megújulóenergia-termelésbe, gondoskodva egyúttal az egyes tagállamok energetikai szuverenitásának fenntartásáról.
- (1h) A megújulóenergia-irányelv az „Irány az 55 %!” intézkedéscsomag része, amely szintén számos különböző hatást gyakorol majd az Unióra, többek között a versenyképességre, a munkahelyteremtésre, a háztartások vásárlóerejére, az éghajlat-politikai célok elérésére és a kibocsátásáthelyezés mértékére. Ezért rendszeresen el kell végezni az „Irány az 55 %!” intézkedéscsomagot alkotó rendeletek összesített makrogazdasági hatásának átfogó értékelését.
- (2) A megújuló energia alapvető szerepet játszik az európai zöld megállapodás megvalósításában és a klímasemlegesség 2050-ig történő elérésében, mivel az energiaágazat az Unió teljes üvegházhatásúgáz-kibocsátásának több mint 75 %-áért felelős. Az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésével a megújuló energia hozzájárulhat a környezettel kapcsolatos olyan kihívások kezeléséhez is, mint a biológiai sokféleség csökkenése, valamint a talaj-, víz- és levegőtisztaság, amennyiben maguknak a megújuló energiaforrásoknak a használata nem súlyosbítja e kihívásokat. A megújuló energiával kapcsolatos működtetési költségek a fosszilis tüzelőanyagokhoz képest alacsonyabbak, és kisebb az ársokkok valószínűsége is, ezért a megújuló energia kulcsfontosságú szerepet kap az energiaszegénység kezelésében.
- (2a) Mivel egyre több ország kötelezi el magát az évszázad közepére megvalósítandó klímasemlegesség mellett, így a megújuló technológiák iránti hazai és globális kereslet várhatóan nőni fog, aminek köszönhetően jelentős lehetőségek kínálkoznak majd a munkahelyteremtésre és az európai megújuló energiaforrások ipari bázisának bővítésére, és Európa vezető szerepet játszhat az innovatív megújulóenergia-technológiák kutatásában és fejlesztésében, ami pedig fokozza az európai vállalatok versenyelőnyét és csökkenti az Unió függését a fosszilis tüzelőanyagok behozatalától.
- (2b) A megújuló energiaforrásokból előállított bruttó végsőenergia-fogyasztás részaránya az EU-ban 2020-ban elérte a 22 %-ot ⁽⁴⁾, ami 2 százalékponttal meghaladja a megújuló energiaforrásból előállított energia támogatásáról szóló 2009/28/EK irányelvben meghatározott, a megújuló energiának a teljes bruttó energiafogyasztásban 2020-ra megállapított részarányára vonatkozó célkitűzést.
- (2c) A megújuló energia a fenntartható fejlődés egyik fő motorja, amely közvetlenül és közvetve egyaránt hozzájárul számos fenntartható fejlődési célhoz, többek között a szegénység enyhítésére, az oktatásra, a vízellátásra és a megfelelő higiénés körülményekre vonatkozó célokhoz. A megújuló energiaforrások széles körű társadalmi-gazdasági előnyökkel is járnak, munkahelyeket teremtenek és támogatják a helyi iparágakat.
- (2d) Nemzetközi szinten az ENSZ 2021. évi éghajlat-változási konferenciáján (COP26) a Bizottság és a globális partnerek közösen vállalták, hogy véget vetnek a fosszilis tüzelőanyagokból előállított, kibocsátáscsökkentést nem eredményező energia közvetlen támogatásának, és az ebből felszabaduló forrásokat a megújuló energia elterjesztésére használják fel.
- (2e) A COP26 keretében a Bizottság a globális vezetőikkel együtt magasabbra emelte a léceket mind a globális erdők megőrzése és helyreállítása, mind pedig a kibocsátásmentes közlekedésre való áttérés felgyorsítása tekintetében.
- (2f) A megújulóenergia-termelés gyakran helyi szinten történik és regionális kkv-któl függ; a tagállamoknak ezért teljes mértékben be kell vonniuk a helyi és a regionális önkormányzatokat a célok meghatározásába és a szakpolitikai intézkedések támogatásába.
- (2g) Mivel az Unióban az energiaszegénység mintegy 35 millió európai polgárt sújt ⁽⁵⁾, a megújuló energiával kapcsolatos szakpolitikának fontos szerepet kell játszania az energiaszegénység és a fogyasztói kiszolgáltatottság kezelését célzó stratégiákban is.

⁽⁴⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/ddn-20220119-1>

⁽⁵⁾ A Bizottság (EU) 2020/1563 ajánlása (2020. október 14.) az energiaszegénységről.

2022. szeptember 14., szerda

- (3) Az (EU) 2018/2001 európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽⁶⁾ kötelező uniós célt tűz ki arra vonatkozóan, hogy 2030-ra az Unió teljes bruttó energiafogyasztásában a megújuló energia arányának el kell érnie legalább a 32 %-ot. Az éghajlat-politikai célterv értelmében – az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére vonatkozó uniós célkitűzés elérése érdekében – a megújuló energiának a teljes bruttó energia-fogyasztáson belüli részarányát 2030-ig **45 %-ra** kell növelni⁽⁷⁾. Ezért az említett irányelv 3. cikkében meghatározott célértéket növelni kell.
- (3a) Ezen irányelvnek „Az energiahatékonyság elsődlegessége: az elvektől a gyakorlatig – Iránymutatások és példák az energiaágazatban és azon túl történő döntéshozatalban való végrehajtáshoz” című, 2021. szeptember 28-i bizottsági ajánlással összhangban integrált megközelítést kell követnie, az adott ágazat és alkalmazás szempontjából a leginkább energiahatékony megújuló energiaforrást támogatva és előmozdítva a rendszerhatékonyságot annak érdekében, hogy a különböző gazdasági tevékenységekhez a lehető legkevesebb energiára legyen szükség.
- (3b) A „REPowerEU terv” elnevezésű, 2022. május 18-i bizottsági közleménye is megerősíti, hogy a fenntartható biometán előállításának 2030-ig legalább 35 milliárd m³-re való növelése költséghatékony utat jelent a megújuló energia részarányának növeléséhez és az uniós gázellátás diverzifikálásához, ezáltal támogatva az ellátás biztonságát és az uniós éghajlat-politikai törekvések megvalósulását. A Bizottságnak a szabályozási akadályok felszámolására irányuló uniós stratégiát kell kidolgoznia, előmozdítva a biometán termelésének fokozását és elterjesztését az EU belső gázpiacán.
- (3c) A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a nemzeti szabályozási keret a keresletoldali rugalmasság aktiválása révén valamennyi végfelhasználói ágazatban lehetővé tegye a villamosenergia iránti kereslet csökkentését a csúcsidőszakokban, ezáltal is támogatva a megújuló energiára vonatkozó célkitűzés költséghatékony elérését és a végfelhasználói ágazatok villamosítását, ugyanakkor aktív szerepet adva a háztartások és az iparágak számára az EU energiarendszerének biztosításában és dekarbonizációjában, és jutalmazva is őket ezért. E célból a tagállamok – az (EU) 2018/1999 rendelet 4. cikke d) pontjának (3) bekezdésével összhangban és a rendszer rugalmasságának növelése érdekében – az integrált energia- és éghajlat-politikai tervekben 2030-ig elérendő célként bevezethetik a csúcsidőszaki villamosenergia-kereslet legalább 5 %-os csökkentésére vonatkozó minimális célértéket.
- (3d) A 2021–2027-es időszakra szóló kohéziós politika öt célkitűzésének egyike a zöldebb Európa a tiszta energiába, a körforgásos gazdaságba, az éghajlatváltozás mérséklésébe és a fenntartható közlekedésbe történő beruházások előmozdítása révén. A kohéziós politikai alapoknak ezért törekedniük kell az egyenlőtlenségek növekedésének megakadályozására, segítséget nyújtva az átmenet során a legnagyobb terhet viselő régióknak, valamint ösztönözve az infrastrukturális beruházásokat és a munkavállalók új technológiákkal kapcsolatos képzését annak biztosítása érdekében, hogy senki se maradjon hátra.
- (3e) Az ERFA-nak támogatnia kell az energiahatékonyság előmozdítását és az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentését; ösztönöznie kell a megújuló energiákat; támogatnia kell az intelligens energiarendszerek és -hálózatok fejlesztését, valamint elő kell mozdítania a fenntartható multimodális városi mobilitást a nulla szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való átmenet részeként; az ESZA+ programnak a készségek és képesítések szükséges kiigazítása érdekében hozzá kell járulnia az oktatási és képzési rendszerek javításához, felkínálva az átképzést mindenki számára. és ezáltal munkaerőt és új munkahelyek létrejöttét biztosítva a környezettel, az éghajlattal, az energiával, a körforgásos gazdasággal és a biogazdasággal kapcsolatos szakterületeken (ld. az ESZA+ rendelet 4. cikkét).
- (3f) A megújuló energia előállításának erős helyi dimenziója van. Ezért fontos, hogy a tagállamok teljes mértékben bevonják a helyi és a regionális hatóságokat a nemzeti éghajlat-politikai intézkedések tervezésébe és végrehajtásába, biztosítva a finanszírozáshoz való közvetlen hozzáférést és a meghozott intézkedések végrehajtásának nyomon követését. A tagállamoknak adott esetben be kell építeniük a helyi és regionális hozzájárulásokat nemzeti energia- és klímaterveikbe.
- (3g) Elismeri egyrészt a kohéziós politika jelentős szerepét a klímasemlegességi célkitűzések elérésének támogatásában a szigeti régiókban (ahol bizonyos ágazatokhoz, így az energia- és közlekedési ágazathoz többletköltségek kapcsolódnak), másrészt a mobil technológiáknak az energiarendszerekre gyakorolt hatását e szigeti régiókban (ahol az ingadozó teljesítményű megújuló energia kezelése nagyarányú beruházásokat igényel).

⁽⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/2001 irányelve (2018. december 11.) a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról (HL L 328., 2018.12.21., 82. o.).

⁽⁷⁾ A Bizottság 2020. szeptember 17-i közleménye, Az EU 2030-ra vonatkozó éghajlat-politikai törekvésének fokozása – Beruházás a klímasemleges jövőbe az európai polgárok érdekében, 3. pont (COM(2020)0562).

2022. szeptember 14., szerda

- (3h) **Hangsúlyozza, hogy a távoli szigeti régiók, például a legkülső régiók kis méretük és elszigetelt energiarendszereik miatt jelentős energiaellátási kihívással szembesülnek, mivel a villamosenergia-termelés, a közlekedés és a fűtés terén általában a fosszilis tüzelőanyagok importjától függenek.**
- (3i) **Úgy véli, hogy a megújuló energia – beleértve az árapály-energiát is – használatát prioritásként kell kezelni, és hogy ez jelentős előnyökkel járhat különösen a szigetek számára, tekintettel a helyi közösségek szükségleteire, többek között a hagyományos építészet és a helyi élőhelyek megőrzésének szükségességére a szigetekeken; kéri ezért, hogy a megújuló energiaforrások széles skálájának fejlesztése részesüljön támogatásban, a földrajzi jellemzőik alapján; üdvözli a szigetek által indított zöldhidrogén-programokat.**
- (4) Egyre inkább elismerést nyer, hogy a bioenergiával kapcsolatos szakpolitikákat össze kell hangolni a biomassza-felhasználás lépcsőzetességének elvével⁽⁸⁾ annak érdekében, hogy az innovatív, magas hozzáadott értékű, bioalapú megoldások és a fenntartható, körforgásos biogazdaság fejlesztése érdekében méltányos hozzáférést biztosítsanak a biomassza-nyersanyagok piacához. A bioenergiára vonatkozó támogatási rendszerek kidolgozása során a tagállamoknak ezért figyelembe kell venniük az energetikai és nem energetikai célú felhasználásra rendelkezésre álló fenntartható biomassza-állományt, a nemzeti erdei szénelnyelők és ökoszisztémák fenntartását, **a biológiai sokszínűség védelmét**, valamint a körforgásos gazdaság és a lépcsőzetes biomassza-hasznosítás elvét, továbbá a 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben meghatározott hulladékhierarchiát⁽⁹⁾. **Lehetővé kell tenni azonban a számukra, hogy az elsődlegesen környezet- vagy tájvédelmi céllal (például közutak mentén) végzett munkálatokból származó hulladékok vagy maradáanyagok esetében támogatást nyújthassanak tönkéből vagy gyökereiből történő energiatermeléshez is. A tagállamok** jól meghatározott körülményektől, eltekintve, **például erdőtüzek megelőzése vagy mentési célú fakitermelés kivételével semmilyen más esetben sem** ösztönözhetik a minőségi hengeres faanyag energiatermelésre történő felhasználását. A lépcsőzetes felhasználás elvével összhangban a fás biomasszát legnagyobb gazdasági és környezeti hozzáadott értékének megfelelően kell felhasználni, a következő prioritási sorrendben: 1. faalapú termékek, 2. élettartamuk meghosszabbítása, 3. újrahasználat, 4. újrafeldolgozás, 5. bioenergia és 6. ártalmatlanítás. Azokban az esetekben, amikor a fás biomassza egyéb jellegű hasznosítása gazdaságilag nem életképes, vagy környezeti szempontból nem kívánatos, az energetikai hasznosítás a nem megújuló forrásokon alapuló energiatermelés csökkentéséhez járul hozzá. A tagállamok bioenergiával kapcsolatos támogatási rendszereit ezért azokra az alapanyagokra kell irányítani, amelyek esetében az anyagágazatokkal folytatott piaci verseny csekély, és amelyek energiaforrásként történő felhasználása – a nem fenntartható bioenergia-útvonalakra irányuló negatív ösztönzők elkerülése érdekében – pozitívnak tekinthető mind az éghajlat, mind a biológiai sokféleség szempontjából, amint azt a Közös Kutatóközpont „A fás biomassza energiatermelésre való felhasználása az EU-ban” című jelentésében¹³ megállapította⁽¹⁰⁾. Másrészt a lépcsőzetes kezelés elve további következményeinek meghatározásakor el kell ismerni azokat a nemzeti sajátosságokat, amelyek a tagállamok számára iránymutatással szolgálnak a támogatási rendszerek kialakításában. A hulladék keletkezésének megelőzését, újrafelhasználását és újrafeldolgozását prioritásként kell kezelni. A tagállamoknak el kell kerülniük olyan támogatási rendszerek létrehozását, amelyek ellentétesek lennének a hulladék kezelésére vonatkozó célokkal és az újrafelhasználható hulladékok nem hatékony felhasználásához vezetnének. Továbbá a bioenergia hatékonyabb felhasználásának biztosítása érdekében 2026-tól a tagállamok nem támogathatják többé a kizárólag villamos energiát termelő erőműveket, kivéve, ha a létesítmények a fosszilis tüzelőanyagokról való átállásuk tekintetében különleges felhasználási státusszal rendelkező régiókban találhatók, **szén-dioxid-leválasztást és -tárolást alkalmaznak, vagy ha a létesítmények kapcsolt energiatermelés céljára nem módosíthatók, indokolt, kivételes esetekben és a Bizottság jóváhagyása mellett.**
- (5) A megújuló forrásokból történő villamosenergia-termelés gyors növekedése és költség-versenyképessége lépést tud tartani a villamos energia energiaigényen belüli növekvő részarányával: használhatunk például hőszivattyúkat a helyiségek fűtésére vagy alacsony hőmérsékletű ipari folyamatok esetében, elektromos járműveket a szállításban, illetve elektromos kemencéket bizonyos iparágakban. A megújuló energiaforrásokból előállított villamos energiát szintetikus üzemanyagok előállítására is fel lehet használni a nehezen dekarbonizálható közlekedési ágazatok

⁽⁸⁾ A lépcsőzetes megközelítés elvének célja a biomassza-felhasználás erőforrás-hatékonyságának elérése azáltal, hogy ahol csak lehetséges, a biomassza-felhasználást az energiafelhasználással szemben kell előnyben részesíteni, növelve ezáltal a rendszeren belül rendelkezésre álló biomassza mennyiségét. A lépcsőzetes felhasználás elvével összhangban a fás biomasszát legnagyobb gazdasági és környezeti hozzáadott értékének megfelelően kell felhasználni, a következő prioritási sorrendben: 1) faalapú termékek, 2. élettartamuk meghosszabbítása, 3. újrahasználat, 4. újrafeldolgozás, 5. bioenergia és 6. ártalmatlanítás.

⁽⁹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2008/98/EK irányelve (2008. november 19.) a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről (HL L 312., 2008.11.22., 3. o.).

⁽¹⁰⁾ <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC122719>

2022. szeptember 14., szerda

számára, például a légi és a tengeri közlekedésben. **A konkrét célkitűzésekhez igazodó innovatív technológiákat kell kifejleszteni, mivel ezek hozzájárulhatnak a 2030-ig, valamint a 2050-ig elérendő éghajlati célok eléréséhez.** A villamosítás keretének lehetővé kell tennie a szilárd és hatékony koordinációt, és ki kell terjesztenie a piaci mechanizmusokat, hogy a térben és időben egyaránt megfeleljenek a keresletnek és a kínálatnak, ösztönöznie kell a rugalmasságba, **az energiatárolásba, a keresletoldali válaszba és más rugalmassági mechanizmusokba** való beruházásokat, és segítenie kell az ingadozó teljesítményű megújulóenergia-termelés nagy arányban történő integrálását. A tagállamoknak ezért **az energiahatékonyság első elvével összhangban** biztosítaniuk kell, hogy a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia elterjedése a növekvő kereslet kielégítéséhez igazodó ütemben folytatódjon, **többek között azáltal, hogy uniós szinten koordinálják az importstratégiákat, biztosítva ugyanakkor, hogy a kereslet rugalmasan igazodjon a megújulóenergia-termeléshez.** Ennek érdekében a tagállamoknak létre kell hozniuk egy olyan keretet, amely piaci szempontból összeegyeztethető mechanizmusokat foglal magában a **rugalmas** megújuló energia nagy mennyiségben történő előállítására alkalmas biztonságos és megfelelő villamosenergia-rendszerek, valamint a villamosenergia-rendszerbe teljes mértékben integrálódott tárolólétesítmények előtt álló, még fennálló akadályok kezelésére. Ennek a keretnek különösen kezelnie kell a még fennálló olyan akadályokat, ideértve a nem pénzügyi akadályokat is, mint például azt, hogy a hatóságok nem rendelkeznek elegendő digitális és emberi erőforrással ahhoz, hogy egyre több engedélykérelmet dolgozzanak fel.

- (5a) **Az (EU) 2018/2001 irányelv kritériumainak megfelelően innovatív technológiákat, például hibrid hőszivattyúkat kell kifejleszteni és alkalmazni, mivel ezek a 2030-ra kitűzött éghajlat-politikai célokban rögzített átmenethez szükséges technológiaként használhatók, valamint hozzájárulnak a 2050-re kitűzött éghajlat-politikai célok megvalósításához is.**
- (5b) **Az EU jövőbeli gazdaságirányítási keretének ösztönöznie kell a tagállamokat a zöld átmenet felgyorsításához szükséges reformok végrehajtására, és lehetővé kell tennie a szükséges technológiákba történő beruházásokat.**
- (6) A megújuló energiaforrások tagállamon belüli részarányának kiszámításakor a nem biológiai eredetű megújuló üzemanyagokat abban az ágazatban kell figyelembe venni, ahol azokat felhasználják (villamos energia, fűtés és hűtés, illetve közlekedés). **Amennyiben a nem biológiai eredetű megújuló üzemanyagokat az előállítás helye szerinti tagállamtól eltérő tagállamban fogyasztják, úgy a nem biológiai eredetű megújuló üzemanyagok használatával előállított energia elszámolás szerinti részaránya a fogyasztás helye szerinti országban és ágazatban a mennyisége 80 %-át, az előállítás helye szerinti országban pedig 20 %-át teszi ki, kivéve, ha az érintett tagállamok ettől eltérő megállapodást kötnek egymással. A tagállamok közötti megállapodások az uniós megújulóenergia-platformon (URDP) kötött egyedi együttműködési megállapodás formáját ölthetik. A Bizottságot az ilyen megállapodásokról minden esetben értesíteni kell, és az ezekre vonatkozó információkat – többek között a kínálat és a kereslet pontos mennyiségét, az átruházás időpontját és azt az időpontot, amikortól a megállapodás működőképesé válik – hozzáférhetővé kell tenni. A részcélok tekintetében a nem biológiai eredetű megújuló üzemanyagok mennyiségének 100 %-a a felhasználás szerinti országban kerül elszámolásra. A kétszeres beszámítás elkerülése érdekében az ilyen üzemanyagok előállításához felhasznált, megújuló energiaforrásokból előállított villamos energiát nem kell figyelembe venni. Ez az eljárás az ilyen üzemanyagokra vonatkozó elszámolási szabályok harmonizációját eredményezné az irányelv egészében, függetlenül attól, hogy azokat a megújuló energiára vonatkozó átfogó célkitűzésbe vagy valamely részcéliba számítják-e be. Lehetővé tenné a ténylegesen energia-fogyasztás beszámítását is, figyelembe véve az ezen üzemanyagok előállítási folyamata során fellépő energia-veszteségeket. Emellett lehetővé tenné az Unióba behozott és ott fogyasztott, nem biológiai eredetű megújuló üzemanyagok elszámolását.**
- (6a) **Mivel a töltőáram csak akkor fenntartható, ha tiszta energiából állítják elő, a villamosított hő-, közlekedési és ipari termékek életciklus-elemzéseinek mindig figyelembe kell venniük az azt megelőző villamosenergia-termelésen belül megmaradt fosszilis részarányt.**
- (7) A megújuló energia használatának előmozdítása érdekében folytatott tagállami együttműködés statisztikai átruházások, támogatási rendszerek vagy közös projektek formájában valósulhat meg. Európa-szerte lehetővé teszi a megújuló energia költséghatékony felhasználását, és hozzájárul a piaci integrációhoz. A benne rejlő lehetőségek ellenére az együttműködés nagyon korlátozott volt, ami a megújuló energia használatának hatékony növelése terén

2022. szeptember 14., szerda

az optimálistól elmaradó eredményekhez vezetett. A tagállamokat ezért kötelezni kell arra, hogy **a több mint 100 TWh éves villamosenergia-fogyasztással rendelkező tagállamok esetében 2025 decemberéig kísérleti projektek, 2030-ig pedig egy harmadik projekt** végrehajtásával teszteljék az együttműködést. Az (EU) 2020/1294 bizottsági végrehajtási rendelettel⁽¹⁾ létrehozott uniós megújulóenergia-finanszírozási mechanizmus keretében nemzeti hozzájárulásokból finanszírozott projektek alkalmasak lennének az érintett tagállamok ilyen kötelezettségnek teljesítésére.

- (7a) **Az intézkedéseknek az uniós politikák valamennyi területén az újonnan meghatározott éghajlat-politikai célok és a klímasemlegesség elérésére kell törekedniük. Ez a helyzet a kohéziós politika esetében, amely már több mint húsz éve járul hozzá a gazdaság dekarbonizációjához, olyan példákkal és bevált gyakorlatokkal szolgálva, amelyek más politikai vetületekben – például ezen irányelv módosításában – is megnyilvánulhatnak. A kohéziós politika nem csupán helyi és regionális igények kielégítésére kínál beruházási lehetőségeket az európai strukturális és beruházási alapok (esb-alapok) révén, hanem integrált szakpolitikai keretet is biztosít, hogy csökkentse az európai régiók közötti fejlettségbeli különbségeket, és segítse őket a fejlődésüket akadályozó számos kihívás kezelésében, többek között a környezetvédelem, a minőségi foglalkoztatás és a méltányos, inkluzív és fenntartható fejlődés terén;**
- (7b) **A helyi és regionális önkormányzatok döntő szerepet játszanak az integrált és decentralizált energia-rendszerekben. Az Európai Bizottságnak ezért támogatnia kell a helyi és regionális önkormányzatokat a határokon átnyúló együttműködésben, segítséget nyújtva számukra együttműködési mechanizmusok – többek között az európai területi együttműködési csoportosulás (EGTC) – létrehozásában.**
- (7c) **A kohéziós politika fokozza a koherenciát és a koordinációt a kohéziós politika és más uniós jogalkotási területek között, javítja az éghajlati szempontok szakpolitikai integrációját, hatékonyabb forrásalapú szakpolitikákat tervez, célzott uniós finanszírozást biztosít, és mindebből következően javítja az éghajlatpolitikák gyakorlati végrehajtását.**
- (7d) **A klímasemleges gazdaságra való átállás során rendkívül fontos a többszintű kormányzás elvének és a partnerség elvének teljes körű fenntartása, mivel a környezetvédelem és az éghajlatváltozás terén a helyi és regionális önkormányzatok rendelkeznek közvetlen hatáskörökkel, hiszen ők hajtják végre az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással kapcsolatos fellépések 90 %-át és az éghajlatváltozás mérséklésével kapcsolatos fellépések 70 %-át. Emellett az önkormányzatok olyan intézkedéseket is kidolgoznak, amelyek célja az éghajlatbarát magatartás előmozdítása a polgárok körében, beleértve a hulladékgazdálkodáshoz, az intelligens mobilitáshoz, a fenntartható lakhatáshoz és az energiafogyasztáshoz kapcsolódó magatartást is.**
- (8) **A tengeri megújuló energiára vonatkozó stratégia ambiciózus célkitűzést vezet be, amely szerint 2050-re 300 GW tengeri szélenergiát és 40 GW óceánenergiát kell előállítani az Unió valamennyi tengeri medencéjében. E lépésváltás biztosítása érdekében a tagállamoknak a tengeri medencék szintjén határokon átnyúló együttműködést kell folytatniuk. A tagállamoknak ezért közösen meg kell határozniuk az egyes tengeri medencékben 2050-ig termelendő tengeri megújulóenergia-mennyiséget, illetve a 2030-ban és 2040-ben megvalósítandó időközi lépéseket, és tengeri területrendezési tervükben megfelelő területet kell rendelniük ehhez. Amennyiben esetlegesen eltérés van a tagállamok tengeri megújuló energiaforrásainak potenciális mennyisége és a tengeri megújuló energia tervezett mennyisége között, úgy a Bizottságnak kiegészítő intézkedéseket kell hoznia ezen eltérés csökkentése érdekében. E célkitűzéseknek tükröződnie kell az (EU) 2018/1999 rendelet alapján 2023-ban és 2024-ben benyújtandó aktualizált nemzeti energia- és klímatervekben. A mennyiség meghatározásakor a tagállamoknak figyelembe kell venniük az egyes tengeri medencék tengeri megújulóenergia-potenciálját, az átviteli hálózati infrastruktúrájának műszaki és gazdasági megvalósíthatóságát, a környezetvédelmet, a biológiai sokféleséget, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást és a tenger egyéb felhasználási módjait – különösen az érintett területeken már folyamatban lévő tevékenységeket és a környezet lehetséges károsodását –, valamint az Unió dekarbonizációs célkitűzéseit. Emellett a tagállamoknak fokozottan mérlegelniük kell annak lehetőségét, hogy – hibrid projektek, vagy egy későbbi szakaszban összekapcsoltabb hálózat formájában – a tengeri megújulóenergia-termelést több tagállamot összekötő átviteli vezetékekkel kombinálják. Ez lehetővé tenné a villamos energia különböző irányú áramlását, így maximalizálná a társadalmi-gazdasági jólétet, optimálissá tehetné az infrastrukturális kiadásokat és lehetővé válna a fenntarthatóbb tengerhasználat. A tengeri medencével határos tagállamoknak a tengeri területrendezési folyamatot kell alkalmazniuk, biztosítva a nyilvánosság erőteljes részvételét célzó megközelítés alkalmazását annak érdekében, hogy figyelembe vegyék valamennyi érdekelt fél és part menti közösség véleményét.**

⁽¹⁾ A Bizottság (EU) 2020/1294 végrehajtási rendelete (2020. szeptember 15.) az uniós megújulóenergia-finanszírozási mechanizmusról (HL L 303., 2020.9.17., 1. o.).

2022. szeptember 14., szerda

- (8a) *Az európai tengerekben és óceánokban – többek között a szigetek környékén és a legkülső régiókban – a megújuló energiában rejlő lehetőségek kiaknázásához szükségesnek tartott feltételek eltérők. Az Unió ezért alternatív technológiák kifejlesztését kezdi meg, amelyek képesek arra, hogy ne gyakoroljanak negatív hatást a tengeri környezetre e különösen fontos övezetekben.*
- (8b) *Európa minden tengeri és óceáni területén ki kell aknázni a megújuló energiában rejlő potenciális lehetőségeket, és mivel ennek során figyelembe kell venni a tengeri környezet földrajzi sokféleségét és hasznosításának alternatív módjait, sokkal szélesebb körű technológiai megoldásokra van szükség. Az ilyen megoldások közé tartoznak az úszó tengeri szél- és naperőműparkok, a hullám-, az áramlat- és árapály energia, a hőmérséklet-gradiensek és a sótartalom-gradiensek közötti különbség, a tengervízzel való hűtés és fűtés, a geotermikus energia és a tengeri biomassa (algák).*
- (8c) *A megújuló energiával kapcsolatos projektek vidéki területeken (és általánosságban véve mezőgazdasági területeken) történő létesítését az arányosság, a komplementaritás és a kompenzáció elvének kell vezérelnie. A tagállamoknak biztosítaniuk kell a megújulóenergia-projektek rendezett módon történő megvalósítását, elkerülve termőföldek elvesztését és ösztönözve a megújulóenergia-termelést a mezőgazdasági termeléssel és az állattenyésztéssel összeegyeztető technológiák kifejlesztését és alkalmazását.*
- (9) *A megújulóenergia-vásárlási megállapodások piaca gyorsan növekszik, és a tagállamok támogatási rendszerei mellett kiegészítő utat biztosít a megújulóenergia-termelés piacához vagy közvetlenül a nagykereskedelmi villamosenergia-piacon történő értékesítéshez. Ugyanakkor e megállapodások a termelő számára bizonyos biztos bevételi forrást jelentenek, a felhasználók pedig stabil villamosenergia-árat élvezhetnek. A megújulóenergia-vásárlási megállapodások piaca továbbra is néhány tagállamra és nagyvállalatra korlátozódik, és az uniós piac nagy részén továbbra is jelentős adminisztratív, technikai és pénzügyi akadályok állnak fenn. A megújuló energia vásárlására vonatkozó megállapodások mellett a Bizottság felméri a fűtési és hűtési célú megújulóenergia-vásárlási megállapodások bevezetésének akadályait, e megállapodások ugyanis egyre nagyobb szerepet játszanak majd az Unió éghajlat-politikai és megújulóenergia-célkitűzéseinek elérésében. A 15. cikkben foglalt, a megújuló energia vásárlására vonatkozó megállapodások alkalmazásának ösztönzésére irányuló meglévő intézkedéseket ezért tovább kell erősíteni azáltal, hogy feltárják az ilyen megállapodások pénzügyi kockázatainak csökkentésére felhasználható hitelgarancia-lehetőségeket, figyelembe véve, hogy e garanciáknak – amennyiben állami garanciákról van szó – nem szabad kizorítaniuk a magánfinanszírozást.*
- (10) *A túlságosan bonyolult és indokolatlanul hosszadalmas adminisztratív eljárások jelentős mértékben akadályozzák a megújuló energia hasznosítását. A megújulóenergia-projektek és a hozzájuk kapcsolódó hálózati infrastrukturális projektek adminisztratív terheinek megkönnyítése érdekében az adminisztratív és engedélyezési eljárások további egyszerűsítésére van szükség. A Bizottságnak az új megújulóenergia-projektekre vonatkozó engedélyezési eljárások lerövidítése és egyszerűsítése érdekében az ezen irányelv hatálybalépésétől számított egy éven belül felül kell vizsgálnia az engedély megadására vonatkozó iránymutatásokat. A fő teljesítménymutatókat ezen iránymutatások összefüggésében kell kidolgozni.*
- (10a) *A helyi és regionális önkormányzatok kulcsszerepet játszanak abban, hogy Európa közelebb kerüljön energiaügyi és éghajlat-politikai célkitűzéseinek eléréséhez. A helyi szintű energiatermelés alapvető fontosságú a megújulóenergia-termelés előmozdítása, a külső energiafüggőség csökkentése és az energiaszegénységi arányok csökkentése szempontjából.*
- (11) *Az épületek – a bennük rejlő potenciál kiaknázásával – hatékonyan hozzájárulhatnak ahhoz, hogy az Unióban csökkenjen az üvegházhatást okozó gázok kibocsátása. Ebben az ágazatban a megújulóenergia-termelés és -felhasználás részarányának növelésével a fűtés és a hűtés dekarbonizációjára lesz szükség – különösen helyi kontextusban – ahhoz, hogy teljesülhessen az európai klímarendeletben meghatározott uniós klímasemlegességi célkitűzés elérésére irányuló törekvés. Az elmúlt évtizedben azonban stagnált a megújuló energiaforrások fűtési és hűtési célú, nagyrészt a biomassa fokozott felhasználásán alapuló alkalmazása. A megújuló energia épületekben történő termelésének és felhasználásának növelésére irányuló indikatív célok kitűzése nélkül nem lesz lehetőség az előrehaladás nyomon követésére és a megújuló energiaforrások elterjedésében jelentkező szűk keresztmetszetek azonosítására. A tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy a hulladékhőt és a hulladék hűtőhatást 20 %-os korlátig beszámítsák az épületekben felhasznált megújuló energiára vonatkozó indikatív célkitűzésbe, 54 %-os felső határ mellett. Emellett a célok meghatározása hosszú távú jelzést ad a befektetőknek, többek között a közvetlenül 2030 után következő időszakra vonatkozóan is. Így bővülnek az épületek energiahatékonyságával és energetikai teljesítményével kapcsolatos kötelezettségek, és biztosítható az energiahatékonyság elsődlegességére*

2022. szeptember 14., szerda

vonatkozó elvnek való megfelelés. Ezért indikatív célokat kell meghatározni a megújuló energia épületekben való felhasználására vonatkozóan, amelyek orientálják és ösztönzik a tagállamokat, hogy erőfeszítéseket tegyenek a megújuló energia **helyben vagy a közelben található** épületekben való felhasználásában és előállításában rejlő lehetőségek kihasználására és előmozdítják a megújuló energiát előállító technológiák fejlesztését, és **segítik azok hatékony integrálását integrálását az energiarendszerbe**, miközben biztonságot nyújtanak a beruházóknak és a helyi szintű szerepvállalásnak, **valamint hozzájárulnak a rendszerhatékonysághoz. A kibocsátáskereskedelmi rendszerek célja, hogy növeljék a fosszilis energia költségeit, és piacvezérelt energiatakarékosági beruházásokhoz vagy a megújuló energiára való átálláshoz vezessenek. El kell kerülni, hogy a kibocsátáskereskedelmi rendszerek és az uniós jog által előírt egyéb célértékek a fogyasztókra kettős terheket rójanak.**

- (11a) **Oroszország Ukrajna elleni invázióját követően a gyors energetikai átállás melletti érvek még sosem voltak erősebbek és világosabbak. Oroszország fedezi az EU teljes gázfogyasztásának több mint 40 %-át, amelyet főként az építőiparban használnak fel, amely az EU teljes energiafogyasztásának 40 %-áért felelős. A napelemes tetők és hőszivattyúk kiépítésének felgyorsításával az EU jelentős mennyiségű fosszilis tüzelőanyag-behozattal takaríthat meg. Az ilyen beruházások előreütemezése révén az EU gyorsabban csökkentheti függőségét a külső beszállítóktól. A REPowerEU szerint csak 2022-ben további 2,5 milliárd m³ gázt lehetne megtakarítani legfeljebb 15 TWh tetőre szerelt napelemes fotovoltaikus rendszerek telepítésével, minden 10 millió beépített hőszivattyúval pedig újabb 12 milliárd m³-t. Ugyanakkor ez jelentős lökést adna a helyi munkaerőpiacoknak, mivel a napelemtetők telepítési hulláma önmagában akár 225 000 helyi munkahelyet is teremthetne a telepítési üzletágban ⁽¹²⁾.**
- (12) A szakképzett munkaerő – különösen a megújuló energiaforrásokat hasznosító fűtési és hűtési rendszerek üzembe helyezői és tervezői – elégtelen száma lassítja a fosszilis tüzelőanyagokkal működő fűtési rendszerek megújuló energiaforrásokon alapuló rendszerekkel való felváltását, és jelentős mértékben akadályozza a megújuló energiaforrások épületekben, iparban és mezőgazdaságban történő használatát. A tagállamoknak együtt kell működniük a szociális partnerekkel és a megújulóenergia-közösségekkel a szükséges készségek előrehajlása érdekében. Elegendő számú, magas színvonalú és **hatékony tovább- és átképzési stratégiára, valamint képzési programra és tanúsítási lehetőségre van szükség, amelyek biztosítják a megújuló energiaforrásokkal működő fűtési és hűtési rendszerek széles skálájának, valamint az elektromos járművek töltőállomásainak megfelelő telepítését és megbízható működését, és úgy kell kialakítani őket, hogy minden munkavállaló számára vonzó legyen az ilyen képzési programokban és tanúsítási rendszerekben való részvétel.** A tagállamoknak mérlegelniük kell, hogy milyen intézkedésekkel lehet vonzóvá tenni a szóban forgó foglalkozási területeket azon csoportok számára, amelyek az ilyen területeken jelenleg csak kis számban vannak jelen. A fogyasztók bizalmának elnyerése, valamint a megújuló energiát hasznosító fűtési és hűtési rendszerek megfelelő telepítését és működtetését garantáló, a konkrét igényekhez igazodó tervezési és üzembe helyezési lehetőségekhez való egyszerű hozzáférés biztosítása érdekében közzé kell tenni a képzett és tanúsított üzembe helyezők listáját.
- (12a) **A mezőgazdasági és kertészeti vállalkozások rendelkeznek térrel és tetőfelülettel, ráadásul biomasszát termelnek. Ezek olyan eszközök, amelyek lehetővé teszik számukra, hogy kulcsszerepet játsszanak a vidéki területek és a vidéki közösségek energetikai átállásában, különös tekintettel a termelés decentralizált jellegére. Az ágazat viszonylag kevés energiát használ, és lényegesen több megújuló energiát képes előállítani, mint amennyire szüksége van. Ezért az energiamegosztás és az energiaközösségek elterjedését tovább kell ösztönözni és támogatni.**
- (13) A származási garanciák a fogyasztók tájékoztatásának, valamint a megújuló energia vásárlásáról szóló megállapodások további elterjedésének kulcsfontosságú eszközei. A származási garanciák használatára vonatkozó koherens uniós alap létrehozása, valamint a megújulóenergia-vásárlási megállapodásokat kötő személyek számára a megfelelő igazoló bizonyítékokhoz való hozzáférés biztosítása érdekében valamennyi megújulóenergia-termelő számára lehetővé kell tenni, hogy származási garanciát kapjon, a tagállamok azon kötelezettségének sérelme nélkül, hogy figyelembe vegyék a származási garanciák piaci értékét, amennyiben az energiatermelők pénzügyi támogatásban részesülnek. **A tagállamok által előírt származási garanciák rendszerének az Unió egész területén alkalmazandó, harmonizált rendszernek kell lennie. A rugalmasabb energiarendszer és a növekvő fogyasztói kereslet innovatívabb, digitális, technológiailag fejlett és megbízhatóbb eszközt követel meg a megújuló energia**

⁽¹²⁾ Európai Bizottság, Közös Kutatóközpont (2020), Arnulf Jäger-Waldau: The Untapped Area Potential for Photovoltaic Power in the European Union (A fotovoltaikus energia kiaknázatlan területi potenciálja az Európai Unióban).

2022. szeptember 14., szerda

növekvő termelésének támogatása és dokumentálása érdekében. Különösen az innovatív technológiák biztosíthatják a származási garanciák nagyobb térbeli és időbeli granularitását. E területen a digitális innováció elősegítése érdekében a tagállamoknak kiegészítő méretgranularitást kell bevezetniük a származási garanciákra vonatkozó rendszerekben.

- (13a) **A Bizottság 2022. március 8-i közleményében meghatározott, a megfizethetőbb, biztonságosabb és fenntarthatóbb energiára irányuló együttes európai fellépéssel összhangban a tagállamoknak adott esetben értékelniük kell, hogy szükség van-e a meglévő gázhálózati infrastruktúra bővítésére a megújuló forrásokból származó gáz integrációjának megkönnyítése és a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség csökkentése érdekében, különösen akkor, ha ez az infrastruktúra jelentős mértékben hozzájárul legalább két tagállam vagy egy tagállam és egy harmadik ország összekapcsolásához.**
- (14) Fokozni kell a távfűtési és távhűtési hálózati infrastruktúra fejlesztését, és arra kell törekedni, hogy – a megújuló energia alkalmazásának fokozása és az energiarendszer integrációjának elmélyítése érdekében – a fűtés és a hűtés során a megújuló energiaforrások szélesebb köre hatékony és rugalmas módon kerüljön alkalmazásra. Ezért naprakésszé kell tenni azon megújuló energiaforrások jegyzékét, amelyeket a távfűtési és távhűtési hálózatokban egyre nagyobb mértékben célszerű alkalmazni, és amelyek esetében integrálni kell a rendszerbe rugalmasságot biztosító, energiahatékonyt növelő és költséghatékonyabb működés lehetővé tevő hőenergia-tárolást.
- (14a) **Az időszakosan rendelkezésre álló megújuló villamos energia hálózatba történő integrálására irányuló tagállami intézkedések kapcsolódhatnak olyan megoldások kifejlesztéséhez – amennyiben a hálózat stabilitása és az ellátás biztonsága biztosított –, mint a tárolólétesítmények, a keresletoldali kezelés és a hálózatkiegyenlítő erőművek, valamint a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelő erőművek, amelyek az időszakosan rendelkezésre álló megújuló villamos energia támogatása érdekében részt vesznek a hálózat kiegyensúlyozásában.**
- (15) Mivel 2030-ra várhatóan több mint 30 millió elektromos jármű lesz az Unióban, biztosítani kell, hogy azok teljes mértékben hozzá tudjanak járulni a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia rendszerintegrációjához, és így költségoptimalizált módon lehetővé tegyék a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia nagyobb részarányának elérését. Teljes mértékben ki kell használni az elektromos járműveknek azt a képességét, hogy a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energiát az energiabőség időszakában felhasználják, energiaszűkös időszakokban pedig visszatáplálják a hálózatba, **hozzájárulva a megújuló energiaforrásokból előállított ingadozó villamos energia rendszerintegrációjához, biztosítva egyúttal a biztonságos és megbízható villamosenergia-ellátást is.** Ezért szükséges a 2014/94/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvben és [az elemekről és a hulladékelemekről, a 2006/66/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről és az (EU) 2019/1020 rendelet ⁽¹³⁾ módosításáról szóló rendeletjavaslatban] szereplő intézkedéseket kiegészítő, az elektromos járművekre, valamint a megújuló energiaforrásokra és az azokhoz való hozzáférés módjára és időpontjára vonatkozó egyedi intézkedések bevezetésére. **Emellett a napenergiával működő elektromos járművek döntően hozzájárulhatnak az európai közlekedési ágazat dekarbonizációjához. A hagyományos akkumulátoros elektromos járművekhez képest jelentősen energiahatékonyabbak, a töltés során nem támaszkodnak nagymértékben a villamosenergia-hálózatra, és további tiszta energiát termelhetnek, amelyet kétirányú töltéssel visszatáplálhatnak a hálózatba, hozzájárulva Európa energiatápellátásához és megújulóenergia-termeléséhez.** [Mód. 26]
- (15a) **Teljes mértékben ki kell aknázni a hálózatkiegyenlítő erőművekben és a kapcsolt energiatermelő erőművekben rejlő lehetőségeket, amelyek az ingadozó teljesítményű megújuló villamos energia támogatása érdekében részt vesznek a hálózatkiegyenlítésben, és így lehetővé teszik az ilyen megújuló villamos energia térnyerését.**
- (16) Annak érdekében, hogy a megosztott tárolóeszközök aggregálásából származó rugalmassági és kiegyenlítő szolgáltatások versenyképes módon fejlődjenek, az elemekre vonatkozó alapvető információkhoz, például az állapothoz, a töltöttségi szinthez, a kapacitáshoz és a teljesítmény-beállítási ponthoz való valós idejű hozzáférést megkülönböztetésmentes feltételek mellett és díjmentesen kell biztosítani az elemek tulajdonosai vagy felhasználói, valamint a nevükben **a kifejezett hozzájárulásuk birtokában** eljáró szervezetek, például az épületenergetikai rendszer kezelői, a mobilitási szolgáltatók és más villamosenergia-piaci szereplők, közöttük **az elektromos járművek használói számára, a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló (EU) 2016/679 rendelet (általános adatvédelmi rendelet) ⁽¹⁴⁾ vonatkozó rendelkezéseivel maradéktalanul összhangban.** Ezért van szükség olyan intézkedések bevezetésére, amelyek a háztartási elemekkel, elektromos járművekkel, **intelligens fűtő- és hűtőrendszerekkel, valamint egyéb intelligens**

⁽¹³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/94/EU irányelve (2014. október 22.) az alternatív üzemanyagok infrastruktúrájának kiépítéséről (HL L 307., 2014.10.28., 1. o.).

⁽¹⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) (HL L 119., 2016.5.4., 1. o.).

2022. szeptember 14., szerda

eszközökkel kapcsolatos, az integrációt érintő műveletek megkönnyítése érdekében kezelik az ilyen adatokhoz való hozzáférés szükségességét, kiegészítve az elemek újrafelhasználásának megkönnyítésével kapcsolatos elemadatokhoz való hozzáférésre vonatkozó, [az elemekről és a hulladékelemekről, a 2006/66/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről és az (EU) 2019/1020 rendelet módosításáról szóló bizottsági rendeletjavaslatban] foglalt rendelkezéseket. Az elektromos járművek elemeinek adataihoz való hozzáférésre vonatkozó rendelkezéseket a járművek típusjóváhagyására vonatkozó uniós jogszabályokban megállapított rendelkezéseken felül kell alkalmazni.

- (17) A közúti, vasúti, tengeri és egyéb közlekedési módokban az elektromos járművek növekvő száma szükségessé teszi a töltési műveletek optimalizálását és oly módon történő kezelését, hogy ne okozzanak forgalmi torlódásokat, és teljes mértékben kihasználják annak előnyét, hogy a rendszerben rendelkezésre áll megújuló energiaforrásokból előállított és alacsony árú villamos energia. Azokban az esetekben, amikor **az intelligens és kétirányú töltés** a közlekedésben használt elektromosjármű-flották révén és általában a villamosenergia-rendszer tekintetében is elősegítene a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia további hatékony elterjedését, ezt a funkciót is elérhetővé kell tenni. Tekintettel az elektromos töltőállomások hosszú élettartamára, a töltőinfrastruktúrára vonatkozó követelményeket úgy kell aktualizálni, hogy azok megfeleljenek a jövőbeli igényeknek, és ne eredményezzenek fejlődést gátló technológiai és szolgáltatás-beszűkülést.
- (18) Az elektromobilitás-szolgáltatókkal és a villamosenergia-piaci szereplőkkel szerződéses megállapodást kötő elektromosjármű-használók számára jogot kell biztosítani arra, hogy tájékoztatást és magyarázatot kapjanak a megállapodás feltételeinek a járművek használatára és a jármű elemének állapotára gyakorolt hatásáról. Az elektromobilitás-szolgáltatók és a villamosenergia-piaci szereplők kötelesek egyértelműen elmagyarázni az elektromos járművek használóinak, hogy milyen díjazásban részesülnek azokért a rugalmassági, kiegyenlítő és tárolási szolgáltatásokért, amelyeket a villamosenergia-rendszer és a piac számára az elektromos jármű használatával nyújtanak. Az említett megállapodások megkötésekor a jármű használatával összefüggésben az elektromos járművek használói számára is biztosítani kell ezeket a fogyasztói jogokat, különös tekintettel személyes adataik – például a helymeghatározás és a vezetési szokások – védelmére. Az ilyen megállapodások részét képezhetik továbbá az elektromos járművek használóinak az elektromos járműben való felhasználásra vásárolt villamos energia típusára vonatkozó, valamint egyéb preferenciái. A fenti okokból fontos **biztosítani, hogy a kiépítendő töltőinfrastruktúra a lehetőleg hamarabb kerüljön felhasználásra. A fogyasztók e-mobilitásba vetett bizalmának megerősítése érdekében lényeges**, hogy az elektromos járművek használói több elektromos töltőállomáson is használhassák előfizetésüket. Ez azt is lehetővé teszi, hogy az elektromos járművek használójának szolgáltatója az elektromos járművet – az elektromos jármű használójának preferenciáin alapuló kiszámítható tervezés és ösztönzők révén – optimálisan integrálja a villamosenergia-rendszerbe. Ez összhangban van a fogyasztóközpontú és termelő-fogyasztó alapú energiarendszer elveivel, valamint az (EU) 2019/944 irányelv rendelkezései szerint az elektromos járművek végső fogyasztónak minősülő használóinak szolgáltató-választási jogával is.
- (18a) **A háztartási és az elektromos járművek akkumulátorain kívül számos más készülék, például intelligens fűtő- és hűtőkészülékek, melegvíz-tartályok, hőenergia-tároló egységek és egyéb intelligens eszközök jelentős keresletoldali reakálási potenciállal rendelkeznek, amelyet sürgősen ki kell használni annak érdekében, hogy a fogyasztók rugalmasan tudjanak alkalmazkodni az energiarendszerhez. Ezért olyan intézkedéseket kell bevezetni, amelyek lehetővé teszik a felhasználók, valamint a tulajdonosok és a felhasználók nevében eljáró harmadik felek, például a villamosenergia-piac szereplői számára a felhasználóoldali válasz szempontjából lényeges adatokhoz való való idejű hozzáférést megkülönböztetésmentes feltételek mellett és díjmentesen, az (EU) 2016/679 rendelet vonatkozó rendelkezéseinek teljes körű tiszteletben tartása mellett.**
- (19) **Ennek megfelelően a megosztott és decentralizált energiatermelés, keresletoldali válasz és tárolóeszközök, például a háztartási elemek és az elektromos meghajtású gépjárműben használt elemek, az intelligens fűtési és hűtési rendszerek és más intelligens eszközök, valamint hőenergia-tároló egységek** aggregálás révén jelentős rugalmassági és kiegyenlítő szolgáltatásokat nyújthatnak a hálózat számára. Az ilyen **eszközök és a kapcsolódó** szolgáltatások fejlesztésének megkönnyítése érdekében a **decentralizált energiatermelő és tárolóeszközök** összekapcsolására és üzemeltetésére vonatkozó szabályozási rendelkezéseket – például a tarifákat, a kötelezettségvállalási időket és a csatlakozási előírásokat – úgy kell meghatározni, hogy azok ne akadályozzák az összes ilyen tárolóeszközben – ideértve a kis és mobil eszközöket is – rejlő azon lehetőséget, hogy – a nagyobb, helyhez kötött tárolóeszközökhöz képest – rugalmassági és kiegyenlítő szolgáltatásokat kínálhatnak a rendszer számára, és hozzájárulhatnak

2022. szeptember 14., szerda

a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia további elterjedéséhez. **A tagállamoknak egyenlő versenyfeltételeket kell biztosítaniuk a kisebb piaci szereplők, különösen megújulóenergia-közösségek számára annak érdekében, hogy aránytalan adminisztratív vagy szabályozási terhek nélkül lehessenek jelen a piacon.**

- (20) Az olyan elektromos töltőállomások, ahol az elektromos járművek jellemzően hosszabb ideig parkolnak, például a lakó- vagy munkahelyen lévő állomások, rendkívül fontosak az energiarendszer integrációjának szempontjából, ezért ott intelligens és kétirányú töltési funkciókat kell biztosítani. **Külön kezdeményezésekre van szükség az elektromos töltőállomások számának növelésére a vidéki és ritkán lakott területeken és megfelelő elosztásukra a legtávolabbi és hegyvidéki térségekben.** E tekintetben a nyilvánosan nem hozzáférhető normál töltőinfrastruktúra üzemeltetése – **például intelligens mérőrendszerek révén** – különösen fontos az elektromos járművek villamosenergia-rendszerbe történő integrálása szempontjából, mivel olyan helyeken található, ahol az elektromos járművek hosszú időn keresztül többször parkolnak, például a korlátozott hozzáférésű épületekben, a munkavállalók részére fenntartott parkolóknak, illetve a természetes vagy jogi személyeknek bérbe adott parkolóknak.
- (21) Az ipar az Unió energiafogyasztásának 25 %-áért felelős, valamint jelentős mértékben vesz igénybe fűtési és hűtési szolgáltatást, amely jelenleg 91 %-ban fosszilis tüzelőanyagokat használ fel. A fűtési és hűtési igény 50 %-a azonban alacsony hőmérsékletre (< 200 °C) irányul, amelynek **kielégítésére** – többek között **megújuló energiaforrásokon alapuló közvetlen villamosítás és geotermikus megoldások** révén – rendelkezésre állnak költséghatékony megújuló energiaforrások. Emellett az ipar nem megújuló forrásokat használ nyersanyagként olyan termékek előállításához, mint az acél vagy a vegyi anyagok. A ma meghozott ipari beruházási döntések meghatározzák az ipar által figyelembe vehető jövőbeli ipari folyamatokat és energetikai lehetőségeket, ezért fontos, hogy ezek a beruházási döntések időtállóak legyenek **és elkerülhető legyen a meg nem térülő eszközök létrejötte.** Ezért az ipart referenciaértékek bevezetésével arra kell ösztönözni, hogy olyan, megújuló energiaforrásokon alapuló termelési folyamatokra térjen át, amelyekhez **fűtőanyagként** nemcsak megújuló energiaforrásokat, hanem megújuló nyersanyagokat, például megújuló hidrogént is használnak. ■
- (21a) **A tagállamoknak elő kell mozdítaniuk a mezőgazdasági talajok osztályozásához és edafológiai jellemzőik alapján nagy mezőgazdasági értékű talajként történő azonosításukhoz szükséges területrendezési eszközöket. A tagállamoknak a megújuló energiák fejlesztésére és támogatására irányuló szakpolitikáik során úgy kell eljárniuk, hogy e talajok továbbra is mezőgazdasági és állattenyésztési célokat szolgáljanak.**
- (22) **Az energiahatékonyság elsődlegességének elvét alkalmazva** a nem biológiai eredetű megújuló üzemanyagok felhasználhatók energetikai célokra, de alapanyagként vagy nyersanyagként nem energetikai célokra is olyan iparágakban, mint az **acél-** vagy a vegyipar. A nem biológiai eredetű megújuló üzemanyagok mindkét célra történő felhasználása teljes mértékben kihasználja az alapanyagként felhasznált fosszilis tüzelőanyagok helyettesítésére – **és a nehezen villamosítható ipari folyamatokban** az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentésére – irányuló potenciáljukat, ezért az alkalmazásukat figyelembe kell venni a nem biológiai eredetű megújuló üzemanyagok használatára vonatkozó célkitűzésben. A nem biológiai eredetű megújuló üzemanyagok **ezen iparágakban való** elterjedésének támogatására irányuló tagállami intézkedések következtében nem növekedhet a nettó szennyezés amiatt, hogy a villamosenergia-termelés iránti megnövekedett keresletet a leginkább szennyező fosszilis tüzelőanyagok, például szén, dízel, lignit, olajtőzeg és olajpala felhasználásával elégítik ki.
- (22a) **Amint azt az uniós hidrogénstratégia is említi, az alacsony szén-dioxid-kibocsátású üzemanyagok és az alacsony szén-dioxid-kibocsátású hidrogén szerepet játszhatnak a meglévő tüzelőanyagok kibocsátásának csökkentésére irányuló energetikai átállásban. Mivel az alacsony szén-dioxid-kibocsátású üzemanyagok és hidrogén nem megújuló üzemanyagok, ezért az (EU) .../... irányelv [a földgázról és a hidrogénről szóló irányelv] felülvizsgálata során kiegészítő rendelkezésekben meg kell határozni, hogy az alacsony szén-dioxid-kibocsátású üzemanyagoknak és hidrogénnek milyen szerepet kell betölteniük a szén-dioxid-semlegesség 2050-ig történő elérésében.**
- (23) A fűtési és hűtési ágazatban a fokozott törekvések kulcsfontosságúak a megújuló energiára vonatkozó átfogó cél eléréséhez, mivel a fűtés és hűtés az Unió energiafogyasztásának mintegy feléért felelős, és az épületek, az ipar, valamint a távfűtés és -hűtés miatti végfelhasználás és technológiák széles körét fedi le. A fűtésben és hűtésben felhasznált megújuló energiaforrások növekedésének felgyorsítása érdekében **legalább évi 1,1-et** ■ kell kötelezővé tenni valamennyi tagállam számára, **2,3-ig terjedő indikatív célkitűzéssel a REPowerEU szerinti szintnek megfelelően.** Azon tagállamok számára, amelyek a fűtési és hűtési szektorban már 50 %-ot meghaladó mértékben használnak fel megújuló energiaforrásokat, továbbra is lehetővé kell tenni, hogy a kötelező éves növekedési aránynak csak a felét alkalmazzák, a 60 %-os vagy annál magasabb arányt elérő tagállamok esetében pedig a 23. cikk (2) bekezdésének b) és c) pontja szerinti átlagos éves növekedési arányt teljesítettnek lehet tekinteni. **A tagállamok**

2022. szeptember 14., szerda

a helyi és regionális hatóságok bevonásával és az energiahatékonyság első elvével összhangban értékelést végeznek a fűtési és hűtési ágazatban a megújuló energiaforrásokból előállított energiában, valamint a hulladékhő és hulladék hűtőhatás felhasználásában rejlő potenciáljukról. Emellett tagállami szintű kiegészítéseket kell meghatározni, amelyek a GDP és a költséghatékonyság alapján újraosztják a tagállamok között a megújuló energiaforrások 2030-ra elérni kívánt szintjéhez kapcsolódó további hozzájárulásokat. A fűtés és hűtés területén felhasznált megújuló energiaforrások részarányának növelése érdekében az (EU) 2018/2001 irányelvbe egy hosszabb intézkedéslistát is be kell illeszteni. A **tagállamoknak az intézkedéslistából három intézkedést végre kell hajtaniuk. Ezen intézkedések elfogadásakor és végrehajtásakor a tagállamoknak biztosítaniuk kell azok hozzáférhetőségét valamennyi fogyasztó, különösen az alacsony jövedelmű vagy kiszolgáltatott háztartások számára, és elő kell írniuk, hogy az intézkedések jelentős részét prioritásként kell végrehajtani az energiaszegénység kockázatának kitett, alacsony jövedelmű háztartásokban és a szociális lakásokban.** [Mód. 38]

- (24) Annak biztosítása érdekében, hogy a távfűtés és -hűtés szerepének fokozódása mellett a fogyasztók jobb tájékoztatást kapjanak, egyértelművé kell tenni és meg kell erősíteni a rendszerek megújulóenergia-részesedésének és **a kapcsolódó üvegházhatásúgázoknak, valamint** energiahatékonyságának nyilvánosságra hozatalát.
- (24a) **A mezőgazdasági ágazatban megújuló energiaforrásokból további villamos energia előállítására van lehetőség. E megújuló energiaforrásokból származó villamos energiát decentralizált módon állítják elő, ami lehetőséget jelent az energetikai átállásban. Ahhoz, hogy ezt a villamos energiát hálózatra lehessen kapcsolni, a hálózatnak elegendő kapacitással kell rendelkeznie. A hálózat azonban a vidéki területeken éri el a végpontját, ezért nem rendelkezik elegendő kapacitással villamos energiatöbblet befogadására. A vidéki területeken erőteljesen ösztönözni kell a hálózat megerősítését, hogy a mezőgazdasági üzemek a decentralizált villamosenergia-termelésen keresztül adott esetben ténylegesen hozzá tudjanak járulni az energetikai átálláshoz.**
- (24b) **A mezőgazdasági üzemben belüli kis méretű energiatermelő létesítmények óriási potenciállal rendelkeznek a mezőgazdasági üzemben belüli körforgásosság fokozására azáltal, hogy a mezőgazdasági üzemben belül keletkező hulladékokat és maradékanyagokat, többek között a trágyát hővé és villamos energiává alakítják. Ezért minden akadályt el kell hárítani, arra ösztönözve a mezőgazdasági termelőket, hogy beruházzanak a körforgásos mezőgazdasági üzemeket szolgáló technológiákba, például kis méretű emésztőtartályokba. Az egyik ilyen akadályt a folyamatból származó maradékanyagok, például a trágyából visszanyert nitrogén (RENURE), valamint az ammónium-szulfát felértékelődése jelenti, amelyeket műtrágyaként kellene besorolni és hasznosítani.**
- (25) A korszerű, megújuló energiaforrásokon alapuló, hatékony távfűtési és távhűtési rendszerek bizonyították, hogy képesek költséghatékony megoldásokat kínálni a megújuló energia integrálására, a fokozott energiahatékonyságra és az energiarendszer integrációjára, megkönnyítve a fűtési és hűtési ágazat általános dekarbonizációját. E potenciál kiaknázása érdekében a távfűtésben és -hűtésben a megújuló energia és/vagy a hulladékhő éves növekedését 1 százalékponttól **2,3** százalékpontra kell emelni, de továbbra is indikatív jelleggel, mivel az ilyen típusú hálózatok fejlettsége az Unión belül nem azonos szintű.
- (26) A távfűtés és -hűtés megnövekedett jelentőségének, valamint annak figyelembevétele érdekében, hogy a hálózatok fejlesztésekor több megújuló energia integrálását kell lehetővé tenni, követelményeket kell meghatározni annak biztosítására, hogy a megújuló energiát, valamint a hulladékhőt és hulladék hűtőenergiát biztosító harmadik fél szolgáltatók csatlakozhassanak a 25 MW-nál nagyobb teljesítményű távfűtési vagy távhűtési hálózati rendszerekhez.
- (27) A hulladékhőt és hulladék hűtőenergiát a széles körű rendelkezésre állás ellenére nem használják ki, ami az erőforrások pazarlásához, a tagállami energiarendszerek energiahatékonyságának csökkenéséhez, az Unió egészében pedig a szükségesnél nagyobb energiafogyasztáshoz vezet. A távfűtési és -hűtési szolgáltatók, az ipari és a szolgáltatási ágazatok, valamint a helyhatóságok közötti szorosabb koordinációra vonatkozó követelmények elősegíthetik a hulladékhőben és a hulladék hűtőenergiában rejlő költséghatékony lehetőségek távfűtési és -hűtési rendszerek révén történő kiaknázásához szükséges párbeszédet és együttműködést.
- (28) Annak biztosítása érdekében, hogy a távfűtés és -hűtés teljes mértékben az energiaágazat integrációjának része legyen, ki kell terjeszteni a villamosenergia-elosztórendszer üzemeltetőivel folytatott együttműködést a villamosenergia-átviteli rendszer üzemeltetőire, továbbá az együttműködés hatókörét a hálózati beruházások tervezése és piaci felé is bővíteni kell, hogy jobban ki lehessen használni a távfűtésben és -hűtésben rejlő lehetőségeket a villamosenergia-piaci rugalmassági szolgáltatások biztosítására. Lehetővé kell tenni továbbá a gázhálózat-üzemeltetőkkel – többek között a hidrogén- és más energiahálózatok üzemeltetőivel – való további együttműködést, így biztosítva az energiahordozók szélesebb körű integrációját és legköltséghatékonyabb felhasználását.

2022. szeptember 14., szerda

- (29) A megújuló üzemanyagok és a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia közlekedésben való használata hozzájárulhat az uniós közlekedési ágazat költséghatékony dekarbonizációjához, és többek között javíthatja az ágazat energiadiverzifikációját, miközben az uniós gazdaságban előmozdítja az innovációt, a növekedést és a munkahelyteremtést, továbbá csökkenti az energiainporttól való függést. Az üvegházhatásúgázkibocsátás-megtakarítás növelésére vonatkozóan az Unió által meghatározott cél elérése érdekében az Unióban alkalmazott valamennyi közlekedési mód számára több megújuló energiát kell biztosítani. Ha a közlekedési célt a kibocsátásintenzitás csökkentésére vonatkozó célként fogalmaznák meg, az ösztönzőleg hatna arra, hogy a közlekedésben egyre nagyobb mértékben kerüljenek felhasználásra a legköltséghatékonyabb és az üvegházhatásúgázkibocsátás-megtakarítás szempontjából legjobban teljesítő üzemanyagok. Emellett a kibocsátásintenzitás csökkentésére vonatkozó célkitűzés ösztönözné az innovációt, és egyértelmű referenciaértéket határozna meg a tüzelőanyag-típusok és a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia kibocsátásintenzitáson alapuló összehasonlításához. Ezt kiegészítve, a fejlett bioüzemanyagokra és biogázokra vonatkozó energiaalapú célkitűzés szintjének növelése, és a nem biológiai eredetű megújuló üzemanyagokra vonatkozó célkitűzés bevezetése biztosítaná a legkisebb környezeti hatást okozó megújuló üzemanyagoknak a nehezen villamosítható közlekedési módokban történő fokozott használatát. E célok elérését az üzemanyag-forgalmazókra háruló kötelezettségek előírásával, valamint [a megújuló és alacsony szén-dioxid-kibocsátású üzemanyagok tengeri közlekedésben való alkalmazásáról szóló (EU) 2021/XXX rendeletben (FuelEU tengerészet) és a fenntartható légi közlekedés egyenlő versenyfeltételeinek biztosításáról szóló (EU) 2021/XXX rendeletben] foglalt egyéb intézkedésekkel kell biztosítani. A légi járműüzemanyag-forgalmazókra vonatkozó külön kötelezettségeket csak [a fenntartható légi közlekedés egyenlő versenyfeltételeinek biztosításáról szóló (EU) 2021/XXX rendelet] alapján kell megállapítani.
- (29a) *A Covid19-világjárvány rávilágított a közlekedési ágazat stratégiai jelentőségére. A zöld sávok bevezetése, amelyek biztonságos ellátási láncokat biztosítottak az egészségügyi és sürgősségi szolgáltatások, az alapvető élelmiszer-ellátás és a gyógyszerkészítmények számára, jó gyakorlatnak bizonyult, amelynek válság idején elsőbbséget kell élveznie a jövőben a kibocsátáscsökkentéssel szemben.*
- (29b) *A szélenergiát is hasznosító meghajtás és a szélmeghajtási rendszerek kialakítása vagy telepítése megújuló energiaforrásnak számít, és a tengeri közlekedés dekarbonizációjának egyik lehetséges megoldása.*
- (30) Az elektromobilitás alapvető szerepet fog játszani a közlekedési ágazat dekarbonizációjában. Az elektromobilitás további fejlődésének előmozdítása érdekében a tagállamoknak olyan kvótajóváírási mechanizmust kell létrehozniuk, amely lehetővé teszi a nyilvánosan hozzáférhető töltőállomások üzemeltetői számára, hogy megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia **vagy megújuló energia** biztosításával hozzájáruljanak a tagállamok által az üzemanyag-forgalmazók számára előírt kötelezettségek teljesítéséhez. **A tagállamok e mechanizmusba bevonhatnak magán töltőállomásokat, amennyiben bizonyítható, hogy az említett töltőállomások számára szolgáltatott, megújuló energiaforrásokból előállított villamos energiát kizárólag elektromos járművek számára biztosítják.** Miközben a tagállamok egy ilyen mechanizmus révén támogatják a villamos energia közlekedésben történő használatát, fontos, hogy továbbra is ambíciózus célokat tűzzenek ki, **főleg a nehezen dekarbonizálható közlekedési ágazatokban, például a tengeri és a légi közlekedésben használt folyékony üzemanyagok dekarbonizációjára.**
- (30a) *A hidrogén alapanyagként vagy energiaforrásként felhasználható ipari és vegyi eljárásokban, valamint a légi és tengeri közlekedésben – amely ágazatokban a dekarbonizáció közvetlen villamosítás útján technikailag nem lehetséges vagy nem versenyképes –, valamint szükség esetén az energiarendszer kiegyensúlyozása céljából energiatárolásra is alkalmas, ezáltal jelentős szerepet töltve be az energiarendszer integrációjában.*
- (30b) *Az uniós szabályozási keretből és az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére vonatkozó célkitűzések elérését célzó kezdeményezésekből támogatni kell az ipar elmozdulását a fenntarthatóbb európai energiarendszer felé, különösen új célkitűzések és termelési küszöbértékek meghatározásakor.*
- (31) Az Unió megújulóenergia-politikájának célja, hogy az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentésével hozzájáruljon az éghajlatváltozás mérséklésére irányuló uniós célkitűzések megvalósításához. E cél elérése érdekében alapvető fontosságú a szélesebb körű környezetvédelmi célkitűzésekhez való hozzájárulás, különösen a biológiai sokféleség csökkenésének megelőzése, amelyet hátrányosan érint a földhasználatnak az egyes bioüzemanyagok, folyékony bio-energiahordozók és biomasszából előállított üzemanyagok előállításával összefüggő közvetett megváltozása. **Hasonlóképpen, a nagy szél- vagy fotovoltaiikus projektek nem megfelelő tervezése nemkívánatos hatással lehet a biológiai sokféleségre, a tájakra és a helyi közösségekre. Figyelembe kell venni az erdőirtás és a talajtömörödés közvetett hatásait, a szélturbinák hatásait és a napelemparkokkal kapcsolatos földhasználati konfliktusokat is.** Az éghajlat-politikai és környezetvédelmi célkitűzésekhez való hozzájárulás mély és régóta fennálló, generációk közötti problémákat vet fel az uniós polgárok és az uniós jogalkotó számára. **Az Uniónak ezért olyan mennyiségben kell előmozdítania az üzemanyagok használatát, amely egyensúlyt teremt egyfelől**

2022. szeptember 14., szerda

a szükséges ambíció, másfelől a közvetlen és közvetett földhasználat-változáshoz való hozzájárulás elkerülésének szükségessége között. Következésképpen a közlekedési célérték kiszámítási módjának változásai nem érinthetik egyrészt az élelmiszer- és takarmánynövényekből előállított egyes üzemanyagok, másrészt a földhasználat közvetett megváltozása szempontjából nagy kockázatot jelentő üzemanyagok beszámításának módjára vonatkozóan megállapított korlátokat. Ezenkívül annak érdekében, hogy ne ösztönözzék az élelmiszer- és takarmánynövényekből előállított bioüzemanyagok és biogázok közlekedési célú felhasználását, **és hogy figyelembe vegyék az Ukrajna ellen folyó háborút,** a tagállamok számára továbbra is lehetővé kell tenni annak eldöntését, hogy azokat beszámítják-e a közlekedési célkitűzésbe. Ha nem számítják be, akkor ennek megfelelően csökkenthetik kibocsátásintenzitás csökkentésére vonatkozó célértéket, feltéve, hogy az élelmiszer- és takarmánynövényeken alapuló bioüzemanyagok 50 %-os üvegházhatásúgázkibocsátás-megtakarítást képviselnek, ami megfelel az élelmiszer- és takarmánynövény-alapú bioüzemanyagok legrelevánsabb előállítási módjai által az üvegházhatásúgázkibocsátás-megtakarítás tekintetében az ezen irányelv mellékletében meghatározott jellemző értékeknek, valamint az ilyen bioüzemanyagokat előállító létesítmények többségénél alkalmazandó minimális megtakarítási küszöbértéknek. **A tagállamoknak emellett mérlegelniük kell, hogy a globális élelmiszer-árupiacok stabilizálása érdekében kiegészítő élelmiszer-ellátást biztosítsanak.**

- (31a) **Figyelembe kell venni az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 349. cikkét, amely elismeri a legkülső régiók fokozott kiszolgáltatottságát, ami a szárazföldi régióktól való távoli fekvésükből, szigetjellegükből, kis méretükből, kedvezőtlen domborzati és éghajlati viszonyaikból és néhány terméktől való gazdasági függőségükből ered; e tényezők állandósága és együttes hatása súlyosan hátráltatja fejlődésüket, és számos területen, különösen a közlekedési ágazatban jelentős többletköltségeket okoz. Az üvegházhatású gázok csökkentésére irányuló európai szintű erőfeszítéseket és célokat ehhez a nehéz helyzethez kell igazítani, egyensúlyt teremtve a környezetvédelmi célkitűzések és az e régiókra háruló magas szociális költségek között.**
- (32) Ha a közlekedési célt a kibocsátásintenzitás csökkentésére vonatkozó célként fogalmazzuk meg, felesleges szorzókat alkalmazni bizonyos megújuló energiaforrások támogatására. Ennek az az oka, hogy a különböző megújuló energiaforrások használatával különböző mértékben csökken az üvegházhatásúgáz-kibocsátás mennyisége, és ezért eltérő módon járulnak hozzá a célértékhez. Úgy kell tekinteni, hogy a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia kibocsátásmentes, ami 100 %-os kibocsátásmegtakarítást jelent a fosszilis tüzelőanyagokból előállított villamos energiához képest. Ez ösztönzőleg hat a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia használatára, mivel a megújuló üzemanyagok és a széntartalom újrahasznosításával előállított üzemanyagok valószínűleg nem érnek el ilyen nagy arányú megtakarítást. Ezért a megújuló energiaforrásokon alapuló villamosítás lenne a közúti közlekedés dekarbonizálásának leghatékonyabb módja. Ezen túlmenően a fejlett bioüzemanyagok, a biogáz és a nem biológiai eredetű megújuló üzemanyagok használatának a nehezen villamosítható légi és tengeri közlekedési módokban történő előmozdítása érdekében továbbra is alkalmazni kell az e közlekedési módokban használt ilyen üzemanyagokra vonatkozó szorzót, amennyiben azokat az említett üzemanyagokra meghatározott konkrét célértékekbe beszámítják.
- (33) A végfelhasználói ágazatok, köztük a közlekedési ágazat közvetlen villamosítása hozzájárul a **rendszer hatékonyságához** és megkönnyíti a megújuló energián alapuló energiarendszerre való átállást. Ezért önmagában hatékony eszköz az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentésére. Ennélfogva nincs szükség olyan addicionális keret létrehozására, amely kifejezetten a közlekedésben használt elektromos járművekben felhasználásra kerülő, megújuló energiaforrásokból előállított villamos energiára vonatkozna. [Mód. 10]
- (34) Mivel a nem biológiai eredetű megújuló üzemanyagokat megújuló energiának kell tekinteni, függetlenül attól, hogy melyik ágazatban használják azokat, a villamos energia felhasználásával történő előállításuk esetén a megújuló jelleg meghatározására vonatkozó szabályokat, amelyek csak a közlekedési ágazatban használt ilyen üzemanyagokra vonatkoztak, ki kell terjeszteni valamennyi nem biológiai eredetű megújuló üzemanyagra, függetlenül attól, hogy mely ágazatban használják azokat.
- (34a) **Az egy vagy több megújuló forrásból villamos energiát előállító létesítménnyel való közvetlen kapcsolatból származó villamos energiát teljes mértékben bele lehet számítani a megújuló forrásokból előállított villamos energia mennyiségébe, ha annak felhasználására nem biológiai eredetű, megújuló üzemanyagok előállítása céljából kerül sor. A létesítmények bizonyítják, hogy az érintett villamos energiát a hálózatról történő villamosenergia-felvétel nélkül szolgáltatták. Teljes mértékben megújuló forrásból származó energiaként vehető figyelembe az a villamos energia, amelyet a hálózatról vontak el, feltéve, hogy azt kizárólag megújuló energiaforrásokból állítják elő, és mind a megújuló tulajdonságokat, mind pedig az esetleges egyéb megfelelő kritériumok teljesülését villamosenergia-vásárlási megállapodás megkötésével igazolták. A teljes mértékben nem biológiai eredetű megújuló üzemanyagnak való minősítés érdekében a földrajzi összefüggésnek az ajánlattételi övezetek szintjén kell lennie, és figyelembe kell vennie a tengeri helyzeteket is. E villamos energia megújuló tulajdonságait csak egyszer és csak egy végfelhasználási ágazatban lehet figyelembe venni. Ugyanez vonatkozik az Unióba behozott, nem biológiai eredetű megújuló üzemanyagokra is. [Mód. 11]**

2022. szeptember 14., szerda

- (35) A fűtő, áramtermelő és hűtőberendezésekben felhasznált, biomasszából előállított szilárd üzemanyagokra vonatkozó uniós fenntarthatósági és üvegházhatásúgázkibocsátás-megtakarítási kritériumok nagyobb környezetvédelmi hatékonyságának biztosítása érdekében az ilyen kritériumok alkalmazhatóságára vonatkozó minimumküszöböt a jelenlegi 20 MW-ról **7,5 MW-ra** kell csökkenteni.
- (36) Az (EU) 2018/2001 irányelv megerősítette a bioenergia fenntarthatóságára és az üvegházhatásúgázkibocsátás-megtakarítási keretet azáltal, hogy kritériumokat határozott meg valamennyi végfelhasználói ágazatra vonatkozóan. Egyedi szabályokat állapított meg az erdei biomasszából előállított bioüzemanyagokra, folyékony bio-energiához tartozó és biomasszából előállított üzemanyagokra vonatkozóan, előírva a kitermelési műveletek fenntarthatóságát és a földhasználat-változásból eredő kibocsátások beszámítását. A biológiai sokféleség szempontjából különösen változatos és szénben gazdag élőhelyek – például a természetes **és őshonos** erdők, a nagy biodiverzitású erdők, a gyepterületek, tőzeglápok **és a fenyérek** – fokozott védelme érdekében a bioüzemanyagokra, a folyékony bio-energiához tartozó és a mezőgazdasági biomasszából előállított üzemanyagokra vonatkozó megközelítéssel összhangban be kellene vezetni az említett forrásokból származó erdei biomassza kizárását és korlátozását. Emellett az üvegházhatásúgázkibocsátás-megtakarítási kritériumokat a meglévő biomassza-alapú létesítményekre is alkalmazni kell annak biztosítása érdekében, hogy a bioenergia-termelés a fosszilis tüzelőanyagokból előállított energiához képest valamennyi ilyen létesítményben az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkenését eredményezze. **A féltermészetes erdők, mint erdők, vagy egyéb fás területek, amelyek sem természetes, sem telepített erdők, és amelyeket túlnyomórészt nem telepített, őshonos fák és cserjefajok alkotnak, a biológiai sokféleség és az éghajlat szempontjából nagy értéket képviselnek, és ezeket nem szabad telepített erdőkké átalakítani vagy más módon degradálni. A nyitott kérdések megoldása és adatok beszerzése érdekében különös figyelmet kell fordítani az erdőtudományra, ezen adatok ugyanis kulcsfontosságúak ahhoz, hogy jobban megértsük fáink szerepét az éghajlat, a környezet, a gazdaság és a társadalom szempontjából. A mezőgazdasági és erdei biomasszából előállított bioüzemanyagokat, folyékony bio-energiához tartozókat és biomassza-tüzelőanyagokat, valamint a nem biológiai eredetű megújuló üzemanyagokat olyan földterületekről vagy erdőkből kell beszerezni, amelyek esetében tiszteletben tartják harmadik felek földterület vagy erdő használatára és tulajdonjogára vonatkozó jogait oly módon, hogy képviselői intézmények és szervezetek közreműködésével megszerzik e harmadik felek szabad, előzetes és tájékoztatáson alapuló beleegyezését, tiszteletben tartják e harmadik felek emberi és munkajogait, és nem veszélyeztetik az élelmiszerek és takarmányok harmadik felek számára való rendelkezésre állását.**
- (37) A megújuló üzemanyagok és a széntartalom újrahasznosításával előállított üzemanyagok gyártóira, valamint a tagállamokra nehezedő adminisztratív terhek csökkentése érdekében, amennyiben a Bizottság végrehajtási jogi aktus útján elismerte, hogy az önkéntes vagy tagállami rendszerek bizonyítékot vagy pontos adatokat szolgáltatnak a fenntarthatósági és üvegházhatásúgázkibocsátás-megtakarítási kritériumok, valamint az ezen irányelvben meghatározott egyéb követelmények teljesítéséről, a tagállamoknak el kell fogadniuk az ilyen rendszerek által a Bizottság elismerésének hatálya alá tartozó tanúsítások eredményeit. A kis létesítmények terheinek csökkentése érdekében a tagállamoknak egyszerűsített ellenőrzési mechanizmust kell létrehozniuk az 5 és **20 MW** közötti teljesítményű létesítményekre vonatkozóan.
- (38) A Bizottság által létrehozandó uniós adatbázis célja, hogy lehetővé tegye a folyékony és gáznemű megújuló üzemanyagok és a széntartalom újrahasznosításával előállított üzemanyagok nyomon követését. Hatályát ki kell terjeszteni a közlekedésről minden más olyan végfelhasználói ágazatra, amelyben ilyen üzemanyagokat fogyasztanak. Ennek alapvetően hozzá kell járulnia a szőben forgó üzemanyagok előállításának és fogyasztásának átfogó nyomon követéséhez, csökkentve az uniós adatbázis hatálya alá tartozó ellátási láncokban a kétszeres beszámítás vagy a szabálytalanságok kockázatát. Ezenkívül az ugyanazon megújuló gázra vonatkozó kettős igénylések kockázatának elkerülése érdekében a megújuló gázt tartalmazó és az adatbázisban nyilvántartott szállítmányokra kiadott származási garanciát törölni kell. **Az adatbázist nyílt, átlátható és felhasználóbarát módon hozzáférhetővé kell tenni a nyilvánosság számára. A Bizottságnak az uniós adatbázisban bejelentett információkra vonatkozó éves jelentéseket kell közzétennie a nyilvánosság számára, amelyben közli a bioüzemanyagok, folyékony bio-energiához tartozók és biomassza-üzemanyagok mennyiségét, földrajzi eredetét és alapanyagfajta-típusát.**
- (38a) Az ezen irányelv által a polgároknak, a közigazgatásoknak és a vállalkozásoknak rótt szabályozási terheket ellensúlyozni kell, ezért a Bizottságnak a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodás (48) bekezdése alapján végzett éves teherfelmérése keretében felül kell vizsgálnia az érintett ágazatok szabályozási keretét az „egy be, egy ki” elvvel összhangban (amint azt a Bizottság „A jogalkotás minőségesebben ének javítása: közös erővel a jobb jogszabályokért” című, 2021. április 29-i közleménye is előírja), és adott esetben javaslatokat kell előterjesztenie más uniós jogalkotási aktusok azon rendelkezéseinek módosítására vagy törlésére vonatkozóan, amelyek megfélemlési költségeket generálnak ezen ágazatokban.

2022. szeptember 14., szerda

- (38b) *A csalás ellen megfelelő rendelkezéseket kell megállapítani, különösen a használt étolaj tekintetében (elterjedt jelenség ugyanis a pálmaolajjal való keverése). Mivel a csalás felderítése és megakadályozása elengedhetetlen a tisztességtelen verseny és a fokozott erdőirtás megelőzéséhez a harmadik országokban, biztosítani kell e nyersanyagok teljes körű és tanúsított nyomon követhetőségét.*
- (39) Az (EU) 2018/1999 irányítási rendelet több helyen is hivatkozik arra az uniós szintű kötelező célkitűzésre, hogy 2030-ra az Unióban felhasznált megújuló energia részaránya legalább 32 % legyen. Mivel ezt a célértéket növelni kell ahhoz, hogy az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának 2030-ig **legalább** 55 %-kal történő csökkentésére irányuló célkitűzéshez hatékonyan hozzá lehessen járulni, módosítani kell az említett hivatkozásokat. A többi tervezési és jelentéstételi követelmény nem hoz létre új tervezési és jelentéstételi rendszert, hanem az (EU) 2018/1999 rendelet szerinti meglévő tervezési és jelentéstételi keret hatálya alá tartozik.
- (40) A 98/70/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁵⁾ hatályát módosítani kell annak érdekében, hogy el lehessen kerülni a közlekedési üzemanyagok dekarbonizációjára vonatkozó célkitűzésekkel kapcsolatos szabályozási követelmények megkettőződését és biztosítani lehessen az (EU) 2018/2001 irányelvvel való összhangot.
- (40a) *Ösztönözni kell továbbá a tiszta energiákkal, például a hidrogénnel kapcsolatos kutatást és innovációt annak érdekében, hogy kielégítsük az alternatív üzemanyagok iránti növekvő keresletet, és mindenekelőtt olyan energiát hozzunk forgalomba, amelynek előállítási költsége alacsonyabb, mint a fosszilis üzemanyagoké, például a dízelé, a fűtőolajé vagy a benziné, amelyek ára jelenleg rekordszintet ért el.*
- (41) A 98/70/EK irányelv fogalommeghatározásait módosítani kell annak érdekében, hogy azok összhangba kerüljenek az (EU) 2018/2001 irányelvvel, és ezáltal ne szerepeljenek e két jogi aktusban eltérő fogalommeghatározások.
- (42) Az észszerűsítés érdekében és a közlekedési célú üzemanyagok dekarbonizációjára vonatkozóan az (EU) 2018/2001 irányelvben előírt megerősített kötelezettségek kettős szabályozásának elkerülése céljából a 98/70/EK irányelvben szereplő, az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentésére és a bioüzemanyagok használatára vonatkozó kötelezettségeket el kell hagyni.
- (43) A jelentéstételi kötelezettségek kétszeri szabályozásának elkerülése érdekében a 98/70/EK irányelvben előírt, az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentésére vonatkozó nyomonkövetési és jelentéstételi kötelezettségeket el kell hagyni.
- (44) A 98/70/EK irányelv 7a. cikkének egységes végrehajtására vonatkozó részletes szabályokat megállapító (EU) 2015/652 tanácsi irányelvet hatályon kívül kell helyezni, mivel a 98/70/EK irányelv 7a. cikkének ezen irányelvvel történő hatályon kívül helyezésével elavulttá válik.
- (45) A dízelüzemanyag bioalapú összetevői tekintetében a 98/70/EK irányelvben szereplő, a B7 dízelüzemanyagra, azaz a legfeljebb 7 % zsírsav-metilésztert (FAME) tartalmazó dízelüzemanyagra való hivatkozás korlátozza az (EU) 2018/2001 irányelvben meghatározott magasabb bioüzemanyag-beviteli célértékek elérésére rendelkezésre álló lehetőségeket. Ennek az az oka, hogy az Unió dízelüzemanyag-kínálata már szinte teljes egészében B7 üzemanyagból áll. Ezért a bioalapú összetevők maximális arányát 7 %-ról 10 %-ra kell növelni. A B10, azaz a legfeljebb 10 % zsírsav-metilésztert (FAME) tartalmazó dízelüzemanyag piaci elterjedésének fenntartásához uniós szinten biztosítani kell a legfeljebb 7 % zsírsav-metilésztert (FAME) tartalmazó B7 dízelüzemanyag védelmét, mivel a járműparkban 2030-ra várhatóan jelentős számban lesznek a B10 üzemanyaggal nem működőképes járművek. Ennek tükröződnie kell az e jogi aktussal módosított 98/70/EK irányelv 4. cikke (1) bekezdésének második albekezdésében.
- (45a) *A megújuló energia nagyobb mértékű felhasználása növelheti az energiabiztonságot és az önellátást is, többek között azáltal, hogy csökkenti a fosszilis tüzelőanyagoktól való függést. Az átviteli rendszer további megerősítése és összekapcsolása azonban elengedhetetlen az átmenet igazságos és hatékony megvalósításához, mert csak ez biztosíthatja az előnyök egyenletes eloszlását az Unió lakossága körében, valamint az energiaszegénység megelőzését.*
- (46) Az átmeneti rendelkezéseknek lehetővé kell tenniük az adatgyűjtés rendezett folytatását és a 98/70/EK irányelv ezen irányelv által törölt cikkeire vonatkozó jelentéstételi kötelezettségek teljesítését.

⁽¹⁵⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 98/70/EK irányelve (1998. október 13.) a benzin és a dízelüzemanyagok minőségéről, valamint a 93/12/EGK tanácsi irányelv módosításáról, (HL L 350., 1998.12.28., 58. o.).

2022. szeptember 14., szerda

- (47) A tagállamoknak és a Bizottságnak a magyarázó dokumentumokról szóló, 2011. szeptember 28-i együttes politikai nyilatkozatával ⁽¹⁶⁾ összhangban a tagállamok vállalták, hogy az átültető intézkedéseikről szóló értesítéshez indokolt esetben egy vagy több olyan dokumentumot mellékelnek, amely megmagyarázza az irányelv elemei és az azt átültető nemzeti jogi eszközök megfelelő részei közötti kapcsolatot. Ezen irányelv tekintetében a jogalkotó úgy ítéli meg, hogy az ilyen dokumentumok továbbítása indokolt, különösen az Európai Bíróság által a Bizottság kontra Belgium ügyben ⁽¹⁷⁾ (C-543/17. sz. ügy) hozott ítéletet követően.
- (47a) *Az Unió és fejlődő partnerországai számára hatalmas lehetőségek rejlenek a technológiai együttműködés, a megújuló energiával kapcsolatos projektek, a tiszta energia exportja és a tiszta energiahálózatok nagyobb fokú összekapcsolhatóságának fejlesztése terén. Összességében folyamatos növekedésük ellenére a megújuló energiával kapcsolatos beruházások továbbra is néhány régióban és országban koncentrálnak. A fejlődő és feltörekvő országok által uralt régiók továbbra is rendre alulreprezentáltak, és a megújuló energiaforrásokba történő globális beruházásoknak csupán 15 %-át vonzzák ⁽¹⁸⁾. Az uniós energiaügyi partnerségeknek a megújulóenergia-termelési projekteket kell célozniuk, támogatniuk kell a megújulóenergia-projektek fejlesztését, valamint jogi és pénzügyi kereteket kell létrehozniuk, és magukban kell foglalniuk a szükséges technikai segítségnyújtást és tudástranszfert a magánszektorral szoros együttműködésben. A jó kormányzással és a stabil, hosszú távú együttműködés perspektívájával kapcsolatos kötelezettségvállalásokat az Uniónak az együttműködés feltételül kell kikötni. A fenntartható energiával kapcsolatos együttműködésnek kulcsfontosságú prioritásnak kell lennie a megfelelő országok számára a Global Gateway kezdeményezés keretében, [Mód. 12]*

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

1. cikk

Az (EU) 2018/2001 irányelv módosításai

Az (EU) 2018/2001 irányelv a következőképpen módosul:

1. A 2. cikk második bekezdése a következőképpen módosul:

-a) a 1. pont helyébe a következő szöveg lép:

„1. »megújuló energiaforrásokból előállított energia« vagy »megújuló energia«: nem fosszilis megújuló energiaforrásokból származó energia, nevezetesen szélenergia, napenergia (naphő és fotovoltaiikus napenergia) és geotermikus energia, ozmotikus energia, környezeti energia, árapály-, hullám- és az óceánból nyert egyéb energia, vízipotenciál, biomassa, hulladéklerakó helyeken és szennyvíztisztító telepeken keletkező gázok, továbbá biogázok energiája;”;

-aa) a 16. pont c) alpontja helyébe a következő szöveg lép:

„c) amelynek elsődleges célja nem profit termelése, hanem az, hogy az energiahatékonyság elsődlegességének elvével összhangban környezeti, gazdasági, szociális-közösségi szempontból részvényesei, tagjai, illetve működési területének környéke javát szolgálja;”;

a) a 36. pont helyébe a következő szöveg lép:

„36. »nem biológiai eredetű megújuló üzemanyagok«: olyan folyékony vagy gáznemű üzemanyagok, amelyek energiatartalma a biomasszától eltérő megújuló forrásokból származik;”;

⁽¹⁶⁾ HL C 369., 2011.12.17., 14. o.

⁽¹⁷⁾ A Bíróság 2019. július 8-i ítélete, Bizottság kontra Belgium, C-543/17, ECLI: EU: C:2019:573.

⁽¹⁸⁾ Nemzetközi Megújulóenergia-ügynökség (Irena) – A megújuló energia finanszírozásának globális helyzetéről szóló 2020. évi jelentés, 9. o.

2022. szeptember 14., szerda

b) a 47. pont helyébe a következő szöveg lép:

„47. »alapértelmezett érték«: a jellemző értékből előre meghatározott tényezők alkalmazásával származtatott érték, amely az ebben az irányelvben megállapított feltételek mellett a tényleges érték helyett alkalmazható;”;

c) a szöveg a következő pontokkal egészül ki:

„47a. »minőségi hengeres faanyag«: a kivágott vagy más módon betakarított és eltávolított hengeres faanyag, amelyet a jellemzői – például a fajtája, mérete, egyenessége és csomósűrűsége – alkalmassá tesznek a tagállamok által a vonatkozó erdészeti körülményeknek megfelelően meghatározott és megfelelően indokolt ipari felhasználásra. Nem tartoznak ide a kereskedelmi hasznosítást megelőző ritkítási műveletekből származó, illetve a tűz, kártevők, betegségek vagy abiotikus tényezők által okozott károk által érintett erdőkből kinyert fák;

47b. *»innovatív megújulóenergia-technológia«: olyan megújulóenergia-termelési technológia, amely legalább egy módon javítja a legkorszerűbb, összehasonlítható megújulóenergia-technológiákat, illetve valamely, nagyrészt még kiaknázatlan megújuló energiaforrást hasznosít, és technológiai, piaci vagy pénzügyi szempontból olyan egyértelmű kockázattal jár, amely magasabb, mint az összehasonlítható nem-innovatív technológiákhoz vagy tevékenységekhez általában kapcsolódó kockázat;*

47c. »ajánlattételi övezet«: az (EU) 2019/943 európai parlamenti és tanácsi rendelet 2. cikkének 65. pontjában meghatározott ajánlattételi övezet ⁽¹⁹⁾;

47d. »okos mérési rendszer«: az (EU) 2019/944 európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének 23. pontjában meghatározott okos mérési rendszer ⁽²⁰⁾;

47e. »elektromos töltőállomás«: az (EU) 2019/944 irányelv 2. cikkének 33. pontjában meghatározott elektromos töltőállomás;

47f. »piaci szereplő«: az (EU) 2019/943 rendelet 2. cikkének 25. pontjában meghatározott piaci szereplő;

47g. »villamosenergia-piac«: az (EU) 2019/944 irányelv 2. cikkének 9. pontjában meghatározott villamosenergia-piac;

47h. »háztartási elem«: 2 kWh-nál nagyobb névleges teljesítményű, önállóan üzemeltethető, újratölthető elem, amely háztartási környezetben történő beszerelésre és használatra alkalmas;

47i. »elektromos meghajtású gépjárműben használt elem«: [az elemekről és a hulladékelemekről, a 2006/66/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről és az (EU) 2019/1020 rendelet módosításáról szóló rendeletjavaslat ⁽²¹⁾] 2. cikkének 12. pontjában meghatározott, elektromos meghajtású gépjárműben használt elem;

47j. »ipari elem«: [az elemekről és a hulladékelemekről, a 2006/66/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről és az (EU) 2019/1020 rendelet módosításáról szóló rendeletjavaslat] 2. cikkének 11. pontjában meghatározott ipari elem;

⁽¹⁹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/943 rendelete (2019. június 5.) a villamos energia belső piacáról (HL L 158., 2019.6.14., 54. o.).

⁽²⁰⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/944 irányelve (2019. június 5.) a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2012/27/EU irányelv módosításáról (HL L 158., 2019.6.14., 125. o.).

⁽²¹⁾ COM(2020)0798.

2022. szeptember 14., szerda

- 47k.** »állapot«: [az elemekről és a hulladékelemekről, a 2006/66/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről és az (EU) 2019/1020 rendelet módosításáról szóló rendeletjavaslat ⁽²²⁾] 2. cikkének 25. pontjában meghatározott állapot;
- 47l.** »töltöttségi szint«: [az elemekről és a hulladékelemekről, a 2006/66/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről és az (EU) 2019/1020 rendelet módosításáról szóló rendeletjavaslat] 2. cikkének 24. pontjában meghatározott töltöttségi szint;
- 47m.** »teljesítmény-beállítási pont«: az elem vezérlő rendszerében tárolt információ, amely előírja az elem állapotának és használatának optimalizálásához szükséges töltési vagy kisütési elektromos teljesítmény-beállításokat;
- 47n.** »intelligens töltés«: olyan elektromos töltési művelet, amelynek során elektronikus kommunikáció útján kapott információk alapján, valós időben kiigazításra kerül az elembe betöltésre kerülő villamos energia intenzitása, **és amely dinamikus árjelzésekre adott válasz vagy a villamosenergia-áramlás optimalizálása révén normális és gyors töltési sebesség mellett egyaránt megvalósítható;**
- 47o.** »szabályozó hatóság«: az (EU) 2019/943 rendelet 2. cikkének 2. pontjában meghatározott szabályozó hatóság;
- 47p.** »kétirányú töltés«: olyan intelligens **töltési művelet**, amelynél **az áramlás** iránya megfordítható, **lehetővé téve, hogy a villamos energia** ahhoz az elektromos töltőállomáshoz áramlik, amelyhez az elem csatlakoztatva van;
- 47q.** »normál teljesítményű elektromos töltőállomás«: [az alternatív üzemanyagok infrastruktúrájának kiépítéséről és a 2014/94/EU irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló rendeletjavaslat] 2. cikkének 31. pontjában meghatározott »normál teljesítményű elektromos töltőállomás«;
- 47r.** »közösségi elem«: **50 kWh-nál nagyobb névleges teljesítményű, önállóan üzemeltethető, újratölthető elem, amely lakossági, kereskedelmi vagy ipari környezetben történő beszerelésre és használatra alkalmas, és amely közösen cselekvő termelő-fogyasztók vagy megújulóenergia-közösség tulajdonában van;**
- 47s.** »megújulóenergia-vásárlási megállapodás«: olyan szerződés, amelynek értelmében egy természetes vagy jogi személy kötelezettséget vállal megújuló energia vásárlására, közvetlenül egy termelőtől; ide sorolandók – a teljesség igénye nélkül – a megújuló energia vásárlására vonatkozó megállapodások, a megújuló energiaforrásokból előállított hidrogén vásárlására vonatkozó megállapodások, valamint a megújuló energiaforrásokat használó fűtés és hűtés vásárlására vonatkozó megállapodások;
- 47t.** »megújuló fűtő- és/vagy hűtőenergia vásárlására vonatkozó megállapodás«: olyan szerződés, amelynek értelmében egy természetes vagy jogi személy kötelezettséget vállal megújuló forrásokból előállított fűtő- és/vagy hűtőenergia energia vásárlására, közvetlenül egy termelőtől;
- 47u.** »megújuló energiaforrásokból előállított hidrogén vásárlására vonatkozó megállapodás«: olyan szerződés, amelynek értelmében egy természetes vagy jogi személy kötelezettséget vállal nem biológiai eredetű megújuló fűtőanyagok vásárlására, közvetlenül egy termelőtől;
- 47v.** »ipar«: a gazdasági tevékenységek statisztikai osztályozása (NACE Rev.2) B, C, F és J nemzetgazdasági ágának (63) ágazatába tartozó vállalatok és termékek ⁽²³⁾;
- 47w.** »nem energetikai cél«: tüzelőanyagok energiatermelés helyett nyersanyagként történő felhasználása ipari folyamatban;
- 47x.** »megújuló üzemanyagok«: bioüzemanyagok, folyékony bio-energiahordozók, biomasszából előállított üzemanyagok és nem biológiai eredetű megújuló üzemanyagok;

⁽²²⁾ Javaslat az elemekről és a hulladékelemekről, a 2006/66/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről és az (EU) 2019/1020 rendelet módosításáról szóló bizottsági rendeletre (xxxx).

⁽²³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1893/2006/EK rendelete (2006. december 20.) a gazdasági tevékenységek statisztikai osztályozása NACE Rev. 2. rendszerének létrehozásáról és a 3037/90/EGK tanácsi rendelet, valamint egyes meghatározott statisztikai területekre vonatkozó EK-rendeletek módosításáról (HL L 393., 2006.12.30., 1. o.).

2022. szeptember 14., szerda

- 47y. »első az energiahatékonyság«: az (EU) 2018/1999 rendelet 2. cikkének 18. pontjában meghatározott, az energiahatékonyság elsődlegességére vonatkozó elv;
- 47z. »megújuló tengeri hibrid eszköz«: olyan átviteli eszköz, amelynek kettős célja a tengeri megújulóenergia-termelés összekapcsolása és két vagy több ajánlattételi övezet összekapcsolása;
- 47aa. »megújulóenergia-alapú távfűtés és távhűtés«: kizárólag megújuló energiaforrásokkal működő, nagymértékben energiahatékony távfűtési és távhűtési rendszerek;
- 47ab. »elsődleges fás biomassa«: minden kivágott vagy más módon betakarított és eltávolított hengeres faanyag. Ez magában foglalja az eltávolításból származó összes faanyagot, azaz az erdőkből eltávolított mennyiségeket, ideértve a természetes pusztulásból visszanyert, valamint a fakivágásból és fakitermelésből származó faanyagot is. Ide tartozik minden eltávolított faanyag kéreggel vagy anélkül, beleértve a hengeres formában, illetve a hasított, durván négyszögletesre alakított vagy más formában eltávolított faanyagot, pl. ágakat, gyökereket, fatönköket és facsomókat (amennyiben ezeket kitermelik), valamint a durván megmunkált vagy kihegyezett faanyagot. Ez nem foglalja magában – amennyiben a Bizottság iránymutatásain alapul – a tűzveszélyes területeken az erdőtűzek megelőzésére irányuló fenntartható intézkedésekből származó fás biomasszát, a közúti biztonsági intézkedésekből származó fás biomasszát, valamint a természeti katasztrófák, az aktív kártevők vagy betegségek által érintett erdőkből abból a célból kinyert fás biomasszát, hogy megelőzzék azok terjedését, minimálisra csökkentsék a fakitermelést és védjék a biológiai sokféleséget, változatosabbá és ellenállóbbá téve az erdőket; [Mód. 42]
- 47ac. »megújuló hidrogén«: víz elektrolízisével (megújuló energiaforrásokból előállított villamos energiával működő elektrolízátorban), biogáz átalakításával vagy megújuló biomassa biokémiai átalakításával az (EU) 2018/2001 európai parlamenti és tanácsi irányelv 29. cikkében meghatározott fenntarthatósági követelményeknek megfelelően előállított hidrogén.
- 47ad. »ültetvényi erdő«: intenzív gazdálkodás alatt álló olyan telepített erdő, amely telepítéskor és állományérett állapotban megfelel az alábbi kritériumok mindegyikének: egy vagy két faj, megegyező korosztály és szabályos távolság. Magában foglalja a fa, rost és energia előállítására várhatóan több mint ötven vágásfordulójú ültetvényeket, de nem foglalja magában a védelem vagy az ökoszisztéma helyreállítása céljából telepített erdőket, valamint az ültetéssel vagy magvetéssel létrehozott erdőket, amelyek állományérett állapotban természetes módon regenerálódó erdőkre hasonlítanak vagy fognak hasonlítani;
- 47ae. »telepített erdő«: túlnyomórészt ültetéssel és/vagy szándékos magvetéssel létrehozott fákból álló erdő, feltéve, hogy az ültetett vagy magról nevelt fák az érett faállománynak várhatóan több mint ötven százalékát teszik ki; idetartozik az eredetileg ültetett vagy magvetéssel létrehozott fákból származó sarjerdő; ■
- 47af. »ozmotikus energia«: két folyadék – általában az édesvíz és a sós víz – közötti sókoncentráció különbségéből természetes módon keletkező energia;
- 47ag. »rendszerhatékonyság«: olyan energiarendszer, amely költséghatékonyan integrálja az ingadozó teljesítményű megújuló energiaforrásokat és maximalizálja a keresletoldali rugalmasság értékét, optimalizálva a rendszer klímasegítségére való átállását, amely az egyes nemzeti energiámixeken belül a rendszerre fordított beruházási költségek és a működési költségek, az üvegházhatásúgáz-kibocsátás és a fosszilis tüzelőanyagok használt mennyiségének csökkenésében mérhető;
- 47ah. »megújuló hibrid erőmű«: megújuló hibrid erőmű: két vagy több olyan megújulóenergia-termelő technológia kombinációja, amelyek közös hálózati csatlakozással rendelkeznek, és képesek a tárolókapacitás integrálására is;
- 47ai. »közös elhelyezésű energiatárolási projekt«: egy energiatároló létesítményt és egy megújulóenergia-termelő létesítményt magában foglaló projekt, amely létesítmények ugyanazon hálózati hozzáférési pont mögött kapcsolódnak össze;

2022. szeptember 14., szerda

47aj. »napenergiával működő elektromos jármű«: rendkívül energiahatékony gépjármű, amely energia-átalakítóként csak nem perifériás elektromos motort tartalmazó erőátviteli rendszerrel, külsőleg újratölthető elektromos energiáról rendszerrel, valamint járműbe beépített fotovoltaiikus (VIPV) panelekkel van ellátva.” [Mód. 29]

2. A 3. cikk a következőképpen módosul:

a) a (1) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(1) A tagállamok együttesen biztosítják, hogy 2030-ban az Unió teljes bruttó energiafogyasztásának legalább **45 %-át** megújuló energia képezze;”

Az innovatív megújulóenergia-technológiákból előállított megújuló energia termelésének és felhasználásának előmozdítása, valamint az Unió ipari versenyképességének megőrzése érdekében minden tagállam indikatív célt tűz ki, amely szerint ... [az irányelv hatálybalépése] és 2030 között innovatív megújulóenergia-technológiaként legalább 5 %-os újonnan telepített megújulóenergia-kapacitást kell elérnie.

A megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia további elterjedésének elősegítése, valamint a rugalmassági és kiegyenlítő szolgáltatások növelése érdekében a tagállamok indikatív célértéket határoznak meg a tárolási technológiákra vonatkozóan is.

Az első albekezdésben említett cél költséghatékony elérésének és a rendszerhatékony megvalósításának támogatása érdekében a tagállamok a keresletoldali rugalmasság tekintetében minimális indikatív nemzeti célértéket határoznak meg, amely a csúcsterhelés alatti kereslet 2030-ig történő 5 %-os csökkentésének felel meg. E célértéket a keresletoldali rugalmasság aktiválásával érik el valamennyi végfelhasználási ágazatban, többek között az épületek felújítása és az energiahatékonyág révén, az (EU) .../... irányelvvel [a felülvizsgált (EU) 2018/844 irányelv] és az (EU) .../... irányelvvel [a felülvizsgált (EU) 2018/2002 irányelv] összhangban.

A tagállamok az integrált nemzeti energia- és klímaterveikben kitűzött nemzeti céljaik között meghatározzák nemzeti célértékeiket a keresletoldali rugalmasság tekintetében is – beleértve a köztes mérőföldköveket is –, az (EU) 2018/1999 rendelet 4. cikke d) pontjának (3) pontjával összhangban. A Bizottság szükség esetén kiegészítő intézkedéseket hozhat, hogy támogassa a tagállamokat a célértékek elérésében.

Az (EU) 2018/1999 rendelet 4. cikke d) pontjának 3. alpontjával összhangban minden tagállam az integrált energia- és klímaterveiben meghatározza az e cikk (1) bekezdésének második és harmadik albekezdésében említett célértékek eléréséhez szükséges intézkedéseket.”;

b) a (3) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(3) A tagállamok intézkedéseket hoznak annak biztosítására, hogy a biomasszából történő energiatermelés során a lehető legkisebbre csökkenjenek a biomassza nyersanyagpiacára gyakorolt indokolatlan torzító hatások, valamint a biológiai sokféleségre, a környezetre és az éghajlatra gyakorolt káros hatások. E célból figyelembe veszik a 2008/98/EK irányelv 4. cikkében meghatározott hulladékhierarchiát és a harmadik albekezdésben említett lépcsőzetes felhasználás elvét.

Az első albekezdésben említett intézkedések részeként:

a) a tagállamok nem nyújtanak támogatást a következőkhöz:

i. fűrészlőrök, furnérlőrök, tönkök és gyökerek energiatermelésre való felhasználása;

ii. a hulladékégetéssel előállított megújuló energia termelése, amennyiben nem biztosított a 2008/98/EK irányelvben meghatározott, **a szelektív gyűjtésre és a hulladékhierarchiára vonatkozó** kötelezettségek teljesítése;

iii. olyan gyakorlatok, amelyek nincsenek összhangban a harmadik albekezdésben említett **végrehajtási** jogi aktussal;

2022. szeptember 14., szerda

b) 2026. december 31-től a **6. cikkben előírt rendelkezések** és az első albekezdésben foglalt kötelezettségek sérelme nélkül a tagállamok nem nyújthatnak új támogatást az erdei biomasszából származó villamos energia kizárólag villamosenergia-termelő létesítményekben történő előállításához, kivéve, ha az ilyen villamos energia megfelel az alábbi feltételek legalább egyikének:

i. olyan régióban állítják elő, amelyet a szilárd fosszilis tüzelőanyagoktól való függősége miatt a Méltányos Átállást Támogató Alap létrehozásáról szóló (EU) 2021/... európai parlamenti és tanácsi rendelettel összhangban, a Bizottság által jóváhagyott, a méltányos átállásra vonatkozó területi terv megnevez, és megfelel a 29. cikk (11) bekezdésében meghatározott vonatkozó követelményeknek;

ii. biomassza szén-dioxid-leválasztással és -tárolással állítják elő, és megfelel a 29. cikk (11) bekezdésének második albekezdésében meghatározott követelményeknek.

ii a. olyan üzemekben állítják elő, amelyek ... [e módosító irányelv hatálybalépésének időpontja]-án/-én már üzemelnek, és amelyek esetében az infrastruktúra és a keresleti feltételek hiánya miatt nem lehetséges a kapcsolt energiatermelés irányába történő módosítás, és megfelelnek a 29. cikk 11. pontjában meghatározott követelményeknek, feltéve, hogy a tagállamok értesítik a Bizottságot ilyen mentesség alkalmazásáról, és azt igazolt és friss tudományos és műszaki információkkal indokolják, valamint hogy a Bizottság jóváhagyja a mentességet.

Legkésőbb [e módosító irányelv hatálybalépésétől] számított egy éven belül a Bizottság – a támogatási rendszerekre összpontosítva, és kellő figyelmet fordítva **a legmagasabb gazdasági és környezetvédelmi hozzáadott értékre** és a nemzeti sajátosságokra, **közöttük erdőtüzek megelőzésére vagy mentési célú fakitermelésre – végrehajtási** jogi aktust fogad el arról, hogy milyen módon kell alkalmazni **az erdei** biomasszára a lépcsőzetes felhasználás elvét, különös tekintettel a minőségi hengeres faanyag energiatermelésre való felhasználásának minimalizálására.

A Bizottság 2026-ig jelentést nyújt be a biomasszára vonatkozó tagállami támogatási rendszerek hatásáról, többek között a biológiai sokféleségre, **az éghajlatra, a környezetre** és az esetleges piaci torzulásokra gyakorolt hatásokról, és megvizsgálja az erdei biomasszára vonatkozó támogatási **rendszereket** .”;

c) a szöveg a következő (4a) bekezdéssel egészül ki:

„(4a) A tagállamok létrehoznak egy olyan keretet, amely támogatási rendszereket foglalhat magában és elősegítheti a megújuló energia vásárlására vonatkozó megállapodások **és a közös elhelyezésű energiátárolási projektek, a megújulóenergia-vásárlási megállapodások, valamint a fűtés és hűtés vásárlására vonatkozó megállapodások** elterjedését, lehetővé téve, hogy a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia alkalmazásának szintje összhangban legyen a tagállam (2) bekezdésben említett nemzeti hozzájárulásával, megvalósítási üteme pedig igazodjon az (EU) 2018/1999 rendelet 4. cikke a) pontjának (2) alpontjában említett ütemterv-előirányzatokhoz. E keretnek **a megújulóenergia-ellátás magas szintjének támogatása érdekében** különösen a még fennálló akadályokat kell kezelnie, beleértve az engedélyezési eljárásokkal, **az energia-közösségek létrejöttére irányuló kezdeményezésekkel és a szükséges energiaszállítási hálózatok kifejlesztésével** kapcsolatosakat is. E keret kialakításakor a tagállamok figyelembe veszik a közlekedési, ipari, építőipari, fűtési és hűtési ágazatban jelentkező kereslet kielégítéséhez, valamint a nem biológiai eredetű megújuló üzemanyagok előállításához szükséges megújuló forrásokból előállított további villamos energiát **és a tárolási infrastruktúrát.**”

A tagállamoknak az energiahatékonyság elsődlegességének elvével összhangban biztosítaniuk kell a megújuló forrásokból előállított villamos energia rugalmas fogyasztását, kereskedelmét és tárolását ezekben a végfelhasználói ágazatokban, elősegítve költséghatékony terjedésüket.

A tagállamok az (EU) 2018/1999 rendelet szerinti integrált nemzeti energia- és éghajlat-politikai terveikben, illetve eredményjelentéseikben szerepeltethetik a támogató kereten belüli szakpolitikák és intézkedések összefoglalását, valamint a végrehajtásukról szóló értékelést.”.

2022. szeptember 14., szerda

3. A 7. cikk a következőképpen módosul:

-a) a (1) bekezdés első albekezdésének c) pontja helyébe a következő szöveg lép:

„c) a megújuló forrásokból előállított energia és üzemanyagok teljes fogyasztása a közlekedési ágazatban.”;

a) az (1) bekezdés második albekezdésének helyébe a következő szöveg lép:

„Az első albekezdés a), b) vagy c) pontja tekintetében a megújuló forrásokból előállított energiának a teljes bruttó energiafogyasztásban képviselt részaránya kiszámításakor a megújuló forrásokból előállított gáz és villamos energia csak egyszer vehető számításba. A nem biológiai eredetű megújuló üzemanyagokból előállított energiát abban az ágazatban kell figyelembe venni – villamos energia, fűtés és hűtés, illetve közlekedés –, ahol felhasználják. **Amennyiben a nem biológiai eredetű megújuló üzemanyagokat az előállítás helye szerinti tagállamtól eltérő tagállamban fogyasztják, úgy a nem biológiai eredetű megújuló üzemanyagok használatával előállított energia elszámolás szerinti részaránya a fogyasztás helye szerinti országban és ágazatban a mennyisége 80 %-át, az előállítás helye szerinti országban pedig 20 %-át teszi ki, kivéve, ha az érintett tagállamok ettől eltérő megállapodást kötnek egymással. Az ilyen megállapodások átvilágítása és a kettős elszámolás elkerülése érdekében a Bizottságot értesíteni kell minden ilyen megállapodásról, megadva többek között a kínálat és a kereslet pontos mennyiségét, az átadás időpontját és a megállapodás működésbe lépésének időpontját. A Bizottság hozzáférhetővé teszi a megkötött megállapodásokra vonatkozó információkat, beleértve azok időzítését, mennyiségét, árát és minden további feltételt.”;**

aa) az (1) bekezdés a második albekezdést követően a következő albekezdéssel egészül ki:

„A 15a. és 22a. cikkben, a 23. cikk (1) bekezdésében, a 25. cikk (4) bekezdésében és a 25. cikk (1) bekezdésében említett célok alkalmazásában a részcélok tekintetében a nem biológiai eredetű megújuló üzemanyagok mennyiségének 100 %-a a felhasználás szerinti országban kerül elszámolásra.”;

b) a (2) bekezdés első albekezdése helyébe a következő szöveg lép:

„Az (1) bekezdés első albekezdése a) pontjának alkalmazásában a megújuló energiaforrásokból származó teljes bruttó villamosenergia-fogyasztást az adott tagállamban megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia mennyiségeként kell kiszámítani, beleértve a megújulóenergia-önellátás keretében és a megújulóenergia-közösségek által előállított ilyen villamos energiát, továbbá a nem biológiai eredetű megújuló energiaforrásokból előállított villamos energiát, de ide nem értve a korábban felszivattyúzott vizet használó duzzasztótároló-egységek általi villamosenergia-termelést, valamint a nem biológiai eredetű megújuló üzemanyagok előállításához felhasznált villamos energiát.”;

c) a (4) bekezdés a) pontjának helyébe a következő szöveg lép:

„a) a közlekedési ágazatban a megújuló forrásokból előállított energia teljes fogyasztását a közlekedési célú bioüzemanyagok, biogázok és nem biológiai eredetű, megújuló energiaforrásokból származó üzemanyagok összegeként kell kiszámítani.”.

4. A 9. cikk a következőképpen módosul:

a) a szöveg a következő (1a) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) Minden tagállam megállapodik egy vagy több másik tagállammal a megújulóenergia-termeléssel kapcsolatos közös projektek, például megújuló tengeri hibrid eszközök létrehozásáról, az alábbiak szerint:

a) 2025. december 31-ig a legfeljebb 100 TWh éves villamosenergia-fogyasztással rendelkező tagállamok legalább két közös projektet hoznak létre;

2022. szeptember 14., szerda

- b) 2030-ig a 100 Twh-t meghaladó éves villamosenergia-fogyasztással rendelkező tagállamok létrehoznak egy harmadik közös projektet is. ■ ;

Az ilyen közös projektek nem felelnek meg az (EU) 2022/869 rendelet ^(1a) alapján már elfogadott közös érdekű projekteknek. A közös projektek azonosításának az egyes tengeri medencékre vonatkozó magas szintű stratégiai integrált tengeri hálózatfejlesztési tervekben és a tízéves hálózatfejlesztési tervben meghatározott szükségleteken kell alapulnia, de ezeket meg is haladhatja, és bevonhat helyi és regionális önkormányzatokat, valamint magánszereplőket is.

Az (EU) 2020/1294 bizottsági végrehajtási rendelettel ⁽¹⁾ létrehozott uniós megújulóenergia-finanszírozási mechanizmus keretében nemzeti hozzájárulásokból finanszírozott **projekteket a bennük érintett tagállamok kötelezettségeinek teljesítése szempontjából figyelembe veszik.**

A tagállamok a közös projektek költségeinek és hasznának méltányos elosztására törekuszenek. E célból a vonatkozó együttműködési megállapodásokban figyelembe kell venni a közös projekt valamennyi releváns költségét és hasznát.

A tagállamok értesítik a Bizottságot az első albekezdésben említett együttműködési megállapodásokról, többek között arról a napról is, amelyen a projekt a tervek szerint működőképpé válik.

^(1a) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/869 rendelete (2022. május 30.) a transzeurópai energiaipari infrastruktúrára vonatkozó iránymutatásokról, a 715/2009/EK, az (EU) 2019/942 és az (EU) 2019/943 rendelet, továbbá a 2009/73/EK és az (EU) 2019/944 irányelv módosításáról, valamint a 347/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 152., 2022.6.3., 45. o.);

⁽¹⁾ A Bizottság (EU) 2020/1294 végrehajtási rendelete (2020. szeptember 15.) az uniós megújulóenergia-finanszírozási mechanizmusról (HL L 303., 2020.9.17., 1. o.).

- b) a cikk következő bekezdéssel egészül ki:

„(7a) A tengeri medencékkel határos tagállamok együttműködnek annak érdekében, hogy közösen – **az érintett szereplőkkel folytatott konzultációt követően** – meghatározzák az adott tengermedencében 2050-ig termelni tervezett tengeri megújuló energia mennyiségét és az egyes tengermedencékre vonatkozó pályákat, valamint a 2030-ban és 2040-ben elérni kívánt időközi eredményeket, az (EU) 2022/869 rendelettel összhangban. Minden tagállam feltünteti a kormányzati pályázatok útján elérni tervezett mennyiségeket, különös figyelmet fordítva a hálózati infrastruktúra műszaki és gazdasági megvalósíthatóságára.

A tagállamok az együttműködési megállapodásaikban közösen biztosítják, hogy e tervek összhangban legyenek »A tengeri megújuló energiában rejlő lehetőségeknek a klímasemleges jövő érdekében való kiaknázását célzó uniós stratégia« című, 2020. november 19-i bizottsági közleményben meghatározott célkitűzések teljesítésével, figyelembe véve eközben az uniós környezetvédelmi jogot és a biológiai sokféleség védelmét, az egyes régiók sajátosságait és fejlődését, különösen az érintett térségekben már megvalósuló tevékenységeket, a környezet lehetséges károsodását, a tengeri medence tengeri megújulóenergia-potenciálját, valamint a kapcsolódó integrált hálózattervezés biztosításának fontosságát. A tagállamok az (EU) 2018/1999 rendelet 14. cikke szerint benyújtott aktualizált integrált nemzeti energia- és klímatervekben jelentik be ezt a ■ mennyiséget és a tervezett hálózatot. A Bizottság kiegészítő intézkedéseket hozhat annak érdekében, hogy támogassa a tagállamokat az egyes tengermedencékre vonatkozó pályákhoz való igazodásukra irányuló erőfeszítéseikben.

Az aktualizált integrált nemzeti energia- és klímatervek megadását követően a Bizottság értékeli a tengeri megújuló energiaforrások tagállamok számára rendelkezésre álló potenciális mennyisége és a tengeri megújuló energiaforrások 2030-ra, 2040-re, illetve 2050-re tervezett mennyisége közötti esetleges eltéréseket. Adott esetben a Bizottság további intézkedéseket hoz e különbség csökkentése érdekében.

2022. szeptember 14., szerda

A tengeri medencékkel határos tagállamok együttműködnek annak érdekében, hogy tengeri területrendezési tervükben megfelelő teret határozzanak meg és jelöljenek ki a tengeri megújuló energiával kapcsolatos projektek számára, egyúttal erős társadalmi részvételt biztosító megközelítést biztosítva, amely figyelembe veszi valamennyi érdekelt fél és az érintett tengerparti közösségek véleményét és az érintett területeken már folyamatban lévő tevékenységekre gyakorolt hatásokat.

A tagállamok a közös tengeri megújulóenergia-projektek engedélyezésének megkönnyítése érdekében csökkentik az engedélyezési eljárás bonyolultságát és növelik hatékonyságát és átláthatóságát, valamint fokozzák együttműködésüket, többek között adott esetben egyablakos ügyintézési pontot (»egyablakos ügyintézési rendszert«) hozva létre a kiemelt jelentőségű offshore hálózati folyosók számára.

A széles körű társadalmi elfogadottság növelése érdekében a tagállamok biztosítják annak lehetőségét, hogy a megújulóenergia-közösségeket bevonják a tengeri megújuló energiával kapcsolatos közös együttműködési projektekbe.”.

5. A 15. cikk a következőképpen módosul:

-a) az (1) bekezdés a következőképpen módosul:

a) az első albekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„A tagállamok biztosítják, hogy a megújuló forrásokból villamos energiát, fűtő- vagy hűtőenergiát termelő erőművekre, közöttük hibrid megújulóenergia-erőművekre is, továbbá a kapcsolódó szállítási és elosztási hálózati infrastruktúrákra, valamint a biomassza bioüzemanyaggá, folyékony bio-energiaforrássá, biomasszából előállított üzemanyaggá vagy más energiaterméké, illetve nem biológiai eredetű megújuló energiaforrásokból származó üzemanyagokká való átalakításának folyamatára alkalmazott, jóváhagyással, minősítéssel és engedélyezéssel kapcsolatos nemzeti szabályok arányosak és szükségesek legyenek, és elősegítsék az »első az energiahatékonyság« elv gyakorlati alkalmazását.”;

-aa) a második albekezdés a következőképpen módosul:

i. az a) pont helyébe a következő szöveg lép:

„a) valamennyi közigazgatási eljárás – a regionális és önkormányzati eljárásokat beleértve – legyen korszerű és gyors, a közigazgatás megfelelő szintjén történjen, és határozzon meg kiszámítható időkeretet az első albekezdésben említett eljárások vonatkozásában;”;

ii. a c) és a d) pont helyébe a következő szöveg lép:

„c) a fogyasztók, tervezők, építészek, építőipari szakemberek, a berendezések és rendszerek üzembe helyezői és a szolgáltatók által fizetett közigazgatási valamennyi díj átlátható és a költségátlátható legyen; és

d) a decentralizált eszközökre, valamint a megújuló energiaforrásokból származó energia előállítására és tárolására egyszerűsített és könnyített engedélyezési eljárások, közöttük egyszerű értesítési eljárás és egyablakos ügyintézési pontok álljanak rendelkezésre.”;

a) a (2) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(2) A tagállamok világosan meghatározzák azokat a műszaki előírásokat, amelyeket a megújuló energiát előállító berendezéseknek és rendszereknek a támogatási rendszerek igénybevételéhez és közbeszerzési eljárásra való jogosultság megszerzéséhez teljesíteniük kell. Amennyiben léteznek szabványozási vagy harmonizált szabványok, illetve európai szabványok, beleértve az európai szabványügyi szervezetek által létrehozott műszaki referenciarendszereket is, úgy az említett a műszaki előírásokat ezekre a szabványokra hivatkozva kell kifejezni. Elsőbbséget élveznek azok a szabványozási és harmonizált szabványok, amelyekre az európai jogszabályok alátámasztása érdekében az Európai Unió Hivatalos Lapjában hivatkozások történtek, **köztük az (EU) 2017/1369 vagy a 2009/125/EK rendelet**. Ezek hiányában más harmonizált szabványokat és európai szabványokat kell alkalmazni, ebben a sorrendben. Az ilyen műszaki előírásokban nem határozhatják meg, hogy a berendezéseket és a rendszereket hol kell tanúsítani, és azok nem akadályozhatják a belső piac megfelelő működését.”;

2022. szeptember 14., szerda

aa) a (3) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(3) A tagállamok biztosítják, hogy nemzeti, regionális és helyi illetékes hatóságaik – többek között saját megújulóenergia-ellátásuk és megújulóenergia-közösségeik tekintetében – rendelkezzenek arról, hogy a városi infrastruktúra, az ipari, kereskedelmi vagy lakóövezetek, az energetikai és közlekedési infrastruktúra, többek között a villamosenergia-infrastruktúra, a távfűtés és -hűtés, a földgáz- és alternatívüzelő-hálózatok tervezése – ezen belül a korai területrendezési tervek készítése –, kialakítása, építése és felújítása során miként kell integrálni és elterjeszteni a megújuló energiákat, illetve hasznosítani az elkerülhetetlen hulladékhőt vagy hulladék hűtőenergiát. A tagállamok ösztönzik különösen a helyi és regionális közigazgatási szerveket arra, hogy adott esetben a megújuló forrásokból előállított fűtő- és hűtőenergiát is figyelembe vegyék a városok infrastruktúrájának tervezése során, és hogy folytassanak konzultációt a hálózatiüzemeltetőkkel annak felmérése érdekében, hogy a hálózatiüzemeltetők infrastruktúrafejlesztési terveire milyen hatást gyakorolnak az energiahatékonysági és a keresletoldali szabályozási programok, valamint a saját megújulóenergia-ellátásra és a megújulóenergia-közösségekre vonatkozó egyedi rendelkezések.”;

b) a (4), az (5), a (6) és a (7) bekezdést el kell hagyni;

c) a (8) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(8) A tagállamok értékelik a hosszú távú megújulóenergia-vásárlási megállapodások szabályozási és adminisztratív akadályait, **beleértve a megújulóenergia-vásárlási megállapodásokat, a megújuló energiaforrásokat alkalmazó fűtésre és hűtésre vonatkozó vásárlási megállapodásokat, a megújuló energiaforrásokból előállított hidrogén vásárlására vonatkozó megállapodásokat, a közös elhelyezésű energiatárolási projekteket, valamint a határokon átnyúló projekteket.** ■

Felszámolják a **fejlődésük előtt álló nemzeti és határokon átnyúló** ■ akadályokat, **köztük az engedélyezés akadályait például az energiaigényes iparágak és a kkv-k, valamint más kisebb szereplők és települések esetében**, és előmozdítják a megállapodások elterjedését, többek között annak feltárása révén, hogy miként lehet – különösen hitelgaranciák alkalmazásával – csökkenteni a megállapodásokkal kapcsolatos pénzügyi kockázatokat. A tagállamok biztosítják, hogy ezekre a megállapodásokra ne vonatkozzanak aránytalan, illetve diszkriminatív eljárások, **illetve bármely díjak vagy illetékek**, és hogy a kapcsolódó származási garanciák a **megújulóenergia-vásárlási** megállapodás keretében az ■ energia vásárlójára átruházhatók legyenek.

A tagállamok az (EU) 2018/1999 rendelet 3. és 14. cikkében említett integrált nemzeti energia- és klímaterveikben, valamint az említett rendelet 17. cikke szerint benyújtott eredményjelentéseikben ismertetik a megújulóenergia-vásárlási megállapodások alkalmazását előmozdító szakpolitikáikat és intézkedéseiket. A jelentésekben megjelölik a **megújulóenergia-vásárlási** megállapodások **különböző típusai** által támogatott megújulóenergia-termelés mennyiségét is.”;

A tagállamok biztosítják, hogy a kérelmezők minden vonatkozó dokumentumot digitális formában is benyújthassanak. Ha a kérelmező a digitális kérelmezési lehetőséggel él, akkor a teljes engedélyezési folyamatot, beleértve a belső adminisztratív folyamatokat is, digitálisan kell lebonyolítani. A tagállamok biztosítják továbbá a nyilvános meghallgatások és a részvételi eljárások digitalizálását.”;

d) a cikk a következő (9) bekezdéssel egészül ki:

„(9) ... [e módosító irányelv hatálybalépését követő egy év]-ig a Bizottság az új erőmű-átalakítási projektekre vonatkozó folyamat felgyorsítása és egyszerűsítése érdekében felülvizsgálja az engedélyezési gyakorlatokról a tagállamok számára kiadott iránymutatásokat. Ezen iránymutatásoknak tartalmazniuk kell a 15. és 17. cikkben meghatározott adminisztratív eljárási szabályok végrehajtására és alkalmazására vonatkozó ajánlásokat, e szabályok alkalmazását a megújuló energiaforrásokkal működő fűtő- és hűtőrendszerekre, valamint a fő folyamatmutatók együttesét, amelyek lehetővé teszik az előrehaladás és a hatékonyság átlátható értékelését és nyomon követését.

2022. szeptember 14., szerda

E célból a Bizottság megfelelő konzultációkat folytat, többek között az érdekelt felekkel. Az ilyen iránymutatásoknak információkat kell tartalmazniuk többek között az engedélyező hatóságok digitális és emberi erőforrásaira, a hatékony egyablakos kapcsolattartási pontokra, a területrendezésre, a katonai és polgári repülési korlátozásokra, a bírósági eljárásokra, a polgári vitarendezéssel és közvetítéssel kapcsolatos ügyekre, a bányászati és geológiai munkákkal kapcsolatos törvények kiigazítására és utólagos átalakítására, valamint az ezen feladatok elvégzéséhez szükséges megfelelő műszaki adottságok biztosítására vonatkozóan.

A tagállamok az integrált nemzeti energia- és klímatervnek az (EU) 2018/1999 rendelet 14. cikkének (2) bekezdésében említett aktualizált változatában foglalt iránymutatásokkal összhangban, az említett cikkben meghatározott eljárásnak és ütemtervnek megfelelően értékelést nyújtanak be engedélyezési eljárásukról és a meghozandó javító intézkedésekről.

A Bizottság értékeli az egyes tagállamok terveiben szereplő korrekciós intézkedéseket és a fő teljesítménymutatókban elért pontszámokat. Az értékelést nyilvánosságra kell hozni.

Ha nem történik előrelépés, akkor a Bizottság további intézkedésekkel támogathatja a tagállamokat a végrehajtásban, segítve őket engedélyezési eljárásaik reformjában és racionalizálásában.”.

6. A szöveg a következő cikkel egészül ki:

„15a. cikk

A megújuló energia épületekben történő alkalmazásának általános elterjesztése

(1) A megújuló energia, **valamint a hulladékhő és a hulladék hűtőenergia** építőipari ágazaton belüli termelésének és felhasználásának előmozdítása érdekében a tagállamok – összhangban azzal az indikatív célkitűzéssel, hogy 2030-ra az Unió végső energiafogyasztásán belül az építőiparban felhasznált, megújuló energiaforrásokból előállított energiának és hulladékhőnek legalább 49 %-ot kell kitennie – indikatív jelleggel meghatározzák, hogy 2030-ra az építőipari ágazatuk végsőenergia-fogyasztásában **a helyszínen vagy a közelben előállított, többek között a hálózatról származó** megújuló energiaforrások, **valamint az elkerülhetetlen hulladékhő és hulladék hűtőenergia** mekkora részarányt képviseljenek. **Azoknak a tagállamoknak, amelyek az építőipari ágazatban adón vagy kibocsátás-kereskedelmi rendszeren keresztül nem árazzák a szén-dioxid-kibocsátást, illetve amelyek ideiglenesen nem vesznek részt az épületekre és a közlekedésre vonatkozó új európai kibocsátás-kereskedelmi rendszerben, a megújuló energiaforrások tekintetében magasabb indikatív részarányt kell meghatározniuk.** A nemzeti indikatív célkitűzést a nemzeti végsőenergia-fogyasztás arányában kell kifejezni, és a 7. cikkben meghatározott módszertannak megfelelően kell kiszámítani, **amely tartalmazhatja a végsőenergia-fogyasztás kiszámítását, az önellátással biztosított megújuló energiaforrásokból származó villamosenergiát, az energiaközösségeket, a megújuló energia részarányát a villamosenergia-mixben, valamint az elkerülhetetlen hulladékhőt és hulladék hűtőenergiát.** A tagállamok a célkitűzéseiket és a célkitűzések elérésének módjáról szóló elképzeléseiket belefoglalják az (EU) 2018/1999 rendelet 14. cikke szerint benyújtott, aktualizált integrált nemzeti energia- és klímaterveikbe.

A tagállamok a hulladékhőt és a hulladék hűtőenergiát beszámíthatják az első albekezdésben említett célértékbe, legfeljebb 20 %-os határig. Amennyiben úgy döntenek, a cél a felhasznált hulladékhő és hulladék hűtőhatás százalékos arányának felével nőhet, a felső határ pedig 54 %.

(2) A tagállamok építési szabályzataikban és törvényeikben, valamint adott esetben támogatási rendszereikben intézkedéseket vezetnek be annak érdekében, hogy növeljék az épületállományban a megújuló energiaforrásokon alapuló – **a helyszínen vagy a közelben előállított, többek között a hálózatról származó** – villamos energia, fűtés és hűtés arányát, beleértve a megújulóenergia-önellátás, a megújulóenergia-közösségek, **a helyi megújulóenergia-megosztás és a helyi energiátárolás, az intelligens és kétirányú feltöltés, továbbá egyéb intelligens szolgáltatások, közöttük keresletoldali válasz** jelentős fejlesztésére irányuló nemzeti intézkedéseket is, **kombinálva ezeket olyan energiahatékonysági fejlesztésekkel, amelyek magas hatékonyságú kapcsolt energiatermeléshez és passzív, csaknem vagy teljesen nulla energiaigényű épületekhez kapcsolódnak, innovatív technológiák figyelembevétele mellett.**

A **megújuló energiaforrások** (1) bekezdésben meghatározott indikatív részarányának elérése érdekében a tagállamok építési szabályzataikban és törvényeikben, valamint adott esetben a támogatási rendszereikben vagy más, azzal azonos hatású módon – a 2010/31/EU irányelv rendelkezéseivel összhangban, **és amennyiben ez gazdaságilag, műszakilag és funkcionálisan megvalósítható** – előírják **a helyszínen vagy a közelben előállított, többek között a hálózatról származó** megújuló energia **új és jelentősen** felújítandó meglévő épületekben történő alkalmazásának minimális szintjét. A tagállamok – többek között hatékony távfűtés és távhűtés révén – lehetővé teszik e minimumszintek teljesítését.

2022. szeptember 14., szerda

Meglévő épületek esetében az első albekezdésben foglalt követelmény csak annyiban alkalmazandó a fegyveres erőkre, amennyiben az nem ütközik a fegyveres erők tevékenységeinek jellegével és elsődleges céljával, továbbá kivételt képeznek a követelmény alól a katonai célokra használt anyagok.

(3) A tagállamok biztosítják, hogy – a 2010/31/EU irányelv 9. cikkének és a 2012/27/EU irányelv 5. cikkének rendelkezéseivel összhangban – a nemzeti, regionális és helyi szintű középületek példamutató szerepet töltsenek be a felhasznált megújuló energia részaránya tekintetében. A tagállamok többek annak engedélyezésével is lehetővé tehetik e kötelezettség teljesítését, hogy a középületek vagy a magán- és közcélokat egyaránt szolgáló épületek tetején vagy **más, kompatibilis felületeken vagy alfelületeken, illetve** felszín alatti területein harmadik felek megújuló energiát előállító létesítményeket működtessenek.

A tagállamok előmozdítják a helyi hatóságok és a megújulóenergia-közösségek közötti együttműködést az épületek ágazatában, különösen a közbeszerzés alkalmazásán keresztül. Ezt a támogatást fel kell tüntetni a tagállamok [az épületek energiahatékonyságáról szóló irányelv] 3. cikke szerinti nemzeti épületfelújítási terveiben.

(4) A megújuló energia (1) bekezdésben meghatározott indikatív részarányának elérése érdekében a tagállamok előmozdítják a megújuló energiaforrásokkal működő fűtő- és hűtőrendszerek, illetve berendezések, **többek között innovatív technológiák** használatát **az adott helyi környezetben, beleértve az intelligens és megújuló energián alapuló villamosított fűtési és hűtési rendszereket és berendezéseket, valamint adott esetben az épületek összes decentralizált energiaforrásának intelligens kezelését az energiahálózattal együttműködni képes épület-energia-gazdálkodási rendszereken keresztül.** E célból a tagállamok minden alkalmas intézkedést, eszközt és ösztönzőt felhasználnak, beleértve többek között az (EU) 2017/1369 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽¹⁾ alapján kidolgozott energiacímkéket, a 2010/31/EU irányelv szerinti energiahatékonysági tanúsítványokat, illetve a nemzeti vagy uniós szinten kidolgozott egyéb megfelelő tanúsítványokat vagy szabványokat, és biztosítják a megújuló, nagy energiahatékonyságú alternatívákkal, valamint a rendelkezésre álló pénzügyi eszközökkel és ösztönzőkkel kapcsolatos megfelelő tájékoztatást és tanácsadást **(többek között egyablakos rendszerek révén)** annak előmozdítása érdekében, hogy felgyorsuljon a régi fűtési és hűtési rendszerek cseréje, és fokozódjon a megújuló energiaforrásokon alapuló megoldásokra való átállás.”

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1369 rendelete (2017. július 4.) az energiacímkézés keretének meghatározásáról és a 2010/30/EU irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 198., 2017.7.28., 1. o.).

7. A 18. cikk **a** a következőképpen módosul:

a) a (3) és (4) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(3) A tagállamok biztosítják, hogy az épületekben, az iparban és a mezőgazdaságban működő, megújuló energiaforrásokat hasznosító valamennyi fűtési és hűtési rendszer üzembe helyezői és tervezői, valamint a fotovoltaikus napenergia-rendszerek üzembe helyezői, **valamint más megújulóenergia-technológiák, tárolók és keresletoldali választéchnológiák, többek között töltőállomások üzembe helyezői** számára tanúsítási rendszerek vagy ezekkel egyenértékű nemzeti minősítési rendszerek álljanak rendelkezésre. E rendszereknek – amelyek keretében adott esetben figyelembe vehetők a meglévő rendszerek és struktúrák – a IV. mellékletben meghatározott kritériumokra kell épülniük. Minden tagállam **ellenőrzi** a más tagállamok által ezen kritériumok alapján elvégzett **tanúsítás elismerését.**

A tagállamok 2023. december 31-ig, majd azt követően háromévente értékeli a berendezések üzembe helyezését végző képzett és képesített szakemberek tekintetében a kereslet és a kínálat közötti különbségeket, és adott esetben ajánlásokat tesznek bármely hiányosság megszüntetésére. Ezen értékeléseket és minden ajánlást nyilvánosan hozzáférhetővé kell tenni.

A tagállamok – **többek között tovább- és átképzési stratégiák révén – feltételeket állapítanak meg annak biztosítása érdekében, hogy** a megújuló energiaforrásokat hasznosító fűtési és hűtési rendszerek üzembe helyezésére a (3) bekezdésben említett, elegendő számú képzett és minősített szakember álljon rendelkezésre, lehetővé téve a megújuló energiaforrásokkal működő fűtési és hűtési rendszerek olyan mértékű elterjedését, amely a fűtési és hűtési ágazatban a megújuló energia részarányának 23. cikkben meghatározott éves növekedéséhez való hozzájáruláshoz szükséges, **valamint hozzájárul a megújuló energia részarányára vonatkozóan az épületek tekintetében a 15a. cikkben, az ipari ágazat tekintetében a 22a. cikkben és a közlekedési ágazat tekintetében a 25. cikkben meghatározott célkitűzések eléréséhez, továbbá a 3. cikkben meghatározott átfogó célkitűzések eléréséhez is.**

2022. szeptember 14., szerda

Az üzembe helyezők és tervezők megfelelő **számának** elérése érdekében a tagállamok gondoskodnak arról, hogy a megújuló energiát hasznosító fűtési és hűtési technológiákra és azok legújabb innovatív megoldásaira kiterjedő, elegendő számú, képzést adó vagy tanúsítást biztosító képzési program álljon rendelkezésre, **feltéve, hogy azok összeegyeztethetők a nemzeti minősítési és tanúsítási rendszerekkel**. A tagállamok intézkedéseket tesznek az ilyen programokban való részvétel előmozdítására, különösen a kis- és középvállalkozások és az önálló vállalkozók körében, **gondoskodva egyúttal a nemek közötti egyensúlyról és különös figyelmet fordítva az alulreprézentalált kisebbségekre. Amennyiben ez a már meglévő képzési és képzési rendszerekkel összeegyeztethető, a** tagállamok önkéntes megállapodásokat köhetnek az érintett technológiaszolgáltatókkal és -értékesítőkkel arra vonatkozóan, hogy az értékesítési becslések alapján megfelelő számú, a piacon elérhető legújabb innovatív megoldásokat és technológiákat ismerő üzembe helyezőt képezzenek.

A tagállamok az (EU) 2018/1999 rendelet 3. és 14. cikkében említett integrált nemzeti energia- és klímaterveikben, valamint az említett rendelet 17. cikke szerint benyújtott eredményjelentéseikben ismertetik a megújuló energiák területén megfigyelhető hatékony, magas minőségű és inkluzív oktatást előmozdító, illetve a munkavállalók átképzését és továbbképzését előmozdító szakpolitikáikat és intézkedéseiket.

(4) A tagállamok tájékoztatják a nyilvánosságot a (3) bekezdésben említett tanúsítási rendszerekről **vagy az azokkal egyenértékű nemzeti képesítési rendszerekről**. A tagállamok **átlátható és könnyen hozzáférhető módon nyilvánosságra hozzák a (3) bekezdéssel összhangban képesítéssel vagy tanúsítvánnyal rendelkező üzembe helyezők rendszeresen frissítendő jegyzékét**.”;

b) a cikk a következő bekezdéssel egészül ki:

„(6a) Az e cikk alapján hozott intézkedések semmilyen esetben sem érintik az (EU).../... irányelv [az energiahatékonysági irányelv] és az (EU).../... irányelv [az épületek energiahatékonyságáról szóló irányelv] alapján hozott intézkedéseket.”.

8. A 19. cikk a következőképpen módosul:

-a) az (1) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(1) Mivel a megújuló energiaforrásokból származó energia eredetét ki kell mutatni mind az energiaszolgáltató által kínált energiamixben, mind pedig abban az energiában, amelyet megújuló energiaforrásokból előállított energiára hivatkozó szerződések alapján szolgáltatnak a fogyasztók számára, ezért a tagállamok biztosítják az ezen irányelv értelmében vett »megújuló energiaforrásokból származó energia« eredetének objektív, átlátható és megkülönböztetésmentes kritériumok alapján történő szavatolását.”;

a) a (2) bekezdés a következőképpen módosul:

i. az első albekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„Ebből a célból a tagállamok a megújuló energia termelőjének kérésére származási garanciát bocsátanak ki. A tagállamok a megújuló hidrogénből előállított energia esetében **egységes rendszert írnak elő**.

A tagállamok határozhatnak úgy, hogy a származási garanciák piaci értékének figyelembevétele érdekében nem adnak ki származási garanciát olyan energiatermelőnek, amely valamely támogatási rendszer keretében pénzügyi támogatásban részesül.

A Bizottság kiegészítő tájékoztatást vezet be a származási garanciákra vonatkozóan, elkerülve ugyanakkor a kétszeres beszámítást.

A származási garanciák kiadását a kapacitás minimális határértékéhez lehet kötni. A származási garancia **1 MWh, amelynek kibocsátására frakciók formájában is mód van. E frakciókat a CEN-EN16325 európai szabvány révén megfelelően szabványosítani kell, és egy energiatermelő kérésére kell kiadni azzal a feltétellel, hogy ez nem vezethet kettős beszámításhoz. A kisebb (< 50 kW) létesítmények és energiaközösségek esetében egyszerűsített nyilvántartásba vételi eljárások és csökkentett regisztrációs díjak kerülnek bevezetésre. A származási garanciák több kis létesítmény esetében összevontan is kiadhatók.**

2022. szeptember 14., szerda

A megtermelt energia minden egyes egységéről legfeljebb egy származási garancia bocsátható ki, és **ugyanazon energiaegység csupán egyetlen alkalommal vehető figyelembe.**”;

ia. a második albekezdést el kell hagyni;

ib. a harmadik albekezdés c) pontja helyébe a következő szöveg lép:

„c) a származási garanciát nem közvetlenül a termelő, hanem azon szolgáltató vagy fogyasztó számára bocsátják ki, aki az energiát versenyhelyzetben vagy hosszú távú energia-adásvételi megállapodás keretében megvásárolja.”;

ii. az ötödik albekezdést el kell hagyni;

(aa) a (3) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(3) Az (1) bekezdés alkalmazásában a származási garanciák tranzakciókra a hozzájuk tartozó energiaegység megtermelésétől számítva 12 hónapig érvényesek. A tagállamok gondoskodnak arról, hogy a nem törölt származási garanciák az energiaegység megtermelésétől számítva legkésőbb 18 hónap elteltével érvényüket veszítsék. Az érvényüket veszített származási garanciákat a tagállamok figyelembe veszik a fennmaradó energiamixük kiszámításakor.”;

ab) a (4) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(4) A származási garanciák (8) és (13) bekezdésben említett bemutatásával összefüggésben a tagállamok gondoskodnak arról, hogy az energiaszolgáltatók a származási garanciák érvényességi időtartamának lejártát után legkésőbb hat hónapon belül töröljék a származási garanciákat. A tagállamok továbbá ... [e módosító irányelv hatálybalépése után egy év]-ig biztosítják a fennmaradó energiamixre vonatkozó adatok éves rendszerességgel történő közzétételét.”;

ac) a (7) bekezdés első albekezdésének helyébe a következő szöveg lép:

i. az a) pont helyébe a következő szöveg lép:

„a) az energia előállítási forrása, valamint a tényleges időhöz a lehető legpontosabban igazodó kezdő és záró időpontok, legfeljebb egyórás termelési időközök elérése érdekében.”;

ii. a c) pont helyébe a következő szöveg lép:

„c) az energiát előállító létesítmény neve, helye, elektromosenergia-szolgáltatási övezete, típusa és kapacitása.”;

iii. a szöveg a következő pontokkal egészül ki:

„g) üvegházhatásúgáz-kibocsátás a garantált energia teljes életciklusa alatt az ISO 14067:2018 szabvánnyal összhangban;

h) finomhangolt, részletes időbeli felbontás;

i) lokációs megfeleltetés.”;

b) a (8) bekezdés ■ helyébe a következő szöveg lép:

„Amennyiben a villamosenergia-szolgáltatónak a 2009/72/EK irányelv 3. cikke (9) bekezdése a) pontjának alkalmazásában igazolnia kell a **megújuló energia származását** az energiaszerkezetében, **úgy** ezt származási garanciák felhasználásával kell megtennie, kivéve az energiaszerkezet esetleges nem nyomon követhető kereskedelmi ajánlatoknak megfelelő hányadát, amelyre a szolgáltató alkalmazhatja a fennmaradó energiamixet.”

2022. szeptember 14., szerda

Amennyiben egy gázszolgáltatónak az (EU) .../... irányelv [a megújuló gázok és a földgáz, valamint a hidrogén belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló irányelv (COM(2021)0803] I. mellékletének 5. szakaszának alkalmazásában igazolnia kell a megújuló energia származását az energiaszerkezetében, úgy ezt származási garanciák felhasználásával teszi, kivéve az energiaszerkezet esetleges nem nyomon követhető kereskedelmi ajánlatoknak megfelelő hányadát – ha van ilyen –, amelyre a szolgáltató alkalmazhatja a fennmaradó energiamixet.

Amennyiben a tagállamok úgy rendelkeztek, hogy más energiatípusokra is származási garanciákat vezetnek be, úgy az energiaszolgáltatóknak a közzététel céljából a szolgáltatott energiával azonos típusú származási garanciákat kell használniuk. A tagállamok biztosíthatják továbbá, hogy ha a fogyasztó hidrogén- vagy földgázhálózathoz tartozó gázt fogyaszt, akkor a törölt származási garanciák megfeleljenek a vonatkozó hálózati jellemzőknek. A 2012/27/EU irányelv 14. cikkének (10) bekezdése alapján kiadott származási garanciák hasonlóképp használhatók a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésből származó villamos energia mennyiségének igazolására. Az e cikk (2) bekezdésének alkalmazásában, ha a villamos energiát megújuló forrásokat hasznosító nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésből állítják elő, csak egyetlen származási garanciát lehet kiadni, amely megadja mindkét jellemzőt.”;

ba) a (9) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(9) A tagállamok az ezen irányelvnek megfelelően kiadott származási garanciákat kizárólag az (1) bekezdésben és a (7) bekezdés első albekezdésének a)–i) pontjában említett elemek bizonyítékeként kölcsönösen elismerik. A tagállamok kizárólag akkor tagadhatják meg egy származási garancia elismerését, ha megalapozott kételyük áll fenn a származási garancia pontosságára, megbízhatóságára és hitelességére vonatkozásában. A tagállam a megtagadásról és annak indokairól minden esetben értesíti a Bizottságot.”;

bb) a (11) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(11) A tagállamok nem ismerhetik el a harmadik országok által kiadott származási garanciákat, hacsak az Unió megállapodást nem kötött az adott harmadik országgal az uniós származási garanciák és a harmadik országbeli egyenértékű származási garancia-rendszerek kölcsönös elismeréséről és kizárólag olyan esetekben, amikor közvetlen energiaimport vagy -export valósul meg. A Bizottság a harmadik országokkal kötött ilyen megállapodások teljesítésének észszerűsítése és felgyorsítása céljából iránymutatásokat bocsát ki, amelyek tisztázzák a harmadik országok által kiállított származási garanciák elismerésére vonatkozó uniós követelményeket, beleértve az alapul szolgáló irányítási szabályokat is.

A Bizottság [egy évvel e módosító irányelv hatálybalépését követően]-ig iránymutatást ad ki a határokon átnyúló átutalásokra vonatkozó megfelelő biztosítékokról.”;

bc) a (13) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(13) A Bizottság 2025. június 30-ig jelentést fogad el, amelyben megvizsgálja egy olyan uniós szintű »zöld címke« létrehozásának a lehetőségeit, amelynek célja az új létesítményekből származó megújuló energia használatának támogatása. A szolgáltatóknak a származási garanciákban szereplő információkkal kell bizonyítaniuk a címke követelményeinek való megfelelést.”;

bd) a cikk a következő bekezdéssel egészül ki:

„(13a) A Bizottság nyomon követi a származásig garancia-rendszer működését, és 2025. június 30-ig felméri a származási garanciák kínálati-keresleti egyensúlyát a piacon, valamint egyensúlyhiány esetén meghatározza a kínálatot és a keresletet befolyásoló releváns tényezőket, és intézkedéseket javasol az esetleges strukturális egyensúlyhiányok kiigazítására annak érdekében, hogy támogassa a piacokat a megújuló energiaforrásokat hasznosító új létesítményekre való összpontosításban.”;

2022. szeptember 14., szerda

9. A 20. cikk (3) bekezdése helyébe a következő szöveg lép:

„(3) Az integrált nemzeti energia- és klímatervekben szereplő, az (EU) 2018/1999 rendelet I. melléklete szerint elvégzett, arra vonatkozó értékeléstől függően, hogy az ezen irányelv 3. cikkének (1) bekezdésében előírt uniós célkitűzés elérése érdekében szükség van-e a megújuló energiaforrásokat felhasználó távfűtési és -hűtési rendszerek terén új infrastruktúrák kiépítésére **vagy meglévő infrastruktúrák korszerűsítésére**, a tagállamok **adott esetben, az energiahatékonyság első elvével összhangban** megteszik a szükséges lépéseket egy olyan hatékony távfűtési és -hűtési infrastruktúra fejlesztésére, amely alkalmas a megújuló energia használatán alapuló fűtés és hűtés előmozdítására, kombinálva a hőenergia-tárolással, **a keresletoldali válasz-rendszerekkel és a villamos energiából hőt előállító létesítményekkel.**”

(3a) A tagállamok adott esetben és a vonatkozó villamosenergia-piaci jogszabályokkal összhangban megteszik a szükséges intézkedéseket az időszakosan rendelkezésre álló megújuló villamos energiának a hálózatra való integrálása érdekében, biztosítva egyúttal a hálózat stabilitását és az ellátás biztonságát.”;

10. A szöveg a következő 20a. cikkel egészül ki:

„20a. cikk

A megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia rendszerintegrációjának megkönnyítése

(1) A tagállamok előírják a területükön működő átviteli rendszer-üzemeltetők és – **ha technikailag megvalósítható** – az elosztórendszer-üzemeltetők számára, hogy az egyes ajánlattételi övezetekben a lehető legpontosabban és lehetőleg minél inkább valós időben, de legfeljebb egyórás időintervallumokban bocsássák rendelkezésre a megújuló forrásokból előállított villamos energia részarányára és a szolgáltatott villamos energia miatti üvegházhatásúgáz-kibocsátásra vonatkozó információkat, adott esetben előrejelzéssel együtt. **A tagállamok biztosítják az elosztórendszer-üzemeltetők hozzáférését a szükséges adatokhoz. Ha a nemzeti jogszabályok szerint nem férnek hozzá minden szükséges információhoz, akkor az (EU) 2019/944 irányelv rendelkezéseivel összhangban az ENTSO-E keretében meglévő adatszolgáltatási rendszert alkalmazzák. A szállítási és az elosztási rendszerek üzemeltetői azonban a külső körülményekből eredő előrejelzési, becslési vagy számítási hibákért nem viselnek felelősséget. A tagállamok a hálózati egyensúly nyomon követésének javítása és az információk valós idejű rendelkezésre bocsátása érdekében ösztönzik az intelligens hálózatok korszerűsítését.**

Ha technikailag megvalósítható, az elosztórendszer-üzemeltetők rendelkezésre bocsátanak anonimizált és összesített adatokat a keresletoldali válaszban rejlő lehetőségekre és a hálózatra betáplált, termelő-fogyasztók és megújulóenergia-közösségek által előállított megújuló villamosenergiára vonatkozóan is.

(1a) Az (1) bekezdésben említett információkat és adatokat digitálisan elérhetővé kell tenni a harmonizált adatformátumokon és szabványosított adatkészleteken alapuló interoperabilitás garantálásával úgy, hogy azt a villamosenergia-piaci szereplők, az aggregátorok, a fogyasztók és a végfelhasználók megkülönböztetésmentesen felhasználhassák, és az információ elektronikus kommunikációs eszközökkel **olvasható** legyen.

(2) [Az elemekről és a hulladékelemekről, a 2006/66/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről és az (EU) 2019/1020 rendelet módosításáról szóló rendeletjavaslat] előírásain túlmenően a tagállamok **intézkedéseket fogadnak el annak előírására**, hogy a háztartási és ipari elemek gyártói megkülönböztetésmentes feltételek mellett és költségmentesen lehetővé tegyék az elemek tulajdonosai és felhasználói, valamint a nevükben **a kifejezett hozzájárulásukkal és az (EU) 2016/679 rendelet vonatkozó rendelkezéseinek megfelelően** eljáró harmadik felek, például az épületenergetikai rendszereket kezelő vállalatok és villamosenergia-piaci szereplők számára az akkumulátorközelítő rendszer alapvető információinak – többek között az elemek kapacitására, állapotára, töltöttségi szintjére és teljesítmény-beállítási pontjára vonatkozó adatok – valós idejű elérését.

A tagállamok ... [e módosító irányelv hatálybalépését követő 6 hónap]-ig intézkedéseket fogadnak el annak előírására, hogy a járműgyártók megkülönböztetésmentes feltételek mellett **és költségmentesen**, a típus-jóváhagyási és piacfelügyeleti rendelet további követelményein felül és az (EU) 2016/679 rendelet vonatkozó rendelkezéseivel teljes összhangban, valós időben bocsássák az elektromos járművek tulajdonosai és felhasználói, valamint a tulajdonosok és a felhasználók nevében **a kifejezett hozzájárulásukkal** eljáró harmadik felek, például a villamosenergia-piaci szereplők, az elektromobilitási szolgáltatók és **a kifejezett hozzájárulásukkal eljáró más szereplők** rendelkezésére az elem állapotára, töltöttségi szintjére, teljesítmény-beállítási pontjára és kapacitására **vonatkozó járműfedélzeti adatokat. Az elemekről szóló rendeletnek megfelelően az adatokat »csak olvasható« formátumban kell megosztani, biztosítva, hogy harmadik fél ne módosíthassa az adatok paramétereit.**

2022. szeptember 14., szerda

A tagállamok biztosítják, hogy az intelligens fűtő- és hűtőrendszerek, hőenergia-tároló egységek és egyéb olyan intelligens eszközök gyártói, amelyek megkönnyítik a fogyasztók számára, hogy keresletoldali választ adjanak az energiarendszernek, az (EU) 2016/679 rendelet vonatkozó rendelkezéseinek betartásával valós idejű, megkülönböztetésmentes és a felhasználók számára díjmentes hozzáférést biztosítsanak a keresletoldali válasz szempontjából releváns adatokhoz a felhasználók, valamint a tulajdonosok és a felhasználók nevében eljáró harmadik felek számára.

(3) [Az alternatív üzemanyagok infrastruktúrájának kiépítéséről és a 2014/94/EU irányelv hatályaon kívül helyezéséről szóló rendeletjavaslat] követelményein túlmenően a tagállamok biztosítják, hogy a területükön [e módosító irányelv átültetésének határideje]-től/-től üzembe helyezett, nem nyilvánosan hozzáférhető, normál teljesítményű elektromos töltőállomások támogatni tudják az intelligens töltési funkciókat, **a tagállamon belüli kiépítettség esetén az intelligens mérési rendszerekhez való kapcsolódást** és adott esetben a szabályozó hatóság értékelése alapján kétirányú töltési funkciókat, **amint azt a ... rendelet [az alternatív üzemanyag-infrastruktúráról szóló rendelet] 14. cikkének (4) bekezdése előírja, valamint a potenciális hozzájárulása tekintetében a szabályozó hatóságok végzett értékelésnek alávetve.**

(4) **A tagállamok gondoskodnak arról, hogy a villamosenergia-termelés valamennyi eszköze, közöttük a megújuló villamosenergia-termelő egységek is részt vegyenek a rendszerszolgáltatások és a kiegyenlítő szolgáltatások nyújtásában.** A tagállamok biztosítják továbbá, hogy a nemzeti szabályozási keret sem közvetlenül, sem aggregálás útján nem különbözteti meg hátrányosan a villamosenergia-piacokon való részvételt, beleértve a szűk keresztmetszetek kezelését, **a villamosenergia-hálózatokat, a távfűtési és távhűtési hálózatokat, az energiatárolási és -rugalmassági szolgáltatók rugalmassági és kiegyenlítő szolgáltatásait, a kis méretű vagy mobil rendszerek rugalmassági szolgáltatásait, például a háztartási és közösségi elemek és az elektromos járművek rugalmassági és kiegyenlítő szolgáltatásait, valamint a rendszerhez csatlakozó, 1 MW alatti kapacitású, decentralizált energiaforrásokat, a hőtároló egységeket, a villamos energiával gázt fejlesztő egységeket, a hőszivattyúkat és a rugalmasságot biztosító egyéb technológiákat. A tagállamoknak egyenlő versenyfeltételeket kell biztosítaniuk a kisebb piaci szereplők, különösen megújulóenergia-közösségek számára, megőltalmazva piaci fellépésüket az aránytalan adminisztratív vagy szabályozási terhektől.”;**

(4a) **A tagállamok biztosítják, hogy nemzeti szabályozási keretük lehetővé tegye a végfelhasználók számára, hogy szerződéses megállapodásokat kössenek a villamosenergia-piaci szereplőkkel és az elektromobilitási szolgáltatókkal, és tájékoztatást kapjanak a megállapodás feltételeiről, többek között a személyes adatok védelméről, a fogyasztókat érintő hatásokról, valamint a rugalmasságért járó díjazásról.”**

11. A szöveg a következő 22a. cikkel egészül ki:

„22a. cikk

A megújuló energia ipari alkalmazásának általános elterjesztése

(1) A tagállamok törekednek arra, hogy 2030-ig az ipari ágazatban a végsőenergia-termelésre és a nem energetikai célokra felhasznált energiaforrások mennyiségén belül növekedjen a megújuló energiaforrások részaránya, és ehhez **1,9** százalékpontos indikatív minimális éves átlagos növekedést határoznak meg. **E növelés mértékét a hároméves időszakok, pl. a 2024–2027 és a 2027–2030 közötti időszakok átlagaként számítják ki.**

A tagállamok az (EU) 2018/1999 rendelet 3., 14. és 17. cikke alapján benyújtott integrált nemzeti energia- és klímaterveikbe és eredményjelentéseikbe belefoglalják az említett indikatív növekedés elérése érdekében tervezett és megvalósított politikákat és intézkedéseket. **Ezen intézkedések magukban foglalják az ipari folyamatok megújuló energiaforrásokon alapuló villamosítását, amennyiben ezt költséghatékony alternatívának tekintik. A tagállamok a megújuló energia ipari részarányának növelésére irányuló intézkedéseik elfogadásakor tiszteletben tartják az energiahatékonyság első elvét.**

A tagállamok szabályozási keretet hoznak létre, amely a 3. cikk (4a) bekezdésével összhangban az ipart támogató intézkedéseket is tartalmazhat, és előmozdítja a megújuló energiaforrások és a megújuló hidrogén ipari felhasználásának elterjedését, a hatékonyságot és a nemzetközi versenyképességet a megújuló energia ipari felhasználásának elterjedéséhez szükséges előfeltételnek tekintve. E keretnek a 3. cikk (4a) bekezdésével és a 15. cikk (8) bekezdésével összhangban különösen a szabályozási, adminisztratív és gazdasági akadályokat kell kezelnie.

2022. szeptember 14., szerda

A tagállamok biztosítják, hogy a végső energia célból és a nem energetikai célokra felhasznált, nem biológiai eredetű megújuló üzemanyagok részaránya 2030-ra az iparban a végső energia célból és a nem energetikai célokra felhasznált hidrogén 50 %-a legyen. **A tagállamok biztosítják, hogy a végső energia célból és a nem energetikai célokra felhasznált, nem biológiai eredetű megújuló üzemanyagok részaránya 2035-re az iparban a végső energia célból és a nem energetikai célokra felhasznált hidrogén legalább 70 %-a legyen. A Bizottság 2026-ben és azt követően minden évben elemzi a nem biológiai eredetű üzemanyagok rendelkezésre állását. A százalékarányt az alábbi szabályok szerint kell kiszámítani: [Mód. 34]**

- a) a nevező kiszámításához a végső energia célból és nem energetikai célokra felhasznált hidrogén energiatartalmát kell figyelembe venni, kivéve a hagyományos közlekedési üzemanyagok előállításához köztes termékként felhasznált hidrogént, **valamint az ipari létesítményekben melléktermékként előállított vagy melléktermékből nyert hidrogént;**
- b) **a** számláló kiszámításához az ipari ágazatban végső energia célból és nem energetikai célokra felhasznált, nem biológiai eredetű megújuló üzemanyagok energiatartalmát kell figyelembe venni, kivéve a **■** közlekedési üzemanyagok előállításához köztes termékként felhasznált, nem biológiai eredetű megújuló üzemanyagokat.
- c) **a** nevező és a számláló értékének kiszámításához az üzemanyagok III. mellékletben szereplő energiatartalmát kell figyelembe venni.

A Bizottság az (1) bekezdésben említett szabályok létrehozását követően, 2026. január 31-ig értékeli, hogy a szabályozási, műszaki és tudományos fejlődés fényében helyénvaló és indokolt-e kiigazítani a nem biológiai eredetű megújuló üzemanyagokra vonatkozóan 2030-ra kitűzött konkrét részcejt, és adott esetben e célból hatásvizsgálat elvégzése mellett módosítja e cikket.

Az alacsony és közepes hőmérsékletű ipari hő előállítására szolgáló megújulóenergia-megoldások használatának előmozdítása érdekében a tagállamok törekednek arra, hogy az ipari hőalkalmazások esetében növeljék a fosszilis tüzelőanyagokon alapuló energiaszolgáltatás gazdaságilag életképes és műszakilag megvalósítható megújuló alternatíváinak elérhetőségét azzal a céllal, hogy legkésőbb 2027-ig megszüntessék a legfeljebb 200 °C-os maximális fűtési hőmérsékletet igénylő alkalmazások fosszilis tüzelőanyagokon alapuló használatát.

■

(1a) A Bizottság az európai hidrogénpiac előmozdítása érdekében ... [egy évvel e módosító irányelv hatálybalépését követően]-ig globális hidrogénimportstratégiát dolgoz ki. E stratégia kiegészíti az Unión belüli belföldi hidrogéntermelés előmozdítására irányuló kezdeményezéseket, ezáltal támogatva ezen irányelv végrehajtását és a benne előírt célok elérését, kellő figyelmet fordítva az ellátás biztonságára és az Unió stratégiai autonómiájára az energia területén. A stratégiában foglalt intézkedések célja az egyenlő versenyfeltételek előmozdítása egyenértékű szabályok vagy szabványok alapján harmadik országokban a környezet védelme, a fenntarthatóság biztosítása és az éghajlatváltozás mérséklése tekintetében. A stratégia indikatív mérföldköveket és behozatali intézkedéseket is tartalmaz. A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy az (EU) 2018/1999 rendelet 3., 14. és 17. cikke alapján benyújtott integrált nemzeti energia- és klímaterveikben és eredményjelentéseikben alkalmazzák a stratégiát. A stratégia emellett figyelembe veszi azt is, hogy fejleszteni kell a helyi lakosság hozzáférését az energiához.”

12. A 23. cikk a következőképpen módosul:

- a) az (1) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(1) A megújuló energiának a fűtési és hűtési ágazatban való elterjesztése érdekében ezekben az ágazatokban a megújuló energiának a fűtési és hűtési ágazatban 2020-ban elért részarányától kiindulva egyrészt a 2021–2025-ös időszakra, másrészt a 2026–2030-as időszakra számolt éves átlagban minden tagállamnak **indikatív 2,3** százalékpontos értékkel növelnie kell a megújuló energiák részarányát, a nemzeti teljes bruttó energiafogyasztás részarányában kifejezve, a 7. cikkben előírt módszernek megfelelően kiszámítva.

Ez a növelés **2,8** százalékpontos azon tagállamok esetében, amelyekben hulladékhőt és hulladék hűtőenergiát alkalmaznak. Ebben az esetben a tagállamok az átlagos éves növekedés 40 %-áig beszámíthatják a hulladékhőt és a hulladék hűtőenergiát.”;

2022. szeptember 14., szerda

- b) a szöveg a következő (1a) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) Annak érdekében, hogy a Bizottság teljes képet kapjon az ipari hőigény Unió-szerte tapasztalható jelentős eltéréseiről, a tagállamok értékelik a megújuló energiaforrásokból előállított energia, valamint a hulladékhő és a hulladék hűtőenergia fűtési és hűtési ágazatban való felhasználására vonatkozó lehetőségeiket, beleértve többek között a valamennyi pozitív kintlevőségre kiterjedő költség-haszon arány és adott esetben az alacsony ökológiai kockázattal járó alkalmazásukra megfelelő területek, valamint a kisléptékű háztartási projektekből rejlő lehetőségek elemzését is. A kkv-k, az ipari szimbiózisok és a kereskedelmi épületek szimbiózisai a helyi és regionális önkormányzatok részvételével feltárják infrastrukturális igényeiket. Az értékelés – a fűtésből és hűtésből származó üvegházhatásúgáz-kibocsátások és légszennyezés csökkentésére – irányuló hosszú távú nemzeti stratégia kialakítása céljából – figyelembe veszi az ipari és háztartási felhasználásra rendelkezésre álló és gazdaságosan megvalósítható technológiákat annak érdekében, hogy mérőföldkövet és intézkedéseket határozzon meg a megújuló energiaforrások fűtési és hűtési célú alkalmazásának növelésére, valamint adott esetben a hulladékhő és a hulladék hűtőenergia távfűtés és -hűtés, valamint a kis háztartások és a kkv-k révén történő felhasználására vonatkozóan. A stratégia figyelembe veszi a különböző eljárásokra és felhasználási módokra jellemző eltérő hőminőségi szinteket (magas, közepes, alacsony). Az értékelésnek összhangban kell állnia az energiahatékonyság elsődlegességének elvével, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet 3. és 14. cikkében említett integrált nemzeti energia- és klímatervek részét kell képeznie, valamint a fűtési és hűtési ágazatnak a 2012/27/EU irányelv 14. cikkének (1) bekezdésében előírt átfogó értékelését kell kísérnie.”;

- c) a (2) bekezdés első albekezdésének a) pontját el kell hagyni;

ca) a (2) bekezdés a következő albekezdéssel egészül ki:

„A tagállamok különösen az épületek tulajdonosai vagy bérlői és a kkv-k számára nyújtanak tájékoztatást a megújuló energia fűtési és hűtési rendszerekben történő felhasználásának javítását célzó költséghatékony intézkedésekről és pénzügyi eszközökről. A tagállamok egyablakos rendszerben működő, hozzáférhető és átlátható tanácsadási eszközökön keresztül nyújtanak tájékoztatást.”;

- d) a (4) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

*„(4) Az (1) bekezdés első albekezdésében említett átlagos éves növekedés elérése érdekében a tagállamok **legalább három** intézkedést hajtanak végre az alábbiak közül:*

- a) a megújuló energia, illetve a hulladékhő és hulladék hűtőenergia fizikai beillesztése a fűtési és hűtési célú energiaforrások és üzemanyagok közé;
- b) megújuló energiát használó nagy hatásfokú fűtő- és hűtőrendszerek telepítése épületekbe, **épületek csatlakoztatása nagy hatékonyságú távfűtési vagy -hűtési rendszerekhez, illetve** megújuló energia, hulladékhő és hulladék hűtőenergia használata ipari fűtési és hűtési eljárásokban;
- c) intézkedések olyan értékesíthető tanúsítványok formájában, amelyek bizonyítják, hogy az (1) bekezdés első albekezdésében meghatározott követelménynek más gazdasági szereplő, például megújulóenergia-technológiákat telepítő független vállalkozó vagy energetikai szolgáltató vállalkozás által megvalósított, az ezen bekezdés b) pontja szerinti telepítési intézkedésekhez nyújtott támogatással tesznek eleget;
- d) kapacitásépítés a nemzeti, **regionális** és helyi hatóságok számára **a helyi megújuló energiaforrásokon alapuló fűtési és hűtési potenciál feltérképezéséhez, valamint** a megújuló energiával kapcsolatos projektek és infrastruktúrák tervezéséhez, végrehajtásához **és az ilyen projektekhez kapcsolódó tanácsadáshoz;**
- e) kockázatsökkentési keretek létrehozása a megújuló energia használatával, **valamint a hulladékhővel és hulladék hűtőenergiával** kapcsolatos fűtési és hűtési projektek tökeköltségeinek csökkentése érdekében, többek között lehetővé téve a kisebb projektek összevonását, **valamint azok holisztikusabb összekapcsolását más energiahatékonysági és épületfelújítási intézkedésekkel;**

2022. szeptember 14., szerda

- f) **megújuló energián alapuló fűtő- és hűtőenergia** vásárlására szóló megállapodások előmozdítása vállalati és kollektív kisfogyasztók számára;
- g) a fosszilis **energiaforrásokon alapuló vagy a megújuló energiaforrásokkal összeegyeztethetetlen fűtőrendszerek tervszerű lecserélése, illetve** a fosszilis tüzelőanyagok fokozatos kivonására irányuló programok, mérőföldkövekkel;
- h) megújuló energiák használatán alapuló fűtéstervezés, beleértve a hűtést, a helyi és regionális szintű követelményeket;
- i) egyéb, azonos hatású szakpolitikai intézkedések, beleértve a költségvetési intézkedéseket, támogatási rendszereket vagy más pénzügyi ösztönzőket, **amelyek hozzájárulnak a megújuló energiaforrásokon alapuló fűtő- és hűtőberendezések telepítéséhez, valamint az épületek és az ipar fűtéséhez és hűtéséhez megújuló energiát biztosító energiahálózatok fejlesztéséhez;**
- j) **a biogáz előállításának és a gázhálózatba való betáplálásának előmozdítása a villamosenergia-termelésre való felhasználás ösztönzése helyett;**
- k) **a hőenergia-tárolási technológiák fűtési és hűtési rendszerekbe történő integrálását elősegítő intézkedések.**
- l) **a fogyasztói tulajdonban lévő, megújuló energiaforrásokra épülő távfűtési és távhűtési hálózatok, különösen megújulóenergia-közösségek előmozdítása, többek között szabályozási intézkedések, finanszírozási megállapodások és támogatás révén;**

Az említett intézkedések meghozatala és végrehajtása során a tagállamok biztosítják, hogy azok valamennyi fogyasztó, **köztük a bérlők** számára is hozzáférhetőek legyenek, különös tekintettel azokra az alacsony jövedelmű vagy kiszolgáltatott helyzetű háztartásokra, **és előírják, hogy az intézkedések jelentős hányadát prioritásként hajtsák végre az ... irányelvben [átdolgozott energiahatékonysági irányelv] meghatározott energiaszegénységben élő háztartások és a szociális lakások esetében,** amelyek máskülönben – elegendő kezdőtőke hiányában – nem tudnának élni az intézkedések nyújtotta lehetőségekkel.”.

13. A 24. cikk a következőképpen módosul:

a) az (1) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(1) A tagállamok támogatják a kizárólag megújuló energiaforrást és elkerülhetetlen hulladékhőt és hulladék hűtőenergiát hasznosító, meglévő, nagy hatékonyságú, 4. és 5. generációs megújuló távfűtési és távhűtési hálózatok felújítását és kiépítését, miután – partnerségben a helyi hatóságokkal – pozitív eredménnyel záruló gazdasági és környezeti költség-haszon elemzést végeztek el. A tagállamok gondoskodnak arról, hogy a végső fogyasztók könnyen hozzáférhető módon – például a számlákon, a szolgáltatók weboldalain vagy kérésre – tájékoztatást kapjanak az őket kiszolgáló távfűtési és távhűtési rendszerek energiahatékonyságáról, **üvegházhatásúgáz-kibocsátásáról** és arról, hogy azok milyen részarányban használnak megújuló energiát. A megújuló energia részarányára vonatkozó információt legalább az adott távfűtési és -hűtési rendszer igénybe vevőjéhez rendelt teljes bruttó fűtési és hűtési energiafogyasztás százalékában kell kifejezni, beleértve azt is, hogy mennyi energiát használtak fel egy fűtési egység fogyasztóhoz vagy végfelhasználóhoz történő eljuttatásához.”;

b) a (4) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(4) A tagállamok megkísérlik a megújuló energiának **(beleértve a megújuló energiaforrásokból származó villamos energiával előállított hőt is)**, valamint a hulladékhőnek és hulladék hűtőenergiának a fűtési és hűtési ágazatban 2020-ban elért részarányától kiindulva egyrészt a 2021–2025-ös időszakra, másrészt a 2026–2030-as időszakra számolt éves átlagban legalább **2,3** százalékponttal növelni a megújuló forrásokból **(beleértve a megújuló energiaforrásokból származó villamos energiával előállított hőt is)**, valamint a hulladékhőből és a hulladék hűtőenergiából származó energia távfűtésben és távhűtésben való felhasználásának részarányát, és ennek érdekében megfelelő intézkedéseket vezetnek be. A megújuló energia részarányát a távfűtés és távhűtés miatti teljes energiafogyasztáson belüli részaránynak kell kifejezni, és a rendes éghajlati viszonyok figyelembevételével kell kiigazítani.

2022. szeptember 14., szerda

Azok a tagállamok, amelyekben a megújuló forrásokból, valamint a hulladékhőből és a hulladék hűtőenergiából származó energia távfűtésben és távhűtésben való felhasználásának részaránya meghaladja a 60 %-ot, az ilyen részarányt úgy tekinthetik, hogy az teljesíti az első albekezdésben említett átlagos éves növekedést.

A tagállamok az első albekezdésben említett átlagos éves növekedés eléréséhez szükséges intézkedéseket az (EU) 2018/1999 rendelet I. melléklete értelmében az integrált nemzeti energia- és klímaterveik keretében határozzák meg.”;

c) a szöveg a következő (4a) bekezdéssel egészül ki:

„(4a) A tagállamok biztosítják, hogy a 25 MWth-nál nagyobb teljesítményű távfűtési vagy távhűtési rendszerek üzemeltetői **bátorítást kapjanak ahhoz, hogy** megújuló forrásokból, valamint hulladékhőből és hulladék hűtőenergiából származó energiát biztosító harmadik fél szolgáltatókat **csatlakoztassanak, valamint ahhoz, hogy** – az érintett tagállam illetékes hatósága által **meghatározandó**, megkülönböztetésmentes kritériumok alapján – **felajánlják** harmadik fél **szolgáltatók csatlakoztatását** és megújuló forrásokból, valamint hulladékhőből és hulladék hűtőenergiából származó hő-, illetve hűtőenergia **tőlük történő beszerzését, ha ez a csatlakoztatás műszakilag és gazdaságilag megvalósítható**, és az üzemeltetőknek az alábbiak közül egy vagy többet kell megtenniük:

- a) új fogyasztók igényeit kell kielégíteniük;
- b) le kell cserélniük a hő- vagy hűtőenergiát termelő meglévő kapacitásaikat;
- c) bővíteniük kell a hő- vagy hűtőenergiát termelő meglévő kapacitásaikat.”;

A tagállamok dönthetnek úgy, hogy a távfűtésre és távhűtésre használt, megújuló energiaforrásokból előállított villamos energiát beszámítják az e cikk (4) bekezdésében meghatározott éves átlagos növekedésbe. A 7. cikk (1) bekezdésének b) pontja szerint beszámított, megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia a 7. cikk (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott célok elérése céljából nem vehető figyelembe.

Amennyiben a tagállamok úgy döntenek, hogy a távfűtésben és távhűtésben felhasznált, megújuló energiaforrásokból előállított villamos energiát beszámítják, úgy még az ilyen mechanizmus bevezetése előtt értesítik erről a Bizottságot. A tagállamok az (EU) 2018/1999 rendelet 17. cikke szerinti integrált nemzeti energia- és éghajlat-politikai eredményjelentéseikbe befoglalják a távfűtésre és -hűtésre használt, megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia mennyiségét.”;

d) az (5) és (6) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(5) A tagállamok engedélyezhetik a távfűtési vagy távhűtési rendszer üzemeltetőjének, hogy a következő helyzetek bármelyikében visszautasítsa a harmadik fél a csatlakoztatását, és azt, hogy tőle hő- vagy hűtőenergiát vásároljon:

- a) a rendszer a megújuló energiaforrásokból származó fűtő- vagy hűtőenergia, illetve a hulladékhő és hulladék hűtőenergia egyéb értékesítése miatt nem rendelkezik a szükséges kapacitással;
- b) a harmadik fél által szolgáltatott hő-, illetve hűtőenergia nem felel meg a csatlakoztatáshoz, illetve az ahhoz szükséges technikai paramétereknek, hogy biztosított legyen a távfűtési és -hűtési rendszer megbízható és biztonságos működése;
- c) az üzemeltető bizonyítani tudja, hogy a hozzáférés biztosítása túlzott fűtési vagy hűtési költségnövekedést eredményezne a végső fogyasztók számára ahhoz képest, hogy mennyibe kerülne annak a fő helyi hő- vagy hűtési szolgáltatásnak a használata, amellyel a megújuló forrásokból előállított energia vagy a hulladékhő- és a hulladék-hűtőenergia versenyezne;
- d) az üzemeltető rendszere megfelel a hatékony távfűtés és távhűtés [az energiahatékonysági irányelv javasolt átdolgozásának x. cikkében] foglalt fogalommeghatározásának.

A tagállamok gondoskodnak arról, hogy amikor a távfűtési vagy -hűtési rendszer üzemeltetője az első albekezdés szerint megtagadja valamely hő-, illetve hűtőenergia-szolgáltató csatlakoztatását, az üzemeltető tájékoztassa az illetékes hatóságot a megtagadás okairól, valamint azokról a feltételekről és intézkedésekről, amelyeket a rendszeren belül meg kellene valósítani a csatlakoztatás lehetővé tételéhez. A tagállamok biztosítják, hogy megfelelő eljárás álljon rendelkezésre az indokolatlan megtagadások orvoslására.

2022. szeptember 14., szerda

(6) A tagállamok – **ha szükséges** – a hulladékhő és a hulladék hűtőenergia felhasználásának megkönnyítése érdekében koordinációs keretet hoznak létre a távfűtési és -hűtési rendszerek üzemeltetői, valamint az ipari és a szolgáltatási ágazat azon szereplői között, amelyeknél potenciálisan hulladékhő és hulladék hűtőenergia keletkezik. Ez a koordinációs keret biztosítja **az »első az energiahatékonyság« elv alkalmazását, elősegíti** a hulladékhő és hulladék hűtőenergia használatával kapcsolatos párbeszédet, és magában foglalja legalább a következőket:

a) a távfűtési és távhűtési rendszerek üzemeltetői;

b) a távfűtési és -hűtési rendszereken keresztül gazdaságilag hasznosítható hulladékhőt és hulladék hűtőenergiát termelő ipari és szolgáltatási ágazat vállalkozásai, például adatközpontok, ipari üzemek, nagy kereskedelmi épületek, **energiatároló létesítmények és tömegközlekedés;**

c) az energetikai infrastruktúrák tervezéséért és jóváhagyásáért felelős helyi hatóságok.”;

d) a legkorszerűbb, nagy energiahatékonyságú, teljes mértékben megújuló energián alapuló távfűtési és távhűtési rendszereken dolgozó tudományos szakértők;

e) a fűtésben és hűtésben részt vevő megújulóenergia-közösségek.”;

e) a (8), (9) és (10) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(8) A tagállamok olyan keretet hoznak létre, amelyben a villamosenergiaelosztórendszer-üzemeltetők – az általuk kiszolgált területen a távfűtési vagy távhűtési rendszerek üzemeltetőivel együttműködve **és az energiahatékonyság elsődlegességének elvével összhangban** – legalább négyévente felméri annak lehetőségét, hogy a távfűtési vagy -hűtési rendszerek kiegyenlítő és más rendszerszintű szolgáltatásokat nyújtsanak, ideértve a keresletoldali szabályozás lehetőségét, **valamint centralizált és decentralizált** megújuló forrásokból előállított villamosenergia-többlet hőtárolását, **illetve** hogy ez a lehetőség erőforrás- és költséghatékonyabb-e, mint más alternatív lehetőségek.

A tagállamok biztosítják, hogy a villamosenergia-átviteli és -elosztórendszer-üzemeltetők a saját területükön a hálózattervezés, a hálózati beruházások és az infrastruktúra fejlesztése során megfelelően figyelembe vegyék az első albekezdésben előírt értékelés eredményeit.

A tagállamok elősegítik a távfűtési és -hűtési rendszerek üzemeltetői, valamint a villamosenergia-átviteli és -elosztórendszer-üzemeltetők közötti koordinációt annak biztosítása érdekében, hogy a távfűtési és távhűtési rendszer üzemeltetői által nyújtott kiegyenlítő, tárolási és egyéb rugalmassági szolgáltatások, például a keresletoldali szabályozás **megkülönböztetésmentes alapon** a villamosenergia-piacuk részévé válhassanak.

A tagállamok az első és harmadik albekezdés szerinti értékelési és koordinációs követelményeket kiterjeszthetik a gázszállító- és -elosztórendszer-üzemeltetőkre, beleértve a hidrogénhálózatokat és más energiahálózatokat is.

(9) A tagállamok biztosítják, hogy a fogyasztók jogait, valamint a távfűtési és távhűtési rendszerek e cikkel összhangban történő üzemeltetésére vonatkozó szabályokat az illetékes hatóság egyértelműen meghatározza, közzétegye és érvényesítse.

(10) A tagállamok nem kötelesek alkalmazni a (2) bekezdést, ha az alábbi feltételek közül legalább egy teljesül:

a) esetükben a távfűtés és -hűtés 2018. december 24-én a fűtési és hűtési célú teljes bruttó energiafogyasztásnak legfeljebb 2 %-át tette ki;

b) az (EU) 2018/1999 rendelet I. melléklete alapján az integrált nemzeti energia- és klímaterveik és az ezen irányelv 23. cikkének (1a) bekezdésében említett értékelés alapján, új hatékony távfűtési és távhűtési rendszerek kialakításával 2018. december 24-én a távfűtés- és hűtés részaránya a fűtési és hűtési célú teljes bruttó energiafogyasztáson belül 2 %-nál nagyobb mértékben növekedett;

c) a távfűtési és -hűtési rendszerek teljes bruttó energiafogyasztásának 90 %-a [az energiahatékonysági irányelv javasolt átdolgozásának x. cikkében] meghatározott meghatározásnak megfelelő távfűtési és távhűtési rendszerekben történik.”.

2022. szeptember 14., szerda

14. A 25. cikk helyébe a következő szöveg lép:

„25. cikk

A megújuló energia használatából eredő kibocsátásintenzitás-csökkentés a közlekedési ágazatban

(1) Minden tagállam kötelezettséget ír elő az üzemanyag-forgalmazók számára annak biztosítására, hogy:

- a) a közlekedési ágazat számára elérhetővé tett megújuló üzemanyagok és megújuló forrásból származó villamos energia mennyisége – a tagállam által meghatározott ütemtervnek megfelelően – 2030-ig a 27. cikk (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott alapértékhez képest legalább **16 %-kal** csökkenti a kibocsátás-intenzitást;
- b) a közlekedési ágazat számára biztosított energiamennyiségen belül a IX. melléklet A. részében felsorolt alapanyagokból előállított fejlett bioüzemanyagok és biogázok részaránya **2025-ben legalább 0,5 % és 2030-ban legalább 2,2 %, továbbá a nem biológiai eredetű megújuló üzemanyagok részaránya 2028-ban legalább 2,6 %, és 2030-ban legalább 5,7 %;**
- ba) **2030-tól az üzemanyag-beszállítók a nem biológiai eredetű megújuló üzemanyagok és a és a megújuló hidrogén legalább 1,2 %-át a kibocsátáscsökkentési nehézségekkel szembenező tengeri közlekedési mód céljára szállítják. Azok a tagállamok, amelyek területén tengeri kikötő nincs, dönthetnek úgy, hogy ezt a rendelkezést nem alkalmazzák. Amennyiben valamely tagállam alkalmazni kívánja ezt az eltérést, legkésőbb egy évvel ...[e módosító irányelv hatálybalépésének időpontja]-t követően értesítenie kell a Bizottságot. Bármely későbbi változást is közölni kell a Bizottsággal.**

Amennyiben az alapanyagoknak az A. részben és a IX. mellékletben foglalt jegyzéke a 28. cikk (6) bekezdésének megfelelően módosul, úgy az e bekezdés b) pontjában említett közlekedési ágazat számára biztosított energiában az alapanyagokból előállított fejlett bioüzemanyagok és biogáz minimális részarányát is ennek megfelelően növelni kell, és annak a Bizottság hatásvizsgálatán kell alapulnia.

A Bizottság az (1) bekezdésben meghatározott kötelezettség értékelése alapján 2025-ig jogalkotási javaslatot terjeszt elő e kötelezettség növelése céljából, ha további jelentős költségcsökkenés mutatkozik a megújuló energia termelésében, ha ez az Unió által a dekarbonizáció vonatkozásában vállalt nemzetközi kötelezettségek teljesítése érdekében szükséges, illetve ha ezt a növelést az Unió energiafogyasztásának jelentős csökkenése indokolttá teszi.

Az a) pontban említett csökkentés és a b) pontban említett részarány kiszámításakor a tagállamok figyelembe veszik a nem biológiai eredetű megújuló üzemanyagokat akkor is, amikor azokat hagyományos **közlekedési** üzemanyagok előállításához köztes termékként használják fel. Az a) pontban említett csökkentés kiszámításához a tagállamok figyelembe vehetik a széntartalom újrahasznosításával előállított üzemanyagokat.

Az üzemanyag-forgalmazókra vonatkozó kötelezettségek meghatározásakor a tagállamok mentességet biztosíthatnak a villamos energiát, valamint nem biológiai eredetű, folyékony és gáz halmazállapotú, megújuló energiaforrásokból származó közlekedési célú üzemanyagokat kínáló üzemanyag-forgalmazók számára a IX. melléklet A. részében felsorolt alapanyagokból előállított fejlett bioüzemanyagok és biogázok minimális részarányára vonatkozó követelmények alól.

(2) A tagállamok létrehozhatnak egy olyan mechanizmust, amely lehetővé teszi a területükön működő üzemanyag-forgalmazók számára, hogy a közlekedési ágazat megújuló energiával való ellátásáért kvótajóváírásokkal kereskedjenek. Azok a gazdasági szereplők, amelyek nyilvános elektromos töltőállomásokon **vagy megújulóenergián** keresztül elektromos **könnyű és nehéz haszongépjárművek** számára megújuló energiaforrásokból előállított villamos energiát szolgáltatnak, kvótajóváírásban részesülnek függetlenül attól, hogy vonatkoznak-e rájuk a tagállam által az üzemanyag-forgalmazókra meghatározott kötelezettségek, és ezeket a kvótajóváírásokat eladhatják az üzemanyag-forgalmazóknak, amelyek számára lehetővé kell tenni, hogy a kvótajóváírásokat felhasználják az (1) bekezdés első albekezdésében meghatározott kötelezettség teljesítésére.” **A tagállamok dönthetnek úgy, hogy az első albekezdésben említett mechanizmusba bevonnak magán töltőállomásokat, amennyiben bizonyítható, hogy az e töltőállomások számára szolgáltatott, megújuló energiaforrásokból előállított villamos energiát kizárólag elektromos járművek számára biztosítják.”**

15. A 26. cikk a következőképpen módosul:

- a) az (1) bekezdés a következőképpen módosul:

2022. szeptember 14., szerda

i. az első albekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„A megújuló forrásokból származó, a 7. cikkben említett tagállami teljes bruttó energiafogyasztásnak, valamint a 25. cikk (1) bekezdése első albekezdésének a) pontjában említett kibocsátásintenzitás-csökkentési célnak a kiszámításához az élelmiszer- és takarmánynövényekből előállított bioüzemanyagok, folyékony bio-energiahordozók és a közlekedésben használt, biomasszából előállított üzemanyagok aránya egy százalékpontonál nem lehet magasabb, mint az ezen üzemanyagoknak az adott tagállam közlekedési ágazata végsőenergia-fogyasztásán belül 2020-ban fennálló részaránya, amely a közlekedési ágazat adott tagállami végsőenergia-fogyasztásának legfeljebb 7 %-a lehet.”;

A Bizottság egy tagállam kérésére eltérést engedélyezhet az első albekezdéstől, lehetővé téve a tagállamok számára, hogy az EUMSZ 349. cikke szerinti legkülső régiókban villamosenergia-termelésre használt folyékony bio-energiahordozókat kizárják az első albekezdésben említett, a közúti és vasúti közlekedési ágazatban a végső energiafogyasztás 7 %-ában meghatározott felső határ kiszámításából, feltéve, hogy az ilyen eltérést helyi sajátosságok indokoltá teszik. A tagállamoknak az ilyen eltérés iránti kérelmet ... [e módosító irányelv átültetésének napja]-ig kell benyújtaniuk, valamint ahhoz friss tudományos és technikai indokolásokat kell szolgáltatniuk. A Bizottság a kérelem kézhez vételét követő három hónapon belül dönt a kérelemről.”;

ia. a második albekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„Ha valamely tagállamban az első albekezdésben említett bioüzemanyagok és a folyékony bio-energiahordozók aránya 1 % alatt van, akkor ez a közúti és vasúti közlekedési ágazatok végső energiafogyasztásának legfeljebb 2 %-ára növelhető.”;

ii. a negyedik albekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„Amennyiben egy tagállamban az élelmiszer- és takarmánynövényekből előállított bioüzemanyagok és folyékony bio-energiahordozók, valamint a közlekedésben felhasznált, biomasszából előállított üzemanyagok részaránya 7 %-nál alacsonyabbra korlátozott, vagy ha egy tagállam úgy dönt, hogy a részarányt tovább korlátozza, úgy az adott tagállam ennek megfelelően csökkentheti a 25. cikk (1) bekezdése első albekezdésének a) pontjában említett kibocsátásintenzitás-csökkentési célértéket, figyelembe véve, hogy ezek az üzemanyagok milyen mértékben járultak volna hozzá az üvegházhatásúgázkibocsátás-megtakarításhoz. E célból a tagállamok ezen üzemanyagok esetében 50 %-os üvegházhatásúgázkibocsátás-megtakarítással számolnak.”;

b) a (2) bekezdés **a következőképpen módosul:**

i. az **a** első és ötödik albekezdésben „a 25. cikk (1) bekezdésének első albekezdésében említett minimum részarány” helyébe „a 25. cikk (1) bekezdése első albekezdésének a) pontjában említett üvegházhatásúgázkibocsátás-csökkentési célérték” lép;

ii. a második albekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„... [e módosító irányelv hatálybalépésének időpontja]-ig e határérték 0 %-ra csökken.”;

iii. a szöveg a negyedik albekezdés után a következő albekezdéssel egészül ki:

„A Bizottság 2023. június 30-ig frissített helyzetértékelő jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az érintett élelmiszer- és takarmánynövények termesztésének világszinten megfigyelhető terjedéséről. A frissített jelentésnek tartalmaznia kell az erdőirtással kapcsolatos legfrissebb, az elmúlt két évből származó adatokat, és foglalkoznia kell a közvetett földhasználat-változás szempontjából magas kockázatot jelentő nyersanyagok kategóriájába tartozó egyéb magas kockázatú árukkal is. A hatodik albekezdésben említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok alkalmazásában a globális termelési terület átlagos éves bővülésének maximális részaránya a nagy szénkészletekben 7,9 %.”.

16. A 27. cikk a következőképpen módosul:

a) a cím helyébe a következő szöveg lép:

2022. szeptember 14., szerda

„A közlekedési ágazatban, valamint a nem biológiai eredetű megújuló üzemanyagok tekintetében a végső felhasználásuktól függetlenül alkalmazandó számítási szabályok”;

b) a (1) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(1) A 25. cikk (1) bekezdése első albekezdésének a) pontjában említett kibocsátásintenzitás-csökkentés kiszámítására a következő szabályok alkalmazandók:

a) az üvegházhatású gázok kibocsátásában elért megtakarítást a következőképpen kell kiszámítani:

- i. bioüzemanyagok és biogázok esetében a valamennyi közlekedési mód számára elérhetővé tett ilyen üzemanyagok mennyiségének és a 31. cikkel összhangban meghatározott kibocsátásmegtakarításuknak a szorzata;
- ii. a nem biológiai eredetű megújuló üzemanyagok és a szénttartalom újrahasznosításával előállított üzemanyagok esetében a valamennyi közlekedési mód számára elérhetővé tett ilyen üzemanyagok mennyiségének és a 29a. cikk (3) bekezdése alapján elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktusokkal összhangban meghatározott kibocsátásmegtakarításuknak a szorzata;
- iii. a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia esetében a valamennyi közlekedési mód számára elérhetővé tett, megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia mennyiségének és a fosszilis tüzelőanyag komparátor szorzata;

Az V. mellékletben meghatározott EC(e) komparátort 2029. december 31-ig kell használni. 2030. január 1-jétől az V. mellékletben meghatározott EF(t) komparátort kell használni.

Ugyanakkor azonban, a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia közlekedési célú felhasználásának köszönhetően 2030-ig elért, az EF(t) komparátor alkalmazásával kiszámított üvegházhatásúgáz-kibocsátási megtakarítások kiegészítő hozzájárulást jelentenek ahhoz a már megvalósított, megújuló energiaforrásokból előállított villamos energiához 2029. december 31-ig, amit a 2030-tól kezdődő kibocsátásmegtakarítások kiszámításához használt EKK(e)-komparátorral kell kiszámítani;

b) a 25. cikk (1) bekezdésében említett alapértéket úgy kell kiszámítani, hogy a közlekedési ágazat számára elérhetővé tett energia mennyiségét meg kell szorozni az V. mellékletben meghatározott EF(t) fosszilis tüzelőanyag komparátorral;

c) a vonatkozó energiamennyiségek kiszámításához a következő szabályokat kell alkalmazni:

- i. a közlekedési ágazat számára elérhetővé tett energia mennyiségének meghatározásához a közlekedési célú üzemanyagok energiatartalmára vonatkozóan a III. mellékletben meghatározott értékeket kell használni;
- ii. a III. mellékletben nem említett közlekedési célú üzemanyagok energiatartalmát a tagállamok az üzemanyagok fűtőértékének meghatározására vonatkozó megfelelő európai szabványok alapján állapítják meg. Amennyiben ilyen európai szabvány nem került elfogadásra, a megfelelő ISO-szabványt kell figyelembe venni;
- iii. a közlekedési ágazat számára elérhetővé tett, megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia mennyiségét úgy kell meghatározni, hogy az ágazat számára szolgáltatott villamos energia mennyiségét meg kell szorozni a tagállam területén az előző két évben szolgáltatott, megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia átlagos részarányával. Kivételes esetben, amennyiben a villamos energiát megújuló forrásokból származó villamos energiát termelő létesítményhez való közvetlen csatlakozásból nyerik, és azt a közlekedési ágazat számára szolgáltatják, az ilyen villamos energiát teljes mértékben megújuló forrásból származónak kell tekinteni;
- iv. a IX. melléklet B. részében felsorolt alapanyagokból előállított bioüzemanyagok és biogázok részarányát a közlekedési ágazat számára elérhetővé tett üzemanyagok és villamos energia energiatartalmában Ciprus és Málta kivételével 1,7 %-ra kell korlátozni;

Amennyiben a IX. melléklet B. részében előírt alapanyagjegyzéket a 28. cikk (6) bekezdésével összhangban módosítják, úgy ennek megfelelően növelni kell az ilyen bioüzemanyagokra és biogázokra vonatkozó felső határt is, és ennek a Bizottság hatásvizsgálatán kell alapulnia;

2022. szeptember 14., szerda

- d) a megújuló energia használatából eredő kibocsátásintenzitás-csökkenést úgy kell meghatározni, hogy a valamennyi közlekedési mód számára elérhetővé tett bioüzemanyagok, biogázok és megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia használatából eredő üvegházhatásúgázkibocsátás-megtakarítást el kell osztani az alapértékkel.

A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 35. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el ezen irányelvnek – a közlekedési célú üzemanyagok III. mellékletben meghatározott energia-tartalmának a tudományos és technikai haladással összhangban történő kiigazítása révén történő – kiegészítésére vonatkozóan;”;

- c) a szöveg a következő (1a) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) A 25. cikk (1) bekezdése első albekezdésének b) pontjában említett céltértek kiszámítására a következő szabályok alkalmazandók:

- a) a nevező, vagyis a közlekedési ágazatban felhasznált energia mennyiségének kiszámításához a közlekedési ágazat számára elérhetővé tett összes üzemanyagot és villamos energiát figyelembe kell venni;
- b) a számláló kiszámításához a IX. melléklet A. részében felsorolt alapanyagokból előállított fejlett bioüzemanyagok és biogázok, valamint az Unió területén valamennyi közlekedési mód számára elérhetővé tett nem biológiai eredetű megújuló üzemanyagok energiatartalmát kell figyelembe venni;
- c) a IX. melléklet A. részében felsorolt alapanyagokból előállított fejlett bioüzemanyagok és biogázok, valamint a légi és tengeri közlekedésben elérhetővé tett, nem biológiai eredetű megújuló üzemanyagok részarányát energiatartalmuk 1,2-szeresének kell tekinteni.”;
- d) a (2) bekezdést el kell hagyni.
- e) a (3) bekezdés **helyébe** a **következő szöveg lép**:

„(3) Amennyiben nem biológiai eredetű, megújuló üzemanyagok előállításához akár közvetlenül, akár köztes termékek előállítása során villamos energiát használnak, a megújuló energia részarányának meghatározásához a megújuló forrásokból előállított villamos energia két évvel korábbi átlagos, a termelés szerinti országban fennálló részarányát kell figyelembe venni.

Az egy vagy több megújuló forrásokból villamos energiát előállító létesítménnyel való közvetlen kapcsolatból származó villamos energiát teljes mértékben bele lehet számítani a megújuló forrásokból előállított villamos energia mennyiségébe, ha annak felhasználására nem biológiai eredetű, megújuló üzemanyagok előállítása céljából kerül sor, feltéve, hogy a létesítmények bizonyítják, hogy az érintett villamos energiát a hálózatról történő villamosenergia-felvétel nélkül szolgáltatták.

Teljes mértékben megújuló forrásból származó energiaként vehető figyelembe az a villamos energia, amelyet a hálózatról vontak el, de az előállítására kizárólag megújuló forrásokból került sor, és bizonyították mind a megújuló tulajdonságokat, mind pedig az esetleges egyéb megfelelő kritériumok teljesülését, gondoskodva arról, hogy az adott villamos energia megújuló tulajdonságait csak egyszer és csak egy végfelhasználói ágazatban vegyék figyelembe.

Ez a következő követelmények betartásával teljesíthető:

- a) a megújuló tulajdonságok bizonyítása érdekében az üzemanyagok gyártóitól meg kell követelni, hogy egy vagy több megújulóenergia-vásárlási megállapodást kössenek olyan létesítményekkel, amelyek legalább a teljes mértékben megújulónak feltüntetett villamos energia mennyiségével megegyező mennyiségű villamos energiát termelnek.
- b) ahhoz, hogy a termelés teljes mértékben nem biológiai eredetű megújuló üzemanyagnak minősüljön, negyedéves szinten egyensúlyt kell teremteni az egy vagy több villamosenergia-vásárlási megállapodás keretében vásárolt megújuló villamos energia és az üzemanyag előállításához a hálózatról kivett villamos energia mennyisége között.

2030. január 1-jétől ahhoz, hogy a termelés teljes mértékben nem biológiai eredetű megújuló üzemanyagnak minősüljön, havi, negyedéves vagy éves szinten egyensúlyt kell teremteni az egy vagy több villamosenergia-vásárlási megállapodás keretében vásárolt megújuló villamos energia és az üzemanyag előállításához a hálózatról kivett villamos energia mennyisége között. Az időbeli összefüggés a Bizottság által végzett értékeléstől függ. Ez a követelmény valamennyi meglévő erőműre vonatkozik, beleértve a 2030 előtt üzembe helyezetteket is.

2022. szeptember 14., szerda

Az elektrolizátor elhelyezése tekintetében az alábbi feltételek közül legalább egynek teljesülnie kell:

- a) a megújulóenergia-vásárlási megállapodás alapján megújuló energiaforrásokból villamos energiát termelő létesítmény ugyanabban az országban vagy egy szomszédos országban található, mint az elektrolizátor; vagy**
- b) a megújulóenergia-vásárlási megállapodás alapján megújuló villamos energiát termelő létesítmény az elektrolizátor országával szomszédos tengeri ajánlattételi övezetben vagy egy szomszédos országban található.**

Teljes mértékben megújuló forrásból származó energiaként vehető figyelembe az a villamos energia, amelyet a hálózathoz vontak el vagy egy energiátároló létesítményből tápláltak vissza, de az előállítására kizárólag megújuló forrásokból került sor, és bizonyították mind a megújuló tulajdonságokat, mind pedig az esetleges egyéb megfelelő kritériumok teljesülését, gondoskodva arról, hogy az adott villamos energia megújuló tulajdonságait csak egyszer és csak egy végfelhasználói ágazatban vegyék figyelembe. [Mód. 13]

A napenergiával működő jármű által termelt és magának a járműnek a mozgásához felhasznált villamos energia teljes mértékben megújulónak tekinthető. [Mód. 32]

17. A 28. cikk a következőképpen módosul:

- a) a (2), a (3) és a (4) bekezdést el kell hagyni;
- b) a (5) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„A Bizottság 2024. december 31-ig a 35. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogad el ezen irányelv abban a tekintetben történő kiegészítése céljából, hogy meghatározza a fosszilis tüzelőanyagok felhasználásával, közös eljárásban feldolgozott biomasszából előállított, közlekedési célú bioüzemanyagok és biogázok részarányának meghatározására szolgáló módszertant.”;

ba) a (6) bekezdés c) és d) pontja helyébe a következő szöveg lép:

„c) el kell kerülni a (mellék-)termékek, hulladékok vagy maradékanyagok piacait érintő jelentős torzító hatásokat, figyelembe véve a nyersanyagok jövőbeli rendelkezésre állását és a nyersanyagok nagy mennyiségben történő behozatalához vezető piactorzulás elkerülésének szükségességét;

d) jelentős potenciális megtakarítások a fosszilis üzemanyagokhoz viszonyítva és az életciklusra vetített kibocsátások tekintetében, figyelembe véve az alapanyagok rendelkezésre álló mennyiségét és a meglévő konkurens ipari felhasználásokat is, valamint a nemzeti sajátosságokat;”;

- c) a (7) bekezdésben a „25. cikk (1) bekezdése negyedik albekezdésében” szövegrész helyébe a „25. cikk (1) bekezdése első albekezdésének b) pontjában megállapított” szöveg lép.

18. A 29. cikk a következőképpen módosul:

- a) az (1) bekezdés a következőképpen módosul:

-i. az első albekezdésben a bevezető megfogalmazás helyébe a következő szöveg lép:

„A bioüzemanyagok, a folyékony bio-energiahordozók és a biomasszából előállított üzemanyagok energiataralmát az ezen albekezdés a), b) és c) pontjában említett célokra csak abban az esetben lehet figyelembe venni, ha azok teljesítik az e cikk (2)–(7) és (10) bekezdéseiben meghatározott fenntarthatósági és üvegházhatásúgázkibocsátás-megtakarítási kritériumokat, figyelembe veszik a 2008/98/EK irányelv 4. cikkében meghatározott hulladékhierarchiát és a 3. cikkben említett lépcsőzetes felhasználás elvét;”; [Mód. 43]

2022. szeptember 14., szerda

i. az első albekezdés a) pontjának helyébe a következő szöveg lép:

„a) hozzájárulás a tagállamok megújulóenergia-résarányához és az ezen irányelv 3. cikkének (1) bekezdésében, 15a. cikkének (1) bekezdésében, 22a. cikkének (1) bekezdésében, 23. cikkének (1) bekezdésében, 24. cikkének (4) bekezdésében és 25. cikkének (1) bekezdésében említett célok eléréséhez;”

ia. a szöveg az első albekezdés után a következő albekezdéssel egészül ki:

„A szilárd biomasszából előállított üzemanyagok energiatartalmát nem kell figyelembe venni az első albekezdés b) és c) pontjában említett célokra, ha azok az ezen irányelv 2. cikkében meghatározott elsődleges fás biomasszából származnak. A 3. cikk (1) bekezdésében említett, megújuló energiaforrásokra vonatkozó célkitűzés megvalósításához való hozzájárulás céljából az ezen irányelv 2. cikkében meghatározott elsődleges fás biomasszából származó szilárd biomassza üzemanyagokból származó energia részaránya nem haladhatja meg az ilyen üzemanyagok 2017 és 2022 közötti átlagos energiaszükségletének a legfrissebb rendelkezésre álló adatok alapján számított részarányát.”; [Mód. 44]

ib. a második albekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„A hulladékból és a mezőgazdasági, akvakultúrából származó, halászati és erdészeti maradékanyagoktól eltérő maradékanyagokból előállított bioüzemanyagoknak, folyékony bio-energiatárolóknak és biomasszából előállított üzemanyagoknak azonban csak a (10) bekezdésben meghatározott üvegházhatásúgázkibocsátás-megtakarítási kritériumnak kell megfelelniük ahhoz, hogy azokat az első albekezdés a), b) és c) pontjában említett célokhoz figyelembe vegyék. Vegyes hulladékok használata esetén azonban a gazdasági szereplőknek meghatározott minőségű vegyes hulladékválogató rendszereket kell alkalmazniuk, amelyek célja a fosszilis anyagok eltávolítása. Ez az albekezdés azon hulladékokra és maradékanyagokra is vonatkozik, amelyeket a bioüzemanyaggá, folyékony bio-energiatárolóvá vagy biomasszából előállított üzemanyaggá való további átalakítás előtt valamilyen egyéb terméké válnak fel.”;

ii. a negyedik albekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„A biomasszából előállított üzemanyagoknak meg kell felelniük a (2)–(7) és (10) bekezdésben meghatározott fenntarthatósági és üvegházhatásúgázkibocsátás-megtakarítási kritériumoknak, amennyiben használatukra a következők szerint kerül sor:

a) szilárd biomassza üzemanyagok esetében legalább 7,5 MW teljes névleges bemenő hőteljesítményű, villamos energiát, fűtő- és hűtőenergiát előállító létesítményekben;

b) gáznemű biomassza üzemanyagok esetében legalább 2 MW teljes névleges bemenő hőteljesítményű, villamos energiát, fűtő- és hűtőenergiát előállító létesítményekben;

c) gáznemű biomassza üzemanyagot előállító olyan létesítmények esetében, amelyekben teljesül az alábbi átlagos biometán-áramlási sebesség:

i. normál hőmérsékleti és nyomási körülmények között (0 °C és 1 bar légköri nyomás) mérve 500 m³ metánegyenérték/h felett;

ii. ha a biogáz metán és nem éghető egyéb gázok keverékéből áll, a metánáramlási sebesség – az i. pontban meghatározott küszöbérték – a metán keveréken belüli térfogati részarányával arányosan átszámításra kerül.”;

iii. a szöveg a negyedik albekezdés után a következő albekezdéssel egészül ki:

„A tagállamok a fenntarthatósági és üvegházhatásúgázkibocsátás-megtakarítási kritériumokat azokra a létesítményekre is alkalmazhatják, amelyekben a névleges bemenő hőteljesítmény vagy a biometán-áramlási sebesség a fentieknél alacsonyabb.”;

2022. szeptember 14., szerda

aa) a (3) bekezdés első albekezdése helyébe a következő szöveg lép:

„Az (1) bekezdés első albekezdésének a), b) és c) pontjában említett célokra figyelembe vett, mezőgazdasági biomasszából előállított bioüzemanyagok, folyékony bio-energiahordozók és biomasszából előállított üzemanyagok nyersanyagai nem állíthatók elő a biológiai sokféleség szempontjából nagy értéket képviselő földterületekről, azaz olyan földterületekről származó nyersanyagokból, amelyek 2008 januárjában vagy azt követően az alábbi besorolásúak voltak, tekintet nélkül arra, hogy a földterület továbbra is ilyen besorolású-e:

- a) elsődleges és őshonos erdő és egyéb fás terület, azaz őshonos fajokból álló erdő és egyéb olyan fás terület, ahol nem láthatók emberi tevékenység egyértelmű jelei, és az ökológiai folyamatokat nem zavarták meg jelentős mértékben;
- b) magas fokú biológiai sokféleséget képviselő erdő vagy egyéb fás terület, amely nagy fajgazdagságot mutat és nem degradálódott, és amelynek magas fokú biodiverzitását az illetékes hatóság megállapította, kivéve ha bizonyított, hogy az adott nyersanyag előállítása nem járt az említett környezetvédelmi célok sérelmével;

c) kijelölt területek:

i. törvény vagy az érintett illetékes hatóság által természetvédelmi célokra kijelölt területek; vagy

ii. ritka, fenyegetett vagy veszélyeztetett ökoszisztémák vagy fajok védelmére kijelölt, nemzetközi megállapodások által elismert területek vagy olyan területek, amelyek kormányközi szervezetek vagy a Nemzetközi Természetvédelmi Unió által készített jegyzékekben szerepelnek, a 30. cikk (4) bekezdésének első albekezdésében meghatározott eljárással összhangban való elismerésükre is figyelemmel, kivéve ha bizonyított, hogy az adott nyersanyag előállítása nem járt az említett környezetvédelmi célok sérelmével;

d) egy hektárnál nagyobb kiterjedésű nagy biodiverzitású gyepterület:

i. természetes gyepterület, amely emberi beavatkozás nélkül gyepterület maradna, és amely fenntartja a természetes fajösszetételt és ökológiai jellemzőket és folyamatokat; or

ii. mesterséges gyepterület, amely emberi beavatkozás hiányában megszűnne mint gyepterület, és amely ugyanakkor nagy fajgazdagságot mutat és nem degradálódott, és az illetékes hatóság megállapította, hogy nagy biodiverzitású, kivéve, ha a nagy biodiverzitású gyepterületi besorolás megőrzéséhez a nyersanyagok betakarítása bizonyítottan szükséges.

iii. természetes fajösszetételt, ökológiai jellemzőket és folyamatokat megőrző fenyér.”;

b) a (3) bekezdés az első albekezdést követően a következő albekezdéssel egészül ki:

„Ez a bekezdés – az első albekezdés c) pontja kivételével – az erdei biomasszából előállított bioüzemanyagokra, folyékony bio-energiahordozókra és biomassza üzemanyagokra is alkalmazandó.”;

c) a (4) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(4) „Az (1) bekezdés első albekezdésének a), b) és c) pontjában említett célokra figyelembe vett, mezőgazdasági biomasszából előállított bioüzemanyagokat, folyékony bio-energiahordozókat és biomasszából előállított üzemanyagokat nem szabad jelentős szénkészletekkel rendelkező földterületekről származó nyersanyagból előállítani, azaz olyan földterületekről, amelyek 2008 januárjában az alábbi besorolásúak voltak és már nem ilyen besorolásúak:

a) vizes élőhelyek, azaz tartósan vagy az év jelentős részében vízzel borított vagy vízzel átitatott földterület;

b) összefüggő erdőterület, azaz több mint egy hektárra kiterjedő, öt méternél magasabb fákkal és 30 %-ot meghaladó lombkorona-fedettséggel, illetve e küszöbértékeket in situ elérni képes fákkal borított terület;

2022. szeptember 14., szerda

- c) *egy hektárnál nagyobb kiterjedésű földterület öt méternél magasabb fákkal és 10–30 % közötti lombkorona-fedettséggel, illetve e küszöbértékeket in situ elérni képes fákkal, kivéve, ha bizonyítják, hogy a terület szénkészlete a művelési ág megváltoztatása előtt és után olyan, hogy az V. melléklet C. részében megállapított módszertan alkalmazásakor teljesülnének az e cikk (10) bekezdésében foglalt feltételek.*

ca) *természetes fajösszetételt, ökológiai jellemzőket és folyamatokat megőrző fenyér.*

E bekezdést nem alkalmazandó, ha a terület a nyersanyag kitermelésének időpontjában a 2008 januárjában meglévő besorolással megegyező besorolású volt.

„Az első albekezdés a b) és c) pont kivételével, valamint a második albekezdés az erdei biomasszából előállított bioüzemanyagokra, folyékony bio-energiahordozókra és biomassza üzemanyagokra is alkalmazandó.”;

- d) az (5) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(5) Az (1) bekezdés első albekezdésének a), b) és c) pontjában említett célok tekintetében figyelembe vett, mezőgazdasági vagy erdei biomasszából előállított bioüzemanyagok, folyékony bio-energiahordozók és biomassza üzemanyagok nem állíthatók elő olyan földterületen termelt nyersanyagból, amely 2008 januárjában tőzegláp volt, hacsak nem bizonyítható, hogy e nyersanyag termelése és betakarítása nem jelenti korábban lecsapolatlan területek lecsapolását, **és az illetékes nemzeti hatóság a (6) bekezdésben említett, a nem fenntartható kitermelésből származó erdei biomassza felhasználása kockázatának minimálisra csökkentését célzó kritériumokkal összhangban való nemzeti vagy szubnacionális szintű megfelelésről tud beszámolni.**”;

- da) *a cikk következő bekezdéssel egészül ki:*

„(5a) Az (1) bekezdés első albekezdésének a), b) és c) pontjában említett célok tekintetében figyelembe vett, mezőgazdasági biomasszából előállított bioüzemanyagok, folyékony bio-energiahordozók és biomassza-üzemanyagok nem állíthatók elő olyan országban termelt nyersanyagból, amely nem részes fele a Párizsi Megállapodásnak”;

- e) a (6) bekezdés első albekezdése **a következőképpen módosul:**

i. a bevezető rész helyébe a következő szöveg lép:

„A nem fenntartható kitermelésből származó fás biomassza használatának kockázatát minimálisra csökkentendő, az (1) bekezdés első albekezdésének b) és c) pontjában említett célok tekintetében figyelembe vett, erdei biomasszából előállított bioüzemanyagok, folyékony bio-energiahordozók és biomasszából előállított üzemanyagok nem származhatnak elsődleges fás biomasszából, figyelembe kell venniük a 2008/98/EK irányelv 4. cikkében meghatározott hulladékhierarchiát és a 3. cikkben említett lépcsőzetes felhasználási elvet, valamint meg kell felelniük a következő kritériumoknak. A 3. cikk (1) bekezdésében említett, megújuló energiaforrásokra vonatkozó célkitűzés megvalósításához való hozzájárulás céljából az ezen irányelv 2. cikkében meghatározott elsődleges fás biomasszából előállított bioüzemanyagok, folyékony bio-energiahordozók és biomasszából előállított üzemanyagok energia részaránya nem haladhatja meg az ilyen üzemanyagok 2017 és 2022 közötti átlagos energiafogyasztásának a legfrissebb rendelkezésre álló adatok alapján számított részarányát.”; [Mód. 45]

ii. az a) pont iii. alpontja helyébe a következő szöveg lép:

„iii. a természetvédelmi célokból nemzetközi vagy nemzeti jogszabály vagy az érintett illetékes hatóság által kijelölt területek, így többek között a vizes élőhelyek, gyepterületek, fenyérek és a tőzeglápok a 2009/147/EK irányelvben és a 92/43/EGK irányelvben meghatározottak szerint védelmet élvezzenek a biológiai sokféleség megőrzése és az élőhelyek pusztulásának megelőzése, valamint az óceánok 2008/56/EK irányelvben meghatározott környezeti állapota és a folyók 2000/60/EK irányelvben meghatározott ökológiai állapota megőrzése céljából.”;

2022. szeptember 14., szerda

iii. az **a)** **pont** iv. alpontja helyébe a következő szöveg lép:

„iv. a kitermelést a talajminőség és a biológiai sokféleség megőrzését **biztosítva**, a negatív hatásokat **megelőzve** végezzék, **megelőzve az anyagukban használhatatlan** tönkös és gyökerek betakarítását – **pl. fenntartható erdőgazdálkodás alkalmazása révén** –, a természetes **és őshonos** erdők pusztulását vagy erdőültetvénné alakítását, valamint a veszélyeztetett talajokon történő kitermelést; **megelőzzék** a nagy kivágásokat, **kivéve, ha ez kedvező és megfelelő ökoszisztéma-feltételekhez vezet**, és biztosítsanak helyileg **és ökológiailag** megfelelő küszöbértékeket a száradék kitermelésére, valamint a fakitermelési rendszerek használatára vonatkozóan olyan követelményeket **biztosítsanak**, amelyek következtében minimalizálhatók a talajminőségre, többek között a talajtömörödéssre, valamint a biológiai sokféleség jellemzőire és az élőhelyekre gyakorolt hatások:”;

v. a **b)** **pont** iv. alpontja helyébe a következő szöveg lép:

„iv. a kitermelést a talajminőség és a biológiai sokféleség megőrzését **biztosítva**, a negatív hatásokat **megelőzve** végezzék, **megelőzve az anyagukban használhatatlan** tönkös és gyökerek betakarítását – **pl. fenntartható erdőgazdálkodás alkalmazása révén** –, a természetes **és őshonos** erdők pusztulását vagy erdőültetvénné alakítását, valamint a veszélyeztetett talajokon történő kitermelést; **megelőzzék** a nagy kivágásokat, **kivéve, ha ez kedvező és megfelelő ökoszisztéma-feltételekhez vezet**, és biztosítsanak helyileg **és ökológiailag** megfelelő küszöbértékeket a száradék kitermelésére, valamint a fakitermelési rendszerek használatára vonatkozóan olyan követelményeket **biztosítsanak**, amelyek következtében minimalizálhatók a talajminőségre, többek között a talajtömörödéssre, valamint a biológiai sokféleség jellemzőire és az élőhelyekre gyakorolt hatások:”;

fa) a cikk következő bekezdéssel egészül ki:

„(7a) Az erdei biomaszából előállított bioüzemanyagok, folyékony bio-energiatárolók és biomaszából előállított üzemanyagok nem haladhatják meg az erdei biomaszának felhasználását illetően nemzeti szinten meghatározott, a szénfelvétel növekedésével kapcsolatban a ... rendeletben [a felülvizsgált (EU) 2018/841 rendelet] meghatározott tagállami célértékekkel összhangban álló felső határt.”;

g) a (10) bekezdés első albekezdése d) pontjának helyébe a következő szöveg lép:

„d) a 2021. január 1. és 2025. december 31. között működésbe lépett létesítményekben biomaszából üzemanyagokból előállított villamos energia, fűtő- és hűtőenergia esetében legalább 70 %, a 2026. január 1-jét követően működésbe lépett ilyen létesítményekben pedig legalább 85%.”; [Mód. 46]

ga) a (11) bekezdésben a bevezető rész helyébe a következő szöveg lép:

„(11) A biomaszából előállított üzemanyagokból termelt villamos energia csak akkor vehető figyelembe az (1) bekezdés első albekezdésének a), b) és c) pontjában említett célok tekintetében, ha a felhasznált üzemanyagok nem tartalmazzák elsődleges fás biomaszát, és a termelt villamos energia megfelel az alább felsorolt egy vagy több követelménynek. A 3. cikk (1) bekezdésében említett, megújuló energiaforrásokra vonatkozó célkitűzés megvalósításához való hozzájárulás céljából az ezen irányelv 2. cikkében meghatározott elsődleges fás biomaszából származó szilárd biomaszából üzemanyagokból származó villamosenergia-fogyasztás részaránya nem haladhatja meg az ilyen üzemanyagok 2017 és 2022 közötti átlagos energiafogyasztásának a legfrissebb rendelkezésre álló adatok alapján számított részarányát.”; [Mód. 47]

2022. szeptember 14., szerda

gb) a (13) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(13) Az e cikk (1) bekezdése első **albekezdésében** említettek céljából a tagállamok korlátozott ideig eltérhetnek az e cikk (2)–(7), valamint (10) és (11) bekezdésében foglalt kritériumoktól, eltérő kritériumokat elfogadva az alábbiakra vonatkozóan:

a) az EUMSZ 349. cikkében említett legkülső régióban lévő létesítmények, amennyiben azok villamos energiát, vagy fűtő-, illetve hűtőenergiát, **valamint kifejezetten az úrágazat és a kapcsolódó asztrofizikai tevékenységek számára előállított bioüzemanyagokat** termelnek biomasszából **és folyékony bio-energia-hordozókból**; és

b) az ezen albekezdés a) pontjában említett létesítményekben használt, biomasszából **és folyékony bio-energia-hordozókból** előállított üzemanyagok, **valamint kifejezetten az úrágazat és a kapcsolódó asztrofizikai tevékenységek számára előállított bioüzemanyagok**, függetlenül a biomassza származási helyétől, amennyiben objektív módon indokolt ilyen eltérő kritériumok alkalmazása azzal a céllal, hogy biztosítani lehessen az adott legkülső régióban **az energiához való biztonságos hozzáférést és** ösztönözve a fosszilis üzemanyagokról a fenntartható biomasszából **és folyékony bio-energia-hordozókból** előállított üzemanyagokra való átállást.

A 29. cikk első albekezdésének a), b) és c) pontjában említett célok teljesülése érdekében figyelembe kell venni azokat a folyékony bio-energia-hordozókat, bioüzemanyagokat és biomassza-tüzelőanyagokat, amelyeket fenntartható módon kitermelt elsődleges fás biomasszából állítottak elő, és amelyek tervezett földhasználatból származnak egy olyan legkülső régióban, ahol az erdők az adott legkülső régió területének legalább 90 %-át lefedik.

A legkülső régiók energiabiztonságának biztosítása érdekében a tagállamok továbbra is nyújthatnak támogatást az erdei biomasszából előállított villamos energia előállításához az EUMSZ 349. cikkében említett legkülső régiókban található, kizárólag villamosenergia-termelő létesítményekben.”; [Mód. 33]

gc) a (14) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(14) Az (1) bekezdés első albekezdésének a), b) és c) pontjában említett célokból a tagállamok **a bioüzemanyagok, a folyékony bio-energia-hordozók és** a biomasszából előállított üzemanyagok tekintetében további fenntarthatósági kritériumokat is megállapíthatnak.”.

19. A szöveg a következő 29a. cikkel egészül ki:

„29a. cikk

A nem biológiai eredetű megújuló üzemanyagokra és a széntartalom újrahasznosításával előállított üzemanyagokra vonatkozó üvegházhatásúgázkibocsátás-megtakarítási kritériumok

(1) A nem biológiai eredetű megújuló üzemanyagokból előállított energia csak akkor számítható bele a tagállamok megújuló energiaforrásokból való részesedésébe, valamint a 3. cikk (1) bekezdésében, a 15a. cikk (1) bekezdésében, a 22a. cikk (1) bekezdésében, a 23. cikk (1) bekezdésében, a 24. cikk (4) bekezdésében és a 25. cikk (1) bekezdésében említett célértékekbe, ha az említett üzemanyagok használatából eredő üvegházhatásúgázkibocsátás-megtakarítás legalább 70 %.

(2) A széntartalom újrahasznosításával előállított üzemanyagokból származó energia csak akkor számítható bele a 25. cikk (1) bekezdése első albekezdésének a) pontjában említett kibocsátás-csökkentési célértékbe, ha az ilyen üzemanyagok használatából eredő üvegházhatásúgázkibocsátás-megtakarítás legalább 70 %.

(3) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 35. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el abból a célból, hogy kiegészítse ezt az irányelvet a nem biológiai eredetű megújuló üzemanyagok és a széntartalom újrahasznosításával előállított üzemanyagok használatából eredő üvegházhatásúgázkibocsátás-megtakarítás értékelésére szolgáló módszertan meghatározásával. A módszertannak biztosítania kell, hogy olyan elkerült CO₂ kibocsátás ne kerüljön beszámításra, amelynek megkötését más jogszabályi rendelkezések alapján egyszer már jóváírták kibocsátás-kvótaként. **A módszertan tényezői között figyelembe kell venni a hulladékok széntartalmát és légkörbe bocsátását.**

Az üvegházhatásúgáz-kibocsátás – széntartalom újrahasznosításával nyert üzemanyagok használatából származó – megtakarításának értékelésére szolgáló módszertannak életciklus-alapú megközelítés keretében minden esetben figyelembe kell vennie a életciklusra vetített CO₂-kibocsátást.”

2022. szeptember 14., szerda

19a. A szöveg a következő 29b. cikkel egészül ki:**„29b. cikk****A vízerőművekre vonatkozó fenntarthatósági kritériumok**

A hidroelektromossággal termelt energiát olyan erőműben kell előállítani, amely a 2000/60/EK irányelvvel és különösen annak 4. és 11. cikkével összhangban végrehajtott minden műszakilag megvalósítható és ökológiailag releváns enyhítő intézkedést a vízre gyakorolt káros hatások csökkentése érdekében, valamint intézkedéseket tett a védett élőhelyek javítására és a víztől közvetlenül függő fajok védelmére.”

20. A 30. cikk a következőképpen módosul:

- a) az (1) bekezdés első albekezdésében a bevezető mondat helyébe a következő szöveg lép:

„Amennyiben a 3. cikk (1) bekezdésében, az 15a. cikk (1) bekezdésében, a 22a. cikk (1) bekezdésében, a 23. cikk (1) bekezdésében, a 24. cikk (4) bekezdésében és a 25. cikk (1) bekezdésében említett célértékek teljesítésébe megújuló üzemanyagokat és a széntartalom újrahasznosításával előállított üzemanyagokat kell beszámítani, a tagállamok előírják a gazdasági szereplők számára annak – **kötelező, független és nyilvánosan elérhető audit révén történő** – bizonyítását, hogy a megújuló üzemanyagok és a széntartalom újrahasznosításával előállított üzemanyagok tekintetében teljesülnek a 29. cikk (2)–(7) és (10) bekezdésében, valamint a 29a. cikk (1) és (2) bekezdésében meghatározott fenntarthatósági és üvegházhatásúgázkibocsátás-megtakarítási kritériumok. Ebből a célból a gazdasági szereplők számára tömegmérleg-rendszer alkalmazását kell előírni, amely:”;

- b) a (3) bekezdés első és második albekezdése helyébe a következő szöveg lép:

„A tagállamok intézkedéseket tesznek annak biztosítására, hogy a gazdasági szereplők megbízható információkat nyújtsanak be a 29. cikk (2)–(7) és (10) bekezdésében, valamint a 29a. cikk (1) és (2) bekezdésében meghatározott fenntarthatósági és üvegházhatásúgázkibocsátás-megtakarítási kritériumok teljesítéséről, **hogy figyelembe vegyék a biológiai sokféleségre vonatkozó uniós célokat, valamint** hogy a gazdasági szereplők kérésre az érintett tagállam és a közvélemény rendelkezésére bocsássák az ezen információk előállításához felhasznált adatokat. **A tagállamok a 765/2008/EK rendelettel összhangban akkreditálják a független biztosítási szolgáltatókat, hogy véleményt nyilvánítsanak a benyújtott információkról, és bizonyítékot szolgáltatassanak ennek megtörténtéről. A 29. cikk (3) bekezdése a), b) és d) pontjának, a 29. cikk (4) bekezdése a) pontjának, a 29. cikk (5) bekezdésének, a 29. cikk (6) bekezdése a) pontjának és a 29. cikk (7) bekezdése a) pontjának való megfelelés érdekében az erdei biomassa első gyűjtőpontjáig az első vagy második fél általi audit is igénybe vehető. Az audit során meg kell vizsgálni, hogy a gazdasági szereplők által használt rendszerek pontosak, megbízhatók és a csalással szemben védettek-e, ideértve annak ellenőrzését is, hogy nem módosítottak-e szándékosan, illetve nem távolítottak-e el anyagokat azért, hogy a szállítmány vagy annak egy része hulladékká vagy maradékanyaggá váljon. Értékelni kell továbbá a mintavétel gyakoriságát és módszerét, valamint az adatok megbízhatóságát.**

Az e bekezdésben meghatározott kötelezettségek attól függetlenül alkalmazandók, hogy a megújuló üzemanyagokat és a széntartalom újrahasznosításával előállított üzemanyagokat az Unión belül állítják-e elő vagy importálják azokat. A bioüzemanyagok, a folyékony bio-energiahordozók és a biomasszából előállított üzemanyagok földrajzi származására és alapanyagfajlására vonatkozó információkat üzemanyag-forgalmazónkénti bontásban a fogyasztók rendelkezésére kell bocsátani **naprakész, könnyen hozzáférhető és felhasználóbarát módon** az üzemeltetők, a forgalmazók és az érintett illetékes hatóságok honlapján és az újratöltő állomásokon, és azokat éves gyakorisággal frissíteni kell.”;

- c) a (4) bekezdés első albekezdése helyébe a következő szöveg lép:

„A Bizottság határozhat úgy, hogy a megújuló üzemanyagok és a széntartalom újrahasznosításával előállított üzemanyagok előállítására vonatkozó szabványokat megállapító önkéntes nemzeti vagy nemzetközi rendszerek pontos adatokat szolgáltatnak a 29. cikk (10) bekezdése és a 29a. cikk (1) és (2) bekezdése alkalmazásában az üvegházhatású gázok kibocsátásában elért megtakarításokról, igazolják a 27. cikk (3) bekezdésének és a 31a. cikk (5) bekezdésének való megfelelést, vagy igazolják, hogy a bioüzemanyag-, folyékony bio-energiahordozó- és biomassa üzemanyag-szállítmányok megfelelnek a 29. cikk (2)–(7) bekezdésében meghatározott fenntarthatósági kritériumoknak. A 29. cikk (6) és (7) bekezdésében megállapított kritériumok teljesülésének igazolására a gazdasági szereplők közvetlenül a biomassa-kinyerési terület szintjén rendelkezésre álló információkat is

2022. szeptember 14., szerda

benyújthatják. A Bizottság a 29. cikkének (3) bekezdése első albekezdése c) pontja ii. alpontjának alkalmazásában elismerheti a nemzetközi megállapodások által elismert vagy kormányközi szervezetek, illetve a Természetvédelmi Világszövetség által készített jegyzékekben szereplő ritka, fenyegetett vagy veszélyeztetett ökoszisztémák vagy fajok védelmére kijelölt területeket.”;

ca) az (4) bekezdés második albekezdésének helyébe a következő szöveg lép:

„A Bizottság határozhat úgy, hogy ezek a rendszerek pontos információkat tartalmaznak a talaj, a víz és a levegő védelme, a leromlott állapotú területek helyreállítása és a vízszegény területeken a túlzott vízkivétel elkerülése érdekében hozott intézkedésekről.”

d) a (6) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(6) A tagállamok nemzeti rendszereket hozhatnak létre, amelyekben a 29a. cikk (3) bekezdése szerint kidolgozott módszertannak megfelelően a 29. cikk (2)–(7) és (10) bekezdésében, valamint a 29a. cikk (1) és (2) bekezdésében meghatározott fenntarthatósági és üvegházhatásúgázkibocsátás-megtakarítási kritériumoknak való megfelelést az illetékes nemzeti hatóságok bevonásával a felügyeleti lánc egészében ellenőrzik. Ezek a rendszerek felhasználhatók a gazdasági szereplők által az uniós adatbázisba bevitt információk pontosságának és teljességének ellenőrzésére, a 27. cikk (3) bekezdésének való megfelelés igazolására, valamint a földhasználat közvetett megváltozása tekintetében alacsony kockázatot jelentő bioüzemanyagok, folyékony bio-energiahordozók és biomassza üzemanyagok tanúsítására is.

A tagállamok ilyen nemzeti rendszerüket bejelenthetik a Bizottságnak. E rendszerek kölcsönös két- és többoldali elismerésének megkönnyítése érdekében a Bizottság elsőbbséget biztosít az ilyen rendszerek értékelésének. A Bizottság végrehajtási jogi aktusok révén határozhat arról, hogy az így bejelentett nemzeti rendszerek megfelelnek-e az ezen irányelv által meghatározott feltételeknek. Ezeket a végrehajtási jogi aktusokat a 34. cikk (3) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

Amennyiben a határozat pozitív, a Bizottság által e cikkel összhangban elismert egyéb rendszerek nem utasíthatják el az adott tagállam nemzeti rendszerével való kölcsönös elismerést azon kritériumoknak való megfelelés ellenőrzése tekintetében, amelyek tekintetében a Bizottság azt elismerte.

A villamos energiát, valamint fűtő és -hűtőenergiát előállító, 5 és 10 MW közötti teljes névleges bemenő hőteljesítményű létesítmények tekintetében a tagállamok egyszerűsített nemzeti hitelesítési rendszereket hoznak létre a 29. cikk (2)–(7) és (10) bekezdésében meghatározott fenntarthatósági és kibocsátás-csökkentési kritériumok teljesítésének biztosítása érdekében.”;

e) a (9) bekezdés első albekezdése helyébe a következő szöveg lép:

„(9) Amennyiben egy gazdasági szereplő a (4) vagy (6) bekezdés szerinti határozat tárgyát képező rendszernek megfelelően szerzett bizonyítékokat vagy adatokat szolgáltat, a tagállam nem írhatja elő a gazdasági szereplő számára, hogy szolgáltatson további bizonyítékot a rendszer azon elemeinek való megfelelésről, amelyek tekintetében a Bizottság elismerte a rendszert.”;

f) a (10) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(10) Ha egy tagállam – esetleg valamely gazdasági szereplő kérése alapján – kérelmezi, a Bizottság az összes rendelkezésre álló bizonyíték alapján megvizsgálja, hogy a megújuló üzemanyagok és a széntartalom újrahasznosításával előállított üzemanyagok forrása tekintetében teljesülnek-e a 29. cikk (2)–(7) és (10) bekezdésében, valamint a 29a. cikk (1) és (2) bekezdésében meghatározott fenntarthatósági és üvegházhatásúgázkibocsátás-megtakarítási kritériumok.

A Bizottság az említett kérelem kézhezvételétől számított hat hónapon belül és a 34. cikk (3) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárással összhangban végrehajtási jogi aktusok útján határoz arról, hogy az érintett tagállam:

- a) figyelembe veheti-e a 29. cikk (1) bekezdése első albekezdésének a), b) és c) pontjában említett célokra az adott forrásból származó, megújuló üzemanyagokat és a széntartalom újrahasznosításával előállított üzemanyagokat; vagy

2022. szeptember 14., szerda

- b) e cikk (9) bekezdésétől eltérve további bizonyítékok szolgáltatására kötelezheti-e az adott forrásból származó megújuló üzemanyagok és a széntartalom újrahasznosításával előállított üzemanyagok szállítóit az említett fenntarthatósági és üvegházhatásúgáz kibocsátás-megtakarítási kritériumoknak és az említett üvegházhatásúgáz kibocsátás-megtakarítási küszöbértékeknek való megfelelésre vonatkozóan.”.

22. A szöveg a következő cikkel egészül ki:

„31a. cikk

Unió adatbázis

(1) A Bizottság ... **[e módosító irányelv hatálybalépése után három hónap]-ig** gondoskodik egy uniós adatbázis létrehozásáról, amely lehetővé teszi a **biomassza**, folyékony és gáznemű megújuló üzemanyagok és a széntartalom újrahasznosításával előállított üzemanyagok nyomon követését **(a továbbiakban: »uniós adatbázis«)**.

(2) A tagállamok előírják, hogy az érintett gazdasági szereplők az említett adatbázisba kellő időben pontos információkat vigyenek be a végrehajtott tranzakciókról és a tranzakciók tárgyát képező üzemanyagok fenntarthatósági **kritériumairól**, beleértve az üzemanyagok teljes életciklusra számított üvegházhatásúgáz-kibocsátását is, a gyártásuk helyétől az Unióban történő felhasználásukig. **Az összekapcsolt gázrendszert egyetlen tömegmérleg-rendszernek kell tekinteni. A befecskendezésre és a kivonásra vonatkozó információkat a gáznemű tüzelőanyagok uniós adatbázisában meg kell adni.** Az adatbázisnak tartalmaznia kell az arra vonatkozó információt is, hogy egy adott üzemanyag-szállítmány előállításához nyújtottak-e támogatást, és ha igen, akkor a támogatási rendszer típusára vonatkozó információkat is.

A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy adott esetben az adatok teljes ellátási lánc mentén történő nyomonkövetőségének javítása érdekében a 35. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el abból a célból, hogy az uniós adatbázisban feltüntetendő információk körét kiterjessze azokra a releváns adatokra, amelyek az üzemanyag előállításához felhasznált nyersanyagok előállítási vagy gyűjtési helyéről származnak.

A tagállamok előírják, hogy az üzemanyag-forgalmazók rögzítsék az uniós adatbázisban a 25. cikk (1) bekezdésének első albekezdésében meghatározott követelményeknek való megfelelés ellenőrzéséhez szükséges információkat.

Az (1)–(3) bekezdéstől eltérve, az európai gázrendszerbe befecskendezett gáz-halmazállapotú megújuló üzem- és tüzelőanyagok esetében a gazdasági szereplőknek meg kell adniuk a végrehajtott ügyletekre és a fenntarthatósági kritériumokra vonatkozó és egyéb releváns információkat, például a tüzelőanyagokból származó üvegházhatásúgáz-kibocsátásokat az összekapcsolt gázrendszer betáplálási pontjáig, ahol a tömegkiegyenlítő nyomonkövetési rendszert származási garanciák egészítik ki.

- (3) A tagállamok nyomon követés és adatellenőrzés céljából hozzáférhetnek az uniós adatbázishoz.

(4) **Ha a tagállamok** származási garanciát adnak ki egy megújulógáz-szállítmány előállításához, **akkor** biztosítják, hogy **e** származási garanciákat töröljék **azt követően, hogy a megújulógáz-szállítmányt kivonták az összekapcsolt európai gázrendszerből.**

(5) A tagállamok biztosítják a gazdasági szereplők által az adatbázisba bevitt információk pontosságának és teljességének ellenőrzését, például önkéntes vagy nemzeti rendszerek rendszerek alkalmazásával, **amelyek származásig garancia-rendszerrel is kiegészíthetők.**

(5a) **Az adatbázist nyílt, átlátható és felhasználóbarát módon hozzáférhetővé teszik a nyilvánosság számára, és folyamatosan frissítik.**

A Bizottság közzéteszi az uniós adatbázisban bejelentett információkra vonatkozó éves jelentéseket, nyilvánosságra hozva többek között a megújuló energiaforrásokból előállított és alacsony széntartalmú üzemanyagok mennyiségét, földrajzi eredetét és alapanyag típusát.”

- 22a. A 33. cikk a következőképpen módosul:

a) a (3) bekezdés első albekezdése helyébe a következő szöveg lép:

„(3) 2025-ban a Bizottság adott esetben jogalkotási javaslatot nyújt be a megújuló forrásból származó energia támogatására a 2030 utáni időszakban alkalmazandó szabályozási keretre vonatkozóan.”;

2022. szeptember 14., szerda

b) a (3) bekezdés a következő albekezdéssel egészül ki:

„A Bizottság az első albekezdésben említett jogalkotási javaslat elkészítésekor figyelembe veszi a következőket:

- a) a 401/2009/EK rendelet 10a. cikke alapján létrehozott, az éghajlatváltozással foglalkozó európai tudományos tanácsadó testület által adott tanács;
- b) az (EU) 2021/1119 rendelet 4. cikkének (4) bekezdésében meghatározott, tervezett indikatív uniós üvegházhatásúgáz-költségvetés;
- c) a tagállamok által az (EU) 2018/1999 rendelet 14. cikkének (2) bekezdésével összhangban 2024. június 30-ig benyújtott integrált nemzeti energia- és klímatervek;
- d) az ezen irányelv végrehajtása során szerzett tapasztalatok, kitérve az irányelv fenntarthatósági és üvegházhatásúgázkibocsátás-megtakarítási kritériumaira is; és
- e) a megújuló energiaforrásokból előállított energia tekintetében bekövetkezett technológiai fejlemények.”;

c) a cikk a következő bekezdéssel egészül ki:

„(4a) A Bizottság ... [e módosító irányelv hatályba lépését követő két év]-ig felülvizsgálja ezen irányelv végrehajtását, és felülvizsgálatának következtetéseiről jelentést tesz közzé. A felülvizsgálat különösen megvizsgálja a következőket:

- a) a megújuló energia bevezetésének külső hatásai és a környezetre gyakorolt hatása;
- b) az ezen irányelv végrehajtásából fakadó társadalmi-gazdasági előnyök;
- c) a RepowerEU keretében a megújuló energiaforrásokra vonatkozó kapcsolódó kezdeményezések végrehajtásának állapota;
- d) a közlekedési, ipari, építőipari, fűtési és hűtési ágazatokban jelentkező villamosenergia-kereslet, valamint a nem biológiai eredetű megújuló üzemanyagok előállításához szükséges villamos energia iránti kereslet növekedését ellensúlyozzák-e megfelelő mennyiségű további megújulóenergia-termelési kapacitások.
- e) az ezen irányelv 2. cikkében meghatározott elsődleges fás biomasszából származó üzemanyagok részarányának 2030-ig történő fokozatos csökkentése a 3. cikk (1) bekezdésében említett megújuló energiaforrásokra vonatkozó célkitűzésekbe való beszámítás céljából, a Bizottság hatásvizsgálata alapján. A fokozatos csökkentésre vonatkozó felülvizsgálatot legkésőbb ... [ezen módosító irányelv átültetését követően 3 évvel]-ig be kell nyújtani. [Mód. 48]

A Bizottság és az illetékes tagállami hatóságok folyamatosan igazodnak a közigazgatási eljárások terén bevált legjobb gyakorlatokhoz, és megtesznek minden egyéb intézkedést is e rendelet végrehajtásának egyszerűsítése, valamint az érintett szereplők adminisztratív terheinek minimálisra csökkentése érdekében.”

23. A 35. cikk a következőképpen módosul:

a) a (2) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„A Bizottságnak a 8. cikk (3) bekezdésének második albekezdésében, a 29a. cikk (3) bekezdésében, a 26. cikk (2) bekezdésének negyedik albekezdésében, a 26. cikk (2) bekezdésének ötödik albekezdésében, a 27. cikk (1) bekezdésének második albekezdésében, a 27. cikk (3) bekezdésének negyedik albekezdésében, a 28. cikk (5) bekezdésében, a 28. cikk (6) bekezdésének második albekezdésében, a 31. cikk (5) bekezdésének második albekezdésében és a 31a. cikk (2) bekezdésének második albekezdésében említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozó felhatalmazása ötéves időtartamra szól [e módosító irányelv hatálybalépésének napja]-tól/-től kezdődő hatállyal. A Bizottság legkésőbb kilenc hónappal az ötéves időtartam letelte előtt jelentést készít a felhatalmazásról. A felhatalmazás hallgatólagosan meghosszabbodik a korábbival megegyező időtartamokra, amennyiben az Európai Parlament vagy a Tanács legkésőbb három hónappal az egyes időtartamok letelte előtt nem ellenzi a meghosszabbítást.”;

2022. szeptember 14., szerda

b) a (4) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„Az Európai Parlament vagy a Tanács bármikor visszavonhatja a 7. cikk (3) bekezdésének ötödik albekezdésében, a 8. cikk (3) bekezdésének második albekezdésében, a 29a. cikk (3) bekezdésében, a 26. cikk (2) bekezdésének negyedik albekezdésében, a 26. cikk (2) bekezdésének ötödik albekezdésében, a 27. cikk (1) bekezdésének második albekezdésében, a 27. cikk (3) bekezdésének negyedik albekezdésében, a 28. cikk (5) bekezdésében, a 28. cikk (6) bekezdésének második albekezdésében, a 31. cikk (5) bekezdésében és a 31a. cikk (2) bekezdésének második albekezdésében említett felhatalmazást. A visszavonásról szóló határozat megszünteti az abban meghatározott felhatalmazást. A határozat az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követő napon, vagy a benne megjelölt későbbi időpontban lép hatályba. A határozat nem érinti a már hatályban lévő felhatalmazáson alapuló jogi aktusok érvényességét.”;

c) a (7) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„A 7. cikk (3) bekezdésének ötödik albekezdése, a 8. cikk (3) bekezdésének második albekezdése, a 29a. cikk (3) bekezdése, a 26. cikk (2) bekezdésének negyedik albekezdése, a 26. cikk (2) bekezdésének ötödik albekezdése, a 27. cikk (1) bekezdésének második albekezdése, a 27. cikk (3) bekezdésének negyedik albekezdése, a 28. cikk (5) bekezdése, a 28. cikk (6) bekezdésének második albekezdése, a 31. cikk (5) bekezdése, valamint a 31a. cikk (2) bekezdése értelmében elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktus csak akkor lép hatályba, ha az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a jogi aktusról történő értesítését követő két hónapon belül sem az Európai Parlament, sem a Tanács nem emelt ellene kifogást, illetve ha az említett időtartam lejártát megelőzően mind az Európai Parlament, mind a Tanács arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem fog kifogást emelni. Az Európai Parlament vagy a Tanács kezdeményezésére ez az időtartam két hónappal meghosszabbodik.”.

24. A mellékletek az ezen irányelv mellékletében foglaltaknak megfelelően módosulnak.

2. cikk

Az (EU) 2018/1999 rendelet módosításai

1. A 2. cikk a következőképpen módosul:

a) a 11. pont helyébe a következő szöveg lép:

„11. »az Unió 2030-ra vonatkozó energia- és éghajlat-politikai céljai«: az az Unió egészére vonatkozó kötelező cél, mely szerint 2030-ig az egész gazdaságban legalább 40 %-kal csökkenteni kell az üvegházhatású gázok hazai kibocsátását az 1990-es szinthez képest, valamint az (EU) 2018/2001 irányelv 3. cikkében említett, 2030-ra elerendő uniós kötelező megújulóenergia-cél, továbbá az arra vonatkozó uniós szintű kiemelt cél, hogy 2030-ig legalább 32,5 %-kal javuljon az energiahatékonyság, valamint a villamosenergia-hálózatok összeköttetése tekintetében 2030-ra kitűzött 15 %-os cél, illetve e tekintetben az Európai Tanács által vagy az Európai Parlament és a Tanács által 2030-ra vonatkozóan a későbbiekben elfogadott bármely cél”;

b) a 20. b) pont helyébe a következő szöveg lép:

„b) a Bizottságnak a megújuló forrásokból származó energia tekintetében a 29. cikk (1) bekezdésének b) pontja szerinti értékelésén alapuló ajánlásainak összefüggésében az (EU) 2018/2001 irányelv 3. cikkében említett, 2030-ra elerendő uniós kötelező megújulóenergia-célhoz való tagállami hozzájárulás korai végrehajtása a megújuló energiára vonatkozó nemzeti referenciaértékhez mérten”;

2. A 4. cikk a) (2) pontja helyébe a következő szöveg lép:

„2. a megújuló energia tekintetében:

Az (EU) 2018/2001 irányelv 3. cikkében említett, 2030-ra kitűzött kötelező uniós megújulóenergia-cél elérése érdekében az e célhoz való hozzájárulás a tekintetben, hogy a tagállamokban mekkora a megújuló forrásokból származó energiának a bruttó végsőenergia-fogyasztásában való részaránya 2030-ban, az e hozzájárulásra vonatkozó, 2021-től kezdődő ütemterv-előirányzattal együtt. 2022-re az ütemterv-előirányzatnak el kell érnie a megújuló forrásokból származó energia részarányának az adott tagállam 2020-ra vonatkozó kötelező erejű nemzeti célja, valamint a 2030-ra kitűzött célhoz való hozzájárulása közötti teljes növekedés legalább 18 %-át kitevő referenciaértéket. 2025-re az ütemterv-előirányzatnak el kell érnie a megújuló forrásokból származó energia részarányának az adott tagállam 2020-ra vonatkozó kötelező erejű nemzeti célja, valamint a 2030-ra kitűzött célhoz való hozzájárulása közötti teljes növekedés legalább 43 %-át kitevő referenciaértéket. 2027-re az ütemterv-előirányzatnak el kell érnie a megújuló forrásokból származó energia részarányának az adott tagállam 2020-ra vonatkozó kötelező erejű nemzeti célja, valamint a 2030-ra kitűzött célhoz való hozzájárulása közötti teljes növekedés legalább 65 %-át kitevő referenciaértéket.

2022. szeptember 14., szerda

2030-ra az ütemterv-előirányzatnak el kell érnie legalább az adott tagállam tervezett hozzájárulását. Ha valamely tagállam várhatóan felülmúlja a 2020-ra vonatkozó kötelező nemzeti célját, ütemterv-előirányzatának kiindulópontja az az érték is lehet, amelyet az előrejelzések szerint el fog érni. A tagállamok ütemterv-előirányzatainak összességükben ki kell adniuk a 2022., 2025. és 2027. évi uniós referenciaértékeket, valamint az (EU) 2018/2001 irányelv 3. cikkében említett, 2030-ra elérendő kötelező uniós megújulóenergia-célkitűzést. Az uniós célhoz való hozzájárulásuktól, valamint az e rendelet szerinti ütemterv-előirányzatuktól függetlenül a tagállamok nemzeti szakpolitikáik céljából szabadon megcélozhatnak magasabb szintet is;

3. Az 5. cikk (2) bekezdésének helyébe a következő szöveg lép:

„(2) A tagállamok közösen biztosítják, hogy hozzájárulásaik együttesen elérjék legalább az (EU) 2018/2001 irányelv 3. cikkében említett, 2030-ra elérendő uniós kötelező megújulóenergia-cél szintjét.”

4. A 29. cikk (2) bekezdésének helyébe a következő szöveg lép:

„(2) A Bizottság a megújuló energia területén az (1) bekezdésben említett értékelés részeként értékeli a megújuló forrásokból előállított energiának az Unió bruttó végsőenergia-fogyasztásában való részaránya terén elért haladást, mégpedig egy olyan uniós ütemterv-előirányzat alapján, amely 2020-ban 20 %-ról indul, és a megújuló energiaforrásokból előállított energia részarányára vonatkozó uniós cél tekintetében a 2020 és 2030 közötti időszakban 2022-re legalább 18 %-os, 2025-re 43 %-os, 2027-re pedig 65 %-os teljes növekedést mutató referenciaértéket ér el, 2030-ra pedig eléri az (EU) 2018/2001 irányelv 3. cikkében említett uniós kötelező megújulóenergia-célt.”

3. cikk

A 98/70/EK irányelv módosításai

A 98/70/EK irányelv a következőképpen módosul:

1. A 1. cikk helyébe a következő szöveg lép:

„1. cikk

Hatály

Ez az irányelv a közúti járművek és a nem közúti mozgó gépek (beleértve a nem tengeren tartózkodó belvízi hajókat is), a mezőgazdasági és erdészeti traktorok, valamint a nem tengeren tartózkodó kedvtelési célú vízi járművek tekintetében – az egészség és a környezet védelme érdekében – a külső gyújtású és kompressziós gyújtású motorokban felhasználható tüzelőanyagokra vonatkozó műszaki előírásokat határoz meg, figyelembe véve az e motorokra vonatkozó műszaki követelményeket.”

2. A 2. cikk a következőképpen módosul:

a) az 1., a 2. és a 3. pont helyébe a következő szöveg lép:

„1. »benzin«: a járművek meghajtására szánt belső égésű, külső gyújtású motorok üzemeltetésére szolgáló, és a 2710 12 41, 2710 12 45 és 2710 12 49 KN-kód alá tartozó illékony ásványi olaj;

2022. szeptember 14., szerda

2. »dízelolaj«: a 2710 19 43 KN-kód⁽²⁴⁾ alá tartozó, a 715/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletben⁽²⁵⁾ és az 595/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletben⁽²⁶⁾ említett, önjáró járművekhez használt gázolajok;

„3. »nem közúti mozgó gépekben (beleértve a belvízi hajókat), mezőgazdasági és erdészeti traktorokban, valamint kedvtelési célú vízi járművekben való felhasználásra szánt gázolajok«: a 27101943 KN-kód⁽²⁷⁾ alá tartozó, a 2013/53/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvben⁽²⁸⁾, az 167/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben⁽²⁹⁾ és az (EU) 2016/1628 európai parlamenti és tanácsi rendeletben⁽³⁰⁾ említett, kompressziós gyújtású motorok üzemeltetésére szolgáló ásványolaj eredetű folyadék;”;

- b) a 8. és 9. pont helyébe a következő szöveg lép:

„8. »forgalmazó«: az (EU) 2018/2001 európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽³¹⁾ 2. cikke első bekezdésének 38. pontjában meghatározott üzemanyag-forgalmazó;

„9. »bioüzemanyagok«: az (EU) 2018/2001 irányelv 2. cikke első bekezdésének 33. pontjában meghatározott bioüzemanyagok;”.

3. A 4. cikk a következőképpen módosul:

- a) az (1) bekezdés második albekezdésének helyébe a következő szöveg lép:

„A tagállamok előírják, hogy a forgalmazóknak biztosítaniuk kell a legfeljebb 7 %-os zsírsav-metil-észter (FAME) tartalmú dízelolaj forgalomba hozatalát.”;

- b) a (2) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(2) A tagállamok biztosítják, hogy a nem közúti mozgó gépekben (beleértve a belvízi hajókat), a mezőgazdasági és erdészeti traktorokban, valamint a kedvtelési célú vízi járművekben való felhasználásra szánt gázolajok megengedett legnagyobb kéntartalma 10 mg/kg legyen. A tagállamok biztosítják, hogy a gázolajoktól eltérő folyékony tüzelőanyagok csak akkor használhatók belvízi hajókban és kedvtelési célú vízi járművekben, ha e folyékony tüzelőanyagok kéntartalma nem haladja meg az említett gázolajok megengedett legnagyobb kéntartalmát.”.

⁽²⁴⁾ A KN-kódok számozását a Közös Vámtarifa, illetve a vám- és a statisztikai nomenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról szóló, 1987. július 23-i 2658/87/EGK tanácsi rendelet (HL L 256., 1987.9.7., 1. o.) határozza meg.

⁽²⁵⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 715/2007/EK rendelete (2007. június 20.) a könnyű személygépjárművek és haszongépjárművek (Euro 5 és Euro 6) kibocsátás tekintetében történő típusjóváhagyásáról és a járműjavítási és -karbantartási információk elérhetőségéről (HL L 171., 2007.6.29., 1. o.).

⁽²⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 595/2009/EK rendelete (2009. június 18.) a nehéz tehergépjárművek kibocsátásai (Euro VI) tekintetében a gépjárművek és motorok típusjóváhagyásáról, a járművek javítására és karbantartására vonatkozó információkhoz való hozzáférésről, a 715/2007/EK rendelet és a 2007/46/EK irányelv módosításáról, valamint a 80/1269/EGK, a 2005/55/EK és a 2005/78/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 188., 2009.7.18., 1. o.).

⁽²⁷⁾ A KN-kódok számozását a Közös Vámtarifa, illetve a vám- és a statisztikai nomenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról szóló, 1987. július 23-i 2658/87/EGK tanácsi rendelet (HL L 256., 1987.9.7., 1. o.) határozza meg.

⁽²⁸⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2013/53/EU irányelve (2013. november 20.) a kedvtelési célú vízi járművekről és a motoros vízi sporteszközökről, valamint a 94/25/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 354., 2013.12.28., 90. o.).

⁽²⁹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 167/2013/EU rendelete (2013. február 5.) a mezőgazdasági és erdészeti járművek jóváhagyásáról és piacfelügyeletéről (HL L 060., 2013.3.2., 1. o.).

⁽³⁰⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/1628 rendelete (2016. szeptember 14.) a nem közúti mozgó gépek belső égésű motorjainak a gáz- és szilárd halmazállapotú szennyezőanyag-kibocsátási határértékeire és típusjóváhagyására vonatkozó követelményekről, az 1024/2012/EU és a 167/2013/EU rendelet módosításáról, valamint a 97/68/EK irányelv módosításáról és hatályon kívül helyezéséről (HL L 252., 2016.9.16., 53. o.).

⁽³¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/2001 irányelve a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról (HL L 328., 2018.12.21., 82. o.).

2022. szeptember 14., szerda

4. A 7a–7e. cikket el kell hagyni.
5. A 9. cikk a következőképpen módosul:
 - a) az (1) bekezdés g), h), i) és k) pontját el kell hagyni;
 - b) a (2) bekezdést el kell hagyni.
6. Az I., II., IV. és V. melléklet az ezen irányelv I. mellékletével összhangban módosul.

4. cikk

Átmeneti rendelkezések

- (1) A tagállamok biztosítják, hogy az összegyűjtött és a tagállam által kijelölt hatóság számára az adott évre [HL: beillesztendő a hatályon kívül helyezés hatálybalépésének naptári éve] vagy annak egy részére vonatkozóan bejelentett adatokat benyújtják a Bizottsághoz, összhangban a 98/70/EK irányelv 7a. cikke (1) bekezdése harmadik albekezdésével és 7a. cikkének (7) bekezdésével, amelyeket ezen irányelv 3. cikkének (4) bekezdése töröl.
- (2) A Bizottság az e cikk (1) bekezdésében említett adatokat belefoglalja a 98/70/EK irányelv értelmében benyújtandó jelentésekbe.

5. cikk

Átültetés

- (1) A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek legkésőbb 2023. december 31-ig megfeleljenek. E rendelkezések szövegét haladéktalanul megküldik a Bizottságnak.

Amikor a tagállamok elfogadják ezeket a rendelkezéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

- (2) A tagállamok közlik a Bizottsággal a nemzeti joguk azon főbb rendelkezéseinek szövegét, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el.

6. cikk

Hatályon kívül helyezés

Az (EU) 2015/652 tanácsi irányelv⁽³²⁾ [HL: beillesztendő a hatályon kívül helyezés hatálybalépésének naptári éve] dátummal hatályát veszti].

7. cikk

Hatálybalépés

A Bizottság 2024 decemberéig átfogó hatásvizsgálatot nyújt be az ezen irányelvet is magában foglaló „Irány az 55 %!” intézkedéscsomag kombinált és kumulatív hatásairól.

Ez az irányelv az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt ..., -án/-én.

az Európai Parlament részéről
az elnök

a Tanács részéről
az elnök

⁽³²⁾ A Tanács (EU) 2015/652 irányelve (2015. április 20.) a benzin és a dízelüzemanyagok minőségéről szóló 98/70/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv szerinti számítási módszerek és jelentéstételi követelmények meghatározásáról (HL L 107., 2015.4.25., 26. o.).

2022. szeptember 14., szerda

I. MELLÉKLET

Az (EU) 2018/2001 irányelv mellékletei a következőképpen módosulnak:

- (1) Az I. mellékletben a táblázat utolsó sorát el kell hagyni.

I

- (3) A III. melléklet helyébe a következő szöveg lép:

AZ ÜZEMANYAGOK ENERGIATARTALMA

Üzemanyag	Energiatartalom tömegre vetítve (alsó fűtőérték, MJ/kg)	Energiatartalom térfogatra vetítve (alsó fűtőérték, MJ/l)
BIOMASSZÁBÓL ÉS/VAGY BIOMASSZA-FELDOLGOZÁSI ELJÁRÁSOK SORÁN ELŐÁLLÍTOTT ÜZEMANYAGOK		
Biopropán	46	24
Tiszta növényi olaj (sajtolással, extrahálással, illetve hasonló eljárásokkal olajos magvakból nyert nyers vagy finomított, de kémiaiilag változatlan állapotú olaj)	37	34
Biodízel – zsírsav-metil-észter (biomassza eredetű olajból előállított metilészter)	37	33
Biodízel – zsírsav-etil-észter (biomassza eredetű olajból előállított etilészter)	38	34
Biogáz, amely tisztítás útján földgázminőségűvé tehető	50	—
Hidrogénnel kezelt (termokémiai úton hidrogénnel kezelt), biomassza eredetű olaj dízelolaj kiváltására	44	34
Hidrogénnel kezelt (termokémiai úton hidrogénnel kezelt), biomassza eredetű olaj benzin kiváltására	45	30
Hidrogénnel kezelt (termokémiai úton hidrogénnel kezelt), biomassza eredetű olaj sugárhajtómű-üzemanyag kiváltására	44	34
Hidrogénnel kezelt (termokémiai úton hidrogénnel kezelt), biomassza eredetű olaj cseppfolyósított szénhidrogéngáz kiváltására	46	24
Egyidejűleg feldolgozott (fosszilis üzemanyagokkal egyidejűleg finomítottban feldolgozott), biomassza vagy pirolizált biomassza eredetű olaj dízelolaj kiváltására	43	36
Egyidejűleg feldolgozott (fosszilis üzemanyagokkal egyidejűleg finomítottban feldolgozott), biomassza vagy pirolizált biomassza eredetű olaj benzin kiváltására	44	32

2022. szeptember 14., szerda

Üzemanyag	Energiatartalom tömegre vetítve (alsó fűtőérték, MJ/kg)	Energiatartalom térfogatra vetítve (alsó fűtőérték, MJ/l)
Egyidejűleg feldolgozott (fosszilis üzemanyagokkal egyidejűleg finomítóban feldolgozott), biomassza vagy pirolizált biomassza eredetű olaj sugárhajtómű-üzemanyag kiváltására	43	33
Egyidejűleg feldolgozott (fosszilis üzemanyagokkal egyidejűleg finomítóban feldolgozott), biomassza vagy pirolizált biomassza eredetű olaj cseppfolyósított szénhidrogéngáz kiváltására	46	23
KÜLÖNFÉLE MEGÚJULÓ FORRÁSOKBÓL, TÖBBEK KÖZÖTT BIOMASSZÁBÓL ELŐÁLLÍTHATÓ, MEGÚJULÓ ÜZEMANYAGOK		
Megújuló forrásokból előállított metanol	20	16
Megújuló forrásokból előállított etanol	27	21
Megújuló forrásokból előállított propanol	31	25
Megújuló forrásokból előállított butanol	33	27
Fischer–Tropsch-dízelolaj (szintetikus szénhidrogén vagy szintetikus szénhidrogén-keverék dízelolaj kiváltására)	44	34
Fischer–Tropsch-benzin (biomasszából nyert szintetikus szénhidrogén vagy szintetikus szénhidrogén-keverék benzin kiváltására)	44	33
Fischer–Tropsch-sugárhajtómű-üzemanyag (biomasszából nyert szintetikus szénhidrogén vagy szintetikus szénhidrogén-keverék sugárhajtómű-üzemanyag kiváltására)	44	33
Fischer–Tropsch-cseppfolyósított szénhidrogéngáz (szintetikus szénhidrogén vagy szintetikus szénhidrogén-keverék cseppfolyósított szénhidrogéngáz kiváltására)	46	24
DME (dimetil-éter)	28	19
Megújuló forrásokból előállított hidrogén	120	—
ETBE (etil-tercio-butil-éter etanol-alapon előállítva)	36 (ebből 37 % megújuló energiaforrásból)	27 (ebből 37 % megújuló energiaforrásból)
MTBE (metil-tercio-butil-éter metanol-alapon előállítva)	35 (ebből 22 % megújuló energiaforrásból)	26 (ebből 22 % megújuló energiaforrásból)

2022. szeptember 14., szerda

Üzemanyag	Energiatartalom tömegre vetítve (alsó fűtőérték, MJ/kg)	Energiatartalom térfogatra vetítve (alsó fűtőérték, MJ/l)
TAAE (tercier-amil-etil-éter etanol-alapon előállítva)	38 (ebből 29 % megújuló energiaforrásból)	29 (ebből 29 % megújuló energiaforrásból)
TAME (tercier-amil-metil-éter metanol-alapon előállítva)	36 (ebből 18 % megújuló energiaforrásból)	28 (ebből 18 % megújuló energiaforrásból)
THxEE (tercier-hexil etil-éter etanol-alapon előállítva)	38 (ebből 25 % megújuló energiaforrásból)	30 (ebből 25 % megújuló energiaforrásból)
THxME (tercier-hexil-metil-éter metanol-alapon előállítva)	38 (ebből 14 % megújuló energiaforrásból)	30 (ebből 14 % megújuló energiaforrásból)
NEM MEGÚJULÓ ÜZEMANYAGOK		
Benzin	43	32
Dízelolaj	43	36
Nem megújuló forrásokból előállított hidrogén	120	—

(4) A IV. melléklet a következőképpen módosul:

a) a cím helyébe a következő szöveg lép:

„A MEGÚJULÓ ENERGIÁT HASZNOSÍTÓ LÉTESÍTMÉNYEK ÜZEMBE HELYEZŐINEK ÉS TERVEZŐINEK KÉPZÉSE ÉS KÉPESÍTÉSE”;

b) a bevezető mondat és az első pont helyébe a következő szöveg lép:

„A 18. cikk (3) bekezdésében említett képesítési rendszerek és képzési programok az alábbi kritériumokon alapulnak:

1. A képesítési eljárás átlátható és azt a tagállamok vagy a tagállamok által kijelölt közigazgatási szerv pontosan meghatározta.”;

c) a szöveg a következő 1a. és 1b. ponttal egészül ki:

„1a. A képesítő szervek által kiállított tanúsítványokat egyértelműen meg kell határozni, és azoknak a képesítést kérő munkavállalók és szakemberek számára könnyen azonosíthatónak kell lenniük.

1b. A képesítési eljárásnak lehetővé kell tennie, hogy az üzembe helyezők megbízhatóan működő, kiváló minőségű létesítményeket hozzanak létre.”;

d) a 2. és 3. pont helyébe a következő szöveg lép:

„2. A biomassza, a hőszivattyú, a sekély geotermikus, a termikus napenergia-rendszerek, **valamint a tárolási és keresletoldali választéchnológiák – beleértve a töltőállomásokat is** – üzembe helyezői akkreditált képzési programok keretében, akkreditált oktatótól **vagy a nemzeti jognak megfelelő hivatalos képesítési rendszerben** szerezhetnek képesítést.”

2022. szeptember 14., szerda

3. A képzési program vagy az oktató akkreditációját a tagállamok vagy a tagállamok által kijelölt közigazgatási szervek végzik. Az akkreditációt végző szerv biztosítja, hogy az oktató által kínált **képzési, továbbképzési vagy átképzési programok inkluzívak, folyamatosak** és az egész régióban, illetve országban **hozzáférhetőek legyenek**.

Az oktató a gyakorlati képzés biztosításához rendelkezik a megfelelő műszaki eszközökkel, beleértve a megfelelő laboratóriumi felszereléseket vagy annak megfelelő eszközöket.

A képzésszolgáltató az alapképzésen kívül rövidebb ismeretfrissítő és továbbképző tanfolyamokat biztosít képzési modulokban, amelyek lehetővé teszik az üzembe helyezők és tervezők számára, hogy új kompetenciákat hozzanak létre, valamint a technológiák széles köre és azok kombinációi révén bővítsék és diverzifikálják készségeiket. A képzésszolgáltató az épületek, az ipar és a mezőgazdaság tekintetében biztosítja a képzésnek az új megújuló technológiákhoz való hozzáigazítását. A képzésszolgáltatók elismerik a megszerzett releváns készségeket.

A képzési programokat és modulokat úgy kell kialakítani, hogy lehetővé tegyék a megújuló energiát hasznosító létesítmények tárgykörben az élethosszig tartó tanulást, és alkalmasak legyenek az első alkalommal munkakeresők és az átképzést vagy új munkahelyet kereső felnőttek számára történő szakképzés biztosítására is.

A képzési programokat úgy kell megtervezni, hogy megkönnyítsék a különböző technológiákkal és megoldásokkal kapcsolatos képesítések megszerzését, és ne csak adott márkára vagy technológiára korlátozott képesítést nyújtsanak. A képzést biztosíthatják a berendezések vagy rendszerek gyártói, illetve intézetek vagy egyesületek.”;

da) Az 5. pont helyébe a következő szöveg lép:

„5. A tanfolyamot vizsga zárja, és a vizsgát sikerrel teljesítők szakképesítésről szóló bizonyítványt vagy minősítést kapnak. A vizsga keretében egyebek mellett biomaszabojlerok vagy -tűzhelyek, hőszivattyúk, sekély geotermikus rendszerek, termikus napenergia rendszerek vagy tárolók és keresletoldali választéchnológiák, többek között töltőállomások gyakorlati értékelésére kerül sor.”;

e) a 6. c) pont a következő iv. és v. alponttal egészül ki:

„iv. megvalósíthatósági és tervezési tanulmányok ismerete;

v. geotermikus hőszivattyúk esetében a fúrás ismerete.”

(5) Az V. melléklet C. része a következőképpen módosul:

a) Az 5. és 6. pont helyébe a következő szöveg lép:

„5. A nyersanyagok kinyerése vagy termelése során keletkező kibocsátásokba, eec, beletartoznak a kinyerési vagy a mezőgazdasági termelési eljárás során keletkező kibocsátások; a nyersanyagok begyűjtése, szárítása és tárolása során keletkező kibocsátások; a hulladékokból és a szivárgásokból eredő kibocsátások; és a kinyeréshez vagy a termeléshez használt vegyszerek vagy egyéb termékek előállítása során keletkező kibocsátások. A nyersanyagtermelés vonatkozásában a CO₂-megkötést nem kell figyelembe venni. A számítás során a talajból származó N₂O-kibocsátásokra vonatkozó, a D. részben meghatározott diszaggregált alapértelmezett értékeket kell alkalmazni, amennyiben rendelkezésre állnak. A tényleges értékek alkalmazásának alternatívájaként a helyi gazdálkodási gyakorlatokon alapuló, a gazdaságok adott csoportjának adatait figyelembe vevő átlagok kiszámítása is megengedett.

6. Az 1. pont a) alpontjában említett számítás céljaira a jobb mezőgazdasági gazdálkodás, esca, például csökkentett talajművelés vagy direktvetésre váltás, fejlett vetésforgórendszerek alkalmazása, takarónövények használata, ezen belül természabszabályozás és szerves talajjavító anyagok (így komposzt vagy trágyaerjesztőkből származó fermentált anyagok használata) révén elért üvegházhatásúgázkibocsátás-megtakarítás csak akkor vehető figyelembe, ha az említett módszerek nem járnak a biodiverzitás károsodásának kockázatával. Továbbá

2022. szeptember 14., szerda

megalapozott és ellenőrizhető bizonyítékot kell szolgáltatni arra vonatkozóan, hogy az adott alapanyag termesztésének idején a talaj kötöttszénkészlete megnövekedett, vagy észszerűen feltételezhető, hogy növekedett, figyelembe véve azt a kibocsátást is, amely a szóban forgó gazdálkodási módszerek alkalmazásakor a megnövekedett műtrágya- és gyomirtószer-használatból adódik ⁽¹⁾.”

b) A 15. pontot el kell hagyni.

c) A 18. pont helyébe a következő szöveg lép:

„18. A 17. pontban említett számítás céljaira a szétosztandó kibocsátások az eec + el + esca és az ep, etd, eccs és eccr azon hányada, amelyre az előállítási folyamat azon lépésével bezárólag kerül sor, amikor a társtermékeket állítják elő. Ha az életciklus során a folyamat egy korábbi lépésében a társtermékekhez való hozzárendelésre került sor, akkor azoknak a kibocsátásoknak azt a hányadát kell az összes kibocsátás helyett erre a célra felhasználni, amelyet az utolsó ilyen folyamatlépésben a közbelső üzemanyagtermékekhez kiosztottak. A biogáz és a biometán esetében a 7. pont hatálya alá nem tartozó összes társterméket figyelembe kell venni a számításban. A hulladékokhoz és maradékanyagokhoz nem kell kibocsátási értéket rendelni. A negatív energiatartalmú társtermékeket nulla energiatartalommal rendelkezőnek kell tekinteni a számítás során. A hulladékokat és maradékanyagokat – beleértve a IX. mellékletben felsorolt összes hulladékot és maradékot – az életciklus alatti üvegházhatású gázkibocsátásuk tekintetében nulla értékkel kell figyelembe venni ezen anyagok begyűjtési folyamatáig, függetlenül attól, hogy a végső termék előállítása előtt azokat félkész terméké alakítják-e. ■ A kazánokkal, illetve a feldolgozó üzem részére kapcsolt hő- és/vagy villamosenergia-termelést végző egységekkel ellátott feldolgozó üzemektől eltérő finomítókban előállított biomassza üzemanyagok esetében a 17. pontban említett számítás céljaira az elemzés egysége a finomító.”

(6) A VI. melléklet B. része a következőképpen módosul:

a) Az 5. és 6. pont helyébe a következő szöveg lép:

„5. A nyersanyagok kinyerése vagy termelése során keletkező kibocsátásokba, eec, beletartoznak a kinyerési vagy a mezőgazdasági termelési eljárás során keletkező kibocsátások; a nyersanyagok begyűjtése, szárítása és tárolása során keletkező kibocsátások; a hulladékokból és a szivárgásokból eredő kibocsátások; és a kinyeréshez vagy a termeléshez használt vegyszerek vagy egyéb termékek előállítása során keletkező kibocsátások. A nyersanyagtermelés vonatkozásában a CO₂-megkötést nem kell figyelembe venni. A számítás során a talajból származó N₂O-kibocsátásokra vonatkozó, a D. részben meghatározott diszaggregált alapértelmezett értékeket kell alkalmazni, amennyiben rendelkezésre állnak. A tényleges értékek alkalmazásának alternatívájaként a helyi gazdálkodási gyakorlatokon alapuló, a gazdaságok adott csoportjának adatait figyelembe vevő átlagok kiszámítása is megengedett.

6. Az 1. pont a) alpontjában említett számítás céljaira a jobb mezőgazdasági gazdálkodás, esca, például csökkentett talajművelés vagy direktvetésre váltás, fejlett vetésforgórendszerek alkalmazása, takarónövények használata, ezen belül termésszabályozás és szerves talajjavító anyagok (így komposzt vagy trágyaerjesztőkből származó fermentált anyagok használata) révén elért üvegházhatásúgázkibocsátás-megtakarítás csak akkor vehető figyelembe, ha az említett módszerek nem járnak a biodiverzitás károsodásának kockázatával. Továbbá megalapozott és ellenőrizhető bizonyítékot kell szolgáltatni arra vonatkozóan, hogy az adott alapanyag termesztésének idején a talaj kötöttszénkészlete megnövekedett, vagy észszerűen feltételezhető, hogy növekedett, figyelembe véve azt a kibocsátást is, amely a szóban forgó gazdálkodási módszerek alkalmazásakor a megnövekedett műtrágya- és gyomirtószer-használatból adódik ⁽²⁾.”

⁽¹⁾ Ennek ténye például a talaj kötöttszénkészletének összehasonlító mérésével igazolható: ha például az első mérésre a termesztés megkezdése előtt, a későbbiekre pedig rendszeres időközönként, több év távlatában kerül sor. Ebben az esetben mielőtt a második mérés adatai rendelkezésre állnának, a talaj kötöttszénkészletének növekedését reprezentatív kísérletek vagy talajmodellek alapján végzett becsléssel meg lehet adni. A második mérést követően a tényleges mérésekkel nyert adatok szolgálnak alapul a növekedés tényének és nagyságrendjének megállapításához.

⁽²⁾ Ennek ténye például a talaj kötöttszénkészletének összehasonlító mérésével igazolható: ha például az első mérésre a termesztés megkezdése előtt, a későbbiekre pedig rendszeres időközönként, több év távlatában kerül sor. Ebben az esetben mielőtt a második mérés adatai rendelkezésre állnának, a talaj kötöttszénkészletének növekedését reprezentatív kísérletek vagy talajmodellek alapján végzett becsléssel meg lehet adni. A második mérést követően a tényleges mérésekkel nyert adatok szolgálnak alapul a növekedés tényének és nagyságrendjének megállapításához.

2022. szeptember 14., szerda

b) A 15. pontot el kell hagyni.

c) A 18. pont helyébe a következő szöveg lép:

„18. A 17. pontban említett számítás céljaira a szétosztandó kibocsátások az $e_{ec} + e_l + e_{sca} + az\ e_p, e_{td}, e_{ccs}$ és e_{ccr} azon hányada, amelyre az előállítási folyamat azon lépésével bezárólag kerül sor, amikor a társtermékeket állítják elő. Ha az életciklus során a folyamat egy korábbi lépésében a társtermékekhez való hozzárendelésre került sor, akkor azoknak a kibocsátásoknak azt a hányadát kell az összes kibocsátás helyett erre a célra felhasználni, amelyet az utolsó ilyen folyamatlépésben a közbenső üzemanyagtermékhez kiosztottak.

A biogáz és a biometán esetében a 7. pont hatálya alá nem tartozó összes társterméket figyelembe kell venni a számításban. A hulladékokhoz és maradékanyagokhoz nem kell kibocsátási értéket rendelni. A negatív energiatartalmú társtermékeket nulla energiatartalommal rendelkezőnek kell tekinteni a számítás során.

A hulladékokat és maradékanyagokat – beleértve a IX. mellékletben felsorolt összes hulladékot és maradékot – az életciklus alatti üvegházhatású gázkibocsátásuk tekintetében nulla értékkel kell figyelembe venni ezen anyagok begyűjtési folyamatáig, függetlenül attól, hogy a végső termék előállítása előtt azokat félkész terméké alakítják-e. ■

A kazánokkal, illetve a feldolgozó üzem részére kapcsolt hő- és/vagy villamosenergia-termelést végző egységekkel ellátott feldolgozó üzemektől eltérő finomítókban előállított biomasz üzemanyagok esetében a 17. pontban említett számítás céljaira az elemzés egysége a finomító.”

(6a) A VI. melléklet a következő Ba részzel egészül ki:

„Ba.

A közlekedési ágazaton kívüli, helyhez kötött létesítményekben történő felhasználásra szánt, biomaszból előállított üzemanyagokhoz való alapanyagok, beleértve a következő pontokat:

1. Az elsődleges élelmiszerfeldolgozó iparban keletkező maradékok és hulladékok biomaszarányada:

- a) répapép (csak az ágazaton belüli saját felhasználás)
- b) répa mosásából származó növényrészek és levelek
- c) gabonahéj és gyümölcshéj
- d) az élelmiszer- és takarmányláncban való felhasználásra alkalmatlan ipari hulladék biomaszarányada
- e) a cukorrépa rostos hányada a nyerslé kivonása után, a levelek és a vég, valamint a cukor kivonása után nyert egyéb folyadékok

2. Az elsődleges élelmiszerfeldolgozó iparban alkalmazott szennyvíztisztítás során keletkező iszap biomaszarányada;”

(7) A VII. mellékletben a „ Q_{usable} ” ($Q_{hasznos}$) fogalom meghatározásában a 7. cikk (4) bekezdésére történő hivatkozás helyébe a 7. cikk (3) bekezdésére történő hivatkozás lép.

(8) A IX. melléklet a következőképpen módosul:

a) Az A. részben a bevezető mondat helyébe a következő szöveg lép:

„Közlekedési célú biogáz és fejlett bioüzemanyagok előállítására szolgáló alapanyagok:”.

b) A B. részben a bevezető mondat helyébe a következő szöveg lép:

„Bioüzemanyagok és közlekedési célú biogáz előállítására szolgáló olyan alapanyagok, amelyek korlátozottan járulnak hozzá az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére vonatkozóan a 25. cikk (1) bekezdése első albekezdésének a) pontjában meghatározott célértékhez:”.

2022. szeptember 14., szerda

II. MELLÉKLET

A 98/70/EK irányelv I., II., IV. és V. melléklete a következőképpen módosul:

(1) Az I. melléklet a következőképpen módosul:

a) az 1. lábjegyzet szövegének helyébe a következő szöveg lép:

„(1) Az EN 228:2012+A1:2017 szabványban előírt vizsgálati módszereket kell alkalmazni. A tagállamok az EN 228:2012+A1:2017 szabvány helyébe lépő szabványban meghatározott analitikai módszert is alkalmazhatják abban az esetben, ha bizonyítható, hogy az legalább ugyanakkora pontosságú, mint az az analitikai módszer, amelynek helyébe lépett.”;

b) a 2. lábjegyzet szövegének helyébe a következő szöveg lép:

„(2) A specifikációban szereplő értékek »valós értékek«. A határértékeik meghatározásakor az EN ISO 4259-1:2017/A1:2021 »Ásványolaj- és kapcsolódó termékek – A mérési módszerek és eredmények pontossága – 1. rész: A vizsgálati módszerekre vonatkozó pontossági adatok meghatározása« előírás került alkalmazásra, és a minimális érték meghatározásához a nulla érték feletti 2R legkisebb különbséget vették figyelembe (R = reprodukálhatóság). Az egyes mérési eredményeket az EN ISO 4259-2:2017/A1:2019 szabványban leírt kritériumok alapján kell értelmezni.”

c) a 6. lábjegyzet szövegének helyébe a következő szöveg lép:

„(6) Az EN 228:2012+A1:2017 szabvány szerinti értéknél nem magasabb végső forráspontú egyéb monoalkoholok és éterek.”

(2) A II. melléklet a következőképpen módosul:

a) a táblázat utolsó „zsírsav-metil-észter-tartalom – EN 14078” sorának utolsó „Határok” „Maximum” oszlopában szereplő „7,0” bejegyzés helyébe „10,0” lép;

b) az 1. lábjegyzet szövegének helyébe a következő szöveg lép:

„(1) Az EN 590:2013+A1:2017 szabványban előírt vizsgálati módszereket kell alkalmazni. A tagállamok az EN 590:2013+A1:2017 szabvány helyébe lépő szabványban meghatározott analitikai módszert is alkalmazhatják abban az esetben, ha bizonyítható, hogy az legalább ugyanakkora pontosságú, mint az az analitikai módszer, amelynek helyébe lépett.”;

c) a 2. lábjegyzet szövegének helyébe a következő szöveg lép:

„(2) A specifikációban szereplő értékek »valós értékek«. A határértékeik meghatározásakor az EN ISO 4259-1:2017/A1:2021 »Ásványolaj- és kapcsolódó termékek – A mérési módszerek és eredmények pontossága – 1. rész: A vizsgálati módszerekre vonatkozó pontossági adatok meghatározása« előírás került alkalmazásra, és a minimális érték meghatározásához a nulla érték feletti 2R legkisebb különbséget vették figyelembe (R = reprodukálhatóság). Az egyes mérési eredményeket az EN ISO 4259-2:2017/A1:2019 szabványban leírt kritériumok alapján kell értelmezni.”

(3) A IV. és az V. mellékletet el kell hagyni.

2022. szeptember 15., csütörtök

P9_TA(2022)0323

Az Ukrajnának nyújtandó rendkívüli makroszintű pénzügyi támogatás és a közös tartalék-alap megerősítése *I**

Az Európai Parlament 2022. szeptember 15-i jogalkotási állásfoglalása az Ukrajnának nyújtandó rendkívüli makroszintű pénzügyi támogatásról, a közös tartalékalap tagállami garanciák és a 466/2014/EU határozat alapján garanciával fedezett, Ukrajnához kapcsolódó egyes pénzügyi kötelezettségekre vonatkozó egyedi tartalék-feltöltési szabályok segítségével történő megerősítéséről, valamint az (EU) 2022/1201 határozat módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi határozatra irányuló javaslatról (COM(2022)0557 – C9-0303/2022 – 2022/0281(COD))

(Rendes jogalkotási eljárás: első olvasat)

(2023/C 125/27)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Bizottság Parlamenthez és Tanácshoz intézett javaslatára (COM(2022)0557),
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (2) bekezdésére és 212. cikkére, amelyek alapján a Bizottság javaslatát benyújtotta a Parlamenthez (C9-0303/2022),
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (3) bekezdésére,
 - tekintettel a Tanács képviselőjének 2022. szeptember 14-i írásbeli kötelezettségvállalására, amely szerint egyetért a Parlament álláspontjával, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (4) bekezdésével összhangban,
 - tekintettel eljárási szabályzata 59. és 163. cikkére,
1. elfogadja első olvasatban az alábbi álláspontot;
 2. felkéri a Bizottságot, hogy utalja az ügyet újból a Parlamenthez, ha javaslatát másik szöveggel váltja fel, lényegesen módosítja vagy lényegesen módosítani kívánja;
 3. utasítja elnökét, hogy továbbítsa a Parlament álláspontját a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a nemzeti parlamenteknek.

P9_TC1-COD(2022)0281

Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2022. szeptember 15-én került elfogadásra az Ukrajnának nyújtandó rendkívüli makroszintű pénzügyi támogatásról, a közös tartalékalap tagállami garanciák és a 466/2014/EU határozat alapján garanciával fedezett, Ukrajnához kapcsolódó egyes pénzügyi kötelezettségekre vonatkozó egyedi tartalékfeltöltési szabályok segítségével történő megerősítéséről, valamint az (EU) 2022/1201 határozat módosításáról szóló (EU) 2022/... európai parlamenti és tanácsi határozat elfogadására tekintettel

(A Parlament és a Tanács megállapodása következtében a Parlament álláspontja megegyezik a végleges jogalkotási aktussal, az (EU) 2022/1628 határozattal.)

2022. szeptember 15., csütörtök

P9_TA(2022)0324

Az Unió alapértékei Magyarország általi súlyos megsértésének egyértelmű kockázata

Az Európai Parlament 2022. szeptember 15-i jogalkotási állásfoglalása az Európai Unióról szóló szerződés 7. cikke (1) bekezdésének megfelelően az Unió alapértékeinek Magyarország általi súlyos megsértése egyértelmű kockázatának megállapításáról szóló tanácsi határozatra irányuló javaslatról (2018/0902R(NLE))

(2023/C 125/28)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre (EUSZ) és különösen annak 2. cikkére, 4. cikkének (3) bekezdésére, valamint 7. cikkének (1) bekezdésére,
 - tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájára (a Charta),
 - tekintettel az Emberi Jogok Európai Egyezményére és annak jegyzőkönyveire,
 - tekintettel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára,
 - az Egyesült Nemzetek és az Európa Tanács nemzetközi emberi jogi szerződéseire,
 - tekintettel a Velencei Bizottság 106. plenáris ülésén Velencében, 2016. március 11–12-én elfogadott, a jogállamiság kritériumait tartalmazó listára,
 - tekintettel „A jogállamiság megerősítésére irányuló új uniós keret” című, 2014. március 11-i bizottsági közleményre (COM(2014)0158),
 - tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés 7. cikke (1) bekezdésének megfelelően az Unió alapértékeinek Magyarország általi súlyos megsértése egyértelmű veszélyének megállapítására a Tanácsot felszólító javaslatról szóló, 2018. szeptember 12-i állásfoglalására ⁽¹⁾,
 - tekintettel az EUSZ 7. cikkének (1) bekezdése alapján Lengyelországgal és Magyarországgal kapcsolatban folyamatban lévő meghallgatásokról szóló, 2020. január 16-i ⁽²⁾ és 2022. május 5-i ⁽³⁾ állásfoglalására,
 - tekintettel az uniós jog és az LMBTIQ-személyek jogainak a magyar Országgyűlés által elfogadott jogszabályváltozások következtében Magyarországon történő megsértéséről szóló, 2021. július 8-i állásfoglalására ⁽⁴⁾,
 - tekintettel a Bizottság éves jogállamisági jelentéseinek Magyarországról szóló országfejezeteire,
 - tekintettel eljárási szabályzata 105. cikke (5) bekezdésére,
 - tekintettel az Alkotmányügyi Bizottság véleményére,
 - tekintettel az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság időközi jelentésére (A9-0217/2022),
- A. mivel az EUSZ 2. cikke kimondja, illetve a Charta és a nemzetközi emberi jogi szerződések is tükrözik, hogy az Unió az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok – ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait – tiszteletben tartásának értékein alapul, és mivel a tagállamok ezen közös értékei alkotják azoknak a jogoknak az alapját, amelyeket az Unióban élők élveznek;

⁽¹⁾ HL C 433., 2019.12.23., 66. o.

⁽²⁾ HL C 270., 2021.7.7., 91. o.

⁽³⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0204.

⁽⁴⁾ HL C 99., 2022.3.1., 218. o.

2022. szeptember 15., csütörtök

- B. mivel az EUSZ 49. cikkéből – amelynek értelmében bármely európai állam kérheti felvételét az Európai Unióba – kitűnik, hogy az Európai Unió olyan államokból áll, amelyek szabadon és önkéntesen elkötelezték magukat az EUSZ 2. cikkében említett közös értékek mellett, amelyek tiszteletben tartják ezeket az értékeket és vállalják azok érvényesítését, mivel az uniós jog azon az alapvető előfeltevésen alapul, hogy minden tagállam osztozik az összes többi tagállammal az említett értékekben, és elismeri, hogy azok oszthatók ezen értékekkel vele ⁽⁵⁾;
- C. mivel ez az előfeltevés maga után vonja és igazolja a tagállamok közötti kölcsönös bizalom fennállását ezen értékek elismerése, és így az azokat végrehajtó uniós jog tiszteletben tartása tekintetében ⁽⁶⁾;
- D. mivel az EUSZ 2. cikkében foglalt értékek tagállam általi tiszteletben tartása a Szerződések e tagállamra való alkalmazásából eredő valamennyi jog gyakorlásának feltételét képezi; mivel az Unió alapvető értékeinek egy tagállami kormány általi megsértése elkerülhetetlenül támadást jelent a polgárok személyes szabadsága, politikai és szociális jogai, valamint jólétük és jóllétük ellen; mivel Magyarország maga is csatlakozott az EUSZ 2. cikkében rögzített értékekhez;
- E. mivel az EUSZ 4. cikkének (3) bekezdésében foglalt lojális együttműködés elve arra kötelezi az Uniót és a tagállamokat, hogy kölcsönösen tiszteletben tartsák és segítsék egymást a Szerződésekben eredő kötelezettségek végrehajtásában, valamint hogy a tagállamok a Szerződésekben, illetve az Unió intézményeinek intézkedéseiből eredő kötelezettségek teljesítésének biztosítása érdekében tegyenek meg minden megfelelő általános vagy különös intézkedést;
- F. mivel az EUSZ 19. cikke az EUSZ 2. cikkében kimondott jogállamiság értékét konkretizálja, és az említett 19. cikk értelmében a nemzeti bíróságok és a Bíróság feladata biztosítani az uniós jog teljes körű alkalmazását valamennyi tagállamban, valamint a jogalanyokat e jog alapján megillető bírói jogvédelmet ⁽⁷⁾;
- G. mivel annak egyértelmű veszélye, hogy egy tagállam súlyosan megsérti az EUSZ 2. cikkében említett értékeket, nem csupán azt a tagállamot érinti, amelyben a veszély fennáll, hanem kihat a többi tagállamra, a tagállamok egymás iránti kölcsönös bizalmára, magára az Unió jellegére és az uniós polgárok uniós jog szerinti alapvető jogaira is;
- H. mivel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 258. cikke szerint az EUSZ 7. cikkének hatálya nem korlátozódik a Szerződések szerinti kötelezettségekre, és mivel az Unió értékelheti a közös értékek súlyos megsértésének egyértelmű kockázatát a tagállamok hatáskörébe tartozó területeken;
- I. mivel a magyarországi helyzetet évek óta nem kezelték megfelelő módon, és számos aggály továbbra is fennáll, továbbá időközben számos új probléma merült fel, ami negatív hatással van az Unió megítélésére, valamint az Unió hatékonyságára és hitelességére az alapvető jogok, az emberi jogok és a demokrácia globális védelme terén, ami rámutat, hogy ezeket a problémákat összehangolt uniós fellépéssel kell kezelni;
- J. mivel az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottságának 2021. szeptember 29. és október 1. között Budapesten, Magyarországon tartózkodó eseti küldöttségét követően a küldöttség tagjainak többsége továbbra is komoly aggályokat fogalmaz meg a demokráciával, a jogállamisággal és az alapvető jogokkal kapcsolatban az országban; mivel a küldöttség arra a következtetésre jutott, hogy a helyzet 2018 óta nem javult, hanem inkább romlott;
- K. mivel a magyar kormány figyelmen kívül hagyja az uniós jog elsőbbségének a Bíróság ítélkezési gyakorlatában rögzített elvét, de a meglévő európai jogi aktusokkal kapcsolatos keresetek tekintetében az Európai Unió Bíróságához fordul;
- L. mivel a magyar Országgyűlés 2022. július 19-én határozatot fogadott el, amelyben felszólított az Európai Parlament hatásköreinek korlátozására, valamint arra, hogy az európai parlamenti képviselőket ne megválasszák, hanem inkább kinevezzék;

⁽⁵⁾ A Bíróság C-619/18. sz. Európai Bizottság kontra Lengyel Köztársaság ügyben 2019. június 24-én hozott ítélete, ECLI:EU:C:2018:531, 42. pont.

⁽⁶⁾ A Bíróság 2/13. sz. véleménye (2014. december 18.), az EUMSZ 218. cikkének (11) bekezdésén alapuló vélemény, ECLI:EU:C:2014:2454, 168. pont.

⁽⁷⁾ A Bíróság C-64/16. sz. Associação Sindical dos Juizes Portugueses kontra Tribunal de Contas ügyben 2018. február 27-én hozott ítélete, ECLI:EU:C:2018:117, 32. pont.

2022. szeptember 15., csütörtök

- M. mivel a különböző etnikai csoportok békés egymás mellett élése pozitív hatással van a nemzet kulturális gazdagságára és fejlődésére;
- N. mivel az Oroszországgal szembeni korlátozó intézkedések Tanácson belüli blokkolása aláássa az EUSZ 2. cikkében foglalt értékek védelmére irányuló uniós erőfeszítéseket az EU-n belül és kívül, és biztonsági problémát jelent az Európai Unió számára;

Az alkotmányos és a választási rendszer működése

- O. mivel 2022. július 13-án a Bizottság a 2022. évi jogállamisági jelentés Magyarországról szóló országfejezetében jelezte, hogy a jogalkotási folyamat átláthatósága és minősége továbbra is aggodalomra ad okot, és a magyar kormány széles körben élt veszélyhelyzeti hatáskörével, többek között olyan területeken is, amelyek nem kapcsolódnak a Covid19-világjárványhoz, amire eredetileg hivatkoztak; mivel aggodalomra ad okot, hogy az állami szervek ténylegesen nem hajtják végre az európai és nemzeti bíróságok ítéleteit; mivel a jelentős állami finanszírozásban részesülő és a jelenlegi kormányhoz közel álló igazgatósági tagok által irányított közérdekű vagyonkezelő alapítványok megkezdték működésüket;
- P. mivel a Parlament a Covid19-világjárvány és következményei elleni küzdelemre irányuló összehangolt uniós fellépésről szóló, 2020. április 17-i állásfoglalásában⁽⁸⁾ az európai értékekkel teljesen összeegyeztethetetlennek ítélte a magyar kormány azon döntését, hogy határozatlan időre meghosszabbítja a rendkívüli állapotot, felhatalmazza önmagát a határozatlan időre szóló rendeletekkel való kormányzásra, és gyengíti a magyar parlament rendkívüli helyzetekkel kapcsolatos felügyeletét; mivel a Magyarország 2020. évi nemzeti reformprogramjáról szóló, 2020. július 20-i ajánlásában, amelyben véleményezi Magyarország 2020. évi konvergenciaprogramját⁽⁹⁾, a Tanács ajánlotta annak biztosítását, hogy a veszélyhelyzeti intézkedések szigorúan arányosak, időben korlátozottak és az európai és nemzetközi normákkal összhangban állók legyenek, ne befolyásolják az üzleti tevékenységeket és a szabályozási környezet stabilitását, valamint a szociális partnerek és az érdekelt felek hatékony bevonását a politikai döntéshozatali folyamatba;
- Q. mivel 2020. szeptember 25-én az Európa Tanács Korruptió Elleni Államok Csoportja (GRECO) a második időközi megfeleléségi jelentésében üdvözölte az Országgyűlésről szóló törvény módosításait, amelyek célja, hogy a parlamenti képviselők bizonyos tevékenységeit tiltó vagy korlátozó rendelkezések működőképesebbé váljanak, mivel azok egyértelműbb következményeket írnak elő arra az esetre, ha ezeket az ügyeket az adott parlamenti képviselő nem oldja meg; mivel azonban a jelentés azt is megállapította, hogy további határozott intézkedésekre van szükség a magyar Országgyűlés jelenlegi integritási keretének javítása, különösen a jogalkotási folyamat átláthatóságának és az annak során folytatott konzultáció javítása (beleértve a lobbistákkal való kapcsolattartásra vonatkozó szabályok bevezetését is), a parlamenti képviselőkre vonatkozó magatartási kódex elfogadása (amely különösen az esetleges összeférhetetlenséghez vezető különböző helyzetekre terjed ki), azon szabályok továbbfejlesztése, amelyek arra kötelezik a parlamenti képviselőket, hogy eseti alapon tegyék közzé a parlamenti munkájuk és magánérdekeik közötti esetleges összeférhetlenségeket, a vagyonnyilatkozatok egységes formátumának biztosítása, a parlamenti képviselők széles körű mentelmi jogának felülvizsgálata, valamint a magatartási szabályok, illetve az összeférhetlenségre és a vagyonnyilatkozatokra vonatkozó szabályok hatékony felügyeletének és végrehajtásának biztosítása érdekében;
- R. mivel 2020. november 20-án az Európa Tanács emberi jogi biztosa nyilatkozatában sürgette a magyar Országgyűlést, hogy halassa el a törvénytervezetekről való szavazást, mivel attól tart, hogy az összetett törvénycsomagban szereplő, előzetes konzultáció nélkül benyújtott – többek között az igazságszolgáltatás működésével, a választási joggal, a nemzeti emberi jogi struktúrákkal, a közpénzek ellenőrzésével és az LMBTI személyek emberi jogaival kapcsolatos – számos javaslat alkalmas lehet arra, hogy Magyarországon aláássa a demokráciát, a jogállamiságot és az emberi jogokat; mivel 2021. július 2-án a Velencei Bizottság a magyar Országgyűlés által 2020 decemberében elfogadott alkotmánymódosításokról szóló véleményében aggodalommal állapította meg, hogy az alkotmánymódosításokat veszélyhelyzet folyamán, nyilvános konzultáció nélkül fogadták el, és az indokolás csupán három oldalt tesz ki; mivel a Velencei Bizottság azt is jelezte, hogy a Magyarország Alaptörvényét a hadüzenetek, a Magyar Honvédség ellenőrzése, valamint a hadiállapotra, a szükségállapotra és a veszélyhelyzetre vonatkozó „különleges jogrend” kapcsán módosító kilencedik módosítás 6., 9. és 11. cikke a legtöbb részlet meghatározását elsősorban sarkalatos törvényekre bízta, ami végső soron komoly kérdéseket vethet fel az állam rendkívüli jogrend idején fennálló hatáskörének terjedelmét illetően;

⁽⁸⁾ HL C 316., 2021.8.6., 2. o.

⁽⁹⁾ HL C 282., 2020.8.26., 107. o.

2022. szeptember 15., csütörtök

mivel a Honvédelmi Tanács megszüntetését és hatáskörének kormányra való átruházását illetően a Velencei Bizottság jelezte, hogy bár ez önmagában nem ellentétes az európai normákkal, a veszélyhelyzeti hatáskörök végrehajtó hatalom kezében való összpontosulásához vezet, ami nem tekinthető biztató jelnek, különös tekintettel arra, hogy az indokolásban nem tisztázzák a módosítás okát, illetve szükségességét;

- S. mivel 2021. február 12-én az Európa Tanács Helyi és Regionális Önkormányzatok Kongresszusa megállapította, hogy a Helyi Önkormányzatok Európai Chartájának általános be nem tartása miatt Magyarországon általánosságban rossz a helyzet a helyi és regionális önkormányzás tekintetében, és aggodalmát fejezte ki az újraközpontosítás irányába mutató egyértelmű tendencia, a tényleges konzultáció hiánya és az önkormányzati funkciókba való jelentős állami beavatkozás miatt; mivel a Kongresszus rámutatott a helyi önkormányzás országon belüli helyzetének bizonyos hiányosságaira is, például a helyi önkormányzatok rendelkezésére álló pénzügyi források hiányára és arra, hogy nem tudnak jól képzett alkalmazottakat felvenni;
- T. mivel az évek során a választási törvényben a választókerületek átalakítása és a győzteskompenzáció bevezetése révén végrehajtott módosítások hátrányos helyzetbe hozzák az ellenzéki pártokat; mivel a Velencei Bizottság és az EBESZ/ODIHR a választási jogszabályok 2020-as módosításairól szóló 2021. október 18-i közös véleményében hangsúlyozta, hogy az elfogadás gyorsasága és az érdemi nyilvános konzultációk hiánya különösen aggasztó a választási jogszabályok esetében, amelyeket nem szabad politikai eszköznek tekinteni; mivel a Velencei Bizottság és az EBESZ/ODIHR emellett kulcsfontosságú ajánlást tett az egyes választási tárgyú törvények módosításáról szóló 2020. évi CLXVII. törvény 3. és 68. paragrafusának módosítására, miszerint jelentősen csökkenteni kellene azon egyéni választókerületek és megyék számát, amelyekben minden pártnak egyszerre kell jelöltet állítania ahhoz, hogy országos jelöltlistát állíthasson, valamint számos további ajánlást is tett;
- U. mivel társadalmaink demokratikus jellege szempontjából rendkívül fontosak az egyenlő feltételek mellett szervezett demokratikus választások; mivel a választások tisztességességével kapcsolatos aggodalmakra és a civil társadalom felhívásaira válaszul az EBESZ úgy döntött, hogy teljes körű nemzetközi választási megfigyelő missziót küld a 2022. április 3-i általános választásokra és népszavazásra, ami az uniós tagállamok tekintetében ritkaságszámba megy; mivel az ezt követően, 2022. április 4-én közzétett előzetes megállapításaiban és következtetéseiben az EBESZ nemzetközi választási megfigyelő missziója megállapította, hogy a választásokat és a népszavazást ugyan megfelelően szervezték meg és szakszerűen irányították, azonban a versenyfeltételek nem voltak egyenlők; mivel a jelöltek nagyrészt szabadon kampányolhattak, de a kampány hangvétele – bár maga a kampány versenyen alapult – erősen negatív volt, és azt a kormánykoalíció és a kormány közötti átfedések jellemezték, miközben az átláthatóság hiánya és a kampányfinanszírozás elégtelen felügyelete a kormánykoalíciónak kedvezett; mivel a számos választási vita választási bizottságok és bíróságok általi kezelése során nem nyújtottak hatékony jogorvoslatot; mivel az EBESZ nemzetközi választási megfigyelő missziója 2022. július 29-én közzétett zárójelentésében jelezte, hogy a Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatala sok korábbi ajánlásával nagyrészt nem foglalkoznak, többek között a választójoggal, a közigazgatási forrásokkal való visszaélés megelőzésével, az állami és pártfunkciók összemosódásával, a tömeg-tájékoztatás szabadságával, a kampányfinanszírozással és az állampolgárok megfigyelésével kapcsolatban; mivel a bevált nemzetközi gyakorlattal ellentétben a magyar jogszabályok egyéni választókerületenként akár 20 %-os eltérést is lehetővé tesznek a választók átlagos száma tekintetében, és a nemzeti jogszabályokat megsértve a magyar Országgyűlés nem vizsgálta felül azon választókerületek határait, amelyek a 2018. évi választásokat követően túllépték az eltérésre vonatkozóan megállapított határértéket; mivel a választók választókerületek közötti egyenlőtlen megoszlása, amely az átlagtól való akár 33 %-os eltéréseket is jelenthet, sérti a szavazatok egyenlőségének elvét;
- V. mivel a magyar Országgyűlés 2022. május 24-én elfogadta az Alaptörvény 10. módosítását, hogy lehetővé tegye a kormány számára, hogy egy szomszédos országban fegyveres konfliktus, háború vagy humanitárius katasztrófa esetén veszélyhelyzetet jelentsen be; mivel módosította a katasztrófavédelmi törvényt is, lehetővé téve a kormány számára, hogy a szomszédos országban fennálló fegyveres konfliktus, háborús helyzet vagy humanitárius katasztrófa miatt kihirdetett veszélyhelyzetben vészhelyzeti rendeletekkel bármely területen felülbírálja a parlament által elfogadott jogi aktusokat, ami az alapvető jogok gyakorlásának a rendes körülmények között megengedett mértéket meghaladó felfüggesztését vagy korlátozását eredményezheti; mivel 2022. június 8-én a magyar Országgyűlés elfogadta a szomszédos országban fennálló fegyveres konfliktus, illetve humanitárius katasztrófa magyarországi következményeinek elhárításáról szóló, 2022. évi VI. törvényt, amely ugyanazon a napon hatályba lépett; mivel ez a törvény felhatalmazza a kormányt, hogy addig hosszabbítsa meg a sürgősségi kormányrendeletek hatályát, amíg a kormány meg nem szünteti a veszélyhelyzetet;

2022. szeptember 15., csütörtök

- W. mivel az Alaptörvényt elfogadása óta 10 alkalommal módosították; mivel a sarkalatos törvények 35 témakört fednek le, és jelenleg több mint 300 jogszabályt tesznek ki, amelyeket 2011 óta fogadtak el, gyakran nyilvános konzultáció nélkül, még akkor is, ha alapvető jogokat érintettek;
- X. mivel egy 2013-ban kiadott közös nyilatkozatban a magyar és a román alkotmánybíróság elnöke hangsúlyozta az alkotmánybíróságok különleges felelősségét a kétharmados többség által kormányzott országokban; mivel az Alaptörvény negyedik módosítása úgy rendelkezett, hogy az Alaptörvény hatálybalépése előtt hozott alkotmánybíróági határozatokat hatályon kívül kell helyezni; mivel az Alkotmánybíróság a határozataiban egyre inkább az alkotmányos identitás fogalmára támaszkodik; mivel az ítélkezési gyakorlat az alkotmányos identitás fogalmát eseti alapon határozza meg, és elsőbbséget élvez az Alaptörvénnyel szemben; mivel a magyar kormány egyre többször fordul az Alkotmánybírósághoz annak érdekében, hogy ne kelljen végrehajtania az Európai Unió Bírósága (EUB) ítéleteit; mivel 2022. május 18-án az Alkotmánybíróság megakadályozta a kormány azon tervéről tartott népszavazást, hogy a Fudan Egyetem számára kampuszt építsen Budapesten, és az arról tartott népszavazást, hogy a munkanélküliségi ellátást a jelenlegi három hónapos időszakról legfeljebb kilenc hónapra hosszabbítsák meg;
- Y. mivel a szakértők egyre inkább egyetértenek abban, hogy Magyarország már nem demokrácia; mivel a Göteborgi Egyetem 2019. évi V-Dem demokráciaindex szerint Magyarország az EU első autoriter tagállama lett; mivel a Freedom House 2020. évi „Nations in Transit” című jelentésében Magyarországot „hibrid rezsimként” azonosították, elvesztve „félleg konszolidált demokrácia” státuszát; mivel az Economist Intelligence Unit 2022. évi demokráciaindexében Magyarországot „hiányos demokráciaként” sorolták be, és 167 ország közül az 56. helyen áll (egy helyet visszaesve 2020-hoz képest); mivel a 2022. évi V-Dem demokráciaindex szerint az Unió tagjai közül Magyarország az elmúlt évtizedben a világ egyik legjobban autokratizálódó országa volt;

Az igazságszolgáltatás és más intézmények függetlensége, valamint a bírák jogai

- Z. mivel 2022. július 13-án a Bizottság a 2022. évi jogállamisági jelentés Magyarországról szóló országfejezetében jelezte, hogy az igazságszolgáltatás függetlenségét illetően az Európai Parlament által az EUSZ 7. cikkének (1) bekezdése alapján indított eljárással kapcsolatban, valamint a korábbi jogállamisági jelentésekben megfogalmazott aggályokkal továbbra sem foglalkoznak, ahogy az az európai szemeszter keretében tett vonatkozó ajánlás esetében is történt; mivel ezek az aggályok különösen azokkal a kihívásokkal kapcsolatosak, amelyekkel a független Országos Igazságszolgáltatási Tanács (OIT) szembesül az Országos Bírószági Hivatal (OBH) elnöke hatásköreinek kiegyensúlyozása, a Legfelsőbb Bíróság (Kúria) elnökének megválasztására vonatkozó szabályok, valamint a bírák és bírósági vezetők kinevezésével és előléptetésével, az ügyek elosztásával és a jutalmakkal kapcsolatos, saját hatáskörben hozott döntések lehetősége terén; mivel a hatékonyság és a minőség vonatkozásában az igazságszolgáltatási rendszer jól teljesít az eljárások hossza tekintetében, és általánosságban magas szintű digitalizáció jellemzi, és mivel a bírák és ügyészek fizetése továbbra is fokozatosan emelkedik; mivel 2022. augusztus 26-án több civil társadalmi szervezet kérte, hogy az igazságügyi miniszter foglalkozzon a magyar igazságszolgáltatás problémáival, miután széles körű konzultációkat folytattak a nyilvánossággal és szakértőkkel, köztük az igazságszolgáltatás önszabályozó és képviselői szerveivel és a Velencei Bizottsággal;
- AA. mivel az EUB a 2021. november 23-i C-564/19 IS (Illégalité de l'ordonnance de renvoi) ügyben hozott ítéletében kimondta, hogy az EUMSZ 267. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az, ha valamely tagállam legfelsőbb bírósága egy alsóbb fokú bíróság által az említett rendelkezés értelmében a Bírósághoz benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmet azon az alapon törvénytörőnek minősíti, hogy az előterjesztett kérdések nem relevánsak és szükségesek az alapjogvita eldöntése szempontjából; mivel az uniós jog elsőbbségének elve megköveteli, hogy az említett alsóbb fokú bíróság figyelmen kívül hagyja a nemzeti legfelsőbb bíróság ilyen határozatát; mivel az EUMSZ 267. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes egy nemzeti bíró elleni fegyelmi eljárás azzal az indokkal történő kezdeményezése, hogy az említett rendelkezés alapján előzetes döntéshozatal iránti kérelmet intézett a Bírósághoz;
- AB. mivel az Európa Tanács emberi jogi biztosa 2018. december 14-i nyilatkozatában felszólította Magyarországot köztársasági elnökét, hogy a közigazgatási bíróságokról szóló jogalkotási csomagot küldje vissza az Országgyűlésnek; mivel 2019. március 19-én a Velencei Bizottság a közigazgatási bíróságokról szóló törvényről, valamint a közigazgatási bíróságokról szóló törvény és egyes átmeneti szabályok hatálybalépéséről szóló törvényről szóló véleményében megállapította, hogy az elfogadott szervezeti és igazgatási modell fő hátránya az, hogy nagyon kiterjedt hatáskörök összpontosulnak néhány érdekelt fél kezében, és e hatáskörök ellensúlyozására nem állnak rendelkezésre hatékony fékek és ellensúlyok;

2022. szeptember 15., csütörtök

- AC. mivel az Európa Tanács emberi jogi biztosa 2019. május 21-én, a 2019. február 4–8-i magyarországi látogatását követően elfogadott jelentésében megállapította, hogy a magyarországi igazságszolgáltatás 2010-es években végrehajtott számos reformja aggodalomra adott okot az igazságszolgáltatás függetlenségére gyakorolt hatásait illetően, a rendes bírósági rendszerben pedig a kinevezési eljárások tekintetében az e bírósági intézmények közötti kapcsolatban a közelmúltban megfigyelt anomáliák kérdéseket vetettek fel az Országos Igazságszolgáltatási Tanács által az Országos Bírósági Hivatal elnöke felett gyakorolt felügyelet hatékonyságát illetően; mivel a biztos – bár üdvözölte a közigazgatási bíróságokról szóló eredeti jogszabályok kapcsán a Velencei Bizottság véleménye alapján végrehajtott közelmúltbeli módosításokat – nem volt meggyőződve arról, hogy a módosítások elegendőek a Velencei Bizottság által feltárt súlyos aggályok kezelésére;
- AD. mivel 2019-ben a magyar Országgyűlés úgy határozott, hogy elhalasztja a közigazgatási bíróságokról szóló jogalkotási csomag hatálybalépését, és a kormány kijelentette, hogy elvetette a különálló közigazgatási bíróságok bevezetésével kapcsolatos elképzelést; mivel a 2019 és 2021 között elfogadott számos törvénymódosítással a csomag több fontos elemét is bevezették;
- AE. mivel az Európa Tanács emberi jogi biztosa 2019. november 28-i nyilatkozatában sürgette a magyar Országgyűlést, hogy módosítsa az igazságszolgáltatás függetlenségét érintő törvénytervezetet; mivel az emberi jogi biztos úgy vélte, hogy a tisztességes eljárás garanciáinak egyéni panaszosok számára való fenntartását illetően aggályokat vetnek fel azok rendelkezések, amelyek lehetőséget teremtenek a közigazgatási hatóságok számára, hogy a rendes bíróságok kedvezőtlen döntéseit követően alkotmányjogi panaszt nyújthassanak be, és a bírák képzésére és kinevezésére, valamint a joggyakorlat egységességére vonatkozó javasolt módosításokkal együtt a jogalkotási intézkedések azzal a veszéllyel is járnak, hogy csorbul az egyes bírák függetlensége alapvető feladataik ellátása során, és túlzott hierarchia jön létre az igazságügyi rendszeren belül;
- AF. mivel a Velencei Bizottság a magyar Országgyűlés által 2020 decemberében elfogadott, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló törvény, valamint a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló törvény módosításáról szóló 2021. október 16-i véleményében megismételte a 2012-es véleményében az OBH elnökének szerepét illetően megfogalmazott ajánlásait, amelyekkel nem foglalkoztak a hatóságok; mivel a Velencei Bizottság továbbá javasolta, hogy a kirendelt bírák számára világos, átlátható és előrelátható feltételeket kell teremteni ahhoz, hogy a kirendelés időszakát követően magasabb beosztásba kerülhessenek; mivel a Velencei Bizottság számos ajánlást tett az ügyek elosztásával, a Kúria elnökének az ítélkező testületek tagjai számának növelésére vonatkozó hatáskörével, a jogegységi határozatokkal és a jogegységi panasz eljáráson belül a tanácsok összetételével kapcsolatban; mivel a Velencei Bizottság azt is megállapította, hogy a Kúria elnökének kinevezését illetően a 2019. évi módosításokkal bevezetett rendszer az átpolitizálódás komoly kockázatát vetheti fel, és jelentős következményekkel járhat az igazságszolgáltatás függetlenségére, illetve annak nyilvánosság általi megítélésére nézve, tekintettel e pozíció igazságszolgáltatási rendszerben betöltött döntő szerepére;
- AG. mivel 2020. szeptember 25-én a GRECO a második időközi megfeleléségi jelentésében megállapította, hogy nem történt további előrelépés a bírák, illetve a velük kapcsolatos három fennmaradó, végre nem hajtott ajánlás tekintetében, és hogy az OBH elnökének hatáskörére vonatkozó megállapításai (mind a bírói álláshelyekre pályázók kinevezése vagy előléptetése, mind pedig a bírák áthelyezési eljárása tekintetében) továbbra is különös jelentőséggel bírnak; ami az ügyészeket illeti, a GRECO üdvözölte azon törvénymódosítások hatálybalépését, amelyek alapján kötelező a fegyelmi eljárásokba fegyelmi biztost bevonni, mindazonáltal nem tudta megerősíteni, hogy immár eleget tettek a xvii. ajánlásnak (ügyészekkel szembeni fegyelmi eljárások); mivel nem történt előrelépés a legfőbb ügyész hivatali idejének meghosszabbítása, az ügyészek széles körű mentelmi joga és az ügyek alárendelt ügyészekről való elvételére vonatkozó kritériumok kidolgozása tekintetében;
- AH. mivel 2021. április 15-én a magyar kormányhoz intézett közleményében a bírák és ügyvédek függetlenségével foglalkozó különleges ENSZ-előadó úgy vélte, hogy a Kúria elnökének kinevezése az igazságszolgáltatás függetlensége elleni támadásnak és arra irányuló kísérletnek tekinthető, hogy a hatalmi ágak szétválasztásának elvét megsértve az igazságszolgáltatást a törvényhozás akaratának rendeljék alá; mivel a különleges előadó azt is kiemelte, hogy a Kúria elnökét az OBT nyilvánvaló kifogása ellenére választották meg, és rámutatott, hogy az OBT elutasító véleményének

2022. szeptember 15., csütörtök

figyelman kívül hagyására vonatkozó döntés a kormányzó többség politikai nyilatkozataként értelmezhető; mivel a különleges előadó szerint az igazságszolgáltatási rendszer reformjának fő hatása – ha nem a fő célja – az volt, hogy akadályozza a bírói függetlenség alkotmányosan védett elvét, és lehetővé tegye a törvényhozás és a végrehajtó hatalom számára, hogy beavatkozzon az igazságszolgáltatásba;

- AI. mivel az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) által a *Gazsó-csoport* kontra Magyarország ügyben hozott ítéletek végrehajtásának függőben lévő megerősített felüyletéről szóló, 2021. december 2-i határozatában emlékeztetett, hogy a szóban forgó ügycsoport a polgári, büntetőjogi és közigazgatási eljárások túlzott elhúzódásának strukturális problémájával és a hatékony hazai jogorvoslatok hiányával kapcsolatos; mivel a Miniszteri Bizottság elégedetten vette tudomásul a túlságosan hosszú polgári eljárások esetében kompenzációs jogorvoslatot bevezető törvénytervezet elfogadását, de határozottan felszólította a hatóságokat annak biztosítására, hogy az megfeleljen az emberi jogok európai egyezményének; mivel az ügy fontosságára, technikai jellegére és az EJEB precedensértékű ítéletében meghatározott 2016. október 16-i határidő lejártára tekintettel a Miniszteri Bizottság határozottan arra ösztönözte a hatóságokat, hogy vizsgáljanak meg minden lehetséges megoldást a tervezés felgyorsítására;
- AJ. mivel 2022. március 9-én az Emberi Jogok Európai Bírósága *Baka* kontra Magyarország ügyben hozott ítélete végrehajtásának folyamatban lévő megerősített felüyletéről szóló időközi állásfoglalásában az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága határozottan sürgette a hatóságokat, hogy fokozzák erőfeszítéseiket annak érdekében, hogy a Miniszteri Bizottság titkárságával szoros együttműködésben megtalálják a módot az ahhoz szükséges intézkedések bevezetésére, hogy a magyar Országgyűlés által a Kúria elnökének felelősségre vonása tekintetében hozott döntéseket az EJEB ítélkezési gyakorlatával összhangban hatékonyan felügyelje egy független igazságügyi szerv; mivel a Miniszteri Bizottság ismételt emlékeztetett a hatóságok azon kötelezettségvállalására is, hogy értékelik a bírák jogállásáról és a bíróságok igazgatásáról szóló nemzeti jogszabályokat, és sürgette őket, hogy nyújtsák be értékelésük következtetéseit, beleértve a bírakat az indokolatlan beavatkozásokkal szemben védő garanciákat és biztosítékokat, hogy a Miniszteri Bizottság teljes körűen értékelhesse, hogy eloszlatták-e a bírák véleménynyilvánítási szabadságára gyakorolt „visszatartó hatással” kapcsolatos aggályokat, amelyeket az ezekben az esetekben okozott jogsértések okoznak;
- AK. mivel a World Justice Project 2021. évi jogállamisági indexe szerint Magyarország a 139 ország közül a 69. helyen áll (két helyet esett vissza az előző évhez képest), és az utolsó (31-ből a 31.) helyet foglalja el az EU, az EFTA és az Észak-Amerika alkotta térségben;

Korrupció és összeférhetlenség

- AL. mivel 2022. július 13-án a Bizottság a 2022. évi jogállamisági jelentés Magyarországról szóló országlejezetében jelezte, hogy a 2020–2022-es korrupcióellenes stratégia legtöbb intézkedésének végrehajtását elhalasztották, és nem jelentettek be új stratégiát, és hogy továbbra is hiányosságok tapasztalhatók a lobbizás és a forgóajtó-jelenség, valamint a politikai pártok és a kampányok finanszírozása terén; mivel a független ellenőrzési mechanizmusok továbbra sem elegendőek a korrupció felderítésére, és továbbra is aggodalomra ad okot a rendszeres ellenőrzések hiánya és a vagyon- és érdekeltségi nyilatkozatok elégtelen ellenőrzése, valamint a közérdekű vagyonkezelő alapítványok esetében az összeférhetlenségi szabályok hiánya; mivel a magas rangú tisztviselőket és közvetlen környezetüket érintő korrupciós vádak kivizsgálásának konkrét eredményei továbbra sem állnak rendelkezésre, ami komoly aggodalomra ad okot, bár néhány új magas szintű korrupciós ügyet elindítottak; mivel a korrupció kivizsgálásának és büntetőeljárás alá vonásának mellőzéséről szóló határozatok bírósági felülvizsgálatának elmaradása továbbra is aggodalomra ad okot, különösen egy olyan környezetben, ahol a közigazgatás felső szintjein továbbra sem kezelik a kliensrendszer, a favoritizmus és a nepotizmus kockázatát;
- AM. mivel a Hahn biztosnak által a Bizottság 2018. évi mentesítéséről szóló 2019. november 11-i meghallgatással kapcsolatban feltett írásbeli kérdésekre adott válaszaiban a Bizottság jelezte, hogy a 2014–2020-as időszakra vonatkozóan átalányalapú finanszírozási korrekciókat fogadtak el és hajtottak végre Magyarországon egy horizontális közbeszerzési ellenőrzést követően, amely súlyos hiányosságokat állapított meg az irányítási és ellenőrzési rendszer működésében a közbeszerzési eljárások ellenőrzésével kapcsolatban;
- AN. mivel a Tanács a Magyarország 2022. évi nemzeti reformprogramjáról szóló tanácsi ajánlásra irányuló, 2022. július 12-i ajánlásában – amelyben a Tanács véleményezi Magyarország 2022. évi konvergenciaprogramját – azt ajánlotta, hogy Magyarország tegyen lépéseket a korrupcióellenes keret megerősítése érdekében, többek között az ügyészégi fellépések és a nyilvános információkhoz való hozzáférés javítása, az igazságszolgáltatás függetlenségének megerősítése, valamint a döntéshozatali folyamat minőségének és átláthatóságának hatékony szociális párbeszéd, más érdekelt felekkel való együttműködés és rendszeres hatásvizsgálatok révén történő javítása révén, valamint a verseny fokozása érdekében a közbeszerzések területén;

2022. szeptember 15., csütörtök

- AO. mivel 2021. június 10-én az Európai Csalás Elleni Hivatal a 2020-as tevékenységi jelentésében kijelentette, hogy azt javasolta a Bizottságnak, hogy az Európai Strukturális és Beruházási Alapok és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap keretében a 2016–2020-as időszakban teljesített kifizetések 2,2 %-át térítse vissza; mivel ez az összes tagállam közül ez a legmagasabb százaléku visszafizettetendő kifizetések aránya, és messze meghaladja a 0,29 %-os átlagot; mivel csalást követtek el a Magyarország számára elkülönített uniós fejlesztési pénzeszközökkel kapcsolatban; mivel a nagymértékű korrupcióval együtt nőtt a társadalmi egyenlőtlenség és a szegénység, ami nemcsak a lakosság körében okoz nagyfokú bizonytalanságot, hanem sérti az alapvető jogokat is;
- AP. mivel 2021 novemberében a Bizottság levelet küldött Magyarországnak az igazságszolgáltatás függetlenségével kapcsolatos problémák, a korrupció elleni eredménytelen büntetőeljárások és a közbeszerzés hiányosságai miatt, amelyek veszélyeztethetik az EU pénzügyi érdekeit; mivel a Bizottság levelében rendszerszintű problémákat és a korrupcióval kapcsolatos elszámoltathatóság hiányát írta le, és 16 konkrét kérdést intézett a magyar hatóságokhoz olyan témákhoz kapcsolódóan, mint az összeférhetetlenség, az uniós finanszírozás kedvezményezettjei és a független bíróságok általi igazságügyi felülvizsgálat biztosítékai; mivel ezen aggályok ellenére a Bizottság 2022 áprilisáig elhalasztotta a jogállamiságra vonatkozó feltételrendszerről szóló rendelet ⁽¹⁰⁾ alkalmazását;
- AQ. mivel 2022. április 5-én a Bizottság elnöke bejelentette, hogy Johannes Hahn, költségvetésért és igazgatásért felelős uniós biztos tájékoztatta a magyar hatóságokat arról, hogy a Bizottság a következő lépés megtételét és a jogállamisági feltételrendszerről szóló rendelet alkalmazásának hivatalos elindítását tervezi, elsősorban a korrupciós aggályok miatt; mivel a Bizottság 2022. április 27-én egy írásbeli értesítéssel végül megindította Magyarországgal szemben a jogállamisági feltételrendszerről szóló rendelet szerinti hivatalos eljárást; mivel 2022. július 20-án a Bizottság úgy határozott, hogy tájékoztatja Magyarországot azon szándékáról, hogy tanácsi végrehajtási határozatra irányuló javaslatot kíván tenni, és lehetőséget biztosít számára észrevételei megtételére;
- AR. mivel 2022. április 6-án a Bizottság úgy határozott, hogy újabb hivatalos értesítést küld Magyarországnak a közbeszerzésről szóló 2014/24/EU irányelv ⁽¹¹⁾, a koncessziós szerződések odaítéléséről szóló 2014/23/EU irányelv ⁽¹²⁾ és a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai ágazatban működő ajánlatkérők beszerzéseiről szóló 2014/25/EU irányelv ⁽¹³⁾ helyes átültetésének biztosítása érdekében; mivel a Bizottság szerint a magyar jog a biztonsági okokra és az adókedvezményekkel támogatott szerződésekre vonatkozó kivételek szélesebb körű alkalmazását teszi lehetővé, és ezek a kivételek a szerződéseknek az uniós jog szerinti kötelezettségek alóli szélesebb körű kizárásához vezetnek; mivel a Bizottság emellett úgy véli, hogy a magyar bányászati törvény azon módosításai, amelyek lehetőséget biztosítanak a bányászati koncessziók átlátható pályázati eljárások nélküli odaítélésére, ellentétesek az átláthatóság elvével;
- AS. mivel 2022. május 19-én a Bizottság úgy határozott, hogy felszólító levelet küld Magyarországnak az Unió pénzügyi érdekeit érintő csalás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről szóló (EU) 2017/1371 irányelv ⁽¹⁴⁾ helytelen átültetésével kapcsolatban;
- AT. mivel a GRECO a 2020. szeptember 25-én elfogadott második időközi megfelelési jelentésében megállapította, hogy Magyarország a negyedik értékelő jelentésben szereplő 18 ajánlás közül még mindig csak ötöt hajtott végre kielégítően vagy kezelt kielégítő módon, és arra a következtetésre jutott, hogy az ajánlásoknak való megfelelés általánosan alacsony szintje továbbra is „összességében nem kielégítő”;
- AU. mivel Magyarország úgy határozott, hogy nem vesz részt az Európai Ügyészség létrehozására irányuló megerősített együttműködésben, illetve az uniós ügyészek közötti megerősített együttműködésben;

⁽¹⁰⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2020/2092 rendelete (2020. december 16.) az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszerről (HL L 433. I, 2020.12.22., 1. o.).

⁽¹¹⁾ HL L 94., 2014.3.28., 65. o.

⁽¹²⁾ HL L 94., 2014.3.28., 1. o.

⁽¹³⁾ HL L 94., 2014.3.28., 243. o.

⁽¹⁴⁾ HL L 198., 2017.7.28., 29. o.

2022. szeptember 15., csütörtök

- AV. mivel a Fertő/Neusiedlersee Kultúrtáj nevű, határokon átnyúló világörökségi terület magyar részének állapotáról szóló jelentésének 2021 májusában összeállított technikai felülvizsgálatában az UNESCO Műemlékek és Műemlékhelyszínek Nemzetközi Tanácsa arra a következtetésre jutott, hogy a Sopron-Fertő tavi építési projekt a bemutatott méretben és formában ártana a határokon átnyúló világörökségi terület autentikusságának és integritásának;
- AW. mivel Magyarország a Transparency International 2021. évi korrupcióérzékelési indexében szereplő 180 ország és terület közül a 73. helyen áll (egy helyet esett vissza az előző évhez képest), és a rangsorban elfoglalt helye 2012 óta folyamatosan romlik;

A magánélet és az adatok védelme

- AX. mivel az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság 2021. szeptember 29. és október 1. között Budapesten járt eseti küldöttségének a látogatást követő küldöttségi jelentésében aggodalmakat fogalmaztak meg a jelenlegi jogszabályokkal kapcsolatban a megfigyelésre vonatkozó biztosítékok hiánya miatt, mivel nincsenek valódi ellenőrzések, ellensúlyok és jogorvoslatok; mivel aggodalmak merültek fel az NSO-csoport Pegasus kémprogramjának állítólagos használatával és az aktivisták, újságírók és ügyvédek fokozott állami megfigyelésével kapcsolatban is;
- AY. mivel 2021 júliusában kiszivárogtatott adatbázisokból szerzett információk alapján a Direkt36 tényfeltáró portál kiderítette, hogy a Pegasus kémprogrammal 2018 és 2021 között mintegy 300 magyar állampolgárt, köztük független újságírókat, médiatulajdonosokat, ügyvédeket, politikusokat, a kormányt bíráló üzletembereket és korábbi állami tisztviselőket vettek célba tudtuk nélkül; mivel 2022. február 15-én az európai adatvédelmi biztos a modern kémszoftverekről szóló előzetes észrevételeiben arra a következtetésre jutott, hogy a Pegasus-hoz hasonló, magasan fejlett kémszoftverek széles körű használata soha nem látott kockázatokkal járhat, illetve károkat okozhat nemcsak az alapvető jogok és szabadságok, hanem a demokrácia és a jogállamiság tekintetében is, továbbá a kémszoftverek jogosulatlan használatával szembeni biztosítékként számos lehetséges lépést és intézkedést sorolt fel és jelezte, hogy az alapvető jogok és szabadságok védelme érdekében a Pegasus képességeivel rendelkező kémszoftverek fejlesztésének és alkalmazásának Unión belüli betiltása lenne a leghatékonyabb megoldás; mivel Magyarországon a kormánypárti média alig számolt be a Pegasusról;
- AZ. mivel az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága az EJEB *Szabó és Vissy kontra Magyarország* ügyben hozott ítélete végrehajtásának függőben lévő megerősített felülvizsgálatáról szóló, 2022. március 9-i határozatában emlékeztetett arra, hogy a szóban forgó ügy a kérelmezők magán- és családi életének, valamint levelezésének tiszteletben tartásához való jog megsértésére vonatkozik a titkos megfigyelésekkel kapcsolatos nemzetbiztonsági intézkedésekre vonatkozó magyar jogszabályok miatt, amelyek nem tartalmaztak kellően pontos, hatékony és átfogó biztosítékokat ezen intézkedések elrendelése, végrehajtása és esetleges jóvátetele vonatkozásában; mivel a Miniszteri Bizottság hangsúlyozta továbbá, hogy a titkos megfigyelést nagymértékben beavatkozó cselekménynek kell tekinteni, amely potenciálisan sérti a véleménynyilvánítás szabadságához és a magánélethez való jogot, és veszélyezteti a demokratikus társadalom alapjait, ugyanakkor emlékeztetett, hogy az EJEB ítéletére válaszul a hatóságok 2017-ben bejelentették, hogy jogalkotási reformra van szükség; mivel a Miniszteri Bizottság komoly aggodalommal állapította meg, hogy a jogalkotási folyamat még mindig előzetes szakaszban van, és a hatóságok nem mutattak be semmilyen más releváns fejleményt, és ezért határozottan felszólította a hatóságokat, hogy sürgősen fogadják el az ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy a hazai jogszabályokat teljes mértékben összhangba hozzák az emberi jogok európai egyezményének követelményeivel, határozzák meg a jogalkotási folyamat menetrendjét, és terjesszenek egy jogalkotási javaslattervezetet a bizottság elé;

A véleménynyilvánítás szabadsága, beleértve a médiapluralizmust is

- BA. mivel 2022. július 13-án a Bizottság a 2022. évi jogállamisági jelentés Magyarországról szóló országfejezetében jelezte, hogy meg kell erősíteni a médiahatóság működési függetlenségét és hatékonyságát, és hogy a jelentős mennyiségű állami reklámnak a kormánypárti médián keresztül való folyamatos terjesztése egyenlőtlen versenyfeltételeket teremt a médiakörnyezetben; mivel a közszolgálati média összetett intézményi rendszerben működik a szerkesztői és pénzügyi függetlenségével kapcsolatos aggodalmak közepette, és a médiaszakemberek továbbra is kihívásokkal szembesülnek tevékenységeik gyakorlása során, beleértve az oknyomozó újságírók megfigyelését is; mivel a veszélyhelyzetben továbbra is akadályozzák a nyilvános információkhoz való hozzáférést;

2022. szeptember 15., csütörtök

- BB. mivel 2022. július 15-én a Bizottság úgy döntött, hogy a Bíróság elé idézi Magyarországot az uniós távközlési szabályok megsértése miatt a magyar Médiatanácsnak a Klubrádió rádióspektrum-használati kérelmét erősen vitatható indokokkal elutasító határozatával kapcsolatban; mivel a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a magyar Médiatanácsnak a Klubrádió jogainak megújítását elutasító határozatai aránytalanok és átláthatatlanok voltak, és hogy a magyar nemzeti médiatörvényt e konkrét esetben diszkriminatív módon alkalmazták, megsértve az Európai Elektronikus Hírközlési Kódex létrehozásáról szóló, (EU) 2018/1972 európai parlamenti és tanácsi irányelvet⁽¹⁵⁾ és a véleménynyilvánítás szabadságát;
- BC. mivel 2018. szeptember 11-én létrehozták a Közép-Európai Sajtó és Média Alapítványt (KESMA); mivel a több mint 470 médium KESMA alatti összevonása a független és ellenzéki média számára rendelkezésre álló tér szűkülését és a magyar polgárok információhoz való hozzáféréseinek korlátozását eredményezte; mivel a KESMA-ra fordított pénzeszközöket kormánypropaganda céljára és az ellenzék és a nem kormányzati szervezetek lejáratására használják fel; mivel a médiakörnyezet a médiatulajdon manipulálása, a szabályozók és korábban független vállalkozások állam általi elfoglalása, a kormány reklámköltségei és az engedélyek megadása révén a kormány javára torzulhat, és ezeket a módszereket Európa más részein is utánozzák;
- BD. mivel 2019. október 8-án a *Szurovecz kontra Magyarország* ügyben hozott ítéletében az EJEB a véleménynyilvánítás szabadságának megsértését állapította meg a média menedékkérőket befogadó létesítményekhez való hozzáféréseinek hiánya kapcsán; mivel az ítélet végrehajtásának felügyelete még folyamatban van;
- BE. mivel 2019. december 3-án a *Scheiring és Szabó kontra Magyarország* ügyben hozott ítéletében, valamint 2021. december 2-án a *Szél és társai kontra Magyarország* ügyben hozott ítéletében az EJEB a magyar Országgyűlésben kihelyezett transzparenszek tekintetében megállapította, hogy megsértették a véleménynyilvánítás szabadságát; mivel ezen ítéletek végrehajtásának felügyelete még folyamatban van;
- BF. mivel 2020. január 20-án a *Magyar Kétfarkú Kutya Párt kontra Magyarország* ügyben hozott ítéletében az EJEB megállapította, hogy sérült a véleménynyilvánítás szabadsága a politikai párt által biztosított azon mobilalkalmazásra kiszabott büntetés tekintetében, amely lehetővé tette a szavazók számára, hogy a bevándorlásról szóló 2016-os népszavazás során leadott érvénytelen szavazatokat lefényképezzék, névtelenül feltöltsék és ahhoz megjegyzéseket fűzzenek; mivel az ítélet végrehajtásának felügyelete még folyamatban van;
- BG. mivel 2020. március 23-án kiadott nyilatkozatában az EBESZ médiaszabadsággal foglalkozó képviselője aggodalmát fejezte ki a koronavírus elleni védekezésről szóló magyar törvénytervezet azon rendelkezései miatt, amelyek hátrányosan érinthetik a világhírványról tudósító média munkáját;
- BH. mivel 2020. május 26-án a *Mándli és mások kontra Magyarország* ügyben hozott ítéletében az EJEB a véleménynyilvánítás szabadságának megsértését állapította meg a felperesek újságíróként való parlamenti akkreditációjának felfüggesztése tekintetében; mivel az ítélet végrehajtásának felügyelete még folyamatban van;
- BI. mivel 2020. július 24-én Magyarország első számú független hírportálja, az index.hu főszerkesztőjének elbocsátása több mint 70 újságíró kollektív felmondásához vezetett, akik médiaszolgáltatójuk egyértelmű befolyásolását és az arra gyakorolt kormányzati nyomást kifogásolták;
- BJ. mivel a Bizottság által finanszírozott és 2020 júliusában közzétett első, a tömegtájékoztatás szabadságával kapcsolatos pillanatfelvétel szerint a Covid19-válság az összes európai ország közül Magyarországon volt a legnagyobb hatással a tömegtájékoztatás szabadságára, mivel a meglévő kihívások súlyosbodtak és új problémák merültek fel; mivel a magyarországi szükségállapot során a „hamis” vagy „torzított” információk terjedése elleni küzdelem érdekében elfogadott új jogszabály bizonytalansághoz és öncenzúrához vezetett a médiaorgánumok és -szereplők körében;
- BK. mivel az Európa Tanács emberi jogi biztosa a magyarországi véleménynyilvánítás szabadságáról és a tömegtájékoztatás szabadságáról szóló, 2021. március 30-án közzétett feljegyzésében jelezte, hogy egy politikai ellenőrzéstől nem mentes médiaszabályozó hatóság, valamint a médiapiacra való tartós és elfogult állami beavatkozás együttes hatása gyengítette a médiapluralizmus és a véleménynyilvánítás szabadságának feltételeit Magyarországon; mivel a biztos arra a következtetésre jutott, hogy a szabad politikai vita és a különböző vélemények szabad megosztása, amelyek a demokratikus társadalmak virágzásának előfeltételei, súlyosan korlátozódtak, különösen a fővároson kívül;

⁽¹⁵⁾ HL L 321., 2018.12.17., 36. o.

2022. szeptember 15., csütörtök

- BL. mivel a véleményalkotás és a véleménynyilvánítás szabadságához való jog előmozdításával és védelmével foglalkozó különleges ENSZ-előadó a 2021. november 15–22. közötti magyarországi látogatását követően nyilatkozatban jelezte, hogy az elmúlt évtizedben a médiaágazatba történő magyarországi beavatkozások kockázatot jelenthetnek az emberi jogok tekintetében a közelgő választások során; mivel a különleges ENSZ-előadó jelezte továbbá, hogy a mediaszabályozó testületekre gyakorolt befolyással, a kormánypárti média jelentős állami támogatásával, a kormánypárti szerkesztési elvet követő média bővítésének és fejlesztésének elősegítésével, és a kormányról kritikákat megfogalmazó médiumok és újságírók kiközösítésével a hatóságok proaktívan átalakították a médiaágazatot, és az „egyensúly” megteremtésére irányuló erőfeszítéseik aláásták a média sokszínűségét, pluralizmusát és függetlenségét;
- BM. mivel 2022. április 4-én a parlamenti választásokat és népszavazást követő előzetes megállapításaiban és következtetéseiben az EBESZ nemzetközi választási megfigyelő missziója kijelentette, hogy a megfigyelt hírközlések elfogultsága és kiegyensúlyozatlansága, valamint a fontosabb indulók közötti viták elmaradása jelentősen korlátozta a választók lehetőségét arra, hogy megalapozott döntést hozhassanak; mivel 2022. július 29-én az EBESZ nemzetközi választási megfigyelő missziója zárójelentésében kiemelte, hogy a széles körű kormányzati reklámkampányok és a közmédiában és sok magánkézben lévő médiaorgánumban megjelenő elfogult híradások kiterjedt kampányplatformot biztosítottak a hatalmon lévő párt számára;
- BN. mivel 2022. április 8-án a magyar Nemzeti Választási Iroda jogellenesnek ítélte a gyermekek szexuális irányultsággal és nemi identitással kapcsolatos információkhoz való hozzáféréséről szóló népszavazáson a polgárokat érvénytelen szavazásra buzdító országos NGO-kampányt, és bírságot szabott ki a népszavazási kampányban részt vevő 16 különböző magyar nem kormányzati szervezetre;
- BO. mivel Magyarország a Riporterek Határok Nélkül 2022. évi sajtószabadság-indexében szereplő 180 ország és terület közül a 85. helyen áll, és az európai-közép-ázsiai régióra vonatkozó elemzésben az újságírókkal szemben egyre szigorúbb drákói törvényeket alkalmazó országok között szerepel;

A tudományos élet szabadsága

- BP. mivel a C-66/18/04. számú, *Bizottság kontra Magyarország* ügyben (Enseignement supérieur) hozott 2020. október 6-i ítéletében az Európai Bíróság úgy határozott, hogy a felsőoktatásról szóló, 2011. évi CCIV. törvény 76. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontjában előírt intézkedések elfogadásával Magyarország megsértette a Charta 13. cikke, 14. cikkének (3) bekezdése és 16. cikke, az EUMSZ 49. cikke és a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006/123/EK irányelv⁽¹⁶⁾ 16. cikke, valamint a Kereskedelmi Világszervezetet létrehozó egyezmény szerinti kötelezettségeit; mivel a Közép-európai Egyetemnek el kellett hagynia Budapestet;
- BQ. mivel 2018 októberében a magyar kormány úgy határozott, hogy a nemekkel kapcsolatos tanulmányokat törli az akkreditációra és közfinanszírozásra jogosult mesterképzési programok listájáról;
- BR. mivel 2019. július 2-án a magyar Országgyűlés módosításokat fogadott el a kutatás, fejlesztés és innováció intézményi rendszeréről és finanszírozásáról szóló számos törvényhez, ezáltal megfosztva a Tudományos Akadémiát autonómiájától; mivel a kormány által kinevezett kuratórium beiktatása elleni tiltakozásul 2020. augusztus 31-én lemondott a Színház- és Filmművészeti Egyetem (SZFE) vezetősége; mivel az Innovációs és Technológiai Minisztérium öt tagot nevezett ki az új kuratóriumba, elutasítva az egyetem szenátusa által javasolt tagokat; mivel a 2021 végéig létrehozott 33. közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítvány kétharmada korábban állami fenntartású felsőoktatási intézményeket fog irányítani;
- BS. mivel 2021. július 2-án a magyar Parlament által 2020 decemberében elfogadott alkotmányos módosításokról szóló véleményében a Velencei Bizottság rámutatott, hogy az Alkotmány 38. cikkével kapcsolatos kilencedik módosítás 7. cikkét és a „közfeladatokat ellátó közhasznú vagyonkezelő alapítványok” Alaptörvénybe történő bevezetését újra kell gondolni; mivel a Velencei Bizottság javasolta, hogy ezeket az alapítványokat inkább jogszabályok révén szabályozzák,

⁽¹⁶⁾ HL L 376., 2006.12.27., 36. o.

2022. szeptember 15., csütörtök

világosan meghatározva az átláthatósággal és elszámoltathatósággal kapcsolatos valamennyi releváns feladatot a pénzeszközök (közpénzek és magánfinanszírozás) kezelése tekintetében, valamint a vagyonkezelők összetételének és működésének megfelelő függetlenségi biztosítékait; mivel a Velencei Bizottság azt is megemlítette, hogy ezeknek a jogszabályoknak figyelembe kell venniük az egyetemek által a gondolatszabadság és az érvelés helyszínéként betöltött jelentős szerepet, minden megfelelő intézkedést megtéve a tudományos függetlenség és az intézményi autonómia megfelelő védelmének biztosítása érdekében;

BT. mivel a véleményalkotás és véleménynyilvánítás szabadságához való jog előmozdításával és védelmével foglalkozó különleges ENSZ-előadó a 2021. november 15–22-i magyarországi látogatását követő nyilatkozatában sürgette a magyar hatóságokat, hogy hatékonyan védjék meg a tudományos élet szabadságát, és tartsák tiszteletben a tanárok és a diákok jogait, tekintettel az állami egyetemek privatizációjához kapcsolódó kockázatokra a tudósok autonómiája érdekében;

Vallásszabadság

BU. mivel 2018. december 21-én kihirdetésre került az egyházakról szóló 2011. évi törvény átfogó módosítása; mivel a magyar kormány szerint a módosítás törvényes utakat biztosít a vallási közösségek számára ahhoz, hogy a Fővárosi Bíróság előtt vallási egyesület, bejegyzett egyház, illetve nyilvántartásba vett egyház jogállást kérlelmezzenek; mivel még mindig folyamatban van az EJEB *Magyar Keresztény Mennonita Egyház és társai kontra Magyarország* ügyben hozott ítélete végrehajtásának felügyelete, amely ítélet szerint a vallásszabadsághoz való jog fényében az egyházak nyilvántartásból való törlése miatt sérül az egyesülés szabadságához való jog;

BV. mivel 2021. július 2-án a magyar Országgyűlés által 2020 decemberében elfogadott alkotmányos módosításokról szóló véleményében a Velencei Bizottság javasolta, hogy a közoktatási rendszer biztosítson egy objektív és pluralista tantervet, elkerülve a bármilyen okból történő indoktrinációt és diszkriminációt, tiszteletben tartva a szülők meggyőződését, és az egyházi és nem egyházi iskolai osztályok közötti választási szabadságukat;

BW. mivel 2022. július 13-án a Bizottság a 2022. évi jogállamisági jelentés Magyarországról szóló országfejezetében jelezte, hogy továbbra is nyomás nehezedik a civil társadalmi szervezetekre; mivel 2022. július 27-én több civil társadalmi szervezet jelezte, hogy a kormány által benyújtott törvényjavaslat, amely „az Európai Bizottsággal való megállapodás elérése érdekében” módosítja a nyilvános konzultációra vonatkozó szabályokat, csak látszólagos megoldásokat kínál; mivel a Bizottság arra is rámutatott, hogy a nyilvánosság jogalkotásban való részvételének megerősítése fontos cél, de mindenekelőtt valódi kormányzati akaratot, a meglévő jogszabályok érdemi végrehajtását és a törvénytervezetben foglaltaknál sokkal hatékonyabb garanciákat igényelne;

Az egyesülési szabadság

BX. mivel a C-78/18. sz., *Bizottság kontra Magyarország* (az egyesületek átláthatósága) ügyben 2020. június 18-én hozott ítéletében az EUB arra a következtetésre jutott, hogy a külföldről támogatott szervezetek átláthatóságáról szóló 2017. évi LXXVI. törvény rendelkezéseinek⁽¹⁷⁾ elfogadásával Magyarország diszkriminatív és indokolatlan korlátozásokat vezetett be a civil társadalmi szervezeteknek nyújtott külföldi adományokra vonatkozóan, megsértve ezzel az EUMSZ 63. cikke és a Charta 7., 8. és 12. cikke szerinti kötelezettségeit; mivel 2021. február 18-án a Bizottság úgy határozott, hogy hivatalos felszólítást küld a magyar hatóságoknak, tekintettel arra, hogy nem tették meg az ítéletben foglalt teljesítéséhez szükséges intézkedéseket; mivel 2021. július 20-án a Bizottság a 2021. évi jogállamisági jelentés Magyarországról szóló országfejezetében rámutatott, hogy a magyar Országgyűlés hatályon kívül helyezte a törvényt, és új szabályokat vezetett be a civil társadalommal kapcsolatos jogszerűségi ellenőrzésekre vonatkozóan, és továbbra is nyomás nehezedik a kormánnyal szemben kritikus civil társadalmi szervezetekre; mivel a jogállamiság, a demokrácia és az alapvető jogok szisztematikus felszámolása leszállította az ellenzéki pártok, a civil társadalmi szervezetek, a szakszervezetek és az érdekcsoportok rendelkezésére álló lehetőségeket, nem hagyva teret a társadalmi párbeszédnek és a konzultációnak;

⁽¹⁷⁾ E rendelkezések nyilvántartásba vételi, bejelentési és közzétételi kötelezettségeket írnak elő a bizonyos küszöbértéket meghaladó, külföldről közvetlenül vagy közvetve támogatott civil társadalmi szervezetek bizonyos kategóriái számára, és lehetővé teszik szankciók alkalmazását azon szervezetekkel szemben, amelyek nem teljesítik ezeket a kötelezettségeket.

2022. szeptember 15., csütörtök

- BY. mivel az új törvény elfogadását nem előzte meg semmiféle nyilvános konzultáció, és a nem kormányzati szervezetekkel sem konzultáltak közvetlenül, ami ellentétes a Velencei Bizottság 2017. június 20-i véleményében szereplő ajánlással, amely szerint a nyilvános konzultációba lehetőség szerint be kell vonni minden olyan civil szervezetet, amelynek státuszát, finanszírozását vagy működési területét érinti a jogszabály hatálybalépése; mivel az új törvény értelmében ezeket a szervezeteket ezentúl az Állami Számvevőszék rendszeres pénzügyi ellenőrzésnek vetheti alá; mivel a civil társadalmi szervezetek aggódnak amiatt, hogy az Állami Számvevőszéket, amelynek fő feladata a közpénzek, nem pedig a magánadományok felhasználásának nyomon követése, arra fogják felhasználni, hogy nagyobb nyomást gyakoroljanak rájuk; mivel a civil szervezetek arra figyelmeztettek, hogy a nem kormányzati szervezetekről szóló új törvénnyel az állam beavatkozik az egyesülési jog alapján létrehozott szervezetek társulásának autonómiájába és a közérdekekért kiálló polgárok magánéletébe, és ez hátrányos a szólásszabadság gyakorlására és a demokratikus nyilvánosság egészére nézve; mivel az Állami Számvevőszék 2022. május 17-én több tucat nem kormányzati szervezet ellenőrzését kezdte meg, számviteli és készpénzkezelési politikájuk iránt érdeklődve;
- BZ. mivel 2021. július 23-án bejelentették, hogy az Európai Gazdasági Térség és a Norvég Alap adományozó államai – Izland, Liechtenstein és Norvégia – nem jutottak megállapodásra a magyarországi civil társadalomnak nyújtott támogatások alapkezelőjének kinevezéséről; mivel ennek eredményeként a jelenlegi finanszírozási időszakban nem kerül sor programok végrehajtására, ami semmissé teszi a Magyarország számára elkülönített 214,6 millió eurós finanszírozást;
- CA. mivel az egyes adótörvények és más kapcsolódó törvények módosításáról, valamint a bevándorlási különadóról szóló, 2018. július 20-i XLI. törvény 253. paragrafusáról szóló 2018. december 17-i közös véleményükben a Velencei Bizottság és az EBESZ Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatala megállapította, hogy a bevándorlást segítő tevékenység magyarországi végzésének anyagi támogatását, illetve a Magyarországon székhellyel rendelkező, bevándorlást segítő tevékenységet végző szervezetek működésének anyagi támogatását terhelő 25 %-os különadó nem felel meg a jogszerűség követelményének, és indokolatlan beavatkozást jelent az érintett nem kormányzati szervezetek véleménynyilvánítási és egyesülési szabadságába;
- CB. mivel az Európa Tanács emberi jogi biztosa 2019. május 21-én, a 2019. február 4–8. közötti magyarországi látogatását követő jelentésében hangsúlyozta, hogy a jogalkotási intézkedések megbélyegeznek és kriminalizálnak olyan civil társadalmi tevékenységeket, amelyeket egy demokratikus társadalomban teljesen legitimnek kellene tekinteni, és folyamatos elrettentő hatást gyakorolnak a nem kormányzati szervezetekre, illetve megjegyezte, hogy egyes jogi rendelkezések pedig rendkívül homályosak, önkényesek és a gyakorlatban nem is alkalmazzák őket;
- CC. mivel a 2019. július 10. és 17. közötti magyarországi látogatásáról szóló 2020. május 11-i jelentésében a migránsok jogaival foglalkozó különleges ENSZ-előadó megállapította, hogy Magyarországon a migránsok jogaival foglalkozó civil társadalmi szervezetek számos akadályba ütköznek törvényes és fontos munkájuk elvégzése során a jogszabály-módosítások, pénzügyi korlátozások és az illetékes hatóságok által hozott egyéb operatív és gyakorlati intézkedések következtében; mivel az ENSZ különleges előadója azt is megjegyezte, hogy számos civil társadalmi szervezet ellen rágalomhajrázatot folytattak, amelyet egyes esetekben közigazgatási vizsgálat vagy nyomozás követett;

Az egyenlő bánásmóddhoz való jog, beleértve az LMBTIQ-személyek jogait is

- CD. mivel 2022. július 13-án a Bizottság a 2022. évi jogállamisági jelentés Magyarországról szóló országfejezetében jelezte, hogy bővült az alapvető jogokért felelős magyar biztos több hatáskört szerzett, de akkreditációját vizsgálat alá vonták a függetlenségével kapcsolatos aggályok miatt; mivel a 2022. március 14–25-i virtuális ülésről szóló jelentésében és ajánlásaiban a Nemzeti Emberi Jogi Intézmények Globális Szövetségének akkreditációs albizottsága azt javasolta, hogy az Alapvető Jogok Biztosának besorolását minősítsék vissza „B” státuszra, mivel az albizottság nem kapta meg az annak megállapításához szükséges írásos bizonyítékokat, hogy a biztos hatékonyan teljesíti megbízatását a kiszolgáltatott csoportokkal, például az etnikai kisebbségekkel, az LMBTIQ-személyekkel, az emberi jogi jogvédőkkel, a menekültekkel és a migránsokkal, vagy olyan fontos emberi jogi kérdésekkel kapcsolatban, mint a médiapluralizmus, a civil társadalmi tér és az igazságszolgáltatás függetlensége; mivel az albizottság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a biztos olyan módon járt el, amely súlyosan veszélyezteti a nemzeti emberi jogi intézményekre vonatkozó normák kritériumairól szóló párizsi elveknek való megfelelést; mivel az albizottság a kiválasztási és kinevezési eljárással, valamint a civil társadalmi szervezetekkel és az emberi jogi jogvédőkkel való munkakapcsolatokkal és együttműködéssel összefüggő problémákra is felhívta a figyelmet;

2022. szeptember 15., csütörtök

- CE. mivel 2021. június 15-én a magyar Országgyűlés elfogadott egy eredetileg a pedofília elleni küzdelemre irányuló törvényt, amely a kormányon lévő Fidesz tagjai által javasolt módosításokat követően olyan záradékokat tartalmaz, amelyek megtiltják a homoszexualitás és a nemátalakítás kiskorúaknak történő ábrázolását; mivel a törvény tiltja, hogy a homoszexualitással és a nemátalakítással a szexuális felvilágosító órák keretében foglalkozzanak, és kiköti, hogy ilyen órákat ezentúl csak bejegyzett szervezetek tarthatnak; mivel a gazdasági reklámtevékenységről szóló törvény és a médiatörvény módosításai megkövetelik, hogy az LMBTI-személyekről szóló reklámokat és tartalmakat az V. kategóriába kell sorolni (azaz kiskorúak számára nem ajánlott); mivel a szexuális irányultság és a nemi identitás bűncselekményekkel, például a pedofíliával való összemosása elfogadhatatlan, és a szexuális kisebbségek további megkülönböztetéséhez és megbélyegzéséhez vezet; mivel a 18 év alatti személyek számára az úgynevezett „születéskori nemnek megfelelő önazonosságtól való eltérést, nemváltoztatást vagy homoszexualitást” ábrázoló tartalmakhoz való hozzáférést tiltó vagy korlátozó nemzeti szabályok következményeként a magyar kormány rendeletet adott ki, amelyben elrendelte, hogy a gyermekkönyv-kereskedők a homoszexualitást ábrázoló könyveket és médiatermékeket csak „zárt csomagolásban” forgalmazhatják, és megtiltotta az azonos neműek közötti kapcsolatot vagy nemváltoztatást ábrázoló könyvek vagy médiatermékek árusítását bármely iskola vagy templom 200 méteres körzetében; mivel ez vonatkozott a Labrisz által kiadott „Meseország mindenkié” című gyermekeknek szóló mesekönyvre;
- CF. mivel 2021. december 2-án a Bizottság úgy határozott, hogy indokolással ellátott véleményt küld a magyar hatóságoknak, mivel úgy ítélte meg, hogy Magyarország azáltal, hogy tájékoztatási kötelezettséget írt elő a „hagyományos nemi szerepektől” való eltérésről, korlátozta a szerzők és könyvkiadók véleménynyilvánítási szabadságát (a Charta 11. cikke), indokolatlanul megkülönböztette a szexuális irányultságot (a Charta 21. cikke), és helytelenül alkalmazta a belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól szóló 2005/29/EK irányelv szerinti tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokra vonatkozó uniós szabályokat ⁽¹⁸⁾;
- CG. mivel 2022. július 15-én a Bizottság úgy határozott, hogy eljárást indít az EUB előtt Magyarország ellen azon nemzeti szabályai tekintetében, amelyek a 18 év alatti személyek esetében megtiltják vagy korlátozzák az úgynevezett „születési nemnek megfelelő önazonosságtól való eltérést, a nem megváltoztatását, valamint a homoszexualitást” ábrázoló tartalmakhoz való hozzáférést; mivel a Bizottság úgy véli, hogy különösen ezek a nemzeti szabályok ellentétesek a tagállamok audiovizuális médiaszolgáltatások nyújtására vonatkozó egyes törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek összehangolásáról szóló 2010/13/EU irányelvvel ⁽¹⁹⁾, a belső piacon az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, különösen az elektronikus kereskedelem, egyes jogi vonatkozásairól szóló 2000/31/EK irányelvvel ⁽²⁰⁾, valamint a Charta 1., 7., 11., illetve 21. cikkében biztosított emberi méltósággal, a véleménynyilvánítás és a tájékozódás szabadságával, a magánélet tiszteletben tartásához való joggal és a megkülönböztetésmentességhez való joggal; mivel a Bizottság azt is jelezte, hogy e jogsértések súlyossága miatt a vitatott rendelkezések az EUSZ 2. cikkében meghatározott közös értékeket is sértik; mivel 2021. június 22-én 18 uniós tagállam csatlakozott az Általános Ügyek Tanácsának ülésén tett nyilatkozathoz, amelyben ellenezték a törvény elfogadását;
- CH. mivel az Európa Tanács emberi jogi biztosa 2019. május 21-én, a 2019. február 4–8. közötti magyarországi látogatását követő jelentésében rámutatott arra, hogy Magyarországon visszaesés tapasztalható a nemek közötti egyenlőség és a nők jogai tekintetében, a nők politikai képvisellete rendkívül alacsony, a kormányzati politikában a nők ügyei szorosan kapcsolódnak a családjügekhez, és a hatóságok beszüntették a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó konkrét stratégia végrehajtását;
- CI. mivel a 2020. április 29-i nyilatkozatában az ENSZ szexuális irányultságon és nemi identitáson alapuló erőszakkal és megkülönböztetéssel szembeni védelemmel foglalkozó független szakértője sürgette Magyarországot, hogy ejtse a törvényjavaslatot, amely megtagadná a transznemű és nemi nonkonformista személyektől a jogi elismeréshez és az önmeghatározáshoz való jogot;
- CJ. mivel 2020. március 3-án az ENSZ Gyermekjogi Bizottsága Magyarország hatodik időközi jelentéséről szóló záró észrevételeiben felszólította a kormányt, hogy cselekedjen, fogadjon el stratégiát, és nyújtson tájékoztatást és támogatást a kiszolgáltatott gyermekek számára, beleértve a lányokra, a roma gyermekekre, a menedékkérő és migráns gyermekekre, valamint a leszbikus, meleg, biszexuális, transznemű és interszexuális gyermekekre irányuló konkrét

⁽¹⁸⁾ HL L 149., 2005.6.11., 22. o.

⁽¹⁹⁾ HL L 95., 2010.4.15., 1. o.

⁽²⁰⁾ HL L 178., 2000.7.17., 1. o.

2022. szeptember 15., csütörtök

intézkedéseket; mivel a bizottság súlyos aggályokat fogalmazott meg amiatt, hogy fogyatékossgal élő gyermekeket elszakítanak családjuktól és intézetben helyezik el őket, a magyar hatóságok pedig nem tesznek megfelelő intézkedéseket az intézményi elhelyezés megszüntetése és az egészségügyi, rehabilitációs szolgáltatásokhoz és más integrációs tevékenységekhez való hozzáférés elősegítése érdekében, előfordulnak olyan esetek, hogy az intézményi gondozásba helyezett, fogyatékossgal élő gyermekeket szexuálisan zaklatják és bántalmazzák, nem állnak rendelkezésre a fogyatékossgal élő roma gyermekek helyzetére vonatkozó információk, valamint a fogyatékossgal élő gyermekek folyamatos megbélyegzésnek vannak kitéve;

- CK. mivel 2020. május 5-én a Magyar Országgyűlés állásfoglalást fogadott el, amelyben elutasította a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről és azok megelőzéséről szóló egyezmény (isztabuli egyezmény) ratifikálását;
- CL. mivel a *Rana kontra Magyarország* ügyben 2020. július 16-án hozott ítéletében az EJEB a magánélet tiszteletben tartásához való jog megsértését állapította meg egy iráni transznemű férfi esetében, aki menedékjogot kapott Magyarországon, ahol viszont hivatalosan nem változtathatta meg a nemét és a nevét; mivel az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága a végrehajtás folyamatban lévő megerősített felügyeletéről szóló, 2022. június 10-i határozatában aggodalommal állapította meg, hogy a magyar hatóságok nem hoztak megfelelő megoldást a nemi jogi elismerését kérelmező, jogszerűen letelepedett harmadik országbeli állampolgárok számára; mivel emellett a magyar parlament 2020 májusában olyan jogszabályt fogadott el, amely lehetetlenné tette a nemük jogi elismerését a magyar transznemű személyek számára;
- CM. mivel 2021. június 14-én az Európa Tanács emberi jogi biztosa nyilatkozatában sürgette a magyar országgyűlési képviselőket, hogy utasítsák el a szexuális és nemi identitással és sokféleséggel kapcsolatos vitákat tiltó törvénymódosítás-tervezeteket; mivel a Velencei Bizottság 2021. december 13-án a gyermekek védelme érdekében egyes törvények módosításáról szóló 2021. évi LXXIX. törvény nemzetközi emberi jogi normákkal való összeegyeztethetőségéről szóló véleményében arra a következtetésre jutott, hogy a módosítások aligha tekinthetők összeegyeztethetőnek az Emberi Jogok Európai Egyezményével és a nemzetközi emberi jogi normákkal, és sürgette a magyar hatóságokat, hogy számos rendelkezést helyezzenek hatályon kívül;
- CN. mivel 2021. július 2-án a Velencei Bizottság a magyar Országgyűlés által 2020 decemberében elfogadott alkotmánymódosításokról szóló véleményében javasolta, hogy a házasságot, mint egy férfi és egy nő között létrejött életközösséget meghatározó alkotmánymódosítást, valamint a kiegészítést, hogy „az anya nő, az apa férfi”, ne tekintse lehetségesnek a nem heteroszexuális egyének védelméről szóló hatályos törvények visszavonására vagy e törvények számukra hátrányos módosítására; mivel a Velencei Bizottság azt is javasolta, hogy az alkotmánymódosításokat a végrehajtási jogszabályok kidolgozása során oly módon értelmezzék és alkalmazzák, hogy szigorúan ragaszkodnak a mindennemű – beleértve a szexuális irányultságon és a nemi identitáson alapuló – megkülönböztetés tilalmának elvéhez; mivel megjegyezte továbbá, hogy a „Magyarország védi a gyermekek születési nemének megfelelő önazonosságához való jogát” módosítást hatályon kívül kell helyezni vagy módosítani kell annak biztosítása érdekében, hogy ez ne vonja meg a transznemű személyek jogait a szerzett nemi identitásuk jogi elismeréséhez;
- CO. mivel 2021. október 18-án a Velencei Bizottság jelezte a magyar Országgyűlés által 2020 decemberében elfogadott, az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény, valamint az alapvető jogok biztosáról szóló törvény módosításairól szóló véleményében, hogy az esélyegyenlőségi szerveknek a nemzeti emberi jogi intézményekkel való egyesítése kockázatokkal jár, ideértve, de nem kizárólagosan, az intézmények különböző hagyományait, jogi eljárásait és megközelítéseit, és megállapította, hogy az alapvető jogok biztosát a CXI. törvény alapján már megillető és a magyar Egyenlő Bánásmód Hatóság jogutódjaként megszerzett hatásköreinek ütközése egyértelműen jelzi, hogy ez veszélyeztetheti az egyenlőség előmozdítása és a megkülönböztetés elleni küzdelem terén végzett munka hatékonyságát;
- CP. mivel az Európa Tanács emberi jogi biztosa 2022. január 13-i nyilatkozatában megerősítette, hogy rendkívül sajnálatos, hogy a magyar kormány úgy határozott, hogy a parlamenti választásokkal egy napon nemzeti népszavazást tart a gyermekek szexuális irányultsággal és nemi identitással kapcsolatos információkhoz való hozzáféréséről, mivel ez előmozdította az LMBTIQ-személyek emberi jogainak eszközként való felhasználását; mivel 2022. július 29-i zárójelentésében az EBESZ nemzetközi választási megfigyelő missziója kiemelte, hogy a népszavazás jogi kerete nagyrészt nem megfelelő, és nem biztosít egyenlő versenyfeltételeket a népszavazási kampányok számára, mivel nem felel meg a bevált nemzetközi gyakorlat és egy 2018. évi módosítás szerinti kulcsfontosságú ajánlásoknak, a kormány

2022. szeptember 15., csütörtök

teljes körű kampányjogokkal rendelkezik, amikor a nemzetközi bevált gyakorlattal ellentétben a népszavazás kezdeményezője, és a hatóságok nem kötelesek objektív tájékoztatást nyújtani a választóknak a népszavazással kapcsolatos kérdésekről vagy az indítványozók és ellenfelek álláspontjáról, ami megnehezíti a szavazók számára, hogy megalapozott döntést hozzanak; mivel az LMBTIQ-személyek ellen 2022. április 3-án Magyarországon tartott népszavazás érvénytelen volt, hiszen egyik választási lehetőség („igen” vagy „nem”) sem kapta meg a szavazatok 50 %-át; mivel a népszavazást széles körben bírálták a megkülönböztetésmentesség elvének megsértése miatt;

- CQ. mivel 2022. július 29-i zárójelentésében az EBESZ nemzetközi választási megfigyelő missziója kiemelte, hogy az összes jelölt kevesebb mint 20 %-a volt nő, ami jelentősen korlátozza a nők alacsony arányú képviseletének megerősítését Magyarországon a nemzeti politikában; mivel a 2022-ben megválasztott magyar Országgyűlésben a nők aránya 14 %;
- CR. mivel 2022. március 25-én az ENSZ Fogyatékossággal Élő Személyek Jogainak Bizottsága Magyarország összevont második és harmadik jelentésére vonatkozó záró észrevételeiben aggodalmának adott hangot amiatt, hogy a fogyatékossgal élők nem rendelkeznek önálló döntéshozatali mechanizmussal, ezért javasolta, hogy Magyarország módosítsa jogszabályait annak érdekében, hogy a támogatott döntéshozatal tiszteletben tartsa a fogyatékossgal élő személyek méltóságát, autonómiáját, akaratát és preferenciáit jogképességük gyakorlása során; mivel a bizottság azt is ajánlotta, hogy Magyarország alakítsa át intézkedéseit, és költségvetési előirányzatait csoportosítsa át közösségi alapú támogató szolgáltatásokra, például személyes segítségnyújtásra azzal a céllal, hogy a fogyatékossgal élő személyek önálló és egyenlő életet élhessenek a közösségben;

A kisebbségekhez tartozó személyek – köztük a romák és a zsidók – jogai, valamint a kisebbségek ellen irányuló gyűlölködő kijelentésekkel szembeni védelem

- CS. mivel 2021. június 9-én a Bizottság úgy határozott, hogy hivatalos felszólítást küld Magyarországnak, mivel nemzeti jogszabályai nem felelnek meg teljes mértékben a megkülönböztetést tiltó uniós szabályoknak a személyek közötti, faji- vagy etnikai származásra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról szóló 2000/43/EK irányelv⁽²¹⁾, valamint a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló 2000/78/EK tanácsi irányelv⁽²²⁾ értelmében, amelyek előírják, hogy a tagállamok hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókat állapítsanak meg a megkülönböztetés esetére; mivel 2020 júliusában alapvető változás következett be, amikor Magyarország módosította nemzeti szankciórendszerét, és arra kötelezte a bíróságokat, hogy az oktatás és a szakképzés területén elkövetett megkülönböztetésért erkölcsi kártérítést csak képzés vagy oktatási szolgáltatás formájában ítéljenek meg, nem pedig egyszeri kifizetés formájában; mivel az Európai Parlament ismételt felszólította a tagállamokat, hogy hatékony jogalkotási és politikai intézkedések révén lépjenek fel a cigányellenességgel szemben;
- CT. mivel 2021. december 2-án a Bizottság hivatalos felszólítást küldött Magyarországnak a rasszizmus és az idegengyűlölet egyes formái és megnyilvánulásai elleni, büntetőjogi eszközökkel történő küzdelemlről szóló 2008/913/IB kerethatározat⁽²³⁾ átültetésével kapcsolatban, mivel a magyar jogi keret nem tekinti bűnténynek a nemzetközi bűncselekmények nyilvános védelmezését, tagadását vagy durva banalizálását, és nem biztosítja, hogy a rasszista és idegengyűlölet indítást súlyosbító körülménynak tekintsék, vagy hogy a nemzeti bíróságok az ilyen indítást minden elkövetett bűncselekmény esetében figyelembe vegyék;
- CU. mivel 2019. június 6-án az ENSZ Faji Megkülönböztetés Felszámolásával Foglalkozó Bizottsága a Magyarország összesített, 18–25. időszaki jelentésére vonatkozó záró észrevételeiben jelezte, hogy mély aggodalommal tölti el a romák, migránsok, menekültek, menedékkérők és más kisebbségek elleni rasszista gyűlöletbeszéd elterjedése, amely a gyűlölet és intolerancia táptalaja, és időnként erőszakot szít az ilyen csoportokkal szemben, különösen a vezető politikusok részéről, valamint a médiában, beleértve az internetet is; mivel a bizottságot különösen aggasztják azok a jelentések, amelyek szerint a közéleti személyiségek – többek között a legmagasabb szinteken is – olyan nyilatkozatokat tettek, amelyek előmozdíthatják a faji gyűlöletet, különösen a kormány bevándorlás- és menekült-ellenes kampányának részeként, amely 2015-ben kezdődött, valamint a faji gyűlöletet előmozdító szervezetek jelenléte és működése; mivel, miközben tudomásul veszi a romák helyzetének javítására, többek között az egészségügy és az oktatás területén, valamint a 2011-ben elfogadott Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégián keresztül hozott intézkedésekről szóló tájékoztatást, a bizottság továbbra is mély aggodalmát fejezi ki a romákkal szemben folyamatosan fennálló megkülönböztetés, valamint az őket sújtó szegregáció és rendkívüli szegénység miatt;

⁽²¹⁾ HL L 180., 2000.7.19., 22. o.

⁽²²⁾ HL L 303., 2000.12.2., 16. o.

⁽²³⁾ HL L 328., 2008.12.6., 55. o.

2022. szeptember 15., csütörtök

- CV. mivel a nemzeti kisebbségek védelméről szóló keretegyezmény tanácsadó bizottsága 2020. május 26-án a Magyarországról szóló ötödik véleményében jelezte, hogy Magyarország fenntartotta a nemzeti kisebbségek szilárd jogi kereten alapuló támogatási politikáját, de továbbra is kezelni kell azokat a strukturális nehézségeket, amelyekkel a romák a közélet és a magánélet valamennyi területén szembesülnek, beleértve az oktatást, a foglalkoztatást, a lakhatást és az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést; mivel a bizottság hangsúlyozta, hogy sürgős intézkedésekre van szükség a romák helyzetének orvoslása, a korai iskolaelhagyás elleni küzdelem, valamint az inkluzív és minőségi oktatás előmozdítása érdekében, többek között a szegregált területeken is; mivel továbbá rámutatott arra, hogy a hátrányos helyzetű régiókban a foglalkoztatási és lakhatási problémák hosszú távú megoldása érdekében jobban ki kell egészíteni a nemzeti és helyi politikákat, miközben az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés továbbra is komoly gyakorlati akadályokba ütközik, főként a roma nők és gyermekek kárára;
- CW. mivel az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága 2022. június 10-én a Horváth és Kiss kontra Magyarország ügyben hozott EJEB-ítéleték végrehajtásának függőben lévő fokozott felügyeletéről szóló határozatában emlékeztetett arra, hogy ez az ügy a roma gyermekek szisztematikus téves diagnózisa miatti, a szellemi fogyatékkal élő gyermekek számára fenntartott speciális iskolákba történő diszkriminatív áthelyezéséről és ottani felülreprezentáltságáról szól, és hogy az EJEB ítélkezési gyakorlata értelmében az államnak pozitív kötelezettsége van, hogy elkerülje a diszkriminatív gyakorlatok állandósulását; mivel a bizottság határozottan ismételt felkérte a hatóságokat, hogy mutassanak be példákat a szakértői bizottságok megállapításaival szembeni közigazgatási és bírósági jogorvoslatok hatékonyságára és egészítsék ki az e tekintetben szolgáltatott statisztikai adatokat, sürgették a hatóságokat, hogy a roma gyermekek esetében benyújtott fellebbezések számát jelző, etnikailag lebontott adatokkal egészítsék ki a statisztikai információkat, és határozottan megismételték a hatóságok felkérését, hogy nyújtsanak további tájékoztatást az alapvető jogok biztonsága előtt folyó bármely vonatkozó eljárásról;
- CX. mivel – amiatt, hogy a hatóságok elmulasztották hatékonyan kivizsgálni a roma kérelmezőkkel szemben a bűnüldöző szervek által elkövetett rossz bánásmód mögött meghúzódó lehetséges faji indítékokat – a hátrányos megkülönböztetés tilalmának megsértése és az embertelen vagy megalázó bánásmód tilalmával összefüggésben értelmezett *Balázs kontra Magyarország* ügyben hozott EJEB-ítéletek végrehajtásának felügyelete továbbra is függőben van;
- CY. mivel 2022. július 29-én a Parlament képviselőcsoportjainak vezetői nyilatkozatot fogadtak el, amelyben elítélték Orbán Viktor miniszterelnök nyíltan rasszista nyilatkozatait, amelyek szerint nem akarnak „vegyes fajú néppé” válni, és hangsúlyozták, hogy ezek a nyilatkozatok sértik az uniós szerződésben is rögzített értékeinket;

A migránsok, menedékkérők és menekültek alapvető jogai

- CZ. mivel 2020. március 19-én a C-564/18. sz. *Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Tomba)* ügyben az EUB úgy határozott, hogy ellentétesek a nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló 2013/32/EU irányelvvel⁽²⁴⁾ azok a nemzeti jogszabályok, amelyek lehetővé teszik a nemzetközi védelem iránti kérelem elfogadhatatlanként való elutasítását azon az alapon, hogy a kérelmező olyan államon keresztül érkezett az érintett tagállam területére, ahol nem volt kitéve üldöztetésnek vagy súlyos sérelem veszélyének, vagy ahol megfelelő szintű védelem garantált; mivel az EUB arra a következtetésre jutott, hogy az irányelvvel ellentétesek azok a nemzeti jogszabályok, amelyek nyolc napos határidőt írnak elő a bíróságok számára a nemzetközi védelem iránti kérelmet mint elfogadhatatlant elutasító határozat elleni fellebbezést elbíráló határozat meghozatalára, hiszen a bíróság ennyi idő alatt nem tudja biztosítani, hogy érvényesüljenek a kérelmezőt az uniós jog alapján megillető anyagi jogi szabályok és eljárási garanciák;
- DA. mivel a Bíróság a C-715/17., C-718/17. és C-719/17. sz., *Bizottság kontra Magyarország* (a nemzetközi védelmet kérelmezők áthelyezésére szolgáló ideiglenes mechanizmus) egyesített ügyekben 2020. április 2-án hozott ítéletében kimondta, hogy Magyarország azért, hogy nem adta meg a rendszeres időközönként, de legalább háromhavonta a területére gyorsan áthelyezhető nemzetközi védelmet kérelmező személyek számát, 2015. december 25. óta nem teljesítette az (EU) 2015/1601 tanácsi határozat⁽²⁵⁾ 5. cikkének (2) bekezdéséből eredő kötelezettségeit, és következésképpen nem teljesítette az említett határozat 5. cikkének (4)–(11) bekezdéséből eredő későbbi áthelyezési kötelezettségeit;

⁽²⁴⁾ HL L 180., 2013.6.29., 60. o.

⁽²⁵⁾ A Tanács 2015. szeptember 22-i (EU) 2015/1601 határozata a nemzetközi védelem területén Olaszország és Görögország érdekében elfogadott átmeneti intézkedések megállapításáról (HL L 248., 2015.9.24., 80. o.).

2022. szeptember 15., csütörtök

- DB. mivel a Bíróság a C-924/19. PPU. és C-925/19. PPU. sz., Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság és Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság egyesített ügyekben 2020. május 14-én hozott ítéletében kimondta, hogy a harmadik országok illegálisan tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról szóló 2008/115/EK irányelv⁽²⁶⁾, valamint a nemzetközi védelem iránti kérelmek befogadására vonatkozó szabályok megállapításáról szóló 2013/33/EU irányelv⁽²⁷⁾ szerint a harmadik országbeli állampolgárok számára előírt azon kötelezettség, hogy állandó jelleggel egy olyan tranzitónában tartózkodjon, amelynek határai korlátozottak és zárva vannak, amelyen belül az adott állampolgárok mozgását korlátozzák és ellenőrzik, és amelyet önként jogszerűen semmilyen irányban nem hagyhatnak el, az említett irányelvek értelmében „fogva tartással” járó szabadságelvönásnak tűnik; mivel az EUB jelezte, hogy az uniós jog kizárja a magyar jogszabályok számos rendelkezését;
- DC. mivel a Bíróság a C-808/18. sz., *Bizottság kontra Magyarország* („Accueil des demandeurs de protection internationale”) ügyben 2020. december 17-én hozott ítéletében kimondta, hogy Magyarország nem teljesítette a 2008/115/EK, a 2013/32/EU és a 2013/33/EU irányelvből eredő kötelezettségeit azáltal, hogy i) előírta, hogy harmadik országbeli állampolgároktól vagy hontalan személyek csak a röszkei és a tompai tranzitónáiban nyújthatnak be nemzetközi védelem iránti kérelmet, miközben drasztikusan korlátozta azon kérelmezők számát, akik naponta beléphetnek a tranzitónákba; ii) a röszkei és a tompai tranzitónákban a nemzetközi védelmet kérelmezők szisztematikus fogva tartására szolgáló rendszert hozott létre; iii) lehetővé tette a területén illegálisan tartózkodó valamennyi harmadik országbeli állampolgár kitoloncolását a közösségi vívmányokban megállapított eljárások és biztosítékok tiszteletben tartása nélkül; és iv) azáltal, hogy a 2013/32 irányelv 46. cikke (5) bekezdésének hatálya alá tartozó nemzetközi védelmet kérelmezők területén maradásához való joguk gyakorlását az uniós joggal ellentétes feltételekhez köti; mivel 2021. január 27-én az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség (Frontex) bejelentette, hogy az EUB döntése nyomán felfüggeszti magyarországi tevékenységét; mivel 2021. november 12-én a Bizottság úgy határozott, hogy Magyarországot illetően az EUB-hez fordul, mert nem tett eleget az ítéletben foglaltaknak, és kérte, hogy az EUB rendelje el pénzbírságok megfizetését (C-123/22. sz. ügy);
- DD. mivel 2021. június 9-én a Bizottság úgy határozott, hogy hivatalos felszólítást és indokolással ellátott véleményt küld a magyar hatóságoknak, amiért nem ültették át teljes mértékben a nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló 2013/32/EU irányelvet a személyes meghallgatásra, az orvosi vizsgálatra, a kísérő nélküli gyermekeknek és fiataloknak nyújtott garanciákra, valamint a menekültügyi vizsgálati eljárásra vonatkozó rendelkezések tekintetében;
- DE. mivel 2021. július 15-én a Bizottság úgy határozott, hogy eljárást indít az EUB előtt Magyarország ellen (C-823/21. sz., *Bizottság kontra Magyarország* ügy), mivel az új menekültügyi eljárás – a Charta 18. cikkének fényében értelmezve – összeegyeztethetetlen a nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló 2013/32/EU irányelv 6. cikkével;
- DF. mivel a C-821/19. sz., *Bizottság kontra Magyarország* („Incrimination de l’aide aux demandeurs d’asile”) ügyben 2021. november 16-án hozott ítéletében az EUB megállapította, hogy Magyarország nem teljesítette az alábbiakból eredő kötelezettségeit: i) a 2013/32/EU irányelv 33. cikkének (2) bekezdése, amely lehetővé teszi a nemzetközi védelem iránti kérelem elfogadhatatlanként történő elutasítását azon az alapon, hogy a kérelmező olyan államon keresztül érkezett a területére, amelyben nem volt kitéve üldöztetésnek vagy súlyos sérelem veszélyének, vagy ahol megfelelő szintű védelmet biztosítottak; ii) a 2013/32/EU irányelv 8. cikkének (2) bekezdése és 22. cikkének (1) bekezdése, valamint a 2013/33/EU irányelv 10. cikkének (4) bekezdése szerinti kötelezettségeit azáltal, hogy nemzeti jogában bűncselekménynek tekinti minden olyan személy cselekményét, aki területén szervező tevékenység révén segítséget nyújt a menedékjog iránti kérelem benyújtásához, ha minden észszerű kétséget kizáróan bizonyítható, hogy az adott személy tudatában volt annak, hogy ezt a kérelmet a nemzeti jog szerint nem lehet elfogadni; és iii) a 2013/32 irányelv 8. cikkének (2) bekezdése, 12. cikke (1) bekezdésének c) pontja és 22. cikkének (1) bekezdése, valamint a 2013/33 irányelv 10. cikkének (4) bekezdése szerinti kötelezettségeit azáltal, hogy megakadályozza, hogy bármely olyan személy, akit ilyen bűncselekmény elkövetésével gyanúsítanak, megközelítse külső határait;
- DG. mivel az Európa Tanács emberi jogi biztosa 2019. május 21-én, a 2019. február 4. és 8. között Magyarországon tett látogatását követő jelentésében megállapította, hogy a kormány által 2015 óta elfogadott bevándorló- és menedékkérő-ellenes álláspont olyan jogszabályi keretet eredményezett, amely veszélyezteti a menedékkérők befogadását és a menekültnek elismert személyek – nemzetközi emberi jogi kötelezettségek által előírtak szerint történő – integrációját;

⁽²⁶⁾ HL L 348., 2008.12.24., 98. o.

⁽²⁷⁾ HL L 180., 2013.6.29., 96. o.

2022. szeptember 15., csütörtök

- DH. mivel 2020. március 17-én a Kínzás, Embertelen vagy Megalázó Bánásmód vagy Büntetések Megelőzésére Létrehozott Európai Bizottság a 2018-as magyarországi látogatásról szóló jelentésében kiemelte, hogy a bizottság 2017-es ad hoc látogatása óta semmit sem tettek annak érdekében, hogy hatékony biztosítékokat vezessenek be a magyar rendőrök által a határkerítésen keresztül Szerbia felé visszaküldött személyekkel szembeni rossz bánásmód megakadályozására, és az is nyilvánvaló volt, hogy továbbra sincsenek olyan jogorvoslatok, amelyek hatékony védelmet nyújtanának az ilyen személyek számára a kényszerű kitoloncolással és/vagy visszaküldéssel szemben, beleértve a láncvisszaküldést;
- DI. mivel a Magyarországról készített 18–25. időszaki jelentésekre vonatkozó, 2019. június 6-i záró észrevételeiben az ENSZ Faji Megkülönböztetés Megszüntetésének Bizottsága aggodalmának adott hangot a menedékkérők, a menekültek és a migránsok riasztó helyzete, valamint azon jelentések miatt, amelyek szerint a visszaküldés tilalmának elvét nem tartják teljes mértékben tiszteletben a jogban és a gyakorlatban; mivel a bizottságot mély aggodalommal töltötte el, hogy a jelentések szerint a bűnüldöző szervek tagjai túlzott erőt és erőszakot alkalmaztak a Magyarország területén tartózkodó harmadik országbeli állampolgárokkal szemben, miközben visszatoloncolták Szerbiába azokat, akiket a határ közelében találtak, sérüléseket és testi sértést okozva;
- DJ. mivel az EJEB az *R. R. és társai kontra Magyarország* ügyben 2021. március 2-án hozott ítéletében megállapította, hogy az elsőrendű felperes (R. R.) élelmiszer-ellátásának hiánya és a többi kérelmező (egy terhes nő és gyermekek) tartózkodási feltételei az embertelen vagy megalázó bánásmód tilalmának megsértéséhez vezettek; mivel az EJEB azt is megállapította, hogy a kérelmezők tranzitzonejában való tartózkodása de facto a szabadságtól való megfosztásnak minősült, és hogy a hatóságok hivatalos határozatának és minden olyan eljárásnak a hiánya, amellyel fogva tartásuk jogszerűségét egy bíróság gyorsan eldönthette volna, a szabadsághoz és biztonsághoz való jog megsértéséhez vezetett; mivel az EJEB hasonló következtetésre jutott az *M. B. K. és társai kontra Magyarország* ügyben 2022. február 24-én, valamint a *H. M. és társai kontra Magyarország* ügyben 2022. június 2-án hozott ítéleteiben; mivel az ítéletek végrehajtásának felügyelete még folyamatban van;
- DK. mivel 2020. május 11-én a 2019-es magyarországi látogatásról szóló jelentésében az ENSZ migránsok emberi jogaival foglalkozó különmegbizottja megismételte a magyar kormányhoz intézett, a jelenlegi helyzet és a migrációs politikák érdemi újraértékelésére irányuló felhívását, és jelezte, hogy Magyarországnak meg kell szüntetnie az úgynevezett válsághelyzetet, amely nem felel meg a valóságnak, és súlyos negatív hatással van a migránsok és menedékkérők emberi jogaira, a civil társadalmi szervezetek szabadságára és az igazságszolgáltatás hatáskörére, valamint meg kell szüntetnie minden más, hasonló jellemzőkkel és következményekkel járó korlátozó intézkedést is;
- DL. mivel az EJEB a *Shahzad kontra Magyarország* ügyben 2021. július 8-án hozott ítéletében megállapította, hogy a kérelmezőt „kollektív” kiutasításnak vetették alá, mivel a hatóságok nem foglalkoztak egyéni helyzetével, nem biztosították a Magyarországra való belépés valódi és hatékony módját, és a kérelmezőt nem a magatartása miatt toloncolták ki, továbbá nem állt rendelkezésére megfelelő jogorvoslati lehetőség; mivel az ítélet végrehajtásának fokozott felügyelete továbbra is függőben van;
- DM. mivel az Emberi Jogok Európai Bíróságának az *Ilias és Ahmed kontra Magyarország* ügyben hozott ítélete végrehajtásának folyamatban lévő megerősített felügyeletéről szóló, 2021. december 2-i határozatában az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága emlékeztetett arra, hogy a szóban forgó ügy az emberi jogok európai egyezményének 3. cikke szerinti eljárási kötelezettség megsértésére vonatkozik, amely szerint a „biztonságos harmadik ország” általános vélemét alapul véve fel kell mérni a rossz bánásmód kockázatát, mielőtt a menedékkérőket Szerbiába küldenek, és mély sajnálattal jegyzi meg, hogy nem tettek lépéseket annak érdekében, hogy Szerbia tekintetében újraértékeljék a „biztonságos harmadik ország” törvényben foglalt vélemét, és határozottan megismétli az újraértékelés további késedelem nélküli és az EJEB ítélezési gyakorlatában foglalt követelményekkel összhangban történő elvégzésére, valamint annak indokainak és kimenetelének ismertetésére vonatkozó felhívását; mivel a bizottság azt is súlyos aggodalommal vette tudomásul, hogy a korábbi határozatában kifejezett aggályok ellenére folytatódott a rendezett eljárás nélküli kitoloncolások gyakorlata, és határozottan megismételte a magyar hatóságokhoz intézett azon felhívását, hogy teljes mértékben feleljenek meg az EJEB ítéletéből eredő követelményeknek, és biztosítsák, hogy a kitoloncolások rendezett eljárások és biztosítékok mellett történjenek, különös tekintettel minden személynek a nemzetközi jog által megállapított menedékjog kéréséhez fűződő jogára;
- DN. mivel a menedékkérők szabadsághoz és biztonsághoz való jogának az őrizetbe vételük révén történő megsértésével kapcsolatos, *Nabil és mások kontra Magyarország* ügyben hozott EJEB-ítéletek végrehajtásának felügyelete a menedékjog iránti kérelmük érdemi vizsgálatának befejezéséig függőben marad;

2022. szeptember 15., csütörtök

DO. mivel az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának címzett, 2022. augusztus 12-i beadványában az Európa Tanács emberi jogi biztosa jelezte, hogy Magyarországon gyakorlatilag lehetetlenné vált a menekültügyi eljáráshoz, valamint az érdemi és egyedi kockázatértékeléshez való hozzáférés a kormány által 2015 óta hozott egymást követő és egymást átfedő intézkedések miatt; mivel a potenciális menedékkérőktől megtagadják a jogszerű beutazást a területre, vagy – néhány kivételtől eltekintve – kötelesek elhagyni Magyarországot, és nemzetközi védelem iránti kérelem benyújtása előtt a nagykövetségi eljárás keretében előzetes szűrésen kell átesniük; mivel a menekültügyi rendszer fokozatos megszüntetését következetesen kísérte és táplálta a magyar kormány által elfogadott kemény bevándorlóellenes diskurzus, amely tovább rontja a menekültek és menedékkérők befogadását és védelmét az országban;

Gazdasági és szociális jogok

DP. mivel Magyarország 2022. évi nemzeti reformprogramjáról szóló, 2022. július 12-i ajánlásában, amelyben Magyarország 2022. évi konvergenciaprogramját véleményezi, a Tanács azt ajánlotta, hogy folytassák a leginkább kiszolgáltatott helyzetben lévő csoportok munkaerőpiaci integrációját, elsősorban továbbképzések révén, valamint hosszabbítsák meg a munkanélküli ellátások időtartamának meghosszabbítása, a szociális segítségnyújtás megfélemlítésének javítása, valamint az alapvető szolgáltatásokhoz és a megfelelő lakhatáshoz, minőségi oktatáshoz való hozzáférés mindenki számára történő biztosítása érdekében; mivel javasolta az oktatási eredmények javítását és a hátrányos helyzetű csoportok, különösen a romák részvételének növelését a minőségi többségi oktatásban, valamint a minőségi megelőző és alapellátási szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítását;

DQ. mivel 2020. március 3-án az ENSZ Gyermekjogi Bizottsága Magyarország hatodik időszakos jelentésével kapcsolatos záró észrevételeiben javasolta, hogy Magyarország továbbra is fektessen be a szegénység felszámolására irányuló intézkedésekbe, különös figyelmet fordítva a roma gyermekekre és a társadalmi-gazdasági szempontból hátrányos helyzetű területeken élő gyermekekre, és komoly aggodalmakat vetett fel az iskolát korán elhagyó, többségben hátrányos helyzetű diákok száma és az állami iskolák vallási közösségeknek való átadása miatt, amely hozzájárulhat a valláson és meggyőződésen alapuló szegregációhoz, illetve a roma gyermekek folyamatos oktatási szegregációjához, a roma és nem roma gyermekek közötti oktatási szakadék, az oktatásban részt vevő roma gyermekekre vonatkozó hivatalos adatok hiánya, a gyermekek, különösen az LMBTI-gyermekek iskolai zaklatása, bántalmazása és kirekesztése, valamint a gyermekek fizikai és mentális erőszakotól való védelmét nem biztosító iskolai fegyverkezési módszerek alkalmazása miatt;

DR. mivel a magyar kormány 2022. február 11-én sürgősségi rendeletet adott ki, amely meghatározta a sztrájk idején a sztrájk törvény értelmében nyújtandó „szükséges minimális szolgáltatásokat”, és azokat olyan tággan értelmezi, hogy az lehetetlenné teszi a sztrájkot; mivel a rendelet korlátozza azon tanárok jogait, akik 2022. március 16-ra sztrájkra vonatkozó tervet jelentettek be;

DS. mivel a közterületen való szokásos tartózkodási hely tilalmának elfogadása óta annak több szempontból való alkotmányellenességére hivatkozva számos rendes bíróság kérte, hogy az Alkotmánybíróság semmisítse meg a jogszabályt; mivel hosszú késedelmet követően az Alkotmánybíróság a rendes bíróságok által benyújtott valamennyi petíciót minden tekintetben elutasította, és nem vett figyelembe egyetlen olyan beadványt sem, amely nem a kormány érvelését támasztotta alá; mivel a hajléktalanság esetében a szociális biztonsági rendszer elsősorban arra összpontosít, hogy a társadalmi befogadás helyett jogellenessé nyilvánítsa a hajléktalanok közterületeken való tartózkodását és büntető intézkedéseket hozzon;

1. megismétli, hogy aggályai a következő magyarországi kérdésekkel kapcsolatosak:

- az alkotmányos és a választási rendszer működése,
- az igazságszolgáltatás és más intézmények függetlensége, valamint a bírák jogai,
- a korrupció és az összeférhetetlenség,
- a magánélet tisztelőben tartása és az adatvédelem,
- a véleménynyilvánítás szabadsága, beleértve a médiapluralizmust is,
- a tudományos élet szabadsága,

2022. szeptember 15., csütörtök

- a vallásszabadság,
- az egyesülési szabadság,
- az egyenlő bánásmódhoz való jog, beleértve az LMBTIQ-személyek jogait is,
- a kisebbségekhez tartozó személyek – köztük a romák és a zsidók – jogai, valamint a kisebbségekkel szembeni gyűlölködő kijelentésekkel szembeni védelem,
- a migránsok, menedékkérők és menekültek alapvető jogai,
- a gazdasági és szociális jogok;

2. úgy véli, hogy a tények és tendenciák, amint azt a Parlament állásfoglalásai is mutatják, rendszerszerű fenyegetést jelentenek az EUSZ 2. cikkében foglalt értékekre nézve, és egyértelműen fennáll annak a kockázata, hogy súlyosan megsértik azokat; mély aggodalmának ad hangot és elítéli a magyar kormány arra irányuló szándékos és rendszeres erőfeszítéseit, hogy aláassa az EUSZ 2. cikkében rögzített alapvető uniós értékeket; kiemeli, hogy ezek a tendenciák az EUSZ 7. cikke (1) bekezdésének életbe lépése óta jelentősen romlottak; hangsúlyozza, hogy a magyar kormány felelős az uniós jogok és az EUSZ 2. cikkében foglalt értékeknek való megfelelés helyreállításáért, és mély sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a határozott uniós fellépés hiánya hozzájárult a demokrácia, a jogállamiság és az alapvető jogok megbomlásához Magyarországon, és az országot a választásos önkényuralom hibrid rezsimjévé tette.

3. elítéli, hogy a Tanács nem képes érdemi előrelépést elérni az EUSZ 7. cikkének (1) bekezdése szerinti, folyamatban lévő eljárásban; sürgeti a Tanácsot annak biztosítására, hogy elnökségként legalább egyszer kerüljön sor meghallgatásra a folyamatban lévő, az EUSZ 7. cikke szerinti eljárások során, és foglalkozzon a jogállamiságot, a demokráciát és az alapvető jogokat érintő új fejleményekkel is; felszólítja a Tanácsot, hogy minden meghallgatást követően tegyen közzé átfogó jegyzőkönyvet; hangsúlyozza, hogy nincs szükség a Tanácsban egyhangúságra ahhoz, hogy azonosítsa a 7. cikk (1) bekezdése szerinti uniós értékek súlyos megsértésének az egyértelmű kockázatát, és ahhoz sem, hogy konkrét ajánlásokat intézzon az érintett tagállamokhoz, és határidőket tűzzön ki ezen ajánlások végrehajtására; ismételten felszólítja a Tanácsot ennek megtételére, rámutatva, hogy az ilyen fellépés további késedelme a jogállamiság elvének megsértését jelentené a Tanács részéről is; hangsúlyozza, hogy a tagállamok kötelesek együttesen fellépni és véget vetni az EUSZ 2. cikkében foglalt értékek elleni támadásoknak; felhívja a Tanácsot, hogy a lehető leghamarabb adjon ki ajánlásokat Magyarországnak a 2018. szeptember 12-i állásfoglalásában és az ezen állásfoglalásban említett problémák orvoslása érdekében, felkérve, hogy hajtsa végre az összes említett ítéletet és ajánlást, beleértve a 2022. április 3-i országgyűlési választásokkal kapcsolatosakat is; ragaszkodik ahhoz, hogy az EUSZ 7. cikkével kapcsolatos valamennyi eljárás során a Parlament számára lehetővé kell tenni, hogy indokolással ellátott javaslatát benyújtsa a Tanácsnak, részt vegyen az EUSZ 7. cikke szerinti meghallgatásokon, valamint hogy az eljárás minden szakaszában haladéktalan és teljes körű tájékoztatást kapjon;

4. felhívja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy szenteljenek nagyobb figyelmet a jogállamiság rendszerszerű felszámolásának, valamint az értékek állásfoglalásaikban azonosított különböző megsértései közötti kölcsönhatásnak; hangsúlyozza, hogy a jogállamiság megsértését érintő esetek ellenőrzésének hiánya aláássa a demokratikus intézményeket, és végső soron abban az országban, ahol ezeket a jogsértéseket elkövetik, valamennyi polgár emberi jogait és életét érinti; hangsúlyozza, hogy az Uniónak egyforma elszántsággal kell megvédenie az EUSZ 2. cikkében foglalt valamennyi értéket;

5. felkéri a Bizottságot, hogy teljes mértékben használja ki a rendelkezésre álló eszközöket annak érdekében, hogy orvosolja az Unió alapértékeinek Magyarország általi súlyos megsértése egyértelmű veszélyét, különösen a gyorsított kötelezettségszegési eljárásokat és a Bírósághoz benyújtott, ideiglenes intézkedések iránti kérelmeket, valamint a Bíróság ítéleteinek végre nem hajtásával kapcsolatos fellépéseket; emlékeztet a jogállamisági feltételrendszerről szóló rendelet fontosságára, és üdvözlí, hogy Magyarország esetében – bár hosszú késedelemmel és korlátozott alkalmazási körrel – döntöttek alkalmazásáról; felhívja a Bizottságot, hogy a rendelet értelmében haladéktalanul lépjen fel a jogállamiság egyéb megsértései, különösen az igazságszolgáltatás függetlenségével kapcsolatos jogsértések és a Bizottság által Magyarországnak küldött 2021. november 19-i levélben foglalt egyéb indokok tekintetében; hangsúlyozza, hogy a jogállamiságra vonatkozó feltételrendszerről szóló rendelet alkalmazása a 7. cikk szerinti eljárás kiegészítő eszköze, amely valamennyi tagállamban közvetlenül alkalmazandó és 2021 januárja óta végrehajtható, továbbá felhívja a Bizottságot, hogy tegyen meg minden szükséges lépést annak hatékony érvényesítése érdekében; megállapítja a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből származó pénzeszközökkel való visszaélés kockázatát, és ismételten felszólítja a Bizottságot, hogy tartózkodjon a magyar terv jóváhagyásától mindaddig, amíg teljes mértékben eleget nem tesz az európai szemeszternek a jogállamiság területére vonatkozó országspecifikus ajánlásainak, és végre nem hajtotta az EUB és az EJEB valamennyi vonatkozó ítéletét; elvárja, hogy a Bizottság a partnerségi megállapodások és a kohéziós politikai programok jóváhagyása előtt zárjon ki a kohéziós politika keretébe tartozó programokkal kapcsolatos minden olyan kockázatot, amely hozzájárul az uniós forrásokkal való

2022. szeptember 15., csütörtök

visszaéléshez vagy a jogállamiság megsértéséhez; felszólítja a Bizottságot, hogy alkalmazza szigorúbban a közös rendelkezésekről szóló rendeletet ⁽²⁸⁾ és a költségvetési rendeletet ⁽²⁹⁾ annak érdekében, hogy fellépjen az uniós forrásokkal politikai okokból történő mindenfajta visszaéléssel szemben; úgy véli, hogy ezen eszközöknek az EUSZ 2. cikkében foglalt értékek védelme érdekében történő alkalmazása még sürgetőbb egy olyan időszakban, amikor ezeket az értékeket Oroszország Ukrajna elleni háborúja és az EU-val szembeni fellépései fenyegetik;

6. ismét felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy az uniós források végső címzettjeit vagy kedvezményezettjeit ne fosszák meg a jogállamisági feltételrendszerről szóló rendelet 5. cikkének (4) és (5) bekezdésében rögzítettek szerint ezen alapoktól abban az esetben, ha szankciókat alkalmaznak a jogállamisági feltételrendszer keretében; felhívja a Bizottságot, hogy találjon módot az uniós források helyi önkormányzatokon és nem kormányzati szervezeteken keresztül történő elosztására, amennyiben az érintett kormány nem működik együtt a jogállamiság érvényesülésének hiányosságaival kapcsolatban;

7. felhívja a Bizottságot, hogy támogassa a független civil társadalmat Magyarországon, amely az EUSZ 2. cikkében foglalt értékeket védi, különösen a Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek program segítségével; ismételten felhívja a Bizottságot, hogy fogadjon el átfogó civil társadalmi stratégiát az uniós polgári tér védelmére és fejlesztésére, amely valamennyi meglévő eszközt magában foglal, és konkrét intézkedéseket vázol fel a polgári tér védelmére és megerősítésére;

8. ismételten felhívja a Bizottságot és a Tanácsot, hogy haladéktalanul kezdjenek tárgyalásokat a Parlamenttel a demokráciával, a jogállamisággal és az alapvető jogokkal foglalkozó uniós mechanizmusról egy intézményközi megállapodás formájában, beleértve egy uniós intézmények közötti állandó szakpolitikai ciklust is;

9. üdvözlí az Európa jövőjéről szóló konferencia következtetéseit, különösen a jogállamiságról, a demokratikus értékekről és az európai identitásról szóló 25. javaslatban foglaltakat, és ismételten hangsúlyozza, hogy meg kell erősíteni az Unió alapját képező értékek védelmére irányuló eljárást, továbbá tisztázni kell az alapvető értékek melletti eltökéltséget és azok megsértésének következményeit;

10. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, az Európa Tanácsnak, az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezetnek és az Egyesült Nemzetek Szervezetének.

⁽²⁸⁾ HL L 231., 2021.6.30., 159. o.

⁽²⁹⁾ HL L 193., 2018.7.30., 1. o.

2022. szeptember 15., csütörtök

P9_TA(2022)0328

Az európai politikai pártok és az európai politikai alapítványok jogállása és finanszírozása *I**

Az Európai Parlament 2022. szeptember 15-én elfogadott módosításai az európai politikai pártok és az európai politikai alapítványok jogállásáról és finanszírozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatához (átdolgozás) (COM(2021)0734 – C9-0432/2021 – 2021/0375(COD)) ⁽¹⁾

(Rendes jogalkotási eljárás – átdolgozás)

(2023/C 125/29)

Módosítás 1**Rendeletre irányuló javaslat****2 a preambulumbekzdés (új)**

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (2a) Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 8. cikke rögzíti a nemek közötti egyenlőség érvényesítésének elvét, megállapítva, hogy az Unió tevékenységeinek folytatása során törekszik az egyenlőtlenségek kiküszöbölésére, valamint a férfiak és nők közötti egyenlőség előmozdítására.

Módosítás 2**Rendeletre irányuló javaslat****3 a preambulumbekzdés (új)**

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (3a) A Charta 21. cikke rögzíti a nemek közötti egyenlőséghez való jogot minden területen.

Módosítás 3**Rendeletre irányuló javaslat****12 a preambulumbekzdés (új)**

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (12a) A nagyobb rugalmasság lehetővé tétele és a kutatás szabadságának megkönnyítése érdekében az európai politikai alapítványok esetében el kell ismerni a különböző szintű kötıdéseket és a „partnerkutatók” kategóriáját.

⁽¹⁾ Az ügyet az 59. cikk (4) bekezdésének negyedik albekezdése alapján visszautalták az illetékes bizottsághoz intézményközi tárgyalások céljából (A9-0223/2022).

2022. szeptember 15., csütörtök

Módosítás 4

Rendeletre irányuló javaslat

23 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (23) Az európai politikai pártok és a hozzájuk kapcsolódó európai politikai alapítványok számára megadott európai jogállásnak az összes tagállamban jogképeséget és elismerést kell biztosítani számukra. Ez a jogképeség és elismerés nem jogosítja fel őket arra, hogy nemzeti választásokon vagy az európai parlamenti választásokon jelöltek állítsanak. Az ilyen és ehhez hasonló jogosultságok biztosítása továbbra is a tagállamok hatáskörébe tartozik.

Módosítás

- (23) Az európai politikai pártok és a hozzájuk kapcsolódó európai politikai alapítványok számára megadott európai jogállásnak az összes tagállamban jogképeséget és elismerést kell biztosítani számukra. Ez a jogképeség és elismerés nem jogosítja fel őket arra, hogy nemzeti választásokon vagy az európai parlamenti választásokon **a nemzeti vagy regionális választókerületekben** jelöltek állítsanak. Az ilyen és ehhez hasonló jogosultságok biztosítása továbbra is a tagállamok hatáskörébe tartozik.

Módosítás 144

Rendeletre irányuló javaslat

30 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (30) Az európai politikai pártoknak és **tagpártjaiknak** példát kell mutatniuk a politikai színtéren a nemek közötti szakadék megszüntetése terén. Amennyiben uniós finanszírozásban kívánnak részesülni, az európai politikai pártoknak olyan belső szabályokkal kell rendelkezniük, amelyek előmozdítják a nemek **egyensúlyát**, és **átláthatóknak kell lenniük tagpártjaik vonatkozásában is, ami a nemek egyensúlyát illeti**. Az európai politikai pártoknak **bizonyítékot kell szolgáltatniuk a nemek egyensúlyára vonatkozó belső politikájukról, valamint tagpártjaik esetében az Európai Parlament tagjait és a képviselőjelöltek** **illetően a nemek képviseletéről**. Az európai politikai pártokat arra is ösztönözni kell, hogy nyújtsanak tájékoztatást tagpártjaikra vonatkozóan az inkluzivitásról és a kisebbségek képviseletéről.

Módosítás

- (30) Az európai politikai pártoknak, **a tagpártjaiknak és az európai politikai alapítványoknak** példát kell mutatniuk a politikai színtéren a nemek közötti szakadék megszüntetése terén. Amennyiben uniós finanszírozásban kívánnak részesülni, az európai politikai pártoknak **és az európai politikai alapítványoknak** olyan belső szabályokkal kell rendelkezniük, amelyek előmozdítják a nemek **közötti egyenlőséget, ideértve egy nemi esélyegyenlőségi tervet, valamint a szexuális zaklatás és a nemi alapon történő zaklatás megelőzésére, felderítésére és leküzdésére irányuló protokollt**. Emellett az európai politikai pártoknak **átláthatóvá kell tenniük, hogyan alakul tagpártjaikban a nemek egyensúlya, és bizonyítékot kell szolgáltatniuk a tagpártjaik által delegált európai parlamenti képviselőjelöltek és képviselők nemek szerinti megoszlásáról**. Az európai politikai pártoknak és az európai politikai alapítványoknak **éves jelentés formájában bizonyítékot kell szolgáltatniuk a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó belső politikájukról**. Az európai politikai pártokat arra is ösztönözni kell, hogy nyújtsanak tájékoztatást tagpártjaikra vonatkozóan az inkluzivitásról és a kisebbségek képviseletéről.

2022. szeptember 15., csütörtök

Módosítás 5

Rendeletre irányuló javaslat

38 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (38) Az 1141/2014/EU, Euratom rendelet az európai politikai pártok és alapítványok bevételeinek az Európai Unió költségvetéséből származó hozzájárulásokon kívül csak két kategóriáját ismeri el, nevezetesen a tagok hozzájárulásait és az adományokat. Számos, saját gazdasági tevékenységből származó bevételi forrás (például kiadványok értékesítése vagy konferenciadíjak) nem tartozik e két kategóriába, ami számviteli és átláthatósági problémákat okoz. Ezért létre kell hozni a bevételek harmadik kategóriáját (a továbbiakban: saját források). Az európai politikai pártok vagy alapítványok teljes költségvetésében a saját források arányát **5 %-ra** kell korlátozni annak érdekében, hogy az **arány ne legyen túlzott** e szervezetek teljes **költségvetéséhez képest**.

Módosítás

- (38) Az 1141/2014/EU, Euratom rendelet az európai politikai pártok és **európai politikai** alapítványok bevételeinek az Európai Unió költségvetéséből származó hozzájárulásokon kívül csak két kategóriáját ismeri el, nevezetesen a tagok hozzájárulásait **vagy társulási díjait** és az adományokat. Számos, saját gazdasági tevékenységből származó bevételi forrás (például kiadványok értékesítése vagy konferenciadíjak, **illetve a műhelytalálkozók díjai**) nem tartozik e két kategóriába, ami számviteli és átláthatósági problémákat okoz. Ezért létre kell hozni a bevételek harmadik kategóriáját (a továbbiakban: **kiegészítő** saját források). Az európai politikai pártok vagy **európai politikai** alapítványok teljes költségvetésében a **kiegészítő** saját források arányát **a hozzájárulási díjakból és társulási díjakból származó összeg 10 %-ára** kell korlátozni annak érdekében, hogy az e szervezetek teljes **költségvetésével arányos maradjon**.

Módosítás 6

Rendeletre irányuló javaslat

39 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (39) Lehetővé kell tenni, hogy az európai politikai pártok a tagjaikkal és a választókerületeikkel való kapcsolatfelvétel érdekében Unió-szerte határokon átnyúló kampányok céljából felhasználhassák a finanszírozásukat. A pártok és jelöltek választási költségeinek finanszírozására és korlátozására e kampányok során az egyes tagállamokban alkalmazandó szabályokat kell alkalmazni.

Módosítás

- (39) Lehetővé kell tenni, hogy az európai politikai pártok a tagjaikkal és a választókerületeikkel való kapcsolatfelvétel érdekében Unió-szerte határokon átnyúló kampányok – **például népszavazási kampányok és az európai parlamenti választásokkal összefüggésben folytatott kampányok, többek között az ilyen választásokon részt vevő jelöltek uniós szintű listájának létrehozása és előmozdítása** – céljából felhasználhassák a finanszírozásukat. A pártok és jelöltek választási költségeinek finanszírozására és korlátozására e kampányok során az egyes tagállamokban alkalmazandó szabályokat kell alkalmazni.

2022. szeptember 15., csütörtök

Módosítás 7

Rendeletre irányuló javaslat

41 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (41) Az európai politikai pártok **sem közvetve, sem közvetlenül nem finanszírozhatnak más politikai pártokat, különösen nem finanszírozhatnak nemzeti pártokat vagy jelölteket. Az európai politikai alapítványok sem közvetve, sem közvetlenül nem finanszírozhatnak európai vagy nemzeti politikai pártokat vagy jelölteket.** A közvetett finanszírozás tilalma azonban nem akadályozhatja meg az európai politikai pártokat abban, hogy az EUSZ 10. cikkének (4) bekezdése szerinti feladatuk teljesítése érdekében nyilvánosan támogassák az uniós tagpártjaikat, és bevonják azokat az Unió számára fontos kérdésekbe, **illetve hogy** a közös érdekeket szolgáló politikai tevékenységeket támogassák. **Emellett az európai** politikai pártok és a **hozzájuk kapcsolódó** európai politikai alapítványok csak abban az esetben finanszírozhatnak nemzeti népszavazási kampányok keretében tevékenységeket, amennyiben azok **az EUSZ és az EUMSZ végrehajtásához** kapcsolódnak. Ezek az elvek a Nizzai Szerződés záróokmányához csatolt, az Európai Közösséget létrehozó szerződés 191. cikkéről szóló 11. nyilatkozatban foglaltakat tükrözik.

Módosítás

- (41) Az európai politikai pártok **és európai politikai alapítványok nem használhatják fel az Európai Unió általános költségvetéséből származó pénzeszközöket más politikai szervezetek, különösen nemzeti pártok vagy jelöltek közvetlen vagy közvetett finanszírozására.** A közvetett finanszírozás tilalma azonban nem akadályozhatja meg az európai politikai pártokat **vagy európai politikai alapítványokat** abban, hogy az EUSZ 10. cikkének (4) bekezdése szerinti feladatuk teljesítése **és az európai démosz létének megerősítése** érdekében nyilvánosan támogassák uniós tagpártjaikat **vagy tagszervezeteiket**, és bevonják azokat az Unió számára fontos kérdésekbe, a közös érdekeket szolgáló politikai tevékenységeket támogassák **vagy oktatási tevékenységet folytassanak.** A közvetett finanszírozás tilalma **nem akadályozhatja a politikai pártok személyzetének vagy a potenciálisan politikailag aktív személyeknek az európai politikai alapítványok rendezvényein való részvételét.** Az európai politikai alapítványok **azonban a nemzeti vagy európai választásokat megelőző 6 hónapban nem vehetnek részt politikai jelöltek képzésében.** **Emellett az európai politikai pártok** csak abban az esetben finanszírozhatnak nemzeti népszavazási kampányok keretében tevékenységeket, amennyiben azok **közvetlenül az Unióval kapcsolatos ügyekhez** kapcsolódnak. Ezek az elvek a Nizzai Szerződés záróokmányához csatolt, az Európai Közösséget létrehozó szerződés 191. cikkéről szóló 11. nyilatkozatban foglaltakat tükrözik.

2022. szeptember 15., csütörtök

Módosítás 8

Rendeletre irányuló javaslat

50 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (50) Létre kell hozni az európai politikai pártok közzétételeinek közös adattárát. Tekintettel az e rendelet végrehajtásában betöltött különleges szerepére, a Hatóságnak az európai politikai pártok nyilvántartásának részeként létre kell hoznia és kezelnie kell ezt az adattárát. Az adattárban található információkat az európai politikai pártoknak egységes formátumban kell továbbítaniuk a Hatóság felé, és ennek automatizálása is megengedett. Az európai politikai pártoknak a Hatóság adattárában **elérhetővé** kell **tenni** információkat annak érdekében, hogy a **politikai reklám tágabb összefüggései és céljai érthetők legyenek**. Az egy adott kampány keretében politikai reklámra elkülönített összegre vonatkozó, az adattárban feltüntetendő információk alapulhatnak a finanszírozás **becsült elosztásán**. Az adattárban feltüntetendő összegek közé tartoznak a meghatározott célokra nyújtott adományok, **vagy** a természetbeni juttatások is.

Módosítás

- (50) Létre kell hozni az európai politikai pártok közzétételeinek közös adattárát. Tekintettel az e rendelet végrehajtásában betöltött különleges szerepére, a Hatóságnak az európai politikai pártok nyilvántartásának részeként létre kell hoznia és kezelnie kell ezt az adattárát. Az adattárban található információkat az európai politikai pártoknak egységes formátumban kell továbbítaniuk a Hatóság felé, és ennek automatizálása is megengedett. Az európai politikai pártoknak a Hatóság adattárában **információkat** kell **elérhetővé** információkat annak érdekében, hogy a **polgárok szélesebb kontextusba helyezhessék a politikai reklámot, és megértsék annak céljait**. Az egy adott kampány keretében politikai reklámra elkülönített összegre vonatkozó, az adattárban feltüntetendő információk alapulhatnak a finanszírozás **reális becslésén, valamint – amennyiben ezek már ismertek – a tényleges összegeken**. Az adattárban feltüntetendő összegek közé tartoznak a meghatározott célokra nyújtott adományok, a természetbeni juttatások, **a hozzájárulások, a társulási díjak és a kiegészítő saját források** is.

Módosítás 9

Rendeletre irányuló javaslat

61 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (61) E rendelet végrehajtása nyomon követésének megkönnyítése érdekében minden egyes tagállamnak ki kell jelölnie az európai szintű koordinációért felelős egyedüli kapcsolattartó pontokat. Az ilyen kapcsolattartó pontokat megfelelő forrásokkal kell ellátni, hogy biztosítani tudják a hatékony koordinációt, többek között a politikai reklámok nyomon követésével kapcsolatos kérdésekben,

Módosítás

- (61) E rendelet végrehajtása nyomon követésének megkönnyítése érdekében minden egyes tagállamnak ki kell jelölnie az európai szintű koordinációért felelős egyedüli kapcsolattartó pontokat. Az ilyen kapcsolattartó pontokat megfelelő forrásokkal kell ellátni, hogy biztosítani tudják a hatékony koordinációt, többek között a politikai reklámok nyomon követésével kapcsolatos kérdésekben. **A Hatóságnak rendszeresen össze kell hívnia a tagállamok által kijelölt egyedüli kapcsolattartó pontokat a közös érdekű ügyekkel kapcsolatos bevált gyakorlatok cseréje céljából.**

2022. szeptember 15., csütörtök

Módosítás 10

Rendeletre irányuló javaslat

2 cikk – 1 bekezdés – 1 pont – b pont

A Bizottság által javasolt szöveg

- b) legalább egy tagállam jogrendje által elismert vagy azzal összhangban létesült;

Módosítás

- b) legalább egy tagállam **vagy az Európa Tanácshoz tartozó harmadik ország** jogrendje által elismert vagy azzal összhangban létesült, **és ott teljes körű képviseleti joggal rendelkező**;

Módosítás 11

Rendeletre irányuló javaslat

2 cikk – 1 bekezdés – 3 pont

A Bizottság által javasolt szöveg

3. „európai politikai párt”: a 7. cikkben hivatkozott, az Európai Politikai Pártok és Európai Politikai Alapítványok Hatósága **által** e rendeletnek megfelelően bejegyzett, **politikai célokat követő, e célokat Unió-szerte megvalósítani kívánó politikai szövetség**;

Módosítás

3. „európai politikai párt”: **politikai célok megvalósítására törekvő politikai szövetség, amelynek célja e célkitűzések Unió-szerte történő megvalósítása, és amely tagpártjainak többségét legalább egy tagállam jogrendje elismeri, vagy azokat legalább egy tagállam jogrendjének megfelelően hozták létre, és amely tagpártjai többségének székhelye az Európai Unióban van, és amelyet a 7. cikkben hivatkozott, az Európai Politikai Pártok és Európai Politikai Alapítványok Hatósága e rendeletnek megfelelően bejegyzett**;

Módosítás 12

Rendeletre irányuló javaslat

2 cikk – 1 bekezdés – 7 pont

A Bizottság által javasolt szöveg

7. „adomány”: bármely **kézpénzadomány** vagy bármely természetbeni felajánlás, áruk, szolgáltatások (köztük kölcsönök) vagy munkálatok piaci érték alatti nyújtása, és bármely egyéb olyan ügylet, amely gazdasági előnyt jelent az érintett európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány számára, kivéve a **tagok hozzájárulásait** és a magánszemélyek által önkéntesen végzett szokványos politikai tevékenységeket;

Módosítás

7. „adomány”: bármely **befizetés** vagy bármely természetbeni felajánlás, áruk, szolgáltatások (köztük kölcsönök) vagy munkálatok piaci érték alatti nyújtása, és bármely egyéb olyan ügylet, amely gazdasági előnyt jelent az érintett európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány számára, kivéve a **hozzájárulásokat, a társulási díjakat, a kiegészítő saját forrásokat** és a magánszemélyek által önkéntesen végzett szokványos politikai tevékenységeket;

2022. szeptember 15., csütörtök

Módosítás 13

Rendeletre irányuló javaslat

2 cikk – 1 bekezdés – 8 pont

A Bizottság által javasolt szöveg

8. „**a tagok hozzájárulása**”: készpénz – például tagdíj – befizetése vagy természetbeni hozzájárulás, illetve áruk, szolgáltatások (köztük kölcsönök) vagy munkálatok piaci érték alatti nyújtása, és bármely egyéb olyan ügylet, amely gazdasági előnyt jelent az érintett európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány számára, amennyiben azt valamely tag biztosítja az adott európai politikai pártnak, illetve európai politikai alapítványnak, kivéve az egyéni tagok által önkéntesen végzett szokványos politikai tevékenységeket;

Módosítás

8. „**hozzájárulás**”: befizetés, kivéve ahol egyértelműen jelezve van, hogy a hozzájárulás az Európai Unió általános költségvetéséből származik, például tagdíj vagy természetbeni hozzájárulás, illetve áruk, szolgáltatások (köztük kölcsönök) vagy munkálatok piaci érték alatti nyújtása, és bármely egyéb olyan ügylet, amely gazdasági előnyt jelent az érintett európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány számára, amennyiben azt az Unión belül székhellyel vagy lakóhellyel rendelkező valamely tag biztosítja az adott európai politikai pártnak, illetve európai politikai alapítványnak, kivéve az egyéni tagok által önkéntesen végzett szokványos politikai tevékenységeket;

Módosítás 14

Rendeletre irányuló javaslat

2 cikk – 1 bekezdés – 8 a pont (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

9. „**saját források**”: a saját gazdasági tevékenységekből – például konferenciadíjakból és kiadványok értékesítéséből – származó bevételek;

Módosítás

- 8a. „**társulási díjak**”: az európai politikai pártnak vagy európai politikai alapítványnak olyan tagpártja vagy tagszervezete által biztosított bármely befizetés, amelynek székhelye az Európa Tanácshoz tartozó harmadik országban található, és amely teljes körű képviseleti joggal rendelkezik.

Módosítás 15

Rendeletre irányuló javaslat

2 cikk – 1 bekezdés – 9 pont

A Bizottság által javasolt szöveg

9. „**saját források**”: a saját gazdasági tevékenységekből – például más politikai szervezetekkel közös tevékenységekből, kiadványok értékesítéséből, a konferenciák vagy műhelytalálkozók részvételi díjaiból vagy a politikai tevékenységekhez közvetlenül kapcsolódó egyéb tevékenységekből – származó bevételek;

Módosítás

9. „**kiegészítő saját források**”: a saját gazdasági tevékenységekből – például más politikai szervezetekkel közös tevékenységekből, kiadványok értékesítéséből, a konferenciák vagy műhelytalálkozók részvételi díjaiból vagy a politikai tevékenységekhez közvetlenül kapcsolódó egyéb tevékenységekből – származó bevételek;

2022. szeptember 15., csütörtök

Módosítás 16

Rendeletre irányuló javaslat

2 cikk – 1 bekezdés – 10 pont

A Bizottság által javasolt szöveg

10. „közvetett finanszírozás”: olyan finanszírozás, amelyből a tagpárt pénzügyi előnyhöz jut, még akkor is, ha nem kerül sor pénzeszközök közvetlen átutalására; ide tartoznak azok az esetek is, amelyek lehetővé teszik a tagpárt számára, hogy elkerülje azokat a kiadásokat, amelyeket egyébként a **közös érdekeket szolgáló politikai tevékenységektől eltérő**, saját és kizárólagos hasznára szervezett tevékenységekkel kapcsolatban kellett volna **viselnie**;

Módosítás

10. „közvetett finanszírozás”: olyan finanszírozás, amelyből a tagpárt pénzügyi előnyhöz jut, még akkor is, ha nem kerül sor pénzeszközök közvetlen átutalására; ide tartoznak azok az esetek is, amelyek lehetővé teszik a tagpárt számára, hogy elkerülje azokat a kiadásokat, amelyeket egyébként a saját és kizárólagos hasznára szervezett tevékenységekkel kapcsolatban **viselnie** kellett volna, **kivéve a más politikai szervezetekkel társfinanszírozott olyan közös tevékenységeket, amelyek az Unió tevékenységi köre szempontjából releváns kérdéseket érintenek**;

Módosítás 17

Rendeletre irányuló javaslat

2 cikk – 1 bekezdés – 16 pont

A Bizottság által javasolt szöveg

16. „politikai reklámtevékenység”: [a politikai reklám átláthatóságáról és targetálásáról] szóló 2022/xx rendelet 2. cikkének 2. **pontja** szerinti reklámtevékenység;

Módosítás

16. „politikai reklámtevékenység”: [a politikai reklám átláthatóságáról és targetálásáról] szóló 2022/xx rendelet 2. cikkének 2. **pontjában meghatározottak** szerinti reklámtevékenység;

Módosítás 18

Rendeletre irányuló javaslat

2 cikk – 1 bekezdés – 17 pont

A Bizottság által javasolt szöveg

17. „politikai reklám”: [a politikai reklám átláthatóságáról és targetálásáról szóló] 2022/xx rendelet 2. cikkének 3. **pontja** szerinti reklám;

Módosítás

17. „politikai reklám”: [a politikai reklám átláthatóságáról és targetálásáról szóló] 2022/xx rendelet 2. cikkének 3. **pontjában meghatározottak** szerinti reklám;

Módosítás 19

Rendeletre irányuló javaslat

2 cikk – 1 bekezdés – 18 pont

A Bizottság által javasolt szöveg

18. „politikai reklámszolgáltatások”: [a politikai reklámok átláthatóságáról és targetálásáról szóló] 2022/xx/**EU** rendelet 2. cikkének 5. **pontja** szerinti szolgáltatások.

Módosítás

18. „politikai reklámszolgáltatások”: [a politikai reklámok átláthatóságáról és targetálásáról szóló] (**EU**) 2022/xx rendelet 2. cikkének 5. **pontjában meghatározottak** szerinti szolgáltatások.

2022. szeptember 15., csütörtök

Módosítás 20

Rendeletre irányuló javaslat

3 cikk – 1 bekezdés – d pont

A Bizottság által javasolt szöveg

d) különösen programjában és tevékenysége során tiszteletben tartja az Uniónak az EUSZ 2. cikkében rögzített alapértékeit, azaz az emberi méltóságot, a szabadságot, a demokráciát, az egyenlőséget, a jogállamiságot és az emberi jogokat, köztük a kisebbségekhez tartozó személyek jogait. **Írásbeli nyilatkozatot tesz** az I. mellékletben szereplő minta felhasználásával;

Módosítás

d) különösen programjában és tevékenysége során tiszteletben tartja az Uniónak az EUSZ 2. cikkében rögzített alapértékeit, azaz az emberi méltóságot, a szabadságot, a demokráciát, az egyenlőséget és a jogállamiságot, **valamint** az emberi jogokat, köztük a kisebbségekhez tartozó személyek jogait, **és erről** az I. mellékletben szereplő minta felhasználásával **írásbeli nyilatkozatot tesz**;

Módosítás 21

Rendeletre irányuló javaslat

3 cikk – 1 bekezdés – e pont

A Bizottság által javasolt szöveg

e) biztosítja továbbá, hogy az Unióban székhellyel rendelkező tagpártjai tiszteletben tartsák az EUSZ 2. cikkében kifejezett értékeket, és hogy az **Unión kívül** székhellyel rendelkező tagpártjai egyenértékű értékeket kövessenek. Írásbeli nyilatkozatot **tesz** az I. mellékletben szereplő minta **felhasználásával**;

Módosítás

e) biztosítja továbbá, hogy az Unióban székhellyel rendelkező tagpártjai tiszteletben tartsák az EUSZ 2. cikkében kifejezett értékeket, és hogy az **Európa Tanácshoz tartozó és teljes körű képviseleti joggal rendelkező harmadik országban** székhellyel rendelkező tagpártjai egyenértékű értékeket kövessenek, **és erről** írásbeli nyilatkozatot **tegyenek** az I. mellékletben szereplő minta **formájában**;

Módosítás 22

Rendeletre irányuló javaslat

3 cikk – 2 bekezdés – c pont

A Bizottság által javasolt szöveg

c) különösen programjában és tevékenysége során tiszteletben tartja az Uniónak az EUSZ 2. cikkében rögzített alapértékeit, azaz az emberi méltóságot, a szabadságot, a demokráciát, az egyenlőséget, a jogállamiságot és az emberi jogokat, köztük a kisebbségekhez tartozó személyek jogait. Írásbeli nyilatkozatot tesz az I. mellékletben szereplő minta felhasználásával;

Módosítás

c) különösen programjában és tevékenysége során tiszteletben tartja az Uniónak az EUSZ 2. cikkében rögzített alapértékeit, azaz az emberi méltóságot, a szabadságot, a demokráciát, az egyenlőséget, a jogállamiságot és az emberi jogokat, köztük a kisebbségekhez tartozó személyek jogait, **és erről** írásbeli nyilatkozatot tesz az I. mellékletben szereplő minta felhasználásával;

2022. szeptember 15., csütörtök

Módosítás 23

Rendeletre irányuló javaslat

3 cikk – 2 bekezdés – d pont

A Bizottság által javasolt szöveg

d) biztosítja továbbá, hogy az Unióban székhellyel rendelkező tagszervezetei tiszteletben tartsák az EUSZ 2. cikkében kifejezett értékeket, és hogy az **Unión kívül** székhellyel rendelkező tagszervezetei egyenértékű értékeket kövessenek. Írásbeli nyilatkozatot **tesz** az I. mellékletben szereplő minta felhasználásával;

Módosítás

d) biztosítja továbbá, hogy az Unióban székhellyel rendelkező tagszervezetei tiszteletben tartsák az EUSZ 2. cikkében kifejezett értékeket, és hogy az **Európa Tanács valamely harmadik országában** székhellyel **és az Európa Tanácsban teljes körű képviseleti joggal** rendelkező tagszervezetei egyenértékű értékeket kövessenek, **és erről** írásbeli nyilatkozatot **tegyenek** az I. mellékletben szereplő minta felhasználásával;

Módosítás 24

Rendeletre irányuló javaslat

4 cikk – 1 bekezdés – i pont

A Bizottság által javasolt szöveg

i) **annak előírása, hogy a tagpártok jól látható és felhasználóbarát módon tüntessék fel az európai politikai párt logóját, kiemelve, hogy a logót a tagpárt honlapjának felső részén kell elhelyezni, ugyanolyan látható módon, mint a tagpárt saját logóját;**

Módosítás

törölve

Módosítás 131

Rendeletre irányuló javaslat

4 cikk – 1 bekezdés – j pont

A Bizottság által javasolt szöveg

j) a nemek **egyensúlyára** vonatkozó belső szabályai.

Módosítás

j) a nemek **közötti egyenlőségre** vonatkozó **saját** belső szabályai.

2022. szeptember 15., csütörtök

Módosítás 26

Rendeletre irányuló javaslat

4 a cikk (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

4a. cikk

Átláthatósági kötelezettségek a logók használata, a politikai program közzététele és a nemek közötti egyensúly tekintetében

(1) Minden európai politikai pártnak gondoskodnia kell arról, hogy a tagpártok honlapjukon közzétegyék az európai politikai párt politikai programját és logóját. Az európai politikai párt logóját jól látható módon kell feltüntetni a tagpárt honlapja kezdőlapjának felső részén.

(2) Minden európai politikai pártnak és tagpártjaiknak honlapjaikon közzé kell tenniük a(z) ... [e rendelet hatálybalépésének dátuma] követően megtartásra kerülő európai parlamenti választásokon a jelöltjeik tekintetében a nemek közötti egyensúlyra vonatkozó információkat, valamint az európai parlamenti képviselők körében a nemek képviseletének alakulására vonatkozó naprakész információkat. Minden európai politikai pártnak gondoskodnia kell arról, hogy tagpártjai honlapjaikon közzétegyék az európai választásokon induló jelöltjeikre és európai parlamenti képviselőikre vonatkozó információkat.

Módosítás 27

Rendeletre irányuló javaslat

5 cikk – 2 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(2) Minden európai politikai párt **az első közzétételtől számított öt munkanapon belül** továbbítja a Hatóságnak az általa szponzorált vagy közvetlenül közzétett minden egyes politikai reklámra vonatkozó információkat annak érdekében, hogy a polgárok megérthessék a politikai reklám szélesebb kontextusát és céljait. Ezeknek az információknak legalább a II. melléklet 1. pontjában felsorolt információkat kell tartalmaznia.

(2) Minden európai politikai párt továbbítja a Hatóságnak az általa szponzorált vagy közvetlenül közzétett minden egyes politikai reklámra vonatkozó információkat annak érdekében, hogy a polgárok megérthessék a politikai reklám szélesebb kontextusát és céljait. Ezeknek az információknak legalább a II. melléklet 1. pontjában felsorolt információkat kell tartalmaznia. **Az információkat könnyen hozzáférhető formában, közérthető nyelven kell a Hatóság rendelkezésére bocsátani.**

Módosítás 28

Rendeletre irányuló javaslat

5 cikk – 3 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(3) A Hatóság **haladéktalanul** közzéteszi a (2) bekezdésben említett információkat a 8. cikkben előírt adattárban. **Az információkat könnyen hozzáférhető, jól látható és felhasználható formában, közérthető nyelven kell közzétenni.**

(3) A Hatóság **indokolatlan késedelem nélkül** közzéteszi a (2) bekezdésben említett információkat a 8. cikkben előírt adattárban.

2022. szeptember 15., csütörtök

Módosítás 29

Rendeletre irányuló javaslat

5 cikk – 6 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(6) A tagállamok kijelölnek egy vagy több, az (1), (2) és (4) bekezdésnek való megfelelés felügyeletére hatáskörrel rendelkező nemzeti szabályozó hatóságot, és erről értesítik a Hatóságot. Az ilyen nemzeti szabályozó hatóságoknak vagy szervezeteknek pártatlanul és átláthatóan kell gyakorolniuk hatásköreiket, jogilag el kell különülniük a kormánytól, és funkcionálisan függetlennek kell lenniük kormányuktól és bármely más köz- vagy magánjogi jogalanytól. A Hatóság a honlapján közzéteszi és naprakészen tartja a tagállamok nemzeti szabályozó hatóságainak jegyzékét. A nemzeti szabályozó hatóságok határozataival szemben hatékony jogorvoslati lehetőséget kell biztosítani. A tagállamok biztosítják, hogy bármely érdekelt fél megfelelő jogorvoslatot kérelmezhessen, amely az európai politikai párt arra történő kötelezésére irányul, hogy az vessen véget az (1), (2) vagy (4) bekezdésben meghatározott kötelezettségek megsértésének.

Módosítás

törölve

Módosítás 133

Rendeletre irányuló javaslat

6 cikk – 1 bekezdés – i a pont (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

ia) a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó saját belső szabályai.

Módosítás

Módosítás 134

Rendeletre irányuló javaslat

6 a cikk (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

6a. cikk

A nemek közötti egyenlőségre vonatkozó szabályokkal kapcsolatos követelmények

(1) Az európai politikai pártok és európai politikai alapítványok vezető testületeinek nemi szempontból kiegyensúlyozottnak kell lenniük.

2022. szeptember 15., csütörtök

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(2) Az európai politikai pártok és az európai politikai alapítványok nemi esélyegyenlőségi tervet fogadnak el, amely olyan mechanizmusokat is tartalmaz, amelyek biztosítják a nők aktív részvételét teljes sokszínűségükben, és az európai politikai pártok felszólítják tagpártjaikat ugyanennek megtételére.

(3) Az európai politikai pártok és az európai politikai alapítványok protokollal rendelkeznek a szexuális zaklatás és a nemi alapon történő zaklatás megelőzésére, felderítésére és leküzdésére. Biztosítják a vizsgálatokat végző szakértők függetlenségét és szakértelmét, és megteszik a megfelelő intézkedéseket az ilyen cselekmények elkövetőivel szemben. Az európai politikai pártok és európai politikai alapítványok belső szabályzataikba beépítik a szexuális zaklatás és a nemi alapon történő zaklatás tilalmát.

Módosítás 30

Rendeletre irányuló javaslat

7 cikk – 2 bekezdés – 2 albekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

A Hatóság dönt az európai politikai pártok és európai politikai alapítványok bejegyzéséről és nyilvántartásból való törléséről az e rendeletben előírt eljárásoknak és feltételeknek megfelelően. A Hatóság ezen túlmenően rendszeresen ellenőrzi, hogy a bejegyzett európai politikai pártok és európai politikai alapítványok folyamatosan megfelelnek-e a 3. cikkben a bejegyzésre vonatkozóan előírt feltételeknek, illetve a 4. cikk (1) bekezdésének a), b), d), e) és f) pontjában és a 6. cikk (1) bekezdésének a)–e), és g) pontjában az irányítás tekintetében előírt rendelkezéseknek.

Módosítás

A Hatóság dönt az európai politikai pártok és európai politikai alapítványok bejegyzéséről és nyilvántartásból való törléséről az e rendeletben előírt eljárásoknak és feltételeknek megfelelően. A Hatóság ezen túlmenően rendszeresen ellenőrzi, hogy a bejegyzett európai politikai pártok és európai politikai alapítványok folyamatosan megfelelnek-e a 3. cikkben a bejegyzésre vonatkozóan előírt feltételeknek, illetve a 4. cikk (1) bekezdésének a), b), d), e), f) és h) pontjában és a 6. cikk (1) bekezdésének a)–e), és g) pontjában az irányítás tekintetében előírt rendelkezéseknek.

Módosítás 31

Rendeletre irányuló javaslat

10 cikk – 5 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(5) A 9. cikk (2) bekezdésnek megfelelően a bejegyzési kérelem részeként benyújtott dokumentumok vagy alapszabály bármely módosításáról értesíteni kell a Hatóságot, **amely** az adott esettől függően a 18. cikk (2) és (4) bekezdésében előírt eljárásokkal összhangban frissíti a nyilvántartást.

Módosítás

(5) A 9. cikk (2) bekezdésnek megfelelően a bejegyzési kérelem részeként benyújtott dokumentumok vagy alapszabály bármely módosításáról **két hónapon belül** értesíteni kell a Hatóságot. **A Hatóság az ilyen módosítások fényében** adott esettől függően a 18. cikk (2) és (4) bekezdésében előírt eljárásokkal összhangban frissíti a nyilvántartást.

2022. szeptember 15., csütörtök

Módosítás 32

Rendeletre irányuló javaslat

10 cikk – 6 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(6) Az európai politikai párt tagpártjainak a 4. cikk (2) bekezdésének megfelelően a párt alapszabályához csatolt listájának naprakésszé tett változatát **évente** el kell küldeni a Hatóságnak. Minden olyan változásról, amelynek következtében egy európai politikai párt esetleg már nem felel meg a 3. cikk (1) bekezdésének b) pontjában előírt feltételnek, a változás bekövetkeztétől számított négy héten belül értesíteni kell a Hatóságot.

Módosítás

(6) Az európai politikai párt tagpártjainak a 4. cikk (2) bekezdésének megfelelően a párt alapszabályához csatolt listájának naprakésszé tett változatát **minden év szeptember 30-ig** el kell küldeni a Hatóságnak. Minden olyan változásról, amelynek következtében egy európai politikai párt esetleg már nem felel meg a 3. cikk (1) bekezdésének b) pontjában előírt feltételnek, a változás bekövetkeztétől számított négy héten belül értesíteni kell a Hatóságot.

Módosítás 33

Rendeletre irányuló javaslat

11 cikk – cím

A Bizottság által javasolt szöveg

A bejegyzésre vonatkozó feltételek és követelmények betartásának ellenőrzése

Módosítás

A bejegyzésre vonatkozó feltételek és követelmények betartásának ellenőrzése **és a nyilvántartásból való törlés indokainak a Hatóság általi vizsgálata**

Módosítás 34

Rendeletre irányuló javaslat

11 cikk – 1 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(1) A Hatóság **az e cikk (3) bekezdésében** előírt eljárás sérelme nélkül rendszeresen ellenőrzi, hogy a bejegyzett európai politikai pártok és az európai politikai alapítványok továbbra is megfelelnek-e a 3. cikkben a bejegyzésre vonatkozóan meghatározott feltételeknek, illetve a 4. cikk (1) bekezdésének a), b), d), e) és **f)** pontjában és a 6. cikk (1) bekezdésének a)–e) és g) pontjában az irányítás tekintetében előírt rendelkezéseknek.

Módosítás

(1) A Hatóság **a 11a. cikkben** előírt eljárás sérelme nélkül rendszeresen ellenőrzi, hogy a bejegyzett európai politikai pártok és az európai politikai alapítványok továbbra is megfelelnek-e a 3. cikkben a bejegyzésre vonatkozóan meghatározott feltételeknek, illetve a 4. cikk (1) bekezdésének a), b), d), e), **f)** és **h)** pontjában és a 6. cikk (1) bekezdésének a)–e) és g) pontjában az irányítás tekintetében előírt rendelkezéseknek.

2022. szeptember 15., csütörtök

Módosítás 35

Rendeletre irányuló javaslat

11 cikk – 2 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(2) Amennyiben a Hatóság megállapítja, hogy az (1) bekezdésben említett, bejegyzésre vonatkozó feltételek vagy irányításra vonatkozó rendelkezések bármelyike – kivéve a 3. cikk (1) bekezdésének d) pontjában és a 3. cikk (2) bekezdésének c) pontjában említett feltételeket – a továbbiakban már nem teljesül, úgy erről értesíti az érintett európai politikai pártot vagy alapítványt.

Módosítás

(2) Abban az esetben, ha az e cikk (1) bekezdése alapján elvégzett ellenőrzést követően a Hatóság úgy ítéli meg, hogy a nyilvántartásból való törlés 19. cikk (1) bekezdése a) pontjának i. vagy ii. alpontja szerinti egyik indoka vonatkozhat valamely európai politikai pártra vagy európai politikai alapítványra, a Hatóság erről indokolatlan késedelem nélkül értesíti az érintett európai politikai pártot vagy európai politikai alapítványt.

Abban az esetben, ha a Hatóságnak olyan körülményekről van tudomása, amely azt jelzi, hogy a nyilvántartásból való törlés 19. cikk (1) bekezdésének a) pontja vagy a 19. cikk (2) bekezdése szerinti egyik indoka vonatkozhat valamely európai politikai pártra vagy európai politikai alapítványra, a Hatóság erről indokolatlan késedelem nélkül értesíti az érintett európai politikai pártot vagy európai politikai alapítványt.

A Hatóság, amikor egy európai politikai pártot vagy európai politikai alapítványt az első vagy a második albekezdéssel összhangban értesít, felkéri az adott európai politikai pártot vagy európai politikai alapítványt, hogy az érintett információ kézhezvételétől számított egy hónapon belül nyújtsa be észrevételeit.

Módosítás 36

Rendeletre irányuló javaslat

11 cikk – 3 bekezdés – 1 albekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(3) Az Európai Parlament – saját kezdeményezésére vagy polgárok egy csoportjának indokolással ellátott kérelme nyomán, amelyet eljárási szabályzata vonatkozó rendelkezéseinek megfelelően nyújtottak be –, a Tanács vagy a Bizottság kérelmet nyújthat be a Hatósághoz annak ellenőrzése iránt, hogy egy adott európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány megfelel-e a 3. cikk (1) bekezdésének d) pontjában és a 3. cikk (2) bekezdésének c) pontjában megállapított feltételeknek. Ilyen esetekben, valamint a 19. cikk (3) bekezdésének a) pontjában említett esetekben a Hatóság felkéri a 14. cikkben említett, független kiemelkedő személyekből álló bizottságot, hogy nyilvánítson véleményt az adott ügyben. A bizottságnak két hónapon belül véleményt kell nyilvánítania.

Módosítás

(3) A 3. cikk (1) bekezdése c), f) vagy g) pontjának, a 3. cikk (2) bekezdése e), f) vagy g) pontjának, vagy az e cikk (1) bekezdésben említett irányítási rendelkezéseknek való meg nem felelés esetén a Hatóság lehetőséget ad az érintett európai politikai pártnak vagy európai politikai alapítványnak arra, hogy a (2) bekezdésben előírt határidőn belül meghozza a helyzet orvoslásához szükséges intézkedéseket. A Hatóság az érintett európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány indokolt kérésére meghosszabbíthatja a határidőt, ha és amennyiben a meghosszabbítás az európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány által tervezett korrekciós intézkedések tekintetében szükséges és helyénvaló.

2022. szeptember 15., csütörtök

Módosítás 37

Rendeletre irányuló javaslat

11 cikk – 3 bekezdés – 2 albekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Abban az esetben, ha a Hatóság olyan tényekről szerez tudomást, amelyek alapján kétségek merülhetnek fel afelől, hogy valamely konkrét európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány megfelel-e a 3. cikk (1) bekezdésének d) pontjában és a 3. cikk (2) bekezdésének c) pontjában említett feltételeknek, a Hatóság erről tájékoztatja az Európai Parlamentet, a Tanácsot és a Bizottságot annak lehetővé tétele céljából, hogy bármelyikük előterjeszthesse az ellenőrzésre vonatkozóan az első albekezdésben említett kérelmet. Az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság az első albekezdésben foglaltak sérelme nélkül, a fent nevezett tájékoztatás kézhezvételétől számított két hónapon belül jelzi szándékát.

Módosítás

törölve

Módosítás 38

Rendeletre irányuló javaslat

11 cikk – 3 bekezdés – 3 albekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Az első és a második albekezdésben foglalt eljárások az európai parlamenti választásokat megelőző két hónap folyamán nem kezdeményezhetők. Ez az időbeli korlátozás nem alkalmazandó a 12. cikkben szereplő eljárás tekintetében.

Módosítás

törölve

Módosítás 39

Rendeletre irányuló javaslat

11 cikk – 3 bekezdés – 4 albekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

A Hatóság a bizottság véleményét figyelembe véve határoz a szóban forgó európai politikai pártnak vagy európai politikai alapítványnak a nyilvántartásból való törléséről. A Hatóság határozatát megfelelően indokolni kell.

Módosítás

törölve

2022. szeptember 15., csütörtök

Módosítás 40

Rendeletre irányuló javaslat

11 cikk – 3 bekezdés – 5 albekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

A Hatóság a 3. cikk (1) bekezdésének d) pontjában vagy a 3. cikk (2) bekezdésének c) pontjában előírt feltételeknek való megfelelés hiányára hivatkozva csak akkor hozhat a nyilván tartásból való törlésre vonatkozó határozatot, ha a nevezett feltételek megsértése nyilvánvaló és súlyos. E határozatot a (4) bekezdésben foglalt eljárás keretében kell meghozni.

Módosítás

törölve

Módosítás 41

Rendeletre irányuló javaslat

11 cikk – 4 bekezdés – 1 albekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(4) A Hatóság azon határozatáról, hogy egy európai politikai pártot vagy európai politikai alapítványt a 3. cikk (1) bekezdésének d) pontjában vagy a 3. cikk (2) bekezdésének c) pontjában előírt feltételek tiszteletben tartásának nyilvánvaló és súlyos megsértése miatt töröl a nyilván tartásból, értesíteni kell az Európai Parlamentet és a Tanácsot. A határozat csak akkor lép hatályba, ha a határozatról szóló értesítésnek az Európai Parlament és a Tanács számára történő megküldésétől számított három hónapon belül nem érkezik kifogás az Európai Parlament és a Tanács részéről, illetve ha ezen időtartam leteltét megelőzően mind az Európai Parlament, mind a Tanács tájékoztatta a Hatóságot arról, hogy nem fog kifogást emelni. Az Európai Parlament és a Tanács kifogása esetén az európai politikai párt vagy alapítvány továbbra is bejegyezve marad.

Módosítás

(4) A (2) és a (3) bekezdésben említett időszakok lejártakor, vagy az érintett európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány korrekciós intézkedésekre vonatkozó észrevételeinek vagy tájékoztatásának az említett időszakon belül történő kézhezvételekor a Hatóság indokolatlan késedelem nélkül és az európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány által benyújtott észrevételek fényében értékeli, hogy a 19. cikk (1) bekezdésének a) pontja vagy a 19. cikk (2) bekezdése szerinti nyilván tartásból való törlési okok bármelyike fennáll-e az európai politikai pártra vagy európai politikai alapítványra vonatkozóan.

Módosítás 42

Rendeletre irányuló javaslat

11 cikk – 4 bekezdés – 2 albekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Az Európai Parlament és a Tanács a határozat ellen csak olyan okokból emelhet kifogást, amelyek a 3. cikk (1) bekezdésének d) pontjában és a 3. cikk (2) bekezdésének c) pontjában említett, a bejegyzésre vonatkozó feltételek teljesülésének értékelésével függnek össze.

Módosítás

törölve

2022. szeptember 15., csütörtök

Módosítás 43

Rendeletre irányuló javaslat

11 cikk – 4 bekezdés – 3 albekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Az érintett európai politikai pártot vagy európai politikai alapítványt tájékoztatni kell arról, hogy a Hatóság által hozott, a nyilvántartásból való törlésre vonatkozó határozat ellen kifogást emeltek.

Módosítás

törölve

Módosítás 44

Rendeletre irányuló javaslat

11 cikk – 4 bekezdés – 4 albekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Az Európai Parlament és a Tanács a Szerződésekkel összhangban meghatározott saját döntéshozatali szabályaiknak megfelelően foglalnak állást. Minden kifogást megfelelően indokolni kell, és nyilvánosságra kell hozni.

Módosítás

törölve

Módosítás 45

Rendeletre irányuló javaslat

11 cikk – 5 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(5) Amennyiben a Hatóság arra vonatkozó határozata ellen, hogy egy európai politikai pártot vagy egy európai politikai alapítványt töröl a nyilvántartásból, nem emeltek kifogást a (4) bekezdésben említett eljárás szerint, úgy e határozatot a nyilvántartásból való törlés részletes indoklásával együtt kézbesíteni kell az érintett európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány részére, és közzé kell tenni az Európai Unió Hivatalos Lapjában. A határozat az EUMSZ 297. cikke szerinti értesítéssel jogerőssé válik.

Módosítás

törölve

Módosítás 46

Rendeletre irányuló javaslat

11 cikk – 6 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(6) Az európai politikai alapítványt automatikusan megfosztják e jogállásától, amennyiben az európai politikai pártot, amelyhez kapcsolódik, törlik a nyilvántartásból.

Módosítás

törölve

2022. szeptember 15., csütörtök

Módosítás 47

Rendeletre irányuló javaslat

11 a cikk (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

11a. cikk

Az Unió alapját képező értékekhez kapcsolódó bejegyzési feltételek ellenőrzése

(1) Az Európai Parlament – saját kezdeményezésére vagy polgárok egy csoportjának indokolással ellátott kérelme nyomán, amelyet eljárási szabályzata vonatkozó rendelkezéseinek megfelelően nyújtottak be –, a Tanács vagy a Bizottság kérelmet nyújthat be a Hatósághoz annak ellenőrzése iránt, hogy egy adott európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány megfelel-e a 3. cikk (1) bekezdésének d) és e) pontjában és a 3. cikk (2) bekezdésének c) és d) pontjában megállapított feltételeknek. Ilyen esetekben és a 11b. cikk (2) bekezdésében említett esetekben a Hatóság indokolatlan késedelem nélkül tájékoztatja az érintett európai politikai pártot vagy európai politikai alapítványt, felkéri, hogy nyújtsa be észrevételeit, és lehetőséget biztosít számára, hogy egy hónapon belül intézkedéseket vezessen be a helyzet orvoslására.

A Hatóság az érintett európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány indokolt kérésére meghosszabbíthatja az időszakot, ha a meghosszabbítás az európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány által tervezett korrekciós intézkedések tekintetében szükséges és helyénvaló.

Az első és a második albekezdésben említett időszak lejártakor, vagy az érintett európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány korrekciós intézkedésekre vonatkozó észrevételeinek és tájékoztatásának az említett időszakon belül történő kézhezvételét követően a Hatóság benyújtja az érintett európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány által tett észrevételeket és adott esetben az adott párt vagy alapítvány által hozott korrekciós intézkedések leírását a 14. cikkben említett független kiemelkedő személyek bizottságának, és kikéri e bizottság véleményét a témában. A bizottságnak két hónapon belül véleményt kell nyilvánítania.

Abban az esetben, ha a Hatóság olyan tényekről szerez tudomást, amelyek kétségeket vetnek fel afelől, hogy valamely konkrét európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány megfelel-e a 3. cikk (1) bekezdésének d) és e) pontjában és a 3. cikk (2) bekezdésének c) és d) pontjában említett feltételeknek, a Hatóság erről tájékoztatja az Európai Parlamentet, a Tanácsot és a Bizottságot annak lehetővé tétele céljából, hogy bármelyikük előterjeszthesse az ellenőrzésre vonatkozóan az első albekezdésben említett kérelmet. Az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság az első albekezdésben foglaltak sérelme nélkül, a fent említett tájékoztatás kézhezvételétől számított két hónapon belül kinyilvánítja szándékát, hogy ellenőrzés iránti kérelmet kíván benyújtani.

2022. szeptember 15., csütörtök

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(2) Az (1) bekezdésben foglalt eljárások az európai parlamenti választásokat megelőző két hónap folyamán nem kezdeményezhetők.

(3) A Hatóság dönt az érintett európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány nyilvántartásból való törléséről, figyelembe véve a 14. cikkben említett, független kiemelkedő személyekből álló bizottság véleményét. A Hatóság határozatát megfelelően indokolni kell.

(4) A Hatóság a 3. cikk (1) bekezdésének d) vagy e) pontjában vagy a 3. cikk (2) bekezdésének c) vagy d) pontjában előírt feltételeknek való megfelelés hiányára hivatkozva csak akkor hozhat a nyilvántartásból való törlésre vonatkozó határozatot, ha a nevezett feltételek megsértése nyilvánvaló és súlyos. E határozatot az (5) bekezdésben foglalt eljárás keretében kell meghozni.

(5) A Hatóság azon határozatáról, hogy egy európai politikai pártot vagy európai politikai alapítványt a 3. cikk (1) bekezdésének d) vagy e) pontjában vagy a 3. cikk (2) bekezdésének c) vagy d) pontjában előírt feltételek tiszteletben tartásának nyilvánvaló és súlyos megsértése miatt töröl a nyilvántartásból, értesíteni kell az Európai Parlamentet és a Tanácsot. A határozat csak akkor lép hatályba, ha a határozatról szóló értesítésnek az Európai Parlament és a Tanács számára történő megküldésétől számított három hónapon belül nem érkezik kifogás ezek részéről, vagy ha ezen időtartam leteltét megelőzően mind az Európai Parlament, mind a Tanács tájékoztatta a Hatóságot arról, hogy nem fog kifogást emelni. Az Európai Parlament és a Tanács kifogása esetén az európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány továbbra is bejegyezve marad.

(6) Az Európai Parlament és a Tanács a Hatóság egy európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány nyilvántartásból való törléséről szóló határozata ellen csak olyan okokból emelhet kifogást, amelyek a 3. cikk (1) bekezdésének d) vagy e) pontjában vagy a 3. cikk (2) bekezdésének c) vagy d) pontjában említett, a bejegyzésre vonatkozó feltételek teljesülésének értékelésével függnek össze.

(7) Ha kifogást emelnek a Hatóság valamely európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány nyilvántartásból való törléséről szóló határozata ellen, a Hatóság tájékoztatja az érintett európai politikai pártot vagy európai politikai alapítványt a kifogásról.

(8) Az Európai Parlament és a Tanács a Szerződésekkel összhangban meghatározott saját döntéshozatali szabályainak megfelelően foglal állást. A Hatóságnak az európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány nyilvántartásból való törlésére vonatkozó határozatával szemben emelt bármely kifogást megfelelően indokolni kell és nyilvánosságra kell hozni.

2022. szeptember 15., csütörtök

Módosítás 48
Rendeletre irányuló javaslat
11 b cikk (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

11b. cikk**A nemzeti jog szerinti kötelezettségek ellenőrzése**

(1) Ha valamely európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány megszegte a 17. cikk (2) bekezdésének első albekezdése értelmében alkalmazandó nemzeti jog szerinti vonatkozó kötelezettségeket, és ha a Charta 12. cikkében foglalt egyesülési szabadság alapvető joga és az európai politikai pártok pluralizmusa biztosításának szükségessége fényében ez a mulasztás kellően súlyos ahhoz, hogy indokolja a nyilvántartásból való törlést, az adott európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány székhelye szerinti tagállam a nyilvántartásból való törlésre irányuló kérelemmel fordulhat a Hatósághoz. A kérelmet megfelelően indokolni kell. A kérelemben pontosan és kimerítően azonosítani kell a jogellenes tevékenységeket és a be nem tartott konkrét nemzeti követelményeket.

Amennyiben a tagállami kérelem kizárólag vagy túlnyomó részben az EUSZ 2. cikkében rögzített uniós alapértékek tiszteletben tartásával kapcsolatos elemekre vonatkozik, a Hatóság a 11a. cikk szerinti ellenőrzési eljárást kezdeményez.

Bármely egyéb ügyben, amikor a tagállam az első albekezdés szerinti kérelmében megerősíti, hogy az ilyen kérelem ellen nemzeti szinten hatékony jogorvoslat áll rendelkezésre, és hogy az ilyen kérelemmel kapcsolatos valamennyi jogorvoslati lehetőség kimerült, a Hatóság az érintett európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány képviselőjének meghallgatását követően értékeli, hogy a 19. cikk (1) bekezdésének d) pontja szerinti törlési indok alkalmazandó-e az érintett európai politikai pártra vagy európai politikai alapítványra.

(2) Ha valamely európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány súlyosan megszegte a 17. cikk (2) bekezdésének második albekezdése értelmében alkalmazandó nemzeti jog szerinti kötelezettségeket, és amennyiben az ügy kizárólag vagy túlnyomó részben az EUSZ 2. cikkében rögzített uniós alapértékek tiszteletben tartásával kapcsolatos, az érintett tagállam az (1) bekezdés első albekezdésével összhangban kérelemmel fordulhat a Hatósághoz. A Hatóság az (1) bekezdés második albekezdése szerint jár el.

(3) A Hatóság valamennyi esetben indokolatlan késedelem nélkül jár el. A Hatóság tájékoztatja az érintett tagállamot és az érintett európai politikai pártot vagy európai politikai alapítványt a nyilvántartásból való törlésre irányuló indoklással ellátott kérelmet követően tett lépésekről.

2022. szeptember 15., csütörtök

Módosítás 49

Rendeletre irányuló javaslat

12 cikk – 2 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(2) **Ha a Hatóság értesül** az (EU) 2016/679 rendelet 4. cikkének 21. **pontja értelmében vett valamely** nemzeti felügyeleti **hatóság** által hozott olyan határozatról, amely **megállapítja**, hogy valamely természetes vagy jogi személy megsértette a személyes adatok védelmére vonatkozó, alkalmazandó szabályokat, továbbá ha e határozatból az következik, vagy egyébként alapos okkal feltételezhető, hogy a jogsértés valamely európai politikai pártnak vagy európai politikai alapítványnak az európai parlamenti választásokkal összefüggő politikai tevékenységéhez kapcsolódik, a Hatóság az e rendelet 14. cikkében hivatkozott, független kiemelkedő személyek bizottsága elé terjeszti ezt az ügyet. A Hatóság szükség esetén kapcsolatba léphet az érintett nemzeti felügyeleti hatósággal.

Módosítás

(2) **A Hatóságot értesíteni kell** az (EU) 2016/679 rendelet 4. cikkének 21. **pontjában szereplő meghatározás szerinti** nemzeti **szintű** felügyeleti **hatóságok** által hozott **minden** olyan határozatról, amely **azt állapítja meg**, hogy valamely természetes vagy jogi személy megsértette a személyes adatok védelmére vonatkozó, alkalmazandó szabályokat, továbbá ha e határozatból az következik, vagy egyébként alapos okkal feltételezhető, hogy a jogsértés valamely európai politikai pártnak vagy európai politikai alapítványnak az európai parlamenti választásokkal összefüggő politikai tevékenységéhez kapcsolódik, a Hatóság az e rendelet 14. cikkében hivatkozott, független kiemelkedő személyek bizottsága elé terjeszti ezt az ügyet. A Hatóság szükség esetén kapcsolatba léphet az érintett nemzeti felügyeleti hatósággal.

Módosítás 50

Rendeletre irányuló javaslat

12 cikk – 4 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(4) A Hatóság a bizottság véleményét figyelembe véve, a 30. cikk (2) bekezdése a) pontjának vii. alpontja szerint határoz arról, hogy a szóban forgó európai politikai pártra vagy európai politikai alapítványra pénzügyi szankciókat szab-e ki. A Hatóság határozatát megfelelő indokolással kell ellátni, különösen a bizottság véleménye tekintetében, és haladéktalanul közzé kell tenni.

Módosítás

(4) A Hatóság a bizottság véleményét figyelembe véve, a 30. cikk (1) bekezdése a) pontjának vii. alpontja szerint határoz arról, hogy a szóban forgó európai politikai pártra vagy európai politikai alapítványra pénzügyi szankciókat szab-e ki. A Hatóság határozatát megfelelő indokolással kell ellátni, különösen a bizottság véleménye tekintetében, és haladéktalanul közzé kell tenni.

Módosítás 51

Rendeletre irányuló javaslat

12 cikk – 5 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(5) Az e cikkben meghatározott eljárás nem érinti a 11. cikkben meghatározott eljárást.

Módosítás

(5) Az e cikkben meghatározott eljárás nem érinti a 11., **a 11a. és a 11b.** cikkben meghatározott eljárást. **A 11a. cikk (2) bekezdésében említett időszak nem alkalmazandó az e cikkben meghatározott eljárásra.**

2022. szeptember 15., csütörtök

Módosítás 52

Rendeletre irányuló javaslat

13 cikk – 1 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

A Hatóság évente jelentést készít és tesz közzé az európai politikai pártok politikai reklámtevékenységéről. Ez a jelentés tartalmazza az európai politikai pártok által az 5. cikk (4) bekezdésének megfelelően közzétett, az adott jelentéstételi évre vonatkozó **jelentések tényszerű összefoglalását, valamint az 5. cikk (6) bekezdése szerint kijelölt nemzeti szabályozó hatóságok vagy az 5. cikk (7) bekezdésében említett felügyeleti hatóságok azon határozatait, amelyek megállapítják, hogy valamely európai politikai párt megsértette e rendelet 5. cikkét.**

Módosítás

A Hatóság évente jelentést készít és tesz közzé az európai politikai pártok politikai reklámtevékenységéről. Ez a jelentés tartalmazza az európai politikai pártok által az 5. cikk (4) bekezdésének megfelelően közzétett, az adott jelentéstételi évre vonatkozó **jelentéseket.**

Módosítás 53

Rendeletre irányuló javaslat

19 cikk – 1 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(1) Az európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány **a 11. cikk (5) bekezdése szerinti határozat kézbesítésével elveszíti európai jogi személyiségét.**

Módosítás

(1) Az európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány **elveszíti európai jogi személyiségét, amikor a Hatóság határozatával törli a nyilvántartásból:**

a) ha a 11. cikkben meghatározott eljárás keretében a Hatóság megállapítja, hogy

i. a 3. cikk (1) bekezdésének a), b), c), f) vagy g) pontjában vagy a 3. cikk (2) bekezdésének a), b), e), f) vagy g) pontjában meghatározott bejegyzési feltételek egyikét a szóban forgó európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány nem teljesíti;

ii. a 4. cikk (1) bekezdésének a), b), d), e), f), h) vagy i) pontjában vagy a 6. cikk (1) bekezdésének a)–e) vagy g) pontjában meghatározott irányítási rendelkezések egyikét a szóban forgó európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány nem tartja be;

iii. a szóban forgó európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet 136. cikke (1) bekezdésében említett kizárást indokoló helyzet valamelyikében van;

2022. szeptember 15., csütörtök

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

iv. a szóban forgó európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány bejegyzéséről szóló határozat olyan, a bejegyzésről szóló határozat szempontjából meghatározó jellegű információkon alapul, amelyek helytelenek vagy félrevezetőek voltak, vagy a határozat megtévesztés révén született;

b) ha a 11a. cikkben meghatározott eljárás keretében a Hatóság megállapítja, hogy a 3. cikk (1) bekezdésének d) vagy e) pontjában vagy a 3. cikk (2) bekezdésének c) vagy d) pontjában az EUSZ 2. cikkében rögzített értékek tiszteletben tartása tekintetében meghatározott bejegyzési feltételeket a szóban forgó európai politikai párt, vagy annak tagpártjai, vagy a szóban forgó európai politikai alapítvány, vagy annak tagszervezetei nyilvánvalóan és súlyosan megsértették;

c) az érintett európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány kérésére; vagy

d) a 11b. cikk (1) és (3) bekezdésében meghatározott követelményeket teljesítő tagállam kérésére.

Módosítás 54

Rendeletre irányuló javaslat

19 cikk – 2 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(2) Az európai politikai pártot vagy az európai politikai alapítványt a Hatóság határozatával az alábbi esetekben törölni kell a nyilvántartásból:

a) a 11. cikk (2)–(5) bekezdése szerint elfogadott határozat következményeként;

b) a 11. cikk (6) bekezdésében foglalt körülmények fennállása esetén;

c) az érintett európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány kérésére;

d) a (3) bekezdése első albekezdésének b) pontjában említett esetekben.

(2) Ha a Hatóság úgy határoz, hogy törli az európai politikai pártot a nyilvántartásból, a hozzá kapcsolódó európai politikai alapítványt is törölnie kell a nyilvántartásból.

2022. szeptember 15., csütörtök

Módosítás 55

Rendeletre irányuló javaslat

19 cikk – 3 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(3) **Ha valamely európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány súlyosan megszegte a 17. cikk (2) bekezdésének első albekezdése értelmében alkalmazandó nemzeti jog szerinti kötelezettségeket, a székhely szerinti tagállam a nyilvántartásból való törlésre irányuló, megfelelő indokolással ellátott kérelemmel fordulhat a Hatósághoz, amelyben pontosan és kimerítően felsorolja a jogellenes cselekményeket és az egyes, be nem tartott nemzeti előírásokat. Ilyen esetben a Hatóság:**

- a) a kizárólag vagy túlnyomó részben az EUSZ 2. cikkében kinyilvánított uniós alapértékek tiszteletben tartásával kapcsolatos ügyek esetében e rendelet 11. cikkének (3) bekezdésével összhangban ellenőrzési eljárást kezdeményez. E rendelet 11. cikkének (4), (5) és (6) bekezdése szintén alkalmazandó;
- b) bármely más ügy esetében, és amennyiben a tagállam indokolással ellátott kérelme megerősíti, hogy minden nemzeti jogorvoslati lehetőséget kimerítettek, úgy határoz, hogy az érintett európai politikai pártot és európai politikai alapítványt törli a nyilvántartásból.

Ha valamely európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány súlyosan megszegte a 17. cikk (2) bekezdésének második albekezdése értelmében alkalmazandó nemzeti jog szerinti kötelezettségeket, és amennyiben az ügy kizárólag vagy túlnyomó részben az EUSZ 2. cikkében kinyilvánított uniós alapértékek tiszteletben tartásával kapcsolatos, az érintett tagállam e bekezdés első albekezdésével összhangban kérelemmel fordulhat a Hatósághoz. A Hatóság e bekezdés első albekezdésének a) pontja szerint jár el.

A Hatóság valamennyi esetben indokolatlan késedelem nélkül jár el. A Hatóság tájékoztatja az érintett tagállamot és az érintett európai politikai pártot vagy európai politikai alapítványt a nyilvántartásból való törlésre irányuló indokolással ellátott kérelmet követően tett lépésekről.

Módosítás 56

Rendeletre irányuló javaslat

19 cikk – 4 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(4) A Hatóság meghatározza az (1) bekezdésben említett közzététel időpontját, miután konzultált azzal a tagállammal, amelyben az európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány székhelye található.

Módosítás

(3) **A Hatóságnak az európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány nyilvántartásból való törlésére vonatkozó határozatát az érintett európai politikai pártnak vagy európai politikai alapítványnak kell címezni és erről értesíteni is kell az érintettet. A határozatot az Európai Unió Hivatalos Lapjában ki kell hirdetni.**

Módosítás

törölve

2022. szeptember 15., csütörtök

Módosítás 57

Rendeletre irányuló javaslat

20 cikk – 1 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(1) Az e rendeletben meghatározott feltételek és eljárások alapján bejegyzett európai politikai párt, amely legalább egy tagja által képviselteti magát az Európai Parlamentben, és amelyre az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet 136. cikkének (1) bekezdésében említett kizárást okozó helyzetek egyike sem vonatkozik, az Európai Unió általános költségvetéséből nyújtott finanszírozásért folyamodhat az Európai Parlament engedélyezésre jogosult tisztviselője által közzétett **hozzájárulási** felhívásban foglalt feltételeknek megfelelően.

Módosítás

(1) Az e rendeletben meghatározott feltételek és eljárások alapján bejegyzett európai politikai párt, amely legalább egy tagja által képviselteti magát az Európai Parlamentben, és amelyre az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet 136. cikkének (1) bekezdésében említett kizárást okozó helyzetek egyike sem vonatkozik, az Európai Unió általános költségvetéséből nyújtott finanszírozásért folyamodhat az Európai Parlament engedélyezésre jogosult tisztviselője által közzétett, **az Európai Unió általános költségvetéséből folyósítandó hozzájárulásra irányuló** felhívásban foglalt feltételeknek megfelelően.

Módosítás 58

Rendeletre irányuló javaslat

20 cikk – 3 bekezdés – 1 a albekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

Az európai parlamenti közvetlen tagság akkor fogadható el, ha egy európai parlamenti képviselő nem tagja valamely európai politikai párthoz kapcsolódó nemzeti vagy regionális pártnak.

Módosítás 59

Rendeletre irányuló javaslat

20 cikk – 5 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(5) **A pénzügyi hozzájárulás formájában** visszatéríthető kiadások a 24. és 25. cikkben rögzített keretek között az igazgatási kiadásokat, valamint a technikai segítségnyújtással, értekezletekkel, kutatással, határokon átnyúló rendezvényekkel, tanulmányokkal, tájékoztatással és kiadványokkal kapcsolatos kiadásokat és a kampányokhoz kötődő kiadásokat foglalják magukban.

Módosítás

(5) **Az Európai Unió általános költségvetéséből származó pénzügyi hozzájárulásból** visszatéríthető kiadások a 24. és 25. cikkben rögzített keretek között az igazgatási kiadásokat, valamint a technikai segítségnyújtással, értekezletekkel, kutatással, határokon átnyúló rendezvényekkel, tanulmányokkal, tájékoztatással és kiadványokkal kapcsolatos kiadásokat és a kampányokhoz kötődő kiadásokat foglalják magukban.

2022. szeptember 15., csütörtök

Módosítás 60

Rendeletre irányuló javaslat

21 cikk – 1 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(1) Ahhoz, hogy az Európai Unió általános költségvetéséből finanszírozásban részesüljön, az e rendelet 20. cikke (1) vagy (2) bekezdésében foglalt feltételeknek megfelelő európai politikai pártnak vagy európai politikai alapítványnak **a** hozzájárulási vagy pályázati felhívás közzétételét követően kérelmet kell benyújtania az Európai Parlamenthez.

Módosítás

(1) Ahhoz, hogy az Európai Unió általános költségvetéséből finanszírozásban részesüljön, az e rendelet 20. cikke (1) vagy (2) bekezdésében foglalt feltételeknek megfelelő európai politikai pártnak vagy európai politikai alapítványnak **az Európai Unió általános költségvetéséből származó** hozzájárulási vagy pályázati felhívás közzétételét követően kérelmet kell benyújtania az Európai Parlamenthez.

Módosítás 61

Rendeletre irányuló javaslat

21 cikk – 2 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(2) A kérelem benyújtásakor az európai politikai pártnak és az európai politikai alapítványnak meg kell felelnie a 26. cikkben felsorolt kötelezettségeknek. A kérelme benyújtásának napjától a pénzügyi év végéig vagy **a** hozzájárulás vagy támogatás tárgyát képező intézkedés végéig szerepelnie kell a nyilvántartásban, valamint nem sújthatja a 30. cikk (1) bekezdésében, **illetve** (2) bekezdése a) pontjának v.–**ix.** alpontjában foglalt szankciók egyike sem.

Módosítás

(2) A kérelem benyújtásakor az európai politikai pártnak és az európai politikai alapítványnak meg kell felelnie a 26. cikkben felsorolt kötelezettségeknek. A kérelme benyújtásának napjától a pénzügyi év végéig vagy **az Európai Unió általános költségvetéséből származó** hozzájárulás vagy támogatás tárgyát képező intézkedés végéig szerepelnie kell a nyilvántartásban, valamint nem sújthatja a 30. cikk (1) bekezdésében **és a 30. cikk** (2) bekezdése a) pontjának v. **és vi.** alpontjában foglalt szankciók egyike sem.

Módosítás 62

Rendeletre irányuló javaslat

21 cikk – 3 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(3) Az európai politikai pártnak kérelmében bizonyítékot kell benyújtania arra vonatkozóan, hogy uniós tagpártjai rendszerint a kérelem benyújtásának végső határidejét megelőző 12 hónap során honlapjukon a 4. cikk (1) bekezdése i. pontjának megfelelően folyamatosan közzétették az európai politikai párt politikai programját és logóját.

Módosítás

törölve

2022. szeptember 15., csütörtök

Módosítás 63

Rendeletre irányuló javaslat

21 cikk – 4 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(4) Az európai politikai pártnak kérelmében bizonyítékot kell benyújtania arra vonatkozóan, hogy megfelel a 4. cikk (1) bekezdése j) pontjának, és hogy tagpártjai a kérelem benyújtásának időpontját megelőző 12 hónap során folyamatosan közzétették honlapjukon a legutóbbi európai parlamenti választásokon induló jelöltek között a nemek képviseletére, valamint az európai parlamenti képviselők körében a nemek képviseletének alakulására vonatkozó információkat.

Módosítás

törölve

Módosítás 64

Rendeletre irányuló javaslat

21 cikk – 5 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(5) Az európai politikai pártnak kérelmében bizonyítékot kell benyújtania arra vonatkozóan, hogy megfelel az 5. cikknek, naprakész belső szabályzattal rendelkezik a politikai reklámtévékenység alkalmazására vonatkozóan, és azt a kérelmek benyújtásának határidejét megelőző 12 hónap során érvényre juttatta.

Módosítás

törölve

Módosítás 65

Rendeletre irányuló javaslat

21 cikk – 7 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(7) Az Európai Parlament engedélyezésre jogosult tisztviselője a hozzájárulási vagy pályázati felhívás lezárását követően három hónapon belül határozatot hoz, és az (EU, Euratom) 2018/1046 rendeletnek megfelelően engedélyezi és kezeli a megfelelő előirányzatokat.

Módosítás

(7) Az Európai Parlament engedélyezésre jogosult tisztviselője **az Európai Unió általános költségvetéséből történő** hozzájárulási vagy pályázati felhívás lezárását követően három hónapon belül határozatot hoz, és az (EU, Euratom) 2018/1046 rendeletnek megfelelően engedélyezi és kezeli a megfelelő előirányzatokat.

Módosítás 66

Rendeletre irányuló javaslat

23 cikk – cím

A Bizottság által javasolt szöveg

Adományok, hozzájárulások és saját források

Módosítás

Adományok, hozzájárulások, **társulási díjak** és **kiegészítő** saját források

2022. szeptember 15., csütörtök

Módosítás 67

Rendeletre irányuló javaslat

23 cikk – 2 bekezdés – 1 albekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(2) Az európai politikai párt és az európai politikai alapítvány éves pénzügyi beszámolójának 26. cikk szerinti benyújtásakor egyúttal a támogatók listáját is továbbítja, az általuk nyújtott adományokkal együtt, megjelölve az egyes adományok jellegét és értékét. Ez a bekezdés az európai politikai pártok tagpártjai és az európai politikai alapítványok tagszervezetei által nyújtott hozzájárulásokra is alkalmazandó.

Módosítás

(2) Az európai politikai párt és az európai politikai alapítvány éves pénzügyi beszámolójának 26. cikk szerinti benyújtásakor egyúttal a támogatók listáját is továbbítja, az általuk nyújtott adományokkal együtt, megjelölve az egyes adományok jellegét és értékét. Ez a bekezdés az európai politikai pártok tagpártjai és az európai politikai alapítványok tagszervezetei által nyújtott hozzájárulásokra **és társulási díjakra, valamint az európai politikai pártok és európai politikai alapítványok egyes tagjai által befizetett, 1 500 EUR-t meghaladó hozzájárulásokra** is alkalmazandó.

Módosítás 68

Rendeletre irányuló javaslat

23 cikk – 2 bekezdés – 2 albekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

A természetes személyektől származó, 1 500 EUR értéket meghaladó, de legfeljebb 3 000 EUR értékű adományok esetében az érintett európai politikai pártnak vagy európai politikai alapítványnak jeleznie kell, hogy a megfelelő **adományozók** a 36. cikk (1) bekezdése e) pontjával összhangban hozzájárultak-e előzetesen írásban a nyilvánosságra hozatalhoz.

Módosítás

A természetes személyektől származó, 1 500 EUR értéket meghaladó, de legfeljebb 3 000 EUR értékű adományok **és hozzájárulások** esetében az érintett európai politikai pártnak vagy európai politikai alapítványnak jeleznie kell, hogy a megfelelő **természetes személyek** a 36. cikk (1) bekezdése e) pontjával összhangban hozzájárultak-e előzetesen írásban a nyilvánosságra hozatalhoz.

Módosítás 69

Rendeletre irányuló javaslat

23 cikk – 3 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(3) Az európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány által az európai parlamenti választásokat megelőző hat hónapos időszakon belül kapott adományokat **és az ezen adományokból finanszírozott kiadásokat** hetente, írásban, a (2) bekezdésnek megfelelően be kell jelenteni a Hatóságnak.

Módosítás

(3) Az európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány által az európai parlamenti választásokat megelőző hat hónapos időszakon belül kapott adományokat hetente, írásban, a (2) bekezdésnek megfelelően be kell jelenteni a Hatóságnak.

2022. szeptember 15., csütörtök

Módosítás 70

Rendeletre irányuló javaslat

23 cikk – 5 bekezdés – 1 albekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(5) Az európai politikai pártok és az európai politikai alapítványok **minden olyan adomány esetében, amelynek értéke meghaladja a 3 000 EUR-t, felkérlik az adományozókat**, hogy bocsássák rendelkezésre a megfelelő azonosításukhoz szükséges információkat. Az európai politikai pártok és az európai politikai alapítványok a Hatóság kérésére továbbítják számára a kapott információkat.

Módosítás

(5) Az európai politikai pártok és az európai politikai alapítványok **az egyetlen adományozótól származó, éves szinten összesítve a 3 000 EUR értéket meghaladó adományok tekintetében kérik**, hogy **az adományozók** bocsássák rendelkezésre a megfelelő azonosításukhoz szükséges információkat. Az európai politikai pártok és az európai politikai alapítványok a Hatóság kérésére továbbítják számára a kapott információkat.

Módosítás 71

Rendeletre irányuló javaslat

23 cikk – 5 bekezdés – 2 albekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

A Hatóság formanyomtatványt dolgoz ki az első **albekezdés alkalmazásában történő használatra**.

Módosítás

A Hatóság formanyomtatványt dolgoz ki az első **albekezdésben említett adományozók azonosítására**.

Módosítás 72

Rendeletre irányuló javaslat

23 cikk – 6 bekezdés – a pont

A Bizottság által javasolt szöveg

a) névtelen adományokat vagy **hozzájárulásokat**;

Módosítás

a) névtelen adományokat, **hozzájárulásokat** vagy **társulási díjakat**;

Módosítás 73

Rendeletre irányuló javaslat

23 cikk – 6 bekezdés – d pont

A Bizottság által javasolt szöveg

d) **harmadik országbeli** magánszervezetektől vagy olyan **harmadik országból származó** magánszemélyektől származó adományokat, akik nem rendelkeznek szavazati joggal az európai parlamenti választásokon.

Módosítás

d) **Unión kívüli** magánszervezetektől vagy olyan **Unión kívüli** magánszemélyektől származó adományokat, akik nem rendelkeznek szavazati joggal az európai parlamenti választásokon.

2022. szeptember 15., csütörtök

Módosítás 74

Rendeletre irányuló javaslat

23 cikk – 8 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(8) A Hatóság ellenőrzéseket hajt végre, amennyiben alapos okkal feltételezi, hogy az adományt e rendelet megsértésével **juttatták**. E célból kiegészítő információkat kérhet az európai politikai párttól vagy európai politikai alapítványtól és annak támogatóitól.

Módosítás

(8) A Hatóság ellenőrzéseket hajt végre, amennyiben alapos okkal feltételezi, hogy az adományt e rendelet megsértésével **fogadták el**. E célból kiegészítő információkat kérhet az európai politikai párttól vagy európai politikai alapítványtól és annak támogatóitól.

Módosítás 75

Rendeletre irányuló javaslat

23 cikk – 9 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(9) Az európai politikai **párt azon tagjaitól, amelyek valamely tagállamban rendelkeznek székhellyel, illetve akik annak állampolgárai, vagy olyan tagpártjaitól, amelyek az Európa Tanács valamely tagállamában rendelkeznek székhellyel, a hozzájárulás elfogadható. A tagi hozzájárulások teljes értéke** nem haladhatja meg az **európai politikai** párt éves költségvetésének 40 %-át. **Az Unión kívüli országban székhellyel rendelkező tagpártok hozzájárulásainak értéke nem haladhatja meg a tagok összes hozzájárulásának 10 %-át.**

Módosítás

(9) Az európai politikai **pártnak nyújtott** hozzájárulások **összértéke** nem haladhatja meg **a** párt éves költségvetésének 40 %-át.

Módosítás 76

Rendeletre irányuló javaslat

23 cikk – 9 a bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(9a) Az európai politikai pártnak fizetett társulási díjak **összértéke** nem haladhatja meg az adott pártnak nyújtott hozzájárulások összértékének 20 %-át. A társulási díjakat csak az európai politikai párt által megállapított, általánosan alkalmazandó szabályoknak megfelelően és összegkeretben lehet befizetni.

2022. szeptember 15., csütörtök

Módosítás 77

Rendeletre irányuló javaslat

23 cikk – 10 bekezdés – 1 albekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(10) Az európai politikai alapítvány azon tagjaitól, amelyek valamely tagállamban rendelkeznek székhellyel, illetve akik annak állampolgárai, vagy olyan tagszervezeteitől, amelyek az Európa Tanács valamely tagállamában rendelkeznek székhellyel, és attól az európai politikai párttól, amelyhez kapcsolódik, a hozzájárulás elfogadható. A tagi hozzájárulások teljes értéke nem haladhatja meg az európai politikai alapítvány éves költségvetésének 40 %-át, és e hozzájárulások nem származhatnak olyan forrásból, amelyet valamely európai politikai párt e rendelet szerint az Európai Unió általános költségvetéséből kapott. Az Unión kívüli országban székhellyel rendelkező tagszervezetek hozzájárulásainak értéke nem haladhatja meg a tagok összes hozzájárulásának 10 %-át.

Módosítás

(10) A tagok által az európai politikai alapítványoknak nyújtott hozzájárulások és az azon európai politikai párt által nyújtott finanszírozás összértéke, amelyhez az alapítvány kapcsolódik, nem haladhatja meg az európai politikai alapítvány éves költségvetésének 40 %-át, és ezen összegek nem származhatnak olyan forrásból, amelyet valamely európai politikai párt e rendelet szerint az Európai Unió általános költségvetéséből kapott.

Módosítás 78

Rendeletre irányuló javaslat

23 cikk – 10 a bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(10a) Az európai politikai alapítványnak fizetett társulási díjak összértéke nem haladhatja meg az adott alapítványnak nyújtott hozzájárulások összértékének 20 %-át.

Módosítás 79

Rendeletre irányuló javaslat

23 cikk – 12 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(12) Minden, e rendelet értelmében nem engedélyezett hozzájárulást a (7) bekezdéssel összhangban vissza kell fizetni.

Módosítás

(12) Minden, e rendelet értelmében nem engedélyezett hozzájárulást **vagy társulási díjat** a (7) bekezdéssel összhangban vissza kell fizetni.

Módosítás 80

Rendeletre irányuló javaslat

23 cikk – 13 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(13) Az európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány saját gazdasági tevékenységeiből származó saját forrásainak értéke nem haladhatja meg az adott európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány éves költségvetésének 5 %-át.

Módosítás

(13) Az európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány saját gazdasági tevékenységeiből származó **kiegészítő** saját forrásainak értéke nem haladhatja meg az adott európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány **hozzájárulásokból és társulási díjakból származó bevétele** összegének 10 %-át.

2022. szeptember 15., csütörtök

Módosítás 81

Rendeletre irányuló javaslat

24 cikk – 2 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(2) Európai politikai párt **és európai politikai alapítvány** részére az Európai Unió általános költségvetéséből vagy bármely más forrásból biztosított finanszírozás felhasználható népszavazási kampányok finanszírozására, amennyiben e kampányok az **uniós Szerződések végrehajtásához** kapcsolódnak.

Módosítás

(2) Európai politikai párt részére az Európai Unió általános költségvetéséből vagy bármely más forrásból biztosított finanszírozás felhasználható népszavazási kampányok finanszírozására, amennyiben e kampányok az **Európai Uniót közvetlenül érintő ügyekhez** kapcsolódnak.

Módosítás 82

Rendeletre irányuló javaslat

25 cikk – 1 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(1) A 24. cikk (1) bekezdésének sérelme nélkül, a valamely európai politikai párt részére az Európai Unió általános költségvetéséből vagy bármely más forrásból biztosított finanszírozás nem használható fel más politikai **párt**, különösen nemzeti párt vagy jelölt közvetlen vagy közvetett finanszírozására. Ezekre a nemzeti politikai pártokra és jelöltekre továbbra is a nemzeti rendelkezések alkalmazandók.

Módosítás

(1) A **23. cikk (10) bekezdésének és a** 24. cikk (1) bekezdésének sérelme nélkül, a valamely európai politikai párt részére az Európai Unió általános költségvetéséből vagy bármely más forrásból biztosított finanszírozás nem használható fel más politikai **szervezet**, különösen nemzeti párt vagy jelölt közvetlen vagy közvetett finanszírozására. Ezekre a nemzeti politikai pártokra és jelöltekre továbbra is a nemzeti rendelkezések alkalmazandók.

Módosítás 83

Rendeletre irányuló javaslat

25 cikk – 2 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(2) Az európai politikai alapítvány részére az Európai Unió általános költségvetéséből vagy bármely más forrásból biztosított finanszírozás kizárólag a 2. cikk 4. pontjában felsorolt alapítványi feladatok és az alapítvány alapszabályában a 6. cikk szerint meghatározott célokhoz közvetlenül kapcsolódó költségek finanszírozására használható fel. A finanszírozás különösen nem használható fel választások, politikai pártok vagy jelöltek vagy más alapítványok közvetlen vagy közvetett finanszírozására.

Módosítás

(2) Az európai politikai alapítvány részére az Európai Unió általános költségvetéséből vagy bármely más forrásból biztosított finanszírozás kizárólag a 2. cikk 4. pontjában felsorolt alapítványi feladatok és az alapítvány alapszabályában a 6. cikk szerint meghatározott célokhoz közvetlenül kapcsolódó költségek finanszírozására használható fel. A finanszírozás különösen nem használható fel választások, politikai pártok vagy **a nemzeti vagy európai választások előtti hat hónapban a** jelöltek vagy más alapítványok közvetlen vagy közvetett finanszírozására.

2022. szeptember 15., csütörtök

Módosítás 84

Rendeletre irányuló javaslat

26 cikk – 1 bekezdés – 1 albekezdés – bevezető rész

A Bizottság által javasolt szöveg

(1) Az európai politikai párt és az európai politikai alapítvány a pénzügyi év végétől számított legfeljebb hat hónapon belül **benyújtja a Hatóság, illetve másolatban** az Európai Parlament engedélyezésre jogosult tisztviselője **és a székhely szerinti tagállam illetékes nemzeti kapcsolattartó pontja** számára a következőket:

Módosítás

(1) Az európai politikai párt és az európai politikai alapítvány a pénzügyi év végétől számított legfeljebb hat hónapon belül **nyílt, géppel olvasható formátumban benyújtja** az Európai Parlament engedélyezésre jogosult tisztviselője számára a következőket:

Módosítás 85

Rendeletre irányuló javaslat

26 cikk – 1 bekezdés – 1 albekezdés – c pont

A Bizottság által javasolt szöveg

c) az adományozók és hozzájárulók és az általuk nyújtott adományok, **illetve** hozzájárulások 23. cikk (2), (3) és (4) bekezdésének megfelelően bejelentett listáját.

Módosítás

c) az adományozók és hozzájárulók és az általuk nyújtott adományok, hozzájárulások **vagy társulási díjak** 23. cikk (2), (3) és (4) bekezdésének megfelelően bejelentett listáját.

Módosítás 86

Rendeletre irányuló javaslat

26 cikk – 1 bekezdés – 1 a albekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

Az európai politikai pártok és európai politikai alapítványok az első albekezdésben említett beadványok egy példányát megküldik a Hatóságnak és a székhelyük szerinti tagállam illetékes nemzeti kapcsolattartó pontjának is. A másolatot nyílt és géppel olvasható formátumban kell elkészíteni.

Módosítás 87

Rendeletre irányuló javaslat

27 cikk – 2 bekezdés – 1 albekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(2) A Hatóság ellenőrzi, hogy az európai politikai pártok és az európai politikai alapítványok megfelelnek-e az e rendelet alapján fennálló, különösen a 3. cikkel, a 4. cikk (1) bekezdésének a), b), d), e) és **f)** pontjával, a 6. cikk (1) bekezdésének a)–e) és g) pontjával, a 10. cikk (5) és (6) bekezdésével, a 23., a **24.** és a 25. **cikkkel kapcsolatos kötelezettségeiknek.**

Módosítás

(2) A Hatóság ellenőrzi, hogy az európai politikai pártok és az európai politikai alapítványok megfelelnek-e az e rendelet alapján fennálló, különösen a 3. cikkel, a 4. cikk (1) bekezdésének a), b), d), e), **f)** és **h)** pontjával, **a 4a. cikkel, az 5. cikkel**, a 6. cikk (1) bekezdésének a)–e) és g) pontjával, a 10. cikk (5) és (6) bekezdésével és a 23. **cikkkel kapcsolatos kötelezettségeiknek. Azokban az esetekben, amikor nem kerül sor az Európai Unió általános költségvetéséből származó finanszírozásra, a Bizottság ellenőrzi azt is, hogy az európai politikai pártok betartják-e a 25. cikk (1) bekezdése szerinti kötelezettségeiket.**

2022. szeptember 15., csütörtök

Módosítás 88

Rendeletre irányuló javaslat

27 cikk – 2 bekezdés – 2 albekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Az Európai Parlament engedélyezésre jogosult tisztviselője ellenőrzi, hogy az európai politikai pártok és az európai politikai alapítványok megfelelnek-e az e rendelet szerinti uniós finanszírozással kapcsolatos, az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet szerinti kötelezettségeknek. Ezen ellenőrzés végrehajtása során az Európai Parlament megteszi a szükséges intézkedéseket az Unió pénzügyi érdekeit érintő csalás megelőzése és az azok elleni küzdelem terén.

Módosítás

Az Európai Parlament engedélyezésre jogosult tisztviselője ellenőrzi, hogy az európai politikai pártok és az európai politikai alapítványok megfelelnek-e az e rendelet szerinti uniós finanszírozással kapcsolatos **és** az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet szerinti kötelezettségeknek. Ezen ellenőrzés végrehajtása során az Európai Parlament megteszi a szükséges intézkedéseket az Unió pénzügyi érdekeit érintő csalás megelőzése és az azok elleni küzdelem terén.

Módosítás 89

Rendeletre irányuló javaslat

30 cikk – 1 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(1) Az alábbi helyzetek bármelyikében a Hatóság a 19. cikkkel összhangban úgy határoz, hogy szankcióként az európai politikai pártot vagy európai politikai alapítványt törli a nyilvántartásból:

- a) a szóban forgó párt vagy alapítvány az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet 136. cikke (1) bekezdésében említett kizárást indokoló helyzet valamelyikében van;
- b) amennyiben a 11. cikk (2)–(5) bekezdésében meghatározott eljárásokkal összhangban megállapítást nyer, hogy már nem felel meg a 3. cikk (1) vagy (2) bekezdésében meghatározott egy vagy több feltételnek;
- c) amennyiben a szóban forgó párt vagy alapítvány bejegyzéséről szóló határozat olyan helytelen vagy félrevezető adatokon alapul, amelyekért a kérelmező felel, vagy amennyiben az említett határozat megtévesztés révén született;
- d) amennyiben a nemzeti jogszabályok szerinti kötelezettségek teljesítésének súlyos elmulasztása miatt valamely tagállam által benyújtott, a nyilvántartásból való törlésre irányuló kérelem megfelel a 19. cikk (3) bekezdésének b) pontjában meghatározott követelményeknek.

Módosítás

törölve

2022. szeptember 15., csütörtök

Módosítás 90

Rendeletre irányuló javaslat

30 cikk – 2 bekezdés – a pont – ii pont

A Bizottság által javasolt szöveg

ii. amennyiben az európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány nem tesz eleget a 4. cikk (1) bekezdésének a), b), d), e) f), **i) és j) pontja, illetve a 6. cikk a), b), d) és e) pontja**, illetve a 6. cikk (1) bekezdésének a), b), d) és e) pontja szerint vállalt kötelezettségeinek, **illetveszolgáltatott** adatoknak;

Módosítás

ii. amennyiben az európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány nem tesz eleget a 4. cikk (1) bekezdésének a), b), d), e) f), és **h) pontja**, illetve a 6. cikk (1) bekezdésének a), b), d) és e) pontja szerint vállalt kötelezettségeinek, **illetve szolgáltatott** adatoknak;

Módosítás 91

Rendeletre irányuló javaslat

30 cikk – 2 bekezdés – a pont – ii a alpont (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

ii.a. a 4a. cikk (1) bekezdésében foglalt követelmények be nem tartása esetén;

Módosítás 92

Rendeletre irányuló javaslat

30 cikk – 2 bekezdés – a pont – ii b alpont (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

ii.b. a 4a. cikk (2) bekezdésében foglalt követelmények be nem tartása esetén;

Módosítás 93

Rendeletre irányuló javaslat

30 cikk – 2 bekezdés – a pont – ii c alpont (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

ii.c. az 5. cikk (1)–(5) bekezdésében foglalt követelmények be nem tartása esetén;

2022. szeptember 15., csütörtök

Módosítás 94

Rendeletre irányuló javaslat

30 cikk – 2 bekezdés – a pont – viii pont

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

viii. amennyiben a 21. cikk (3) bekezdésével összhangban nem nyújt be bizonyítékot a logók használatáról és a politikai programok közzétételéről;

törölve

Módosítás 95

Rendeletre irányuló javaslat

30 cikk – 2 bekezdés – a pont – ix pont

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

ix. amennyiben a 21. cikk (4) bekezdésével összhangban nem nyújt be bizonyítékot a nemek képviseléről.

törölve

Módosítás 96

Rendeletre irányuló javaslat

30 cikk – 2 bekezdés – b pont – i alpont

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

i. amennyiben az európai politikai párt vagy az európai politikai alapítvány a 23. cikk (1) vagy (5) bekezdése által tiltott adományokat és hozzájárulásokat fogad el, kivéve, ha a 23. cikk (7) bekezdésében foglalt feltételek teljesülnek;

i. amennyiben az európai politikai párt vagy az európai politikai alapítvány a 23. cikk (1) vagy (6) bekezdése által tiltott adományokat, hozzájárulásokat vagy társulási díjakat fogad el, kivéve, ha a 23. cikk (7) bekezdésében foglalt feltételek teljesülnek;

Módosítás 97

Rendeletre irányuló javaslat

30 cikk – 4 bekezdés – bevezető rész

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(4) A (2) és (3) bekezdés alkalmazásában az európai politikai pártra vagy európai politikai alapítványra az alábbi pénzügyi szankciókat kell kiszabni:

(4) Az (1) és a (2) bekezdés alkalmazásában az európai politikai pártra vagy európai politikai alapítványra az alábbi pénzügyi szankciókat kell kiszabni:

2022. szeptember 15., csütörtök

Módosítás 98

Rendeletre irányuló javaslat

30 cikk – 4 bekezdés – b pont – 1 albekezdés – bevezető rész

A Bizottság által javasolt szöveg

- b) számszerűsíthető jogsértések esetén a szabálytalanul elfogadott vagy be nem jelentett összeg meghatározott százaléka az alábbi mérték szerint, amely nem haladhatja meg az érintett európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány éves költségvetésének 10 %-át:

Módosítás

- b) számszerűsíthető jogsértések esetén a szabálytalanul elfogadott vagy be nem jelentett összeg, **vagy a 25. cikk értelmében tiltott finanszírozási tevékenységekre felhasznált összeg** meghatározott százaléka az alábbi mérték szerint, amely nem haladhatja meg az érintett európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány éves költségvetésének 10 %-át:

Módosítás 99

Rendeletre irányuló javaslat

30 cikk – 4 bekezdés – b pont – 2 albekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Az első albekezdésben meghatározott százalékos arányok alkalmazása során minden egyes adományt vagy **hozzájárulást** külön kell számításba venni.

Módosítás

Az első albekezdésben meghatározott százalékos arányok alkalmazása során minden egyes adományt, **hozzájárulást, társulási díjat** vagy **a 25. cikk értelmében tiltott finanszírozási tevékenységet** külön kell számításba venni.

Módosítás 100

Rendeletre irányuló javaslat

30 cikk – 5 a bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(5a) A Hatóság visszafizetteti a megfelelő összegeket azzal az európai politikai párttal vagy európai politikai alapítvánnyal, amelyre pénzügyi szankciókat szabtak ki.

2022. szeptember 15., csütörtök

Módosítás 101

Rendeletre irányuló javaslat

33 cikk – 1 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(1) A 38. cikkben említett kötelezettségek maradéktalan teljesítése érdekében a 30. **cikkben** említett szankciókkal kapcsolatos végső határozat meghozatala előtt a Hatóság vagy az Európai Parlament engedélyezésre jogosult tisztviselője lehetőséget ad az európai politikai párt vagy az európai politikai alapítvány számára, hogy észszerű időn belül – amely rendszerint nem haladhatja meg az egy hónapot – fogatosítsa a helyzet orvoslása érdekében szükséges intézkedéseket. A Hatóság vagy az Európai Parlament engedélyezésre jogosult tisztviselője különösen lehetővé teszi az elírások és számítási hibák javítását, szükség esetén további dokumentumok vagy információk benyújtását, illetve a kisebb hibák helyesbítését.

Módosítás

(1) A 38. cikkben említett kötelezettségek maradéktalan teljesítése érdekében a 30. **cikk (1) bekezdése a) pontjának i–iv. alpontjaiban** említett szankciókkal kapcsolatos végső határozat meghozatala előtt a Hatóság vagy az Európai Parlament engedélyezésre jogosult tisztviselője lehetőséget ad az európai politikai párt vagy az európai politikai alapítvány számára, hogy észszerű időn belül – amely rendszerint nem haladhatja meg az egy hónapot – fogatosítsa a helyzet orvoslása érdekében szükséges intézkedéseket. A Hatóság vagy az Európai Parlament engedélyezésre jogosult tisztviselője különösen lehetővé teszi az elírások és számítási hibák javítását, szükség esetén további dokumentumok vagy információk benyújtását, illetve a kisebb hibák helyesbítését.

Módosítás 102

Rendeletre irányuló javaslat

33 cikk – 2 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(2) Amennyiben az európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány az (1) bekezdésben említett határidőn belül nem tett **meg a** korrekciós intézkedéseket, a 30. cikkben említett megfelelő szankciók kiszabásáról kell határozni.

Módosítás

(2) Amennyiben az európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány az (1) bekezdésben említett határidőn belül nem tett **elégleges** korrekciós intézkedéseket, a 30. cikkben említett megfelelő szankciók kiszabásáról kell határozni.

Módosítás 103

Rendeletre irányuló javaslat

33 cikk – 3 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(3) Az (1) és (2) bekezdés **nem alkalmazandó a 3. cikk (1) bekezdésének b)–f) pontjában és a 3. cikk (2) bekezdésének c) pontjában meghatározott feltételekkel összefüggésben.**

Módosítás

törölve

2022. szeptember 15., csütörtök

Módosítás 104
Rendeletre irányuló javaslat
34 cikk – cím

A Bizottság által javasolt szöveg

Visszafizettetés

Módosítás

A finanszírozási határozat jövőbeli hatállyal történő visszavonása

Módosítás 105
Rendeletre irányuló javaslat
34 cikk – 1 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(1) **A Hatóságnak az európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány nyilvántartásból való törlésére vonatkozó határozata alapján az Európai Parlament engedélyezésre jogosult tisztviselője visszavonja vagy hatályon kívül helyezi az uniós finanszírozással kapcsolatban folyamatban lévő döntéshozatalt vagy létrejött megállapodásokat, a 19. cikk (2) bekezdésének c) pontjában és a 3. cikk (1) bekezdésének b) és f) pontjában meghatározott esetek kivételével. Az Európai Parlament engedélyezésre jogosult tisztviselője emellett visszafizettet mindennemű uniós finanszírozást, beleértve a korábbi évekből megmaradt, fel nem használt uniós forrásokat is.**

Módosítás

(1) **Az Európai Parlament engedélyezésre jogosult tisztviselője a következő indokok alapján jövőbeli hatállyal visszavonja az európai politikai pártnak vagy európai politikai alapítványnak címzett, folyamatban lévő finanszírozási határozatot:**

a) **a Hatóságnak a párt vagy alapítvány nyilvántartásból való törléséről szóló határozata, kivéve, ha a határozat a 19. cikk (1) bekezdése a) pontjának iv. alpontjában meghatározott törlési indokon alapul;**

b) **a 30. cikk (1) bekezdése a) pontjának v. és vi. alpontja alapján hozott szankciós határozat.**

A hozzájárulási vagy támogatási megállapodásban a finanszírozási határozat jövőbeli hatállyal történő visszavonásának egyéb indokai határozhatók meg.

2022. szeptember 15., csütörtök

Módosítás 106

Rendeletre irányuló javaslat

34 cikk – 2 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(2) Azon európai politikai párt vagy európai politikai alapítvány, amelyet a 30. cikk (1) bekezdésében és (2) bekezdése a) pontjának v. és vi. pontjában meghatározott jogsértés miatt szankcióval sújtanak, ezen okból már nem felel meg a 21. cikk (2) bekezdésének. Ezért az Európai Parlament engedélyezésre jogosult tisztviselője hatályon kívül helyezi az e rendelet szerinti uniós finanszírozásról szóló hozzájárulási vagy támogatási megállapodást vagy határozatot, és rendelkezik a hozzájárulási vagy támogatási megállapodás vagy határozat alapján indokolatlanul kifizetett összegek, köztük az előző évekből megmaradt, fel nem használt uniós források visszafizettetéséről. Az Európai Parlament engedélyezésre jogosult tisztviselője visszafizetteti a hozzájárulási vagy támogatási megállapodás vagy határozat alapján jogtalanul kifizetett összegeket azzal a természetes személlyel, akire vonatkozóan határozatot hoztak a 31. cikk alapján, adott esetben figyelembe véve az e természetes személlyel kapcsolatos rendkívüli körülményeket.

Az említett hatályon kívül helyezés esetén az Európai Parlament engedélyezésre jogosult tisztviselője által teljesített kifizetéseknek európai politikai párt esetében azokra a visszatéríthető, európai politikai alapítvány esetében pedig azokra az elszámolható kiadásokra kell korlátozódniuk, amelyek a hatályon kívül helyezésről szóló határozat hatálybalépésének időpontjáig merültek fel.

E bekezdést alkalmazni kell a 19. cikk (2) bekezdésének c) pontjában és a 3. cikk (1) bekezdésének b) és f) pontjában említett esetekre is.

Módosítás

(2) A finanszírozási határozat jövőbeli hatállyal történő visszavonásáról szóló határozat a visszavonásról szóló határozatban megjelölt napon, vagy ha abban nincs nap meghatározva, akkor azon a napon lép hatályba, amelyen a visszavonásról szóló határozatról értesítik az európai politikai pártot vagy európai politikai alapítványt.

Módosítás 107

Rendeletre irányuló javaslat

34 cikk – 2 a bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(2a) A finanszírozási határozat jövőbeli hatállyal történő visszavonása az alábbi következményekkel jár:

a) a hozzájárulási vagy támogatási megállapodás a (2) bekezdésben említett naptól hatályát veszti;

2022. szeptember 15., csütörtök

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- b) az Európai Parlament engedélyezésre jogosult tisztviselője által teljesített kifizetések európai politikai párt esetében azokra a visszatéríthető, európai politikai alapítvány esetében pedig azokra az elszámolható tényleges kiadásokra korlátozódnak, amelyek a (2) bekezdésben említett napig merültek fel;
- c) az európai politikai pártnál vagy az európai politikai alapítványnál a (2) bekezdésben említett naptól felmerült kiadások vagy költségek vissza nem téríthető kiadásnak vagy nem elszámolható költségnek minősülnek;
- d) az Európai Parlament engedélyezésre jogosult tisztviselője visszafizetteti az összes jogosulatlanul kifizetett uniós forrást, ideértve
 - i. a vissza nem téríthető kiadásokra vagy nem támogatható költségekre fordított uniós forrásokat; és
 - ii. mindazt a fel nem használt uniós előfinanszírozást, amelyet a (2) bekezdésben említett nap előtt nem költöttek el, köztük a korábbi évek el nem költött uniós forrásait is; és
- e) az Európai Parlament engedélyezésre jogosult tisztviselője visszafizetteti a jogosulatlanul kifizetett összegeket azzal a természetes személlyel, akivel kapcsolatban a 31. cikk szerinti határozatot hoztak.

2022. szeptember 15., csütörtök

Módosítás 108
Rendeletre irányuló javaslat
34 a cikk (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

34a. cikk**A finanszírozási határozat visszamenőleges hatállyal történő visszavonása**

(1) A 19. cikk (1) bekezdése a) pontjának iv. alpontjában meghatározott indok alapján a Hatóság által hozott, az európai politikai pártnak vagy az európai politikai alapítványnak a nyilvántartásból való törléséről szóló határozat alapján az Európai Parlament engedélyezésre jogosult tisztviselője visszavonja az érintett európai politikai pártnak vagy európai politikai alapítványnak címzett finanszírozási határozatokat az e határozatok elfogadásának napjától visszamenőleges hatállyal.

(2) A finanszírozási határozat visszamenőleges hatállyal történő visszavonása az alábbi következményekkel jár:

- a) a hozzájárulási vagy támogatási megállapodás megszűnik azon a napon, amelyen az érintett európai politikai pártot vagy európai politikai alapítványt értesítik a visszavonásról szóló határozatról;
- b) az európai politikai pártnál vagy az európai politikai alapítványnál felmerülő valamennyi kiadás vagy költség vissza nem téríthető kiadásnak vagy nem elszámolható költségnek minősül; és
- c) a hozzájárulási vagy támogatási megállapodás alapján kifizetett összegek, valamint a korábbi években el nem költött uniós források jogosulatlan kifizetésnek minősülnek, és az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet értelmében visszafizettetésre kerülnek.

Módosítás 109
Rendeletre irányuló javaslat
36 cikk – 1 bekezdés – bevezető rész

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(1) Az Európai Parlament **az engedélyezésre jogosult tisztviselője** vagy a Hatóság **irányítása alatt** az erre a célra létrehozott honlapon nyílt, géppel olvasható formátumban **közzéteszi**:

(1) Az Európai Parlament vagy a Hatóság – **hatáskörmegosztásuknak megfelelően** – az erre a célra létrehozott honlapon nyílt, géppel olvasható formátumban **nyilvánosságra hozza a következőket**:

2022. szeptember 15., csütörtök

Módosítás 110

Rendeletre irányuló javaslat

36 cikk – 1 bekezdés – f pont

A Bizottság által javasolt szöveg

f) az európai politikai pártok és az európai politikai alapítványok által a 23. cikk (2) **bekezdésének megfelelően** bejelentett, a 23. cikk (9) és (10) **bekezdésében említett hozzájárulásokat**, beleértve a hozzájárulást tevő tagpártok vagy szervezetek nevét;

Módosítás

f) a 23. cikk (9) és (10) **bekezdésében említett, az európai politikai pártok és az európai politikai alapítványok által a 23. cikk (2) bekezdésével összhangban** bejelentett **hozzájárulásokat és társulási díjakat**, beleértve a hozzájárulást tevő egyes tagok, tagpártok vagy szervezetek nevét, **kivéve a természetes személyektől származó, 1 500 EUR-t meghaladó, de legfeljebb 3 000 EUR összegű hozzájárulásokat, amennyiben az említett személyek nem járultak hozzá írásban az ilyen közzétételhez;**

Módosítás 111

Rendeletre irányuló javaslat

36 cikk – 1 bekezdés – f a pont (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

fa) az európai politikai pártok és az európai politikai alapítványok által a 23. cikk (2) **bekezdésének megfelelően** bejelentett, a 23. cikk (9a) és (10a) **bekezdésében említett társulási díjakat**, beleértve a befizető pártok vagy szervezetek nevét;

Módosítás

Módosítás 112

Rendeletre irányuló javaslat

36 cikk – 1 bekezdés – f b pont (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

fb) az európai politikai pártok és az európai politikai alapítványok által a 23. cikk (2) **bekezdésének megfelelően** bejelentett, a 23. cikk (13) **bekezdésében említett kiegészítő saját forrásokat;**

Módosítás

Módosítás 113

Rendeletre irányuló javaslat

36 cikk – 2 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(2) A 4. cikk (2) bekezdésének megfelelően az európai politikai párt alapszabályához csatolt és a 10. cikk (6) bekezdésének megfelelően naprakésszé tett taglista vonatkozásában az **Európai Parlament** közzéteszi a jogi személy tagok nevét, valamint az egyéni tagok teljes számát.

Módosítás

(2) A 4. cikk (2) bekezdésének megfelelően az európai politikai párt alapszabályához csatolt és a 10. cikk (6) bekezdésének megfelelően naprakésszé tett taglista vonatkozásában a **Hatóság** közzéteszi a jogi személy tagok nevét, valamint az egyéni tagok teljes számát.

2022. szeptember 15., csütörtök

Módosítás 114

Rendeletre irányuló javaslat

37 cikk – 8 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(8) Az európai politikai pártok, az európai politikai alapítványok, a tagállamok és a pénzügyi elszámolások auditálására e rendelet értelmében felhatalmazott független testületek és szakértők az alkalmazandó nemzeti jogszabályoknak megfelelően felelősek a személyes adatok e rendelet alkalmazásában történő kezelése során általuk okozott károkért. A tagállamok biztosítják, hogy **e rendelet**, az (EU) 2016/679 rendelet **és az annak alapján elfogadott nemzeti rendelkezések** megsértésére **és különösen a személyes adatok jogellenes felhasználására** hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciók vonatkozzanak.

Módosítás

(8) Az európai politikai pártok, az európai politikai alapítványok, a tagállamok és a pénzügyi elszámolások auditálására e rendelet értelmében felhatalmazott független testületek és szakértők az alkalmazandó nemzeti jogszabályoknak megfelelően felelősek a személyes adatok e rendelet alkalmazásában történő kezelése során általuk okozott károkért. A tagállamok biztosítják, hogy az (EU) 2016/679 rendelet **sérelme nélkül e rendelet** megsértésére hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciók vonatkozzanak.

Módosítás 115

Rendeletre irányuló javaslat

44 cikk – 2 a bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(2a) Az Európai Parlament, a Tanács vagy a Bizottság, az Európai Parlament engedélyezésre jogosult tisztviselője vagy a Hatóság által az 1141/2014/EU, Euratom rendelettel összhangban vagy annak alapján korábban hozott eljárási lépések és határozatok továbbra is alkalmazandók és e rendelet fényében értelmezendők.

Módosítás 117

Rendeletre irányuló javaslat

II melléklet – 2 rész – 5 a pont (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

— **targetálási technikák alkalmazása esetén az (EU) 2016/679 rendelet alapján megkövetelt bármely információ.**

ISSN 1977-0979 (elektronikus kiadás)
ISSN 1725-518X (nyomtatott kiadás)

Az Európai Unió
Kiadóhivatala
L-2985 Luxembourg
LUXEMBURG

HU